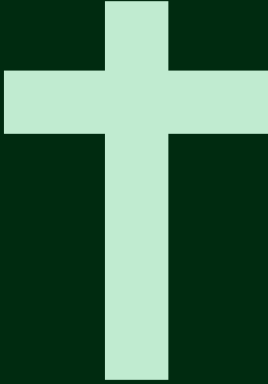


Õ'âkĩ hi yeere
uúkũri turi Tukano



New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

Õ'âkĩ hi yeere uúkũri turi Tukano

New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	89
SAN LUCAS	143
SAN JUAN	234
HECHOS	294
ROMANOS	380
1 CORINTIOS	418
2 CORINTIOS	452
GÁLATAS	474
EFESIOS	489
FILIPENSES	503
COLOSENSES	512
1 TESALONICENSES	521
2 TESALONICENSES	529
1 TIMOTEO	533
2 TIMOTEO	543
TITO	551
FILEMÓN	556
HEBREOS	559
SANTIAGO	588
1 PEDRO	598
2 PEDRO	611
1 JUAN	617
2 JUAN	625
3 JUAN	627
JUDAS	629
APOCALIPSIS	633

Mateo Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Ā'rī romano masā wioḡure wapaseebosari masū nicu niwī. Cūrē Jesú Capernaupu nigūrē cū bu'esere sirutudutigu pijicu niwī.

A'te añuse quetire ojaḡu, cū tu'oña'rōnojō, cū ojasī'rīrōnojō ojacu niwī. Cū queoro nu'cā'que me'rā ojanu'cā, tu'ota basioro, queoro ojayapada'reocu niwī.

Ō'acū daporocjārāpūre “Ni'cū masārē yu'rūoacjūre o'óguti”, nicu niwī. A'ti pūrī me'rā cū tojo ní'quere “Diacjūta weepī”, ni masīno'o.

Tojo weegu Mateo a'tiro ojaḡī. Ne waro daporocjārāpūre ojanu'cāmujātī. Be'ro Jesú cū bajua'quere ojaḡī. Jesú treinta cūmarī bucuari cura Juā wāmeyeri masū ye cjasere ucūpī. Jesú wāmeyeno'sere, be'ro Galileapu werecusia'quere, cū masārē yu'rūomujā'quere téé Jerusalēpu wērīgū wa'atuo'quere ojaḡī. Be'ro Jesú masāca be'ro cū bu'erā cūrē sirutu'cārārē “Nipe'tiro a'ti umucopu bu'ecusiarā wa'aya” cū ní'quere ojayapatī.

A'ti pūrī Jesú masārē bu'eme'rīyu'rūapī nisere, Ō'acū cū dutise cūu'quere a'tiro nisī'rīrō wee'e, ni werepī. Tojo nicā Jesú wioḡu sājātjere werepī, ni ojanoo.

Jesucristo ñecūsūmua na nituriamujāti'que ni'i

(Lc 3.23-38)

¹ A'ti pūrī Jesucristo ñecūsūmua wāme me'rā ojanu'cāno'o. Jesucristo Ō'acū macū masū bajua'cu Abrahā judío masū nimu'tā'cu pārāmi nituriagu nicu niwī. Tojo nicā daporocjūpu judío masā wioḡu Davi pārāmi nituriagu nicu niwī.

² Abrahā Isaa pacu nicu niwī. Isaa quē'rā Jacob pacu nicu niwī. Jacob Judá, tojo nicā cū ma'misūmua, cū acabijirā pacu nicu niwī. ³ Judá Fares, Zara su'rūa'cārā pacu nicu niwī. Na paco Tamar wāmetico niwō. Fares Esrom pacu nicu niwī. Esrom Aram pacu nicu niwī. ⁴ Aram Aminadab pacu nicu niwī. Aminadab Naasón pacu nicu niwī. Naasón Salmón pacu nicu niwī. ⁵ Salmón Booz pacu nicu niwī. Booz paco Rahab wāmetico niwō. Booz Obed pacu nicu niwī. Cū paco Rut wāmetico niwō. Obed Isai pacu nicu niwī. ⁶ Isai judío masā wioḡu Davi pacu nicu niwī. Davi Urías numo ní'co me'rā Salomórē pō'rāticu niwī.

⁷ Salomó Roboam pacu nicu niwĩ. Roboam Abías pacu nicu niwĩ. Abías Asa pacu nicu niwĩ. ⁸ Asa Josafat pacu nicu niwĩ. Josafat Joram pacu nicu niwĩ. Joram Uzías pacu nicu niwĩ. ⁹ Uzías Jotam pacu nicu niwĩ. Jotam Acaz pacu nicu niwĩ. Acaz Ezequías pacu nicu niwĩ. ¹⁰ Ezequías Manasés pacu nicu niwĩ. Manasés Amón pacu nicu niwĩ. Amón Josías pacu nicu niwĩ. ¹¹ Josías Jeconías, tojo nicã cũ acabijirã pacu nicu niwĩ. Titapure Babilonia wãmetiri di'tacjãrã Israe curuacjãrãrẽ ñe'e, na ya di'ta Babiloniapu miamujãcãrã niwã.

¹² Tojo wa'áca be'ro ãpẽrã bajuacãrã niwã. Jeconías Salatiel pacu nicu niwĩ. Salatiel Zorobabel pacu nicu niwĩ. ¹³ Zorobabel Abiud pacu nicu niwĩ. Abiud Eliaquim pacu nicu niwĩ. Eliaquim Azor pacu nicu niwĩ. ¹⁴ Azor Sadoc pacu nicu niwĩ. Sadoc Aquim pacu nicu niwĩ. Aquim Eliud pacu nicu niwĩ. ¹⁵ Eliud Eleazar pacu nicu niwĩ. Eleazar Matán pacu nicu niwĩ. Matán Jacob pacu nicu niwĩ. ¹⁶ Jacob José pacu nicu niwĩ. José María marãpũ nicu niwĩ. Co Jesú masãrẽ yũ'rũoacjũ Cristo na nigũ paco nico niwõ.

¹⁷ Tojo weero Abrahã me'rã dũ'pocãti, téé Davi wiogu nirĩ curapũ catorce turiricjãrã wa'acãrã niwã. Be'ro Davi me'rã ticũseta tja nicaro niwũ. Israe curuacjãrãrẽ Babilonia di'tapũ na miacateropũ nitũocarõ niwũ. Be'ro Israe curuacjãrãrẽ Babiloniapu miáca be'rore tja ticũseta nicaro niwũ. Téé Cristo cũ bajuari curapũ nitũocarõ niwũ.

Jesucristo bajua'que ni'i
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo bajua'que a'tiro wa'acaro niwũ. María cũ paco José me'rã omocã dũ'tegotigo weeco niwõ. Na ni'cãrõ me'rã nise dũporo co nijĩpaco nitojaco niwõ. Espíritu Santu cũ tutuaro me'rã core tojo wa'acã weecu niwĩ. ¹⁹ José co marãpũ niacjũ añurõ ëjõpeori masũ nicu niwĩ. Co nijĩpaco nisere masĩmigũ, core ma'i cõ'asĩ'rĩtigũ, "Wiorãpũre weresãwe'e", nicu niwĩ. A'tiro pe'e wãcũcu niwĩ. "Ya'yioropũ core du'uguti", nicu nimiwĩ. ²⁰ Cũ tojo wãcũrĩ cura cãrẽ quẽ'erõpũ ni'cũ Õ'acãrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ a'tiro nicu niwĩ:

—José, Davi pãrãmi nituriagu, Mariare ña'arõ wãcũticã'ña. Espíritu Santu cũ tutuaro me'rã co upũpũ sãjãnũ'cã, core nijĩpaco wa'acã weecu niwĩ. Tojo weegu bopoyaro marĩrõ core mũ'ũ nũmotiya. ²¹ Co wĩ'magũrẽ wãagosamo. Cũ, cũ yarã masãrẽ na ña'arõ wee'quere yũ'rũoacjũ nigũsami. Tojo weegu Jesú wãmeyeya, ni

werecũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ. Jesú nírõ, "Masãrẽ yu'ruogu" nisĩ'rĩrõ wee'e.

²² Todũporopũ cũ ye queti weremu'tãrĩ masũ me'rã Õ'acũ cũ ucũ'quere queoro wa'adutigu tojo weecũ niwĩ. ²³ A'tiro ni ojaduticũ niwĩ:

Ni'cõ numio umũ me'rã nitimigõ, nijĩpaco ni, be'ro põ'rãtigosamo.

Cũ Emanuel wãmetigusami, ni ojano'caro niwã.

Emanuel "Õ'acũ marĩ me'rã nimi", nisĩ'rĩrõ weecaro niwã.

²⁴ Be'ro José wã'cãgũ, Õ'acũrẽ wereco'tegũ duti'quere weecũ niwĩ. Mariare cũ ya wi'ipũ numotiguti nígũ miacu niwĩ. ²⁵ Tojo weemigũ, co macũ wuati dũporo co me'rã niticũ niwĩ. Co macũ bajuáca be'ro cãrẽ Jesú wãmeyecu niwĩ.

2

Masĩrĩ masã na Jesure ĩ'arã wa'a'que ni'i

¹ Herode Judea di'ta wiogu nirĩ cura Jesú Belẽ wãmetiri macãpũ bajuacu niwĩ. Cũ bajuáca be'ro umũa masĩrĩ masã mujĩpũ mujãtiro pe'ecjãrã Jerusalẽpũ etacãrã niwã. ² Topũ etarã, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Judío masã wiogu niacjũ wĩ'magũ ¿no'opũ bajuapari? Æsã ya macã mujĩpũ mujãtiro pe'e dũporopũ ñocõawũ ñsã ĩ'ati'cure ĩ'awũ. Cãrẽ ĩ'arã, "Wiogu niacjũ bajuatojapĩ", niwã. Tojo weerã cãrẽ ãjõpeorã a'tiapũ, nicãrã niwã.

³ Herode na tojo nisere tu'ogu, mejẽcã pejaro tu'oña'cu niwĩ. Jerusalẽcjãrã quẽ'rã nipe'tirã mejãrõta tu'oña'cãrã niwã. ⁴ Tojo weegu pa'ia wiorãrẽ pijiocũ niwĩ. Tojo nicã ãpẽrã masãrẽ Moisé duti'quere bu'erĩ masãrẽ pijiocũ niwĩ. Narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—Cristo Õ'acũ bese'cũ ¿no'opũ bajuagusari? nicũ niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã, na yu'ticãrã niwã:

—A'ti di'ta Judea Belẽ wãmetiri macãpũ bajuagusami. Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ bajuat-jere a'tiro ni ojacu niwĩ:

⁶ Belẽ, Judea di'tapũ nirĩ macã mejõ nirĩ macã mejẽta ni'i. Ti di'ta nise macãrĩ wa'teropure ti macãcjũ ni'cũ wiogu wijagusami.

Yarã masã Israe curuacjãrãrẽ co'teacjũ nigũsami, ni ojano'caro niwã, ni werecãrã niwã Herodere.

⁷ Na tojo nica be'ro Herode ya'yioropũ masĩrĩ masãrẽ cũ tiropũ pijiocũ niwĩ. Narẽ sãrĩtiña'gũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—¿De'ro nicã waro ñocõawũ bajuabutiamirĩ cũ? nicũ niwĩ. ⁸ "Tita bajuawĩ" tojo nica be'ro narẽ Belẽpũ wa'adutigu a'tiro nicũ niwĩ:

—Topu wĩ'magũrẽ añurõ sērĩtiña'baque'aya. Cũrẽ bo-carã, yu'ure wereya. Yu'u quẽ'rã cũrẽ ãjõpeogu wa'aguti wee'e, nisoocu niwĩ narẽ.

⁹ Narẽ tojo ni wérẽca be'ro masĩrĩ masã Belẽpu yu'rũacãrã niwã. Topu yu'rũarã, ñocõawũ na ya macãpu ñ'awã'cãti'cuta tja na ðuporo u'mũtãwã'cãcu niwĩ. Be'ro wĩ'magũ nirõ bu'ipu ejagu, ñocõawũ tojanu'cãcu niwĩ majã. ¹⁰ Masĩrĩ masã ñocõawũrẽ ñ'arã, pũrõ e'caticãrã niwã. ¹¹ Ti wi'ipu sãjãejarã, wĩ'magũrẽ cũ paco María me'rã nigũrẽ ñ'acãrã niwã. Cũrẽ ñ'arã ãjõpeorã, ejaque'acãrã niwã. Be'ro na mia'que acarire pãa, cũrẽ uru, u'mũtise inciensore, tojo nicã apeye u'mũtiseta tja mirra wãmetisere o'ocãrã niwã. ¹² Be'ro narẽ quẽ'erõpu Ñ'acũ "Herode tiropu majãmitojaaticã'ña", nicu niwĩ. Tojo weerã na ya di'tapu tojaarã, ape ma'apu majãmitojaacãrã niwã.

Herodere Egiptopu José quẽ'rã na du'tia'que ni'i

¹³ Masĩrĩ masã tojáaca be'ro Joseré Ñ'acũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ quẽ'erõpu bajua, a'tiro nicu niwĩ:

—Wã'cãña. Wĩ'magũ cũ paco me'rã Egiptopu du'tiaya. Topu tojániña. Yu'u "Tocã'rõta tojatia" nica be'ropu tojatia tja. Herode wĩ'magũrẽ wẽjẽsĩ'rĩgũ a'magũsami, nicu niwĩ.

¹⁴ Cũ tojo nicã tu'ogu, José wã'cã, wĩ'magũrẽ paco me'rã ñamita Egiptopu su'ori miacu niwĩ. ¹⁵ Topure Herode catiro põtẽorõ tojánicãrã niwã. A'te Ñ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ oja'que queoro wa'adutiro tojo wa'acaro niwũ. Tere a'tiro ni ojamu'tãcu niwĩ: "Yu'u macũ Egiptopu nigũrẽ pijiwijawu', tojo nicu niwĩ Ñ'acũ", ni ojano'wã.

Herode umua wĩ'marãrẽ wẽjẽduti'que ni'i

¹⁶ Herode masĩrĩ masãrẽ, yu'ure bujicã'pã nígũ, uayu'rũmajãcu niwĩ. Tojo uagu, nipe'tirã umua wĩ'marãrẽ Belẽpu, tojo nicã ti macã sumutopu nirãrẽ puã cũ'ma cuorãrẽ, na ðujaro cuorãrẽ wẽjẽduticu niwĩ. Na masĩrĩ masã cũrẽ were'caro ejatuario tocã'rõta bucuasami nígũ, umua wĩ'marã ticuse cũ'marĩ cuorãrẽ wẽjẽduticu niwĩ.

¹⁷ Cũ tojo weedutisere Jeremía Ñ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojacu niwĩ:

¹⁸ Ramá wãmetiri macãpũre masã bujaweti, uti caricũcã tu'ono'rõsa'a.

Raquel pãrãmerã nituriarãnumiapu Israe curuacjãrã numosãnumia na põ'rãrẽ pũrõ ðujasewã'a, utirãsama.

Na põ'rãrẽ wẽjẽcã ñ'arã bujaweticã, ãpẽrã wãcũtutuase o'omasĩtirãsama, ni ojano'wã.

19 Herode wěřica be'ro quē'erōpɯ ni'cũ Ō'acūrē wereco'tegɯ José Egiptopɯ nigūrē nicɯ niwī:

20 —Wā'cāña. Wī'magūrē cū paco me'rā Israe curuacjārā nirī di'tapɯ sɯ'ori dajatojaaya. Wī'magūrē wējēsī'rī'cārā boape'tia wa'ama, nicɯ niwī.

21 Tojo nicā tɯ'ogɯ, José wā'cā, wī'magūrē cū paco me'rā Israe curuacjārā nirī di'tapɯ sɯ'ori miacɯ niwī. 22 Be'ro “Herode macũ Arquelao cū pacure Judea di'ta wiogɯ dɯcayuarɯ” nicā tɯ'ogɯ, uicɯ niwī. Tojo weegɯ topure wa'asī'rīticɯ niwī. Ō'acūrē quē'erōpɯ wereno'cɯ niyugɯ, Galilea wāmetiri di'ta pe'e yɯ'rɯacɯ niwī. 23 Topure etarā, Nazare wāmetiri macāpɯ tojaque'acārā niwā. Na topɯ wa'acā, Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masā na oja'que queoro wa'acaro niwū. “Masā cūrē ‘Nazarecjū nimi’ nirāsama”, ni ojano'wū.

3

Juā masārē wāmeyeri masū bu'e'que ni'i
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

1 Jesú cū Nazarepɯ nirī cura Juā masārē wāmeyeri masū Judea di'tapɯ yucɯ marīrō, masā marīrōpɯ wa'acɯ niwī. Topɯ masā cū tiropɯ ejarārē bu'ecɯ niwī. 2 A'tiro ni werecɯ niwī:

—Cā'rōacā be'ro Ō'acū bese'cɯ pājārā masā wiogɯ sājāgūsami. Tojo weerā mɯsā ña'arō wee'quere bujaweti, du'uya. Mɯsā wācūsere dɯcayuya, nicɯ niwī. 3 Juā ye cjasere Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masū Isaía a'tiro ojacɯ niwī:

Ni'cũ yucɯ marīrō, masā marīrōpɯ a'tiro car-
icūnu'cūbajaque'atigɯsami:

“Marī wiogɯ a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjūca ma'a añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya”, ni ojacɯ niwī.

Marī wiogɯ a'tiati dɯporo mɯsā nisetisere apoyuya, mɯsā wācūsere dɯcayuya nīgū, tojo nicɯ niwī.

4 Juā ya su'tiro cameyo poari me'rā na su'a'caro nicaro niwū. Wa'icūrā casero me'rā ejeritucɯ niwī. Pajasecɯorā na ba'asetisere poreroa, nɯcū cjase mumia yere ba'acɯ niwī.

5 Pājārā Jerusalēcjārā, āpērā ti di'ta Judeapɯ nirā cū tiropɯ cū bu'esere tɯ'orā wa'acārā niwā. Tojo nicā dia Jordā wāmetiri maa pɯ'tocjārā tɯ'orā wa'acārā niwā. 6 Na ña'arō wee'quere wereyɯ'rɯca be'ro narē wāmeyecɯ niwī.

7 Tojo weeri cura pājārā fariseo masā, āpērā saduceo masā wāmeyeduticārā niwā. Na ña'arō wee'quere bujaweti dɯcayusī'rīticā ī'agū, a'tiro nicɯ niwī:

—Musã weeta'sari curuacjãrã aña weronojõ ni'i. Aña nucũ ãjũcã, uiwã'cãsama. Musã aña weronojõ bu'iri da'resere ui'i. Tojo uirã, musã ña'arõ wee'quere bñjaweti ducayusĩ'rĩtimirã, wãmeyedutirã a'tiapu. ⁸ Musã, diacjũta ãsã ña'arõ wee'quere bñjaweti ducayupu nĩrã, musã weesetise me'rã ï'oña. ⁹ Musã a'tiro wãcũticã'ña: “Ësã Abrahã pãrãmerã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ tiropu wa'arãsa'a”, ni wãcũticã'ña. Musã wãcũsere ducayuticã, Abrahã pãrãmerã nise wapamarĩ'i. Õ'acũ uagu, a'te ãtãperi me'rã Abrahã pãrãmerã wa'acã weemasĩmi. Cũ tojo weecãma, na pe'e Õ'acũ uaro weebosama. ¹⁰ Marĩ yucupagu ote'quepagu weronojõ ni'i. Õ'acũ musãrẽ yucupagu ducã marĩsepagure besecõ'arõ weronojõ weegusami. Yucu añurõ ducaticjũre paacõ'a, ãjũacõ'acã'no'sa'a. Tere wee'caro weronojõ musã wãcũsere ducayuticã, añurõ weeseticã, Õ'acũ musãrẽ cõmea me'rã paacõ'agũ weronojõ bu'iri da'regusami. ¹¹ Yũ'u musãrẽ na ña'arõ wee'quere bñjaweti, du'uama nĩgũ, aco me'rã wãmeye'e. Yũ'u be'ro apĩ yũ'u nemorõ tutuagu a'tigusami. Cũ añugũ waro nimi. Yũ'u pe'e mejõ nigũ tu'oña'a. Ne cũrẽ ni'cãrõwijimasĩtisa'a. Cũ pũrĩcã Espĩritu Santure musãrẽ o'õgusami. Cũrẽ masã me'rã ninu'cũcã weegusami. Ña'arõrẽ ãjũaweero weronojõ musãrẽ añurõ tojato nĩgũ, ña'arõ wee'quere cõ'agũsami. ¹² Yũ'u be'ro a'tigu ni'cũ trigo su'tiweeri masũ weronojõ nimi. Cũ te su'tire mejẽcã su'awee, cõ'asami. Te trigo peri quẽ'rãrẽ mejẽcã mii, te nũrõrĩ wĩ'ipũ nũrõsami. Te su'tire pecame'epũ ãjũacõ'asami. A'te weronojõ cũ, cũ yarã warore bese, cũ tiropu miagũsami. Æpẽrãrẽ pecame'epũ cõ'abajuriogusami. Tĩ me'e ne pe'tisome, ni werecu niwĩ Juã.

Juã Jesure wãmeye'que ni'i

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Juã wãmeyeri curare Jesú Galileapu nĩ'cu Jordã wãmetiri maapu wa'acu niwĩ. Topure wa'agu, Juãrẽ wãmeyedutigũ wa'agu weecu niwĩ. ¹⁴ Topu cũ etacã, Juã cũrẽ wãmeyesĩ'rĩticũ nimiwĩ.

—Yũ'u pe'e mũ'urẽ wãmeyedutironojõ o'ogu, ¿mũ'u pe'e yũ'ure wãmeyedutigũ a'titi? nicu niwĩ Jesure.

¹⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú “Wãmeyeya. Nipe'tise Õ'acũ marĩrẽ weeduti'caronjõta weeruã'a. Añucã'rõsa'a”, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, Juã “Jau” ni, cũrẽ wãmeyecu niwĩ. ¹⁶ Cũrẽ wãmeyeca be'ro cũ majãnu'cãcãta, u'muse pãrĩcaro niwũ. Jesú Espĩritu Santu buja weronojõ bajugu cãpũre dijatacã ejapejagure ï'acu niwĩ.

17 Tojo wa'acã, u'musepũ cũ pacũ Õ'acũ ucũdijocũ niwĩ.

—Ã'rĩ yu'u macũ uputu yu'u ma'igũ nimi. Cũ me'rã pũrõ e'cati'i, nicũ niwĩ.

4

Jesure wãtĩ Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Jesú wãmeyeno'ca be'ro Espíritu Santu cũrẽ yucũ marĩrõ, masã marĩrõpũ sũ'ori miacũ niwĩ. Wãtĩ Jesure cũ pacure yu'rũnu'cãdutigu niquesãcũ nimiwĩ.

2 Topũre Jesú cuarenta nũmũrĩ, cuarenta ñamirĩ ne cã'rõ ba'aticũ niwĩ. Be'ro ujaboayũ'rũacũ niwĩ. 3 Jesú tojo ujaboacã ï'agũ, wãtĩ cũ pu'to wa'acũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u diacjũta Õ'acũ macũ ni'i nígũ, a'te ãtãperire pã dojorẽ ba'aya, nicũ niwĩ. 4 Cũ tojo nicã, Jesú a'tiro yu'ticũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Masã ba'ase me'rã dia'cũ catimasĩtisama. Na añurõ nisĩ'rĩrã, nipe'tise Õ'acũ ucũsere yu'ti ãjõpeosama”, niwũ, nicũ niwĩ.

5 Be'ro wãtĩ cũrẽ Jerusalẽpũ “Õ'acũ ya macã”, na nino'ca macãpũ miacũ niwĩ. Topũre Õ'acũ wi'i dũposãrĩpũ sũ'ori miimũjãcũ niwĩ. 6 Jesure nicũ niwĩ tja:

—Mu'u diacjũta Õ'acũ macũ ni'i nígũ, a'topũ bu'pudijaya. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ni ojano'o:

Õ'acũ cũrẽ wereco'terã me'rã mu'ũrẽ co'tedutigũsami.

Mu'ũrẽ ãtãgãpũ doquepejari nĩrã, mu'ũrẽ tuuñe'erãsama, ni ojano'caro niwũ, nicũ niwĩ wãtĩ.

7 Tojo nisere Jesú cũrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'te quẽ'rã ojano'caro niwũ: “Mu'u wiogu Õ'acũ cũ ucũ'quere ne ni'cati' dũdiacjũta nimitito? nĩrã, cũrẽ wee'õdutiticã'ña”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ Jesú.

8 Be'ro wãtĩ ãrũgũ u'mũacjũpũ miacũ niwĩ tja. Topũre nipe'tise a'ti di'ta cjase macãrĩrẽ, tojo nicã te macãrĩ cũosere ï'ope'ocã'cũ niwĩ. 9 ï'ogũ, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Nipe'tise a'te mu'ũrẽ ï'o'quere o'oguti mu'u yu'ũre ejaque'a ãjõpeocã, nicũ niwĩ.

10 Tojo nicã tu'ogu, Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Wa'aya, wãtĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Õ'acũ mu'u wiogu ni'cũrẽta ãjõpeoya. Cũ ni'cũrẽta yu'tiõũa'a”, niwũ, nicũ niwĩ.

11 Tojo nicã tu'ogu, wãtĩ wa'a wa'acu niwĩ. Be'ro Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã Jesure weetamurã, ba'ase ecarã a'ticãrã niwã.

Jesú ne waro cã Galileapũ bu'enũ'cã'que ni'i
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Be'ro Jesú "Juã wãmeyeri masũrẽ bu'iri da'reri wi'ipũ niapũ" nisere tu'ocu niwĩ. Tere tu'ogu, Galilea di'tapũ wa'acu niwĩ. 13 Topũre cũ ya macã Nazarepũre tojaque'aticũ niwĩ. Ape macã Capernau pe'e tojaque'acu niwĩ. Ti macã ditara sumuto Zabulõ, tojo nicã Neftalĩ wãmetiro wa'teropũ nicaro niwũ. 14 A'te Isaía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ cũ oja'que queoro wa'adutiro tojo wa'acaro niwũ. 15 A'tiro ojacũ niwĩ:

Zabulõ, tojo nicã Neftalĩ wãmetise di'ta Galilea wãmetiri ditara pu'topũ ni'i.

Jordã wãmetiri maa ape pã'rẽpũ ni'i.

Topũ Galilea di'tapũ judío masã nitirã nisama.

16 Tocjãrã masã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ Õ'acũrẽ masĩtisama.

Tojo nimirã, añurõ bo'reyusere ĩ'arã weronojõ narẽ yũ'ruoacjũre ĩ'arãsama.

Na Õ'acũ yere masĩtimirã tere werecã, tu'orãsama.

Na bu'iri da're bajuriono'bo'cãrã nimirã, masãbajuama, ni ojano'wã.

17 Titare topũ Jesú masãrẽ ne waro bu'ewã'cõcũ niwĩ. Narẽ "Musã ña'arõ weesetisere bujaweti, du'uya. Musã wãcũsere ducayuya. Cã'rõacã be'ro Õ'acũ cũ wiogu nimi nisere masãrẽ masĩcã weegusami", ni bu'ecu niwĩ.

Jesú ba'paritirã wa'i wẽjẽrĩ masãrẽ piji'que ni'i
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Be'ro Jesú Galilea wãmetiri ditara sumutopũ sijabaque'acu niwĩ. Topũ wa'a, ni'cũ põ'rã pũarã umuarẽ bocaecacũ niwĩ. Ni'cũ Simó, apetero Pedro pisuno'gũ nicũ niwĩ. Apĩ cũ acabiji André nicũ niwĩ. Na wa'i wẽjẽrĩ masã nicãrã niwã. Tojo weerã na wejecũre ditarapũ doqueñorã weecãrã niwã. 19 Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Te'a yũ'u me'rã. Musã ni'cãrõacãrẽ wa'i wẽjẽrĩ masã ni'i. Be'ropũre majã wa'i wẽjẽrã weronojõ masãrẽ yé quetire wererãsa'a. Tojo weecã, pãjãrã ĩjõpeorãsama, nicũ niwĩ.

20 Cũ tojo nicã tu'orã, maata na wa'i wẽjẽse cuo'quere du'ucũupe'o, cũ me'rã sirutu'wã'cãcãrã niwã.

21 Cã'rõ yũ'ruaa, ãpẽrã cũ acabiji me'rã nirãrẽ tja ĩ'acu niwĩ. Na Zebedeo põ'rã Santiago, Juã nicãrã niwã. Na, na

pacu me'rã yucusupu wejecupagure dero aporã sãnacãrã niwã. Jesú na quẽ'rãrẽ "Te'a", nicu niwĩ. ²² Cũ tojo nicã tu'orã, na yawu yucusure, tojo nicã na pacure totã cõ'acũu, Jesú me'rã sirutuwã'cãcãrã niwã.

Jesú pãjãrã masãrẽ bu'e'que ni'i
(Lc 6.17-19)

²³ Jesú nipe'tiro Galilea di'tapu judío masã nerẽwãse wi'seripu bu'ecusiacu niwĩ. Cũ añuse queti Ô'acũ yere, cã wioꝑu nimi nisere bu'ecu niwĩ. No'o na de'ro nise dutitiserẽ yu'rũowã'cãcu niwĩ. ²⁴ Cũ tojo weese quetire nipe'tiro Siria di'tacjãrã masĩpe'ticãrã niwã. Tojo weerã de'ro nise pi'etirãrẽ cã tiropu miacãrã niwã. Do'atirãrẽ, wãtĩ sãjãno'cãrãrẽ, no'o ñama wẽrĩse cõorãrẽ, tojo nicã si-jamasĩtirãrẽ cã tiro miaa, yu'rũoduticãrã niwã. Nipe'tirãrẽ yu'rũocu niwĩ. ²⁵ Cũ tojo weecã tu'orã, pãjãrã Galilea di'tacjãrã, Decãpoli wãmetise macãrĩcãrã sirutucãrã niwã. Tojo nicã Jerusalẽcãrã, Judea di'tacjãrã, Jordã wãmetiri maa siaquijicãrãrẽ sirutucãrã niwã.

5

Jesú ãrũgũpu masãrẽ bu'e'que ni'i

¹ Jesú pãjãrã sirutucã ĩ'agũ, ãrũgũpu mujãa, ejanujãcu niwĩ. Tojo weecã, cã bu'erã cã sumuto nerẽnujãcãrã niwã.

² Be'ro Jesú narẽ a'tiro bu'enũ'cãcu niwĩ:

A'tiro weerãnojõ e'catima nise ni'i
(Lc 6.20-23)

³ "Ô'acũ weetamurõ me'rã dia'cũ cã ãaro weemasĩ'i' nirãnojõ e'catirãsama. Tojo nirãnojõ Ô'acũ wioꝑu nirõpu sãjããrãsama.

⁴ "Bujawetirãnojõ e'catima. Ô'acũ narẽta weetamugũsami. Narẽ wãcũtutuacã weegũsami.

⁵ "No'o 'Yu'u basu ãpẽrã yu'rũoro ni'i' nitirãnojõ e'catisama. Tojo weerã na Ô'acũ 'O'oguti' ní'que di'tare ñe'erãsama.

⁶ "Ô'acũ ye, diacjũ nisere masĩsĩ'rĩrã, ãjaboã, acowũo'cãrã weronõjõ nisama. Tojo ãjaboã, acowũorã weronõjõ masĩsĩ'rĩrãrẽ Ô'acũ e'catise o'ogũsami. Na Ô'acũ yere masĩca be'ro ba'a, sĩ'rĩtuurã weronõjõ nisama.

⁷ "Ãpẽrãrẽ pajaña'rã e'catima. Ô'acũ quẽ'rã narẽ pajaña'gũsami.

⁸ "No'o ña'ase moorãnojõ e'catima. Náta Ô'acũrẽ ĩ'arãsama.

⁹ "No'o a'mequẽse marĩrõ ninu'cũsĩ'rĩrãnojõ e'catima. Ô'acũ narẽ 'Yu'u põ'rã nima', nigũsami.

10 "No'o Õ'acũ ɰaro weecã ña'arõ weesirutuno'rãnojõ e'catima. Náta Õ'acũ wioɰu nirõpɰ wa'arãsama.

11 "Yɰ'ure ẽjõpeose bu'iri mɰsãrẽ ãpẽrã ña'arõ bujicã'a, pi'etise o'orãsama. No'o nise nisoo, nima'arãsama mɰsãrẽ. Na tojo weecã, e'catiya. 12 Dɰporocjãrãpɰ Õ'acũ ye que-tire weremɰ'tãrĩ masãrẽ mejãrõta weecãrã niwã. Mɰsã ɰ'mɰsepure pajibutiaro e'catise bocarãsa'a. Tojo weerã e'catiya", nicɰ niwĩ Jesú.

A'ti ɰmɰcorɰre Jesure ẽjõpeorã moa, sĩ'ose weronjõ nima nise ni'i

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesú a'tiro bu'enemocɰ niwĩ:

"Marĩ ba'arã, ɰ'suato nĩrã moarẽ sã'a. Mɰsã moa weronjõ ni'i a'ti nucũcãpɰre. Mɰsã añurõ niseticã ã'arã, ãpẽrã quẽ'rã ã'acũu, yɰ'ure ẽjõpeorãsama. Mɰsã tojo weeticãma, moa ocatiro weronjõ nirãsa'a. Moa ocaticã, ɰ'suatisa'a. Te tojo nicã, cõ'acã'no'o. ¿Apaturi de'ro wee moa ocacã weebosari tja?

14 "Mɰsã yɰ'ure ẽjõpeorã sĩ'ose weronjõ ni'i masãrẽ. Tojo weerã mɰsã ãpẽrã yɰ'ure masĩtirãrẽ masicã wee'e. Ni'cã macã ɰrũgũpɰ nirĩ macã bajutiropɰ niticã weetisa'a. 15 Masã sĩ'ocjare apeyenojõ docapɰ sĩ'ótisama. Tojo weronjõ o'orã, nipe'tirã ti wi'ipɰ nirãrẽ bajuato nĩrã ɰ'mɰarõpɰ peosama. 16 A'te weronjõ bajuyoropɰ yɰ'ɰ ɰaronojõ añurõ weesetiya. Mɰsã añurõ weecã ã'arã, ãpẽrã quẽ'rã marĩ pacɰ ɰ'mɰsepɰ nigũrẽ 'Añuyɰ'rũgɰ nimi', ni e'catirãsama.

Jesú Moisé duti'que cjasere ucũ'que ni'i

17 "A'tiro wãcũticã'ña yɰ'ure. 'Jesú Moisé duti'quere, tojo nicã Õ'acũ ye que-tire weremɰ'tãrĩ masã na wereyu'quere cõ'agũ a'tigɰ weepĩ', niticã'ña. Tere cõ'agũ mejẽta a'tiwɰ. Tere queoro weepe'ogɰ a'tigɰ weewɰ. 18 Diacjũ mɰsãrẽ wereguti. Ʋ'muse, a'ti turi nirĩ curare Õ'acũ ne cã'rõacã te dutisere cõ'asome. Nipe'tise cã 'A'tiro weeguti' ní'quere queoro weegusami. 19 Tojo weegɰ no'o cã'rõacã te dutisere yɰ'rɰnɰ'cãgũnojõ mejõ nigũ waro nigũsami Õ'acũ wioɰu nirõpɰre. Tojo nicã ãpẽrãrẽ yɰ'rɰnɰ'cãcã weegunojõ mejãrõta nigũsami. Apĩ Moisé dutisere weegú pe'e, tojo nicã ãpẽrãrẽ tere weedutigɰ pe'e wioɰu weronjõ nigũsami Õ'acũ wioɰu nirõpɰre. 20 Mɰsãrẽ a'tiro wereguti. Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã yɰ'rũoro Õ'acũ dutise pe'ere añurõ weeyɰ'rɰnɰ'cãtirã, Õ'acũ tiropɰ wa'asome", nicɰ niwĩ.

Jesú uase cjasere masārē were'que ni'i

(Lc 12.57-59)

²¹ Jesú a'tiro werenemocu niwī: “Musā tu'opā musā necūsūmuarē duti'quere: ‘Masārē wējēcō'aticā'ña. No'o apīrē wējēcō'agūnojō tenojō besegu tiropu beseno'o, bu'iri da'reno'gūsami’, niwū. ²² Yu'u pe'e a'tiro wereguti. No'o cū acaweregu me'rā uagūnojō bu'iri da'reno'gūsami. No'o cū acaweregure ‘Mu'u wapamarī'i' ni bujicā'gūnojō wiorā tiropu beseno'gūsami. No'o cū acaweregure ‘Wa'icu weronojō tu'omasise moobutia'a' nigūnojōrē Ō'acū pecame'epu bu'iri da're, cō'atawio ni'i.

²³ “Tojo weegu Ō'acū wi'ipu no'o Ō'acūrē ējōpeoacju apeyenojō o'ogutigu, ‘Yu'u acaweregure ña'arō weecāti' ni wācūbocagu, a'tiro weerua'a. ²⁴ Cū o'oatjere du'upeo, cūrē acobojose sērīmu'tāgū wa'arua'a. Be'ro ‘Ō'acūrē o'oguti' ní'quere o'orua'a.

²⁵ “Apeye quē'rārē wereguti. Ni'cū musārē weresāsī'rīgū besewuaropu miasī'rīcā, maata topu wa'ase dūporo apowe'ocā'ña. Tojo weecā, musārē beseri masūrē o'otibosami. Tojo weeticāma, beseri masū surarapure o'o, bu'iri da'reri wi'ipu sōrōbosami. ²⁶ Diacjūta musārē wereguti. Bu'iri da'reri wi'ipu sājāa wapayepe'oticā, ne du'uwīrōsome”, ni werecu niwī Jesú.

Jesú “Musā nūmosānumia, musā marāpūsūmua nitirārē a'metārāticā'ña” nise ni'i

²⁷ Jesú a'tiro werenemocu niwī: “Apeyere todūporopu duti'quere tu'opā. ‘Musā nūmosānumia nitirārē, musā marāpūsūmua nitirārē a'metārāticā'ña’, niwū. ²⁸ Yu'u pe'e a'tiro wereguti. No'o numiorē ña'arō weesī'rī uaripejase me'rā ī'agūnojō cū po'peapu co me'rā ña'arō weetojasami.

²⁹ “Tojo weerā musā caperi me'rā ña'arō weesī'rīrā, tigare orewee cō'abo'caro weronojō maata ī'adu'ucā'ña. Ña'arō weedu'utirā, pecame'epu wa'arāsa'a. Musā capeare cō'arā, ti capea dia'cūrē bajuriorāsa'a. Nipe'tiro musā upu pecame'epu wa'acā, ña'ayu'rūsa'a. ³⁰ Mejārōta bu'iri bocari nīgū, diacjūcamocā me'rā ña'arō weesī'rīgū, weedu'ucā'ña. Tojo weecā, nipe'tiro upu pecame'epu bu'iri bocabo'caro bu'iri da'reno'some”, nicu niwī Jesú.

Jesú, marāpūtirā, nūmotirā a'merī cō'ase cjasere ucū'que ni'i

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Jesú ninemocu niwī: “Apeye todūporocjārāpūre ní'quere tu'opā: ‘No'o nūmorē cō'agū, “A'te ye bu'iri mu'urē cō'a'a” nirī pūrīrē oja, core o'orua'a', niwū. ³² Yu'u

pe'e a'tiro wereguti. Ni'cũ cũ ñumorẽ co apĩ me'rã ña'arõ nitimicã cõ'agũnojo core umua me'rã ña'arõ weeri masõrẽ weronojo tojacã weesami. No'o marãpu cõ'ano'co me'rã ñumotiganojo quẽ'rã ña'arõ cũ ñamo nitigo me'rã a'metãrãgũ weronojo tojasami", nicu niwĩ Jesú.

Jesú "A'tiro weerãti" nise cjasere cũ bu'e'que ni'i

³³ Jesú a'tiro werenemocu niwĩ: "Apeyere toduporocjãrãrẽ ní'quere tu'opã: 'Musã "Õ'acũ wãme me'rã weeguti" ní'caronojõta nisooro marĩrõ queoro weeya', niwũ. ³⁴ Yu'u pe'e a'tiro wereguti. Musã ãpẽrãrẽ 'A'tiro weerãti' nĩrã, Õ'acũrẽ wãmepeoticã'ña. 'U'muse me'rã weerãti', niticã'ña. Õ'acũ nirõ toputa ni'i. ³⁵ 'A'ti nucũcã me'rã ni'i', niticã'ña. Õ'acũ wéeca di'ta ni'i. Jerusalẽ quẽ'rã marĩ wioꝑũ Õ'acũ ya macã ni'i. Tojo weerã Jerusalẽ me'rã wãmepeoticã'ña. ³⁶ Tojo nicã 'Usã ya dupoa me'rã ni'i', niticã'ña. Musã tojo nise me'rã ni'cã poadare ñĩrĩ da o butiri da ducayumasĩtisa'a. ³⁷ A'tiro dia'cũ niña. Diacjũ nicã, wãmepeoro marĩrõ 'Diacjũta ni'i', niña. Tojo niticã, 'Diacjũ niwe'e', niña. Musã ninemopeosepuã no'o wãtĩ wãcũse o'ose nibosa'a.

Jesú ãpẽrã mejẽcã weecã a'medutitise ni'i

(Lc 6.29-30)

³⁸ "Apeyere toduporocjãrãrẽ ní'quere tu'opã: 'Ni'cũ musãrẽ capea paatĩ'acã, musã quẽ'rã mejãrõta cũrẽ paatĩ'aa'meña', niwũ. Tojo nicã 'Upicare paape'ecã, mejãrõta cũrẽ paape'ea'meña', niwũ. ³⁹ Yu'u pe'e musãrẽ a'tiro wereguti. Musãrẽ ña'arõ weecã, tojo tu'oña'cã'ña. A'meticã'ña. Tojo weronojo o'ogũ, mu'urẽ ni'cã pe'e pã'rẽ diapoapũ paacã, ape pã'rẽ du'sari pã'rẽ pe'ere majãminũ'cã, paadutiya tja. ⁴⁰ Ni'cũ beseri masã tiropũ mu'urẽ weresã'cu mu'u ya camisare sãrĩbosami. Cũ tojo weecã, bu'icjãrõ mu'u sãñarõ quẽ'rãrẽ tuweeo'oya. ⁴¹ Surara mu'urẽ ni'cã kilómetro cũ yere miabosaya nicã, mu'u pe'e cũ uacã, puã kilómetro miabosaya. ⁴² No'o mu'urẽ apeyenojo sãrĩcã, o'oya. Apeyenojo mu'urẽ wasocã, 'Wasowe'e', niticã'ña", nicu niwĩ Jesú.

Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'idutise ni'i

(Lc 6.27-28,32-36)

⁴³ Jesú werenemocu niwĩ: "Apeye toduporocjãrãrẽ ní'que quẽ'rãrẽ tu'opã: 'Musã me'rãcjũrẽ ma'iña. Musãrẽ ĩ'atu'tigũ pe'ere a'pepũrĩña', niwũ. ⁴⁴ Yu'u pe'e musãrẽ wereguti. Musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'iña. Musãrẽ ña'arõ ucũrãrẽ 'Añurõ wa'ato', niña. Musãrẽ ña'arõ weecã, ña'arõ bujicã'micã, na ye niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. ⁴⁵ Tojo

weerã marĩ pacu u'musepu nigũ põ'rã ni'i nisere i'orãsa'a. Cũ añurã, ña'arã tiropu mujĩpũrẽ bo'reyucã weemi. Mejãrõta añurõ weerã, ña'arõ weerã tiropu aco pejacã weemi. ⁴⁶ Musãrẽ mairã dia'cũrẽ ma'írã, ¿ñe'enojõrẽ musã Õ'acũ o'oaťjere bocabosau? Niyeru wapaseeri masã quẽ'rã tojota weema. Na ña'arã nimirã, na me'rãcjãrãrẽ ma'isama. ⁴⁷ Musã acawererã dia'cũrẽ añudutirã, ¿ñe'enojõrẽ añuse weerã weebosau? Õ'acũrẽ ejõpeotirã quẽ'rã tojota na acawererã dia'cũrẽ añudutisama. Tojo weerã nipe'tirãrẽ a'merĩ ma'i, añudutiya. ⁴⁸ Marĩ pacu u'musepu nigũ ña'ase moogũ nimi. Musã quẽ'rã cũ weronojõ ña'ase moorã ninu'cũcã'ña", ni werecu niwĩ Jesú.

6

Añurõ weesetise cjasere Jesú bu'e'que ni'i

¹ Jesú a'tiro werenemocu niwĩ: "Musã weesere ãpẽrãrẽ i'adutirã, na i'orõpu dia'cũ añurõ weeticã'ña. Musã tojo weecãma, marĩ pacu u'musepu nigũ ne cã'rõ añusere musãrẽ o'osome. ² Tojo weerã musã pajasecuorãrẽ weeta'murã, nipe'tirãrẽ werestepe'otica'ña. Weeta'sari masã na nerẽwãsepu, tojo nicã macã decopu na wee'quere werestepe'ocã'ma. Masãrẽ añurõ ucũdutirã tojo weesama. Musã na weronojõ weeticã'ña. Diacjũ musãrẽ wereguti. Narẽ masã añurõ ucũse me'rã wapata'atojama. Tojo weerã na be'ropure bocasome. ³ Musã pe'e pajasecuorãrẽ apeyenojõ o'orã, no'o mu'u me'rãcjũ i'atiri cura o'oya. ⁴ Ya'yioro ãpẽrã na masĩtiro o'oya. Tojo weecã, marĩ pacu nipe'tise marĩ ya'yioro weesere i'ape'ogu, musãrẽ añusere o'ogusami.

Jesú Õ'acũrẽ sãrĩrã, a'tiro ñubueya' nise ni'i (Lc 11.2-4)

⁵ "Musã ñubuerã, weeta'sari masã weronojõ weeticã'ña. Na nerẽwãse wi'seripu, tojo nicã masã pãjãrã yu'ruaropu nu'cũ, masã i'ato nĩrã ñubuesama. Musãrẽ diacjũ wereguti. Na ãpẽrã i'ase me'rã wapata'atojama. Be'ropure bocasome. ⁶ Musã yu'ure ejõpeorã, musã ya tucũpu sãjãa, sopere bi'a, musã pacu Õ'acũ musã me'rã nigũrẽ sãrĩ, ñubueya. Tojo weecã, marĩ pacu no'o bajutiropu weesere i'ape'ogu, musãrẽ añusere o'ogusami.

⁷ "Õ'acũrẽ ñubuerã wãcũtimirã, pejetiri mejãrõta ñubuemajãticã'ña. Õ'acũrẽ masĩtirã, ùsãrẽ peje ucũse me'rã tu'ogusami nĩrã, tojo weesama. ⁸ Musã na weronojõ

weeticã'ña. Marĩ pacu musã uasenojõrẽ sãriatji duporo masĩtojasami. ⁹ Tojo weerã musã a'tiro ñubueya:

“Pacu, mu'u u'musepu ni'i.

Nipe'tirã mu'urẽ wiopesase me'rã ëjõpeoato.

¹⁰ A'ti turipure mu'u bese'cu maata wiogu sãjãgũ a'tiato.

U'musepure mu'u uaro dia'cũ weesama.

A'ti turicjãrã quẽ'rã mejãrõta weeato.

¹¹ U'sãrẽ umucorinucũ ba'ase o'oya.

¹² U'sã ña'arõ wee'quere acobojoya.

U'sã ãpẽrãrẽ acobojo'caro weronojõta u'sã quẽ'rãrẽ acobojoya.

¹³ U'sã ña'arõ weesĩ'rĩsere cã'mota'aya.

Tojo nicã ña'agũ u'sãrẽ niquesãcã, cã'mota'aya.

Mu'u ni'cũta dutimasĩ'i.

Tutuayu'rũgũ ni'i.

Mu'u ni'cũrẽta masã ëjõpeorãsama.

Mu'u ninu'cũcũsa'a', ni sãriña Õ'acũrẽ.

¹⁴ “Ãpẽrã musãrẽ ña'arõ wee'quere acobojocã, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musãrẽ acobojogusami. ¹⁵ Tojo weeticãma, marĩ pacu musã ña'arõ wee'quere acobojosome”, nicu niwĩ Jesú.

Jesú “Be'ti ñubuerã, a'tiro weeya” nise ni'i

¹⁶ Jesú narẽ bu'ennemocu niwĩ: “Musã be'ti ñubuerã, weeta'sari masã weronojõ weeticã'ña. Na ãpẽrãrẽ añurõ wãcũduti, be'tima nidutirã bujawetirã weronojõ weesoosama. Diacjũ musãrẽ wereguti. Na masã añurõ wãcũse dia'cũrẽ wapata'atojasama. Be'ropure bocasome.

¹⁷ Musã pe'e be'ti ñubuerã, musã weewaronojõta weeya. Diapoa waacoe, wujapoame'ricã'ña. ¹⁸ Tojo weecã, ãpẽrã musã be'tisere masĩsome. Marĩ pacu dia'cũ marĩ ya'yioro weesere ï'ape'ogu masĩgũsami. Cũ musãrẽ añusere o'ogusami”, nicu niwĩ Jesú.

U'musepu marĩ bocatjere wãcũnurũdutise ni'i

(Lc 12.33-34)

¹⁹ Jesú bu'ennemocu niwĩ: “Apeyenojõ a'ti turi cjasere peje seeneocũuticã'ña. Te butiwiji, boadija wa'asa'a. Tere ãpẽrãnojo ba'abajuriodijocã'sama. Musã neocũusere yajari masũ sãjãa, yajape'ocũsami. ²⁰ Tojo weronojõ o'orã, u'muse cjase pe'ere seeneocũuyuya. Õ'acũ uaronojõ weenu'cũcã'ña. Tojo weerã topure peje añuse cuorãsa'a. Topure musã seeneocũu'que musã cuoatje ne butiwijisome. ãpẽrãnojo ne ba'atirãsama. Yajari masã quẽ'rã Õ'acũ tiropu sãjãa, yajasome. ²¹ Marĩ uputu ma'isere wãcũnurũsa'a. Tojo weerã a'ti turi cjase dia'cũrẽ

wācūnūrūtīcā'ña. Ō'acū ye pe'ere wācūnūrūña", nicu niwī Jesú.

Marī caperi sī'ocja weronojō ni'i nise ni'i
(Lc 11.34-36)

²² Jesú a'tiro werenemocu niwī: "Marī caperi sī'omu'tācja weronojō ni'i. Marī caperi añucā, añurō ī'amasī'i. ²³ Marī caperi ī'aejaticāma, añurō ī'atīsa'a. A'te weronojō mūsā Ō'acūrē ējōpeo, cū yere weecā, caperi añurō weronojō ni'i. Mūsā a'ti turi cjase pe'ere wācūnūrūcāma, caperi ī'aejatirā weronojō ni'i. Ō'acū waronojō weetirā, na'itī'arōpū nirā, cūrē masītirā weronojō ni'i.

Niyerure ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'itisa'a nise ni'i
(Lc 16.13)

²⁴ "Ni'cū āpērārē da'raco'tegu pūarā dutisere weemasītisami. Ni'cūrē ma'ígū, apīrē ma'itisami. Tojo nicā ni'cū dutisere yū'tigu, apī dutise pe'ere yū'titisami. Ā'rā weronojō niyeru, a'ti nucūcā cjasere ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'imasītisa'a.

Ō'acū cū yarārē co'tese ni'i
(Lc 12.22-31)

²⁵ "Mūsārē a'tiro wereguti: '¿Ñe'enojō ba'arāsari? ¿Ñe'enojō sī'rīrāsari? ¿Ñe'enojō sñānārāsari?' ni wācūque'titicā'ña. Marī catise ba'ase nemorō wapati'i. Marī upū quē'rā su'ti nemorō wapati'i. ²⁶ Mirīcūarē wācūña. Na ba'asī'rīrā, otese capere ote, pī'rī dūcaticā weetisama. Te dūcati'quere ba'ase nūrōse wi'seripū nūrōtisama. Tojo weetimirā, wjaboatisama. Marī pacū u'mūsepū nigū narē ba'ase o'osami. Mūsā pe'ere mirīcūa nemorō ma'iyu'rūnū'cāsami. ²⁷ No'o mūsā uputu wācūque'tirā, pajicurero bucyanemotisa'a. Mejō waro wācūque'tima'asa'a.

²⁸ "¿De'ro weerā mūsā sñānatje su'tire wācūque'titi? O'ori, nūcū cjasere wācūña. Te no'o wāro pī'rībajaque'atīsa'a. Da'rati, su'atimirō, su'ti añurō sñānārō weronojō baju'u. ²⁹ Marī ñecū wiogu Salomó añuse su'ti sñānacu niwī. Cū tojo sñānamiḡū, o'orire ni'cārōwijiticū niwī. Te o'ori añubutiase ni'i. ³⁰ Ni'cā nūmū catīni'i, ape nūmū ñaidija wa'asa'a. Be'ro pecame'epū wjūacō'ano'sa'a. Yoaticā catimicā, Ō'acūta o'orire tojo añurō bajume'rīcā weesami. Cū o'orire añurō co'tero nemorō mūsā pe'ere weesami. Mūsā, mūsā ējōpeotise bu'iri wācūque'ti'i. ³¹ Tojo weerā '¿Ñe'enojōrē ba'arāsari? ¿Ñe'enojōrē sī'rīrāsari? ¿Ñe'enojōrē sñānārāsari?' ni wācūque'titicā'ña.

32 A'ti turicjārā Ō'acūrē ējōpeotirā tere wācūque'tisama. Marī pacu u'mūsepū nigū mūsā uasenojōrē masītojasami. 33 Tojo weerā Ō'acū yere wācūyurūnū'cāña. Tojo nicā cū dutisere weesirutuya. Tojo weecā, nipe'tise mūsārē du'sasenojōrē o'obu'ipeogusami. 34 Tojo weerā '¿Ñamiacā de'ro wa'arosari?' ni wācūque'titicā'ña. Ni'cācārē mūsā ña'arō yu'rūatje nitoja'a. Tojo weerā ni'cācā cjase dia'cūrē wācūña. Ape nūmū cjasere wācūque'titicā'ña. Ūmūcorinucū Ō'acū mūsārē weetamugūsami", nicu niwī.

7

Āpērārē "Mūsā ña'arā ni'i" niticā'ña nise ni'i
(Lc 6.37-38,41-42)

¹ Jesú ninemocu niwī:

"Mūsā āpērārē 'Na ña'arā nima', ni beseweeticā'ña. Tojo weecā, Ō'acū quē'rā mūsārē besesome. ² Mūsā āpērārē bese'caronojōta, tojo nicā mūsā bese'caro ejatuario Ō'acū mūsā quē'rārē besegusami. ³ Mūsā basu ña'arā nimirā, ¿de'ro weerā āpērā pe'ere 'Ña'arā nima', niti? Āpērārē 'Mūsā ña'arā ni'i' nise dūporo mūsā ye pe'ere ĩ'amū'tāña. ⁴ Mūsā a'te weronojō nibosa'a. Mūsā acaweregure 'Mū'u ya capeapu cā'po'caroacā ni'i', nibosa'a. Mūsā ya capeapu pajiri po'caro pe'ere ĩ'amū'tātimirā, tojo nibosa'a. Mūsā basu mūsā ya capeapu pajiri po'caro cuomirā, mūsā acaweregu cā'rōacā cuogu pe'ere 'Mū'u ya capeapu nisere miicō'arāti', ¿niti? ⁵ Mūsā tojo wéerā, weeta'sari masā ni'i. Mūsā ye caperipu nise pe'ere miicō'amū'tāña yujupu. Tojo wéeca be'ro mūsā acaweregu cā'rōacā caperipu nise pe'ere miicō'amasīrāsa'a", ni queose o'ocu niwī Jesú.

⁶ Apeye ninemocu niwī tja:

"Ō'acūrē yabi bujicā'rārē cū ye queti añusere wereticā'ña. Narē wererā, diayiare añusere o'orā weronojō weebosa'a. Diayia uamarā añuse o'omicā, majāmī'a, cū'rīsama. Mejārōta Ō'acūrē ējōpeosī'rītirārē añuse cū ye cjasere wereticā'ña. Narē wererā, yeseare ñaquē wapabujuri dare doqueo'orā weronojō weebosa'a. Yesea ti dare u'tacūu, te perire no'o uaro weestecusiasama. Na weronojō nirārē mejō waro Ō'acūrē yabi bujicā'rārē añuse cū ye cjasere werebosa'a.

'Ō'acūrē sērīña' nise ni'i
(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ "Ō'acūrē sērīña. Cūrē sērīcā, o'ogusami. Mūsā sērī a'manu'cūrā, bocarāsa'a. Mūsā me'rācjū ya wi'ire

sope pu'to pisunu'cũcã, cũ musãrẽ pãosõrõrõ weronojõ weegusami. ⁸ Õ'acũ cũrẽ sërĩrãrẽ o'osami. No'o a'magũnojõ bocagusami. Sope pu'to pisugu weronojõ sërĩnu'cũgũrẽ o'ogusami.

⁹ "Musã põ'rã ba'ase sërĩcã, ne ni'cũ narẽ ütãpere o'otibosa'a. ¹⁰ Na wa'i sërĩcã quẽ'rãrẽ, añarẽ o'otibosa'a. ¹¹ Musã ña'arã nimirã, musã põ'rãrẽ añusere o'omasĩ'i. To pũrĩcãrẽ marĩ pacu u'musepu nigũ cũrẽ sërĩrãrẽ nemorõ añusere o'ogusami.

¹² "Musãrẽ ãpẽrã añurõ weeme'rĩcã u'asa'a. Musã quẽ'rã tojota narẽ añurõ weeme'rĩcã'ña. Moisé duti'que, tojo nicã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã oja'que tojo weeduti'i.

U'muse cja sope cã'sopeacã ni'i nise ni'i

(Lc 13.24)

¹³ "Musã e'satiri sopepu, e'satiri ma'apũ sãjãaña. Pecame'epũ wa'atjo pe'e e'sari sope, tojo nicã ma'a quẽ'rã e'sari ma'ajo ni'i. Pãjãrã ti ma'apũre wa'ama. ¹⁴ U'musepu wa'ari sope pe'e, ma'a e'satiri ma'acã ni'i. Pejetirãcã ti ma'apũre wa'asama. Yu'ure ëjõpeorã cã'sopeacãpu, cã'ma'acãpu sãjãarã weronojõ nima.

Yucugure tigu dũca me'rã ï'amasĩno'o nise ni'i

(Lc 6.43-44)

¹⁵ "Ãpẽrã 'Usã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã ni'i, nisoosama. Marĩ ï'acã, na añurã bajumima. Oveja uatirã weronojõ bajuma. Na tojo bajumirã, na wãcũsepũre yaiwa uamarã weronojõ musã ëjõpeosere dojorẽs'ĩrĩsama. Narẽ tojo weeri nĩrã, añurõ ï'anũrũña. ¹⁶ Musã narẽ na weese me'rã ï'amasĩrãsa'a. Potagu u'se dũcatiwe'e. Wĩsõ quẽ'rã ne ojo dũcatiwe'e. ¹⁷ Tojo weero añucju yucugu añuse dia'cũ dũcati'i. Ña'acju quẽ'rã ña'asere dũcati'i. ¹⁸ Ne ni'cãgũ yucugu añuse dũcaticju ña'ase dũcatitisa'a. Ña'ase dũcaticju quẽ'rã añuse dũcatitisa'a. ¹⁹ Añuse dũca marĩcjũre paadijo, ñjũacõ'acã'no'o. ²⁰ Tojo weerã musã nisoori masãrẽ na weese me'rã ï'amasĩrãsa'a", nicu niwĩ Jesú.

Nipe'tirã Õ'acũ nirõpu wa'asome nise ni'i

(Lc 13.25-27)

²¹ Jesú narẽ werenemocu niwĩ:

"Nipe'tirãputa no'o yu'ure 'Wiogu' niwuarãnojõ u'muse yu'u nirõpũre sãjãasome. Yu'u pacu u'musepu nigũ cũ uaro weerã dia'cũ sãjãarãsama. ²² Yu'u añurã, ña'arãrẽ beseatji numu nicã, pãjãrã yu'ure a'tiro nirãsama: 'Usã wiogu, mu'u ye cjase masãrẽ bu'ewu, mu'u wãme me'rã

wāṭiārē cō'awīrōwũ. Tojo nicā mu'u wāme me'rāta peje añuse weeī'owũ', nirāsama. ²³ Na tojo nimicā, 'Musārē ne masīticāti. Musā ña'arō wee'cārā ni'i. Wa'arāsa'a', nigūsa'a narē", nicu niwī Jesú.

Puarā wi'i yeenu'cāse queose ni'i

(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Jesú masārē a'tiro werecu niwī:

"Yu'u ucūsere tu'óca be'ro yu'u dutisere weegunojō tu'omasīgũ, wi'i yee'cu weronojō nisami. Cũ ũ'cūarōpu se'esājā, ũtāpu tutuari wi'i yeemajāti'cu weronojō nisami. ²⁵ Be'ro acoro pejaa, dia pu'eejasa'a. Ti wi'i wī'rō wēcā, ũtāgā bu'ipū wéeca wi'i niyuro, ne se'tedijatisa'a. ²⁶ Apī pe'e yu'u ucūsere tu'omigũ, yu'u dutisere weetisami. Cũ tu'omasītigū, nucūporo ōjērōpu wi'i wee'cu weronojō nisami. ²⁷ Be'ro acoro pejaa, dia pu'eejasa'a. Ti wi'i uputu wī'rō wēcā, nucūporopū wéeca wi'i niyuro, maata wēcō'ape'ocā'no'sa'a. Ña'abutiario wa'asa'a ti wi'i", nicu niwī Jesú.

²⁸ Be'ro Jesú bu'etu'ajaca be'ro masā cū bu'esere ī'amarīarā, "Bu'eme'rīyu'rūami", nicārā niwā. ²⁹ Cũ Moisé oja'quere bu'eri masā weronojō bu'eticu niwī. Dutisere cuogu weronojō narē bu'ecu niwī. Tojo weerā ī'amarīacārā niwā.

8

Jesú cāmi boagure yu'rūo'que ni'i

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jesú ũrūgūpu ni'cu dijaticā, pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. ² Cũ ma'apu wa'ari cura ni'cū cāmi boagu Jesú tiropu wa'acu niwī. Cũ tiro ejaqu, ejaque'a, a'tiro nicu niwī:

—Wiogu, mu'u dutire yu'rūogu ni'i. Yu'ure yu'rūoya, nicu niwī.

³ Cũ tojo nicā tu'ogu, Jesú cūrē ñapeo, nicu niwī:

—Jau. Mu'urē yu'rūoguti. Cāmi marīgũ tojayá, nicu niwī.

Cũ tojo nicāta, cū cāmi boase yatipe'tia wa'acaro niwā.

⁴ Tojo wa'áca be'ro Jesú cūrē nicu niwī:

—Ne āpērārē wereticā'ña. Diacjūta pa'i tiropu mu'u ye cāmi yati'quere ī'ogũ wa'aya. Cũ mu'urē "Mu'u cāmi boasere pe'tia wa'a'a", nigūsami. Cũ tojo nica be'ro Moisé cū Ō'acūrē e'catise o'oduti'quere o'oya. Mu'u tojo wee yu'rūca be'ro masā me'rā nisetigusa'a tja, nicu niwī.

Jesú surara wiogure da'raco'tegure yu'rūo'que ni'i

(Lc 7.1-10)

⁵ Be'ro Jesú Capernaupu ejacu niwĩ. Topu ni'cũ wiogu romano masũ Jesú pu'to a'ticu niwĩ. Cũrẽ weetamuse sēricu niwĩ.

⁶ —Wiogu, yu'ure da'raco'tegu pũrõ dutitigu, ya wi'ipu cũñami. Cũ sijamasĩtiami. Upũtu waro pũrĩno'ami, ni werecu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—Jau. Cũrẽ yu'rũogu wa'aguti, nicu niwĩ.

⁸ Surara wiogu cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Wiogu, ya wi'ipu mu'urẽ sãjãcã weemasĩtisa'a. Yu'u mejõ nigũ ni'i. Mu'u wa'atimigũ, mu'u dutio'ose me'rã yu'ure da'raco'tegu yu'rũgusami. ⁹ Yu'u ãpẽrã surara docapu ni'i. Na dutisere wee'e. Yu'u quẽ'rã ãpẽrã surarare dutitura'a. Yu'u docacjũrẽ “Wa'aya” nicã, cũ wa'asami. Apĩrẽ “A'tia” nicã, a'tisami. Yu'ure da'raco'tegure “A'tiro weeya” nicã, yu'u duti'quere weesami. Tojo weegu mu'u yu'ure da'raco'tegure yu'rũduticã, yu'rũgusami, nicu niwĩ.

¹⁰ Jesú surara tojo nisere tu'ogu, tu'omarĩa wa'acu niwĩ. Cũrẽ to siruturã pe'ere nicu niwĩ:

—Ã'rĩ romano masũ yu'ure añurõ ãjõpeomi. Diacjũ musãrẽ were'e. Ã'rĩ weronojõ ãjõpeogu ne ni'cũ Israe curuacjũrẽ bocaejaticãti. ¹¹ Musãrẽ wereguti. Pãjãrã judío masã nitirã ã'rĩ weronojõ yu'ure ãjõpeorãsama. Na nipe'tirocjãrã judío masã nitimirã, Õ'acũ wiogu nirõpũre nirãsama. Na quẽ'rã u'musepũre marĩ judío masã ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob me'rã duji ba'arãsama. ¹² ãpẽrã judío masã nimirã, ãjõpeotise bu'iri u'musepũre wa'abo'cãrã wa'asome. Na'itĩ'arõ aperopu Õ'acũ narẽ cõ'abajuriogusami. Topu na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama, nicu niwĩ Jesú.

¹³ Tojo nĩca be'ro surara wiogũre nicu niwĩ:

—Mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a. Mu'u ãjõpeo'caronojõta wa'arosa'a, nicu niwĩ. Cũrẽ tojo nirĩ curata da'raco'tegu cũ dutire yu'rũcu niwĩ.

Pedro mañecõrẽ Jesú yu'rũo'que ni'i
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Be'ro Jesú Pedro ya wi'ipu wa'acu niwĩ. Ti wi'ipu sãjãtagu, Pedro mañecõ ujaque upũtu dutitigo cũñagõrẽ bocaejacu niwĩ. ¹⁵ Tojo weegu co omocãrĩrẽ ñe'ecu niwĩ. Cũ tojo weeri curata maata ujaque surua wa'acaro niwũ. Be'ro co wã'cãnu'cã, narẽ ba'ase etico niwõ.

Jesú pãjãrã dutitirãrẽ yu'rũo'que ni'i
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Na'ique'ari cura masã pãjãrã wãtĩ sãjãno'cãrãrẽ Jesú pu'topu miacãrã niwã. Cũ ucũse me'rã wãtĩa napure sãjãa'cãrãrẽ cõ'awĩrõcu niwĩ. Tojo nicã nipe'tirã dutitirãrẽ yu'rucocu niwĩ. 17 Jesú cũ tojo weecã, duporocjũpu Isaía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ oja'caronojõta wa'acaro niwũ. A'tiro ni ojacu niwĩ: "Marĩ tutuatisere, marĩ dutire cũ miwapasami", ni ojano'wũ.

Jesú me'rã wa'asĩ'rĩmi'cãrã ye queti ni'i

(Lc 9.57-62)

18 Jesú pãjãrã cũ sumutopu nerẽnu'cãcã ĩ'agũ, cũ bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a ditara siaquijipu, nicu niwĩ. 19 Cũ tojo nicã, ni'cũ Moisé duti'quere bu'eri masũ Jesú pu'to wa'a, ucũcu niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u no'o wa'aro mu'urẽ sirutusijaguti, nicu niwĩ. 20 Jesú cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Wa'icurã cãrĩrĩ tuti cõsoma. Mirĩcũa quẽ'rã na põ'rãtiri su'tiro cõsoma. Yu'u pũrĩcã Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu ne cã'rõ cãrĩpesaro, yaro diácjũrẽ moo'o, nicu niwĩ.

21 Apĩ Jesure ãjõpeogu cũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Wiogu, yu'u quẽ'rã mu'urẽ sirutuguti. Mejõ yu'u pacu tiropu wa'aguti yujupu. Topu ni, be'ro yu'u pacu wẽrĩca be'ro yaatojagupu mu'u me'rã wa'aguti, nicu niwĩ.

22 Jesú cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u me'rã wa'asĩ'rĩgũ, ni'cãrõacã yu'ure sirutuya. Yu'ure ãjõpeotirã wẽrĩ'cãrã weronojõ nima. Náta tja ãpẽrã wẽrĩ'cãrãrẽ a'merĩ yaato, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã wee'que ni'i
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Be'ro Jesú yucusupu mujãsãjãcu niwĩ. Cũ bu'erã cũrẽ ba'patiwã'cãcãrã niwã. 24 Na ditarapu nirĩ cura uputu wĩ'rõ a'ticaro niwũ. Tojo weero na yucusure pacase pã'cõrĩ paaquesãamujãcaro niwũ. Tojo wa'ari curare Jesú cãrĩa wa'acu niwĩ. 25 Tojo weerã cũ bu'erã cũ siropu sãñagũrẽ wã'cõrã buruacãrã niwã. Cũrẽ "Wiogu, ãsãrẽ yu'rũoya. Marĩ mirĩdijarã wee'e", nicãrã niwã.

26 Cũ wã'cã, narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ uiti? Musã yu'ure cã'rõacã waro ãjõpeose cõ'o, nicu niwĩ. Tojo nitoja, wã'cãnu'cã, wĩ'rõrẽ, pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã weecu niwĩ. Nipe'tise di'tamarĩdijape'tia wa'acaro niwũ. 27 Tojo wa'acã ĩ'arã, cũ bu'erã ĩ'amarĩarã, a'tiro nicãrã niwã:

—¿Namũnojõ masũ nimiticũ ã'rĩ? Wĩ'rõ, pã'cõrĩputa cũrẽ tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

Jesú wātīa sājāno'cārārē cō'awīrō'que ni'i

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Jesú wī'rōrē yusuo'ca be'ro ape pā'rēpū pē'ajacārā niwā. To Gadara wāmetiropū nicaro niwū. Topū puarā umua wātīa sājāno'cārā masāperi wa'teropū ní'cārā Jesú tiro a'ticārā niwā. Na uarā waro niyucā, ne ni'cū ti ma'apūre yu'rūaticārā niwā. ²⁹ Na Jesure ī'arā, caricūcārā niwā:

—Jesú, Ō'acū macū, ¿de'ro weegu ūsārē caribogu a'titi? ¿Ō'acū cū bu'iri da'reatje dūporo ūsārē bu'iri da'reyugu a'tiati? nicārā niwā.

³⁰ Na yu'rūro pājārā yesea to auba'a nu'cūcārā niwā.

³¹ Wātīa narē ī'arā, Jesure nicārā niwā:

—Mū'u ūsārē cō'awīrōgū, sōjā yeseapūre sājāaduticureya, nicārā niwā.

³² Jesú “Tojota wa'ato”, nicū niwī. Cū tojo nicāta, na masāpūre nimi'cārā yeseapūre sājāacārā niwā. Yesea na wātīa sājāca be'ro opa tu'rūpū ní'cārā omamaati, ditarapū doqueñojā wa'acārā niwā. Topū mirīboape'tia wa'acārā niwā.

³³ Yesea co'terā tojo wa'acā ī'arā, uputu ucuarā, macāpū omatojaacārā niwā. Topū ejarā, nipe'tise wātīa sājāno'cārārē wa'a'quere werēcārā niwā. ³⁴ Tere tu'orā, macācjārā nipe'tirā Jesú tiropū wa'acārā niwā. Cūrē ī'arā, a'tiro nicārā niwā:

—A'tore wijawā'cāña. Apesepū wa'aya, nicārā niwā.

9

Jesú sijamasīfigure yu'rūo'que ni'i

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jesú wātīarē cō'awīrōca be'ro yucusupū mujāsājā, cū ya macāpū majāmipē'acu niwī tja. ² Topū āpērā ni'cū sijamasīfigure Jesú tiropū cū pesaro me'rā wuawā'cācārā niwā. Na “Jesú ūsā me'rācjūrē yu'rūogusami”, nicārā niwā. Na ējōpeocā ī'agū, Jesú sijamasīfigure a'tiro nicū niwī:

—Wācūtutuaya. Mū'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a, nicū niwī.

³ Cū tojo nirī curare Moisé duti'quere bu'eri masā topū nicārā niwā. Na a'tiro wācūcārā niwā: “Ā'rī cū tojo ucūse me'rā Ō'acūrē ña'arō ucūgū weemi. Cū Ō'acū weronojō tutuagu ni'i, ¿ni wācūsari? Ā'rī marī weronojō upūtigu masā ña'arō wee'quere acobojomasītisami”, ni wācūcārā niwā. ⁴ Jesú na tojo wācūsere masīgū, narē nicū niwī:

—¿De'ro weerã musã yu'ure ña'arõ wãcũti? ⁵ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mu'u ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” o “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nise pe'e diasaweti? “Mu'u ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” nicã ï'atimirã, ëjõpeoya mar'i. “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nicã pe'ema, cã sijasere ï'atojarãpu “Diacjũta ni'i”, ni ëjõpeo'o. ⁶ Tojo weegu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu yu'u tutuasere ï'ogũ, ã'rĩ sijamasitigũre yu'rũoguti. Te me'rã musã yu'u masã ña'arõ wee'quere acobojomasĩsere masĩrãsa'a, nicu niwĩ.

Be'ro sijamasitigũre a'tiro nicu niwĩ:

—Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũña'carore tuutũrẽ, miiwua tojaagusa'a mu'u ya wi'ipu, nicu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, sijamasitigu wã'cãnu'cã, cũ ya wi'ipu tojaa wa'acu niwĩ. ⁸ Masã cũ tojo wa'asere ï'arã, uputu ucucãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ u'musepu nigũrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Mu'u tutuase masũpũre o'o'que añuyũ'rua'a, nicãrã niwã.

Jesú Mateo a'ti pũrĩ oja'cũre piji'que ni'i

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jesú sijamasitigũre yu'rũoca be'ro wa'agu, yu'ure ï'abocawĩ. Yu'u romano masã wiogũre niyeru wapaseebosari wi'ipu da'ragu dujiwu. Yu'ure ï'agũ, “Yu'u me'rã a'tia”, niwĩ. Cũ tojo nicãta, cũ me'rã wa'awu.

¹⁰ Be'ro ya wi'ipu cũ bu'erã me'rã ba'agu wa'awĩ. Na ba'ari cura ãpẽrã quẽ'rã pãjãrã niyeru wapaseeri masã, tojo nicã judío masã “Ña'arõ weeri masã nima” nino'rã quẽ'rã ba'arã ejawã. ¹¹ Fariseo masã tojo weecã ï'arã, cũ bu'erãrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿De'ro weegu musãrẽ bu'egu niyeru wapaseeri masã, ãpẽrã ña'arõ weeri masã me'rã ba'ati? niwã.

¹² Na tojo nisere tu'ogu, Jesú a'tiro niwĩ:

—Duti moorã ocoyeditirã duturure a'matisama. Duti-tirã pũricã a'masama. ¹³ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu na oja'quere bu'erã wa'aya. Õ'acũ cũ ucũ'quere a'tiro ojacãrã niwã: “Yu'u ãpẽrãrẽ pajaña'duti'i. Wa'icũrã ãjũamorõpeosere uawe'e', nicu niwĩ Õ'acũ”, ni ojano'wũ. Yu'u “Añurã ni'i” nirãrẽ a'magũ a'titiwu. ãpẽrã “Ësã ña'arã ni'i” nirã pe'ere a'magũ a'tiwu. Na ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayudutigu a'tiwu, niwĩ Jesú.

“Mu'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ni'que ni'i
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Be'ro Juã masãrē wãmeyerī masũ bu'esere siruturi masã Jesú tiropu sērītiña'rã etawã:

—¿De'ro weerã ũsã weronojō, tojo nicã fariseo masã weronojō mũ'u bu'erã pe'e Ō'acũrē ñubuerã, be'tiweti? niwã.

15 Na tojo nicã, Jesú yũ'tiwĩ:

—¿De'ro weeacũ omocã dũ'tegu na me'rã nígũ, cũ pijio'cãrãrē bujaweti, be'tidutibosari? Be'ro cãrē ãpērã aperopu miãca be'ro pũrĩcãrē bujaweti, be'tirãsama. Jesú, yũ'u na me'rã ni'i yujupu; yũ'u na me'rã niticã pũrĩcãrē, be'tirãsama nígũ, tojo niwĩ.

16 Apeye queose me'rã narē ninemowĩ. Tojo nígũ, ma'ma cũ bu'ese me'rã todũporopu na weeseti'que a'mesũ'amasĩtisa'a, nígũ weewĩ. A'tiro queose o'owĩ:

—Mejã su'tiro ma'ma casero coeya marĩrĩ casero me'rã sereõ'ota basiowe'e. Tojo weecãma, ma'ma casero coecã wejedu'o, mejã su'tirote maata wejetũ'rẽsa'a. Nemorõ pajiri pe tũ'rũnemos'a. 17 Tojota wa'asa'a ma'ma vino mejã ajuro wa'icũrã casero me'rã wéeca ajuropu poseyecã. Pã'mũyũ'ru, ti ajuro tũ'rũ, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo wa'acã, vino bajudutia wa'asa'a. Ti ajuro quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. Tojo weero ma'ma vinorē ma'ma ajuropu poseyeno'o. A'tiro weecã vino, tojo nicã ti ajuro queoro tojame'rĩcã'sa'a, niwĩ Jesú. Dũporopu weeseti'que me'rã Jesú cũ ni'cãrõacã ma'ma bu'ese morēta basiowe'e nígũ, tojo niwĩ.

Jairo macõrē, tojo nicã dí mejã cuogore Jesú yũ'rũo'que ni'i

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Jesú Juã wãmeyerī masũ bu'erãrē ucũrĩ curare ni'cũ judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu etawĩ. Jesú pu'to ejaque'a, niwĩ:

—Yũ'u macõ ni'cãrõacã wẽrĩa wa'amo. Tojo wa'amicã, ya wi'ipu wa'a, core ñapeocã, masãgõsamo tja, niwĩ.

19 Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ me'rã wa'awĩ. Ũsã cũ bu'erã quẽ'rã ba'pative'cãwũ.

20 Ma'apu ũsã wa'ari cura ni'cõ numio doce cũ'marĩ dí mejãrē dutitigo a'tico niwõ. Co Jesú sẽ'emapu a'ti, cũ yaro su'tiro yapapu ñe'eña'co niwõ. 21 A'tiro wãcũco niwõ: "Yũ'u cũ ya su'tirote da'raña'seacã me'rã yũ'rũgosa'a", nico niwõ. 22 Co ñe'eña'cã tu'oña'gũ, Jesú core majãmĩ'a, niwĩ:

—Wãcũtutuaya. Mũ'u ějõpeotjĩagõ, yũ'rũono'copu toja'a, niwĩ.

Cũ tojo nicãta, dí wijami'que bu'anũ'cã pe'tia wa'acaro niwũ.

23 Be'ro Jesú wiogu ya wi'ipɯ ejagu, na weewaranojõpɯma wērĩ'core yaari cura basapeorārē bocaewā. Tojo nicā masā quē'rā ɯpɯtu uticā ĩ'awī. 24 Cũ ti wi'i po'peapɯ nirārē “Wijaaya. Co wērĩtimo. Cārĩgõ weemo”, niwī.

Tere tɯ'orā, masā cūrē bujicā'wā. 25 Jesú narē wi-jaadutiwī. Be'ro wērĩ'co pesari tucūpɯ sājāa, co ya omocāpɯ ñe'ecu niwī. Tojo weecā, co wā'cānɯ'cāco niwõ. 26 Be'ro nipe'tiro ti di'tapɯre Jesú core masõ'que queti se'sa wa'acaro niwā.

Jesú pɯarā caperi ĩ'atirārē yɯ'rɯo'que ni'i

27 Jesú wiogu ya wi'ipɯ ni'cɯ wijaari cura pɯarā caperi ĩ'atirā cūrē caricūsirutuwā.

—Davi pārāmi nituriagu, ɯsārē pajaña'cureya, ni caricūwā.

28 Be'ro wi'ipɯ sājācā, caperi ĩ'atirā cū pu'topɯ ejawā. Narē sērĩtiña'wī:

—¿Yɯ'ɯ mɯsārē ĩ'acā weemasĩsere ějõpeoti? niwī.

—Ĕjõpeo'o, ni yɯ'tiwā.

29 Na tojo nicā tɯ'ogu, Jesú na caperipɯ ñapeowī.

—Mɯsā ějõpeo'caronojõ queoro wa'ato, niwī. 30 Tojo nicāta, na ĩ'awā. Be'ro “Yɯ'ɯ mɯsārē tojo weesere āpērārē wereticā'ña”, niwī.

31 Cũ tojo nimicā, na wijáaca be'roacāta nipe'tiro ti di'tapɯ cū narē yɯ'rɯo'quere werestepe'ocā'cārā niwā.

Ucūmasĩtigɯre Jesú ucūcā wee'que ni'i

32 Caperi bajuno'ti'cārā wijaari cura a'tiro wa'awɯ. Āpērā Jesú tiropɯ ni'cū ucūmasĩtigɯ wātĩ sājāno'cure miiejawā.

33 Jesú cūrē ĩ'agū, wātĩ cūpɯre nigūrē cõ'awĩrõwī. Tojo weecā, cū ucūmasĩti'cɯ ucūnɯ'cāwī. Tocjārā tere ɯpɯtu ĩ'amarĩatjĩarā, a'tiro niwā:

—Marĩ a'to Israe curuacjārā tiropɯre tojo wa'acā, ne ni'cāti ĩ'atirā nicāti, niwā.

34 Fariseo masā pe'e a'tiro niwā:

—Wātĩa wiogu tutuaro me'rā ā'rĩ wātĩarē cõ'awĩrõsami, niwā.

Jesú masārē pajaña'que ni'i

35 Jesú nipe'tise macārĩpɯ judío masā nerēse wi'serinɯcū bu'ecusiagu wa'awī. Añuse queti Ō'acū masārē yɯ'rɯose quetire werewī. Tojo nicā Ō'acū wiogu nimi nise quetire weregɯ wa'awī. Dutitirārē de'ro na pūrĩno'sere yɯ'rɯowī. 36 Masārē ĩ'agū, pūrõ pajaña'wī. Na bɯjawetirā, wācūtutuaturā ovejare co'tegɯ moorā weronojõ niwā.

37 Tojo weegu Jesú ɯsā cū bu'erārē niwī:

—Diacjũta ni'i. Marĩ otese peje pĩ'rĩ ducati'i. Tere miirã pe'e marĩbocurema. ³⁸ Tojo weerã te otese wiogure ãpẽrã miitamuajãrẽ sãrĩnemoña, niwĩ Jesú. A'te weronojõ Õ'acũ ye quetire masĩs'ĩrĩrã, pãjãrã waro nima. Mejõ te quetire wererã pe'e pejetirãcã nima. Tojo weerã ãpẽrã cũ o'ónemocã, Õ'acũrẽ sãrĩña, niwĩ Jesú.

10

Jesú cũ bu'erãrẽ bese'que ni'i
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesú masãrẽ bu'eca be'ro ãsã cũ bu'erã docere besewĩ. Ësãrẽ masãpũ nirã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'owĩ. Tojo nicã nipe'tise duti yũ'rũomasĩsere o'owĩ.

² Ësã cũ bese'cãrã doce a'tiro wãmetiwũ. Ne waro Simó niwĩ. Apetero cãrẽta tja Pedro pisuwã. Be'ro cũ acabiji André niwĩ. Cũ be'ro Santiago, tojo nicã cũ acabiji Juã, na puarãpũta Zebedeo põ'rã niwã. ³ Apĩ Felipe, apĩ Bartolomé, apĩ Tomás niwã. Yũ'u Mateo romano masã wiogure niyeru wapaseebosagu ní'cu quẽ'rã na me'rã niwũ. Apĩ Santiago Alfeo macũ niwĩ. Tojo nicã Tadeo niwĩ. ⁴ Apĩ Simó celote curuacjũ niwĩ. Apĩ Juda Iscariote, be'ropũ Jesure ĩ'atu'tirãpũre o'oacjũ quẽ'rã niwĩ.

Jesú cũ bese'cãrãrẽ bu'edutio'o'que ni'i
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Cũ beseca be'ro ãsã docere a'tiro niwĩ:

—Judío masã nitirã tiropũ wa'aticã'ña. Tojo nicã Samaria di'tapũ nise macãrĩpũre wa'aticã'ña. ⁶ Israe curuacjãrã tiro pe'e wa'aya. Na Õ'acũ cũ dutisere sirututirã, oveja na wiogure du'tiwija wisi'cãrã weronojõ nisama. ⁷ Narẽ wererã wa'aya. “Cã'rõacã be'ro Õ'acũ bese'cu wiogu sãjãgũsami”, niña. ⁸ Dutitãrẽ yũ'rũoya. Wẽrĩ'cãrãrẽ masõña. Cãmi boarãrẽ yũ'rũoya. Wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõña. Yũ'u musãrẽ weemasĩsere wapamarĩrõ o'o'o. Tojo weerã narẽ yũ'rũorã, wapaseeticã'ña.

⁹ »Musã wa'arã, ne niyeru miaticã'ña. ¹⁰ Ne ajuronojõ miaticã'ña. Su'ti, tojo nicã sapatu musã sãñase me'rã dia'cũ wa'aya. Tuacjũ miaticã'ña. Da'rari masã na da'rase wapa wapata'aba'amasĩma. Tojo weerã musã bu'erã wa'acã, musãrẽ ba'ase weetamurãsama.

¹¹ »Macãpũ etarã, “Ã'rĩta añutũ'sami” musã nigũ tiro tojaque'aya. Musã to nirõ ejatuaro cũ ya wi'ipũ niña. ¹² Cũ ya wi'ipũ sãjãarã, ti wi'icjãrãrẽ põtẽrĩ añudutiya. ¹³ Musãrẽ ñe'ecã, “Musãrẽ añurõ wa'ato”, niña. Musãrẽ ñe'eticã, niticã'ña. ¹⁴ Musãrẽ ñe'eti, musã bu'esere

tu'osĩ'rĩticã, ti wi'ipũre wijaarã, o ti macãpũre wijaarã, ti macã cjase di'ta musãrẽ wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã musã a'ti macãcjãrã bu'iritima, ni ĩ'orãsa'a. ¹⁵ Diacjũ musãrẽ were'e. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmũ narẽ uputu waro bu'iri da'regusami. Todũporopũ Sodoma, Gomorra wãmetise macãrĩcjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ narẽ bu'iri da'regusami, niwĩ Jesũ.

Jesure ějõpeorãrẽ ña'arõ weeatje cjase ni'i

¹⁶ Cũ apaturi ninemowĩ:

—Masĩña. Yũ'ũ musãrẽ wioro wa'teropũ o'ógũ wee'e. Ovejare yaiwa wa'teropũ o'ógũ weronojõ o'ó'o. Tojo weerã musãrẽ ña'arõ weeri nirã, pũa capeatiya. Musãrẽ ña'arõ weemicã, añurõ weeya narẽ. ¹⁷ Añurõ ĩ'aña. Musãrẽ ñe'e, judío masã wiorã tiropũ miarãsama. Na nerẽse wi'seripũ musãrẽ tãrãrãsama. ¹⁸ Tojo nicã yũ'ũre ějõpeose bu'iri to cjase di'ta wiorã tiropũ miarãsama. Narẽ yé quetire wereya. Tojo nicã ãpẽrã judío masã nitirãrẽ wererãsa'a. ¹⁹ Musãrẽ miacã, musã ucũatjere “¿De'ro wa'arosau? ¿De'ro nirãsari?” ni wãcũque'titicã'ña. Musã ucũrĩ cura Õ'acũ musã ucũatjere o'ogusami. ²⁰ Tojo weerã musã basu mejẽta ucũrãsa'a. Espĩritu Santu marĩ pacu o'ó'cu musãrẽ ucũdutisere ucũrãsa'a.

²¹ »Masã yũ'ũre ějõpeocã ĩ'arã, na acawererã warore wia, wẽjẽdutiãsama. Na põ'rã quẽ'rãrẽ tojota weerãsama. Põ'rã quẽ'rã na pacusũmũarẽ mejãrõta weerãsama. ²² Yé bu'iri nipe'tirã musãrẽ ĩ'atu'tirãsama. No'o yũ'ũre ějõpeoyapatigũnojo yũ'rũgusami. Cũ yũ'ũ pacu tiropũ catinu'cũcũsami. ²³ Ni'cã macãpũ musãrẽ ña'arõ weecã, ape macãpũ du'tiya. Diacjũta musãrẽ were'e. Nipe'tiro Israe curuacjãrã nise macãrĩpũ musã werecusiabi'ati dũporo yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ apaturi a'tigũsa'a tja, niwĩ Jesũ.

²⁴ »Ne ni'cũ bu'egũ, cãrẽ bu'egũ yũ'rũoro nímasĩtisami. Mejãrõta da'raco'tegũ quẽ'rã cũ wiogũ yũ'rũoro nímasĩtisami. ²⁵ Bu'egũ, cãrẽ bu'egũ weronojõ nigũti, nirõũa'a. Mejãrõta da'raco'tegũ cũ wiogũ weronojõ nigũti, nirõũa'a. Bu'eri masũ, wiogũ, na ña'arõ yũ'rũcã, bu'eno'gũ, da'raco'tegũ quẽ'rã ña'arõ yũ'rũsama. Tojo weero yũ'ũ musãrẽ bu'egũre “Beelzebũ, wãtĩa wiogũ nimi” nicã, ¿de'ro weerã musã yũ'ũ bu'erãrẽ tojo nitibosabau? niwĩ Jesũ.

Jesũ “¿Noanojõrẽ uiroũati?” ni'que ni'i

(Lc 12.2-7)

²⁶ Jesũ a'tiro werenemowĩ:

—Musã yu'u me'rã ni'i. Tojo weerã musãrẽ uatirãrẽ uiticã'ña. Ne bajuyoropu weetise ï'ano'ticã weesome. ï'ano'rõsa'a. Ne ï'atiropu wee'que quẽ'rã masïno'ticã weesome. ²⁷ Yu'u musãrẽ tu'otiropu ni'quere ãpẽrã tu'oropu werestepe'ocã'ña. Masïno'ña marï'quere masãrẽ masïcã weeya. ²⁸ Musã upure wẽjẽcõ'arãrẽ uiticã'ña. Na upu dia'cũrẽ wẽjẽcõ'amasïsama. Õ'acũ pe'e upu, ejeripõ'rãrẽ pecame'epu cõ'abutiamasïсами. Cũ tojo weegú pũrïcãrẽ uiya, niwĩ.

²⁹ Jesú queose me'rã cũ pacu marĩrẽ ma'isere werenemowĩ:

—Puarã mirïcũa o'majãrãcã cã'rõacã wapatísama. Na tojo wapatimicã, Õ'acũ narẽ añurõ co'tesami. Ne ni'cũ mirïcũacã yucugupu pesagu marĩ pacu “Tocã'rõ wẽrĩgũsami” niticã, wẽrītísami. ³⁰ Apeyema tja Õ'acũ marĩ poarire “Ticuse ni'i”, ni masïpe'ocã'sami. ³¹ Musã pãjãrã mirïcũa yu'rũoro wapatísama. Tojo weerã musãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrãrẽ uiticã'ña. Õ'acũ musãrẽ añurõ co'tegusami, niwĩ Jesú.

Masã tu'oropu Jesucristore ãjõpeose ni'i

(Lc 12.8-9)

³² Jesú werenemowĩ:

—No'o masã tu'oropu yu'ure “Ëjõpeo'o” ni wercã, yu'u quẽ'rã narẽ yu'u pacu u'musepu nigũrẽ añurõ ucũgũsa'a. ³³ Ni'cũ masãrẽ uigu, masã tu'oropu yu'ure “Ëjõpeowe'e” nigũrẽ yu'u quẽ'rã cãrẽ yu'u pacu u'musepu nigũrẽ “Yagu mejeta nimi”, nigũsa'a, niwĩ Jesú.

Jesú ye bu'iri masã dũcawatima nise ni'i

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Apaturi werenemowĩ:

—Musã yu'ure “Añurõ nisetiatjere miitigu weepĩ”, ni wãcũticã'ña. Yu'u tere miititiwu. Yu'u a'tise wapa a'pepũriato nígũ a'tiwu. ãpẽrã yu'ure uatirã, yu'ure uarã me'rã a'metu'tirãsama. ³⁵ Tojo weerã ni'cũ cũ pacu me'rã a'metu'tigusami. Apego quẽ'rã co paco me'rã mejãrõta weegosamo. Tojo nicã macũ numo co mañecõ me'rã a'metu'tirãsama. ³⁶ Tojo weerã ni'cã wi'icjãrã, yé bu'iri a'metu'tirãsama.

³⁷ »Yu'ure ma'irõ nemorõ musã pacusumua pe'ere ma'iyu'rũnu'cãrã, yarã nímasītísama. Tojo nicã pacusumua quẽ'rã na põ'rãrẽ ma'iyu'rũnu'cãrã, yarã nímasītísama. ³⁸ Apetero weegu ni'cũ “Yu'u Jesure ãjõpeogu, wẽrĩbosa'a” ni uigu, yu'ure ãjõpeodu'usami. Tojo weegunojõ yagu nímasītísami. ³⁹ Yu'ure ãjõpeose me'rã ña'arõ

yu'rusi'rītigu, yu'ure ějōpeodu'ugunojō pecame'epu bu'iri da're bajuriono'gūsami. Apī wějēsere uiti, yu'ure ějōpeonu'cūgūnojō pe'e yu'u me'rā catinu'cūgūsami, niwī Jesú.

Añurō wee'que wapa wapata'ase ni'i
(Mr 9.41)

⁴⁰ Jesú werenemowī:

—Musārē e'catise me'rā ñe'erā, yu'ure ñe'erāta weema. Yu'ure ñe'erā quē'rā, yu'u pacu yu'ure o'ócure ñe'erāta weema. ⁴¹ Ni'cū Ō'acū wereduti'quere wereturari masūrē cū Ō'acū o'ócū niyucā, ñe'egūrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū cūrē o'osenojōrēta cūrē ñe'egū quē'rārē o'ogusami. Ni'cū masū añugūrē ñe'egū, cū añugū niyucā, cūrē ñe'egūrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū masū añugūrē o'o'caronojōta cūrē ñe'egū quē'rārē o'ogusami. ⁴² Ni'cū apīrē Jesucristore ějōpeogu nimi nīgū, acowogure acotiagū diacjūta añuse bocagusami, niwī Jesú.

11

Juā cū bu'erārē Jesú tiropu o'ó'que ni'i
(Lc 7.18-35)

¹ Jesú ũsā docere wéréca be'ro wa'a wa'awī. Galileapu nise macārīrē bu'ecusiagu wa'awī.

² Juā masārē wāmeyeri masū bu'iri da'reri wi'ipu nicu niwī. Topu nīgū, Jesú masā wa'teropu weesere tu'ocu niwī. Tere tu'ogu, āpērā cū bu'esere siruturārē cū tiropu wa'aduticu niwī. ³ A'tiro narē sērītiña'duticu niwī:

—“¿Mū'uta niti 'Masārē yu'rūoacju a'tigusami' nino'cu, o apīpūre yucuerāsari yujupu?” ni sērītiña'ña, nicu niwī.

⁴ Jesú tiro etarā, Juā sērītiña'duti'quere sērītiña'wā. Na tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'tiwī:

—Yu'u weecā ĩ'asere, musā tu'osere Juārē wererā wa'aya. ⁵ “Caperi ĩ'atimi'cārā ni'cārōacārē ĩ'apāama. Sijamasītimi'cārā sijama. Cāmi boarā yatipe'tiano'ma. O'meperi tu'oti'cārā tu'oma. Āpērā wērī'cārā masāma. Pa-jasecūorā añuse masārē yu'rūose quetire tu'oma. ⁶ Yu'ure ějōpeodu'utigunojō e'catigusami”, ni wererā wa'aya Juārē, niwī Jesú.

⁷ Na wa'aca be'ro Jesú Juā ye cjasere masārē werenū'cāwī:

—Musā masā marīrōpu Juārē ĩ'arā wa'apā. Topu wa'arā, uigunojōrē, wācūtutuatigure ĩ'arā wa'atipā. Cū tutuatigu tábuti wī'rō wēecūaro weronojō nitimi. ⁸ Tojo nicā añuse waro su'ti sāñagūrē masā marīrōpu ĩ'arā wa'atipā. Su'ti

añuse sãnarãnojõ wiorã ye wi'seripũ nisama. ⁹ To pũricãrẽ musã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ ï'arã wa'arã weepã. Nirõta Juã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã nemorõ niyũ'rũnũ'cãmi. ¹⁰ Õ'acũ Juãrẽ o'óyuatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

“Yũ'ũ mũ'ũ ye quetire wereyuacjere mũ'ũ dũporo o'ógũti. Cũ mũ'ũ wa'atji ma'arẽ apoyugũsami”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'caro niwũ.

Ma'a quẽ'rãyumũ'tãgũ weronojõ mũ'ũ wa'ati dũporo masã wãcũsere bujaweti dũcayudutigũsami nígũ, tojo nicũ niwĩ.

¹¹ »Diacjũta musãrẽ weregũti. Todũporopũ, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ ne ni'cũ Juã yũ'rũoro nígũ marĩmi. Tojo nimicã, nipe'tirã Õ'acũ wiogũ nirõpũ nirã Juã yũ'rũoro nima. Mejõ nígũpũca cũ yũ'rũoro nimi.

¹² »Juã bu'enũ'cãcateropũ, téé a'tocateropũ quẽ'rãrẽ Õ'acũ wiogũ nisere uatirã, cumuca weema. ¹³ Nipe'tirã Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã na oja'que me'rã, tojo nicã Moisé cũ dutise cũu'que me'rã Õ'acũ wiogũ nimi nisere werenu'cũcãrã niwã. Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũputa weretũocũ niwĩ. ¹⁴ Musã yũ'ure ãjõpeosĩ'rĩcãma, a'tiro nígũti. Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ a'tiro nicũ niwĩ: “Masãrẽ yũ'rũoacjũ a'tise dũporo Elía Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ weronojõ nígũ a'tigusami”, ni ojano'wũ. Juã na tojo ojano'cũta nimi. ¹⁵ O'meperĩ cũorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya.

¹⁶ »Masã a'tocaterocjãrã, yé quetire tũ'osĩ'rĩtirã ã'rã weronojõ nima. Wĩ'marã macã decopũ apedujirã, na me'rãcjãrãrẽ pijirã caricũbajaque'atirã weronojõ nima. A'tiro caricũsama: ¹⁷ “Ësã wẽowũ putimicã, basarã wijatiapũ. Ësã bujawetise basacã quẽ'rãrẽ, utitiapũ.” Na weronojõ a'tocatero nirã no'o añurõ, ña'arõ weecã, mejãrõta tũ'satima. ¹⁸ Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũ be'ti, vino sĩ'rĩtisami. Cũ tojo weecã, musã “Wãtĩ cũomi”, nisa'a. ¹⁹ Be'ro yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ quẽ'rãrẽ ba'a, yũ'ũ vino sĩ'rĩcã, mejãrõta ña'arõ ucũ'u. “Ba'awãrĩgũ, sĩ'rĩwãrĩgũ nimi. Niyeru wapaseeri masã, tojo nicã ña'arã me'rãcjũ nimi”, ni'i yũ'ure. Musã ni'cũpũreta ãjõpeowe'e. Tojo ãjõpeotimirã, yũ'ũ weeĩ'o'quere ï'arã, “Õ'acũ cũrẽ masĩse o'opĩ” ni, masĩbosa'a, niwĩ Jesú.

*Jesure ãjõpeotise macãrĩcjãrã ye queti ni'i
(Lc 10.13-15)*

20 Be'ro Jesú cã tutuaro me'rã weeĩ'oyu'rũnu'cã'que macãricjãrãrẽ a'tiro tu'tiwĩ. Na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuticã, tojo weewĩ.

21 —Musã Corazĩ, tojo nicã Betsaida wãmetise macãricjãrãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Yu'u weeĩ'o'quere ĩ'amirã, ducayuwe'e. Yu'u ãpẽrã judío masã nitirã tiropu Tiro, Sidõ wãmetise macãripu weeĩ'ocãma, duporopu na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutojabopã. Na bujawetisere ĩ'orã, na weewuaronojõpuma su'tire wãquĩsenojõrẽ sãña, nujãrẽ na dupoapu õrẽstepeobopã.

22 Musãrẽ were'e. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, musã pe'ere Tiro, Sidõcjãrã nemorõ bu'iri da'reyu'rũnu'cãgũsami.

23 »Ni'cãrõacãma Capernaucjãrãrẽ were'e. “Tojowaro u'musepu mujãrãti”, ni wãcũticã'ña. Õ'acũ musãrẽ pecame'epu cõ'abutiagusami. Sõ'onĩca macã Sodoma yu'u musã tiropu wee'caronjõ weeĩ'ocãma, ti macã ni'cãrõacãpu quẽ'rãrẽ ninu'cũbosa'a. 24 Musãrẽ nigũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, Sodomacjãrãrẽ nemorõ musã pe'ere Õ'acũ bu'iri da'regusami, niwĩ Jesú.

*Jesú “Yu'u me'rã ejerisãjãse cuoya” nise ni'i
(Lc 10.21-22)*

25 Narẽ tojo níca be'ro Jesú cã pacu Õ'acũrẽ a'tiro niwĩ:

—Pacu, mu'u u'muse, a'ti turi wiogu ni'i. “Masĩyu'rũnu'cãrã ni'i” nirãrẽ mu'u ye cjasere tu'omasĩcã weewe'e. ãpẽrã wĩ'marã weronjõ maata tu'o ëjõpeorã pe'ere tere masĩcã wee'e. Mu'u tojo weesere wãcũgũ, “Añu'u”, ni e'catise o'o'o. 26 Pacu, mu'u u'caronjõta a'tere queoro wee'e, niwĩ.

27 Be'ro Jesú masãrẽ ninemowĩ:

—Yu'u pacu nipe'tise weemasĩsere yu'ure o'owĩ. Cũ ni'cũta yu'u nisetisere masĩpe'ocã'sami. Yu'u quẽ'rã ni'cũta cã nisetisere masĩpe'o'o. No'o yu'u masĩcã weeno'rã quẽ'rã cã nisetisere masĩsama. 28 Musã basu weetutuase me'rã Õ'acũrẽ e'caticã weesĩ'rĩ'i. Tojo weerã nucũsere wuarã, da'ra caributirã weronjõ ni'i. Musã bu'iri tu'oña'rã, bujawetirãrẽ a'tiro nigũti. Musã tojo tu'oña'sere yu'ure wereya. Yu'u musãrẽ weetamugũti. Musã tojo weecã, yu'u musãrẽ ejerisãjãsere o'oguti. 29 Yu'u dutisere, yu'u uaronojõ weeya. Musã tojo weecã, weetamugũti. Yu'u da'radutipegu niwe'e. Yu'u musãrẽ pajaña'gũ, mejõ nigũ weronjõ wee'e. Musã bujawetisere yu'ure werecã, musãrẽ e'catise ducayuguti. 30 Yu'u weetamuyucã, yu'u dutise uputu waro musãrẽ tutuawe'e. Masã apeyenojõ

ca'rasãasere o'marã weronojõ tu'oña'rãsa'a, ni werewĩ Jesú.

12

Sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ni'i

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Titare sauru nicã ãsã judío masã soowuari nũmũ Jesú trigo wesepũ yu'rũawĩ. Ësã cũ bu'erã ujaboarã, trigo na ote'quere tũ'rẽ, te perire ba'awũ. ² Fariseo masã ãsã tojo weecã ĩ'arã, Jesure niwã:

—Ĩ'aña. Mũ'ũ bu'erã ni'cãcãnojõrẽ weedutitisere weema. Marĩ soowuari nũmũrẽ da'radutiwe'e, niwã.

³ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú niwĩ:

—Musã dũporocjũ wiogũ Davi cũ me'rãcãrã me'rã ujaboarã wee'quere bu'epã. ⁴ Na a'tiro weecãrã niwã. Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ni'i” ní'que narẽ ba'adutiti'quere ba'acãrã niwã. Pa'ia dia'cũrẽ ba'ata basio-caro nimiwũ. ⁵ Apero Moisé duti'caropũ quẽ'rãrẽ bu'epã. Marĩ soowuari nũmũ nicã pa'ia Õ'acũ wi'ipũ da'rasama. Cũ ye cjasere da'rarã, sootisama. Na tojo sootirã, ña'arõ weerã mejẽta weema. ⁶ Musãrẽ weregũti. A'tore yũ'ũ Õ'acũ wi'i yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cãgũ ni'i. ⁷ Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'quere tu'omasĩwe'e. A'tiro ojano'caro niwũ: “Yũ'ũ masãrẽ a'merĩ pajaña'cã u'a. Wa'icũrã ãjũamorõpeo'caro nemorõ te pe'ere uasãyũ'rũnũ'cã'a”, ni ojano'wũ. Musã tere tu'omasĩrã pũrĩcã, masã mejẽcã weetirãrẽ “Ña'arõ weema”, nitibosa'a. ⁸ Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ soowuari nũmũrẽ dutise nemorõ dutimasĩ'i, niwĩ Jesú.

Jesú omocã bu'awia'cũre yũ'rũo'que ni'i

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jesú trigo wesepũ níca be'ro judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãawĩ. ¹⁰ Ti wi'i po'pearũ ni'cũ omocã bu'awia'cũ nicũ niwĩ. Fariseo masã ¿de'ro wee Jesure weresãrãsari? nírá, cãrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Marĩ soowuari nũmũrẽ dutitigure yũ'rũocã añuti? niwã.

¹¹ Na tojo nicã tu'ogũ, narẽ yũ'tiwĩ:

—Ni'inojõta marĩ soowuari nũmũ nicã oveja copepũ burusãjãcã, cãrẽ wejewã'cõgũ wa'aticã weetisami. ¹² Ni'cũ masũ oveja nemorõ wapatiyũ'rũnũ'cãmi. Tojo weero marĩ soowuari nũmũrẽ añuse weecã añu ni'i, niwĩ.

¹³ Cũ tojo níca be'ro omocã bu'awia'cũre niwĩ:

—Mu'u omocārē sīoña, niwī. Tojo nicā tu'ogu, sīowī. Cū tojo weecāta, ape omocā weronojō añua wa'awu. ¹⁴ Cū tojo weecā ĩ'arā, fariseo masā uawijaa wa'awā. Tojo uawijaarā, “¿De'ro wee Jesure wējērāsari?” ni apocārā niwā.

Duporocjārpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masā Jesure ojayu'que ni'i

¹⁵ Jesú cūrē wējēsī'rīsere masīgū, omocā bu'awia'cure yu'rūo'caropu ní'cu wijaawā'cāwī. Cūrē masā pājārā sirutuwā. Nipe'tirā dutitirārē yu'rūowī. ¹⁶ Yu'rūo, narē ne cū ye cjasere weredutitiwī. ¹⁷ Jesú na pājārārē yu'rūocā, Isaía Ō'acū ye queti weremu'tārī masū oja'que queoro wa'awu. A'tiro ojacu niwī:

¹⁸ Ā'rī yu'ure da'raco'tegu, yu'u bese'cu nimi.

Yu'u ma'igū nimi.

Cū me'rā e'cati'i.

Yu'u Espiriture cūrē o'oguti.

Cū yu'u nipe'tirā masārē añurō weesere weregusami.

¹⁹ Cū ne du'saso, macā decopu caricūsijasome.

²⁰ No'o wācūtutuatigunojō quē'rārē cō'asome.

Cō'arōnojō o'ogu, wācūtutuacā weegusami.

Ējōpeotuatirārē tu'tisome.

Narē añurō weetamugūsami.

Cū wioгу sājāca be'ropu, cū ña'asere docaque'aca be'ropu tojo weedu'ugusami.

Cū queoro dutime'ricūsami.

²¹ Tojo weerā nipe'tirocjārā cū dutiatjere co'terāsama, tojo ni ojano'wā.

Jesure “Wātī tutuaro me'rā weē'omi” ni ucja'que ni'i
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Be'ro Jesú tiropu caperi bajutigū, ucūtigu wātī sājāno'cure miiejawā. Na cūrē miiejacā ĩ'agū, Jesú cūrē yu'rūowī. Tojo wéeca be'ro ĩ'a, ucūwī. ²³ Wātī sājāno'cu yu'rūcā ĩ'arā, nipe'tirā masā ĩ'amarīawā. Na a'merī sērītiña'wā:

—¿Ā'rī duporocjūpu Davi pārāmi “Na a'tiacju niapu” ní'cu niti? niwā.

²⁴ Fariseo masā na tojo nicā tu'orā, a'tiro niwā:

—Ā'rī wātīa wioгу Beelzebú wāmetigu tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōcā'sami, niwā.

²⁵ Jesú na tojo nisere masīgū, narē niwī:

—Ni'cā curuacjārā a'merī ducawati a'mequērā, masāpe'tia wa'asama. Tojo nicā ni'cā macācjārā o ni'cā wi'icjārā na quē'rā a'merī ducawati a'metu'tirā, pe'tidija wa'asama. ²⁶ Mejārōta wātīa wioгу cū yarā wātīarē

cō'awīrōgũ, cã basuta ducawatigu weesami. Tojo weegu cã de'ro wee tutuanemobosabe. ²⁷ Mũsã yu'ure "Cũ wãtĩ Beelzebú tutuaro me'rã wãtĩarẽ cō'awīrõmi", ni'i. Tojo nicãma, mũsã bu'esere siruturã wãtĩarẽ cō'awīrõrã, ¿noa tutuaro me'rã cō'awīrõsari? Narẽ mũsã "Õ'acũ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cō'awīrõma", ni'i. Tojo weero masĩno'o. Mũsã yu'ure nise diacjũ niwe'e. ²⁸ Yu'u wãtĩarẽ Espiritu Santu tutuaro me'rã pe'e cō'awīrõ'o. Te me'rã "Õ'acũ wiogu nise mũsã tiropure nitoja'a", nino'o.

²⁹ »Queose me'rã mũsãrẽ werenemogũti tja. Ni'cũ tutuamũ ya wi'ipure du'tecũutimigũ, yajamasĩno'ña marĩ'i. Du'teca be'ropũ yajamasĩsami, niwĩ. Yu'u wãtĩ yu'rũoro tutuayũ'rũnũ'cã'a nígũ, tojo niwĩ Jesú.

³⁰ Jesú ninemowĩ:

—Yu'ure uatirã yu'ure ĩ'atu'tirã nima. Yu'ure seeneo-tamutigũnojõ doquestewã'cãgũ weronojõ nimi. Yu'ure ějõpeotirã masãrẽ Õ'acũrẽ ějõpeocã weetamurã mejẽta weema.

³¹ »Tojo weegu mũsãrẽ diacjũ weregũti. Õ'acũ masã ña'arõ weesere, ña'arõ ucũsere acobojojusami. Espiritu Santu ña'arõ ucũcã pũrĩcãrẽ, acobojosome. ³² Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũre ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojojusami. Espiritu Santu pe'ere ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojosome. Ni'cãrõacã, be'ropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta acobojosome, niwĩ Jesú.

Yucũgũre tigu dũca me'rã ĩ'amasĩno'o nise ni'i
(Lc 6.43-45)

³³ Jesú ninemowĩ:

—Yucũgũ añucjũ nicã, tigu dũca me'rã "Añucjũ ni'i", nino'o. Yucũgũ ña'acjũ nĩrõ, tigu dũca me'rã "Ña'acjũ ni'i", ni ĩ'amasĩno'o. Yucũgũre tigu dũca me'rã ĩ'amasĩno'o.

³⁴ Mũsã aña weronojõ pũrĩrã ni'i. Ña'arã nitjĩarã, ¿de'ro wee añusere ucũmasĩbosau? Marĩrẽ ña'ase pũúturo, ña'asetã marĩ ucũse wija'a. Añuse nicã, añusetã wija'a.

³⁵ Tojo weegu masũ añugũ añuse wãcũse cũoyugũ, añurõta ucũsami. Apĩ ña'agũ pe'e cũ wãcũse ña'ase niyucã, ña'arõ ucũsami.

³⁶ Mũsãrẽ weregũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmũ nicã, mũsã wãcũtimirã no'o uaro ucũma'a'quenucũ besegusami. ³⁷ Mũsã añurõ ucũca be'ro nicã, Õ'acũ mũsãrẽ "Añurõ ucũpã, bu'iri moo'o", nigũsami. Mũsã ña'arõ ucũca be'roma "Bu'iri cũo'o", nigũsami, niwĩ Jesú fariseo masãrẽ.

Masã ña'arã Jesure weẽ'odutimi'que ni'i
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Be'ro fariseo masã, ãpērã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesure a'tiro niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u añuse weeĩ'ocã ã'asĩ'rĩsa'a, niwã.

39 Na tojo nicã tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Musã a'tocaterocjãrã ña'arã ni'i. Musã weeĩ'oña nírã, masã ãjõpeotisere yu'ure ã'o'o. Musãrẽ weeĩ'osome. A'te dia'cũrẽ wereguti. Duporocjũpu Joná Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ wa'a'caronojõ dia'cũrẽ ã'ogũti. 40 Joná wa'iwũ pajigujo paaga po'peapu i'tia umuco, i'tia ñami cõpũre sãñacu niwĩ. Cũ weronojõta yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu quẽ'rã yu'ure yáaca be'ro i'tia umuco, i'tia ñami di'ta po'peapu cũñagũsa'a. 41 Joná Nínive wãmetiri macãcjãrãrẽ Õ'acũ ye quetire werecã, na ña'arõ wee'quere bujaweti, du'ucãrã niwã. Yu'u pe'ere Joná yu'rũoro nimicã, masã ãjõpeowe'e. Musã na wee'caronojõ ña'arõ wee'quere bujawetiwe'e. Tojo weerã Õ'acũ masãrẽ beseatji numu nicã, Nínivepu ní'cãrã a'tocateropucjãrãrẽ “Musã Jesure ãjõpeotirã, ña'arõ weewu”, nirãsama. 42 Apeye quẽ'rãrẽ wereguti. Duporocjõ mujĩpũ mujãtiro diacjũ pe'e nirĩ di'tapu wiogo Israe curuacjãrã wiogu Salomó masĩsere tu'ogo a'tico niwõ. Yu'u Salomó yu'rũoro masĩyu'rũnu'cãmicã, masã pe'e yu'ure tu'osĩ'rĩwe'e. Tojo weego Õ'acũ masãrẽ beseatji numu nicã, ti di'ta wiogo ní'co a'tocateropucjãrãrẽ “Musã Jesure ãjõpeotirã, ña'arõ weewu”, nigõsamo, niwĩ.

*Wãtĩ toduporopu cũ ní'cupũre majãmisãjãase ni'i
(Lc 11.24-26)*

43 Jesú fariseo masãrẽ ninemowĩ:

—Wãtĩ masũpũre cõ'awĩrõno'ca be'ro aco marĩrõpu si-jabaque'atisami. Cũ niatjore a'magũ, tojo weesami. Cũ nirõ bocatigu, a'tiro wãcũsami: 44 “Yu'u wijaa'cupũre dajasãjãagũti tja”, nisami. Cũpũre dajasãjãagũ, wi'i o'aca wi'i, añurõ apóca wi'i weronojõ bocaejasami. 45 Be'ro ãpērã wãtĩa sietere cũ yu'rũoro ña'arãrẽ pijisami. Piji, be'ro toduporopu cũ wijaa'cupũre na nipe'tirã sãjãasama. Tojo weegu masũ cũ toduporopu ní'caro nemorõ ña'arõ tojasami. ã'rã quẽ'rã yu'ure ãjõpeotirã tojota ña'abutiario wa'arãsama, niwĩ Jesú.

*Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã ye cjase ni'i
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)*

46 Jesú masãrẽ tojo ucũrĩ cura cũ paco, cũ acabijirã cũ nirĩ wi'ipũ ejawã. Na sopepu tojanu'cã, cũ me'rã ucũsĩ'rĩwã.

47 Tojo weecã, to nigũ ni'cũ werewĩ Jesure:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'topu niama. Mu'u me'rã ucũsĩrĩama, ni werewĩ.

⁴⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cãrẽ niwĩ:

—¿Noanojõ niti yu'u paco, yu'u acabijirã? niwĩ.

⁴⁹ Be'ro ùsã cũ bu'erãrẽ ñupu'a, niwĩ:

—Ã'rãrẽ yu'u paco, yu'u acawererã waro tu'oña'a. ⁵⁰ No'o Õ'acũ waro weerãnojõ náta yu'u acabiji, yu'u acabijo, yu'u paco weronojõ nima, niwĩ.

13

Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã were'que ni'i

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ti numarẽta tja Jesú wi'ipu ní'cu ditara sumutopu wa'awĩ. Wa'a, topu dujiwĩ. ² Masã pãjãrã waro cũ tiropu nerẽcã ì'agũ, yucusupu mujãsãjãa, dujiwĩ. Masã pe'e ditara sumutopu nu'cũwã. ³ Be'ro Jesú queose me'rã narẽ bu'ewĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya wesepu otegu wa'asami. ⁴ Cũ otegu wēestewã'cãcã, apeye otese cape ma'apu doqueque'asa'a. Mirĩcũa a'ti, te perire ì'aboca, ba'ape'ocã'sama. ⁵ Apeye ùtãpaga cã'rõacã di'ta curo bu'ipu doqueque'asa'a. Te di'ta cã'rõacã niyucã, asibusu maata marã, pĩ'rĩsa'a. ⁶ Be'ro mujĩpũ asimujãtiri cura di'ta boposãjãyu'rua wa'asa'a. Tojo weero nu'cõrĩ cuoti'caro nitjãrõ, maata ñaidija wa'asa'a. ⁷ Apeye otese cape pota wa'teropu buruque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyu'rua, wējẽcã'sa'a. ⁸ Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'asa'a. Te añurõ pĩ'rĩ, ducatisa'a. Ni'cã ño cien peri ducatisa'a. Ape ño sesenta peri, ape ño treinta peri ducatisa'a. ⁹ O'meperi cuorãnojõ a'tere añurõ tu'oya, niwĩ Jesú.

Jesure cũ bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ni'que ni'i

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Be'ro ùsã cũ bu'erã cũ pu'to wa'a, cãrẽ sērĩtiña'wã:

—¿De'ro weegu masãrẽ queose me'rã bu'eti? niwũ.

¹¹ Jesú ùsãrẽ yu'tiwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ a'tiro weemi. Musã ãpẽrã toduporopu masiña marĩmi'quere cũ wiogu nisere masĩcã weemi. ãpẽrã yu'ure ejõpeotirã pe'ere masĩticã weemi. ¹² Tojo weegu yu'u bu'esere ejõpeorãrẽ narẽta Õ'acũ masise o'onemogũsami. Na tu'omasise cuoyu'ruarãsama. ãpẽrã yu'u bu'esere ejõpeotirã pe'ere na cã'rõacã masĩmi'quere tu'omasĩticã weegusami. ¹³ Na yu'u weesere ì'amirã, ì'atirã weronojõ nisama. Yu'u bu'esere tu'omirã, tu'omasĩtisama. Tojo weegu queose me'rã narẽ were'e. ¹⁴⁻¹⁵ Isaía Õ'acũ ye

quetire weremũ'tārĩ masũ cũ oja'caronojõta narẽ wa'a'a.
A'tiro ojacu niwĩ:

Mũsã Õ'acũ ye cjasere teerã, ĩ'asĩ'rĩsome.

Õ'acũrẽ ějõpeosĩ'rĩtirã, diacjũ cjasere tu'osĩ'rĩsome.

Tojo ějõpeotitĩjãrã, yũ'ure acobojose sěrĩsome.

Tojo weerã mũsãrẽ werecã, tu'orãsa'a, tu'orã pe'e.

Mejõ ¿de'ro nirõ weesari? ni tu'omasĩsome.

Mũsã añurõ yũ'u weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩsome, ni ojacu
niwĩ Isaía, niwĩ Jesú.

¹⁶ Æsã pe'ere niwĩ:

—Mũsã pũrĩcã yũ'ure ějõpeorã, e'cati'i. Yũ'u weesere
ĩ'arã, yũ'u bu'esere tu'orã, ějõpeo'o. ¹⁷ Diacjũ mũsãrẽ
weregũti. Pãjãrã Õ'acũ ye queti weremũ'tārĩ masã, tojo
nicã dũporocjãrã masã añurã ní'cãrã ni'cãrõacã yũ'u
mũsãrẽ weesere ĩ'asĩ'rĩcãrã nimiwã. Yũ'u mũsãrẽ were-
sere tu'osĩ'rĩcãrã nimiwã. Tojo weesĩ'rĩ'cãrã nimirã, ĩ'ati,
tu'otiyũ'rũocã'cãrã niwã, niwĩ Jesú.

Jesú oteri masũ quetire "A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e" nise ni'i
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Be'ro Jesú ãsãrẽ a'tiro werenemowĩ:

—Oteri masũ ye queti a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. ¹⁹ Yũ'u
a'ti turipu wioꝑũ nigũsa'a nisere tu'omirã, tere
tu'omasĩtirã, a'tiro weronojõ nisama. Otese cape
ma'apũ burũque'a'que weronojõ nisama. Wãtĩ a'ti,
na tu'omi'quere ě'mape'ocã'sami. ²⁰ Āpẽrã ũtãpaga
wa'teropũ doqueque'a'que peri weronojõ nisama. Yé
quetire e'catise me'rã tu'osama. ²¹ Tojo tu'omirã,
nũ'cõrĩ marĩrã weronojõ nisama. Narẽ mejẽcã wa'acã,
o ãpẽrã te quetire ějõpeose bu'iri narẽ tu'ticã, maata
ějõpeodu'ucã'sama. ²² Āpẽrã otese cape pota wa'teropũ
burũque'a'que weronojõ nisama. Yé quetire tu'oma, tu'orã
pe'e. A'ti ũmũco cjase pe'ere wãcũyũ'rũnũ'cãsama. No'o
de'ro nisere ũaripejayũ'rũasama. Na tojo niseticã, a'te
narẽ dojorẽcã'sa'a. Na tu'o'quere acobojo, dũca marĩrã
weronojõ nisama. ²³ Āpẽrã di'tapũ añurõpũ burũque'a'que
peri weronojõ nima. Yé quetire tu'o, añurõ ějõpeo, yũ'u
dutironojõ weesetirã, añurõ dũcatirã weronojõ nima.
Cien peri dũcati'caro weronojõ añusere weesama. Āpẽrã
sesenta peri, ãpẽrã treinta peri dũcati'caro weronojõ
añusere weesama, niwĩ Jesú.

Trigo wa'teropũ apeye ña'ase cape pĩ'rĩbajua'que ni'i

²⁴ Jesú apeye queose me'rã ãsãrẽ werenemowĩ:

—Õ'acũ wioꝑũ nise a'tiro weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ
añuse capere cũ ya wesepũ otesami. ²⁵ Be'ro nipe'tirã

cãrĩca be'ro te ote'cure ĩ'atu'tigu cũ ote'caropu wa'asami. Wa'a, trigo cape wa'teropu ña'ase capere otesami. ²⁶ Trigo pĩ'rĩmujã, te pupiri cura ña'ase cũ ote'que pe'e quẽrã pĩ'rĩbajuasa'a. ²⁷ Tere ĩ'arã, cũrẽ da'raco'terã na wiogupure wererã wa'asama: "Wiogu, marĩ ote'que añuse cape dia'cũ nimiwũto", nisama. "¿De'ro wee a'te ña'ase cape a'tipari?" nisama. ²⁸ Na wiogu narẽ yu'tisami: "Ni'cũ marĩrẽ ĩ'atu'tigu tojo weepĩ", nisami. Be'ro da'raco'terã na wiogure sãrĩtiña'sama tja: "¿Mu'u ãsã ña'asere cureweerã wa'acã ãsari?" nisama. ²⁹ Cũ pe'e narẽ nisami: "Weeticã ña. Musã cureweerã, apeye trigore du'acõ'abosa'a. ³⁰ Totã trigo me'rã bucucacã'to. Trigo bucuatua'ajaca be'ropu da'rari masãrẽ o'óguti. Na ña'ase pĩ'rĩ'quere cureweemũ'tãrãsama. Curewee, tere opa dotori du'te, ãjũarãsama. Tu'ajanũ'cõ, trigore na nũrõwũaropu nũrõrãsama", nisami, niwĩ Jesú.

Jesú mostaza wãmetise cape me'rã queose o'o'que ni'i
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jesú apeye queose me'rã werenemowĩ tja:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nise otese mostaza cape weronojõ ni'i. Tere ni'cũ cũ ya wesepu otesami. ³² Mostaza cape cã'caperoacã waro ni'i. Tócacaperoacã nimirõ, bucuaropua pajibutiacju yucugu pĩ'rĩsa'a. Pajicju waro wa'acã ĩ'arã, mirĩcũa a'ti, tigu dupuripu na diepeoatje su'tire weesama, niwĩ. Õ'acũ wiogu nise cã'caperoacã weronojõ nũ'cãsa'a. Be'ro pajicju bucua'caro weronojõ nipe'tiropu cũ ye queti se'sa wa'arosa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nígũ, tojo niwĩ.

Pã bucucã weese me'rã queose ni'i
(Lc 13.20-21)

³³ Be'ro apeye queose me'rã werenemowĩ tja:

—Õ'acũ wiogu nise a'tiro weronojõ ni'i. Ni'cõ numio pã weegotigo pã weese harinarẽ i'tiapa queo, po'osãasamo. Te me'rã levadura pã bucucã weesere morẽsamo. Be'ro te nipe'tise bucua se'sape'tia wa'asa'a, niwĩ. Levadura harinarẽ bucucã wee'caro weronojõ Õ'acũ wiogu nise nipe'tiropu se'sarosa'a nígũ, tojo niwĩ.

Jesú masãrẽ queose me'rã bu'e'que ni'i
(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesú masãrẽ bu'égũ, queose me'rã wereticã weetiwiĩ.

³⁵ Cũ tojo weecã, Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ oja'que queoro wa'awu. Jesú masãrẽ wereatjere a'tiro ojano'wũ: Queose me'rã masãrẽ weregusa'a.

Õ'acũ a'ti ɯmɯco weecãpɯ masĩno'ña marĩ'quere musãrẽ were bajurẽgũti, ni ojano'wũ.

Jesú "Ña'ase cape trigo tiropɯ pĩ'rĩbajua'quere a'tiro nĩsĩ'rĩrõ wee'e" nise ni'i

³⁶ Be'ro Jesú masãrẽ we'eriti, wi'ipɯ sãjãawĩ. Ɛsã cũ bu'erã cãrẽ sirutusãjãwũ. Topɯ cãrẽ sãrĩtiña'wũ:

—Mɯ'ɯ mejẽpɯ ña'ase cape trigo wa'teropɯ queose were'quere wereapoya. ¿De'ro nĩsĩ'rĩrõ weeati? niwũ.

³⁷ Ɛsã tojo nicã tɯ'ogɯ, Jesú yɯ'tiwĩ:

—Añuse trigo capere ote'cu yɯ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigɯ ni'i. ³⁸ Ti wese pe'e a'ti turi nĩsĩ'rĩrõ wee'e. Añuse cape yɯ'ure ẽjõpeorã Õ'acũ põ'rã nima, nĩsĩ'rĩrõ wee'e. Ña'ase cape pĩ'rĩ'que pe'e wãtĩ yarã nima, nĩsĩ'rĩrõ wee'e. ³⁹ Ti wese ote'cure ĩ'atu'tigɯ ña'asere ote'cu wãtĩ nimi. Trigo bucuatu'ajaca be'ro na tũ'rẽse a'ti ɯmɯco pe'tiatje ni'i, nĩsĩ'rĩrõ wee'e. Trigore tũ'rẽrĩ masã Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'musecjarã weronojõ nima.

⁴⁰ Ña'asere curewee ɯjũacõ'asama. Na tojo wee'caro weronojõ a'ti turi pe'ticãpɯre ña'arãrẽ cõ'arãsama. ⁴¹ Yɯ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigɯ yɯ'ure wereco'terãrẽ nipe'tiropɯ o'ógusa'a. "Nipe'tirã ña'arõ weerãrẽ, tojo nicã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecã weerãrẽ neoña", nigũsa'a. ⁴² Narẽ pecame'epɯ cõ'arãsama. Topɯ na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama. ⁴³ Tojo wa'ari curare Õ'acũ ɯaro weerã pe'e a'tiro weerãsama. Cũ tiropɯ wa'arã, mujĩpũ ɯmɯcocjũ weronojõ asisterãsama. Topɯ ninu'cũcã'rãsama. O'meperi ɯorãnojõ a'tere añurõ tɯ'oya, niwĩ.

Di'tapɯ niyeru cujiri yaacũu'que queose ni'i

⁴⁴ Jesú a'tiro werenemowĩ:

—Musãrẽ Õ'acũ wiogɯ nisere werenemogũti. Cũ musã wiogɯ nise nipe'tise yɯ'ruoro añuyɯ'rũnũ'cã'a. Ni'cũ apeyenojõ wapabujɯsere ãpẽrã ya di'ta po'peapɯ nɯo'quere boca'caro weronojõ ni'i. Tere bocáca be'ro mejãrõpɯta yaacũusami tja. Be'ro e'catise me'rã wa'a, nipe'tise cũ ɯosere duape'ocã'sami. Cũ dua'que wapa me'rã ti di'tare duumiicã'sami, niwĩ.

Jesú perla wãmetiri pe, wapabujuri pe me'rã queose o'o'que ni'i

⁴⁵ Apeye quẽ'rãrẽ Jesú werenemowĩ:

—Õ'acũ wiogɯ nise ni'cũ duari masũ añurõ asistese peri perla wãmetisere a'macusiario weronojõ ni'i. ⁴⁶ Cũ wapabujuri pe, ni'cã pere bocaejagɯ, a'tiro weesami. Bocaaja, cũ ɯosere duape'ocã'sami. Cũ dua'que wapa me'rã ti pe

wapabujuri pere duumiicã'sami. Õ'acũ musã wiogu nicã, ti pe wapabujuri pere bocase weronojõ ni'i.

Wejecu me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

⁴⁷ »Be'ropu Õ'acũ masãrẽ beseatjere weregati. Wa'i wẽjẽrĩ masã ni'cãgũ wejecujo dia pajiri maapu do-queñosama. Tigupure nirãncũ wa'i su'riwã'sama. ⁴⁸ Tigu mu'muyurũcã ĩ'arã, wa'i wẽjẽrĩ masã dia sumutopu wejemajãsama. Topu wa'ire besedujisama. Añurãrẽ pi'ipu besesãasama. Ña'arãrẽ doqueñocã'sama. ⁴⁹ A'ti umuco pe'ticã, tojota wa'arosa'a. Õ'acũrẽ wereco'terã umũsecjãrã a'tirãsama. Añurã, ña'arãrẽ ducawaanũ'cõrãsama. ⁵⁰ Ña'arãrẽ pecame'epu cõ'arãsama. Topu na pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsama, niwĩ Jesú.

Jesú cũ bu'erãrẽ be'ropu na weeatjere were'que ni'i

⁵¹ Be'ro Jesú ãsãrẽ niwĩ:

—¿A'te yu'u ní'quere tu'oti musã? niwĩ.

Ësã “Ëu, tu'o'o”, niwã.

⁵² Ësã tojo nicã, cũ niwĩ:

—Nipe'tirã Moisé oja'quere bu'erã yu'u wiogu nigũsa'a nisere ëjõpeorã, ni'cũ wi'i cuogu weronojõ nima. Cũ, cũ ya wi'icjãrãrẽ o'oacju, ti wi'ipu cũ apeyenojõ nurõ'quere ma'marẽ, mejãrẽ miiwĩrõmasĩsami. Cũ weronojõ yé niatjere mejã, Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'quere weremasĩsama. Tojo nicã ma'ma, yu'u bu'ese quẽ'rãrẽ weremasĩsama ní'gũ, tojo niwĩ ãsãrẽ.

Jesú cũ ya macã Nazarepu dajatojaa'que ni'i

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Jesú te queose wéréca be'ro to ní'cu Nazare cũ masãca macãpu wa'awĩ. Topu judío masã na nerẽwuarĩ wi'ipu bu'enũ'cãwĩ. Topu nirã cũ bu'esere tu'o, ĩ'amarĩamujãwã. A'tiro niwã:

—¿No'opu bu'epari ãrĩ tocã'rõ masĩgũ? ¿De'ro wee a'te masã dutitirãrẽ yu'ruosenojõrẽ weeĩ'omasĩti? ⁵⁵ ãrĩ ni'cũ capiteru macũ nimi. Cũ a'ti macãcjõ María macũ nimi. Cũ acabijirã Santiago, José, Simó, Juda nima. ⁵⁶ Cũ acabijirã numia quẽ'rã a'toputa nima. Tojo weegu ¿no'opu masĩmipari cũ a'tere? niwã.

⁵⁷ Cũ tocjũ nise bu'iri cũ weresere ëjõpeosĩ'rĩtiwã. Jesú pe'e narẽ niwĩ:

—Nipe'tirã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ tu'o ëjõpeosama. Cũ ya di'tacjãrã, cũ ya wi'icjãrã dia'cũ ëjõpeotisama, niwĩ.

58 Tojo weegu ti macāpure na ějōpeoticā ĩ'agũ, peje waro narē wee'otiwĩ.

14

Juã masãrē wãmeyerī masũrē tojo wee wějěcãrã niwã nise ni'i

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Titare Herode Galilea di'tacjãrãrē dutigu Jesú wee'quere tu'ocũ niwĩ. 2 Tere tu'ogu, cũ me'rã da'rarãrē a'tiro nicũ niwĩ:

—Cũ Juã masãrē wãmeyerī masũ yu'u wějěduti'cu masã'cu nígũ nisami. Tojo weetigu mejęta, peje waro wee'otutuayũ'ruapũ, nicũ niwĩ.

3 Cũ Herodeta todũporopũre Juãrē ñe'eduticũ niwĩ. Ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipũ du'tecũuduticũ niwĩ. A'te ye bu'iri tojo weecu niwĩ. Herode cũ acabiji Felipe nũmo, Herodía wãmetigore Felipe cũ catimicã, core ě'ma, nũmoticũ niwĩ.

4 Cũ tojo weesere tu'ogu, Juã Herode tiropũ wa'a, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũ'u acabiji nũmorē nũmoticã, ña'a ni'i. Core cũoticã'ña, nicũ niwĩ. Cũ tojo ní'que bu'iri Herode cãrē bu'iri da'reri wi'ipũ sũrũduticũ niwĩ.

5 Cũ Juãrē wějěsĩ'rĩcu niwĩ. Masã pe'e "Juã Ő'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ nimi", nicãrã niwã. Tojo weegu yu'u cãrē wějěcã, masã yu'u me'rã uabosama ni uigu, maata cãrē wějěticũ niwĩ. 6 Be'ro Herode cũ bajuáca nũmũrē bosenuũ weecu niwĩ. Titare Herodía macõ cũ piji'cãrã tiropũ basaĩ'ogõ wijaco niwõ. 7 Herode co basaĩ'ocã tu'sayu'ruacu niwĩ. Tojo weegu "Ne nisooro marĩrõ no'o mũ'u uasenojõrē o'oguti", nicũ niwĩ. 8 Co pe'e co pacore "¿Ñe'enojõrē sęrĩgõsariba?" nico niwõ. Co paco wéręca be'ro Herode tiropũ wa'a, cãrē nico niwõ:

—Juã masãrē wãmeyerī masũ dũpoare dutesure, ni'cã papũ miiti, yu'ure o'oya, nico niwõ. ¿Diacjũta Juãrē wějěgũsari? nígõ, tojo weedutico niwõ.

9 Co tojo nicã tu'ogu, Herode bujaweticũ niwĩ. Juãrē wějěsĩ'rĩticũ nimiwĩ. Cũ masã tu'oropũ "Mũ'u uasenojõrē o'oguti" ní'cu niyugu, masã yu'ure bujiri nígũ, co ní'caronojõta weecu niwĩ. 10 Tojo weegu Juã bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrē cũ dũpoare dutesureduticũ niwĩ. 11 Dutesureca be'ro cũ dũpoare bapapũ sãa, Herodía macõrē o'ocãrã niwã. Co pe'e quę'rã co pacopũre o'oturiaco niwõ.

12 Be'ro Juã bu'esere sirutu'cãrã cũ upũre miirã wa'a, yaacãrã niwã. Be'ro Jesupũre wererã wa'acãrã niwã.

Jesú ni'cāmocusetiri mil umuarē ba'ase eca'que ni'i
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Jesú Juārē wējē'que quetire tu'ogu, a'tiro weewī. Yucusuḡu mujāsājāa, apero masā marīrōḡu ūsā cū bu'erā me'rā wa'awī. Ūsā wa'asere tu'orā, tocjārā masā ma'apu cūrē sirutuwa'cācārā niwā. ¹⁴ Jesú ape pā'rēḡu pē'ajagū, dijanu'cāwī. Be'ro masā pājārārē bocaejapejawī. Narē ī'agū, pajaña'wī. Dutitirā na mia'cārārē yu'ruowī. ¹⁵ Ūsā cū bu'erā na'ique'ari cura cū pu'to wa'a, werewu:

—Na'ique'arogu wee'e. A'togu marī nirōḡu masā marīma. Tojo weegu masārē macāḡu wa'adutiya. Topu duuba'arā wa'ato, nimiwū.

¹⁶ Ūsā tojo nicā tu'ogu, “Wa'aticā'to. Musā narē ecaya”, niwī.

¹⁷ Ūsā cūrē niwū:

—Ni'cāmocuse pā, wa'i puarā dia'cū cūo'o, niwū.

¹⁸ Be'ro “Te musā cūosere miitia”, niwī.

¹⁹ Cū tojo nicā, cū tiro miawū. Be'ro Jesú masārē tá bu'ipu dujidutiwī. Tu'ajanu'cō, te pā ni'cāmocuse pagare, na wa'i puarārē mii, u'muarōḡu ī'amorō, cū pacu Ō'acūrē e'catise o'owī. Be'ro pārē ducawaa, ūsārē o'owī. Ūsā pe'e masārē tere etiwū. ²⁰ Nipe'tirā ba'a yapiwā. Be'ro doce pi'seri na ba'adu'a'quere seeneowū. ²¹ Tere ba'arā numia, wī'marā ba'paqueono'ña marīrō umua se'saro ni'cāmocusetiri mil niwā.

Jesú acogu sija'que ni'i
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Jesú masārē ba'ase ecāca be'ro ūsā cū bu'erārē yucusu me'rā ditarapu pē'ayudutiwī. Cū pe'e topu masārē we'eritigu, tojacā'wī yujupu. ²³ Be'ro masārē we'eritica be'ro ūrūḡūḡu cū se'saro űubueḡu mujācu niwī. Topure űami ējācā, ni'cūta nicu niwī. ²⁴ Ūsā pe'e ditara decogu pē'arā weewu. To ūsā ejacā, wī'rō uputu wēepōtēowū. Tojo weero pā'cōrī paca yucusure wēecuwu. ²⁵ Bo'remujātiri cura Jesú ūsā tiropu acogu sijawā'cātiwī. ²⁶ Ūsā cūrē ī'amasītiwū. Tojo weerā cū topu sijawā'cāticā ī'arā, uputu ucuwu. Cūrē ī'arā, “Abu, masū wērī'cu wātī nisami”, ni caricūwū.

²⁷ Jesú ūsārē nucūadutigu a'tiro niwī:

—Wācūtutuaya. Yu'u ni'i. Yu'ure uiticā'ña, niwī.

²⁸ Be'ro Pedro Jesure niwī:

—Wiogu, mu'u níḡū, yu'ure mu'u tiro acogu sijawā'cādutiya, niwī.

²⁹ Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē a'tia, niwī. Tojo weegu Pedro dija, Jesú tiropu wa'agu, sijawā'cāwī. ³⁰ Be'ro uputu wī'rō wēcā ī'agū, ucua wa'awī. Tojo weegu cū di'adijagu, caricūwī:

—Wiogu, ñe'egū a'tia, ni caricūwī.

³¹ Be'ro maata Jesú cūrē ñe'ewī. A'tiro niwī:

—¿Mū'u cārōacā waro ējōpeose cuoti? ¿De'ro weegu yu'u tiro a'tisī'rīmigū, yu'ure ējōpeotiati? niwī.

³² Be'ro na yucusupu mujāsājārī cura wī'rō yusua wa'awu. ³³ Tojo wa'acā ī'arā, ūsā tiwupu sāñarā Jesure ējōpeorā, ejaque'awu. Cūrē niwū:

—Nirōta mu'u Ō'acū macū ni'i, niwū.

Jesú Genesarepu dutitirārē yu'rūo'que ni'i

(Mr 6.53-56)

³⁴ Be'ro ūsā Genesare wāmetiropu pē'ajawu. ³⁵ Tocjārā Jesure ī'amasīrā, topu cū ejase quetire nipe'tiropu werese'sabi'acārā niwā. Nipe'tirā dutitirārē yu'rūodutirā cū tiropu miiejawā.

³⁶ —Mū'u quē'rā ūsārē mu'u yaro su'tiro sumu-topu ñe'eña'duticureya, niwā. Nipe'tirā tojo weerā yu'rūono'pe'ticā'wā.

15

Masārē ña'arā wa'acā weese ni'i

(Mr 7.1-23)

¹ Be'ro fariseo masā Jesú tiropu ejawā. Tojo nicā Moisé oja'quere bu'eri masā quē'rā Jerusalēpu a'ti'cārā Jesú tiropu eja, sērītiña'wā:

² —¿De'ro weerā mu'u bu'erā marī ñecūsūmua weemujāti'quere yu'rūnu'cāti? Ba'ase duporo marī ñecūsūmua weewu'a'caronojō omocoetima, niwā.

³ Jesú narē yu'tiwī:

—Yu'u quē'rā mūsārē sērītiña'gūti. Mūsā ñecūsūmua weemujāti'quere weesiruturā, ¿de'ro weerā Ō'acū dutiro pe'ere yu'rūnu'cāti? ⁴ Ō'acū a'tiro duticu niwī: “Mūsā pacu, mūsā pacore ējōpeoya.” Tojo nicā “No'o cū pacu, cū pacore ña'arō ucūgūnojo wērīato”, nicu niwī.

⁵ Mūsā pe'e mūsā pacure o mūsā pacore na apeyenojō sērīcā, weetamusī'rītirā, narē a'tiro nisa'a: “Nipe'tise ūsā cuose mūsārē o'obo'quere Ō'acūrē o'otojapu”, nisa'a.

⁶ Mūsāta a'tiro nirānojo'rē na pacu o na pacore weeta'muta basiotisa'a nisere bu'e'e. A'tiro wéerā, Ō'acū dutisere tojowaro ī'acō'abutiācā'a. Mūsā ñecūsūmua weemujāti'quere weesī'rīrā, tojo wee'e. ⁷ Diacjū wéerā weronojō weeta'sa'a. Isaía duporocjūpu Ō'acū ye quetire

weremu'tārĩ masũ musārẽ diacjũta nisapĩ. A'tiro ojacu niwĩ:

⁸ “Ā'rã masã Ɂsero me'rã dia'cũ yu'ure ẽjõpeoma.

Na tu'oña'se waro pe'e no'opu nirõ nisa'a.

⁹ Tojo weerã na yu'ure ñubuepeose wapamarĩ'i.

Na bu'ese yu'u dutise mejẽta ni'i.

Masã dutise ni'i”, nicu niwĩ Ō'acũ, ni ojacu niwĩ Isaía, ni yu'tiwĩ Jesú fariseo masārẽ.

¹⁰ Narẽ tojo níca be'ro Jesú masārẽ pijio, niwĩ:

—Yé cjasere tu'omasĩrãti nírã, tu'oya. ¹¹ Marĩ Ɂsero me'rã ba'ase mejẽta Ō'acũ i'orõpu marĩrẽ ña'arõ wa'acã wee'e. Tojo weronojõ o'oro, marĩrẽ Ɂseropu wijatise pe'e ña'arõ wa'acã wee'e, niwĩ.

¹² Tojo níca be'ro Ɂsã cã bu'erã cã pu'to wa'a, cãrẽ niwũ:

—Mu'u tojo nisere tu'orã, fariseo masã tu'satiama, niwũ.

¹³ Ɔsã tojo nicã, Jesú queose me'rã yu'tiwĩ:

—Wese cuogu ña'ase, topu pĩ'rĩbajuasere du'acõ'agũsami. Yu'u pacu u'musepu nigũ nisoose me'rã bu'erãrẽ mejãrõta weegusami. Narẽ cõ'abutiagusami.

¹⁴ Tojo weerã narẽ tojo i'acõ'acã ña. Na nisoose me'rã bu'érã, caperi i'atirã ãpẽrã caperi i'atirãrẽ wejemu'tãrã weronojõ nima. Ni'cũ i'atigu apĩ i'atigure wejemu'tãgũ, na puarãputa no'o nirĩ copepu burusãjãsama, niwĩ.

¹⁵ Be'ro Pedro Jesure niwĩ:

—Ɔsãrẽ wereya. Mu'u ní'que ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weesari? niwĩ.

¹⁶ Jesú cãrẽ niwĩ:

—¿Musã quẽ'rã a'tere tu'omasĩweti yujupu? ¹⁷ Nipe'tise marĩ ba'asõrõse paapu wa'a, be'ro yu'rũwijaa wa'asa'a.

¹⁸ Masã na ucũse, Ɂseropu wijase pe'e wãcũsepũ wadatiwijiati'i. A'te pũrĩcã Ō'acũ i'orõpu masārẽ ña'arã wa'acã wee'e.

¹⁹ Marĩ wãcũse ña'arõ wãcũsepũ du'pocãtiwijiati'i. Āpẽrãrẽ wẽjẽcõ'ase, numo nitigore a'metãrãse, numio me'rã ña'arõ weese, yajase, nisoose, ucjase a'te nipe'tise wãcũsepũ du'pocãtiwijiatisa'a. ²⁰ A'te peje pũrĩcã Ō'acũ i'orõpure masārẽ ña'arã wa'acã weesa'a. Marĩ na weewuasenojõrẽ ba'ase dũporo omocoetirã pũrĩcã, masārẽ ña'arã wa'acã weetisa'a, niwĩ.

*Judío masõ nitigo ape di'tacjõpu Jesure ẽjõpeo'que ni'i
(Mr 7.24-30)*

²¹ Be'ro Jesú Genesarepu ní'cu Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩpu wa'awĩ. Tocjãrã judío masã nitiwã. ²² Topu eja, ni'cõ numio topu nigõ Canaácjõ Jesú tiro caricũwã'cãtiwõ:

—Yu'u wiogu, Davi duporocũ wiogu pãrãmi, yu'ure pa-
jaña'ña. Yu'u macõ wãtĩ sãjãno'co nitĩagõ, pũrõ pi'etimo,
niwõ.

²³ Jesú core yu'titiyu'ruocã'wĩ. Tojo weerã ũsã cũ bu'erã
cũ pu'to wa'a, cũrẽ niwũ:

—Marĩ siro ña'arõ caricũwã'cãtisamo. Core wa'adutiya,
niwũ.

²⁴ Be'ro Jesú core niwĩ:

—Õ'acũ yu'ure Israe curuacjãrã oveja bajuduti'cãrã
weronojõ nirã dia'cũrẽ a'madutigu o'owĩ, niwĩ.

²⁵ Cũ tojo nimicã, co cũrẽ ẽjõpeogo, cũ pu'to ejaque'awõ.
A'tiro niwõ:

—Wiogu, yu'ure weetamuña, niwõ.

²⁶ Jesú core yu'tiwĩ:

—Wĩ'marã ba'asere ẽ'ma, diayiare doquecũucã, ña'a ni'i,
niwĩ.

²⁷ Cũ tojo nimicã, co pe'e cũrẽ niwõ:

—Yu'u wiogu, tojota ni'i, nĩrõ. Diayiaputa mesapu na
wiorã ba'astedijosere ba'asama. Tojo nĩgõ, yu'u judĩo masõ
nitimicã, judĩo masã na “Diayi weronojõ nimo” nigõrẽ,
judĩo masãrẽ mu'u weetamudu'a'quere weetamuña nĩgõ,
tojoto niwõ.

²⁸ Co tojo nicã, Jesú niwĩ:

—Mu'u pũrĩcã ẽjõpeose cuoyu'rua'a. Tojo weero mu'u
nĩ'caronojõta wa'ato, niwĩ.

Cũ tojo nirĩ curata co macõ wãtĩ cõ'awĩrõno'copu tojaco
niwõ.

Jesú pãjãrã dutitirãrẽ yu'ruo'que ni'i

²⁹ Jesú Tiro, Sidõpu nĩ'cu wijawã'cãgũ, Galilea wãmetiri
ditara sumutopu yu'ruawĩ. Be'ro ũrũgũpu mujã,
ejanujãwĩ. ³⁰ Pãjãrã masã cũ dujiropu etawã. Na opa
cõ'ñerĩ sijasãrẽ, caperi bajuno'tirãrẽ, omocã, du'pocã do-
joriwi'iare, ucũmasĩtirãrẽ, no'o duti cuorãnojõrẽ miiejawã.
Jesú tiropu narẽ miiejacũowã. Narẽ yu'ruowĩ. ³¹ Tojo
weecã, ucũmasĩtimi'cãrã ucũwã. Omocãrĩ, du'pocãrĩ do-
joriwi'ia yu'ruono'wã. Opa cõ'ñerĩ sija'cãrã diacjũ sijawã.
Ĩ'atimi'cãrã ĩ'awã. Tere ĩ'arã, masã ĩ'amarĩawã. Be'ro
Õ'acũrẽ “Marĩ Israe curuacjãrã wiogu tutuayu'ruami”, ni
e'catise o'owã.

Jesú ba'paritisetiri mil umuarẽ eca'que ni'i (Mr 8.1-10)

³² Be'ro Jesú ũsã cũ bu'erãrẽ pijio, niwĩ:

—Ã'rã masãrẽ pajaña'a wa'asa'a. Na marĩ me'rã nirõ i'tia
numu yu'ru'u. Tojo weerã na ba'ase toja wa'asama. Na uja

me'rã na ye wi'seripũ tojaacã uatisa'a. Na ba'atirã, ma'apu tu'omasĩse pe'tique'a wa'abosama, niwĩ.

³³ Cũ tojo nicã, ũsã cũrẽ niwũ:

—¿De'ro wee ũsã ba'ase bocabosari ã'rã pãjãrãrẽ? A'tore masã marĩma, niwũ.

³⁴ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—¿Dicusepaga pã cœoti? niwĩ.

Ũsã cũrẽ niwũ:

—Sietepaga pã, tojo nicã wa'i pejetirãcã cœo'o, niwũ.

³⁵ Ũsã tojo nĩca be'ro masãrẽ dujudutiwĩ. ³⁶ Be'ro pã sietepagare, tojo nicã wa'ire mii, cũ pacũ Ő'acũrẽ e'catise o'owĩ. Tu'ajanũ'cõ, pãrẽ dũcawaa, ũsãrẽ o'owĩ. Ũsã pe'e tere masãrẽ etiwũ. ³⁷ Nipe'tirã ba'a, yapiyũ'rũawã. Be'ro siete pi'seri na ba'adu'a'quere seeneowũ. ³⁸ Tere ba'arã numia, wĩ'marã ba'paqueono'ña marĩrõ mũũa se'saro ba'paritisetiri mil niwã. ³⁹ Be'ro Jesú masãrẽ we'eriti, ũsã yucũsupũ mũjãsjãa, Magdala wãmetiropũ pẽ'a wa'awũ.

16

Jesure fariseo masã, tojo nicã saduceo masã Ő'acũ tutuaro me'rã wee'odutimi'que ni'i

¹ Ũsã Magdala wãmetiropũ ejacã, fariseo masã, tojo nicã saduceo masã Jesure ĩ'arã etawã. Na ¿diacjũ Ő'acũ o'ó'cuta nimiti? nĩrã, cũrẽ Ő'acũ tutuaro me'rã wee'odutiwã. ² Jesú pe'e narẽ yũ'tiwĩ:

—Mujĩpũ sõ'asãjãcã, mũsã “Añurõ cũ'marõsa'a”, ni'i.

³ Bo'reacã ñiarĩ mũmũjo nicã, “Aco pejarosa'a”, ni'i. Ũ'mũarõ cjasere ĩ'arã, tojo bajuri mũmũ nirõsa'a nisere masĩ'i. Tojo nimirã, Ő'acũ a'tocatero cũ wee'ose pe'ere masĩwe'e. ⁴ Mũsã a'tocaterocjãrã ña'arã ni'i. Mũsã wee'õña nĩrã, mũsã yũ'ure ĩjõpeotisere ĩ'o'o. Mũsãrẽ wee'osome. A'te dia'cũrẽ wereguti. Dũporocjũpũ Ő'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ Jonãrẽ wa'a'caronojõ dia'cũrẽ ĩ'ogũti, niwĩ. Tojo nĩca be'ro na tiropũ nĩ'cũ apesepũ wa'awĩ.

Jesú queose o'o'que ni'i

(Mr 8.14-21)

⁵ Be'ro ũsã ape pã'rẽpũ pẽ'a wa'awũ. Topũ wa'arã, pã ũsã ba'atjere acobojocãrã niwũ. ⁶ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Mũsã fariseo masã, saduceo masã na ye levadura pã bũcũacã weesere tu'omasĩña, niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, ũsã cũ nisere tu'otirã, a'merĩ niwũ:

—Marĩ pãrẽ miititiasũ. Tojo weegũ marĩrẽ tojo nisami, nimiwũ.

⁸ Jesú ũsã tojo nisere masĩgũ, a'tiro niwĩ:

—Musã pã marĩ ba'atjere miitiasu nĩrã, queoro wãcũwe'e. Musã ějõpeose moobutia'a. ⁹ ¿Musã tu'omasĩweti yujupu? ¿Yũ'u ni'cãmocusepaga pã me'rã ni'cãmocusetiri mil umuarẽ eca'quere wãcũweti? Peje pi'seri na ba'adu'aquere seeneowã. ¹⁰ ¿Cãrũ wee'que quẽ'rãrẽ wãcũweti? Sietepaga pã me'rã ba'paritisetiri mil masãrẽ ecawu. Tita quẽ'rãrẽ na ba'adu'a'quere peje pi'seri seeneowã. ¹¹ ¿De'ro weerã musã tu'omasĩtiati? Yũ'u fariseo masã, saduceo masã ye levadurare ucũgũ, pã mejẽtare nigũ weearu, niwĩ.

¹² Cũ tojo nicãputa, ũsãrẽ tu'omasĩse ejawu.

—Marĩrẽ levadura pã bucuacã weese mejẽtare ucũgũ weearĩ; fariseo masã, saduceo masã na nisoose me'rã bu'ese pe'ere tu'omasĩato nigũ, tojo niapĩ, niwũ.

Pedro Jesure "Mu'u Ő'acũ bese'cu ni'i" ní'que ni'i
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Be'ro Jesú Cesarea Filipino wãmetiri macãpu wa'awĩ. Topu eja, ũsã cũ bu'erãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

—Masã yũ'u Ő'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ¿de'ro ucũti? niwĩ.

¹⁴ ũsã cũrẽ yu'tiwu:

—Ãpẽrã "Juã masãrẽ wãmeyeri masũ nimi", nima. Ãpẽrã "Dũporocjũpu Ő'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía nigũ nisasami", nima. Ãpẽrã "Jeremía nimi o apĩ Ő'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ nigũ nisasami", nima mu'urẽ, ni yu'tiwu cũrẽ.

¹⁵ ũsã tojo nicã, niwĩ:

—Musã waro, ¿de'ro wãcũti yu'ure? ni sãrĩtiña'wĩ.

¹⁶ Cũ tojo nicã tu'ogu, Simó Pedro cũrẽ yu'tiwĩ:

—Mu'u Ő'acũ bese'cu Cristo ũsã yoacã yucue'cu ni'i. Ő'acũ catinu'cũgũ macũ ni'i, niwĩ.

¹⁷ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Simó, Joná macũ, mu'u tojo ucũgũ, diacjũta ucũ'u. Ne ni'cũ masũ mu'urẽ tere weretiapĩ. Yũ'u pacu u'musepu nigũ mu'urẽ tere masĩse o'opã. Tojo weegu e'catiya.

¹⁸ Mu'urẽ wereguti. Mu'u wãme Pedro ũtãgã nisĩ'rĩrõ wee'e. Mu'u weronojõ ějõpeorãrẽ ya curuacjãrãrẽ wa'acã weeguti. Wãtĩ cũ yarã me'rã ya curuacjãrãrẽ do-caque'acã weesome. ¹⁹ Yũ'u mu'urẽ u'musepu marĩ wiogu nirõpu cja sawire o'oguti. Tojo weero a'ti nucũcãpure mu'u cã'mota'acã, u'musepu quẽ'rãrẽ cã'mota'ano'rõsa'a. Mu'u a'ti nucũcãpure dũ'tecũcã, u'musepu quẽ'rãrẽ

du'tecũuno'rõsa'a. A'ti nucũcãpũre "Tojota weeato" nicã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ tojota wa'arosa'a, niwĩ Jesú.

²⁰ Be'ro Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—Ne ãpẽrãrẽ "Cũ Ô'acũ bese'cũ Cristo nimi", niticã'ña, niwĩ.

Jesú cũ wẽrĩatjere were'que ni'i

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Tita me'rã Jesú ũsãrẽ a'tiro werenu'cãwĩ:

—Yũ'ure Jerusalẽpũ wa'aro ni'i. Topũ judío masã bucũrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'erĩ masã yũ'ure upũtu pi'eticã weerãsama. Yũ'ure wẽjẽrãsama. Tojo weemicã, i'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a, niwĩ ũsãrẽ. ²² Cũ tojo nicã tũ'ogũ, Pedro Jesure yoacurero wejewã'cã, a'tiro tu'ticũ niwĩ:

—Yũ'u wiogũ, ne mũ'u tojo nise wa'aticã'to. Ô'acũ tojo wa'acã cã'mota'ato, nicũ niwĩ.

²³ Be'ro Jesú majãminũ'cã, cãrẽ nicũ niwĩ:

—Wãtĩ wa'aya. Mũ'u tojo nígũ, Ô'acũ yũ'ure dutisere cã'mota'asĩ'rĩgũ wee'e. Ô'acũ cũ uasere wãcũwe'e. Masã na wãcũwũaronojõ pe'e wãcũ'u, nicũ niwĩ.

²⁴ Be'ro Jesú ũsã ãpẽrãrẽ niwĩ:

—No'o yũ'ure ëjõpeosirutugũnojõ cũ weesĩ'rĩrõnojõ weeticã'to. Yũ'u ñaro pe'e weeato. No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũ, "Jesure ëjõpeogũ, wẽrĩbosa'a" nitigata sirutuato. ²⁵ Yũ'ure ëjõpeose me'rã ña'arõ yũ'rũsĩ'rĩtigũ, yũ'ure ëjõpeodu'ugũnojõ pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yũ'ure ëjõpeonu'cũgũnojõ pe'e yũ'u me'rã catinu'cũgũsami.

²⁶ »Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'a, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogũ, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari? Cũ pecame'epũ wa'agũ, cũ ya ejeripõ'rãrẽ de'ro wee wapayewĩrõmasĩtisami. ²⁷ Yũ'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiro weegũti. Yũ'u pacũ asistese me'rã, cãrẽ wereco'terã me'rã a'ti turipũre a'tigũti tja. Yũ'u apaturi a'tigũ, nipe'tirãrẽ de'ro na wee'quenũcũrẽ wapayegũti. ²⁸ Diacjũ mũsãrẽ weregũti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã na wẽrĩse dũporo a'tere ï'arãsama. Yũ'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ wiogũ sãjãcã ï'atimirã, wẽrĩsome, niwĩ.

17

Jesú cũ bajuse dũcayũ'que ni'i

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Jesú “Yũ'u wioꝝu nisere ĩ'arāsa'a” nıca be'ro ni'cā semana yũ'rũwũ. Titare Pedro, Santiago, cū acabiji Juārē ũrũgũ ı'mũacjũpũ miacũ niwĩ. Na se'saro wa'acārā niwā. 2 Topũ na ĩ'orõpũ cū bajusere dũcayucũ niwĩ. Cū diapoare mujĩpũ ı'mũcocjũ weronojõ asistecũ niwĩ. Cū ye su'ti añurõ bo'reyuse wa'acaro niwā. 3 Tojo wa'ari cura maata Moisé, Elía dũporocjārāpũ Jesú me'rā ucũcā ĩ'acārā niwā. 4 Tere ĩ'agũ, Pedro Jesure nicũ niwĩ:

—Yũ'u wioꝝu, marĩ a'topũ nicā añuyũ'rũa'a. Mũ'u uacā, ũsā i'tia wi'iacā weerāti. Ni'cā wi'i mũ'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerāti, nicũ niwĩ.

5 Pedro tojo ucũrĩ cura ni'cā o'mecurua asisteri curua a'ti, narē tuubi'acā'caro niwā. Ti curuapũre ni'cũ ucũcā tũ'ocārā niwā:

—Ā'rĩ yũ'u macũ, yũ'u ma'igũ nimi. Cū me'rā pũrõ e'cati'i. Cū ucũsere tũ'o ějõpeoya, nicũ niwĩ Ō'acũ.

6 Tere tũ'orā, cū bu'erā ıputũ ucuarā, di'tapũ mu'rĩque'acārā niwā. 7 Be'ro Jesú na pũ'to wa'a, narē ñe'eña'a, nicũ niwĩ:

—Wā'cānũ'cāña. Uiticā'ña, nicũ niwĩ.

8 Be'ro na ĩ'acā, āpērā ne marĩcārā niwā. Jesú ni'cũta nicũ niwĩ.

9 Na tigũpũ ni'cārā dijaticā, Jesú narē nicũ niwĩ:

—Mũsā ni'cārõacā ĩ'a'quere ne āpērārē wereticā'ña. Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ wērĩ masāca be'ropũ wereya, nicũ niwĩ.

10 Cū tojo nicā, cū bu'erā sērĩtiña'cārā niwā:

—¿De'ro weerā Moisé oja'quere bu'eri masā “Masārē yũ'rũoacjũ a'tise dũporo Elía a'timũ'tāgũsami” nisari?

11 Jesú narē yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsā nırõnojojõta Elía a'timũ'tāgũsami. Cū nipe'tisere apomũ'tāgũsami. 12 Yũ'u pe'e a'tiro nigũti. Elía a'titojacũ niwĩ. Cũrē masā ĩ'amasĩticārā niwā. Na cũrē ño'o ũaro weesĩ'rĩsere weecārā niwā. Cũrē wee'caronojõta yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ quē'rārē pi'eticā weerāsama, nicũ niwĩ.

13 Cū tojo nicāpũ, cū bu'erā tũ'omasĩcārā niwā. “Cū Elía a'titojacũ niwĩ nıgũ, Juā masārē wāmeyeri masũrē nigũ weesami”, nicārā niwā.

Jesú wĩ'magũrē wātĩ sājāno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Be'ro na ũrũgũpũ ni'cārā masā wa'teropũ dijatawā. Titare ni'cũ a'ti, Jesú tiropũ ejaque'awĩ. Cũrē a'tiro niwĩ:

15 —Yũ'u wioꝝu, yũ'u macũrē pajaña'ña. Cū wācũña marĩrõ wērĩamujāmi. ıputũ waro pi'etiyũ'rũmajāmi.

Pejetiri pecame'epu doqueque'a, diapu quē'rārē doqueñojāmujāmi. ¹⁶ Cūrē mu'u bu'erā tiropu miiejamiapu. Na cūrē yu'ruomasītiama, niwī.

¹⁷ Be'ro Jesú masārē niwī:

—Mūsā ējōpeose moorā ña'arā ni'i. Yu'u musārē yoacā bu'emicā, ne tu'omasīwe'e yujupu. ¿No'ocārō yoacā musā yu'ure ējōpeoticā wācūtutuagūsari? Cū wī'magūrē yu'u tiro miitia, niwī.

¹⁸ Topu miiejacā, wātī wī'magūpu ní'cure cō'awīrōwī. Cū tojo weeri curata wī'magū yu'ruono'cupu tojawī.

¹⁹ Be'ro ūsā cū bu'erā āpērā tu'otiropu cūrē sērītiña'wū:

—¿De'ro weerā ūsā wātīrē cō'amasītiapari? niwū.

²⁰ Jesú ūsārē niwī:

—Mūsā yu'ure añurō ējōpeotise ye bu'iri cūrē cō'awīrōmasītiapā. Diacjū musārē wereguti. Mūsā mostaza capeacā weronojō cārōacā ējōpeose cūorā, a'tigu ūrūgūrē “Aperopu wa'aya”, nīmasībosa'a. Mūsā tojo nicā, aperopu wa'arosa'a. Mūsā diacjūta ējōpeocāma, nipe'tisere weeta basiorosa'a. ²¹ Ā'rī wātī sājāgūnojōrē Ō'acūrē sērī, be'tise me'rā dia'cū cō'awīrōta basio'o, niwī.

Jesú cū wērīatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Be'ro ūsā Galileapu sjarā wa'awu. Topu Jesú ūsārē niwī:

—Yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigure wiorāpure o'orāsama. ²³ Yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia numu be'ro masāgūsa'a tja, niwī. Ūsā cū “Yu'ure wējērāsama” nicā tu'orā, pūrō bujawetiwu.

Ō'acū wī'i cjase niatjere na niyeru o'o'que ni'i

²⁴ Be'ro Jesú, ūsā cū bu'erā Capernau wāmetiri macāpu wa'awu. Ūsā topu ejari curare Ō'acū wī'i cjase niatjere niyeru wapaseeri masā Pedro tiropu wa'awā. A'tiro sērītiña'cārā niwā cūrē:

—¿Musārē bu'egu Ō'acū wī'i cjase niatjere niyeru wapayeweti? nicārā niwā.

²⁵ Pedro narē yu'ticu niwī:

—Wapayesami, nicu niwī.

Be'ro Pedro Jesú nirī wī'ipū sājāejawī. Cū Jesure sērītiña'gūti weeri cura Jesú pe'e cūrē ucūwe'ocā'wī:

—¿De'ro tu'oña'ti, Simó? ¿A'ti umucocjārā wiorā niyeru uarā, na acawererārē sērīsari, o aperocjārāpure sērīsarine? niwī.

²⁶ Pedro cūrē yu'tiwī:

—Aperocjārāpure wapayedutisama, niwī.

Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē na acawererārē sērītisama. Tojo weero yu'u Ō'acū macū niyucā, cū ya wi'i cjase niatjere niyeru sērīmasītisama. ²⁷ Tojo nimicā, narē mejēcā wācūdutitigu wapayeguti. Mu'u ditarapu wējērī da mii, wa'i wējēgū wa'aya. Ba'amū'tāgūrē wejemorōña. Cū useropu niyeru kujire bocagusa'a. Ti cuji me'rā marī puarā yere wapayegu wa'aya, niwī Jesú.

18

Añurō weeyu'rūnu'cāgū yere oja'que ni'i

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Ō'acū wi'i cjase wapaseeri masārē Pedro wapayegu wa'acaterore ūsā Jesú tiropu wa'a, cūrē niwū:

—Ū'musepūre ¿noanojō ūsā mu'u besecū'cārā āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāgūsari? niwū.

² Ūsā tojo nicā tu'ogu, Jesú ni'cū wī'magūrē pijio, ūsā tiropu nu'cōwī. ³ Ūsārē niwī:

—Musārē diacū wereguti. Āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāsī'rīserē du'ucā'ña. Musā tere wācūnu'cūrā, ā'rī weronojō nitirā, ū'musepū yu'u wioгу niatjopu wa'asome. ⁴ A'tiro ni'i. No'o ā'rī wī'magū weronojō āpērā yu'rūoro nisere wācūtiguonojō cūta yu'u niatjopure āpērā yu'rūoro niyu'rūnu'cāgūsami. ⁵ Apeye quē'rārē wereguti. Yu'ure maigūnojo ni'cū ā'rī wī'magūrē ñe'egū weronojō weemi. Cūrē ñe'egū, yu'ureta ñe'egū weemi, niwī.

Āpērārē ña'arō weecā weeticā'ña nise ni'i

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jesú apeye ūsārē werenemowī:

—No'o yu'ure ējōpeogu wī'magūrē ña'arō weecā weegū uputu bu'iri da'reno'gūsami. Ūtāgā pajicja cū wāmutapu du'teyoo, cūrē maa pajiri maapu doqueñocā, nemorō añubosa'a. Tojo weecā, cū maata wērīa wa'a, dojorēnemotibosami. ⁷ Masārē ña'arō weecā weese ña'abutia'a. Ña'arō weenu'cūcā'rāsama, wéerā pe'ea. Mejō tojo weegūnojo uputu waro bu'iri da'reno'gūsami.

⁸ »A'tiro weeya. Musā omocā, musā du'pocā me'rā ña'arō weesī'rīrā, dutecō'abo'caro weronojō ña'arō weedu'ucā'ña. Musā ni'cā omocā me'rā o ni'cā du'pocā me'rā ū'musepū wa'acā, nemorō añu'u. Pua omocā me'rā, pua du'pocā me'rā pecame'epu wa'acā pe'ere, ña'ayu'rūabosa'a. ⁹ Musā caperi me'rā mejārōta ña'arō weesī'rīrā, musā caperire orewee cō'abo'caro weronojō ña'asere ī'adu'ucā'ña. Musā ni'cā capea me'rā ū'musepū wa'acā, nemorō

añu'u. Musã pecame'epu pua capea me'rã wa'acã pe'ere, ña'ayu'rũabosa'a.

Oveja bajuduti'cu queose ni'i
(Lc 15.3-7)

¹⁰ »Ãrã wĩ'marãnojõrẽ tojo ï'acõ'aticã'ña. A'tiro ni'i. Ɖ'mũsecjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ã'rã wĩ'marãrẽ co'terã yu'u pacu u'mũsepũ nigũ ï'orõpũ ninu'cũma. ¹¹ Masã Õ'acũrẽ wãcũtirã oveja bajuduti'cãrã weronojõ nima. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu narẽ yu'rũogũ a'tigu weewũ.

¹² »Yu'u weresere ¿de'ro tu'oña'ti? Ni'cũ cien oveja cuogu ni'cũ bajuduticã, ãpẽrã du'sarã noventa y nuevere opa bu'pa na ba'aropũ cũusami. Be'ro apĩ bajuduti'cure a'magũ wa'asami. ¹³ Cũrẽ bocagu, pũrõ e'catisami. ãpẽrã noventa y nueve bajudutiti'cãrã nemorõ cũ me'rã e'catisami. ¹⁴ Mejãrõta marĩ pacu u'mũsepũ nigũ ne ni'cũ ã'rã wĩ'marãnojõrẽ pecame'epu wa'acã uatimi, niwĩ Jesú.

Marĩ acawererã marĩrẽ ña'arõ weecã a'tiro weeroña'a nise ni'i

¹⁵ Jesú werenemowĩ:

—Mu'u acaweregu mu'urẽ ña'arõ weecã, mu'u se'saro cũ tiropũ weregu wa'aya. Cũ ña'arõ wee'quere masicã weeya. Cũ “Yu'u ña'arõ weepũ” ni tu'oña'cã, musã apaturi a'merĩ ucũ, e'catirãsa'a tja. ¹⁶ Cũ yu'titicãma, ni'cũ o pũarãrẽ pijio, cũ tiropũ wa'aya. Na tu'oropũ wereya cũ mu'urẽ ña'arõ wee'quere. Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ ní'caronojõta pũarã o i'tiarã tu'oropũ “Diacjũta ni'i”, ni masĩno'rõsa'a. ¹⁷ Na quẽ'rãrẽ yu'titicã, nipe'tirã yu'ure ãjõpeorã na nerẽrõpũ wereya. Na quẽ'rãrẽ yu'titicã, yu'ure ãjõpeotigu o wiorãrẽ niyeru wapaseebosari masũrẽ weronojõ tu'oña'ña.

¹⁸ »Diacjũ musãrẽ wereguti. No'o musã a'ti nucũcãpũ du'tecũucã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ du'tecũuno'rõsa'a. A'ti nucũcãpũre “Tojota weeato” nicã, u'mũsepũ quẽ'rãrẽ tojota wa'arosa'a, niwĩ. Cũ tojo nígũ, musã “Bu'iritimi” o “Bu'iri marĩmi” nímasĩrãsa'a nígũ, tojo niwĩ.

¹⁹ Jesú ninemowĩ:

—Apeyere wereguti. Pũarã “Marĩ a'tenojõrẽ Õ'acũrẽ sãrĩrã” nicã, yu'u pacu u'mũsepũ nigũ musã sãrĩrõnojõta weegusami. ²⁰ No'o pũarã o i'tiarã yu'ure ãjõpeorã nerẽcã, yu'u na wa'teropũ nigũti, niwĩ.

ãpẽrã ña'arõ weecã acobojose cjase ni'i
(Lc 17.3)

²¹ Tojo nicã tu'ogũ, Pedro Jesú tiro wa'a, sērītiña'wī:

—Wiogũ, yu'u acaweregu yu'ure ña'arõ weecã, ¿dicasetiri cūrē acobojogusari? ¿Sietetiriputa cū ña'arõ weesere acobojosari? niwī.

²² Jesú cūrē yu'tiwī:

—“Ticasetiri acobojoya”, niwe'e. Tojo nīrōnojõ o'ogũ, “Na ña'arõ weesetisetirinucã acobojoya”, nigũti.

²³ »Tojo weegu musārē yu'u pacu cū acoboJose cjasere weregũti. Cū ni'cã di'ta wiogũ weronojõ nimi. Ti di'ta wiogũ cūrē da'raco'terã na wapamoosere apogutigu pijiosami. ²⁴ Cū narē wapaseenũ'cārī cura ni'cũ pajiro waro wapamoogūrē miiwã'cāsama. ²⁵ Cū de'ro wee wapayeta basioticã ĩ'agũ, wiogũ cūrē, cū ñumorē, cū pō'rārē, nipe'tise cū cūosere āpērāpure duaturiadutisami. Cū wapamoosere wapayeduodutigu tojo weesami. ²⁶ Tere ĩ'agũ, da'raco'tegu wiogũ tiro ejaque'a, nisami: “Wiogũ, yu'ure pajaña'cureya. Yu'u wapayepe'ocũti”, nisami. ²⁷ Cū tojo nicã tu'ogũ, a'tiro weesami. Cūrē pajaña'gũ, cū wapamoo'quere cõ'a, cūrē du'ucã'sami. ²⁸ Tojo wéeca be'roacã wa'a, apī cū me'rãcjũ da'raco'tegure bocaejasami. Cū pe'e cūrē cã'rõacã wapamoosami. Be'ro cūrē wapayedutigu uputu wãmuputu ñe'esami. “Mu'u wapamoosere wapayebaque'oya”, nisami.

²⁹ »Cū tojo nicã tu'ogũ, cū wee'caro weronojõ cū duporo ejaque'a, nisami: “Yu'ure pajaña'cureya. Mu'urē wapayepe'ocũti”, nisami. ³⁰ Apī pe'e ne uatisami. Maata cūrē bu'iri da'reri wi'ipũ miaa, sōrōdutisami. “Cū wapayepe'ocã'pũ, du'uwĩrõña”, nisami. ³¹ Be'ro āpērã da'raco'terã cū tojo weesere ĩ'arã, ne tu'satisama. Tojo weerã na wiogupure tere werepe'ocã'sama. ³² Tere tu'ogũ, wiogũ cūrē pijidutio'osami. Cūrē nisami: “Da'raco'tegu queoro weetigu ni'i. Mu'u yu'ure sērīcã, nipe'tise mu'u wapamoo'que pacare acobojope'ocã'pũ. ³³ Mu'u quē'rã yu'u mu'urē pajaña'caronojõ mu'u me'rãcjūrē pajaña'boapã”, nisami. ³⁴ Wiogũ uputu waro uagu, cūrē pūrõ bu'iri da'resami. Bu'iri da'reri wi'ipũ cūrē pi'eticã weedutisami. Téé nipe'tise cū wapamoosere wapayepe'otigu, topu ninu'cũgũsami, ni werewĩ Jesú.

³⁵ Be'ro Jesú tere wéréca be'ro niwī:

—Yu'u pacu u'musepu nigũ musã acawererārē diacjũ acobojoticã, tojota weegusami musārē, niwī.

19

*Nũmotirã, marãputirã a'merĩ cõ'aticã'ña nise ni'i
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Jesú ãpērãrē a'merĩ acobojosere ucũca be'ro ũsã a'tiro weewũ. Galilea di'tapũ ní'cãrã ũsã Judea di'tapũ Jordã wãmetiri maa mujĩpũ mujãtiro ape pã'rẽpũ pẽ'awũ. ² Topũ wa'acã, pãjãrã masã Jesure sirutuwã. Narẽ dutitirãrē yũ'rũowĩ. ³ Narē yũ'rũocã ĩ'arã, fariseo masã Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, cũ tiro wa'a, sērĩtiña'wã:

—¿Ni'cũ no'o mejõ niseacã me'rã cũ nũmorē cõ'amasĩsari? ¿Marĩrē dutise tojo niti? niwã.

⁴ Jesú narē yũ'tiwĩ:

—¿Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrē bu'emirã, masĩweti? Õ'acũ nipe'tise cũ ne waro weenũ'cãcateropũ umũ, numio weecũ niwĩ. ⁵ Tu'ajanũ'cõ, a'tiro nicũ niwĩ: “Tojo weegũ umũ cũ pacure, cũ pacore wija, cũ nũmo me'rã nigũsami. Na pũarã ni'cã upũ weronojõ nirãsama”, nicũ niwĩ Õ'acũ. ⁶ Tojo weerã na pũarã nitima. Ni'cã upũta nima. Tojo weerã Õ'acũ a'mesũ'o'cãrãrē masã dũcawaaticã'rõũa'a, niwĩ Jesú.

⁷ Cũ tojo nicã tũ'orã, fariseo masã sērĩtiña'wã tja:

—To pũrĩcãrē ¿de'ro weegũ Moisé a'tiro nipari? “Ni'cũ cũ nũmorē cõ'agũ, ‘A'te ye bu'iri mũ'urē cõ'a'a’ nirĩ pũrĩrē ojao'oroũa'a”, ni ojacũ niwĩ, niwã.

⁸ Jesú narē niwĩ:

—Musã ñecũsumua ejeripõ'rã butise ye bu'iri Moisé na nũmosãnumiarē cõ'acã, cã'mota'aticũ niwĩ. Tojo nimicã, Õ'acũ ne waropũta “A'merĩ cõ'aña”, niticũ niwĩ. ⁹ Yũ'u cũ nũmorē cõ'agũrē a'tiro nigũti. Co apĩ me'rã ña'arõ weetimicã, cõ'agũnojo apegore nũmotigũ, cũ nũmo nitigo me'rã a'metãrãgũ weronojõ tojasami. No'o marãpũ cõ'ano'core nũorẽgũnojo quẽ'rã mejãrõta tja cũ nũmo nitigore a'metãrãgũ weronojõ nisami. Õ'acũ core “Nimũ'tã'cũ nũmo nimo yujupũ”, ni ĩ'asami. Na tojo wéerã, Õ'acũ cũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã weema, niwĩ.

¹⁰ Cũ tojo nicã tũ'orã, ũsã cũ bu'erã niwũ:

—Tojo nicã pũrĩcãrē marĩ nũmotiticã, nemorõ añusa'a, niwũ.

¹¹ Jesú ũsãrē niwĩ:

—Nipe'tirã nũmo marĩrã nímasĩtisama. Õ'acũ nũmo marĩrã nímasĩato ní'cãrã dia'cũ nímasĩsama. ¹² Æpērã a'te ye bu'iri nũmotitisama. Æpērãrē dojoriwi'ia baja'que bu'iri nũmotita basiotisa'a. Æpērãrē nũmotidutitirã na upũ cjasere yejecõ'ano'cãrã nisama. Tojo weerã na nũmotimasĩtisama. Æpērã Õ'acũ ye cjase dia'cũrē weesĩ'rĩrã nũmotitisama. “Tojo nũmo marĩgũ nigũti” nigũnojo nũmo marĩgũ tojato, niwĩ.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Be'ro āpērā na pō'rārē Jesú tiropu miiejawā. Narē ñapeo, Ō'acūrē sērībosadutirā tojo weewā. Na tojo weecā, ũsā wī'marārē miiejarārē tu'tiwu:

—Cūrē caribotirāta, nimiwū. ¹⁴ Ūsā tojo nicā, Jesú ũsārē niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronjō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wlogu nirōpu wa'arāsama, niwī.

¹⁵ Be'ro wī'marārē ñapeo, sērībosawī. Tu'ajanu'cō, ũsā apesepu wa'a wa'awu.

Ma'mu peje cuogu Jesú me'rā ucū'que ni'i
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Be'ro ni'cū ma'mu Jesure ī'agū ejawī. Cūrē sērītiña'wī:

—Mu'u masārē bu'egu añugū ni'i. Yu'u catinu'cūacju ¿ñe'enojō añusere weegusari? niwī.

¹⁷ Jesú cūrē yu'tiwī:

—¿De'ro weegu yu'ure añuse cjasere sērītiña'ti? Ni'cūta añugū nimi. Cū Ō'acū nimi. Mu'u catinu'cūsī'rīgū, Ō'acū dutise cūu'quere weeya, niwī.

¹⁸ Ma'mu yu'tiwī:

—¿Disenojōrē weegusari?

Jesú cūrē niwī:

—Masārē wējēcō'aticā'ña. Apī nūmorē a'metārāticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. ¹⁹ Mu'u pacure, mu'u pacore ējōpeoya. Mu'u basu ma'irōnojōta āpērārē ma'ña, niwī.

²⁰ Ma'mu Jesure yu'tiwī:

—Yu'u wī'magūputa a'tere queoro weemujātiwu. ¿Ñe'enojō apeyenojō yu'u weenemogūsari? niwī.

²¹ Jesú cūrē niwī:

—Mu'u Ō'acū dutisere weepe'osī'rīgū, nipe'tise mu'u cuosere duape'ocjū wa'aya. Duatoja, te dua'que wapare pajasecuorārē o'oya. Mu'u tojo weegu u'musepu peje añuse cuogusa'a. Tojo weetojanu'cō, yu'ure sirutugu a'tia, niwī.

²² Cū tojo nicā tu'ogu, ma'mu peje cuogu nitjāgū tere ma'iyu'rugu, bujawetise me'rā dajatojaawī.

²³ Cū wa'aca be'ro Jesú ũsārē niwī:

—Diacjū musārē weregūti. Peje cuogu Ō'acū wlogu nirōpu u'musepu wa'acā, diasā ni'i. ²⁴ Apaturī musārē nigūti tja. Cameyo wāmetigujō awiga yuta da pī'osōrōrī

pepu sājāa yu'rutērīcā, diasa ni'i. Yu'u pacu wiogu nirōpu peje cuogu wa'acā pe'ema, totá nemorō diasa ni'i, niwī.

²⁵ Cū tojo nicā tu'orā, ūsā tu'omarīa wa'awu. Ūsā a'merī sērītiña'wū:

—To pūrīcārē ħnoanojō pe'e Ō'acū tiropu wa'amasīrāsari? niwū.

²⁶ Jesú ūsārē ī'agūta ī'a, niwī:

—Masā na basu weetutuase me'rā yu'rūmasītisama. Ō'acū pūrīcārē basio'o. Cūma ne apeyenojō weeta basiotise marī'i, niwī.

²⁷ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro niwī:

—Wiogu, ūsā pe'e mū'urē siruturā, nipe'tise ūsā cuomi'quere du'ucūupe'ocā'wū. Ūsā tojo wee'que wapare ħŌ'acū ñe'enojōrē o'ogusari? niwī.

²⁸ Jesú ūsārē niwī tja:

—Diacjū mūsārē nigūti. Ō'acū a'ti turire ne waropu wee'caro weronojō apaturi weecā, yu'u Ō'acū macū wiogu sājāgūsa'a. Tojo yu'u weecā, mūsā quē'rā yu'ure duti-tamurāsa'a. Tojo nicā mūsā yu'ure ējōpeorā doce cururi Israe cururicjārārē dutirāsa'a. ²⁹ Āpērā nipe'tirā yu'ure ējōpeose bu'iri na ye wi'serire, na acawererārē, na pacusumuarē, na pō'rārē, na ye di'tare du'ucūuwā'cārā quē'rārē a'tiro wa'arosa'a. Peje waro na cō'awā'cā'que nemorō ñe'enenorāsama. Tojo nicā Ō'acū me'rā catinu'cūrāsama. ³⁰ Tojo nimicā, pājārā ni'cārōacārē wiorā weronojō nirā be'ropure mejō nirā nirāsama. Pājārā ni'cārōacārē mejō nirā pe'e quē'rā be'ropure wiorā weronojō nirāsama, niwī.

20

Jesú u'se wese da'rari masā me'rā queose o'o'que ni'i

¹ Jesú be'ropu cū o'otjere queose me'rā werenemowī:

—Ū'mūsepu yu'ure ējōpeorārē o'otje a'tiro weronojō ni'i. Ni'cū u'se wese cuose weronojō ni'i. Cū ñamiacācure u'se wi'reajārē a'masami. ² Narē bocagu, "Ni'cā nūmu wapayewaronojō mūsārē wapayegūti", nisami. Na yu'tica be'ro narē cū ya wesepu da'radutigū o'ócā'sami.

³ Be'ro nueve nicā āpērā da'rajārē a'manemogū wa'asami. Topu macā decopu da'rase moorā dujirārē bocaejasami.

⁴ Bocaēja, narē nisami: "Mūsā quē'rā ya wese u'se wesepu da'rarā wa'aya. Mūsārē queoro wapayegūti", nisami. Cū tojo nicā tu'orā, na "Jau" ni, na quē'rā da'rarā wa'asama.

⁵ Be'ro dajaritero nicā, tojo nicā ñamica'a tres nicā mejārōta a'magū wa'a, narē o'ósami tja. ⁶ Be'ro tja cinco

nicã macã decopu wa'asami. Topu ãpērã da'rased moorã nibajaque'atirãre bocaejasami. Bocaejagu, nisami: "¿De'ro weerã musã da'rased ni'cãrĩ dujina'iatĩ?" nisami. ⁷ Na yu'tisama: "Ãpērã ùsãrẽ 'Da'rarã wa'aya', nitiamã. Tojo weerã da'rawe'e", nisama. Tojo nicã tu'ogu, wese wiogu narẽ nisami: "Musã quẽ'rã ya wesepu da'rarã wa'aya. Queoro wapayeguti", nisami. Tojo weerã na quẽ'rã da'rarã wa'asama.

⁸ »Nãmipu ti wese wiogu su'ori da'ragure pijio, nisami: "Da'rarãrẽ pijine, wapayeya. Be'ropu eja'cãrãrẽ wapayemu'tãña. Be'ro ñamiacãcure da'ranu'cã'cãrãrẽ wapayetu'ajanu'cõña", nisami. ⁹ Tojo weegu a'tiro weesami. Cinco nicãpu wesepu da'ranu'cã'cãrãrẽ pijiomu'tãsami. Ni'cã numu da'rased wapa wapayewaranojõ narẽ wapayesami. ¹⁰ Be'ro bo'racã da'ranu'cã'cãrã "Ûsã na nemorõ wapata'arãsa'a", nimisama. Tojo nimicã, na wãcũ'caranojõ wa'atisa'a. Na quẽ'rã mejãrõta wapata'asama. ¹¹ Tojo weerã ti wese wiogu me'rã tu'satirã, a'tiro nisama: ¹² "Ãrã be'ropu da'rarã eja'cãrã yoaticã ni'cã horata da'rama. Ûsã pũricã yoacã asise poo, da'rana'itõ'oapu. Tojo weemicã, ùsãrẽ wapaye'caranojõta na quẽ'rãrẽ wapayepu", nisama. ¹³ Wiogu pe'e ni'cũ tojo busunu'cũgũrẽ a'tiro nisami: "Yu'u me'rãcjũ, mu'urẽ ña'arõ weegu weewe'e. Mu'u da'rased duporo 'Ni'cã numu da'rawapata'awaranojõ wapata'agusa'a', nino'tojaru. ¹⁴ Tojo weegu mu'u wapata'a'quere ñe'e, tojaa wa'aya. Yu'u ã'rĩ be'ropu da'ragu a'ti'cure mu'urẽ wapaye'caranojõ wapayeguti. ¹⁵ Yé niyeru niapu. Tojo weegu yu'u aranojõ wapayemasĩ'i. ¿Yu'u masãrẽ pajaña'cã uogu weeti?" nisami.

¹⁶ »A'tiro ni'i. Yarã sãjãmu'tã'cãrã, na be'ro ëjõpeo'cãrã quẽ'rãrẽ mejãrõta Õ'acũ añusere o'ogusami. Tojo weerã nimu'tã'cãrã "Ûsãrẽ o'onemogũsami", nĩmasĩsome, niwĩ.

Jesú cã wẽriatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Be'ro ùsã Jesú me'rã Jerusalẽ wa'ari ma'apu wa'awu. Ûsãrẽ, cã bu'erã docere mejẽcã pijiawĩ. Ûsãrẽ niwĩ:

¹⁸ —Musã i'a'a. Marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu yu'u Õ'acũ macũ masũ weranojõ uputigure a'tiro weerãsama. Pa'ia wiorãpũre, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãpũre o'orãsama. Na yu'ure wẽjẽdutarãsama. ¹⁹ Náta tja ape di'tacjãrã judío masã nitirã wiorãpũre wiaturiarãsama. Yu'ure bujicã'a, tãrã, curusapu wẽjẽdutarãsama. Na tojo weemicã, yu'u i'tia numu be'ro masãgũsa'a, niwĩ Jesú.

Santiago, Juã paco Jesú me'rã ucũ'que ni'i

(Mr 10.35-45)

²⁰ Zebedeo numo co pō'rã Santiago, Juã me'rã Jesú tiropu ejawō. Jesure apeyenojō sērīgō, cũ pu'topu ejaque'awō.

²¹ Jesú core niwī:

—¿Ñe'enojōrē yu'u weecã uasari? niwī.

Cūrē yu'tiwō:

—Mu'u wiogu sājāgũ, ã'rã yu'u pō'rã puarārē mu'urē dutitamudutigu sōrōapa. Ni'cũ mu'u diacjũ pe'e, apī cūpe pe'e dupoapa, niwō.

²² Co tojo nicã tu'ogu, Jesú co pō'rārē niwī:

—Musã yu'ure sērīsere tu'omasīwe'e. Yu'u uputu pi'eti, wērīgūsa'a. ¿Musã quē'rã yu'u weronojō pi'etimasīti? niwī. Na yu'tiwā:

—Ūu. Pi'etimasī'i.

²³ Na tojo nicã, Jesú narē niwī:

—Diacjũta ni'i. Musã quē'rã pi'etirāsa'a. Tojo weemicã, diacjũ pe'e, cūpe pe'e musārē dupomasītisa'a. A'te yu'u weese niwe'e. Yu'u pacu beseyu'cārã pe'e topure dujirāsama, niwī.

²⁴ Ūsã diez na tojo sērīcã tu'orã, na me'rã ua wa'awu.

²⁵ Tojo weecã i'agũ, Jesú ūsārē pijio, niwī:

—Musã masīsa'a. A'ti nucūcārē dutirã ti di'tare miiwapa wa'asama. Na docacjārã quē'rã mejārōta dutipesama.

²⁶ Musã pūrīcã na weronojō weesome. Tojo weronojō o'orã, musã wa'teropu wiorã nisī'rīrã, ãpērārē da'raco'terã weronojō niña. ²⁷ No'o ãpērã nemorō nisī'rīgũnojō ãpērārē da'raco'teri masũ weronojō niña. ²⁸ Yu'u Ō'acũ macũ weronojō weeya. Yu'ure ãpērã weetamuato nīgũ mejēta a'tiwu. Yu'u pe'e narē weetamugũ a'tiwu. Tojo nicã ña'arō wee'que wapare pājārārē wērībosa, wapayewīrōgũ a'tiwu, niwī.

Jesú puarã caperi bajutirārē yu'rũo'que ni'i

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Be'ro ūsã Jericó wāmetiri macāpūre wijawā'cāwũ. Titare pājārã masã Jesure sirutuwã. ³⁰ Ūsã wa'aro ti ma'a sumuto puarã caperi bajuno'tirã dujiwã. Jesú yu'ruasere tu'oña'rã, caricūwã:

—Wiogu, Davi pārāmi nituriagu, ūsārē pajaña'ña, niwã.

³¹ Masã pe'e narē “Caricūtīcã'ña”, nimiwã. Tojo nicāta, na pe'e nemorō caricūnemowã:

—Wiogu, Davi pārāmi nituriagu, ūsārē pajaña'ña, niwã.

³² Na tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, narē pijio sērītiña'wī:

—¿De'ro yu'u weecã uasari? niwī.

33 Na cūrē yu'tiwā:

—Ĕsārē caperi bajucā weeya, niwā.

34 Tojo nisere tu'ogu, Jesú narē pajaña'gũ, na caperire ñapeowĩ. Cũ tojo weeri cura na puarãputa caperi í'awā. Be'ro na quē'rā Jesure sirutuawā'cāwā.

21

Jesú Jerusalē wāmetiri macāpu sājāa'que ni'i

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Ĕsā Jerusalēpu ejase duporo Betfagé ũrũgũ Olivo wāmeticju bu'aropu ejawu. Topu eja, Jesú puarā ũsā me'rācjārārē ti macāpu o'ówĩ. 2 Narē niwĩ:

—Si macā marĩ pōtēorō nirĩ macāpu wa'arāsa'a. Topu ni'cō burra du'tenu'cō'core co macũ me'rā bocaejarāsa'a. Narē pāa, miitia. 3 No'o ni'cũ musārē mejēcā nicā, a'tiro niña: “Marĩ wiogu uami. Maata wiano'rōsa'a tja”, niña, niwĩ.

4 Duporocjũ Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ cũ oja'caronojōta tojo wa'awu. Cũ Ō'acũ ucũ'quere a'tiro ojacu niwĩ:

5 Jerusalēcjārārē a'tiro niña:

“Í'aña. Musā wiogu musā tiropu a'timi.

Mejō nigũ weronojō burra macũ wĩ'magũ bu'ipu pe-sawā'cātimi”, ni ojacu niwĩ.

6 Be'ro Jesú cũ o'ócārā ti macāpu wa'a, cũ wee-duti'caronojōta weecārā niwā. 7 Burrore cũ paco me'rā miiticārā niwā. Be'ro ũsā ye su'ti bu'icjasere na bu'ipu pūutāpeowu. Tu'ajan'cō, Jesú wĩ'magũ bu'ipu mujāpejawĩ. 8 Topure pājārā masā niwā. Na ějōpeosere í'orā, na ye su'ti bu'icjasere Jesú yu'ruaropu sēeocūuwā. Āpērā ma'a sumuto pūrĩ nise quere dutecūuwā. 9 Masā cũ duporo wa'arā, cũ be'rocjārā quē'rā e'catise me'rā caricūwā:

—Duporocjũpu wiogu ni'cu Davi pārāmirē e'catise o'orā. Añurō wa'ato ā'rĩ Ō'acũ o'ócure. Ŭ'musecjārā cūrē “Añubutiami” ni, e'catise o'oato, ni caricūwā'cāwā.

10 Be'ro Jesú Jerusalēpu sājācā, topu nirā ucupe'tia wa'awā. Pājārā sērĩtiña'wā:

—¿Noa niti cũ? niwā.

11 Narē Jesú me'rā wa'arā yu'tiwā:

—Cũ Jesú Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ Nazare macā Galilea di'tacjũ nimi, niwā.

Jesú Ō'acũ wi'ipu duarārē cō'awĩrō'que ni'i

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Be'ro Jesú Ō'acũ wi'ipũ sãjãawĩ. Topure wa'icurã na Ō'acũrẽ ñjũamorõpeoajã niwã. Nipe'tirã ti wi'i po'peapũ narẽ duurãrẽ, duarã quẽ'rãrẽ ï'agũ, cõ'awĩrõpe'ocã'wĩ. Na niyeru ducayuri mesare, bujare na dua dujise quẽ'rãrẽ tuuquecũupe'ocã'wĩ. Na queoro weetise bu'iri tojo weewĩ.

¹³ Be'ro narẽ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojanowũ: “Ya wi'i Ñubueri wi'i ni'i, nino'ca wi'i ni'i.” Mũsã pe'e queoro weetiapã. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã wee'e, ni tu'tiwĩ narẽ.

¹⁴ Ti wi'ipũre caperi bajuno'tirã, sijamasĩtirã cã tiropũ a'tiwã. Na tojo weecã ï'agũ, narẽ yu'ruowĩ. ¹⁵ Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã pe'e cã añuse wee'ocã ï'arã, tũ'satiwã. Wĩ'marã ti wi'i po'peapũ nirã a'tiro caricũwã:

—Dũporocjũpũ wioğũ ní'cũ Davi pãrãmirẽ e'catise o'orã, niwã. Tere tũ'orã, pa'ia wiorã quẽ'rã ua wa'awã. ¹⁶ Tojo weerã Jesure a'tiro sãrĩtiña'wã:

—¿Sõjã wĩ'marã na nisere tũ'oti?

—Tũ'o'o. Mũsã Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'quere bu'epã. A'tiro ni'i:

“Ō'acũ, mũ'ũ wĩ'marã, tojo nicã mi'rĩrãrẽ a'tiro weecã weeapũ.

Mũ'ũrẽ e'catise o'orã, queoro basapeome'ricã weeapũ”, ni'i, niwĩ Jesú.

¹⁷ Tojo nĩca be'ro pa'ia wiorãrẽ, Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ cõ'awã'cã, Betaniapũ wa'a wa'awĩ. Topũ ñsã cãrĩwũ.

Jesú higuera wãmeticjũ dũca marĩcjũre ñaidijacã wee'que ni'i

(Mr 11.12-14,20-26)

¹⁸ Ape nũmũ bo'reacã Jesú Jerusalẽpũ majãmitojagũ, ñjaboayũ'rua wa'awĩ. ¹⁹ Tojo weegũ ma'a sumutopũ nicjũ higuera wãmeticjũre ï'agũ, tigũ tiro wa'a, tigũ dũcare ï'ama'gũ wa'awĩ. Ne dũca marĩcaro niwũ. Pũrĩ peje dia'cũ niwũ. Tojo dũca marĩcã ï'agũ, Jesú tigũre niwĩ:

—Ne apaturi dũcatinemosome, niwĩ. Cũ tojo nĩca be'ro maata ñaidija wa'awũ. ²⁰ Tojo wa'acã, ñsã cũ bu'erã ï'amarĩarã, cãrẽ sãrĩtiña'wũ:

—¿De'ro weero tigũ maata ñaidijati? niwũ.

²¹ Jesú ñsãrẽ yu'tiwĩ:

—Diacjũ mũsãrẽ weregũti. Mũsã ãjõpeose cũorã, diacjũta yu'tigũsami nĩrã, yu'ũ tigũre ñaicã wee'caro weronojõ weemasĩrãsa'a. A'te yu'ũ tigũ ñaicã wee'caro yu'ruoro weemasĩrãsa'a. A'tigũ ñrũgũrẽ apero dia pajiri maapũ wa'acã weemasĩrãsa'a.

22 Mũsã ějõpeose cʉorã, nipe'tise mũsã ñubue sērĩsere bocarãsa'a, niwĩ.

Jesure “¿Noa dutiro me'rã tojo weeti?” ní'que ni'i
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Be'ro Jesú Ő'acũ wi'ipũ sãjãawĩ. Cũ ti wi'ipũ bu'eri cura pa'ia wiorã, ãpērã judío masã bu'cũrã cũ tiropũ a'tiwã. Cũrẽ bu'iri bocasi'rĩrã, sērĩtiña'wã:

—¿De'ronojõ dutise me'rã mũ'u weesere tojo weeti? ¿Noa mũ'urẽ tojo weedutigũ dutise o'oati? niwã.

24 Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Yu'u quẽ'rã mũsarẽ sērĩtiña'megũti. Mũsã yu'ticã, yu'u quẽ'rã mũsarẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, nigũti. 25 ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Ő'acũ tojo weedutiri? ¿O masã pe'e cũrẽ tojo weedutiri? niwĩ.

Be'ro na basu a'merĩ niwã:

—Marĩ “Ő'acũ Juãrẽ wãmeyedutiwĩ” nicã, cũ marĩrẽ “To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ějõpeotiri?” nigũsami. 26 Marĩ “Ő'acũ o'óticũ niwĩ; masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã, masã marĩrẽ tu'tibosama. Nipe'tirã masã “Juã Ő'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ějõpeosama, niwã. 27 Tojo weerã “Masĩtisa'a”, niyu'rũocã'wã. Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã “A'te dutiro me'rã wee'e”, ni werewe'e, niwĩ narẽ.

Jesú ni'cũ põ'rã pũarã queose me'rã narẽ were'que ni'i

28 Be'ro Jesú narẽ queose me'rã werewĩ:

—Yu'u ni'cãrõacã weresere ¿de'ro tu'oña'rãsarĩ mũsã? Ni'cũ pũarã mũua põ'rãtisami. Ni'cũrẽ a'tiro nisami: “Macũ, ya wese u'se wesepũ da'ragũ wa'aya”, nimisami. 29 Cũ tojo nicã tu'ogũ, cũ macũ “Wa'awe'e”, ni yu'tisami. Be'ro mejęcã wãcũ tja, da'ragũ wa'asami. 30 Be'ro cũ pacu apĩ cũ macũ tiropũ i'agũ wa'asami. Mejãrõta cũrẽ “Da'ragũ wa'aya”, nisami. Cũ macũ yu'tisami: “Jau, pacũ, wa'agũti”, nisami. Cũ tojo ni'cũ nimigũ, wa'atisami, ni werewĩ Jesú pa'ia wiorã, ãpērã judío masã wiorãrẽ. 31 Cũ macũ ¿ni'inojõ pe'e cũ uaro weepari? ni sērĩtiña'wĩ narẽ.

Na a'tiro yu'tiwã:

—Cũ dutimũ'tã'cũ queoro weepĩ, ni yu'tiwã.

Tere tu'ogũ, Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũ mũsarẽ weregũti. “Ña'arã”, mũsã nirã, niyeru wapaseeri masã, tojo nicã mũuarẽ a'metãrãwapata'ari masã numia mũsã u'mũsepũ wa'atiri cura na pe'e wa'arãsama. 32 Juã masãrẽ wãmeyeri masũ Ő'acũ uaranojõ a'tiro añurõ nisetiroũami nisere bu'ecã, mũsã ějõpeotiwũ.

Na musã “Ña'arã waro nima” nirã pũricã cũ weresere ějõpeo, na wãcũsere dũcayucãrã niwã. Na tojo weecã ĩ'amirã, musã pe'e dũcayuti, cũ weresere ějõpeoticãrã niwũ, niwĩ Jesú.

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jesú apaturi werewĩ:

—Apeye queose me'rã musãrẽ werenemogũti. Tere tu'oya. Ni'cũ pajiro di'ta cuogu u'se wese weesami. Ti wesere sã'rĩsãsamĩ. Topu na u'se bipesãati pere ũtãgãpu se'esãjãsamĩ. Tojo nicã u'muarĩ wi'i na co'tedujati wi'ire weesami. Tojo wéeca be'ro aperopu wa'agu, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigu cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rase wapa “Tocã'rõ yu'ure u'se wiapa”, nisami.

³⁴ »Be'ro u'se dũcatiri cura ãpẽrã cũrẽ da'raco'terãrẽ topu o'ósami. Narẽ o'ógũ, “Ya di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sãrĩrã wa'aya”, nisami. ³⁵ Topu ejacã, ti wese co'terã cũ o'ó'cãrãrẽ ñe'esama. Ni'cũrẽ paasama. Apĩrẽ wẽjẽcõ'asama. Apĩrẽ ũtãperi me'rã doquesama. ³⁶ Na tojo weecã tu'ogu, ti wese wiogu toduporo o'ómũ'tã'cãrã nemorõ o'ósami. Na ejacã ĩ'arã, ti wese co'terã na quẽ'rãrẽ mejãrõta weesama.

³⁷ »Be'ro o'ótũogũpua majã, cũ macũrẽ o'ósami. A'tiro ni wãcũmisami: “Yu'u macũrẽ wiopesase me'rã ĩ'arãsama”, nimisami. ³⁸ Cũ macũrẽ ĩ'arã, ti wese co'terã na basu a'merĩ ucũsama: “Ã'rĩta nĩmi be'ropu a'ti wesere ñe'eacju. Ma, cũrẽ wẽjẽrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, nisama. ³⁹ Tojo nĩca be'ro cũ macũrẽ ñe'e, ti wese sumutopu miaa, cũrẽ wẽjẽcõ'asama, ni werewĩ Jesú.

⁴⁰ Cũ wérẽca be'ro Jesú wiorãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

—To pũricãrẽ ti wese wiogu a'tigu, ¿de'ro weegusari ti wese co'terãrẽ? niwĩ.

⁴¹ Cũrẽ yu'tiwã:

—Pajaña'rõ marĩrõ na ña'arãrẽ wẽjẽcõ'agũsamĩ. Be'ro cũ ya wesere ãpẽrã pe'ere co'tedutigusami. Na pe'e u'se dũcati'quere queoro cũ ye nisere wiarãsama, niwã.

⁴² Na tojo nicã tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Musã Ő'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'epã. Yu'ure wa'atjere a'tiro ojano'wũ:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'ãca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama.

Ő'acũ marĩ wiogu na cõ'ãca pjĩ me'rã tojo weesami.

Cũ tojo wee'que “Añubutia'a”, ni tu'oña'no'o, ni ojano'wũ, niwĩ Jesú.

43 Tojo weegu musārē wereguti. S'i wese wiogu sōjā co'terārē di'ta ē'ma'caro weronojō Ō'acū musārē weegusami. Ō'acū musā wiogu nisī'rīmiwī. Nipe'tise añuse cū wiogu nirōpū nise musā ye nibopā. Musā Ō'acū ye quetire weremu'tārī masārē, tojo nicā yu'ure uatise ye bu'iri Ō'acū musā cuobo'quere ē'magūsami. Āpērā pe'ere o'ogusami. Na yu'ure ējōpeo, Ō'acū haro weerāsama. 44 Ētāgā yu'u werecagare a'tiro wereguti. No'o tigapu burupejagunojō mutōdijono'gūsami. No'o tiga pe'e cū bu'ipū doquepejacāma, añuse po'capū wa'agusami, niwī. Tojo nīgū, cārē uatirā be'ropū bu'iri da'reno'rāsama nīgū, tojo niwī.

45 Pa'ia wiorā, āpērā fariseo masā Jesú te queose me'rā werecā tu'orā, “Marīrē tojo nīgū weesami”, niwā. 46 Tojo weerā cārē bu'iri da'reri wi'ipū sōrōrātirā ñe'esī'rīmiwā. Na tojo weesī'rīmirā, a'tiro wācūcārā niwā: “Masā cārē 'Ō'acū ye queti weremu'tārī masū nimi', nisama.” Tojo weerā marī cārē ñe'ecā, marīrē ña'arō weebosama nīrā, weemasītiwā.

22

Wiogu macū omocā du'tegu masārē neocūuduti'que queose ni'i

(Lc 14.15-24)

1 Jesú apaturi queose me'rā wiorārē werenemowī tja. A'tiro niwī:

2 —Ō'acū masārē cū wiogu nirōpū wa'acā weese a'tiro weronojō ni'i. Ni'cū di'ta wiogu cū macū omocā du'tecā bosenuṃmu weepeoro weronojō ni'i. 3 Cārē da'raco'terārē nisami: “Yu'u cārū were'cārārē pijirā wa'aya”, nisami. Be'ro na pe'e narē pijicā, “Wa'awe'e”, nisama. 4 Na tojo weecā ī'agū, āpērārē o'ósami tja. Narē nisami: “Yu'u piji'cārārē wererā wa'aya. Ba'ase tu'ajano'toja'a. Yarā wecuā, āpērā ecarā di'iyojacā wee'cārārē wējēdutitojapū. Nipe'tise apono'toja'a. Quero, bosenuṃmu weeporā a'tiato”, nisami. 5 Tojo weerā na quē'rā pijirā wa'amisama. Na quē'rārē yu'titiyu'rūocā'sama. “Wa'awe'e”, nicā'sama. Apī cū pijino'cu cū ya wesepū wa'asami. Apī cū da'raropū wa'asami. 6 Āpērā, wiogu o'ó'cārārē ñe'e, paa, wējēcō'acā'sama. 7 Na tojo weesere tu'ogu, wiogu uputu uasami. Tojo weegu narē wējēcō'a'cārārē cū yarā surarare wējēdutigu o'ósami. Tojo nicā na ya macārē ūjūadutisami. 8 Be'ro āpērā cārē da'raco'terārē nisami: “Nipe'tise yu'u macārē bosenuṃmu weepoatjere apotojapū. Tojo weemicā, yu'u piji'cārā ña'arā nitjārā a'tita basiotiyucā, a'titicārā

niama. ⁹ Tojo weerã no'o musã macã decopu bocaejarãre pijiya", nisami. ¹⁰ Be'ro cūrẽ da'raco'terã macã decopu pijirã wa'asama. Nipe'tirã na bocaejarã añurã, ña'arãre piji neocũu, wiogu ya wi'ipũ miasama. Na tojo weecã, topu na nerẽrĩ tucũ mu'mua wa'asa'a.

¹¹ »Be'ro wiogu narẽ ï'agũ, añudutigu wa'asami. Ni'cũ na wa'teropu nigũ na omocã du'tecã sãñawaranojõ sãñatigure ï'asami. ¹² Wiogu cūrẽ nisami: "Acaweregu, a'ti bosenumurẽ ¿de'ro wee su'ti omocã du'tecã sãñawaranojõ sãñatimigũ sãjãtiati?" nisami. Cũ pe'e yu'titiyu'rucã'sami. ¹³ Be'ro wiogu ti bosenu mu su'ori weerãre nisami: "Cūrẽ ñe'e, du'pocãrĩ, omocãrĩpu du'tebutuaya. Wijaaro na'itĩ'arõpu cõ'acã'ña. Topu pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigusami", nisami wiogu. ¹⁴ A'te weranojõ ni'i Õ'acũ wiogu nise. Õ'acũ pãjãrã masãre pijimicã, pejetirãcã cũ wiogu nirõpu sãjããrãsama, niwĩ Jesú.

Weeta'sase me'rã Jesure bu'iri a'marã na sãrĩtiña'que ni'i (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Cũ tojo nica be'ro fariseo masã wa'a wa'awã. Be'ro na Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, "A'tiro weerã", ni apoyucãrã niwã. ¹⁶ Tojo weerã na bu'esere siruturãre, tojo nicã ãpẽrã Herode ya curuacjãrã me'rã Jesú tiropu o'ócãrã niwã. Na cũ tiropu etarã, niwã:

—Masãre bu'egu, ãsã mu'ũ nisetisere masĩ'i. Mu'ũ diacjũ ucũ'u. Masã yu'ure ¿de'ro wãcũrãsari? nirõ marĩrõ diacjũ ucũ'u. Õ'acũ yere diacjũ were'e. ãpẽrã wiorã nima nirõ marĩrõ nipe'tirãre ni'cãrõnojõ ï'a'a. ¹⁷ Tojo weerã mu'urẽ apeyenojõ sãrĩtiña'rã a'tiapu. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩrẽ dutise ¿añuti, o ña'a nitine? Na Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã, tojo niwã. (Jesú "Wapayerõua'a" nicãma, judío masã "Õ'acũ ni'cũrẽta ëjõpeorõua'a; mu'ũ tojo nise ña'a ni'i", nibocãrã niwã. "Wapayeticã'rõua'a" nicã pe'e, "Romano masã wiogure yu'rũnũ'cãgũ wee'e", nibocãrã niwã.)

¹⁸ Tojo weegu Jesú na ña'arõ wãcũsere ï'agũ, a'tiro niwĩ:

—Musã tojo nĩrã, weeta'sari masã ni'i. ¿De'ro weerã yu'ure mejẽcã yu'tigu, bu'iri bocagusami nĩrã, sãrĩtiña'ti? ¹⁹ Niyeru cuji romano masã wiogure wapayeri cuji-nojõrẽ miitia, niwĩ. Cũ tojo nicã tu'orã, ni'cã numu da'rawapata'ari cujinojõrẽ miitiwã. ²⁰ Tojo weecã ï'agũ, Jesú narẽ sãrĩtiña'wĩ:

—¿Noa queose, noa wãme wã'ñati a'ti cujipure? niwĩ.

²¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na yu'tiwã:

—César, romano masã wiogu cũ queose, cũ wãme wã'ña'a, niwã.

Be'ro Jesú narē niwī:

—To pūrīcārē romano masã wiogu wapayedutisenojōrē cūrē o'oya. Ō'acū ye pe'ema cūrē o'oya. Cū weedutisere weeya, niwī.

²² Cū tojo nicã tu'orã, tu'omarĩa, be'ro wa'a wa'awã.

Masã wērīca be'ro masāsere Jesure sērītiña'que ni'i
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Jesure “¿Romano masã wiogure wapayeroati?” nica numurēta āpērã pa'ia saduceo masã cūrē ĩ'arã etawã. Na “Wērī'cārpu masāsoma”, ni ējōpeoma. Tojo weerã Jesure masāse cjasere a'tiro niwã:

²⁴ —Masārē bu'egu, duporopu Moisé a'tiro duticã niwī: “Ni'cũ numotigu pō'rātitimigũ wērīcã, cũ acabiji cũ numo ni'core nuorēato. Be'ro cũ co me'rã ne waro pō'rātīmũ'tāgūrē cũ ma'mi wērī'cure pō'rātībosato”, nicu niwī Moisé. ²⁵ Tojota wa'a'a ũsã wa'terore. Siete umua ni'cũ pō'rã niwã. Masã ma'mi numoti, be'ro wērĩa wa'acu niwī. Pō'rã marĩyugu, cũ numo ni'core cũ acabijire cūucu niwī. ²⁶ Cũ quē'rã pō'rātitimigũ wērĩa wa'acu niwī. Be'rocjũ quē'rārē tojota wa'acaro niwũ. Tojo dia'cũ wa'aturiadijacaro niwũ téé nituogupare. ²⁷ Na nipe'tirã be'ro co quē'rã wērĩa wa'aco niwō. ²⁸ Na siete co me'rã omocã du'tecārã niwã. Tojo weero wērī'cārã masãcã, ¿ni'í numo tojabutiagosari? ni sērītiña'wã.

²⁹ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narē yu'tiwī:

—Mũsã wisiyu'rua'a. Ō'acū ye queti ojãca pūrī cjasere ne masīwe'e. Ō'acū cũ tutuase quē'rārē masīwe'e. ³⁰ Wērī'cārã na masãca be'ro numotisoma. Pō'rã numia quē'rārē numisosoma. Ō'acūrē wereco'terã u'musepu nirã weronojō nirāsama. ³¹ Apeyenojō wērī'cārã masāsere werenemogũti tja. Ō'acū cũ ye queti ojãca pūrīpu mũsārē ní'quere bu'epã. A'tiro nicu niwī: ³² “Yu'u Ō'acū ni'i. Abrahã, Isaa, Jacob wiogu ni'i”, nicu niwī. Cũ “Na wiogu ni'i” nīgũ, “Yu'u tiropu catima” nīgũ, tojo nicu niwī. Ō'acū catirã wiogu nimi. Wērībajuduti'cārã marĩa, niwī Jesú.

³³ Cũ bu'esere tu'orã, masīse me'rã yu'ticã ĩ'arã, masã tu'omarĩa wa'awã.

Moisé cũ dutise cūu'que, ni'cārō añuyu'runu'cārō ni'i nise ni'i

(Mr 12.28-34)

³⁴ Be'ro Jesú saduceo masārē di'tamarĩacã weesere fariseo masã tu'ocārã niwã. Tere tu'o, nerēcārã niwã.

35 Na me'rã ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ Jesure mejẽcã yu'ticã uagu, cãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

36 —Masãrẽ bu'egu, Moisé duti'que ¿disenojõ waro apeye yu'rũoro añuyu'rũnu'cãti? niwĩ.

37 Jesú cãrẽ a'tiro yu'tiwĩ:

—A'tiro ni'i. “Õ'acũ marĩ wiogũre nipe'tise musã ãjõpeose me'rã, musã wãcũse me'rã, musã tu'oña'se me'rã ma'iña.” 38 A'te ni'i apeye yu'rũoro niyu'rũnu'cãse. 39 A'te be'rore tojocureta ni'i, nĩrõ. A'tiro ni'i. “Marĩ basu ma'irõnojõta ãpãrãrẽ ma'irõña'a.” 40 A'te puaro dutisere wéerã, nipe'tise Moisé cã duti'quere, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na bu'e'quere yu'tirãta wee'e, niwĩ Jesú.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sãrĩtiña'que ni'i

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Fariseo masã na nerẽrĩ cura Jesú narẽ sãrĩtiña'wĩ:

42 —Musã Cristo Õ'acũ bese'cure ¿de'ro tu'oña'ti? ¿Noa macũ niti cã? niwĩ.

Cãrẽ yu'tiwã:

—Duporocjũpu wiogu Davi pãrãmi nituriagu nimi, niwã.

43 Na tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ niwĩ:

—Cristo, Õ'acũ bese'cu Davi pãrãmi nituriagu nicã, to pũrĩcãrẽ ¿de'ro weegu Davi Espiritu Santu tutuaro me'rã ucũgũ, cãrẽ “Yu'u wiogu nimi”, nĩpari? Marĩ, marĩ pãrãmirẽ “Yu'u wiogu nimi”, niwe'e. Davi Õ'acũ bese'cure ucũyugu, a'tiro ojacu niwĩ:

44 Õ'acũ u'musepu nigũ cã macãrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicu niwĩ:

“Yu'u tiro wiogu dujiri cãmurõpu dujigusa'a.

Mu'u topu dujicã, mu'urẽ ã'atu'timi'cãrãrẽ docaque'acã weeguti”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ Davi.

45 ¿De'ro weegu Õ'acũ bese'cu Cristo Davi pãrãmi nĩmasĩbosabe? Davi basuta cãrẽ “Yu'u wiogu nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cã pãrãmi se'saro nĩrõnojõ o'ogu, cã wiogu nicu niwĩ, niwĩ Jesú.

46 Cũ tojo nisere tu'orã, ne ni'cũ ni'cã usero yu'tima'atiwã. Tita me'rã be'ro majã uirã, ne sãrĩtiña'nemotiwã.

23

Jesú fariseo masãrẽ, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Be'ro Jesú masãrẽ, tojo nicã ãsã cã bu'erãrẽ niwĩ:

² —Moisé oja'quere bu'eri masã, âpêrã fariseo masã Õ'acũ dutise Moisére cûu'quere wererã nima. ³ Tojo weerã na weresere tu'o, tere weesirutuya. Na weese-tise pe'ere ï'acũuticã'ña. Na añurõ wereme'rîma, wererã. Tojo weemirã, na nise pe'ere weetima. ⁴ Na dutiwuaronojõ dutiyu'rucã'sama. Masã tere põtêotisama. Na tojo wéerã, wuapõtêoña marïse nucüsere du'tepeorã weronojõ weesama. Na masãrê tere wuapeorã weronojõ weesama. Na tere wuadutirã, ne âpêrã tâ'rîrãrê weetautirã weronojõ weesama. Ne pajaña'ti, masãrê ne cã'rõ weetautisama. ⁵ Nipe'tise na weesere masãrê añurõ ï'adutirã weeta'sasama. Masã narê “Õ'acũrê añurõ êjõpeosama” nicã tu'osï'rîrã, a'tiro weesama. Na diapoapu, na omocãpu Õ'acũ ye queti ojãca pũrï cjasere pajiri casero me'rã oja'quere du'teõ'osama. Tojo nicã na ñubuecã ï'adutirã âpêrã yu'rũoro na ñubuewuari su'tiro sumutopu opa dari curojore sãñasama. ⁶ Bosenumu nicã wiorã na dujiwuwase cûmurïpu dujisï'rîsama. Na nerêse wi'seripu quê'rãrê mejãrõta weesama. ⁷ Masã narê macã decopu wiopesase me'rã añuduticã uasama. Narê, “Ûsãrê bu'erã” pisucã uasama.

⁸ »Musã pũrïcã âpêrãrê “Musã Ûsãrê bu'erã ni'i”, nino'ticã'ña. A'tiro ni'i. Musã ni'cũ põ'rãta ni'i. Yu'u ni'cũta musãrê bu'egu ni'i. ⁹ Musã ne ni'cũrê a'ti nucũcãpure “Ûsã pacu”, niticã'ña. Musã ni'cũta pacuti'i. Cũ Õ'acũ u'musepu nimi. ¹⁰ Diacjũta musã pũrïcã “Ûsã wiogu”, ni pisuno'ticã'ña. Yu'u Cristo Õ'acũ bese'cu ni'cũta musã wiogu ni'i. ¹¹ No'o âpêrãrê weetaugũ, cũta nimi âpêrã yu'rũoro bu'ipu niyu'rũnu'cãgũ. ¹² No'o “Yu'u âpêrã yu'rũoro niyu'rũnu'cã'a” ni tu'oña'gũnojojõ Õ'acũ cũrê mejõ nigũacã waro tojacã weegusami. No'o “Yu'u âpêrã yu'rũoro ni'i” ni tu'oña'tigu pe'ere Õ'acũ âpêrã yu'rũoro tojacã weegusami.

¹³ »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã weeta'sari masã ni'i. Masã yu'ure êjõpeosï'rîrãrê cã'mota'a. Tojo wéerã, yu'u pacu wiogu nirõpu wa'ari ma'arê narê bi'arã wee'e. Musã basuta yu'ure êjõpeowe'e. Âpêrã quê'rãrê êjõpeosï'rïcã uasãwe'e. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musãrê.

¹⁴ »Musã wapewia numia ye wi'serire ë'masa'a. Musã ña'arõ wee'quere wãcũdutitirã yoacã ñubueta'sa'a. Tojo weerã musã âpêrã nemorõ bu'iri bocayu'rũnu'cãrãsa'a.

¹⁵ Jesú a'tiro ninemowï Moisé oja'quere bu'eri masãrê, tojo nicã fariseo masãrê:

—Musã uputu waro weeta'sa'a. Musã ëjõpeosere no'o ni'cũ nigũacãrẽ musã weronojõ ëjõpeocã warã, nipe'tiropu sijabi'a'a. Be'ro tu'ajanu'cõ, cãrẽ musã nemorõ ña'arõ pecame'epu wa'ata basiocã weesa'a.

¹⁶ »Ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ. Caperi bajutirãrẽ a'merĩ wejero weronojõ ni'i. A'tiro ni bu'e'e masãrẽ: “Ni'cũ 'A'tiro weeguti', nisami Õ'acũrẽ. 'Õ'acũ wi'i me'rã tojo weeguti' nica be'ro cã ní'quere queoro weeticã, 'Bu'iri marĩ'i'”, nisa'a. “Cũ 'Õ'acũ wi'i cjase uru me'rã tojo weeguti' ní'quere queoro weeticã pũricãrẽ, 'Ña'a ni'i'”, nisa'a. ¹⁷ Musã tojo nĩrã, diacjũ wãcũwe'e. Tu'omasĩwe'e. Uru Õ'acũ wi'ipũ niyuro, Õ'acũ i'orõpu añuse tojasa'a. Õ'acũ wi'i, ti wi'i cjase uru nemorõ añuyurũnũcã'a. ¹⁸ Musã Õ'acũ dutiro weesĩrĩtirã, ucũme'rĩse me'rã weeta'sa'a. Masãrẽ a'tiro nisa'a: “Musã 'Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõpeowuaropũ me'rã tojo weerãti' ní'quere weeticã, bu'iri marĩsa'a. Wa'icu Õ'acũrẽ o'ose topũ peo'que me'rã pũricãrẽ wapatisa'a”, ni'i. ¹⁹ Musã tu'omasĩwe'e. Õ'acũrẽ o'ose nemorõ na wa'icũrã ñjũamorõpeowuaro pe'e wapati'i. Topũ ñjũpesase me'rã na Õ'acũrẽ o'ose añuse tojasa'a. ²⁰ Tojo weerã musã “Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõpeowuaropũ me'rã tojo weerãti” nĩrã, te se'sarore nĩrã weewe'e. “Topũ peoatje quẽ'rãrẽ mejãrõta weerãti”, nĩrã weesa'a. ²¹ Õ'acũ cã ya wi'i, Õ'acũ wi'ipũ nisami. Tojo weerã Õ'acũrẽ “Ti wi'i me'rã tojo weerãti” nĩrã, “Cũ me'rãta tojo weerãti”, nĩrã wee'e. ²² Mejãrõta “U'muse me'rã tojo weerãti” nĩrã, “Õ'acũ dujiro me'rãta, topũ dujigũ me'rãta” nĩrã wee'e.

²³ »Ña'arõ wa'arosa'a musã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ. Musã weeta'sasebujurã ni'i. Musã otese o'majãcã, menta, anís, comino wãmetise ba'ase sãamorẽsere seeneo, opa sũ'urĩ weesa'a. Diez sũ'urĩ cãorã, ni'cã sũ'u Õ'acũ wi'ipũ miaa, Õ'acũrẽ wãmepeo, pa'ire o'osa'a. Musã tojo añurõ weemirã, Moisé oja'que apeye pacase pe'ere weewe'e. Æpẽrãrẽ queoro weesere, pajaña'sere, Õ'acũrẽ ëjõpeose pe'ere weewe'e. A'tiro pe'e weeya. Musã otesere cãrẽ o'odu'utimirã, a'te añuyurũnũcãsere weeya.

²⁴ »Musã basu diacjũ weewe'e. Æpẽrã quẽ'rãrẽ su'ori diacjũ weewe'e. Tojo weerã musã Õ'acũ ye cjasere bu'érã, caperi bajutirã a'merĩ su'ori tũawãcãrã weronojõ ni'i. Moisé cã oja'que, mejõ niseacã dutise pe'ere wãcũyurũrã, apeye paca pe'ere weewe'e.

25 »Musā weeta'sarā a'tiro wee'e. Bajuyoropu dia'cū añurō wee'e. Baparire bu'ipū dia'cū añurō coerā weronojō weeta'sa'a. Ti pa po'peapure peje ña'ase musā āpērā yere yaja'que, āpērā yere uaripejaya'rūnū'cā'que ũ'irī weronojō wā'ñasa'a. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musārē. 26 Musā fariseo masā tū'omasītirā, caperi bajuno'tirā weronojō ni'i. Ne waro po'peapure cjase musā wācūsere ducayumū'tāña. Be'ro bajuyoropu añurā, ña'ase moorā tojarāsa'a. Bapari po'peapure coemū'tā'caro weronojō bu'ipū quē'rā ũ'irī marīrō tojaro weronojō weerāsa'a.

27 »Musā Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā weeta'sari masā ni'i. Tojo weero ña'abutiario wa'arosa'a musārē. Wērī'cārā masāperi weronojō ni'i. Bu'ipure añurō bajudutirā bo're me'rā wa're'que cujirire nu'cōsa'a. Ti pe po'peapure wērī'cārā ō'arī mejā, tojo nicā dicuse na upū ña'ase boa'que sñasa'a. 28 Musā a'tiro niseti'i. Masā ī'orōpūre añurā weronojō baju'u. Po'peapure pe'ere weeta'sasebujurā ni'i. Musāpūre ña'ase niyū'rūa'a.

29 »Musā Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā weeta'sasebucurā ni'i. Musā dūporocjārā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā masāperi bu'ipū añurō bajudutirā yeenu'cō'o. Tojo nicā āpērā masā añurā nī'cārārē masāperi bu'ipū mejārōta ma'masu'anū'cō'o. 30 Tu'ajanū'cō, a'tiro ucūsa'a. “Ūsā ñecūsūmua Ō'acū ye queti weremū'tārī masārē wējēcārā niwā. Ūsā na catīcateropure nīrā, narē wējēcā, wējētamutibopā”, ni'i. 31 Musā a'tere tojo nīrā, “Ō'acū ye queti weremū'tārī masārē wējēcārā pārāmerā nituriarā ni'i”, nīrā wee'e. 32 Musā, musā ñecūsūmua weemujāti'caronojōta weeyapaticā'ña, ni tu'tiwī.

33 »Musā weeta'sari curuacjārā aña weronojō ni'i. Musā de'ro wee Ō'acū pecame'epū bu'iri da'reatjere yū'rūwetimasīsōme. 34 Tojo weegu yū'ch musā tiropure Ō'acū ye queti weremū'tārī masā, masīrī masārē, bu'eri masārē o'óguti. Musā pe'e na ni'cārērārē wējē, āpērārē curusapū paabi'penū'cōrāsa'a. Āpērārē na nerēwūase wi'seripū paape, na no'o wa'ase macārīpū sirutucusiarāsa'a. 35 Tojo weero nipe'tirā masā añurārē wējē'que wapa musārē bu'iri wā'a'a. Musā ñecūsūmua añugū Abel me'rā ne waro wējē dū'pocātīcārā niwā. Téé Zacaríá Berequíá macū me'rā yapada'reocārā niwā. Cūrē na ñubuepeowaropū Ō'acū wi'i decopū wējēcārā niwā. 36 Diacjū musārē wereguti. Tojo wee'que wapare ni'cārōacā a'tocateropū nīrārē bu'iri wa'arosa'a, niwī Jesú.

Jesú Jerusaléřē ĩ'agũ uti'que ni'i
(Lc 13.34-35)

³⁷ Fariseo masāřē tojo níca be'ro Jesú Jerusaléřjārā, tojo nicā toduporopu ti macāpu ní'cārāřē wācũgũ, a'tiro niwĩ:

—Jerusaléřjārā, musā Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masāřē wějěcō'a'a. Ō'acũ o'ó'cārā cũ ye quetiwereri masāřē ũtāperi me'rā doquewějě'e. Musāřē pejetiri yu'u ma'ígũ, neocũusĩ'rĩmiwũ. Ni'cō cārē'quē co pō'rārē wũuse docapu neocũu'caro weronojō weesĩ'rĩmiwũ. Musā uatiwũ.

³⁸ Tojo weero musā nimi'que wi'seri masā marĩrō tojarosa'a. ³⁹ A'tere tu'omasĩña. Yu'ure apaturi ĩ'anemosome majā. Be'ro yu'u a'ti turipu apaturi a'ticāpu, musā "Ō'acũ duporopu 'O'óguti' ní'cu añubutiagu nimi" nĩrāpu ĩ'arāsa'a tja, niwĩ Jesú.

24

Jesú "Ō'acũ wi'i Jerusale cja wi'i cō'ano'rōsa'a" ní'que ni'i
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesú Ō'acũ wi'ipu ní'cu wijaa wa'awĩ. Cũ wa'ari cura ũsā cũ bu'erā cũ tiro wa'a, niwũ:

—Ī'aña a'ti wi'ire. Añubutiari wi'i, pajiri wi'i waro ni'i, nimiwũ. ² Ŭsā tojo nicā, Jesú niwĩ:

—Musā a'te pejere ĩ'a'a, ĩ'arā. Diacjũ musāřē wereguti. Nipe'tise a'ti wi'i cjase ne ni'cā ũtāgā apega bu'ipu yee-turiamujā'que tojasome. Nipe'tise mutōdijono'rōsa'a, niwĩ.

A'ti umuco pe'tise duporo Jesú "A'tiro wa'arosa'a" ní'que ni'i

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ro ũsā wa'a, ũrũgũ Olivo wāmeticjupu ejawũ. Jesú topu ejanujārĩ cura ũsā ya'yioropu sēřĩtiña'wũ:

—Ŭsāřē wereya. ¿De'ro nicā tojo wa'arosari? ¿Ñe'enojō me'rā ĩ'ogũsari mu'u apaturi a'tiatjere? Tojo nicā a'ti umuco pe'tiatjo duporo ¿de'ro wee masĩrāsari? ni sēřĩtiña'wũ.

⁴ Jesú ũsāřē yu'tiwĩ:

—Āpērā musāřē nisooticā'to nĩrā, añurō tu'omasĩyuya.

⁵ Pājārā a'tiro nisoorāsama. "Yu'u Ō'acũ tutuaro me'rā wee'e; Ō'acũ bese'cu Cristo ni'i", nĩrāsama. Na tojo nisere tu'orā, pājārā siruturāsama. ⁶ Musā a'mewějěse quetire tu'o, "Topu tojo wa'aporo" nicā tu'orāsa'a. Tere tu'orā, ucuatĩcā'ña. Te a'tirota wa'arosa'a. Tojo nimirō, a'ti umuco pe'tiatjo du'sarosa'a yujupu. ⁷ Ni'cā curuacjārā ape curuacjārā me'rā a'mequērāsama. Tojo nicā ni'cā di'tacjārā ape di'tacjārā me'rā a'mewějěřāsama. Peje apesepure ũjaboase nĩrōsa'a. Aperopure peje di'ta narāsāse nĩrōsa'a.

8 A'te nipe'tise peje me'rã masã ne waro pi'etiwã'cõse ni'i. Numio co macũrẽ wuase dũporoacã pũrĩse nu'cãrõ weronojõ nirõsa'a.

9 »Tojo wa'acã, yu'ure ãjõpeotirã musãrẽ ña'arõ weerãsama. Musãrẽ ñe'e, wiorã tiropu miaa, bu'iri da'redutirãsama. Musãrẽ wẽjẽrãsama. Yu'ure ãjõpeose bu'iri nipe'tirocjãrã masã musãrẽ i'atu'tirãsama. 10 Tojo wa'acã, pãjãrã yu'ure ãjõpeomi'cãrã ãjõpeodu'urãsama. Na a'metu'ti, ãpẽrã wiorãpũre bu'iri da'redutirã o'orãsama. 11 Pãjãrã “Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã ni'i”, nisoorãsama. Pãjãrãrẽ niso, ãjõpeocã weerãsama. 12 Ña'ase niyu'rũmajãrõsa'a. Tojo wa'acã, pãjãrã a'merĩ ma'idu'urãsama. 13 Yu'ure ãjõpeoyapatirã pũrĩcã yu'rũwetirãsama. Yu'u pacu tiropu catinu'cũrãsama. 14 Nipe'tiro a'ti di'tapu Õ'acũ masãrẽ yu'ruose quetire werese'sabi'ano'rõsa'a. Na quẽ'rãrẽ masĩdutirowereno'rõsa'a. “Ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayucã, Õ'acũ ñe'egũsami”, ni wereno'rõsa'a. A'te nipe'tiropu se'sãca be'ro a'ti umũco pe'tirosa'a majã. 15 Dũporocjãpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Danie wãmetigu a'ti umũco pe'tiatjo dũporo wa'atjere ojayucu niwĩ. “Ña'agũ, Õ'acũ yabigũnojo cũ ya wi'i añurĩ wi'ipu sãjãtĩgũnojo Jerusalẽ cja wi'ipu sãjãagũsami”, ni ojayucu niwĩ. Cũ ti wi'ipu nu'cũcã i'arã, masã a'ti pũrĩrẽ bu'e, tu'omasĩña. 16 Tojo wa'acã i'arã, Õ'acũ bu'iri da'regusami nĩrã, Judeapu nĩrã ãrũpagupu du'tiaya. 17 Wi'i dũposãrĩ opa sirapu soo pesagũnojo po'peapu cjasere sãjãa, dũretimigũ, diacjũ du'tiaya. 18 No'o wesepu tũ'ogũ quẽ'rã ne wi'ipu tojaa, duregu wa'aticã'ña. Sojaro me'rã du'tiaya. 19 Tojo wa'ase numurĩ numia nijĩpacosãnumiarẽ, tojo nicã pũ'rã mi'rĩrã cuorãrẽ bujaweose numurĩ nirõsa'a. Na umũñarõ wa'amasĩsome. 20 Musã Õ'acũrẽ sẽrĩña: “Yusuase numurĩrẽ, soowuari numu ãsã judio masã yoaropu wa'atiri numurẽ wa'aticã'to”, niña. 21 Tojo wa'ase numurĩrẽ uputu waro pi'etise nirõsa'a. Õ'acũ a'ti turi wéeca be'rore tocã'rõ pi'etise marĩcaro niwũ. Be'ropu quẽ'rãrẽ tocã'rõ waro pi'etise marĩrõsa'a. 22 Õ'acũ na pi'etise numurĩrẽ duoticãma, ne ni'cũ yu'rũwetitibutiabosami. Õ'acũ pe'e cũ yarã, cũ bese'cãrãrẽ pajaña'gũ, tojo wa'ase numurĩrẽ duogusami.

23 »Ãpẽrã musãrẽ a'tiro nisoorãsama. “Jãa, i'aña. Õ'acũ bese'cu Cristo a'to nimi.” O apetero weerã “Sõ'opu nimi”, nirãsama. Na tojo nicã, ãjõpeoticã'ña. 24 Pãjãrã

nisoori masã a'tirãsama. A'tiro nirãsama: "Yũ'ũ Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i. Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ ni'i", nisoorãsama. Narẽ êjõpeocã weesĩ'rĩrã, peje wee'ose ï'orãsama. Basiocãma, Õ'acũ cũ bese'cãrãpũreta êjõpeodu'ucã weesĩ'rĩrãsama. ²⁵ Mũsã basu masĩña majã. Yũ'ũ mũsãrẽ be'ropũ wa'atjere wereyutoja'a. ²⁶ Tojo weerã ãpẽrã mũsãrẽ "Sõ'opũ yucũ marĩrõpũ Cristo nisami, ï'arã wa'aya" nicã, wa'aticã'ña. ãpẽrã "A'ti tucũpũ nimi, ï'arã a'tia" nicã, êjõpeoticã'ña. ²⁷ Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura a'tiro nirõsa'a. Mujĩpũ mujãtiro pe'e, cũ sãjãrõ pe'e quẽ'rãrẽ bũpo ya'baro weronojõ nirõsa'a. Ya'yioropũ a'tisome. ²⁸ Apĩnojõ wa'icũ boacã, yuca maata masĩ, wĩjĩwã'cãsama. Tojo wa'acã ï'arã, "Apĩnojõ boapĩ", ni masĩ'i. A'te weronojõ yũ'ũ a'ticã, masã masĩrãsama, niwĩ Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ ¿de'ro wee a'tigũsari? nise ni'i

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30,34-36)

²⁹ Jesú a'tiro ninemowĩ:

—Te pi'etise nũmũrĩ yũ'rũca be'ro mujĩpũ mũmũcocjũ na'itĩ'a wa'agũsami. Ñamicjũ quẽ'rã bo'reyusome. Ñocõa bũrũdijarãsama. Nipe'tirã mũ'mũarõpũ nirã narãsãcã weeno'rãsama. ³⁰ Tojo wa'acã, mũ'mũsepũ yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ yũ'ũ a'tisere ï'arãsama. Nipe'tise macãrĩcãrã uirã, utirãsama. Yũ'ũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã, ï'arãsama. ³¹ Yũ'ũre wereco'terã mũ'mũsecãrãrẽ nipe'tiro a'ti di'tapũ o'óguti. Yaro coroneta upũtu bũsucã, yũ'ũ bese'cãrã nipe'tiro no'o nirõcãrãrẽ neorãsama.

³² »Mũsãrẽ otese higueraũ wãmeticjũ me'rã queose o'oguti. Tigũ dupũripũ pũrĩ ñasãwĩjicã, "Cã'ma wa'arotiro wee'e", nisa'a. ³³ A'te weronojõ yũ'ũ todũporo ní'que peje wa'acã ï'arã, "Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogũ sãjãtjo dũ'sa'a", ñña. ³⁴ Diacjũ mũsãrẽ wereguti. A'te peje tojo wa'ari cura nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ï'ape'ocã'rãsama. ³⁵ A'ti mũmũco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'ũ ucũse, yũ'ũ bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'ũ ní'que queoro wa'arosa'a.

³⁶ »Yũ'ũ apaturi a'tiatjema ti nũmũ nicã, ti hora nicã a'tigũsa'a nisere ne masĩno'ña marĩ'i. Õ'acũrẽ wereco'terã mũ'mũsecãrã, yũ'ũ Õ'acũ macũ quẽ'rã masĩwe'e. Yũ'ũ pacũ Õ'acũ ni'cũta masĩsami.

³⁷ »Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura quẽ'rãrẽ duporocjũpũ Noé cũ nĩcateropũ wee'caronojõ

weerāsama. ³⁸ Ō'acũ a'ti turi miose dũporo masã ba'a, s'ĩrĩ, omocã dũ'te, na pũ'rã numiarẽ numisocãrã niwã. A'tere weetuocãrã niwã téé Noé cũ yucusũjopũ sãjãrĩ curapũ. ³⁹ Na, ne "Mejẽcã wa'arosa'a", ni wãcũma'aticãrã niwã. Be'ro acoro pejaa, narẽ dia miorĩ curapũ tũ'omasĩcãrã niwã. Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiri cura quẽ'rãrẽ masã mejãrõta weerāsama. ⁴⁰ Yũ'u a'tiri cura mũua pũarã ni'cãrõ me'rã wesepũ da'rarã, ni'cũ yũ'ure ãjõpeogũ miano'gũsami. Apĩ yũ'ure ãjõpeotigũ tojagũsami. ⁴¹ Pũarã numia ni'cãrõ me'rã ojoca ãrũarã, ni'cõ yũ'ure ãjõpeogo miano'gõsamo. Apego yũ'ure ãjõpeotigo tojagõsamo.

⁴² »Yũ'u mũsã wiogũ apaturi a'tiatjere mũsã masĩtisa'a. Tojo weerã añurõ wãcũ, tũ'omasĩyuya. ⁴³ Apeye quẽ'rãrẽ a'tiro masĩña. Yajari masũ ti hora nicã a'tigusami nígũ, wi'i wiogũ cãrĩtisami. Cũrẽ co'te, cũ ya wi'ire yajari masũ pãosãjãacã, cã'mota'asami. ⁴⁴ Mũsã quẽ'rã ã'rĩ weronojõ niña. Mũsã ne cã'rõ wãcũtĩbutiari cura yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tigusã'a, niwĩ.

Jesú pũarã da'raco'terã me'rã queose o'o'que ni'i
(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Jesú a'tiro ninemowĩ:

—¿Noanojõ pe'e yũ'u dutiro weenu'cũgũ, tũ'omasĩgũ waro nisari? nígũ, queose me'rã wereguti. Wiogũ aperopũ wa'agũ, cũ ya wi'ire co'tedutigũ ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure cũasami. "Ãpẽrã da'raco'terãrẽ no'o dũ'sasenojõrẽ ba'ase ecaya", nisami. ⁴⁶ Be'ro aperopũ eja'cũ dajasami. Cũ dajacã, queoro da'ra bocaejano'gũ e'catisami. ⁴⁷ Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Cũ queoro weese wapa wiogũ nipe'tise cũ cũosere co'tedutigũ sõrõgũsami. ⁴⁸ Cũrẽ da'raco'tegũ ña'agũ, "Yũ'u wiogũ maata dajasome" nigũnojõ pũrĩcã a'tiro weesami. ⁴⁹ Ãpẽrã da'raco'terãrẽ ña'arõ paa pi'eticã weesami. Ãpẽrã que'arã me'rã ba'a, s'ĩrĩsami. ⁵⁰ Cũ tojo weeri cura wiogũ wãcũña marĩrõ cũ co'tetiri cura dajasami. ⁵¹ Cũ cũa'cũre duti'quere weeti'que wapa upũtu waro cũrẽ bu'iri da'regũsami. Ãpẽrã ña'arã, weeta'sari masãrẽ wa'a'caronojõ bu'ipejasirutugũsami. Tojo wa'acã, cũ pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigusami, niwĩ Jesú.

25

Diez nu'mia me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

¹ Jesú cũ wiogũ nirõpũ ¿noanojõ sãjãarõsari? nígũ, a'te queose me'rã werewĩ:

—Yu'u wiogu nirõpüre sãjãatje a'tiro weronojõ ni'i. Diez nu'mia na me'rãcjõ marãpu niacju a'ticã co'tesama. Nánucã u'se me'rã s'iosepare cuosama. ² Ni'cãmocurã nipe'tisere añurõ apoyutisama. ãpērã ticurãta tja añurõ apoyu, co'tesama. ³ Apoyutirã numia na ye s'iosepare miarã, u'se na piosãa ducayuatjere miatisama. ⁴ Apoyu'cãrã numia pe'e poseye'quepapüre miasama. Tojo nicã borewaria me'rã u'sere mianemosama. ⁵ Co marãpu niacju maata etatisami. Tojo weerã narẽ wuja pũricã, cãrã wa'asama. ⁶ Be'ro ñami deco ëjãcã, ãpērã pe'e a'tiro caricũmũtãsama: “Co marãpu niacju a'titojami. Põtērãrã a'tia”, nisama. ⁷ Na tojo caricũcã, nipe'tirã numia wãcãpe'tia wa'asama. Wãcã, na ye s'iosepare apobũrosama. ⁸ U'se miati'cãrã numia pe'e ãpērã mia'cãrãrẽ a'tiro nisama: “Ûsã quẽrãrẽ cã'rõ s'iose u'se o'oya. Ûsã s'iosepa yatiro wee'e”, nisama. ⁹ U'se mia'cãrã numia pe'e narẽ yu'tisama: “Mũsãrẽ o'osome. Ûsã mũsãrẽ o'ocãma, ãsãrẽ ejati, mũsã quẽrãrẽ ejatibosa'a. Mũsã basu na u'se duawuaropu duurã wa'aya”, nisama. ¹⁰ Na ni'cãmocurã numia u'se duurã wa'ãca be'ro na me'rãcjõ marãpu niacju etasami. ãpērã apoyu'cãrã numia pe'e cũ me'rã bosenuũmũ weeri wi'ipu sãjãasama. Na sãjããca be'ro ti wi'icjãrã sopere bi'acã'sama. ¹¹ Be'ropu u'se duurã eja'cãrã numia sopepu eta, “Wiogu, ãsãrẽ pãõña”, nisama. ¹² Na tojo pisucã tu'ogu, na me'rãcjõ marãpu niacju narẽ yu'tisami: “Diacjũta mũsãrẽ ne masĩtisa'a”, nisami, ni werewĩ Jesú.

¹³ Jesú te queosere wéréca be'ro ãsãrẽ niwĩ:

—A'te queose weronojõ yu'u a'tiatji numurẽ mũsã masĩwe'e. Tojo weerã añurõ wãcũ apoyuya, niwĩ.

I'tiarã da'raco'terã me'rã Jesú queose o'o'que ni'i

¹⁴ Jesú ãsãrẽ a'tiro werenemowĩ:

—Yu'u a'ti turipu apaturi a'tigu, masãrẽ o'ootje a'te queose weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ ape di'tapu wa'agu, cũrẽ da'raco'terãrẽ pijiosami. Narẽ cũ yere co'tedutigũ cũusami.

¹⁵ »Narẽ na da'ratjo põtëorõ cũubũrosami. Ni'cũrẽ ni'cãmocusetiri mil niyeru kujiri wapabujuse kujirire o'osami. Apĩrẽ puati mil kujiri o'osami. Apĩrẽ mil kujiri o'osami. O'otoja, wa'a wa'asami. ¹⁶ Cũ wa'ãca be'ro ni'cãmocusetiri mil kujiri o'ono'cu maata te niyeru me'rã da'ra, ticũseta wapata'anemosami. ¹⁷ Puati mil kujiri cuo'cu quẽrã mejãrõta apeye puati mil kujiri wapata'anemosami. ¹⁸ Mil kujiri ñe'e'cu pe'e cope se'e, cũ wiogu da'radutimi'quere yaacã'sami.

19 »Be'ro, yoáca be'ropu na wiogu sijagu eja'cu da-jasami. Cãrẽ da'raco'terãrẽ pijio, na da'ra'quere aposami. 20 Ni'cãmocusetiri mil kujiri cuo'cu ejamu'tãsami. Apeye ticuseta cũ wapata'a'quere wiagu, cũ wiogure nisami: “Yu'u wiogu, yu'ure ni'cãmocusetiri mil kujiri o'owu. A'te cuo'o. Te me'rã apeye ticuseta mu'urẽ wapata'abosawu”, nisami.

21 »Cũ tojo nicã tu'ogu, wiogu nisami: “Mu'u añurõ weepã. Yu'u duti'caronojõta queoro weeme'ricã'pã. Yu'u cũ'rõacã cũu'que me'rã añurõ weepã. Tojo weegu peje yu'u cuosere co'tedutigu sörögũti. A'tia. Yu'u me'rã e'catitamuña”, nisami.

22 »Be'ro apĩ da'raco'tegu puati mil kujiri o'ono'cu ejasami. Wiogure a'tiro nisami: “Yu'u wiogu, yu'ure puati mil kujiri o'owu. A'te cuo'o. Te me'rã ticuseta tja mu'urẽ wapata'abosawu”, nisami.

23 »Wiogu cãrẽ nisami: “Mu'u añurõ weepã. Yu'u duti'caronojõta queoro weeme'ricã'pã. Yu'u cũ'rõacã cũu'que me'rã añurõ weepã. Tojo weegu peje yu'u cuosere co'tedutigu sörögũti. A'tia. Yu'u me'rã e'catitamuña”, nisami.

24 »Be'ro majã mil kujiri o'ono'cu eja, cũ wiogure a'tiro nisami: “Yu'u wiogu, mu'u tutuaro da'radutiri masũ nisere masĩwũ. Mu'u da'ratimigũ, ãpẽrã ye da'rasede wapa me'rã mu'u wapata'a. 25 Tojo weegu uigu, mu'u ye niyerure di'ta po'peapu yaacũuwũ. A'te ni'i mu'u yéta tja”, nisami.

26 »Cũ tojo nicã tu'ogu, wiogu a'tiro yu'tisami: “Yu'u cũu'que me'rã mu'u ña'arõ weepã. Ña'agũ, nijisijagu ni'i. Mu'u yu'ure a'tiro wãcũwũ. 'Da'ratimigũ, ãpẽrã da'rasede wapa me'rã wapata'ami', niwũ. 27 Mu'u tojo wãcũgũ, yé niyerure yaatimigũ, niyeru nurõrĩ wi'ipu bucuamujãdutigu cũubopã. Tojo wéeca be'ro yu'u dajagu, ti wi'ipu cũñarõ mujã'que me'rã ñe'eboapã”, nisami.

28 »Tojo níca be'ro ãpẽrã topu nirãrẽ nisami: “Cũ ye mil kujirire ã'ma, diez mil cuogu pe'ere o'oya. 29 A'tiro ni'i. No'o peje cuogure nemorõ o'ono'rõsa'a. Cũ peje cuoyu'ruogusami. Apĩ moogũ pe'ere cũ cuomi'queacãpũreta ã'mape'ocã'no'gũsami. 30 ã'rĩ da'raco'tegu queoro weetigure ñe'e, na'itĩ'arõ wijáropu cõ'acã'ña. Topu pũrĩno'gũ, upicari cũ'rĩdio, utigusami”, nisami na wiogu, niwĩ Jesú.

Jesú nipe'tise di'tacjãrãrẽ beseatje ni'i

31 Jesú ãsãrẽ werenemowĩ:

—Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronjõ uputigu a'ti turicjãrãrẽ dutigu a'tiguti. Yu'ure wereco'terã u'musecjãrã

me'rã a'tigu, asistese me'rã a'tiguti. Be'ro wiogu dujiri cūmurõpu dujigusa'a. ³² Nipe'tise di'tacjārã yu'u dujiro tiropu nerērāsama. Tojo weegu yu'ure ãjõpeorārẽ mejẽcã, ãpērã yu'ure ãjõpeotirārẽ mejẽcã ducawaanũ'cõgũti. Nĩ'cũ ecarã co'tegu ovejare mejẽcã, cabrare mejẽcã ducawaanũ'cõgũ weronojõ weeguti. ³³ Cũ ovejare di-acjũcamocã pe'e nu'cõsami. Cabra pe'ere cūpe pe'e nu'cõsami. A'te weronojõ yu'ure ãjõpeorārẽ diacjũ pe'e nu'cõgũti. Yu'ure ãjõpeotirã pe'ere cūpe pe'e nu'cõgũti. ³⁴ Tojo wéeca be'ro diacjũ pe'e nu'cūrārẽ nigũti. "A'tia. Yu'u pacu musārẽ añurõ weeami. Ne waropu cũ a'ti turire weenu'cãcateropu musã niatjore apoyutojacu niwĩ. Tere ñe'erã a'tia majã. ³⁵ Yu'u ujaboacã, yu'ure ecawu. Yu'u acowuocã, s'ĩrise tĩawũ. Yu'u aperopu sijacã, yu'ure cãrĩrõ o'owu. ³⁶ Su'ti du'sacã, yu'ure sãawũ. Dutiticã, yu'ure ĩ'acusiawu. ãpērã yu'ure bu'iri da'leri wi'ipu sõrõcã, yu'ure ĩ'arã etawu", nigũti. ³⁷ Tere tu'orã, diacjũ pe'e nu'cūrã, na ña'arõ wee'quere acobojono'cãrã a'tiro nirāsama: "Ësã wiogu ¿de'ro nicã mu'urẽ ujaboacã, ecari? ¿De'ro nicã mu'u acowuocã, tĩarĩ? ³⁸ ¿De'ro nicã aperopu sijacã, mu'urẽ cãrĩrõ o'ori o su'tinojõ du'sacã, mu'urẽ sãarĩ? ³⁹ ¿De'ro nicã mu'urẽ dutitigure, o bu'iri da'leri wi'ipu nigũrẽ ĩ'arã etari?" nirāsama.

⁴⁰ »Na tojo nicã, narẽ yu'tiguti: "Musārẽ diacjũ wereguti. Musã yu'ure ãjõpeorārẽ, no'o mejõ nirãpũreta añurõ wéerã, yu'ureta weerã weewu."

⁴¹ »Be'ro cūpe pe'e nu'cūrārẽ a'tiro nigũti: "Musã Õ'acũ bu'iri da'reno'ajã ni'i. Tojo weerã a'tore niticã'ña. Pecame'e ãjãnu'cũrĩ me'e tiropu wa'aya. Ti me'e wãtĩ wiogu, cũ me'rã u'musepu cõ'adijo'cãrārẽ apoyuca me'e ni'i. ⁴² Yu'u ujaboacã, musã yu'ure ecatiwu. Yu'u acowuocã, tĩatiwu. ⁴³ Yu'u aperopu sijacã, yu'ure cãrĩse o'otiwu. Yu'ure su'ti du'sacã, sãatiwu. Yu'u dutiticã, yu'u bu'iri da'leri wi'ipu nicã quẽ'rãrẽ, ĩ'arã wa'atiwu."

⁴⁴ »Tere tu'orã, a'tiro nirāsama: "Wiogu, mu'u ujaboacã, acowuocã, aperopu sijacã, su'ti moocã, dutiticã, bu'iri da'leri wi'ipu nicã, ¿de'ro nicãnojõ ãsã mu'urẽ weetamutiri?" nirāsama.

⁴⁵ »Yu'u narẽ yu'tiguti: "Diacjũ musārẽ wereguti. Musã ã'rã mejõ nirãrẽ weetamutiwu. Narẽ weetamutirã, yu'ureta weetamutirã weewu", nigũti.

⁴⁶ »Be'ro narẽ bu'iri da're bajurioguti. ãpērã ña'arõ wee'quere acobojono'cãrã pe'e catinu'cũsere boca, u'musepu wa'arāsama, niwĩ Jesú.

26

Jesure ñe'erātirā na apoyu'que ni'i

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesú apaturi cū a'tiatjere wéréca be'ro ũsā cū bu'erārē niwī:

² —Musā masī'i, Pascua bosenuṃu wa'atjo pua nūmu du'sa'a. Ti bosenuṃu nicā, yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūfigure wiorāpūre o'o, curusapū paabi'pe wējērāsama, niwī.

³ Titare pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā, judío masā bu'cārā, Caifá pa'ia wiogu ya wi'i sope pu'topu nerēcārā niwā. ⁴ Topu na Jesure nisoose me'rā ñe'e, wējēatjere apoyucārā niwā. ⁵ Tere apomirā, a'tiro nicārā niwā:

—Bosenuṃu nicā weeticārā. Masā cūrē ma'írā, no'o ũaro caricūma'a, marī tojo weesere dojorēbosama, nicārā niwā.

Ni'cō numio Jesure ma'iyu'rūgo u'mūtise piopeo'que ni'i

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Na “Jesure wējērāti” ni apocaterore Jesú Betaniapū niwī. Simó cāmi boa, yu'rū'cu ya wi'ipū niwī. ⁷ Topu cū nicā, ni'cō numio cū pu'to a'tiwō. Co u'mūticia acosticjare cūowō. Te u'mūtise wapabujuse waro niwū. Co Jesú ba'adujigure cū dupoa bu'ipū u'mūtise piopeowō. ⁸ Co tojo weecā ī'arā, ũsā cū bu'erā upūtu uawū. ũsā basu a'merī niwū:

—¿De'ro weego tojo weeti? Mejō waro a'tere bajuri-ogo weemo. ⁹ Co tojo weetigo, āpērārē pajiro duawap-ata'aboapō. Te me'rā pajasecūorārē weetamuboapō, niwū. ¹⁰ Jesú ũsā tojo nisere masīgū, ũsārē niwī:

—¿De'ro weerā core cariborā weeti? A'tere yu'ure tojo wéego, añurō weego weemo. ¹¹ Pajasecūorā musā wa'teropū ninu'cūcārāsama. Yu'u pūrīcārē musā wa'teropūre ninu'cūcā ī'asome. ¹² Co yu'ure tere piopeogo, yu'u wérīca be'ro na yaatji duporo wa'reatjere weronojō weeyugo weemo. ¹³ Diacjū musārē weregūti. Yu'u masārē yu'rūose quetire no'o nirō werecusiarā, nipe'tiro a'ti di'tapūre a'tiro weerāsama. A'tigo co yu'ure wee'quere core wācūdutirā wererāsama, niwī Jesú.

Juda Jesure cūrē ī'atu'tirā tiropū o'o'que ni'i

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Jesú numiorē tojo níca be'ro ũsā Jesú bu'erā me'rācjū ní'cu, Juda Iscariote na nigú a'tiro weewī. Pa'ia wiorā tiropū wa'atjīgū, ucūgū wa'acu niwī. ¹⁵ Narē a'tiro nicu niwī:

—Yũ'u Jesure musārē o'ocā, ¿no'ocā'rō niyeru yũ'ure wapayerāsari? nicu niwī.

Tojo nicā tu'orā, na treinta niyeru cujirire o'ocārā niwā.
 16 Na wapayéca be'ro cũ “¿De'ro nicā Jesure wiorāpũre o'oroꝱamitito yũ'ure?” ni wācũcu niwī.

Jesú cũ bu'erā me'rā cũ ba'atuo'que ni'i

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Ūsā Jesú bu'erā na pā bucuase me'rā morēti'quere ba'ari bosenuꝱu ninu'cācā, cũ tiro wa'a, sērītiña'wũ:

—¿No'opũ marī Pascua bosenuꝱu ba'atjore apoyucā uasari? niwī.

18 Cũ ūsārē niwī:

—Jerusalēpu wa'aya. Topũ ni'cũ nisami. Cũrē a'tiro niña. “Ūsārē bu'egu a'tiro nidutiami: ‘Yũ'u pi'etiatjo cā'rōacā du'sa'a. Mu'ũ ya wi'ipũ yũ'u bu'erā me'rā ba'atuoꝱuti', ni weredutiami Jesú”, niña.

19 Tojo weerā Jesú o'ó'cārā cũ duti'caronojōta weecārā niwā. Pascua nicā ūsā ba'atjere apoyucārā niwā.

20 Na'ique'aca be'ro Jesú ūsā cũ bu'erā doce me'rā ba'adujiwī. 21 Ūsā ba'ari cura Jesú ūsārē niwī:

—Diacjũta musārē wereguti. Ni'cũ musā wa'teropũ nigũ yũ'ure wiorāpũre wējēdutigu o'ogusami, niwī.

22 Cũ tojo nicā, ūsā upũtu bujawetiwu. Be'ro a'merī sērītiña'burowu:

—Ūsā wiogu, yũ'uta nicā'sa'aba, niwī.

23 Jesú ūsārē yũ'tiwī:

—Yũ'u me'rā a'ti papũ yosoba'agu cũta nigũsami wiorāpũre o'oacju. 24 Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojō upũtigũre Ō'acũ ye queti ojaca pũrī ní'caronojōta wa'arosa'a. Tojo wa'acā, yũ'ure wiorāpũre o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a. Cũ diacjũta bajuatiyu'ruocā, nemorō añubopā, niwī.

25 Tojo níca be'roacā Juda Jesure wiorāpũre o'oacju a'tiro niwī:

—Ūsārē bu'egu, yũ'uta nicā'sa'aba, niwī.

Jesú cũrē yũ'tiwī:

—Mu'uta ni'i, niwī.

26 Ūsā ba'ari cura Jesú pāgārē mii, cũ pacũ Ō'acũrē e'catise o'owī. Tu'ajanu'cō, pārē ducawaa, ūsārē ecawī. Ducawaagu, ūsārē niwī:

—Ba'aya. A'te yũ'u upũ ni'i, niwī.

27 Be'ro sī'rĩrĩ pare mii, Ō'acũrē e'catise o'owī tja. Ti pare ūsārē tĩagũ, a'tiro niwī:

—Nipe'tirā a'ti pa cjasere sī'rĩpe'ticā'ña. 28 A'te yé dí ni'i. Masā ña'arō wee'quere wērī wapayebosagusa'a. Ō'acũ

masārē apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cūgūsami. Tojo weegu yu'u wērīgū dí o'maburose me'rā pājārā masā ña'arō wee'quere acobojogūsami. ²⁹ Musārē wereguti. A'te u'seducaco vino ni'cārōacā marī sī'rīrā weronojō weenemo-some. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sōrōcā, musā me'rā apaturi ma'ma vino sī'rīnemogūsa'a tja, niwī Jesú.

Jesú Pedroro “Mu'u yu'ure ‘Masīwe'e’ nigūsa'a” ní'que ni'i

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Ūsā ba'áca be'ro Ō'acūrē basapeotojanu'cō, ti wi'ire wijaa wa'awu. Wijaa, ūrīgū Olivo wāmeticjuru wa'awu. ³¹ Topu wa'agu, Jesú ūsārē niwī:

—Musā nipe'tirā a'ti ñami uirā, yu'ure cō'awā'cāpe'tia wa'arāsa'a. Musā tojo weeatje Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu nírōnojōta wa'arosa'a. A'tiro ojano'wū: “Yu'u oveja co'tegure wējēno'cā weegusa'a. Tojo weecā, cū yarā oveja no'o uaro omastearāsama”, nicu niwī Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpu. ³² Yu'u wērī'cupu masāca be'ro musā duporo Galilea di'tapu wa'ayutojagusa'a, niwī.

³³ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro yu'tiwī:

—Āpērā mu'urē cō'awā'cācā, yu'u pūrīcā ne wa'asome, niwī.

³⁴ Tojo nisere tu'ogu, Jesú cūrē niwī:

—Diacjū mu'urē wereguti. Ni'cācā ñamita cārē'quē uuati duporo i'tiati “Cūrē ne masīwe'e”, nigūsa'a, niwī.

³⁵ Pedro cūrē yu'tiwī:

—Yu'u pūrīcā na yu'ure wējēsī'rīcāma, “Cū me'rā boaguti”, nigūsa'a. “Cūrē masīwe'e”, nisome, niwī. Be'ro nipe'tirā ūsā cū bu'erā cū ní'caronojōta niburouu.

Jesú Getsemaní wāmetiropu cū pacure ñubue'que ni'i

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Be'ro Jesú ūsā cū bu'erā me'rā masā na otero Getsemaní wāmetiropu etawu. Topu eta, ūsārē niwī:

—A'to dujīniña yujuru. Sō'opu yu'u pacure sērīgū wa'aguti, niwī.

³⁷ Topu wa'agu, Pedro, tojo nicā Zebedeo pō'rā puarārē miawī. Cū uputu waro bujaweti, wācūque'ticu niwī. ³⁸ Tojo weegu narē nicu niwī:

—Yu'ure wērītawioro, bujawetise yu'rumajāsa'a. Musā a'to tojayá. Yu'ure co'teya. Ne cārīticā'ña, nicu niwī.

³⁹ Cū tojo nīca be'ro na yu'ruro yoacurero wa'a, di'tapu mu'rīque'aejacu niwī. Topu Ō'acūrē sērīgū, a'tiro nicu niwī:

—Pacu, mu'u macã, yu'ure a'te ña'arõ yu'ruatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u uaro weeticã'ña. Mu'u uaro pe'e wa'ato, ni sêrîcu niwî.

⁴⁰ Be'ro cû bu'erã i'tiarã tiropu majãmitojacu niwî. Na cãrî'cãrãpũre bocaejacu niwî. Pedrore a'tiro nicu niwî:

—¿Ne cã'rõacã cãrîtimirã, musã tu'sumasîtisari?
⁴¹ Cãrîticã'ña. Wãtî ùsãrẽ niqesãticã'to nîrã, Õ'acũrẽ sêrîña. Musã wãcũsepũ me'rãma yu'ure ãjõpeonu'cũsî'rîmisa'a. Musã se'saro tojo weesî'rîmirã, wãcũtutuamasîtisa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ sêrîña, nicu niwî.

⁴² Be'ro apaturi wa'a, cû pacũre sêrînemocu niwî tja:

—Pacu, ña'arõ pi'etisere yu'ure cã'mota'asî'rîtigu, mu'u uaro weeya. Yu'u uaro wa'aticã'to, nicu niwî.

⁴³ Be'ro apaturi na i'tiarã tiropu majãmitojacu niwî. Na cãrî'cãrãpũre bocaejacu niwî tja. Narẽ wũja pũrîyu'rũacaro niwũ. ⁴⁴ Tojo weegu narẽ wã'cõtimgũ, apaturi cû pacũre sêrîgũ wa'acu niwî tja. Cû sêrî'caronojõta sêrîcu niwî tja.

⁴⁵ Be'ro na tiropu majãmitojagu, narẽ a'tiro nicu niwî:

—Ni'cãrõacãma sooya; cãrîña majã. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure masã ña'arãpũre o'oa'tje eja-toja'a. ⁴⁶ Wã'cãnu'cãña. Te'a na tiropu wa'arã. Yu'ure o'oacju a'titojami, nicu niwî.

Jesure na ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesú ucũrî cura Juda, ùsã Jesú bu'erã me'rã nimi'cu etawî. Pãjãrã masã di'pjîrî, yucupagu cuo'cãrã cû me'rã a'tiwã. Na pa'ia wiorã, judío masã bucũrã na o'ó'cãrã niwã.

⁴⁸ Juda Jesure o'oacju a'tiro wereyutojacu niwî:

—Yu'u wa'suporopu mi'miacju cũta nigũsami. Cũrẽ ñe'eña, ni wereyucu niwî.

⁴⁹ Cû narẽ ni'caronojõta weewî. Maata Jesú tiropu ejanu'cãgũ, “Yu'ure bu'egu”, niwî. Tojo nígũta, Jesure wa'suporopu mi'miwî.

⁵⁰ Tojo weecã ï'agũ, Jesú cũrẽ niwî:

—Yu'u me'rãcjã, mu'u weegu a'tisere weeya. Tojo níca be'ro masã a'ti, Jesure ñe'ewã'cã wa'awã.

⁵¹ Na cũrẽ ñe'ewã'cãrî cura ni'cũ Jesú bu'egu cû ya di'pjîrẽ wejewee, pa'ia wiogure da'raco'tegure o'mepero dutepã'rẽcã'wî. ⁵² Cû tojo weecã ï'agũ, Jesú cũrẽ niwî:

—Weeticã'ña. Mu'u ya di'pjîrẽ nurõña. Di'pjî me'rã a'mequẽrãnojõ di'pjî me'rãta wẽrîrãsama. ⁵³ ¿Mu'u masîweti? Yu'u, yu'u pacũre sêrîcãma, maata doce cururi cũrẽ wereco'terãrẽ yu'ure weetamudutigu o'óbosami. Yu'u

tojo weemas'i. ⁵⁴ Yu'u tojo weecãma, Ô'acũ ye queti ojáca pũrĩpu ní'que wa'atibosa'a, niwĩ.

⁵⁵ Jesú cãrẽ ñe'erã a'tirãrẽ niwĩ:

—¿Yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yu'ure di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'tiati? Nipe'tise numũrĩ Ô'acũ wi'ipũ masãrẽ bu'edujiwũ. Tojo weemicã, musã yu'ure ñe'etiwũ. ⁵⁶ Musã ni'cãrõacã weese Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã yu'ure oja'caronojõta wa'a'a, niwĩ Jesú.

Cãrẽ ñe'ecã ĩ'a, ni'cãrẽta ãsã cũ bu'erã pe'e cõ'anũ'cõcã, du'tiwã'cãpe'tia wa'awũ.

Jesure wiorã tiropũ na mia'que ni'i

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Be'ro Jesure pa'ia wiogu Caifá tiropũ miacãrã niwã. Topũre Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã judío masã bucũrã nerẽyutojacãrã niwã. ⁵⁸ Pedro pe'e Jesure yoacurero sirutucũ niwĩ. Pa'ia wiogu ya wi'i sope pu'topũ sirututucũ niwĩ. Topũ ti sã'rĩrõpũ sãjãa, surara pu'to dujicũ niwĩ. ¿De'ro wa'abutiarosari? ní'gũ, tojo weecũ niwĩ.

⁵⁹ Pa'ia wiorã, judío masã bucũrã, nipe'tirã wiorã Jesure wẽjẽs'ĩrĩcãrã niwã. Tojo weerã diacjũ nitise me'rã cãrẽ weresãtjere a'macãrã niwã. ⁶⁰ Pãjãrã na tiro wa'a, mejẽcã nisoomirã, ne cãrẽ “Te ye bu'iri wẽjẽrõũa'a” nisere bocaticãrã niwã. Tojo weecũmĩ, be'ropũ puarã nisoori masãrẽ bocacãrã niwã. ⁶¹ A'tiro nisoocãrã niwã:

—Ã'rĩ masũ a'tiro niwĩ: “A'ti wi'i Ô'acũ wi'ire cõ'ape'omas'i. I'tia numũ be'ro apaturi tu'ajanũ'cõpe'omas'i tja”, niwĩ, nicãrã niwã.

⁶² Tojo nicã tu'ogu, pa'ia wiogu wã'cãnu'cã, Jesure nicũ niwĩ:

—¿Mu'u yu'tiweti? ¿De'ro ni yu'tigusari na weresãsere? nicũ niwĩ.

⁶³ Jesú yu'titiyu'rũocã'cũ niwĩ. Tojo weecã, Caifá cãrẽ nicũ niwĩ:

—Ô'acũ catinu'cũgũ wãme me'rã mu'urẽ diacjũ yu'ticã ãa'a. Wereya. ¿Mu'uta niti Ô'acũ macũ cũ bese'cũ Cristo na nigũ? nicũ niwĩ.

⁶⁴ Jesú cãrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Cũta ni'i mu'u ní'rõnojõta. Apeye quẽ'rãrẽ musãrẽ werenemogũti. Be'ro yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ Ô'acũ tutuayũ'rũgũ pu'topũ dujicã ĩ'arãsa'a. Tojo nicã yu'u o'mecururi bu'ipũ apaturi dijaticã ĩ'arãsa'a, nicũ niwĩ.

⁶⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Caifá pa'ia wiogu uagu, cũ basu cũ ye su'tire wejetũ'rẽcũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Ă'rî masă tojo ucũgă, Ő'acũrē ña'abutiario nigũ weemi. Āpērã masã cãrē weresãrã ñanemowe'e. Musã cũ ña'arõ ní'quere tũ'otojapũ. ⁶⁶ ¿De'ro ni wãcũti? nicũ niwĩ.

Na yũ'ticãrã niwã:

—Cũ bu'iritimi. Wērĩato, nicãrã niwã.

⁶⁷ Tojo nica be'ro cũ diapoapũ ñ'seco e'owa're, cũrē dotecãrã niwã. Āpērã diapoapũ paacãrã niwã. ⁶⁸ Be'ro cũrē a'tiro ni bujipecãrã niwã:

—Mũ'ũ Ő'acũ bese'cũ Cristo ni'i ní'gũ, nĩbocaya. ¿Noa mũ'ũrē paati? nicãrã niwã.

Pedro Jesure "Masĩwe'e" cũ ní'que ni'i

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Na wi'i po'peapũ tojo weeri cura Pedro wijaaro sope pũ'topũ dujicũ niwĩ. Cũ topũ dujicã, ni'cõ ti wi'i da'raco'tego cũ tiropũ wa'a, "Mũ'ũ Jesú Galileacjũ me'rã sija'cũta ni'iba", nico niwõ.

⁷⁰ Co tojo nicã tũ'ogũ, Pedro nipe'tirã tũ'oropũ nisoogũ, a'tiro ni yũ'ticũ niwĩ:

—Mũ'ũ tojo ucũsere tũ'omasĩtisa'a, nicũ niwĩ.

⁷¹ Tojo nitoja, sã'rĩrõ sope pũ'topũ wijaacũ niwĩ. To cũ wijaacã, apego cũrē ĩ'abocaco niwõ tja. Topũ nirãrē a'tiro nico niwõ:

—Ă'rî quẽ'rã Jesú Nazarecjũ me'rã sija'cũta nimi, nico niwõ.

⁷² Mejãrõta core nisoogũ, a'tiro yũ'ticũ niwĩ:

—Ő'acũ me'rã diacjũta cũrē ne masĩtibutiacã'sa'a, nicũ niwĩ.

⁷³ Cã'rõacã be'ro masã topũ nirã Pedro tiro wa'a, cũrē nicãrã niwã:

—Mũ'ũ quẽ'rã Jesú bu'erã me'rã sija'cũta ni'i. Mũ'ũ ucũseputa tũ'ota basio ni'i, nicãrã niwã.

⁷⁴ Na tojo nicã tũ'ogũ, cũ narē nisoonepocũ niwĩ:

—Yũ'ũ diacjũta ucũticã, Ő'acũ yũ'ũre bu'iri da'reato. Yũ'ũ musã ucũgũrē ne masĩtisa'a, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicũñarĩ cura cãrē'quẽ uucũ niwĩ. ⁷⁵ Tojo wa'acã, Jesú cũrē ucũ'quere wãcũbocacũ niwĩ. Jesú todũporopũ a'tiro wereyucũ niwĩ: "Cãrē'quẽ uuati dũporo mũ'ũ i'tiati yũ'ũre 'Cũrē masĩwe'e', nigũsa'a." Tere wãcũboca wijaa, mũ'ũ utiwã'cã wa'acũ niwĩ.

27

Jesure romano masã wiogũ Pilato tiropũ miieja'que ni'i

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Ñamiacãcure nipe'tirã pa'ia wiorã, tojo nicã judío masã bucũrã nerẽcãrã niwã. Nerẽ, ni'cãrõnojõ wãcũseticãrã

niwã. “¿De'ro wee marĩ Jesure wějěrāsari?” ni apoyucãrã niwã. ² Apotoja, Jesure cõme dari me'rã du'tetjãrã, Poncio Pilato, Judea di'ta wiogũ tiropũ miiejacãrã niwã.

Juda cũ wěrĩ'que ni'i

³ Be'ro Juda “Jesure wějěrāsama” nisere tu'ocũ niwĩ. Tere tu'ogũ, pũrõ waro bujaweticũ niwĩ. Tojo weegũ na niyeru wapaye'que treinta cujirire pa'ia wiorãrẽ, tojo nicã judío masã bucurãrẽ wiacã'cũ niwĩ. ⁴ Narẽ nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ ña'abutiario weeasũ. Masũ añugũ, bu'iri marĩgũrẽ wějẽdutigũ wiorãpũre o'oasũ, nicũ niwĩ.

Na cũrẽ yũ'ticãrã niwã:

—Mũ'ũ tojo weese ãsã ye mejẽta ni'i. Mũ'ũ ye cjase nisa'a, nicãrã niwã.

⁵ Na tojo nicã tu'ogũ, Juda niyerure Õ'acũ wi'ipũ do-quewiacã'cũ niwĩ. Be'ro wa'a, cũ basu wãmũtapũ du'teyoja, wěrĩa wa'acũ niwĩ.

⁶ Pa'ia wiorã niyeru cujirire seeneorã, a'tiro nicãrã niwã:

—A'te niyeru masũrẽ wějẽse wapa ni'i. Tojo weerã marĩ Õ'acũ wi'i niyeru cũurĩ acaropũ cũumasĩtisa'a. Marĩrẽ dutise tojo weedutiwe'e, nicãrã niwã.

⁷ Be'ro na basu a'merĩ ucũ, a'tiro wãcũcãrã niwã:

—Marĩ a'te niyeru me'rã di'ta sutũparũ yeerãtirã na di'i miirõrẽ duurã. Tojo weerã marĩ aperocjãrã na wěrĩcã yaatjo nirõsa'a, ni apocãrã niwã.

⁸ Masũ wějẽse wapa me'rã duuca di'ta nicaro niwã. Tojo weero a'tocatero quẽ'rã ti di'ta “Dĩ cõ'aca di'ta” wãmeti'i.

⁹⁻¹⁰ Duporocjũpũta Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Jeremía cũ “A'tiro wa'arosa'a” ní'que queoro wa'acaro niwã. Cũ a'tiro ojacũ niwĩ: “Israe curuacjãrã ‘Treinta niyeru cujiri wapatimi’ ní'caro weronojõta te niyeru me'rã di'ta sutũparũ yeerãtirã na di'i miirõrẽ duurãsama. Õ'acũ yũ'ũre ojaduti'caronojõta weerãsama”, ni ojacũ niwĩ Jeremía.

Jesú romano masã wiogũ Pilato tiropũ ní'que ni'i
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Be'ro Jesure Judea di'ta wiogũ Pilato tiropũ miacãrã niwã. Pilato cũrẽ sěrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũ'ũta niti judío masã wiogũ? nicũ niwĩ.

Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Mũ'ũ níronojõta cũta ni'i, nicũ niwĩ.

¹² Pa'ia wiorã, judío masã bucurã weresãse pe'ema ne yũ'titiyũ'ruocã'cũ niwĩ. ¹³ Tojo weegũ Pilato cũrẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weegũ mũ'ũ na ucũse pejere yũ'tiweti? nicũ niwĩ.

14 Jesú ne cã'rõ yu'titicu niwĩ. Cũ yu'titicã ĩ'agũ, Pilato ĩ'amarĩa wa'acũ niwĩ.

Jesure wẽjẽduti'que ni'i

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Cũ'marĩnucũ Pascua bosenũmũ nicã Judea di'ta wiogu a'tiro weeseticũcu niwĩ. Ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrẽ masã na du'uwĩrõdutigũre du'uwĩrõcũcu niwĩ. 16 Titare ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũ Barrabá wãmetigũ nicu niwĩ. Nipe'tirã cũ ña'arõ wee'quere masicãrã niwã. 17 Pilato masã pãjãrã cũ tiropũ nerẽcã ĩ'agũ, narẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ni'irẽ yu'u du'uwĩrõcã uasari? ¿Barrabãre du'uwĩrõsari, o Jesú na Cristo pisuno'gũ pe'ere du'uwĩrõsari? nicu niwĩ.

18 Jesure masã ma'icã ĩ'arã, wiorã Jesure uocãrã niwã. Cũrẽ uorã, Pilatopũre wiacãrã niwã. Na tojo uosere Pilato masicũ niwĩ. Tojo weegu Jesure du'uwĩrõsĩ'rĩgũ, tere sãrĩtiña'cu niwĩ.

19 Pilato masãrẽ besewuaropũ dujicũ niwĩ. Cũ topũ dujicã, cũ numo a'tiro queti o'óco niwõ: “Cũ masũ bu'iri moogũrẽ mejẽcã weeticã'ña. Ñamipũ cũrẽ tojo wa'atjere wiobutiaro quẽ'easu”, ni queti o'óco niwõ.

20 Pa'ia wiorã, tojo nicã judío masã bucurã masãrẽ a'tiro niduticãrã niwã:

—Barrabá pe'ere du'uwĩrõdutiya. Jesú pe'ere wẽjẽdutiya, nicãrã niwã.

21 Be'ro Pilato masãrẽ sãrĩtiña'nemocu niwĩ:

—Ã'rã puarãrẽ ¿ni'í pe'ere yu'u du'uwĩrõcã uasari? nicu niwĩ.

Na a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Barrabãre du'uwĩrõña, nicãrã niwã.

22 Na tojo nicã tu'ogu, Pilato nicu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ Jesú na Cristo nigũrẽ ¿de'ro weegusari?

Nipe'tirã yu'ticãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

23 Tojo nicã tu'ogu, Pilato nicu niwĩ:

—¿De'ro weegu tojo weebosari? Ã'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticũ niami, nicu niwĩ.

Cũ tojo nimicã, masã pe'e caricũnemocãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

24 Masã Pilato ucũsere tu'osĩ'rĩticãrã niwã. Tojo tu'oronojõ o'orã, mejõ pe'e cumuca wã'cõcãrã niwã. Na tojo weecã ĩ'agũ, Pilato aco miitiduticũ niwĩ. Te me'rã masã ĩ'orõpũ omocoe, a'tiro nicu niwĩ:

—Ã'rĩ masũ bu'iri moogũrẽ wẽjẽcã, yu'u bu'iri moogũsa'a. Mũsã basu bu'iritirãsa'a, nicu niwĩ.

25 Cũ tojo nicã tu'orã, masã nipe'tirã topu nirã yu'ticãrã niwã:

—Cũ wērīse wapa ũsã pō'rã me'rã bu'iri c̄orãti, nicãrã niwã.

26 Tojo nicã tu'ogu, Pilato Barrabáre du'uwīrōc̄u niwī. Jesu pe'ere tārãdutiç̄u niwī. Be'ro curusap̄u surarare paabi'pe wējēdutiç̄u niwī.

27 Be'ro Pilato yarã surara cũ ya wi'ip̄u Jesure miacãrã niwã. Topu nipe'tirã surara nerēnu'cātjīrã, Jesure be'toanu'cãcãrã niwã. 28 Be'ro cũ yaro su'tiroke tuwee, su'tiro sō'arō wiorã sãnarōnojōrē sãacãrã niwã. 29 Cũ dupoap̄u ni'cã be'to pota me'rã wéeca be'tore peocãrã niwã. Ni'cãgũ tuacj̄u wiorã c̄ocj̄unojōrē Jesure diacj̄ucamocãp̄u o'ocãrã niwã. Tojo weetoja, cũ pu'topu ejaque'a, cūrē bujicã'cãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—E'catipeoya judío masã wioḡure, ni bujicã'cãrã niwã.

30 Tojo nicã apeye u'seco e'owa'recãrã niwã. Cũ tuacj̄ure t̄awee, dupoap̄u paamujãcãrã niwã. 31 Na tojo bujicã'ca be'ro cũ sãnarĩ su'tiro wiogu ya su'tiroke tuweecãrã niwã. Be'ro cũ toduporo sãnaca su'tiroke sãacãrã niwã tja. Tu'ajanu'cō, cūrē curusap̄u wējērã wa'arã miacãrã niwã.

Jesure curusap̄u paabi'pe wējē'que ni'i

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Na Jesure wējērã wa'arã miarĩ cura ni'cũ masũ Simó Cirene wãmetiri macãcj̄urē bocaewã. Cūrē Jesú ya curusare wuadutiwã.

33 Tojo weewã'cãrã, ni'cã bu'a Gólgota wãmetiropu ejawã. Gólgota nírō, “Masã boaweeca dupoa” nírō weesa'a.

34 Topu pūrīse tu'oña'ticã'to nírã, Jesure vino sũ'ese me'rã morē'quere t̄awã. Jesú cã'rō sī'rĩña'cũmí, sī'rĩdu'ucã'wī.

35 Jesure curusap̄u paabi'peca be'ro surara cũ ye su'tire nĩbocape wapata'a'cãrãrē d̄ucawaawã. Na tojo weecã, duporocj̄up̄u Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ oja'que queoro wa'acaro niwã. A'tiro ojano'caro niwũ Jesure wa'atjere: “Yé su'tire na basu nĩbocape, d̄ucawaawã”, nicaro niwũ. 36 Be'ro curusa docap̄u surara cūrē co'terã ejanujãwã. 37 Jesú dupoa bu'ip̄u ni'cã pjĩ me'rã “A'te ye bu'iri cūrē wējē'e” nisere ojaō'owã. A'tiro ojano'wũ: “Ã'rĩ Jesú nimi. Cũ judío masã wiogu nimi”, niwũ.

38 Jesú me'rã ãpērã quē'rã p̄uarã yajari masã curusap̄u paabi'penu'cõno'wã. Ni'cũ diacj̄u pe'e, apĩrē cūpe pe'e nu'cõwã. 39 Jesú pu'to masã yu'ruarã, cūrē bujicã'rã dupoa yuremujãwã. 40 Cūrē a'tiro niwã:

—“Ō'acũ wi'ire cõ'agũti, i'tia n̄m̄u be'rota tu'ajatojaguti”, nimiwã mu'ũ. Tojo ní'c̄u mu'ũ basuta

yu'rɯoya. Mu'u Ō'acũ macũ nígũ, curusapu wã'ñagũ dijatia, niwã.

⁴¹ Na weronojõta pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã judío masã bucãrã cãrẽ bujicã'wã. Na basu a'merĩ a'tiro ucũcãrã niwã:

⁴² —Āpērãmaricãrẽ yu'rɯowĩ. Cũ basu pe'e yu'rɯomasítimi. “Israe curuacjãrã wioɣu ni'i”, niwĩ. To pũricãrẽ curusapu wã'ñagũ dijatiato. Tojo weecã, marĩ cãrẽ ějõpeorãsa'a. ⁴³ Cũ “Ō'acũrẽ ějõpeo'o”, niwĩ. Ō'acũ cãrẽ ma'ígũ pũricã, cãrẽ yu'rɯoato. Cũ marĩrẽ “Ō'acũ macũ ni'i”, nitojamiwĩba, ni bujicã'wã.

⁴⁴ Yajari masã Jesú me'rã curusapu paabi'penũ'cõ'cãrãputa bujicã'sãjãwã.

Jesú wẽrĩ'que ni'i

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁵ Jesú curusapu wẽrĩrĩ cura dajaritero nicã nipe'tiropu na'itĩ'a wa'awũ. Téé ñamica'a tres nicãpu na'itĩ'atɯowũ.

⁴⁶ Jesú titata tres nicã ɯputu caricũwĩ. Cũ arameo me'rã a'tiro niwĩ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? niwĩ. A'tiro nígũ, tojo niwĩ: “Ō'acũ, Ō'acũ, ¿de'ro weegũ yu'ũre cõ'awã'cãti?” niwĩ.

⁴⁷ Āpērã ni'cãrãrã topu nirã tojo nisere tã'orã, a'tiro niwã:

—Ā'rĩ dũporocjũpu Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elíare pisugũ weesami, niwã.

⁴⁸ Tojo nicã, ni'cũ topu nigũ sojaro me'rã yosori si'tire miigũ wa'awĩ. Be'ro vino pi'ase me'rã morẽ'quere yosowĩ. Yosotoja, ni'cãgũ yucugũpu du'teõ'o, Jesure sĩ'rĩato nígũ sĩomorõwĩ. ⁴⁹ Cũ tojo weecã, āpērã pe'e a'tiro niwã:

—Weetiguta. Ī'anirã marĩ yujupu. Elía yu'rɯoɣu a'tigu a'tigusami cãrẽ.

⁵⁰ Be'ro Jesú apaturi ɯputu caricũnemo, wẽrĩa wa'awĩ.

⁵¹ Cũ wẽrĩrĩ cura a'tiro wa'acaro niwũ. Ō'acũ wi'ipu pa'ia sãjãarõpu cã'mota'ayooca casero ɯ'muarõ pe'e tũ'rũdijati, deco me'rã tũ'rũyojacaro niwũ. Tojo nicã di'ta narãsãwũ. Ītãperi nimi'que bata wa'awũ. ⁵² Ītã tutiri masãrẽ yaa'que pãrĩa wa'acaro niwũ. Tojo wa'acã, wẽrĩ'cãrãputa Ō'acũrẽ ějõpeo'cãrã masãwã. ⁵³ Jesú cũ masãca be'ro masãperipu ní'cãrã wijawã. Wijaa, Jerusalé Ō'acũrẽ ñubuepeori macãpu sãjãawã. Narẽ pãjãrã ĩ'acãrã niwã.

⁵⁴ Surara wioɣu cũ surara me'rã Jesure co'te'cãrã di'ta narãsãcã ĩ'arã, nipe'tise to wa'asere ĩ'arã, pũrõ ɯcua wa'awã. A'tiro niwã:

—Diacjũta ā'rĩ Ō'acũ macũta niapĩ, niwã.

55 Pājārā numia Jesure yoaropu ī'anu'cūwā. Na Galileaputa Jesure weetamurā sirutunū'cāwā. 56 Na wa'teropure ā'rā niwā: Maríā Magdalena, tojo nicā Maríā Santiago, José paco, apego Zebedeo nūmo niwā.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Na'ique'ari cura ni'cū José wāmetigu peje cuogu Arimatea wāmetiri macācjū etacu niwī. Cū quē'rā Jesure ējōpeocu niwī. 58 Pilato tiropu wa'a, Jesú ya upure sēricu niwī. Tojo weegu Pilato surarare "Jesú ya upure cūrē o'oya", nicu niwī. 59 Be'ro José Jesú ya upure miidijoo, su'tiro añurī, ū'irī marīrī casero me'rā omacu niwī. 60 Omatoja, ūtā tuti ma'ma tutipu sīosōrōcūuocu niwī. Ti tuti Joseré yaaboca tuti cū se'edutica tuti nicaro nimiwā. Be'ro ūtāgā pajicja me'rā ti tutire tuubi'acu niwī. Bi'atoja, wa'a wa'acu niwī. 61 Ti tuti pōtēorōpu Maríā Magdalena, tojo nicā apego Maríā ī'adujicārā niwā.

Surara Jesure yaa'caropu co'te'que ni'i

62 Ape nūmu, sauru ūsā soowari nūmu nicā pa'ia wiorā, tojo nicā fariseo masā Pilato tiropu wa'acārā niwā. 63 Topu etarā, Pilatore a'tiro nicārā niwā:

—Wiogu, ūsā sō'onícu catigupu nisoosepijagu ní'quere wācū'u. Cū "I'tia nūmu yu'u wērīca be'ro masāgūti", niwī. 64 Tojo weegu mu'u yarā surarare cūrē yaa'caropu co'tedutigu o'óya. I'tia nūmu añurō co'tedutiya. Tojo weeticā, cū bu'erā ñamipu cū ya upure yajarā wa'abosama. Na yajáca be'ro masārē a'tiro nirāsama. "Wērī'cupu nimigū, masā wa'acu niami", nibosama. Na a'tiro nicāma, a'te toduporo niso'o'que nemorō ña'abutiarosa'a, nicārā niwā.

65 Tere tu'ogu, Pilato narē nicu niwī:

—Ā'rā nima surara. Narē miaña. Ti masāpe mejēcā wa'ari nírā, no'o māsā pōtēorō co'tedutiya, nicu niwī.

66 Tojo weerā na surarare Jesure yaa'caropu co'tedutirā cūcārā niwā. Jesú bu'erā ti tutipu sājāaticā'to nírā ūtāgā na bi'acaga bu'i ni'cā da pi'ra ō'ocārā niwā. Na sājāacā, ī'amasīrāti nírā, tojo weecārā niwā.

28

Jesú cū masā'que ni'i

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Sauru ūsā soowari nūmu be'ro soorinūmu nicā, ñamiacā ña'cūrō bo'restedijatiri cura Maríā Magdalena, apego Maríā me'rā Jesure yaa'caropu ī'arā wa'acārā niwā.

² Wācũña marĩrõ di'ta uputu narāsācaro niwã. Tojo wa'ari cura ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ dijaticu niwĩ. Cũ Jesure yaa'caropu etagu, na bi'áca ũtāgārẽ pāocu niwĩ. Pāotoja, tiga bu'ipu dujicu niwĩ. ³ Cũ bupo ya'baro weronojõ asistecu niwĩ. Cũ yaro su'tiro uputu buticaro niwã. ⁴ Surara cũrẽ ĩ'arã, uputu ui narāsã, wẽrĩ'cārã weronojõ buruque'acārã niwã.

⁵ Õ'acũrẽ wereco'tegu sõ'onícārã numiarẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Yũ'u masĩ'i, musã Jesú na curusapu paabi'pe wẽjẽ'cure a'marã wee'e. ⁶ A'tore marĩmi. Cũ ní'caronojõta masātojami. Cũrẽ cũu'carore ĩ'arã a'tia, ni pijisājāacu niwĩ. ⁷ Narẽ ĩ'otoja, “Cũ bu'erārẽ sojaro me'rã wererã wa'aya. A'tiro ni wereya narẽ: ‘Wẽrĩ'cupu nimigũ, masātojacu niami. Galileapu musã duporo wa'ayugusami. Topu cũrẽ ĩ'arãsa'a', ni wereya. A'tere musārẽ weregu a'tiapu”, nicu niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu.

⁸ Cũ tojo nicã tu'orã, numia Jesure yaa'caropu ní'cārã maata wa'a wa'acārã niwã. Uimirã, e'catise me'rã wa'acārã niwã. Jesú bu'erã ní'cārārẽ quetiwererã wa'arã omawã'cācārã niwã.

⁹ Na topu wa'ari cura Jesú narẽ bajua, añuduticu niwĩ. Tojo weecã, cũ pu'to wa'a ejaque'a, du'pocārĩpu ñe'e, ĩjõpeocārã niwã. ¹⁰ Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Yũ'u bu'erārẽ Galileapu wa'adutirã wa'aya. Topu yũ'ure ĩ'arāsama, nicu niwĩ.

Surara na ĩ'a'quere āpērārẽ were'que ni'i

¹¹ Numia Jesú bu'erārẽ wererã wa'ari cura ni'cārērã surara Jesure yaa'caropu co'te'cārã macāpu pi'acārã niwã. Pa'ia wiorārẽ nipe'tise topu wa'a'quere werecārã niwã. ¹² Na tojo nicã tu'orã, pa'ia wiorã, judío masã bucārã me'rã nerēcārã niwã. Na “¿De'ro weeroati?” ni apocārã niwã. Na ni'cārõnojõ wācũ, a'tiro weecārã niwã. Masārẽ nisoato nírã surarare pajiro niyeru wapayecārã niwã. ¹³ A'tiro nicārã niwã:

—A'tiro niña masārẽ: “Ñamĩpu ũsã cārĩca be'ro Jesú bu'erã ejacārã niama. Eja, cũ ya upure yajawã'cācārã niama”, niña, nicārã niwã surarare. ¹⁴ Apeye quẽ'rārẽ ninemocārã niwã:

—Pilato Judea di'ta wiogu a'tere masĩcã, ũsã “Diacjũta tojo wa'acaro niapu”, nitamurãti. ũsã tojo nicã, musārẽ su'risome. Musārẽ bu'iri da'reesome, nicārã niwã.

¹⁵ Tojo nicã tu'orã, surara niyeru ñe'ecārã niwã. Be'ro narẽ wereduti'caronojõta weecārã niwã. Na tojo nise se'sa

wa'acaro niwũ. A'tocateropu quẽ'rãrẽ judío masã surara na nisoo'quere ãjõpeo ucũdecotima yujupũ.

Jesú cã wẽrĩ masãca be'ro cã bu'erãrẽ "A'tiro weeya" ní'que ní'i

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Be'ro ãsã Jesú bu'erã once Galileapũ wa'awũ. Jesú cã wẽrĩse duporo ãrũgũpũ ãsãrẽ wa'aduti'cupũ wa'awũ. ¹⁷ Topũ Jesure ĩ'awũ. Cãrẽ ĩ'a ejaque'a, ãjõpeowũ. Tojo weemicã, ãsã ni'cãrẽrã "¿Cũta nitiba?" ni wãcũwũ. ¹⁸ Be'ro Jesú ãsã pu'topũ a'ti, a'tiro niwĩ:

—Õ'acũ yu'ure wiogu sõrõtojami. Nipe'tiro u'muse, a'ti di'tare dutimasĩ'i. ¹⁹ Tojo weerã nipe'tirocjãrãpũre yé quetire wererã wa'aya. Narẽ musã weronojõ yu'u bu'erã sãjãcã weeya. Narẽ wãmeyerã, yu'u pacũ, yu'u, Espiritu Santu wãme me'rã wãmeyeya. ²⁰ Nipe'tise yu'u musãrẽ duti'quere narẽ yu'ti bu'ecã weeya. Narẽ nipe'tise numũrĩ yu'u musãrẽ bu'e'quere wereya. A'tere masĩña. Nipe'tise numũrĩ musã me'rã ninu'cũcũsa'a. Téé a'ti turi pe'ticãpu quẽ'rã musã me'rã ninu'cũcũsa'a, ni werewĩ Jesú.

Marco Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Judío masũ Jerusaléjũ pua wãme cuocu niwĩ. Hebreo ye me'rã Juã nicãrã niwã. Romano masã bujicã'se me'rãma Marco wãmeticu niwĩ.

Cũ Jesucristore de'ro nicã ějõpeogu, ějõpeopĩ. Masĩno'ña marĩ'i. Sõ'onícatero Bernabé, Pablo ã'rĩrēta Antioquíapũ miacãrã niwã. Cũ Bernabé basucu nicu niwĩ. Titare cũ quē'rã na ne waro masãrē Jesucristo ye quetire bu'enũ'cãcã, narē weetamuco'tegu wa'acũ niwĩ. Be'ro Pablore, Bernabére Jerusalēpũ wa'agu, cõ'atojaa wa'acũ niwĩ. (Hch 13.5,13; 15.37-39) Tojo weecã, Pablo, Bernabé apaturi masãrē bu'erã wa'abo'cãrã na basu a'pēpũrĩ ducawatia wa'acãrã niwã. Be'ro Marco nemorõ ějõpeotutua, Pablore weetamucu niwĩ tja. Be'ro a'ti pũrĩrē ojacu niwĩ.

A'ti pũrĩrē Jesucristo catiri umuco cjasere apeye pũrĩ yũ'rũoro ojamũ'tãca pũrĩ ni'i, nisama. A'ti pũrĩ ap-eye pũrĩ dũjaro yoa, pejeti ojano'o. Ti pũrĩ queoro nũ'cãmũjãti'quere Mateo weronojõ ojano'ña marĩ'i. Masã no'o nirã ucũwũaronojõ ojano'caro niwã.

Marco judío masũ nimigũ, judío masã nitirã Cristore ějõpeorã pe'ere ojagu weronojõ ojarĩ.

A'ti pũrĩ Jesú cũ ucũ'quere mũpũtũ waro ucũwe'e. Cũ weeseti'que pe'ere ucũyũ'rũnũ'cã'a.

Juã masãrē wãmeyeri masũ bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Jesucristo Ō'acũ macũ ye, añuse queti a'tiro nũ'cãcaro niwã.

² Dũporocjũpũ Isaía Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Ō'acũ ucũ'quere ojacu niwĩ. Cũ Jesucristo a'ti turipũ a'tiatjere a'tiro ojayucu niwĩ:

Yũ'u mũ'u ye quetire wereyuacjũre mũ'u dũporo o'ógũti.

Cũ mũ'u wa'atji ma'arē apoyugũsami.

Ma'a quē'rãyumũ'tãgũ weronojõ masã wãcũsere bũjaweti dũcayudutigũsami.

³ Ni'cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ a'tiro caricũnu'cũbajaque'atigũsami:

"Marĩ wiogu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjũca ma'a añurĩ ma'a quẽ'rãrõ weronojõ weeyuya", ni ojacu niwĩ.

Marĩ wioꝑu a'tiati dũporo musã nisetisere apoyuya, musã wãcũsere dũcayuya níꝑũ, tojo nicu niwĩ.

⁴ Tojo weegu Juã wãmeyerĩ masũta nicu niwĩ Isaía tojo nino'cu. Cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõꝑu wãmeyecusiacu niwĩ. Cũ masãrẽ bu'egu, a'tiro nicu niwĩ:

—Musã ña'arõ weesetisere bujaweti dũcayu, wãmeyeno'ña. Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere acobocono'rãsa'a, nicu niwĩ. ⁵ Pãjãrã ti di'ta Judeapũ nirã, tojo nicã Jerusalécjãrã cũ bu'esere tu'orã wa'acãrã niwã. Na ña'arõ wee'quere wereyũ'rũca be'ro Jordã wãmetiri maapũ narẽ wãmeyecu niwĩ.

⁶ Cũ ye su'ti cameyo poari me'rã weeno'que nicaro niwã. Cũ ejerituri da wa'icu casero da nicaro niwã. Cũ pajasecuorã na ba'asetise poreroare, nũcũ cjase mumia yere ba'acu niwĩ. ⁷ Juã masãrẽ a'tiro werecu niwĩ:

—Yu'u be'ro apĩ yu'u nemorõ tutuagu a'tigusami. Cũ añuyũ'rũagu nimi. Yu'u pe'e mejõ níꝑũ waro tu'oña'a. Cũ ye sapatore tuweemasĩtigũ weronojõ cãrẽ ne cã'rõ ni'cãrõwijimasĩtisa'a. ⁸ Yu'u musãrẽ aco me'rã wãmeye'e. Cũ pũrĩcã Espĩritu Santu me'rã wãmeyegũsami. Cũ tojo wéegu, Espĩritu Santu musãpũre dijatacã weegũsami. Musã me'rã ninu'cũcũsami, nicu niwĩ Juã.

Juã Jesure wãmeye'que ni'i

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juã masãrẽ wãmeyerĩ cura Jesú a'tiro weecu niwĩ. Nazare, Galilea di'ta nirĩ macãꝑu ní'cu wijawã'cã, Juã tiropũ ejacu niwĩ. Juã cãrẽ Jordã wãmetiri maapũ wãmeyecu niwĩ. ¹⁰ Cũ ti maapũ ní'cu majãnu'cãrĩ cura Jesú u'muse pãrĩcã ĩ'acu niwĩ. Espĩritu Santu ni'cũ buja weronojõ bajugu cũpũre dijatacũ niwĩ. ¹¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ u'museꝑu a'tiro ucũdijocu niwĩ:

—Mu'u yu'u macũ upũtu ma'igũ ni'i. Mu'u me'rã pũrõ e'cati'i, nidijocu niwĩ Õ'acũ.

Jesure wãtĩ Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Jesure wãmeyeca be'ro maata Espĩritu Santu yucu marĩrõ, masã marĩrõꝑu cãrẽ wa'aduticu niwĩ. ¹³ Jesú topũre cuarenta nũmũrĩ nicu niwĩ. Wa'icũrã uamarã wa'teropũ nicu niwĩ.

Wãtĩ Jesure cũ pacũre yu'rũnu'cãdutigu niqesãcu nimiwĩ. Be'ro u'musecãrã Õ'acũrẽ wereco'terã Jesure co'terã dijatacãrã niwã.

Jesú ne waro GalileapɁ masārē bu'enɁ'cā'que ni'i
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Be'ro Herode Juã masārē wāmeyeri masārē bu'iri da'rieri wi'ipɁ sōrōdutiçɁ niwĩ. Titare Jesú Galilea di'tapɁ añuse queti Õ'acũ yere, cã wioɁɁ nimi nisere bu'egɁ wa'acɁ niwĩ. ¹⁵ A'tiro nicɁ niwĩ:

—Ni'cārōacārē musã todɁporopɁ yoacã co'te'cɁ etato-jami. Cũ cã'rōacã be'ro wioɁɁ sãjãgũsami. Tojo weerã musã ña'arō weesetisere bujaweti, du'uya. Musã wãcũsere ducayuya. Õ'acũ masārē yu'rɁogusami nisere ějōpeoya, ni bu'ecɁ niwĩ.

Jesú ba'paritirã wa'i wějērĩ masārē piji'que ni'i
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Be'ro Jesú Galilea wāmetiri ditara sumutopɁ si-jabaque'acɁ niwĩ. TopɁ wa'agɁ, Simórē, apĩ cã acabiji Andrére bocaepɁ. Na wa'i wějērĩ masã nicārã niwã. DitarapɁ na wejecure doqueñorã weecārã niwã. ¹⁷ Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú nicɁ niwĩ:

—Te'a yu'Ɂ me'rã. Musã ni'cārōacārē wa'i wějērĩ masã ni'i. Be'rore majã wa'i wějērã weronojō masārē yé quetire wererãsa'a. Tojo werecã, pãjãrã ějōpeorãsama, nicɁ niwĩ.

¹⁸ Cũ tojo nicã tu'orã, maata na ye wejecipagure totá du'ucũ, Jesú me'rã wa'acārã niwã.

¹⁹ Cã'rō yu'rɁa, puarã Zebedeo pō'rãrē Santiago, cã acabiji Juãrē ĩ'acɁ niwĩ tja. Na yucusupɁ wejecipagure dero aposãñacārã niwã. ²⁰ Narē ĩ'agũta, Jesú na quẽ'rãrē tja pijicɁ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'orã, na pacɁ Zebedeore, cūrē da'raco'terãrē cō'awã'cãcārã niwã. Cō'awã'cã, Jesú me'rã wa'acārã niwã.

Jesú wãtĩ sãjãno'cure cō'awĩrō'que ni'i
(Lc 4.31-37)

²¹ Be'ro Capernau wāmetiri macãpɁ etacārã niwã. Saurure judío masã soowuari nɁmɁ nicã Jesú na nerẽwɁari wi'ipɁ sãjãacɁ niwĩ. Sãjãa, masã ti wi'ipɁ nirãrē bu'enɁ'cãcɁ niwĩ. ²² Cũ Moisé oja'quere bu'eri masã weronojō bu'eticɁ niwĩ. Dutisere cɁogɁ weronojō narē bu'ecɁ niwĩ. Tojo weerã masã cã bu'esere tu'omarĩa wa'acārã niwã. ²³ Ti wi'i na nerẽrĩ wi'ipɁ ni'cũ masũ wãtĩ sãjãno'cɁ nicɁ niwĩ. Cũ a'tiro caricũcɁ niwĩ:

²⁴ —Mu'Ɂ Jesú Nazarecjũ, ũsãrē cariboticã'ña. ¿Ûsãrē bu'iri da're bajuriogɁ a'tigɁ weeti? Mu'Ɂrē ĩ'amasĩ'i. Õ'acũ o'ó'cɁ ña'ase moogũ, añubutiagɁ ni'i, nicɁ niwĩ.

²⁵ Cũ tojo nicã tu'ogɁ, Jesú wãtĩ masũpɁre nigũrē tu'tigɁ, a'tiro nicɁ niwĩ:

—Di'tamarĩaña. Cũpũre nigũ wijaaya, nicũ niwĩ.

26 Cũ tojo nicã, wãtĩ cũpũre nigũ masũrẽ bũruque'a narãsãcã weecu niwĩ. Ʋpũtu waro caricũ, wãtĩ cũpũre n'icũ wijaacu niwĩ. 27 Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã ĩ'amarĩacãrã niwã. Na basu a'merĩ sērĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Ñe'enojõ niti a'te tojo wa'ase? ¿Ma'ma bu'ese niti? Ā'rĩ masũ wãtĩapũreta cõ'awĩrõmasĩsere cuodojami. Na cũ cõ'awĩrõcã, wijaama, nicãrã niwã.

28 Cũ tojo wéeca be'ro yoaticãta Jesú ye quetire Galilea di'tacjãrã tũ'ose'sape'tia wa'acãrã niwã.

Jesú Simó Pedro mañecõrẽ yũ'rũo'que ni'i

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jesú na nerẽwũari wi'ipũ wijáaca be'ro Simó, André me'rã na ya wi'ipũ wa'acu niwĩ. Tojo nicã Santiago, Juã wa'acãrã niwã. 30 Topũ Simó mañecõ ujaque dutitigo cãjĩco niwõ. Jesure maata "Co dutitigo weeamo", ni werecãrã niwã. 31 Tojo nicã tũ'ogũ, Jesú co tiropũ sãjãacu niwĩ. Core omocãpũ ñe'e wejewã'cõdũpocũ niwĩ. Cũ tojo weeri curata ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Be'ro maata narẽ ba'ase ecaco niwõ.

Jesú pãjãrã masã dutitirãrẽ yũ'rũo'que ni'i

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Mujĩpũ sãjãca be'ro ñamipũ masã Jesú tiropũ nipe'tirã dutitirãrẽ miacãrã niwã. Wãtĩa sãjãno'cãrã quẽ'rãrẽ miacãrã niwã. 33 Nipe'tirã ti macãcãrã Jesú cũ nirĩ wi'i sope pũ'topũ nerẽcãrã niwã. 34 Nipe'tirã no'o nise duti cuorãrẽ yũ'rũope'ocã'cũ niwĩ. Pãjãrã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Wãtĩa Jesú cũ Õ'acũ macũ nisere masĩcãrã niwã. Tojo weegũ narẽ ne cã'rõ ucũdutiticũ niwĩ. Tojo nirõ me'rã ucũticãrã niwã.

Jesú Galilea di'tapũ cũ ye quetire werecusia'que ni'i

(Lc 4.42-44)

35 Ape nũmũ bo'rease dũporo Jesú wã'cã, macã sumuto masã marĩrõpũ cũ pacure ñubuegũ wa'acu niwĩ. 36 Be'ro Simó, ãpẽrã cũ me'rãcãrã me'rã Jesure a'marã wa'acãrã niwã. 37 Cũrẽ bocarã, a'tiro ni werecãrã niwã:

—Nipe'tirã mũ'urẽ a'marã weeama.

38 Cũ narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Te'a apero pũ'toacã nise macãrĩpũ. Topũ quẽ'rãrẽ yẽ quetire weregũ wa'agũti. A'tere weegũta yũ'u a'ti nucũcãpũ a'ti'cũ ni'i, nicũ niwĩ.

39 Tojo weegũ Jesú nipe'tiro Galilea na nerẽwũase wi'seripũ bu'ecusiabi'acu niwĩ. Tojo nicã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmujãcũ niwĩ.

Jesú cãmi boagure yu'rno'que ni'i

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jesú Galileapu nirĩ cura ni'cũ masũ cãmi boagu Jesú tiro wa'acu niwĩ. Cũ tiro ejaqu ejaque'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u dutire yu'rnoqu ni'i. Yu'ure yu'rnoya, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú cũrẽ pajaña'gũ, cũrẽ yu'rnoqu da'raña'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'urẽ yu'rnoquti. Cãmi marĩgũ tojayá, nicu niwĩ.

⁴² Cũ tojo nirĩ curata cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ. Cũ a'ti upu tojacu niwĩ. ⁴³ Be'ro Jesú cũrẽ we'eritigu, tutuaro me'rã “A'tiro weeya”, nicu nimiwĩ.

⁴⁴ —Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña. Diacjũta pa'i tiropu mu'u ye cãmi yati'quere i'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ mu'u cãmi boasere “Pe'tia wa'a'a”, nigũsami. Cũ tojo nica be'ro Moisé cũ ñubuepeoduti'quere o'oya. Mu'u tojo weecã, nipe'tirã mu'u cãmi yatino'quere masĩrãsama. Be'ro na me'rã nisetigusa'a tja, nicu niwĩ.

⁴⁵ Cũ pe'e cũ weeduti'caronojõ weeticu niwĩ. Wa'a, nipe'tirãpũre cũrẽ wa'a'quere werecusiacu niwĩ. Tojo weegu Jesú masã i'orõ macãrĩpũre sãjãamasiticu niwĩ. Te macãrĩ sumuto, masã marĩrõpu sijacu niwĩ. Cũ tojo weemicã, nipe'tirocjãrã masã a'ti, cũrẽ i'acusiacãrã niwã.

2

Jesú sijamasitigure yu'rno'que ni'i

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Pejeti numurĩ cãmi boagure yu'rno'ca be'ro Jesú apaturi Capernaupu wa'acu niwĩ tja. Cũ topu nicã, ti macãcjãrã wi'ipu nimi nise quetire tu'ocãrã niwã. ² Tojo weerã maata masã pãjãrã Jesú nirĩ wi'ipu nerẽcãrã niwã. Ti wi'ire mu'muyurũacãrã niwã. Mejãrõta sopepu quẽ'rãrẽ mu'muyurũacãrã niwã. Ne sãjãata basioticaro niwũ. Narẽ cũ ye bu'esere werecu niwĩ. ³ Tojo weeri cura Jesú tiro ni'cũ sijamasitigure ba'paritirã umua wuawã'cãcãrã niwã. ⁴ Na masã pãjãrã nise bu'iri Jesú pu'toacãpu ejamasiticãrã niwã. Tojo weerã wi'i bu'ipu mujãa, Jesú nirõ bu'ipu ni'cã pe seewecãrã niwã. Ti pepu cũ sijamasitigure cũ cũñarõ me'rã du'udijocãrã niwã. ⁵ Jesú na uputu ejõpeocã i'agũ, dutitigure nicu niwĩ:

—Mu'u ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a, nicu niwĩ.

⁶ Cũ tojo nicã tu'orã, topu dujirã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro wãcũcãrã niwã: ⁷ “Ã'rĩ tojo ucũticã'rõua'a. Tojo nĩgũ, Õ'acũrẽ ña'arõ ucũgũ weemi. ¿Cũ Õ'acũ weronojõ tutuagu ni'i, ni wãcũsari? Õ'acũ ni'cũta ña'arõ wee'quere acobojomasĩmi. Ã'rĩ marĩ weronojõ uputigũ masã ña'arõ

wee'quere acobojomasītisami", ni wācūcārā niwā. ⁸ Jesú cū basu na wācūsere ī'amasīgū, a'tiro nicu niwī narē:

—¿De'ro weerā musā yu'ure ña'arō mejēcā wācūti? ⁹ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿"Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a" o "Wā'cānu'cāña, mu'u cūña'caro me'rā sijawā'cāña" nise pe'e diasaweti? "Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a" nicā ī'atimigū, ējōpeoya marīi. "Wā'cānu'cā sijawā'cāña" nicā pe'ema, cū sijasere ī'atojagupu "Diacjāta ni'i", ni ējōpeono'o. ¹⁰ Tojo weegu yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigu yu'u tutuasere ī'ogū, ā'rī sijamasītigūre yu'rūoguti. Te me'rā musā yu'u masā ña'arō wee'quere acobojomasīsere masīrāsa'a, nicu niwī.

Be'ro sijamasītigūre a'tiro nicu niwī:

¹¹ —Mu'u pe'ema a'tiro nigūti. Wā'cānu'cāña. Mu'u cūña'carore miuwā, mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a, nicu niwī.

¹² Cū tojo nirī curata sijamasītigu wā'cānu'cācu niwī. Wā'cānu'cā, cū cūña'carore miuwā, masā nipe'tirā ī'orōpu wa'a wa'acu niwī. Tojo weerā nipe'tirā ī'amarīarā, a'tiro nicārā niwā:

—Marī pacu Ō'acū tutuayurūami. Ne ni'cāti ūsā a'tiro weesere ī'atirā nicāti, nicārā niwā.

Jesú Levíre piji'que ni'i
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jesú sijamasītigūre yu'rūóca be'ro apaturi Galilea ditara sumutopu wa'acu niwī tja. Nipe'tirā masā cū tiropu nérēca be'ro narē bu'ecu niwī. ¹⁴ Ti ditarapu wa'agu, Leví, Alfeo macūrē ī'abocacu niwī. Cū romano wiogūre niyeru wapaseebosari masū nicu niwī. Tojo weegu cū da'rari tucūpu dujicu niwī. Jesú cūrē ī'agū, a'tiro nicu niwī:

—Te'a yu'u me'rā.

Tojo weegu Leví wā'cānu'cā, cū me'rā wa'acu niwī.

¹⁵ Be'ro Jesú Leví ya wi'ipu ba'agu wa'acu niwī. Topu pājārā wapaseeri masā, tojo nicā "Ña'arā nima" nino'rānojō nicārā niwā. Pājārā waro nanojō Jesure sirutucārā niwā. Tojo weerā na Jesú tiro cū bu'erā me'rā dujicārā niwā. ¹⁶ Na tojo weecā ī'arā, Moisé oja'quere bu'eri masā, āpērā fariseo masā Jesú na pājārā me'rā ba'acā ī'arā, cū bu'erārē a'tiro nicārā niwā:

—¿De'ro weegu musā bu'egu wapaseeri masā me'rā, ña'arō weeri masā me'rā sī'rī, ba'ati? nicārā niwā.

¹⁷ Jesú na tojo nicā tu'ogu, a'tiro nicu niwī:

—Duti moorā ocoyeri masūrē a'matisama. Dutitirā pūrīcā ocoyegūre a'masama. "Añurā ni'i" nirārē a'magū a'titiwū. "Ña'arā ni'i" nirā pe'ere yu'rūogu a'tiwū, nicu niwī.

*“Mũ'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ní'que ní'i
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸ Ni'cã nũmu Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturi masã, tojo nicã fariseo masã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'ticãrã niwã. Na tojo be'tiri cura ni'cãrẽrã Jesú tiro wa'a, cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturã, tojo nicã fariseo masã bu'esere siruturã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'tima. ¿De'ro weerã mũ'u bu'erã pe'e be'tiweti? nicãrã niwã.

¹⁹ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿De'ro weeacũ omocã du'tegu na me'rã ní'gũ, cũ pijio'cãrãrẽ bujaweti, be'tidutibosari? ²⁰ Be'ro cãrẽ ãpẽrã aperopũ miãca be'ro pũrĩcãrẽ bujaweti, be'tirãsama. Jesú, yu'u na me'rã ní'i yujupũ; yu'u na me'rã niticã pũrĩcãrẽ be'tirãsama ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

²¹ Apeyere queose me'rã narẽ werenemocũ niwĩ. Tojo ní'gũ, ma'ma cũ bu'ese me'rã todũporopũ na weeseti'que a'mesu'amasitisa'a, ní'gũ weecũ niwĩ.

—Mejãrõ su'tiro ma'ma casero, coeya marĩrĩ casero me'rã sereõ'ota basiowe'e. Tojo weecãma, ma'ma casero coecã, wejedu'osa'a. Mejãrõ su'tiro pe'ere wejetũ'rẽsa'a. Nemorõ pajiri pe tũ'rũnemos'a'a. ²² Tojota wa'asa'a marĩ ma'ma vino mejã ajuro wa'icãrã casero me'rã wéeca ajuropũ poseyecã. Pã'mayũ'rũ, ti ajuro tũ'rũ, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo wa'acã, vino bajudutia wa'asa'a. Ti ajuro quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. Tojo weerã ma'ma vinorẽ ma'ma ajuropũ poseyeno'o, nicũ niwĩ Jesú. Dũporopũ weeseti'que me'rã Jesú cũ ni'cãrõacã ma'ma bu'ese morẽta basiowe'e ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

*Sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ní'i
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Ni'cã nũmu judío masã na soowũari nũmu nicã, Jesú cũ bu'erã me'rã trigo wesepũ yu'ruacũ niwĩ. Cũ bu'erã ti wesepũ yu'ruarã, trigore tũ'rẽ ba'acãrã niwã. (Moisé cũ duti'caronojõta na tojo weese yajase mejẽta nicaro niwũ.)

²⁴ Tojo weecã, fariseo masã ã'acãrã niwã. Tojo weerã Jesure nicãrã niwã:

—Í'aña. ¿De'ro weerã marĩ soowũari nũmurẽ da'radutitimicã, mũ'u bu'erã tojo weeti? nicãrã niwã.

²⁵ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã dũporocjũ wiogu Davi cũ me'rãcjãrã ujaboarã wee'quere bu'etopã. ²⁶ Davi Abiatar cũ pa'ia wiogu nirĩ cura Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ní'i” ní'quere ba'acũ niwĩ. Cũ me'rãcjãrã quẽ'rãrẽ dũcawaacũ niwĩ. Te marĩrẽ dutise a'tiro ní'i. Pa'ia dia'cãrẽ te pã ba'ata basiomicaro

niwã. Yu'u bu'erã tere ba'arã, yu'rũnu'cãrã mejëta weema nígã, tojo nicu niwĩ.

²⁷ Jesú yu'tinemocũ niwĩ tja:

—Marĩ ye niatjere Ô'acũ marĩ soowuari nũmũrẽ cũucũ niwĩ. Ti nũmũ mejëta marĩrẽ dutimasĩ'i. ²⁸ Tojo weegu yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigu soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicu niwĩ Jesú.

3

Jesú omocã bu'awia'cũre yu'rũo'que ni'i

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jesú apaturi cũ weewũaronojõpũma judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ ni'cũ omocã bu'awia'cũ nicu niwĩ. ² Æpẽrã ¿marĩ soowuari nũmũrẽ cũrẽ yu'rũogusari? níã, Jesure i'aco'tecãrã niwã. Jesú yu'rũocã, weresãta basiorosa'a níã, tojo i'acãrã niwã. ³ Be'ro Jesú omocã bu'awiagũre nicu niwĩ:

—A'tia, ã'rã nipe'tirã decopũ ejanu'cãña. ⁴ Tu'ajanu'cõ, to níã ãpẽrãrẽ nicu niwĩ:

—¿Marĩ soowuari nũmũ nicã añusere weerũati o ña'ase pe'ere uati? ¿Yu'rũosere uati o wẽjẽcõ'ase pe'ere uati? nicu niwĩ. Na nipe'tirã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã. ⁵ Na yu'titicã i'agũ, ua wa'acũ niwĩ. Na tu'os'i'rĩticã, bujawetise me'rã omocã bu'awiagũre nicu niwĩ:

—Mu'u omocãrẽ sioña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã, omocãrẽ sioocũ niwĩ. Sioo, cũ omocãrẽ yu'rũono'cupũ tojacũ niwĩ. ⁶ Be'ro fariseo masã uawija wa'acãrã niwã. Na Herode ya curuacjãrã me'rã “¿De'ro wee marĩ Jesure wẽjẽrãsari?” ni wãcũwã'cãcãrã niwã.

Ditara sumutopũ pãjãrã masã nerẽ'que ni'i

⁷ Jesú na nerẽwũari wi'ipũ ní'cũ cũ bu'erã me'rã ditara sumutopũ wa'acũ niwĩ. Pãjãrã Galilea di'tacjãrã cũrẽ sirutuwã'cãcãrã niwã. ⁸ Cũ peje añuse weecã tu'orã, pãjãrã masã cũ tiropũ wa'acãrã niwã. Judea di'tacjãrã, Jerusalëcjãrã, Idumea di'tacjãrã, Jordã wãmetiri maa mujĩpũ mujãtiro pe'ecjãrã, Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩcjãrã na quẽ'rã Jesure i'arã wa'acãrã niwã. ⁹ Na pãjãrã nicã i'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ ni'cãwũ yucusu cũoyuduticũ niwĩ. Cũrẽ masã tuutĩ'abosama nígã, tojo weeduticũ niwĩ. ¹⁰ Cũ pãjãrãrẽ yu'rũocũ niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã dutitirã cũrẽ ñe'eña'sĩ'rĩrã, cũ tiropũ dia'cũ tuuwã'cãcãrã niwã. Cũrẽ ñe'ese me'rã yu'rũrãsa'a ni wãcũrã, tojo weecãrã niwã. ¹¹ Wãtĩa sãjãno'cãrã Jesure

ĩ'arã, cũ pũ'to ejaque'amujãcãrã niwã. Ejaque'arã, a'tiro ni caricũcãrã niwã:

—Mũ'ũ Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

¹² Jesú pe'e narẽ ne ucũdutiticũ niwĩ. Cũ Õ'acũ macũ nisere werebajurẽrĩ nígũ, tojo weecũ niwĩ.

Jesú cũ bu'erãrẽ bese'que ni'i

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Be'ro Jesú ũrũgũpũ mujãcũ niwĩ. Topũ cũ besesĩ'rĩrãrẽ beseacjũ pijiocũ niwĩ. ¹⁴ Na cũ tiropũ ejacã, cũ me'rã wa'ajã warore doce ũmũarẽ besecũ niwĩ. Narẽ cũ ye quietire weredutio'ocũ niwĩ. ¹⁵ Wãtĩarẽ cõ'awĩrõsere o'ocũ niwĩ. ¹⁶ Na a'ticũrã nicãrã niwã: Simó, cãrẽta Jesú pe'e Pedro wãme õ'ocũ niwĩ. ¹⁷ Santiago, tojo nicã cũ acabiji Juã na Zebedeo põ'rã nicãrã niwã. Narẽ Boanerges wãme õ'ocũ niwĩ. Tojo nígũ, na ĩ'oduarã niyucã, “Bũpo Põ'rã” nígũ weecũ niwĩ. ¹⁸ Āpẽrã André, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macũ nicãrã niwã. Tojo nicã Tadeo, Simó celote curuacjũ nicãrã niwã. ¹⁹ Apĩ Juda Iscariote be'ropũ Jesure ĩ'atu'tirãrẽ o'oacjũ nicũ niwĩ.

Jesure “Wãtĩ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmi” ni ucja'que ni'i

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã ni'cã wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. ²⁰ Topũre tja pãjãrã masã nerẽcãrã niwã. Tojo weerã ti wi'i mu'mucã, Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ata basioticaro niwũ. ²¹ Tojo wa'asere Jesú acawererã tũ'ocãrã niwã. Cũrẽ maatia wa'asami nírã, pijirã wa'acãrã niwã.

²² Āpẽrã masã Jerusalẽpũ a'ti'cãrã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro nicãrã niwã:

—Ā'rĩ Beelzebú wãtĩa wiogũ sãjãno'cũ nimi. Cũ tutuaro me'rã wãtĩarẽ cõ'awĩrõmi, nicãrã niwã.

²³ Na tojo nicã tũ'ogũ, Jesú narẽ pijio, queose me'rã werecũ niwĩ:

—Wãtĩ cũ basu cõ'awĩrõmasĩtisami. ²⁴ Ni'cã curuacjãrã dũcawatirã, na basu a'mequẽrã masãpe'tia wa'asama. ²⁵ Ni'cã wi'icjãrã dũcawatirã, na quẽ'rã pe'tia wa'asama. ²⁶ Wãtĩ cũ yarã me'rã dũcawatigũ, cũ quẽ'rã ninu'cũtisami. Te me'rã yapatidija wa'asami.

²⁷ »Ni'cũ tutuagũ ya wi'ipũre cũrẽ dũ'tecũutimigũ, cũ yere yajamasĩtisami. Dũ'tecũúca be'ropũ yajamasĩsami, nicũ niwĩ. Jesú, yũ'ũ wãtĩ yũ'rũoro tutuagũ ni'i nígũ, tojo nicũ niwĩ.

²⁸ Be'ro ninemocũ niwĩ:

—Diacjũta musārē wereguti. Ō'acũ nipe'tise masã ña'arõ weesere, ña'arõ ucũsere acobojojusami. ²⁹ Espĩritu Santure ña'arõ ucũcã pe'ema, ne acobojojotisami. Tojota acobojotiyu'rũocũsami. Bu'iritinu'cũgũsami, nicu niwĩ.

³⁰ A'tere na "Wãtĩrē cũomi" nise bu'iri tojo nicu niwĩ.

Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã na cãrē a'ma'que ni'i
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Cũ tojo nirĩ cura Jesú paco, cũ acabijirã etacãrã niwã. Na sope pu'topu ejanu'cã, Jesure pijidutisõrõcãrã niwã.

³² Jesú pu'to dujirã cãrē nicãrã niwã:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'to mu'urē a'marã weepãrã, nicãrã niwã.

³³ Cũ narē nicu niwĩ:

—¿Noanojõ nisari yu'u paco, yu'u acabijirã? nicu niwĩ.

³⁴ Cũ sumuto dujirãrē ã'a, narē nicu niwĩ:

—Ã'rã pe'e yu'u paco, yu'u acabijirã weronojõ nima.

³⁵ A'tiro ni'i. No'o Ō'acũ uaro weerãnojõ náta yu'u acabiji, yu'u acabijo, yu'u paco weronojõ nima, ni ucũcu niwĩ.

4

Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã were'que ni'i
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Apaturi Jesú ditara sumutopu bu'ecu niwĩ. Pãjãrã masã cũ pu'topu nerẽcãrã niwã. Na pãjãrã niyu'rucã ã'agũ, Jesú yucusupu mujãsãjãa, ejanujãcu niwĩ. Masã pe'e nucũporopu tojacãrã niwã. ² Be'ro narē peje queose me'rã bu'ecu niwĩ. Narē a'tiro nicu niwĩ:

³ —Ni'cũ masũ cũ ya wesepu otegu wa'asami. ⁴ Cũ otegu wẽestewã'cãcã, ma'apu apeye otese cape doqueque'asa'a. Mirĩcũa a'ti, te perire ã'aboca, ba'ape'ocã'sama. ⁵ Apeye ãtãpaga cã'rõacã di'ta cũoro bu'ipu doqueque'asa'a. Te di'ta cã'rõacã niyucã, asibusu maata marã, pĩ'rĩsa'a. ⁶ Be'ro mujĩpũ asimujãtiri cura di'ta boposãjãyu'rũa wa'asa'a. Tojo weero nu'cõrĩ cõtiti'caro nitjãrõ, maata ñaidija wa'asa'a. ⁷ Apeye otese cape pota wa'teropu buruque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyu'rũa, wẽjẽcã'sa'a. Tojo weero ne dũcatitimirõ, boadija wa'asa'a. ⁸ Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'asa'a. Te pĩ'rĩ, bucuamujã, peje dũcatisa'a. Ni'cã ño treinta peri dũcatisa'a. Ape ño sesenta peri dũcatisa'a. Ape ño cien peri dũcatisa'a.

⁹ Be'ro narē nicu niwĩ:

—O'meperi cãorãnojõ a'tere añurõ tu'oya, nicu niwĩ.

*Jesure cū bu'erã “¿De'ro weegũ queose me'rã bu'eti?”
ni'que ni'i*

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Be'ro Jesú cū bu'erã doce, tojo nicã ãpērã cū pũ'to nirã me'rã se'saro tojaque'acũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeati sõ'onĩ'que mã'ũ queose me'rã bu'e'que? ni sērĩtiña'cãrã niwã.

¹¹ Cũ narẽ nicũ niwĩ:

—Õ'acũ mãsãrẽ ãpērã todũporopũ mãsiña mãrĩmi'quere cũ wiogũ nisere mãsĩcã weemi. Yũ'ure ãjõpeotirãma queose me'rã wereno'o. ¹² Tojo weerã yũ'ũ weesere ã'amirã, ã'amasĩsome. Yé cjasere tũ'omirã, tũ'omasĩtirã tojarãsama. Na ña'arõ wee'quere du'u dũcayutitjãrã, acoboJose sērĩsome, nicũ niwĩ Jesú.

*Jesú cū queose o'o'quere “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni
were'que ni'i*

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Apeye narẽ ninemocũ niwĩ:

—¿Mãsã yũ'ũ queose o'o'quere tũ'oweti? To pũrĩcãrẽ a'tere tũ'otirã, ¿de'ro wee apeyepũre tũ'obosã? ¹⁴ Otese capere otegũ, yé quetire weregũ weronojõ nisami. ¹⁵ Mãsã ãpērã ma'apũ otese cape burũque'a'que weronojõ nisama. Na, yé quetire tũ'osama. Be'ro wãtĩ a'ti, na tũ'omi'quere ã'mape'ocã'sami. ¹⁶ ãpērã ãtãpaga wa'teropũ doqueque'a'que peri weronojõ nisama. Yé quetire añurõ e'catise me'rã tũ'osama. ¹⁷ Na tojo tũ'omirã, nũ'cõrĩ mãrĩrã weronojõ nisama. Narẽ mejẽcã wa'acã, o ãpērã te quetire ãjõpeose bu'iri narẽ tu'ticã, maata ãjõpeodu'ucã'sama. ¹⁸ ãpērã otese cape pota wa'tero doqueque'a'que weronojõ nisama. Yé quetire tũ'oma, tũ'orã pe'e. ¹⁹ A'ti ãmũco cjase pe'ere wãcũyũ'rũoquejocã'sama. No'o de'ro nisere ãaripejayũ'rũasama. Na tojo niseticã, a'te narẽ dojorẽcã'sa'a. Na tũ'o'quere acobojo, dũca mãrĩrã weronojõ tojasama. ²⁰ ãpērã pe'e yé quetire tũ'orã, añurõ ãjõpeosama. Na tojo weerã peje dũcatiro weronojõ nisama. Otese cape di'ta añurõ burũque'a'que weronojõ nisama. ãpērã treinta peri dũcati'caro weronojõ nisama. ãpērã sesenta peri, ãpērã cien peri dũcati'caro weronojõ nibũrosama, ni ucũcũ niwĩ Jesú.

Jesú sĩ'ocja me'rã queose o'o'que ni'i
(Lc 8.16-18)

²¹ Apeye queosere werenemocũ niwĩ:

—Masã sī'ocjare acaro docapɥ sī'otisa'a. Tojo nicã na cãrĩrõ docapɥ sī'odɥpotisama. Tojo weronojõ o'orã, nipe'tiropɥ sī'odutirã ɥ'mɥarõpɥ yoosama. ²²⁻²³ A'te weronojõ todɥporopɥ masã masĩno'ña marĩ'quere masĩno'rõsa'a. Ya'yioropɥ ní'que quẽ'rã bajarosa'a. O'meperi ɥorãnojõ a'tere añurõ tɥ'oya, nicɥ niwĩ. Yé queti masĩno'ña marĩmi'que be'ropɥre sī'ocja bo'reyuro weronojõ masĩpe'ticã'no'rõsa'a ní'gũ, tojo nicɥ niwĩ.

²⁴ A'tiro ninemocɥ niwĩ tja:

—Musã tɥ'osere añurõ tɥ'oña'nurũña. Yé quetire tɥ'o ẽjõpeo'caronojõta Õ'acũ musãrẽ tɥ'omasĩsere o'ogɥsami. Añurõ tɥ'orãrẽ Õ'acũ nemorõ añuse o'ogɥsami. ²⁵ Yɥ'ɥ bu'ese tɥ'o ẽjõpeonemorãrẽ Õ'acũ masĩse o'onemogũsami. Æpẽrã yɥ'ɥ bu'esere tɥ'osĩ'rĩtbutiarã pe'ere na masĩmi'quere ẽ'mape'ocã'no'rãsama, nicɥ niwĩ Jesú.

Jesú otese cape bɥɥamɥjãse me'rã queose o'o'que ni'i

²⁶ Jesú apeye queose o'onemocɥ niwĩ:

—Yɥ'ɥ bu'ese, Õ'acũ wiogɥ nise ni'cũ masũ otese capere otero weronojõ ni'i. ²⁷ Otetojanɥ'cõ, cũ ĩ'anurũtimigũ, wa'aa wa'asami. Be'ro ɥmɥcori, ñamirĩ yóacãta yɥ'rusa'a. Te nɥmũrĩrẽ, te ñamirĩrẽ cũ ote'que te ɥaro pĩ'rĩ bɥɥasa'a. Cũ tojo wa'asere masĩtisami. ²⁸ Cũ ote'que ĩ'anurũña marĩrõ te di'tapɥre pĩ'rĩsa'a. Ne waro pĩ'rĩwijamũ'tãsa'a. Be'ro pupi, be'ropɥta te peri dɥca o'osa'a majã. ²⁹ Te peri ñaica be'ro cũ tere tũ'rẽgũ wa'asami. Tere tũ'rẽrĩtero ejacã, tojo weesami, nicɥ niwĩ Jesú.

Jesú mostaza wãmetise cape me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Jesú narẽ werenemocɥ niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã wereguti. ³¹ A'tiro ni'i. Ni'cã mostaza cape ote'que weronojõ ni'i. Ti caperota cã'caperoacã waro ni'i. ³² Tócapeacã nimirõ, otéca be'ro pĩ'rĩrõpɥa pajibutiacyɥ yucɥgɥ pĩ'rĩsa'a. Pacase dɥpɥritisa'a. Mirĩcũa tigapɥ acoroápesasama. Õ'acũ wiogɥ nise oteri pe cã'peacã weronojõ nɥ'cãsa'a. Be'ro pajicɥ bɥɥa'caro weronojõ nipe'tiropɥ cũ ye queti se'sa wa'asa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama ní'gũ, tojo werecɥ niwĩ.

Jesú masãrẽ queose me'rã bu'e'que ni'i

(Mt 13.34-35)

³³ Jesú cũ ye quetire bu'égɥ, peje queose me'rã bu'emũjãcɥ niwĩ. Na tɥ'omasĩrõ ejatuaro bu'ecɥ niwĩ.

³⁴ Narē bu'égũ, queose marĩrõ wereticã weeticũ niwĩ. Cũ bu'erã pe'ere na se'saro nicã, nipe'tisere te queosere "A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e", ni werepe'omujãcũ niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ yusudijo'que ni'i
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Jesú masãrẽ otese me'rã queose wéréca numurêta na'isãjãri cura cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopũ, nicũ niwĩ.

³⁶ Cũ tojo nicã tu'orã, na yucusũ sãñacawupũ Jesure miipẽ'acãrã niwã. Masã pe'e na ní'caropũta tojacã'cãrã niwã. Apeyepawũ quẽ'rã na me'rã pẽ'acaro niwũ. ³⁷ Na pẽ'arĩ cura wĩ'rõ upũta a'ticaro niwũ. Pã'cõrĩ yucusupũre paaquesãamujãcaro niwũ. Tojo wa'acã, tiwũ mirĩdijaropũ weecaro niwũ. ³⁸ Tojo wa'ari cura Jesú pe'e siropũ cũ dupoare apeyenojõ me'rã êotutjãgũ cãrĩsãñacu niwĩ. Tojo wa'acã ĩ'arã, cũ bu'erã cũrẽ wã'cõcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿Ësãrẽ bu'egũ, mu'u ĩ'aweti? Marĩ mirĩrãta wee'eba, nicãrã niwã.

³⁹ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú wã'cãnu'cã, wĩ'rõrẽ yusucũ niwĩ. Pã'cõrĩrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Di'tamarĩaña, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, wĩ'rõ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. Nipe'tise yusudijape'tia wa'acaro niwũ. ⁴⁰ Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ uiatĩ? ¿Musãrẽ ãjõpeose marĩbutiatĩ? nicũ niwĩ.

⁴¹ Na upũtu waro ucua'cãrã nitjãrã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿Noanojõ nisariba ã'rĩ? Cũrẽ wĩ'rõ, pã'cõrĩputa tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

5

Jesú wãtĩa sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Galilea cja ditarare pẽ'a, Gerasa wãmetiropũ pẽ'ajacãrã niwã. ² Jesú yucusupũ ní'cũ majãnu'cãrĩ cura ni'cũ wãtĩa sãjãno'cũ wẽrĩ'cãrãrẽ yaaropũ ní'cũ Jesú tiropũ a'ticũ niwĩ. ³ Cũ masãperi wa'teropũ ninu'cũcũ niwĩ. Ne ni'cũ cũrẽ du'tecũumasĩticãrã niwã. Cõme dari me'rã quẽ'rãrẽ ne basioticaro niwũ. ⁴ Pejetiri cõme dari me'rã cũ omocãrĩrẽ, cũ du'pocãrĩpũ du'tecũumicãrã niwã. Te darire wejesuremujãcũ niwĩ. Ne ni'cũ põtẽoticãrã niwã. ⁵ Ëmũcori, ñamirĩrẽ cũ ũrũpagupũ, masã boa'cãrãrẽ na yaa'caropũ caricũsijamujãcũ niwĩ. Ëtãperi me'rã cũ basuta cũ upũre

dotesija, cāmida'remujācū niwī. ⁶ Cū Jesure yoaropu ī'agūta omawā'cāti, cū tiro ejaque'acū niwī. ⁷⁻⁸ Jesú cūrē a'tiro nicū niwī:

—Wātī ā'rīpūre sāñagū wijaaya.

Cū tojo nicā tu'ogu, uputu caricūse me'rā Jesure nicū niwī:

—Jesú Ō'acū u'mūsepū nigú macū, ¿de'ro weegu yu'ure caribogu a'tiati? Mu'u pacū ī'orōpu sērī'i. Yu'ure ña'abutiario pi'eticā weeticā'ña.

⁹ Be'ro Jesú cūrē sērītiña'cu niwī:

—¿De'ro wāmetiti? nicū niwī. Cū pe'e yu'ticu niwī:

—Legión wāmeti'i. Pājārā wātīa ūsā nicā'a nígu, tojo nicū niwī.

¹⁰ Jesure uputu waro “Ūsārē ape di'tapu cō'aō'oticā'ña”, ni sērīcārā niwā. Totá tojasī'rīrā, tojo nicārā niwā. ¹¹ Tojo wa'ari cura titare ūrūgū pu'to pājārā yesea ba'a nu'cūcārā niwā. ¹² Narē ī'arā, wātīa a'tiro ni Jesure sērīcārā niwā:

—Ūsārē yesea tiro o'óya. Ūsā napūre sājāarāti, nicārā niwā.

¹³ Jesú “Tojota weeya”, nicū niwī. Tojo weerā na masūpūre ní'cārā wijaa, yeseapūre sājāacārā niwā. Topūre pājārā yesea puati mil wa'tero nicārā niwā. Yesea wātīa sājāāca be'ro opa tu'rūpu omamaati, ditarapu doqueñojā, mirīpe'tia wa'acārā niwā.

¹⁴ Tojo wa'acā, yesea co'terā a'tiro weecārā niwā. Na uputu ucuarā macāpu, cāpūpu omawā'cā, weresterā wa'acārā niwā. Na werecā tu'orā, masā nipe'tirā ī'arā wa'acārā niwā. ¹⁵ Jesú tiropu ejarā, wātī sājāno'cure ī'acārā niwā. Cū su'ti sāña, añurō wācūse cuogu dujicu niwī. Cūrē ī'arā, uise me'rā nicārā niwā. ¹⁶ Jesú masūrē wātīarē cō'awīrō'quere ī'a'cārā nipe'tise cūrē wa'a'quere werecārā niwā. Tojo nicā yeseare wa'a'que quē'rārē werecārā niwā. ¹⁷ Tere tu'orā, masā tocjārā Jesure tutuaro me'rā “Mu'u a'ti di'tapūre niticā'ña, aperopu wa'aya”, nicārā niwā.

¹⁸ Be'ro Jesú tojo nicā tu'ogu, yucūsupu mujāsājācū niwī. Tojo weecā, wātī cuomi'cu Jesure uputu sērīmicū niwī:

—Yu'u quē'rā mu'u me'rā wa'aguti. ¹⁹ Jesú cūrē “Te'a”, niticu niwī. A'tiro pe'e nicū niwī:

—Mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a. Tojaa, mu'u acawererā nipe'tirārē nipe'tise yu'u mu'urē wee'quere werepe'ocā'ña. Tojo nicā yu'u mu'urē pajaña'gū wee'quere weregu wa'aya, nicū niwī.

²⁰ Tojo weegu cūrē wa'a'quere weregu wa'acu niwī. Decápoli wāmetise macārīpu nipe'tise Jesú cūrē wee'quere werecu niwī. Nipe'tirā cū weresere tu'orā, ucua wa'acārā niwā.

Jairo macōrē, tojo nicā dí mejā cuogore Jesú yu'ruo'que ni'i

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Jesú wātīarē cō'awīrōca be'ro ape pā'rēpu ní'cu pē'ajacu niwī tja. Pē'ata, ditara sumutopu nu'cūrī cura cū tiropu pājārā masā nerēcārā niwā. ²² Topure ni'cū na nerērī wi'i wioḡu Jairo wāmetiḡu etacu niwī. Jesure ī'agū, cū tiro ejaque'acu niwī. ²³ Cūrē yu'ruodutiḡu uputu sērīcu niwī:

—Yu'u macō wērīḡōpu weeamo. Te'a yu'u me'rā. Mu'u core ñapeose me'rā yu'rugosamo. Tojo weecā, masāḡōsamo, nicu niwī.

²⁴ Jairo tojo nicā tu'ogū, Jesú cū me'rā wa'acu niwī. Topu wa'acā, pājārā masā cūrē siruturā tuumaawā'cācārā niwā.

²⁵ Na masā pājārā wa'teropu ni'cō numio dí mejā dutitigo nico niwō. Co tere dutitiro doce cū'marī yu'rucaro niwū.

²⁶ Duturua pājārā na ocoyemicā, pūrō waro pi'etico niwō. Co niyeru cuomi'quere narē wapayemigō, tojaque'a wa'aco niwō. Ne duti tu'otizaro niwū. Yu'ruronojō wa'ago, pūrō waro wa'aco niwō.

²⁷ Jesú masārē yu'ruosere tu'oco niwō. Tere tu'ogo, Jesú sē'ema masā wa'teropu ejanu'cā, cū yaro su'tirote da'raña'co niwō.

²⁸ “Yu'u cū ya su'tiro da'raña'se me'rāta yu'rugosa'a” ni wācūḡō, tojo weeco niwō. ²⁹ Co da'raña'se me'rā co duti maata bu'anu'cā wa'acaro niwū. Co basu maata tu'oña'co niwō. ³⁰ Maata Jesú “Yu'u tutuaro me'rā ni'cōrē yu'ruoasu”, ni tu'oña'cu niwī. Majāmi'a, masārē sērītiña'cu niwī:

—¿Noa, yáro su'tirote da'raña'ti?

³¹ Tere tu'orā, cū bu'erā cūrē yu'ticārā niwā:

—¿Mu'u ī'aweti? Masā pājārā tuuwā'cācā ī'amigū, “¿Noa, yáro su'tirote da'raña'ti?” ¿ni sērītiña'ti? nicārā niwā.

³² Na weremicā, Jesú ¿noa, yáro su'tirote da'raña'pari? níḡū, nipe'tirārē ī'ama'cu niwī. ³³ Tojo weecā, cū yu'ruono'co uigo narāsāḡōta, cū tiropu ejaque'aco niwō. Co cū yu'ruo'quere masīco niwō. Tojo weego cūrē diacjū wereco niwō.

³⁴ Jesú core nicu niwī:

—Mu'u ējōpeotjīḡō, yu'ruono'copu toja'a. Duti marīḡō e'catise me'rā tojaaya, nicu niwī.

³⁵ Jesú core ucūrī cura Jairo ya wi'icjārā na tiropu ejačārā niwā. Topu ejarā, Jairore a'tiro nicārā niwā:

—Mu'u macō wērīa wa'amo. Marīrē bu'egure tocā'rōta caribodu'uya, nicārā niwā.

³⁶ Jesú narē tu'ope'otimigūta, Jairore a'tiro nicu niwī:

—Ucuatigata. Tojo weronojō o'ogū, yu'ure ējōpeoya.

³⁷ Jesú cū me'rã pãjãrã wa'acã uaticu niwĩ. A'ticurã dia'cũ pijicu niwĩ. Pedro, Santiago, cū acabiji Juãrẽ pijicu niwĩ. ³⁸ Jesú judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu ya wi'ipũ ejacu niwĩ. Topũ ejagu, masã uti, ðujariwã'a caricucusiarã pãjãrã i'acu niwĩ. ³⁹ Ti wi'ipũ sãjãagũ, to masã pãjãrã nirãrẽ nicu niwĩ: —¿De'ro weerã tocã'rõ caricũ, utiti? Wĩ'magõ wẽritimo. Cãrigõ weemo, nicu niwĩ.

⁴⁰ Cũ tojo nicã, ti wi'ipũ ní'cãrã mejõ bujicã'cãrã niwã. Be'ro Jesú nipe'tirãrẽ wijaaduticu niwĩ. Na wijááca be'ro wĩ'magõ pacure, pacore, cū bu'erã i'tiarãrẽ co pesari tucũpũ pijisãjãacu niwĩ. ⁴¹ Topũ sãjãtagũ, co omocãrẽ ñe'e, arameo me'rã nicu niwĩ:

—Talita, cumi. Tojo ní'gũ, “Wĩ'magõ, wã'cãñu'cãña” ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

⁴² Cũ tojo nirĩ cura wĩ'magõ doce cū'marĩ cuogo wã'cãñu'cã, sijaco niwõ. Co masãcã i'arã, na ucuayũ'rua wa'acãrã niwã. ⁴³ Jesú tojo wee'quere tutuaro me'rã ãpẽrãrẽ ne weredutiticu niwĩ. Be'ro “Wĩ'magõrẽ ba'ase ecaya”, nicu niwĩ.

6

Jesú cū ya macã Nazarepũ dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jesú Capernaupũ ní'cu cū ya macãpũ tojaacã, cū bu'erã quẽ'rã wa'acãrã niwã. ² Judío masã soowuari numu nicã, Jesú na nerẽwuari wi'ipũ bu'ecu niwĩ. Pãjãrã masã cū bu'esere tu'orã, tu'omarĩacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿No'opũ bu'epari ã'rĩ a'te nipe'tise pejere? ¿Noa ã'rĩrẽ tocã'rõ masĩsere o'opari? ¿A'te cū wee'ose quẽ'rãrẽ no'opũ bu'epari? ³ ã'rĩ capiteru, María macũ nimi. Santiago, José, Juda, Simó ma'mi nimi. Cũ acabijirã numia quẽ'rã a'to marĩ wa'teropũ nima, nicãrã niwã. Tere wãcũrã, cũrẽ ne ëjõpeosĩ'rĩticãrã niwã. ⁴ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Nipe'tirã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ tu'o ëjõpeosama. Cũ ya di'tacjãrã, cū acawererã waro, cū ya wi'icjãrã dia'cũ cũrẽ ëjõpeotisama, nicu niwĩ.

⁵ Ëjõpeoti'que ye bu'iri Jesú topure peje narẽ wee'omasiticu niwĩ. A'te dia'cũrẽ weecu niwĩ. Pejetirãta dutitirãrẽ omocã ñapeo yũ'rucocũ niwĩ. ⁶ Na ëjõpeotica i'agũ, ucuayũ'ruacu niwĩ.

Jesú cū bese'cãrãrẽ bu'edutio'o'que ni'i
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nazare ti macã pu'toacã nise macãrĩpũ bu'ecusiacu niwĩ.

⁷ Na docere cũ pu'topu pijigu, puarērã dia'cũ o'ónu'cãcu niwĩ. Narẽ wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocu niwĩ. ⁸ Ne apeyenojõ miadutiticu niwĩ. Na tuacju me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ. Ne pu'enojõ, ajuronojõ, niyeru miadutiticu niwĩ. ⁹ Na sapatu sãñase caseri me'rã dia'cũ, tojo nicã su'ti na sãñase me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ. ¹⁰ A'tiro nicu niwĩ:

—Mũsã wi'ipu sãjãarã, ti macãpu mũsã niatjo põtëorõ tojaque'aya. ¹¹ No'o mũsãrẽ aperopu ñe'eticã, mũsã ucũsere tu'osĩ'rĩticã, tore wijawã'cãña. Tore wijarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima”, ni ñ'orãsa'a. Diacjũta nigũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmu nicã, ti macãcjãrã mũsãrẽ ñe'eti'cãrãrẽ a'tiro weegusami. Sodoma, Gomorracjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ narẽ da'regusami, nicu niwĩ Jesú.

¹² Cũ tojo nĩca be'ro na wa'a wa'acãrã niwã. Wa'a, masãrẽ “Mũsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuya”, nicãrã niwã. ¹³ Tojo nicã pãjãrã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõcãrã niwã. Pãjãrã dutitirãrẽ u'se me'rã wa're, narẽ yu'ruomujãcãrã niwã.

Juã masãrẽ wãmeyeri masũrẽ tojo wee wějẽcãrã niwã nise ni'i

(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Nipe'tiropu Jesú weesere tu'ose'sa wa'acãrã niwã. Herode ti di'ta wiogu quẽ'rã tu'ocu niwĩ. Tere tu'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ wějẽno'cupu nimigũ, masãgũ masãpĩ. Tojo weetigu mejẽta cũ peje waro wee'otutuayurũami, nicu niwĩ.

¹⁵ ãpẽrã pe'e a'tiro nicãrã niwã:

—Nitimi. Cũ dũporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía masãgũ masãpĩ, nicãrã niwã.

Tojo nicã tja ãpẽrã a'tiro nicãrã niwã:

—Dũporocjãrã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã weronojõ nĩgũ nisasami, nicãrã niwã.

¹⁶ Na tojo nicã tu'ogu, Herode nicu niwĩ:

—Todũporo yu'u dũpoa dũtesureduti'cu Juã wãmeyeri masũ nisami. Cũta ni'cãrõacãrẽ masãpĩ, nicu niwĩ.

¹⁷ Herode todũporopu Herodía wãmetigo ye bu'iri Juãrẽ bu'iri da'reri wi'ipu miaa, dũ'tecũuduticu niwĩ. Herodía cũ acabiji Felipe nũmo nico niwõ. Tojo nimicã, Herode pe'e cũ acabiji catimicã, core ã'ma, nũmoticu niwĩ. ¹⁸ Cũ tojo weecã ñ'agũ, Juã wãmeyeri masũ Herodere a'tiro nicu niwĩ:

—Mũ'u acabiji nũmorẽ nũmoticã, ña'a ni'i. Core cõtoticã'ña, nicu niwĩ.

19 Cũ tojo nise bu'iri Herodía Juã me'rã a'pepũrĩgõ, cãrẽ wẽjẽsĩ'rĩco nimiwõ. Tojo wãcũmigõ, wẽjẽmasĩtico niwõ. 20 Herode pe'e Juãrẽ añugũ, bu'iri moogũ nimi nĩgũ, nãcũĩ'ase me'rã tũ'oña'cũ niwĩ. Tojo weegu co ña'arõ weesĩ'rĩsere weedutiticũ niwĩ. Juã ucũsere tũ'omasĩtimigũ, añurõ tũ'sase me'rã tũ'ocũ niwĩ, tũ'ogu pe'e. 21 Herodía Juãrẽ ĩ'atu'tigo nitjĩagõ, Herode cũ bajuáca nũmũ bosenũmũ weeri cura Juãrẽ co wẽjẽsĩ'rĩ'quere bo-caejajeco niwõ. Ti nũmũrẽ Herode bosenũmũ wéégũ, cũ me'rã da'rarãrẽ pijinerẽcũ niwĩ. Tojo nicã surara wiorãrẽ, Galilea di'tacjãrã wiorã nirãnojõrẽ pijiocũ niwĩ. Pijio, narẽ sũ'ori ba'acũ niwĩ. 22 Na ba'aropũ Herodía macõ sãjãa, basaĩ'oco niwõ. Co basaĩ'osere Herode, ãpẽrã cũ me'rã ba'adujirã tũ'sayũ'ruacãrã niwã. Tojo weegu Herode nicũ niwĩ core:

—No'o mũ'u ɥasenojõrẽ sẽrĩcã, mũ'urẽ o'ogũti, nicũ niwĩ.

23 Tojo weegu masã ĩ'orõpũ “Nisooro marĩrõ no'o yũ'u dutiri di'ta deco me'rã mũ'u sẽrĩcã, o'omasĩ'i”, nicũ niwĩ. 24 Be'ro co paco tiro wa'a, sẽrĩtiña'co niwõ:

—Ma'u, ¿ñe'enojõrẽ sẽrĩgõsari cãrẽ? nico niwõ.

Co paco yũ'tico niwõ:

—Juã wãmeyerĩ masũ ya dũpoare dũtesure miĩtidutiya, nico niwõ.

25 Be'ro maata Herode tiropũ wa'a, cãrẽ nico niwõ:

—Ni'cãrõacãta bapapũ Juã wãmeyerĩ masũ ya dũpoare dũtesure misãa o'oya, nico niwõ.

26 Co tojo nicã tũ'ogu, Herode bujawetiya'ruacũ niwĩ. Cũ nipe'tirã to nerẽ'cãrã tũ'oropũ “No'o mũ'u sẽrĩsere o'ogũti” nĩ'cũ niyucã, de'ro weeta basioticarõ niwũ. Tojo weegu cũ “O'owe'e”, nĩmasĩticũ niwĩ. 27 Be'ro maata ni'cũ surarare Juã ya dũpoare dũtesure miĩtidutio'ocũ niwĩ. 28 Tojo weegu surara bu'iri da'reri wi'ipũ wa'a, Juã ya dũpoare dũtesure, bapapũ misãa miacũ niwĩ. Be'ro cũ Herode core o'ocũ niwĩ. Co pe'e quẽ'rã co pacopũre o'oturiaco niwõ.

29 Juãrẽ tojo weese quetire tũ'orã, cũ bu'esere sirutu'cãrã cũ upũre miĩ, yaarã wa'acãrã niwã.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil ɥmũarẽ ba'ase eca'que ni'i
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesú besecũú'cãrã na bu'ecusiaca be'ro Jesú tiropũ dajacãrã niwã. Daja, cũ tiro nerẽcãrã niwã. Nipe'tise na wee'quere, masãrẽ bu'e'quere werẽcãrã niwã. 31 Tu'ajanũ'cõca be'ro Jesú narẽ “Te'a sijácatirã masã marĩrõpũ”, nicũ niwĩ.

Masã na tiropũ na'irõ wa'amũjãyucã, na ba'anũcũaticãrã niwã. 32 Tojo weegu Jesú, cũ bu'erã me'rã na se'saro

yucusupɯ mɯjāsājāa, masā marīrōpɯ wa'acārā niwā.
³³ Pājārā na wa'acā ī'acārā niwā. Tojo weerā Jesure ī'a'cārā,
 cū wa'aropɯ nipe'tise macārīcjārā omasirutuwā'cācārā
 niwā. Na dɯporo na pē'atatjore yucuetojacārā niwā.
³⁴ Be'ro Jesús yucusupɯ sāña'cu dujinɯ'cāgū, masā pājārārē
 ī'agū, pajaña'cu niwī. "Oveja co'tegɯ moorā weronojō
 nima", ni tɯ'oña'cu niwī. Tojo weegɯ narē peje bu'enɯ'cācu
 niwī. ³⁵ Ńamica'apɯ cū bu'erā cū tiro eja, a'tiro nicārā
 niwā;

—Ńamica'apɯ ni'i. A'topɯre ne masā marīma. ³⁶ Tojo
 weegɯ masārē macārīpɯ no'o pɯ'to nise macārīpɯ tojaadu-
 tiya. Topɯ duuba'arā wa'ato. Ba'ase mooma, nicārā niwā.

³⁷ Jesús narē yɯ'ticɯ niwī:

—Mɯsā narē ba'ase ecaya.

Na pe'e cūrē yɯ'ticārā niwā:

—¿Ocho mujīpūrī cjārō da'rawapata'ase me'rā ũsā pā
 duurā wa'arāsari ā'rārē ecajā? nicārā niwā.

³⁸ Jesús narē yɯ'ticɯ niwī:

—¿Mɯsā dicuse pā cɯoti? Ī'arā wa'aya.

Na ĩ'atoja, cūrē werēcārā niwā:

—Ni'cāmocuse pā, tojo nicā pɯarā wa'i niama, nicārā
 niwā.

³⁹ Be'ro ni'cārē cururi masārē tá bu'ipɯ dujitudicɯ niwī.
⁴⁰ Tojo weerā na ni'cārē cururire cien masā dujicārā niwā.
 Apeye cururire cincuenta masā dujibɯrocārā niwā. ⁴¹ Be'ro
 Jesús te ni'cāmocuse pārē, na wa'i pɯarārē mii, ɯ'mɯarōpɯ
 ī'amorō, cū pacɯ Ō'acūrē e'catise o'ocɯ niwī. Tu'ajanɯ'cō,
 pārē pe'este, cū bu'erārē masārē etidutigɯ o'ocɯ niwī. Wa'i
 quē'rārē mejārōta weecu niwī. ⁴² Nipe'tirā ba'a yapicārā
 niwā. ⁴³ Be'ro doce pi'seri na ba'adɯ'a'quere seeneocārā
 niwā. ⁴⁴ Tere ba'a'cārā ɯmɯa se'saro ni'cāmocɯsetiri mil
 nicārā niwā.

Jesú acopɯ sija'que ni'i

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Jesús masārē ba'ase ecāca be'ro maata cū bu'erārē
 ditarapɯ pē'ayuduticɯ niwī. Narē cū dɯporo Betsaidapɯ
 ejayudutigɯ o'ócɯ niwī. Cū pe'e masārē we'eritigɯ weecu
 niwī. ⁴⁶ Narē we'eritica be'ro ũrūgūpɯ ñubuegɯ mɯjācu
 niwī. ⁴⁷ Na'ica be'ro yucusɯ ditara decopɯ nicaro niwū.
 Jesús pe'e majārōpɯre ni'cūta nicɯ niwī. ⁴⁸ Wī'rō na
 pē'arōta wēepōtēocarō niwū. Tojo weegɯ Jesús na wa-
 jawā'cāmasītīcā ī'acɯ niwī. Bo'remɯjātiri cura Jesús na
 tiropɯ wa'agɯ, acopɯ sijawā'cācu niwī. Cā'rō narē yɯ'ruacu
 nimiwī. ⁴⁹ Tojo wa'ari cura cū acopɯ sijawā'cātīcā ī'acārā
 niwā. Cūrē ĩ'arā, masū wērī'cu wātī nisami nīrā, caricūcārā

niwã. ⁵⁰ Na nipe'tirã cãrẽ ì'arã, ꞡcuape'tia wa'acãrã niwã. Tojo weegu Jesú maata narẽ a'tiro niqejocꞡ niwĩ:

—Wãcütutuaya. Yꞡ'ꞡ ni'i. Uiticã'ña, nicꞡ niwĩ.

⁵¹ Be'ro na sãñapjꞡꞡꞡ mꞡjãsjãcꞡ niwĩ. Cũ mꞡjãsjãrĩ cura wĩ'rõ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. Tere ì'arã, ꞡꞡꞡ ꞡcuꞡ, ì'amarĩacãrã niwã. ⁵² Pã me'rã cũ weel'o'quere na añurõ waro tꞡ'omasĩbutiaticãrã niwã yujꞡꞡ. Tojo weerã ꞡcuꞡꞡ'rꞡacãrã niwã.

Jesú Genesareꞡ dutitirãrẽ yꞡ'rꞡo'que ni'i
(Mt 14.34-36)

⁵³ Na ti ditarapꞡre pê'a, Genesare wãmetiropꞡ ejaçãrã niwã. Topꞡ ejarã, na yawꞡ yucꞡsure du'tepo'o, majãcãrã niwã. ⁵⁴ Topꞡ na majãñ'cãrĩ cura tocjãrã maata Jesure ì'amasĩcãrã niwã. ⁵⁵ Tojo weerã na nipe'tiropꞡ omawã'cã, dutitirãrẽ na cũñase me'rã Jesú no'o wa'aro miamꞡjãcãrã niwã. ⁵⁶ No'o cũ wa'ari macãꞡꞡ, sumutorꞡ, cãꞡꞡꞡ, no'o bajuyoro cũ yꞡ'rꞡatjopꞡ dutitirãrẽ miaa, cũmꞡjãcãrã niwã. Jesure a'tiro sãrĩcãrã niwã:

—Mꞡ'ꞡ quẽ'rã ãsãrẽ cã'rõ mꞡ'ꞡ yaro su'tiroke ñe'eña'duticureya, nicãrã niwã. Nipe'tirã ñe'eña'cãrã duti yꞡ'rꞡno'pe'tia wa'acãrã niwã.

7

Masãrẽ ña'arõ wa'acã weese ni'i
(Mt 15.1-20)

¹ Ni'cã nꞡmꞡ fariseo masã, tojo nicã ni'cãrẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesú tiropꞡ ejaçãrã niwã. Na Jerusalẽꞡꞡ ni'cãrã wa'acãrã niwã. ² Jesú bu'erãrẽ ni'cãrẽrãrẽ omocoetimirã ba'acã ì'acãrã niwã. Ba'ase ðꞡporo na weewꞡaronojõ weeticãrã niwã. Tojo weerã ña'arã weronojõ ì'ano'cãrã niwã. ³ Fariseo masã, nipe'tirã judío masã na ñecũsumꞡa weemꞡjãti'quere a'tiro weesirutucãrã niwã. Pejetiri omocoeca be'ropꞡ dia'cũ ba'acãrã niwã. ⁴ Na ba'ase duurã eja'cãrã quẽ'rã mejãrõta weecãrã niwã. Na ñecũsumꞡa wee'caronjõta weesirutucãrã niwã. Na s'ĩrise pare, piosãase pare, cõme me'rã wee'queparꞡre, na soo dujisere coemꞡjãcãrã niwã. Na tojo weetirã, Õ'acũ ì'orõꞡꞡ ña'arã nibosa'a nĩrã, tojo weecãrã niwã. ⁵ Tojo weerã Jesú bu'erã omocoeticã ì'arã, Jesure sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã mꞡ'ꞡ bu'erã marĩ ñecũsumꞡa weemꞡjãti'quere weesirutuweti? Na omocoetimirã ba'arã, ña'arõ weerã weema, nicãrã niwã.

⁶ Jesú narẽ yꞡ'ticꞡ niwĩ:

—Diacjũta musārē Isaía dũporocjũpu Ō'acũ ye quetire weremu'tārĩ masũ a'tiro ni ojacu niwĩ:

“Ā'rā masā ɯsero me'rā dia'cũ yũ'ure ějõpeoma.

Na tu'oña'se waro pe'e no'opu nirõ nisa'a.

⁷ Tojo weerā na yũ'ure ñubuepeose wapamarĩ'i.

Na bu'ese yũ'u dutise mejēta ni'i.

Masā dutise ni'i”, nicu niwĩ Ō'acũ, ni ojacu niwĩ.

⁸ Musā, masā na weemujāti'quere weesiruturātirā, Ō'acũ dutise pe'ere du'ucũ'u, ni yũ'ticu niwĩ.

⁹ A'tiro ninemocu niwĩ:

—Musā ñecũsumua weemujāti'quere weesiruturā, me'rĩse me'rā Ō'acũ dutise pe'ere weewe'e. ¹⁰ Moisé

a'tiro nicu niwĩ: “Musā pacu, musā pacore ějõpeoya.

Narē ña'arõ ucũgũnojõrē wějēcõ'ato”, nicu niwĩ. ¹¹ Musā

pe'e masārē a'tiro weeduti'i. “Musā pacure o musā

pacore na apeyenojõ sērĩcā, weetamusĩ'rĩtirā, ‘Corbán

ni'i', niña.” Tojo nĩrā, “Nipe'tise ũsā cõose musārē

weetamubo'quere Ō'acũrē o'o'quepu ni'i” nidutirā,

tojo nisa'a. ¹² Musā tojo nĩrā, pacure, pacore “Ne

weetamumasĩtisa'a”, nĩrā weesa'a. ¹³ A'tiro wācũrā, Ō'acũ

dutisere tojowaro ĩ'acõ'abutiacā'a. Musā ñecũsumua

weemujāti'quere wéerā, tojota pē'rĩpejasirutu'u. Apeye

peje na wee'quenojõrē weesirutubajaque'a'a, nicu niwĩ.

¹⁴ Narē tojo nĩca be'ro Jesú masārē pijio, nicu niwĩ:

—Yé cjasere tu'omasĩrāti nĩrā, tu'orā a'tia. ¹⁵ Marĩ ɯsero

me'rā ba'ase mejēta Ō'acũ ĩ'orõpu marĩrē ña'arõ wa'acā

weewe'e. Tojo weronojõ o'oro, marĩ ya ɯsero wijatise pe'e

ña'arõ wa'acā weewe'e. ¹⁶ O'meperi cõorānojõ a'tere añurõ

tu'oya, nicu niwĩ.

¹⁷ Be'ro Jesú pājārā tiropu nĩ'cu wa'acu niwĩ. Wa'a, wi'ipu

sājāacu niwĩ. Be'ro topu cũ queose were'quere cũ bu'erā

sērĩtiña'cārā niwā. ¹⁸ Jesú narē yũ'ticu niwĩ:

—¿Musā quē'rā a'tere tu'omasĩweti? Nipe'tise marĩ

ba'asõrõsenojõ Ō'acũ ĩ'orõpu marĩrē ña'arõ wa'acā

weewe'e. ¹⁹ Te marĩ ba'asõrõse ejeripõ'rāpu wa'atisa'a.

Paagapu ba'asõrõno'o. Be'ro yũ'rũwija wa'asa'a, nicu niwĩ.

Tojo nĩgũ, nipe'tise ba'ase añuse ni'i nĩgũ, tojo nicu niwĩ.

²⁰ Jesú apeye werenemocu niwĩ:

—Masũpure wijase pũrĩcā cũrē ña'arõ wa'acā

weewe'e. ²¹ A'tiro ni'i. Marĩ ña'arõ wācũse po'peapu

du'pocātiwijatisa'a. Apĩ numorē a'metārāsĩ'rĩse, numiarē

ña'arõ weese, masārē wějēcõ'ase ña'ase ni'i. ²² Tojo

nicā yajase, apeyenojõrē ɯaripejase, āpērārē ña'arõ

weese, āpērārē weesoose, marĩ ña'arõ weesere du'utise

wācūseputa wijati'i. Apeye tja, uose, āpērārē ña'arō ucūse, āpērā yu'ruro tu'oña'se, marī no'o uaro weema'ase, te quē'rā wācūseputa wijati'i. ²³ A'te nipe'tise ña'ase po'peapu wijati'i. Te pūrīcā Ō'acū ī'orōpū masārē ña'arō wa'acā wee'e, ni werecu niwī.

Judío masō nitigo ape di'tacjōpū Jesure ējōpeo'que ni'i
(Mt 15.21-28)

²⁴ Jesús Genesarepū ní'cū Tiro, Sidō wāmetise macārīpū wa'acū niwī. Topūre āpērā masīticā'to ní'gū, ni'cā wi'ipū sājāacu niwī. Tojo weemigū, masīcā'no'cū niwī. ²⁵ Maata wātī sājāno'co paco Jesús topū niapū nisere masīco niwō. Co a'ti, cū weetamuserē sērīgōtigo, Jesús tiropū cūrē ējōpeogo, ejaque'aco niwō. ²⁶ Co ape macācjō Sirofeniciacjō nico niwō. Be'ro Jesús tiropū eta, wātī co macōpūre nigūrē cō'awīrōdutico niwō. ²⁷ Jesús core nicū niwī:

—Wī'marā pe'ere ecamū'tārōua'a. Marī na ba'amū'tātīmīcā, ba'asere ē'ma, diayiare doquecūcā ña'a ni'i, nicū niwī. A'tiro ní'gū, tojo nicū niwī. Judío masā pe'ere weetamumū'tārōua'a. Be'ropūta judío masā nitirārē weetamurōua'a ní'gū, tojo nicū niwī.

²⁸ Co cūrē yu'tico niwō:

—Yu'u wiogū, tojota ni'i, nīrō. Diayiapūta mesa doca dujirā pō'rā ba'acā burūdijasere ba'asama, nico niwō. Judío masā nitirā quē'rā cā'rō mū'u añurō weesere ñe'emasīma ní'gō, tojo nico niwō.

²⁹ Co tojo nicā, Jesús yu'ticū niwī:

—Mū'u añurō wācū'u. Wātī mū'u macōpūre ní'cūre cō'awīrōtoja'a. Wa'agosa'a, nicū niwī.

³⁰ Be'ro co wi'ipū tojaa wa'aco niwō. Topū tojaatago, co macōrē co cūñarōpū pesacā ī'aco niwō. Wātī copūre nimi'cū wijaatojacū niwī.

Jesú tu'otigure, ucūmasītigūre yu'rūo'que ni'i

³¹ Jesús Tiro wāmetiropū ní'cū wijawā'cācū niwī. Topū wijawā'cāgū, Sidō wāmetiropū, Decápoli nise macārīpū yu'rūacu niwī. To yu'rūaa, Galilea cja ditarapū ejacu niwī.

³² Topū ni'cū tu'otigure, añurō ucūwīrōmasītigūre Jesús tiro miacārā niwā. Jesure “Cūrē ñapeo yu'rūo'ya”, nicārā niwā.

³³ Tojo weegū Jesús cūrē apero, masā ī'atiropū miacū niwī. Topū cū ye omopicarire tu'otigū ye o'meperipū sīosōrōcū niwī. Be'ro u'seco e'opeo, cū ya ñe'merōrē ñapeocū niwī.

³⁴ Be'ro u'mūsepū ī'amorō ejerisājā, arameo me'rā a'tiro nicū niwī:

—Efata. “Pārīña” ní'gū, tojo nicū niwī.

³⁵ Cũ tojo nise me'rã cũ ye o'meperi pãrĩa wa'acaro niwã. Cũ ya ñe'merõ ca'bia wa'a, añurõ ucũmasĩcũ niwĩ. ³⁶ Tu'ajanũ'cõ, Jesú narẽ "Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña", nicũ nimiwĩ. Cũ narẽ "Ne cã'rõ weretibutiãcã'ña" nimicã, na nemorõ werepãacãrã niwã. ³⁷ Na ɯpɯtɯ ï'amarĩa, a'tiro nicãrã niwã:

—Nipe'tisere añurõ weemi. Masã tu'otirãpũreta tũ'ocã weesãjãmi. Ucũtirãpũreta ucũcã weesãjãmi, nicãrã niwã.

8

Jesú ba'paritisetiri mil ɯmɯarẽ eca'que ni'i
(Mt 15.32-39)

¹ Jesú masãrẽ yũ'rũocaterore pãjãrã masã cũ tiropũ nerẽcãrã niwã. Be'ro na ba'ase toja wa'acãrã niwã. Tojo wa'acã ï'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ pijio, nicũ niwĩ:

² —Yũ'ɯ ã'rãrẽ pajaña'a wa'asa'a. Na marĩ me'rã nirõ i'tia nũmũ yũ'rũ'ɯ. Tojo weerã na ba'ase toja wa'ama. ³ Na ye wi'seripũ yũ'ɯ tojaaduticã, ɯjaboarã ma'apũ tũ'omasĩse pe'tique'a wa'abosama. ãpẽrã yoabutiaropũ a'ti'cãrã nima, nicũ niwĩ Jesú.

⁴ Be'ro cũ bu'erã Jesure yũ'ticãrã niwã:

—Marĩ a'to masã marĩõpũre ¿de'ro wee ã'rã pãjãrãrẽ ba'ase boca ecabosari? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Dicũsepaga pã cɯoti?

Na yũ'ticãrã niwã:

—Sietepaga cɯo'o, ni yũ'ticãrã niwã.

⁶ Tojo níca be'ro Jesú masãrẽ dujiduticũ niwĩ. Cũ tepagare mii, cũ pacũ Õ'acũrẽ e'catise o'ocũ niwĩ. Be'ro, pe'é, cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigũ o'ocũ niwĩ. Na masãpũre etituriãcãrã niwã. ⁷ Wa'i o'majãrãcãrẽ pejetirãcã cɯocãrã niwã. Jesú na quẽ'rãrẽ cũ pacũre e'catise o'otoja, mejãrõta tja etiduticũ niwĩ. ⁸ Nipe'tirã ba'a yapiyũ'rũacãrã niwã. Be'ro siete pi'seri na ba'adu'a'quere seeneo, miisãacãrã niwã. ⁹⁻¹⁰ Topũ ba'a'cãrã ba'paritisetiri mil wa'tero ɯmũa nicãrã niwã. Be'ro narẽ na ye wi'seripũ tojaadutigũ, Jesú cũ bu'erã me'rã yucũsũpũ mũjãsjãa, Dalmanuta wãmetiropũ wa'a wa'acũ niwĩ.

Jesure fariseo masã Õ'acũ tutuaro me'rã weẽ'odutimi'que ni'i

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Dalmanutapũ etacũ niwĩ. Topũ fariseo masã Jesure tutuaro me'rã ucũcãrã niwã. ¿Diacjũta Õ'acũ macũ nimiticũ? níãrã, cãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã

weeĩ'oduticārã niwã. ¹² Jesú na tojo nisere caributi, tũ'satigu, narẽ nicu niwĩ:

—Aa. ¿De'ro weerã a'tocaterocjãrã weeĩ'odutisari? Di-acjũta nigũti. Ne cã'rõ narẽ weeĩ'osome, nicu niwĩ.

¹³ Be'ro narẽ cõ'awã'cãgũ, yucusupũ apaturi mujãsjãa, ape pã'rẽpũ pẽ'a wa'acu niwĩ.

Jesú queose o'o'que ni'i

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Ape pã'rẽpũ pẽ'arã, Jesú bu'erã na ba'atjere miaticārã niwã. Pã ni'cãgãta cãocārã niwã. ¹⁵ Be'ro Jesú narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Fariseo masã, tojo nicã Herode na ye levadura pã bucucã weesere musã tũ'omasĩña, nicu niwĩ.

¹⁶ Cũ bu'erã cũ nisere tũ'otirã, na basu nicārã niwã:

—Marĩ pã moocã, tojo nisami, nicārã niwã.

¹⁷ Jesú na tojo nisere masĩgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã “Ba'ase moo'o”, niti? ¿Musã tũ'omasĩweti yujupũ? Musã ejeripõ'rã butiyũ'rua'a.

¹⁸ Musã ye caperi me'rã ĩ'a'a. Musã ye o'meperi me'rã tũ'o'o. ¿Tojo weemirã, yũ'u todũporopũ wee'quere wãcũtibutiati? ¹⁹ Todũporopũ ni'cãmocũsetiri mil masãrẽ ni'cãmocũsepaga pã me'rã ecawũ. ¿Dicuse pi'seri na ba'adu'a'quere seeneorĩ? nicu niwĩ.

Cũ bu'erã cũrẽ yũ'ticārã niwã:

—Doce pi'seri seesãawũ, ni yũ'ticārã niwã.

²⁰ Jesú narẽ ninemocu niwĩ:

—Apeye quẽ'rã sietepaga pã me'rã ba'paritisetiri mil masãrẽ ecawũ. Tita quẽ'rãrẽ ¿dicuse pi'seri seeneono'rĩ? nicu niwĩ.

Na cũrẽ yũ'ticārã niwã:

—Siete pi'seri seeneono'wũ, nicārã niwã.

²¹ Na tojo nĩca be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—To pũrĩcã tere masĩmirã, ¿de'ro weerã tũ'omasĩweti yujupũ? nicu niwĩ.

Jesú Betsaidapũ caperi ĩ'atigure yũ'rũo'que ni'i

²² Jesú cũ bu'erã me'rã ditarare pẽ'a, ape pã'rẽ Betsaida wãmetiri macãpũ pẽ'ajacārã niwã. Topũ na ejacã, Jesú tiro ni'cũ caperi ĩ'atigure miiejacārã niwã. Na Jesure a'tiro sãrĩcārã niwã:

—Ã'rĩrẽ ñapeo yũ'ruoya, nicārã niwã. ²³ Tojo weegũ Jesú caperi ĩ'atigu ya omocãpũ ñe'e, macã sumutopũ tũawã'cãcu niwĩ. Be'ro Jesú cũ ye u'seco me'rã caperipũ tuuwa'recu niwĩ. Tojo weetojanũ'cõ, Jesú omocãrĩ me'rã cũ ye caperire ñapeocu niwĩ. Be'ro cũrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mũ'urē apeyenojō bajumitito? nicu niwī. ²⁴ Cũ, cũ ye caperire ĩ'apãa, a'tiro nicu niwī:

—Masãrē ĩ'a'a, ĩ'agũ. Yucupagu weronojō bajurã sijacã ĩ'a'a, nicu niwī.

²⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ ye caperipu apaturi ñapeonemocu niwī. Toputa cũ añurō waro ĩ'abutiacu niwī. Nipe'tisere queoro ĩ'acu niwī. ²⁶ Be'ro Jesú cãrē cũ ya wi'ipu o'ótōrōgũ, a'tiro nicu niwī:

—Macãpu wa'aticã'ña. Ne ni'cũ tocjũrē yu'u mũ'urē yu'ruo'quere wereticã'ña, nicu niwī.

Pedro Jesure “Mũ'u Ō'acũ bese'cuta ni'i” ní'que ni'i
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã Cesarea Filipino wãmetiri macã pu'to nise macãrĩpu wa'acãrã niwã. Na to wa'aropu cũ bu'erãrē sãrĩtiña'cu niwī:

—¿De'ro masã ucũti yu'ure? nicu niwī.

²⁸ Na cãrē yu'ticãrã niwã:

—Ãpãrã mũ'urē “Juã wãmeyeri masũ nimi”, nima. Ãpãrã “Dũporocjũpu Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elía nimi”, nima. Ãpãrã “No'o nigũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nigũ nisasami”, nima, nicãrã niwã.

²⁹ Be'ro Jesú narē sãrĩtiña'nemocu niwī tja:

—¿Mũsã waro, yu'ure de'ro wãcũti? nicu niwī. Cũ tojo nicã, Pedro yu'ticu niwī:

—Mũ'u Ō'acũ bese'cu Cristo ni'i, nicu niwī.

³⁰ Pedro tojo ní'quere Jesú ne ãpãrãrē weredutiticu niwī.

Jesú cũ wãrĩatjere were'que ni'i
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrē a'tiro ni bu'enu'cãcu niwī:

—Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu pũrõ pi'etigusa'a. Tojo nicã judío masã bucãrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yu'ure uatirãsama. Yu'ure wãjãrãsama. Na tojo weemicã, i'tia nũmu be'ro masãgũsa'a, nicu niwī. ³² Narē tu'ota basioro wereme'ricã'cu niwī. Tere tu'ogu, Pedro aperopu Jesure pijiwã'cã, tu'ticu niwī. ³³ Be'ro Jesú majãmiĩ'a, cũ bu'erãrē ĩ'a, Pedroro tu'ticu niwī:

—Wa'aya. Mũ'u wãtĩ weronojō ucũ'u. Mũ'u Ō'acũ wãcũsere masĩwe'e. Masã na wãcũwãronojō wãcũ'u, nicu niwī.

³⁴ Be'ro Jesú cũ bu'erãrē, tojo nicã masãrē pijio, werecu niwī:

—No'o yu'ure ějõpeosirutugunojõ cũ weesĩ'rĩrõnojõ weeticã'to. Yu'u haro pe'e weeato. No'o yu'ure sirutusĩ'rĩgũ "Jesure ějõpeogu, wẽrĩbosau" nitiguta sirutuato. ³⁵ Yu'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yu'rũsĩ'rĩtigũ, yu'ure ějõpeodu'ugunojõ pecame'epũ bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yu'ure ějõpeonu'cũgũnojõ pe'e yu'u me'rã catinu'cũgũsami. ³⁶ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'a, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogu, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari? ³⁷ Pecame'epũ wa'agu, cũ ya ejeripõ'rãrẽ de'ro wee wapayewĩrõmasĩtisami. ³⁸ A'ti turicjãrã masã ña'arõ weeri masã yu'ure ějõpeotirã nima. Na wa'teropũ yu'ure, tojo nicã yé quetire bopoyasãticã'ña. Mũsã bopoyasãcã, yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu a'tiro weegusa'a. A'ti turipũre yu'u pacũ asistese me'rã, cũrẽ wereco'terã me'rã apaturi a'tigu, yu'u quẽ'rã mũsãrẽ bopoyasãgũsa'a, nicũ niwĩ.

9

¹ Jesũ masãrẽ, tojo nicã cũ bu'erãrẽ bu'eca be'ro apeye ninemocũ niwĩ narẽ:

—Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã yu'u tutuaro me'rã wiogu sãjãgũ a'ticã ĩ'atimirã, wẽrĩsome, nicũ niwĩ.

Jesũ cũ bajuse dũcayu'que ni'i

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Ni'cã semana be'ro Jesũ ũrũgũ u'mũacjũpũ mũjãcũ niwĩ. Tigũpũre wa'agu, Pedro, Santiago, Juã na se'sarore miacũ niwĩ. Topũ na ĩ'orõpũ Jesũ cũ bajusere dũcayucũ niwĩ. ³ Cũ su'ti asistea wa'acaro niwũ. Pũrõ butise wa'acaro niwũ. Ne a'topũre te butise weronojõ masã su'ti coetima. ⁴ Tojo wa'ari cura Elía, Moisé bajuanũ'cã, Jesũ me'rã ucũcã ĩ'acãrã niwã. ⁵⁻⁶ Tere ĩ'arã, cũ bu'erã ucũayũ'rua wa'acãrã niwã. Tojo weegũ Pedro de'ro nĩmasĩtigũ, ucũquejocũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Wiogu, marĩ a'topũ nicã añuyũ'rua'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mũ'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicũ niwĩ Pedro.

⁷ Be'ro ni'cã curua o'mecurua dijati, narẽ tuubi'acã'caro niwũ. Ti curuapũ ni'cũ a'tiro ucũcã tũ'ocãrã niwã:

—Ã'rĩ yu'u macũ uputu yu'u ma'igũ nimi. Cũ ucũsere tũ'o ějõpeoya, nicũ niwĩ.

⁸ Be'ro ĩ'aquejocãrã nimiwã. Ne ãpẽrã marĩcãrã niwã. Jesũ ni'cũta nu'cũcũ niwĩ.

⁹ Na ũrũgũpũ ni'cãrã دچارã, na topũ ĩ'a'quere Jesũ ne wereduticũ niwĩ.

—Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu wẽrĩ masãca be'ropu wereya, nicu niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã na se'saro tere tu'oña'cãrã niwã. Na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weesari cũ wẽrĩca be'ropu masãse? nicãrã niwã. ¹¹ Be'ro Jesure sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã “Masãrẽ yu'rũoacũ a'tise dũporo Elía a'timũ'tãgũsami”, ni bu'eti?

¹² Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nĩrõnojojta Elía a'timũ'tãgũsami. Cũ nipe'tisere apomu'tãgũsami. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu ye cjasere a'tiro ni'i. “Cũ pi'etigusami. Hano'tigusami”, ni'i. ¹³ Yu'u pe'e musãrẽ nigũti. Elía a'titjacu niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ní'caronojojta queoro wa'acaro niwũ. Masã cũrẽ no'o weesĩ'rĩsere weecãrã niwã, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'magũrẽ wãtĩ sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Na ùrũgũpu ní'cãrã ãpẽrã na me'rãcjãrã nĩrõpu dijatarã, pãjãrã masã nicã ï'acãrã niwã. ãpẽrã quẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesú bu'erã me'rã uputu ucũcãrã niwã. ¹⁵ Be'ro Jesú cũ wãcũña marĩrõ a'ticã ï'arã, nipe'tirã ï'amarĩacãrã niwã. Cũ tiropu omawã'cã, añuduticãrã niwã. ¹⁶ Jesú cũ bu'erãrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ñe'enojõrẽ tocã'rõ ùrũsãrã weeti na me'rã? nicu niwĩ.

¹⁷ Ni'cũ na pãjãrã wa'teropu nigũ yu'tiquejocu niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, yu'u macũ wãtĩ sãjãno'cũre miitiapu. Yu'u macũrẽ ucũmasĩticã weemi. ¹⁸ Cũ no'o wa'aro wãtĩ cũrẽ ñe'e paaquecũumujãmi. Cũ tojo weecã, useropu so'potu'u, cũ upicarire cũ'rĩdiomujãmi. Tojo wa'agu, bu'amujãmi. Yu'u mu'u bu'erãrẽ “Wãtĩrẽ cõ'awĩrõña”, nitojamiapu. Na põtẽotiana, nicu niwĩ.

¹⁹ Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã ne ëjõpeose moobutia'a. Yu'u musãrẽ yoacã bu'emicã, ne tu'omasĩwe'e yujupu. ¿No'ocã'rõ yoacã musã yu'are ëjõpeoticã wãcũtutuagũsari? Cũ wĩ'magũrẽ yu'u tiro miitia, nicu niwĩ.

²⁰ Cũ tiropu miiejacã, wãtĩ Jesure ï'agũ, wãcũña marĩrõ wĩ'magũrẽ wẽrĩacã weecu niwĩ. Cũ doqueque'a, tũrũmaacusia, useropu so'potu'uacu niwĩ. ²¹ Tojo wa'acã ï'agũ, Jesú wĩ'magũ pacũre sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿No'ocãtero yoati a'te cũrẽ tojo wa'aro? nicu niwĩ.

Cũ pacu yu'ticu niwĩ:

—Wĩ'magũpu tojo dũ'pocãtiwĩ. ²² Pejetiri wãtĩ cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩgũ, pecame'epu doqueque'a, diapu doqueñojãcã

weemujāmi. Mu'urē basiocā, ūsārē pajaña'gũ weetamuña, nicu niwī.

²³ Jesú cūrē nicu niwī:

—Mu'u ējōpeocāma, basiocā'a. No'o ējōpeorāma nipe'tise weeta basio'o, ni yu'ticu niwī.

²⁴ Tojo nicā tu'ogu, wī'magũ pacu caricūquejocū niwī:

—Ējōpeo'o. Nemorō ējōpeonemocā weeya, nicu niwī.

²⁵ Jesú masā pājārā na tiropu omawā'cāticā ĩ'agũ, wātīrē cō'awīrōgũ, a'tiro nicu niwī:

—Wātī ucūtīcā, tu'oticā weegú, mu'urē wijaaduti'i. Ā'rī wī'magūpūre nigú, wa'aya. Ne apaturi sājāanemoticā'ña, nicu niwī.

²⁶ Cū tojo nicā, wātī caricūwijaagu, wī'magūrē apaturi wērīacā weecu niwī. Cū wijaagu, cūrē wērī'cu weronojō tojacā weecu niwī. Tojo weerā cūrē āpērā “Wērīa wa'amī”, nicārā nimiwā. ²⁷ Jesú pe'e cūrē omocāpu ñe'e wejwā'cōcu niwī. Tojo weecā, cū wā'cānu'cācu niwī.

²⁸ Be'ro Jesú wī'ipū sājācā, cū bu'erā āpērā tu'otiropu cūrē sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro weerā ūsā wātīrē cō'awīrōmasītiapari? nicārā niwā.

²⁹ Cū narē nicu niwī:

—Cū wātī tojo sājāgūnojōrē Ō'acūrē sērī, be'tise me'rā dia'cū cō'awīrōta basio'o, nicu niwī.

Jesú cū wērīatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Na Cesarea Filipopu ní'cārā Galilea di'tapu yu'ruacārā niwā tja. Na wa'asere Jesú ne āpērārē masīcā uaticu niwī. ³¹ Cū wērīatjere, āpērā cūrē wiorāpūre o'ootjere cū bu'erārē bu'égu, tojo weecu niwī. A'tiro bu'ecu niwī:

—Yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigure wiorāpūre o'orāsama. Be'ro yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia nūmu be'ro masāgūsa'a tja, nicu niwī. ³² Na cū tojo nisere tu'omasīticārā niwā. Tu'omasītimirā, uirā, sērītiña'masīticārā niwā.

Añurō weeyu'rūnu'cāgū yere oja'que ni'i

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Be'ro Capernau wāmetiri macāpu etacārā niwā. Topūre na wī'ipū sājāejāca be'ro Jesú cū bu'erārē sērītiña'cu niwī:

—¿Musā ma'a a'tirā, ñe'enojō ucū a'metu'tiwā'cātirā weeati?

³⁴ Na pe'e ma'apūre a'tiro ucūwā'cāticārā niwā. ¿Noa marī wa'teropūre āpērā yu'ruoro niyu'rūnu'cāgūsari? nisere ucūcārā niwā. Tojo ucū'cārā nitjārā, ne

yu'titiyu'rucā'cārā niwā. ³⁵ Jesú ejanujā, cū bu'erā docere pijio, nicu niwī:

—Musā āpērā yu'ruro ni'i nisī'rīrā, a'tiro nirōua'a: “Nipe'tirā be'rocjūpu nisa'a”, nirōua'a. Apeye, nipe'tirārē weetamurōua'a, nicu niwī.

³⁶ Be'ro ni'cū wī'magūrē pijio, na wa'teropu nu'cōcu niwī. Cūrē wuamorō, nicu niwī:

³⁷ —Yu'ure maigūnojō ni'cū ā'rī wī'magūrē ñe'egū weronjō weemi. Cūrē ñe'egū, yu'ureta ñe'egū weemi. Yu'ure ñe'egū quē'rā yu'u dia'cūrē ñe'egū weetimi. Yu'ure o'ócū Ō'acū quē'rārē mejārōta ñe'egū weemi, nicu niwī.

Marīrē ī'atu'titigu marī me'rācjū nimi nise ni'i
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Be'ro Juā Jesure a'tiro nicu niwī:

—Īsārē bu'egu, ni'cū mu'u wāmerē pisutjīagū wātīarē cō'awīrōcā ī'apu. Cū marī me'rācjū nitiami. Tojo weerā cūrē cā'mota'apu.

³⁹ Cū tojo nicā tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwī:

—Tojo weegure cā'mota'aticā'rōua'a. Ne ni'cū yu'u wāmerē pisutjīagū añurō wee'ō'cu, be'ro yu'ure ña'arō ucūmasītisami. ⁴⁰ A'tiro ni'i. Marīrē ī'atu'titigu marī me'rācjū nimi. ⁴¹ Musārē yu'u bu'erā niyucā, āpērā weetamurāsama. Tojo weegu diacjū musārē wereguti. No'o musārē ni'cū cā'rōacā aco tiagūnojōrē diacjūta Ō'acū añuse o'ogusami.

Āpērārē ña'arō weecā weeticā'ña nise ni'i
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² »No'o yu'ure ējōpeogu wī'magūrē ña'arō weecā weegú uputu bu'iri da'reno'gūsami. Cūrē ūtāgā pajicja wāmūtapu du'teyoo, dia pajiri maapu doqueñocā, nemorō añubosa'a. Tojo weecā, cū maata wērīa wa'a, dojorēnemotibosami. Cū dojorēbo'que pe'tia wa'abosa'a. ⁴³ Musā ya omocā me'rā ña'arō weesī'rīrā, dūtecō'abo'caro weronjō ña'asere weedu'ucā'ña. Musā ni'cā omocā me'rā Ō'acū tiropu ejacā, nemorō añu'u. Pecame'epu pua omocā me'rā wa'acā pe'ema, ña'ayu'rua'a. Musā ña'arō weesī'rīsere weeticā, nemorō añubosa'a. Musā ña'arō weesī'rīsere wéerā pecame'epu wa'acā, ña'a ni'i. Topure pecame'e ne yatitisa'a. ⁴⁴ Becoa ne boatisama. Pecame'e quē'rā ūjūnu'cūcā'sa'a. ⁴⁵⁻⁴⁸ Tojo nicā musā ya du'pocā me'rā ña'arō wéerā, dūtecō'abo'caro weronjō mejārōta weeya tja. Musā pecame'epu pua du'pocā me'rā wa'acā, ña'ayu'rua'a. Opa cō'ñerō u'musepu sājācā pe'ema, nemorō añu'u. Capea me'rā quē'rā ña'arō weesī'rīrā,

mejārōta weeya. Mūsā capea orewee cō'abo'caro weronojō ña'asere ĩ'adu'ucā'ña. Mūsā pecame'epu pua capea me'rā wa'acā, ña'a ni'i. Tojo nicā ɯ'musepu ni'cā capea me'rā wa'acā, nemorō añu'u. Mūsā ña'arō weesĩ'rīsere weet-icā, nemorō añu ni'i. Mūsā ña'arō weesĩ'rīsere wéerā pecame'epu wa'acā, ña'a ni'i. Topure becoa ne boatisama. Pecame'e quē'rā ne yatitisa'a.

⁴⁹ »Nipe'tise ba'asere pecame'e me'rā do'ano'o. A'te weronojō a'ti di'tapure nipe'tirā yu'ure ējōpeorā pi'tise me'rā nemorō wācūtutuanemorāsama. ⁵⁰ Moa ocaro ba'acā, añu ni'i. Ocase pe'tica be'ro apaturi ocacā weeta basiowe'e. Mūsā pūrīcā moa ocaro weronojō ñña. A'mequēse marīrō añurō nisetiburoya, nicu niwī.

10

Nɯmotirā, marāputirā a'merī cō'aticā'ña nise ni'i
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesú Capernaupɯ ni'cu Judea di'tapɯ wa'a wa'acu niwī. Topɯ ni'cu Jordā wāmetiri maarē, mujīpū mujātiro ape pā'rēpu pē'acu niwī. Topure apaturi masā nerēcārā niwā. Cū weewɯaronojōta narē bu'ecu niwī. ² Fariseo masā cū mejēcā yu'ticā ɯarā, bu'iri bocasĩ'rīrā sērītiña'cārā niwā:

—¿Ni'cū cū nɯmorē cō'ata basiosari? ¿Marīrē dutise tojo niti? ³ Jesú narē yu'ticu niwī:

—¿Moisé de'ro dutipari?

⁴ Na yu'ticārā niwā:

—Moisé ni'cū nɯmorē “A'te ye bu'iri mɯ'urē cō'a'a” niri pūrīrē core ojao'oduticu niwī. “Tojo apóca be'ro cō'ata basio'o”, nicu niwī Moisé, nicārā niwā.

⁵ Na tojo níca be'ro Jesú nicu niwī:

—Mūsā ñecūsɯmɯa ejeripō'rā bɯtise ye bu'iri Moisé mūsā nɯmosānumiarē cō'acā cā'mota'aticu niwī. ⁶ Ō'acū nipe'tise cū ne waro weenɯ'cācateropure ɯmɯ, numio weecu niwī. ⁷ “Tojo weegɯ ɯmɯ cū pacɯ, cū pacore cō'awija, cū nɯmo me'rā nigūsami. ⁸ Na puarā ni'cā upɯ weronojō nirāsama”, nicu niwī Ō'acū. Tojo weerā puarā nitima. Ni'cā upɯta nima. ⁹ A'te ye bu'iri Ō'acū a'mesɯ'o'cārārē masā ne ducawaaticā'rōɯa'a, nicu niwī Jesú.

¹⁰ Be'ro wi'ipɯ dajarā, Jesú bu'erā cūrē apaturi sērītiña'nemocārā niwā te cjasereta tja. ¹¹ Narē a'tiro yu'ticu niwī:

—Cū nɯmorē cō'a, apegore nɯmotigɯnojō cū nɯmotimɯ'tā'core ña'arō weegɯ weesami. ¹² Mejārōta numio co marāpure cō'a, apī me'rā marāputigo quē'rā co

marāputimū'tā'cure ña'arō weego weesamo. Te Ō'acūrē yu'rūnū'cāseta ni'i, nicu niwī.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Be'ro narē ñapeodutirā wī'marārē Jesú tiro miacārā niwā. Na tojo weecā ī'arā, narē miarārē cū bu'erā tu'ticārā niwā. ¹⁴ Na tojo weecā ī'agū, Jesú ua wa'acū niwī. Narē nicu niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronjō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wioḡu nirōpu wa'arāsama. ¹⁵ Diacjū mūsārē wereguti. Ā'rā weronjō yu'ure ējōpeotigunojō ne cā'rō yu'u pacu nirōpu wa'asome, nicu niwī.

¹⁶ Be'ro wī'marārē wuamorōmujā, narē ñapeo, cū pacure “Ā'rārē añurō weeya”, ni sērībosacu niwī.

Ma'mu peje cuḡu Jesú me'rā ucū'que ni'i
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesú aperopu wa'ari cura ni'cū cūrē omasirituwā'cācu niwī. Omasirituwā'cā, ējōpeoḡu cū dūporo ejaque'a, sērītiña'cu niwī:

—Mū'u masārē bu'egu añugū ni'i. ¿Yu'u ñe'enojō weegusari catise pe'titiserē bocasī'rīgū? nicu niwī.

¹⁸ Jesú cūrē nicu niwī:

—¿Yu'ure añugū ni'i nīgū, diacjūta nigū weeti? Ni'cūta Ō'acū añugū nimi. ¹⁹ Mū'u Ō'acū dutise cūu'quere masīsa'a. “Masārē wējēcō'aticā'ña. Apī nūmorē a'metārāticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. Āpērā yere uarā, weeta'saticā'ña. Mū'u pacu, mū'u pacore ējōpeoya”, ni'i, nicu niwī.

²⁰ Cū tojo nicā tu'ogū, yu'ticu niwī:

—Bu'egu, yu'u wī'magūpata a'tere queoro weemujātiwū, nicu niwī.

²¹ Jesú cūrē pajaña'se me'rā ī'a, nicu niwī:

—Mū'urē apeyenojōacā du'sa'a. Mū'u cuosere du'ape'ocjū wa'aya. Te dua'que wapare pajasecuorārē ducawaaya. Tojo weegu u'musepu peje añuse cuḡusa'a. Tu'ajanū'cō, yu'ure sirutuya, nicu niwī.

²² Cū tojo nicā tu'ogū, tu'saticu niwī. Cū peje waro cuoyu'ruatjāgū, cū cuosere ma'iyu'rugū bujaweti, tojaa wa'acū niwī.

²³ Be'ro Jesú cū sumuto ī'aste, cū bu'erārē nicu niwī:

—Peje cuorārē Ō'acū tiropu wa'acā diasabuti'a, nicu niwī.

²⁴ Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã tu'omarĩacãrã niwã. Jesú narẽ ninemocu niwĩ tja:

—Yu'u põ'rã weronojõ nirã, a'tiro ni'i. No'o na cuosere ãjõpeoyu'rũnu'cãcã, yu'u pacu nirõ u'musepu wa'ase di-asabutia'a. ²⁵ Wa'icu cameyo wãmetigujo awiga yuta da pĩ'osõrõrĩ pepu sãjãa yu'rũtẽricã, diasayu'rũmajã wa'asa'a. U'musepu yu'u pacu nirõpu peje cuogu wa'acã pe'ema, totã nemorõ dias'a, nicu niwĩ.

²⁶ A'tere tu'orã, uputu ã'amarĩa, a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—To pũricãrẽ ¿noanojõ pe'e Õ'acũ tiropu wa'amasĩrãsari? nicãrã niwã.

²⁷ Jesú narẽ ã'agũta ã'a, nicu niwĩ:

—Masã na basu weetutuase me'rã yu'rũmasĩtisama. Õ'acũ pũricãrẽ basio'o. Cũma ne apeyenojõ weeta basiotise marĩ'i, nicu niwĩ.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Wioгу, nipe'tise ãsã cuosere du'ucũu, mu'urẽ siru-tuwu.

²⁹ Jesú yu'ticu niwĩ:

—Diacjũta nigũti. No'o nigũnojo, yé bu'iri, tojo nicã masãrẽ yu'rũose quetire werese bu'iri cũ ya wĩ'i, cũ acawererã, cũ pacusũma, cũ põ'rã, cũ ye weseri du'ucũuwã'cã'cãrãnojo'rẽ a'tiro wa'arosa'a. ³⁰ Na cõ'awã'cã'que nemorõ peje waro bocarãsama. A'ti umucopure nemorõ wi'seri, acawererã, pacosãnumia, põ'rã, weseri bocarãsama. ãpẽrã narẽ ãa'arõ weemicã, tere bocarãsama. Be'ropu quẽ'rãrẽ Õ'acũ me'rã ninu'cũcã'rãsama. ³¹ Tojo nimicã, ni'cãrõacãrẽ wiorã weronojõ nirã be'ropure mejõ nirã nirãsama. Pãjãrã mejõ nirã quẽ'rã be'ropure wiorã weronojõ nirãsama, nicu niwĩ Jesú.

Jesú cũ wẽriatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Be'ro Jesú Jerusalẽ wa'ari ma'apu cũ bu'erã duporo u'mutãwã'cãcu niwĩ. Na Jerusalẽpu Jesure wẽjẽsĩ'rĩrãsama nĩrã, cũ uiticã ã'arã, cũ bu'erã ã'amarĩacãrã niwã. Masã na be'ro siruturã quẽ'rã uicãrã niwã. Be'ro Jesú cũ bu'erã docere pijiocu niwĩ. Pijio, cũrẽ wa'atjere werecu niwĩ.

³³ —Musã masĩ'i. Marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure a'tiro weerãsama. Pa'ia wiorã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãpũre o'orãsama. Na yu'ure wẽjẽdutiãrãsama. Náta tja ape di'tacjãrã judío masã nitirã wiorãrẽ wiaturi-arãsama. ³⁴ Yu'ure bujicã'a, tãrãrãsama. U'seco e'opeo,

yu'ure wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia numu be'ro masāgūsa'a, nicu niwī.

Santiago, Juā Jesure na sērīmi'que ni'i
(Mt 20.20-28)

³⁵ Be'ro Santiago, Juā Zebedeo pō'rā Jesú tiro wa'a, cūrē nicārā niwā:

—Ĕsārē bu'egu, ūsā sērīsere mu'u o'ocā ūasa'a.

³⁶ Na tojo nicā, sērītiña'cu niwī:

—¿Ñe'enojō yu'u weecā ūasari?

³⁷ Na yu'ticārā niwā:

—Mu'u wiogu sājāgū, ūsārē mu'urē dutitamuajā sōrōapa. Ni'cū mu'u diacjū pe'e, apī cūpe pe'e dūpoapa, nicārā niwā.

³⁸ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwī:

—Musā yu'ure sērīsere tu'omasīwe'e. Yu'u uputu pi'eti, wērīgūsa'a. ¿Yu'u pi'eti wērīatjere weronojō musā quē'rā weemasīti?

³⁹ Na yu'ticārā niwā:

—Ĕu. Pi'eti, wērīmasī'i, nicārā niwā.

Jesú narē nicu niwī:

—Diacjūta ni'i. Musā quē'rā yu'u weronojō pi'eti, wērīrāsa'a. ⁴⁰ Tojo weemicā, diacjū pe'e, cūpe pe'e musārē dūpomasītisa'a. A'te yu'u weese niwe'e. Yu'u pacu cū beseyu'cārā pe'e topu dujirāsama, nicu niwī.

⁴¹ Be'ro diez āpērā Jesú bu'erā na tojo sērīcā tu'orā, Santiago, Juā me'rā ua wa'acārā niwā. ⁴² Tojo weecā ī'agū, Jesú pijio, narē nicu niwī:

—Musā masīsa'a. A'ti nucūcārē dutirā ti di'tare miiwapa wa'asama. Na docacjārā quē'rā mejārōta dutipesama.

⁴³ Musā pūrīcā na weronojō weesome. Tojo weronojō o'orā, musā wa'teropu wiorā nisī'rīrā, āpērārē da'raco'terā weronojō niña. ⁴⁴ No'o āpērā nemorō nisī'rīgūnojo nipe'tirārē da'raco'tegu weronojō tu'oña'ña. ⁴⁵ Yu'u weronojō weeya. Ō'acū macū masū weronojō uputigu nimigū, āpērā yu'ure weetamuato nīgū mejēta a'tiwu.

Yu'u pe'e narē weetamugū a'tiwu. Tojo nicā pājārā na ña'arō wee'que wapare wērībosa wapayewīrōgū a'tiwu, nicu niwī.

Jesú Bartimeo wāmetigu caperi bajuno'tigure yu'rūo'que ni'i

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Na Jerusalēpu majārā, Jericópu etacārā niwā. Be'ro ti macāpu Jesú cū bu'erā me'rā yu'rūacu niwī. Pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. Topu Bartimeo wāmetigu Timeo macū caperi bajuno'tigu ma'a sumutopu niyeru sērīdujicu

niwĩ. ⁴⁷ “Jesú Nazarecjũ a'timi” nicã tu'ogũ, Bartimeo caricũnu'cãcu niwĩ:

—Jesú, Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁸ Pãjãrã cũrẽ “Caricũticã'ña”, ni tu'ticãrã nimiwã. Cũ pe'e tojo nimicã, nemopecã'cu niwĩ.

—Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁹ Tojo nicã tu'ogũ, Jesú tojanu'cã, a'tiro nicu niwĩ:

—Pijioya.

Na cũrẽ pijio, nicãrã niwã:

—Quero wã'cãnu'cãbaque'oya. Mu'urẽ pijimi, nicãrã niwã.

⁵⁰ Tojo weegu cũ bu'icjãrõrẽ to tuweecu bu'pumajã, Jesú tiro wa'acu niwĩ. ⁵¹ Topu ejacã, Jesú cũrẽ sêrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro yu'u weecã uasari?

—Masãrẽ bu'egu, yu'ure caperi bajucã uasa'a, nicu niwĩ.

⁵² Jesú cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Mu'u yu'ure ãjõpeoapu. Tojo weegu mu'u yu'ruono'toja'a. Wa'agusa'a, nicu niwĩ.

Tojo nirĩ curata cũ caperi ã'acu niwĩ. Be'ro Jesure ma'apu sirutuwã'cãcu niwĩ.

11

Jesú Jerusalẽ wãmetiri macãpu sãjãa'que ni'i

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Jerusalẽpu ejatjo cã'rõ du'sacaro niwũ. Betfagẽ, Betania wãmetise macãrĩ urũgũ Olivo wãmeticju põtẽorõpu ejacãrã niwã. Topu cũ bu'erã puarãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

² —Si macã marĩ põtẽorõ nirĩ macãpu wa'aya. Topu ejarã, ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenu'cõ'cure bocaekarãsa'a. Cũ ne pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrẽ pãa miitia. ³ No'o musãrẽ ãpẽrã “¿De'ro weerã tojo weeti?” nicã, “Ësã wiogu uami. Maata wiano'rõsa'a tja”, niña, nicu niwĩ.

⁴ Be'ro na wa'a, sope pu'to ma'a sumuto du'tenu'cõ'cure bocaecãrã niwã. Bocaeya, cũrẽ pãacãrã niwã.

⁵ Na tojo weeri cura topu nu'cũrã narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerãtirã cũrẽ pãati? nicãrã niwã.

⁶ Na tojo nicã tu'orã, Jesú duti'caronojõta narẽ yu'ticãrã niwã. Tojo weerã narẽ “Miaña”, nicãrã niwã. ⁷ Be'ro Jesú tiro miaa, cũ burro bu'ipu na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesú cũ bu'ipu mujãpejacu niwĩ. ⁸ Cũrẽ ãjõpeorã, pãjãrã cũ yu'ruaro ma'apu na ye su'ti bu'icjasere sêeocũucãrã niwã. ãpẽrã pũrĩ nise querire dãtecũucãrã niwã.

⁹ Cũ duporo wa'arã, cũ be'rocjãrã quẽ'rã a'tiro caricũcãrã niwã:

—Marĩ wiogure e'catise o'orã. ã'rĩ Õ'acũ o'ó'cu añubutiami. ¹⁰ Cũ wiogu sãjãtje añurõ wa'ato. Marĩ ñecũ Davi wiogu ní'caro weronojõ añurõ wa'ato. Nipe'tirã u'mũsecjãrã cũrẽ “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicãrã niwã.

¹¹ Be'ro Jesú Jerusalẽpũ sãjãejagu, Õ'acũ wi'ipũ wa'acu niwĩ. Topũ nipe'tise ti wi'i cjasere ã'ape'o, Betaniapũ cũ bu'erã me'rã wa'a wa'acu niwĩ. Ñamica'apũ niyucã, tojo weecu niwĩ.

Jesú higuera wãmeticjũ dũca marĩcjũre ñaidijaduti'que ni'i

(Mt 21.18-19)

¹² Ape numũ bo'reacã Betaniapũ ní'cãrã Jerusalẽpũ wa'acã, Jesú ujaboayũ'rũacu niwĩ. ¹³ Yoaropũ ma'a sumuto higuera wãmeticjũ ni'cãgũ añurõ pũrĩticjũre ã'acu niwĩ. Be'ro tigũ tiro dũcatisa'aba ní'gũ, ã'agũ wa'acu niwĩ. Pũrĩ peje dia'cũ nicaro niwũ. Dũcatiritero niticaro niwũ. ¹⁴ Dũca marĩcã ã'agũ, Jesú tigure nicũ niwĩ:

—Ne ãpẽrã a'tigu dũcare ba'anemosome majã, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã, cũ bu'erã tũ'ocãrã niwã.

Jesú Õ'acũ wi'ipũ duarãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Be'ro Jerusalẽpũ ejacãrã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipũ sãjãejagu, Õ'acũrẽ uũãmoroõpeoatjere duarãrẽ, tere duurãrẽ cõ'awĩrõ'cu niwĩ. Na niyeru dũcayuri mesare, na bujare duadujisere cõ'agũ, tuuquecũupe'ocã'cu niwĩ. ¹⁶ Ne apeyenojõ duasenojõrẽ ti wi'ipũ mii, yũ'rutẽrĩwjadutiticu niwĩ. ¹⁷ Narẽ bu'ẽgu, a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: “Ya wi'i 'Nipe'tirocãrã ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.” Mũsã pe'e queoro weewe'e. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã weepũ mũsã, nicũ niwĩ.

¹⁸ Pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã cũ tojo nisere tũ'ocãrã niwã. Be'ro na tũ'o, “¿De'ro wee marĩ ã'rĩrẽ wẽjẽrãsari?” ni, bu'iri a'manũ'cãcãrã niwã. Cũ bu'esere nipe'tirã tũ'omarĩamũjãcã ã'arã, cũrẽ uicãrã niwã. ¹⁹ Be'ro na'ique'ari cura Jesú ti macãrẽ ní'cu wijawã'cã, wa'a wa'acu niwĩ tja.

Higuera wãmeticjũ ñaidija'que ni'i

(Mt 21.20-22)

²⁰ Ape numũ bo'reacã tja Jerusalẽpũ wa'arã, higuera'gure nu'cõrĩputa ñai'cure ã'acãrã niwã. ²¹ Tojo weegu Pedro

Jesú “A'tigu ðucare ba'anemosome majã” ní'quere wãcũgũ, Jesure nicu niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, ĩ'aña. Sicu mu'ũ ñaiduti'cu ñaia wa'apã, nicu niwĩ.

²² Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Õ'acũrẽ ëjõpeoya. ²³ Diacjũ musãrẽ weregutĩ. No'o a'tigu ãrũgũrẽ “Dia pajiri maapu doqueñorãti” nicã, quero wa'arosa'a. Musã diacjũta ëjõpeocã, “Ësã nise diacjũta wa'arosa'a” nicã, tojo wa'arosa'a. ²⁴ Tojo weegu musãrẽ nigũti. Nipe'tise musã Õ'acũrẽ sërĩcã, “Ësãrẽ diacjũta o'ogusami” ni ëjõpeocã, tojo wa'arosa'a. ²⁵ Musã Õ'acũrẽ sërĩrãtirã, ãpërã me'rã apeyenojõ a'metu'ti'que cuorã, narẽ acobojomu'tãña yujupu. Tojo weecã, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojogusami. ²⁶ ãpërãrẽ acobojoiticãma, marĩ pacu u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojosome, nicu niwĩ.

Jesure “¿Noa dutiro me'rã tojo weeti?” ní'que ni'i
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Be'ro apaturi Jerusalẽpu ejacãrã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipu nirĩ cura a'tiro wa'acaro niwã. Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, ãpërã judío masã bu'cãrã Jesú tiropu wa'acãrã niwã. ²⁸ Jesure sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ronojõ dutise me'rã mu'ũ weesere tojo weeti? ¿Noa mu'urẽ tojo weedutigũ dutise o'ori? nicãrã niwã.

²⁹ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ũ quẽ'rã musãrẽ sërĩtiña'megũti. Musã yu'ure yu'ticã, musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, nigũti. ³⁰ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Õ'acũ o masã o'ópari cũrẽ? Yu'tiya, nicu niwĩ.

³¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Marĩ “Õ'acũ o'ócu niwĩ” nicã, cũ marĩrẽ “To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ëjõpeotiri?” nigũsami. ³² Marĩ “Õ'acũ o'óticu niwĩ; masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã, masã marĩrẽ tu'tirãsama, nicãrã niwã.

Masã Juãrẽ “Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ëjõpeocãrã niwã. Tojo weerã wiorã masãrẽ uinicãrã niwã. ³³ Tojo weerã na yu'ticãrã niwã:

—Masĩtisa'a, niyu'rucã'cãrã niwã. Tere tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'ũ quẽ'rã musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, ni werewe'e, nicu niwĩ.

12

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Be'ro Jesú pa'ia wiorãrẽ, Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, judío masã wiorãrẽ queose me'rã werecũ niwĩ:

—Ni'cũ cũ ya di'tapũ u'se ote, sã'rĩsãnu'cõsami. Topũ na u'se bipesãati pere ãtãgãpũ se'esãjãsami. Tojo nicã u'muarĩ wi'i na co'tedujati wi'ire weesami.

»Be'ro aperopũ sijagũ wa'agũ, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rasede wapa “Tocã'rõ yũ'ure u'se wiapa”, niwã'cãsami. ² Be'ro u'se ducaturiterore ti wese wiogũ aperopũ nisami. Topũ nígũ, ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure o'ósami. Cũrẽ o'ógũ, “Ya di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sãrĩgũ wa'aya”, nisami. ³ Cũ topũ ejacã, ti wese da'rarã cũrẽ ñe'e, paa, ne cã'rõ o'otimirã, o'ótõrõsama. ⁴ Be'ro apĩ cũrẽ da'raco'tegure o'ósami tja. Cũma dupoapũ cãmida're, ña'arõ bujicã'a, o'ótõrõsama.

⁵ Ti wese wiogũ apĩrẽ o'ónemosami tja. ã'rĩma diacjũta wẽjẽcã'sama. Be'ro pãjãrã o'ónemosami. ãpẽrãrẽ paasama. ãpẽrãrẽ wẽjẽcã'sama.

⁶ »Cũ macũ upũtu ma'igũ dia'cũ du'sasami. Be'ropũ cũrẽ o'ósami. A'tiro wãcũmisami: “Yũ'u macũrẽ wiopesase me'rã i'arãsama”, nimisami. ⁷ Wiogũ macũ na tiropũ etacã, ti wese da'rari masã a'tiro nisama: “ã'rĩta nimi be'ropũ a'ti wesere ñe'eacjũ. Ma. Cũrẽ wẽjẽrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, ni wãcũsama. ⁸ Be'ro cũrẽ ñe'e, wẽjẽcã'sama. Tu'ajanũ'cõ, ti wese sumutopũ cũ upũre cõ'asama, nicũ niwĩ Jesú.

⁹ Be'ro Jesú narẽ ninemocũ niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogũ narẽ ¿de'ro weegusari? A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ya di'ta da'rarãrẽ wẽjẽcõ'ape'o, ãpẽrãrẽ ti di'tare o'ogũsami.

¹⁰ »Mũsã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'epã. Yũ'ure wa'atjere a'tiro ojano'wã:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'ãca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e ni'cã wi'i tutuari wi'i yeenu'cãmũjãsama.

¹¹ Õ'acũ marĩ wiogũ na cõ'ãca pjĩ me'rã tojo weesami.

Cũ tojo wee'que “Añubutia'a”, ni tu'oña'no'o, ni ojano'wã, nicũ niwĩ Jesú.

¹² Wiorã te queose me'rã cũ ucũcã, “Ësãrẽta ucũgũ weesami”, nicãrã niwã. Tojo weerã cũrẽ ñe'esĩrĩmicãrã

niwã. Masãrẽ ui nicãrã niwã. Tojo weerã ñe'emasĩti, wa'a wa'acãrã niwã.

Weeta'sase me'rã Jesure bu'iri a'marã na sërĩtiña'que ni'i
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Be'ro wiorã fariseo masãrẽ, tojo nicã Herode ya curuacjãrãrẽ Jesú tiropu o'ócãrã niwã. Na Jesure mejẽcã yu'ticã uarã, bu'iri bocasĩ'rĩrã, tojo weecãrã niwã. ¹⁴ Be'ro na o'ó'cãrã Jesú tiropu ejarã, a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u nisetisere masĩ'i. Masã yu'ure “¿De'ro wãcũrãsarĩ?” nirõ marĩrõ diacjũ ucũ'u. Õ'acũ yere diacjũ were'e. Æpẽrã “Wiorã nima” nirõ marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ã'a'a. Mu'urẽ apeyenojõ sërĩtiña'sĩ'rĩsa'a. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩrẽ dutise ¿añuti o ña'a nitine? ni sërĩtiña'cãrã niwã.

¹⁵ Jesú pe'e na weeta'sase me'rã sërĩtiña'cã ã'agũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure mejẽcã yu'tigu, bu'iri bocagusami nisĩ'rĩrã, sërĩtiña'ti? Niyeru kujire miitia, nicu niwĩ.

¹⁶ Tojo weerã ti kujire miiticãrã niwã. Tere ã'agũ, Jesú sërĩtiña'cu niwĩ:

—¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicu niwĩ.

Na yu'ticãrã niwã:

—Cesã, romano masã wiogu queose, cũ wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

¹⁷ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—To pũricãrẽ César, romano wiogu wapayedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Õ'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicu niwĩ.

Cũ tojo yu'ticã tu'orã, tu'omarĩa wa'acãrã niwã.

Masã wẽrĩca be'ro masãsere Jesure sërĩtiña'que ni'i
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Be'ro Æpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩcãrã masãsome”, ni êjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

¹⁹ —Masãrẽ bu'egu, Moisé a'tiro dutise cũucu niwĩ: “Ni'cũ numotigu põ'rãtitimigũ wẽrĩcã, cũ acabiji cũ numo ní'core nuorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimũ'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicu niwĩ. ²⁰ Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi numoti, põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. ²¹ Cũ be'rocjũ cũ ma'mi numorẽ nuorẽcu niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. Be'rocjũ quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. ²² Tojo dia'cũ te nituogupure tojo wa'aturiadijacaro niwũ. Be'ro na numo ní'co quẽ'rã wẽrĩa wa'aco niwõ. ²³ Na siete

core n̄moticārā niwā. To pūrīcārē wērī'cārā masācā, ¿ni'í n̄mo tojabutiagosari? nicārā niwā.

²⁴ Tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'ticu niwī:

—Musā wisiyu'rua'a. Ō'acū ye queti ojāca pūrī cjasere ne masīwe'e. Ō'acū cū tutuase quē'rārē masīwe'e. ²⁵ Wērī'cārā na masāca be'ro n̄motisome. Pō'rā numia quē'rārē numisosome. Ō'acūrē wereco'terā u'musepu nirā weronojō nirāsama. ²⁶ Apeyenojō musārē wērī'cārā masāsere werenemogūti. Musā Moisé ojāca pūrīrē bu'epā. Ō'acū cārē ni'cā yucūsi ūjūrī sitipu a'tiro ucūcu niwī: “Yu'u Ō'acū ni'i. Mu'u ñecūsumua Abrahā, Isaa, Jacob wiogu ni'i”, nicu niwī. ²⁷ Cū, “Na wiogu ni'i” nīgū, “Yu'u tiropu catima”, nigū weecu niwī. Ō'acū catirā wiogu nimi. Wērībajuduti'cārā marīma. Tojo weerā musā, “Wērī'cārā masāsome” nīrā, wisiyu'rua'a, nicu niwī Jesú.

Moisé dutise cūu'que ni'cārō añuyu'r̄nu'cārō ni'i nise ni'i (Mt 22.34-40)

²⁸ Apī quē'rā topu Moisé oja'quere bu'eri masū Jesú tiro nicu niwī. Jesure saduceo masā me'rā uputu ucūcā tu'ocu niwī. Tojo weegu Jesú añurō yu'time'rīcā ī'agū, cūrē sērītiña'cu niwī:

—Moisé cū duti'que ¿disenojō waro apeye yu'r̄uro añuyu'r̄nu'cāti? nicu niwī.

²⁹ Jesú cūrē yu'ticu niwī:

—Apeye dutise yu'r̄uro a'te nemorō añuyu'r̄nu'cā'a. A'tiro ni'i: “Tu'oya, Israe curuacjārā. Ō'acū marī wiogu ni'cūta wiogu waro nimi. ³⁰ Tojo weerā Ō'acū marī wiogure nipe'tise musā ējōpeose me'rā, musā wācūse me'rā, musā tu'oña'se me'rā, tojo nicā musā tutuase me'rā ma'iña.” A'te ni'i apeye yu'r̄uro niyu'r̄nu'cāse. ³¹ A'te be'rore tojocureta ni'i, nīrō. A'te ni'i. “Marī basu ma'irōnojōta āpērārē ma'irōna'a.” Apeyepua a'te nemorō marīsa'a, nicu niwī Jesú.

³² Cū tojo nicā tu'ogu, Moisé oja'quere bu'eri masū a'tiro nicu niwī:

—Masārē bu'egu, mu'u diacjū waro ucū'u. Tojota ni'i mu'u nise. Ō'acū ni'cūta nisami. Apī cū yu'r̄uro nigūpu marīsami. ³³ Ō'acūrē marī ējōpeose me'rā, marī tu'oña'se me'rā, marī wācūse me'rā, marī tutuase me'rā ma'ise apeye nemorō niyu'r̄nu'cā'a. Tojo nicā marī basu ma'irōnojōta āpērārē ma'ise añu ni'i. Nipe'tise marī wa'icārā ūjūamorōpeose nemorō wapati'i. Tojo nicā nipe'tise ñubuepeoropu ūjūamorōpeorāti nise nemorō wapati'i, nicu niwī.

³⁴ Jesú cǔ weesooro marĩrõ añurõ ucũme'rĩcã ĩ'agũ, cǔrẽ nicũ niwĩ:

—Cã'rõacã du'sa'a mu'ũ Õ'acũrẽ añurõ ẽjõpeo yu'rutẽriatjo, nicũ niwĩ.

A'te be'rore ne ni'cũ Jesure sẽrĩtiña'ma'aticũ niwĩ.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sẽrĩtiña'que ni'i

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesú Õ'acũ wi'ipũ bu'égũ, masãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã Cristo Õ'acũ bese'cure “Davi pãrãmi nimi” nisari? ³⁶ Davita Espiritu Santu cǔ masĩse o'oro me'rã a'tiro ni ojacũ niwĩ:

Õ'acũ u'musepũ nigũ cǔ macũrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicũ niwĩ:

“Yu'ũ tiro wiogũ dujiri cũmurõpũ dujigusa'a.

Mu'ũ to dujicã, mu'ũrẽ ĩ'atu'ti'cãrãrẽ docaque'acã weeguti”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ Davi.

³⁷ Davi basuta Õ'acũ bese'cũ Cristore “Yu'ũ wiogũ nimi”, nicũ niwĩ. Tojo weegũ cǔ pãrãmi se'saro nirõnojõ o'ogũ, cǔ wiogũ nicũ niwĩ, nicũ niwĩ Jesú.

Masã pãjãrã topure nirã tu'saroputa Jesú weresere tu'otu'sacãrã niwã.

Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ “Na tojo weema” nise ni'i
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesú masãrẽ bu'égũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'omasĩña. Mũsãrẽ ĩ'ato nĩrã, su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopũ wiopesase me'rã añuduticã uasama. ³⁹ Na nerẽse wi'seripũ wiorã na dujiwũase cũmurĩpũ dujisĩ'rĩsama. Bosenũmu weeropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama. ⁴⁰ Wapewia numia ye wi'serire ẽ'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdutipirã yoacã ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũnu'cãno'ajã nima, nicũ niwĩ Jesú.

Ni'cõ wapewio pajasecũogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i
(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesú Õ'acũ wi'ipũ nigũ, masã niyeru o'orã sãawũase acari põtõorõ dujicũ niwĩ. Masã te acaripũ niyeru sãacã, ĩ'adujibajaque'acũ niwĩ. Pãjãrã pajiro niyeru cũorãrẽ pajiro sãacã ĩ'acũ niwĩ. ⁴² Na te acaripũ sãarĩ cura ni'cõ wapewio pajasecũogo ejaco niwõ. Co pũa cuji niyeru wapamarĩse cujiri ni'cã acaropũ sãaco niwõ. ⁴³ Co tojo wéeca be'ro Jesú cǔ bu'erãrẽ pijio, narẽ nicũ niwĩ:

—Diacjũ musārē wereguti. Ō'acũ ĩ'orõpũ a'tigo wapewio pajasecũogo nipe'tirã yu'ruoro o'oyu'rũnu'cãmo. ⁴⁴ Āpērã pe'e narē du'sasere o'oama. Co pe'e pajasecũogo nimigõ, co cõomi'que, co ba'acatibo'queacãrē o'ope'ocã'mo, nicũ niwĩ.

13

Jesú "Ō'acũ wi'i, Jerusalé cja wi'i cõ'ano'rõsa'a" ní'que ni'i
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesú Ō'acũ wi'ipũ wijaari cura ni'cũ cũ bu'egu a'tiro nicũ niwĩ:

—Ūsārē bu'egu, a'ti wi'i na ũtãpaga me'rã yee'que pacare ĩ'aña. Ti wi'i añubutiari wi'ijo ni'i, nicũ niwĩ.

² Jesú cãrē yu'ticũ niwĩ:

—Mu'ũ a'ti wi'i yéeca wi'ire ĩ'amisa'a. Be'ro ne ni'cãgã ũtãgã apega bu'ipũ yeeturiamũjã'que tojasome. Nipe'tise matõdijono'rõsa'a, nicũ niwĩ.

A'ti mũcõo pe'tise dũporo Jesú "A'tiro wa'arosa'a" ní'que ni'i

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã ũrũgũ Olivo Ō'acũ wi'i põtõorõ nicjũpũ wa'acãrã niwã. Jesú topũ dujiri cura Pedro, Santiago, Juã, André ãpērã tũ'otiropũ cãrē sērĩtiña'cãrã niwã:

⁴ —Wereya ũsārē. ¿De'ro nicã mu'ũ "Ō'acũ wi'i cjase ũtãpagare matõdijono'rõsa'a" ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojõ me'rã ĩ'ogũsari a'te tojo wa'atjere? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narē yu'ticũ niwĩ:

—Āpērã musārē nisoori nírã, tũ'omasĩña. ⁶ Pãjãrã a'tiro nisoorãsama: "Yu'ũ Ō'acũ tutuaro me'rã wee'e; Ō'acũ bese'cũ Cristo ni'i", nirãsama. Na tojo nisere tũ'orã, pãjãrã siruturãsama.

⁷ »Musã a'mewējēse quetire tũ'orã, "Topũ tojo wa'aporo" nicã tũ'orãsa'a. Tere tũ'orã, ucũaticã'ña. Te a'tirota wa'arosa'a. Tojo nimirõ, a'ti mũcõo pe'tiatjo du'sarosa'a yujupũ. ⁸ Ni'cã curuacjãrã ape curuacjãrã me'rã a'mequērãsama. Tojo nicã ni'cã di'tacjãrã ape di'tacjãrã me'rã a'mewējērãsama. Pũrõ apesepũre di'ta narãsãse wa'arosa'a. Ūjaboase wa'arosa'a. A'te nipe'tise peje me'rã masã ne waro pi'etiwiã'cõse ni'i. Numio co macũrē wũase dũporo pũrise nu'cãrõ weronojõ nirõsa'a.

⁹ »Musārē ñe'e, wiorã tiropũ miarãsama. Musã nerēse wi'seripũre paaperãsama. Musã yu'ũre ějõpeose wapa wiorã wa'teropũ miano'rãsa'a. Tojo weecã, yé cjasere wererãsa'a. Tojo weerã musã basu añurõ wãcũtu'oña'ña.

¹⁰ A'ti mũcõo pe'tiatji dũporo nipe'tirocãrãrē Ō'acũ masārē

yu'rwoose quetire werese'sabi'ano'rōsa'a. ¹¹ Musārē wiorā tiropu miacā, wācūque'titirāta wa'aya. “¿Ûsā de'ro ucūrāsariba topure?” ni wācūticā'ña. Õ'acū musārē wācūse o'osere topure ucūña. Musā mejēta ucūrāsa'a. Espiritu Santu ucūgūsami. ¹² Ni'cū pō'rā wiorāpure a'merī weresā, wējēcā weerāsama. Na pacusumua quē'rā na pō'rārē wiorāpure weresārāsama. Na pō'rā quē'rā mejārōta na pacusumarē yu'runu'cā, wērīcā weerāsama. ¹³ Nipe'tirocjārā masā musārē yu'ure ējōpeose bu'iri ī'atu'tirāsama. Yu'ure ējōpeoyapatirā pūrīcā yu'rūwetirāsama. Yu'u pacu tiropu catinu'cūrāsama.

¹⁴ »Dūporocjūpu Õ'acū ye queti weremu'tārī masū Danie wāmetigu a'ti umuco pe'tiatji dūporo wa'atjere ojayucu niwī. “Ña'agū Õ'acū yabiganojō cū ya wi'ipu sājātíganojō Jerusalé cja wi'i añurī wi'ipure sājāa, nu'cūgūsami. Tojo weegu cū sājāase me'rā ti wi'i ña'ase marīrī wi'ire do-jorēgūsami”, ni ojayucu niwī. Cūrē ti wi'ipu nicā ī'arā, musā a'ti pūrīrē bu'e tū'omasīña. Tojo wa'acā ī'arā, Õ'acū bu'iri da'regusami nīrā, Judeapu nīrā ūrūpagupu du'tiaya. ¹⁵ Tojo wa'ari nūmurē wi'i dūposārī opa sirapu soo pesaganojō po'peapu cjasere sājāa dūretimigū, di-acjūta wa'a wa'aya. ¹⁶ Wesepu tō'ogū quē'rā ne wi'ipu tojaa, duregu wa'aticā'ña. ¹⁷ Tojo wa'ase nūmurī numia nijīpacosānumiarē, pō'rā mi'rīrā cūorārē bujaweose nūmurī nīrōsa'a. Na umūñarō wa'amasīsoma. ¹⁸ “Yusuase nūmurīrē tojo wa'aticā'to” ni, Õ'acūrē sērīña. ¹⁹ Tojo wa'ase nūmurī pi'etise nūmurī nīrōsa'a. Õ'acū a'ti turire wéeca be'rore tocā'rō pi'etise marīcaro niwū. Be'ropu quē'rārē tocā'rō waro pi'etise marīrōsa'a. ²⁰ Õ'acū pi'etise nūmurīrē duoticāma, ne ni'cū yu'rūwetitibutiabosami. Õ'acū pe'e cū yarā, cū bese'cārārē wéégu, tojo wa'ase nūmurīrē duogusami.

²¹ »Tojo wa'ari curare āpērā musārē nisoorāsama: “Jāa, ī'aña. Õ'acū bese'cu Cristo a'to nimi. Topu nimi”, nīrāsama. Na tojo nicā, ējōpeoticā'ña. ²² Pājārā nisoori masā a'tirāsama. A'tiro nīrāsama: “Yu'u Õ'acū bese'cu Cristo ni'i. Õ'acū ye quetire weremu'tārī masā ni'i”, nisoorāsama. Peje wee'ose weerāsama narē ējōpeoato nīrā. Basiocāma, Õ'acū cū bese'cārāpureta ējōpeodu'ucā weesi'rīrāsama. Tojo weerā narē ne ējōpeoticā'ña. ²³ Musā tojo wa'asere añurō tū'omasīña. Te niatjeta musārē wereyutoja'a, nicu niwī Jesús.

Õ'acū macū masū weronojō uputigu ¿de'ro wee

a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Jesús a'tiro ni werenemocũ niwĩ:

—Te pi'etise nũmũrĩ yũ'rúca be'ro mujĩpũ ɯmũcocjũ na'itĩ'a wa'agusami. Ñamicjũ quẽ'rã bo'reyusome. ²⁵ Ñocõa burudijarãsama. Nipe'tirã ɯ'muarõpũ nirã narãsacã weeno'rãsama. ²⁶ Tojo wa'ari cura nipe'tirã yũ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upatigũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã ĩ'arãsama. ²⁷ Be'ro yũ'ure wereco'terãrẽ o'õgũti. Na neorãsama yũ'ɯ bese'cãrã nipe'tiro no'o nirõcjãrãrẽ.

²⁸ »Mũsãrẽ otecjũ higueraɣũ wãmeticjũ me'rã queose o'õgũti. Tigũ dũpũripũ pũrĩ ñasãwĩjisãjãcã, “Cũ'ma wa'arotiro wee'e”, nisa'a. ²⁹ A'te weronojõ yũ'ɯ todũporo ní'que peje wa'acã ĩ'arã, “Cã'rõacã Jesús a'ti di'ta wĩogu sãjãtjo dũ'sasa'a”, niña. ³⁰ Diacjũ mũsãrẽ werẽgũti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ĩ'ape'ocã'rãsama. ³¹ A'ti ɯmũco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'ɯ ucũse, yũ'ɯ bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'ɯ ní'que queoro wa'arosa'a.

³² »Yũ'ɯ apaturi a'tiatjema ti nũmũ nicã, ti hora nicã a'tigusã'a nisere ne masĩno'ña marĩ'i. Õ'acũrẽ wereco'terã ɯ'mũsecjãrã, yũ'ɯ Õ'acũ macũ quẽ'rã masĩwe'e. Yũ'ɯ pacũ Õ'acũ ni'cũta masĩsami.

³³ »Tojo weerã mũsã añurõ wãcũ, tũ'omasĩyuya. “¿De'ro nicã a'tigusari?” ni ñubue, co'tenu'cũcã'ña. Yũ'ɯ a'tiatjere mũsã ne masĩwe'e. ³⁴ Mũsãrẽ queose me'rã werẽgũti. Ni'cũ masũ yoaropũ sijagũ wa'asami. Cũ wa'ase dũporo cũrẽ da'racõ'terãrẽ cũ ya wi'ire “Co'teapa”, nisami. Nánũcũrẽ na da'ratjere cũusami. Sope co'tegure “Sopere co'teya”, nisami. ³⁵ Na weronojõ mũsã niña. Námarĩcã na wĩogu dajatjere ne masĩtisama. Na'ique'ari cura, ñami deco, cãrẽ'quẽ uuri cura, o bo'reacã ní'gũ nibosami. Mũsã quẽ'rã na weronojõ masĩtimirã, yũ'ure co'teya. ³⁶ Yũ'ɯ wãcũña marĩrõ a'ti, mũsãrẽ cãrĩrãrẽ weronojõ bocaiejape-jasĩ'rĩtisa'a. ³⁷ Yũ'ɯ mũsãrẽ nisere nipe'tirãrẽ nigũti. Añurõ wãcũ, co'teyuya, ni werẽcũ niwĩ Jesús.

14

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pũa nũmũ Pascua bosẽnũmũ, pã bũcuase me'rã na morẽti'quere ba'ari bosẽnũmũ dũ'sacaro niwũ. Ti bosẽnũmũ judío masã na ñecũsumũa Egiptopũ ní'cãrã

wijawā'cā'quere wācūrī bosenuṃmu nicaro niwā. Pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā ¿de'ro wee Jesure ñe'e wējērāsari? nírā, weesoome'rīse me'rā na weeatjere apoyucārā niwā. ² Tojo nírā, a'tiro nicārā niwā:

—Bosenuṃmu nicā weeticārā. Masā cūrē ma'írā, no'o ũaro caricūma'a, marī tojo weesere dojorēbosama, nicārā niwā.

Ni'cō numio Jesure ma'iyu'rugo ũ'mūtise piopeo'que ni'i
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Na “Jesure wējērāti” ni apocaterore Jesús Betaniapu nicu niwī. Simó cāmi boa, yu'rū'cu ya wi'ipu nicu niwī. Jesús cū ba'adujiri cura ni'cō numio ũ'mūticia cūogo ejaco niwō. Tiga acosticja ũ'mūtise nardo wāmetise wapabujusere poseticaro niwā. Ti ñacōrē pe'equejo, Jesús dūpoa bu'ipu ũ'mūtisere piopeoco niwō. ⁴ Āpērā topu nirá co tojo weecā ĩ'arā, uayu'ruacārā niwā. Tojo weerā a'tiro a'merī ucūcārā niwā:

—¿De'ro weego co a'te ũ'mūtise wapabujusere mejō waro tojo weecō'ati? ⁵ A'te ni'cā cū'ma da'rase wapa wapata'aro weronojō duago, bocano'boapā. Te me'rā pajasecūorārē weetamuboapō, nicārā niwā. Co tojo weesere tu'satirā, pūrō tu'ticārā niwā.

⁶ Jesús pe'e narē nicu niwī:

—Cariboticā'ña. ¿De'ro weerā core cariboti? A'tere yu'ure tojo wéégo, añurō weego weemo. ⁷ Pajasecūorā mūsā wa'teropu ninu'cūcā'rāsama. Mūsā no'o ũaritero narē añurō weetamumasī'i. Yu'uma mūsā wa'teropu ninu'cūcā ĩ'asome. ⁸ A'tigo yu'ure co weesī'rīrō pōtēorō añurō weemo. Co yu'ure piopeogo ũ'mūtisere apoyu, na yaarā ũ'mūtise wa'reatjo weronojō yu'ure weeyumo. ⁹ Diacjū mūsārē weregūti. A'ti di'tapure no'o nirō yu'ū masārē yu'ruose quetire werecusiarā, a'tigo co yu'ure wee'quere wācūdutarā wererāsama, nicu niwī.

Juda wiorāpūre Jesure o'oa'tje cjasē ni'i
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jesús numiorē tojo níca be'ro Jesús bu'erā doce me'rācjū ní'cu Juda Iscariote a'tiro weecu niwī. Pa'ia wiorā tiropu wa'a, Jesure cū o'oa'tje cjasere na me'rā ucūgū wa'acu niwī. ¹¹ Cū tojo nisere tu'orā, ũpūtu e'catirā, “Mū'urē niyeru wapayerāti”, nicārā niwā Judare. “¿De'ro nicā yu'ure Jesure wiorāpūre o'oroũamitito?” ni wācūcu niwī Juda.

Jesús cū bu'erā me'rā ba'atuo'que ni'i
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Masã pã bucuase me'rã morëti'quere ba'ari bosenuu ninu'cãcaro niwã. Ti nuuu nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũ na Pascua bosenuu ba'acjare wëjësama. Titare Jesú bu'erã cãrë sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opu marĩ Pascua bosenuu ba'atjore apoyucã uasari? nicãrã niwã.

¹³ Tojo nicã tu'ogu, puarã cũ bu'erãrë o'ocu niwĩ. A'tiro narë werecu niwĩ:

—Jerusalëpu wa'aya. Topu ni'cũ masũ acoga tuupeogure bocaejapejarãsa'a. Cũ no'o wa'aro sirutuya. ¹⁴ Cũ sãjãarõ ti wi'i wiogure niña: “Ësarë bu'egu a'tiro niami: ‘¿No'opu nisari yu'u bu'erã me'rã Pascua bosenuu ba'atji tucũ?’ niami”, niña. ¹⁵ Musã tojo nicã, u'muarõca tucũ apoyuca tucũjopu musãrë ï'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nío'ocu niwĩ Jesú.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erã wa'a, Jerusalëpu etacãrã niwã. Topu etarã, Jesú cũ ní'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

¹⁷ Na'ique'aca be'ro Jesú cũ bu'erã doce me'rã ti wi'ipure etacu niwĩ. ¹⁸ Na ba'ari cura Jesú cũ bu'erãrë nicu niwĩ:

—Diacjũ musãrë wereguti. Musã me'rãcjũ ni'cũ marĩ me'rã ba'adujigu wiorãpure yu'ure wëjëdutigu o'ogusami, nicu niwĩ.

¹⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, uputu bujaweticãrã niwã. Nãnu'cũ a'merĩ sërĩtiña'cãrã niwã:

—Yu'uta nicã'sa'aba, nicãrã niwã.

²⁰ Jesú narë yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ musã doce me'rãcjũ yu'u me'rã a'ti papu yosoba'agu nimi. ²¹ Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩ ní'caronojõta wa'arosa'a. Tojo wa'acã, yu'ure wiorãpure o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a. Cũ diacjũta bajuatiyu'rucã, nemorõ añubopã, nicu niwĩ.

²² Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ari cura pãgãrë mii, cũ pacu Õ'acũrë e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, tigare ducawaa, narë o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Ba'aya. A'te yu'u upu ni'i, nicu niwĩ.

²³ Be'ro sĩ'rĩrĩ pare mii, Õ'acũrë e'catise o'ocu niwĩ tja. Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrë tiacu niwĩ. Nipe'tirã ti pa cjasere sĩ'rĩpe'ticã'cãrã niwã. ²⁴ Narë tãagũ, nicu niwĩ:

—A'te yé dí ni'i. Masã ña'arõ wee'quere wëĩ wapaye-bosagusa'a. Õ'acũ musãrë apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cũugũsami. Yu'u wëĩgũ, dí o'maburose me'rã pãjãrã añurõ weeno'rãsama. ²⁵ Diacjũ musãrë wereguti. A'te u'seducaco vino marĩ ni'cãrõcã sĩ'rĩrõ weronojõ weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sõrõcãpu,

musã me'rã apaturi ma'ma vino sî'rînemogûsa'a tja, nicu niwî Jesú.

Jesú Pedrore "Mu'u yu'ure 'Masîwe'e' nigûsa'a" ní'que ni'i

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jesú cû bu'erã me'rã ba'áca be'ro Ô'acûrê basapeotoja, ti wi'ire wijaa wa'acãrã niwã. Wijaa, ûrûgû Olivo wãmeticjupû wa'acãrã niwã. ²⁷ Topû wa'agu, Jesú narê nicu niwî:

—Musã nipe'tirã a'ti ñami uirã, yu'ure cõ'awã'cãpe'tia wa'arãsa'a. Musã tojo weeatje Ô'acû ye queti ojãca pûrîpû ní'rõnojõta wa'arosa'a. A'tiro ojano'wû: "Yu'u oveja co'tegure wêjêno'cã weegusa'a. Tojo weecã, cû yarã oveja no'o ñaro omastearãsama", niwû. ²⁸ Be'ro yu'u wêrî'cãpû masãca be'ro musã dãporo Galilea di'tapû wa'ayutojagusa'a, nicu niwî.

²⁹ Cû tojo nicã tu'ogu, Pedro yu'ticu niwî:

—Ãpêrã mu'urê cõ'awã'cãcã, yu'u pûrîcã ne wa'asome, nicu niwî.

³⁰ Tojo nisere tu'ogu, Jesú nicu niwî:

—Diacjû mu'urê weregati. Ni'cãcã ñami puati cãrê'quê uuati dãporo yu'ure i'tiati "Cûrê masîwe'e", nigûsa'a, nicu niwî.

³¹ Tojo nicã tu'omigû, Pedro ninemocu niwî:

—Yu'u pûrîcã na yu'ure wêjêsî'rîcãma, "Cû me'rã boaguti", nigûsa'a. "Cûrê masîwe'e" nisome, nicu niwî. Be'ro nipe'tirã cû bu'erã Pedro ní'caronojõta niburocãrã niwã.

Jesú Getsemaní wãmetiropû cû pacure ñubue'que ni'i

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Olivo wãmeticjû ûrûgûpû wa'arã, tigu du'pocã Getsemaní wãmetiropû etacãrã niwã. Topû Jesú cû bu'erãrê a'tiro nicu niwî:

—Yu'u ñubuegu wa'ari cura a'topû dujîniña yujupû, nicu niwî.

³³ Topû ñubuegu wa'agu, Pedro, Santiago, Juãrê miacu niwî. Cû uputu waro ejeripõ'rãpû wãcûque'ti, bujaweticu niwî. ³⁴ Narê nicu niwî:

—Yu'ure wêrîtawioro, bujawetise yu'rumajãsa'a. Musã a'to tojayá. Ne cãrîticã'ña, nicu niwî narê.

³⁵⁻³⁶ Tojo níca be'ro yoacurero na yu'ruro wa'a, di'tapû paamu'rîque'agu, cû pacure sêrîgû, a'tiro nicu niwî:

—Pacu, mu'urê nipe'tise basio'o. Mu'u ñacã, yu'ure a'te ña'arõ yu'rúatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u ñaro weeticã'ña. Mu'u ñaro pe'e wa'ato, nicu niwî.

³⁷ Be'ro cã bu'erã tiropu majãmitojacu niwĩ. Narẽ cãrĩ'cãrãpũre bocaejacu niwĩ. Pedrore nicu niwĩ:

—Simó, ¿mu'u cãrĩgũ weeti? ¿Ne cã'rõacã cãrĩtimigũ, tu'sumasĩtisari? ³⁸ Cãrĩticã'ña. Wãtĩ mäsãrẽ niquesãticã'to nĩrã, Õ'acũrẽ sãrĩña. Mäsã wãcũsepũ me'rãma yũ'ure ëjõpeonu'cũsĩ'rĩmisa'a. Mäsã se'saro tojo weesĩ'rĩmirã, wãcũtutuamasĩtisa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ sãrĩña, nicu niwĩ.

³⁹ Tojo nĩca be'ro majãmitojagu, cã pacũre sãrĩ'caronojõta sãrĩcu niwĩ tja. ⁴⁰ Sãrĩca be'ro cã bu'erã tiropu majãmitojagu, cãrĩ'cãrãpũre bocaejacu niwĩ tja. Narẽ wũja pũrĩyũ'ruacarõ niwũ. Tojo weerã cãrẽ de'ro wee yũ'timasiticãrã niwã. ⁴¹ Be'ro apaturi Jesú cã pacũre sãrĩtuogu wa'acu niwĩ. Tojatagu, cã bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—Ni'cãrõacãma sooya, cãrĩña majã. Tocã'rõta ni'i. Ni'cãrõacãrẽ yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure masã ña'arãpũre o'oatje etatoja'a. ⁴² Wã'cãnu'cãña. Te'a, na tiropu wa'arã. Yũ'ure o'oacjũ a'titojami, nicu niwĩ Jesú.

Jesure ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Jesú cã bu'erãrẽ ucũrĩ cura na me'rãcjũ ni'cu Juda etacu niwĩ. Cã me'rã pãjãrã masã di'pĩrĩ cãorã yucũpagu me'rã a'ticãrã niwã. Na pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, judío masã bucãrã o'óno'cãrã nicãrã niwã. ⁴⁴ Juda Jesure wiari masũ narẽ a'tiro niyutojacu niwĩ:

—Yũ'u wa'suporopu mi'miacjũ cãta nigũsami. Cãrẽ ñe'e, añurõ du'te miapa, nicu niwĩ.

⁴⁵ Juda Jesú tiropu etagu, a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ure bu'egu. Tojo nĩgũta, cãrẽ mi'micu niwĩ. ⁴⁶ Tojo weecã ï'arã, Jesure ñe'ewã'cã wa'acãrã niwã.

⁴⁷ Cãrẽ ñe'erĩ cura ni'cũ topu nu'cũgũ cã ya di'pĩrẽ weje-wee, pa'ia wiogũre da'raco'tegũre o'mepero dũtepã'rẽcã'cu niwĩ. ⁴⁸ Jesú masãrẽ nicu niwĩ:

—¿Yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yũ'ure di'pĩrĩ, yucũpagu me'rã ñe'erã a'tiati? ⁴⁹ Nipe'tise nũmũrĩ yũ'u Õ'acũ wi'i mäsã wa'teropu bu'eduiwu. Titare mäsã yũ'ure ñe'etiwu. A'te mäsã ni'cãrõacã weese todũporopu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta wa'a'a, nicu niwĩ.

⁵⁰ Jesure ñe'ecã ï'arã, cã bu'erã ni'cãrẽta cõ'anũ'cõ, du'tiwa'cãpe'tia wa'acãrã niwã.

Ni'cũ ma'mu du'tiwã'cã'que ni'i

⁵¹ Jesure ñe'ewã'cãcã, ni'cũ ma'mu cã cãrĩgũ omãca casero me'rã omãtjãgũ sirutucu niwĩ. Be'ro ãpẽrã cãrẽ

ñe'ecārã niwã. ⁵² Tojo weecã, cū oma'carore cō'acã'cū niwĩ. Cõ'a, su'ti marĩgũ omawã'cã wa'acū niwĩ.

Jesure wiorã tiropu mia'que ni'i

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Jesure ñe'e, pa'ia wiogu tiropu miacārã niwã. Topu nipe'tirã pa'ia wiorã, judío masã bucūrã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerēcārã niwã. ⁵⁴ Pedro pe'e Jesure yoacurero pa'ia wiogu ya wi'i sope pu'topu sirututuocu niwĩ. Topu surara pu'to ejanujã, na me'rã pecame'e sō'madujicu niwĩ.

⁵⁵ Pa'ia wiorã, tojo nicã nipe'tirã wiorã “¿De'ro wee Jesure weresārõuamitito?” nicārã niwã. Cūrẽ wějēsĩ'rĩrã, tojo nicārã niwã. Cūrẽ wějēsĩ'rĩmirã, bu'iri ne bocaticārã niwã. ⁵⁶ Pãjãrã cūrẽ weresã, nisoocārã niwã. Ni'cārõnojõ weresãtiyucã, basioticaro niwũ. ⁵⁷ Æpērã wã'cãnũ'cã, nisoose me'rã weresãcārã niwã. A'tiro nicārã niwã:

⁵⁸ — Æ'rĩrẽ a'tiro nicã tu'owu: “Yũ'u a'ti wi'i Õ'acũ wi'ire masã wéeca wi'ire cõ'adijope'oguti. Be'ro i'tia numu be'ro ape wi'i tu'ajanũ'cõgũti. Ti wi'i masã wéeca wi'i mejẽta nirõsa'a”, niwĩ, nicārã niwã.

⁵⁹ Tojo nimirã, na nisere ni'cārõnojõ wãcũticārã niwã.

⁶⁰ Na tojo nicã tu'ogu, pa'ia wiogu na wa'teropu wã'cãnũ'cã, Jesure sērĩtiña'cū niwĩ:

—¿Mũ'urẽ tojo nisere yu'tiweti? ¿De'ro ni yu'tigusari na weresãsere? nicū niwĩ.

⁶¹ Jesú yu'titiyu'rucã'cū niwĩ. Cũ yu'titicã ĩ'agũ, pa'ia wiogu apaturi sērĩtiña'nemocū niwĩ:

—¿Mũ'uta niti Õ'acũ bese'cū Cristo, Õ'acũ añugũ macũ na nigũ? ni sērĩtiña'cū niwĩ.

⁶² Jesú cūrẽ yu'ticu niwĩ:

—Cũta ni'i. Musã yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu Õ'acũ pu'topu dujicã ĩ'arãsa'a. Cũ u'musepu nigũ tutuayũ'rũami. Yũ'u o'mecururipu dijaticã ĩ'arãsa'a, nicū niwĩ.

⁶³ Tojo nicã tu'ogu, pa'ia wiogu uasere ĩ'ogũ, cū basu cū ye su'tire wejetũ'rēcū niwĩ. A'tiro nicū niwĩ:

—Æpērã cūrẽ weresãrã uanemowe'e. ⁶⁴ Musã Õ'acũrẽ ña'arõ cū ní'quere tu'oapu. ¿De'ro tu'oña'ti musã? nicū niwĩ.

Nipe'tirã topu nirã “Cūrẽ wějērõua'a”, nicārã niwã.

⁶⁵ Na tojo nicã tu'orã, Æpērã a'tiro weecārã niwã. Cūrẽ u'seco e'opeocārã niwã. Cũ caperire bi'apecārã niwã. Cūrẽ paamujãrã, a'tiro nicārã niwã:

—Nĩbocaya. ¿Noa mũ'urẽ paati? nicārã niwã.

Surara quẽ'rã diapoapu Jesure paacārã niwã.

Pedro Jesure "Masīwe'e" ní'que ní'i

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Jesure wi'i po'peapɔ ñe'esājāca be'ro Pedro sope pu'topɔ tojacɔ niwī. Cũ tojo weeri cura ni'cō pa'ia wiogure da'racó'tego etaco niwō. ⁶⁷ Cũ pecame'e sō'madujigure ĩ'agōta ĩ'a, cūrē nico niwō:

—Mu'u Jesú Nazarecjũ me'rã sija'cɔta ni'iba, nico niwō.

⁶⁸ Pedro core nisoogɔ, a'tiro ni yu'ticɔ niwī:

—Cūrē masītisa'a. Ñe'enojōrē ucūgō ucūsa'a. Tu'omasītisa'a, nicɔ niwī.

Cũ sã'rĩrō sope pu'topɔ topɔ wijaanɔ'cācã, cārē'quē uucɔ niwī. ⁶⁹ Pa'ia wiogure da'racó'tego apaturi cūrē ĩ'agō, topɔ nirārē a'tiro nico niwō:

—Ã'rĩ quē'rã na me'rã sija'cɔta nimi, nico niwō.

⁷⁰ Cũ apaturi nisoocɔ niwī tja. Be'roacãta topɔ nirã Pedrore a'tiro nicārã niwã:

—Mu'u quē'rã Jesú bu'erã me'rã sija'cɔta ni'i. Mu'u Galileacjũ ni'i. Mu'u ucūse quē'rã na ucūwɔaronojō bususa'a, nicārã niwã.

⁷¹ Na tojo nicã tu'ogɔ, Pedro nisoonemocɔ niwī tja:

—Yu'u diacjũta ucūticã, Ô'acũ yu'ure bu'iri da'reato. Yu'u musã ucūgūrē ne masītisa'a, nicɔ niwī.

⁷² Cũ tojo nicũñarĩ cura cārē'quē apaturi uucɔ niwī tja. Tojo weecã, Pedro Jesú todɔporopɔ ní'quere wãcūbocacɔ niwī. Jesú a'tiro nicɔ niwī: "Cārē'quē puati uuse dɔporo mu'u yu'ure i'tiati 'Cūrē masīwe'e', nigūsa'a", nicɔ niwī. Tere wãcūgũ, ɔpɔtu uticɔ niwī.

15

Jesure romano masã wiogɔ Pilato sērĩtiña'que ní'i

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Bo'reacã pa'ia wiorã nerēcārã niwã. Judío masã bucurã, Moisé oja'quere bu'eri masã quē'rã nerēcārã niwã. ã'rã nipe'tirã wiorã nerêque'a, "Jesure ¿de'ro weerāsari marĩa?" ni ucūcārã niwã. Ucūtoja, Jesure dɔ'tetjārã, Pilato tiropɔ miiejacārã niwã. ² Pilato Jesure sērĩtiña'cɔ niwī:

—¿Mu'uta niti judío masã wiogɔ? nicɔ niwī.

Jesú yu'ticɔ niwī:

—Mu'u nírõnojōta cūta ni'i, nicɔ niwī.

³ Pa'ia wiorã Pilatopɔre peje weresãcārã niwã. ⁴ Tojo nicã tu'ogɔ, Pilato apaturi Jesure sērĩtiña'nemocɔ niwī tja:

—¿Mu'urē na tojo nisere yu'tiweti? ¿Dicuse peje mu'urē weresārã weeti? nicɔ niwī.

⁵ Jesú ne yu'titiyu'rucã'cu niwĩ. Tojo weegu Pilato ĩ'amarĩacu niwĩ.

Jesure wẽjẽduti'que ni'i

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Cũ'marĩnucũ Pascua bosenumu nicã Pilato a'tiro weeseticu niwĩ. Ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nigũrẽ masã na du'uwĩrõdutigare du'uwĩrõmujãcũcu niwĩ. ⁷ Titare ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipũ Barrabá wãmetigu wiorãrẽ yu'rũnu'cã, narẽ cõ'asĩrĩ, cũ me'rãcjãrã masãrẽ wẽjẽ'cãrã me'rã dujicu niwĩ. ⁸ Masã Pilato tiropũ wa'a, "Mu'ũ bosenumu nicã weewaronojõ weeya", nicãrã niwã. ⁹ Pilato narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Musã judío masã wiogure yu'ũ du'uwĩrõcã uasari? nicu niwĩ.

¹⁰ Pilato pa'ia wiorã uose ye bu'iri Jesure cõpure wia'quere masĩcu niwĩ. ¹¹ Pa'ia wiorã Barrabá pe'ere du'uwĩrõdutiã masãrẽ no'o uaro caricũsitenu'cõcã'cãrã niwã. ¹² Tojo nicã tu'ogu, Pilato narẽ sãritĩña'cu niwĩ:

—Musã judío masã wiogu nigũ me'rã pe'ere ¿de'ro weecã uasari? nicu niwĩ.

¹³ Tojo nicã nipe'tirã caricũmajãcãrã niwã:

—Cũrẽ curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

¹⁴ Pilato narẽ nicu niwĩ:

—¿De'ro weegu tojo weebosari? ã'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticu niami, nicu niwĩ.

Cũ tojo nimicã, masã caricũnemocãrã niwã:

—Curusapũ paabi'pe wẽjẽña, nicãrã niwã.

¹⁵ Tojo nicã tu'ogu, Pilato masã me'rã añurõ tojasĩ'rĩgũ, Barrabãre du'uwĩrõcu niwĩ. Be'ro Jesure surarare tãrãdutiõja, curusapũ paabi'pe wẽjẽdutiõcu niwĩ.

¹⁶ Tojo weerã na Pilato ya wi'i po'pea nirĩ tucũjopũ cũrẽ miacãrã niwã. Topũ nipe'tise cururi surara nerẽcãrã niwã. ¹⁷ Na Jesure ni'cãrõ su'tiro uputũ sõ'arõ, wiorã sãnarõnojõrẽ sãacãrã niwã. Tojo nicã ni'cã be'to pota me'rã wéeca be'tore cũ dũpoapure peocãrã niwã. ¹⁸ Be'ro cũrẽ caricũcãrã niwã:

—E'catipeoya judío masã wiogure, ni caricũcãrã niwã.

¹⁹ Ni'cãgũ yucũgũ me'rã dũpoapure paamujãcãrã niwã. U'seco e'opeo, cũrẽ bujicã'rã, ejaque'apecãrã niwã. ²⁰ Na cũrẽ a'tiro bujicã'ca be'ro wiogu sãnarĩ su'tiõre tuweecãrã niwã. Be'ro cũ sãnamũ'tã'carore sãacãrã niwã tja. Tu'ajanũ'cõ, cũrẽ curusapũ wẽjẽrã wa'arã miacãrã niwã.

Jesure curusapũ paabi'pe wẽjẽ'que ni'i

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Jesure wějērã wa'arã na miarĩ cura ni'cũ masũ Simó Cirene wãmetiri macãcjũ cãpũpũ ní'cu tojaticu niwĩ. Cũ pũarã Alejandro, Rufo pacu nicu niwĩ. Jesú curusa wũawã'cãrõpũ cũ yũ'ruacã ĩ'arã, curusare cūrẽ wũaduticãrã niwã.

²² Jesure ni'cã bu'a Gólgota wãmetiropũ miacãrã niwã. Gólgota nírõ, "Masã boaweeca ðupoa" nírõ weesa'a.

²³ Topũ pũrise tũ'oña'ticã'to nírã, vino mirra wãmetise me'rã morẽ'quere tĩacãrã nimiwã. Jesú s'ĩrĩticu niwĩ.

²⁴ Be'ro cūrẽ curusapũ paabi'pe wějēcãrã niwã. Surara cũ ye su'tire ðucawaarã, nĩbocape wapata'acãrã niwã.

¿Ñe'enojõrẽ bocarãsari? nírã, tojo weecãrã niwã.

²⁵ Jesure curusapũ paabi'penũ'cõcatero, ñamiña'cũrõ nueve nicã nicaro niwũ. ²⁶ A'te ye bu'iri cūrẽ wějẽ'e nírã, curusapũ ni ojaõ'oca pjĩ a'tiro ojano'caro niwũ: "Ã'rĩ judío masã wiogu nimi", nicaro niwũ.

²⁷ Jesú me'rã ãpẽrã pũarã yajari masã curusapũ paabi'penũ'cõno'cãrã niwã. Ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõcãrã niwã.

²⁸ Tojo weecã, Õ'acũ ye quetire ojáca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ: "Cũ quẽ'rã ña'arã wa'teropure morẽsu'utamucu niwĩ", niwũ.

²⁹⁻³⁰ Masã Jesú pu'to yũ'ruarã, cūrẽ bujicã'rã, ðupoa yuremujãcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Jũ. Mu'ũ pũrĩcã "Õ'acũ wi'ire cõ'agũti", nimiwũña. "T'ĩa nũmũ be'ro weepe'ogũti", niwũ. Tojo ní'cu mu'ũ basuta yũ'ruoya. Topũ curusapũ wã'ñagũ dijatia, ni bujicã'cãrã niwã.

³¹ Na weronojõta pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã bujicã'cãrã niwã. Na basu a'merĩ a'tiro nicãrã niwã:

—Cũ ãpẽrãmarĩcãrẽ yũ'ruowĩ. Cũ basu pe'e yũ'ruomasĩtimi. ³² Õ'acũ bese'cu Cristo Israe curuacjãrã wiogu ní'gũ, curusapũ dijatiato. Cũ dijaticã pũrĩcãrẽ, ějõpeorãti, nicãrã niwã.

Yajari masã Jesú me'rã curusapũ paabi'penũ'cõ'cãrãputa bujicã'sãjãcãrã niwã.

Jesú wẽrĩ'que ni'i
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

³³ Jesú curusapũ wẽrĩrĩ cura dajaritero nicã nipe'tiro ti di'tapũ na'itĩ'a wa'acaro niwũ. Téé ñamica'a tres nicãpũ na'itĩ'atũocaro niwũ. ³⁴ Tita ti horata Jesú upũtu caricũcu niwĩ. Arameo ye me'rã a'tiro nicu niwĩ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? A'tiro ní'gũ, "Õ'acũ, Õ'acũ, ¿de'ro weegu yũ'ure cõ'awã'cãti?" ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

³⁵ Āpērā ni'cārērā topu nirā tojo nisere tu'orā, a'tiro nicārā niwā:

—Tu'oya s'i ucūserē. Dūporocjūpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masū Elíare pisugū weesami, nicārā niwā.

³⁶ Cū caricūcā tu'ogu, ni'cū omawā'cā, ni'cā si'ti vino pi'ase me'rā morē'quere yosocu niwī. Yosotoja, ni'cāgū yucugupu du'teō'o, Jesure sīomorō tīagū, a'tiro nicu niwī:

—Ī'anirā marī yujupu. Elía yu'ruogu a'tigu a'tigusami cūrē.

³⁷ Be'ro Jesú uputu caricū, wērīa wa'acu niwī. ³⁸ Cū wērīrī cura a'tiro wa'acaro niwū. Ō'acū wi'ipu pa'ia sājāarōpu cā'mota'ayosari casero u'muarō pe'e tūrūdjati, puā casero dūcawatiyojacaro niwū. ³⁹ Surara wiogu romano Jesú doca nu'cūgū cū caricūcā ĩ'agū, cū de'ro wee wērīcā ĩ'agū, a'tiro nicu niwū:

—Diacjūta ā'rī Ō'acū macū niapī, nicu niwī.

⁴⁰ Numia yoaropu Jesure ĩ'anu'cūcārā niwā. Na wa'teropu ā'rā numia nicārā niwā: María Magdalena, apego María José, Santiago nituogu na nigū paco, tojo nicā Salomé nicārā niwā. ⁴¹ Ā'rā numia Jesure Galileapu nicā sirutu'cārā, cūrē weetamu'cārā nicārā niwā. Tojo nicā āpērā numia pājārā Jesú Jerusalēpu wa'acā sirutu'cārā topu ĩ'anu'cūcārā niwā.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jesú wērīca nūmu judío masā sootji nūmu dūporo nicaro niwū. Tojo weerā na ba'atjere apoyurā weecārā niwā. Na'ique'ari cura José, Arimatea wāmetiri macācjū etacu niwī. Judío masā wiorā me'rācjū wiogu nicu niwī. Joséta Jesure “Ō'acū bese'cu nimi”, ni ējōpeocu niwī. Tojo nicā cū wiogu sājātje quē'rārē co'tecu niwī. Tojo weegu uiro marīrō wācūtutuario me'rā Pilato tiropu sājāacu niwī. Sājāa, Jesú ya upure sērīcu niwī. ⁴⁴ Pilato ti upure sērīcā tu'ogu, cū wērīatoja'quere masīgū, tu'omarīa wa'acu niwī. Be'ro surara wiogure ¿diacjūta wērīapari? nigū, sērītiña'cju pijiocu niwī. ⁴⁵ Surara wiogu “Diacjūta niapu” nicā tu'ogu, Pilato Jesú ya upure Joseré o'oduticu niwī. ⁴⁶ Tojo weegu José cūrē omatji casero añurī caserore duucu niwī. Be'ro Jesú ya upure miidijoo, ti casero me'rā omacu niwī. Tu'ajanu'cō, ni'cā tuti ūtāgāpu se'éca tutipu sīosōrōcūuocu niwī. Be'ro ti pere ūtāgājo me'rā tuubi'acu niwī. ⁴⁷ María Magdalena, apego María puarā José, Santiago paco Jesure yaa'carore ĩ'acārā niwā.

16

Jesú cū wērĩ'cɔpɔ masã'que ni'i
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Sauru na soowɔari nɔmɔ yɔ'rúca be'ro María Magdalena, apego María Santiago paco, tojo nicã apego Salomé ɔ'mɔtise duucãrã niwã. Te me'rã Jesure cū upɔre piopeorã wa'arã weecãrã nimiwã. ² Mujĩpũ mujãtiri cura ma'ma semana sãjãnɔ'cãrĩ nɔmɔ soorinɔmɔ nicã Jesure yaa'caropɔ wa'acãrã niwã. ³ Na topɔ wa'arã, a'merĩ sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿Noa marĩrẽ tiga ɔtãgãrẽ tuupãobosarosari? nicãrã niwã.

⁴ Topɔ ejarã, tiga ɔtãgãjo ti tutire bi'acaga aperopɔ cũñacã ĩ'acãrã niwã. ⁵ Tojo weerã ti tutipɔ diacjũ sãjãa wa'acãrã niwã. Topɔ diacjũ pe'e ni'cũ ma'mɔ dujicã ĩ'acãrã niwã. Cũ yoaro su'tiro butiro sãñacã ĩ'arã, ɔpɔtɔ ɔcɔacãrã niwã. ⁶ Cũ narẽ nicɔ niwĩ:

—Yɔ'ɔre uiticã'ña. Musã Jesú Nazarecjũrẽ na curusapɔ paabi'pe wějẽ'cɔre a'marã wee'e. Cũ masãtojami. A'tore marĩmi. Cũrẽ na cũu'carore ĩ'arã a'tia. ⁷ Be'ro cũ bu'erãrẽ, tojo nicã Pedrore wererã wa'aya. “Cũ musã dɔporo Galileapɔ wa'ayugɔsami. Cũ musãrẽ todɔporopɔ ní'caronojõta topɔ cũrẽ ĩ'arãsa'a”, ni wererã wa'aya, nicɔ niwĩ.

⁸ Cũ tojo nicã tɔ'orã, numia Jesure yaa'caropɔ ní'cãrã ɔcɔa narãsãrãta, omawã'cã wa'acãrã niwã. ɔpɔtɔ ĩ'a ɔcɔa'cãrã nitjãrã, na ĩ'a'quere, na tɔ'o'quere ãpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

Jesú María Magdalenarẽ bajuamɔ'tã'que ni'i
(Jn 20.11-18)

⁹ Jesú bo'reacã soorinɔmɔ nicã wērĩ'cɔpɔ masãcɔ niwĩ. Titare María Magdalenarẽ bajuamɔ'tãcɔ niwĩ. Coreta todɔporopɔre Jesú siete wãtĩa cɔogore cõ'awĩrõcɔ niwĩ. ¹⁰ Cũ core bajuáca be'ro cũ me'rã sija'cãrãrẽ, cũ wērĩ'quere dɔjasewã'a utirãrẽ werego wa'aco niwõ. ¹¹ “Jesú catiami, yɔ'ɔ cũrẽ ĩ'apɔ” nicã tɔ'orã, ẽjõpeoticãrã niwã.

Jesú pɔarã cũ bu'esere sirutu'cãrãrẽ bajua'que ni'i
(Lc 24.13-35)

¹² Jesú María Magdalenarẽ bajuáca be'ro ãpẽrã pɔarã cũrẽ ẽjõpeorãrẽ bajuacɔ niwĩ tja. Na cãpũpɔ sjarãrẽ cũ apĩ weronojõ bajugɔ bajuacɔ niwĩ. ¹³ Be'ro cũrẽ ĩ'amasĩca be'ro ãpẽrã cũ bu'erã ní'cãrãrẽ wererã wa'acãrã niwã. Na quẽ'rãrẽ ẽjõpeoticãrã niwã.

Jesú cũ bu'erãrẽ “A'tiro weeya” nise ni'i
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ María Magdalenarē, tojo nicā āpērārē bajuáca be'ro Jesú cǔ bu'erā oncere bajuacǔ niwī. Na ba'adujiri cura bajuacǔ niwī. Na “Cǔ masācǔ niami” nisere ējōpeoticārā niwā. Na ējōpeotise bu'iri narē tu'ticǔ niwī. ¹⁵ Be'ro a'tiro nicǔ niwī:

—Nipe'tiropǔ nipe'tirārē yu'u masārē yu'ruoguti nisere quetiwererā wa'aya. ¹⁶ No'o yu'ure ējōpeo, wāmeyeno'gǔ yu'ruono'gǔsami. Yu'ure ējōpeotigǔ pūrīcā bu'iri da'reno'gǔsami. ¹⁷ Ējōpeorā na ējōpeosere ĩ'orā, a'tiro weemasīrāsama. Yu'u tutuaro me'rā wātīa masārē sājāa'cārārē cō'awīrōmasīrāsama. Apemasā ye, na ucūmasīti'quere ucūmasīrāsama. ¹⁸ Na añarē ñe'ecā, tojo nicā nímá s'īrīcā, ne mejēcā wa'asome. Dutitirārē omocā ñapeocā, yu'rurāsama, nicǔ niwī Jesú.

Jesú u'musepǔ mujāabutia'que ni'i
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Be'ro marī wioǔ Jesú cǔ bu'erārē wéréca be'ro Ō'acǔ u'musepǔ cǔrē miimujāa wa'acǔ niwī. Topǔre cǔ pacǔ tiropǔ diacjǔ pe'e ejanujācǔ niwī. ²⁰ Tojo wa'áca be'ro cǔ bu'erā nipe'tiropǔ cǔ yu'ruose quetire weresterā wa'acārā niwā. Na wercā, Jesú cǔ basuta narē weetamucǔ niwī. Na weresere diacjǔta ni'i níǔ, añuse na wee'omujācā weecu niwī.

Luca Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Ā'rī ni'cūta āpērā Jesucristo ye quetire oja'cārā wa'teropure judío masū nitigū nicū niwī. Cū Pablo me'rācjū waro nīgū, cū me'rā tojota da'rayapaticā'cū niwī. Cū Jesucristo ējōpeonū'cā'quema de'ro nicā, no'opū ējōpeogū ējōpeonū'cāpī. Masīno'ña marī'i. Añurō weeri masū, tojo nicā ocoyeri masū nicū niwī. Cū Siria di'tapū nirī macā Antioquíapū bajuacū niwī.

A'ti pūrī nipe'tirāpūreta Jesú yū'ruogū a'ticu niwī nisere ojano'caro niwū. Israe curuacjārā se'sarore yū'ruogū a'ticu niwī, ni ojano'ña marīcaro niwū.

Āpērā Jesucristo ye quetire oja'cārā nemorō Jesú cū catiri ũmūcore, cū weeseti'quere ojayū'rūnū'cācū niwī. Tere ojase dūporo queoro ojasī'rīgū, a'tiro weecū niwī. Āpērā Jesú ye quetire werēcā ī'abesetogapū, tojo nicā nipe'tise Jesú weeseti'quere besenū'cōpe'otojagapū ojacū niwī.

A'ti pūrīrē Teófilo wāmetigū, judío masū nitigūre ojacū niwī.

Luca ¿de'ro weegū a'ti pūrīrē ojapari? nise ni'i

¹ Pājārā masā ũsā wa'teropū wa'a'quere Jesú ye quetire ojasī'rīcārā niwā. ² Ūsārē bu'e'caronojōta ojacārā niwā. Jesú ne waro weenū'cā'quere ī'a'cārā, cū ye quetire weretamu'cārā wereturiacārā niwā. Tereta āpērā ojacārā niwā. ³⁻⁴ Yū'ū quē'rā ne waro nū'cā'que me'rā nipe'tise Jesú ye quetire ī'abesepe'ocā'a. Tojo weetogapū, yū'ū a'tere queoro ojame'rīcā'sī'rīsa'a. A'tiro weecā, añusī'rī nīgū, wiogū Teófilo, mū'ūrē oja'a. Mū'ūrē āpērā bu'e'que diacjūta ni'i nidutigū ojagūti.

Ō'acūrē wereco'tegū ũ'mūsecjū Juā wāmeyeri masū cū bajuatjere wereyū'que ni'i

⁵ A'te me'rā mū'ūrē werenū'cāgūti. Herode Judea di'ta wiogū nīcaterore ni'cū pa'i Zacarīa wāmetigū nicū niwī. Cū Abías wāmetigū ya curuacjū pa'i nicū niwī. Cū nūmo Isabe wāmetico niwō. Co quē'rā dūporocjūpū pa'i Aarō pārāmeo nituriago nico niwō. ⁶ Na pūarāpūta Ō'acū ī'orōpūre añurā nicārā niwā. Ō'acū duti'quere, tojo nicā Moisé duti'quere queoro weecārā niwā. Tojo weerā masā narē "Ña'arā nima", nīmasīticārā niwā. ⁷ Isabe pō'rā

bocamasitico niwõ. Tojo weerã na põ'rãmaricãrã niwã. Tojo nicã na puarãputa bucãrã waro nicãrã niwã.

⁸ Ni'cã numu Zacaríã ya curuacjãrãrẽ Õ'acũ ï'orõpu Õ'acũ wi'ipũ da'rase nicaro niwũ. ⁹ Na pa'ia weewuaronojõpũma nı́bocaca be'ro Zacaríãre Õ'acũ Nibutiari Tucũ tiro u'mutise ãjũamorõdutarã sõrõcãrã niwã. ¹⁰ Cũ u'mutise ãjũapeori cura nipe'tirã masã sopepu ñubuerã weecãrã niwã. ¹¹ Cũ tojo weeri cura ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ cã ãjũamorõpeoro diacjũ pe'e bajuacu niwĩ. ¹² Cũrẽ ï'agũ, Zacaríã de'ro wéemasiticu niwĩ. Ucuayũ'ruacu niwĩ. ¹³ Cũ tojo weecã ï'agũ, Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure uiticã'ña. Õ'acũ mu'u ñubuesere tu'oami. Mu'u numo Isabe ni'cũ põ'rãtigosamo. Cũrẽ Juã wãmeyeya. ¹⁴ Mu'u cã me'rã pũrõ e'catigusa'a. Æpẽrã quẽ'rã cã bajuacã, pãjãrã e'catirãsama. ¹⁵ Mu'u macũ Õ'acũ ï'orõpũre mejõ nigũ mejẽta nigũsami. Ne vinorẽ, si'bio'quere s'ĩrĩsome. Cũ bajuase duporo Espĩritu Santure cuoyũ'ruatojagusami. ¹⁶ Pãjãrã Israe curuacjãrã Õ'acũ na wiogure ëjõpeodu'u'cãrãrẽ ëjõpeocã weegusami tja. ¹⁷ Cũ marĩ wiogu duporo weremu'tãsijugusami. Duporocjũpu Õ'acũ ye cjasere weremu'tãrĩ masũ Eliamaricã Espĩritu Santu tutuasere cuoyũ'ruacu niwĩ. Cũ weronjõ cã quẽ'rã cuoyũ'ruagusami. A'tiro weegusami. Pacusumuarẽ na põ'rã me'rã cumuca marĩrõ nisetica weegusami. Tojo nicã yũ'rũnu'cãrĩ masãrẽ wiorã dutisere yu'tica weegusami. A'tiro wee masãrẽ marĩ wiogure ñe'edutigũ bu'eyugusami, nicu niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu.

¹⁸ Cũ tojo nicã, Zacaríã sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro wee yu'u a'tere “Diacjũta ni'ĩ” nı́ması́bosau? Yu'u bucu waro ni'ĩ. Yu'u numo quẽ'rã bucũo waro nimo, nicu niwĩ.

¹⁹ Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'raco'tegu Gabrie wãmeti'ĩ. Yu'u Õ'acũ ï'orõpu ni'ĩ. Cũ mu'u me'rã ucũdutigũ, a'te queti añusere weredutigũ o'oãmi. ²⁰ Ni'cãrõacãrẽ mu'u ëjõpeoti'que bu'iri ucũmasitigu tojagusa'a. Téẽ mu'u macũ bajuatiro põtõorõ ne cã'rõ ucũsome. Õ'acũ cã uaro põtõorõ tojo wa'arosa'a, nicu niwĩ.

²¹ Cũ tojo weeri cura sope pu'tocjãrã pe'e co'terã weecãrã niwã. Na Zacaríã bajuticã, cã yoogocã ï'arã, “¿De'ro wa'apariba cãrẽ?” nicãrã niwã. ²² Zacaríã na tiropũ wijaatagu, ucũmasiticu niwĩ. “Topũta Õ'acũ apeyenojõ

cūrē ĩ'oaṗĩ", nicārā niwā. Cũ ucũmasĩtĩjĩgũ ucũrõnojõ o'ogũ, omocārĩ me'rā narē weequēcũ niwĩ.

²³ Cũ Ő'acũ wi'ipũ da'rāse nũmũrĩ pe'tica be'ro cũ ya wi'ipũ dajatojaacũ niwĩ. ²⁴ Be'ro, cũ nũmo Isabe nijĩpaco tojaco niwõ. Ni'cãmocũse mujĩpũrĩ co ne wijatico niwõ. ²⁵ Co a'tiro wācũco niwõ: "Ő'acũ yũ'u põ'rāmarĩgõ ní'core weetamuami. Masā tojowaro ĩ'acõ'adutitigũ yũ'are añurõ weemi", nico niwõ.

Marĩare Ő'acũrē wereco'tegũ Ʃ'mũsecjũ Jesú bajuatjere wereyu'que ni'i

²⁶ Seis mujĩpũrĩ Isabe nijĩpaco nirõ yũ'rũcaro niwā. Ticũse mujĩpũrĩ be'ro Ő'acũ cūrē wereco'tegũ Gabriere a'tiro weecũ niwĩ. Galilea di'ta nirĩ macā Nazarepũ o'ócũ niwĩ tja. ²⁷ Cūrē ni'cõ numio Marĩare, ne aṗĩ Ʃmũ me'rā niña'ti'core quetiweredutigũ o'ócũ niwĩ. Co ni'cũ Davi pārāmi nituriagu José wāmetigũ me'rā omocā du'tegotigo weeco niwõ. ²⁸ Ő'acũrē wereco'tegũ co nirõpũ sājāa, añudutigũ a'tiro nicũ niwĩ:

—María, mũ'urē añudutise miiti'i. Ő'acũ mũ'urē añurõ wéegũ pajaña'mi. Cũ marĩ wiogũ mũ'u me'rā nimi. Nipe'tirā numia yũ'rũoro mũ'urē añurõ weeyũ'rũnũ'cāgũsami, nicũ niwĩ.

²⁹ Cũ tojo nicā tũ'ogo, tũ'omarĩa wa'aco niwõ.

—¿De'ro weegũ yũ'are tojo añudutiti? nico niwõ. ³⁰ Be'ro Ő'acũrē wereco'tegũ a'tiro nicũ niwĩ:

—María, yũ'are uiticā'ña. Ő'acũ ĩ'orõpũre mũ'u añuse bocapũ. Mũ'u me'rā e'catisami. ³¹ Ni'cārõacārē mũ'u nijĩpaco tojagósa'a. Ni'cũ põ'rātigosa'a. Cūrē Jesú wāme õ'oña. ³² Cũ mejõ nigũ mejēta nigũsami. "Ő'acũ Ʃ'mũsecjũ macũ nimi", nino'gũsami. Cũ ñecũ Davire wee'caronojõ Ő'acũ wiogũ sõrõgũsami. ³³ Tojo weegũ Israe curuacjārārē dutinu'cũcũsami. Cũ dutise ne pe'tisome. Wiogũ ninu'cũcũsami, nicũ niwĩ.

³⁴ Cũ tojo nicā tũ'ogo, María Ő'acũrē wereco'tegũre sērĩtiña'co niwõ:

—¿De'ro wee a'te tojo wa'abosari? Yũ'u ne ni'cũ Ʃmũ me'rā niwe'e, nico niwõ.

³⁵ Ő'acũrē wereco'tegũ core yũ'ticũ niwĩ:

—Espĩritu Santu mũ'upũre dijatagũsami. Ő'acũ Ʃ'mũsecjũ cũ tutuase mũ'upũre o'mecurua weronojõ dijati, tuubi'arosa'a. Tojo weegũ mũ'u macũ Ő'acũ yagu añugũ waro tojagũsami. Cũ "Ő'acũ macũ nimi", nino'gũsami. ³⁶ Mũ'u basuco Isabe quē'rā bũcũo waro nimigõ, ni'cũ

macã wuagosamo. Co na "Põ'rã marĩmo" nino'co co nijĩpaco nirõ seis mujĩpũrĩ yu'rutoja'a. ³⁷ Õ'acũrẽ nipe'tise weeta basio'o, nicu niwĩ.

³⁸ Cũ tojo nicã tu'ogo, María yu'tico niwõ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'rawãñaco'tego ni'i. Õ'acũ mu'u ní'caronojõta yu'ure weeato, nico niwõ.

Co tojo nitu'ajaca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu wa'a wa'acu niwĩ.

María Isabere ï'agõ wa'a'que ni'i

³⁹ Õ'acũrẽ wereco'tegu wéréca be'ro María yoogoro marĩrõ a'tiro weeco niwõ. Te numurĩta co basuco Isabere opa bu'pa nirĩ macã Judea di'tapu ï'agõ wa'aco niwõ.

⁴⁰ Topu ejago, Zacarĩa ya wi'ipu sãjãaco niwõ. Sãjãagõ, Isabere añudutico niwõ. ⁴¹ Co añuduticãta, Isabe macũ paa po'peapu sãñagũ a'meña'cu niwĩ. Isabe Espĩritu Santure cuoyu'rũago tojaco niwõ. ⁴² Tojo weego co uputu tutuaro me'rã ucũco niwõ:

—Nipe'tirã numia yu'rũoro Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeyu'rũnũ'cãmi. Mu'u macũ quẽ'rãrẽ añurõ weemi.

⁴³ Mu'u yu'u wiogũ paco yu'ure ï'agõ a'ticã, añubutiaro wa'a'a. ⁴⁴ Mu'u añudutisere tu'ocãta, yu'u macũ paa po'peapu sãñagũ e'catise me'rã a'meña'mi. ⁴⁵ Õ'acũ marĩ wiogũ mu'urẽ "Tojo weeguti" ní'que queoro wa'arosa'a. Mu'u cũ tojo ní'quere tu'o ãjõpeo'co e'cati'i, nico niwõ Isabe.

⁴⁶ Be'ro María a'tiro nico niwõ: Yu'u ejeripõ'rãpu Õ'acũ yu'u wiogũre e'catise o'o'o.

⁴⁷ Õ'acũ yu'ure yu'rũogu me'rã e'cati'i.

⁴⁸ Yu'u mejõ nigõrẽ Õ'acũ a'tiro weecu niami. Cũrẽ da'rawãñaco'tegore wãcũcu niami.

A'tiro nicã me'rã nipe'tirã yu'ure "Õ'acũ añurõ weemi core", nirãsama.

⁴⁹ Õ'acũ tutuayũ'rũagu yu'ure añubutiasẽ waro weemi.

Cũ añuyũ'rũagu, ña'ase moogũ nimi.

⁵⁰ Nipe'tirã cũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'rãrẽ pajaña'nu'cũcũsami.

⁵¹ Cũ tutuaro me'rã peje añuse weemi.

Ãpẽrã yu'rũoro ni'i ni tu'oña'rãrẽ docaque'acã weemi.

⁵² Wiorã nimi'cãrãrẽ mejõ nirã tojacã weemi.

Mejõ nirã pe'ere wiorã weronojõ morõmi.

⁵³ Ujaboarãrẽ peje waro añuse o'omi.

Peje cuomi'cãrãrẽ ne ñe'enojõ marĩrã tojacã weemi.

⁵⁴ Israe curuacjãrã cũrẽ da'raco'terãrẽ weetamumi.

Ne cã'rõ narẽ pajaña'ticã weetimi.

55 Cũ marĩ ñecũsumuarẽ “Tojo weeguti” ní'caronojõta weemi.
Abrahãrẽ, tojo nicã cũ pãrãmerã nituriarãrẽ
pajaña'nu'cũcũsami, nico niwõ María.

56 María Isabe tiropu i'tia mujĩpũ tojánico niwõ. Be'ro co ya wi'ipũ dajatojaaco niwõ.

Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũ bajuaque ni'i

57 Be'ro Isabe co macũrẽ wuariteronojõ ejacaro niwũ. Titare co macũ bajuacu niwĩ. 58 Cũ bajuaca be'ro co acawererã, ãpẽrã co ya wi'i pu'to nirã core e'catitamurã wa'acãrã niwã. Õ'acũ core añubutiase weecã ĩ'arã, tojo weecãrã niwã. 59 Ni'cã semana cũ bajuaca be'ro Moisé duti'caronojõta weecãrã niwã. Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutirã wa'acãrã niwã. Masã cũrẽ cũ pacu wãme weronojõ Zacarĩa wãmeyesĩ'rĩcãrã nimiwã. 60 Na tojo weesĩ'rĩmicã, cũ paco narẽ nico niwõ:

—Niwe'e. Cũ Juã wãmetigusami, nico niwõ.

61 Masã pe'e “¿De'ro weegu? Mu'u acawererã Juã wãmetirã marĩma”, nicãrã niwã.

62 Be'ro Zacarĩare “¿Mu'u de'ro wãme õ'osĩ'rĩsari?” nĩrã, weequese me'rã sãrĩtiña'cãrã niwã. 63 Na tojo nicã, ni'cã pjĩ sãrĩcũ niwĩ. Ti pjĩpu cũ “Juã wãmetigusami”, ni ojacu niwĩ. Nipe'tirã cũ tojo weesere ĩ'arã, ucupe'tia wa'acãrã niwã. 64 Cũ ojaca be'ro maata Zacarĩa apaturi ucũnu'cãcu niwĩ tja. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. 65 Zacarĩa tojo weese me'rã nipe'tirã cũ pu'to nirã ucupe'tia wa'acãrã niwã. Nipe'tirã to u'muase bu'papu nirã Judeacjãrã tojo wa'a'quere werestewã'cãcãrã niwã. 66 Nipe'tirã na tojo wereturiasere masĩrã, pũrõ wãcũcãrã niwã. Cũ Õ'acũ tutuaro me'rã bajuacã ĩ'arã, a'merĩ sãrĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Cũ wĩ'magũ bucu ejãgũ, de'ro nigũnojo nigũsari? nicãrã niwã.

Zacarĩa Õ'acũrẽ basapeoque ni'i

67 Wĩ'magũ pacu Zacarĩa Espĩritu Santure cuoyu'ruacu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ ucũdutisere a'tiro ucũcu niwĩ:

68 Marĩ wiogu Õ'acũ Israe curuacjãrã wiogure añurõ ucũrã. Marĩ tiro, cũ yarã tiropu a'timi.

Marĩrẽ weetamugũ, añurõ yu'rucã weegusami.

69 Cũ marĩrẽ yu'ruoacju tutuayu'ruagure o'ógusami.

Cũrẽ Davi pãrãmerã nituriarã wa'teropu nigũrẽ o'ógusami.

Davi Õ'acũrẽ da'rawã'ñaco'tegu nicu niwĩ.

70 A'tere ne waroputa cũ ye queti weremu'tãrĩ masã ña'ase moorã me'rã Õ'acũ “Tojo weeguti”, nicu niwĩ.

71 Nipe'tirā marīrē waparātirārē, marīrē ī'atu'tirārē
yuraweticā weegusami.

72 Tojo nicā marī necūsumuarē “Musārē pajaña'gūti.
Yū'u 'Tojo weeguti' ní'que añusere ne acobojosome”, nicū
niwī.

73 A'tere Ō'acū cū basuta marī necū Abrahārē “Tojo
weeguti”, nicū niwī.

74 Marīrē ī'atu'tirārē yurucā weegusami.

Tojo nicā uiro marīrō marīrē cū dutiro weecā weegusami.

75 Nipe'tiro marī catiro pōtēorō añurā, cū yarā cū űaro
weecā weegusami, nicū niwī Zacaríá.

76 Mū'u, yū'u macūacā, marī wiogu a'tiatji ma'arē
apoyumutāgū nigūsa'a.

Tojo weegu “Ō'acū ű'musecjū ye quetire weremu'tārī masū
nimi”, nino'gūsa'a.

77 Mū'u Ō'acū yarārē a'tiro nigūsa'a:

“Musā ña'arō wee'quere acoboJose sērīcā, musārē acobo-
jogusami.

A'tiro wéégū, musā pecame'epū wa'abo'cārārē
yurūogusami”, nigūsa'a.

78 Ō'acū marī wiogu marīrē ma'i pajaña'tjīagū, cū macū
marīrē yurūoacjūre o'ógusami.

79 Cū na'itī'arōpū nirārē sī'orō weronojō marī cūrē masītirā,
pecame'epū wa'abo'cārārē cūrē masīcā weegusami.

Tojo wee marī ña'arō wee'quere acobojogu, marīrē cū me'rā
añurō nisetīcā weegusami, nicū niwī Zacaríá.

80 Wī'magū būcū, siape me'rā Ō'acūrē nemorō
ějōpeowā'cācū niwī. Yucū marīrō, masā marīrōpū
nibajaque'aticū niwī. Téé Israe curuacjārārē
bu'enu'cācateropū topū nitūocū niwī.

2

Jesú cū bajua'que ni'i

(Mt 1.18-25)

1 Jesú cū bajuase dūporo nipe'tirā romano masā wiogu
Augusto wāmetigū nipe'tirā masārē ba'paqueogutigū, na
wāmerē ojaō'oduticū niwī. 2 Cirenio, Siria di'ta wiogu
nícatero ne waro ojaō'ose nū'cācaro niwū. 3 Nipe'tirārē na
ñecūsumūa bajua'que macārīpū ojaō'ogū wa'aduticū niwī.

4 Tojo weegu José Nazare Galilea di'ta nirī macāpū ní'cū
wijawā'cācū niwī. Belē Judea di'ta nirī macāpū wa'acū
niwī. Topū cū ñecū Davi bajuacū niwī. Cū Davi pārāmi
niyugū, topū ojaō'odutigū wa'acū niwī. 5 Cū, cū omocā
du'teacjo María me'rā Belēpū ojaō'odutigū wa'acū niwī. Co

wĩ'magũ cʉogo nico niwõ. ⁶ Na Belẽpu nirĩ cura María co wĩ'magũ ñe'erĩtero ejacaro niwũ. ⁷ Topure na cãrĩrĩ wi'i bocaticãrã niwã. Tojo weerã ecarã na cãrĩrĩ wi'ipũ wa'acãrã niwã. Topũ co ne waro wĩ'magũ wũaco niwõ. Cũrẽ su'ti caseri me'rã oma, ecarã na ba'ari co'ropũ cũuco niwõ.

Õ'acũrẽ wereco'terã ʉ'mũsecjãrã oveja co'terãrẽ Jesú bajuasere were'que ni'i

⁸ Belẽ sumutopũ oveja co'terã nicãrã niwã. Na, na yarã ovejare co'terã, cãpũpũ nibo'reamũjãcãrã niwã. ⁹ Wãcũña marĩrõ narẽ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ ʉ'mũsecjũ bajuacu niwĩ. Õ'acũ cũ asistese na tiropũ añurõ bo'reyuse'sa wa'acaro niwũ. Tojo wa'acã ĩ'arã, ʉcũayũ'rũacãrã niwã. ¹⁰ Õ'acũrẽ wereco'tegũ narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Mũsãrẽ añuse quetire miitigu wee'e. Te quetire tũ'orã, nipe'tirã e'catirãsama. ¹¹ Ni'cãcã ñami Davi ya macã Belẽpu mũsãrẽ yũ'rũoacjũ bajuami. Cũ Õ'acũ bese'cũ Cristo marĩ wiogu nimi. ¹² Cũ wĩ'magũrẽ su'ti caseri me'rã oma'cũre bocaekarãsa'a. Wa'icũrã nirĩ wi'ipũ cũñagũrẽ ĩ'arãsa'a. Mũsã a'tere ĩ'arã, “Diacjũta wereapĩ”, nirãsa'a, nicũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ.

¹³ Cũ tojo níca be'roacã cũ tiropũ pãjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ʉ'mũsecjãrã bajuanemocãrã niwã. Na Õ'acũrẽ ějõpeorã, a'tiro e'cati basapeocãrã niwã:

¹⁴ Õ'acũ ʉ'mũsecjũrẽ e'catipeorã.

Nipe'tirã cũrẽ “Añubutiami”, ni basapeoato.

A'ti di'ta pe'ere cũ añurõ weeno'cãrã ejerisãjãse cʉoato, nicãrã niwã.

¹⁵ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'terã ʉ'mũsepũ mũjãca be'ro oveja co'terã na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Te'a quero Belẽpu. Tojo wa'a'quere, Õ'acũ marĩrẽ wereduti'quere ĩ'arã marĩ, nicãrã niwã.

¹⁶ Tojo weerã sojaro me'rã macãpũ pi'acãrã niwã. Topũ pi'atarã, María, Joseré bocaecãrã niwã. Wĩ'magũ quẽ'rãrẽ ecarã ba'ari co'ropũ cũñagũrẽ ĩ'acãrã niwã.

¹⁷ Cũrẽ ĩ'áca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ wĩ'magũ ye quetire narẽ ní'quere werestecãrã niwã. ¹⁸ Nipe'tirã na weresere tũ'orã, tũ'o ʉcũamũjãcãrã niwã. ¹⁹ María pe'e oveja co'terã tojo nisere co se'saro wãcũ tũ'oña'cã'co niwõ. ʉputũ tere wãcũnrũco niwõ. ²⁰ Oveja co'terã Õ'acũrẽ wereco'tegũ narẽ ní'caronojõta queoro wa'acã ĩ'arã, Õ'acũrẽ “Añuyũ'rũami”, ni e'catitojacãrã niwã.

Jesure na Õ'acũ wi'ipũ mia'que ni'i

21 Ni'cã semana Jesú bajuáca be'ro na weewaronojõ weecãrã niwã. Jesure cã õ'rêcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Titareta cãrê Jesú wãme õ'ocãrã niwã. Ti wãmerêta Õ'acãrê wereco'tegu María co nijipaco nise duporo õ'oduticã niwã. Tojo weerã tojo wãmeyecãrã niwã.

22 Wĩ'magũ co wuáca be'ro ticuse numurĩ yu'rũca be'ro na weewaronojõpãma weecãrã niwã. Moisé dutise a'tiro nicaro niwã. Numia wĩ'magũ wuáca be'ro ticuse numurĩ be'ro apaturi na ní'caronojõta tojato tja níró tojo duticaro niwã. Titare wĩ'magũrê Jerusalẽpu miacãrã niwã. Topu Õ'acũ wi'ipũ miisãjãa, Õ'acãrê "Mu'u yagu nimi", ni ĩ'orã wa'acãrã niwã. 23 Õ'acũ dutise tojo niyucã, tere tojo weecãrã niwã. A'tiro nicaro niwã: "Nipe'tirã bajuamũ'tãrã umua Õ'acũ yarã sãjãcã weeno'rãsama", niwã. 24 Be'ro María, tojo nicã José Õ'acũ duti'caronojõta weecãrã niwã tja. A'tiro nicaro niwã: "Õ'acãrê ãjõpeorã, puarẽrã buja weronojõ bajurãrê o'oya. Na marĩcã buja puarã o'oya", nicaro niwã.

25 Titare ni'cũ Jerusalẽcju Simeó wãmetigu nicu niwã. Cũ añugũ waro Õ'acãrê ãjõpeoyu'rũgu nicu niwã. Israe curuacjãrãrê yu'rũoacjũre yucuegu weecu niwã. Espiritu Santu Simeó me'rã ninu'cũcu niwã. 26 Espiritu Santu cãrê a'tiro wereyutojacu niwã:

—Cristo Õ'acũ bese'cure ĩ'atimigũ, mu'u wẽrĩsome, nicu niwã. 27 Õ'acũ wi'ipũ Jesure miáca numurẽ Espiritu Santu Simeórê ti wi'ipũ wa'aduticũ niwã. Be'ro Jesure cã pacusumua Moisé duti'caronojõta wéerã, Õ'acũ wi'ipũ miacãrã niwã. 28 Wĩ'magũrê ĩ'agũ, Simeó miuwuacu niwã. Miiwua, Õ'acãrê e'catipeogu, a'tiro nicu niwã:

29 Wiogu, mu'u "A'tiro weeguti" ní'quere queoro weepũ. Tojo weegu ni'cãrdacãrê yu'u mu'urẽ da'raco'tegu e'catise me'rã wẽrĩmasĩi.

30 Masãrê yu'rũoacjũre ĩ'atoja'a.

31 Mu'u nipe'tirã masã ĩ'orõpu cãrê masĩdutigu tojo weewũ.

32 Cũta judío masã nitirãrê mu'urẽ ãjõpeodutigu sĩ'ogũ weronojõ weegusami.

Tojo nicã nipe'tirã mu'u yarã Israe curuacjãrã "Õ'acũ añurõ weeamĩ", nino'rãsama, nicu niwã Simeó.

33 Simeó wĩ'magũrê tojo nicã tu'orã, José, tojo nicã Jesú paco tu'omarĩa wa'acãrã niwã. 34 Be'ro Simeó narẽ "Õ'acũ masãrê añurõ weeato", nicu niwã. María, Jesú pacore a'tiro nicu niwã:

—Õ'acũ ã'rĩ wĩ'magũrê a'tiro weedutigũ beseapĩ. Cãrê uatirã Israe curuacjãrã cõ'adijono'rãsama. Cãrê uarã

pe'e morõpeono'rāsama. Cũ Õ'acũ ye cjasere ĩ'omu'tāgũ nigũsami. Pājārā cūrē teerāsama. ³⁵ Tojo weese me'rā nipe'tirā wācūsere bajuyoropu masīno'rōsa'a. Mu'u pe'ere te di'pji me'rā ñosērō weronojō pūrīse tu'oña'gōsa'a, nicu niwī Maríare.

³⁶ Apego Õ'acũ wi'ipure Õ'acũ ye queti weremu'tārī masō nico niwō. Co Ana wāmetico niwō. Fanuel macō Aser curuacjō nico niwō. Bucuo waro nico niwō. Ne waropure nu'mio waro omocā du'teco niwō. Co omocā du'téca be'ro siete cū'marī co marāpu me'rā nico niwō. Ticuse cū'marī be'ro co marāpu wērīa wa'acu niwī. ³⁷ Jesure na Õ'acũ wi'ipū miacaterore co wapewio ochenta y cuatro cū'marī cuoco niwō. Co Õ'acũ wi'ipure ne wijatico niwō. Topu Õ'acūrē ějõpeogo, ñamirī, umucori be'ti, ñubuenu'cūcā'co niwō. ³⁸ Simeó Maríare, Joseré ucūrī cura Ana na tiropu wa'aco niwō. Jesure ĩ'agō, Õ'acūrē e'catise o'oco niwō. Be'ro nipe'tirā Jerusalēcjārā masārē yu'rūoacjure co'terārē Jesú ye cjasere wereco niwō.

María, José, Jesú na ya macā Nazarepu dajatojaa'que ni'i

³⁹ Nipe'tise Õ'acũ duti'quere weetu'ajaca be'ro María, José, Jesú na ya macā Nazare, Galilea di'tapu dajatojaacārā niwā. ⁴⁰ Wī'magũ siape me'rā bucua, nemorō tutuagu, masīnemogũ wa'acu niwī. Õ'acũ cūrē añurō weecu niwī.

Jesú Õ'acũ wi'ipū wiorā me'rā ucū'que ni'i

⁴¹ Jesú pacusumua nipe'tise cū'marī Pascua bosenumu nicā Jerusalēpu bosenumurī wa'awuacārā niwā. ⁴² Tojo weerā Jesú doce cū'marī cuocā, na weewuaronojõpuma wa'acārā niwā tja. Jesú titare ne waro bosenumu wa'agu weecu niwī. ⁴³ Bosenumu yu'rūca be'ro José, María na ya macāpu dajatojaacārā niwā. Titare Jesú pe'e cū paco María, José masīrō marīrō Jerusalēpu tojacā'cu niwī. ⁴⁴ Na Jesure "Āpērā marī me'rācjārā me'rā wa'ayusami", nicārā nimiwā. Tojo weerā na wācūque'tiro marīrō ni'cā numu ma'apure wa'acārā niwā. Be'ropu na acawererā, na ĩ'amasīrā wa'tero cūrē a'macārā nimiwā. ⁴⁵ Ne bocaticārā niwā. Tojo weerā cūrē a'marā, Jerusalēpu majāmitojacārā niwā.

⁴⁶ I'tia numu na Jerusalēpu wijāca be'ro Õ'acũ wi'ipū cūrē bocacārā niwā. Cũ Moisé oja'quere bu'eri masā wa'teropu dujicu niwī. Na ucūsere tu'o, cū quē'rā narē sērītiña'mujācu niwī. ⁴⁷ Nipe'tirā cū masīsere ĩ'arā, cū yu'time'rīsere tu'orā, ĩ'amarīamujācārā niwā. ⁴⁸ Cũ Õ'acũ wi'ipū dujicā ĩ'arā, cū pacusumua ĩ'amarīacārā niwā. Cū paco cūrē nico niwō:

—Macũ ¿de'ro weegu ũsārē tojo weeati? Mu'u pacu, yu'u uputu mu'arē a'mapu. Uputu wācūque'tiapu, nico niwō.

⁴⁹ Co tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwī:

—¿De'ro weerā yu'ure a'mati? ¿Musā yu'u pacu ye cjasere weeroua'a nisere masītiati? nicu niwī.

⁵⁰ Cũ pacusumua Jesú tojo nisere tu'omasīticārā niwā.

⁵¹ Be'ro na me'rā Nazarepu dajatojaacu niwī. Cũ toduporopu wee'caronojōta na dutisere añurō yu'tinu'cūcu niwī. Cũ paco nipe'tise Jerusalēpu tojo wa'a'quere wācūnugūco niwō. ⁵² Jesú siape me'rā bucua, masīnemowā'cācu niwī. Ō'acũ cārē “Añugũ nimi”, ni ĩ'acu niwī. Masā quē'rā nipe'tirā cārē añurō wācūcārā niwā.

3

Juā masārē wāmeyeri masũ bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Quince cū'marī Tiberio wāmetigu nipe'tirā romano masā wiogu nirī cura a'ticūrā cū docacjārā wiorā nicārā niwā. Poncio Pilato Judea di'ta wiogu nicu niwī. Herode Galilea di'ta wiogu nicu niwī. Herode acabiji Felipe Iturea, Traconite wāmetise di'ta wiogu nicu niwī. Lisantias wāmetigu Abilinia di'ta wiogu nicu niwī. ² Anás, tojo nicā Caifá pa'ia wiorā nicārā niwā. Tita na wiorā nirī cura Ō'acũ Zacarí macũ Juārē masā marīrō, yucu marīrōpu ucūcu niwī. ³ Be'ro Juā nipe'tiro dia Jordā wāmetiri maa wa'teropu yu'rūwā'cācu niwī. Masārē a'tiro bu'ecu niwī:

—Musā ña'arō weeseti'quere bujaweti ducayu, wāmeyeno'ña. Tojo weerā musā ña'arō wee'quere acobocono'rāsa'a, nicu niwī. ⁴ Duporocjāpu Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ Isaía oja'caronojōta Juā queoro weeseticu niwī. A'tiro ojayuno'caro niwū:
Ni'cũ yucu marīrō, masā marīrōpu a'tiro car-
icūnu'cūbajaque'atigusami:

“Marī wiogu a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjūca ma'a añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya.”

(Marī wiogu a'tiati duporo musā nisetisere apoyuya, musā wācūsere ducayuya nígũ, tojo nicu niwī.)

⁵ Nipe'tise di'ta tu'ruri yaa, ni'cārōwijino'rōsa'a.

Nipe'tise ũrūpagu, opa bu'pa diacjūca pa weeno'rōsa'a.

Ma'arī diacjū nitise ma'arī diacjūnu'cōno'rōsa'a.

Ma'arī coperibujuse yaamu'muono'rōsa'a.

(Musā ña'arō weeseti'quere ducayu, apoya nígũ, tojo nicu niwī.)

6 Musã tojo weecã, Õ'acũ masãrẽ yu'ruosere nipe'tirã ï'arãsama, ni ojacu niwĩ Isaía.

7 Masã Juã tiropu wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Musã weeta'sari curuacjãrã aña weronojõ ni'i. Aña nucũ ãjũcã, uiwã'cãsama. Musã aña weronojõ bu'iri da'resere ui'i. Tojo uirã, musã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayusi'rĩtimirã, wãmeyedutirã a'tiapu. 8 Musã diacjũta ãsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuapu nĩrã, musã weesetise me'rã ï'oña. A'tiro wãcũticã'ña: “Ësã Abrahã pãrãmerã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ tiropu wa'arãsa'a”, ni wãcũticã'ña. Musã wãcũsere ducayuticã, Abrahã pãrãmerã nise wapamarĩ'i. Õ'acũ uagu, a'te ãtãperi me'rã Abrahã pãrãmerã wa'acã weemasĩmi. Cũ tojo weecãma, na pe'e Õ'acũ uaro weebosama. 9 Marĩ yucupagu ote'quepagu weronojõ ni'i. Õ'acũ musãrẽ yucupagu duca marĩsepagure besecõ'arõ weronojõ weegusami. Yucu añurõ ducaticjũre paacõ'a, ãjũacõ'acã'no'sa'a. Tere wee'caro weronojõ musã wãcũsere ducayuticã, añurõ weeseticã, Õ'acũ musãrẽ cõmea me'rã paacõ'agũ weronojõ bu'iri da'regusami, nicu niwĩ Juã.

10 Cũ tojo nicã tu'orã, masã cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—To pũricãrẽ ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

11 Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—No'o puaro su'tiro cuogunojõ apĩ moogũrẽ ni'cãrõ o'oya. Ba'ase cuogunojõ ba'ase moogũ me'rã ducawaa ba'aya, nicu niwĩ.

12 Æpãrã quẽ'rã romano masã wiorãrẽ niyeru wapaseebosari masã Juã tiropu wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësãrẽ bu'egu, ¿ũsã de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

13 Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Romano masã na wapaseeduti'caro nemorõ wapaseeticã'ña. Na dutiro ejaturo wapaseeya, nicu niwĩ.

14 Æpãrã surara quẽ'rã cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësã waro, ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Ne ãpãrã cuosere ã'maticã'ña. Na o'oticã, tutuaro me'rã narẽ uise o'o, ña'arõ weeticã'ña. Tere uarã, na weeti'quepũreta weresãdojaticã'ña. Musã wapata'ase me'rã dia'cũ e'catiya, nicu niwĩ.

15 Masã Juã bu'esere tu'orã, uputu wãcũcãrã niwã.

—Apetero weegu Juã Õ'acũ bese'cu Cristo marĩ yoacã yucue'cu nisami, ni wãcũcãrã nimiwã. 16 Na tojo nisere masĩgũ, Juã nipe'tirãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'u musārē na ña'arō wee'quere bujaweti, du'uama nígũ, aco me'rã wāmeye'e. Yu'u be'ro apī yu'u nemorō tutuagu a'tigusami. Cũ añugũ waro nimi. Yu'u pe'e mejō nigũ tu'oña'a. Cũ ye sapatu tuweemasitigu weronojō cūrē ne ni'cārōwijimasītisa'a. Cũ pūrīcã Espiritu Santu musārē o'ógusami. Cūrē masã me'rã ninu'cũcã weegusami. Ña'arōrē ũjũaweero weronojō musārē añurō tojato nígũ ña'arō wee'quere cō'agūsami. ¹⁷ Yu'u be'ro a'tigu ni'cũ trigo su'tiweeri masũ weronojō nimi. Cũ te su'tire mejēcã su'awee, cō'asami. Te trigo peri quē'rārē mejēcã mii, te nūrōrī wi'ipũ nūrōsami. Te su'tire pecame'epũ ũjũacō'asami. A'te weronojō cũ, cũ yarã warore bese, cũ tiropũ miagūsami. Āpērārē pecame'epũ cō'abajuriogusami. Ti me'e ne pe'tisome, nicũ niwī Juã.

¹⁸ Tojo weesenojō me'rã peje apeye werecasanemocu niwī. Tenojō me'rã Juã Ō'acũ ye añuse quetire masārē werecũ niwī. ¹⁹ Apeyema tja Herode ti di'ta Galilea wiogure tu'ticũ niwī. Herode cũ acabiji Felipe nũmo Herodía wāmetigore ē'ma, nũmoticũ niwī. Tojo nicã apeye peje ña'ase weenemo'que bu'iri tu'ticũ niwī. ²⁰ Herode Juã cũ were'quere tu'oronojō nígũ, mejō ña'arō weenemocu niwī. Juārē bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōdutiicũ niwī.

Juã Jesure wāmeye'que ni'i
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Juārē bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōatji duporo Juã pājārã masārē wāmeyecu niwī. Be'ro Jesús quē'rārē wāmeyecu niwī. Cūrē wāmeyegu ñubueri cura u'muse pāricaro niwũ. ²² Tojo wa'acã, Jesús bu'ipũ Espiritu Santu buja weronojō bajugu cūpure dijatacũ niwī. U'musepũ cũ pacũ Ō'acũ ucūdijogu, a'tiro nicũ niwī:

—Mu'u yu'u macũ yu'u uputu ma'igũ ni'i. Mu'u me'rã pūrō e'cati'i, nicũ niwī.

Jesú ñecūsũmũ na nituriamujāti'que ni'i
(Mt 1.1-17)

²³ Jesús treinta cũ'marī wa'tero cuogu, bu'enũ'cãcũ niwī. Masã cūrē “José macũ nimi”, nicārã nimiwã. José Elí macũ nicũ niwī. ²⁴ Elí Matat macũ nicũ niwī. Matat Leví macũ nicũ niwī. Leví Melqui macũ nicũ niwī. Melqui Jana macũ nicũ niwī. Jana José macũ nicũ niwī. ²⁵ José Matatías macũ nicũ niwī. Matatías Amós macũ nicũ niwī. Amós Nahúm macũ nicũ niwī. Nahúm Esli macũ nicũ niwī. Esli Nagai macũ nicũ niwī. ²⁶ Nagai Maat macũ nicũ niwī. Maat Matatías macũ nicũ niwī. Matatías Semei macũ nicũ niwī. Semei Josec macũ nicũ niwī. Josec Judá macũ nicũ niwī.

27 Judá Joanán macũ nicu niwĩ. Joanán Resa macũ nicu niwĩ. Resa Zorobabel macũ nicu niwĩ. Cũ Salatiel macũ nicu niwĩ. Salatiel Neri macũ nicu niwĩ. 28 Neri Melqui macũ nicu niwĩ. Melqui Adi macũ nicu niwĩ. Adi Cosam macũ nicu niwĩ. Cosam Elmadam macũ nicu niwĩ. Cũ Er macũ nicu niwĩ. 29 Er Josué macũ nicu niwĩ. Josué Eliezer macũ nicu niwĩ. Eliezer Jorim macũ nicu niwĩ. Jorim Matat macũ nicu niwĩ. 30 Matat Leví macũ nicu niwĩ. Leví Simeó macũ nicu niwĩ. Simeó Judá macũ nicu niwĩ. Judá José macũ nicu niwĩ. José Jonam macũ nicu niwĩ. Jonam Eliaquim macũ nicu niwĩ. 31 Cũ Melea macũ nicu niwĩ. Melea Mena macũ nicu niwĩ. Mena Matata macũ nicu niwĩ. Matata Natán macũ nicu niwĩ. 32 Natán Davi macũ nicu niwĩ. Davi Isai macũ nicu niwĩ. Isai Obed macũ nicu niwĩ. Obed Booz macũ nicu niwĩ. Booz Sala macũ nicu niwĩ. Sala Naasón macũ nicu niwĩ. 33 Naasón Aminadab macũ nicu niwĩ. Cũ Admin macũ nicu niwĩ. Admin Arni macũ nicu niwĩ. Arni Esrom macũ nicu niwĩ. Esrom Fares macũ nicu niwĩ. Fares Judá macũ nicu niwĩ. 34 Judá Jacob macũ nicu niwĩ. Jacob Isaa macũ nicu niwĩ. Isaa Abrahã macũ nicu niwĩ. Abrahã Taré macũ nicu niwĩ. Taré Nacor macũ nicu niwĩ. 35 Nacor Serug macũ nicu niwĩ. Serug Ragau macũ nicu niwĩ. Ragau Peleg macũ nicu niwĩ. Peleg Heber macũ nicu niwĩ. Heber Sala macũ nicu niwĩ. 36 Sala Cainán macũ nicu niwĩ. Cainán Arfaxad macũ nicu niwĩ. Arfaxad Sē macũ nicu niwĩ. Sē Noé macũ nicu niwĩ. Noé Lamec macũ nicu niwĩ. 37 Lamec Matusalén macũ nicu niwĩ. Matusalén Enoc macũ nicu niwĩ. Enoc Jared macũ nicu niwĩ. Jared Mahalaleel macũ nicu niwĩ. Cũ Cainán macũ nicu niwĩ. 38 Cainán Enós macũ nicu niwĩ. Enós Set macũ nicu niwĩ. Set Adã macũ nicu niwĩ. Adã Ô'acũ cũ ne waro wee du'pócãti'cu nicu niwĩ. Tojo weegu cũ Ô'acũ macũ nicu niwĩ.

4

Jesure wãtĩ Ô'acũrẽ yu'rũnu'cãcã weesĩ'rĩmi'que ni'i
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Juã Jesure wãmeyeca be'ro Jesú Espíritu Santure cuoyu'ruacu niwĩ. Cãrẽ dia Jordã wãmetiri maapu ní'cure Espíritu Santu maata yucu marĩrõ, masã marĩrõpu miacu niwĩ. 2 Topure cuarenta numũrĩ nicu niwĩ. Wãtĩ Jesure cũ pacure yu'rũnu'cãdutigu niquesãcu nimiwĩ. Cũ topu nise numũrĩrẽ Jesú ne cã'rõ ba'aticu niwĩ. Tojo weegu ujaboacu niwĩ. 3 Tojo wa'ari curare wãtĩ cãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u diacjũta Ô'acũ macũ ni'i nígu, a'te ütãperire pã dojorẽ ba'aya, nicu niwĩ.

4 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Masã ba'ase me'rã dia'cũ catimasĩtisama”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ.

⁵ Be'ro wãtĩ Jesure Ƴ'muacjũ Ƴrũgũpũ miacũ niwĩ tja. Topũ nipe'tisere ni'cãtita a'ti nucũcã cjase macãrĩ pejere ĩ'ope'ocã'cũ niwĩ. ⁶ ĩ'otoja, wãtĩ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ mu'urẽ a'te macãrĩ wiogũ, te macãrĩpũ nise nipe'tise wiogũ sũrũgũti. A'te nipe'tise yé ni'i. Tojo weegu yũ'ũ no'o o'osĩ'rĩgũrẽ o'oguti. ⁷ Mu'ũ yũ'ure ejaque'a ĩjũpeocã, nipe'tise mu'ũ ye tojarosa'a, nicũ niwĩ wãtĩ.

⁸ Jesú a'tiro yũ'ticũ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: “Ō'acũ mu'ũ wiogũ ni'cũrẽta ĩjũpeoya. Cũ se'sarore, cũ dutise dia'cũrẽ weeco'teya”, niwũ, nicũ niwĩ Jesú.

⁹ Be'ro wãtĩ Jesure Jerusalẽpũ miaa, Ō'acũ wi'i dũposãrĩpũ miimũjãcũ niwĩ. Topũ cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ tja:

—Mu'ũ diacjũta Ō'acũ macũ ni'i nígũ, a'topũ me'rãta nucũcãpũ bu'pudijaya. ¹⁰ Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũ mu'urẽ a'tiro ojano'o:

Ō'acũ cũrẽ wereco'terãrẽ mu'urẽ co'tedutigũ o'ógũsami.

¹¹ Mu'urẽ Ƴtãgãpũ doquepejari nírá, mu'urẽ tuuñe'erãsama, ni ojano'caro niwũ, nicũ niwĩ wãtĩ.

¹² Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩpũrẽ a'te quẽ'rã ojano'caro niwũ: “Mu'ũ wiogũ Ō'acũ cũ ucũ'quere ne ni'cãti ĩdiacjũta nimitito? nírá, cũrẽ wee'odutiticã'ña”, ni ojano'wũ, nicũ niwĩ Jesú.

¹³ A'tiro wéégũ, wãtĩ apeye de'ro mejẽcã Jesure weenemomasĩticũ niwĩ. Weenemomasĩti, yoaticã cũrẽ cõ'awã'cãnicũ niwĩ.

Jesú ne waro cũ Galileapũ bu'enũ'cã'que ni'i
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Jesú masã marĩrõpũ ní'cũ Espĩritu Santure cũoyũ'ruagu, Galileapũre dajacũ niwĩ. Āpẽrã cũ ye quetire nipe'tiro Galilea wa'terocjãrã ucũse'sa wa'acãrã niwã.

¹⁵ Jesú macãrĩnucũ na nerẽwũasepũ bu'ecũ niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ e'cati, “Añuyũ'ruami”, nicãrã niwã.

Jesú cũ ya macã Nazarepũ dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Be'ro Jesú Nazare cũ masãca macãpũ dajatojaacũ niwĩ. Judío masã na soowũari nũmũ cũ weewũaronojõpũma na nerẽwũari wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ wã'cãnu'cã, Ō'acũ ye queti ojáca pũrĩrẽ bu'eĩ'ocũ niwĩ. ¹⁷ Cũrẽ Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Isaía ojáca pũrĩrẽ bu'edutirã o'ocãrã

niwã. Cũ ti pũrĩrẽ pão, a'tiro oja'quere bocacũ niwĩ. A'tiro nicaro niwũ:

¹⁸ Espĩritu Santu yu'upure nimi.

Cũ añuse quetire pajasecuorãrẽ yu'ure weredutigũ cũuwĩ.

Bujawetirãrẽ wãcũtutuacã weedutigũ o'ówĩ.

Ãpẽrã dutise doca niwã'ñarãrẽ yu'rũweticã weedutigũ o'ówĩ.

Caperi ï'atirãrẽ ï'acã weedutigũ o'ówĩ.

Ãpẽrãrẽ dutipe, ña'arõ weepeno'rãrẽ wijata'adutigũ o'ówĩ.

¹⁹ Õ'acũ masãrẽ yu'rũoritero etatoja'a nisere weredutigũ o'ówĩ, ni ojacu niwĩ Isaía, ni bu'ecũ niwĩ Jesú.

²⁰ Be'ro, Jesú cũ bu'éca be'ro ti pũrĩrẽ tuutũrẽtoja, ti wi'i co'tegure wiacũ niwĩ. Wia, narẽ bu'egutigũ ejanujãcũ niwĩ. Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã cũrẽ ne ï'adu'uticãrã niwã. ²¹ Cũ narẽ a'tiro ucũnũ'cãcũ niwĩ:

—Ni'cãcã me'rã mũsã tũ'oropũ bu'eĩ'o'que queoro wa'a'a, nicũ niwĩ.

²² Nipe'tirã Jesure añurõ ucũcãrã niwã. Cũ ucũsere tũ'orã, te añuse niyucã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. Na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Ã'rĩ José macũ mejẽta niti? nicãrã niwã.

²³ Na tojo nisere masĩgũ, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Apetero weerã a'te masã na ucũwũasenojõrẽ yu'ure nĩrã nisa'a: “Ocoyeri masũ mũ'u basu pe'e ocoye yu'rũoya”, nisa'a. Tojo nicã “Mũ'u Capernaupũ weeĩ'o'quere ùsã tũ'owũ. Te ùsã tũ'oque a'to mũ'u ya macã waropũ quẽ'rãrẽ weeĩ'oña”, nĩrã nisa'a, nicũ niwĩ.

²⁴ Be'ro narẽ ninemocũ niwĩ:

—Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Ne ni'cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũrẽ cũ ya macãcjãrã waro añurõ põtãrĩtisama. ²⁵ Mũsãrẽ a'tere diacjũ masĩcã wãsa'a.

Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía cũ nĩcateropure Israe di'tapure pãjãrã wapewia numia nicãrã niwã. Titare i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco acoro pejaticaro niwũ. Tojo weerã nipe'tirã ti di'tacjãrã uputu wjaboacãrã niwã. ²⁶ Tojo nimicã, ne ni'cõ Israe curuacjõ wapewiore weetamudutigũ Õ'acũ o'óticũ niwĩ. Ape di'tacjõ Sarepta wãmetiro Sidõ pũ'to nigõ pe'ere weetamudutigũ o'ócũ niwĩ. ²⁷ Apeye quẽ'rã Eliseo Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nĩcateropure a'te weronojõta wa'acaro niwũ. Israe di'tapure pãjãrã cãmi boarã nicãrã niwã. Tojo nimicã, Eliseo ne ni'cũ ti di'tacjũrẽ yu'rũoticũ niwĩ. Naamán aperocjũ Siria di'tacjũ pe'ere yu'rũocũ niwĩ. Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ weetamutigũ, Israe curuacjãrã nitirã pe'ere weetamucũ niwĩ, nicũ niwĩ.

28 Ti wi'ipɯ nerē'cārā pājārā Jesú a'tiro nisere tɯ'orā, uayɯ'rɯacārā niwā. 29 Be'ro nipe'tirā to nirā wā'cānɯ'cā, Jesure macā sumutopɯ cō'aō'ocārā niwā. Na nirī macācǵũ ũrũgũ dɯposārɯpɯ cūrē tuuquedijorātirā miimɯjācārā niwā. 30 Na tojo weesī'rīmicā, Jesú na wa'tero wa'a, yɯ'rɯwā'cā wa'acu niwī.

Jesú wātī sājāno'cure cō'awīrō'que ni'i
(Mr 1.21-28)

31 Be'ro Jesú Capernaupɯ wa'acu niwī. Ti macā Galilea di'tapɯ nicaro niwũ. Topɯ masārē na soowɯari nɯmɯrē bu'ecu niwī. 32 Dutisere cɯogɯ weronojō bu'ecā ĩ'arā, tɯ'omarīamɯjācārā niwā.

33 Na nérēca wi'ipɯre ni'cũ wātī sājāno'cu nicɯ niwī. A'tiro ɯputɯ caricũcu niwī:

34 —Jesú Nazarecǵũ, ũsārē cariboticā'ña. ǵŨsārē bu'iri da're bajuriogɯ a'tigɯ weeti? Mɯ'ɯrē ĩ'amasī'i. Ō'acũ o'ó'cu ña'ase moogũ, añubutiagɯ ni'i, nicɯ niwī.

35 Cũ tojo nicā tɯ'ogɯ, Jesú wātī masɯpɯ nigūrē tu'tigɯ, a'tiro nicɯ niwī:

—Di'tamarīaña. Ā'rīpɯre nigú wijaaya, nicɯ niwī.

Cũ tojo nicā, wātī na ĩ'orōpɯ tuuquecũu, cūrɯre ní'cu wijaacu niwī. Ne cūrē mejēcā cāmida'rema'arō marīrō wijaacu niwī. 36 Tojo wa'asere ĩ'arā, nipe'tirā ɯcɯacārā niwā. Na basu a'merī a'tiro ucũcārā niwā:

—Ā'rī dutise cɯose ǵñe'enojō nimitito? Cũ tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōmasīmi. Cũ narē cō'awīrōcā, na wijaama, nicārā niwā.

37 Tojo weero nipe'tiro Galileapɯ Jesú ye cjase se'sa wa'acaro niwũ.

Jesú Simó Pedro mañecōrē yɯ'rɯo'que queti ni'i
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesú na nerēwɯaropɯ ní'cu wijaa wa'acu niwī. Wijáaca be'ro Simó ya wi'ipɯ wa'acu niwī. Cũ mañecō ɯputɯ ujaque dutitico niwō. Tojo weerā Jesure “Yɯ'rɯoya”, ni sērīcārā niwā. 39 Jesú co pɯ'to ejanɯ'cā mu'rīi'a, ujaquere suruduticɯ niwī. Cũ tojo weecā, ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Tojo wéeca be'ro maata co wā'cānɯ'cā, narē ba'ase etigo wa'aco niwō.

Jesú pājārā masā dutitirārē yɯ'rɯo'que ni'i
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Mujīpũ sājārī cura nipe'tirā no'o nise duti cɯorārē Jesú tiropɯ miacārā niwā. Jesú na dutitirānɯcūrē

omocã ñapeogũ, nipe'tirãrẽ yu'rũocũ niwĩ. ⁴¹ Na dutirã wa'teropũre wãtĩa masãpũre sãjãa'cãrã quẽ'rãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Na wijaarã, a'tiro caricũwijaacãrã niwã:

—Mũ'u Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

Wãtĩa Cristo Õ'acũ bese'cũ nimi nisere masĩcãrã niwã. Tojo weegu Jesú narẽ tu'tigũ, ucũdutiticũ niwĩ.

Jesú Galilea di'tapũ cũ ye quetire werecusia'que ni'i
(Mr 1.35-39)

⁴² Bo'reque'ari cura Jesú macã sumuto masã marĩrõpũ wa'acũ niwĩ. Cũ tojo weecã, masã cũrẽ a'ma, cũ nirõpũ sirutuejacãrã niwã. Cũrẽ aperopũ wa'adutiticãrã nimiwã.

⁴³ Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Yu'u apeye macãrĩpũ quẽ'rãrẽ añuse queti, Õ'acũ a'ti nucũcãcãrãrẽ wiogũ nigũsami nisere wereroua'a. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere bujaweti dũcayucã, cũ yarã sãjãcã weegũsami. A'te niatjereta yu'u pacũ yu'ũre o'ówĩ, nicũ niwĩ.

⁴⁴ Tojo weegu Jesú na nerẽwũase wi'seri Galilea di'ta nise macãrĩpũre werecusiaccũ niwĩ.

5

Jesú cũ tutuaro me'rã wa'i pãjãrã wẽjẽcã wee'que ni'i
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Ni'cã numũ Jesú Genesare wãmetiri ditara sumutopũ nicũ niwĩ. Cũ topũ nirĩ cura pãjãrã masã etacãrã niwã. Cũ Õ'acũ ye queti weresere tu'osĩ'rĩrã, cũ pu'to pãjãrã tuuwã'cãcãrã niwã. ² Ditara sumuto nucũporopũ puawũ masã marĩsepawũ pa'sacã ĩ'acũ niwĩ. Wa'i wẽjẽrã eja'cãrã tepawũre topũ po'o, na ye wejecũpagũre coerã wa'arã majãnu'cãcãrã niwã. ³ Jesú tepawũre ĩ'agũ, Simó yawũpũ mũjãsjãcũ niwĩ. Simórẽ “Sõ'ocurepũ wajawĩrõña”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nĩca be'ro Jesú tiwũpũ ejanujã, masã sumutopũ nu'cũrãrẽ bu'enũ'cãcũ niwĩ. ⁴ Narẽ bu'eca be'ro Simórẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yucusũre decocurepũ wajawijaya. Topũ mũ'u ya wejecũre doqueñoña, nicũ niwĩ.

⁵ Simó cũrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, ãsã pi'eti, ñamipũre wẽjẽbo'reamiapũ. Ne wẽjẽtiasũ. Mũ'u dutigũta dutitoja'a. Tojo weegu wejecũre doqueñoũti, nicũ niwĩ.

⁶ Na tigure doqueñooca be'ro pãjãrã waro wa'i sãjãno'cãrã niwã. Tojo weero tigũ wejecũ tũ'rũrõpũ weecaro niwũ.

⁷ Tere ĩ'arã, na me'rãcãrã apewũ yucusũpũ nirãrẽ weetamudutirã buapijicãrã niwã. Na, na tiropũ eta, narẽ weetamucãrã niwã. Tepawũ puawũputa wa'i me'rã cã'rõ

mirĩdijawe'socaro niwũ. ⁸ A'tiro wa'acã ĩ'agũ, Simó Pedro Jesú tiro ejaque'a, cũrẽ nicu niwĩ:

—Yu'u wiogu, yu'u ña'arõ weesebucu ni'i. Tojo weegu mu'u añugũ, ña'ase moogũ yu'u tiro niticã'ña, nicu niwĩ.

⁹ Wa'i pãjãrãrẽ ĩ'amarĩatjĩagũ, tojo nicu niwĩ. Tojo nicã ãpẽrã cũ me'rã ní'cãrã quẽ'rã mejãrõta ĩ'amarĩacãrã niwã. ¹⁰ Apewupu ní'cãrã Zebedeo põ'rã Santiago, Juã Simó me'rãcjãrã na quẽ'rã ĩ'amarĩacãrã niwã. Be'ro Jesú Simórẽ nicu niwĩ:

—Uiticã'ña. Ni'cãcã me'rã mu'u wa'i wẽjẽmu'sĩgũ weronojõ masãrẽ yé quetire weregusa'a. Were, pãjãrã yu'ure êjõpeocã weegusa'a, nicu niwĩ.

¹¹ Be'ro na yucusupawure sumutopu wajanujãcãrã niwã. Nipe'tise na cuomi'quere topõta cũucã, Jesú me'rã wa'a wa'acãrã niwã.

Jesú cãmi boagure yu'rũo'que ni'i

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesú ni'cã macã Galilea di'ta nirĩ cura ni'cũ nipe'tiro upupu cãmi boagu cũ tiro wa'acu niwĩ. Cũrẽ ĩ'agũ, cũ pu'to di'tapu paamu'rĩque'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Wiogu, mu'u dutire yu'rũogu ni'i. Yu'ure yu'rũoya, nicu niwĩ.

¹³ Tojo nicã tu'ogu, Jesú cũrẽ yu'rũogu ñapeo, a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'rũoguti. Cãmi marĩgũpu tojayá, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicãta, cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ.

¹⁴ Tu'ajanu'cõ, Jesú cũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—A'tere ãpẽrãrẽ wereticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Diacjũta pa'i tiropu mu'u ye cãmi yati'quere ĩ'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ ĩ'áca be'ro mu'u cãmi boasere "Pe'tia wa'a'a", nigũsami. Cũ tojo nica be'ro Moisé cũ Ô'acũrẽ e'catise o'oduti'quere o'oya. Mu'u tojo wee yu'rũca be'ro masã me'rã nisetigusa'a tja, nicu niwĩ.

¹⁵ Jesú ye cjase pe'e siape me'rã nemorõ masĩno'caro niwũ. Tojo weerã pãjãrã masã cũ ucũsere tu'orãtirã nerẽcãrã niwã. Tojo nicã na dutire yu'rũocã uarã, cũ tiro nerẽcãrã niwã. ¹⁶ Na tojo weemujãmicã, Jesú pe'e masã marĩsepũ wa'acu niwĩ. Terũ cũ pacũ Ô'acũrẽ ñubuemujãcũ niwĩ.

Jesú sijamasĩtigure yu'rũo'que ni'i

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Ni'cã numu Jesú masãrẽ bu'egu weecu niwĩ. Titare masã wa'teropure ni'cãrẽrã fariseo masã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã dujicãrã niwã. Ni'cãrẽrã Galilea di'tapu nise macãrĩcjãrã nicãrã niwã. ãpẽrã Judea di'tapu

nise macārĩcĵārā nicārā niwā. Tojo nicā āpērā Jerusalēcĵārā nicārā niwā. Na to nirĩ cura Jesú dutitirārē yu'ruogu, Ō'acū tutuase me'rā yu'ruocu niwī. ¹⁸ Jesú masārē bu'eri cura āpērā masā ni'cū sijamasĩtigure cū cūñarō me'rā wuajecārā niwā. Na wi'ipū miisājāa, Jesú tiropū cūsĩrĩcārā nimiwā. ¹⁹ Tojo weesĩrĩmirā, masā pājārā waro niyucā, ne wuajāamasĩticārā niwā. Tojo weerā wi'i duposārĩpū mujāa, ni'cā pe seewecārā niwā. Ti pepū cū cūñarō me'rā cūrē Jesú tiropū, masā wa'teropū du'udijocārā niwā. ²⁰ Jesú na ějōpeocā ĩ'agū, dutitigure a'tiro nicū niwī:

—Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a, nicū niwī.

²¹ Cū tojo nicā tu'orā, Moisé oja'quere bu'eri masā, fariseo masā a'tiro wācūcārā niwā: “Ā'rĩ cū tojo ucūse me'rā Ō'acūrē ña'arō ucūgū weemi. ĵNoa niti cū tojo weegū? Cū Ō'acū weronojō tutuagu ni'ĩ, ĵni wācūsari? Marĩ weronojō uputigu masā ña'arō wee'quere acobojomasĩtisami. Ō'acū ni'cūta ña'arō wee'quere acobojomasĩmi”, nicārā niwā.

²² Jesú na wācūsere ĩ'amasĩgū, a'tiro nicū niwī:

—ĵDe'ro weerā musā yu'ure mejēcā wācūma'ati? ²³ ĵDe'ro nise pe'e diasatibutiati? ĵ“Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” nicā, o “Wā'cānu'cā, sijawā'cāña” nise pe'e diasawetine? “Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” nicā ĩ'atimirā, ějōpeoya marĩ'i. “Wā'cānu'cā, sijawā'cāña” nicā pe'ema, cū sijasere ĩ'atojarāpū “Diacjūta ni'ĩ”, ni ějōpeono'o, nicū niwī. ²⁴ Tojo weegu yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu yu'u tutuasere ĩ'ogū, ā'rĩ sijamasĩtigure yu'ruoguti. Te me'rā musā yu'u masā ña'arō wee'quere acobojomasĩsere masĩrāsa'a, nicū niwī.

Tojo weegu sijamasĩtigure a'tiro nicū niwī:

—Mu'u pe'ema a'tiro nigūti. Wā'cānu'cāña. Mu'u cūñarōrē miuwā, mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a, nicū niwī.

²⁵ Cū tojo nicāta, na nipe'tirā ĩ'orōpū sijamasĩti'cu wā'cānu'cācu niwī. Wā'cānu'cā, cū cūña'carore miuwā, Ō'acūrē e'catise o'oguta, cū ya wi'ipū tojaa wa'acu niwī. ²⁶ Nipe'tirā tojo wa'asere ĩ'amarīa, Ō'acūrē e'catise o'ocārā niwā. ĩ'amarīarā, a'tiro nicārā niwā:

—Ni'cācāma ne ĩ'awuaya marĩsere ĩ'asu, nicārā niwā.

Jesú Levire piji'que ni'ĩ
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Jesú sijamasĩtigure yu'ruóca be'ro wi'ipū ní'cu wijaacu niwī. Wijaa, ni'cū romano masā wiogure niyeru wapaseebosari masūrē ĩ'abocacu niwī. Cū Leví wāmeticū niwī.

Cũ da'rawaropu dujicu niwĩ. Jesú cãrẽ ã'agũ, "Te'a, yu'u me'rã a'tia", nicu niwĩ.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Leví wã'cãnu'cã, nipe'tise cũ da'ra'quere du'ucũupeo, Jesú me'rã wa'acũ niwĩ.

²⁹ Be'ro Leví cũ ya wi'ipu Jesure pajiri bosenumu weep-eocu niwĩ. Leví me'rãcjãrã pãjãrã wapaseeri masã nicãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã quẽ'rã pãjãrã masã na me'rã ba'arã ninemocãrã niwã. ³⁰ Na tojo weecã, fariseo masã, Moisé oja'quere bu'eri masã narẽ ã'anu'cũco'tecãrã niwã. Tojo weerã Jesú bu'erãrẽ ucjacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿De'ro weerã musã niyeru wapaseeri masã me'rã, ña'arõ weeri masã me'rã sã'rĩ, ba'ati? nicãrã niwã.

³¹ Jesú na tojo nisere tu'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Duti moorã ocoyedutirã, duturure a'matisama. Dutitirã pũrĩcã a'masama. ³² "Añurã ni'i" nirãrẽ a'magũ a'titiwu. ãpẽrã "Ësã ña'arã ni'i" nirã pe'ere a'magũ a'tiwu. Na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayudutigu a'tiwu, nicu niwĩ.

"Mu'u bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?" Jesure ni'que ni'i (Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Be'ro Jesure sãrĩtiña'nemocãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siraturã, tojo nicã ãsã fariseo masã bu'esere siraturã Õ'acũrẽ ëjõpeorã be'ti ñubuesama. ¿De'ro weerã mu'u bu'erã pe'e be'titimirã, sã'rĩ ba'ati? nicãrã niwã.

³⁴ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿De'ro weecju omocã du'tegu na me'rã nígu, cũ pijio'cãrãrẽ bujaweti, be'tidutibosari? ³⁵ Be'ro cũrẽ ãpẽrã aperopu miãca be'ro pũrĩcãrẽ bujaweti, be'tirãsama. Jesú, yu'u na me'rã ni'i yujupu; yu'u na me'rã niticã pũrĩcãrẽ, be'tirãsama nígu, tojo nicu niwĩ.

³⁶ Narẽ queose me'rã werenemocu niwĩ:

—Ne ni'cũ ma'marõ su'tiroke tã'rẽ, mejãrõ su'tiropu sereõ'otisami. Tojo weegu ma'marõ su'tiroke bajuriogu weesami. Tojo nicã ma'marõ su'tiroke mejã su'tiropu sereõ'ocã, ña'arõ baju'u. ³⁷ Tojota wa'asa'a ma'ma vino mejã ajuri wa'icũrã caseri me'rã wee'que ajuripu poseyecã. A'tiro weecãma, vino pã'muyuru, te ajurire tã'rẽcã'sa'a. Tojo wa'acã, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo weero vino cõ'awa'a, te ajuri quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. ³⁸ Tojo weero ma'ma vinorẽ ma'ma ajuripu poseyeroa'a. ³⁹ Ne ni'cũ vino mejãrẽ sã'rĩpo'cu ma'marẽ sã'rĩsã'rĩtisami. Cũ a'tiro nisami: "Yu'u sã'rĩmu'tã'que mejã pe'e, nemorõ añuapu", nisami. Musã toduporopu weeseti'quere musã weepo'quere ma'ma yu'u bu'ese pe'ere ducayusã'rĩwe'e nígu, tojo nicu niwĩ.

6

Judío masã na soowuari nũmũ sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ni'i

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Ni'cã nũmũ judío masã na soowuari nũmũ nicã, Jesú trigo wesepũ yũ'rũacã, cũ bu'erã trigore wejetũ'rẽ, sã'quẽwee, te perire ba'acãrã niwã. ² Fariseo masã na tojo weecã ï'arã, narẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã marĩ soowuari nũmũrẽ da'radutitimicã, mũsã tojo weeti? nicãrã niwã.

³ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsã dũporocjũ wioyũ Davi cũ me'rãcãrã me'rã ujaboarã na wee'quere bu'epã. ⁴ Na a'tiro weecãrã niwã. Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ni'i” ní'quere, narẽ ba'adutiti'quere ba'acãrã niwã. Cũ me'rãcãrã quẽ'rãrẽ dũcawaacũ niwĩ. Pa'ia dia'cũrẽ te pã ba'ata basiocaro niniwã. Yũ'u bu'erã tere ba'arã, yũ'rũnũ'cãrã mejẽta weema nígũ, tojo nicũ niwĩ.

⁵ Narẽ ninemocũ niwĩ Jesú:

—Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicũ niwĩ.

Jesú omocã bu'awia'cũre yũ'rũo'que ni'i

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Jesú ape nũmũ na soowuari nũmũ nicã, judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãa, narẽ bu'ecũ niwĩ. Topũ ni'cũ omocã diacjũcamocã bu'awia'cũ nicũ niwĩ. ⁷ Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã Jesure ï'aco'tecãrã niwã. Na, ¿marĩ soowuari nũmũrẽ yũ'rũogũsari cũ? níã, tojo weecãrã niwã. Cũ yũ'rũocã, weresãta basiorosa'a níã, tojo ï'acãrã niwã. ⁸ Jesú na wãcũsere ï'amasĩgũ, omocã bu'awia'cũre a'tiro nicũ niwĩ:

—Wã'cãnũ'cã, wijatia masã decorũ, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, omocã bu'awia'cũ wã'cãnũ'cã, wijaticũ niwĩ.

⁹ Cũ tojo weecã, Jesú fariseo masã mejẽcã wãcũrãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsãrẽ apeyenojõ sãrĩtiña'se cũo'o. Marĩ soowuari nũmũ nicã ¿añũsere weerũati o ña'ase pe'ere weerũati? ¿Yũ'rũosere uati o wẽjẽcõ'ase pe'ere uati? nicũ niwĩ.

¹⁰ Be'ro Jesú nipe'tirã to nirãrẽ ï'atoja, omocã bu'awia'cũre nicũ niwĩ:

—Mũ'u ya omocãrẽ sũoña.

Cũ tojo nicã tũ'ogũ, sũocũ niwĩ. Maata yũ'rũono'ca omocã tojacaro niwã. ¹¹ Cũ tojo weecã ï'arã, fariseo masã, Moisé oja'quere bu'eri masã uayũ'rũa wa'acãrã niwã. Tojo weerã

“Marĩ ¿de'ro weerāsari ā'rĩrē?” ni a'merĩ sērĩtiña'cārā niwā.

Jesú cū bu'erā docere bese'que ni'i

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jesú te nūmūrĩrē ūrūgūpū cū pacure ñubuegu wa'acū niwĩ. Topure ti ñamirē ñubuebo'reacū niwĩ. ¹³ Bo'reque'aca be'ro cū bu'esere siruturā pājārārē pijiocū niwĩ. Pijio, na wa'tero nirā docere besecū niwĩ. Narē “Yé quetire werecusiarĩ masā yu'u besecū'cārā nirāsa'a”, nicū niwĩ. ¹⁴ A'ticūrā nicārā niwā: Simó, be'ro Jesú cūrē Pedro pisucū niwĩ. Apĩ cū acabiji André nicū niwĩ. Tojo nicā Santiago, Juā, Felipe, Bartolomé nicārā niwā. ¹⁵ Āpērā Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macū, apĩ Simó wāmetigu celote curuacjū nicārā niwā. ¹⁶ Apĩ Juda Santiago acabiji nicū niwĩ. Tojo nicā Juda Isariote, be'ropū Jesure cūrē ĩ'atu'tirārē o'oacjū quē'rā nicū niwĩ.

Jesú pājārā masārē bu'e'que ni'i

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jesú ūrūgūpū nĩ'cū cū besecū'cārā me'rā tigu dū'pocāpū dijacū niwĩ. Topū dijagū, nĩ'cā pa añurĩ papū tojaque'acū niwĩ. Topū pājārā cū bu'esere siruturā nicārā niwā. Āpērā masā quē'rā pājārā Judea di'tacjārā, Jerusalécjārā, pajiri maa sumuto nise macārĩ Sidó, Tirocjārā nicārā niwā. Na nipe'tirā Jesú bu'esere tū'orā wa'acārā niwā. Tojo nicā na ye dutire yu'rūodutirā wa'acārā niwā. ¹⁸ Āpērā wātĩa sājāno'cārā quē'rā wa'acārā niwā. Jesú na quē'rārē yu'rūocū niwĩ. ¹⁹ Cū tutuaro me'rā nipe'tirā dutitirārē yu'rūocū niwĩ. Tojo weerā nipe'tirā cūrē ñe'eña'sĩ'rĩcārā niwā.

E'catise queti, e'catiya marĩse queti ni'i

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesú ūrūgūpū dijāca be'ro cū bu'erārē ĩ'a, nicū niwĩ:
—Musā pajasecūorā Ō'acū wiogu nirōpū wa'arāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

²¹ »No'o nĩ'cārōacārē ūjaboarānojō be'ropure yapirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

»No'o nĩ'cārōacārē utirānojō be'ropure bujirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

²² »Musā yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigure ějōpeocā, masā a'tiro weerāsama. Musārē ĩ'atu'tirāsama. Na me'rā nimi'cārārē cō'awĩrōmujārāsama. Musārē bujicā'a, yabirāsama. Musārē “Ña'arā nima”, nirāsama. Narē tojo weeno'rā e'catiya. ²³ Musā ū'mūsepū pajibutiaro e'catise bocarāsa'a. Tojo weerā na tojo weerĩ curare ūputu

waro e'catiyu'runu'cãña. Duporocjãrãpu quẽ'rã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masãrẽ musã ñecũsumma mejãrõta weecãrã niwã.

²⁴ »Musã peje cuorã pe'e a'ti turi cjase dia'cũrẽ wãcũnurũ, e'catitoja'a. Tojo weero musãrẽ ña'a nirõsa'a.

²⁵ »Musã ni'cãrõacã ba'a yapirãnojõ e'catitoja'a. Tojo weero musãrẽ ña'a ni'i. Be'ropure ujaboarãsa'a.

»Musã ni'cãrõacãrẽ e'cati bujirãnojõrẽ ña'a ni'i. Be'ropure bujawetirã utirãsa'a.

²⁶ »A'ti umucocjãrã añurõ ucũno'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Duporopu "Õ'acũ ye queti wererã ni'i" nisoori masãrẽ musã ñecũsumma mejãrõta añurõ dia'cũ narẽ ucũcãrã niwã.

Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'idutise ni'i
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ »No'o ye cjasere tu'osĩ'rĩrãnojõrẽ a'tiro nigũti. Musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'ĩña. Musãrẽ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeya.

²⁸ Musãrẽ ña'arõ ucũrãrẽ "Narẽ añurõ wa'ato", niña. Musãrẽ ña'arõ tu'ti, bujicã'rãrẽ na ye niatjere sãrĩbosaya.

²⁹ Ni'cũ mu'urẽ ni'cã pã'rẽ diapoapu paacã, ape pã'rẽ du'sari pã'rẽ pe'ere majãminu'cã, paadutiya tja. No'o ni'cũ mu'u yaro su'tiro bu'icjãrõrẽ ã'macã, mu'u ya camisa quẽ'rãrẽ tuweeo'oya. ³⁰ Nipe'tirã musãrẽ sãrĩrãrẽ o'oya. No'o musã yere miacã, "Wiapa", niticã'ña. ³¹ Musãrẽ ãpẽrã añurõ weeme'ricã uasa'a. Musã quẽ'rã tojota narẽ añurõ weeme'ricã'ña.

³² »Musãrẽ mairã dia'cũrẽ ma'irã, ¿ñe'enojõ añuse wéerã weebosau? Ña'arã quẽ'rã tojota na me'rãcjãrãrẽ ma'isama. ³³ Musãrẽ añurõ weerã dia'cũrẽ añurõ wéerã, ¿ñe'enojõ pe'ere añuse weebosau? Ña'arã quẽ'rã narẽ añurõ weerã dia'cũrẽ mejãrõta añurõ weesama. ³⁴ Musã ãpẽrãrẽ apeyenojõ wasorã, "Na wiarãsama" nirã dia'cũrẽ o'ocã, wapamarĩsa'a. Ña'arã quẽ'rã mejãrõta ãpẽrã ña'arãrẽ na wiarãsama nĩrã, wasosama. ³⁵ Musã yu'ure ãjõpeorã pe'e musãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'ĩña. Narẽ añurõ weeya. Na apeyenojõ wasocã, wasose wapa "Apeyenojõ ducayurãsama" nirõ marĩrõ narẽ wasoya. Tojo weecã, Õ'acũ musãrẽ peje añuse o'ogusami. Cũ u'musepu nigũ põ'rã nirãsa'a. Cũmarĩcã queoro weetirãrẽ, tojo nicã ña'arõ weeri masãrẽ pajaña'yugu, añurõ weesami. ³⁶ Tojo weerã marĩ pacu pajaña'rõnojõ musã quẽ'rã nipe'tirãrẽ pajaña'ña.

Ãpẽrãrẽ "Musã ña'arã ni'i" niticã'ña nise ni'i
(Mt 7.1-5)

³⁷ »Musã ãpērãrē “Na ña'arã nima”, ni ï'abeseticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrē besosome. Tojo nicã ãpērãrē “Ña'abutia'a, bu'iri da'reroña'a”, niticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrē tojo nisome. Æpērãrē acobojoya. Õ'acũ quẽ'rã mejãrõta musãrē acobojogusami. ³⁸ Æpērã apeyenojõ moorãrē o'oya. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrē o'ogusami. Musãrē ni'cã ajuro ñadioca ajuro, añurõ mu'muyururi ajuro weronojõ o'ogusami. Musã ãpērãrē o'o'caronojõta Õ'acũ musãrē o'ogusami, nicu niwĩ Jesú.

³⁹ Jesú cũ bu'erãrē a'te queose o'ocũ niwĩ:

—Ni'cũ ï'atigu apĩ ï'atigure tãawã'cãmasitisami. Na puarãputa no'o nirĩ copepu burusãjãbosama. ⁴⁰ Ni'cũ bu'egu cãrē bu'egu nemorõ masiyurũcãtisami. Cũ bu'etu'ajaca be'ropũ cũ quẽ'rã cãrē ni'cãrõwijigusami.

⁴¹ »Musã basu ña'arã nimirã, ¿de'ro weerã musã acaweregure “Ña'agũ nimi”, niti? Æpērãrē “Musã ña'arã ni'i” nise duporo marĩ ye pe'ere ï'amũ'tãrõña'a. ⁴² Musã a'te weronojõ nibosa'a. Musã acaweregure “Mũ'u ya capeapu cã'po'caroacã ni'i”, nibosa'a. Musã ya capeapu pajiri po'caro ï'atimirã, musã acaweregure “Capeapu niseacãrē miicõ'arãti”, nĩmasitisa'a. Musã tojo wéerã, weeta'sari masã ni'i. Musã ye caperipu nisere miicõ'amũ'tãña. Tojo wéeca be'ropũ musã acaweregure cã'rõacã caperipu nise pe'ere miicõ'amasĩrãsa'a, ni queose o'ocũ niwĩ Jesú.

Yucugure tigu dũca me'rã ï'amasĩno'sa'a nise ni'i
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Jesú a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Ne ni'cãgũ yucugũ añuse dũcaticjũ ña'ase dũcatitisa'a. Ña'ase dũcaticjũ quẽ'rã añuse dũcatitisa'a. ⁴⁴ Nipe'tise yucupagu te dũca me'rã ï'amasĩno'sa'a. Potagu ne higuera wãmetise dũcatitisa'a. Pota cuose quẽ'rã ne u'se dũcatitisa'a. ⁴⁵ Masũ añugũ añuse wãcũse cuoyugu, añurõta ucũsami. Apĩ ña'agũ pe'e cũ wãcũse ña'ase niyucã, ña'arõ ucũsami. Marĩrē ña'ase púúturo, ña'asetã marĩ ucũse wija'a. Añuse nicã, añusetã wija'a.

Mejẽcã dia'cũ wi'seri yeenu'cãse queose ni'i
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ »¿De'ro weerã yũ'ure “Yũ'u wiogu” nimirã, yũ'u dutiro weeweti? ⁴⁷ No'o yũ'u tiropũ a'ti, yũ'u ucũsere tu'o, be'ro yũ'u dutiro queoro weegũ a'tiro weronojõ nimi. ⁴⁸ Ni'cũ wi'i weegutigũ, di'tapu se'esãjã, ãtãgãrē bocasami. Be'ro tiga bu'ipũ yeenu'cãmũjãsami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ipũ

aco o'mapõtẽocã, a'meña'tisa'a. Ti wi'i ãtãgãpu yeenu'cãca wi'i niyuro, tojo wa'asa'a. ⁴⁹ Apĩ yu'u bu'e'quere tu'omigũ, tere queoro weetigũ, a'tiro weronojõ nimi. Wi'i weegutigũ, ne po'peapu yeenu'cãmujãtiro marĩrõ weesami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ire aco o'mapõtẽo, o'mapĩ'aburocã'sa'a. Ti wi'i ne cã'rõ du'sanu'cãtisa'a, nicu niwĩ Jesú.

7

Jesú surara wioğure da'raco'tegure yu'rũo'que ni'i
(Mt 8.5-13)

¹ Jesú ãrũgũpu masãrẽ bu'eca be'ro Capernaupu pi'acu niwĩ. ² Topu ni'cũ surara wioğũ romano masũ nicu niwĩ. Cũrẽ da'raco'tegũ cũ ma'iyu'rũnu'cãgũ uputu dutigũ wẽrise pu'to nicu niwĩ. ³ Surara wioğũ Jesú ye quetire tu'ogũ, ni'cãrẽrã judío masã bucurãrẽ cũ tiropu o'ócũ niwĩ. Cũrẽ da'raco'tegure yu'rũogũ a'tidutigũ tojo weecu niwĩ. ⁴ Na Jesú tiropu etarã, tutuaro me'rã cũrẽ weetamuse sẽricãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ surara wioğure weetamurõua'a. ⁵ Cũ a'ti di'tacjãrã judío masãrẽ añurõ ma'imi. Cũta cũ ye niyeru me'rã ãsã nerẽwũari wi'ire yeedutiwĩ. Tojo weerã cũrẽ weetamurõua'a, nicãrã niwã.

⁶ Tere tu'ogũ, Jesú na me'rã wa'acu niwĩ. Wi'ipu ejase duporoacã surara wioğũ ãpẽrã cũ me'rãcjarãrẽ tja Jesure weredutigũ o'ócũ niwĩ. A'tiro niduticu niwĩ:

—Wioğũ, mu'urẽ caribosĩ'rĩtiami. Cũ “Yu'u mejõ nigũ nisa'a”, niami. Tojo weegũ cũ “Ya wi'ipu sãjãcã weemasĩtisa'a”, niami. ⁷ Te ye bu'iri ne cũ basu quẽ'rã mu'urẽ a'magũ a'titiami. A'tiro pe'e niami. “Mejõ mu'u wa'atimigũ, mu'u dutio'ose me'rã cũrẽ da'raco'tegũ yu'rũğusami”, niami. ⁸ Cũ “Ãpẽrã surara dutiro docapu ni'i”, niami. “Yu'u quẽ'rã ãpẽrã surarare dutituria'a. Yu'u ni'cũrẽ o'ócã, cũ wa'asami. Apĩrẽ yu'u 'A'tia' nicã, a'tisami”, niami. Cũrẽ da'raco'tegure “'A'tiro weeya' nicã, weesami”, niami, nicãrã niwã Jesure.

⁹ Jesú cũ tojo ni'quere tu'ogũ, tu'omarĩa wa'acu niwĩ. Be'ro majãmĩ'a, cũrẽ siruturãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Ã'rĩ surara wioğũ Israe curuacjũ mejẽta yu'ure añurõ ãjõpeomi. Diacjũ musãrẽ nigũti. Ne ni'cũ Israe curuacjãrã wa'teropure ã'rĩ weronojõ ãjõpeose cuogure i'aticãti, nicu niwĩ.

¹⁰ Be'ro surara wioğũ o'ócãrã wi'ipu dajatojaacãrã niwã. Na tojatarã, surarare da'raco'tegure yu'rũ'cupure i'acãrã niwã.

Jesú wapewio macũrẽ masõ'que ni'i

¹¹ Jesús surara wioḡure da'raco'tegure yu'ruóca be'ro Naín wāmetiri macāpu wa'acu niwī. Cū bu'erā, tojo nicā āpērā pājārā masā cū me'rā wa'acārā niwā. ¹² Ti macā pu'to cū ejari cura ni'cā puti masāputi yaarā wa'arā wuawā'cācārā niwā. Wērī'cu, wapewio macū ni'cū waro nigū nicu niwī. Pājārā ti macācjarā core ba'paticārā niwā. ¹³ Core ĩ'agū, Jesús pajaña'cu niwī. A'tiro nicu niwī:

—Utitigota, nicu niwī.

¹⁴ Jesús cūrē masōgū, ti acarore da'rapeocu niwī. Cū tojo weecā, ti acarore wuawā'cārā tojanu'cācārā niwā. Wērī'cure a'tiro nicu niwī:

—Yu'u mu'urē duti'i. Wā'cānujāña, nicu niwī.

¹⁵ Cū tojo nica be'ro wērī'cu wā'cānujā, ucūnu'cācu niwī. Masōtoja, Jesús cū pacore wiacu niwī. ¹⁶ A'tere ĩ'arā, nipe'tirā masā ucuacārā niwā. Tojo weerā Ō'acūrē e'catipeorā, a'tiro nicārā niwā:

—Ni'cū Ō'acū ye queti weremu'tārī masū tutuayu'rugu marī wa'teropure bajuami, nicārā niwā.

Apeye quē'rārē ninemocārā niwā:

—Ō'acū cū yarārē weetamugū a'tigu weepī, nicārā niwā.

¹⁷ Nipe'tiro Judea di'tapure, to sumutopure cūrē masō'que se'sa wa'acaro niwā.

*Juā masārē wāmeyeri masū Jesús tiropu o'ó'que ni'i
(Mt 11.2-19)*

¹⁸ Juā masārē wāmeyeri masū bu'iri da'reri wi'ipu nicu niwī. Titare cū bu'esere siruturā Jesús ye quetire cūrē werecārā niwā. Tere tu'ogu, puarā cū bu'ese siruturārē pijiocu niwī. ¹⁹ A'tiro nicu niwī:

—Jesú tiropu wa'aya. “¿Mu'uta niti 'Masārē yu'ruoacju a'tigusami' nino'cu o apīpure yucuerāsari yujupu?” ni sērītiña'ña, nicu niwī. ²⁰ Be'ro na Jesús tiropu eja, cūrē nicārā niwā:

—Juā masārē wāmeyeri masū mu'urē sērītiña'dutiami. “¿Diacjūta mu'u 'Masārē yu'ruoacju a'tigusami' ni'cuta niti? o apīpure yucuerāsari yujupu?” niami, nicārā niwā.

²¹ Na ejari curare Jesús pājārā dutitirārē yu'ruogu weecu niwī. Cāmi boarārē, wātīa sājāno'cārārē cō'awīrōgū, caperi bajuno'tirārē yu'ruogu weecu niwī. ²² Jesús, Juā o'ó'cārā sērītiña'cā, a'tiro yu'ticu niwī:

—Musā yu'u weecā ĩ'asere, musā tu'osere Juārē wererā wa'aya. “Caperi ĩ'atimi'cārā ni'cārōacārē ĩ'ama. Sijamasītimi'cārā sijama. Cāmi boarā yatipe'tiano'ma. O'meperi tu'oti'cārā quē'rā tu'oma. Wērī'cārā masāma. Pajasecuorā masārē yu'ruose queti, añuse quetire tu'oma.

23 Yũ'ure ějõpeodu'utigunojõ e'catigusami", ni wererã wa'aya Juãrẽ, nicũ niwĩ Jesú.

24 Juã o'ó'cãrã wa'áca be'ro Jesú Juã ye cjasere masãrẽ werecu niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Musã masã marĩrõpu Juãrẽ ĩ'arã wa'apã. Topũ wa'arã, uigunojõ, wãcũtutuatiGUNOJõrẽ ĩ'arã wa'atipã. Cũ tutuatiGU tábuti wĩ'rõ wẽecũaro weronojõ nitimi. 25 Tojo nicã añuse waro su'ti sãñagũrẽ masã marĩrõpu ĩ'arã wa'atipã. Su'ti añuse sãñarãnojo, ma'masu'awee nisetirãnojo wiorã ye wi'seripu nisama. 26 To pũrĩcãrẽ musã topũ cũrẽ ĩ'arã wa'arã, ni'cũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ ĩ'arã wa'arã weepã. Musãrẽ nigũti. Diacjũta cũ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nimi. Totá Juã ãpẽrã Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã nemorõ niyũ'rũnu'cãmi. 27 Ō'acũ Juãrẽ o'óyuatjere cũ ye queti ojáca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

"Yũ'u mu'u ye quetire wereyuacjare mu'u dũporo o'óguti. Cũ mu'u wa'atji ma'arẽ apoyugusami.

Ma'a quẽ'rãyumũ'tãgũ weronojõ mu'u wa'ati dũporo masã wãcũsere bujaweti dũcayudutigusami", nicũ niwĩ Ō'acũ, ni ojano'caro niwũ.

28 Musãrẽ wereguti. Nipe'tirã Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wa'teropũre ne ni'cũ Juã masãrẽ wãmeyeri masũ yũ'rũoro nigũ marĩcu niwĩ. Tojo nimicã, nipe'tirã Ō'acũ wioGU nirõpu nirã Juã yũ'rũoro nima. Mejõ nigũpua cũ yũ'rũoro nimi, nicũ niwĩ Jesú.

29 Cũ tojo nisere tũ'orã, nipe'tirã masã, tojo nicã niyeru wapaseeri masã Juã cũ wãmeyeno'cãrã a'tiro nicãrã niwã:

—Ō'acũ diacjũta weemi, nicãrã niwã.

30 Fariseo masã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masã pe'e Juã wãmeyeno'ña marĩ'cãrã nitjãrã, Ō'acũ narẽ weesĩ'rĩsere uaticãrã niwã.

31 Tojo weegu Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Masã a'tocaterocjãrã, yé quetire tũ'osĩ'rĩtirã ã'rã weronojõ weesetima. 32 Wĩ'marã macã decopũ apedujirã, na me'rãcjãrãrẽ pijirã caricũbajaque'atirã weronojõ nima. A'tiro caricũsama: "Ësã wẽowũ putimicã, basarã wijatiapũ. Ësã bujawetise basacã quẽ'rãrẽ, utitiapũ." Na weronojõ a'tocatero nirã no'o añurõ, ña'arõ weecã, mejãrõta tũ'satima. 33 Juã masãrẽ wãmeyeri masũ be'ti, vino sĩ'rĩtisami. Cũ tojo weecã, musã "Wãtĩ cũomi", nisa'a.

34 Be'ro yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu quẽ'rãrẽ ba'a, yũ'u vino sĩ'rĩcã, mejãrõta ña'arõ ucũ'u. "Ba'awãrĩgũ, sĩ'rĩwãrĩgũ nimi", ni'i. "Niyeru wapaseeri masã me'rãcjũ, tojo nicã ña'arã me'rãcjũ nimi", ni'i. Ne ni'cũpũreta

ějōpeowe'e. ³⁵ Tojo ějōpeotimirã, yu'u wee'quere ĩ'arã, Ő'acũ yu'ure masĩse o'osere masĩno'o, nicu niwĩ Jesú.

Jesú fariseo masũ Simó wãmetigu ya wi'ipũ ní'que ní'i

³⁶ Ni'cũ fariseo masũ Jesure cũ ya wi'ipũ ba'adutigu pijiacu niwĩ. Tojo weegu Jesú wa'acu niwĩ. ³⁷ Na ba'ari cura ti macãcjō numio ña'arō weeri masō Jesú tiro wa'aco niwō. Co Jesú fariseo masũ ya wi'ipũ ba'agu wa'apu nisere tũ'ogo, u'muticja acosticjare cã tiropu miaco niwō. ³⁸ Co utigota, cã sē'ema pe'e ejanu'cãco niwō. Co ya'coco co uticã, cã ye du'pocãrĩpu doquepejacaro niwũ. Be'ro te ya'cocore co poanu'mo me'rã tuucoeco niwō. Be'ro te du'pocãrĩrē mi'mi, co u'mutise mia'quere du'pocãrĩpu piopeoco niwō. ³⁹ Co tojo weecã ĩ'agũ, Jesure ba'aduti'cu fariseo masũ a'tiro wãcũcu niwĩ:

—Ā'rĩ Ő'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ ní'gũ pũrĩcã, “¿Noanojō yu'ure ñe'eña'gō weeti? ¿Ñamonojō masō niti co?” ni masĩboapĩ. “Co numio ña'arō weeri masō nimo”, ni masĩboapĩ, nicu niwĩ. ⁴⁰ Tojo wãcũsere ĩ'agũ, Jesú fariseo masũrē nicu niwĩ:

—Simó, mu'urē apeyenojō nisĩ'rĩsa'a.

Fariseo yu'ticu niwĩ:

—Masãrē bu'egu, niña'rē mu'u, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú cũrē nicu niwĩ:

—Puarã umua niyeru wasori masũrē wapamoosama. Ni'cũ quinientos numarĩ da'rase wapa weronojō wapamoosami. Apĩ pe'e cincuenta numarĩ da'rase wapa weronojō wapamoosami. ⁴² Cũ na puarãpu de'ro wee wapayemasiticã ĩ'agũ, na wapamoosere tojo acobojobajuriop'e'ocã'sami. A'te cjasere mu'urē sēritiña'gũti. ¿Ni'inojō pe'e niyeru wasori masũrē ma'iyu'rũnu'cãsari? nicu niwĩ.

⁴³ Simó cũrē yu'ticu niwĩ:

—Yu'u a'tiro tũ'oña'sa'a. Pajiro wapamoo'cu pe'e ma'iyu'rũnu'cãsami, nicu niwĩ.

Jesú cũrē nicu niwĩ:

—Mu'u queoro yu'ti'i.

⁴⁴ Be'ro Jesú numiorē ĩ'a, Simórē nicu niwĩ:

—Mu'u a'tigo numiorē ĩ'a'a. Yu'u mu'u ya wi'ipũ sãjãtacã, yé du'pocãrĩrē coedutigu yu'ure aco o'otiapũ. A'tigo pe'e mu'u weeti'quere weeamo. Co ya'coco me'rã yé du'pocãrĩrē coeamo. Be'ro co poari me'rã tuucoeamo.

⁴⁵ Mu'u yu'ure añudutigu, mi'mitiapũ. Co pe'e yu'u sãjãejacãpũta, yé du'pocãrĩrē mi'mimo. Mi'midu'utimo yujupũ.

⁴⁶ »Mu'u yu'u dupoapũre u'se, marĩ piopeosenojōrē piopeotiapũ. Co pe'e yé du'pocãrĩpũre u'mutisere piopeoamo.

47 Tojo weegu a'tiro nigūti. Co peje ña'arō wee'quere acobocono'mo. Tojo weego yu'ure tojo weese me'rā co uputu ma'isere i'omo. Cā'rō na wee'quere acobojorā, cā'rō ma'isere i'ono'o. Nemorō waro ña'arō wee'quere acobojorā, uputu ma'isere i'ono'o, nicu niwī.

48 Be'ro numiorē a'tiro nicu niwī:

—Mu'u ña'arō wee'quere acobocono'pe'ocā'a, nicu niwī.

49 Āpērā ba'adutirā pijino'cārā topu dujirā na basu a'merī a'tiro ucūcārā niwā:

—¿Noanojō nisari ā'rī ña'arō wee'quepāreta acobojosājādojagu? nicārā niwā.

50 Na tojo nimicā, Jesú pe'e numiorē a'tiro nicu niwī:

—Mu'u yu'ure ējōpeotjāgō, ña'arō wee'quere acobocono'apu. Wācūque'tiro marīrō wa'agosa'a, nicu niwī.

8

Jesú weresijari cura numia cārē weetamu'que ni'i

1 Jesú ña'arō wee'core acobojóca be'ro nipe'tise macārīpu nipe'tiropu sijabi'acu niwī. Tocjārārē cū ye cjasere bu'e werecusiagu weecu niwī. Tojo nicā Ō'acū wioqu nigūsami nisere werecu niwī. Cū bu'erā doce cū me'rā ba'patisijacārā niwā. 2 Āpērā quērā numia na me'rā ba'patisijacārā niwā. Na Jesú todūporo wātīa cō'awīrōno'cārā numia, duti yu'rūono'cārā numia nicārā niwā. Ni'cō na wa'tero María, na “Magdalena” nigō, siete wātīa cō'awīrōno'co nico niwō. 3 Tojo nicā apego Juana, Cuza wāmetigu numo nico niwō. Co marāpu Herode yere da'raco'teri masū nicu niwī. Susana wāmetigo quērā nico niwō. Āpērā pājārā numia Jesure na cuose me'rā weetamucārā niwā.

Jesú oteri masū ye quetire queose me'rā were'que ni'i
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Pājārā masā peje macārīcjārā Jesú tiropu i'arā wa'acārā niwā. Na pājārā nerēcā i'agū, Jesú queose me'rā narē bu'ecu niwī. A'tiro nicu niwī:

5 —Ni'cū masū cū ya wesepu otegu wa'asami. Cū otegu, wēestewā'cācā, ma'apu apeye otese cape doqueque'asa'a. Ti ma'apu yu'rūarā, tere āpērā utacūuwā'cāsama. Be'ro mirīcūa a'ti, te perire i'aboca, ba'ape'ocā'sama.

6 Apeye ūtāpaga wa'teropu doqueque'asa'a. Te peri pī'rī, aco marīyucā, ñaidija wa'asa'a. 7 Apeye otese cape pota wa'teropu burūque'asa'a. Pota pe'e tere pī'rīyu'rūa, wējēcā'sa'a. 8 Apeye otese cape di'ta añurōpu burūque'asa'a. Te añurō pī'rī, dūcatisa'a. Ni'cā ño cien peri dūcatisa'a, nicu niwī.

To be'ro Jesú uputu tutuaro me'rā narē nicu niwī:

—O'meperi cʉorãnojõ a'tere añurõ tʉ'oya, nicu niwĩ.

Jesure cũ bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ni'que ni'i

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Be'ro cũ bu'erã “¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeti mʉ'ʉ queose were'que?” ni s̃erĩtiña'cãrã niwã. ¹⁰ Narẽ yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ a'tiro weemi. Æpẽrã todʉporopʉ masĩña marĩmi'que cũ wiogu nisere musãrẽ masĩcã weemi. Yu'ure ãjõpeotirãma queose me'rã wereno'o. Tojo weerã yu'ʉ weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩsome. Yé cjasere tʉ'omirã, tʉ'omasĩtirã tojarãsama.

Jesú oteri masũ ye quetire “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni were'que ni'i

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ »Yu'ʉ queose were'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Otese cape Õ'acũ ye queti weronojõ ni'i. ¹² Ma'apʉ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Masã, yé quetire tʉ'oma. Be'ro na tʉ'o'quere wãtĩ a'ti, tere ã'mape'ocã'sami. Napʉ tere ãjõpeo, Õ'acũ narẽ yu'rʉweticã weeri nígũ, tojo weesami. ¹³ Apeye otese cape ʉtãpaga wa'teropʉ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ e'catise me'rã tʉ'osama. Tojo weemirã, nʉ'cõrĩ marĩrã weronojõ añurõ ãjõpeotisama. Yoaticã añurõ ãjõpeocũmĩ, be'ro narẽ ãpẽrã ña'arõ weecã ĩ'arã, ãjõpeodu'ucã'sama. ¹⁴ Apeye pota wa'teropʉ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Yé quetire tʉ'oma, tʉ'orã pe'e. Mejõ siape me'rã a'ti ʉmʉco cjasere wãcũque'tiyu'rʉasama. Peje cʉosĩ'rĩsama. A'ti ʉmʉcopʉ e'catisere ʉpʉtʉ wãcũsama. Tojo weero a'te nipe'tise narẽ dojorẽcã'sa'a. A'tiro wéerã, na dʉca marĩrã weronojõ tojama. ¹⁵ Apeye otese cape di'ta añurõpʉ buruque'a'que pe'e a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ tʉ'osĩ'rĩrõ põtõorõ tʉ'oma. Tere tʉ'o, Õ'acũ ʉaronojõ queoro weeme'rĩcã'ma. Añurõ ãjõpeonu'cũrã peje dʉcatirã weronojõ nima, nicu niwĩ.

Jesú s̃'ocja me'rã queose o'o'que ni'i

(Mr 4.21-25)

¹⁶ Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro werenemocʉ niwĩ:

—Ne ni'cũ s̃'ocjare s̃'otoja, apeyenojõ me'rã mo'atisami. Tojo weetigu, cũ cãrĩrõ docapʉ cũutisami. A'tiro pe'e weesami. Nipe'tirã topʉ sãjãarã ĩ'ato nígũ, ʉ'mʉarõpʉ dʉ'teyoosami. ¹⁷ A'tiro ni'i. Todʉporopʉ masã masĩno'ña marĩ'quere masĩno'rõsa'a. Ya'yioropʉ ni'que quẽ'rã ba-juarosa'a. Jesú, yé queti masĩno'ña marĩmi'que be'ropʉre

sĩ'ocja bo'reyuro weronojõ masĩpe'ticã'no'rõsa'a níguẽ, tojo nicu niwĩ.

¹⁸ »A'tere tu'orã, añurõ tu'oya. Yu'u bu'ese tu'o ãjõpeorãrẽ Ô'acũ masĩse o'onemogũsami. Æpẽrã yu'u bu'esere tu'osĩ'rĩtibutiarã pe'ere na masĩmi'quere ã'mape'ocũsami, nicu niwĩ Jesu.

Jesú paco, tojo nicã cũ acabijirã cjase ni'i

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Be'ro Jesu paco, cũ acabijirã cũrẽ a'marã a'ticãrã niwã. Na masã mu'muyurũcã ã'arã, wi'ipu sãjãamasĩticãrã niwã.

²⁰ Topu nigũ Jesure werecu niwĩ:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'to niama. Mu'urẽ ã'sĩ'rĩapãrã, nicu niwĩ.

²¹ Tere tu'ogu, Jesu nicu niwĩ:

—No'o Ô'acũ ye quetire tu'o, tere queoro weerãnojo nõta yu'u paco, yu'u acabijirã weronojõ nima, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã wee'que ni'i

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Ni'cã numu Jesu cũ bu'erã me'rã yucusupu mujãsãjãgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopu, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicã tu'orã, wa'acãrã niwã. ²³ Na pẽ'arĩ cura Jesu cãrĩa wa'acu niwĩ. Wãcũña marĩrõ wĩ'rõ uputu wẽetuuwã'cãticaro niwũ. Tojo wa'acã, pã'cõrĩ yucusupure paaquesãamujãcaro niwũ. Tiwu mirĩdijatawio nicaro niwũ. ²⁴ Tojo wa'acã ã'arã, Jesure wã'cõrã buruacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ûsãrẽ bu'egu, marĩ mirĩrãtirã wee'e, nicãrã niwã.

Na tojo nicã tu'ogu, Jesu wã'cã, te wĩ'rõrẽ, pã'cõrĩrẽ yusucũ niwĩ. Nipe'tise di'tamarĩdijape'tia wa'acaro niwũ.

²⁵ Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—¿Musãrẽ ãjõpeose de'ro wa'amitito? nicu niwĩ.

Na uputu ucua'cãrã nitĩjarã ã'amarĩa, a'merĩ nicãrã niwã:

—¿Noanojõ nisariba ã'rĩ? Wĩ'rõ, pã'cõrĩputa tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

Jesú Gerasa wãmetirocjũ wãtĩa sãjãno'cure cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Be'ro Jesu cũ bu'erã me'rã pẽ'acu niwĩ. Pẽ'a, ape pã'rẽ Galilea põtẽorõpu Gerasa wãmetiropu pẽ'ajacãrã niwã.

²⁷ Jesu yucusupu ni'cu majãnu'cãrĩ cura ni'cũ Gerasacjũ cũ tiro ejacu niwĩ. Yoacã waro ã'rĩ masũ wãtĩa sãjãno'cu cũ nirĩtero yurũcaro niwũ. Ne su'ti marĩ, ne wi'ipu niticu niwĩ. Masãperi wa'terõpu nibajaque'aticu niwĩ. ²⁸⁻²⁹ Jesu

cũrẽ ĩ'agũ, wãtĩ masũpure sãñagũrẽ "Wijaaya", nicu niwĩ. Cũ cõ'awĩrõcã ĩ'agũ, Jesú tiropu ejaque'a, uputu caricũcu niwĩ:

—Jesú, Õ'acũ u'musepu nigú macũ, ¿de'ro weegu yu'ure caribogu a'titi? Yu'ure ña'abutiario pi'eticã weeticã'ña, ni tutuaro me'rã sãrĩcu niwĩ.

Pejetiri wãtĩ masũrẽ ñe'ea, buruque'amujãcã weecu niwĩ. Masã cũrẽ aperopu wa'aticã'to nĩrã, omocãrĩ, du'pocãrĩpu cõme dari me'rã du'tecũumujãcãrã nimiwã. Tojo weemicã, cũ wejesuremujãcu niwĩ. Wãtĩ cũrẽ masã marĩrõpu su'ori miamujãcu niwĩ. ³⁰ Jesú cũrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro wãmetiti?

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Legión wãmeti'i, nicu niwĩ. Pãjãrã wãtĩa ũsã nicã'a nĩgũ, tojo nicu niwĩ. ³¹ Wãtĩa Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Ësãrẽ ĩ'abajudutidijari pejopu bu'iri da're bajuriticã'ña ni, uputu sãrĩcãrã niwã. ³² Titare ũrũgũpu pãjãrã yesea ba'a nu'cũcãrã niwã. Narẽ ĩ'arã, wãtĩa Jesure "Nãpure sãjãarãti" ni, tutuaro me'rã sãrĩcãrã niwã. Jesú narẽ "Tojota weeya", nicu niwĩ. ³³ Tojo weerã na masũpure nĩ'cãrã wijaa, yeseapure sãjãacãrã niwã. Yesea na wãtĩa sãjããca be'ro opa tu'rũpu omamaati, ditarapu doqueñojã, mirĩpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁴ Tojo wa'asere ĩ'arã, yeseare co'terã a'tiro weecãrã niwã. Na uputu ucuarã macãpu, cãpũpu omawã'cã, weresterã wa'acãrã niwã. ³⁵ Te quetire tu'orã, masã tojo wa'asere ĩ'arã wa'acãrã niwã. Na Jesú tiropu ejarã, wãtĩa sãjãno'cũre Jesú pu'toacã dujicã ĩ'acãrã niwã. Cũ su'ti sãña, añurõ wãcũse cuogu dujicu niwĩ. Na cũrẽ ĩ'arã, uise me'rã ĩ'acãrã niwã. ³⁶ Æpãrã topu ĩ'arã ejarãrẽ Jesú wãtĩa sãjãno'cũre cõ'awĩrõcã ĩ'a'cãrã "A'tiro wee wãtĩarẽ cõ'awĩrõami", ni werecãrã niwã. ³⁷ Jesú a'tiro weecã ĩ'arã, nipe'tirã masã Gerasapu nĩrã Jesure tutuaro me'rã "Mu'u aperopu wa'aya", nicãrã niwã. Na uputu waro uicãrã niwã. Tojo weerã Jesure tojo nicãrã niwã. Tere tu'ogu, Jesú yucusupu mujãsãjãa, wa'a wa'acu niwĩ. ³⁸ Wãtĩa cuomi'cu Jesure "Yu'u quẽ'rã mu'u me'rã wa'aguti" nĩgũ, uputu sãrĩcu nimiwĩ. Jesú pe'e cũrẽ nicu niwĩ:

³⁹ —Mu'u ya wi'ipũ tojaa, nipe'tise Õ'acũ mu'urẽ wee'quere werepe'ocũ wa'aya, nicu niwĩ.

Tojo weegu cũ nipe'tiro cũ ya macãcjãrãrẽ Jesú cũrẽ wee'quere werecusiagu wa'acu niwĩ.

Jairo macõrẽ, tojo nicã dí mejã cuogore Jesú yu'rũo'que ni'i

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Be'ro Jesú ditara ape pã'rēpũ ní'cũ pē'atáca be'ro masã e'catise me'rã cūrē pōtērīcārã niwã. Nipe'tirã cūrē yucue'cārã nitjīarã, tojo weecārã niwã. 41 Titare ni'cũ sũ'ori nerēwũari wi'i wiogũ Jairo wãmetigũ Jesú tiro etacũ niwĩ. Cũ Jesú tiro ejaque'a, Jesure "Yũ'ũre pajaña'cureya. Ya wi'ipũ te'a", nicũ niwĩ. 42 Cũ macō ni'cō nigō doce cũ'marĩ cuogo wērīse pũ'topũ nico niwō. "Jau" ni, Jesú to wa'ari cura pãjārã masã sirutucārã nitjīarã, cūrē añurō tuuti'awã'cãcārã niwã. 43 Na tojo weerã wa'tero ni'cō numio doce cũ'marĩ dí mejã dutitigo nico niwō. Co ocoyedutise wapa nipe'tise niyeru tojaque'a wa'aco niwō. Ne ni'cũ core ocoyeyũ'ruoticũ niwĩ. 44 Tojo weego co Jesú sē'ema wa'a, cũ su'tiro yapapũ ñe'eña'co niwō. Co ñe'erĩ curata co dí wijami'que bu'anũ'cã wa'acaro niwũ. 45 Tojo wa'ari cura Jesú sērītiña'cũ niwĩ:

—¿Noa yũ'ũre ñe'eti? nicũ niwĩ.

Nipe'tirãputa "Ne ni'cũ ñe'etimi", nicārã niwã. Tojo weegũ Pedro, tojo nicã cũ me'rãcjārã Jesure nicārã niwã:

—Ësārē bu'egũ, masã mũ'ũrē nipe'tiro doquewãwã'cã, tuuquejoma. Tojo wa'acã masĩmigũ, mũ'ũ ¿de'ro weegũ "¿Noa yũ'ũre ñe'eti?" niti? nicārã niwã.

46 Na tojo nicã tũ'ogũ, Jesú nicũ niwĩ:

—Ni'cō yũ'ũre ñe'ecã tũ'oña'pũ. Core yũ'ũ tutuaro me'rã yũ'rũcã weeasũ, nicũ niwĩ.

47 Cũ tojo nicã tũ'ogo, cũ masĩtojami, yũ'ũta weeasũ nígō, narãsãgōta Jesú pũ'to a'ti, ejaque'aco niwō. Co nipe'tirã tũ'oropũ werepe'ocã'co niwō. A'te ye bu'iri cũ yaro su'tirore ñe'easũ nígō, tojo nicã "Yũ'ũ ñe'ecãta, yũ'rũono'copũ tojasũ", ni wereco niwō. 48 Co tojo nicã tũ'ogũ, Jesú core nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ ãjōpeotjīagō, yũ'rũono'copũ toja'a. Duti marĩgō e'catise me'rã tojaaya, nicũ niwĩ.

49 Jesú core ucũrĩ cura ni'cũ Jairo nerēwũari wi'i wiogũ ya wi'icjũ ejacũ niwĩ. Jairore nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ macō wērīatojamo. Marĩrē bu'egũre caribonemotigũta majã, nicũ niwĩ.

50 Jesú tojo nicã tũ'ogũ, Jairore nicũ niwĩ:

—Uitigũta. Yũ'ũre ãjōpeoya. Mũ'ũ tojo weecã, mũ'ũ macō masōno'gōsamo, nicũ niwĩ.

51 Ti wi'ipũre etagũ, co pesari tucũpũre ne ãpērãrē sãjãadutiticũ niwĩ. Pedro, Santiago, Juã, tojo nicã co pacusũmũa dia'cūrē sãjãaduticũ niwĩ. 52 Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã upũtũ utirã, dũjasewã'arãrē Jesú nicũ niwĩ:

—Utiticã'ña. Co wērītimo. Cãrĩgō weemo, nicũ niwĩ.

⁵³ Masã co wērĩ'quere masĩcārã niwã. Tojo weerã cũ tojo nicã tu'orã, cūrẽ bujicã'cārã niwã. ⁵⁴ Jesú pe'e ucũgũta, co ya omocārẽ ñe'e, nicu niwĩ:

—Wĩ'magõ, wã'cãnũ'cãña, nicu niwĩ.

⁵⁵ Cũ tojo nirĩ curata wērĩ'co masã, wã'cãnũ'cãco niwõ. Jesú co pacusũmũarẽ “Ba'ase ecaya”, nicu niwĩ. ⁵⁶ Cũ tojo weesere ĩ'arã, co pacusũmũa upũtu ĩ'aucũacārã niwã. Jesú core masõ'quere ne ãpērãrẽ weredutiticu niwĩ.

9

Jesú cũ bese'cārãrẽ weredutio'o'que ni'i

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jesú cũ bu'erã docere neocũucũ niwĩ. Be'ro narẽ cũ tutuasere o'ocũ niwĩ. Wãtĩa no'o nirãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocũ niwĩ. Tojo nicã duti yũ'rũomasĩsere o'ocũ niwĩ.

² Narẽ Õ'acũ wiogu nimi nisere weredutiticu niwĩ. Dutitirãrẽ yũ'rũodutiticu niwĩ. ³ A'tiro nío'ocũ niwĩ:

—Wa'arã, ne apeyenojõ miaticã'ña. Tuacjũ, ajuronojõ, ba'ase pu'e, niyeru ne miaticã'ña. Mũsã sãñase me'rã dia'cũ wa'aya. Ne apeye mianemoticã'ña. ⁴ Mũsã no'o nirĩ wi'i ejarã, mũsã to nirõ põtõorõ tojaque'aya. ⁵ No'o ãpērã mũsãrẽ ñe'eticã, ti macãpũre wĩjarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima” ni ĩ'orãsa'a, nicu niwĩ.

⁶ Cũ tojo nĩca be'ro wa'a wa'acārã niwã. Wa'a, nipe'tise macãrĩpũ Jesú masãrẽ yũ'rũose quetire werecusiacārã niwã. Tojo nicã dutitirãrẽ yũ'rũocārã niwã.

Herode Jesú weesere tu'o'que ni'i

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Galilea di'ta wiogu Herode nipe'tise Jesú wee'quere tu'ocũ niwĩ. Tere tu'ogu, Herode de'ro wéemasĩticu niwĩ. ãpērã “Cũ Juã wãmeyeri masũ wērĩ'cupũ masãcu nimi”, nicārã niwã. ⁸ ãpērã “Dũporocjũpũ Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ Elía bajuapĩ”, nicārã niwã. ãpērã “Apetero weegu ni'cũ todũporocjũ Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ masã'cu nĩgũ nisamigu”, nicārã niwã.

⁹ Herode pe'e a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'ũta Juã ya dũpoare dũtesuredutiwũ. To pũrĩcãrẽ ĩnoanojõ nisari tocã'rõ na ucũno'gũ? Cũrẽ ĩ'asĩ'rĩmisa'a, nicu niwĩ.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil mũmũarẽ ba'ase eca'que ni'i

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Be'ro Jesú besecũ'cārã na bu'ecusiacã be'ro cũ tiro daja, na weecusia'quere werecārã niwã. Be'ro narẽ Jesú

masã marĩrõpũ Betsaida wãmetiri macã pu'topũ su'ori wa'acũ niwĩ. ¹¹ Masã pe'e na wa'ase quetire tu'ocã'cãrã niwã. Tojo weerã tere tu'orã, narẽ sirutuwa'cãcãrã niwã. Jesú narẽ añuduti, Õ'acũ wioḡũ nimi nisere were, dutitirãrẽ yu'rũocũ niwĩ.

¹² Be'ro ñamica'apũ nicã ã'arã, cũ bu'erã doce cũ tiro wa'a, cũrẽ ucũcãrã niwã:

—Masãrẽ “Tocã'rõta ni'i”, niña. Macãrĩpũ, no'o pu'to nise macãrĩpũ ba'ase, cãrĩrõ a'magũ wa'adutiya. A'to marĩ nirõpũre ne apeyenojõ marĩbutiacã'a, nicãrã niwã.

¹³ Jesú pe'e nicũ niwĩ:

—Mũsã narẽ ba'ase ecaya.

Na cũrẽ nicãrã niwã:

—Ûsã ni'cãmocũsepagata pã, tojo nicã wa'i puarãta cũ'o. Masãrẽ ne a'teacã se'satisa'a. ¿Ûsãrẽ ã'rã pãjãrã ye niatjere ba'ase duudutigu weeti? nicãrã niwã.

¹⁴ Na pãjãrã, umũa se'saro ni'cãmocũsetiri mil wa'tero nicãrã niwã. Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Masãrẽ te cururinũcũ cincuenta dujudutiya, nicũ niwĩ.

¹⁵ Na cũ duti'caronojõta wee, dujipe'ticã'cãrã niwã.

¹⁶ Be'ro Jesú te ni'cãmocũse pãrẽ, na wa'i puarãrẽ miĩ, u'muarõpũ ã'amorõ, cũ pacũ Õ'acũrẽ na ye niatjere e'catise o'ocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, cũ pe'esteca be'ro cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigu o'ocũ niwĩ. ¹⁷ Nipe'tirã ba'a, yapicãrã niwã. Be'ro doce pi'seri na ba'adu'a'quere seeneocãrã niwã.

Pedro Jesure “Mũ'u Õ'acũ o'ó'cuta ni'i” ní'que ni'i
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Ni'cãti Jesú cũ se'saro ñubueḡũ weecũ niwĩ. Titare cũ bu'erã quẽ'rã cũ me'rã nicãrã niwã. Narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—Masã ¿de'ro ni ucũti yu'ũre? nicũ niwĩ.

¹⁹ Na cũrẽ yu'ticãrã niwã:

—Ãpẽrã mũ'ũrẽ “Juã wãmeyeri masũ nimi”, nima. Ãpẽrã mũ'ũrẽ “Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía nimi”, nima. Ãpẽrã “No'o nigũ dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ masã'cũ níḡũ nisasami”, nima, nicãrã niwã.

²⁰ Be'ro narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ tja:

—¿Mũsã waro, de'ro wãcũti yu'ũre? nicũ niwĩ. Pedro cũrẽ nicũ niwĩ:

—Mũ'u Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i, nicũ niwĩ.

Jesú cũ wẽrĩatjere were'que ni'i
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Jesú narē ne cã'rõ ãpērãpũre cũ Õ'acũ bese'cu nisere wereduticũ niwĩ. ²² Be'ro narē nicũ niwĩ:

—Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ pũrõ pi'etigusa'a. Judío masã bucurã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yũ'ure i'atu'tirãsama. Yũ'ure wějērãsama. Na tojo weemicã, i'tia numũ be'ro masãgũsa'a, nicũ niwĩ.

²³ Be'ro nipe'tirã masãrē nicũ niwĩ:

—No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũnojo nipe'tise numũrĩ siru-tuato. Cũ weesĩ'rĩrõnojo weeticã'to. Yũ'u uaro pe'e weeato. No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũ, “Jesure ějõpeogũ, wěrĩbosa'a” nitiguta sirutuato. ²⁴ Yũ'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yũ'rũsĩ'rĩtigũ, yũ'ure ějõpeodu'ugũnojo pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wějēsere uiti, yũ'ure ějõpeonu'cũgũnojo yũ'u me'rã catinu'cũgũsami. ²⁵ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'agũ, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogũ, ěñe'enojõrē wapata'abosari? ²⁶ Yũ'ure, tojo nicã ye quetire bopoyasãticã'ña. Mũsã bopoyasãcã, yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiro weegusa'a. Apaturi a'ti turipũre a'tigũ, yũ'u pacũ asistese me'rã, cãrē wereco'terã me'rã yũ'u quẽ'rã mũsãrē bopoyasãgũsa'a. Yũ'u tutuase me'rã a'tigũ, tojo weegusa'a. ²⁷ Diacjũ mũsãrē wereguti. Ni'cãrãrã a'topũ nirã yũ'u wiogũ sãjãcã i'atimirã wěrĩsome, nicũ niwĩ.

Jesú cũ bajusere dũcayũ'que ni'i

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Ni'cã semana Jesú “Yũ'u wiogũ sãjãcã i'arãsa'a” nĩca be'ro ũrũgũpũ ñubuegũ mũjãgũ, Pedro, Santiago, Juãrē miacũ niwĩ. ²⁹ Topũ cũ ñubuegũ, cũ bajusere dũcayua wa'acũ niwĩ. Cũ ye su'ti añurõ butise, asistese wa'acaro niwũ. ³⁰ Tojo wa'acã, pũarã umũa bajua, cũ me'rã ucũcãrã niwã. Na dũporocjãrãpũ Moisé, Elía nicãrã niwã. ³¹ Na asistese me'rã nĩrã, Jesú cũ Jerusalẽpũ wěrĩatjere ucũcãrã niwã. ³² Pedro quẽ'rã upũtu wũja cuo'cãrã nimirã, wã'cãcãrã niwã. Wã'cã, Jesú cũ asistesere, tojo nicã cũ me'rã nirãrē i'acãrã niwã. ³³ Na Jesú tiro nĩ'cãrã wa'ari cura Pedro Jesure nicũ niwĩ:

—Wiogũ, marĩ a'topũ nicã añuyũ'rũa'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mũ'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicũ niwĩ.

Pedro cũ tojo nisere tu'oña'timigũ, de'ro nĩmasĩtigũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁴ Cũ tojo ucũrĩ cura ni'cã o'mecurua dijati, tuubi'acã'caro niwũ. Na ti o'mecurua po'peapũ nĩrã, umũa wa'acãrã niwã. ³⁵ Be'ro ti curuapũ ni'cũ a'tiro ucũcã tu'ocãrã niwã:

—Ā'rī yu'u macũ yu'u bese'cu nimi. Cũ ucũsere tu'o ẽjõpeoya, nicu niwĩ.

³⁶ Tojo nica be'ro Jesú ni'cũta tojanu'cãcu niwĩ. Moisé, Elía marĩcãrã niwã majã. Cũ bu'erã na ĩ'a'quere tojota tu'oña'yu'rucã'cãrã niwã. Ne cã'rõ ãpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

Jesú wĩ'magũ wãtĩ sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Ape numu pe'e ẽrũgũpu ni'cãrã dijatacã, pãjãrã Jesure põtẽricãrã niwã. ³⁸ Ni'cũ na wa'teropu nigũ uputu Jesure ucũquejocu niwĩ:

—Ûsãrẽ bu'egu, yu'u macũ ni'cũ nigũrẽ pajaña'cureya. Ī'agũ a'tia. ³⁹ Wãtĩ cũrẽ sãjãa'cu ñe'ea, caricũ, wẽrĩamujãcã weemi. Tojo nicã ɯseropu so'potu'umi. Cũrẽ ña'abutiario wéegũ, pi'eticã weeyu'ruami. Ne du'usĩ'rĩtimi. ⁴⁰ Mu'u bu'erãrẽ “Wãtĩrẽ cõ'awĩrõña”, nitojamiapu. Ne põtẽotiama, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú yu'ticu niwĩ:

—Musã ẽjõpeose moorã ña'arã ni'i. Yu'u musãrẽ yoacã bu'emicã, ne tu'omasĩwe'e yujupu. ¿No'ocã'rõ yoacã musã yu'are ẽjõpeoticã wãcũtutuagũsari? Mu'u macũrẽ yu'u tiro miitia, nicu niwĩ.

⁴² Wĩ'magũ cã tiro wa'acã, wãtĩ cũrẽ nucũcãpu do-queque'acã weecu niwĩ. Apaturi wãcũña marĩrõ cũrẽ wẽrĩacã weecu niwĩ tja. Cũ tojo weecã, Jesú wãtĩrẽ cõ'awĩrõ, yu'rucocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, cũ pacure wiacu niwĩ. ⁴³ Nipe'tirã to nirã Õ'acũ tutuasere ĩ'amarĩacãrã niwã.

Jesú cũ wẽrĩatjere apaturi werenemo'que ni'i

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Na Jesú weeĩ'o'quere ĩ'amarĩarĩ cura cũ bu'erãrẽ nicu niwĩ:

⁴⁴ —Yu'u ni'cãrõacã nisere añurõ tu'oya. Acobojoiticã'ña. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure wiorãpure o'orãsama, nicu niwĩ.

⁴⁵ Cũ tojo nisere cũ bu'erã pe'e ne tu'omasĩticãrã niwã. Õ'acũ narẽ tojo masĩtabasioticã weecu niwĩ. Na cũ ní'quere “¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeti?” ni sãrĩtiña'ui nicãrã niwã.

Añurõ weeyu'rũnu'cãgũ ye cjase ni'i

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Be'ro Jesú bu'erã na basu ¿noa marĩ wa'teropu nigũ ãpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cãgũsari? nĩrã, uputu du'sasocãrã niwã. ⁴⁷ Jesú na tojo wãcũsere ĩ'amasicã'cu niwĩ. Tojo weegu ni'cũ wĩ'magũrẽ cã pu'to wejeonu'cõ, ⁴⁸ narẽ nicu niwĩ:

—Yũ'ure maigũnojo ni'cũ ã'rĩ wĩ'magũrẽ ñe'egũ weronojo weemi. Cũrẽ ñe'egũ, yũ'ureta ñe'egũ weemi. Yũ'ure ñe'egũ, yũ'ure o'ócũ Õ'acũ quẽ'rãrẽ ñe'egũta weemi. No'o musã wa'teropure “Ãpẽrã yũ'ruoro ni” ni wãcũtigũ cũta nimi ãpẽrã yũ'ruoro nigũ, nicũ niwĩ Jesú.

Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi nise ni'i
(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Be'ro Juã Jesure a'tiro nicũ niwĩ:

—Ûsãrẽ bu'egu, ni'cũ mũ'u wãmerẽ pisutjãgũ, wãtiarẽ cõ'awĩrõcã ĩ'awũ. Cũ marĩ me'rãcjũ nitiami. Tojo weerã cũrẽ cã'mota'awũ, nicũ niwĩ.

⁵⁰ Cũ tojo nicã tũ'ogu, Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Tojo weegure cã'mota'aticã'rõũa'a. Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú Santiago, Juãrẽ tu'ti'que ni'i

⁵¹ Jesú wẽrĩ, cũ u'mũsepũ mũjãti dũporo uiro marĩrõ wãcũtutuario me'rã “Jerusalẽpu wa'aguti”, nicũ niwĩ. ⁵² Cũ dũporo ãpẽrãrẽ o'óyucũ niwĩ. Na ni'cã macã Samaria di'ta nirĩ macãpũ Jesú cũ cãriatjore a'mayurã wa'acãrã niwã. ⁵³ Ti macã Samariacjãrã judío masã me'rã a'pepũrĩrã nitjãrã, Jesú o'ó'cãrãrẽ ñe'esĩ'rĩticãrã niwã. Na, Jerusalẽpu Jesú wa'agũsami nĩrã, tojo weecãrã niwã. ⁵⁴ Samariacjãrã tojo weesere ĩ'arã, Jesú bu'erã Santiago, Juã a'tiro nicãrã niwã:

—Ûsã wiogu, narẽ bu'iri da'rerã, ¿pecame'erẽ u'mũsepũ dijatiduticã uati? ¿Dũporocjũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía wee'caronojo weerouati? nicãrã niwã.

⁵⁵ Tere tũ'ogu, Jesú narẽ ĩ'a, tutuario me'rã tu'tigu, a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã tojo wãcũse Espĩritu Santu o'ose mejẽta ni'i.

⁵⁶ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojo upũtigũ masãrẽ bu'iri da're bajuriogu a'titiwũ. Narẽ yũ'ruogu a'tigu weewũ, nicũ niwĩ.

Be'ro na ape macãpũ yũ'rua wa'acãrã niwã.

Jesú me'rã wa'asĩ'rĩmi'cãrã ye queti ni'i
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Na ape macãpũ yũ'ruari cura ni'cũ masũ Jesure nicũ niwĩ:

—Yũ'u mũ'u no'o wa'aro sirutuguti, nicũ niwĩ.

⁵⁸ Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Wa'icũrã na cãrĩrĩ tuti cõoma. Mirĩcũa quẽ'rã na põ'rãtiri su'tiro cõoma. Yũ'u pũrĩcã Õ'acũ macũ masũ weronojo upũtigũ ne cã'rõ cãrĩpesaro, yaro diãcjũrẽ moo'o, nicũ niwĩ.

59 Apĩ pe'ere Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã, nicu niwĩ.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Wioꝝu, yu'u pacu tiropu wa'aguti yujupu. Topu ni, be'ro yu'u pacu wẽrĩca be'ro yaatojagupu mu'u me'rã wa'aguti, nicu niwĩ.

60 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ure ejõpeotirã wẽrĩcãrã weronojõ nima. Náta wẽrĩcãrãrẽ yaato. Mu'u pũrĩcã yu'ure sirutuya. Sirutu, Õ'acũ wioꝝu nigũsami nisere wereꝝu a'tia, nicu niwĩ.

61 Be'ro Jesure apĩ nicu niwĩ:

—Wioꝝu, mu'u me'rã wa'aguti. Yu'u mu'u me'rã wa'ati dũporo ya wi'icjãrãrẽ we'eritisĩ'rĩsa'a yujupu, nicu niwĩ.

62 Jesú cãrẽ nicu niwĩ:

—Di'ta se'ecũugũ, opanurẽ wa'ari níꝝũ, sẽ'ema pe'e ĩ'atõrõtisami. Ā'rĩ weronojõ Õ'acũrẽ ejõpeo'cupa todũporo cũ weeseti'quere wãcũnũrũtisami. Wãcũnũrũꝝũ Õ'acũ ye cjasere queoro weemasĩtisami, nicu niwĩ.

10

Jesú setenta y dos masãrẽ cũ ye quetire weredutigũ o'ó'que ni'i

¹ Be'ro Jesú setenta y dos ãpẽrã mũnarẽ pijinemocu niwĩ. Narẽ pũarẽrã dia'cũ nipe'tise cũ wa'atje macãrĩpu cũ dũporo o'õyucu niwĩ.

² Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ wereꝝuti. Marĩ otese peje pĩ'rĩ ducati'i. Tere miirã pe'e marĩbocurema. Tojo weerã musã te otese wioꝝure ãpẽrã miitamudutirã sãrĩnemoña, nicu niwĩ.

A'te weronojõ Õ'acũ ye quetire masĩsĩ'rĩrã pãjãrã waro nima. Te quetire wererã pe'e pejetirãcã nima. Tojo weerã ãpẽrã cũ o'ónemocã Õ'acũrẽ sãrĩña.

³ Musã wa'aya. Yu'u musãrẽ wiose wa'teropu o'õꝝu wee'e. Oveja wĩ'marãrẽ yaiwa wa'teropu o'õꝝu weronojõ o'ó'o.

⁴ Musã wa'arã, ajuri miaticãña. Niyeru sãarĩ ajuro quẽrãrẽ miaticãña. Sapatu ape pa'a miaticãña. Ma'apu wa'arã, ãpẽrãrẽ añudutirã, yoacã ucũticãña. Diacjũ wa'aya.

⁵ Musã wi'ipu sãjãarã, ti wi'icjãrãrẽ añudutirã, a'tiro nimũ'tãña: “Musã a'ti wi'icjãrãrẽ añurõ wa'ato”, niña.

⁶ Ti wi'icjãrã cumuca marĩrõ nicã, musã añudutise “Añurõ wa'ato” nise na ye tojarosa'a. Tojo niticãma, musã tojo nise musãrẽta tojarosa'a tja.

⁷ Musã ni'cã wi'ipu ejarã, ti wi'iputa tojayá. Na ba'asenojõrẽ, na sĩ'rĩsenojõrẽ, musã quẽrã ba'asirutuya. Da'rari masã na da'rase wapa wapata'aba'amasĩma. Tojo weerã musã bu'erã

wa'acã, musârê ba'ase weetamurãsama. Apeye wi'seripu wa'amujã, cãrĩbajaque'atiticãña. ⁸ Musã ni'cã macãpũ etacã, ti macãcjãrã añurõ ñe'eme'rĩcã, no'o na ecasere ba'aya. ⁹ Ti macãpũ dutitirãrê yu'ruoya. Narê a'tiro wereya: "Õ'acũ cũ wiogu nise musã tiropũ a'tiatje cã'rõ dũ'sa'a." ¹⁰ Ni'cã macãpũ musã etacã, tocjãrã añurõ põtêrĩticãma, macã decopũ wa'aya. A'tiro niña: ¹¹ "A'ti macã cjase ãsã dũ'pocãrĩpũ di'ta wã'a'quepũreta paastecõ'arãti. A'ti macãcjãrã bu'iritisere ã'orã, tojo weerãti", niña. Narê a'tiro ninemoña. "Musã a'tere masĩña. Õ'acũ cũ wiogu nise musã tiropũ a'tiatje cã'rõ dũ'sa'a", niña. ¹² Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

—Musârê wereguti. Õ'acũ masârê beseatji nũmu nicã, ti macãcjãrã musârê uati'cãrãrê a'tiro weegusami. Sodomãcjãrãrê bu'iri da're'caro nemorõ da'reno'rãsama, nicũ niwĩ Jesú.

Jesure êjõpeotise macãrĩcjãrã ye queti ni'i
(Mt 11.20-24)

¹³ Be'ro Jesú apeye macãrĩcjãrãrê a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã Corazĩ, tojo nicã Betsaida wãmetise macãrĩcjãrãrê ña'abutiario wa'arosa'a musârê. Yũ'u weeĩ'o'quere ã'amirã, dũcayuwe'e. Yũ'u ãpẽrã judío masã nitirã nirõpũ Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩpũ weeĩ'ocãma, dũporopũ na ña'arõ wee'quere bũjaweti dũcayutojabopã. Na bũjawetisere ã'orã, na weewũaronojõpũma su'ti wãquĩsenojõrê sãña, nujãrê na dũpoapũ õrêstepeobopã. ¹⁴ Õ'acũ masârê beseatji nũmu nicã, Tiro, Sidõcjãrã nemorõ musã pe'ere bu'iri da'reyũ'rũnũ'cãgũsami. ¹⁵ Ni'cãrõacãma Capernaucjãrãrê were'e. "Tojowaro u'musepũ mujãrãti", ni wãcũticãña. Õ'acũ musârê pecame'epũ cõ'abutiagusami, nicũ niwĩ.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erãrê a'tiro werenemocu niwĩ:

—Musã bu'esere tu'orã, yu'ureta tu'oma. Musârê uatirã, mejãrõta yu'ure uatima. Tojo yu'ure uatirã, yu'ure o'ó'cupũ Õ'acũ quẽ'rãrê uatima, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú cũ o'óyu'cãrã setenta y dos na daja'que ni'i

¹⁷ Be'ro Jesú setenta y dos cũ o'óyu'cãrã e'catise me'rã tojatacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ësã wiogu, wãtĩapũta mu'ũ dutiro, mu'ũ wãme me'rã ãsã cõ'awĩrõmujãcã, yu'tiama, nicãrã niwã.

¹⁸ Jesú narê nicũ niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta ni'i. Wãtĩrê u'musepũ ni'cũ bupo ya'baro weronojõ docaque'a dijacã ã'awũ. ¹⁹ Yũ'u musârê

tutuasere o'owu. Musã añapure u'tapeomicã, cuti-papure u'tapeomicã, na cû'ricã, toacã pûrîno'tisere o'owu. Nipe'tise wâtî cû tutuasere docaque'adutigu o'owu. Ne cã'rõ musã ña'arõ weeno'some. ²⁰ "Wâtîa úsãrê yu'tiama" nise dia'cûrê e'catiticã'ña. A'te pe'ere e'catiya. U'musepu Õ'acû yarã catinu'cûse cûorã na wãmerê ojaõ'orî turipu musã wãmerê ojaõ'ocã, e'catiya, nicu niwî.

Jesú ye queti, cû pacu Õ'acû ye queti ni'i

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jesú cû bu'erãrê ucûrî cura Espíritu Santu cûrê e'catise o'oyu'ruacu niwî. Titare cû pacure a'tiro nicu niwî:

—Pacu, mu'u u'muse, a'ti turi wiogu ni'i. "Usã masiyu'runu'cãrã ni'i" nirãrê mu'u ye cjasere masicã weeticu niwû. Æpêrã wî'marã weronojõ maata tu'o ëjõpeorã pe'ere tere masicã weecu niwû. Mu'u tojo weesere wãcûgû, mu'urê e'catise o'o'o. A'tere mu'u u'caronojõta queoro wee'e, nicu niwî cû pacure.

²² Be'ro masãrê ninemocu niwî tja:

—Yu'u pacu nipe'tise weemasisere yu'ure o'owî. Cû ni'cûta yu'u nisetisere masipe'ocã'sami. Yu'u quê'rã ni'cûta cû nisetisere masipe'o'o. No'o yu'u masicã weeno'rã quê'rã cû nisetisere masísama, nicu niwî Jesú.

²³ Be'ro cû bu'erãrê ï'a, na se'sarore nicu niwî:

—Yu'ure musã, musã ye caperi me'rã ï'a'a. ²⁴ Musãrê a'tiro wereguti. Pãjãrã duporocjãrãpu Õ'acû ye queti weremu'tãrî masã, tojo nicã wiorã musã ni'cãrõacã ï'asere ï'asî'ricãrã nimiwã. Ne ï'aticãrã niwã. Yu'u musãrê weresere tu'osî'ricãrã nimiwã. Ne ni'cãti tu'oticãrã niwã, nicu niwî.

Jesú Samariacjû me'rã queose o'o'que ni'i

²⁵ Be'ro ni'cû Moisé oja'quere bu'eri masû Jesú cû ucûsere tu'ogu, wã'cãnu'cã, Jesú me'rã ucûgû wa'acu niwî. Cûrê mejêcã yu'ticã uagu, a'tiro sêrîtiña'cu niwî:

—Masãrê bu'egu, yu'u Õ'acû me'rã catinu'cûsî'rîgû, ¿de'ro weegusari? nicu niwî.

²⁶ Jesú cûrê yu'ticu niwî:

—¿Moisé ye queti ojáca pûrîpu de'ro ojano'tito? Mu'u tere bu'égu, ¿de'ro tu'oti? nicu niwî.

²⁷ Moisé oja'quere bu'eri masû cûrê yu'ticu niwî:

—A'tiro ojano'o: "Õ'acû marî wiogure nipe'tise mu'u ëjõpeose me'rã, mu'u wãcûse me'rã, mu'u tutuase me'rã, mu'u tu'oña'se me'rã ma'ïña. Mu'u basu ma'irõnojõta ãpêrãrê ma'irõua'a", ni'i, nicu niwî.

²⁸ Tere tu'ogu, Jesú cûrê nicu niwî:

—Mu'u queoro waro yu'ti'i. Mu'u a'tere wéegũ, Õ'acũ me'rã catinu'cũgũsa'a, nicu niwĩ.

²⁹ Moisé oja'quere bu'egũ pe'e cãrẽ añurõ wãcũcã uagu, Jesure a'tiro nicu niwĩ tja:

—¿Noanojõ niti ãpẽrãrẽ ma'irõũa'a nirãnojõ? nicu niwĩ.

³⁰ Jesú cãrẽ queose me'rã yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ umu Jerusalécjũ ma'a Jericó wa'ari ma'apu bu'acu niwĩ. Topu cã wa'ari cura yajari masã cãrẽ ñe'e, cã cõsere yajape'ocã'cãrã niwã. Su'ti cũ sãña'quepu quẽ'rãrẽ tuweemiicã'cãrã niwã. Cãrẽ uputu paawẽjẽcũu, wa'a wa'acãrã niwã. ³¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ pa'i cũ bu'aca ma'aputa bu'acu niwĩ. Cãrẽ ì'agũ, ì'atigu weronojõ diacjũ yu'rũbu'a wa'acu niwĩ. ³² Cũ be'ro tja apĩ Leví ya curuacjũ cũ cũñarõputa cũ quẽ'rã ejacu niwĩ. Cãrẽ ì'agũ, cũ quẽ'rã ape pã'rẽ pe'e pẽ'a, ì'ayu'rũbu'a wa'acu niwĩ. ³³ Na be'ro apĩ tja Samariacjũ judío masã na yabigu ti ma'aputa bu'acu niwĩ. Cũ cãrẽ ì'agũ, pũrõ pajaña'cu niwĩ. ³⁴ Tojo weegu cũ, cũ tiro wa'a, cũ cãmirẽ ocoyegu, u'sere, tojo nicã vino me'rã cũ ye cãmiru piopeocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, su'ti caseri me'rã du'recu niwĩ. Be'ro cũ yagu burro bu'ipu cãrẽ miipeocu niwĩ. Miipeo, ni'cã wi'i sijari masã cãrĩrĩ wi'ipu miaa, cãrẽ co'tedutigu cũucu niwĩ. ³⁵ Ape numu pe'e tja Samariacjũ co'tedutigu puu numu da'rase wapa weronojõ niyeru ti wi'i co'tegure o'ocu niwĩ. Cãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Ã'rĩrẽ co'teya. Yu'u mu'urẽ o'o'que nemorõ nicã, dajatojagu mu'urẽ wapayep'e'oguti”, nicu niwĩ. ³⁶ A'tere wérẽca be'ro Jesú Moisé oja'quere bu'egure a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u ì'acã, ¿ni'inojõ pe'e na i'tiarã wa'terore yajari masã na ña'arõ wee'cure pajaña'pari? nicu niwĩ.

³⁷ Moisé oja'quere bu'eri masũ yu'ticu niwĩ:

—Cãrẽ pajaña'a weetamu'cu añurõ weepĩ, nicu niwĩ.

Jesú cãrẽ nicu niwĩ:

—Mu'u quẽ'rã ãpẽrãrẽ ã'rĩ weronojõ weegu wa'aya, nicu niwĩ.

Jesú Marta, María ya wi'ipu cã ní'que ni'i

³⁸ Jesú cã wa'aro yu'ruagu, ni'cã macãpu ejacu niwĩ. Ti macãpu ni'cõ Marta wãmetigo co ya wi'ipu cãrẽ põtẽrĩ, cãrĩse o'oco niwõ. ³⁹ Co ni'cõ María wãmetigore acabijotico niwõ. Cóta Jesú ucũsere tu'ogo, cũ du'pocãrĩ tiroacãpu dujico niwõ. ⁴⁰ Co tojo weeri cura Marta pe'e co da'rasere wãcũque'tiyu'ruaco niwõ. Tojo weego co Jesú tiro wa'a, cãrẽ nico niwõ:

—Yu'u wiogu, a'tigo yu'u acabijo yu'ure weetamusere ne wãcũtimo. ¿Mu'u ne mejẽcã tu'oña'weti co tojo weesere? Core yu'ure weetamudutiya, nico niwõ.

41 Jesú core yu'ticu niwĩ:

—Marta, mu'u weesere uputu waro wăcũque'ti'i.

42 María pe'e yu'u ucũsere tu'ogo, añuse warore weego weemo. Co tu'o ějõpeo'quere ne āpērā ě'mamasītisama. Tenojõ pe'ere weegua'a, nicu niwĩ.

11

Jesú "Õ'acũrē sērĩrā, a'tiro ñubueya" nise ni'i
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Ni'cā numu Jesú aperopu ñubuegu weecu niwĩ. Cũ ñubuetu'ajaca be'ro ni'cũ cũ bu'egu Jesure nicu niwĩ:

—Ēsā wiogu, Juā masārē wāmeyeri masũ cũ bu'erārē Ő'acũrē ñubuesere bu'ecu niwĩ. Mu'u quē'rā ũsārē bu'eya, nicu niwĩ.

2 Jesú yu'ticu niwĩ:

—Ő'acũrē ñubuerā, a'tiro niña:
"Pacu, mu'u u'musepu ni'i.

Nipe'tirā mu'urē wiopesase me'rā ějõpeoato.

A'ti turipure mu'u bese'cu maata wiogu sājāgũ a'tiatio.

Ī'musepure mu'u uaro dia'cũ weesama.

Na weronojõ a'ti turicjārā quē'rā mejārõta weeato.

3 Ēsārē umucorinucũ ba'ase o'oya.

4 Ēsā ña'arõ wee'quere acobojoya.

Ēsā āpērārē acobojo'caro weronojõta ũsā quē'rārē acobojoya.

Ēsā ña'arõ weesĩ'rĩsere cā'mota'aya.

Tojo nicā ña'agũ ũsārē niquesāsĩ'rĩcā, cā'mota'aya", nicu niwĩ.

5 Jesú apeye ninemocu niwĩ:

—No'o musā wa'teropure ni'cũ cũ me'răcjũ cuobosami.

Cũ ñami deco musā ya wi'ipu wa'a, a'tiro nibosami:

"Yu'u me'răcjũ, i'tiaga pã yu'ure wasoya. 6 Yu'u me'răcjũ

apĩ aperopu sijagu eja'cu yá wi'ipu ejami. Ne cũrē

apeyenojõ cã'rõ ecase moosa'a", nisami. 7 Cũ apetero weegu

mu'urē wi'i po'peapu a'tiro yu'tiwĩrõbosami: "Yu'ure

wăcõtiguta. Sope pu'to añurõ waro bi'acã'no'apu. Yu'u

põ'rā yu'u me'rā cãrĩrā pesama. Yu'u mu'urē wăcã

apeyenojõ o'ogu wa'amasītisa'a", nisami. 8 Musārē

wereguti. Cũ, cũ me'răcjũ nimicã, wăcã, cũrē apeyenojõ

o'ogu wa'atisami. A'tiro pe'e weesami. Cũrē sērĩnu'cũcã

ĩ'agũ, caribonemotĩcã'to nĩgũ, nipe'tise cũ uasere o'osami.

Cũ, cũ me'răcjũ nise ye bu'iri mejęta tojo weesami. 9 Tojo

weegu musārē wereguti. Ő'acũrē sērĩña. Cũrē sērĩcã,

o'ogusami. Musā sērĩ a'manu'cũrã, bocarãsa'a. Musā

me'răcjũ ya wi'ire sope pu'to pisunu'cũcã cũ musārē

pãosõrõrõ weronojõ weegusami. ¹⁰ Õ'acũ cãrẽ sêrîrãrẽ o'osami. No'o a'magũnojo bocagusami. Sope pu'to pisugu weronojõ sêrînu'cũgũrẽ o'ogusami.

¹¹ »Musã põ'rã ba'ase sêrîcã, ne ni'cũ ùtãpere o'otibosa'a. Wa'i sêrîcã quẽ'rãrẽ, añarẽ o'otibosa'a. ¹² Tojo nicã cãrẽ'quẽ die sêrîcã, cutipare o'otibosa'a. ¹³ Musã ña'arã nimirã, musã põ'rãrẽ añusere o'omasî'i. To pũrîcãrẽ marî pacu u'musepu nigũ, nemorõ añuse o'ogusami. Cũrẽ sêrîrãrẽ Espîritu Santure o'ogusami, nicu niwî.

Jesure "Wãtî tutuaro me'rã wee'õmi" ni na ucja'que ni'i (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Ni'cũ masũ wãtî sãjãno'cu ucũmasîtigu tojacu niwî. Jesú cũrẽ cõ'awîrõgũ weecu niwî. Cũrẽ cõ'awîrõcã, ucũmasîtimi'cu ucũcu niwî. Tere î'arã, masã î'amarîacãrã niwã. ¹⁵ Ni'cãrẽrã a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rî Jesú wãtîa wiogu Beelzebú wãmetigu tutuaro me'rã wãtîrẽ cõ'awîrõmi, nicãrã niwã.

¹⁶ Æpẽrã pe'e ¿diacjũta Jesú tutuamiticũ? nîrã, cũrẽ u'muse cjasere wee'õdoticãrã nimiwã. ¹⁷ Cũ na tojo wãcũsere masîgũ, narẽ nicu niwî:

—Ni'cã curuacjãrã a'merî ducawati, a'mequẽrã, masãpe'tia wa'asama. Ni'cã wi'icjãrã ducawatîrã, na quẽ'rã pe'tidijasama. ¹⁸ A'te weronojõ wãtîa wiogu cũ basu ducawatigu, cũ de'ro wee tutuanemotisami majã. Musãrẽ a'tere ucũgũti. Musã yu'ure "Wãtî Beelzebú tutuaro me'rã wãtîarẽ cõ'awîrõmi", nimi'i. ¹⁹ To pũrîcãrẽ yu'u tojo weecãma, musã bu'esere siraturã wãtîarẽ cõ'awîrõrã, ¿noa tutuaro me'rã cõ'awîrõsari? Narẽ musã "Õ'acũ tutuaro me'rã wãtîarẽ cõ'awîrõma", ni'i. Tojo weero masîno'o. Musã yu'ure nise diacjũ niwe'e. ²⁰ Yu'u Õ'acũ dutiro me'rã pe'e wãtîarẽ cõ'awîrõ'o. A'te me'rã "Õ'acũ wiogu nise musã tiropure nitoja'a", nino'o, nicu niwî.

²¹ Jesú narẽ a'tiro ninemocu niwî:

—Ni'cũ umu tutuamu nipe'tise wãmotigu cũ ya wi'ire co'tecã, cũ yere mejẽcã weetisama. ²² No'o cũ nemorõ tutuagu a'ti, cũrẽ wapata'agu, cũ wãmotimi'quere ã'mape'ocã'sami. Tojo weegu cũ wãmo marîgũ mejõ nigũ tojacã'sami. Ê'ma'cu cũ me'rãcjãrãrẽ tere ducawaasami. Jesú, yu'u wãtî yu'rũoro tutuayurũnu'cã'a nîgũ, tojo nicu niwî.

Jesú a'tiro ninemocu niwî:

²³ —Yu'ure uatîrã yu'ure î'atu'tîrã nima. Yu'ure see-neotamutigunojõ doquestewã'cãgũ weronojõ nimi. Yu'ure

ějōpeotirā masārē Ō'acūrē ějōpeocā weetamurā mejēta weema nígu, tojo nicu niwī.

Wātī toduporopu cū ní'cupure majāmisājāase ni'i
(Mt 12.43-45)

²⁴ Jesú masārē a'tiro ninemocu niwī:

—Wātī masūpure cō'awīrōno'ca be'ro aco marīrōpu si-jabaque'atisami. Cū niatjore a'magū, tojo weesami. Cū nirō bocatigu, a'tiro wācūsami: “Yū'u wijaa'cupure dajasājāagūti tja”, nisami. ²⁵ Cūpure dajasājāagū, wi'i o'aca wi'i, añurō apóca wi'i weronojō bocaejasami. ²⁶ Be'ro āpērā wātīa sietere cū yū'rūoro ña'arārē pijisami. Piji, be'ro toduporopu cū wijaa'cupure na nipe'tirā sājāasama. Tojo weegu masū cū toduporopu ní'caro nemorō ña'arō tojasami, nicu niwī Jesú.

Jesú “E'catise waro a'tiro ni'i” ní'que ni'i

²⁷ Jesú ucūrī cura ni'cō numio masā pājārā wa'teropu nigō caricūquejoco niwō:

—Mū'urē pō'rāti masō'co añurō waro e'catiyu'rūsamō, nico niwō.

²⁸ Jesú core nicu niwī:

—Yū'u pe'e a'tiro nigūti. Ō'acū cū ucūsere tu'o, cū dutisere weerā pe'e pūrīcā añurō waro co nemorō e'catisama, nicu niwī.

Masā ña'arā Jesure wee'odutimi'que ni'i
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jesú tiro pājārā masā nerēwā'cācārā niwā. Na tojo weecā, cū ucūcu niwī:

—Masā a'tocaterocjārā ña'ayu'rūama. Na ña'arā nírā, wee'ose dia'cūrē ũama. Na tere ũamicā, a'te dia'cūrē weregūti. Joná duporocjūpu wa'a'quenojō dia'cūrē ī'ogūti.

³⁰ Joná Nínivecjārārē queose o'ogu weecu niwī. Te weronojō yū'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigū quē'rā a'tocateropu nirārē queose o'o'o. ³¹ Duporocjō mujīpū mujātiro diacjū pe'e nirī di'ta wiogo Israe curuacjārā wiogu Salomó masīsere tu'ogo a'tico niwō. Yū'u Salomó yū'rūoro masīyū'rūnu'cāmicā, mūsā pe'e yū'ure tu'osī'rīwe'e. Tojo weego Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, ti di'ta wiogo ní'co a'tocaterocjārārē “Mūsā Jesure ějōpeotirā, ña'arō weewu”, nigōsamo. ³² Apeye quē'rārē weregūti. Joná Nínive wāmetiri macācjārārē Ō'acū ye quetire werecā, na ña'arō wee'quere bujaweti, du'ucārā niwā. Yū'u pe'ere Joná yū'rūoro nimicā, mūsā ějōpeowe'e. Mūsā na wee'caronojō ña'arō wee'quere bujawetiwe'e. Tojo weerā Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, Nínivepu ní'cārā a'tocaterocjārārē

“Mũsã Jesure ějõpeotirã, ña'arõ weewũ”, nirãsama, nicũ niwĩ Jesũ.

Marĩ caperi sĩ'ocja weronojõ ni'i nise ni'i
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Jesũ masãrẽ a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Masã sĩ'ocjare sĩ'oca be'ro bajutiropũ, acaronojõ docapũ sĩ'otisama. Tojo weronojõ o'orã, topũ sãjãejarãncũ ĩ'ato nĩrã, u'mũarõpũ sĩ'opeosama. ³⁴ Marĩ caperi sĩ'omũ'tãcja weronojõ ni'i. Marĩ caperi añucã, añurõ ĩ'amasĩ'i. Marĩ caperi ĩ'aejaticãma, añurõ ĩ'atisa'a. A'te weronojõ mũsã Õ'acũrẽ ějõpeo, cũ yere wéerã, caperi añurõ weronojõ ni'i. Mũsã a'ti turi cjase pe'ere wãcũnrũcãma, caperi ĩ'aejatirã weronojõ ni'i. Õ'acũ uaro weetirã, na'itĩ'arõpũ nĩrã, cũrẽ masĩtirã weronojõ ni'i. ³⁵ Mũsã ějõpeosere sĩ'ose weronojõ cũo'o. Tere na'itĩ'arõpũ weronojõ ña'arõ weese me'rã dojorẽticã'ña. ³⁶ Tojo weerã mũsã Õ'acũrẽ ějõpeo, ña'ase marĩrõ cũ uaro wéerã, cũ ye cjasere añurõ tũ'omasĩrãsa'a, nicũ niwĩ Jesũ.

Jesũ fariseo masãrẽ, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesũ weretu'ajaca be'ro ni'cũ fariseo masũ cũ ya wi'ipũ ba'adutigũ pijiacũ niwĩ. Tojo weegũ Jesũ sãjãa, ba'acjũ mesapũ ejanujãcũ niwĩ. ³⁸ Be'ro fariseo na weewũaronojõ ba'ase duporo Jesũ cũ omocoeticã ĩ'agũ, ĩ'amarĩacũ niwĩ. ³⁹ Tere masĩgũ, Jesũ cũrẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã fariseo masã bajuyoropũ dia'cũ añurõ weeta'sa'a. Baparire bu'ipũ dia'cũ coerã weronojõ ni'i. Ti pa po'peapũre peje ña'ase mũsã ãpẽrã yere yaja'que, ãpẽrã yere uaripejayũ'rũnũ'cã'que ũ'irĩ weronojõ wã'ña'a. ⁴⁰ Mũsã tũ'omasĩwe'e. Õ'acũ bu'icjasere wee'cuta po'peapũ cjasepũ quẽ'rãrẽ weecũ niwĩ. ⁴¹ Mũsã cũosere ãpẽrãrẽ pajaña'rã, o'oya. Tojo weerã baparire po'peapũ coerã weronojõ weerãsa'a. Be'ro bu'ipũ, po'peapũ quẽ'rãrẽ ũ'irĩ marĩrã weronojõ añurã tojarãsa'a.

⁴² »Mũsã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Mũsã otese o'majãcã menta, ruda wãmetise, nipe'tise opa dari ducatisenojõacãrẽ seeneo, opa sũ'urĩ weesa'a. Diez sũ'urĩ cũorã, ni'cã sũ'u Õ'acũ wi'ipũ miaa, Õ'acũrẽ wãmepeo, pa'ire o'osa'a. Tojo weemirã, añurõ weese, Õ'acũrẽ ma'ise pe'ere weewe'e. A'tiro pe'e weeya. Mũsã otesere cũrẽ o'odu'utimirã, a'te añuyũ'rũnũ'cãsere weeya.

43 »Musã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Musã nerẽwũase wi'seripure wiorã na dujiwũase cũmurĩpu dujisi'ri'i. No'o musã wa'aro wiopesase me'rã añuduticã ƣa'a.

44 »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã, weeta'sari masã ni'i. Ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ. Masãperi na yaa'que bajutise weronojõ ni'i. Āpẽrã a'ti, masĩtimirã, te peri bu'i ƣ'tacũuwã'cãsama. A'te weronojõ musã po'peapure ña'arã ni'i. Āpẽrã musã ña'arõ weesere masĩtisama, nicũ niwĩ.

45 Cũ tojo nicã tũ'ogu, ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, mũ'ũ a'tiro nígũ, ƣsã quẽ'rãrẽ tu'tigu wee'e, nicũ niwĩ.

46 Jesú cãrẽ nicũ niwĩ:

—Musã quẽ'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Āpẽrãrẽ weepõtẽoña marĩsere dutiyũ'rũocã'sa'a. Tere dutimirã, musã pe'e ne weewe'e.

47 »Ña'abutiario wa'arosa'a musãrẽ. Musã duporocjãrã Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã masãperi bu'ipũ yeeaponũ'cõ'o. Narẽta musã ñecũsumũapu wẽjẽmũjãticãrã niwã. 48 Musã Ō'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã na ní'quere weewe'e. Yũ'ũ quẽ'rãrẽ ějõpeowe'e. Musã a'tiro weese me'rã musã ñecũsumũa wee'quere bu'ipejatamusere masĩno'o. Na Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Musã pe'e na ye masãperire yeeaponũ'cõ'o.

49 »Tojo weegu Ō'acũ yũ'ũ pacũ duporopũ masĩse me'rã a'tiro nicũ niwĩ: “Yé queti weremũ'tãrĩ masãrẽ, tojo nicã yé queti bu'eri masãrẽ o'óguti. Ni'cãrẽrãrẽ wẽjẽcõ'a, āpẽrãrẽ ña'arõ weesi'rĩrã, no'o na wa'aro sirutucusiarãsama”, nicũ niwĩ Ō'acũ. 50 Tojo weegu nipe'tirã Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽ'que wapa Ō'acũ a'tiro weegũsami. A'tocaterocjãrã masãrẽ bu'iri wapaseegũsami.

51 A'ti turi weenũ'cãcaterore musã ñecũsumũa Abere wẽjẽmũ'tãcãrã niwã. Be'ro téé Zacarĩa na ñubuepeowũaro põtẽorõpu wẽjẽ'que me'rã yapati'i. Tojo weegu musãrẽ nigãti. Tojo wee'que wapare a'tocateropũ nirãrẽ bu'iri wa'arosa'a.

52 »Musã Moisé oja'quere bu'eri masã Ō'acũ yere masĩ'i. Tere masĩmirã, āpẽrãrẽ masicã weewe'e. Musã basuta yũ'ũre ějõpeowe'e. Āpẽrã quẽ'rãrẽ ějõpeosi'ricã ƣasãwe'e. Tojo weero ña'arõ wa'arosa'a musãrẽ, nicũ niwĩ Jesú.

53 Jesú a'tere níca be'ro Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã cũ me'rã uayũ'rũacãrã niwã. Tojo weerã

cūrē peje sērītiña'wā'cōcārā niwā. ⁵⁴ Cū mejēcā nicā, cūrē weresārāti nírā, tojo weecārā niwā.

12

Jesú “Fariseo masā nisoose me'rā bu'esere tū'omasīña” ní'que ní'i

(Mt 16.6; 10.26-27; Mr 8.15)

¹ Jesú masārē bu'eri cura pājārā waro masā nerēcārā niwā. Na pājārā waro nitjārā, a'merī ũ'tatī'a, do-quewāmujácārā niwā. Jesú ne waro cū bu'erā dia'cūrē weremu'tācū niwī yujupū. A'tiro nicū niwī:

—Musā fariseo masā na ye levadura pā bŭcŭacā weesere tū'omasīña. Levadura nígŭ, na nisoose me'rā bu'esere tū'omasīña nigŭ wee'e, nicū niwī. ² Ne bajuyoropū weetise ĩ'ano'ticā weesome. ĩ'ano'rōsa'a. Ne ĩ'atioropū wee'que quē'rā masīno'ticā weesome. ³ Tojo weerā musā ñamipū weronojō wee'que āpērā tū'otioropū ní'que a'tiro weeno'rōsa'a. Ũmŭcopū weronojō nipe'tirā tū'oropū wereno'rōsa'a. Apeye musā wi'i po'peapū ya'yioropū ní'que quē'rā wi'i bu'ipū caricūrō weronojō ũpŭtŭ bŭsŭcā weeno'rōsa'a, nicū niwī.

Jesú “¿Noanojōrē uiroŭati?” nise ní'i

(Mt 10.28-31)

⁴ Jesú cū bu'erārē a'tiro werecu niwī:

—Musā yŭ'ŭ me'rācjārārē a'tiro wereguti. A'ti upŭre wējēcō'arārē uiticā'ña. Wējēca be'ro na mejēcā weemasītisama. ⁵ Musārē “Ā'rī pe'ere uiya”, nigŭti. Ō'acŭ marī wērīca be'ro pecame'epū cō'abutiamasīsami. Cū tojo weegŭ pŭrīcārē uiya.

⁶ »Ni'cāmocurā mirīcŭa o'majārācā cā'rōacā waro wapatima. Tojo nimicā, Ō'acŭ pe'e ne ni'cūrē masīticā weetisami. ⁷ Tojo nicā musā poaripŭreta “Ticŭse ní'i”, ni masīpe'ocā'sami. Tojo weerā masārē uiticā'ña. Ō'acŭ ĩ'orōpū pājārā mirīcŭa nemorō musā wapati'i. Ō'acŭ musārē añurō co'tegŭsami.

Āpērā ĩ'orōpū “Jesucristore ějōpeo'o” nise ní'i

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ »Musārē wereguti. No'o masā ĩ'orōpū yŭ'ŭre “Ějōpeo'o” ni werecā, yŭ'ŭ quē'rā Ō'acŭrē wereco'terā ũ'mŭsecjārā ĩ'orōpū narē añurō ucŭgŭsa'a. ⁹ Ni'cŭ masārē uigŭ, masā ĩ'orōpū yŭ'ŭre “Ějōpeowe'e” nigŭrē yŭ'ŭ quē'rā Ō'acŭrē wereco'terā ĩ'orōpū narē “Yagŭ mejēta nimi”, nigŭti.

10 »Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojojõsami. Espiritu Santu pe'ere ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojosome.

11 »Ãpẽrã musãrẽ weresãrã, nerẽwũase wi'seripũ, beseri masã tiropũ, wiorã tiropũ miabosama. Na tojo weecã, musã ucũatjere “¿De'ro yũ'tirãsari? ¿De'ro nirãsari?” ni wãcũque'titicã'ña. 12 Musã ucũrĩ cura Espiritu Santu musã yũ'tiatjere werẽgõsami, nicũ niwĩ Jesú.

Peje apeyenojõ cõogũ ye queti ni'i

13 Jesú bu'eri cura ni'cũ masã wa'teropũ nigũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egũ, yũ'u pacũ wẽrĩgũ, apeyenojõ ãsãrẽ cũucũ niwĩ. Tere yũ'u ma'mirẽ, yé nisere dũcawaadutiya, nicũ niwĩ.

14 Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—¿Mũ'u de'ro wãcũti? Yũ'u pacũ yũ'ure musãrẽ besedutigu, musãrẽ apeyenojõ dũcawaadutigu sõrõpĩ, ¿ni wãcũmiti? nicũ niwĩ.

15 Apeye ninemocũ niwĩ:

—Musã nipe'tise ɯaripejasenojõrẽ tũ'omasĩ, wãcũña. Marĩ catise peje apeyenojõ cõose mejẽta ni'i, nicũ niwĩ.

16 Cũ tojo nĩca be'ro a'tiro queose me'rã werẽcũ niwĩ:

—Ni'cũ peje cõori masũ nicũ niwĩ. Cũ otẽca be'ro peje waro dũcaticaro niwũ. 17 Te peje nicã ã'agũ, a'tiro wãcũcũ niwĩ: “¿De'ro weegõsari yũ'u te peje me'rã? Tere yũ'u no'opũ nũrõrõ moo'o”, nicũ niwĩ. 18 Be'ro wãcũapocũ niwĩ tja: “A'beya. A'tiro weegũti. Yũ'u ba'ase nũrõrĩ wi'ire cõ'ape'o, nemorõ pajiri wi'i nũ'cõgũti. Topũ nipe'tise otese dũcare no'o yũ'u cõosere nũrõgũti”, nisami. 19 “Tu'ajanũ'cõ, yũ'u basu a'tiro nigũti: ‘Peje cũ'marĩ cjase niatjere nũrõ'que cõo'o. Tojo weegũ yũ'u ɯaro soo, ba'a, sĩ'rĩ e'catigũti’”, nisami. 20 Õ'acũ pe'e tojo weecã ã'agũ, a'tiro nicũ niwĩ: “Mũ'u tũ'omasĩwe'e. Ni'cãcã ñamita mũ'u wẽrĩgũsa'a. To pũrĩcãrẽ mũ'u nũrõ'que peje ¿noa ye tojarosari?” nicũ niwĩ Õ'acũ. 21 Tojota wa'arosa'a peje cõogũ Õ'acũrẽ wãcũtigũ, cũ ye dia'cũ mineocũugãrẽ. Cũ Õ'acũ ã'orõrẽ pajasecõogũ waro nisami, nicũ niwĩ Jesú.

Õ'acũ cũ yarãrẽ co'tese ni'i

(Mt 6.25-34)

22 Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—Musãrẽ nigũti. ¿Ñe'enojõ ba'arãsari? ¿Ñe'enojõ sãñarãsari? ni wãcũque'titicã'ña. 23 Marĩ catise ba'ase nemorõ wapati'i. Marĩ upũ quẽ'rã su'ti nemorõ wapati'i. 24 Mirĩcũarẽ wãcũña. Na ba'asĩ'rĩrã, otese capere ote,

pĩ'rĩ ducaticã weetisama. Ba'ase nũrõse wi'seri, na ecarã nũrõse wi'seri quẽ'rãrẽ moosama. Tojo nimicã, Õ'acũ narẽ ba'ase o'osami. Musã pe'e totã mirĩcũa nemorõ wapatiyũ'rũnũ'cã'a. ²⁵ No'o musã Ɂputũ wãcũque'tirã, paji-curero bũcũanemomasĩtisa'a. ²⁶ A'tiro ni'i. Teacãmarĩcãrẽ musã wãcũque'tise me'rã ne cã'rõacã bũcũanemowe'e. Tojo nicãma apeyema ba'ase, sĩ'rĩse, su'tire tjarãta boca-masĩtisa'a.

²⁷ »O'ori, nũcũ cjasere wãcũña. Te no'o Ɂaro pĩ'rĩbajaque'atisa'a. Da'rati, su'atimirõ, su'ti añurõ sãnarõ weronojõ baju'u. Marĩ ñecũ wiogũ Salomó añuse su'ti sãnacũ niwĩ. Cũ tojo sãñamigũ, o'orire ni'cãrõwijiticũ niwĩ. Te o'ori añubutiasẽ ni'i. ²⁸ Ni'cãcãrẽ cã'rõ catini'i, ñamiacã ñaidija wa'asa'a. Be'ro pecame'epũ Ɂjãacõ'ano'sa'a. Tojo nimicã, Õ'acũta o'orire añurõ bajume'rĩcã weesami. Cũ o'orire añurõ co'tero nemorõ musã pe'ere weesami. Musã, musã ẽjõpeotise bu'iri wãcũque'ti'i. ²⁹ Tojo weerã musã ba'atjere, musã sĩ'rĩatjere wãcũque'ti, wãcũnũrsijaticã'ña. ³⁰ A'ti turicjãrã Õ'acũrẽ ẽjõpeotirã tere wãcũque'tisama. Marĩ pacũ Ɂmũsepũ nigũ musã Ɂasenojõrẽ masĩtojasami. ³¹ Tojo weerã Õ'acũ yere wãcũyũ'rũnũ'cãña. Tojo weecã, nipe'tise musãrẽ dũ'sasenojõrẽ o'obu'ipeogũsami.

*Ɔ'mũsepũ marĩ bocatjere wãcũnũrũdutise ni'i
(Mt 6.19-21)*

³² »Musã yũ'Ɂ bu'erã, yarã oveja weronojõ ni'i. Musã pejetirãcã nimirã, uiticã'ña. Marĩ pacũ cũ wiogũ nirõpũ musã wa'acã Ɂasami. ³³ Musã cũosere dua, ăpẽrã moorãrẽ o'oya. A'ti turi cjase boadijatjere wãcũticã'ña. Ɔ'mũse cjase boatiatje pe'ere wãcũña. Topũre musã añuse cũoatje ne pe'tisome. Ne yajari masã sãjãa yajasmine. Ăpẽrãnojo quẽ'rã ba'abajuriosome. ³⁴ Marĩ Ɂputũ ma'isere wãcũnũrũsa'a. Tojo weerã a'ti turi cjase dia'cũrẽ wãcũnũrũticã'ña. Õ'acũ ye pe'ere wãcũnũrũña.

Jesú "Musã apoyu'cãrãpũ niña" nise ni'i

³⁵ »Musã sĩ'osepare sĩ'oyooro weronojõ apoyu'cãrãpũ nitojaya. ³⁶ Da'raco'teri masã na wiogũ omocã dũ'teri bosenuũũ wa'ãca be'ro cũ dajatjere co'te'caro weronojõ weeya. Cũ sope pũ'topũ pisucã, maata pãosõrõrãti nĩrã, co'tesama. Musã quẽ'rã na weronojõ weeya. ³⁷ Da'raco'terã na wiogũ dajatjere queoro co'tesama. Cũ dajari cura queoro bocaejano'rãnojo e'catisama. Diacjũ musãrẽ weregũti. Narẽ tojo bocaejagũ, wiogũ basuta ba'ase etiacjũ dujidutisami. Be'ro narẽ etibũrosami. ³⁸ Ñami deco o bo'reari cura

tɔ'subo'rearã bocaejano'rã e'catisama. ³⁹ Apeyere a'tiro masiña. Wi'i wiogu ti hora nicã yajari masũ a'tigusami nígũ, cãrĩtibosami. Yajari masũ cũ ya wi'ire pãosãjãasere cã'mota'abosami. ⁴⁰ Musã quẽ'rã ã'rĩ weronojõ apoyu niña. Musã ne cã'rõ wãcũtibusiari cura yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upɛtigu a'tigusa'a, nicu niwĩ.

Jesú puarã da'raco'terã me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 24.45-51)

⁴¹ Jesú bu'eri cura Pedro sãrĩtiña'cu niwĩ:

—Ûsã wiogu, ¿mu'u a'te queosere ùsã dia'cũrẽ o'ogu weeati, o nipe'tirã ye niti? ni sãrĩtiña'cu niwĩ.

⁴² Jesú nicu niwĩ:

—¿Noanojõ yu'u dutiro weeme'rĩgũ, tũ'omasĩgũ waro nisari? nígũ, queose me'rã wereguti. Wiogu aperopu wa'agu, cũ ya wi'ire co'tedutigu ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure cũasami. “Ãpẽrã da'raco'terãrẽ no'o du'sasenojõrẽ ba'ase ecaya”, nisami. ⁴³ Be'ro aperopu eja'cu dajasami. Cũ dajacã, queoro da'ra bocaejano'gũ e'catisami. ⁴⁴ Diacjũ musãrẽ wereguti. Cũ queoro weese wapa wiogu nipe'tise cũ cãosere co'tedutigu sãrõgũsami. ⁴⁵ “Yu'u wiogu maata dajosome” nigũnojõ pũrĩcã a'tiro weesami. Ãpẽrã da'raco'terã umuarẽ, numiarẽ ña'arõ paa pi'eticã weesami. Cũ wiogu maata bajutigusami nígũ, ba'a, sĩ'rĩ, que'asami. ⁴⁶ Cũ tojo weeri cura wiogu wãcũña marĩrõ cũ co'tetiri cura dajasami. Cũ cũuwã'cã'cũre duti'quere weeti'que wapa uputu bu'iri da'regusami. Cũ quẽ'rã wiogu ña'arã, cũ dutisere weeti'cãrãrẽ cõ'abutia'quere bu'ipejatamugũsami.

⁴⁷ »Da'raco'tegu cũ wiogu uasere queoro masĩsami. Tojo masĩmigũ, cũ dutisere queoro weeyúti, yu'rũnu'cãgũ uputu tãrãno'gũsami. ⁴⁸ Apĩ da'raco'tegu wiogu uasere masĩtisami. Tojo masĩtimigũ ña'ase, bu'iri da'reno'sere wéégũ, sajatirocure tãrãno'gũsami. Peje masise o'ono'cu nemorõ wapaseeno'gũsami. Tojo nicã “Añubutiaro weegusami” nino'cu nemorõ “Tojo weeroña'a” nino'gũsami, nicu niwĩ Jesú.

Jesú “Yé bu'iri masã ducawatima” nise ni'i
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

—Yu'u pecame'e wĩjãwã'cõgũ weronojõ masã ña'arõ weesere cõ'agũ a'tiwu. Ti me'e ùjãnu'cũrõ weronojõ ni'cãrõacãrẽ ña'asere yu'rũweti'cãrãpu nicã weetojasĩ'rĩmisa'a. ⁵⁰ Yu'u pi'etinígũsa'a yujupu. Yu'u pi'etiatjere wãcũgũ, ña'arõ ejeripõ'rãti'i. Pi'etitojagupu, ejerisãjãgũsa'a. ⁵¹ Musã tũ'oña'cã, ¿yu'u a'ti

di'tapure añurō nisetiatjere miitigu weepari? Niwe'e. Yu'ure ējōpeose bu'iri masārē ducawatise miitigu wee'e. ⁵² Ni'cācā me'rā ni'cāmocurā ni'cā wi'icjārā a'merī ducawatinu'cārāsama. I'tiarā puarā me'rā a'pepūrīrāsama. Puarā i'tiarā me'rā a'pepūrīrāsama. ⁵³ Pacu cū macū me'rā a'pepūrīgūsami. Cū macū quē'rā cū pacu me'rā mejārōta weegusami. Paco macō me'rā a'pepūrīgōsamo. Co macō quē'rā paco me'rā mejārōta weegosamo. Mañecō co macū nūmo me'rā a'pepūrīgōsamo. Co macū nūmo mañecō me'rā mejārōta weegosamo. Yu'ure ējōpeose bu'iri tojo weerāsama, nicu niwī Jesú.

Umūco bajusere ucūse queti ni'i

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Jesú masārē apeye quē'rārē nicu niwī:

—Mujīpū mujātiro pe'e ñiamujāticā, “Acoro pejarotiro wee'e”, nisa'a. Mūsā ní'caronojōta pejasa'a. ⁵⁵ Mūsā mujīpū uputu asimujāticā, “Ni'cācā cū'marōsa'a”, nisa'a. Mūsā ní'caronojōta cū'masa'a. ⁵⁶ Mūsā weeta'sari masā ni'i. A'ti nucūcā cjase, u'muarō cjasemarīcārē “Tojo ni'i”, nímasī'i. Tojo nimirā, ¿de'ro weerā a'tocatero yu'u weeī'ose pe'ere “Tojo nisī'rīrō wee'e”, nímasīweti? nicu niwī.

A'metu'ti'cārā añurō apoya nise ni'i

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Jesú masārē a'tiro ninemocu niwī:

—¿De'ro weerā mūsā basu queoro besemasīweti? ⁵⁸ Ni'cū mū'urē weresāsī'rīcā, wiorā tiropu cū me'rā wa'aya. Topu ejase dūporo ma'apu cū me'rā apowe'ocā'ña. Tojo weecā, mū'urē cū beseri masūrē o'otibosami. Tojo weeticāma, beseri masū surarare pijio, bu'iri da'reri wi'ipū mū'urē sōrōdutibosami. ⁵⁹ Mū'urē wereguti. Bu'iri da'reri wi'ipū sājāa wapayepe'otīcā, mū'urē ne du'uwīrōsome. A'te weronojō mūsā ña'arō weesere Ō'acū me'rā apowe'ocā'ña nígū, tojo nicu niwī.

13

Jesú “Mūsā nisetisere ducayuya” ni'que ni'i

¹ Jesú masārē bu'eri cura āpērā masā cū tiropu ejacārā niwā. Eja, Pilato ni'cārērā Galilea di'tacjārārē cū wējēduti'quere werēcārā niwā. Na “Galileacjārārē wējēca be'ro na ye díre wa'icūrā Ō'acūrē ũjūamorōpeorā ye dí me'rā morēsu'uduticu niwī”, ni werēcārā niwā. ² Jesú tere tu'ogū, narē a'tiro nicu niwī:

—Musã ¿de'ro wãcūti? ¿Galileacjārã ãpērã yu'rũoro ña'abutiārã niyu'rũnu'cãpari? “Te ye bu'iri tojo wa'apã”, ¿ni wãcūmiti? ³ Niwe'e. Musãrẽ wereguti. Musã quẽ'rã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, wẽrĩrãsa'a. ⁴ Apeyere Siloé wãmetiri macãpu na yéeca tuturo nu'rĩdijacã, sõ'onícãrã dieciocho wẽrĩcãrã niwã. ¿Na quẽ'rãrẽ a'tiro wãcūmiti? “Nipe'tirã Jerusalẽpu nirã yu'rũoro ña'abutiārã waro nipã”, ¿nimiti? ⁵ Niwe'e. Musã quẽ'rã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, mejãrõta wẽrĩrãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

Jesú higuera wãmeticju dũca marĩcju me'rã queose o'o'que ni'i

⁶ Jesú masãrẽ wérẽca be'ro a'tiro queose o'ocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapu ni'cãgũ higuera wãmeticjũre otetjãgũ cuocu niwĩ. Be'ro ¿ducatisari? nígũ, ñ'agũ wa'acu niwĩ. Ne dũca marĩcaro niwũ. ⁷ Tigũre ñ'agũ, ti di'ta co'tegũre a'tiro nicu niwĩ: “Ñ'aña. Yu'u a'tigu dũcare ba'asĩrĩgũ, a'magũ a'tiro i'tia cũ'ma wa'a'a. Ne ni'cãti bocatisa'a. Tojo weegu tigũre paacõ'acã'ña. Tigũ mejõ waro apeyenojõ weebo'carore cã'mota'anu'cũ'u”, nicu niwĩ. ⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, ti di'ta co'tegu a'tiro yu'ticu niwĩ: “Yu'u wĩogu, a'ti cũ'ma dia'cũ du'anu'cõniña yujupu. Yu'u tigũ sumuto di'ta añurõ se'ecũu, nujãtuña'gũti wee'e. ⁹ A'tiro weecã, apetero weero dũcatibosa'a. Dũcatiticãma, paacõ'adutiya”, nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Jesú. Tere tojo nígũ, masã na dũcayucã co'ténigũti yujupu, maata bu'iri da'reesome nígũ, tojo nicu niwĩ.

Jesú na soowuari nũmũ nicã opa mutĩrõ nigõrẽ yu'rũo'que ni'i

¹⁰ Ni'cã nũmũ judío masã na soowuari nũmũ nicã Jesú na nerẽwuari wĩ'ipu bu'egu weecu niwĩ. ¹¹ Ti wĩ'ipu ni'cõ numio dieciocho cũ'marĩ dutitigo, opa mutĩrõ nigõ nico niwõ. Wãtĩ core tojo wa'acã weecu niwĩ. Co ne cã'rõ diacjũ nu'cũmasĩtico niwõ. ¹² Jesú core ñ'agũ pijio, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u dutire yu'rũono'toja'a, nicu niwĩ.

¹³ Tojo nígũta, Jesú core ñapeocu niwĩ. Cũ tojo weeri curata co diacjũnu'cãco niwõ. Be'ro “Õ'acũ añubutiagu nimi” ni, e'catise o'oco niwõ. ¹⁴ Jesú na soowuari nũmũ core yu'rũocã ñ'agũ, ti wĩ'i na nerẽwuari wĩ'i wĩogu uayu'rũacu niwĩ. Be'ro masãrẽ nicu niwĩ:

—Ni'cã semanarẽ da'rãse nũmũrĩ seis nũmũrĩ ni'i. Te nũmũrĩnojõrẽ musã yu'rũodutirã a'tiroũa'a. Ni'cãcã soowuari nũmũrẽ yu'rũodutirã a'titicã'rõũa'a, nicu niwĩ.

15 Cũ tojo nisere tũ'ogu, Jesú cãrẽ yũ'ticu niwĩ:

—Musã weeta'sasebucurã ni'i. ¿No'o musã yagu wecure o musã burrore du'tenu'cõ'cure aco tĩarã wa'arã pãa, miatisari? 16 A'tigore Abrahã pãrãmeo nituriagore wãtĩ du-tida'recũ niwĩ. Core dieciocho cũ'marĩ sijamasĩticã weecu niwĩ. To pũrĩcãrẽ musã tũ'oña'cã, ¿soowuari numurẽ core yũ'rũoticã'rõuamiapari? Soowuari numu pũrĩcãrẽ tjãgũta core nemorõ yũ'rũorõua'a, nicu niwĩ.

17 Jesú cũ a'tiro nisere tũ'orã, nipe'tirã cũ me'rã a'pepũrĩmi'cãrã bopoyape'tia wa'acãrã niwã. ãpẽrã pe'e Jesú cũ weei'ose pacare ĩ'arã, e'caticãrã niwã.

Jesú mostaza caperoacã me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Be'ro Jesú nicu niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã weregati. 19 A'tiro ni'i. Ni'cũ cũ ya wesepũ ni'cã pe mostaza caperoacãrẽ ote'caro weronojõ ni'i. Tigũ bucuarõpũ pajicjũ waro wa'asa'a. Tojo weerã mirĩcũa tigurũ na diepeoatje su'tire weesama. Õ'acũ wiogu nise cã'caperoacã weronojõ nu'cãsa'a. Be'ro pajicjũ bucua'caro weronojõ nipe'tiropũ cũ ye queti se'sa wa'arõsa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nĩgũ, tojo werecũ niwĩ.

Pã bucuaçã weese me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 13.33)

20 Jesú werenemocu niwĩ tja:

—Õ'acũ cũ wiogu nisere ¿ñe'enojõ queose me'rã marĩ "Tojo nirõ wee'e" nĩmasĩsari? 21 Te levadura pã bucuaçã weese weronojõ ni'i. Tere ni'cõ numio pã weegotigo harinarẽ i'tiapa queo, po'osãasamo. Te me'rã levadura pã bucuaçã weesere morẽsamo. Be'ro co levadura morẽ'que nipe'tiropũ bucua, se'sape'tia wa'asa'a, nicu niwĩ. Levadura harinarẽ bucuaçã wee'caro weronojõ Õ'acũ wiogu nise nipe'tiropũ se'sarõsa'a nĩgũ, tojo werecũ niwĩ.

U'muse cja sope cã'sopeacã ni'i nise ni'i
(Mt 7.13-14,21-23)

22 Jesú Jerusalẽpũ wa'agu, to nise macãrĩpũre bu'eyũ'rũwã'cãcũ niwĩ. 23 Topũ ni'cũ Jesure sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Ûsã wiogu, Õ'acũ wiogu nirõpũ wa'ajã pejetirãcã nisari?

Jesú cãrẽ yũ'ticu niwĩ:

24 —Pãjãrã u'musepũ sãjãasĩ'rĩrãsama, sãjãarã pe'e. Sãjãasĩ'rĩmirã, wa'asome. Musã pũrĩcã sope, cã'sopeacãpũ

urpu sājāasī'rīña, nicu niwī. ²⁵ Apeye queose me'rā narē werecu niwī:

—Wi'i wiogu wā'cānū'cā, sopere bi'acā'sami. Be'ro musā pe'e sopepu pisurā, a'tiro nirāsa'a: “Wiogu, pāosōrōgū a'tia”, nirāsa'a. Cū pe'e musārē yu'tigusami: “Musārē masītisa'a. No'ocjārā nīrā nisasa'a”, nigūsami. ²⁶ Be'ro musā cūrē a'tiro ninu'cūbajaque'arāsa'a: “Marī ni'cārō me'rā ba'awu. Ni'cārō me'rā sī'rīwū. Mu'u ūsā ya macāpūre bu'esijawu”, nirāsa'a. ²⁷ Cū pe'e musārē yu'tigusami: “Yu'u musārē 'Masītisa'a,' nitojamiapūba. Musā ña'arō wee'cārā ni'i. Wa'arāsa'a”, nigūsami. Musā yu'ure ējōpeoticā, ā'rārē wee'caro weronojō musārē wa'arosa'a. ²⁸ Dūporocjārāpu Abrahā, Isaa, Jacob, nipe'tirā Ō'acū ye quetire weremu'tārī masā Ō'acū wiogu nirōpu nirārē ī'arā, musā pūrīno'rā, upicari cū'rīdio, utirāsa'a. Musā pe'e wijáaropu cō'awīrōno'rāsa'a. ²⁹ Nipe'tirocjārā Ō'acū cū wiogu nirōpu nirāsama. Mujīpū mujātirocjārā, mujīpū sājāarōcjārā, sumutoricjārā nirāsama. Topu cū me'rā e'cati ba'adujirāsama. ³⁰ A'tiro nicārē ni'cārērā mejō nīrā topūre wiorā weronojō nirāsama. Ni'cārōacā ni'cārērā wiorā nīrānojō pe'e topūre mejō nīrā tojarāsama, nicu niwī Jesú.

Jesú Jerusalērē ī'agū cū uti'que ni'i
(Mt 23.37-39)

³¹ Jesú masārē bu'eri cura ni'cārērā fariseo masā cū tiropu etarā, a'tiro nicārā niwā:

—A'tore mu'u niticā'ña. Herode mu'urē wējēsī'rīami. Tojaagusa'a, nicārā niwā.

³² Jesú narē yu'ticu niwī:

—A'tiro nīrā wa'aya Herode me'rīsebūcure: “Jesú a'tiro nidutiami” ñña. “Ni'cācā, ñnamiacā wātīarē cō'awīrōmujā, dutitirārē yu'rūoguti yujupu. Be'ro ñnamiacā yu'rūro yu'u da'rasere queoro pe'ogusa'a', niami”, ñña. ³³ Yu'u weesere yu'u wa'aro weeguti. Ni'cācā, ñnamiacā, ñnamiacā yu'rūro weeguti. Ne ni'cū Ō'acū ye quetire weremu'tārī masū apero Jerusalē nitiropu wērīta basiowe'e. Jerusalēpu wērīgū wa'aguti nígū, tojo nicu niwī.

³⁴ Fariseo masārē tojo níca be'ro Jesú Jerusalēcjārārē, tojo nicā todūporopu ti macāpu ni'cārārē wācūgū, a'tiro nicu niwī:

—Jerusalēcjārā, musā Ō'acū ye queti weremu'tārī masārē wējēcō'a'a. Ō'acū o'ó'cārā cū ye quetiwereri masārē ūtāperi me'rā doquewējē'e. Musārē pejetiri yu'u ma'ígū, neocūsī'rīmiwū. Ni'cō cārē'quē co pō'rārē wūuse docapu neocū'caro weronojō weesī'rīmiwū. Musā ūatiwū. ³⁵ Tojo

weero musã nimi'que wi'seri masã marĩrõ tojarosa'a. Musã a'tere tu'omasĩña. Yu'ure apaturi i'anemosome majã. Be'ro yu'u a'ti turipũ apaturi a'ticãpũ, musã "Õ'acũ dũporopũ 'O'óguti' ní'cũ añubutiagũ nimi" nĩrãpũ i'arãsa'a tja, nicũ niwĩ Jesú.

14

Jesú upũ doquedũrogure yu'rũo'que ni'i

¹ Ni'cã nũmũ na soowũari nũmũ nicã Jesú ni'cũ fariseo wiogu ya wi'ipũ ba'agũ wa'acũ niwĩ. Æpẽrã fariseo masã Jesure ¿mejẽcã weeweti? nĩrã, i'adu'ticãrã niwã. ² Na ba'aro tiropũ ni'cũ cũ upũpũ doquedũpose cũogu Jesú põtẽorõpũ nicũ niwĩ. ³ Cũrẽ i'agũ, Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Moisé duti'que "Soowũari nũmũ nicãrẽ dutitirãrẽ yu'rũorõa'a" niti o niweti? nicũ niwĩ.

⁴ Na ne yu'tima'aticãrã niwã. Tojo weegũ Jesú dutitigure ñapeo, yu'rũocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, "Wa'agusa'a", nicũ niwĩ. ⁵ Fariseo masã pe'ere a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã macũ o musã yagũ wecũ copepũ burusãjãbosami. Na burusãjãcã, soowũari nũmũ nimicã, ¿musã maata miiwĩrõrã wa'atibosari? nicũ niwĩ.

⁶ Cũ tojo nisere ne yu'titiyu'rũocã'cãrã niwã.

Jesú ba'adutirã pijiosere were'que ni'i

⁷ Fariseo cũ ya wi'ipũ ba'adutirã pijio'cãrãrẽ Jesú i'acũ niwĩ. Na dujise añuse u'mutãsepũ bese dujicãrã niwã. Tere i'agũ, Jesú narẽ a'tiro werecasacũ niwĩ:

⁸ —Ni'cũ musãrẽ omocã du'teri bosenuũurẽ pijicã, u'mutãse dujisepure dujiwe'oticã'ña. Apetero weegũ apĩ musã nemorõ wiogu pijino'cũ etabosami. ⁹ Musã pũarãpũre pijio'cũ a'tiro nibosami: "Ã'rĩrẽ a'to dujiro o'oya. Mu'u pe'e siropũ dujigũ wa'aya", nibosami. Tojo weegũ mu'u siroca cũmurõpũ dujigũ wa'agũ, bopoyoro yu'rũbosa'a. ¹⁰ Mu'urẽ ba'aduticã, a'tiro pe'e weeya. Siroca cũmurõpũ dujiya. Mu'u tojo weecã i'agũ, mu'urẽ ba'aduti'cũ a'tiro nigũsami: "Yu'u me'rãcjũ, a'to u'mutãcureropũ a'tia", nigũsami. Cũ tojo weecã, nipe'tirã Æpẽrã pijio'cãrã wiopesase me'rã mu'urẽ i'arãsama. ¹¹ A'tiro ni'i. "Æpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cã'a" ni tu'oña'gũnojõ mejõ nigũ weeno'gũsami. "Yu'u Æpẽrã yu'rũoro ni'i" ni tu'oña'tigũ pe'ere Õ'acũ Æpẽrã yu'rũoro tojacã weegũsami, nicũ niwĩ.

¹² Cũ a'tere ucũca be'ro Jesú ba'adutigũ pijio'cũ fariseo masãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u ba'adutigu, ã'rãnojõrẽ pijioticã'ña. Mu'u me'rãcjãrãrẽ, mu'u ma'misumuarẽ, mu'u acabijirãrẽ, mu'u acawererãrẽ, mu'u pu'tocjãrã peje cuorãrẽ pijioticã'ña. Mu'u narẽ pijiocã, na quẽ'rã mu'urẽ ba'adutirã pijia'mebosama. Tojo weese me'rã na ba'a'quere mu'urẽ eca a'mesama. ¹³ Mu'u bosenumu weepo, ãpẽrãrẽ pijioꝁu, a'tiro pe'e weeya. Apeyenojõ moorãrẽ, dojoriwi'iare, sijamasitirãrẽ, ï'atirãrẽ pijioya. ¹⁴ Tere wéegũ, mu'u e'catiyu'ruagusa'a. Na pũrĩcã mu'urẽ eca a'memasitisama. Tojo weese me'rã mu'u añurã wẽrĩ'cãrã na masãrĩ numurẽ añuse waro bocagusa'a, nicu niwĩ.

Ba'ase me'rã Jesú queose were'que ni'i
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Jesú cã queose o'o'quere tu'ogu, ni'cũ topu ba'adujigu a'tiro nicu niwĩ:

—Õ'acũ wiogu nirõpu ba'adujirã pũrõ e'catirãsama.

¹⁶ Tere tu'ogu, Jesú cãrẽ queose me'rã nicu niwĩ:

—Ni'cũ masũ boseba'agutigu, pãjãrã masãrẽ pijidutio'osami. ¹⁷ Nipe'tise apoyuca be'ro cãrẽ da'raco'tegure a'tiro nio'osami: “Nipe'tirã yu'u wereo'o'cãrãrẽ pijigu wa'aya. Apope'otojano'apu. ‘Te'a', niña”, nisami. ¹⁸ Nipe'tirãputa “Basiowe'e”, nisama. Pijimu'tãno'cu a'tiro nisami: “Di'ta ni'cãrõacã duutu'ajanu'cõ'o. Ti di'tare ï'agũ wa'agu wee'e. Wereya cãrẽ. ‘A'timasitiami,’ niña”, nisami. ¹⁹ Be'rocjã a'tiro nisami: “Diez wecu yu'u duu'cãrãrẽ ¿no'ocã'rõ añumiti? nígũ, beseña'gũ wa'agu wee'e. Tojo weegu wa'amasitisa'a”, nisami. ²⁰ Apĩ tja a'tiro nisami: “Ni'cãrõacã omocã du'tetu'ajanu'cõapu. Tojo weegu wa'amasitisa'a”, nisami. ²¹ Da'raco'tegu tojaa, wiogupure nipe'tise na tojo ní'quere werepe'ocã'sami. Tere tu'ogu, wiogu uayu'ruagu, a'tiro nisami: “Quero wa'abaque'oya. Macã decopu, no'o na nirõpu pajasecuorãrẽ, dojoriwi'iare, sijamasitirãrẽ, ï'atirãrẽ pijiwã'cãtia”, nisami. ²² Cũ pijigu ejãca be'ro da'raco'tegu wiogure a'tiro nisami: “Mu'u duti'caronojõta weepu. Wi'i pe'e mu'muwe'e yujupu”, nisami. ²³ Tere tu'ogu, wiogu cãrẽ nisami tja: “Wa'agusa'a ma'arĩpu. No'o mu'u bocaekarãrẽ tutuaro me'rã pijiwã'cãtia. Tojo weecã, wi'i mu'murõsa'a”, nisami. ²⁴ A'te me'rã musãrẽ a'tiro wereguti. Ne ni'cũ yu'u pijimu'tãmi'cãrã na ba'abo'quere cã'rõ ba'aña'some, nicu niwĩ Jesú.

Jesure sirutusĩ'rĩrã, a'tiro weeroa'a nise ni'i
(Mt 10.37-38)

²⁵ Jesú bu'esijari curare pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. Tojo weegu narē majāmī'a, a'tiro nicu niwī:

²⁶ —Yū'u bu'esere siruturā, a'tiro weeroua'a. Musā pacusumua, musā pacosānumia, musā numosānumia, musā pō'rā, musā acawererā nemorō yū'u pe'ere ma'iyu'rūnu'cārōua'a. No'o musā catiri umuco nemorō yū'u pe'ere ma'iyu'rūnu'cārōua'a. Musā tojo weetirā, yū'u bu'erā nīmasītisa'a. ²⁷ Apetero weegu ni'cū “Yū'u Jesure ējōpeogu, wērībosa'a” ni uigu, yū'ure ējōpeodu'usami. Tojo weegunojō yū'u bu'egu nīmasītisami. ²⁸ No'o musā wa'teropu nigū u'muarī wi'i co'tedujati wi'ire yeenu'cōsī'rīgū, a'tiro weesami. ¿Wi'ire tu'ajanu'cōgūsari? nīgū, ¿ñe'enojō me'rā yū'u pe'ogusari? nīgū, ti wi'i weese dūporo besemu'tāsami. ²⁹ Tojo weeticāma, cū cārō yeenu'cā pe'omasiticā, tere ī'arā nipe'tirā bujicā'sama. ³⁰ A'tiro nisama: “Cū yeenu'cāmiapī, yeegu; ne pe'omasītimi”, nisama. ³¹ Apeye quē'rārē a'tiro weeno'bosa'a. Ni'cā di'ta wiogu ape di'tacjū me'rā a'mewējēgūti nīgū, a'tiro weemu'tāsami. Cū surara diez mil cuosami. Apī ape di'tacjū pe'e veinte mil surara cuosami. ¿Yū'ure na me'rā a'mewējēta basiosari? nīgū, ī'abesemu'tāsami. ³² Basioticāma, apī wiogu yoaropu nigūrē a'mewējēticārā nīgū, queti o'ósami. ³³ A'te weronojō musā quē'rā yū'ure sirutusī'rīrā, ī'abesemu'tāña. Nipe'tise musā cuosere, nisetisere du'usī'rītirā, yū'u bu'erā nīmasītisa'a.

Jesú moa ocadu'use me'rā queose o'o'que ni'i
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ »Moa ocaro ba'acā, añu ni'i. Ocase pe'tica be'ro apaturi ocacā weeta basiowe'e. ³⁵ Moa ocaticā, ne añutisa'a. Di'tapure, tojo nicā nujātuati mesāpu cūucā quē'rārē, wapamarīsa'a. Tojo cō'abajuriono'sa'a. Musā moa ocadu'use weronojō niticā'ña. O'meperi cuorānojō a'tere añurō tū'oya, nicu niwī.

15

Oveja bajuduti'cu queose ni'i
(Mt 18.10-14)

¹ Pājārā romano masā wiogure niyeru wapaseebosari masā, tojo nicā ña'arō weeri masā Jesú ucūsere tū'orā nerēcārā niwā. ² Narē fariseo masā, Moisé oja'quere bu'eri masā ña'arō wācūcārā niwā. Tojo weerā Jesú tiro wa'acā ī'arā, ucjacārā niwā.

—Ā'rī masā ña'arārē ñe'e, na me'rā ba'ami, nicārā niwā.

³ Na tojo nicā tū'ogu, Jesú narē a'tiro queose o'ocu niwī:

4 —Musã cien oveja cʉorã, ni'cũ bajuduticã, noventa y nueveve cãpũpũ bi'acũusa'a. Bi'acũutoja, apĩ bajuduti'cʉare a'marã wa'asa'a. Bocarãpũ, a'madu'usa'a. 5 Boca, cũrẽ e'catigũ, cũrẽ miiwũasa'a. 6 Wi'ipũ dajarã, musã me'rãcjãrãrẽ, musã ya wi'i pũ'tocjãrãrẽ neocũu, narẽ nisa'a: “Yagũ oveja bajuduti'cʉare bocapũ. E'catitamurã a'tia”, nisa'a. 7 Musãrẽ diacjũta wereguti. A'te weronojõ ni'cũ ña'arõ weesebucũ cũ nisetisere ducayucã, ʉ'mũsepũre e'catise niyũ'rũasa'a. Noventa y nueve añurã nitoja'cãrã yũ'rũoro ña'agũ ducayu'cũ pe'ere e'catise ni'i, nicũ niwĩ.

Niyeru cuji, bajudutica kujire o'ama'que ni'i

8 Apeye Jesú a'te queose werenemocũ niwĩ:

—Ni'cõ numio diez kujiri niyeru cʉosamo. Core ni'cã cuji wapabũjari cuji bajudutibosa'a. Ti kujire a'magõ, s'ocjare s'oyoo, wi'ipũ añurõ o'ama'samo. Téé bocagopũ, a'madu'usamo. 9 Be'ro co me'rãcjãrãrẽ, co pũ'to nirãrẽ neocũu, a'tiro nisamo: “Yũ'ũre e'catitamuña. Niyeru cuji bajudutica kujire bocapũ”, nisamo. 10 A'tigo wee'caro weronojõ ni'cũ cũ ña'arõ wee'quere bũjaweti ducayucã, Õ'acũrẽ wereco'terã ʉ'mũsecjãrã e'catiyũ'rũmajãsama, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú pũarã põ'rãtigũ ye cjasere queose o'o'que ni'i

11 Jesú queose me'rã bu'enemocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ pũarã põ'rãticũ niwĩ. 12 Du'sagũ pe'e cũ pacũre a'tiro nicũ niwĩ: “Pacũ, yé tojatjere mũ'ũ wẽrĩgũ cũuatjere o'owe'oya”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tũ'ogũ, cũ cʉose di'tare na pũarãpũre ducawaacũ niwĩ. 13 Pejeti numũriacã cũrẽ o'õca be'ro du'sagũ pe'e cũ ya di'tare duacã'cũ niwĩ. Cũ dua'que wapa niyeru me'rã ape di'ta yoaropũ wa'acũ niwĩ. Topũ te niyerure cũ no'o ʉaro ña'arõ wee bajuriopẽ'ocã'cũ niwĩ. 14 Cũ bajuriopẽ'oca be'ro ti di'tapũre ba'ase pe'tiyũ'rũa wa'acaro niwũ. Titare cũ pũrõ ʉjaboagũ, pi'eticũ niwĩ. 15 Tojo weegũ ti di'tacjãrẽ da'rase sẽrĩma'gũ wa'acũ niwĩ. Cũrẽ yesea co'tesere sõrõcũ niwĩ. 16 Cũ yapisi'rĩgũ, yesea na ba'asepũreta ba'asĩ'rĩdojacũ niwĩ. Ne ni'cũ cũrẽ ba'ase o'oticãrã niwã. 17 Be'ro cũrẽ a'tiro wãcũse ejacaro niwũ: “Yũ'ũ pacũ ya wi'ipũre cũrẽ da'raco'terã pãjãrã nimicã, ba'ase du'sano'wã. Yũ'ũ pe'e a'topũre ʉjaboã, wẽrĩgũ weesa'a. 18 Yũ'ũ pacũ tiropũ yũ'ũre tojaarõusa'a. Topũ tojatagũ, cũrẽ a'tiro nigũti: ‘Pacũ, Õ'acũ me'rã ña'arõ weeasũ. Mũ'ũ me'rã quẽ'rãrẽ tojota weeasũ. 19 Yũ'ũ ña'agũ nisa'a. Mũ'ũ macũ weronojõ nĩmasĩtisa'a majã. Ni'cũ mũ'ũrẽ da'raco'tegure weronojõ

yu'ure cwoya', nigũti", ni wãcũcu niwĩ. ²⁰ A'tere wãcũca be'ro cũ pacu ya wi'ipu dajatojaacu niwĩ.

»Cũ topu tojaejacã, cũ pacu yoaroputa i'agũ, pũrõ pajaña'cu niwĩ. Be'ro cũrẽ põtërigũ omawã'cã, na weesetiwaropuma cũrẽ paabu'a, mi'micu niwĩ. ²¹ Tojo weeri cura cũ pacure nicu niwĩ: "Pacu, O'acũ me'rã ña'arõ weeasu. Mu'u me'rã quë'rãrẽ tojota ña'arõ weeasu. Yu'u ña'agũ nisa'a. Mu'u macũ weronojõ nímasītisa'a majã", nicu niwĩ. ²² Cũ tojo nicã tu'ogu, pacu cũrẽ da'raco'terãrẽ a'tiro nicu niwĩ: "Quero, su'ti añuse warore miiti, cũrẽ sãaña. Tojo nicã ni'cã be'to omopica tuusãarĩ be'tore, sapatu quë'rãrẽ sãaña. ²³ Wecu wĩ'magũ ba'a di'iyoaduti'cure miiti, wëjẽña. Cũrẽ ba'a, yu'u macũrẽ bosenuwu weeporã. ²⁴ Æ'rĩ apaturi 'Yu'u macũ wërĩa wa'asami' ní'cu dajami. Cũ yoaro wa'a bajuduti'cure marĩ apaturi i'a'a", nicu niwĩ. Be'ro bosenuwu nu'cãcãrã niwã.

²⁵ »Na tojo weeri cura masã ma'mi cãpũpu nicu niwĩ. Cũ dajatojatigu wi'i pu'topu ejagu, uputu basase busucã tu'ocu niwĩ. ²⁶ Tere tu'ogu, ni'cũ cũ pacure da'raco'tegure pijio, sërĩtiña'cu niwĩ: "¿De'ro wa'ati wi'ipure?" nicu niwĩ. ²⁷ Cũ pacure da'raco'tegu yu'ticu niwĩ: "Mu'u acabiji tojatami. Cũ dutimarĩgũ tojatami. Tojo weegu mu'u pacu wecu wĩ'magũ ba'a di'iyoaduti'cure wëjẽdutiami", nicu niwĩ. ²⁸ Tere tu'ogu, masã ma'mi uayu'rugu, sãjãasĩ'rĩticu niwĩ. Tojo weegu cũ pacu cũrẽ pijigu wa'acu niwĩ. ²⁹ Cũ pacure a'tiro nicu niwĩ: "Pacu, peje cũ'marĩ mu'urẽ ne ni'cãti yu'rũnu'cãrõ marĩrõ da'rawã'ñawũ. Yu'u tojo weemicã, ne cã'rõ ni'cũ marĩ ecagure, wapa-marĩgũacãnojõrẽ yu'u me'rãcjãrã me'rã bosenuwu weedutigu o'oma'atiwu. ³⁰ Ni'cãrõacãrẽ a'tiro wee'e. Æ'rĩ mu'u macũ numia ña'arã numia me'rã mu'u o'o'que niyerure bajurio sijacu niwĩ. Cũ pe'ema wecu wĩ'magũ ba'a di'iyoaduti'cure wëjẽeca'a", nicu niwĩ. ³¹ Tere tu'ogu, cũ pacu cũrẽ yu'ticu niwĩ: "Macũ, mu'u yu'u me'rã ninu'cũcã'a. Nipe'tise yu'u cwose mu'u ye dia'cũ ni'i. ³² Marĩ mu'u acabijire bosenuwu weepo e'caticã, añu ni'i. A'tiro ni'i. 'Cũ wërĩa wa'asami' ní'cu apaturi tojatami. Cũ bajuduti'cure marĩ apaturi i'a'a. Tojo weerã marĩ bosenuwu wee, e'catigũa'a", nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Jesú.

16

Peje cwogure da'raco'tegu queoro weeti'que ni'i

¹ Jesú cũ bu'esere siruturãrẽ apeye werenemocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ niyerubucũ ãpẽrã da'racoterãrẽ dutigu sãrõcũ niwĩ. Da'racoterã niyerubucũ tiropũ wa'a, a'tiro weresãcãrã niwã: “Mũ'u wiogũ sãrõ'cũ mũ'u ye niyerure ña'arõ wee bajuriogũ weemi”, nicãrã niwã. ² Tojo weegũ niyerubucũ cãrẽ pijio, a'tiro nicũ niwĩ: “Mũ'urẽ weresã'que ¿diacjũta niti? Mũ'u da'rase cjase ojaõ'orĩ pũrĩrẽ yũ'ure ñ'oña. Mũ'u ãpẽrã da'racoterã wiogũ ninemosome majã”, nicũ niwĩ. ³ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, a'tiro wãcũcũ niwĩ: “Yũ'u wiogũ yũ'ure cõ'awĩrõmi. Tojo weegũ ¿de'ro weegũsari? Yũ'u da'ratutuawe'e. ãpẽrãrẽ niyeru sãrĩdujigu, bopoya nisa'a. ⁴ To pũrĩcã yũ'ure ñe'eato nĩgũ, a'tiro weegũti”, nicũ niwĩ. ⁵ Tojo weegũ cũ, cũ wiogũre wapamoorãrẽ ni'cãrẽrã nãnũcũrẽ pijiocũ niwĩ. Nimũ'tãgũrẽ a'tiro sãrĩtiña'cũ niwĩ: “Mũ'u yũ'u wiogũre ¿no'ocã'rõ wapamooti?” ⁶ Cũ cãrẽ yũ'ticũ niwĩ: “Yũ'u cien tuturi u'se tuturi wapamoo'o.” Tere tũ'ogũ, da'rarã wiogũ ni'cã papera pũrĩacãpũ ojagũ, cãrẽ a'tiro nicũ niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ ni'i. Cincuenta u'se tuturi wapa wapayebaque'oya”, nicũ niwĩ. ⁷ Be'ro tja apĩrẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ: “Mũ'u waro ¿no'ocã'rõ wapamooti?” Cũ cãrẽ yũ'ticũ niwĩ: “Cien ajuri trigo ajuri wapamoo'o”, nicũ niwĩ. Tojo weegũ a'tiro nicũ niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ a'ti pũrĩ ni'i. Ochenta ajuri dia'cũ wapayeya”, nicũ niwĩ. ⁸ Tojo weecã ñ'agũ, niyerubucũ da'racoterã wiogũ ña'agũrẽ cũ weeme'rĩsere masĩgũ, “Mũ'u me'rĩyũ'rũapũ”, nicũ niwĩ. A'ti mũucocjãrã Õ'acũrẽ ãjõpeotirã na cũosere ãpẽrã na weronojõ nirã me'rã me'rĩyũ'rũama. Õ'acũrẽ ãjõpeorã yũ'rũoro me'rĩma, nicũ niwĩ Jesũ.

⁹ Jesũ narẽ a'tiro werecasacũ niwĩ:

—Mũsã a'ti nucũcãpũ mũsã cũosere pajasecũorãrẽ añurõ o'owe'oya. Tojo weerã mũsã me'rãcjãrã bocarãsa'a. Be'ro mũsã cũose pe'tica be'ro mũsã ãpẽrãrẽ weetamu'que u'mũsepũ niyutojarosa'a. Mũsã weetamu'cãrã u'mũsepũ nirã topũre mũsãrẽ põtẽrĩrãsama.

¹⁰ »Cã'rõ na cũose me'rã añurõ wéerã, peje cũose me'rã quẽ'rãrẽ tojota weebosama. ãpẽrã na cã'rõ cũose me'rã queoro weetirã, na peje cũose me'rã quẽ'rãrẽ queoro weetibosama. ¹¹ Mũsã a'ti nucũcã cjase me'rã queoro weeticã, Õ'acũ mũsãrẽ añuse, u'mũse cjasere o'osome. ¹² Mũsã ãpẽrã ye cjasere queoro weewe'e. Tojo weerã mũsã, mũsã ye nibo'quere ñe'esome.

¹³ »Ne ni'cũ pũarãrẽ da'racotemasĩtisami. Ni'cũrẽ ma'ĩgũ, apĩrẽ ma'itisami. Tojo nicã ni'cũ dutisere yũ'tigũ,

apī ye pe'ere yu'rũnu'cāsami. Ā'rā weronojō mūsā niyerure ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'imasītisa'a, nicu niwī.

¹⁴ Jesús tojo nisere fariseo masā tu'ocārā niwā. Na niyeru uaripejasebucurā nitjārā, cū ucūsere tu'orā, bujicā'cārā niwā. ¹⁵ Tojo weecā ī'agū, Jesús narē nicu niwī:

—Mūsā masā ī'orõpu dia'cūrē “Añurā nima” nicā u'a. Ō'acū pe'e po'peapu mūsā weesetisere ī'ape'ocā'mi. Masā ī'orõpu “Añuyu'rua'a” nisenojõrē Ō'acū tu'satisami, nicu niwī Jesús.

Ō'acū dutise, cū wiogu nise pe'tisome nise ni'i

¹⁶ Jesús a'tiro ninemocu niwī:

—Juā masārē wāmeyeri masū nícaterõpu Moisé cū duti'quere, tojo nicā Ō'acū ye queti weremu'tārī masā na oja'quere bu'etuocārā niwā. Tita me'rā ma'ma queti nu'cācaro niwā. A'tiro nicaro niwā. Ō'acūrē ejõpeose me'rā dia'cū cū wiogu nirõpu wa'ano'rõsa'a, nicaro niwā. Nipe'tirā topure uputu sājāsī'rīma.

¹⁷ »Ō'acū Moisére cūu'que queoro wa'arosa'a. Cū ye queti weremu'tārī masā na oja'que quē'rā queoro wa'arosa'a. Ū'muse, a'ti di'ta pe'timicā, Ō'acū cū ní'caronojõ queoro wa'arosa'a, nicu niwī Jesús.

Marāputirā, numotirā cõ'ase cjasere Jesús ucū'que ni'i

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Apeyere ninemocu niwī:

—Ni'cū cū numorē cõ'a, apegore numotigunojõ ña'arī masū weronojõ tojasami. No'o marāpu cõ'ano'co me'rā numotigu quē'rā cū numo nitigo me'rā a'metārāgū weronojõ tojasami.

Jesús peje cuogu ye quetire, tojo nicā pajasecuogu Lázaro wāmetigu ye quetire were'que ni'i

¹⁹ Jesús fariseo masārē a'tiro queose o'ocu niwī:

—Ni'cū masū peje cuogu a'tiro weecu niwī. Añuse su'ti sãña, ma'masu'a, nipe'tise numurī bosenumurī weecu niwī. Te bosenumurīrē de'ro nise nipe'tise me'rā añurõ weemujācu niwī. ²⁰ Titare ni'cū pajasecuogu waro Lázaro wāmetigu cū ya wi'i sope pu'tõpu dujimujācu niwī. Cū upu nipe'tiro cāmi boacu niwī. ²¹ Cū peje cuogu ba'aste'quere yapisī'rīgū seeba'acu niwī. Cū ye cāmirē diayiaputa wa'a, ne'rēcārā niwā. ²² Ni'cā numu wērīa wa'acu niwī. Cū wērīcā, Ō'acūrē wereco'terā u'musecjārā Abrahā nirõ añurõpu cūrē miacārā niwā. Be'ro peje cuo'cu quē'rā wērīa wa'acu niwī. Cūrē yaacārā niwā. ²³ Peje cuogu ña'arā Ō'acū cū bu'iri da'reno'cārā tiropu wa'acu niwī. Topu cū

ĩ'amorõgũ, Abrahãrẽ yoaropu ĩ'acũ niwĩ. Lázaro cũ me'rã nicũ niwĩ. ²⁴ Cũrẽ ĩ'agũ, a'tiro caricũcũ niwĩ: "Abrahã, yu'ure pajaña'cureya. Yu'u tiropu Lázarore o'óya. A'ti, cũ ya omopica me'rã acopu yoso, yu'u ñe'merõ yapare yusuasãjãcã weeato. Yu'u a'ti me'e pecame'epure uputu waro pi'etigu weesa'a", nicũ niwĩ. ²⁵ Abrahã cũrẽ yu'ticu niwĩ: "Mu'u wãcũña. Mu'u catigu, añubutiaro nisetiwã. Ā'rĩ Lázaro pe'ema ña'abutiaro wa'awũ. Ni'cãrõacãrẽ cũ a'topu ejerisãjãse bocami. Mu'u pe'e pi'etigu wee'e. ²⁶ Apeyema tja a'tiro ni'i. Ūsãrẽ musã tiropu wa'ata basiowe'e. Decore pajiri copejo ni'i. Tojo weerã musã a'to a'tisĩ'rĩrã, ũsã pe'e quẽ'rã topu wa'asĩ'ricã, basiowe'e", nicũ niwĩ. ²⁷ Cũ tojo nicã tu'ogu, peje cuogu a'tiro nicũ niwĩ Abrahãrẽ: "To pũrĩcãrẽ a'tere weebosaya. Lázarore yu'u pacu ya wi'ipu o'óya. ²⁸ Topure yu'u ni'cãmocurã acabijirãti'i. Topu wa'a, cũ narẽ ucũgũsami. Tojo weecã, na tu'o, na quẽ'rã a'to yu'u pi'etiorũre a'tisome", nicũ niwĩ. ²⁹ Abrahã cũrẽ nicũ niwĩ: "Na Moisé oja'quere, Ő'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã oja'quere cũosama. Tere bu'e ějõpeoato", nicũ niwĩ. ³⁰ Peje cuogu yu'ticu niwĩ: "Abrahã, tojota ni'i, nĩrõ. Wẽrĩ'cupu wa'a werecã, ña'arõ na nisetisere dũcayubosama", nicũ niwĩ. ³¹ Abrahã cũrẽ nicũ niwĩ: "Moisé cũ ní'quere, Ő'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na ní'quere ějõpeotirã, wẽrĩ'cupu masãa, weregu wa'acã quẽ'rãrẽ, ějõpeotisama", nicũ niwĩ.

17

Āpẽrãrẽ ña'arõ weecã weeticã'ña nise ni'i
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Āpẽrãrẽ ña'arõ weecã weese ninu'cũrõsa'a, nĩrõ pe'e. Tojo ninu'cũmirõ, ña'arõ weecã weegũnojõrẽ ña'abutiaro wa'arosa'a. ² A'tiro weecã, cũrẽ nemorõ añubosa'a. Ūtãgã pajicja cũ wãmũtapu du'teyoo, cũrẽ dia pajiri maapu doqueñocã, nemorõ añubosa'a. Tojo weecã, cũ maata wẽrĩa wa'a, yu'ure ějõpeorãnojõacãrẽ dojorẽnemotibosami. ³ A'tere añurõ tu'oña'ña.

»Mu'u acaweregu mu'urẽ ña'arõ weecã, cũ tojo weesere wereya. Cũ "Tojota weesũ" ni bujaweti dũcayucã, cũrẽ acobojoya. ⁴ Cũ sietetiri ni'cã numu mu'urẽ ña'arõ weecã, ticusetirita tja mu'urẽ acobojose sãrĩgũ a'ticã, acobojoya, nicũ niwĩ.

"Ējõpeose cuorã, a'tiro weeta basio'o" Jesú cũ ní'que ni'i

⁵ Jesú bu'erã cũrẽ a'tiro sãrĩcãrã niwã:

—Ūsārē ējōpeose o'onemoña, nicārā niwā.

⁶ Na tojo nicā tu'ogu, marī wioгу a'tiro yu'ticu niwī:

—Mostaza pe cā'caperoacā ni'i. Tojo nimirō, yucu pajicju pī'rīsa'a. A'tiro weronojō ējōpeose cā'rōacā nimicā, a'tigu yucugure a'tiro nimasībosa'a: “A'tore aupīawā'cā, dia pajiri maa decopu pī'rīrō wa'aya”, nimasīsa'a. Mūsā ējōpeocāma, tigu mūsā dutironojōta weebosa'a, nicu niwī.

Āpērārē weetamurā, a'tiro pe'e weerua'a nise ni'i

⁷ Jesú apeye quē'rārē a'tiro queose o'onemocu niwī:

—No'o mūsā wa'teropu nigú da'raco'tegure cuosami. Da'raco'tegu oteacju cū di'ta se'ecūuca be'ro o wecuare co'téca be'ro wi'ipū dajasami. Cū dajacā, mūsā ne a'tiro nitibosa'a: “Sājātia. Ba'agu a'tia”, nitibosa'a. ⁸ A'tiro pe'e nisa'a: “Ba'asere apoya. Yu'u ba'ari cura yu'u uasenojōrē miitiacju apoyubaque'oya. Yu'ure ecāca be'ropu ba'a, sī'rīapa mu'ua”, nibosa'a. ⁹ Mu'urē da'raco'tegu weetamu'que wapa “Mu'u añurō weepu” ¿cūrē nisari? Nitisa'a. ¹⁰ A'te weronojō mūsā quē'rā weeya. Nipe'tise Ō'acū duti'quere weetu'ajarā, a'tiro niña: “Ūsā da'raco'terā mejō nirā ni'i. Ō'acū ūsārē cūu'que dia'cūrē weepu”, niña, nicu niwī Jesú.

Jesú diez cāmi boarārē yu'rno'que ni'i

¹¹ Jesú Jerusalēpu wa'agu, Samaria, tojo nicā Galilea wāmetise wa'teropu yu'rūacu niwī. ¹² To wa'tero ni'cā macāpu cū ejari cura umua diez cāmi boarā cūrē pōtērīcārā niwā. Moisé duti'que cāmi boarārē āpērā wa'teropu nidutiticaro niwā. Tojo weerā yoaropu tojanu'cā, ¹³ Jesure caricūcārā niwā:

—Jesú, masārē bu'egu, ūsārē pajaña'cureya, nicārā niwā.

¹⁴ Jesú narē ī'abocagu, a'tiro nicu niwī:

—Mūsā pa'ia tiropu mūsā upure ī'orā wa'aya, nicu niwī.

Na ma'apu wa'ari cura narē cāmi yatipe'tia wa'acaro niwā. ¹⁵ Ni'cū topu yatino'cā ī'agū, Jesú tiro majāmitojaticu niwī. Ō'acūrē pūrō e'catise o'ocu niwī. ¹⁶ Jesú tiro etagu, cūrē e'catise o'ogu, di'tapu paamu'rīque'acu niwī. Cū tojo weegú Samariacjū nicu niwī. ¹⁷ Jesú cū ni'cūrēta ī'agū, a'tiro nicu niwī:

—Yu'u diez cāmi boarārē yu'rūoapu. Āpērā waro ¿no'o wa'ati? ¹⁸ Ā'rī ni'cū judío masū nitigu dia'cū Ō'acūrē e'catise o'ogu, yu'u tiropu tojatiapī, nicu niwī.

¹⁹ Tu'ajanu'cō, Samariacjūrē nicu niwī:

—Mu'u ējōpeotjīagū, yu'rūono'apu. Wā'cānu'cāña. Mu'u ya wi'ipū tojaagusa'a, nicu niwī.

Jesucristo a'ti turipɯ wiogɯ niatje a'tiro wa'arosa'a nise ni'i

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Fariseo masã Jesure a'tiro sērītiña'cārã niwã:

—Ō'acũ bese'cu ꞥde'ro nicã a'ti turi wiogɯ sãjãgũsari? nicãrã niwã.

Narẽ yu'ticu niwĩ:

—Bajuyoropɯ ĩ'ose mejẽta ni'i. ²¹ A'tiro nino'ña marĩrõsa'a. "A'topɯ ni'i. Sõ'opɯ ni'i", nino'ña marĩrõsa'a. Ō'acũ bese'cu wiogɯ nigũ musã wa'teropɯ nitojami, nicu niwĩ.

²² Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Musã be'ro a'tiro nirãsa'a. "Ūsã Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiatje numurĩrẽ ĩ'asĩ'rĩsa'a", nirãsa'a. No'o ni'cã numunojõrẽ yu'ure ĩ'asĩ'rĩmirã, ne ĩ'asome.

²³ Āpẽrã musãrẽ "Jesú a'titojami. A'to nimi, sõ'o nimi", nirãsama. Na tojo nicã, narẽ sirututicã'ña. ²⁴ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri numu mujĩpũ mujãtiro pe'e, cũ sãjãarõ pe'e quẽ'rã bɯpo ya'babĩ'aro weronojõ nirõsa'a. ²⁵ Yu'u tojo weese dɯporo upɯtu pi'etinígũsa'a. A'tocaterocjãrã yu'ure uasome.

²⁶ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri cura dɯporocjũpɯ Noé, cũ nícateropɯ wee'caro weronojõ weerãsama. ²⁷ Titapure na ba'a, sĩ'rĩ, omocã dũ'te, na põ'rã numiarẽ numisocãrã niwã. Tere Noé cũ yucusujopɯ sãjãarĩ curapɯ weetuocãrã niwã.

Be'ro dia mirĩ, narẽ miope'ocã'caro niwũ. ²⁸ Lot nícatero quẽ'rãrẽ mejãrõta weecãrã niwã. Ba'a, sĩ'rĩ, duumujã, duamujã, otesere ote, wi'serire weecãrã niwã. ²⁹ Lot Sodomarẽ wijaca numurẽ acoro weronojõ ti macãcjãrãrẽ pecame'e, tojo nicã asise peri bɯrɯpejacaro niwũ. Narẽ wẽjẽpe'ocã'caro niwũ. ³⁰ Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ a'tiri curare mejãrõta weerãsama.

³¹ »Ti numu nicã ni'cũ wi'i dɯposãrĩ opa sirapɯ soo pesagunojõ po'pearɯ cjasere sãjãa duretimgũ, di-acjũ wa'ato. Apĩ no'o wesepɯ tõ'ogũ cũ ya wi'ipɯ majãmitojaticã'to. ³² Lot numo ní'core wãcũña. Cómãricã macãpɯ majãmiĩ'atõrõmigõ, moa tuturo dojonũ'cãco niwõ. ³³ Yu'ure ëjõpeose me'rã ña'arõ yu'rũsĩ'rĩtigɯ, yu'ure ëjõpeodu'ugunojõ pecame'epɯ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wẽjẽsere uiti, yu'ure ëjõpeonu'cũgũnojõ yu'u me'rã catinu'cũgũsami.

³⁴ »Musãrẽ weregutĩ. Tojo wa'atji ñami nicã, puarã ni'cã camapɯ pesarã, ni'cũ yu'ure ëjõpeogɯ miano'gũsami. Apĩ yu'ure ëjõpeotigɯ tojagũsami. ³⁵ Puarã numia ni'cãrõ me'rã ojoca ãrũarã, ni'cõ yu'ure ëjõpeogo miano'gõsamo. Apego

yu'ure ějōpeotigo tojagósamo. ³⁶ Puarã ni'cārō me'rã wesepu nirã ni'cũ yu'ure ějōpeogu miano'gūsami. Apĩ yu'ure ějōpeotigu tojagúsami.

³⁷ Jesú tojo nisere tu'orã, cũ bu'erã sērĩtiña'cārã niwã:

—Ĕsã wiogu, ¿no'opu wa'arosari a'te? nicārã niwã.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Apĩnojō wa'icu boacã, yuca maata masĩ, wĩjĩwã'cāsama. Tojo wa'acã ĩ'arã, “Apĩnojō boapĩ”, ni masĩ'i. A'te weronjō yu'u a'ticã, masã masĩrāsama, nicu niwĩ.

18

Jesú wapewio me'rã queose o'o'que ni'i

¹ Jesú cũ bu'erārē a'tiro weeya nígũ, queose me'rã werecu niwĩ. Narē du'ucũurō marĩrō, bujawetiro marĩrō ñubuenu'cũdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ.

² A'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cã macãpu ni'cũ beseri masũ uamu Ō'acũrē ějōpeotigu, ãpērārē ne wãcũma'atigu nisami. ³ Ti macãpũreta tja ni'cō numio wapewio nisamo. Co beseri masũ tiropu besedutigo wa'amujãmisamo. Core ĩ'atu'tigure bu'iri da'redutigo tojo weesamo. ⁴ Yoacã pejetiri beseri masũ core weetamusĩ'rĩtisami. Be'ro a'tiro wãcũsami: “Yu'u Ō'acũrē ějōpeowe'e, ějōpeogu. Ne ãpērã quẽ'rārē 'Na nima,' ni ějōpeowe'e. ⁵ Tojo nimicã, a'tigo wapewio yu'ure na'irō caribomo nígũ, core weetamugũti. Yu'u co caribocã ñanemotisa'a majã. Yu'u core põtēotibosa'a majã”, nisami, nicu niwĩ Jesú.

⁶ Be'ro tja marĩ wiogu Jesú werenemocu niwĩ:

—Beseri masũ ña'agũ wee'quere wãcũña. Cũ ña'agũ nimigũ, wapewio weetamuduti'quere weesami. ⁷ Tojo nicãma, ¿Ō'acũ to pũrĩcārē cũ bese'cārārē ñamirĩ, ñmucori cūrē sērĩnu'cūrārē weetamutisari? ¿Na sērĩ'quere yoogosari? ⁸ Mũsārē weregũti. Ne yoogoro marĩrō na sērĩsere yu'tisami. Cũ tojo yu'timicã, yu'u Ō'acũ macũ masũ weronjō upũtigu a'ti turipu apaturi a'tiri curare ¿masã ějōpeose cũorāsari yujupu? nicu niwĩ.

Jesú fariseo masũ me'rã, tojo nicã niyeru wapaseebosari masũ me'rã queose o'o'que ni'i

⁹ Jesú “A'tiro ni'i” nirãnojōrē masĩdutigu apeye queose me'rã werenemocu niwĩ. Na “Ãpērã yu'ũoro ĩsã añurã ni'i”, nisama. Tojo “Añurã ni'i” nĩrã, ãpērārē tojo ĩ'acõ'asama. Nanojōrē masĩdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

10 —Puarā umua Ō'acū wi'ipū ñubuerā sājāacārā niwā. Ni'cū fariseo masū nicu niwī. Apī pe'e romano masā wioḡure niyeru wapaseebosari masū nicu niwī. 11 Fariseo masū nu'cū ī'amorō, Ō'acūrē ñubueḡu, a'tiro nicu niwī: “Ō'acū, yu'u āpērā weronojō ña'agū niwe'e. Tojo weeḡu mū'urē e'catise o'o'o. Na yajari masā, ña'arī masā numotimirā āpērā numia me'rā a'metārābajaque'atirā weronojō niwe'e. Ne cārō sī'i romano masā wioḡure niyeru wapaseebosari masū weronojō niwe'e. 12 Yu'u ni'cā semanarē pua numu ba'atimigū, be'ti ñubuenu'cū'u. Yu'u cien apeyenojō wapata'agū, diez yu'u wapata'asere mū'urē o'o'o”, nicu niwī. 13 Wapaseeri masū pe'e ne sājāarōpu tojanū'cā, ñubuecu niwī. Ne cārō u'muarōpu ī'amorōma'aticu niwī. Cū weronojō o'ogū, yu'u bu'iritisa'a nīgū, cū cutirote paacu niwī. A'tiro nicu niwī: “Ō'acū, yu'u ña'agū nisa'a. Yu'ure pajaña'ña”, nicu niwī.

14 Te queosere wérēca be'ro Jesú a'tiro nicu niwī:

—Musārē weregūti. Wapaseeri masū Ō'acū me'rā añurō apotojagupu cū ya wi'ipū dajatojaacu niwī. Fariseo masū pe'e tojo weeticu niwī. A'tiro ni'i. Cū basu, “Yu'u āpērā yu'rūoro ni'i” ni tu'oña'gūnojo Ō'acū cūrē mejō nigū tojacā weeḡusami. No'o “Yu'u āpērā yu'rūoro ni'i” ni tu'oña'tigu pe'ere Ō'acū āpērā yu'rūoro tojacā weeḡusami, nicu niwī.

Jesú wī'marārē ñapeo sērībosa'que ni'i

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Apeye quē'rārē masā wī'marārē Jesú tiropu ñapeodutirā miacārā niwā. Tojo weecā ī'arā, narē miarārē Jesú bu'erā tu'ticārā niwā. 16 Na tojo nicā ī'agū, Jesú cū bu'erārē pijiocu niwī:

—Wī'marārē yu'u tiro a'ticā du'uo'oya. Narē cā'mota'aticā'ña. Wī'marā marīnojōrē añurō ējōpeoma. Āpērā quē'rā wī'marā weronojō yu'ure ējōpeorā yu'u pacu wioḡu nirōpu wa'arāsama. 17 Musārē diacjūta nigūti. Ā'rā weronojō yu'ure ējōpeotigūnojo ne cārō yu'u pacu nirōpu wa'asome, nicu niwī.

Ma'mu peje cuogū Jesú me'rā ucū'que ni'i

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Be'ro ni'cū judío masā wioḡu Jesure sērītiña'cu niwī:

—Mū'u masārē bu'egu añugū ni'i. ¿Yu'u ñe'enojō weeḡusari catinu'cūatjere bocasi'rīgū? nicu niwī.

19 Jesú cūrē nicu niwī:

—¿De'ro weeḡu yu'ure “Añugū ni'i,” niti? ¿Mū'u tojo nisere tu'omasīti? Ni'cūta añugū nimi. Cū Ō'acū nimi.

²⁰ Mu'u Ō'acū dutise cūu'quere masīsa'a. "Apī nūmorē a'metāraticā'ña. Masārē wējēcō'aticā'ña. Yajaticā'ña. Āpērā ye cjasere nisooticā'ña. Mu'u pacu, mu'u pacore ējōpeoya", ni'i, nicu niwī.

²¹ Cū tojo nicā tu'ogu, Jesure nicu niwī:

—Yu'u wī'magūputa a'tere queoro weemujātiwu.

²² Cū tojo nicā tu'ogu, Jesús nicu niwī:

—Mu'urē apeyenojōacā du'sa'a yujupu. Mu'u cūosere duape'ocjū wa'aya. Te dua'que wapare pajasecūorārē o'oya. Tojo weegu mu'u u'mūsepure peje añuse cūogusa'a. Tu'ajanu'cō, yu'ure sirutuya, nicu niwī.

²³ Cū tojo nicā tu'ogu, peje cūogu nitjagū cū cūosere ma'iyu'rugu, bujawetiyu'ruacu niwī. ²⁴ Tojo weecā ī'agū, Jesús nicu niwī:

—Peje cūorārē Ō'acū wiogu nirōpu u'mūsepure wa'acā, diasā ni'i. ²⁵ Wa'icu cameyo wāmetigu awiga yuta da pī'osōrōrī pepu sājāa yu'rūtērīcā, diasā ni'i. Yu'u pacu wiogu nirōpu peje cūorā wa'acā pe'ema, totā nemorō diasā'a, nicu niwī.

²⁶ Cū tojo nisere tu'orā, masā a'tiro nicārā niwā:

—To pūrīcārē ħnoanojō pe'e Ō'acū tiropu wa'amasīrāsari?

²⁷ Jesús narē nicu niwī:

—Masā na basu weetutuase me'rā yu'rūmasītisama. Ō'acū pūrīcārē basio'o. Cūma ne apeyenojō weeta basiotise marī'i.

²⁸ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro nicu niwī:

—Wiogu, ūsā pūrīcā ūsā cūosere du'ucūu, mu'urē sirutuwu.

²⁹ Tojo nicā tu'ogu, Jesús yu'ticu niwī:

—Diacjūta nigūti. No'o nigūnojō, yé quetire werese bu'iri cū ya wi'ire, cū pacusumuarē, cū acawererārē, cū nūmorē, cū pō'rārē du'ucūuwā'cāgūnojōrē a'tiro wa'arosa'a. ³⁰ A'ti nucūcāpūre cū cūo'que nemorō bocanemogūsami. Be'ropu quē'rārē Ō'acū me'rā ninu'cūgūsami, nicu niwī.

Jesú cū wēriatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Jesús cū bu'erā docere na se'sarore pijio, narē nicu niwī:

—Ni'cārōacā marī Jerusalēpu wa'arā wee'e. Topu nipe'tise Ō'acū ye queti ojamu'tārī masā na yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigūre ojayu'que wa'arosa'a. ³² Na yu'ure ape di'tacjārā wiorārē o'o, yabi bujicā'a, ña'arō ucū, u'seco e'opeorāsama. ³³ Yu'ure tārā, be'ro wējērāsama. Na tojo weemicā, i'tia nūmu be'ro masāgūsā'a, nicu niwī.

³⁴ Cũ bu'erã a'tiro nisere ne tu'omasĩticãrã niwã. Õ'acũ narẽ tere tu'omasĩcã weeticũ niwĩ. Tojo weerã cũ tojo nisere tu'omasĩticãrã niwã.

Jesú ni'cũ caperi bajuno'tigu Jericócjũrẽ yu'ruo'que ni'i
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesú Jericó pu'to nirĩ cura ni'cũ caperi bajuno'tigu ma'a sumutopu niyeru sērĩdujicu niwĩ. ³⁶ Cũ pãjãrã masã wa'acã tu'oña'gũ, to nirãrẽ “¿De'ro wa'ati?” ni sērĩtiña'cu niwĩ.

³⁷ Na yu'ticãrã niwã:

—Jesú Nazarecjũ yu'ruagu weemi, nicãrã niwã.

³⁸ Na tojo nicã tu'ogu, caricũmajãcu niwĩ:

—Jesú, Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

³⁹ Tojo nicã tu'orã, cũ pu'to yu'ruarã “Caricũticã'ña”, ni tu'ticãrã nimiwã. Na tojo nicãta, cũ pe'e nemopecã'cu niwĩ:

—Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicu niwĩ.

⁴⁰ Tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, ãpẽrãrẽ cũ tiropu miitiduticu niwĩ. Cũ pu'to ejacã, cũrẽ sērĩtiña'cu niwĩ.

⁴¹ —¿De'ro yu'u weecã uasari? nicu niwĩ.

Caperi bajuno'tigu yu'ticu niwĩ:

—Wiogu, yu'ure caperi bajucã uasa'a.

⁴² Jesú cũrẽ nicu niwĩ:

—Jau. Ī'agũsa'a. Mu'u yu'ure ejõpeoapu. Tojo weegu yu'ruono'toja'a, nicu niwĩ.

⁴³ Cũ tojo nirĩ curata cũ caperire ĩ'acu niwĩ. Be'ro Jesure sirutu, Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ tojo wa'acã ĩ'a'cãrã quẽ'rã Õ'acũrẽ e'catise o'ocãrã niwã.

19

Jesú Zaqueore ĩ'aboca'que ni'i

¹ Jesú caperi ĩ'atigure yu'ruoca be'ro Jericópu sãjãa yu'ruwã'cãcu niwĩ. ² Topu ni'cũ peje cuogu nicu niwĩ. Cũ Zaqueo wãmetigu romano masã wiogure wapaseebosari masã wiogu nicu niwĩ. ³ Cũ Jesure ĩ'asĩ'ricu nimiwĩ. Cũ u'muatiguacã nitjãgũ, pãjãrã masã niyucã, ĩ'aticu niwĩ.

⁴ Tojo weegu Jesure ĩ'asĩ'rĩgũ, cũ yu'ruatjopu omawã'cãcu niwĩ. Omawã'cã, ni'cũ yucu sicómoro wãmeticjupu mujãpejacu niwĩ. ⁵ Jesú cũ docapu yu'ruagu, cũrẽ ĩ'amorõ, a'tiro nicu niwĩ:

—Zaqueo, quero dijabatibaque'oya. Ni'cãcãrẽ mu'u ya wi'ipu tojánígũti, nicu niwĩ.

⁶ Tojo weegu Zaqueo sojaro me'rã dijati, Jesure e'catise me'rã põtẽrĩgũ wa'acu niwĩ. ⁷ Jesú tojo weesere ĩ'arã, nipe'tirã a'tiro ucjacãrã niwã:

—Jesú ni'cũ ña'arõ weesebucu ya wi'ipũ wa'ami, nicārã niwã. ⁸ Be'ro cũ ya wi'ipũ Zaqueo wã'cãnu'cã, marĩ wiogure a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'u wiogu, tu'oya. Pajasecuorãrẽ yũ'u cuosere deco me'rã ducawaaguti. No'o yũ'u ãpẽrãrẽ nisoose me'rã yajaca be'ro nicã, ba'paritisetiri narẽ yũ'u yaja'que nemorõ wiaguti, nicu niwĩ.

⁹ Jesú tere tu'ogu, cãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cãcã me'rã mu'u, mu'u ya wi'icjãrã ña'arõ wee'quere yũ'ruono'o. Mu'u quẽ'rã ãpẽrã yũ'ure ejõpeorã weronojõta Abrahã pãrãmerã nituriagu ni'i. ¹⁰ Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu bajuduti'cãrã mu'u weronojõ nirãrẽ a'ma, yũ'ruogu a'tigu weewu, nicu niwĩ.

Jesú masãrẽ niyeru kujiri me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 25.14-30)

¹¹ Jesú Zaqueore ucũcã, masã tu'ocãrã niwã. Cũ Jerusalẽ pu'topũ nicã i'arã, “Maata Jesú wiogu sãjãgũsami”, wãcũcãrã nimiwã. ¹² Na tojo wãcũsere masĩgũ, ni'cã queose me'rã narẽ werecu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ wiogu sãjãti dũporo yoaro ape di'tapũ wa'a wa'asami. Cãrẽ wiogu sõrõca be'ropũ dajatojaasami tja. ¹³ Cũ wa'ase dũporo diez cãrẽ da'raco'terãrẽ pijiosami. Narẽ nãncũ niyeru pajiro wapatiri kujire o'osami. Ti kujire o'ogu, a'tiro nisami: “Téé yũ'u dajari curapũ a'ti cuji me'rã apeyenojõ duu, dua wapata'aya”, nisami. ¹⁴ Wiogu sãjãcju ya di'tacjãrã waro pe'e cãrẽ uatisama. Tojo weerã ãpẽrã masãrẽ a'tiro nidutio'osama. “Cãrẽ ãsã wiogu sãjãrõuatisa'a”, nisama. ¹⁵ Na tojo nimicã, wiogu sõrõno'sami. Be'ro cũ ya di'tapũ dajatojatasami. Topũ tojatagu, cũ niyeru kujiri o'o'cãrãrẽ pijiosami. “¿Niyeru no'ocã'rõ wapata'apari nãncũ?” ni masĩsĩ'rĩgũ tojo weesami. ¹⁶ Cũ tiropũ etamu'tãgũ, a'tiro nisami: “Wiogu, mu'u o'óca cuji nemorõ apeye diez kujiri wapata'anemoapũ”, nisami. ¹⁷ Wiogu cãrẽ yũ'tisami: “Añurõ weepã. Mu'u da'raco'tegu añugũ ni'i. Yũ'u cã'rõacã cũu'que me'rã mu'u queoro weepã. Tojo weegu mu'urẽ diez macãrĩ wiogu sõrõgũti”, nisami. ¹⁸ Be'ro apĩ cũ tiropũ wa'asami tja: “Wiogu, mu'u niyeru o'óca cuji me'rã apeye ni'cãmocuse kujiri wapata'anemoapũ”, nisami. ¹⁹ Cũ quẽ'rãrẽ a'tiro yũ'tisami: “Mu'urẽ ni'cãmocuse macãrĩ wiogu sõrõgũti”, nisami. ²⁰ Be'ro apĩ a'ti, cãrẽ nisami: “Wiogu, mu'u ya niyeru cuji a'ti cuji ni'i. Su'tiro casero me'rã oma nũrõcã'wũ. ²¹ Mu'u tutuaro da'radutiri masũ niwũ. Tojo weegu mu'urẽ uiwũ. ãpẽrã na da'rase me'rã wapata'awũ. Mu'u otetimigũ, ducatino'wũ”, nisami.

22 Tere tu'ogu, wiogu cūrē nisami: "Mu'u da'raco'teri masũ queoro weetiwa. Mu'u ucũse me'rã mu'u ña'arõ wee'quere beseno'toja'a. Mu'u yu'u da'rase tutuasere masiãpã. Yu'u ãpērã da'rase wapa wapata'asere, yu'u otetimigũ ducatinosere masiãpã. 23 Masimigũ, to pũricãrē ¿de'ro weegu yé niyerure niyeru nũrõrĩ wi'ipũ bucuanemodutigu cũtiati? Yu'u mu'u cũucã, dajagu, ti wi'ipũ cũñarõ mujã'que me'rã ñe'eboapã", nisami. 24 Be'ro topũ nirãrē a'tiro nisami: "Ni'cã cuji cuogure ě'ma, apĩ diez cuogu pe'ere o'oya", nisami. 25 Cũ tojo nicã, na a'tiro nisama: "Wiogu, cũ diez kujiri cuotojami", nisama. 26 Tere tu'ogu, wiogu "Musãrē wereguti. No'o peje cuogure nemorõ o'ono'rõsa'a. Apĩ moogũ pe'ere cũ cuomi'queacãpũreta ě'mape'ocã'no'gũsami", nisami. 27 "Apeyema yu'ũre wiogu sãjãcã uati'cãrãrē a'topũ miitia. Miiti, yu'u ĩ'orõpũ wějẽña", nisami, ni queose werecu niwĩ Jesũ. Tere nĩgũ, u'musepu mujãca be'ro apaturi a'tigu, masãrē besegusa'a nĩgũ, tojo nicũ niwĩ.

Jesũ Jerusalẽpu sãjãa'que ni'i

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Jesũ queose me'rã masãrē wérẽca be'ro Jerusalẽpu wa'acu niwĩ. 29 Topũ wa'agu, Betfagé, Betania wãmetise macãrĩpu ejase duporo cũ bu'erã pũarãrē a'tiro ni o'ócũ niwĩ. Te macãrĩ ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropũ nicaro niwũ.

30 Cũ bu'erãrē nicũ niwĩ:

—Si macã marĩ põtẽorõ nirĩ macãpu wa'aya. Topũ ejarã, musã ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenu'cõ'cure bocaejarãsa'a. Cũ ne ni'cãti pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrē pãa, miitia. 31 No'o ni'cũ musãrē "¿De'ro weerã pãati?" nicã, "Ësã wiogu uami", niña, nicũ niwĩ.

32 Na cũ duti'caronojõta weecãrã niwã. Topũ ejarã, cũ ní'caronojõta wa'acaro niwũ. 33 Na cũ burrore pãarĩ cura cũ wiorã narē sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã cũrē pãati? nicãrã niwã.

34 Na yu'ticãrã niwã:

—Ësã wiogu uami, nicãrã niwã.

35 Be'ro cũrē Jesũ tiro miacãrã niwã. Burro bu'ipũre na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesure cũ bu'ipũ miipeocãrã niwã. 36 Jesũ cũ pesawã'cãrĩ cura masã cũrē ějõpeorã, na ye su'ti bu'icjasere ma'apu sēeocũucãrã niwã. 37 Jesũ ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropũ dijari cura a'tiro weecãrã niwã. Nipe'tirã cũ bu'esere siruturã, e'catise me'rã caricũnu'cãcãrã niwã. Jesũ weeĩ'ocã ĩ'a'quere wãcũrã, Õ'acũrē e'catipeorã, caricũcãrã niwã. 38 A'tiro nicãrã niwã:

—Ō'acũ o'ó'cũ marĩ wioġure añurõ wa'ato. Ƴ'musepũre e'catise niyũ'rũato. Nipe'tirã Ō'acũrẽ “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicãrã niwã.

³⁹ Na caricũcã tũ'orã, ni'cãrẽrã fariseo masã topũ nirã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egũ, ã'rã mũ'ũrẽ siruturãrẽ di'tamarĩdutiya, nicãrã niwã.

⁴⁰ Na tojo nicã, Jesú yũ'ticũ niwĩ:

—Na di'tamarĩcãma, Ō'acũ yũ'ũre e'catise o'odutigũ a'te ũtãperire caricũcã weebosami, nicũ niwĩ.

⁴¹ Jesú Jerusalẽ tiropũ ejagũ, ti macãrẽ ĩ'agũ, uticũ niwĩ.

⁴² A'tiro nicũ niwĩ:

—Jerusalẽcjãrã, Ō'acũ mũsãrẽ yũ'rũosĩ'rĩmiami. Cã'rõ ni'cãcãrẽ cũ yũ'rũosere tũ'omasĩcã, añuboapã. Mũsã pe'e yũ'ũre Ƴawe'e. Tojo weerã yũ'rũono'some. Mũsã yũ'rũono'bo'quere du'utoja'a. ⁴³ Be'ro pi'etise nũmũrĩ a'tirosa'a. Te nũmũrĩrẽ mũsãrẽ ĩ'atu'tirã a'ti macãcjãrãrẽ wijadutitirã ni'cã sã'rĩrõjo weebi'ato'orãsama. Na be'toanũ'cã, nipe'tise pã'rẽrĩpũ cã'mota'arãsama.

⁴⁴ Nipe'tise mũsã yere cõ'adijope'orãsama. Mũsãrẽ, mũsã põ'rãrẽ wẽjẽpe'orãsama. A'ti macã cjase wi'seri mũtõdijono'rõsa'a. Yũ'u Ō'acũ macũ mũsãrẽ yũ'rũogũ a'ticã Ƴatiwũ. Te ye bu'iri tojo wa'arosa'a, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú Ō'acũ wi'ipũ duarãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Jesú Jerusalẽpũ ejagũ, Ō'acũ wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. Topũ Ō'acũrẽ Ƴjũamorõpeoatjere duarãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ.

⁴⁶ Narẽ cõ'awĩrõgũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: “Ya wi'i 'Ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.” Mũsã pe'e queoro weetiapã. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã weepã, nicũ niwĩ Jesú.

⁴⁷ Nipe'tise nũmũrĩ Jesú masãrẽ Ō'acũ wi'ipũ bu'ecũ niwĩ. Cũ tojo weecã, pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã, ti macã wiorã quẽ'rã “Cũrẽ ¿de'ro wee wẽjẽrõƳati?” nicãrã niwã. ⁴⁸ Masã Jesú weresere tũ'otũ'sayũ'rũacãrã niwã. Tojo weerã wiorã pe'e cãrẽ de'ro weemasĩticãrã niwã. Masã ũsã me'rã uabosama nĩrã, wẽjẽmasĩticãrã niwã.

20

Jesure “¿Noa dutiro me'rã weesetiti?” nĩ'que ni'i
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Ape numu Jesú Ō'acũ wi'ipũ masārẽ bu'égu, cũ masārẽ yu'rũose quetire werecu niwĩ. Topu pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã, judío masã bucũrã me'rã Jesú tiro wa'acãrã niwã. ² Cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Wereya. ¿De'ronojõ dutise me'rã mu'u weesere tojo weeti? ¿Noa mu'ũrẽ tojo weedutigũ dutise o'oati? nicãrã niwã.

³ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã musārẽ sãrĩtiña'megũti. Yu'tiapa. ⁴ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Ō'acũ o masã o'ópari? nicu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã tu'orã, na se'saro a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿De'ro marĩ yu'tirãsari? Marĩ “Ō'acũ o'ócũ niwĩ” nicãma, “To pũricãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ãjõpeotiri?” nigũsami. ⁶ Marĩ “Masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã quẽ'rãrẽ, nipe'tirã masã marĩrẽ ãtãperi me'rã doquewẽjãrãsama. Na a'tiro ãjõpeoma. “Juã Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ãjõpeoma, nicãrã niwã.

⁷ Tojo weerã a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Masĩtisa'a. Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'óro o'ópã, nicãrã niwã. ⁸ Tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã musārẽ “A'te dutiro me'rã a'tere tojo wee'e”, ni werewe'e, nicu niwĩ.

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Be'ro Jesú masārẽ a'tiro queose o'ocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapu u'se otesami. Tu'ajanũ'cõ, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rãse wapa “Tocã'rõ yu'ũre u'se wiapa”, niwã'cãsami. Be'ro ape di'tapu yoacã nigũ wa'asami. ¹⁰ U'se dũcatiritero nirĩ cura ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure u'se nirõpu ã'adutigũ o'ósami. Cũrẽ o'ógũ, “Yé di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sãrĩgũ wa'aya”, nisami. Cũ topu ejacã, ti wese da'rarã cũrẽ ñ'e, paasama. Ne cã'rõ o'otimirã, cũrẽ o'ótõrõsama. ¹¹ Be'ro ti wese wiogu apĩ cũrẽ da'raco'tegure o'ósami tja. Cũ quẽ'rãrẽ ña'arõ bujicã'a, upũtu paa, ñe'enojõ marĩgũ tojat-acã weesama. ¹² Be'ro ti wese wiogu apĩrẽ o'ónemosami tja. Da'raco'terã cũ quẽ'rãrẽ mejãrõta weesama. Cũrẽ cãmida're, ti wese sumutõpu cõ'acã'sama.

¹³ »Be'ro majã ti wese wiogu “¿De'ro weegusari yu'u?” nisami. “Yu'u macũ upũtu maigũrẽ o'ógũti. Apetero weerã cũrẽ wiopesase me'rã ã'abosama”, nimisami. ¹⁴ Wiogu macũ topu etacã ã'arã, na a'merĩ nisama: “Ã'rĩta nimi be'ropũ a'ti wesere ñe'eacũ. Ma, cũrẽ wẽjãrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya

wese tojarosa'a", nisama. ¹⁵ Tojo weerã cãrẽ ñe'e, ti wese sumutopu miaa, cãrẽ wẽjẽcõ'asama, ni werecu niwĩ Jesú.

Be'ro Jesú masãrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogu ¿de'ro weegusari narẽ?

¹⁶ A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ye di'ta da'rarãrẽ wẽjẽcõ'ape'ogusami. Be'ro ãpẽrãrẽ ti di'tare o'ogusami, nicu niwĩ.

Jesú tojo nicã tu'orã, a'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ tojo wa'asere cã'mota'ato, nicãrã niwã.

¹⁷ Be'ro Jesú narẽ ã'a, nicu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weeti Õ'acũ ye queti ojãca pũripu nise? A'tiro ni'i:

Ûtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'ãca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama, niwũ.

¹⁸ No'o tiga bu'ipu burupejagunojõ mutõdijono'gũsami. No'o tiga pe'e cũ bu'ipu doquepejacãma, añuse po'capu wa'agusami, nicu niwĩ. Tojo nígu, cãrẽ uatirã be'ropu bu'iri da'reno'rãsama nígu, tojo nicu niwĩ.

Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã weesoose me'rã na sãrĩtiña'que ni'i

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.13-17)

¹⁹ Pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã cũ tojo nirĩ curata Jesure ñe'esĩ'rĩcãrã nimiwã. Te queose me'rã Jesú ãsãrẽta ucũgu weesami níã, tu'omasĩcãrã niwã. Tojo weerã cãrẽ ñe'esĩ'rĩmirã, masãrẽ uirã, weemasĩticãrã niwã. ²⁰ ãpẽrã ã'adu'tiri masãrẽ nisooutio'ocãrã niwã. Na Jesure mejẽcã nicã tu'osĩ'rĩcãrã niwã. "Te me'rã 'Bu'iri cuomi' ni, wiogupure weresãta basiorosa'a", nicãrã niwã. Wiogu Jesure bu'iri da'reri wi'ipu sõrõcã uarã, tojo weecãrã nimiwã. Añurã, diacjũ ucũrã weronojõ nisoocãrã niwã.

²¹ Tojo weerã Jesú tiro wa'a, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u diacjũ ucũsere ãsã masĩ'i. Masãrẽ diacjũ cjasere bu'e'e. ãpẽrã "Wiorã nima" nirõ marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ã'a'a. Õ'acũ ye cjasere diacjũ bu'eme'rĩcã'a. ²² Ûsãrẽ wereya. Romano masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wapayecã, marĩrẽ dutise ¿añuti, o ña'a nitine? ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

²³ Jesú pe'e na ña'arõ weesĩ'rĩse me'rã sãrĩtiña'cã ã'amasĩcã'cu niwĩ. Tojo weegu a'tiro nicu niwĩ:

²⁴ —Ni'cã cuji niyeru cuji miitia. ¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicu niwĩ.

Na a'tiro yu'ticãrã niwã:

—César, romano masã wioꝝ queose, cũ wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

²⁵ Tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—To pũricãrẽ romano masã wioꝝ wapayedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Õ'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicũ niwĩ.

²⁶ Jesure masã tu'oropũ mejẽcã ucũcã weemasĩticãrã niwã. Cũ pe'e cũ ucũse me'rã, cũ yu'tise me'rã mejõ ï'amarĩamũjãcã weecũ niwĩ. Masã cũ tojo weecã, di'tamarĩamũjãcãrã niwã.

Masã wẽrica be'ro masãsere Jesure sẽrĩtiña'que ni'i
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Be'ro ãpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩcãrã masãsome”, ni êjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

²⁸ —Masãrẽ bu'egũ, Moisé a'tiro dutise cũucũ niwĩ: “Ni'cũ nũmotigũ põ'rãtitimigũ wẽricã, cũ acabiji cũ nũmo ni'core nũorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimũ'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicũ niwĩ Moisé. ²⁹ Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi nũmoti, põ'rãtitimigũ wẽria wa'acu niwĩ. ³⁰ Be'rocjũ quẽ'rã co wapewiore nũorẽcũ niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rã marĩgũ mejãrõta boadijacũ niwĩ. ³¹ Tojo wa'acã ï'agũ, na be'rocjũ nũorẽcũ niwĩ tja. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽria wa'acu niwĩ. Nipe'tirã cũ be'rocjãrã quẽ'rã tojo dia'cũ nũorẽ, põ'rãtitimirã wẽrĩdijape'tia wa'acãrã niwã. ³² Be'ro majã na nũmo quẽ'rã wẽria wa'aco niwõ. ³³ To pũricãrẽ wẽrĩcãrã masãcã, ¿ni'í nũmo waro tojabutiagosari? Na nipe'tirãputa core nũmoticãrã niwã, nicãrã niwã.

³⁴ Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—A'ti mũcopũre mũua, numia nũmoti, marãputima. Ape turipũ tojo weesetitima. ³⁵ Ñã'arõ wee'quere acobo-jono'cãrã, wẽrica be'ro masã'cãrã mũmũsepu nũmoti, marãputisome. ³⁶ Na wẽrica be'ro masã'cãrã nitjãrã, Õ'acũ põ'rã nima. Tojo nicã Õ'acũrẽ wereco'terã mũmũsepu nirã weronojõ nirãsama. Tojo weerã wẽrisome majã. ³⁷ Moiséputa a'te cjasere ojacũ niwĩ. Õ'acũ yucusiti, mũjũrĩ sitipũ cũrẽ wẽrĩ'cãrã masãsere ï'ocũ niwĩ. Topũre Õ'acũ a'tiro nicũ niwĩ: “Yu'ũ Õ'acũ ni'i. Mu'ũ ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob wioꝝ ni'i”, nicũ niwĩ. Tojo nígũ, “Na yu'ũ tiropũ catima” nígũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁸ Õ'acũ catirã wioꝝ nimi. Wẽrĩbajuduti'cãrã marĩma. Cũma nipe'tirã catinu'cũpe'ticã'ma, nicũ niwĩ.

³⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, ni'cãrẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u diacjũ waro ucũ'u, nicãrã niwã.

⁴⁰ Be'ro cãrẽ apeye sãrĩtiña'sĩ'rĩrã, ui nicãrã niwã.

Jesú masãrẽ “Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?” ni sãrĩtiña'que ni'i

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesú masãrẽ nicu niwĩ:

—¿De'ro weerãtirã masã Cristo Õ'acũ bese'cãre “Davi pãrãmi nimi”, niti? ⁴² Davita Salmo wãmetiri pũrĩpũ a'tiro ojacu niwĩ:

Õ'acũ u'musepu nigũ cũ macãrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicu niwĩ:

“Yu'u tiro wiogu dujiri cãmurõpu dujigusa'a.

⁴³ Mu'u to dujicã, mu'urẽ i'atu'timi'cãrãrẽ docaque'acã weeguti”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ Davi.

⁴⁴ Davi basuta Õ'acũ bese'cu Cristore “Yu'u wiogu nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cũ pãrãmi se'saro nirõnojõ o'ogu, cũ wiogu nicu niwĩ, nicu niwĩ Jesú.

Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Nipe'tirã masã tu'oropu Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro ni werecu niwĩ:

⁴⁶ —Musã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'omasĩña. Masã i'ato nĩrã su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopu wiopesase me'rã añuduticã uasama. Na nerẽse wi'seripu wiorã na dujiwũase cãmurĩpu dujisĩ'rĩsama. Na ba'awũaropu quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama. ⁴⁷ Wapewia numia ye wi'serire ë'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdütitirã yoacã ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũũ'cãno'rãsama, nicu niwĩ Jesú.

21

Wapewio pajasecuogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i

(Mr 12.41-44)

¹ Jesú Õ'acũ wi'ipu nigũ, niyeru o'orã sãawũase acaripu pajiro niyeru cuorãrẽ sãacã i'acu niwĩ. ² Tojo nicã ni'cõ wapewio pajasecuogore ni'cã acaropu pua cuji niyeru wapamarĩse kujirire sãacã i'acu niwĩ. ³ Tere i'agũ, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Diacjũta musãrẽ wereguti. Õ'acũ i'orõpu a'tigo wapewio pajasecuogo nipe'tirã yu'rũoro o'oyu'rũũ'cãmo.

⁴ ãpẽrã pe'e narẽ du'sasere o'oma. Co pe'e pajasecuogo

nimigō, co cʉomi'que, co ba'acatibo'queacārē o'ope'ocā'mo, nicu niwī.

Jesú “Ō'acũ wi'i cõ'ano'rõsa'a” ní'que ni'i
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Ni'cārērā cũ bu'erā Jesure Ō'acũ wi'i cjasere ucũcārā niwā.

—A'ti wi'i ũtāpaga paca añuse me'rā wéeca wi'i añubutiari wi'i ni'i, nicārā niwā. Tojo nicā ti wi'ipɯ cjase ma'masu'ase masā o'o'quere ucũcārā niwā.

Jesú tojo nisere tɯ'ogu, a'tiro nicu niwī:

⁶ —Musā a'to ĩ'ase mʉtōdijono'rõsa'a. Ne ni'cā ũtāgā apegā bu'ipɯ yeeturiamujā'que tojasome, nicu niwī.

A'ti ɯmɯco pe'tise dɯporo Jesú a'tiro wa'arosa'a ní'que ni'i
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Be'ro cūrē sērītiña'cārā niwā:

—Ūsārē bu'egu, ¿de'ro nicā mɯ'u ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojō me'rā ĩ'ogūsari a'te tojo wa'atjere? nicārā niwā.

⁸ Jesú narē yɯ'ticu niwī:

—Āpērā musārē nisoori nírā, tɯ'omasīña. Pājārā “Yɯ'u Ō'acũ tutuaro me'rā wee'e; Ō'acũ bese'cɯ Cristo ni'i”, nirāsama. Tojo nicā “Jesucristo cũ a'tiatji nɯmɯ nitoja'a”, nirāsama. Na tojo nicā, tɯ'oticā'ña. ⁹ Musā a'mewējēse quetire tɯ'orā, ɯcɯaticā'ña. A'teta wa'amɯ'tārõsa'a. Tojo nimirō, a'ti ɯmɯco pe'tiatjo dɯ'sa'a yujupɯ.

¹⁰ Be'ro narē ninemocɯ niwī:

—Ni'cā curuacjārā ape curuacjārā me'rā a'mequērāsama. Tojo nicā ni'cā di'tacjārā ape di'tacjārā me'rā a'mewējērāsama. ¹¹ Peje apesepure ɯputɯ di'ta narāsāse wa'arosa'a. Tojo nicā ɯjaboase, dutitise wa'arosa'a. Ʉ'musepüre wiose paca bajuarosa'a.

¹² »A'te tojo wa'ase dɯporo āpērā musārē bu'iri ñe'erāsama. Ña'arō weerāsama. Musārē musā nerēse wi'seripɯ beserāsama. Bese, bu'iri sōrōrāsama. Yɯ'ure ějōpeose bu'iri wiorā tiropɯ musārē miarāsama. ¹³ Na tojo weecā musā, yé cjasere wererāsa'a. ¹⁴ “Wiorārē a'tiro nirāti”, ni wācũque'tiyuticā'ña. ¹⁵ Yɯ'u pe'e musārē ucũmasiatjere o'oguti. Musārē ĩ'atu'tirā ne ni'cũ pōtēosome. Na “Tojo niwe'e”, ni ye'sumasīsome. ¹⁶ Musā pacɯmɯaputa musārē wiorāpure weresārāsama. Musā ni'cũ pō'rā nimirā, musā acawererā quē'rā, musā me'rācjārā mejārōta weerāsama. Musā ni'cārērārē wējērāsama. ¹⁷ Yɯ'ure ějōpeose bu'iri nipe'tirocjārā musārē ĩ'atu'tirāsama. ¹⁸ Tojo weemicā, musārē ne mejēcā

wa'ama'asome. ¹⁹ Yu'ure ějõpeodu'utirã, yu'rũwetirãsa'a. Yu'u pacu tiropu catinu'cũrãsa'a.

²⁰ »Musã Jerusalẽrẽ surara ti macã sumuto be'toanu'cãcã ĩ'arã, masĩña. "Ti macã maata cõ'ano'rõsa'a", niña. ²¹ Tojo wa'acã ĩ'arã, Judea di'tapu nirã ũrũpagupu du'tiaya. Macãpu nirã aperopu wa'aya. No'o weseripu nirã macãpure majãmitojatiticãña. ²² Te numurĩ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩ'caronojõta wa'arosa'a. Bu'iri da'rese numurĩ nirõsa'a. ²³ Tojo wa'ase numurĩ numia nijĩpacosãnumiarẽ, tojo nicã põ'rã mi'rĩrã cuorãrẽ bujaweose numurĩ nirõsa'a. Na mũñarõ wa'amasĩsome. A'ti di'tapure uputu pi'etise nirõsa'a. Õ'acũ masãrẽ uputu waro bu'iri da'regusami. ²⁴ Æpẽrã a'mewẽjẽrõpu wẽjẽno'rãsama. Æpẽrãrẽ nipe'tiro di'tapu bu'iri ñe'e miarãsama. Ape di'tacjãrã judío masã nitirã Jerusalẽrẽ mutõdijorãsama. Mutõdijo, ti macã wiorã sãjãrãsama. Õ'acũ judío masã nitirãrẽ "Tocã'rõ tojo weerãsama" nĩ'caro ejatuaro tojo weerãsama, nicu niwĩ Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ ¿de'ro wee a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro ninemocu niwĩ:

—A'ti mũuco pe'tiati dũporo mujĩpũ mũucocjũrẽ, ñamicjũrẽ, ñocõarẽ peje mejẽcã bajuse wa'arosa'a. A'ti di'tapure nipe'tise di'tacjãrã dia pajiri maa bususe, pã'cõrĩrẽ tũ'orã, ¿ñe'enojõ nisari? nĩrã, mũuarãsama. ²⁶ Masã a'ti di'tapure wa'atjere wãcũrã, uputu uirã, tũ'omasĩse pe'tirãsama. Nipe'tirã mũmũarõpu nirã narãsãcã weeno'rãsama. ²⁷ Tojo wa'ari cura yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ o'mecururipu tutuaro me'rã asistedijaticã, masã ĩ'arãsama. ²⁸ Te peje wa'anũ'cãrĩ curare wãcũtutua e'catiya. Mũmũarõpu ĩ'amorõrã weronojõ co'teya. Maata musã yu'rũono'rãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

²⁹⁻³⁰ Apeye queose o'onemocu niwĩ tja:

—Otese higuerağũ wãmeticju o no'o nicju yucugũ pũrĩ ñasãwijicã, "Cũ'ma dũporo ni'i", nisa'a. ³¹ A'te weronojõ yu'u todũporo nĩ'que peje wa'acã, "Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogũ sãjãtjo dũ'sasa'a", nirãsa'a.

³² »Diacũ musãrẽ wereğuti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ĩ'ape'ocã'rãsama. ³³ A'ti mũuco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yu'u ucũse, yu'u bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yu'u nĩ'que queoro wa'arosa'a.

34 »Yũ'ũ a'tiatji nũmũrẽ musã ne masĩtisa'a. Tojo weerã musã basu añurõ co'teya. Ña'arõ weesere weepori nĩrã, weeticã'ña. Que'aticã'ña. A'ti mũco cjasere wãcũque'titicã'ña. Tojo weerã musã wãcũña marĩrõ yũ'ũ a'tiati nũmũ nicã, ña'arã bocaejapejano'some. 35 Wa'icũrãrẽ wãcũña marĩrõ sã'rĩsãa bi'anũ'cõrõ weronojõ musãrẽ wa'aticã'to. Ti nũmũrẽ nipe'tirã nipe'tirocjãrã tõ'orãsama. Tojo weerã tũ'omasĩña. 36 Musã añurõ apoyuya. Te p'ietiatje ãsãrẽ yũ'rũweticã weeya nĩrã, ñubuenũ'cũcã'ña. Tojo nicã yũ'ũ Õ'acũ macũ tiropũ uiro marĩrõ põtẽrĩajã ñubueya, nicũ niwĩ Jesú.

37 Jesú mũmũcorinũcũ Õ'acũ wi'ipũ bu'emũjãcũ niwĩ. Ñami ãjãcã pe'ere ãrũgũ Olivo wãmeticjũpũ nibo'reamũjãcũ niwĩ. 38 Masã nipe'tirã Õ'acũ wi'ipũ bo'reacãcure cã bu'esere tũ'orã wa'amũjãcãrã niwã.

22

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

1 Cã'rõ Pascua bosenuũ wa'atjo dũ'sacaro niwũ. Ti bosenuũrẽ pã bũcũase me'rã morẽti'quere ba'acãrã niwã. Ti bosenuũ judío masã na ñecũsumũa Egiptopũ ni'cãrã wija'quere wãcũrĩ bosenuũ nicaro niwũ. 2 Titare pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã “¿De'ro wee Jesure wẽjẽrõũamitito?” nicãrã niwã. Tojo nimirã, masãrẽ ui nicãrã niwã.

3 Na tojo nĩcaterore Juda na “Iscariote” nino'gũpũre wãtĩ sãjãacũ niwĩ. Cũ doce Jesú bu'erã me'rãcjũ nicũ nimiwĩ.

4 Juda pa'ia wiorã, tojo nicã Õ'acũ wi'i co'terã wiorã tiropũ wa'acũ niwĩ. Na tiropũ ejagũ, Jesure o'ootje cjasere ucũcũ niwĩ. 5 Cũ tojo nisere tũ'orã, mũputũ e'caticãrã niwã.

—Mũ'ũ tojo weecã, niyeru wapayerãti, nicãrã niwã. 6 Cũ “Jau, cũrẽ musãrẽ i'ogũti”, nicũ niwĩ. Be'ro, “¿De'ro nicã yũ'ũre Jesure wiorãpũre masã marĩrĩ cura o'oroũamitito?” ni wãcũcũ niwĩ.

Jesú cã bu'erã me'rã cã ba'atũo'que ni'i

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Be'ro masã na pã bũcũase me'rã morẽti'quere ba'ari bosenuũ nicaro niwũ. Ti nũmũ nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũrẽ na Pascua bosenuũ ba'acjũre wẽjẽsama.

8 Titare Jesú Pedro, Juãrẽ a'tiro ni o'ócũ niwĩ:

—Marĩ Pascua bosenuũ ba'atjere apoyurã wa'aya, nicũ niwĩ.

9 Na cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opu ũsã apoyucã uasari? nicārã niwã.

¹⁰ Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã macãpu wa'aya. Topu sãjãarã, ni'cũ masũ acoga tuupeogure bocaejapejarãsa'a. Cũrẽ sirutu, cũ no'o wa'aro sãjãña. ¹¹ Ti wi'i wiogure niña: “Ũsãrẽ bu'egu a'tiro niami: ‘¿No'opu nisari yu'u bu'erã me'rã Pascua bosenu mu ba'atji tucũ?’ niami”, niña. ¹² Musã tojo nicã, u'muarõca tucũ apoyuca tucũjopure i'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nicu niwĩ.

¹³ Be'ro Pedro, Juã macãpu wa'acãrã niwã. Jesú narẽ ni'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

¹⁴ Be'ro Jesú cũ besecũ'cãrã me'rã ba'arãtirã ejanujãcãrã niwã. ¹⁵ Na dujipe'tica be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u musã me'rã a'te Pascua ba'asere yu'u wẽrĩse duporo uputu ba'atuosĩ'rĩ'i. ¹⁶ Musãrẽ ni'cãrõacã a'tiro nigũti. Ne apaturi a'tiro weenemosome. Weegusa'a tja nipe'tise yu'u wiogu sãjãtu'ajaca be'ropu, nicu niwĩ.

¹⁷ Tojo nica be'ro sĩ'rĩrĩ pare mii, cũ pacu Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Be'ro cũ bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Sĩ'rĩña. A'merĩ ducawaa, sĩ'rĩña. ¹⁸ Musãrẽ nigũti. A'te u'seducaco vino ni'cãrõacã marĩ sĩ'rĩrã weronojõ weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sõrõca be'ro musã me'rã apaturi ma'ma vinorẽ sĩ'rĩnemogũsa'a tja, nicu niwĩ.

¹⁹ Be'ro pãgãrẽ mii, Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, ducawaa, cũ bu'erãrẽ o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—A'te yu'u upu ni'i. Musã ye niatjere wẽrĩbosaguti. A'tiro yu'u ni'cãrõacã wee'caronojõ weenu'cũcã'ña. Tere wéerã, yu'u musãrẽ wẽrĩbosasere wãcũña, nicu niwĩ.

²⁰ Na ba'aca be'ro sĩ'rĩrĩ pa me'rã quẽ'rãrẽ mejãrõta weecu niwĩ. Cũ bu'erãrẽ tãgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—A'ti pa, yé dí me'rã Õ'acũ masãrẽ apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ni'quere cũugũsami. Yu'u wẽrĩgũ, dí o'maburose me'rã musã ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayebosaguti.

²¹ »Tojo nimicã, yu'ure wiorãpũre o'oacju yu'u me'rã a'to dujimi. ²² Cũ yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure o'ocã, Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩpu nĩrõnojo'ta wa'aro wee'e. Tojo wa'amirõ, yu'ure wiorãpũre o'oguma ña'abutiario wa'arosa'a, nicu niwĩ.

²³ Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Noa nisariba cũrẽ wiorãpũre tojo weeacju? nicãrã niwã.

Jesú bu'erā “¿Ni'inojō āpērā yu'rũoro niyu'rũnu'cāgũsari?” ní'que ní'i

²⁴ Be'ro Jesú bu'erā uputu a'merĩ ucũcārā niwā:

—Marĩ wa'terore ¿noa nirõsariba marĩ yu'rũoro niacju? nicārā niwā. ²⁵ Tere tu'ogu, Jesú narē a'tiro nicu niwĩ:

—A'ti nucũcārē dutirā ti di'tare miiwapa wa'asama. Ti di'tacjārā na dutino'rā pe'ere “Masārē weetamurā nima”, nisama. ²⁶ Musā na wiorā weronojō weeticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Āpērā yu'rũoro niyu'rũnu'cāgũ, mejō nigũ weronojō weeya. Āpērārē dutigu dutino'gũ weronojō weeya. ²⁷ Musā tu'oña'cā, ¿ni'inojō pe'e apĩ yu'rũoro niyu'rũnu'cāsari? ¿Ba'adujigu o cūrē ba'ase ecagu pe'e? Ba'adujigu pe'e apĩ yu'rũoro niyu'rũnu'cāmi. Yu'u pũrĩcā musā wa'teropu nígũ, musā dutino'gũ weronojō ní'i.

²⁸ »Musā yu'u me'rā ninu'cũcā'wũ. Yu'ure mejēcā wa'acā, musā quē'rā tu'oña'tamuwũ. ²⁹ Tojo weegu yu'u quē'rā yu'u pacu yu'ure o'o'caronojōta musārē musā dutiatjere o'oguti. ³⁰ A'tiro wéerā, musā yu'u wiogu nirõpu ba'a, s'ĩrĩdujirāsa'a. Tojo weerā āpērā doce cururi Israe cururicjārārē dutirāsa'a, nicu niwĩ.

Jesú Pedrore “Mu'u yu'ure 'Masĩwe'e' nigũsa'a” ní'que ní'i

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Marĩ wiogu Jesú cū bu'erārē a'tiro nicu niwĩ:

—Simó, tu'oya. Wātĩ musārē ¿no'ocā'rō wācūtutuamitina? nígũ, Ō'acūrē sērĩcu niami. Ni'cũ masũ trigo perire su'awee, te caserire cõ'arō weronojō musā ějõpeosere du'uato nígũ dojores'ĩrĩmi. ³² Cū tojo weecā ĩ'agũ, yu'u pe'e ějõpeodu'ubutiaticā'to nígũ, Ō'acūrē mu'urē sērĩbosapu. Be'ro mu'u apaturi ějõpeogu tja, mu'u acawererā yu'ure ějõpeorārē wācūtutuacā weeya, nicu niwĩ.

³³ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro yu'ticu niwĩ:

—Yu'u wiogu, yu'u quē'rā mu'urē bu'iri da'reri wi'ipu miacā, wa'aguti. Mu'u wērĩcā quē'rārē, wērĩmas'ĩ, nicu niwĩ.

³⁴ Jesú cūrē nicu niwĩ:

—Pedro, mu'urē a'tiro nigũti. Ni'cācā ñami cārē'quē uati dũporo i'tiati yu'ure “Cūrē masĩwe'e,” nigũsa'a, nicu niwĩ.

Jesú wērĩati dũporo cū bu'erārē were'que ní'i

³⁵ Be'ro Jesú a'tiro sērĩtiña'cu niwĩ:

—Musārē yu'u ajuri moorā, niyeru sãarõ moorā, sapatu moorā o'ócaterore ¿apeyenojō dũ'sari? nicu niwĩ.

Na cūrē yu'ticārā niwā:

—Ne du'satiwɘ, nicārā niwā.

³⁶ Be'ro narē nicɘ niwī:

—Ni'cārōacāma a'tiro weeya. No'o ajuro cɘogɘ miaña. Niyeru sārō quē'rārē miaña. No'o di'pjī moogū pūrīcā cū yaro su'tiro bu'icjārōrē dua, di'pjīrē duuya. ³⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɘ yu'ure ojayu'que queoro wa'arosa'a. A'tiro ojano'caro niwū: “Cū quē'rā ña'agū weronojō ña'arā wa'teropure ña'agū nimi', nino'gūsami”, niwū. Nipe'tise yu'ure oja'que queoro wa'arota wee'e, nicɘ niwī.

³⁸ Tojo nicā tɘ'orā, cū bu'erā cūrē nicārā niwā:

—Wiogɘ, ũsā pɘa di'pjī cɘo'o.

Cū narē yu'ticɘ niwī:

—Añurōsa'a, nicɘ niwī.

Jesú Getsemaní wāmetiropɘ cū pacure ñubue'que ni'i
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Be'ro Jesú cū ba'adujica tucūpɘre wijaa wa'acɘ niwī. Wijaa, cū weesetironojōpɘma Olivo wāmeticjɘ ũrūgūpɘ wa'acɘ niwī. Cū bu'erā cūrē sirutucārā niwā. ⁴⁰ Topɘ etagɘ, cū bu'erārē nicɘ niwī:

—Wātī musārē niquesātīcā'to nírā Ō'acūrē sērīña, nicɘ niwī.

⁴¹ Be'ro Jesú na dɘporo yoacureropɘ wa'acɘ niwī. Topɘ ñubuegɘtigɘ ejaque'acɘ niwī. ⁴² Ñubuegɘ, a'tiro nicɘ niwī:

—Pacɘ, mɘ'ɘ ɘacā, yu'ure a'te ña'arō yu'ruatje wa'aticā'to. Yɘ'ɘ tojo nimicā, yu'ɘ ɘaro weeticā'ña. Mɘ'ɘ ɘaro pe'e wa'ato, nicɘ niwī.

⁴³ Be'ro ni'cū Ō'acūrē wereco'tegɘ ɘ'mɘsecjū cū tiropɘ bajuacɘ niwī. Bajua, cūrē wācūtutuacā weecɘ niwī. ⁴⁴ Cū ña'arō ejeripō'rātīgɘ nemorō tutuaro ñubuemajācɘ niwī. Cū asituuase pacase díperi paca weronojō acosurudijacaro niwū.

⁴⁵ Cū ñubueca be'ro wā'cānɘ'cā, cū bu'erā tiropɘ wa'acɘ niwī. Na bɘjaweti'cārā niyucā, cārī'cārāpɘre bocaejacɘ niwī. ⁴⁶ Narē nicɘ niwī:

—¿De'ro weerā tocā'rō cārīti? Wā'cānɘ'cāña. Wātī musārē niquesātīcā'to nírā Ō'acūrē sērīña, nicɘ niwī.

Jesure ñe'ewā'cā'que ni'i
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesú cū bu'erārē ucūrī cura pājārā masā cū tiropɘ etacārā niwā. Juda Jesú bu'erā doce me'rācjū ní'cɘ na dɘporo ɘ'mɘtāwā'cācɘ niwī. Jesú tirocure wa'a, cūrē mi'micɘ niwī. ⁴⁸ Jesú cū tojo weecā, nicɘ niwī:

—¿Juda, m'u mi'mise me'rã y'u'ã Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure y'u'are ï'atu'tirãrẽ ï'ogũ weeti? nicu niwĩ.

⁴⁹ Jesú bu'erã cãrẽ ñe'eatjere masĩrã, sërĩtiña'cãrã niwã:

—Ûsã wiogu, ¿di'pjĩrĩ me'rã narẽ cã'mota'arãsari? nicãrã niwã.

⁵⁰ Tojo níca be'ro ni'cũ Jesú bu'egu pa'ia wiogure da'raco'tegure diacjũca o'meperore dũtepã'rẽcu niwĩ.

⁵¹ Tojo weecã ï'agũ, Jesú nicu niwĩ:

—Weeticã'ña. Tocã'rõta weeya, nicu niwĩ.

Be'ro Jesú dũte'caropure ñapeo, y'u'rucocũ niwĩ.

⁵² Tu'ajanu'cõ, pa'ia wiorãrẽ, Õ'acũ wi'ipu co'terãrẽ, tojo nicã judío masã bũcũrãrẽ cãrẽ ñe'erã wa'arãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—¿Musã yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ y'u'are di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'titi? ⁵³ Nipe'tise nũmũrĩ y'u'ã Õ'acũ wi'ipu musã me'rã bu'edujiwũ. Tojo weemicã, musã y'u'are ñe'etiwũ. Ni'cãrõacã musã y'u'are ña'arõ weesere weeritero eja'a. Wãtĩ na'itĩ'arõpu nigũ musãrẽ cũ uaro weedutimi. Tojo weero tojo wa'a'a, nicu niwĩ Jesú.

Pedro Jesure "Masĩwe'e" ní'que ní'i

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Be'ro Jesure ñe'e, pa'ia wiogu ya wi'ipu miacãrã niwã. Pedro yoacurero cãrẽ sirutucũ niwĩ. ⁵⁵ Jesure na miarĩ wi'i sope pu'topũ pecame'e wĩjãcãrã niwã. Ti me'e sumutopũ sõ'madujibũrocãrã niwã. Pedro quẽ'rã na wa'teropũ sõ'madujicũ niwĩ. ⁵⁶ Tojo weeri cura ni'cõ ti wi'i da'raco'tego Pedro topũ sõ'madujicã ï'agõ, uputu ï'anu'cũbajaque'aco niwõ. A'tiro nico niwõ:

—Ã'rĩ quẽ'rã sĩ'i me'rã sija'cuta nimi, nico niwõ.

⁵⁷ Pedro core nisoogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Cãrẽ masĩtisa'a, nicu niwĩ.

⁵⁸ Be'roacã tja apĩ cãrẽ ï'a, a'tiro nicu niwĩ:

—M'u quẽ'rã Jesú me'rãcjũ ni'i, nicu niwĩ.

Pedro cãrẽ nisoocũ niwĩ tja:

—Niwe'e. Y'u'ã cãrẽ ne masĩtisa'a, nicu niwĩ.

⁵⁹ Be'ro ni'cã hora be'ro apĩ tu'tibocurese me'rã cãrẽ nicu niwĩ:

—Nirõta ã'rĩ quẽ'rã Jesú me'rã niwĩ. Cũ quẽ'rã Galileacjũta nimiba, nicu niwĩ.

⁶⁰ Tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Ñe'enojõrẽ ucũgũ ucũsa'a. Tu'otisa'a, nicu niwĩ.

Pedro ucũpe'otimicã, cũ ucũrĩ cura cãrẽ'quẽ uucũ niwĩ.

⁶¹ Tojo weecã, Jesú cãrẽ majãmi'abũrocũ niwĩ. Toputa Pedro Jesú cãrẽ ní'quere wãcũcũ niwĩ. Jesú cãrẽ a'tiro

nicu niwĩ: “Ni'cãcã ñami cãrẽ'quẽ uuati dũporo mu'u i'tiati yu'ure 'Cãrẽ masĩwe'e', nigũsa'a”, nicu niwĩ. ⁶² Tere wãcũboca wijaa, Pedro upũtu utiwã'cã wa'acu niwĩ.

Jesure na bujicã'pe'que ni'i

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Surara Jesure co'teri masã cãrẽ ña'arõ bujicã'a, paacãrã niwã. ⁶⁴ Cãrẽ paa, caperire du'tebi'apecãrã niwã. Tojo wee, cãrẽ nicãrã niwã:

—Nĩbocaya. ¿Noa mu'urẽ paati? nicãrã niwã.

⁶⁵ Peje apeye ninemo, cãrẽ bujicã'cãrã niwã.

Jesure wiorã tiropu na mia'que ni'i

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Ape namu bo'reacã judío masã bucũrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerẽcãrã niwã. Be'ro Jesure na tiropu miacãrã niwã. Cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

⁶⁷ —Wereya. ¿Mu'u Õ'acũ bese'cu Cristota niti? nicãrã niwã.

Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u musãrẽ “Cũta ni'i” nicã, ãjõpeosome. ⁶⁸ Yu'u musãrẽ apeyenojõ sãrĩtiña'cã, ne yu'tima'asome.

⁶⁹ Be'rocure yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu Õ'acũ tutuayũ'rugũ pu'topu dujigusa'a, nicu niwĩ.

⁷⁰ Tojo nicã tu'orã, nipe'tirã sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿To pũrĩcãrẽ mu'u Õ'acũ macũ niti? nicãrã niwã.

Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta cũta ni'i, nicu niwĩ.

⁷¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na a'tiro nicãrã niwã:

—Ãpẽrã cãrẽ weresãrã a'manemorõ uatasa'a. Marĩ basuta cã ucũsere tu'otoja'a, nicãrã niwã.

23

Jesú romano masã wiogu Pilato tiropu ni'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Be'ro nipe'tirã wiorã wã'cãnu'cã, Jesure Pilato tiropu miacãrã niwã. ² Topu ejarã weresãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ ùsã yarã masãrẽ dojorẽgũ weemi. A'tiro nimi. “Romano masã wiogu warore marĩ wapayewuasenojõrẽ wapayeticã'rõua'a”, nimi. Apeye quẽ'rãrẽ “Yu'u Õ'acũ bese'cu Cristo ni'i”, nimujãmi. Tojo nígũ, “Wiogu ni'i” nisĩ'rĩgũ, tojo nimi, nicãrã niwã.

³ Tere tu'ogu, Pilato Jesure sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mu'uta niti judío masã wiogu? nicu niwĩ.

Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Mu'u nírōnojōta cūta ni'i, nicu niwī.

⁴ Tojo nicā tu'ogu, Pilato pa'ia wiorārē, masā topu nirā nipe'tirārē nicu niwī:

—Ne cā'rō ã'rīrē bu'iri bocatisa'a, nicu niwī.

⁵ Na pe'e tojo nimicā, tutuaro me'rā ninemocārā niwā:

—Cū nipe'tirā Judeacjārārē cū bu'ese me'rā dojorēcusiagu weemi. Ne waro Galileapu tojo weenu'cācu niwī. Ni'cārōacārē a'ti macāpu nimi majā, nicārā niwā.

Jesure Herode tiropu mia'que ni'i

⁶ Pilato “Jesú Galileacjū niapu” nicā tu'ogu, ãpērārē “¿Nirōta cū Galileacjū niti?” ni sērītiña'cu niwī. ⁷ Na “Cūta nimi”, nicārā niwā. Tere tu'ogu, Herode tiropu cūrē o'ócū niwī. Herode Galilea di'ta wioogu nicu niwī. Titare cū quē'rā Jerusalēputa nicu niwī. ⁸ Herode toduporopu Jesú Ō'acū tutuaro me'rā wee'omi nisere tu'ocu niwī. Tere tu'ogu, yoacā Jesure i'asī'rīcu nimiwī. Cū wee'ocā i'asī'rīcu niwī. Tojo weegu Jesure i'agū, pūrō e'caticu niwī. ⁹ Jesure peje sērītiña'cu nimiwī. Cū pe'e ne cā'rō yu'titicu niwī. ¹⁰ Cū Herode tiropure nicā, pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā nicārā niwā. Na uputu tutuaro me'rā Jesure weresārā weecārā niwā. ¹¹ Be'ro Herode cū yarā surara me'rā Jesure yabi bujicā'cārā niwā. Cūrē bujicā'rātirā, wiorā sñase su'ti añusere sãapecārā niwā. Tojo weetoja, Herode Pilato tiropu o'ócū niwī tja. ¹² Titare Pilato Herode me'rā toduporopure a'merī i'atimi'cārā na a'mesu'acārā niwā.

Pilato Jesure wējēduti'que ni'i

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Be'ro Pilato pa'ia wiorārē, judío masā wiorārē, nipe'tirā masārē neocūucu niwī. ¹⁴ Narē a'tiro nicu niwī:

—Musā ã'rīrē “Masārē dojorēcusiagu weemi”, ni'i. Tojo nírā, yu'u tiropu miiticārā niapu. Yu'u musā i'orōputa cūrē sērītiña'mi'i. Musā i'acāta musā weresāsere ne cā'rō bu'iri bocatisa'a. ¹⁵ Herode quē'rā bocaticu niami. Tojo weegu apaturi cūrē yu'u tiro o'ócū niami tja. Musā masī'i, cūrē wējērōua'a nisere bu'iri moomi. ¹⁶ Tojo weegu cūrē tārādutitoja, du'uwīrōgūti, nicu niwī Pilato.

¹⁷ Pilato Pascua bosenumñucūrē masā e'caticā uagu, ni'cū bu'iri da'reri wi'ipu nigūrē du'uwīrōmujācu niwī.

¹⁸ Tojo weerā nipe'tirā ni'cārō me'rā caricūcārā niwā:

—Jesure wējēcō'aña. Barrabá pe'ere du'uwīrōña, nicārā niwā.

¹⁹ Cū Barrabá Jerusalēcjārā wiorārē yu'rānu'cā, narē cō'asī'rīcu niwī. Te bu'iri, tojo nicā cū masārē wējē'que bu'iri bi'adupono'cu niwī. ²⁰ Pilato Jesú pe'ere

du'uwĩrõsĩ'rĩcũ nimiwĩ. Tojo weegu masãrẽ apaturi ucũnemocũ niwĩ tja. ²¹ Cũ tojo nicã tũ'orã, nemorõ caricũcãrã niwã:

—Curusapũ cũrẽ paabi'pe wějẽña, nicãrã niwã.

²² Be'ro i'tiati niboro Pilato ninemocũ niwĩ:

—¿De'ro weegu tojo weebosari? Ā'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticũ niami. Ne cũrẽ wějẽrõũa'a nisere bu'iri bocatisa'a. Cũrẽ tãrãdutitoja, du'uwĩrõgũti, nicũ nimiwĩ.

²³ Tojo nicã tũ'orã, masã du'ucũurõ marĩrõ ɸpɸtɸ caricũrã, cũrẽ curusapũ paabi'pe wějẽdutigãrã niwã. Na tojo weeyurã, na ɸa'quere bocacãrã niwã. ²⁴ Tojo weegu Pilato na dutisere weecũ niwĩ. ²⁵ Masã du'uwĩrõdutigure bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cure du'uwĩrõcũ niwĩ. Cũ wiorãrẽ macãpũ yũ'rũnũ'cãtjãgũ, masãrẽ wějẽtjãgũ, ti wi'ipũ dujicũ niwĩ. Jesú pe'ema na ɸa'caronojõta narẽ wiacã'cũ niwĩ. Musã ɸaro weeya ní'gũ, tojo weecũ niwĩ.

Jesure curusapũ paabi'pe wějẽ'que ni'i
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesure curusapũ wějẽrã wa'arã na miarĩ cura ni'cũ masũ Simó wãmetigu Cirene wãmetiri macãcjũ cãpũpũ ní'cũ tojatigu weecũ niwĩ. Cũrẽ Jesú ya curusare cũ be'ro wɸasirutudutigãrã niwã.

²⁷ Jesure pãjãrã masã sirutucãrã niwã. Numia bujawetirã, uti caricũsirutucãrã niwã. ²⁸ Jesú narẽ majãmiĩ'a, a'tiro nicũ niwĩ:

—Jerusalẽcjãrã numia, yũ'ure utiticã'ña. Musã basu, tojo nicã musã põ'rã ye niatje pe'ere utiya. ²⁹ Be'ro musã ña'abutiario yũ'rurãsa'a. Te numũrĩrẽ musã a'tiro nirãsa'a: "Põ'rã marĩcã, añuyũ'rũa'a. Ne ni'cãti põ'rãtiña'tirã, ne ni'cãti mi'oña'tirã e'catisama", nirãsa'a. ³⁰ Titare tojo wa'acã, masã wẽrĩsĩ'rĩrã, a'tiro nirãsama: "Ërũpagũ ɸsã bu'ipũ buɸupeja, wějẽña." Opa bu'pare a'tiro nirãsama: "Ësãrẽ ña'arõ weesere cã'mota'aya", nirãsama. ³¹ Yũ'ũ masũ añugũ, bu'iri moogũrẽ ña'arõ weecã, bu'iri cɸorã ña'arã pe'ema totã nemorõ ña'arõ weerãsama, nicũ niwĩ Jesú.

³² Āpẽrãrẽ pũarã ña'arõ weeri masãrẽ Jesú me'rã wějẽrãtirã miacãrã niwã. ³³ Be'ro "Masã boaweeca dũpoa" wãmetiropũ ejacãrã niwã. Topũ Jesure curusapũ paabi'penũ'cõcãrã niwã. Tojo nicã pũarã ña'arõ weeri masãrẽ ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nũ'cõcãrã niwã.

³⁴ Jesú cũ pacũ Õ'acũrẽ na curusapũ paabi'penũ'cõca be'ro a'tiro nicũ niwĩ:

—Pacũ, ã'rãrẽ acobojoya. Na yũ'ure tojo weesere tũ'omasĩtima, nicũ niwĩ.

Surara cǔ ye su'ti nimi'quere níbocape wapata'a'cārārē ducawaacārā niwā. ³⁵ Masā topu ĩ'anu'cūcārā niwā. Wiorāpūta bujicā'sājārā, Jesure a'tiro nicārā niwā:

—Āpērāmarīcārē yu'rūowī. Diacjūta Ō'acū bese'cu Cristo ni'i nígǔ, ni'cārōacā cǔ basu yu'rūoato, nicārā niwā.

³⁶ Surara quē'rā cǔ pu'to wa'a, bujicā'cārā niwā. Cūrē vino pi'ase me'rā morē'quere tīarā, ³⁷ a'tiro nicārā niwā:

—Mu'u judío masā wioḡu ni'i nígǔ, mu'u basuta yu'rūoya, nicārā niwā.

³⁸ Cǔ dūpoa bu'ipū ni'cā pjī ō'ocārā niwā. A'tiro ojano'caro niwū: “Ā'rī judío masā wioḡu nimi”, nicaro niwū.

³⁹ Ni'cū masū ña'arō wee'cu Jesús me'rā curusapū wā'ñagǔ Jesure tu'ticu niwī. A'tiro nicu niwī:

—¿Mu'u Ō'acū bese'cu Cristo niweti? Mu'u basu yu'rūoya. Ēsā quē'rārē yu'rūoya, nicu niwī.

⁴⁰ Tojo nicā tu'ogū, apī topu cǔ me'rā wā'ñagǔ cǔ me'rācjūrē tu'tigū, a'tiro nicu niwī:

—¿Mu'u Ō'acūrē uiweti tojo nígǔ? Marī ni'cārōnojō curusapū wējēdutino'cārā ni'i. ⁴¹ Marī pūrīcā queoro marī ña'arō wee'quere pi'eti wapayerā wee'e. Cǔ pūrīcā ne ña'arō weeticu nimiwī, nicu niwī.

⁴² Be'ro Jesure nicu niwī:

—Jesú, mu'u wioḡu sājāgǔ, yu'ure wācūapa, nicu niwī.

⁴³ Jesús cūrē yu'ticu niwī:

—Mu'urē diacjūta nigūti. Ni'cācāta yu'u me'rā yu'u wa'atjo yu'u pacu tiro Paraíso wāmetiropu nigūsa'a, nicu niwī Jesús.

Jesú cǔ wērī'que ni'i

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁴⁻⁴⁵ Jesús curusapū wērīrī cura dajaritero nicā mujīpū ũmucocjǔ asiticu niwī. Nipe'tiro ti di'tapu na'itī'a wa'acaro niwū. Téé ñamica'a tres nicāpu na'itī'atucaro niwū. Tojo wa'ari cura Ō'acū wi'ipū pa'ia sājāarōpu cā'mota'ayooca casero deco me'rā tūrūyojocarō niwū. ⁴⁶ Be'ro Jesús caricūcu niwī:

—Pacu, ya ejeripō'rārē mu'urē wia'a, nicu niwī.

Tojo nitojagata, wērīa wa'acu niwī.

⁴⁷ Surara wioḡu romano masū a'te tojo wa'acā ĩ'agǔ, Ō'acūrē añurō wācūgǔ, a'tiro nicu niwī:

—Diacjūta ā'rī ne bu'iri moogǔ nimiapī, nicu niwī.

⁴⁸ Nipe'tirā topu nirā Jesús wērīcā ĩ'arā, na ye wi'seripu tojaará, pūrō bujawetirā, na cutirote paawā'cācārā

niwã. ⁴⁹ Nipe'tirã Jesú me'rãcjãrã pe'e, tojo nicã numia Galileapũ cũrẽ sirutu'cãrã yoaropũ tojo wa'asere ï'anu'cũbajaque'acãrã niwã.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Topũre ni'cũ Judea di'tacjũ Arimatea wãmetiri macãcjũ José wãmetigũ nicũ niwĩ. Cũ añugũ queoro weeri masũ nicũ niwĩ. Õ'acũ bese'cũ wiogu sãjãtjere co'tecũ niwĩ. Cũ quẽ'rã judío masã wiorã me'rãcjũ wiogu nicũ niwĩ. Tojo nimigũ, cũ me'rãcjãrã Jesure wẽjẽsere tu'saticũ niwĩ. ⁵² Jesú wẽrĩca be'ro Pilato tiro Jesú ya upũre sãrĩgũ wa'acũ niwĩ. ⁵³ Cũrẽ sãrĩtoja, curusapũ nigũrẽ miidijoo, su'tiro añurĩ casero me'rã omacũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, ni'cã tuti ãtãgãpũ na se'éca tutipũ, ne ni'cũrẽ yaano'ña marĩrĩ tutipũ cũuocũ niwĩ. ⁵⁴ Cũ tojo weeri nũmũ na soose dũporo apoyuri nũmũ nicaro niwũ. Na sooatjo cã'rõacã dũ'sacaro niwũ.

⁵⁵ Numia Jesure Galileapũ sirutunũ'cã'cãrã Joseré sirutuwã'cãcãrã niwã. Sirutuwã'cã, Jesure yáaca tutire ï'acãrã niwã. "José ¿de'ro wee Jesú upũre cũumiticũ?" ni ï'acãrã niwã. ⁵⁶ Na ï'áca be'ro wi'seripũ dajarã, ã'mũtise cũ upũre wa'reatjere apoyucãrã niwã. Tu'ajanũ'cõ, Moisé duti'caronojõta sauru na soowũari nũmũrẽ soocãrã niwã.

24

Jesú cũ masã'que ni'i

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Ma'ma semana sãjãnũ'cãrĩ nũmũ soorinũmũ nicã numia apaturi Jesure yaa'caropũ bo'reacã waro wa'acãrã niwã. Na ã'mũtise na apo'quere miarã weecãrã niwã. ² Na topũ ejarã, ti tuti bi'acaga ãtãgãjore aperopũ cũñacã ï'acãrã niwã. ³ Tere ï'arã, diacjũ sãjãacãrã niwã. Topũ sãjãejarã, ne marĩ wiogu Jesú ya upũre bocaticãrã niwã. ⁴ Tojo weerã "¿De'ro wa'apari cũrẽ?" ni wãcũcãrã niwã. Na tojo wãcũrĩ cura wãcũña marĩrõ pũarã ãmũa su'ti asistese sãña'cãrã na tiropũ bajuanũ'cãcãrã niwã. ⁵ Na upũtu ãcũa, di'tapũ paamu'rĩque'acãrã niwã. Na tojo weecã, ãmũa narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerã musã boa'cãrã nirõnojõpũre catigure a'mati? ⁶ A'tore marĩmi. Cũ masãtojami. Musãrẽ Galileapũ nígũ cũ ucũ'quere wãcũña. ⁷ A'tiro niwĩ: "Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ masã ña'arãpũre o'ono'gũsa'a. Na curusapũ yũ'ure wẽjẽrãsama. I'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a", nimiwĩba, ni werẽcãrã niwã.

⁸ Na tojo nicāpūta, Jesú cū ucū'quere wācūbocacārā niwā. ⁹ Na masāpepū ní'cārā tojatarā, Jesú bu'erā oncere nipe'tise na ī'a'quere werēcārā niwā. Tojo nicā āpērā Jesure ějōpeorā nipe'tirārē werēcārā niwā. ¹⁰ Jesú besecū'cārārē queti mia'cārā a'ticūrā numia nicārā niwā: María Magdalena, Juana, apego María Santiago paco, tojo nicā āpērā numia nicārā niwā. ¹¹ Na tojo weremicā, Jesú besecū'cārā na weresere ějōpeoticārā niwā. Na nima'asere weronojō tū'ocārā niwā.

¹² Na tojo weemicā, Pedro pe'e masāpepū ī'agū wa'agu, omawā'cācū niwī. Ti tutipū ejagu, mu'rīque'a, Jesure oma'que caserire sumutopū tuupe'epeo'que dia'cūrē ī'acu niwī. Be'ro tojo wa'a'quere ī'amarīa, ¿de'ro wa'apariba? nígū, cū ya wi'ipū tojaa wa'acu niwī.

Emaús wāmetiri macā wa'ari ma'apū Jesú puarārē bajua'que ni'i

(Mr 16.12-13)

¹³ Jesú cū masāca nūmūrēta puarā cūrē ějōpeorā na ya macā Emaús wāmetiri macāpū ma'apū wa'arā weecārā niwā. Jerusalērē wijawā'cācā, Emaúpū ejatjo pua hora wa'aro nicaro niwē. ¹⁴ Na topū wa'arā, nipe'tise Jesure wa'a'quere ucūwā'cācārā niwā. ¹⁵ Tere ucūrī cura Jesú na tiropū eja, na me'rā sijawā'cācū niwī. ¹⁶ Cūrē ī'amirā, ī'amasīticārā niwā. Ō'acū narē ī'amasīcā cā'mota'acu niwī. ¹⁷ Jesú narē sērītiña'cū niwī:

—¿Musā ñe'enojōrē ucūwā'cārā weeti? nicū niwī. Cū tojo nicā, na pūrō bujawetirā, tojanū'cācārā niwā.

¹⁸ Ni'cū Cleofas wāmetigū yū'ticū niwī:

—Nipe'tirā a'te nūmūrī Jerusalēpū wa'a'quere masīpe'ticā'sama. ¿Mū'u ni'cūta ti macāpū cājīmigū, tojo wa'asere masītico'teati? nicū niwī.

¹⁹ Cū tojo nicā, Jesú narē nicū niwī:

—¿De'ro wa'ati? nicū niwī.

Cūrē nicārā niwā:

—Jesú Nazarecūrē wa'a'quere ucūrā weepū. Cū Ō'acū ye queti weremū'tārī masū niwī. Cū Ō'acū ī'orōpū, masā ī'orōpūre cū weese, cū ucūse me'rā tutuayū'gūamiwī. ²⁰ Pa'ia wiorā, tojo nicā marī wiorā cūrē romano masārē curusapū paabi'pe wējēdutarā o'owā. ²¹ Cūrē “Romano masā dutisere cō'agū, Israe curuacjārā wioḡū sājāgūsami”, ni wācūmiwū. Apeyema cūrē wējēca be'ro i'tia nūmū wa'a'a. ²² Ni'cārērā numia ūsā me'rācārā na werese me'rā ūsārē ucūacā weema. Ni'cācā bo'reacā cūrē yaa'caropū ejacārā niama. ²³ Na cū upūre bocaticārā niama. Ūsārē a'tiro niama. “Ūsā quē'ese weronojō Ō'acūrē

wereco'terã u'musecjãrãrẽ ì'apũ. 'Jesú catimi', niama", ni quetiwereama ùsãrẽ. ²⁴ Na tojo wéréca be'ro ãpẽrã ùsã me'rãcjãrã cũrẽ yaa'caropũ ì'arã ejacãrã niama. Na numia ní'caronojõta ì'acãrã niama. Jesú pe'ema ì'aticãrã niama, nicãrã niwã.

²⁵ Tojo nisere tu'ogu, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Musã tu'omasĩwe'e. ¿No'ocã'rõ yoacã musã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã oja'quere ëjõpeotirã ninu'cũrãsari? ²⁶ "Õ'acũ bese'cũ Cristo cũ wiogu sãjãse duporo pi'etigusami", ni ojacãrã niwã, nicũ niwĩ.

²⁷ Be'ro nipe'tise Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ cũ ye cjase ucũsere werecũ niwĩ. Moisé cũ oja'que me'rã werenu'cãcũ niwĩ. Téé Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que me'rã yapatida'reocũ niwĩ.

²⁸ Be'ro na wa'aro Emaúpũ ejacã, Jesú ti macãpũ yu'ruagutigu weronojõ weecũ niwĩ. ²⁹ Cũ tojo weecã ì'arã, cũrẽ na me'rã tojaduticãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ësã me'rã tojayá. Na'ique'a wa'aro wee'e. Ñami ëjãrõ wee'e, nicãrã niwã.

Tojo weegu na me'rã tojagu, wi'ipũ sãjãacũ niwĩ. ³⁰ Be'ro na me'rã ba'adujigu pãgãrẽ mii, Õ'acũrẽ e'catise o'ocũ niwĩ. Tu'ajanu'cõ, ducawaa, narẽ o'ocũ niwĩ. ³¹ Cũ tojo weecã ì'arã, na "Jesúta nimi", ni ì'amasicãrã niwã. Na tojo ì'amasicãta, cũ bajudutia wa'acũ niwĩ. ³² Cũ bajudutica be'ro na a'merĩ nicãrã niwã:

—Marĩ ma'apũ a'tirã, cũ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere bu'ecã, añurõ waro tu'oña'sũ, nicãrã niwã.

³³ Tojo nírãta, maata Jerusalépũ majãmitojaa wa'acãrã niwã. Topũ tojatarã, Jesú cũ bu'erã oncere, ãpẽrã na me'rãcjãrã me'rã nerẽ'cãrãrẽ bocaiejacãrã niwã. ³⁴ Topũ nerẽ'cãrã narẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Nirõta marĩ wiogu Jesú wẽrĩ'cupũ nimigũ, masãcũ niami. Simó Pedro cũrẽ ì'acũ niami, nicãrã niwã.

³⁵ Be'ro na pũarã Emaús wa'ari ma'apũ wa'a'quere, tojo nicã Jesú cũ pã ducawaacã, de'ro wee na ì'amasĩ'quere werecãrã niwã.

Jesú cũ bu'erãrẽ bajua'que ni'i

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Na ma'apũ ì'a'quere wereri cura Jesú na decopũ bajuacũ niwĩ. Narẽ añudutigũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Musãrẽ musã ye ejeripõ'rãrĩpũ ejerisãjãse niato, nicũ niwĩ.

³⁷ Cũrẽ ì'amarã, upũtu uicãrã niwã. Na "Wẽrĩ'cũ wãtĩ nisami", nicãrã nimiwã. ³⁸ Cũ narẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure uiti? Musã ¿de'ro weerã diacjũ wãcũweti? ³⁹ Ī'aña yu'u omocãrĩ, yu'u du'pocãrĩrẽ. Yu'uta ni'i. Yu'ure ñe'eña'rã a'tia. Wẽrĩ'cũ wãtĩ musã yu'ure ni'cãrõacã ĩ'arõ weronojõ upãtitimi, nicũ niwĩ.

⁴⁰ Tojo nica be'ro cũ omocãrĩrẽ, cũ du'pocãrĩrẽ, na paabi'pe'que cãmire ĩ'ocũ niwĩ. ⁴¹ Na e'cati ĩ'amarĩatjĩarã, ĩjõpeoticãrã niwã yujupũ. Tojo weegũ narẽ nicũ niwĩ:

—¿A'tore ba'ase marĩti? nicũ niwĩ.

⁴² Cũ tojo nicã tu'orã, wa'i sũsõ'cũre cãrẽ o'ocãrã niwã. ⁴³ Tere ñe'e, na ĩ'orõpũ ba'acũ niwĩ. ⁴⁴ Be'ro narẽ nicũ niwĩ: —A'te yu'ure wa'a'quere todũporo musã me'rã nígũ, weremiwũ: “Nipe'tise Moisé yu'ure oja'que, Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'que queoro wa'arosa'a”, nimiwã. “Tojo nicã Salmo wãmetiri pũrĩpũ na oja'caronojõta yu'ure wa'arosa'a”, niwã, nicũ niwĩ.

⁴⁵ Be'ro tere narẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere tu'omasĩcã weecũ niwĩ. ⁴⁶ Narẽ Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Yu'ure a'tiro ojanowũ: “Cristo Õ'acũ bese'cũ wẽrĩgũsami. ĩ'tia numũ cũ wẽrĩca be'ro masãgũsami. ⁴⁷ Cũ ye queti masãrẽ wẽrĩbosasere nipe'tirocjãrãrẽ wereno'rõsa'a. Jerusalẽpũ me'rã weredũ'pocãtino'rõsa'a. A'tiro nirãsama: ‘Musã ña'arõ wee'quere bũjaweti dũcayucã, Õ'acũ acobojogũsami’”, ni ojanowũ.

⁴⁸ »Musãta tojo wa'a'quere ĩ'atjĩarã, “Jesure diacjũta wa'awũ”, nĩmasĩ'i. ⁴⁹ Yu'ũ pacũ musãrẽ “Espĩritu Santure o'ógũti”, niwĩ. Cũ ní'caronojõta yu'ũ musãrẽ o'ógũti. Espĩritu Santu musãpũre dijatagũ, u'mũse cjase tutuasere o'ogũsami. Tojo weerã Jerusalẽpũ cũ dijaticã, yucueniña yujupũ, nicũ niwĩ.

Jesú u'mũsepũ mũjãa'que ni'i

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Be'ro Jesú Jerusalẽ sumuto Betaniapũ narẽ miacũ niwĩ. Topũ eja, cũ omocãrĩ sĩomorõ, narẽ “Yu'ũ pacũ musãrẽ añũrõ weeato”, nicũ niwĩ. ⁵¹ Tojo nígũta, yoacurero mũjãa, u'mũsepũ miimũjãa wa'ano'cũ niwĩ. ⁵² Te be'ro cãrẽ e'catipeorãtirã, ejaque'acãrã niwã. Be'ro pũrõ e'catise me'rã Jerusalẽpũre tojaacãrã niwã. ⁵³ Na Õ'acũrẽ e'catise o'orã, Õ'acũ wĩ'ipũ wa'anũ'cũcã'cãrã niwã.

Teófilo, mũ'urẽ tocã'rõta oja'a.

Luca

Juã Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Ã'rĩ judío masũ Zebedeo macũ, Santiago acabiji nicu niwĩ. Cũ paco Salomé wãmetico niwõ. Co Jesú paco María ma'mio nico niwõ. Tojo weegu Jesú Juã basucu nicu niwĩ. Ne waropure Juã wa'i wẽjẽrĩ masũ nicu niwĩ. Ã'rĩta Jesú besecũú'cãrã wa'terore cũ uputu ma'igũ waro nicu niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Santiago me'rã tojo wa'abosa'a nirõ marĩrõ ĩ'oduarã niyucã, Jesú narẽ Boanerges pisucu niwĩ. Tojo nígũ, "Bũpo Põ'rã" weronojõ pũrĩrõ ucũ'u nígũ, tojo nicu niwĩ. Juã Jesú me'rã sijagu cũ bu'egu nicu niwĩ. Juãta Pedro me'rã Jesú masãca be'ro cãrẽ sĩosõrõcũuocapepu o'mawã'cãcterore Pedro duporo ti pepure ejamu'tãcu niwĩ.

A'ti pũrĩ judío masã nitirãrẽ oja'caro weronojõ ojano'caro niwũ. Tojo nicã Jesú bu'esere sirutu'cãrã cũ yere na da'ra'quere añurõ waro ojano'butiacaro niwũ. A'ti pũrĩ ãjõpeose cjasere, ma'ise cjasere ucũyu'rũnu'cã'a. A'ti pũrĩ Jesure ãjõpeodutiro cũ weeseti'caronojõta, cũ ucũ'caronojõta ojano'o.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu cũ a'ti'que ni'i

¹ Ne waroputa a'ti turi weese duporo Õ'acũ macũ cũ me'rã nitojacu niwĩ. Õ'acũ nisetisere ĩ'oacju cũ quẽ'rã Õ'acũta nicu niwĩ. ² Ne waropu Õ'acũ me'rã ni du'pocãtitojacu niwĩ. ³ Õ'acũ cũ macũ me'rã nipe'tisere weecu niwĩ. Nipe'tise cũ me'rã weeno'que ni'i. ⁴ Õ'acũ macũ catise pe'titise o'ogu nimi. Tojo nicã a'ti turicjãrãrẽ sĩ'ose weronojõ nimi. Cũ añusere, diacjũ cjasere ĩ'omi. ⁵ Cũ a'ti turicjãrã na'itĩ'arõpu weronojõ nirãrẽ añusere cũ pacu ye cjasere ĩ'ogũ a'tigu weecu niwĩ. Na'itĩ'ase sĩ'osere cã'mota'amasĩtisa'a. A'te weronojõ ña'ase cãrẽ põtẽoticaro niwũ.

⁶ Õ'acũ cũ macũ a'tise duporo umu ni'cãrẽ o'õmu'tãcu niwĩ. Cũ yu'u weronojõ Juã wãmetiwĩ. ⁷ Juã Õ'acũ macũ a'ti turicjãrãrẽ sĩ'oweegu a'tiatjere ucũmu'tãgũ niwĩ. Nipe'tirã Õ'acũ macũrẽ ãjõpeoato nígũ tojo weewĩ. ⁸ Cũ a'ti turicjãrãrẽ sĩ'oweegu waro nitiwĩ. Tojo weronojõ o'ogu, sĩ'oweegu a'tiacju ye cjasere weremu'tãrĩ masũ a'ticu niwĩ. ⁹ Titare sĩ'ogũ waro Jesucristo a'ti turipure bajuatojacu niwĩ. Cũta nipe'tirãrẽ Õ'acũ ye cjasere ĩ'ocu niwĩ.

10 Maatapūta Ō'acū cū me'rā a'ti di'tare weecu niwī. Cū a'topu nicā, cū wéeca di'tacjārā nimirā, cūrē ī'amasīticārā niwā. 11 Cū ya di'tapu a'ticu niwī. Tocjārā cū ya di'tacjārā pe'e cūrē ñe'etiwā. 12 Ni'cārērā cūrē ñe'e ējōpeowā. Nipe'tirā cūrē ējōpeorārē Ō'acū pō'rā sājācā weewī. 13 Ō'acū pō'rā nise pacusumua pō'rātise weronojō niwe'e. Cū macūrē ējōpeose me'rā pe'e cū pō'rā nino'o.

14 Ō'acū macū Ō'acū nisetisere ī'ogū, a'ti turipure a'ticu niwī. Masū ējātjāgū, ūsā me'rā niwī. Masārē ma'iyu'ruwī. Nipe'tise cū ucū'que, tojo nicā cū wee'que diacjū niwū. Cū Ō'acū weronojō tutuayu'rugū, añuyu'rugū niwī. Cū tojo weesetisere ī'awū. Cū Ō'acū macū ni'cūta nimi. Tojo weegu cū pacu weronojō nimi. 15 Juā Ō'acū macū ye quetire weregu, a'tiro niwī:

—Ā'rīta nimi yu'u māsārē ucū'cu. A'tiro nimiwūba: "Be'ropu ni'cū a'tigusami. Cū yu'u bajuase dūporopu nitojacu niwī. Tojo weegu cū yu'u nemorō nimi", niwī Juā.

16 Marī nipe'tirā cū añuse o'osere ñe'eticā weewe'e. Nipe'tirā ñe'enu'cūcā'a. 17 Ō'acū dutise Moisé me'rā o'ono'caro niwū. Jesucristo me'rā pe'e Ō'acū marīrē ma'isere masīno'o. Tojo nicā diacjū cjasere masīno'o. 18 Ne ni'cū Ō'acūrē ī'aticu niwī. Cū macū ni'cūta cū me'rā ninu'cūgū cū pacure marīrē masīcā weewī.

Juā masārē wāmeyeri masū Jesucristo ye cjasere were'que ni'i

(Mt 3.3,11-12; Mr 1.2-3,7-8; Lc 3.4-6,15-17)

19 Jerusalēcjārā judío masā wiorā, pa'iare Juā tiropu sērītiña'dutirā o'ócārā niwā. Tojo nicā Levī ya curuacjārārē o'ócārā niwā. Na cū tiropu etarā, "¿Ñamunojō waro nibutiamiti mu'u?" niwā cūrē.

20 Cū narē diacjū yu'tiwī:

—Yu'u Ō'acū bese'cu Cristo mejēta ni'i.

21 Na cūrē apaturi sērītiña'wā:

—¿To pūrīcārē ñamunojō niti? ¿Mu'u todūporocjū Ō'acū ye queti weremu'tārī masū Elía mejēta niti?

Juā narē yu'tiwī:

—Niwe'e.

Na cūrē apaturi sērītiña'nemowā tja:

—¿Mu'u sō'onīcu Ō'acū yere weremu'tārī masū, masā na "A'tiacju niapu" na ní'cu mejēta niti?

Juā narē "Niwe'e", niwī.

22 Cū tojo nicā tu'orā, cūrē "¿To pūrīcārē ñamunojō niti mu'u? Ūsā queoro mu'u yu'tisere miasī'rīsa'a ūsārē

o'ó'cārā tiropu. ¿Mu'u basu de'ro tu'oña'ti mu'u?" ni sērītiña'wā.

²³ Juā narē yu'tiwī:

—Dūporocjũ Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ Isaía wāmetigu ní'caronojōta “Ni'cũ yucu marīrō, masā marīrōpu caricūnu'cūbajaque'atigusami” nino'cu ni'i. Isaía a'tiro nicu niwī:

Marī wioгу a'tiatji ma'arē apoyuya.

Diacjūca ma'a, añurī ma'a quē'rārō weronojō weeyuya, ni ojacu niwī.

Marī wioгу a'tiati dūporo musā nisetisere apoyuya, musā wācūsere ducayuya nígu, tojo nicu niwī.

²⁴⁻²⁵ Juārē sērītiña'cārā, fariseo masā o'ó'cārā cūrē sērītiña'nemowā tja:

—To pūrīcārē mu'u Ō'acũ bese'cu Cristo, o Elía o sō'onícu Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ nitimigũ, ¿de'ro weegu wāmeyeti?

²⁶ Juā narē niwī:

—Yu'u aco me'rā wāmeye'e. Apī ni'cũ musā wa'teropure musā i'amasítigu nimi. ²⁷ Cũ yu'u be'ro werenu'cāgūsami. Be'ropu werenu'cā'cu nimigũ, yu'u nemorō niyu'rūnu'cāmi. Yu'u pe'e mejō nigũ waro ni'i. Cũ ye sapatu tuweemasítigu weronojō cūrē ne ni'cārōwijimasítisa'a, niwī Juā.

²⁸ A'te Betania wāmetiro Jordā wāmetiri maa siaquijipu tojo wa'awu. Topu Juā masārē wāmeyewī.

Ō'acũ cũ bese'cu masārē yu'rūoatje ni'i

²⁹ Tojo wa'aca be'ro ape numu pe'e Juā Jesú a'ticā i'awī. Cūrē i'agũ, a'tiro niwī:

—I'aña, ā'rī nimi Ō'acũ o'ógu. Cũ oveja wī'magũ na wējē ūjūamorōpeogu weronojō nimi. Cũ wērīse me'rā a'ti turicjārā ña'arō wee'quere acobojogūsami. ³⁰ Yu'u musārē todūporopure a'tiro ucūgũ, ā'rīrēta ucūwũ. A'tiro niwũ:

—Be'ropu ni'cũ a'tigusami. Cũ yu'u bajuase dūporopu nitojacu niwī. Tojo weegu cũ yu'u nemorō nimi.

³¹ Yu'umarīcā cūrē masíticāti. Masítimigũ, Israe curu-acjārā cūrē masīato nígu narē aco me'rā wāmeyegu a'tiwũ, niwī Juā.

³² Juā ninemowī tja:

—Cārũ Espíritu Santu buja weronojō bajugu dijati, ā'rī Jesú bu'ipu ejapejami. ³³ Ne waro cūrē ne i'amasítiwũ. Todūporopu Ō'acũ yu'ure aco me'rā wāmeyedutigu, a'tiro niwī: “Mu'u Espíritu Santu dijati, ni'cūpure ejapejacā i'agūsa'a. Cũ masārē Espíritu Santure o'oacju nigūsami”,

niwĩ Õ'acũ. ³⁴ A'te tojo wa'acã, yu'u cūrē ĩ'amasĩwũ. Tojo weegu musārē were'e. Cũta nimi Õ'acũ macũ, ni werewĩ Juã.

Ne waro Jesú bu'erã ninũ'cã'que ni'i

³⁵ Tojo wa'aca be'ro ape numu Juã cũ wãmeyewuaroputa niwĩ tja. Ësã puarã, yu'u, tojo nicã André Juã bu'erã niwũ.

³⁶ Titare Jesú ãsã pu'to yu'ruacã ĩ'agũ, Juã a'tiro niwĩ:

—Ĩ'aña, ã'rĩ nimi Õ'acũ o'ógu. Oveja wĩ'magũ weronojõ nimi.

³⁷ Cũ tojo nisere tu'orã, ãsã Juãrē sirutumi'cãrã Jesú pe'ere sirutunũ'cãwũ. ³⁸ Ësã tojo weecã, Jesú ãsãrē majãmi'awĩ.

—¿Ñe'enojõrē uati? niwĩ.

Ësã cūrē yu'tiwu:

—Rabbí ¿no'opu niati mu'u? niwũ. Rabbí, ãsã ye me'rã níró, “Ësãrē bu'egu” nisĩ'rĩró wee'e.

³⁹ Cũ ãsãrē niwĩ:

—Te'a. ĩ'arã a'tia, niwĩ.

Ësã cũ me'rã wa'awu. Ñamica'apu niyucã, cũ me'rã nina'ia wa'awu.

⁴⁰ André, yu'u me'rã Jesure sirutugu, Simó Pedro acabiji niwĩ. ⁴¹ Cũ, cũ ma'mi Simórē maata a'magũ wa'awĩ. Cūrē nicu niwĩ:

—Mesías masārē yu'ruoacju, Õ'acũ o'ógu ni'cure bocaepaju, nicu niwĩ. Mesías, Cristo Õ'acũ bese'cu nisĩ'rĩró wee'e.

⁴² André Simórē Jesú tiropu pijiejawĩ. Cūrē ĩ'agũ, Jesú a'tiro niwĩ:

—Mu'u Simó ni'i, Joná macũ. Be'ro mu'u Cefas wãmetigusa'a, niwĩ. Cefas, ãsã ye me'rã níró, Pedro “ũtãgã” nisĩ'rĩró wee'e.

Jesú Felipe, Natanaerē piji'que ni'i

⁴³ Be'ro cja numu Jesú Galileapu wa'asĩ'rĩwĩ. Cũ topu wa'ase duporo Felipe wãmetigure bocaepa, niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã.

⁴⁴ Felipe Betsaida wãmetiri macãcjũ niwĩ. Pedro quẽ'rã, André cũ acabiji me'rã ti macãcjãrãta niwã. ⁴⁵ Felipe Jesú “Te'a” nicã tu'ogu, Natanaerē pijigu wa'awĩ. Cũ tiropu ejagu, cūrē nicu niwĩ:

—Ësã Õ'acũ bese'cu, Moisé cũ ya pũrĩpu oja'cure bocaepaju. Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã quẽ'rã cūrãta ojacãrã niwã. Na oja'cu Jesú Nazarecjũ José macũ na nino'gũ niami.

⁴⁶ Natanae cūrē nicu niwĩ:

—¿Mu'u tu'oña'cã, Nazarepũre añurã nibosari?

Felipe cūrē yu'ticu niwī:

—Te'a ĩ'arā marī.

⁴⁷ Jesú Natanae a'ticā ĩ'agũ, cūrē niwī:

—Ā'rī nimi Israe curuacjũ waro. Ō'acũ ɥaro queoro weegú nimi. Ne nisoose moomi.

⁴⁸ Jesú tojo nicā tu'ogu, Natanae cūrē sērītiña'wī:

—¿De'ro wee mu'u yu'ure masīti?

Jesú Natanaerē yu'tiwī:

—Yu'u mu'urē Felipe pijise dɥporo ĩ'atojarɥ. Mu'u yucu higuera wāmeticju docarɥ niarɥ.

⁴⁹ Natanae cūrē niwī:

—Ĕsārē bu'egu, mu'u Ō'acũ macũ Israe curuacjārā wiogu ni'i.

⁵⁰ Jesú cūrē niwī:

—¿Mu'u “Higueragu docarɥ niarɥ” niseacārē tu'ogu, yu'ure ējōpeoti? Be'ropure mu'u a'te nemorō añuse waro ĩ'agũsa'a, niwī.

⁵¹ Jesú ninemowī:

—Nirōta ni'i. Be'ropɥ musā ɥ'muse pāricā ĩ'arāsa'a. Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu ni'i. Ō'acūrē wereco'terā ɥ'musecārā yu'u tiropɥ dijati, mɥjāamɥjācā ĩ'arāsa'a, niwī Jesú.

2

Jesú cũ tutuaro me'rā ĩ'onɥ'cā'que ni'i

¹ I'tia nɥmɥ Felipere, Natanaerē Jesú pijíca be'ro Galileapure Caná wāmetiri macɥɥ ni'cũ omocā dɥ'tewī. Cūrē bosenuɥ weepeowā. Jesú paco topɥ nico niwō. ² Ĕsā quē'rārē Jesú me'rā pijiwā. ³ Na bosenuɥ weeri cura vino na s'ĩrĩsere tojaque'a wa'awā. Tojo weego Jesú paco co macūrē niwō:

—Macũ, vino pe'tia wa'arɥ.

⁴ Cũ core yu'tiwī:

—¿De'ro weecjo yu'ure wereti? Yu'u pacɥ cũu'que ejawe'e yu'ure yujurɥ, niwī.

⁵ Tojo nimicā, co pe'e ti wi'i tĩaco'terārē niwō:

—Nipe'tise cũ dutisenɥcũ queoro weeya.

⁶ Topɥ seisparɥ ũtā me'rā wee'queparɥ niwũ. Judío masā ña'asere coerā aco poseyeparɥ niwũ. Ni'cārūrē aco cincuenta o setenta litro sājāseparɥ niwũ. ⁷ Jesú ti wi'i tĩaco'terārē niwī:

—A'teparɥɥ acore piosāaña.

Na cũ dutironojōta weewā. Teparure añurō piosāamu'muō'owā. ⁸ Tojo wéeca be'ro Jesú narē niwī:

—Cã'rõ bosenumũ sũ'ori weegú tiropu waamii, miaña, niwĩ.

Na "Jau" ni, miawã.

⁹ Ti bosenumũ sũ'ori weegú Jesú weesere masiticũ niwĩ. Topu tĩaco'terã dia'cũ aco ní'quere cũ vino ducayu'quere masiãwã. Ti bosenumũ sũ'ori weegú tere sĩ'rĩña'gũ, omocã du'te'cure pijio, niwĩ:

¹⁰ —Ne waro vino tĩarã, añusere tĩamũ'tāsama. Pajiro sĩ'rĩca be'ropu mejõ nisema tĩabu'ipeosama. Mũ'ũ añuse vino pe'ere be'ropu tĩadutiapã.

¹¹ Jesú a'tere Galilea wãmetiro Caná wãmetiri macãpu weewĩ. A'te ne waro cũ tutuaro me'rã wee'lonũ'cã'que ni'i. Tere ĩ'arã, ũsã cũ bu'erã cãrẽ ějõpeowũ.

¹² Tojo wa'aca be'ro Jesú Capernau wãmetiri macãpu wa'awĩ. Cũ paco, cũ acabijirã cũ me'rã wa'awã. ũsã cũ bu'erã quẽ'rã wa'awũ. Ti macãpure ũsã pejeti numũrĩ niwũ.

Jesú Ő'acũ wi'ipũ nirãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Judío masã bosenumũ Pascua wãmetiri bosenumũ duporo niwũ. Ti bosenumũ na ñecũsumũa Egiptopu ní'cãrã wija'quere wãcũrĩ bosenumũ niwũ. Ti bosenumũ duporoacã Jesú Jerusalẽpu wa'awĩ. ¹⁴ Topu etagu, Ő'acũ wi'ipũ wa'awĩ. Ti wi'ipure wa'icũrã duarãrẽ ĩ'awĩ. Na wecuare, ovejare, tojo nicã bujare duawã. Na wẽjẽ, Ő'acũrẽ ũjũamorõpeojã niwã. Āpẽrã quẽ'rã apeye di'ta cjasere niyeru ducayuri masã topu dujiãwã. ¹⁵ Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú tãrãrĩ dare apowĩ. Ti da me'rã wa'icũrã duarãrẽ, na yarã ovejare, wecuare tãrãnuũwĩrõpe'ocã'wĩ. Niyeru ducayuri masã pe'ere niyerure õrẽstedijowĩ. Na ye mesarire tuuquecũupe'ocã'wĩ. ¹⁶ Buja duarãrẽ niwĩ:

—Ā'rãrẽ miiwijaaya. Yu'ũ pacu ya wi'ire duari wi'i weeticã'ña.

¹⁷ Cũ tojo weecã ĩ'arã, toduporocjũ Davi cũ oja'quere ũsã wãcũwũ. Cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Ő'acũ, mũ'ũ ya wi'ire ma'iyũ'rũmajã'a.

Na mũ'ũ ya wi'ire ña'arõ weecã ĩ'agũ, pũrõ bujaweti'i, ni ojacu niwĩ.

¹⁸ Judío masã wiorã cũ cõ'awĩrõcã ĩ'arã, Jesure sãrĩtiña'wã:

—¿Noanojõ dutiro me'rã mũ'ũ duari masãrẽ cõ'awĩrõmasĩti? Mũ'ũ tojo weemasĩsere wee'ose me'rã ĩ'õña ũsãrẽ.

¹⁹ Jesú narẽ yũ'tiwĩ:

—A'ti wi'ire cõ'acã'ña. I'tia numũ be'ro yũ'ũ apoguti tja.

²⁰ Wiorã cūrē niwā:

—Basiowe'e. A'ti wi'ire wéerã, cuarenta y seis cū'marī yoogowã. ¿Mu'u pe'e i'tia nũmu be'ro tu'ajanu'cõgũsari tja? niwã.

²¹ Jesú ti wi'ire ucũgũ, cū ya upure ucũgũ weewĩ. ²² Ūsã cū ucũ'quere cū wērĩ masãca be'ropu tu'omasĩwũ. Tere wãcūrã, cū ucũ'quere "Diacjũta nipĩ", ni ějõpeowũ. Tojo nicã Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cūrē oja'que quẽ'rãrẽ ějõpeowũ.

Jesú masã wãcũsere ĩ'ape'ocã'sami nise ni'i

²³ Pãjãrã Jerusalẽpu Pascua bosenuũmũrẽ nerẽwã. Na Jesú tutuaro me'rã weel'osere ĩ'awã. Tere ĩ'arã, Ō'acũ o'ó'cu nimi nĩrã, cūrē ějõpeowã. ²⁴⁻²⁵ Jesú pe'e narẽ ĩ'amasĩpe'ogũ, ne ãpẽrã werero marĩrõ cū basu masã na wãcũsere masĩpe'ocã'wĩ. Tojo weegu cū "Yũ'ure ějõpeoma", nitiwĩ.

3

Nicodemo Jesú me'rã ucũ'que ni'i

¹ Ni'cũ fariseo masũ Nicodemo wãmetigu niwĩ. Cū ãpẽrã judío masã wiorã me'rã niwĩ. ² Ni'cã ñami Nicodemo Jesú tiropu ĩ'agũ etawĩ. Jesure ucũwĩ:

—Ūsãrẽ bu'egu, Ō'acũ mu'u me'rã nimi. Tojo weegu cū tutuaro o'oro me'rã mu'u weel'omasĩ'i. Mu'u weel'o'quere ĩ'arã, ũsã a'tiro masĩ'i. Ō'acũ ũsãrẽ bu'edutigũ mu'urẽ o'ópĩ.

³ Jesú cūrē niwĩ:

—Mu'urẽ nirõta nigũti. Ne ni'cũ ne waropu cū bajuanu'cã'caro weronojõ bajuaapotigu, ne Ō'acũ tiropu wa'amasĩtisami.

⁴ Nicodemo cūrē sērĩtiña'wĩ:

—¿De'ro basiobosari marĩ bucuáca be'ro apaturi majãmisãjãa, marĩ paco ya paapu bajuacã tja? Marĩ pacopure apaturi bajuamasĩtisa'a.

⁵ Jesú cūrē yu'tiwĩ:

—Mu'urẽ diacjũta nigũti. Ne aco me'rã wãmeyeno'tigu, tojo nicã Espĩritu Santu ducayuno'tigu, Ō'acũ tiropu sãjãamasĩtisami. ⁶ Masã põ'rã masãta nima. Náta tja Espĩritu Santu me'rã bajuaaporã, Ō'acũ põ'rã wa'asama.

⁷ Yũ'u "Nipe'tirã ne waropu bajuanu'cã'caro weronojõ apaturi bajuaaporoua'a" nisere tu'ogũ, tu'omarĩaticã'ña.

⁸ Espĩritu Santu me'rã ducayusere ucũgũ wee'e. Espĩritu Santu wĩ'rõ weronojõ nimi. Wĩ'rõ no'o uaro busu wẽetuuwã'cãsa'a. Masĩno'ña marĩ'i, ¿no'opu cjase

a'tiapari? “Topu wa'aro wee'e”, nino'ña mar'i. Te weronojō Espiritu Santu masārē apaturi bajuaapocã weese i'ano'ña mar'i, niwĩ Jesú.

⁹ Nicodemo sērītiña'wĩ tja:

—¿De'ro wee Espiritu Santu me'rã bajuata basiosari?

¹⁰ Jesú cūrē yu'tiwĩ:

—¿Mu'u Israe curuacjārārē Ō'acũ ye cjasere bu'egu nimigũ, a'tere masīweti? ¹¹ Mu'arē diacjũta nigũti. Ūsã masīsere, ūsã i'a'quere musārē werewu. Musã ějōpeowe'e. ¹² A'ti nucũcã cjasere yu'u ucũcã marĩcārē, musã ějōpeowe'e. Ū'muse cjasere yu'u werecãma, memorõta yu'are ějōpeotibosa'a.

¹³ »Ne ni'cũ masũ u'musepũre wa'aña'dijati'cu marĩmi. Yu'u ni'cũta u'musepu ní'cu dijatiwu. Yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu u'musecjũ ni'i. Tojo weegu yu'u u'muse cjasere masĩ'i.

¹⁴ »Duporopu yucu marĩrõ, masã marĩrõpu Moisé aña queose na wee'cure u'muarõ yucugupu yoocu niwĩ. Moisé añarē wee'caronojõta masã yu'are u'muarõpu yoorāsama. ¹⁵ Nipe'tirã yu'are ějōpeorã, pecame'epu wa'asome. Ō'acũ me'rã catinu'cūrāsama, niwĩ Jesú.

Ō'acũ cũ macũ ni'cũ nigūrē o'ó'que ni'i

¹⁶ Ō'acũ a'ti nucũcãcjārārē uputu ma'igũ, cũ macũ ni'cũ nigūrē o'ó'cu niwĩ. Te me'rã nipe'tirã cũ macūrē ějōpeorã, pecame'epu wa'asome. Na cũ me'rã catinu'cũcã'rāsama. ¹⁷ Ō'acũ a'ti turicjārārē bu'iri da'regati ní'gũ mejēta cũ macūrē o'ó'cu niwĩ. Narē yu'rũogu pe'e tojo weecu niwĩ.

¹⁸ Ō'acũ cũ macūrē ějōpeorārē bu'iri da'reesome. Cũ macũ ni'cũ nigūrē ějōpeoticã pũrĩcārē, bu'iri da'regusami. ¹⁹ A'tiro ni'i. Jesucristo s'i'ose weronojō nimi. Cũ Ō'acũ yere i'ogũ a'tiwĩ. Cũ a'ticã, a'ti nucũcãcjārã cūrē uaticārã niwã. Cūrē uaronojō o'orã, ña'arõ weese pe'ere uaripejayurã, na'itĩ'arõpu nirã weronojō nicārã niwã. ²⁰ Nipe'tirã ña'arõ weerã Ō'acũ macūrē uatima. Na ña'arõ weesere bajurēcã uatirã, cũ pu'to nisĩ'rĩtima. ²¹ Añurõ weerã pe'e cũ pu'to sirutuma. Na tojo weecã, nipe'tise na weesere “Ō'acũ uaronojō weema”, bajuyoropu ni masĩno'o.

Juã wãmeyeri masũ Jesú yere ucũ'que ni'i

²² Jesú Nicodemorē ucũca be'ro Judea wãmetiropu ūsārē cũ bu'erārē su'ori wa'awĩ. Topũre masārē wãmeyerã, yoacurecãpũta niwũ. ²³⁻²⁴ Juã wãmeyeri masũ cūrē bu'iri da'reri wi'ipu sõrõatji duporo cũ quē'rã wãmeyegu weewĩ Enón wãmetiri macãpu. Enón Salim wãmetiro pu'to niwũ.

Topure dia pajiri maa niwã. Masã cũ tiropu wãmeyedutirã wa'awã.

²⁵ Cũ tojo weeri cura ni'cã numu Juã bu'esere siruturã ni'cũ judío masũ me'rã du'sasowã'cõcãrã niwã. Judío masã coewuasenojõ me'rã du'sasocãrã niwã.

²⁶ Tojo wa'aca be'ro cũ bu'erã Juãrẽ nicãrã niwã:

—Ûsãrẽ bu'egu, sõ'onícatero Jordã siaquijipu mu'u me'rã ní'cu, ùsãrẽ mu'u were'cu ni'cãrõacãrẽ cũ wãmeyegu weeami. Nipe'tirã cõrẽ siruturã weema.

²⁷ Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũ dutíticã, masã cõrẽ sirututibosama. ²⁸ Musã yu'u were'quere tu'otojawu. Yu'u "Õ'acũ bese'cu mejëta ni'i", niwã. Yu'u cũ duporo o'óyumu'tã'cu ni'i. ²⁹ A'tiro pe'e ni'i. Ni'cũ omocã du'tecã, cũ numo cũ yago se'saro nisamo. Cũ me'rãcjũ cũ du'tecã ï'agũ, e'catitamusami. Jesú ã'rĩ omocã du'te'cu weronojõ nimi. Masã cõrẽ siruturã cũ numo weronojõ nima. Tojo weegu yu'u cũ me'rãcjũ masã cõrẽ sirutucã ï'agũ, e'catitamu'u. ³⁰ Masã ï'orõpu cũ siape me'rã yu'u bu'ipu wa'agusami. Yu'u pe'e mejõ nigũ tojagúsa'a, nicu niwĩ Juã cũ bu'erãrẽ.

Õ'acũ macũ u'musecjũpu a'ti'que ni'i

³¹ Juã cũ bu'erãrẽ ninemocu niwĩ tja:

—Jesú u'musepu a'ti'cu nipe'tirã yu'rũoro nimi. A'ti di'tacjũ a'to cjasere ucũsami. Û'musepu a'ti'cu pe'e nipe'tirã yu'rũoro nimi. ³² Cũ u'musepu ï'a'quere, cũ tu'o'quere ucũsami. Ne ni'cũ cũ ucũsere ëjõpeotisami. ³³ Tojo nimicã, no'o ni'cãrẽrã cõrẽ ëjõpeoma. Na cõrẽ ëjõpeorã, "Õ'acũ diacjũta ucũmi", ni ï'oma. ³⁴ Õ'acũ Jesucristore Espíritu Santure cuoyu'rũmajãcã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ pacu yere ucũmi. ³⁵ Õ'acũ cũ macũrẽ ma'ígũ, nipe'tisere, nipe'tirãrẽ dutimasísere o'ocu niwĩ. ³⁶ Cũ macũrẽ ëjõpeorãnojõ catinu'cũsere cuoma. Cõrẽ ëjõpeosĩ'rítirã pe'e Õ'acũ tiropu wa'asome. Õ'acũrẽ uputu bu'iri da'reno'rãsama.

4

Jesú Samariacjõ me'rã ucũ'que ni'i

¹⁻³ Pãjãrã masã Jesure sirutuwã. Juã wãmeyeri masũ yu'rũoro ùsã Jesú bu'erã pe'e masãrẽ wãmeyewu. Jesú cũ basu narẽ wãmeyetiwĩ. A'te, pãjãrã masã sirutuse, wãmeyese quetire fariseo masã tu'ocãrã niwã. Te quetire tu'oapã ní'gũ, Jesú Judeapu ní'cu Galileapu wa'awĩ.

⁴ Topu wa'agu, cũ Samaria di'tapu yu'rũwã'cãwĩ. ⁵ Ti di'tapure Sicar wãmetiri macãpu etawĩ. Ti macã pu'to

duporocjũ Jacob cũ macũ Joseré o'óca di'ta niwũ. ⁶ Topu aco waari pe Jacob cũ wéeca pe niwũ. Jesú to yu'ruagu, caributia wa'awĩ. Tojo weegu dajaritero nicã ti pe sumu-topu soogu ejanujãwĩ.

⁷⁻⁸ Cũ topu dujiri cura ũsã ba'ase duurã wa'arã macãpu pi'awu. ũsã topu nirĩ cura ni'cõ numio Samariacjõ ti pepure aco waago etaco niwõ. Jesú core nicu niwĩ:

—Yu'ure aco tĩaña.

⁹ Co cãrẽ yu'tico niwõ:

—¿De'ro weegu mu'u judío masũ nimigã, yu'u Samariacjõrẽ aco sãriti? nico niwõ. Titapure judío masã Samaria di'tacjãrã me'rã ne a'mesũ'aticũcãrã niwã. Te ye bu'iri cãrẽ tojo nico niwõ.

¹⁰ Jesú nicu niwĩ:

—Mu'u Õ'acũ masãrẽ o'osere masĩtisa'a. Yu'u quẽ'rãrẽ masĩtisa'a. Mu'u masĩgõ pũricã, yu'ure sãrĩboapã. Mu'u sãrĩcã, yu'u pe'e aco catise o'ose warore o'oboapã.

¹¹ Co ninemoco niwõ tja:

—¿Ñe'e me'rã mu'u acore waamiibosari? A'ti pe ũ'cũa ni'i. ¿No'opu mu'u aco catise o'osere bocabosari? ¹² Marĩ ñecũ Jacob a'ti pe cjasere sĩ'rĩcu niwĩ. Cũ põ'rã, cũ yarã ecarã quẽ'rã sĩ'rĩcãrã niwã. Cũ marĩrẽ a'ti pere cũucu niwĩ. ¿Mu'u pe'e cũ nemorõ niti?

¹³ Cũ core yu'ticu niwĩ:

—Nipe'tirã a'ti pe cjase acore sĩ'rĩrã, apaturi acowuorãsama. ¹⁴ Yu'u o'ose pe'ere sĩ'rĩrã, ne acowuosome. Napure na ye ejeripõ'rãrĩpu aco o'mabũronu'cũrõ weronojõ nirõsa'a. Na catinu'cũcãrãsama.

¹⁵ Co cãrẽ nico niwõ:

—To pũricãrẽ yu'ure te acore o'oya. Mu'u yu'ure o'ocã, yu'u acowuosome. Tojo nicã a'ti pepure aco waasĩ'rĩgõ ĩ'anu'cũsome, nico niwõ.

¹⁶ Jesú core nicu niwĩ:

—Mu'u marãpure pijigo wa'aya.

¹⁷ Co cãrẽ yu'tico niwõ:

—Yu'u marãpu marĩgõ ni'i.

Jesú core nicu niwĩ:

—Mu'u “Marãpu moo'o” nígõ, diacjũta yu'tiapu.

¹⁸ Mu'u ni'cãmocurã umua me'rã marãputiña'co nimiwũ. Ni'cãrdacã mu'u cuogu mu'u marãpu diacjũ nitimi. Mu'u ucũse diacjũta ni'i.

¹⁹ Tojo nicã tu'ogo, Jesure nico niwõ:

—Mu'u Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nisa'a. ²⁰ ũsã ñecũsumua Samariacjãrã sicu ũrũgũpu Õ'acũrẽ ejõpeocãrã

niwã. Musã judío masã pe'e "Jerusalẽpu Õ'acũrẽ ãjõpeorõa'a", ni wãcũ'u, nico niwõ.

²¹ Jesú core nicu niwĩ:

—Yũ'u ucũsere tu'oya. Cã'rõacã du'sa'a sicu ãrũgũpu wa'atimirã, Jerusalẽpu wa'atimirã musã Õ'acũrẽ ãjõpeoatjo. ²² Musã Samariacjãrã musã ãjõpeosere añurõ tu'omasõtisa'a. Æsã pũrĩcã ãsã ãjõpeosere mas'i. A'tiro ni'i. Masãrẽ yu'rõoacju judío masũ nigũsami. ²³ ãjõpeoritero etarosa'a. A'tiro nicãrẽ nitoja'a. Masã Õ'acũrẽ diacjũta ãjõpeorã na ye ejeripõ'rãrĩpu ãjõpeorãsama. Õ'acũ cãrẽ ãjõpeorãrẽ tojo ãjõpeocã uasami. ²⁴ Õ'acũ bajutigũ nimi. Cũrẽ ãjõpeorã ejeripõ'rãrĩpu diacjũta ãjõpeorõa'a.

²⁵ Co cãrẽ nico niwõ:

—Yũ'u mas'i. Mesías, Õ'acũ cũ bese'cu Cristo, a'tigũsami. Cũ a'tigũ, marĩrẽ nipe'tisere werẽgũsami, nico niwõ.

²⁶ Tojo nicã tu'ogu, core nibajũrẽcu niwĩ:

—Yũ'u mu'u me'rã ucũgũ Õ'acũ bese'cuta ni'i.

²⁷ Na a'tiro nirĩ cura ãsã ba'ase duurã eja'cãrã Jesú tiropũre etawũ. Æsã Jesú numio me'rã ucũcã ã'arã, ã'amarĩa wa'acãti. Ne ni'cũpũta cãrẽ "¿Ñe'enojõrẽ uago weeati? o ¿ñe'enojõ cjasere ucũrã weeati?" ni sãrĩtiña'ma'atiwũ.

²⁸ Æsã na tiropũ etacã ã'agõ, co aco waatjũre topũta dupocã, macãpu wa'a wa'awõ. Topũre etago, masãrẽ werẽco niwõ:

²⁹ —Musã quẽ'rã ã'arã a'tia. Sõ'o, ni'cũ umũ niami. Cũ yũ'u de'ro wee'quere masĩpe'ocã'mi. Cũ Õ'acũ bese'cuta niapĩba, nico niwõ.

³⁰ Be'ro co tojo werẽcã tu'orã, na Jesú tiropũ ã'arã a'ticãrã niwã. ³¹ Na a'tiri cura ãsã Jesure ba'ase ecarã weemiwũ.

³² Cũ ãsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u ba'ase cuosere musã masõtisa'a.

³³ Tojo nicã tu'orã, ãsã cũ bu'erã "¿Apẽrã cãrẽ ba'ase ecatojapari?" ni a'merĩ sãrĩtiña'wũ.

³⁴ Jesú ãsãrẽ niwĩ:

—Õ'acũ yũ'ure o'õwĩ. Yũ'u cũ uaro weegũ wee'e. Cũ weeduti'quere weepe'ogu, yũ'u ba'agũ weronojõ tu'oña'a. ³⁵ Musã a'tiro ni wãcũ'u: "Ba'paritise mujĩpũrĩ du'sa'a otese dũcatiatjo." Yũ'u pe'e ã'acãma, pupi ñairõpu wee'e. Jesú a'tiro ucũgũ, masãrẽ ucũgũ weewĩ. Na cũ ucũsere ãjõpeoatjo cã'rõ du'sa'a nĩgũ, tojo niwĩ. ³⁶ Ote'quere tũ'rẽrĩ masũ cũ da'ra'que wapa wapeyeno'sami. Ærĩ da'ragũ weronojõ masãrẽ ãjõpeocã weegũ quẽ'rãrẽ yũ'u wapayegusa'a. ãjõpeorã, na catinu'cũcã'rãsama. Ne

waro weremu'tã'cu, apĩ werenemoturiawã'cãgũ na were-
sere êjõpeocã ï'arã, na p̄arãputa e'catirãsama. ³⁷ Masã
ucũw̄aronojõp̄uma a'tiro ni'í: "Ni'cũ ne waro otesami.
Be'ro te ducare miirĩ masũ apĩ nisami tja." ³⁸ Musã
yu'u bu'erã te weronjõ ni'í. ãp̄erã Õ'acũ ye cjasere
weremu'tãcãrã niwã. Ni'cãrõacãrẽ yu'u musãrẽ na
weremu'tã'quere werenemodutigu o'ó'o. Musã werese
me'rã narẽ yarã wa'acã weerãsa'a, niwĩ Jesú.

³⁹ Samariacjõ co ya macãcjãrãrẽ a'tiro nico niwõ:

—Sõ'onícũ nipe'tise yu'u wee'quere masĩpe'ocã'mi. Co
tojo nicã tu'orã, pãjãrã cũrẽ êjõpeowã. ⁴⁰ Tojo weerã Jesú
tiropu a'ti, cũrẽ na tiropu tojadutiwã. Cũ na tiropure p̄a
numu tojaque'awĩ. ⁴¹ Be'ro Jesú cã weresere tu'orã, pãjãrã
êjõpeonemowã. ⁴² Be'ro numiorẽ niwã:

—Ûsã mu'u were'que me'rã dia'cũ cũrẽ êjõpeowe'e. Ûsã
basu cũ ucũsere tu'oapu. Tojo weerã cũrẽ êjõpeo'o. Ûsã
masĩ'í. Diacjũta niapã. Cũ Õ'acũ bese'cu a'ti turicjãrã
masãrẽ yu'rũogu nimi, niwã core.

Jesú wiogu docacjũ macãrẽ yu'rũo'que ni'í

⁴³ P̄a numu Samariacjãrã me'rã níca be'ro Jesú Galilea
di'tapu wa'awĩ. ⁴⁴ Toduporo a'tiro niwĩ Jesú:

—Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ cũ ya di'tacjãrã
êjõpeotisama. ⁴⁵ Tojo nimicã, cũ ya di'ta Galileapu etacã,
masã tocjãrã pe'e cũrẽ añurõ ñe'ewã. Na quẽ'rã Jerusalẽpu
judío masã bosenumu Pascua ï'arã ejacãrã niwã. Topu Jesú
cũ wee'í'o'quere ï'acãrã niwã. Tojo weerã cũrẽ êjõpeowã.

⁴⁶ Jesú Galileapu ejagu, Canãpu aco ní'quere cũ vino
wéeca macãpu apaturi dajawĩ. Ti macãp̄are ni'cũ Galilea
di'ta wiogu docacjũ niwĩ. Cũ, cũ macũ dutitigure Caper-
naupu cuocu niwĩ. ⁴⁷ Cũ, Jesú Judeapu ní'cu Galileapu etapu
nise quetire tu'ogu, Jesú tiropu a'ticu niwĩ.

—Yu'u macãrẽ yu'rũogu a'tia. Cũ wẽrĩse pu'toacãpu
niami, niwĩ.

⁴⁸ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Musã yu'u wee'í'oticãma, êjõpeowe'e.

⁴⁹ Cũ dutitigu pacu pe'e Jesure niwĩ:

—Wiogu, pajaña'ña. Te'a quero yu'u macũ wẽrĩse
duporo.

⁵⁰ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a. Mu'u macũ catisami, niwĩ.
Cũ Jesú tojo nisere tu'ogu, cũ ya wi'ipu tojaa wa'awĩ. ⁵¹ Cũ
dajaguti weeri cura cũrẽ da'raco'terã ma'apu põtẽrĩ, cũrẽ
werecãrã niwã:

—Mu'u macũ catiami.

⁵² Na werecã, “¿De'ro nicã cũ añunũ'cãti?” ni sērītiña'cu niwĩ. Na “Ñamica'a dajaritero be'ro ujaque suruno'ami”, nicãrã niwã.

⁵³ Na werecã, cũ “Jesú yũ'ure ti horata 'Mu'u macũ catisami', niami”, nicu niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã cũ, cũ ya wi'icjãrã Jesure ějõpeocãrã niwã.

⁵⁴ Ti di'ta Galileapũre aco ní'quere vino cũ dũcayũca be'ro wiogu macũrẽ yũ'rũogu, Jesú puati cũ tutuase me'rã weeĩ'ogũ weewĩ. Judea di'tapu ní'cu dajagu, tere weewĩ.

5

Jesú sijamasitigure yũ'rũo'que ni'i

¹ Wiogu docacjũ macũrẽ yũ'rũoca be'ro Jesú Jerusalẽpu judío masã bosenuũ ĩ'agũ majãmitojaawĩ tja. ² Jerusalẽrẽ sã'rĩsãaca sã'rĩrõpũre ni'cã sope Oveja wãmetiri sope niwũ. Ti sope pu'to na u'arãtirã apõca pe niwũ. Ti pe hebreo ye me'rã Betsaida wãmetiwũ. Ti pe sumutopũre ni'cãmocuse tucũrĩ ti'aya marĩse tucũrĩ niwũ. ³⁻⁴ Te tucũrĩpu pãjãrã dutitirã nucũcãpu cũñawã. Caperi bajuno'tirã, opa cõ'ñerĩ sjarã, tojo nicã sijamasitirã niwã. Ti ditarapũre wãcũña marĩrõ ni'cãrẽtiri Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ dijatamũjãpu. Dijata, acore a'meña'cã weemũjãpu. Cũ tojo wéeca be'ro ti pepu doqueñojãmu'tãgũ yũ'rũono'pu. Tojo weerã na cũ yũ'rũosere co'terã, topu cũñacãrã niwã. ⁵ Topũre ni'cũ dutitigu niwĩ. Treinta y ocho cũ'marĩ wa'acaro niwũ cũ dutitiwã'cõca be'ro. ⁶ Jesú ti ditara tiropu yũ'rũagu, topu cũñagũrẽ ĩ'awĩ. Cũ yoacã dutiticã ĩ'agũ, cũrẽ sērītiña'wĩ:

—¿Mu'u yũ'rũono'sĩ'rĩsari? niwĩ.

⁷ Cũ Jesure yũ'tiwĩ:

—Wiogu, yũ'ure ne weetamugũ marĩmi. Nipe'tisetiri aco a'meña'rĩ cura yũ'u ti pepu sãjãasĩ'rĩcã, ãpẽrã yũ'u duporo sãjãamu'tãmũjãwã.

⁸ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, wa'agusa'a.

⁹ Cũ tojo nirĩ cura yũ'rũono'cupu tojawĩ. To be'ro wã'cãnu'cã, cũ cũñarõrẽ tuutũrẽ, sijanũ'cãwĩ. Cũrẽ yũ'rũoca nuũu sauru niwũ. ¹⁰ Tojo weerã yũ'rũono'cu cũ cũña'carore o'macã ĩ'arã, judío masã wiorã cũrẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weeguti mu'u ni'cãcã marĩ soodutĩca nuũu sauru nimicã, mu'u cũñarõrẽ o'masijati? Marĩrẽ tojo weedutiwe'e.

¹¹ Cũ narẽ yũ'ticu niwĩ:

—Yũ'ure yũ'rũo'cu “Mũ'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, o'mawã'cãgũsa'a”, niami.

12 Na cũrẽ nicãrã niwã:

—¿Noanojõ mũ'urẽ tojo weedutiati?

13 Cũ Jesure masĩticũ niwĩ. Jesú sijamasĩtigũre yũ'rũoca be'ro pãjãrã masã wa'teropũ morẽsu'uwã'cãwĩ. Tojo weegũ cũrẽ ï'amasĩticũ niwĩ. 14 Be'ro Jesú Õ'acũ wi'ipũ cũrẽ bocaejagũ, niwĩ:

—Añurõ weepa. Mũ'u yũ'rũono'cupũ ni'i. Apaturi ña'arõ weenemoacupa. Mũ'u ña'arõ weenemogũ, nemorõ ña'arõ yũ'rũgusa'a, niwĩ.

15 Jesú tojo nicã tũ'ogũ, judío masã wiorãrẽ weregũ wa'acu niwĩ:

—Yũ'ure yũ'rũo'cu Jesú wãmeticũ niami.

16 Cũ tojo nicã tũ'orã, judío masã wiorã Jesú cũ sauru nicã masãrẽ yũ'rũo'que quetire masĩcãrã niwã. Tojo weerã cũ me'rã a'pepũrĩnũ'cã, cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩcãrã niwã.

17 Jesú narẽ niwĩ:

—Yũ'u pacũ da'ranu'cũcã'mi. Yũ'u quẽ'rã da'ranu'cũcã'a, niwĩ Jesú.

18 Sauru nicã da'radutitiserẽ Jesú yũ'rũnũ'cãse bu'iri wiorã cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩwã. Be'ro cũ Õ'acũrẽ “Yũ'u pacũ nimi” nisere tũ'orã, nemorõ cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩwã. “Cũ tojo nígũ, Õ'acũrẽ ni'cãrõwijigũ weemi”, niwã.

Jesucristo cũ ye quetire werese ni'i

19 Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ weregũti. Yũ'u Õ'acũ macũ yũ'u se'saro apeyenojõ weemasĩwe'e. Yũ'u pacũ weesere ï'a'a. Te dia'cũrẽ wee'e. A'tiro ni'i. Nipe'tise yũ'u pacũ weesere yũ'u quẽ'rã tere wee'e. 20 Yũ'ure ma'ígũ, yũ'u pacũ nipe'tise cũ weesetiserẽ ï'omi. Ni'cãrõacã sijamasĩtigũre yũ'rũo'que nemorõ be'ropũre weegũsami. Musã tere ï'amarĩarãsa'a. 21 Yũ'u pacũ masã wẽrĩ'cãrãrẽ masõmi. Cũ weronojõ yũ'u quẽ'rã yũ'u masõsĩ'rĩrãrẽ masõgũsa'a. 22-23 Yũ'u pacũ masã weesetiserẽ besetimi. Yũ'u pe'ere masãrẽ “Añurõ weema” o “Ña'arõ weema” ni, besedutiwĩ. Nipe'tirã yũ'u pacũre añurõ ucũma. Yũ'u quẽ'rãrẽ añurõ ucũato nígũ yũ'ure masãrẽ besedutimi. Yũ'ure añurõ ucũtirã, yũ'ure o'ó'cu quẽ'rãrẽ añurõ ucũtima.

24 »Diacjũta nigũti. Yũ'u nisere tũ'orã, yũ'ure o'ó'cure ãjõpeorã catinu'cũsere cõoma. Na bu'iri da'reno'some. Na pecame'epũ wa'abo'cãrã yũ'rũwetitojama. 25 Diacjũta nigũti tja. Cã'rõacã dũ'sa'a Õ'acũrẽ moorã yũ'ure ãjõpeoatjo. Na ãjõpeoritero nitoja'a. Yũ'u ucũsere tũ'o,

tere weerã catinu'cũcã'rāsama. ²⁶ Yũ'u pacũta masãrẽ catinu'cũsere o'omasĩmi. Cũta masãrẽ catinu'cũcã weedutigu yũ'ũre o'ómi. ²⁷ Ō'acũ yũ'ũre masãrẽ besedutisere cũuwĩ. Yũ'u cũ macũ masã weronojõ upũtigu nitjãgũ, masãrẽ bese'e. ²⁸ Mũsã a'tere tũ'orã, ƣcũaticã'ña. Ni'cã nũmũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrã yũ'u ucũsere tũ'orãsama. ²⁹ Tere tũ'orã, masãperipũ ní'cãrã masãpe'tiarãsama. Añurõ weeseti'cãrã catinu'cũajã masãrãsama. Ñã'arõ wee'cãrã pe'e bu'iri da're bajuriono'ajã masãrãsama, niwĩ Jesú.

Jesucristo "A'te ye bu'iri yũ'u Ō'acũ macũ ni'i" nise ni'i

³⁰ Jesú wiorãrẽ ninemowĩ tja:

—Yũ'u basu, yũ'u se'saro masãrẽ besemasĩtisa'a. Yũ'u pacũ ƣaro, cũ dutironojõ yũ'u bese'e. Yũ'u ƣaro weesĩ'rĩsere weewe'e. Yũ'u pacũ yũ'ũre o'ó'cũ ƣaro wee'e. Tojo weegu yũ'u besese queoro ni'i. ³¹ Yũ'u basu yũ'u weesere añurõ ucũcã, "Mũ'u ucũse wapamarĩ'i", nibosa'a. ³² Apĩ nimi yũ'u ucũsere "Añu ni'i" nigũ. Cũ tojo nigũ yũ'u pacũ Ō'acũta nimi. Cũ yũ'ũre "Mũ'u weese añu ni'i" nise pũrĩcã, wapati'i. ³³ Mũsã Juã wãmeyeri masãpũre yé cjasere sẽrĩtiña'dutirã o'ó'cãrã niwũ. Cũ queoro yũ'ticu niwĩ. ³⁴ Yũ'u, yé cjasere masã añurõ ucũato nisere a'magũ mejẽta wee'e. Mũsã yũ'rucã ƣasã'a. Tojo weegu a'tiro ucũ'u. ³⁵ Juã sĩ'omũ'tãgũ weronojõ niwĩ. Sĩ'ócjamarĩcã ƣjãrõ, añurõ bo'reyusa'a. Te bo'reyuse weronojõ yé quetire añurõ ĩ'owĩ. Mũsã cũ ucũsere tũ'orã, yoaticã tere e'catiũ. ³⁶ Yũ'u weeĩ'o'que Juã ucũ'que nemorõ wapati'i. Yũ'u pacũ weeduti'que ni'i. Tojo weese me'rã yũ'u pacũ diacjũta yũ'ũre o'ó'wĩ nisere ĩ'o'o. ³⁷ Tojo nicã yé cjasere yũ'u pacũ, yũ'ũre o'ó'cũ añurõ ucũmi. Mũsã Ō'acũ ucũsere tũ'owe'e. Cũ bajusere ĩ'awe'e. ³⁸ Tojo nicã yũ'ũre cũ o'ó'cũre ějõpeowe'e. Tojo weero cũ ucũse mũsãrẽ sãjãwe'e. ³⁹ Mũsã catinu'cũsere bocarãsa'a nĩrã, Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ wiopesase me'rã bu'enu'cũcã'a. Mũsã ti pũrĩ cjasere bu'érã, yé quetireta bu'e'e. ⁴⁰ Mũsã catinu'cũsere ƣamirã, yũ'ũre ějõpeosĩ'rĩwe'e.

⁴¹ »Masã yũ'ũre añurõ ucũcã ƣawe'e. ⁴² Yũ'u mũsãrẽ ĩ'amasĩ'i. Mũsã Ō'acũrẽ ma'íwe'e. ⁴³ Yũ'u, yũ'u pacũ ƣaro a'topũre a'tiũ. Tojo weemicã, mũsã yũ'ũre ƣawe'e. Apĩ cũ ƣaro a'tigu pe'ere mũsã ƣarãsa'a. ⁴⁴ Mũsã basuta mũsã weesere a'merĩ "Añu'u", nicũña'a. Ō'acũ ni'cũ nigũ "Añu'u" nise pe'ere a'mawe'e. Tojo weecũñarã, ¿de'ro wee mũsã yũ'ũre ějõpeobosã? ⁴⁵ Mũsã "Cũ pacũpũre weresãgũsami", ni wãcũticã'ña. Mũsã ějõpeo'cũ

Moiséta musārē weresāgũsami. Musā a'tiro wācũ'u: "Moisé duti'quere queoro wee'e. Tojo weerā u'musepu wa'arāsa'a", ni wācũ'u. ⁴⁶ Musā cũ oja'quere ějõpeorā pũrĩcā, yu'u quē'rārē ějõpeobosa'a. Moisé cũ oja'que, yé quetita niwũ. ⁴⁷ Cũ yu'ure oja'quere ějõpeotirā, ¿de'ro wee musā yu'u ucũsere ějõpeobosau? niwĩ Jesú.

6

Jesú ni'cāmocusetiri mil umuarē eca'que ni'i
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Jerusalēpu sijamasitigure yu'ruóca be'ro Jesú Galileapu dajatojaawĩ tja. Topu nígũ, Galilea cja ditara ape pã'rēpu pē'awĩ. Ti ditarata Tiberia wāmetiwu. ² Masā cũ wee'ose me'rā dutitirārē yu'ruocā ĩ'arā, pājārā sirutuwā. ³ Ūsā ape pã'rēpu pē'atarā, ũrũgũpu mujāa, dujiwu. ⁴ Titare judío masā bosenuwu wa'atjo Pascua cã'rōacā du'sawu. ⁵ Jesú pājārā masā cūrē sirutucā ĩ'agũ, Felipere niwĩ:

—¿No'opu marĩ na pājārārē ecajtjere ba'ase duurā wa'arāsari?

⁶ Felipere ¿de'ro yu'tigusari? nígũ, tojo sērĩtiña'wĩ. Jesú pe'e cũ weeatjere masĩyutojacu niwĩ. ⁷ Felipe cūrē yu'tiwĩ:

—Ocho mujĩpũrĩ da'rase wapa narē marĩ pã duu ecacā, ne ba'abocatisama.

⁸ Cũ tojo nicā tu'ogu, ũsā me'rācjũ André, Simó Pedro acabiji Jesure niwĩ:

⁹ —A'tore ni'cũ wĩ'magũ nimi. Cũ ni'cāmocuse pã cebada me'rā wee'quepagare cuomi. Tojo nicā wa'i puarā cuomi. A'te ba'ase ā'rā pājārārē ne se'sasome, niwĩ.

¹⁰ Cũ tojo nicā tu'ogu, Jesú niwĩ:

—Narē nipe'tirārē dujudutiya. Na dujiro añurõ tátiwu. Tojo weerā nipe'tirā dujiwā. Ni'cāmocusetiri mil umua niwā. ¹¹ Be'ro Jesú pãrē mii, Ō'acūrē e'catise o'owĩ. Tu'ajanu'cõ, ũsārē o'owĩ. Be'ro ũsā masā nipe'tirārē ducawaawu. Mejārõta wa'i me'rā quē'rārē weewĩ. Ūsā na ba'asĩ'rĩrõ ejatuaro narē etiwu. ¹² Na ba'a yapíca be'ro Jesú ũsārē niwĩ:

—Na ba'adu'ase cõ'orĩ nígũ, tere seesāañã, niwĩ.

¹³ Ni'cāmocusepaga pã nimi'que ũsā ba'adu'a'quere seesāacãpuma, doce pi'seri mu'muse pi'seri wijawu.

¹⁴ Masā Jesú tojo weecā ĩ'arā, cūrē niwā:

—“Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masũ a'tiacju niapu” ní'cu ā'rĩta nitu'sami.

¹⁵ Na cūrē uputu tutuaro me'rā miaa, wiogu sõrõsĩ'rĩmiwā. Cũ pe'e na tojo weesĩ'rĩsere ĩ'agũ, cũ se'saro nisĩ'rĩgũ ũrũgũpu mujāa wa'awĩ.

*Jesú acopu sijawã'cã'que ni'i**(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)*

16 Be'ro na'ique'awã'cãtiri cura ñsã ditarapu bu'awu.
 17 Bu'ata, Capernaupu wa'arã yucusupu mujãsãjãa, ti ditarare pẽ'anu'cãwũ. Na'inucãaca be'ropu niwũ. Jesú titare bajutiwĩ yujupu. 18 Ñsã pẽ'arĩ cura wĩ'rõ uputu wẽetuuwã'cãtiwũ. Tojo wa'acã, pã'cõrĩ pacase wã'cãwũ. 19 Ñsã yoaro ni'cãmocuse kilómetro wa'aca be'ro Jesú ñsã tiropu a'tigu, acopu sijawã'cãtiwĩ. Cũrẽ ĩ'arã, uputu ucuaawu. 20 Cũ ñsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u ni'i. Uiticã'ña, niwĩ.

21 Ñsã cũrẽ mujãsãjãdutiwũ. Cũ sãjãca be'ro ñsã wa'aro ape pã'rẽpu maata ejabaque'owu.

Masã ditara sumutopu cõ'o'cãrã Jesure a'mase ni'i

22 Ape numu masã ape pã'rẽpu toja'cãrã nituopju me'rã ñsã pẽ'a'quere masicãrã niwã. Tojo nicã “Jesú cũ bu'erã me'rã wa'atiami”, nicãrã niwã. 23 Na tojo nicũñarĩ cura apeye yucusupawu etacaro niwũ. Tepawu Jesú cũ pacure cũ e'catise o'óca be'ro ñsã ba'a'caropu etacaro niwã. Te Tiberia cjasepawu nicaro niwũ. 24 Be'ro masã ape pã'rẽpu toja'cãrã Jesú, cũ bu'erã maricã ĩ'arã, a'tiro weecãrã niwã. Te yucusupawupu mujãsãjãa, Capernaupu Jesure a'marã a'ticãrã niwã.

Jesú masãrẽ werese ni'i

25 Na a'ti pã'rẽpu pẽ'ajarã, Jesure bocaekarã, cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Wioqu, de'ro nicã mu'u pẽ'ajati a'topure?

26 Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Diacjũta nigũti. Musã pã ba'a yapi'que ye bu'iri yu'ure a'ma'a. Yu'u tutuaro me'rã wee'que pe'ere ¿de'ro nirõ weeati? ni tu'omasitisa'a. 27 Musã ba'ase dia'cũrẽ wapata'asĩ'rĩrã, da'raticã'ña. Te maata pe'tise ni'i. Apeye ba'asere a'maña. Te catinu'cũse o'ose ni'i. Tereta yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu musãrẽ o'ogusa'a. Õ'acũ yu'u pacu yu'ure cũ o'ócũ nisere musãrẽ ĩ'otojawĩ.

28 Na cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿De'ro weerãsari ñsã Õ'acũ weeduti'quere añurõ weeyapada'reosĩ'rĩrã?

29 Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ weeduti'que a'tiro ni'i. Yu'ure cũ o'ócure ĩjõpeodutimi.

30 Na cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—¿Ñe'enojõ me'rã ĩ'ogũsari ñsã mu'urẽ ĩjõpeocã? ¿De'ro bajuse weegusari? 31 Marĩ ñecũsumua maná wãmetisere

ba'acārā niwā. Ō'acū ye queti ojáca pūrīpu nírōnojōta te ba'ase u'mūse cjasere cū o'o'que nicaro niwū, niwā Jesure.

³² Cū narē yu'tiwī:

—Diacjūta nigūti. Moisé u'mūse cjase ba'asere o'oticu niwī narē. Yu'u pacu pe'e o'ocu niwī. Cūta masārē ba'ase u'mūse cjase, diacjū cjasere o'omi. ³³ Ba'ase u'mūse cjase u'mūsepū dijati'que ni'i. Masārē catinu'cūcā wee'e.

³⁴ Na cūrē niwā:

—Wioḡu, te ba'asere ūsārē o'onu'cūcā'ña.

³⁵ Jesú narē niwī:

—Yu'uta ba'ase u'mūse cjase ni'i. Catinu'cūcā wee'e. Yu'ure ējōpeosirutuḡu ne ujaboasome. Ne acowuosome. A'tiro ni'i. Ba'a yapigū ujaboatimi. Sī'rī yapigū acowuotimi. A'te weronojō yu'ure ējōpeorā yapirā weronojō añurō tū'oña'nu'cūrāsama. ³⁶ Yu'u toduporo ní'caronojōta yu'ure ī'amirā, musā ējōpeowe'e. ³⁷ Nipe'tirā yu'u pacu o'o'cārā yu'ure ējōpeosama. Yu'ure na ējōpeocā, narē ñe'eticā weesome. ³⁸ Ū'mūsepū ní'cu yu'u uaro weeḡu a'titiwū. Yu'ure o'ó'cu dutiro pe'ere weeḡu a'tiwū. ³⁹ Cū a'tiro uami. Cū yu'ure o'o'cārārē bajuriocā uatimi. Na pecame'epū wa'acā uatimi. Be'ropū a'ti umūco pe'ticā, yu'u narē masōcā uasami. ⁴⁰ Yu'ure o'ó'cu a'tiro weecā uami. "Nipe'tirā yu'ure ējōpeorā catinu'cūcā'rāsama", nimi. Yu'u a'ti umūco pe'ticā, narē masōḡūsa'a, niwī Jesú.

⁴¹ Jesú "Yu'u u'mūsepū dijati'cu ba'ase weronojō nigū ni'i" nicā tū'orā, judío masā wiorā cū me'rā ua wa'awā.

⁴² A'tiro niwā:

—¿Ā'rī tojo ucūḡū, Jesú, José macū mejēta niti? Cū pacure, cū pacore marī masī'i. ¿De'ro weeḡu cū "Ū'mūsepū ní'cu dijatiwū", niti?

⁴³ Na tojo nicā tū'ogū, Jesú niwī:

—Yu'ure ucjaticā'ña. ⁴⁴ Ne ní'cū na uaro yu'ure sirutumasītisama. Yu'ure o'ó'cu yu'u pacu na yu'ure ējōpeocā uasāmi. Cū uasā'cārā dia'cū sirutumāsīsama. Yu'ure siruturārē a'ti umūco pe'ticā, masōḡūsa'a. ⁴⁵ Ō'acū ye queti weremu'tārī masā a'tiro ojacārā niwā: "Ō'acū nipe'tirārē bu'egusami." Tojo weerā nipe'tirā yu'u pacu weresere tū'o ējōpeorā yu'ure siruturāsama.

⁴⁶ »Ne ní'cū masū Ō'acū yu'u pacure ī'atimi. Yu'u cū me'rā ní'cu dia'cū ī'awū. ⁴⁷ Diacjūta nigūti. Yu'ure ējōpeoḡu catinu'cūḡūsamī. ⁴⁸ Yu'u u'mūse cjase ba'ase ni'i. Catinu'cūsere o'o'o. ⁴⁹ Musā ñecūsūmuu yucu marīrō, masā marīrōpū manārē ba'acārā niwā. Tere ba'a'cārā nimirā, wērīa wa'acārā niwā. ⁵⁰ Yu'u pe'e ba'ase u'mūse cjase pe'ere ucū'u. Tere ba'arā, catinu'cūcā'rāsama.

51 Te ba'ase u'musepu dijati'cu yu'uta ni'i. Tere ba'arā, catinu'cūcā'rāsama. Yu'u ba'ase o'ose yu'u upu ni'i. Yu'u upure a'ti umucocjārārē catinu'cūdutigu o'ogati, niwī Jesú.

52 Cū tojo nicā tu'orā, judío masā wiorā a'merī ucūwā:

—¿De'ro wee marīrē ā'rī cū upure ba'adutibosari?

53 Jesú narē niwī:

—Diacjūta nigūti. Musā yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu yé upure ba'atirā, yé díre sī'rītirā, catinu'cūsoma. 54 Yu'u upure ba'arā, yé díre sī'rīrā pe'e catinu'cūcā'rāsama. Na wērica be'ro a'ti turi pe'ticā, narē masōgūsa'a. 55 Yé upu ba'ase waro ni'i. Yé dí sī'rīse waro ni'i. 56 Yé upure ba'agu, yé díre sī'rīgū yu'u me'rā nimi. Yu'u quē'rā cū me'rā ni'i. 57 Yu'u pacu catinu'cūgū yu'ure o'owī. Yu'u cū me'rā cati'i. Tojo weegu yu'u upu ba'agure catinu'cūcā weeguti. 58 Yu'u u'musepu cjase ba'ase dijati'quere ucū'u. A'te ba'ase maná musā ñecūsūma ba'a'que weronojō niwe'e. Na tere ba'amirā, wēria wa'acārā niwā. Yé upure ba'arā pūrīcā catinu'cūcā'rāsama, niwī Jesú.

59 Jesú narē a'tere Capernaupu judío masā nerērī wi'ipu bu'ewī.

Masā Jesure sirutudu'u'que ni'i

60 Jesure siruturi masā cū bu'esere tu'orā, a'tiro niwā:

—Cū werese diasayurua'a. ¿Noa tere tu'omasipōtēobosau?

61 Tojo ucūserē tu'ogu, Jesú narē niwī:

—¿Musā yu'u tojo ucūserē tu'satisari? 62 ¿De'ro wa'abosari yu'u Ō'acū macū masū weronojō uputigu apaturi toduporo yu'u ní'caropu mujācā tja? Musā tere ĩ'arā, ¿de'ro tu'oña'bosari? 63 Espiritu Santu catisere o'omi. Marī upu marīrē catise o'owe'e. Yu'u ba'ase, sī'rīserē ucūgū, po'peapu ejeripō'rā cjasere ucūgū wee'e. Yu'u ucūserē ējōpeorā catinu'cūcā'rāsama. 64 Āpērā musā tiropure yu'u weremicā, yu'ure ējōpeotima yujupu, niwī Jesú.

Jesú cūrē ējōpeotiajārē ne waroputa masītojacu niwī. Tojo nicā cūrē āpērārē wējēdutigu o'oacju quē'rārē masītojawī.

65 Jesú masārē niwī:

—Tojo weegu yu'u musārē mejēpu ní'caronojōta ne ni'cū cū uaro yu'ure sirutumasītisami. Yu'u pacu o'ono'rā dia'cū sirutumasīsama, niwī Jesú.

66 Tita pājārā cūrē sirutumi'cārā sirutudu'ucā'wā. 67 Na tojo weecā ĩ'agū, Jesú ūsā cū bu'erārē sērītiña'wī:

—¿Musā quē'rā wa'asī'rīsari?

68 Simó Pedro cūrē yu'tiwī:

—Wiogu, ¿noa pe'ere sirutubosari? Mu'u ucūse catinu'cūsere o'o'o. ¿Ûsā no'opu wa'abosau? 69 Ûsā mu'urē ējōpeotoja'a. Ûsā masī'i, mu'u añugū Ō'acū bese'cūta ni'i.

70 Jesú ūsārē niwī:

—Yu'u musā docere besewu. Yu'u tojo wéeca be'ro nimicā, ni'cū musā me'rācjū wātī yagu nimi.

71 Jesú tojo nígū, Juda Iscariotere, Simó macūrē nigū weewī. Juda ūsā me'rācjū nimiwī. Tojo nimigū, be'ropure Jesure ī'atu'tirāpūre o'owī.

7

Jesure cū acabijirā Judea di'tapū majāmitojaduti'que ni'i

1 Jesú masārē bu'éca be'ro Galileapū ī'acusiawī. Cū judío masā wējērī nígū, Judea di'tapūre wa'asī'rītiwī.

2 Titare judío masā ñecūsūmūa wī'seriacā na wee'quere wācūsiruturātirā weewā. Tojo weerā ti bosenuṃmu niatjī dūporoacā Jesú acabijirā cūrē niwā:

3 —A'topūre tojaque'aticā'ña. Mu'u bu'esere siruturā tiro Judeapū tojaagusa'a. Topū napūre wee'ogū wa'aya. 4 Masā mu'urē masīcā uagu, ya'yioropū wee'otica'rōua'a. Mu'u tere wee'ogū, nipe'tirā ī'orōpū wee'ogū wa'aya, niwā.

5 Cū acabijirāpūta cūrē ējōpeotiwā. 6 Jesú narē niwī:

—Yu'u no'o ūaro wa'amasītisa'a. Yu'u pacu yū're cūu'que ejawe'e yujupū. Musā pūrīcārē wīowe'e; no'o ūaro wa'amasī'i. 7 A'ti ūmūcocjārā ña'arō weerā musārē ī'atu'titima. Na ña'arō niseti'quere werēcā, yū're ī'atu'tima. 8 Musā bosenuṃmurē ī'arā wa'aya. Yu'u pacu yū're cūu'caro ejawe'e. Tojo weegu ni'cārōacāma yū'ua wa'awe'e, niwī Jesú. 9 Tojo nīca be'ro Galileapūta tojacā'wī.

Jesú wī'seriacā weeri bosenuṃmurē ī'agū wa'a'que ni'i

10 Cū acabijirā Jerusalēpū bosenuṃmu ī'arā wa'awā. Be'ropū Jesú quē'rā cū acabijirārē sirutu'wā'cāwī. Topūre ne etagu, masā'otiwī. Cūrē masīcā ūatiwī. 11 Ti bosenuṃmu nicā, judío masā wiorā Jesure a'marā, “Sō'onīcu waro ¿no'opū nisari?” nicārā niwā.

12 Jesure pājārā masā a'tiro nicārā niwā. Āpērā “Añugū nimi”, nicārā niwā. Āpērā pe'e “Nitimi, masārē nisoogu ña'agū nimi”, nicārā niwā.

13 Judío masā wiorārē uirā, nipe'tirā tū'oropū Jesú ye cjasere ucūtiwā.

14 Jerusalēpū bosenuṃmu decótiari cura Jesú Ō'acū wī'ipū sājāa, masārē bu'ewī. 15 Cū bu'esere tū'orā, judío masā wiorā tū'omarīawā.

—Ā'rī bu'etimigũ, ¿de'ro weegu tocā'rō masīti? niwā.

¹⁶ Jesú narē niwī:

—Yũ'u bu'ese, yé mejēta ni'i. Yũ'u pacu, yũ'ure o'ó'cu ye ni'i. ¹⁷ No'o Ō'acũ ũaro weesī'rīgũnojō yũ'u ucūsere "Diacjũta ni'i", ni masīgũsami. "Ō'acũ dutiro bu'emi. Cũ ũaro bu'etimi", nigũsami. ¹⁸ Ni'cũ cũ ũaro ucũma'agũ "Cũ añurō ucũme'rīmi" nicā tũ'osī'rīsami. Apī Ō'acũ ũaro weregu pe'e masā "Ō'acũrē añuyũ'ruami" nicā ũasami. Cũ pũrĩcā nisooti, diacjũ ucūsami.

¹⁹ »Mũsārē Ō'acũ duti'quere Moisé o'ocũ niwī. Tojo weemicā, mũsā ne ni'cũ te dutisere weewe'e. ¿De'ro weerā mũsā yũ'ure wējēsī'rīti? ni sērītiña'wī.

²⁰ Masā cũrē niwā:

—¿Noa mũ'urē wējēsī'rīti? Mũ'u wātī sājāno'cu nisa'a.

²¹ Jesú narē niwī:

—Sijamasīfigure sauru nicā yũ'ruocā ĩ'aucuatjīarā, yũ'ure wējēsī'rī'i. ²² ¿De'ro weerā mũsā ũcuati? Moisé mũsārē a'tiro duticũ niwī: "Mũsā pō'rā ũmũarē ni'cā semana bajuáca be'ro na ō'rēcju yapa caserore yejecō'aña", nicũ niwī. Cũ tojo dutise dũporo mũsā ñecũsumũa maata tojo weemujātitojacārā niwā. Apetero na sauru nicā bajuabosama. Na bajuáca be'ro ni'cā semana queoro sauruta nibosa'a tja. ²³ Mũsā Moisé duti'quere queoro weesī'rīrā, sauru nimicā, na ō'rēcju yapa caserore yejecō'asa'a. Tojo weemirā, yũ'u sauru nicā ni'cũrē yũ'ruocā ĩ'arā, ¿yũ'u me'rā tũ'saweti? ²⁴ Bu'icjase bajuyoropũ cjase dia'cũrē ĩ'abeseticā'ña. Queoro ĩ'atojarāpũ beseya, niwī Jesú.

Jesú cũ ũ'mũsepũ a'ti'quere ucũ'que ni'i

²⁵ Jesú masārē bu'eri cura āpērā Jerusalēcjārā niwā:

—¿Ā'rīta niti na wējēsī'rī wapagũ? ²⁶ Cũ nipe'tirā ĩ'orōpũ bu'egu weemi. Na cũrē ne mejēcā nitiamā. ¿Apetero weerā wiorā ā'rī Ō'acũ macũ cũ bese'cu nimi nisere ĩjōpeosari? ²⁷ Ā'rī Ō'acũ bese'cu nitisami. Cũ ya macārē marī masī'i. Ō'acũ bese'cu nicā pũrĩcārē, marī cũ a'ti'caropũre masītiboapā, niwā.

²⁸ Jesú cũ bu'eri cura na tojo ni ucũcā tũ'ogũ, tutuaro narē niwī:

—Mũsā yũ'ure masī'i, nimiba. Tojo nicā yũ'u a'ti'caropũre masīsa'a. Yũ'u ũaro me'rā a'titiwũ. Yũ'ure o'ó'cu diacjũ weegũ nimi. Mũsā cũrē masīwe'e. ²⁹ Yũ'u cũ tiropũ ní'cu ni'i. Tojo weegu cũrē masī'i, niwī Jesú.

³⁰ Cũ tojo nicā tũ'orā, cũrē bu'iri da'reri wi'ipũ mi-asī'rīmiwā. Ō'acũ cũu'que ejatiyucā, cũrē miatiwā. ³¹ Masā pājārā cũrē ĩjōpeowā. A'tiro niwā:

—¿To pũrĩcārē Ō'acũ bese'cu Cristo a'tigu, ã rĩ weeĩ'o'que nemorõ weegusari? niwã.

Jesure bu'iri da'rieri wi'ipũ miasĩ'rĩmi'que ni'i

³² Fariseo masã “Ã rĩ Ō'acũ bese'cu nimi” nisere tu'ocārã niwã. Tojo weerã pa'ia wiorã me'rã Ō'acũ wi'i co'terã surarare Jesure ñe'edutirã o'ócārã niwã. ³³ Jesú pe'e masãrē a'tiro niwĩ:

—Yũ'ũ masã me'rã yoaticã nigũsa'a. Be'ro yũ'ũre o'ó'cu tiropũ wa'aguti. ³⁴ Yũ'ũre a'masiruturã, masã bocasome. Yũ'ũ wa'aropũre wa'amasĩsome.

³⁵ Judío masã wiorã a'merĩ sērĩtiña'wã:

—Ã rĩ yũ'ũre bocasome nígũ, ¿no'opũ wa'agusari? ¿Cũ judío masã griego masã tiropũ wa'astea'cārārē bu'esijagu wa'agusari? ¿Griego masã quē'rārē bu'egusari? ³⁶ Cũ tojo ní'que ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weeparĩ? ni a'merĩ sērĩtiña'wã.

Acowũose cjasere Jesú were'que ni'i

³⁷ Jesú bosenuũ na weeyapatiri nuũũ warore wã'cãnu'cã, tutuaro me'rã niwĩ:

—Acowũorã, yũ'ũ tiropũ a'ti, sĩ'rĩrã a'tia. ³⁸ Tojo weerã yũ'ũre ějõpeocã, masã ye ejeripõ'rãrĩpũ Espĩritu Santu nigũsami. Cũ dia aco o'mabũronu'cũrõ weronojõ nigũsami. Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ní'caronojõta nirõsa'a, niwĩ Jesú.

³⁹ Cũ aco o'mabũronu'cũsere ucũgũ, Espĩritu Santure ucũgũ weewĩ. Cũta Jesure ějõpeorãpũre sãjãacju nigũsami ní'gũ, tojo niwĩ. Titare Espĩritu Santu cũ a'tise duporo niwũ. Jesú cũ wẽrĩ masãmũjãatiyucã, Espĩritu Santu a'titiwĩ yujupũ.

Masã na dũcawatise ni'i

⁴⁰ ãpẽrã Jesú ucũ'quere tu'orã, a'tiro niwã:

—Diacjũta ni'i. ã rĩ “Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ a'tiacjũ niapũ” na ní'cũta nimi.

⁴¹ ãpẽrã a'tiro niwã:

—Ã rĩ Ō'acũ bese'cu Cristo nimi, niwã.

ãpẽrã pe'e “Ō'acũ bese'cu de'ro Galileacjũ nibosabe. ⁴² Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro niwũ: ‘Ō'acũ bese'cu Davi weronojõ Belẽcjũ nigũsami. Cũ pãrãmi nituriagupũ nigũsami’, ni ojano'wũ”, niwã.

⁴³ Jesure masã ni'cãrõnojõ wãcũtiwã. Tojo weerã dũcawatia wa'awã. ⁴⁴ ãpẽrã cũrē bu'iri da'rieri wi'ipũ miasĩ'rĩwã. Tojo weesĩ'rĩmirã, weetiwã.

Judío masã wiorã Jesure ějõpeoti'que ni'i

45 Õ'acũ wi'i co'terã surara Jesure ñe'edutirã o'óno'cãrã a'tiro weewã. Na o'ó'cãrã tiro fariseo masã, tojo nicã pa'ia wiorã tiropu majãmitojaawã. Topu na etacã, wiorã narẽ sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã Jesure ñe'e miititiati? nicãrã niwã.

46 Surara narẽ yu'ticãrã niwã:

—Ne ni'cũ cũ weronojõ ucũcã, tu'otirã nicãti.

47 Fariseo masã narẽ nicãrã niwã:

—¿Musã quẽ'rã cũ bu'e'quere tu'orã, ëjõpeoati? ¿Nisoono'ati? 48 Añurõ tu'omasĩña. Ne ni'cũ wiogu, ne ni'cũ fariseo masũ cürẽ ëjõpeotima. 49 Sõjã pãjãrã cũ weresere ëjõpeorã, Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere masitibutiama. Õ'acũ narẽ bu'iri da'regusami, nicãrã niwã surarare.

50 Nicodemo ñamipu Jesure ï'agũ eja'cu fariseo masũ nicu niwĩ. Cũ me'rãcjãrã wiorãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

51 —Marĩrẽ dutise a'tiro ni'i: “Ni'cũ cũ ña'arõ wee'quere ï'atojarãpu, bu'iri da'reroña'a”, ni'i, nicu niwĩ.

52 Na cürẽ niwã:

—¿Mu'u quẽ'rã Galileacjũ niti? Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu bu'eya. Ne ni'cũ Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Galileacjũ nitimi, nicãrã niwã.

Ña'arõ weegore weresã'que ni'i

53 Nipe'tirã masã Jerusalẽpu bosenuumu eja'cãrã na ye wi'seripu dajatojaawã.

8

1 Jesú pe'e ãrũgũ Olivo wãmeticjupu wa'awĩ. 2 Be'ro ape numu bo'reacã Õ'acũ wi'ipu wa'awĩ tja. Masã nipe'tirã cũ tiropu nerẽwã'cãtiwã. Cũ ejanujã, narẽ bu'ewĩ. 3 Cũ bu'eri cura Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã Jesú tiropu etawã. Na ni'cõ numio apĩ co marãpu nitigu me'rã ña'arõ weemigõ tõ'o'core masã ï'orõpu miiejawã.

4 Na Jesure niwã:

—Wiogu, a'tigo co marãpu nitigu me'rã ña'arõ weegore bocaepu. 5 Moisé tojo weegonojõrẽ ütãperi me'rã doquewëjêdutigũ niwĩ. ¿Mu'u waro de'ro niti?

6 ¿De'ro yu'tigusari? nĩrã, cürẽ tojo sërĩtiña'wã. Na a'tiro wãcũwã: “Cũ mejẽcã yu'ticã, wiorãrẽ weresãrãsa'a”, ni wãcũwã. Na sërĩtiña'cã tu'ogu, mu'rĩque'a, cũ omopica me'rã nucũcãpu ojawĩ. 7 Na cürẽ sërĩtiña'du'uticã ï'agũ, cũ wã'cãnu'cã, narẽ niwĩ:

—Musã wa'terõpu no'o nigũ ne ni'cãti ña'arõ weetigu, ütãgã mii, core doquenu'cãña.

⁸ Be'ro mu'rĩque'a, ojanemowĩ tja. ⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, na bu'iritirã tu'oña'wã. Tojo weerã siape me'rã nipe'tirã uiwijape'tia wa'awã. Bucurã waro wijamu'tãwã. Be'ro ãpẽrã quẽ'rã sirutuwijawã. Jesú ni'cũta co numio me'rã cõ'onujãwĩ. ¹⁰ Cũ wã'cãnu'cã, co ni'cõrẽta ĩ'agũ, niwĩ:

—Mu'urẽ weresãrã waro ¿no'o wa'ati? Mu'urẽ “Etã me'rã doquewẽjẽrõua'a”, ¿nitiati?

¹¹ Co cãrẽ niwõ:

—Nitiamã.

Jesú core niwĩ:

—Yu'u quẽ'rã mu'urẽ “Bu'iri da'reroa'a”, niwe'e. Wa'agosa'a. Apaturi ña'arõ weenemotica'ña, niwĩ.

Jesú s'ĩose weronojõ cũ nise ni'i

¹² Ni'cãti Jesú masãrẽ bu'égũ, a'tiro niwĩ:

—Yu'u a'ti nucũcãcjãrãrẽ s'ĩose weronojõ ni'i. Yu'ure siruturã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ nitima. Yu'u na me'rã ninu'cũ'u. Na de'ro weeatjere ĩ'o'o. Tojo weerã añurõ nisetimasĩma.

¹³ Cũ tojo nicã tu'orã, fariseo masã Jesure niwã:

—Mu'u basu mu'u weesere ucũcã, mu'u ucũse wapa-marĩ'i.

¹⁴ Jesú narẽ niwĩ:

—Yu'u basu yu'u weesere ucũmicã, yu'u ucũse wapati'i. Yu'u ní'caropũ yu'u dajatojaatjere masĩ'i. Musã pũrĩcã yu'u ní'caro yu'u dajatojaatjopũre masĩwe'e. ¹⁵ Musã a'ti umucocjãrã wãcũse me'rã bese'e. Yu'u pũrĩcã yu'u se'saro ne ni'cãrẽ besewe'e. ¹⁶ Yu'u besegu, queoro besebosa'a. Yu'u waro besewe'e. Yu'u pacu, yu'ure o'ócũ me'rã bese'e. ¹⁷ Musãrẽ dutise na oja'que a'tiro ni'i: “Puarã masã ni'cãrõnojõ na ĩ'a'quere weresãcã, ãjõpeorõua'a.” ¹⁸ Yu'u werese quẽ'rã tojota ni'i. Yu'u, yu'u pacu yu'ure o'ócũ me'rã yé cjasere añurõ ucũ'u. Tojo weero yu'u ucũse queoro ni'i.

¹⁹ Na Jesure sãrĩtiña'wã:

—To pũrĩcãrẽ ¿mu'u pacu no'opũ nisari?

Jesú narẽ yu'tiwĩ:

—Musã yu'ure masĩwe'e. Yu'u pacu quẽ'rãrẽ masĩtisa'a. Yu'ure masĩrã, cũ quẽ'rãrẽ masĩboapã, niwĩ.

²⁰ Jesú tojo ucũgũ, Ô'acũ wi'ipũ niwĩ. Masã niyeru o'orã na sãase acari tiropũ niwĩ. Cũ topũ nicã, cũ pacu cãrẽ cũu'que ejatiyucã, ne ni'cã cãrẽ bu'iri da'reri wi'ipũ miatiwã.

Jesú “Yu'u wa'atjopũre musã wa'asome” ní'que ni'i

²¹ Jesú judío masã wiorãrẽ niwĩ:

—Yu'u wa'agu wee'e. Yu'u wa'áca be'ro musã yu'ure a'marãsa'a. Musã acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a. Yu'u wa'atjopure musã wa'amasĩsome.

²² Na a'merĩ sãrĩtiña'wã:

—¿Cũ basu wẽjẽ, wẽrĩgũsari? ¿Tojo weerã cũ wa'atjopure marĩ wa'amasĩtisari?

²³ Jesú narẽ niwĩ:

—Musã a'ti nucũcãcjãrã ni'i. Yu'u u'musecjũ ni'i. ²⁴ Tojo weegu musãrẽ toduporo “Acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a”, niapu. Musã yu'ure “Cũta nimi”, ni ãjõpeowe'e. Tojo weerã musã acoboiono'ña marĩrã wẽrĩrãsa'a.

²⁵ Na Jesure sãrĩtiña'wã:

—¿Noanojõ niti mu'u?

Jesú narẽ niwĩ:

—Ne waropu musãrẽ weretojamiwũ. ²⁶ Yu'u peje waro musãrẽ werese cõ'o. Tojo nicã musãrẽ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ cõ'o. Yu'ure o'ócũ diacjũ ucũmi. Cũ ucũ'quere, yu'u tu'o'quere musãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ wereturia'a, niwĩ Jesú.

²⁷ Jesú tojo ucũgũ, cũ pacu Õ'acãrẽta ucũgũ weemiwĩ. Masã pe'e cũ tojo ucũsere tu'omasĩtiwã. ²⁸ Tojo weegu Jesú narẽ niwĩ:

—Musã yu'ure u'muarõpu tuumorõnu'cõrãpu, yu'u Õ'acũ bese'cu nisere masĩrãsa'a. “Cũ uaro weetipĩ”, nirãsa'a. Yu'u pacu yu'ure were'que se'sarore musãrẽ were'e. ²⁹ Yu'ure o'ócũ yu'u me'rã nimi. Yu'u cũ tu'sase dia'cũrẽ wee'e. Tojo weegu yu'ure ne cõ'awã'cãtimi.

³⁰ Jesú tojo nicã tu'orã, pãjãrã cũrẽ ãjõpeowã.

Õ'acũ põ'rã ye queti, apeye ña'arõ weenu'cũrã ye queti ni'i

³¹ Jesú judío masã cũrẽ ãjõpeorãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã yu'u bu'esere yu'tirã, yarã waro nirãsa'a.

³² Diacjũcjũrẽ masĩrãsa'a. Cũrẽ masĩrã, musã ña'arõ weesere dutigu doca nisome.

³³ Na cũrẽ niwã:

—¿De'ro weegu mu'u “Ña'arõ weesere dutigu doca nisome”, niti? Ësã Abrahã pãrãmerã nituriarã ni'i. Ësã apĩ dutise doca nititowã.

³⁴ Jesú narẽ niwĩ:

—Diacjũta nigũti. Nipe'tirã ña'arõ weerã na ña'arõ weesere du'umasĩtirã, te doca niwã'ñasama. ³⁵ Ni'cũ ãpẽrãrẽ da'raco'tegu cũ wioгу ya wi'icjũ waro nitimi. Ti wi'i wioгу macũ pe'e ti wi'icjũ waro nimi. ³⁶ Yu'u Õ'acũ macũ musã ña'arõ weese doca nimi'cãrãrẽ yu'ruweticã weegu a'tiwũ. Tojo wéeca be'ro diacjũta musã

yu'rũono'cārā nirāsa'a. ³⁷ Yu'u musā Abrahā pārāmerā nituriarā nisere masītoja'a. Tojo nimirā, musā yu'u ucūsere ējōpeosī'rītisa'a. Tojo weerā yu'ure wējēsī'rīsa'a. ³⁸ Yu'u pacu yu'ure ī'o'quere musārē were'e. Musā pūrīcā musā pacu duti'quere weesa'a.

³⁹ Na cūrē niwā:

—Ēsā ñecū Abrahā nimi.

Jesú narē niwī:

—Musā Abrahā pārāmerā waro ni'i nírā, cū wee'caro weronojō weebosa'a. ⁴⁰ Diacjũ cjase yu'u pacu bu'e'quere weremicā, yu'ure wējēsī'rī'i. Abrahā ne tojo weeticu niwī. ⁴¹ Musā pe'e musā pacu weesenojōrē weesa'a, niwī Jesú.

Cū tojo nicā tu'orā, na niwā:

—Ēsā, pacu marīrā, tojo boca'cārā weronojō niwe'e. Ō'acū ni'cūta ũsā pacu nimi.

⁴² Jesú narē niwī:

—Musā diacjũta Ō'acū ũsā pacu nimi nírā, yu'ure uabosa'a. Yu'u cū me'rā ní'cūta a'tiwu. Yu'u uaro a'titiwu. Ō'acūta yu'ure o'ówī. ⁴³ ¿De'ro weerā musā yu'u ucūsere tu'omasīweti? A'tiro ni'i. Musā yu'u ucūsere tu'o ējōpeosī'rīwe'e. Tojo weerā tojo wee'e. ⁴⁴ Musā pacu wātī nimi. Musā cū yarā ni'i. Tojo weerā cū uaro weesī'rī'i. Cū ne waroputa masārē wējēcō'agũ nitojacu niwī. Cū ne cārōacā diacjũ cjasere weetimi. Ne ni'cāti diacjũ ucūtisami. Cū nisoogu nimi. Tojo weegu nisoose me'rāta ucūsami. Cū nisoosepijatjāgũ, nisoose wiogu nimi. ⁴⁵ Musā pe'e yu'u diacjũ ucūse ye bu'iri yu'ure ējōpeowe'e. ⁴⁶ ¿Noanojō yu'ure “Mu'u ña'a ni'i”, nibosari? Yu'u diacjũ ucūmicā, ¿de'ro weerā yu'ure ējōpeoweti? ⁴⁷ Ō'acū pō'rā cū ucūsere tu'o yu'tima. Musā cū yarā mejēta ni'i. Tojo weerā yu'u ucūsere tu'o ējōpeosī'rīwe'e, niwī Jesú.

Abrahā duporo Cristo nitoja'que ni'i

⁴⁸ Jesú tojo nicā tu'orā, judío masā cūrē niwā:

—Ēsā mu'urē Samariacjũ, wātī sājāno'cu ni'i nírā, diacjũta ni'i.

⁴⁹ Jesú narē niwī:

—Yu'u wātī sājāno'cu niwe'e. Yu'u weese me'rā yu'u pacure masā añurō ucūcā wee'e. Musā pe'e yu'u weesere ī'arā, “Ña'arō weegu weemi”, ni'i. ⁵⁰ Yu'u, yé cjasere masā añurō ucūato nisere a'magũ mejēta wee'e. Ni'cū nimi yu'ure añurō ucūgũ. Cūta besegusami. ⁵¹ Diacjũta nigūti. Yu'u ucūsere tu'o ējōpeogu wērisome.

⁵² Na Jesure niwā:

—Mu'u "Yu'u ucüsere tu'o ëjõpeogu wërïsome" nise bu'iri ùsã añurõ masï'i. Mu'u wãtï sãjãno'cu ni'i. Toduporocjãrã nipe'tirã Õ'acũ ye queti weremu'tãrï masã, tojo nicã Abrahã wërïpe'tidija wa'acãrã niwã. ⁵³ ¿Mu'u ùsã ñecũ Abrahã yu'rũoro niti? Cũ, Õ'acũ ye queti weremu'tãrã quë'rã wërïa wa'acãrã niwã. Mu'u waro ¿ñamunojõ niti tojo ni ucũgũ?

⁵⁴ Jesú narë niwĩ:

—Yu'u, yu'u basu, ni'cũta añurõ ucũme'rïse wapa-marï'i. "Ësã pacu Õ'acũ nimi" musã nigũta yu'ure añurõ ucũmi. ⁵⁵ Musã cãrë masïtisa'a. Yu'u pũrïcã masï'i. Yu'u cãrë masïwe'e nigũ, musã weronojõ nisoosepijagu nibosa'a. Diacjũta ni'i. Yu'u cãrë masï'i. Cũ dutisere wee'e. ⁵⁶ Musã ñecũ Abrahã yu'u a'ti nucũcãpu a'tiatjere ëjõpeogu, e'catiyucu niwĩ.

⁵⁷ Na cãrë niwã:

—Mu'u cincuenta cã'marï cõtutigũ, ¿Abrahãrë ï'arï?

⁵⁸ Jesú narë niwĩ:

—Diacjũta nigũti. Abrahã bajuase duporopu yu'u nitojawu.

⁵⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, na ùtãperi me'rã doquewëjësï'rïmiwã. Cũ pe'e narë du'ticã'wĩ. Be'ro ti wi'i Õ'acũ wi'ipũ ní'cu na wa'teropu wijaa wa'awĩ.

9

Jesú caperi ï'atigu bajua'cure yu'rũo'que ni'i

¹ Jesú cã yu'rũaro ni'cũ umu caperi ï'atigure ï'awĩ. Cũ wĩ'magũputa caperi ï'atigu bajuacu niwĩ. ² Cãrë ï'arã, ùsã Jesure sërïtiña'wũ:

—Ësãrë bu'egu, ¿de'ro weegu ã'rï caperi ï'atigu bajua-pari? ¿Noa ye bu'iri nipari? ¿Cũ pacusumua ye bu'iri o cã ye bu'iri?

³ Jesú ùsãrë niwĩ:

—Cũ ña'arõ wee'que ye bu'iri niwe'e. Cũ pacusumua quë'rã bu'iri mooma. Cũ me'rã Õ'acũ añurõ weesere ï'osï'rïgũ, cãrë tojo bajugu bajuacã weecu niwĩ.

⁴ Ni'cãrõacã Õ'acũ yu'ure o'ó'cu cũu'quere weerũa'a nirïtero ni'i. Ñamipu marï da'ramasïtiro weronojõ be'ropu cã cũu'quere weeta basiotisa'a. ⁵ Yu'u a'ti umucopu nirï cura masãrë sï'ose weronojõ ni'i. Yu'u narë Õ'acũ yere masïcã wee'e, niwĩ.

⁶ Jesú tojo níca be'ro nucũcãpu u'secore e'ocũuwĩ. Be'ro tere di'ta morësu'uro õrëmi, caperipu tuuwa'rewĩ. ⁷ Be'ro cãrë niwĩ:

—Siloé wāmetiro na yéeca ditarapu mu'u caperire tuucoegu wa'aya, niwī. Siloé “o'ó'cu” nisī'rīrō weesa'a.

Be'ro cū topu wa'a, cū caperire tuucoecu niwī. Cū majāmitojatigu, añurō ī'acu niwī. ⁸ Cū ya wi'i pu'tocjārā, toduporo cū caperi ī'atigu nicā ī'a'cārā a'tiro nicārā niwā:

—¿Ā'rī toduporopu niyeru sērīduji'cūta nimiba?

⁹ Ni'cārērā “Cūta nimi”, nicārā niwā.

Āpērā pe'e “Nitimi. Apī cū weronojō bajugu nimi”, nicārā niwā.

Cū pe'e “Yu'uta ni'i”, nicu niwī.

¹⁰ Na cūrē sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro weegu mu'u ni'cārōacārē añurō ī'ati?

¹¹ Narē yu'ticu niwī:

—Sō'onīcu Jesú wāmetigu di'ta acotise me'rā yu'u caperire tuuwa're, Siloé ditarapu yu'ure coedutiami. Topu wa'a, yu'u coéca be'ro ī'anu'cāpu.

¹² Cūrē ninemocārā niwā tja:

—¿No'opu niati cū?

—Masītisa'a. No'opu nígu nisami, nicu niwī.

Fariseo masā caperi ī'atigu yu'rūono'cure sērītiña'que ni'i

¹³ Be'ro caperi bajuno'ti'cure fariseo masā tiropu miacārā niwā. ¹⁴ Jesú cūrē yu'rūoca nūmu sauru nicaro niwā.

¹⁵ Jesú caperi ī'acā wee'cure fariseo masā sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro weegu mu'u añurō ī'ati?

Cū narē yu'ticu niwī:

—Ni'cū yu'u caperire di'ta acotise me'rā tuuwa'reami. Yu'u coéca be'ro añurō ī'anu'cāpu.

¹⁶ Ni'cārērā cūrē a'tiro nicārā niwā:

—Marīrē soodutīca nūmurē a'tiro weegunojō Ō'acū o'ó'cu nitimi. Cū marīrē soodutīca nūmurē ējōpeotisami.

Āpērā pe'e a'tiro nicārā niwā:

—Cū ña'arō weegunojō nígu pūrīcā, a'te añusere wee'omasītiboapī, nicārā niwā. Na mejēcā dia'cū wācūcārā niwā. ¹⁷ Be'ro na caperi bajuno'ti'cure sērītiña'cārā niwā:

—Mu'u waro ¿de'ro niti mu'urē ī'acā wee'cure?

Cū yu'ticu niwī:

—Yu'ua, Ō'acū ye queti weremu'tārī masū nimi, ni'i.

¹⁸ Judío masā wiorā toduporopu cū caperi ī'ati'quere ējōpeosī'rīticārā niwā. ¹⁹ Tojo weerā cū pacusumarē pijio, sērītiña'cārā niwā:

—¿Ā'rī musā macū niti? ¿Cū wī'magūputa caperi ī'atigu bajuari? ¿De'ro weegu cū ni'cārōacārē ī'ati?

²⁰ Cū pacusumua narē yu'ticārā niwā:

—Ëu, ũsã macũta nimi. Cũ caperi ĩ'atigu bajuawĩ. A'te dia'cũrẽ ũsã masĩ'i. ²¹ Cũ ni'cãrõacã ĩ'asema masĩtisa'a. Cũrẽ ĩ'acã wee'cu quẽ'rãrẽ masĩtisa'a. Cũ basu yu'timasĩmi. Cũ wĩ'magũ mejẽta nimi. Cũrẽ sẽrĩtiña'ña, nicãrã niwã.

²² Cũ pacusumua uirã, tojo nicãrã niwã. Judío masã wiorã toduporopu a'tiro nicãrã niwã: “No'o Jesure Õ'acũ cũ o'ó'cu nimi' nigũnojõrẽ Õ'acũ wi'iputa cõ'awĩrõno'rõsa'a. Cũ marĩ me'rã nisetinemosome”, nicãrã niwã. ²³ Tojo weerã marĩrẽ cõ'arĩ ni uirã, “Cũ wĩ'magũ mejẽta nimi. Cũrẽ sẽrĩtiña'ña”, nicãrã niwã.

²⁴ Judío masã wiorã caperi bajuno'ti'cũre apaturi pijicãrã niwã tja. Cũrẽ “Õ'acũ tu'oropure diacjũ ucũña. Ësã masĩ'i, mu'urẽ yu'rũo'cu ña'agũ nimi”, nicãrã niwã.

²⁵ Cũ narẽ nicu niwĩ:

—Cũ ña'agũ o añugũ nígũ nisami; cũrẽ yu'u masĩtisa'a. A'te dia'cũrẽ masĩ'i. Toduporopure yu'u caperi bajuno'ti'cũre yu'rũoami. Ni'cãrõacãrẽ ĩ'a'a.

²⁶ Cũrẽ sẽrĩtiña'nemocãrã niwã tja:

—¿Noa mu'urẽ tojo weeati? ¿De'ro wee mu'urẽ ĩ'acã weeati?

²⁷ Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musãrẽ weretojapu. Yu'ure ãjõpeowe'e. ¿De'ro weerã masã sẽrĩtiña'nemoti tja? ¿Cũrẽ sirutusĩ'rĩti?

²⁸ Cũ tojo yu'ticã tu'orã, cũrẽ tu'ticãrã niwã:

—Mu'u cũrẽ sirutuya. Ësã pũricã Moisé dutisere siruturãti. ²⁹ Ësã masĩ'i, Õ'acũ Moisére ucũcu niwĩ. Cũ pe'ema “Tocjũpu nimi”, niña marĩ'i.

³⁰ Cũ narẽ nicu niwĩ:

—A'yõne. ¿Musã yu'ure caperi ĩ'acã wee'cũre masĩweti?
³¹ Marĩ añurõ masĩ'i, Õ'acũ ña'arãrẽ na sẽrisere yu'titisami. Cũrẽ ãjõpeorã, cũ uaro weerã dia'cũrẽ yu'tisami. ³² Ne ni'cãti “Ni'cũ wĩ'magũputa caperi ĩ'atigu bajua'cũre ĩ'acã weeapu” nicã tu'ono'ña marĩ'i. ³³ Cũ Õ'acũ o'ó'ti'cu nígũ, yu'ure caperi ĩ'acã weetiboapĩ.

³⁴ Na cũrẽ nicãrã niwã:

—¿Mu'u ne waroputa ña'agũ bajua'cu mijĩ ũsãrẽ weresĩ'rĩti? Cũ na me'rã nisetimi'cũre na me'rã ninemoduticãrã niwã.

Jesú masãrẽ “Caperi bajuno'tirã weronojõ nima” nise ni'i

³⁵ Jesú caperi bajuno'ti'cũre na cõ'awĩrõ'quere tu'owĩ. Tojo weegu cũrẽ bocaejagu, niwĩ:

—¿Mu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ãjõpeoti?

³⁶ Cũ Jesure yu'tiwĩ:

—Wiogu, ¿noanojõ niti cũ? Yu'u cũrẽ ãjõpeosĩ'rĩsa'a. Wereya.

37 Jesú cūrē niwī:

—Mʉ'u ɪ'atoja'a. Yʉ'u mʉ'u me'rã ucūgũta ni'i.

38 Cũ tojo nicã tʉ'ogu, Jesú tiro ejaque'a, cūrē niwī:

—Wioḡu, mʉ'urē ějõpeo'o.

39 Be'ro Jesú niwī:

—Yʉ'u a'ti turipure queoro besegu a'tiwu. Masã na ña'arõ weesere masõtima. Õ'acũ masãrē yʉ'ruomi nise quē'rãrē masõtima. Tojo weerã caperi bajuno'tirã weronojõ nima. A'tere masĩdutigu, ějõpeocã uagu a'tiwu. Āpērã “Õ'acũ ye quetire mas'i”, ni wãcūsama. Náta caperi ɪ'atirã weronojõ dojosama, niwī Jesú.

40 Tojo nicã tʉ'orã, ni'cãrērã fariseo masã cũ tiropu nirã a'tiro niwã:

—¿Ësã quē'rã caperi bajuno'tirã weronojõta niti?

41 Jesú narē yʉ'tiwī:

—Caperi bajuno'tirã weronojõ nírã pũrĩcã, musã bu'iri moobosa'a. Musã “Caperi bajuno'o”, nimiba. Tojo weerã bu'iritirã ni'i, niwī Jesú.

10

Jesú oveja co'tegu me'rã queose o'o'que ni'i

1-2 Jesú masãrē bu'égʉ, a'tiro queose werewī:

—Diacjũta musãrē nigũti. Ni'cũ masũ oveja co'tegu na sã'rĩsãaca sopepũre queoro sãjãasami. Āpērã ovejare yajasĩ'rĩrã pe'e sope marĩõpũ sãjãasama. ³ Sopere co'tegu oveja co'tegure pãosõrõsami. Cũ sãjãacã, oveja cũ ucũsere tʉ'omasĩsama. Cũ na ovejanucũrē na wãmerē pisusami. Cũ tojo weecã, cũ tiropu sirutuwiijaasama. ⁴ Narē pijiwijaato-jagu, na duporo u'mutãwã'cãsami. Cũ ucũsere tʉ'omasĩrã, cũ be'ro sirutuque'asama. ⁵ Apĩpũre na ɪ'amasĩtigũre sirututisama. Cũ ucũsere tʉ'omasĩtirã, no'o uaro du'tistea wa'asama, niwī Jesú.

⁶ Fariseo masã a'te cũ queose o'osere tʉ'omasĩtiwã.

Jesú oveja co'teme'rĩgũ weronojõ nimi nise ni'i

⁷ Na tʉ'oticã ɪ'agũ, Jesú narē ninemowĩ tja:

—Diacjũta nigũti. Yʉ'u oveja sãjãarĩ sope weronojõ ni'i. ⁸⁻⁹ Oveja sopere sãjãarã weronojõ yʉ'ure sirutu ějõpeorã yʉ'ruono'rãsama. Oveja weronojõ uiro marĩõ nĩmasĩrãsama. Na uasere bocarãsama. Āpērã yʉ'u duporo a'ti'cãrã ña'arã, ovejare yajari masã weronojõ nicãrã niwã. Tojo weerã oveja pe'e na ucũsere tʉ'omasĩtirã, narē sirutu-cĩcãrã niwã.

¹⁰ »Ovejare yajari masã narẽ yaja, wẽjẽsĩ'rĩsama. Yũ'u pũrĩcã narẽ catisere o'ogu a'tiwũ. E'catiũ'rũmajãto nĩgũ, narẽ tojo weewũ.

¹¹ »Yũ'u ovejare añurõ co'teme'rĩgũ weronojõ yũ'ure ãjõpeorãrẽ añurõ co'te'e. Añurõ co'tegu cũ yarã ovejare a'tiro weesami. Narẽ mejẽcã wa'acã cã'mota'agu wẽrĩmasĩsami. ¹² Apĩ pe'e cũ da'rase wapa wapata'ase dia'cũrẽ wãcũsami. Cũ narẽ co'tegu waro nitigu yai a'ticã, totã cõ'anũ'cõ, wa'a wa'asami. Cũ yarã nitiyucã, tojo weesami. Yai a'ti, narẽ ñe'e, nurũstepe'ocã'sami. ¹³ Cũ wapata'ase dia'cũrẽ wãcũgũ, tojo weesami. Cũ yarã nitiyucã, ovejare wãcũnrũtisami.

¹⁴⁻¹⁵ »Yũ'u oveja añurõ co'teme'rĩgũ weronojõ ni'i. A'tiro ni'i. Yũ'u pacũ yũ'ure masĩmi. Yũ'u quẽ'rã cũrẽ masĩ'i. Te weronojõ yũ'u quẽ'rã yarã ovejare masĩ'i. Na quẽ'rã yũ'ure masĩma. Yũ'u na ye niatjere wẽrĩ, narẽ yũ'ruoguti. ¹⁶ Æpẽrã quẽ'rã judío masã nitimirã, yarã nima. Na quẽ'rã neono'o, yũ'ure ãjõpeosiruturãsama. Nipe'tirã yũ'ure ãjõpeorã ni'cã curua nirãsama. Yũ'u ni'cũta narẽ co'tegu nigũsa'a.

¹⁷⁻¹⁸ »Yũ'u pacũ yũ'ure ma'imi. Yũ'u masãrẽ wẽrĩ yũ'ruoatje wapa tojo weemi. Ne ni'cũ yũ'ure wẽrĩcã weemasĩtisami; yũ'u haro me'rã wẽrĩgũti. Yũ'u wẽrĩmasĩ'i. Be'ro masãmasĩ'i tja. Yũ'u pacũ yũ'ure a'tirota weedutiwĩ, niwĩ Jesú.

¹⁹ Judío masã cũ tojo nicã tũ'orã, cũrẽ ni'cãrõnojõ wãcũtiwã.

²⁰ Ni'cãrẽrã cũrẽ niwã:

—¿De'ro weerã musã cũrẽ tũ'oti? Maatigu weemi. Wãtĩ sãjãno'cũ nimi, niwã.

²¹ Æpẽrã pe'e “Wãtĩ sãjãno'cũ tojo ucũtibosami. Wãtĩ sãjãno'cũ caperi ï'atigure ï'acã weemasĩtisami”, niwã.

Judío masã Jesure hati'que ni'i

²² Pu'ecũ nirĩ cura Jerusalẽpu judío masã bosenuũ weepeerã weewã. Duporocjãrã Ô'acũ wi'ire bosenuũ weepeqũere wãcũsiruturi nũmũ niwã. ²³ Ti bosenuũrẽ Jesú Ô'acũ wi'ipu wa'awĩ. ²⁴ Cũ Salomó wãmetiri tucũpu sãjãa yũ'rutẽrĩrĩ cura judío masã wiorã cũrẽ añurõ be'toanũ'cã wa'awã. Cũrẽ sãrĩtiña'wã:

—Mũ'u Ô'acũ o'ó'cũ ni'i nisere ne diacjũ werewe'e. ¿De'ro nicã mũ'u ãsãrẽ queoro weregusari? Mũ'u Ô'acũ bese'cũ ni'i nĩgũ, diacjũta ãsãrẽ wereya.

²⁵ Jesú narẽ niwĩ:

—Weremiwã. Yũ'ure ãjõpeotiwũ. Yũ'u wee'ose yũ'u pacũ dutise me'rã yũ'u Ô'acũ bese'cũ nisere musãrẽ

ĩ'o'o. ²⁶ Yũ'u musārē toduporo ní'caronojōta yarā oveja niwe'e. Tojo weerā yũ'ure ějōpeowe'e. ²⁷ Yarā oveja yũ'ure ĩ'amasīma. Yũ'u quē'rā narē ĩ'amasī'i. Na yũ'ure ějōpeosirutuma. ²⁸ Narē catinu'cūsere o'o'o. Na pecame'eru wa'asome. Yũ'u narē co'tenu'cūcūti. Ne ni'cū, yarārē yũ'ure ě'mamasīsome. ²⁹ Narē yũ'u pacu o'ocu niwī. Cū nipe'tirā nemorō tutuagu nimi. Tojo weegu ne ni'cū yũ'u pacu cuorārē cūrē ě'mamasīsome. ³⁰ Yũ'u pacu me'rā ũsā ni'cūpata ni'i, niwī Jesú.

³¹ Cū tojo nicā tu'orā, judío masā ũtāperi me'rā cūrē doquewĕjēsī'rīmiwā. ³² Jesú narē niwī:

—Yũ'u pacu tutuase me'rā musā ĩ'orōpu peje añuse wee'owā. ¿Ñe'enojō weese ye bu'iri yũ'ure doquewĕjēsī'rīti?

³³ Na Jesure niwā:

—Mũ'u añurō weese ye bu'iri wĕjĕsome. Ō'acūrē mũ'u ña'arō ucūse ye bu'iri wĕjĕsī'rīsa'a. Mũ'u mũu nimigũ, Ō'acū weronojō nisī'rī'i. Te ye bu'iri mũ'urē wĕjĕrāti, niwā.

³⁴ Jesú narē niwī:

—Musā dutise wa'teropure Ō'acū ní'quere a'tiro ojano'caro niwū: “Musā Ō'acū weronojō ni'i.” ³⁵ Marī masī'i. Ō'acū ye queti ojaca pūrī cjasere “Tojo nima'acārō wee'e”, nita basiowe'e. Ō'acū cū dutise o'o'cārārē a'tiro nicu niwī: “Musā Ō'acū weronojō ni'i”, nicu niwī. ³⁶ Ō'acū yũ'ure besetjāgũ, a'ti turipure o'ówī. Tojo nimicā, “Yũ'u Ō'acū macū ni'i” ní'que bu'iri musā pe'e yũ'ure “Ō'acūrē ña'arō ucūami”, niapu. Tojo niwe'e. ³⁷ Yũ'u pacu duti'caronojō weeticāma, yũ'ure ějōpeoticā'ña. ³⁸ Cū duti'caronojō weecā pūrīcārē, yũ'ure ějōpeotimirā, yũ'u wee'osere ějōpeoya. Musā tere ějōpeorā, yũ'u pacu yũ'upure nimi nisere masīrāsa'a. Tojo nicā yũ'u, cū me'rā ni'cūta ni'i nisere masīrāsa'a, niwī Jesú.

³⁹ Na cūrē bu'iri da'reri wi'ipu miasī'rīmiwā tja. Cū pe'e narē du'tiwā'cā wa'awī.

⁴⁰ Be'ro Jesú Jordā siaquijipu pĕ'awī. Topure Juā wāmeyeri masũ wāmeyecū'caropu tojaque'awī. ⁴¹ Pājārā Jesure ĩ'arā etarā, a'tiro niwā:

—Juā wāmeyeri masũ ucūgũ, ne cā'rō wee'otimigũ, ā'rī cjasere diacjūta ucūcūwī, niwā.

⁴² Topure pājārā Jesure ějōpeowā.

11

Lázaro cū wērī'que ni'i

¹ Jesú Jordã siaquijipũ nirĩ cura Lázaro wãmetigũ cũ ya macã Betaniapũ dutitigũ weecu niwĩ. Cũ ma'miosãnumia María, Marta na quẽ'rã ti macãputa nicãrã niwã. ² Co Mariata niwõ Jesure cũ ðu'pocãrĩpũ u'mutise piopeo, co poari me'rã tuucoe'co. ³ Lázaro ma'miosãnumia cũ pũrõ nicã ĩ'arã, ãpẽrã me'rã Jesure queti o'ócãrã niwã:

—Wiogũ, mũ'u me'rãcjũ upũtu waro nimi, ni o'ócãrã niwã.

⁴ Jesú te quetire tũ'ogũ, niwĩ:

—Cũ dutitigũ wẽrĩyapatidijasome. Cũ tojo wẽrĩse me'rã Õ'acũ tutuasere ĩ'ano'rõsa'a. Yũ'u Õ'acũ macũ quẽ'rãrẽ masã a'tiro nirãsama: “Cũ tutuagũ nimi”, nirãsama, niwĩ.

⁵ Jesú narẽ ma'imigũ, maata wa'atiwĩ. ⁶ Te quetire tũ'óca be'ro pũa mũmũ topũre tojaque'anemowĩ tja. ⁷ Be'ro cũ ãsãrẽ niwĩ:

—Te'a Judeapũ tja.

⁸ Ësã cũrẽ niwũ:

—Ësãrẽ bu'egũ, sõ'onícatero tocjãrã judío masã ãtãperi me'rã mũ'urẽ doquewẽjẽsĩ'rĩmiwã. ¿Mũ'u topũ wa'asĩ'rĩsari tja?

⁹ Jesú yũ'u pacũ da'rase cũu'quere queoro pe'ogusa'a; tojo weerã yũ'ure wẽjẽsome yujupũ nígũ, queose me'rã a'tiro werewĩ:

—Nĩ'cã mũmũcore doce horari bo'reyu'u. Marĩ mũmũcopũ sjarã, bũrũque'atisa'a. A'ti mũmũco bo'reyucã, tojo weesa'a.

¹⁰ Na'ĩtĩ'arõpũ sjarã pũrĩcã, na wa'aro bajutise ye bu'iri pũ'atuu, bũrũque'asama. Na sĩ'ose marĩse ye bu'iri tojo wa'asama.

¹¹ Be'ro Jesú ãsãrẽ niwĩ:

—Marĩ me'rãcjũ Lázaro cãrĩa wa'apũ. Yũ'u cũrẽ wã'cõgũ wa'agusa'a.

¹² Ësã cũrẽ niwũ:

—Wiogũ, cũ cãrĩcã, añu nisa'a. Cũ cãrĩca be'ro soo, yũ'rũgusami.

¹³ Jesú Lázaro cãrĩa wa'apũ nígũ, wẽrĩa wa'apũ nisĩ'rĩgũ weecu nimiwĩ. Ësã pe'e cãrĩse warore wãcũcãti. ¹⁴ Ësã tũ'oticã, Jesú ãsãrẽ diacjũ werewĩ:

—Lázaro wẽrĩa wa'apũ. ¹⁵ Marĩ topũ niticã, añu'u. Yũ'u e'cati'i; añu nirõsa'a mũsãrẽ. Totã mũsã nemorõ ãjõpeorãsa'a. Te'a marĩ cũrẽ ĩ'arã, niwĩ.

¹⁶ Tomás “Sũ'rũa'cu” na nino'gũ ãsãrẽ niwĩ:

—Marĩ quẽ'rã te'a. Jesure na wẽjẽcã, cũ me'rãta wẽrĩrã wa'arã, niwĩ.

Jesú wẽrĩ'cãrãrẽ masõ, catise o'ose ni'i

¹⁷ Jesú Lázaro ya macãpũ etagũ, cũrẽ ãtã tutipũ sĩosõrõcũu'quere tũ'owĩ. Cũrẽ tojo wéeca be'ro ba'paritise

numuĩ yu'rucaro niwũ. ¹⁸ Lázaro ya macã Betania Jerusalẽ pu'toacã niwũ. Pua kilómetro, ape kilómetro deco yoaro niwũ. ¹⁹ Tojo weerã Jerusalẽcjãrã pãjãrã Marta, Mariare ĩ'awãcũtutuato nĩrã na tiropu wa'acãrã niwã. ²⁰ Marta Jesú etasere tu'ogo, cũrẽ põtẽrĩgõ ejawõ. María pe'e wi'ipũ tojaco niwõ. ²¹ Marta Jesú tiro etago, cũrẽ niwõ:

—Wiogu, mu'u a'topu nicã, yu'u acabiji wẽrĩtiboapĩ.

²² Yu'u masĩ'i, Õ'acũ nipe'tise mu'u sẽrĩsere o'osami, niwõ.

²³ Jesú core niwĩ:

—Mu'u acabiji masãgũsami.

²⁴ Co cũrẽ niwõ:

—Yu'u masĩ'i, a'ti umuco pe'ticã, nipe'tirã wẽrĩ'cãrã masãrĩ curapu masãgũsami.

²⁵ Jesú core niwĩ:

—Yu'u wẽrĩ'cãrãrẽ masõ, catise o'ogu ni'i. Yu'ure ãjõpeogu wẽrĩ'cupu nimigũ, catigusami tja. ²⁶ Ni'cãrõacãrẽ catirã yu'ure ãjõpeorã wẽrĩrã, wẽrĩdojasome. ¿Mu'u a'tere ãjõpeoti?

²⁷ Co cũrẽ niwõ:

—Wiogu, mu'urẽ ãjõpeo'o. Mu'u Õ'acũ bese'cu Cristo, Õ'acũ macũ ni'i. Mu'u “Ni'cũ masũ a'tiacju niapu” ni'cu ni'i, niwõ.

Lázaro masãpe pu'to Jesú cã uti'que ni'i

²⁸ Marta Jesú me'rã ucũca be'ro co acabijo Mariare pijigo wa'awõ. Core ãpẽrã tu'otiropu a'tiro nico niwõ:

—Marĩrẽ bu'egu etatojami. Mu'urẽ pijidutiami.

²⁹ Co tojo nicã tu'ogo, cã tiropu maata a'tico niwõ. ³⁰ Jesú Martare põtẽrĩ'caroputa niwĩ. Macãpũre pi'atiwĩ yujupu.

³¹ María co ya wi'ipũre sojaro me'rã wijaatico niwõ. Tojo weecã ĩ'arã, judío masã topu sijarã eja'cãrã core sirutucãrã niwã. “Co acabiji masãpepu utigo wa'ago weesamo”, ni wãcũcãrã nimiwã.

³² Co pe'e Jesú tiro etago, cã ye du'pocãrĩ tiropu paamu'rĩque'awõ. Cũrẽ niwõ:

—Wiogu, mu'u a'topu nicã, yu'u acabiji wẽrĩtiboapĩ.

³³ Jesú co uticã ĩ'agũ, core sirutu'cãrã uticã ĩ'agũ, uputu bujaweti, pajaña'wĩ. ³⁴ Narẽ sẽrĩtiña'wĩ:

—¿No'opu cũrẽ sĩosõrõcũurĩ? niwĩ.

Na cũrẽ “Te'a ĩ'arã”, niwã.

³⁵ Topu wa'agu, Jesú quẽ'rã utiwĩ.

³⁶ Cũ uticã ĩ'arã, ni'cãrẽrã judío masã niwã:

—Ĩ'aña. ¿Upututa cũrẽ ma'ipari? niwã.

³⁷ ãpẽrã a'tiro niwã:

—¿Ã'rĩ caperi ĩ'atigure yu'ruo'cu Lázaro wẽrĩcã weeti-bopari? niwã.

Jesú Lázarore wērī'cɤpɤre masō'que ni'i

³⁸ Jesú pūrō bɤjɤwetise me'rā Lázaro masāpepɤ wa'awī. Ti masāpe ũtā tuti niwũ. Ti tuti sope pɤ'to ũtāgājo me'rā cā'mota'ano'wũ.

³⁹ Jesú narē niwī:

—Tuupãña.

Marta cūrē niwō:

—Wiogu, ũrī nisami. Cũ wērīca be'ro ba'paritise nɤmɤrī yu'ru'ɤ.

⁴⁰ Jesú core niwī:

—Mɤ'urē weremiapɤ. “Yɤ'ure ējōpeogo, Ō'acũ tutuasere ĩ'agōsa'a”, nimiapɤ, niwī.

⁴¹ Be'ro na ti tutire pãowã. Jesú ɤ'mɤsepɤ ĩ'amorō, Ō'acūrē niwī:

—Pacɤ, yɤ'ɤ sērī'quere mɤ'ɤ tɤ'otojapɤ. Añu'u. ⁴² Yɤ'ɤ masī'i, mɤ'ɤ yɤ'ure tɤ'onu'cũcã'a. Ārã a'topɤ nu'cūrã ye bu'iri sērī'i. Mɤ'ɤ yɤ'ure o'ó'quere masiatio nígũ, tojo wee'e.

⁴³ Cũ tojo níca be'ro pūrō caricũwī:

—Lázaro, wijaatia, niwī.

⁴⁴ Tojo nicāta, cũ wijaatiwī. Cũ ye omocārī, cũ ye dɤ'pocārīrē su'ti me'rā dɤ'reno'cɤ niwī. Cũ diapoa quē'rã su'ti casero me'rā omano'caro niwũ. Tojo weegu Jesú narē niwī:

—Cūrē pãa, du'uo'oya.

Judío masã wiorã Jesure wējēsī'rī'que ni'i

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Pājārã judío masã María me'rã ba'patiawã'cāti'cārã cũ tojo weesere ĩ'arã, Jesure ējōpeowã. ⁴⁶ Āpērã pe'e ējōpeoronojō nírã, cũ tojo wee'quere fariseo masāpɤre weresārã wa'awã. ⁴⁷ Tojo weerã fariseo masã, tojo nicã pa'ia wiorã nerēcārã niwã. Na pa'ia wiogu cũ me'rãcjārã nirōpɤ nerēcārã niwã. A'tiro nicārã niwã:

—¿De'ro weerāsari marī? Jesú peje añuse wee'ogũ weemi. ⁴⁸ Marī cūrē cā'mota'aticã, nipe'tirã cūrē ējōpeorāsama. Romano masã wiorã a'tirāsama. A'ti, marī wiorã nise, Ō'acũ wi'i quē'rārē cō'arāsama.

⁴⁹ Ni'cũ na me'rãcjũ Caifá wāmetigu ti cũ'marē pa'ia wiogu nicɤ niwī. Cũ narē nicɤ niwī:

—Musã ne tɤ'omasīwe'e. ⁵⁰ Nipe'tirã masã marī ya di'tacjārã wērīcã, ña'a nibosa'a. A'tiro weecã, añusa'a. Ni'cũ nipe'tirã ye bu'iri wērībosacã, marīrē añurōsa'a, niwī.

⁵¹ Caifá cũ basu wãcũse me'rã tojo niticɤ niwī. Ti cũ'ma cũ pa'ia wiogu nicã, Ō'acũ cūrē tojo wãcũse o'ocɤ niwī.

Tojo nígu, Judea di'tacjārārē Jesú wērībosagusami nígu, tojo nicu niwī. ⁵² Jesú ti di'tacjārā dia'cūrē wērībosaticu niwī. Nipe'tirā Ō'acū pō'rā cūrē ějōpeoajārē no'o ap-eye di'tapu nirá quē'rārē wērībosacu niwī. Ni'cā curua weesī'rīgū tojo weecu niwī. ⁵³ Ti nūmūta na nerē ucūca nūmū me'rā na Jesure wējēatjere wācūyucārā niwā.

⁵⁴ Na wējēsī'rīse ye bu'iri Jesú judío masā ĩ'orōpu sijatiwī. Judeapu ní'cu wijawā'cāwī. Ni'cā macā Efraí wāmetiri macā yucu marīrō pu'to niri macāpu wa'awī. Ti macāpu ũsā tojawu.

⁵⁵ Titare Pascua judío masā bosenuwu wa'atjo cā'rōacā du'sawu. Pājārā masā Jerusalēpu wa'acārā niwā. Na ti bosenuwu dūporo na ña'arō wee'quere coeyurā wa'acārā niwā. ⁵⁶ Jesure ĩ'asī'rīrā a'macusiācārā niwā. Ō'acū wi'ipū nirá, a'merī sērītiña'cārā niwā:

—Musā tu'oña'cā, ¿apetero weegu cū a'tigusari?

⁵⁷ Fariseo masā, pa'ia wiorā masārē a'tiro ducīcārā niwā:

—Musā Jesú topu niapu nisere masīrā, ũsārē wereya. Na wercā, bu'iri da'reri wi'ipū Jesure miarāti nirá, tojo nicārā niwā.

12

Jesure María u'mūtise piopeo'que ni'i

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua bosenuwu wa'atjo seis nūmūrī du'sawu. Titare Jesú Efraīpu ní'cu Betania wāmetiri macāpu wa'awī. Todūporo ti macāputa Jesú Lázarore masōwī. ² Tocjārā Jesure bosenuwu weepeowā. Marta ba'asere etiwō. Na pājārā wa'terore Lázaro quē'rā Jesú me'rā ba'adujiwī. ³ Ũsā ba'ari cura María pajicja u'mūticja nardo wāmetise wapabujusere poseticjare Jesú tiro miitiwō. Miiti, cū du'pocārīpu piopeowō. Be'ro co poari me'rā tuucoewō. Ti wi'i nipe'tiropu u'mūtise'sa wa'awu.

⁴ Co tojo weecā ĩ'agū, Juda Iscariote ũsā me'rācjū be'ropu Jesure ĩ'atu'tirārē o'oacju a'tiro niwī:

⁵ —¿De'ro weego a'te u'mūtisere duatiati? Tere duago, ni'cā cū'ma da'rase wapa weronojō wapata'aboapā. Te niyerure pajasecūorārē o'oboapā, niwī.

⁶ Cū pajasecūorārē ma'ígū mejēta, tojo niwī. Yajasebucu niwī. Cū ũsā niyerure co'tegu niwī. Ti ajuropu ũsā niyeru sāa'quere yajamujācūwī. ⁷ Jesú cūrē niwī:

—Co űaro weeato. Co yu'ure yaatjere wācūgō, tojo weeamo. ⁸ Musā pajasecūorārē o'onu'cūmasīrāsa'a. Be'ropu yu'u pūrīcārē o'omasīsome. Yu'u a'to nidojacju niwe'e, niwī Jesú.

Judío masã wiorã Lázarore wějěsĩ'rĩ'que ni'i

⁹ Pājārã judío masã Jesú Betaniapũ nise quetire tu'ocārã niwã. Tojo weerã Jesure, cũ masõ'cũ Lázaro quẽ'rãrẽ ĩ'arã a'ticārã niwã. ¹⁰⁻¹¹ Lázarore masõse ye bu'iri pājārã judío masã Jesure ějõpeowã. Cũrẽ ějõpeorã, pa'ia wiorã dutise doca nimi'cārã ducawatia wa'awã. Na tojo weese ye bu'iri pa'ia wiorã Jesure na wějěsĩ'rĩrõnojõta Lázaro quẽ'rãrẽ wějěsĩ'rĩwã.

Jesú Jerusalẽpũ pi'a'que ni'i

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Pascua judío masã bosenuwurẽ ĩ'arã wa'arã pājārã masã Jerusalẽpũre wa'acārã niwã. Na etãca numũ ape numũ pe'e Jesú wa'atje quetire masĩcārã niwã. ¹³ Tojo weerã pũrĩ opa querire dũte, cũrẽ põtẽrĩrã a'ticārã niwã. Na a'tiro caricũwã'cãtiwã:

—Marĩ wioğũre e'catise o'orã. Ā'rĩ Ō'acũ o'ó'cũre añurõ wa'ato. Cũ marĩ Israe curuacjãrã wioğũ nimi, niwã.

¹⁴ Jesú Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojõta burrore ĩ'agũ, cũ bu'ipũ mũjãpejawĩ. Zacarĩa todũporocjũ Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ a'tiro ojacu niwĩ:

¹⁵ Mũsã Jerusalẽcjãrã, uiticã'ña.

Ĩ'aña, mũsã wioğũ burro bu'ipũ pesawã'cãtimi, ni ojacu niwĩ.

¹⁶ A'te oja'quere ũsã cũ bu'erã ne waro "Jesú ye queti nisa'a", niticãti. Be'ro u'mũse cũ mũjããca be'ropũ ũsã masĩwũ. "Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩ'caronõjõta cũrẽ queoro wa'awũ", niwã.

¹⁷ Jesú Lázarore masõğũ, cũ pijiwĩrõcã ĩ'a'cãrã ãpẽrãrẽ wereturiacãrã niwã. ¹⁸ Tojo weerã cũ weeĩ'o'quere ějõpeorã, Jesure põtẽrĩrã a'ticārã niwã. ¹⁹ Fariseo masã pe'e tojo weecã ĩ'arã, a'merĩ nicãrã niwã:

—¿Ĩ'ati mũsã? Nipe'tirã cũ me'rã wa'arã weema. ¿Marĩ de'ro weebosau? niwã.

Griego masã Jesure ĩ'asĩ'rĩ'que ni'i

²⁰ Jerusalẽpũ Pascua bosenuwurẽ nicã, Ō'acũrẽ ějõpeorã nerẽ'cãrã wa'terore ni'cãrẽrã griego masã niwã. ²¹ Na Jesure ĩ'asĩ'rĩrã Felipe tiro a'tiwã. Felipe Betsaida Galilea di'tapũ nirĩ macãcjũ niwĩ. Na cũrẽ a'tiro niwã:

—Jesure ĩ'asĩ'rĩsa'a.

²² Na tojo nicã tu'ogũ, Felipe Andrére wereğũ wa'awĩ. Be'ro pũarãpũ wa'a, Jesure wererã wa'awã. ²³ Na griego masã ĩ'asĩ'rĩsere tu'ogũ, Jesú niwĩ:

—Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronõjõ upũtigu wẽrĩ masãmũjãatjo cã'rõ du'sa'a. ²⁴ Diacjũta nigũti. Ni'cũ otese

capere otetibosami. Te oteticã, mejārõta tojasa'a. Te peri otecã pūrīcārē, di'tapũ boa wa'asa'a. Be'ro pī'rī, pupi, peje ducatisa'a. Te peri weronojõ yu'u wērīgũsa'a. Yu'u wērīse me'rã pājārã Õ'acũ põ'rã wa'arāsama. ²⁵ No'o a'ti umucopure cũ catiri umucore ma'iyu'rugũ pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. No'o cũ catiri umucore ma'itigu pe'e umusepũ catinu'cũgũsami. ²⁶ Yu'u dutisere weesī'rīgũ, yu'ure sirutuato. Cũ yu'u niatjopure yu'u me'rã nigũsami. Yu'u dutisere weesirutugũnojõrē yu'u pacũ añurõ weegũsami, niwī Jesú.

Jesú cũ wērīatjere ucũ'que ni'i

²⁷ Jesú niwī:

—Ni'cārõacã yu'u pūrõ bujaweti'i. ¿De'ro nigũsari? “Pacũ, yu'ure ña'arõ wa'atjere yu'ruoya” ¿nigũsari? Ni-some. Yu'u tereta pi'eti, wērīgũ a'tiwũ. ²⁸ Pacũ, mu'u tutuasere i'õña, niwī Jesú. Cũ tojo nĩca be'ro ni'cũ umusepũ ucũdijosere tu'owũ. A'tiro niwī:

—Yu'u tutuasere i'otojawũ. Ì'onemogũti tja, niwī.

²⁹ Masã topũ nirã cũ ucũ'quere tu'orã, “Bũpo busuami”, niwã. Āpērã “Õ'acũrē wereco'tegũ umusecũ Jesure ucũami”, niwã.

³⁰ Jesú narē niwī:

—Yu'ure tu'odutigũ mejēta ucũami. Musã pe'ere tu'odutigũ ucũami. ³¹ Ni'cārõacārē Õ'acũ a'ti turicjārārē bese, bu'iri da'regũsami. Tojo nicã a'ti turicjārārē dutigu wãtī cõ'awīrõno'gũsami. ³² Apeye quē'rārē yu'ure na umuarõpũ tuumorõnũ'cõcã, nipe'tirārē yu'u tiropũ a'ticã weegũti, niwī Jesú.

³³ Tojo nīgũ, yu'u curusapũ wērīgũsa'a nīgũ, tojo niwī. ³⁴ Masã tere tu'orã, a'tiro niwã:

—Õ'acũ ye queti ojãca pūrīpũ na bu'eĩ'ocã, a'tiro tu'onõ'wũ: “Õ'acũ bese'cũ Cristo catinu'cũcũsami.” ¿De'ro weeacjũ mu'u pe'e tja “Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ umuarõpũ tuumorõnũ'cõno'gũsami”, niti? Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ ¿noanojõ niti? ni sērītiña'wã.

³⁵ Jesú narē niwī:

—Yu'u a'ti nucũcãcjārārē sī'ose weronojõ ni'i. Yu'u masārē Õ'acũ yere añurõ masicã wee'e. Yoaticã musã me'rã nigũsa'a. Yu'u a'topũ nirĩ curare musã yu'u bu'esere ějõpeoya. Tojo weerã musã wãcũña marīrõ na'itĩ'arõpũ sjarã weronojõ wa'asome. Yu'ure ějõpeotirã na'itĩ'arõpũ nirã weronojõ nima. Na weesere “A'tiro pe'e u'a'a”, nĩmasĩtisama. ³⁶ Yu'u sī'ose weronojõ nigũ musã tiropũ

ni'i. Yu'u musã tiropu nirĩ curare yu'ure ãjõpeoya. Tojo weerã musã quẽrã sĩ'orĩ masã weronojõ nirãsa'a. Õ'acũ yere añurõ masĩrãsa'a. Æpẽrã quẽrãrẽ masĩcã weerãsa'a, niwĩ Jesú.

Jesú narẽ tojo níca be'ro du'tiwã'cã wa'awĩ.

Judío masã wiorã Jesure ãjõpeotise ni'i

³⁷ Jesú peje weeĩ'omicã, judío masã wiorã cãrẽ ãjõpeotiwã. ³⁸ Na ãjõpeoticã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Isaía oja'caronojõta queoro wa'awu.

Cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Ni'cũnojoõpũta ãsã weresere tu'otimi.

Õ'acũ tutuase me'rã weeĩ'ocã ĩ'amirã, ne ãjõpeotima, ni ojacu niwĩ Isaía.

³⁹ Na ne ãjõpeomasĩti'que quẽrãrẽ Isaía aperopu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojacu niwĩ:

⁴⁰ Õ'acũ narẽ caperi bajutirã weronojõ weecu niwĩ.

Cũ yere tu'omasĩticã weecu niwĩ.

Tojo weerã añurõ cũ weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩticãrã niwã.

Cũ bu'esere tu'omirã, tu'omasĩticãrã niwã.

Cũ bu'esere ãjõpeorã, na ña'arõ wee'quere du'u, acobojose sãrĩbopã.

Cũ narẽ yu'ruobopĩ, nicu niwĩ Isaía.

⁴¹ Isaía Jesú tutuasere, cũ asistesere ĩ'agũ, cũ ye cjasere tojo ucũcu niwĩ.

⁴² Pãjãrã judío masã Jesure ãjõpeowã. Ni'cãrãrã wiorã waropũta ãjõpeowã. Fariseo masãrẽ uirã, bajuyoropu Jesure ãjõpeosere ucũtiwã. Æsãrẽ judío masã na nerẽrĩ wi'ĩpu nirãrẽ cõ'awĩrõrĩ nĩrã, tojo weewã. ⁴³ Wiorã Jesure ãjõpeomirã, masã pe'ere Õ'acũ nemorõ añurõ wãcũcã uawã.

Jesú masãrẽ besese cjasere ucũ'que ni'i

⁴⁴ Jesú nipe'tirã tu'oato nígũ, tutuaro ucũwĩ:

—Yu'ure ãjõpeogu yu'u se'sarore ãjõpeotimi. Yu'u pacu yu'ure o'ó'cu quẽrãrẽ ãjõpeomi. ⁴⁵ Yu'ure ĩ'agũ, yu'ure o'ó'cu quẽrãrẽ ĩ'ami. ⁴⁶ Yu'u sĩ'ose weronojõ ni'i. A'ti nucũcãpũre yu'ure ãjõpeorã na'itĩ'arõpu tojaticã'to nígũ a'tiwu. Na yu'u bu'esere masĩrãsama. Masĩrã, añurõ weerãsama. ⁴⁷ Yu'u bu'esere tu'omirã, tere weetirã, bu'iri cuorãsama. Yu'u narẽ bu'iri da'resome. Yu'u bu'iri da'regu a'titiwu. Narẽ yu'ruogu a'tiwu. ⁴⁸ Yu'ure uatirãnojoõ, yu'u bu'e'quere weetirãnojoõ Õ'acũrẽ bu'iri da'reno'ajãpu nitojama. Yu'u bu'e'quere weetise bu'iri na a'ti umũco pe'ticã, bu'iri da'reno'rãsama. ⁴⁹ Yu'u se'saro yu'u uaro bu'ewe'e. Yu'u pacu yu'ure o'ó'cu “Tojo ni bu'eya” nirõ bu'e'e. ⁵⁰ Yu'u

masĩ'i, yu'u pacu dutisere ějõpeorã catinu'cũcã'rãsama. Tojo weegu cũ bu'eduti'caronojõta masãrẽ bu'e'e, niwĩ Jesú.

13

Jesú cũ bu'erã ye du'pocãrĩrẽ coe'que ni'i

¹ Judío masã bosenumu Pascua wa'atjo ni'cã numu du'sawu. Jesú cũ a'ti turipu ní'cu maata cũ pacu tiropu wa'atjere masĩtojawĩ. Cũ, cũ yarã a'ti nucũcãcjãrãrẽ ma'inu'cũcã'wĩ. Cũ wẽrĩse me'rã cũ uputu ma'isere ĩ'owĩ.

²⁻⁴ Juda Iscariote, Simó macũrẽ wãtĩ a'tiro wãcũse o'ocu niwĩ. Jesure ĩ'atu'tirãpũre o'oduticu niwĩ. Jesú pe'e pũricã cũ Ő'acũ tiropu ní'cu a'tiwu nisere masĩwĩ. Tojo nicã topu cũ dajatojaatjere, cũ pacu cũrẽ wiogu sõrõatje quẽ'rãrẽ masĩwĩ. A'tiro wéegu, ũsã ba'adujiri cura Jesú wã'cãnu'cã, cũ su'ti bu'icjãrõrẽ tuweecũuwĩ. Be'ro marĩ ejerituwãaropu tuucoeri caserore du'teõ'owĩ. ⁵ Tu'ajanu'cõ, acore bapapu piosãawĩ. Te me'rã ũsã ye du'pocãrĩrẽ coenu'cãwĩ. Be'ro ti casero me'rã bopowĩ.

⁶ Cũ Simó Pedro ye du'pocãrĩrẽ coenu'cãrĩ cura Pedro cũrẽ niwĩ:

—Wiogu, ¿yé du'pocãrĩrẽ coegusari?

⁷ Jesú cũrẽ niwĩ:

—Ni'cãrõacã yu'u weesere mu'u tu'omasĩtisa'a. Be'ropu masĩgũsa'a.

⁸ Pedro cũrẽ niwĩ:

—Yé du'pocãrĩrẽ mu'u ne coesome.

Jesú cũrẽ niwĩ:

—Yu'u coeticã, mu'u yu'u me'rãcjũ nisome.

⁹ Simó Pedro cũrẽ niwĩ:

—To pũricãrẽ yé du'pocãrĩrẽ coegu, yé omocãrĩ, ya dũpoa quẽ'rãrẽ coeya.

¹⁰ Jesú pe'e cũrẽ niwĩ:

—Marĩ u'áca be'ro apaturi u'aapoya marĩsa'a. Sijáca be'ro du'pocãrĩ dia'cũrẽ tuucoeno'sa'a. Musã ũ'irĩ marĩrã weronojõ ni'i. Tojo nimicã, ni'cũ musã wa'teropũre ña'agũ ũ'irĩtigu weronojõ nimi, niwĩ Jesú.

¹¹ Jesú cũrẽ ĩ'atu'tirãpũre o'oacjure masĩtojawĩ. Tojo weegu tojo niwĩ.

¹² ũsã ye du'pocãrĩrẽ coeca be'ro cũ bu'icjãrõ su'tirore sãña, ejanujãwĩ tja. ũsãrẽ niwĩ:

—¿Musã yu'u weesere tu'omasĩti? ¹³ Musã yu'ure "Wiogu, ũsãrẽ bu'egu" ni pisu'u. Tojota ni'i musã nĩrõnojõta. ¹⁴ Yu'u musã wiogu, musãrẽ bu'egu nimigũ, musã ye du'pocãrĩrẽ coeapu. Tojo weerã musã quẽ'rã

mejārōta weeya. ¹⁵ Musārē yu'u wee'quere ī'acūu, weesirutuato nīgū a'te queosere wee'ōapū. A'merī añurō weeya. ¹⁶ Musārē diacjū weregūti. Ne ni'cū da'raco'tegu "Yu'u wiogu yu'rūoro ni'i", nīmasītisami. Ni'cū o'óno'cu quē'rā cūrē o'ó'cu yu'rūoro nītisami. ¹⁷ Musā yu'u dū'pocārī coesere masīrā, a'te yu'u wee'quere wéerā, e'catirāsa'a.

¹⁸ »Yu'u musā nipe'tirāpūre ucūgū weewe'e. Yu'u bese'cārārē masī'i. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū nīrōnojōta queoro wa'arosa'a. A'tiro ojano'wū: "Yu'u me'rā ba'adujimigū, yu'ure a'pēpūrīmī", ni ojano'caro niwū. ¹⁹ Yu'u musārē wereyugu wee'e. Tojo weerā yu'u ní'que queoro wa'acā, a'tiro nīrāsa'a: "Diacjūta Ō'acū o'ó'cu nīpī", nīrāsa'a. ²⁰ Musārē queoro weregūti. Yu'u o'ó'cārā weresere tu'o ējōpeorā, yu'u quē'rārē ējōpeorāta weesama. Yu'ure ējōpeorā, yu'ure o'ó'cu quē'rārē ējōpeosama, niwī Jesú.

Jesú "Yu'ure ī'atu'tirāpūre Juda o'ogusami" nise ni'i
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jesú ūsārē wérēca be'ro uputu bajawetiwī. Tu'ota basiorota werewī:

—Diacjūta nīgūti. Ni'cū musā wa'teropū yu'ure ī'atu'tirārē o'ogusami, niwī.

²² Cū tojo nicā tu'orā, ūsā ¿noarē tojo nīgū weeti? nīrā, mejō a'merī ī'adujicā'wū. ²³ Yu'u Juā Jesú ma'ino'gū cū pu'to dujiwū. ²⁴ Tojo weegu Simó Pedro Jesure sērītiña'dutigū sīopuawī. ²⁵ Yu'u cū pu'toacā mu'rīwā, cūrē sērītiña'wū:

—Wiogu, ¿noanojō niti cū?

²⁶ Jesú yu'ure niwī:

—Yu'u pā yosóo'ono'gū nīgūsami. Cū tojo nīca be'ro Simó macū Juda Iscariotere yosóo'owī. ²⁷ Cū tojo wéeca be'ro wātī Judare sājāacu niwī. Jesú cūrē niwī:

—Mu'u weeatjere weebaque'oya.

²⁸ Ūsā nipe'tirā topū ba'adujirā, cū tojo nisere tu'omasītīcāti. ²⁹ Ni'cārērā a'tiro wācūwū: "Juda cū niyerure co'tegu niyucā, Jesú cūrē apeyenojō bosenuu cjasere duudutigū weepī, o pajasecūorārē niyeru o'odutigū o'odutiapī", niwū. ³⁰ Juda cū pārē ñe'ēca be'ro ūsā tiropū ní'cu wijaa wa'awī. Cū wijaari cura ñamipū niwū.

A'merī ma'idutise ni'i

³¹ Juda wa'āca be'ro Jesú ūsārē niwī:

—Ni'cārōacā yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtīgūpūre yu'u tutuasere ī'ono'rōsa'a. Ō'acū tutuasere quē'rā yu'u me'rāta ī'ono'rōsa'a. ³² Yu'u Ō'acū tutuasere

ĩ'ocã, cũ quẽ'rã yu'u tutuasere maata ĩ'ogũsami. ³³ Yu'u me'rãcjãrã, cã'rõ musã me'rã nituogusa'a. Musã yu'ure a'marãsa'a. Yu'u judío masãrẽ toduporopure ní'caronojõta musãrẽ ni'cãrõacã nigũti. Yu'u wa'atjopure musã wa'amasĩtisa'a. ³⁴ Musãrẽ apeye ma'ma dutise cũugũti. Yu'u musãrẽ ma'irõnojoõta a'merĩ ma'ĩña. ³⁵ Musã a'merĩ ma'icã, ãpẽrã nipe'tirã musãrẽ yu'u bu'erã nisere masĩrãsama, niwĩ Jesú.

Jesú Pedrorẽ "Mu'u yu'ure 'Masĩwe'e' nigũsa'a" ní'que ni'i

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Simó Pedro cãrẽ sãrĩtiña'wĩ:

—Wiogu, ¿no'opu wa'agusari?

Jesú cãrẽ niwĩ:

—Ni'cãrõacã yu'u wa'atjopure mu'u wa'amasĩtisa'a. Be'ropu yu'ure sirutugusa'a.

³⁷ Pedro cãrẽ niwĩ tja:

—Wiogu, ¿de'ro weeacju yu'u mu'u me'rã maata wa'amasĩtisiari? Yu'u quẽ'rã mu'u me'rãta wẽrĩmasĩi.

³⁸ Jesú cãrẽ niwĩ:

—¿Nirõta yu'u me'rã wẽrĩmasĩti? Mu'urẽ diacjũta nigũti. Cãrẽ'quẽ cũ uuati duporo yu'ure i'tiati "Cũrẽ masĩwe'e", nigũsa'a, niwĩ Jesú.

14

Jesú "Yu'ure ãjõpeorã yu'rurãsa'a" ní'que ni'i

¹ Jesú ãsãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã uputu waro wãcũque'titicã'ña. Õ'acũrẽ ãjõpeoya. Tojo nicã yu'u quẽ'rãrẽ ãjõpeoya. ² Yu'u pacu tiropu musã niatje wi'seri peje ni'i. Te marĩcãma, musãrẽ wereboapã. Topu musã niatjore apoyugu wa'agu wee'e.

³ Musã niatjore apóca be'ro musãrẽ miigũ a'tiguti. Topure musã quẽ'rã ninu'cũcã'rãsa'a. ⁴ Musã yu'u wa'atjore masĩsa'a. Yu'u wa'ari ma'a quẽ'rãrẽ masĩsa'a, niwĩ Jesú.

⁵ Tomás cãrẽ niwĩ:

—Wiogu, mu'u wa'atjore masĩtisa'a. ¿Ûsã de'ro wee masĩbosu mu'u wa'ari ma'arẽ?

⁶ Jesú cãrẽ niwĩ:

—Yu'u, yu'u pacu tiropu wa'ari ma'a weronojõ ni'i. Yu'u masãrẽ topu wa'acã weegú ni'i. Yu'u masãrẽ diacjũ cjasere masĩcã wee'e. Narẽ catinu'cũcã weegú ni'i. Yu'ure ãjõpeorã dia'cũ yu'u pacu tiropu wa'arãsama. ⁷ Musã yu'ure masĩrã, yu'u pacu quẽ'rãrẽ masĩbosa'a. Ni'cãrõacã me'rã cãrẽ masĩi. Musã yu'ure ĩ'arã, cãrẽ ĩ'arã weronojõ ni'i, niwĩ Jesú.

⁸ Felipe Jesure niwī:

—Wiogu, mu'u pacure i'ona ūsārē. Cūrē i'ase me'rā dia'cū ūsārē ejatuarosa'a.

⁹ Jesú cūrē niwī:

—Felipe, yu'u musā me'rā yoacā niwū. ¿Yu'ure i'amasīweti yujupu? Yu'ure i'agū yu'u pacu quē'rārē masīmi. ¿De'ro weegu yu'ure “Mu'u pacure i'ona”, niati? ¹⁰ ¿Yu'u, yu'u pacu me'rā puarā nimicā, ni'cūputa ni'i nisere ējōpeoweti? ¿Cū yu'upure nimi nise quē'rārē ējōpeoweti? Yu'u ucūserere yu'u se'saro ucūwe'e. Yu'u pacu yu'upure nigūta cū haro ucūmi. Yu'u weese quē'rārē yu'u se'saro weewe'e. Cūta cū haro weecā weemi. ¹¹ Yu'u, yu'u pacu me'rā ni'cūta ni'i nisere, cū yu'upure nisere ējōpeoya. Tere ējōpeotirā pūrīcā, yu'u weese pe'ere i'a ējōpeocureya. ¹² Musārē diacjūta wereguti. Yu'ure ējōpeorā yu'u wee'caronojōta yu'u wee'quere weesirururāsama. Totā yu'u pacu tiropu yu'u wa'acāma, a'te nemorō weerāsama. ¹³ Musā yu'ure ējōpeocā, nipe'tise musā sērīsere o'ogusa'a. Te me'rā yu'u pacu tutuasere masīato nīgū tojo weegusa'a. ¹⁴ Yu'ure ējōpeorā, no'o musā sērīsere yu'tiguti.

Jesú “Espíritu Santure o'óguti” ní'que ní'i

¹⁵ »Musā yu'ure ma'irā, yu'u dutisere weerāsa'a. ¹⁶ Musārē yu'u pacure Espiritu Santure sērībosaguti. Cū musārē weetamuse me'rā wācūtutuanu'cūcā weegusami. Musā me'rā ninu'cūgūsami. ¹⁷ Espiritu Santu musārē queoro bu'egusami. Āpērā a'ti nucūcācārā yu'ure ējōpeotirā cūrē masītirāsama. Tojo weerā cūrē moorāsama. Musā pūrīcā cūrē masī'i. Cū musā me'rā, musāpure ninu'cūgūsami. ¹⁸ Yu'u musārē cō'awā'cāsoma. Musā me'rā nigū a'tiguti tja. ¹⁹ Cā'rōacā be'ro masā yu'ure i'asoma. Musā pūrīcā i'arāsa'a. Yu'u catinu'cūcā'a. Tojo weerā musā quē'rā catinu'cūcā'rāsa'a. ²⁰ Yu'u pacu musārē Espiritu Santure o'ógusami. Tojo wéeca be'ro yu'u pacu me'rā yu'u nisere masīrāsa'a. Tojo nicā musā yu'u me'rā nisere, yu'u musāpure nisere masīrāsa'a. ²¹ Yu'u dutisere weegū diacjūta yu'ure ma'isere i'osami. Yu'ure maigūrē yu'u pacu quē'rā ma'igūsami. Yu'u quē'rā ma'igūsa'a. Cūrē yu'u nisetisere i'ogūsa'a, niwī Jesú.

²² Apī Juda, Iscariote mejēta Jesure niwī:

—¿Wiogu, de'ro weegu mu'u nisetisere ūsā dia'cūrē i'ogūsari? ¿De'ro weegu a'ti turicjārā mu'urē ējōpeotirā quē'rārē i'oweti?

²³ Jesú cūrē niwī:

—Yu'ure ma'igũ yu'u dutisere weemi. Yu'u pacu cũrẽ ma'igũsami. Ūsã puarãputa cũ me'rã nirãsa'a. ²⁴ Yu'ure ma'itigu pe'e yu'u ucũsere weetimi. Yu'u ucũse yé mejẽta ni'i. Yu'u pacu yu'ure o'ócũ cũ weredutise ni'i.

²⁵ »Yu'u musã me'rã nígũ, a'te nipe'tisere were'e. ²⁶ Yu'u sãrĩcã, yu'u pacu Espiritu Santure musãrẽ o'ógusami. Cũ musãrẽ weetamu, wãcũtutuanu'cũcã weegusami. Nipe'tise musãrẽ bu'egusami. Nipe'tise yu'u musãrẽ bu'e'quere apaturi wãcũcã weegusami.

²⁷ »Yu'u ni'cãrõacã musãrẽ we'eriti'i. Musã ye ejeripõ'rãrĩpu ejerisãjãse niato. Yu'u ejerisãjãse me'rã musãrẽ ejerisãjãcã weeguti. Yu'u ejerisãjãcã weese a'ti nucũcã cjase weronjõ niwe'e. Tojo weerã “Yu'u wa'agu wee'e” nisere tũ'orã, bujaweti, wãcũque'titicã'ña. ²⁸ Musã “Yu'u pacu tiropu wa'agu wee'e” nicã tũ'otojapu. “Be'ro yu'u musã me'rã nigũ a'tiguti tja” nicã quẽ'rãrẽ tũ'oapu. Yu'u pacu yu'u yu'rũoro nimi. Musã yu'ure cũ tiropu wa'ase quetire tũ'oapu. Tere tũ'orã, diacjũta ëjõpeorã pũrĩcã, e'catiboapã. ²⁹ Yu'u musãrẽ wereyugu weepu. Tojo weerã yu'u musãrẽ wereyu'quere queoro wa'acã, “Diacjũta nipĩ”, nirãsa'a. ³⁰ Wãtĩ a'ti nucũcãcjãrãrẽ dutigu a'titojami. Tojo weegu yu'u yoaticã musã me'rã ucũgũti. Cũ yu'ure ne cã'rõ dutimasĩtimi. ³¹ Tojo wa'arota weesasa'a. Yu'u pacu cũ weeduti'quere weeguti. Yu'u tojo weecã, a'ti nucũcãcjãrã yu'u pacure yu'u ma'isere masĩrãsama. Te'a wa'arã. Wã'cãnu'cãña, niwĩ ũsãrẽ.

15

Jesú u'segu me'rã masãrẽ queose were'que ni'i

¹ Jesú queose me'rã ũsãrẽ a'tiro niwĩ:

—Yu'u u'segu weronjõ ni'i. Yu'u pacu figure co'tegu nimi. ² Yu'ure ëjõpeorã tigu cjase dũpuri nima. Ō'acũ u'segure ĩ'anurũgũ weronjõ niyugu, dũca marĩse dũpũrire dũtecõ'asami. Apeye dũcatise dũpũrire añurõ dũcatiato nígũ dũtweenemosami. ³ Musã dũcatise dũpuri weronjõ ni'i. Yu'u bu'e'quere ëjõpeo, yu'ti'i. Tojo weegu yu'u pacu musã ña'arõ wee'quere cõ'atojawĩ. Musã acobocono'cãrãpu nitoja'a. ⁴ Yu'u musãpũre ninu'cũgũsa'a. Musã quẽ'rã yu'u me'rãcjãrã ninu'cũcã'ña. Ni'cã dũpu yucũgũpu a'mesu'atimĩrõ dũcatitisa'a. A'te weronjõ musã yu'u me'rã ninu'cũtirã, ne añurõ weemasĩsome.

⁵ »Yu'u ní'caronjõta yu'u u'segu weronjõ ni'i. Musã tigu dũpuri ni'i. Yu'u me'rã ninu'cũgũ, yu'u quẽ'rã cũpũre nicã, cũ añurõ weemasĩsami. Musã yu'u me'rã ninu'cũtirã, ne añurõ weemasĩtisa'a. ⁶ Yu'u me'rã

ninu'cūtigu dūtecō'a'que dūpuri weronojō nimi. Te ñai'que dūpuri see, pecame'epu ũjūacō'ano'sa'a.

⁷ »Musā yu'u me'rā ninu'cūrā, yu'u bu'esere wācūrā, Ō'acūrē musā uasere sērīña. Cū yu'tigusami. ⁸ Musā añurō wéerā, Ō'acū añuyurūami nisere i'orāsa'a. Tojo weerā diacjūta musā yu'u bu'erā nirāsa'a. ⁹ Yu'u pacu yu'ure ma'irōnojōta yu'u quē'rā musārē ma'i'i. Yu'u me'rā ninu'cūña. Tojo weecā, musārē ma'inu'cūgūsa'a. ¹⁰ Yu'u pacu yu'ure cū dutisere weecā, ma'imi. Yu'u quē'rā yu'u dutisere weecā, musārē ma'igūsa'a.

¹¹ »Yu'u e'catironojōta musārē e'catiato nígū tojo ucū'u. Tojo weerā musā e'catiyuruarāsa'a. ¹² Yu'u dutise a'tiro ni'i. Yu'u musārē ma'irōnojōta a'merī ma'iña. ¹³ Ni'cū cū me'rācjārārē wērībosagu, narē ma'iyuruasami. Wērībosase nemorō ma'ita basiowe'e. ¹⁴ Musā yu'u dutisere wéerā, yu'u me'rācjārā ni'i. ¹⁵ Yu'u musārē "Yu'ure da'raco'terā nima", nisome. Da'raco'terā na wiogu weesere masītisama. Musā yu'u me'rācjārā ni'i. Tojo weegu yu'u pacu yu'ure ní'quere werepe'ocā'a. ¹⁶ Musā yu'ure besetiwu. Yu'u pe'e musārē besewu. Añurō weeato nígū tojo weewu. Musā añurō weese pe'tisome. Añurō weecā, musā yu'ure ējōpeocā, no'o Ō'acūrē sērīsenojōrē o'ogusami. ¹⁷ A'teta ni'i yu'u musārē dutise. A'merī ma'iña, niwī.

Jesú "Yu'ure ējōpeocā, āpērā musārē i'atu'tirāsama" ní'que ni'i

¹⁸ Jesú ũsārē a'tiro ninemowī:

—A'ti nucūcācjārā yu'ure ējōpeotirā musārē i'atu'ticā, yu'ure i'atu'timū'tā'quere wācūña. ¹⁹ Musā a'ti nucūcācjārā waro nicāma, na me'rācjārārē ma'irōnojōta musārē ma'ibosama. Yu'u musārē na wa'teropu nirārē besewu. Musā a'ti nucūcācjārā weronojō niwe'e. Tojo weerā musārē i'atu'tima. ²⁰ Yu'u musārē ní'quere wācūña. Ne ni'cū da'raco'tegu "Yu'u wiogu yu'rūoro ni'i", nīmasītisami. Yu'ure ña'arō weema. Musā quē'rārē mejārōta ña'arō weerāsama. No'o yu'u bu'esere tu'orā, musārē tu'orāsama. ²¹ Musā yu'ure sirutucā i'arā, nipe'tise ña'asere musārē weerāsama. Yu'ure o'ócure na masītise ye bu'iri tojo weerāsama.

²² »Yu'u a'ti di'tapure narē weregu a'titicāma, bu'iri moobosama. Na ni'cārōacārē bu'iri cūoma. "Ūsā bu'iri moo'o", nīmasītisama. ²³ Yu'ure i'atu'tirā yu'u pacu quē'rārē i'atu'tima. ²⁴ Ne ni'cū weetisere na tiropure peje wee'omiwū. Yu'ure masīdutigu tojo weewu. Yu'u wee'otica be'roma bu'iri moobosama. Na yu'u wee'quere

ĩ'awã. Tere ĩ'amirã, yu'ure ĩ'atu'tiwã. Yu'u pacu quẽ'rãrẽ ĩ'atu'tiwã. ²⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojõta queoro wa'aro wee'e. A'tiro ni'i: "Bu'iri moomicã, yu'ure ĩ'atu'tiwã", ni ojano'wũ.

²⁶ »Espíritu Santu diacjũ ucũgũ, musãrẽ weetamugũ a'tigusami. Ësã yu'u pacu me'rã cũrẽ o'órãsa'a. Cũ a'tigu, queoro yé cjasere musãrẽ weregusami. ²⁷ Musã quẽ'rã yé cjasere wererãsa'a. Musã ne waropũta yu'u me'rã nitojawũ. Tojo weerã wererãsa'a, niwĩ Jesú.

16

¹ Jesú ãsãrẽ ninemowĩ tja:

—Yé bu'iri ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weerãsama nisere were'e. Yu'ure ëjõpeodu'uticã'to nĩgũ tojo were'e. ² Musãrẽ judío masã nerẽwũase wi'seripũ nimi'cãrãrẽ cõ'awĩrõrãsama. No'o musãrẽ wẽjẽcõ'aca be'ro a'tiro nĩrãsama. "Marĩ Õ'acũ ũaro weerã wee'e", nĩrãsama. ³ Na yu'u pacure, yu'ure masĩti'que ye bu'iri musãrẽ ña'arõ weerãsama. ⁴ Yu'u wereyugũ wee'e. Tojo weerã queoro te wa'acã, musã "Tojota niwĩ", nĩrãsa'a.

Espíritu Santu ye cjase ni'i

»Yu'u musã me'rã nĩgũ, ne waropũre maata a'tere weretiwũ. ⁵⁻⁶ Ni'cãrõacã yu'ure o'ó'cu tiropũ wa'agũ wee'e. Yu'u tojo nicã tu'orã, ne ni'cũ yu'ure "¿No'opũ wa'ati?" ni sãrĩtiña'we'e. Mejõ bujawetiwioriticã'a. ⁷ Yu'u musãrẽ diacjũta nigũti. Yu'u wa'acã, musãrẽ añũ nĩrõsa'a. Yu'u musãrẽ Espiritu Santure o'ógũsa'a. Yu'u wa'aticãma, cũ musãrẽ weetamugũ, musã me'rã nigũ a'titibosami.

⁸⁻¹¹ »Espíritu Santu yu'ure ëjõpeotirãrẽ a'tiro masĩcã weegusami. "Ësã ña'arã ni'i", ni tu'oña'cã weegusami. Apeye, yu'u diacjũ weegũ ni'i nisere ĩ'ogũsami. Yu'u pacu tiropũ wa'ase me'rã tere ĩ'ogũsami. Yu'u topũ wa'acã, yu'ure ĩ'asome. Tojo nicã yu'ure ëjõpeotirãrẽ Õ'acũ bu'iri da'reatjere ĩ'ogũsami. A'tiro masĩrãsama: "Wãtĩ, a'ti nucũcãcjãrãrẽ dutigũ Õ'acũrẽ bu'iri da'reno'acjũ nitojami", nĩrãsama.

¹² »Yu'u musãrẽ peje werese cuomi'i. Ni'cãrõacãrẽ musã tu'omasĩtibosa'a. Tojo weegũ werewe'e. ¹³ Espiritu Santu a'tigu, nipe'tisere queoro weregusami. Cũ diacjũ ucũgũ nimi. Cũ se'saro ucũsome. Õ'acũ ucũsere, cũ tu'o'quere wereturiagusami. Be'ropũ wa'atje quẽ'rãrẽ musãrẽ wereyugusami. ¹⁴ Espiritu Santu yu'ure añurõ ucũgũsami. Yé cjasere musãrẽ masĩcã weegusami.

15 Nipe'tise yu'u pacu cuose yé ni'i. Tojo weegu Espiritu Santu musārē yé quetire weregusami.

Bujawetimi'cārā e'catirāsama nise ni'i

16-17 »Cārōacā be'ro musā yu'ure ī'anemosome. Be'ro ī'arāsa'a tja. Yu'u pacu tiropu wa'ase ye bu'iri tojo wa'anīrōsa'a, niwī Jesú.

Cū tojo nicā tu'orā, ūsā ni'cārērā a'merī ucūwū:

—¿De'ro nisī'rīrō weesari cū tojo nise? 18 “Cārōacā be'ro” cū nise ¿de'ro nisī'rīrō weesari? Ņe'enojōrē ucūgū ucūsamigu, masītisa'a, niwū.

19 Jesú ūsā tojo nisere masīgū, ūsārē niwī:

—Yu'u “Cārōacā be'ro ī'asome, be'ro ī'arāsa'a tja” ní'quere ¿a'merī sērītiña'rā weeti? 20 Musārē diacjūta wereguti. Musā uti, pūrō bujawetirāsa'a. A'ti turicjārā pe'e e'catirāsama. Musā bujawetimi'cārā be'ro e'catirāsa'a. 21 A'tiro wa'ase weronojō nirōsa'a. Ni'cō nijīpaco co wī'magū wuase duporoacā pūrīse tu'oña'samo. Co wuāca be'ro co pūrīse tu'oña'quere wācūtisamo. Co macū bajuase pe'ere ī'agō e'catigo, tojo weesamo. 22 Co weronojō musā ni'cārōacā pi'eti'i. Be'ro yu'u musārē ī'agū a'tiguti tja. Yu'u tojo weecā ī'arā, musā e'catiyu'ruarāsa'a. Āpērā musārē bujaweticā weemasītirāsama.

23 »Musā tojo e'catiri numurē musā tu'otisere ne sērītiña'some majā. Diacjūta musārē nigūti. Musā yu'ure ējōpeocā ī'agū, nipe'tise musā sērīsere yu'u pacu yu'tigusami. 24 Toduporopu yu'u tutuase me'rā yu'u pacure ne sērītiwu. Ni'cārōacārē musā yu'ure ējōpeotjārā sērīña. Musā tojo weecā, cū yu'tigusami. Cū yu'ticā, musā e'catiyu'ruarāsa'a.

Jesú masārē “A'tiro weeguti” ní'que ni'i

25 »Yu'u musārē queose me'rā wereapu. Be'ro queose marīrō diacjūta yu'u pacu ye quetire weregusa'a. 26 Espiritu Santu a'tica be'ro musā yu'ure ējōpeotjārā, yu'u pacure sērīrāsa'a. Yu'u tojo nīgū, “Yu'u pacure musārē sērībosaguti”, nīgū mejēta wee'e. Musā basu sērīrāsa'a. 27 Cūta musārē ma'imi. A'tiro ni'i. Musā yu'ure ma'i'i. Tojo nicā musā yu'ure “Ō'acū tiropu ní'cu a'tipī”, ni ējōpeo'o. Tojo weegu Ō'acū musārē ma'imi. 28 Yu'u pacu me'rā ní'cu yu'u a'ti nucūcāpūre a'tiwu. Ni'cārōacā yu'u a'topu ní'cu yu'u pacu tiropu dajatojaaguti tja.

29 Cū tojo nicā tu'orā, ūsā cārē niwū:

—Ni'cārōacārē mu'u queose me'rā werewe'e. Diacjū ucūcā'a. 30 Ni'cārōacā ūsā masī'i. Mu'u nipe'tisere

masĩpe'ocã'a. No'o sērĩtiña'se duporo masĩtoja'a. Tojo weerã mu'u Õ'acũ tiropu ní'cu a'tipã nisere masĩ'i.

³¹ Jesú ũsãrẽ niwĩ:

—¿Musã ãjõpeoti majã? ³² Tojo ãjõpeomirã, maata no'o musã wa'asĩ'rĩrõ du'tistearãsa'a. Yu'u ni'cũta to-jagũsa'a. Ni'cũta niwe'e, nigũ pe'e. Yu'u pacu yu'u me'rã nimi. ³³ Yu'ure ãjõpeorã ejerisãjãse cõoato nigũ a'te nipe'tisere musãrẽ wereapu. A'ti nucũcãcjãrã musãrẽ pi'eticã weerãsama. Na tojo weemicã, wãcũtutuaya. Yu'u a'ti nucũcãcjãrã na ña'arõ weesere docaque'acã weetojawu. Tojo weerã yu'ure ãjõpeorã wãcũtutuaya.

17

Jesú cũ bu'erã ye niatjere cũ pacure sērĩbosa'que ni'i

¹ Jesú tojo nica be'ro i'amorõ, a'tiro niwĩ:

—Pacu, mu'u yu'ure cõu'que eja'a. Yu'u mu'u macũ nisere masãrẽ i'oña. Mu'u tojo weecã, yu'u masãrẽ mu'u tutuasere, mu'u añuyurũsere i'ogũsa'a. ² Mu'u yu'ure masã nipe'tirã wiogu sõrõwũ. Nipe'tirã mu'u o'o'cãrãrẽ catinu'cũcã weedutigũ yu'ure sõrõwũ. ³ Masã mu'u Õ'acũ ni'cũ nigũrẽ, tojo nicã yu'ure mu'u o'ócure ãjõpeorã catinu'cũcã'rãsama.

⁴ »Yu'u a'ti nucũcãpũre mu'u tutuasere, mu'u añuyurũsere masãrẽ i'owũ. Mu'u yu'ure cõu'quere weepe'ocã'wũ. ⁵ Pacu, a'ti nucũcã weese duporo yu'u mu'u me'rã niwũ. Mu'u me'rã nigũ, mu'u weronojõ nisetiwu. Ni'cãrõacãrẽ mu'u tiropu wa'agu wee'e. Yu'ure mejãrõta weeya tja.

⁶ »Mu'u ã'rãrẽ a'ti nucũcãpu nirã wa'terore besewu. Yu'ure narẽ o'oguti nigũ, tojo weecu niwũ. Mu'u nisetisere narẽ masĩcã weewu. Na mu'u yarã nimi'cãrãrẽ yu'ure wiawu. Na mu'u dutisere weewã. ⁷ Ni'cãrõacã na masĩma, nipe'tise yu'u cõose mu'u o'o'que ni'i, nima. ⁸ Narẽ nipe'tise mu'u wereduti'quere werewu. Na tere tu'orã, ãjõpeowã. Na diacjũta yu'u mu'u tiropu a'ti'quere ãjõpeowã. Tojo nicã mu'u yu'ure o'ó'quere ãjõpeowã.

⁹ »Yu'u na ye niatjere mu'urẽ sērĩ'i. Æpẽrã yu'ure ãjõpeotirã yema sērĩwe'e. Yu'ure mu'u o'o'cãrã mu'u yarã nima. Tojo weegu mu'urẽ sērĩ'i. ¹⁰ Nipe'tirã mu'u yarã, yarã nima. Yarã quẽ'rã mu'u yarã nima. Na yu'ure ãjõpeo, yu'u tutuagu nisere masãrẽ masĩcã weema.

¹¹ »Yu'u a'ti nucũcãpu tojaque'asome. Yu'u bu'erã pũrĩcã tojarãsama. Yu'u mu'u tiropu wa'agu wee'e. Pacu, añuyurũgu, mu'u tutuase me'rã mu'u yu'ure o'o'cãrãrẽ añurõ co'teya. Mu'u tojo weecã, marĩ nĩrõnojõta na ni'cãrõ

me'rã nirãsama. ¹² A'ti nucũcãpũre yũ'ũre mũ'u o'o'cãrã me'rã nígũ, mũ'u tutuase o'o'que me'rã narẽ co'tewũ. Ne ni'cũ bajuriotiũ. Ni'cũ dia'cũ todũporopũ bajuduti'cũ weronojõ ní'cũre bajuriowũ. Mũ'u ye queti ojãca pũrĩpũ nírdõnojõta na oja'que queoro wa'aro wee'e.

¹³ »Ni'cãrdõcã yũ'u mũ'u tiropũ wa'agu wee'e. Yũ'u a'ti nucũcãpũ nígũ, mũ'u ye quetire werewũ. Tere tũ'orã, na yũ'u weronojõ e'catiato nígũ werewũ. ¹⁴ Mũ'u wereduti'quere narẽ wereturiawũ. Na yũ'ũre ãjõpeotjãrã, yũ'u weronojõ nima. A'ti mũucocjãrã weronojõ wãcũtima. Tojo weerã na quẽ'rãrẽ masã ã'atu'tima. ¹⁵ "Narẽ, a'ti nucũcãpũ nirãrẽ mũ'u tiropũ miaña", nígũ mejẽta wee'e. Wãtĩ pe'ere cã'mota'aya nígũ, tojo ni'ĩ. ¹⁶ Yũ'u a'ti mũucocjã niwe'e. Na quẽ'rã yũ'ũre ãjõpeorã a'ti mũucocjãrã weronojõ wãcũsetitima. ¹⁷ Mũ'u ye queti diacjũ waro ni'ĩ. Te me'rã narẽ mũ'u uaro weejã añurã wa'acã weeya. ¹⁸ Yũ'ũre mũ'u ye quetire a'ti nucũcãcjãrãrẽ weredutigu o'ówũ. Yũ'u quẽ'rã yũ'u bu'erãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ weredutigu o'ó'o. ¹⁹ Mũ'u uaronojõ na ye niatjere wẽrĩbosaguti. A'tiro yũ'u weecã, na quẽ'rã mũ'u uaronojõ diacjũta weerãsama.

²⁰ »Yũ'u na dia'cũrẽ sẽrĩbosawe'e. Be'ropũ na bu'esere tũ'o ãjõpeojã quẽ'rãrẽ sẽrĩbosa'a. ²¹ Na marĩ me'rã ni'cãrdõ me'rã niato nígũ tojo wee'e. Pacũ, yũ'u mũ'u me'rã nírdõnojõ, mũ'u yũ'u me'rã nírdõnojõ na quẽ'rã niato. Tojo wa'acã ã'arã, a'ti nucũcãcjãrã yũ'ũre mũ'u o'ó'quere ãjõpeorãsama. ²² Yũ'ũre mũ'u tutuase, añuyũ'rũsere o'owũ. Yũ'u quẽ'rã yarãrẽ o'oturiawũ. Narẽ ni'cãrdõ me'rã marĩ weronojõ niato nígũ tojo weewũ. ²³ Yũ'u napũre ni'ĩ. Mũ'u pe'e yũ'ũpũre ni'ĩ. Tojo weerã na ni'cãrdõ me'rã nirãsama. Tojo wa'acã ã'arã, a'ti nucũcãcjãrã mũ'u yũ'ũre o'ó'quere masĩrãsama. Apeyere, mũ'u yũ'ũre ma'ĩrdõnojõta "Marĩrẽ ma'imi", nirãsama.

²⁴ »A'ti turi weese dũporo mũ'u yũ'ũre ma'iwũ. Tojo weegu mũ'u nisetisere yũ'ũre o'owũ. Pacũ, mũ'u o'o'cãrãrẽ yũ'u me'rã nicã uasa'a. Narẽ yũ'u tutuasere ã'adutigu tojo wee'e. ²⁵ Pacũ, mũ'u queoro wee'e. A'ti nucũcãcjãrã yũ'ũre ãjõpeotirã mũ'ũrẽ masĩtima. Yũ'u mũ'ũrẽ masĩ'ĩ. ã'rã yũ'u bu'erã mũ'u yũ'ũre o'ó'quere masĩma. ²⁶ Mũ'u nisetisere narẽ masĩcã weewũ. Tojo masĩcã weenu'cũcũti. Mũ'u yũ'ũre ma'ĩrdõnojõta na quẽ'rãrẽ a'merĩ ma'idutigu tojo wee'e. Tojo nicã yũ'u na me'rã ninu'cũgũti nígũ, tojo wee'e, niwĩ Jesú.

Jesure surara na ñe'ewã'cã'que ni'i
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jesú cã pacure sêrîca be'ro ùsã Jerusalêpure wijawu. Wija, Cedrón wãmetiri maarê pê'awũ. Ti maa siaquijipu na olivo ote'caro niwũ. Ësã topu wa'awu. ² Juda Jesure ï'atu'tirãrê o'ori masũ quê'rã te olivo nirôrê masiwi. Jesú toduporo pejetiri ùsãrê su'ori sijawi. Tojo weegu masiwi. ³ Ësã topu nirî cura ni'cã curua surara me'rã Juda etawi. Æpêrã quê'rã ni'cãrêrã Ô'acũ wi'i co'terã surara niwã. Pa'ia wiorã, fariseo masã o'óno'cãrã niwã. Na añurõ wãmotiwã. Sï'ose tuturi, sï'osepa me'rã a'tiwã. ⁴ Jesú cãrê wa'atjere masïtojacu niwi. Tojo weegu “¿Noarê a'mati?” niwi.

⁵ Cãrê yu'tiwã:

—Jesú Nazarecjürê a'ma'a, niwã. Jesú narê niwi:

—Yu'uta ni'i.

Juda Jesure ï'atu'tirãrê o'ori masũ na me'rã niwi. ⁶ Jesú “Yu'uta ni'i” nicã tu'orã, na uirã, dústi bu'ruque'awã. ⁷ Jesú apaturi sêrîtiña'wî tja:

—¿Noarê a'mati?

Cãrê yu'tiwã:

—Jesú Nazarecjürê a'ma'a, niwã.

⁸ Jesú narê niwi:

—Musãrê weretoja'a, yu'uta ni'i. To pürîcã yu'ure a'marã, ã'rã yu'u bu'erãrê du'uo'oya.

⁹ Jesú cã ucũ'que queoro wa'ato nígũ tojo niwi. Cã ní'que a'tiro niwũ: “Yu'u pacu o'o'cãrãrê ne ni'cã bajuriotiwu”, niwũ. ¹⁰ Cã tojo níca be'ro Simó Pedro cã ya di'pjîrê wejeweewi. Wejewe, pa'ia wiogure da'raco'tegu Malco wãmetigure diacjüca o'meperore dutepã'rêwi. ¹¹ Cã tojo weecã ï'agũ, Jesú Pedore niwi:

—Mu'u ya di'pjîrê nurõña. Yu'u pacu pi'etiduti'caronojõta pi'etiguti, niwi Jesú.

Jesure Anás ya wi'ipu mia'que ni'i
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹²⁻¹³ Surara, tojo nicã na wiogu, ãpêrã pa'ia wiorã na o'ó'cãrã Jesure du'te, Anás wãmetigu ya wi'ipu miawã. Cã Caifá mañecũ niwi. Caifá titare pa'ia wiogu niwi. ¹⁴ Cũta toduporopure judío masãrê “Ni'cũ nipe'tirã ye niatje wêrîbosacã, marîrê añurõsa'a” ní'cu niwi.

Pedro Jesure “Masîwe'e” ní'que ni'i
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Na Jesure miacã, yu'u Juã, tojo nicã Simó Pedro, ùsã puarã narê sirutuwã'cãwũ. Pa'ia wiogu yu'ure ï'amasiwi. Tojo weegu yu'u Jesú me'rã wiogu ya wi'i po'peapu sãjãawũ.

16 Pedro pe'e sopepu tojanu'cāwī. Cũ tojo weecã ĩ'agũ, yu'u sope co'tego me'rã ucũ, cãrẽ pijisõrõwã. 17 Be'ropu co Pedrore sērĩtiña'wõ:

—¿Mu'u sī'i me'rãcjũ mejēta niti?

Pedro core niwī:

—Niwe'e, niwī.

18 Pūrõ yusuawu. Tojo weerã ti wi'i da'raco'terã, tojo nicã surara pecame'e wĩjãwã. Na ti me'e sumutopu sõ'manu'cũburowã. Pedro quẽ'rã na me'rã sõ'magũ wa'awī.

Pa'ia wiogu Jesure sērĩtiña'que ni'i

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Pa'ia wiogu Anás Jesure sērĩtiña'cu niwī:

—¿Noanojõ niti mu'u bu'erã? ¿Ñe'enojõrẽ mu'u bu'eti narẽ? nicu niwī. 20 Jesú cãrẽ yu'ticu niwī:

—Yu'u nipe'tirã tu'oropu bu'ewu. Judío masã nerẽse wi'seripu, tojo nicã Õ'acũ wi'i judío masã nerẽwuaropu bu'ewu. Ya'yioropu bu'etiwu. 21 ¿De'ro weegu yu'ure sērĩtiña'ti? ãpẽrã yu'ure tu'o'cãrãrẽ sērĩtiña'ña. Na masísama. Na mu'urẽ wererãsama, nicu niwī Jesú.

22 Jesú tojo nicã tu'ogu, ni'cũ Õ'acũ wi'i co'tegu surara Jesú ya diapoare paacu niwī. Cãrẽ nicu niwī:

—¿De'ro weegu tojo yu'titi pa'ia wiogure?

23 Jesú cãrẽ nicu niwī:

—Yu'u ña'arõ níca be'ro “Te bu'iri paapu. Te ña'a ni'i”, niña. Añurõ níca be'roma ¿de'ro weeacju yu'ure paati? nicu niwī Jesú.

24 Be'ro Anás Jesure du'teno'cure tja pa'ia wiogu Caifá tiropu o'ówī.

Pedro nisoonemo'que ni'i

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Tojo weeri cura Pedro pecame'e sumuto sõ'manu'cũwī. Topu nirã cãrẽ sērĩtiña'wã:

—¿Mu'u sī'i me'rãcjũ mejēta niti?

Pedro narẽ niwī:

—Niwe'e.

26 Be'ro ni'cũ pa'ia wiogure da'raco'tegu, Pedro cũ o'mepero dutepã'rẽ'cu acaweregu Pedrore niwī:

—Yu'u mejēpu mu'urẽ olivo ote'caropu cã me'rã nicã ĩ'apu.

27 Pedro apaturi nisoowī. Tojo níca be'ro cãrẽ'quẽ uuwī.

Jesure Pilato romano masã wiogu tiropu na mia'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Be'ro Jesure Caifá ya wi'ipɔ ní'cure Pilato ya wi'ipɔ miawã. Bo'rearopɔ weewɔ. Judío masã wiorã ti wi'ipɔre sãjãatiwã. Ti wi'ipɔre sãjãarã, Pascua bosenuɔ ba'awɔasere ba'atibopã. Pilato judío masũ nitimi nise bu'iri na bu'iritirã tɔ'oña'bopã. Tojo weerã cũ ya wi'ire sãjãatiwã. 29 Na sãjãaticã i'agũ, Pilato na me'rã ucũgũ wijaatiwĩ. Narẽ niwĩ:

—¿Mɔsã ã'rĩrẽ ñe'enojõ weresãrã weeti?

30 Na cũrẽ niwã:

—Cũ ña'arõ weeticãma, mɔ'u tiro cũrẽ miititiboapã.

31 Na tojo yɔ'ticã tɔ'ogɔ, Pilato niwĩ:

—Cũrẽ miaña. Mɔsãrẽ dutironojõta mɔsã basu beserã wa'aya.

Judío masã wiorã cũrẽ niwã:

—Ësã judío masã ne ni'cũ masũrẽ “Wějẽña” nĩmasĩtisa'a, niwã.

32 Titapɔre romano masã wiogɔ masã ña'arãrẽ na wějẽdutiãrẽ curusapɔ paabi'pecũcãrã niwã. Tojo weero Jesú todɔporo ní'que queoro wa'awɔ. Cũ “Yɔ'ure ɔ'mɔarõpɔ tuumorõnɔ'cõrãsama”, niwĩ. 33 Pilato Jesure piji, cũ ya wi'ipɔ majãmisãjãawĩ. Jesure sãrĩtiña'ca niwĩ:

—¿Mɔ'uta niti judío masã wiogɔ?

34 Jesú yɔ'ticɔ niwĩ:

—¿Mɔ'u basu mɔ'u wãcũrõ me'rã sãrĩtiña'ti? o ¿ãpẽrã mɔ'urẽ wereati?

35 Pilato cũrẽ nicɔ niwĩ:

—¿De'ro weegɔ yɔ'u masĩbosau? Yɔ'u judío masũ mejẽta ni'i. A'topɔre mɔ'u ya di'tacjãrã judío masã, tojo nicã pa'ia wiorã mɔ'urẽ miitiamã. ¿De'ro weeati mɔ'u?

36 Jesú nicɔ niwĩ:

—Yɔ'u a'ti nucũcãcjũ wiogɔ niwe'e. Yɔ'u tojo nicãma, judío masã wiorãrẽ o'odutiãrã yɔ'ure siruturã a'mequẽboapã. Yɔ'u apesecjũ wiogɔ ni'i.

37 Cũ tojo nicã tɔ'ogɔ, Pilato nicɔ niwĩ:

—¿To pũrĩcãrẽ mɔ'u wiogɔ niti?

Jesú cũrẽ nicɔ niwĩ:

—Mɔ'u nĩrõnojõta yɔ'u wiogɔ ni'i. Yɔ'u diacjũ cjasere weregɔ a'topɔ a'ti, bajuawɔ. Nipe'tirã diacjũ cjasere ɔarã, yɔ'u ucũsere tɔ'oma.

38 Pilato cũrẽ nicɔ niwĩ:

—¿Ñe'enojõ nĩrõ nisasa'a diacjũ cjase? nicɔ niwĩ.

“Jesure wějẽrõna'a” ní'que ni'i

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Pilato Jesure sãrĩtiña'ca be'ro judío masã wiorã me'rã ucũgũ wijaaticɔ niwĩ tja. Narẽ niwĩ:

—Yu'u cūrē ne bu'iri bocatiasu. ³⁹ Musā weewuase a'tiro ni'i. Pascua bosenumu nicā bu'iri da'reri wi'ipu nigūrē yu'are du'uwīrōdutisa'a. ¿Musā cūrē judío masā wiogure du'uwīrōcā uasari?

⁴⁰ Cū tojo nicā tu'orā, na pūrō caricūwā:

—Cūrē ne du'uwīrōticā'ña. Barrabá pe'ere du'uwīrōña, niwā. Barrabá ña'arō weeri masū niwī.

19

¹ Masā “Barrabáre du'uwīrōña” ni caricūcā tu'ogu, Pilato Jesure tārādutiwī. ² Surara ni'cā be'to pota me'rā wéeca be'tore cū dupoapure peocārā niwā. Aperu, ni'cārō su'tiro wiogu sñarōnojō sō'a ñibocurerore sñacārā niwā. ³ Be'ro cū pu'to wa'a, cūrē bujicārā, a'tiro nicārā niwā:

—Judío masā wiogure añurō wa'ato. Tojo nírāta, cū diapoare paamujácārā niwā.

⁴ Pilato po'peapu ní'cu wijaatiwī tja. Masārē niwī:

—Yu'u cūrē ne cārōcā bu'iri bocatiasu. Tojo weegu masā tiropu pijiwijaatiguti. Musā ñ'arāsa'a, niwī.

⁵ Be'ro Jesús wijaatiwī. Cū pota be'tore pesawī. Wiogu su'tiro surara o'o'carore sñawijaatiwī. Cū wijaatāca be'ro Pilato masārē a'tiro niwī:

—Ñ'aña. Ñ'rī nimi.

⁶ Pa'ia wiorā, ãpērā Õ'acū wi'i co'terā surara cūrē ñ'arā, pūrō caricūwā:

—Cūrē curusapu paabi'pe wējēña, ni caricūwā.

Pilato narē niwī:

—Musā basu cūrē curusapu paabi'pe wējērā wa'aya. Yu'u cūrē ne cārōcā bu'iri bocatisa'a, niwī.

⁷ Judío masā wiorā cūrē niwā:

—Cū “Yu'u Õ'acū macū ni'i”, niwī. Æsārē duti'que tojo ucūgñojōrē wējēduti'i, niwā.

⁸ Pilato cū “Õ'acū macū ni'i” nisere tu'ogu, nemorō uiwī.

⁹ Be'ro Jesure pijisājāa, cūrē sērītiña'cu niwī tja:

—¿No'ocjū niti mu'u?

Jesú cūrē ne yu'titicu niwī.

¹⁰ Cū yu'titicā ñ'agū, Pilato cūrē nicu niwī:

—¿De'ro weegu yu'are yu'tiweti? ¿Mu'u masīweti? Yu'u mu'arē du'uwīrōgū, du'uwīrōmasī'i. Wējēdutigū quē'rā, wējēdutimasī'i, nicu niwī.

¹¹ Jesús cūrē nicu niwī:

—Õ'acū mu'arē cā'mota'acā, mu'u tojo weemasītiboapā. Tojo weegu yu'are mu'u tiropu o'o'cu mu'u nemorō bu'iritimi, nicu niwī.

¹² Cũ tojo nicã tũ'ogu, Pilato Jesure “¿De'ro wee cãrẽ yu'u du'uwĩrõgũsariba?” nicu niwĩ. Cũ tojo weesĩ'ricã ĩ'arã, judío masã wiorã pũrõ caricũwã:

—Mũ'u cãrẽ du'uwĩrõgũ, romano masã wiogu me'rãcjũ nisome. No'o ni'cũ “Yu'u judío masã wiogu waro ni'i” nigũnojõ romano masã wiogure yu'rũnũ'cãgũ weemi. Cũ me'rãcjũ nitimi, ni caricũwã.

¹³ Na tojo nicã tũ'ogu, Pilato Jesure na ãtã me'rã yéeca papu pijiwijaadutiwĩ. Hebreo ye me'rã Gabata wãmetiwũ. Topu Pilato masãrẽ besewuawĩ. Tojo weegu cũ topu dujiwĩ.

¹⁴ Titare ni'cã nũmu du'sawu Pascua bosenuwu wa'atji dũporo. Dajaritero wa'tero niwũ. Pilato topu dujigu, judío masã wiorãrẽ niwĩ:

—Mũsã wiogure ĩ'aña.

¹⁵ Na caricũnemowã:

—Cũrẽ wẽjẽña. Curusapu paabi'pe wẽjẽña, niwã.

Pilato niwĩ:

—Yu'u mũsã wiogure curusapu paabi'pe wẽjẽdutigusami, ¿ni wãcũmiti?

Pa'ia wiorã cãrẽ niwã:

—Ësã wiogu ni'cũta romano masã wiogu waro nimi.

¹⁶ Na tojo nicã tũ'ogu, Pilato surarare Jesure curusapu wẽjẽdutigu o'owĩ. Be'ro na cãrẽ miawã.

Na curusapu paabi'pe'que ni'i

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jesús na “Masã boaweeca dũpoa” nirõpũre wa'agu, curusare wuawã'cãwĩ. Hebreo ye me'rã Gólgota wãmetiwũ.

¹⁸ Topu cãrẽ curusapu paabi'pewã. Āpẽrã puarã quẽrãrẽ tojota weewã. Jesure na deco nu'cõwã. Āpẽrã pe'ere, ni'cãrẽ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõwã. ¹⁹ Pilato Jesús dũpoa bu'i curusapu cũ oja'quere õ'odutiwĩ. A'tiro ojano'wũ: “Jesús Nazarecjũ judío masã wiogu nimi.” ²⁰ Te oja'que hebreo ye, griego ye, latín ye me'rã niwũ. Jesure paabi'pe'caro macã pu'to niwũ. Tojo weerã pãjãrã judío masã tere bu'ewã. ²¹ Pilato oja'quere bu'erã, pa'ia wiorã cãrẽ nicãrã niwã:

—Mũ'u “Judío masã wiogu nimi”, ni ojatiboapã. A'tiro pe'e ojaboapã. “Cũ ‘Judío masã wiogu ni'i’, niami”, niboapã.

²² Pilato narẽ niwĩ:

—Yu'u ojasĩ'rĩ'caronojõ ojatojapu. Dũcayusome majã.

²³ Be'ro ba'paritirã surara Jesure paabi'pe'cãrã cũ ye su'tire seeneowã. Seeneo, nãncũ dũcawaawã. Cũ ya su'tiro docacjãrõ deroa'mesu'oya marĩwũ. ²⁴ Tojo weerã surara a'merĩ niwã:

—A'tore tũ'rêticã'rã. Mejõ nívocaperã. ¿Noa a'tore wapata'arosarito? niwã.

Na tojo weecã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'que queoro wa'awũ. A'tiro ojano'caro niwũ: “Yé su'tire dũcawaawã. Tere nívocaperã wapata'awã.” A'te ní'caronojõta surara weewã.

²⁵ Jesú ya curusa pu'to a'ticũrã numia niwã. Cũ paco, cũ mũgõ María Cleofas numo, tojo nicã María Magdalena niwã. ²⁶ Jesú cũ pacore, tojo nicã yu'u Juã cũ uputu ma'ino'gũ co tiro nu'cũcã ĩ'agũ, core niwĩ:

—Ma'u, ã'rĩ mũ'u macũ nimi.

²⁷ Be'ro yu'ũre niwĩ:

—Yu'u pacore mũ'u paco weronojõ cuoya. Toó tojamo mũ'u paco, niwĩ Jesú.

To be'ro core ya wi'ipũ miitojaawũ.

Jesú wẽrĩ'que ni'i

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Jesú cũ pacore co'tedutica be'ro “Nipe'tise yu'ũre weeduti'quere tu'aja'a”, niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'que wa'ato nígũ Jesú a'tiro niwĩ:

—Acowũosa'a.

²⁹ Topũ ni'cãrũ vino pi'ase poseyetjũ dujiwũ. Tojo weerã surara ni'cã si'tia mii ñamiowã. Ñamio, hisopo wãmetiri siti dũpũpũ ti si'tiare dũ'reõ'o sĩomorõwã Jesú tiropũ. ³⁰ Cũ tere sĩ'rĩwĩ. Be'ro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajatoja'a.

Cũ tojo níca be'ro cũ dũpoa paamu'rĩyoja, wẽrĩa wa'awĩ.

Jesure na ñosẽ'que ni'i

³¹ Jesú cũ wẽrĩcaterore ni'cã numũ Pascua bosenumũ wa'atjo dũ'sawũ. Ti bosenumũ sauru judío masãrẽ soodutíca numũ bosenumũjo waro nicaro niwũ. Ti numũrẽ wẽrĩ'cãrã curusapũ nicã judío masã wiorã uaticãrã niwã. Tojo weerã na Pilato tiropũ wa'a, cũ yarã surarare narẽ maata wẽrĩato níã na ye ñecãrĩrẽ paanu'aduticãrã niwã. Be'ro na upũre miidijoo, aperopũ miaduticãrã niwã. ³² Tojo weerã surara ni'cũrẽ paanu'amũ'tãwã. Be'ro apĩ quẽ'rãrẽ tojota weewã. ³³ Jesúma wẽrĩ'cupũre ĩ'awã. Tojo weerã cũma paanu'atiwã.

³⁴ Mejõ dia'cũ ni'cũ surara Jesure paatipa'mapũ ñosẽwĩ. Cũ tojo weecã, dí aco me'rã o'mabũrowũ. ³⁵ Yu'u a'tere ĩ'awũ. Diacjũta ni'i. Mũsã quẽ'rã a'tere ejõpeoato nígũ mũsãrẽ were'e. ³⁶ A'te Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nírónojoãta wa'ato níró tojo wa'awũ. A'tiro ojano'wũ: “Cũ ye õ'arĩ ne ni'cã õ'a paanu'aña marĩrõsa'a.”

37 *Apero Õ'acũ ye queti oja'caro quẽ'rãrẽ a'tiro niwũ: "Na cãmida're'cũpũre ã'arãsama", ni ojano'wã.*

Jesure na sïosõrõcũuo'que ni'i

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 *Jesú wẽrĩca be'ro José Arimatea wãmetiri macãcjũ Pilatore Jesú ya upũre sẽrĩcu niwĩ. José Jesure ãjõpeogu niwĩ. Cũ judío masã wiorãrẽ uigu, ya'yioropũ ãjõpeo niseticã'cũ niwĩ. Pilato "Jau, Jesú ya upũre miaña", nicã tũ'ogu, cũ ya upũre miidijowĩ. 39 Nicodemo todũporo ñamipũ Jesú me'rã ucũgũ eja'cũ quẽ'rã peje treinta kilos u'mutisere miiejawĩ. Te u'mutise a'te niwũ. Mirra áloe me'rã morẽ'que niwũ. 40 Na pũarã José, Nicodemo su'tiro añurĩ casero u'mutise wa're'que caseri me'rã Jesú ya upũre omawã. Judío masã wẽrĩ'cãrãrẽ yaarã weewũaronojõta weewã. 41 Jesure paabi'pe'caro pũ'to otese ote'caro niwũ. Te ote'caro deco ni'cã masãpe na ãtãgãpũ se'eca tuti niwũ. Ti pe ne ni'cãti wẽrĩ'cãrãrẽ sïosõrõcũuno'ña marĩwũ. 42 Topũ Jesure miaa, ti pepũ sïosõrõcũuowã. Na tojo weeri cura mujĩpũ sãjãrĩ curapũ niwũ. Judío masã na da'radutitica nũmũ sãjãrõpũ weewũ. Tojo weerã ti pe pũ'toacã niyucã, topũ sïosõrõcũuowã.*

20

Jesú cũ masã'que ni'i

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 *Soorinũmũ nicã bo'rease dũporo María Magdalena Jesú masãpepũ wa'aco niwõ. Ti pere bi'acaga ãtãgã apesepũ cũñacã ã'aco niwõ. 2 Tojo weego ãsã tiropũ omatojatico niwõ. Òsãrẽ niwõ:*

—*Marĩ wiogũre apesepũ miacãrã niama. ¿No'opũ miarã miasapã?*

3 *Co tojo nicã tũ'orã ãsã, Simó Pedro, yũ'u cũrẽ yaa'caropũ wa'awũ. 4 Òsã topũ wa'arã, yũ'u Pedro nemorõ omamũñawũ. Tojo weegũ yũ'u cũ dũporo ejawũ. 5 Topũ eja, ti pepũ mu'rĩ'asõrõwũ. Topũ cũrẽ oma'que caseri pesawũ. 6 Be'ropũ Pedro buaejawĩ. Cũa diacjũ sãjãa wa'awĩ. Cũ quẽ'rã te su'tire ã'awĩ. 7 Apero Jesure na diapoapũ na omãca casero quẽ'rã niwũ. Apeye me'rã nitiwũ. Aperopũ tuupe'eca casero pesawũ. 8 Yũ'u quẽ'rã ti tutipũre sãjãawũ. Nipe'tise te caserire ã'agũ, ãjõpeowũ. 9 Òsã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere Jesú wẽrĩ'cũpũ masãgũsami nisere titare masitiwũ. 10 Òsã ti pere ã'aca be'ro ãsã ya wi'ipũ dajatojaawũ.*

*Jesú María Magdalenarē bajua'que ni'i**(Mr 16.9-11)*

¹¹ María Magdalena pe'e ti pe sumutopu utigo tojaque'awō. Co utigota, ti pepu yu'ui'asōrōco niwō. ¹² Tojo i'asōrōgō, puarā su'ti butise sãñarā Ō'acūrē wereco'terārē i'aco niwō. Na Jesure cūu'caropu dujicārā niwā. Ni'cū cū dupoa ní'caropu, apī cū du'pocārī ní'caro pe'e dujicārā niwā. ¹³ Na core sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro weego mu'u utiti?

Narē nico niwō:

—Yu'u wioḡure mia wa'apā. ¿No'opu miarā miasapā?

¹⁴ Co tojo nica be'ro apero pe'e majāmi'i'aco niwō. Tojo weemigō, Jesú co tiro nu'cūcā i'aco niwō. “Jesúta nimi”, ni i'amasitico niwō. ¹⁵ Jesú core sērītiña'cū niwī:

—¿De'ro weego mu'u utigo weeti? ¿Noarē a'mati? nicu niwī.

“Ā'rī ote'quere co'tegu nisami” ni wācūgō, a'tiro nico niwō:

—Mu'u cūrē mia'cū, wereya. ¿No'opu cūuati? Yu'u cūrē miagōti, nico niwō.

¹⁶ Jesú core “María”, nicu niwī.

Co majāmi'i'aquejo, nico niwō:

—Rabboni.

Hebreo ye me'rā “Yu'ure bu'egu” nisī'rīrō wee'e.

¹⁷ Jesú core nicu niwī:

—Du'uya yu'ure. Yu'u pacu tiropu mujāatiapu yujupu. Yu'ure ējōpeorārē werego wa'aya. “A'tiro niami”, niña. “Cū, cū pacu Ō'acū tiropu 'Wa'agu wee'e', niami.” “Ō'acū yu'u pacu, tojo nicā musā pacu nimi.” Apeye quē'rārē ‘Yu'u wioḡu nimi. Tojo nicā musā wioḡu nimi’, niami”, niña, nicu niwī.

¹⁸ Cū tojo nicā tu'ogo, María Magdalena ūsā cū bu'erārē werego etawō. Co cūrē i'a'quere, cū core ní'quere werewō.

*Jesú cū bu'erārē bajua'que ni'i**(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)*

¹⁹ Tojo wa'aca numu soorinumu niwū. Ti numu ñamipu ūsā cū bu'erā ní'cārā nerēwū. Ūsā judío masā wiorārē uirā, añurō bi'asājā wa'awu. Ūsā topu nirī cura Jesú ūsā decopu bajuawī. Ūsārē añudutiwī:

—Musā ejeripō'rārīpu ejerisājāse niato, niwī.

²⁰ Cū tojo nica be'ro cūrē paabi'pe'quere, cūrē ñosē'carore i'owī. Ūsā cūrē i'arā, pūrō e'catīwu. ²¹ Cū ūsārē ninemowī tja:

—Musā e'catise me'rā niña. Yu'u pacu o'ó'caronojōta yu'u quē'rā yé quetire weredutīgu musārē o'ó'o.

²² Be'ro cū ūsārē putipeo, niwī:

—Musã Espiritu Santure cwoya. ²³ Musã ãpērã na ña'arõ wee'quere acobojocã, na bu'iri marĩrã tojarãsama. Musã narẽ acobojoticã, na acobojono'tirãsama, niwĩ Jesú.

Jesú Tomárẽ bajuase ni'i

²⁴ Tomás ùsã me'rãcjũ Jesú bu'egu "Sũ'rũa'cũ" na nino'gũ Jesú ùsã tiropũ bajuácatore marĩwĩ. ²⁵ Be'ro cũ dajacã, ùsã cūrẽ niwũ:

—Marĩ wiogure ĩ'apũ, niwũ.

Tomás pe'e ùsãrẽ niwĩ:

—Yũ'u cũ omocãpũ paabi'pe'que peripũ sĩosõrõĩ'atimigũ, ějõpeosome. Tojo nicã cūrẽ ñosẽ'caropũ ya omopicare sĩosõrõĩ'atigũ, ějõpeosome. Sĩosõrõĩ'atojagupũ, ějõpeoguti, niwĩ.

²⁶ Ni'cã semana Jesú ùsãrẽ bajuáca be'ro ùsã apaturi nerẽwũ. Titare majã Tomás quẽ'rã ùsã me'rã niwĩ. Ti wi'i cjase soperi bi'acã'no'wũ. Tojo nimicã, Jesú ùsã decopũ bajuawĩ. Ùsãrẽ añudutiwĩ:

—Musã ejeripõ'rãrĩpũ ejerisãjãse niato, niwĩ.

²⁷ Be'ro Tomárẽ niwĩ:

—Ĩ'aña yé omocãrĩrẽ. Mũ'u omopicare na yũ'ure paabi'pe'que peripũ sĩosõrõña. Yũ'ure paatipa'mapũ na ñosẽ'caropure mũ'u ya omopicare sĩosõrõña. Ějõpeose moogũ niticã'ña. Yũ'ure ějõpeoya.

²⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, Tomás niwĩ:

—Jesú, yũ'u wiogu, mũ'u Õ'acũ ni'i.

²⁹ Jesú cūrẽ niwĩ:

—Tomás, mũ'u yũ'ure ĩ'atojagupũ, ějõpeo'o. Yũ'ure ĩ'atimirã ějõpeocã pe'ere, nemorõ añu'u.

Jesure ějõpeodutigũ a'ti pũrĩrẽ oja'a nise ni'i

³⁰ Jesú ùsã ĩ'orõpũ peje apeyenojõ wee'owĩ. Te nipe'tise yũ'u a'ti pũrĩpũre ojawe'e. ³¹ Yũ'u a'ti pũrĩpũ Jesú ni'cãrẽ cũ wee'ow'quere oja'a. Musãrẽ Jesú Õ'acũ bese'cũ cũ macũ nimi nisere ějõpeodutigũ oja'a. Tojo nicã cūrẽ ějõpeorã catinu'cũato nígũ tojo wee'e.

21

Jesú apaturi cũ bu'erãrẽ bajua'que ni'i

¹ Be'ro Jesú Tiberia wãmetiri ditara sumutopũ ùsãrẽ apaturi bajuawĩ. A'tiro wa'awũ. ² Ùsã topure nirã a'ticurã niwũ: Simó Pedro, Tomás "Sũ'rũa'cũ" na nígũ, tojo nicã Natanae Galilea di'tacjũ Caná wãmetiri macãcjũ. ãpērã quẽ'rã ùsã pũarã Zebedeo põ'rã niwũ. Tojo nicã ãpērã pũarã Jesú bu'erã ninemowã.

³ ʔsā topu nirī cura Simó Pedro ʔsārē niwī:

—Wa'i wējēgũ wa'aguti.

ʔsā cūrē niwũ:

—ʔsā quē'rā wa'arāti, niwũ.

ʔsā wa'a, yucusupu mujāsājāwũ. Ti ñamirē wa'i wējēbo'reamiwũ. Ne wējētīcāti.

⁴ Bo'reque'awā'cātiri cura Jesú ti ditara sumutopu ba-juawī. ʔsā cūrē i'amasītiwũ. ⁵ Cũ ʔsārē niwī:

—¿Wējēati? niwī.

—Wējētiasu, niwũ.

⁶ ʔsā tojo nicā tu'ogu, ʔsārē niwī:

—Diacjũ pe'e doqueñoña musā wejecure. Tojo weerā wējērāsa'a. Cũ dutironojōta weewũ. Pājārā waro wējēwũ. Ne wejecure wā'cōticāti. ⁷ Tojo wa'acā i'agũ, yu'u Jesú uputu ma'ino'gũ Pedrore niwũ:

—Marī wiogu nimi.

Yu'u tojo nicā tu'ogu, Simó Pedro su'tiro bu'icjārōrē wejesāhawī. Jesú tiropu wa'agu, doqueñojāwī.

⁸ ʔsā pe'e yucusu me'rā sumutopu wa'ire wejenujāwũ. ʔsā cien metros yoaro decopu pa'sawũ. ⁹ Topu najātārā, pecame'e cũ wījāca me'erē i'awũ. Ti me'epu ni'cũ wa'i pũ'onu'cōno'wũ. Pā quē'rā niwũ. ¹⁰ Jesú ʔsārē niwī:

—Wa'i musā wējē'cārārē miitia.

¹¹ Cũ tojo nicā, Simó Pedro yucusupu mujāsājāa, wa'ire wejemajāwī nucūporopu. Wa'i pacarā ciento cincuenta y tres sājāawā. Ticurā pājārā sājāamicā, wejecu tũ'rūtiwũ.

¹² Jesú ʔsārē niwī:

—Ba'arā a'tia.

ʔsā cūrē i'amasīrā, ne ni'cūputa “¿Noanojō niti mu'u?” ni sērītiña'ma'atiwũ. ¹³ Jesú pārē ʔsārē etiwī. Wa'i quē'rārē etiwī.

¹⁴ Jesú masāca be'ro puati ʔsārē bajuatojawī. Ni'cārōacā me'rā i'tiati wa'aro weewũ.

Jesú Simó Pedro me'rā ucũ'que ni'i

¹⁵ ʔsā ba'áca be'ro Jesú Simó Pedrore sērītiña'wī:

—¿Simó, Joná macũ, mu'u ā'rā yu'ruoro yu'ure ma'iyu'rūnu'cāti?

Pedro cūrē niwī:

—ʔu, wiogu, mu'u masī'i yu'u mu'urē ma'isere.

Jesú cūrē niwī:

—To pūrīcārē yu'ure ējōpeorārē co'teya. Narē bu'eya.

¹⁶ Apaturi Pedrore sērītiña'nemowī:

—¿Simó, Joná macũ, yu'ure ma'iti?

—ʔu, mu'u masī'i yu'u mu'urē ma'isere.

Jesú niwī tja:

—To pũrĩcãrẽ yarãrẽ bu'eya. Narẽ co'teya.

¹⁷ Apaturi ninemowĩ tja:

—¿Simó, Joná macũ, yu'ure mu'u ma'iti?

Jesú i'tiati cãrẽ sãrĩtiña'cã ĩ'agũ, Pedro pũrõ bujawetiwĩ.
Cãrẽ niwĩ:

—Wiogu, nipe'tisere mu'u masĩ'i. Masĩ'i yu'u mu'urẽ ma'isere,

Jesú cãrẽ niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ narẽ bu'eya. Narẽ co'teya, niwĩ tja.

¹⁸ Mu'urẽ diacjũta nigũti. Mu'u ma'mu nígũ, mu'u uaro su'ti rore sãña, mu'u no'o wa'asĩ'rĩrõ wa'acũwũ. Be'ro mu'u bucu ãjãgũ, mu'u ye omocãrĩrẽ sĩomorõgũsa'a. Apĩ mu'urẽ su'ti sãa, mu'u wa'asĩ'rĩtiro miagũsami.

¹⁹ Jesú tojo nígũ, Pedro cũ de'ro wa'a wãrĩatjere nígũ, tojo niwĩ. Cũ wãrĩse me'rã masã Ō'acũrẽ añurõ ucũrãsama nígũ, tojo niwĩ.

Be'ro Jesú cãrẽ niwĩ:

—Yu'ure ãjõpeosirutunu'cũcã'ña.

Jesú Juãrẽ ma'i'que ni'i

²⁰ Be'ro Pedro majãmiĩ'agũ, yu'u na be'ro sirutucã ĩ'awĩ. Yu'u Jesú ma'ino'gũ niwũ. Yu'uta toduporo ãsã ba'atuocatero “¿Noa mu'urẽ ĩ'atu'tirãpũre o'orosari?” ni sãrĩtiña'wũ. ²¹ Pedro yu'ure ĩ'agũ, Jesure sãrĩtiña'wĩ:

—Wiogu, ã'rĩ warore ¿de'ro wa'arosari?

²² Jesú cãrẽ niwĩ:

—Cũ maata wãrĩcã, mu'u ye cjase mejẽta ni'i. Cũ yu'u apaturi a'tiri curapũ catituocã quẽ'rãrẽ mu'u ye cjase mejẽta ni'i. Wãcũnurũtiguta. Mu'u yu'ure sirutuya, niwĩ.

²³ Jesú tojo ní'quere tu'orã, cãrẽ ãjõpeorã yu'ure “Cũ ne wãrĩsome” nise se'sa wa'awũ. Jesú yu'ure “Cũ wãrĩsome”, nitiwĩ. A'tiro pe'e niwĩ: “Yu'u apaturi a'tiri curapũ catituocã, mu'u ye cjase mejẽta ni'i”, niwĩ Pedore.

²⁴ Yu'u Juã ni'i. Yu'u ĩ'a'quere oja'a. Tojo weero “Diacjũta ni'i”, ni masĩno'o.

²⁵ Apeye Jesú weenemo'que peje ni'i. Yu'u tu'oña'cã, cã wee'quencũ ojacãma, peje pũrĩ waro yu'rũoquejocã'bosa'a.

Jesucristo besecúú'cârârê Espíritu Santu weetamu'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

A'ti pūrīrê Luca ojacu niwī. Cũ Jesucristo besecúú'cârârê na weeseti'quere ojacu niwī. A'ti pūrī Jesú cũ bu'erârê "Tojo weeguti" ní'caronojõta Espíritu Santure o'ócũ niwī nisere ojano'o. Tojo weerã cũ bu'erã Espíritu Santure cœorã Jesucristo ye quetire uiro marĩrõ Jerusalêpære, Judeapære, Samariapære, nipe'tiropære werecusiãcârã niwã.

Luca a'ti pūrīrê ojase dũporo ni'cã pūrī Jesucristo catiri umũco cjase wereri pūrīrê ojatojacu niwī. Tojo weero a'ti pūrī Jesucristore êjõpeonũ'cã'quere cũ ojanemoca pūrī ni'i. Pedrore, Pablöre na weeseti'quere ojayu'rũnũ'cãno'o.

Espíritu Santu a'tiatjere Jesú wereyu'que ni'i

¹ Teófilo, mũ'urê ni'cã pūrī todũporopære ojawũ. Ti pūrĩpære nipe'tise Jesú masârê bu'e'quere, cũ tutuaro me'rã weeĩ'o'quere werewũ. Ne waro cũ bu'enũ'cã'quere, ² cũ bu'e yapada'reo'quere werewũ. Tojo nicã cũ ũ'mũsepũ mũjã'quere werewũ. Jesú ũ'mũsepũ mũjãse dũporo cũ bu'erã cũ besecúú'cârârê dutiro cũucũ niwī na weeatjere. Espíritu Santu masĩse o'oro me'rã tere duticũ niwī. ³ Cũ wẽrĩ masãca be'ro pejetiri Jesú bajuacu niwī. Cuarenta nũmũrĩ bajuacu niwī narê. Tojo weerã cũrê ĩ'arã, "Marĩ 'Wẽrĩa wa'ami' ní'cũ catimi", nicãrã niwã. Narê Õ'acũ nipe'tirã masã wiogũ nimi nise quetire werecũ niwī.

⁴ Jesú na me'rã nígũ, ũ'mũsepũ mũjãti dũporo a'tiro nicũ niwī:

—Mũsã Jerusalêpũ tojayá. Ne aperopũ, ape macãpũ wijaticã'ña. Yũ'ũ pacũ mũsârê todũporopũ ní'caronojõta Espíritu Santure o'ódijogũsami. Tojo weerã mũsã cũrê topũ yucueya. Yũ'ũ mũsârê tere weretojawũ. ⁵ Juã mũsârê aco me'rã wãmeyecũ niwī. Cũ tojo weecã, mũsã ña'arõ weeseti'quere du'u, bũjaweti dũcayucã, masã mũsârê ĩ'amasĩcãrã niwã. Yũ'ũ pacũ pũrĩcã cã'rõacã be'ro mũsârê Espíritu Santure o'ódijogũsami. Espíritu Santu mũsã me'rã ninu'cũcũsami, nicũ niwī Jesú.

Jesure cũ pacũ ũ'mũsepũ mũimũjãa'que ni'i

⁶ Jesú cũ bu'erã me'rã nerêcaterore cũrê sêrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Jesú, ǎsǎ wioǎu, mu'u romano masǎrē wiorǎ nise ducayugusari? ¿Ducayu, judío masǎrē wiorǎ sōrōǎsari? Marǐ ñecǎ Davi, cǎ macǎ Salomó a'ti di'tacjǎrǎrē ducicǎrǎ niwǎ. ¿Na duti'caro weronojō ni'cǎrōacǎrē judío masǎ tja apaturi dutirǎsari? ni sērǐtiña'cǎrǎ niwǎ.

⁷ Na sērǐtiña'cǎ tu'ogǎ, a'tiro yu'ticu niwǐ:

—Ō'acǎ marǐ pacǎ dia'cǎ masǐsami. Cǎ “Tojota wa'ato” nicǎ, tojota wa'arosa'a. A'te musǎ ye cjase niwe'e. ⁸ Cǎ'rōacǎ be'ro marǐ pacǎ tutuasere o'ogǎsami musǎrē. EspírITU Santu musǎ me'rǎ nicǎ, wǎcǎtutuase cǎo, yé quetire masǎrē wererǎ wa'arǎsa'a. Jerusalēcjǎrǎrē, Judea di'tacjǎrǎrē, Samaria di'tacjǎrǎrē, nipe'tiro a'ti ǎmǎcopǎ nirǎrē wererǎ wa'arǎsa'a, nicǎ niwǐ Jesú cǎ bu'erǎrē.

⁹ Tojo ni weretojaca be'ro cǎrē cǎ pacǎ miimǎjǎa wa'acu niwǐ ǎ'musepǎ. Cǎ mǎjǎacǎ, cǎ bu'erǎ cǎrē ĩ'amorōsirutucǎrǎ niwǎ. Na ĩ'amorōsirutucǎ, o'mecurua cǎrē tuubi'acǎ'caro niwǎ. Tojo weerǎ cǎrē ĩ'anemoticǎrǎ niwǎ majǎ. ¹⁰⁻¹¹ Jesure cǎ pacǎ miimǎjǎáca be'ro cǎ bu'erǎ cǎ mǎjǎa'caro pe'e dia'cǎ ĩ'amorōnu'cǎcǎrǎ niwǎ. Ne ĩ'adu'uticǎrǎ niwǎ. Na to pe'e ĩ'amorōnu'cǎrǐ cura wǎcǎña marǐrō na decopǎ Ō'acǎrē wereco'terǎ pǎarǎ su'ti butise sǎñarǎ bajuacǎrǎ niwǎ.

—Musǎ Galileacjǎrǎ ¿de'ro weerǎ tocǎ'rō ĩ'amorōnu'cǎti? Jesú ni'cǎrōacǎ ǎ'musepǎ mǎjǎa'cǎta a'ti nucǎcǎpǎre apaturi a'tigǎsami tja. Musǎ cǎrē mǎjǎacǎ ĩ'a'caronojōta a'tigǎsami, nicǎrǎ niwǎ Ō'acǎrē wereco'terǎ.

Judare ducayuacjǎre bese'que ni'i

¹² Jesure mǎjǎacǎ ĩ'a'cu ǎrǎǎǎ Olivo wǎmeticjǎ nicaro niwǎ. Ō'acǎrē wereco'terǎ narē Jesú apaturi a'tigǎsami tja nisere wéréca be'ro cǎrē ĩ'atǎo'cǎrǎ Jerusalépǎ dajatojaacǎrǎ niwǎ. Tigǎ ǎrǎǎǎ ti macǎ pu'toacǎ nicaro niwǎ. ¹³ Jerusalépǎre tojatarǎ, na cǎjǐrǐ wi'ipǎ wa'acǎrǎ niwǎ. Ti wi'i casatiri wi'i nicaro niwǎ. Ni'cǎ tucǎ bu'ica tucǎpǎ sǎjǎa, dujicǎrǎ niwǎ. A'ticǎrǎ nicǎrǎ niwǎ: Pedro, Santiago, Juǎ, André. ǎpǎrǎ Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago Alfeo macǎ, Simó celote curuacjǎ, Juda Santiago acabiji nicǎrǎ niwǎ. ǎ'rǎ nipe'tirǎ nicǎrǎ niwǎ ti tucǎpǎ nerēsǎjǎtjǎrǎ dujirǎ. ¹⁴ Ti tucǎpǎre ñubuerǎ na'irō nerēnu'cǎcǎ'cǎrǎ niwǎ. ǎpǎrǎ na me'rǎ nerēcǎrǎ niwǎ. Jesú acabijirǎ, Marǐa Jesú paco, co me'rǎcǎjǎrǎ numia nicǎrǎ niwǎ. Na topǎ nerē'cǎrǎ ni'cǎrōnojo wǎcǎseticǎrǎ niwǎ.

¹⁵ Ni'cǎ ñǎmǎ Jesure ějōpeorǎ nerēcǎrǎ niwǎ ti wi'ipǎta tja. Ciento veinte wa'tero nicǎrǎ niwǎ. Pedro na nerērǐ cura wǎ'cǎnǎ'cǎ, narē werecu niwǐ. A'tiro nicǎ niwǐ:

16 —Dɔporopɔ marĩ ñecũ Davi Espiritu Santu cũ masĩse o'oro me'rã Judare wa'atjere ojamɔ'tãcɔ niwĩ. Õ'acũ ojaduti'que diacjũta wa'apɔ. Judata ĩ'owĩ Jesure ãpẽrãpũre. Tojo weerã na Jesure bu'iri da'rerãtirã ñe'e miawã. 17 Juda ãsã me'rãcjũta nimiwĩ. Jesú cũ quẽ'rãrẽ masãrẽ bu'esere cũumiwĩ ãsãrẽ wee'caronojõta. Ësã doce nimiwũ cũ me'rã. 18 Ësã me'rã nimigũ, Jesure ĩ'owĩ wiorãpũre. Cũ Jesure wiorãrẽ ĩ'o'que wapa na cãrẽ niyerure wapayecãrã niwã. Be'ro narẽ tere wiacã'cɔ niwĩ cũ ña'arõ wee'que wapare. Niyeru cũ wia'que me'rã pa'ia wiorã di'ta cã'rõacã duucãrã niwã. Be'ro cũ basu pe'e burũque'a, cũ paaga tũ'rũste, cũ ɔ'tamisĩ nimi'que wijaastea wa'acaro niwũ. Tojo wee wẽrĩa wa'acɔ niwĩ Juda. 19 Cũ tojo wa'asere nipe'tirã Jerusalécjãrã tũ'ose'sacãrã niwã. “Tojo wee wẽrĩa wa'apɔ”, ni ucjacãrã niwã. Na te niyeru me'rã duu'que di'tare wãmeyecãrã niwã “Dĩ cõ'ãca di'ta.” Na ye me'rã nĩrõ, Acældama tojo nĩrõ weesa'a.

20 Pedro narẽ werenemocɔ niwĩ:

—Dɔporopɔ Salmo wãmetiri pũrĩrẽ oja'cɔ a'tiro ojacɔ niwĩ:

Cũ ya wi'i masã marĩrĩ wi'i tojato.

Tore ne ni'cũ niticã'to.

A'te quẽ'rãrẽ a'tiro ojacɔ niwĩ:

Cũ da'rase nimi'que apĩpũre wa'ato, ni ojacɔ niwĩ.

»Salmo pũrĩ ni oja'caronojõta tojo wa'apɔ Judare.

21-22 »Tojo weerã Juda ducayugũre beserouã'a. Marĩ beseacjɔ ãsã me'rã sija'cũre, Juã Jesure wãmeyecã ĩ'a'cũre beserouã'a. Nipe'tise Jesú cũ wee'quere, téé cũ pacɔ cãrẽ ɔ'mũsepɔ miimũjãacã ĩ'a'cũre beserouã'a. Cũ quẽ'rã ãsã weronojõta weregɔ wa'agusami Jesú wẽrĩ'cɔpɔ masã'quere, ni wercɔ niwĩ Pedro.

23 Cũ tojo nicã tũ'orã, ti tucũpɔ nĩrã a'tiro wãmetirã puarãrẽ besecãrã niwã. Ni'cũ José wãmeticɔ niwĩ. Cũrẽta ãpẽrã Justo, ãpẽrã Barsabá pisucãrã niwã. Apĩ pe'e Matía wãmeticɔ niwĩ. 24-25 Tojo wee ti tucũpɔ nĩrã Õ'acũrẽ a'tiro sãrĩcãrã niwã:

—Õ'acũ, nipe'tirã masã wãcũsere masĩ'i. Ni'cũ mɔ'u besetopɔpɔ Juda ducayuacjũre. Tojo weegɔ ãsãrẽ ĩ'oña. ¿Ni'í nisari? Juda mɔ'u dutiro cũumi'quere du'ucã'mi ña'arõpɔ wa'agɔ cũ catigɔ añurõ weeti'que bu'iri, ni sãrĩcãrã niwã.

26 Na tojo ni Õ'acũrẽ sãrĩtoja, pua pe ẽtãpe Matía, Barsabá na wãmerẽ ojacãrã niwã. ¿Ni'í Õ'acũ bese'cɔ niti? nĩrã, pi'ipɔ sãa, ni'cã pe mii ĩ'acãrã niwã. Matía wãme ojaõ'o'que nicaro niwũ.

—Jãa, ã'rĩ Matía Juda dũcayucjũ nigũsami. Cũ ãpẽrã once me'rã Jesucristo ye quetire weregũ wa'agusami, nicãrã niwã ti pere miĩ ã'arã.

2

Espíritu Santu dijata'que ni'i

¹ Cincuenta nũmũrĩ Pascua wa'áca be'ro Pentecosté wãmetiri bosenuũu wa'acaro niwũ. Ti bosenuũu nicã Jesure ãjõpeorã apaturi todũporo na nérẽca wi'iputa tja nerẽcãrã niwã. ² Ti wi'ipũ na nérẽca be'ro wãcũña marĩrõ wĩ'rõ uputu a'tiro weronojõ u'musepu busu dijaticaro niwũ. Ti wi'i bususe'sa wa'acaro niwũ. ³ Tojo wa'ari cura nánucũ na dũpopa bu'ipũ pecame'e ãjũrĩ põ'rã ñe'merõ weronojõ bajuro pesacaro niwũ. ⁴ Espíritu Santure cõoyũ'rũacãrã niwã. Tojo weerã tutuaro me'rã cũ dutisere añurõ weecãrã niwã. Cũ weetamurõ me'rã apemasã ye ucũsere ucũmasĩtimi'cãrã ucũnu'cãcãrã niwã.

⁵⁻⁸ Pentecosté bosenuũurẽ Jerusalẽpũre pãjãrã judío masã apeye di'tacjãrãpu nerẽcãrã niwã. Na ãjõpeosetisere añurõ weeri masã nicãrã niwã. Espíritu Santu tutuaro o'ono'cãrã ucũcã tũ'orã, ã'rã na tiropũ wa'acãrã niwã. Wa'a, na yere ucũcã tũ'orã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rã marĩ yere ucũrã a'ti di'ta Galileacjãrã nima. ¿De'ro weerã a'tocjãrã nimirã, marĩ yere añurõ ucũti? ni a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã. ⁹ Marĩ apesecjãrã, Elãcãrã, Mesopotamiacjãrã ni'i. ãpẽrã Judeacjãrã, Capadociacjãrã, Pontocjãrã, Asiãcãrã ni'i. ¹⁰ ãpẽrã Frigiãcãrã, Panfiliacjãrã, Egiptocjãrã, Libia di'ta Cirene wãmetiri macã pu'tocjãrã ni'i a'ti macãpũre. Romacjãrã bosenuũu etama a'topũre. Na ni'cãrẽrã judío masã nima. ãpẽrã judío masã nitimirã, judío masã weronojõ ãjõpeosetirã na quẽ'rã a'topũre nima. ¹¹ ãpẽrã Cretacjãrã, Arabiacjãrã nima. Marĩ apesecjãrã dia'cũ nimirã, marĩ ye ucũse me'rã tũ'orã wee'e Õ'acũ cũ añuse wee'quere, nicãrã niwã. ¹² Nipe'tirã na yere ucũcã tũ'orã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã.

—¿De'ro weero tojo wa'ati? nicãrã niwã.

¹³ Ni'cãrẽrã Espíritu Santu tutuaro o'ono'cãrãrẽ bujicã'cãrã niwã.

—Na que'arã weepã, tojo ni ucũrã, nicãrã niwã.

Pedro masãrẽ were'que ni'i

¹⁴ Na tojo nicã tũ'ogũ, Pedro ti wi'ipũ ní'cũ wijaacu niwĩ sopepũre. Cũ me'rãcãrã Jesú besecũú'cãrã cũ sirota sirutuwiãacãrã niwã. Pedro nipe'tirã tũ'oato ní'gũ uputu tutuaro me'rã ucũcũ niwĩ:

—Yũ'ũ acawererã, tojo nicã nipe'tirã Jerusalêpũ nisetirã, yũ'ũre añurõ tũ'oya. Musã “Na que'arã weema”, ni wãcũapũ. ¹⁵ Ûsã que'arã mejêta weepũ. Ni'cãrõacã ñamiacãcure nueve ni'i. A'ti horare que'aya marĩ'i. ¹⁶ Musã ni'cãrõacã tũ'osere dũporopũ Joel wãmetigũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ ojamũ'tãcũ niwĩ. A'tiro ni ojacũ niwĩ:

¹⁷⁻¹⁸ “A'ti turi pe'tise dũporo Espĩritu Santure nipe'tirãrẽ o'ógũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ.

“Espĩritu Santure o'óca be'ro musã põ'rã Ʃmũa, numia masãrẽ wererãsama yé quetire.

Bucurã, ma'mapjiare na quẽ'erõpũ ï'ogũsa'a be'ropũ wa'atjere.

Yũ'ũ dutiro weerãrẽ Espĩritu Santure o'ógũsa'a.

Na quẽ'rã yé cjase quetire masãrẽ wererãsama.

¹⁹ A'ti di'tare, Ʃmũsepũre mejêcã bajuse ï'ogũsa'a.

Tojo wa'aro dí, pecame'e, o'me bajarosa'a.

²⁰ Ʃmũco quẽ'rã na'itĩ'a wa'arosa'a.

Tojo wa'acã, mujĩpũ Ʃmũcocjũ bajutigũsami.

Mujĩpũ ñamicjũ quẽ'rã sõ'agũ wa'agũsami.

Dí weronojõ sõ'agũsami.

Masãrẽ yũ'ruo'cũ cũ apaturi a'tiatji dũporo tojo wa'arosa'a.

Cũ a'tigũ, wiopesase me'rã asistedijatigũsami.

Mejõ nirĩ nũmũ nisome.

²¹ No'o yũ'ũre ‘Ña'arõ wee'quere acobojoya’ nicã, narẽ acobojogũsa'a.

Narẽ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'ruogũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ Joel, ni werecũ niwĩ Pedro Jerusalêcjãrã masãrẽ.

²²⁻²³ Apeye narẽ Pedro a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Musã añurõ tũ'oya yũ'ũ ucũsere. Õ'acũ marĩ pacũ, Jesú Nazarecjũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ me'rã cũ tutuasere ï'ocũ niwĩ marĩrẽ. A'tere marĩ tiropũre wee'owĩ. Tojo weerã cũ tojo wee'quere ï'atjãrã, marĩ masĩ'i Jesucristo Õ'acũ o'ócũta nicũ niwĩ nisere. Dũporopũ marĩ pacũ Õ'acũ “Yũ'ũ macũrẽ masã ña'arã wêjêrãsama”, ni masĩtojacũ niwĩ. Tojo wa'atjere masĩgũ, “Tojota wa'arosa'a”, nicũ niwĩ. Cũrẽ, marĩ pacũ o'ócũ nimicã, musã ña'arãrẽ curusapũ paabi'pe wêjêdutiwũ. ²⁴ Marĩ pacũ tojo wa'áca be'ro Jesucristore cũ wêrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Cũ wêrĩdojaticũ niwĩ. Masã wa'acũ niwĩ. ²⁵ Dũporopũ wiogũ Davi a'tiro ojamũ'tãcũ niwĩ Jesú cũ ucũatjere:

Pacũ, mũ'ũrẽ ï'anu'cũcã'a.

Mũ'ũ yũ'ũ wiogũ, yũ'ũ me'rã ninu'cũcã'a.

Tojo weegũ yũ'ũ uiwe'e.

26-28 Yũ'u ejeripõ'rãpũre pũrõ e'catise me'rã ucũ'u.
 Yũ'ure cõ'asome wẽrĩ'cãrã nirõpũ.
 Yũ'u mũ'u macũ ña'ase moogũ upũ ne boasome.
 Yũ'u wẽrĩca be'ro apaturi masãgũsa'a tja.
 Tere yũ'u masĩ'i.

Tojo weegu ne uise moogũsa'a.

Pũrõ e'cati'i mũ'urẽ ĩ'agũ, ni ojacũ niwĩ Davi.

²⁹ »Yũ'u acawererã, musãrẽ weresĩ'rĩsa'a marĩ ñecũ Davi yere. Cũ wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩcã, cãrẽ yaacãrã niwã. Cũ ya masãpe a'ti macãta ni'i. Marĩ masĩ'i, cũ basu pe'e cũ ye cjasere ojatipĩ. Apĩpũre ojagũ weepĩ. ³⁰ Davi catigu, Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nicũ niwĩ. Marĩ pacũ Õ'acũ cãrẽ a'tiro ni werecũ niwĩ: "Mũ'u pãrãmi nituriagupũ mũ'u duti'caro weronojõta a'ti di'tare dutigu nigũsami", nicũ niwĩ. ³¹⁻³² Cãrẽ Õ'acũ tojo ní'quere Davi weremũ'tãcũ niwĩ Jesú cũ masãtjere. "Cũ wẽrĩgũsami. Wẽrĩ, maata masãgũsami. Æpẽrã wẽrĩ'cãrã weronojõ wẽrĩdojasome. Cũ upũ boasome", ni ojacũ niwĩ Davi. Davi a'tiro oja'cũ nimigũ, wẽrĩa wa'acũ niwĩ. Cũ ya upũ boa wa'apã. A'tere tojo ní'gũ, Jesure wa'atje pe'ere ojayugũ weepĩ. Jesure cũ pacũ wẽrĩ'cãpũre masõcũ niwĩ. Marĩ ĩ'a'cãrã nitjãrã masĩ'i cũ masõ'quere. ³³ Cũ pacũ cãrẽ u'musepũ cũ tiro wiogu dujiri cũmurõpũ miimujãcũ niwĩ. Õ'acũ cũ todũporopũ ní'caronojõta cũ macãrẽ marĩrẽ Espĩritu Santure o'óduiticũ niwĩ. Tojo weerã Espĩritu Santu cũ weetamuse me'rã musã ye ucũsere ũsã ucũapũ. ³⁴⁻³⁵ Davi pe'e cũ upũ me'rã u'musepũre masãmujãatipĩ. Tojo weegu Jesú pe'ere wa'atjere ucũgũ weepĩ. Apeyere Jesucristore wa'atjere Davi a'tiro ojanemocũ niwĩ tja:

Õ'acũ u'musepũ nigũ cũ macãrẽ, yũ'ure yũ'rũoacjũre a'tiro
 nicũ niwĩ:

"Yũ'u tiro wiogu dujiri cũmurõpũ dujigusa'a.

Mũ'u to dujicã, mũ'urẽ ĩ'atu'timi'cãrãrẽ narẽ ějõpeocã
 weeguti."

Tojo nicũ niwĩ yũ'ure yũ'rũoacjũre Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ.

Cũ a'tiro ojagũ, Jesure ucũgũ weepĩ.

³⁶ »Tojo weerã musã judío masã nipe'tirã masĩña. Jesure, musã curusapũ paabi'pe'cũre Õ'acũ cãrẽta marĩ wiogu sõrõpĩ. Cũ Õ'acũ beseno'cuta nicã'miwĩ, ni werecũ niwĩ Pedro.

³⁷ Cũ tojo nicã tu'orã, "Ŭsã bu'iri cũosa'a", ni wãcũcãrã niwã. Tojo weerã Pedrore, Æpẽrã Jesú cũ besecũ'cãrãrẽ "¿Ŭsã de'ro weerãsari?" ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

³⁸ Na tojo nicã, Pedro narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Bujaweti ducayuya musã ña'arõ weeseti'quere. Jesucristore ãjõpeo, wãmeyeno'ña. Musã a'tiro wéeca be'ro Õ'acũ acobojogusami ña'arõ weeseti'quere. Tojo nicã Espíritu Santure o'ógusami. Musã me'rã ninu'cücüsami. ³⁹ Õ'acũ toduporopu ní'caronojõta musãrẽ, musã põ'rã nituriarãrẽ, aperocjãrãpũre Espíritu Santure o'ógusami. No'o nipe'tirã cã beserãrẽ o'ógusami, ni werecu niwĩ Pedro.

⁴⁰ Cũ a'te dia'cũ wereticu niwĩ. Narẽ añurõ bosa, werecasanemocu niwĩ:

—A'ti di'tacjãrã Jesure wẽjẽ'cãrã ña'arã nima. Na ña'arõ wee'que wapa Õ'acũ bu'iri da'regusami. Na weronojõ niticã'ña. Musã Õ'acũrẽ acobojo se'ñña. Tojo weecã, Õ'acũ bu'iri da'retigusami, ni werecu niwĩ Pedro.

Jesure ãjõpeori masã na weeseti'que ni'i

⁴¹ Pedro tojo ni werecã tu'orã, pãjãrã Jesucristore ãjõpeocãrã niwã. Cũrẽ ãjõpeocã ï'arã, be'ro Pedro quẽ'rã narẽ wãmeyecãrã niwã. Cũ tojo ni wéréca numta i'tiati mil wa'tero masã ãjõpeocãrã niwã.

⁴² Æpẽrã toduporo Jesure ãjõpeo'cãrã me'rã na'irõ nerẽcãrã niwã. Pedro quẽ'rã na weresere añurõ tu'otu'sacãrã niwã. Na basu su'ori ba'a, Õ'acũrẽ ñubueni'cücã'cãrã niwã.

⁴³ Jesú cã besecũ'cãrã cã wee'caronojõta masã duitirãrẽ yu'ruo, apeye peje wee'ocãrã niwã. Na tojo weesere ï'arã, masã nipe'tirã ï'amarãacãrã niwã. ⁴⁴⁻⁴⁵ Jesure ãjõpeorã a'merĩ añurõ weetamucãrã niwã. Peje cuorã na ye apeyenojõrẽ dua, te wapare Æpẽrã moorãrẽ ducawaacãrã niwã. Tojo weerã nipe'tirã ni'cãrõnojõ cuoburocãrã niwã. ⁴⁶ Umucorinucũ nipe'tirã ñubuerã wa'acãrã niwã Õ'acũ wi'ipu. Na ye wi'seripũre e'catise me'rã a'merĩ su'ori ba'acãrã niwã. ⁴⁷ Tojo Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cücã'cãrã niwã. Æpẽrã quẽ'rã narẽ añurõ wãcücãrã niwã. Umucorinucũ Õ'acũ cãrẽ ãjõpeotimi'cãrãrẽ ãjõpeocã weecu niwĩ. Tojo weerã siape me'rã Jesure pãjãrã ãjõpeonemocãrã niwã.

3

Pedro quẽ'rã sijamasitigũre sijacã wee'que ni'i

¹ Ni'cã numu dajaritero be'ro tres nicã Pedro, Juã Õ'acũ wi'i pajiri wi'ipu ñubuerã wa'acãrã niwã. Ti wi'ipũre umucorinucũ ti horata Õ'acũrẽ masã ñubueni'cücã'cãrã niwã. ² Topu na wa'asetirinucũ ni'cũ masũ wi'magũputa dojoriwi'i sijamasitigũ bajua'cu dujicu niwĩ. Õ'acũ wi'i sope pu'to ne sãjãarõ masã cãrẽ miaa dupomujãcãrã

niwã. Ti sope wãmeticaró niwã Añurĩ Sope. Nipe'tirã sãjãarãncũrẽ niyeru sãrĩdujicũ niwĩ. ³ To na sãjãacã ï'agũ, Pedro, Juãrẽ niyeru sãrĩcũ niwĩ. ⁴ Cũ tojo sãrĩcã, na puarãputa cũrẽ ï'acãrã niwã. Pedro pe'e "Ï'aña ùsãrẽ", nicu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicãta, cũ narẽ pũrõ ï'acũ niwĩ. "Yũ'ure niyeru, apeyenojõ o'orãtirã weesama", ni wãcũcũ nimiwĩ.

⁶ Pedro cũrẽ nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ niyeru moo'o. Moomigũta, mũ'urẽ apeyenojõ añusere weetamugũti. Jesucristo Nazarecjũ tutuaro me'rã mũ'urẽ sijacã weeguti. ⁷ Tojo nígũta, cũ dujigũre diacjũcamocãrẽ ñe'e, wejewã'cõnũ'cõcũ niwĩ. Cũ wejewã'cõcãta, maata cũ du'pocãrĩ añua wa'acũ niwĩ.

⁸ Cũ sijamasĩtigũ ní'cũ wã'cãnũ'cãgũta, bu'pumajã, sijanũ'cãcũ niwĩ. Tojo bu'puma sijaguta, Õ'acũ wi'ipũ na me'rã sãjãacũ niwĩ. Ti wi'ipũ sãjãejagũ, e'catise o'ocũ niwĩ Õ'acũrẽ.

—Añu'u, Õ'acũ. Mũ'ũ ni'cãrõacã yũ'ure sijacã wee'e, nicu niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Nipe'tirã Õ'acũ wi'ipũ nirã cũrẽ ï'amasĩcã'cãrã niwã.

—Sĩ'i sõ'o bu'puma sijagũ Õ'acũrẽ e'catise o'ogũ Añurĩ Sopedũ niyeru sãrĩduji'cũta nimiba, nicãrã niwã. Cũrẽ ï'amasĩ, be'ro ï'amarĩa wa'acãrã niwã.

Salomó wãmetiri tucũpũ Pedro masãrẽ were'que ni'i

¹¹ Sijamasĩtigũ ní'cũ Pedro quẽ'rãrẽ ne du'usĩ'rĩticũ niwĩ. Masã cũrẽ ï'amarĩa, Pedro quẽ'rã tiropũ omasãjãacãrã niwã. To na nerẽrõ sope pu'to ti'aya marĩrĩ tucũ nicaro niwũ. Ti tucũ wãmeticaró niwũ Salomó tucũ.

¹² Pedro masã cũ tiro omasãjãacã ï'agũ, narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã tocã'rõ ï'amarĩati? ¿De'ro weerã musã ùsãrẽ pũrõ ï'ati? Musã ùsãrẽ "Na añurã nitjãrã, na tutuaro me'rã sijacã weema", ¿niti? ¹³ Ësã tutuaro mejẽta niapũ. Jesú cũ tutuaro me'rã cũ sijamasĩtigũ ní'cũ sijami. Marĩ ñecũsumua Abrahã, Isaa, Jacob, ãpẽrã marĩ ñecũsumua na wiogu ní'cũ nimi Õ'acũ u'musepũ nigũ. Cũta tja "Yũ'ũ macũ añuyũ'ruagu nimi" ni, tutuasere ï'oami. Cũ macũta ã'rĩ sijamasĩtigũ ní'cũre sijacã weemi. Cũrẽta musã wiorãrẽ o'owũ. Pilato ï'orõ musã cũrẽ uatiwũ. Cũ "Cũrẽ du'uguti wee'e" nimicã, musã "Du'uticã'ña", niwũ.

¹⁴ Jesú añugũ ña'ase moogũ nimiwĩ. Cũ añugũ nimicã, musã cũrẽ teewũ. Jesure du'uwĩrõdutitiwũ. Masũ ña'agũ masãrẽ wẽjẽgũ pe'ere du'udutiwũ Pilatore. ¹⁵ Jesú catise o'ogũ pe'ere wẽjẽdutiwũ. Cũ pacũ pũrĩcã cũ macũrẽ wẽrĩ'cupure masõcũ niwĩ. Cũ tojo wee'quere ùsã ï'awũ.

¹⁶ Jesúta cū tutuaro me'rā ā'rī sijamasītigure sijacā weeami. Mūsā ī'amasīgūta nimi cū sijamasītigū ní'cū. Ēsā Jesucristore ējōpeorā niyucā, cūrē yu'rūoami mūsā ī'orō. Ēsā mejēta cūrē yu'rūoapū.

¹⁷ »Yu'ū acawererā, mūsā Ō'acū macūta nimi, ni tū'omasītiĵārā, Jesure wējēdutiwū. Mūsā wiorā quē'rā mejārōta weewā.

¹⁸ Dūporopū Ō'acū cū ye queti weremū'tārī masā nipe'tirārē a'tiro wereduticū niwī: “'Cristo yu'ū bese'cū pi'etigusami', nicū niwī Ō'acū”, ni wereturiacārā niwā. Mūsā Jesure wējēcā, na tojo oja'caronojōta wa'awū.

¹⁹ Mūsā űa'arō weeseti'quere bujawetiya. Bujaweti dūcayuya. Ō'acū űaronojō weeya.

Tojo weecā, Ō'acū mūsā űa'arō wee'quere acobojoġusami. Acobojo, ejerisājācā weegūsamī.

²⁰ Cū bese'cūre o'ōġusami. Cū tojo weecā, a'ti turipure apaturi a'tigusami tja. Cū a'tiacū Jesucristo Ō'acū bese'cū nimi.

²¹ Dūporopū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā a'tiro ni wercārā niwā: “Ō'acū bese'cū ű'mūsepū tojánígūsamī yujupū.

Be'ro Ō'acū a'ti turire dūcayugūsamī cū ne waropū wee'caronojōta. Cū tojo weeatĵi dūporo a'ti turipure cū macū Jesucristore o'ōġusami.”

²² Dūporopū Moisé Ō'acū ye queti weremū'tārī masū marī űecūsumūarē a'tiro nicū niwī: “Be'ropū marī wioġū Ō'acū ni'cū cū ye queti wereacĵure o'ōġusami.

Cū yu'ūre o'ó'caro weronojōta cūrē o'ōġusami. Cū quē'rā marī acaweregū nigūsamī. Mūsā nipe'tise cū weresere tū'orā, añurō tere ējōpeoya.

²³ Cū dutisere weesī'rītirānoĵō wērīrāsama. Ō'acū narē cō'agūsamī. Āpērā judío masā me'rā ne ninemosome majā”, nicū niwī Moisé.

²⁴ Nipe'tirā dūporocĵārāpū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā ni'cārōacā wa'asere ojamū'tācārā niwā. “Be'ropū tojo wa'arosa'a”, ni ojacārā niwā.

Ne waro Samue wāmetigū tere ojamū'tācū niwī. Cū be'rocĵārā quē'rā mejārōta ojaburocārā niwā.

²⁵ »Todūporopū marī űecū Abrahārē Ō'acū a'tiro nicū niwī: “Mū'ū pārāmi nituriagū me'rā nipe'tirā a'ti di'tacĵārārē añurō weegūti.”

Abrahārē Ō'acū tojo ni'quere āpērā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā marī űecūsumūarē wereturiacārā niwā.

Ō'acū cū dia'cū mejētare nigū weetipī. Marī na pārāmerā nituriarā nirā quē'rārē tojota nigū weepī.

²⁶ Cū tojo ní'cūta marīrē añurō wéegū, marī judío masārē cū macū wērī'cupure masō, o'ōmū'tācū niwī. Marī űa'arō weesere cō'a, du'udutigū tojo weecū niwī, nicū niwī Pedro.

Pedro, Juã wiorã tiropu na wa'a'que ni'i

¹ Pedro quẽ'rã na masãrẽ ucũrĩ cura pa'ia, apĩ Õ'acũ wi'i co'terã surara wiogu, ãpẽrã saduceo masã na tiropu wa'acãrã niwã. ² Wa'a, Pedro, Juã me'rã na masãrẽ bu'ese ye bu'iri pũrõ uacãrã niwã. Pedro pe'e a'tiro ni bu'ecu niwĩ:

—Õ'acũ cũ macũ Jesure wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Marĩ quẽ'rã wẽrĩca be'ro tojota masãrãsa'a, ni werecu niwĩ Pedro.

Saduceo masã ne ãjõpeoticãrã niwã masã wẽrĩca be'ro masãsere. Tojo weerã Pedro masãrẽ tojo nicã tũ'orã, pũrõ uacãrã niwã. ³ Ua, Pedro, Juãrẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu sõrõduticãrã niwã. Narẽ ñe'ecã, ñamica'apu nicaro niwũ. Tojo weerã ti umucoreta pa'ia wiorãpũre weresãmasĩticãrã niwã. Te ye bu'iri Pedro quẽ'rã ti ñamirẽ bu'iri da'reri wi'iputa dujicã'cãrã niwã. ⁴ ãpẽrã Õ'acũ wi'ipu na bu'esere tũ'o'cãrã pãjãrã Jesure ãjõpeocãrã niwã. Todũporopu Jesure ãjõpeomu'tã'cãrã me'rã nĩrã, umua se'sarore ba'paqueocã, ni'cãmocusetiri mil nicãrã niwã.

⁵ Ape numu judío masã wiorã, ãpẽrã bucũrã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masã Jerusalẽpũre nerẽcãrã niwã.

⁶ Na me'rã ãpẽrã quẽ'rã Anás pa'ia wiogu, apĩ Caifá, apĩ Juã, apĩ Alejandro, ãpẽrã pa'ia wiogu acawererã nerẽcãrã niwã.

⁷ Nerẽtoja, Pedro quẽ'rãrẽ na tiropu pijiwã'cãduticãrã niwã. Na bu'iri da'reri wi'ipu ní'cãrã na tiro etacã Ì'arã, “¿Noa dutiro me'rã mũsã ã'rĩ sijamasĩti'cũre sijacã weeati?” ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

⁸⁻⁹ Na sãrĩtiña'cã, Pedro Espĩritu Santu tutuaro me'rã, cũ weetamuse me'rã narẽ yũ'ticu niwĩ:

—Mũsã judío masã wiorã, tojo nicã bucũrã, ¿de'ro weerã weresãti ãsãrẽ? ¿Mũsã “¿De'ro wee cũrẽ sijacã weeati?” ni sãrĩtiña'ti? ¹⁰ Yu'u mũsãrẽ nipe'tirãrẽ tere wereguti. Jesucristo Nazarecjũ tutuaro me'rã ã'rĩ sijamasĩtimi'cu sijami. Mũsã cũrẽ Jesure curusapu paabi'pewu. Cũ pacu pũrĩcã cũ wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Cũ tutuaro me'rã ã'rĩ sijamasĩtigu ní'cu sijami. ¹¹ Dũporopu Jesure Õ'acũ ye queti oja'cu a'tiro ni ojamũ'tãcu niwĩ: “Masã ãtã pãjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pãjĩ na uatica pãjĩrẽ cõ'arãsama. Na cõ'ãca pãjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i weerãsama.” A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e te oja'que. Mũsã Jesucristore uatiwu. Mũsã cũrẽ uatimicã, cũ pacu cũ wẽrĩ masãca be'ro wiogu sõrõcu niwĩ. ¹² A'ti turipũre Jesucristo dia'cũ nimi marĩrẽ yu'ruogu. ãpẽrãpũa marĩrẽ ne yu'ruomasĩtisama, nicu niwĩ Pedro.

¹³ Cũ tojo nicã tũ'orã, wiorã tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. Na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Ā'rā mejō nirā nima. Bu'e'cārā mejēta nima. Na bu'eti'cārā nimirā, añurō masīse, wācūtutuase me'rā ucūma. Na tojo weecā, marī narē ī'amasī'i. Ā'rā Jesú me'rā ní'cārā nima, nicārā niwā. ¹⁴ Na yu'rūono'cu Pedro, Juā tiro nu'cūcā ī'atjārā, wiorā ucūnemomasīticārā niwā.

¹⁵⁻¹⁶ Be'ro Pedro quē'rārē wiorā nerērī tucūpu ní'cārārē aperopu wijaaduticārā niwā yujupu. Na wijáaca be'ro na se'saro a'merī ucūcārā niwā:

—¿De'ro weerāsari marī ā'rārē? Nipe'tirā Jerusalécjārā na sijamasīti'cure yu'rūocā tu'ope'ticā'sama. Tojo weerā “Yu'rūotiama, tojo nima'acārā weema”, marī narē nīmasītisa'a. ¹⁷ Masā aperocjārāpu tojo wa'a'quere tu'onemocā ūatisa'a. Tojo weerā a'tiro nīrā narē: “Jesú ye quetire ne ucūnemoticā'ña majā” nīrā, nicārā niwā.

¹⁸ Ucūtojanu'cō, Pedro, Juārē pijisōrōcārā niwā tja. Na, na tiropu etacā, “Āpērāpure Jesú ye quetire mūsā ne werenemoticā'ña” ni, duticārā niwā.

¹⁹⁻²⁰ Na tojo nicā tu'orā, Pedro quē'rā yu'ticārā niwā:

—Ēsā mūsā dutiro wéerā, Ō'acū dutiro pe'ere weeti-bosa'a. ¿Noa dutiro weecā ūasari Ō'acū? Mūsā a'tere wācūña. Ēsā ī'a'quere, ūsā tu'o'quere weredu'umasītisa'a, ni yu'ticārā niwā.

²¹ Na tojo nicā tu'orā, wiorā pe'e tutuaro me'rā uise o'osī'rīrā, narē ninemocārā niwā:

—Wereticā'ña. Mūsā Jesú ye quetire werenemocā, mūsārē bu'iri da'rerāti, nicārā niwā. Narē maata bu'iri da'remasīti, du'uwīrōcā'cārā niwā. Masā Ō'acūrē narē yu'rūo'quere e'catise o'ocā ī'arā, tojo weecārā niwā.

²² Na yu'rūono'cu cuarenta cū'marī yu'rūro cūocu niwī.

Jesure ėjōpeorā na Ō'acūrē weetamuse sērī'que nī'i

²³ Pedro, Juā topu ní'cārā wijaa, na me'rācjārā nirī wi'ipu wa'acārā niwā. Ti wi'ipu etarā, pa'ia wiorā, bācurā narē tojo ní'quere werecārā niwā.

²⁴ Na tojo ni werecā tu'orā, nipe'tirā ti wi'ipu nīrā ni'cārōnojō wācūseti, Ō'acūrē sērīcārā niwā:

—Ō'acū, ūsā wiogu, mu'u nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwū. Ū'muse, maarī, nipe'tirā tepu nirārē weecu niwū.

²⁵ Dūporopu Espīritu Santu wācūse o'oro me'rā ūsā űecū Davire mu'u macū Jesure masā űa'arō weeatjere mu'u weremu'tāduticu niwū. Davi mu'u dutisere weegú a'tiro nicu niwī:

Judío masā nitirā Ō'acū cū bese'cu me'rā ūputu uarāsama.

Judío masā quē'rā Ō'acū bese'cure űa'arō weesī'rīrāsama.

Tojo wācūmirā, ne pōtēosome.

26 A'ti di'tacjārā wiorā a'merī nerērāsama Ō'acūrē yu'rɛnu'cā, cūrē ña'arō weesī'rīrā.

Cū bese'cu quē'rārē tojota ña'arō weesī'rīrāsama.

Mu'u tojo ni wereduticu niwū ūsā ñecū Davire.

27 »Cū tojo ni oja'caronojōta queoro wa'awu. A'ti macāpüre mu'u macū Jesú, mu'u bese'cure wējērātirā Herode, Poncio Pilato, āpērā judío masā nitirā, judío masā me'rā a'merī nerēwā. 28 Tojo weerā wējēcā'wā cūrē. Daporoḡu mu'u macūrē wējēatjere masītojacu niwū. “Tojo wa'arosa'a”, nicu niwū. Mu'u masī'quere yujuputa ni'cārōacā weerā weema. 29 Ō'acū, ūsārē pa'ia wiorā mu'u macū ye quetire weredutitama. “Musā werecā, musārē bu'iri da'rerāti”, niama. Na ūsārē tojo ni'quere wācūña. Mu'u dutiro weesī'rīsa'a. Ūsārē mu'u tutuasere o'onemoña. Ūsā mu'u tutuase o'ocā, mu'u macū ye quetire ucūtutuarāsa'a. 30 Mu'u macū Jesú tutuaro me'rā ūsārē masā dutitirārē yu'rɛocā, apeye quē'rārē wee'ocā weeya. Mu'u tojo weecā, masā mu'u tutuasere ī'arāsama, ni sērīcārā niwā Ō'acūrē.

31 Na tojo ni sērīca be'ro na nirī wi'i a'meña'caro niwū. Tojo wa'acā, ti wi'ipɛ nirā Espiritu Santure cuoyu'rɛacārā niwā tja. Tojo weerā cū weetamuse me'rā Jesú ye quetire uiro marīrō werecārā niwā.

Jesure ējōpeorā na cuosere a'merī ducawaa'que ni'i

32-33 Jesú besecū'cārā tutuaro me'rā Jesú wērī'cɛpu masā'quere werenu'cūcā'cārā niwā. Ō'acū narē pūrō weetamucu niwī. Nipe'tirā Jesure ējōpeorā ni'cārōnojō wācūsetiburocārā niwā. Na cuosere “Yé dia'cū ni'i”, niticārā niwā. Tojo weerā na cuosere a'merī ducawaacārā niwā. 34-35 Wi'seri, di'ta cuorā duacārā niwā āpērāpüre. Na dua'que wapare ñe'e, apeyenojō moorārē ducawaadutirā Jesú cū besecū'cārārē o'ocārā niwā. Jesú besecū'cārā tere ñe'e, apeyenojō moorārē ducawaacārā niwā. Tojo weerā pajasecuorā waro marīcārā niwā. Ni'cārōnojō cuoburocārā niwā.

36 Ni'cū Jesure ējōpeogu José wāmetigu nicu niwī. Levi ya curuacjū Chipre wāmetiri nūcūrōcju nicu niwī. Jesú cū besecū'cārā pe'e cūrē Bernabé pisucārā niwā. Bernabé griego ye me'rā “Masārē e'catise o'ogu” nirō weesa'a. 37 Cū di'ta cārōacā cuocu niwī. Ti di'tare āpērārē duacu niwī. Cū dua'que wapare nipe'tiseḡuta Jesú besecū'cārārē o'ope'ocā'cu niwī.

—Marī me'rācjārā apeyenojō moorārē ducawaaya, nicu niwī.

5

Ananía, Safira na niso'o'que ni'i

¹ Āpērā Jesure ējōpeorā Ananía wāmetigū, cū nūmo Safira Bernabé cū wee'caronōjō weeticārā niwā. Na quē'rā di'ta duacārā niwā āpērāpūre. ² Na dua'que wapare Jesú besecū'cārārē o'ocū niwī. Nipe'tise cū niyeru ñe'e'quere o'ope'otigū niwī. Apeyere cū basu nūrōcā'cū niwī. Na tojo wee'quere na se'saro pūarāta cū nūmo me'rā masīcārā niwā. Pedore niyerure o'ogū, "Tocā'rōta wapayeama", nisoocū niwī.

³⁻⁴ Te niyerure ñe'egū, Pedro cūrē nicū niwī:

—Te di'ta mū'ū ye di'ta niwū. Te mū'ū dua'que wapa mū'ū ye niyeruta niapā. Mū'ū no'o o'osī'rīrō o'oboapā. Mū'ū ūsā dia'cūrē nisoogū weewe'e. Tocā'rōta niyeru wapayeama nígū, Espiritu Santure nisoogū wee'e. Mū'ū tojo nisoocā, wātī mū'ūrē sājāyū'rūapī mū'ū wācūsepūre, nicū niwī Pedro.

⁵ Tojo nicāta, Ananía burūque'a, wērīa wa'acū niwī. Āpērā tojo wa'acā tū'orā, ūpūtu uicārā niwā.

⁶ Be'ro cū wērīca be'ro ma'mapjia ti wi'ipū sājāa, cūrē yaarā wa'arā, su'ti caseri me'rā oma, miiwijaacārā niwā.

⁷ I'tia hora cū wērīca be'ro na nirī wi'ipū Safira cū nūmo ní'co sājātaco niwō tja. Co marāpū wērī'quere masītico niwō.

⁸ Ti wi'ipū sājātacā, Pedro core sērītiña'cū niwī:

—¿Nirōta musārē tocā'rōta niyeru wapayeati musā di'ta dua'que wapare? nicū niwī.

A'tiro ni yū'tico niwō:

—Tocā'rōta niyeru wapayeama, co marāpū nisoocaronōjōta nico niwō.

⁹ Co tojo nicā, Pedro nicū niwī:

—Musā Espiritu Santu ī'orō nisoopū. Ō'acū ī'atisami ūsā tojo weecā, ¿ni wācūmiati? Nī'cārōcā mū'ū marāpūre yaarā eja'cārā tojatarā weema. Mū'ū quē'rā mū'ū marāpū wa'a'caronōjōta wērīgōsa'a. Mū'ū quē'rārē yaarāsama mū'ū marāpūre yaa'caro weronōjōta, nicū niwī Pedro.

¹⁰ Cū tojo nicāta, co quē'rā burūque'a, wērīa wa'aco niwō. Co marāpūre yaarā eja'cārā tojatarā, co wērī'copūre bocaecārā niwā. Náta tja core miaa, yaarā wa'acārā niwā co marāpū mijīrē yaa'caropūta tja. Na niso'o'que ye bu'iri wērīcārā niwā.

¹¹ Be'ro Ananía, Safirare tojo wa'a'quere tū'orā, nipe'tirā Jesure ējōpeorā, āpērā quē'rā ūpūtu uicārā niwā.

Pedro quē'rā Ō'acū tutuaro me'rā na weē'o'que ni'i

12-15 Jesure ějōpeorã na'irō Salomó wãmetiri tucūpu nerēnu'cūcã'cãrã niwã. Āpērã Jesure ějōpeotirã na me'rã ba'pãtiui nicãrã niwã. Narē ba'pãtiuumirã, Jesure ějōpeorãrē añurō wãcūseticãrã niwã. Āpērã umua, numia pãjãrã Jesure ějōpeonemocãrã niwã.

Jesú besecúú'cãrã masã wa'teropure peje añuse wee'ocãrã niwã. Dutitirãrē yu'ruo, peje apeyenojō weenemocãrã niwã. Na tojo weecã ĩ'arã, pãjãrã dutitirãrē na tiro na nerērĩ tucūpu miacãrã niwã. Masã ti tucūrē mu'muamujãcãrã niwã. Āpērãrē tojo weerã ma'a tiropu na cūñase me'rã cūucãrã niwã. Pedro na tiro yu'ruegu, narē ñapeocã uacãrã niwã. Āpērã cū ñapeotimicã, “Cū wãtĩquecūrō me'rã yu'rurãsa'a”, ni wãcūcãrã niwã. ¹⁶ Apeye macãrĩ Jerusalē sumuto nise macãrĩcjãrã quẽrã yu'rúodutirã dutitirãrē Jerusalēpu miacãrã niwã. Wãtĩa sãjãno'cãrã quẽ'rãrē miacãrã niwã. Jesú besecúú'cãrã nipe'tirã masãrē yu'rúocãrã niwã.

Pedro quẽrã bu'iri da'reri wi'ipu duji'cãrã wijaa'que ni'i

¹⁷ Na tojo weecã tũ'orã, pa'ia wioгу, cū me'rãcjãrã saduceo masã Jesú besecúú'cãrãrē uorã, pūrō uacãrã niwã. ¹⁸ Tojo weerã Jesú besecúú'cãrãrē ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu miaa, sōrōcãrã niwã. ¹⁹ Wiorã narē tojo weemicã, ti ñamita Ō'acūrē wereco'tegu u'musecjã na nirĩ tucūpu bajuacu niwĩ. Bajua, na wiorã bi'áca sopere pão, a'tiro nicu niwĩ:

—Wijaaya. ²⁰ Ō'acũ wi'ipu masãrē wererã wa'aya. “Musã Jesure ějōpeorã, cū me'rã catinu'cūrãsa'a”, ni wereya narē, nicu niwĩ Ō'acūrē wereco'tegu.

²¹ Cū tojo nica be'ro na bu'iri da'reri wi'ipu ní'cãrã wijaa wa'acãrã niwã. Ape numu bo'reacã Ō'acūrē wereco'tegu ní'caronojōta Ō'acũ wi'ipu wererã wa'acãrã niwã. Na topu wereri cura pa'ia wioгу, tojo nicã cū me'rãcjãrã nipe'tirã judío masã wiorãrē nerēduticãrã niwã. Na nerēpe'tica be'ro surarare “Narē pijirã wa'aya marĩ ñamica'a bi'adupo'cãrãrē”, nío'ocãrã niwã. Na wijaa'quere masĩticãrã niwã.

²² Na tojo nicã tũ'orã, surara narē pijirã wa'acãrã niwã na bi'adupoca wi'ipu. Ti wi'ipu sãjãa, na nica tucūrē pão, ĩ'acãrã nimiwã. Ne marĩcãrã niwã. Na marĩcã ĩ'a, narē bocati, wiorãpure wererã wa'acãrã niwã. ²³ Wiorã tiro eja, “Ne marĩama. Añurō bi'áca tucū nimiapu. Ti sope co'terã quẽrã añurō co'temiamama. Na tojo weemicã, úsã ti sopere pão ĩ'acã, ne ní'cũ marĩami”, ni wererã niwã surara wiorãpure.

²⁴ Na tojo ni wercã tũ'orã, pa'ia wiorã, Õ'acũ wi'i co'terã surara wioḡũ pũrõ wãcũque'ticãrã niwã.

—¿De'ro wa'apariba narẽ? nicãrã niwã.

²⁵ Na wijaa'quere wãcũrĩ cura ni'cũ Õ'acũ wi'ipũ ní'cu pa'ia wiorã tiropũ etagũ, narẽ wercũ niwĩ:

—Sõ'onícãrã bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cãrã Õ'acũ wi'ipũ masãrẽ bu'erã weeama, ni wercũ niwĩ.

²⁶ Cũ wercã tũ'orã, surara wioḡũ ãpẽrã surara me'rã Jesú besecũú'cãrãrẽ ñe'erã wa'acãrã niwã. Narẽ ñe'erã, masã ãsãrẽ ãtãperi me'rã narẽ ma'írã doqueri ní'ã, ne mejẽcã weeticãrã niwã. ²⁷ Be'ro narẽ wiorã decopũ miaa, topũ sãjãejacã, pa'ia wioḡũ narẽ nicũ niwĩ:

²⁸ —Ësã musãrẽ Jesú ye quetire bu'edutitimiapũ. Tere “Bu'erã wa'aya”, ne nitiapũ. Ësã musãrẽ tojo dutítimicã, nipe'tiropũ Jerusalẽpũre musã bu'ese se'sa wa'a'a. Musã masãrẽ tojo ni bu'ecã, “Jesú na ye bu'irita wẽrĩpĩ”, ni wãcũrãsama ãsãrẽ. Na tojo ni wãcũcã ãarã weesa'a, nicũ niwĩ pa'ia wioḡũ narẽ.

²⁹ Tojo nicãta, Pedro, ãpẽrã cũ me'rãcjãrã cũrẽ yũ'ticãrã niwã:

—Wiorã dutise yũ'rũoro Õ'acũ ye pe'ere nemorõ weerõa'a. Ësã musã dutiro wéerã, Õ'acũ dutiro pe'ere weetibosa'a.

³⁰ »Õ'acũ marĩ ñecãsumãa wioḡũ Jesú wẽrĩ'cũpũre, musã curusapũ paabi'pe wẽjẽduti'cũre masõcũ niwĩ.

³¹ Masõtoja, ã'mũsepũ cũ tiro wioḡũ dujiri cũmurõpũ miimũjãcũ niwĩ. Cũrẽ topũ miimũjãḡũ, marĩrẽ yũ'rũo'cũre marĩ wioḡũ niato ni, sõrõcũ niwĩ. Tojo weegũ marĩ judío masãrẽ marĩ ña'arõ weeseti'quere bujaweticã, marĩrẽ acobojõḡusami. ³² Ësã Õ'acũ tojo wee'quere wercusiarĩ masã ni'i. Ësã Espĩritu Santure cũoyurã, cũ me'rã Õ'acũ tu-tuasere wee'õapũ masãrẽ. Nipe'tirã Õ'acũ dutiro weerãrẽ Espĩritu Santure o'õḡusami, ni wercãrã niwã Pedro quẽ'rã.

³³ Cũ tojo nicã tũ'orã, wiorã pe'e ɸpũtũ waro uacãrã niwã. —Ma. ã'rãrẽ wẽjẽrã marĩ, nicãrã niwã.

Cũ me'rãcjãrã wiorãrẽ Gamalie were'que ni'i

³⁴ Ni'cũ fariseo masũ Gamalie wãmetigũ wiorã me'rã na nerẽrõpũta nicũ niwĩ. Moisé oja'quere masãrẽ bu'egũ nicũ niwĩ. Masã cũrẽ “Añugũ nimi”, ni wãcũcãrã niwã. Wiorã Jesú besecũú'cãrãrẽ na “Wẽjẽrã” nicã tũ'ogũ, Gamalie wã'cãnu'cã, “ã'rãrẽ pijiwiijaaniña yujupũ”, nicũ niwĩ. ãpẽrã wiorãrẽ na tũ'otiro apeyenojõ wereḡuti níḡũ, tojo nicũ niwĩ. ³⁵ Na wijáaca be'ro topũ ní'ã wiorãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Añurõ wãcũña musã narẽ weesĩ'risere. ³⁶ Ti nũmũpũre ni'cũ Teuda wãmetigũ “Yũ'ũ wioğũ ni'i”, ni wãcũcũ nimiwĩ. Cuatrocientos masã cũ bu'esere sirutucãrã niwã. Be'ro cũrẽ ãpẽrã wẽjẽcõ'acã'cãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽca be'ro cũ me'rã nimi'cãrã no'o ɥaro wa'astepe'tia wa'acãrã niwã. Tojo wéeca be'ro cũ bu'emiquẽ pe'tia wa'acaro niwã. ³⁷ Be'ro wioğũ masãrẽ ba'paqueori cura apĩ Juda wãmetigũ Galileacjã nicũ niwĩ. Cũ quẽ'rãrẽ pãjãrã masã cũ bu'esere sirutucãrã nimiwã. Be'ro cũrẽ tja ãpẽrã wẽjẽcõ'acãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽca be'ro cũ yarã nimi'cãrã wa'astepe'tia wa'acãrã niwã mejãrõta tja. ³⁸ Yũ'ũ tojo weegũ musãrẽ tojo wa'a'quere were'e. Sõjã pũrĩcãrẽ ña'arõ weeticã'ña. Narẽ du'ucã'ña. Na bu'ese na wãcũse me'rã bu'ecã, pe'tia wa'arosa'a Teuda, Judare wa'acaronojõta. ³⁹ Õ'acũ dutiro me'rã na bu'ecã pũrĩcãrẽ, musã ne põtẽosome. Tojo weerã musã narẽ wẽjẽrã, Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã weebosa'a. Tojo weerã du'uya narẽ, ni werecũ niwĩ Gamalie wiorãrẽ.

⁴⁰ Cũ tojo nisere tũ'orã, “Jau. Ā'ri marĩrẽ diacjũta ucũmi”, ni wãcũcãrã niwã. Be'ro Pedro quẽ'rãrẽ pijiocãrã niwã tja. Na topũ sãjãejacã ĩ'arã, wiorã surarare tãrãduticãrã niwã. Tãrãtoja, “Jesú ye quetire ne apaturi werenemoticã'ña”, nicãrã niwã. Nitoja, narẽ du'uwĩrõcã'cãrã niwã.

⁴¹ Na wiorã tiropũ ní'cãrã wijaa, a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Õ'acũ marĩrẽ “Jesú ye quetire wereya” nicã, añu ni'i. Tojo weerã wiorã na tãrãmicã, marĩ añurõ e'catise me'rã ni'i, nicãrã niwã.

⁴² Wiorã narẽ bu'edutitimicã, Õ'acũ wi'ipũ, wi'seripũ Jesú nipe'tirãrẽ yũ'ruogũ nimi nisere bu'enu'cũcã'cãrã niwã.

6

Jesú besecũú'cãrã narẽ weetamuajãrẽ bese'que ni'i

¹ Be'ro siape me'rã pãjãrã waro judío masã Jesure ãjõpeocãrã niwã. Na me'rã ape di'tacjãrã griego ye ucũrã nicãrã niwã. Ti di'tacjãrã waro pe'e Judeacjãrã hebreo yere ucũcãrã niwã. Na pãjãrã Jesure ãjõpeonemorĩ cura náta tja dũ'sasocãrã niwã ba'ase etise me'rã. Tojo weerã griego ye ucũrã hebreo ye ucũrãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Musã ɥmũcorinũcũ ba'ase etirã, musã yarã wapewia numia pe'ere ba'ase pacase o'orã niapũ. Ʋsã yarã numia pe'ere o'majãcã o'orã niapũ, nicãrã niwã.

² Na tere dũ'sasocã tũ'orã, Jesú besecũú'cãrã nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ nerẽduticãrã niwã. Nerẽtojaca be'ro narẽ a'tiro ni werecãrã niwã:

—Ʋsã ba'ase etirã, Jesú ye queti pe'ere weretibosa'a. Ʋsã tere weredu'ucã, ña'a nibosa'a. ³ Tojo weerã ɥmũa ba'ase

etiajārē musā wa'tero nirārē beseya. Siete beseya añurō masīrārē, Espiritu Santu dutiro weenu'cūrārē. Masā “Náta nima añurā” nino'rārē beseya. Musā bese'cārārē ba'ase etirā sōrōno'rōsa'a. ⁴ Tojo weerā ūsā pe'e ñubueno'cū, Jesú ye quetire bu'enu'cūcā'rāsa'a, nicārā niwā.

⁵ Masā na tojo nicā tʉ'orā, “Añu'u majā”, ni wācūcārā niwā. Tere wācūtoja, besecārā niwā Estebare. Cū añurō Ō'acūrē ějōpeogu, Espiritu Santu tutuasere cʉoyu'rugu nicu niwī. Āpērārē mejārōta cū weronojō nirārē besecārā niwā. Na a'tiro wāmeticārā niwā: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás Antioquiacjā. Cū judío masū nitimigū, na weronojō ějōpeosetigu nicu niwī. Ā'rārē besecārā niwā.

⁶ Narē besetoja, “Ā'rārē beseapʉ” ni, Jesú cū besecū'cārā tiropʉ miacārā niwā. Narē na da'ratje cjasere sōrōrā, na dʉpopare ñapeo, Ō'acūrē sērīboscārā niwā.

⁷ To be'ro nipe'tiropʉ Jesú ye queti se'sa wa'acaro niwū. Pājārā Jerusalēcjārā cūrē ějōpeonemocārā niwā. Pa'ia quē'rā pājārā ějōpeocārā niwā.

Estebare weresā, wiorā tiropʉ cūrē mia'que ni'i

⁸ Estebare Ō'acū añurō weetamucu niwī. Tojo weegu cū Ō'acū tutuaro me'rā pājārā dutitirārē yʉ'rʉo, peje añuse wee'ionemocu niwī masā wa'teropʉre.

⁹ Cū tere weecā ĭ'arā, cūrē āpērā judío masā ĭ'atu'ticārā niwā. Cūrē ĭ'atu'tirā ni'cārērā ni'cā wi'i judío masā nerērī wi'i Libertado wāmetiri curuacjārā nicārā niwā. Na āpērārē da'rawā'ñaco'terā wija'cārā nicārā niwā. Āpērā cūrē du'sasowā'cōrā Cirenejārā, Alejandriacjārā, Cilicia di'tacjārā, Asia di'tacjārā na me'rā nicārā niwā. ¹⁰ Cūrē na tojo weecā, Espiritu Santu cū ucūcā, Estebare peje masīse o'ocu niwī. Tojo weerā na cū me'rā ne ucū pōtēoticārā niwā.

¹¹ Be'ro na cū me'rā ucū pōtēoti, masā ĭ'atiropʉ āpērā masārē niyeru wapaye, nisoodutio'ocārā niwā:

—“Esteba marī ñecū Moisé cū duti'quere ña'arō ucūami. Ō'acū quē'rārē ña'arō ucūami”, ni wereya masāpʉre, nicārā niwā.

¹² Na wapaye nisoodutio'o'cārā masāpʉre wa'a, werecārā niwā na ní'caronojōta. Tere werecā tʉ'orā, masā pe'e queoro ějōpeocārā niwā. Tojo weerā nipe'tirā masā, āpērā judío masā bʉcūrā, Moisé oja'quere bu'erī masā Esteba me'rā pūrō uacārā niwā. Na uacā ĭ'arā, narē uarosājācā wee'cārā maata cūrē ñe'e, pa'ia wiorā tiropʉ miacārā niwā.

¹³ Na tiropu etarã, ãpẽrã masãrẽ mejãrõta nisooutio'ocãrã niwã tja.

—Ã'rĩ Õ'acũ wi'i pajiri wi'ire ña'arõ ucũami. Moisé cũ duti'que quẽ'rãrẽ tojota niami. ¹⁴ Apeye “Jesú Nazarecjũ ti wi'i Õ'acũ wi'ire cõ'agũsami”, niami. “Moisé marĩrẽ weedutigũ cũu'que quẽ'rãrẽ ducayugũsami”, niami, nisoocãrã niwã wiorãrẽ.

¹⁵ Na tojo nicã tu'orã, wiorã Estebare pũrõ ï'acãrã niwã. Na cũrẽ ï'acã, cũ ya diapoasistea wa'acaro niwã. Õ'acũrẽ wereco'tegũ u'mũsecjũ weronojõ bajuri diapoasistea wa'acaro niwã.

7

Esteba wiorãrẽ were'que ni'i

¹ Estebare na ï'arĩ cura pa'ia wioogu sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mũ'urẽ diacjũ nise me'rãta weresãti? nicũ niwĩ.

² Cũ tojo nicã, Esteba yu'ticu niwĩ:

—Acawererã, yu'ure tu'oya. Õ'acũ añurõ asistegũ, nipe'tise masiyũ'ruagu marĩ ñecũ Abrahãrẽ ucũcu niwĩ Mesopotamia caldea masã nirõpu. Harã wãmetiri macãpu wa'ase duporo cũrẽ ucũcu niwĩ. ³ A'tiro nicũ niwĩ: “A'ti di'tare, mũ'u acawererãrẽ wijayá. Wa'aya yu'u mũ'urẽ di'ta wereatjopũ”, nicũ niwĩ. ⁴ Tojo nicã tu'ogu, cũ acawererã caldeo masã ye di'tapu ní'cu wija, Harãpu macãrĩ wa'acu niwĩ. Topũ ni, be'ro Abrahã pacũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũ pacũ wẽrĩa be'ro Õ'acũ cũrẽ wijaduticu niwĩ tja, a'ti di'ta Judea marĩ nirõrẽ a'tidutigũ. ⁵ Cũ a'topũ etacã, cũrẽ ne cã'rõacã di'ta o'oticu niwĩ yujupũ. O'otimigũta, “Be'ropũ mũ'u ye, mũ'u pãrãmerã nituriarã ye di'ta nirõsa'a”, nicũ niwĩ. Õ'acũ tojo ní'caterore Abrahã ne ni'cũ põ'rãmarĩcu niwĩ. ⁶ Õ'acũ cũrẽ apeye ninemocu niwĩ tja: “Mũ'u pãrãmerã nituriarã ape di'tapu nirãsama yujupũ. Cuatrocientos cũ'marĩ ti di'tacjãrã peorã nirãsama. Narẽ da'raduti, tãrãperãsama. ⁷ Yu'u narẽ tojo weecã, ti di'tacjãrãrẽ bu'iri da'regusa'a. Narẽ da'retoja, mũ'u pãrãmerã nituriarã ti di'tapu ní'cãrã wija, yu'ure a'topũ ñubuepeorã a'tirãsama”, nicũ niwĩ Õ'acũ. ⁸ Cũ tojo ní'ca be'ro Abrahãrẽ a'tiro weeduticu niwĩ: “Nipe'tirã umuarẽ na õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aña. Mũsã a'tiro wéerã, yu'ure ï'orãsa'a mũsã ëjõpeosere”, nicũ niwĩ Õ'acũ. Tojo weegu Abrahã cũ macũ Isaare ní'cã semana cũ bajuaca be'ro cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acu niwĩ. Isaa quẽ'rã cũ macũ Jacore tojota weecu niwĩ. Jacob mejãrõta weecu

niwĩ cũ põ'rã docere. Õ'acũ duti'caronojõta weecãrã niwã, ni werecu niwĩ Esteba.

⁹⁻¹⁰ »Jacob põ'rã marĩ ñecũsumua na acabiji Joseré uorã, ãpẽrã masãrẽ da'racoteacju niato nĩrã duacãrã niwã. Æ'rã duu'cãrãta tja ãpẽrãpure Egiptocjãrãrẽ duaturiacãrã niwã. Na duãca be'ro cũ pi'etisetirinucũ Õ'acũ cũrẽ weetamunu'cũcã'cu niwĩ. Cũrẽ weetamugũ, peje masise o'ocu niwĩ. Faraõ Egipto di'ta wiogu cũrẽ tu'sayu'ruacu niwĩ. Tojo weegu cũ docacjũ wiogu sõrõcu niwĩ. Apeyere faraõ cũ ya wi'i cjase da'rãse wiogu sõrõcu niwĩ.

¹¹ »José topu wiogu nĩrĩ cura nipe'tiro Egiptopure ba'ase pe'tia wa'acaro niwũ. Cũ acawererã, marĩ ñecũsumua nĩrõpu Canaãpu quẽ'rãrẽ pe'tia wa'acaro niwũ. Te pe'tica be'ro masã te di'tapu nĩrã uputu ujaboacãrã niwã. Marĩ ñecũsumua Abrahã pãrãmerã quẽ'rãrẽ ne ba'ase marĩcaro niwũ. ¹²⁻¹³ Be'ro Jacob “Egiptopu ba'ase duase niaporo” nicã tu'ogu, cũ põ'rãrẽ “Duurã wa'aya”, nío'ocu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'orã, Egiptopure ne wa'arã weecãrã niwã. Topu eta, ba'ase duu, na ya wi'ipu tja majãmitojati a'titicãrã niwã. Be'ro na te ba'ase na duu'quere ba'ape'o, apaturi duurã wa'acãrã niwã mejãrõpũta tja. Titare majã na etacã, José “Yu'u musã acabiji ni'i musã dua'cu”, ni werecu niwĩ cũ ma'misumuarẽ. Be'ro faraõ quẽ'rã “Æ'rã José ma'misumua niama” nicã tu'ocu niwĩ. ¹⁴ To be'ro José cũ ma'misumua me'rã queti o'ócu niwĩ cũ pacupure. “Marĩ pacu, nipe'tirã marĩ acawererã macãrĩ a'tiato a'topu”, nío'ocu niwĩ narẽ. Cũ acawererã pe'e setenta y cinco nicãrã niwã. ¹⁵ Cũ uocã tu'ogu, Jacob cũ põ'rã me'rã José tiropu wa'arã, Egiptopure bu'acãrã niwã. Topu nígũta, na pacu Jacob wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũ põ'rã marĩ ñecũsumua cũ weronojõta wẽrĩpe'tidija wa'acãrã niwã. ¹⁶ Be'ropu na õ'arĩrẽ yaarã wa'arã Siquem wãmetiri macãpu miacãrã niwã. Abrahã cũ Hamor põ'rãrẽ ãtã tuti dúúca tutipu cũ mijĩrẽ yaa'caropũta narẽ sĩosõrõcũuocãrã niwã.

¹⁷ »Õ'acũ toduporopu Abrahãrẽ nicu niwĩ: “Mu'u pãrãmerã nituriarãpu ape di'tapu nĩcãrã a'ti di'ta Canaãpu tojatirãsama tja.” Cũ tojo nĩ'que eja'tji duporoacã Egiptopu nĩrã, marĩ ñecũsumua pãrãmerã pãjãrã masãputinemocãrã niwã. ¹⁸ Egiptopure na nicã, apĩ wiogu sãjãcu niwĩ tja. Joseré duporopu wẽrĩca be'ro niyucã, ne masĩticu niwĩ. ¹⁹ Cũ marĩ ñecũsumua pãjãrã na masãputicã ã'a, narẽ ña'abutiario wepecu niwĩ. Na põ'rã ne bajua'cãrã umuarẽ wẽrĩato nígũ aperopu cõ'adutimujãcu niwĩ. ²⁰ Cũ narẽ tojo dutiri cura Moisé bajuacu niwĩ. Cũ añubutiaguacã nicu niwĩ. Cũ pacusumua i'tiarã mujĩpũ

na ya wi'ipure cūrē masōcārā niwā. ²¹ Be'ro na cūrē wējērī nīrā, diapū po'ocārā niwā. Na po'oca be'ro Faraō macō cūrē ī'abocaco niwō. Ī'aboca, miimajāco niwō co ya wi'ipū. Topū co macūrē weronojō cūrē masōco niwō. ²² Cū ti wi'ipū bucua, nipe'tise Egiptocjārā na bu'esere bu'ecu niwī. Cū masīse me'rā ucū, nipe'tisere añurō weecu niwī.

²³ »Be'ro Moisé cuarenta cū'marī cūogu, cū acawererā tiropū sijagu wa'acu niwī. ²⁴ Topū ejagu, ni'cū Egiptocjū cū acaweregure paacā ī'acu niwī. Cū tojo weecā ī'agū, cūrē a'megū, Egiptocjūrē paawējēcā'cu niwī. ²⁵ Cū basu Moisé pe'e a'tiro ni wācūcu niwī: “Yū'u me'rāta Ō'acū yū'u acawererārē na a'ti di'tacjārā peorā nisere wijacā weegusami. Yū'ure na a'tere masīsama”, ni wācūcu nimiwī. Cū acawererā pe'e cū weronojō wācūticārā niwā.

²⁶ »Ape numū cū na tiropū wa'acu niwī tja. Topū ejagu, āpērā pūarā cū acawererā a'mequēcā ī'acu niwī. Narē bosamīgū “Acawererā, tocā'rōta a'mequēdu'uya. ¿De'ro weerā tocā'rō a'mequēti ni'cū acawererā nimirā?” nicu niwī.

²⁷ »Cū tojo nicā tū'ogu, apīrē uputū paa'cu pe'e Moisére tuuquenu'cōcu niwī. “¿Noa mū'urē ūsā wiogu 'Narē besegu wa'aya', nío'oati? ²⁸ ¿Mū'u yū'ure wējēsī'rīsari tja ñamica'a mū'u Egiptocjūrē wējē'caronojōta?” ni ye'sucu niwī.

²⁹ »Cū tojo nicā tū'ogu, Moisé, ā'rā yū'ure tere masīpe'titojasama nīgū, uiwā'cā wa'acu niwī. Be'ro ape di'tapū Madiā wāmetiropū du'tiwā'cācu niwī. Topū omocā du'te, nicā'cu niwī. Pūarā umua pō'rāticu niwī.

³⁰ »Madiā di'tapure cuarenta cū'marī nicu niwī. Cū ticuse cū'marī nīca be'ro ni'cā numū yucu marīrō ūrūgū Sinaí wāmeticjū tiropū ī'awā'cācu niwī. Topū wa'acā, ni'cā siti yucusiti ūjūcā ī'acu niwī. Ti pecame'e ūjūrī pō'rā decopū Ō'acūrē wereco'tegu weronojō bajugu bajuacu niwī.

³¹ Cū ti siti ūjūcā ī'agū, ī'amarīa wa'acu niwī. “¿De'ro weero tojo wa'amitito?” ni, pu'toacācure ī'agū wa'acu niwī. Pu'toacā ejacā, Ō'acū ti me'e wa'teropū nigū cūrē ucūcu niwī: ³² “Yū'u Ō'acū ni'i. Mū'u ñecūsūmua Abrahā, Isaa, Jacob na wiogu ni'i”, nicu niwī. Tojo ucūcā tū'ogu, uputu ui, narāsācu niwī. Uigu, ī'adu'ucā'cu niwī ti me'erē.

³³ »Be'ro cūrē ucūnemocu niwī tja: “Yū'u a'tota ni'i mū'u tirota. Tojo weegu mū'u sñase sapatore tuweeya. Mū'u tere tuweegu, ī'ogūsa'a yū'ure mū'u ējōpeosere. ³⁴ Yarā masā Egiptopū nirārē na uputū pi'eticā ī'apu. Na caricūcā tū'oapu. Tojo weegu mū'urē Egiptopū o'ógutigu wee'e tja narē yū'rūoacjū”, ni werecu niwī Ō'acū Moisére.

35 »Ā'rī Moiséreta marī ñecūsũmua teerã, a'tiro nicãrã niwã: "¿Noa mu'urẽ ãsã wiogu, 'Narẽ besegu wa'aya', nío'oati?" nicãrã niwã. Marī ñecūsũmua tojo nimicã, Õ'acũ pe'e Moisére narẽ yu'rũoacju, narẽ dutiacju sõrõcu niwĩ. Pecame'e siti ãjũ'caro bajua'cũta Moisére yu'rũotamucu niwĩ marī ñecūsũmuarẽ. 36 Cũ Egiptopu nígu, pajiri maa Aco sõ'arĩ maapu nígu, Õ'acũ tutuaro me'rã peje wee'ocu niwĩ. Tojo weegu cũ acawererã Egiptopu ní'cãrãrẽ apeye di'tapu su'ori miiwijacu niwĩ. Cuarenta cũ'marī yucu marĩrõ, masã marĩrõpu na wa'acã, Õ'acũ tutuaro me'rã wee'onu'cũcã'cu niwĩ. 37 Moiséta marī ñecūsũmuarẽ a'tiro werecu niwĩ: "Õ'acũ be'ropu ni'cũ o'ógusami cũ ye queti wereacjure. Yu'ure o'ó'caro weronojõta cũrẽ o'ógusami. Cũ quẽ'rã marī acaweregu nigũsami", nicu niwĩ. 38 Marī ñecūsũmua na yucu marĩrõpu nicã, Moisé na me'rã nicu niwĩ. Topu ãrũgũ Sinai wãmeticjupu Õ'acũrẽ wereco'tegu bajua, cũrẽ were'quere narẽ wereturiacu niwĩ. Marī quẽ'rã cũ wereturia'quepãreta cu'o. Te tojo ninu'cũcã'rõsa'a. Ne pe'tisome.

39 »Moisé tere weremicã, marī ñecūsũmua ne ãjõpeoticãrã niwã. Na cũ weresere tu'osĩ'rĩtirã, "Majãmitojaa wa'arãti Egiptopu tja", ni wãcũcãrã niwã. 40 Tojo wãcũrã, Moisé apaturi cũ ãrũgũpu mujãca be'ro cũ ma'mi Aarõrẽ a'tiro nicãrã niwã: "Sõ'onícũ marĩrẽ Egiptopu ní'cãrãrẽ miiti'cu waro cuarenta numurĩ yu'ru'u cũ bajutiro. ¿De'ro wa'apari cũrẽ? Marī ne masĩtisa'a." Tojo weerã cũ ma'mi Aarõrẽ nicãrã niwã: "Ësã ãjõpeoatje queosere yeebosaya. Marī duporo wuamu'tãrãsama. Na marī wa'atji ma'arẽ ĩ'orãsama", nicãrã niwã. 41 Na tojo nicã tu'ogu, Aarõ na duti'caronojõta ni'cũ wecu wĩ'magũ queose da'recu niwĩ. Be'ro cũrẽ ãjõpeorã, ecarãrẽ wẽjẽ ãjũamorõ, ñubuepeocãrã niwã. Tojo nicã na yee'cũreta bosenuwu wee, e'catipeocãrã niwã. 42 Na tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ na uaro weeato nígu na me'rã ní'cu cõ'acã'cu niwĩ. Tojo weerã na no'o uaro ñocõarẽ, mujĩpũarẽ ãjõpeocãrã niwã. Tojo na wee'quere Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã a'tiro ni ojacãrã niwã:

Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

"Musã yu'u pe'ere yucu marĩrõpũre cuarenta cũ'marī nĩrã, ne ecarãrẽ wẽjẽ ñubuepeotiwu.

43 Apĩ Moloc wãmetigũ cũ queosere ãjõpeorã su'ti caseri wi'i me'rã yoowã'cãwũ.

Apĩ Refán ñocõawũ musã yee'cu quẽ'rãrẽ ãjõpeorã tojota weewu.

Ā'rãrẽ musã basuta yee ãjõpeowu.

Yu'u pe'ere ne ějōpeotiwu.

Musā yu'ure ějōpeoti'que bu'iri āpērā masārē musārē ñe'e miaduticā weeguti yoaro Babilonia wāmetiri macā yu'ruropu", nicu niwī Ō'acū, ni ojacārā niwā Ō'acū ye queti wererā.

44 Esteba wiorārē werenemocu niwī apeye Ō'acū wi'i cjasere:

—Marī ñecūsumua na yucu marīrōpu nírā, ni'cā wi'i Ō'acūrē ñubuepeori wi'i, cū diez duti'quere nūrōrī wi'ire cuocārā niwā. Ti wi'i wa'icārā caseri me'rā na wéeca wi'i nicaro niwū. “Tojo bajuri wi'i weeya”, Ō'acū cū Moisére duti'caronojōta queoro weecārā niwā. 45 Na wērīca be'ro āpērā cuoturia sirutucārā niwā ti wi'ire tja. No'o na wa'aro miamujācārā niwā. Be'ro Josué Moisé wērīca be'ro a'ti di'ta Canaápu a'tigu, narē ti wi'ire su'ori miitucu niwī. Na a'topu a'ticā, Ō'acū a'ti di'tacjārārē judío masā nitirārē cō'aō'omujācu niwī. Na wa'awe'o'quepure nicārā niwā. Yoacā ti wi'ipu Ō'acūrē ějōpeocārā niwā téé Davi cū wiogu sājāca be'ropu. 46 Davi ape wi'i wees'rīmicu niwī. Ō'acū tu'sayu'ruano'gū a'tiro nicu niwī: “Mu'u yu'u ñecū Jacob ějōpeo'cu ni'i. Mu'urē añurī wi'i, pajiri wi'i weebosā'rīsa'a mu'u niatji wi'ire”, nicu niwī Ō'acūrē. Cū tojo wees'rī'cu nimigū, ti wi'ire weeticu niwī. 47 Cū macū Salomó pe'e weecu niwī ti wi'ire. 48 Ō'acū tutuayu'rugu ni'cā wi'i, masā wéeca wi'ipu dia'cū nímasītisami. Ō'acū ye queti weremu'tārī masū duporocjūru a'tiro ni ojacu niwī Ō'acū cū ucū'quere:

49 “Yu'u nipe'tiropu ni'i.

Ě'muse, a'ti di'ta yu'u wee'quere yu'uta duti'i.

Tojo weegu yu'u masā wéeca wi'ipu dia'cū nímasītisa'a.

50 Yu'u basuta nipe'tise a'tere weewu, nicu niwī Ō'acū”, ni ojacu niwī Ō'acū ye queti weremu'tārī masū.

51 Be'ro Esteba narē nicu niwī tja:

—Musā Ō'acū dutisere yu'runu'cāyu'rua'a. Cūrē masītirā weronojō cū weresere ne tu'osī'rīwe'e. Musā ñecūsumua wee'caronojōta Espíritu Santu dutisere wees'rīwe'e. 52 Na nipe'tirā Ō'acū ye queti weremu'tārī masārē pi'etise o'ocārā niwā. Āpērārē marīrē yu'ruogu a'tiatjere weremu'tārārē wějēcā'cārā niwā. Na tojo nino'cureta cū a'ticā, musā āpērārē wia, cūrē wějēdutiwu. 53 Musārē Ō'acū cūrē wereco'terā me'rā cū dutisere o'ócu niwī. Tere o'óno'cārā nimirā, musā yu'runu'cāyu'rua'a, ni tu'ticu niwī narē Esteba.

Estebare ũtãperi me'rã doquewẽjẽ' que ni'i

⁵⁴ Cũ tojo nicã tu'orã, wiorã uputu uayu'rua wa'acãrã niwã. ⁵⁵ Esteba pe'e Espiritu Santure cuoyu'ruatjãgũ, umusepu i'amorõ, Ô'acũ cũ añurõ asistegure i'acu niwĩ. Jesú quẽ'rãrẽ i'acu niwĩ cũ pacu diacjũ pe'e nu'cũgũrẽ.

⁵⁶ Cũ narẽ i'agũ, "Jãa, i'aña. Umuse pãricã i'a'a. Jesú, Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ cũ diacjũ pe'e nu'cũgũrẽ i'a'a", nicu niwĩ Esteba.

⁵⁷⁻⁵⁸ Na cũ tojo nicã tu'orã, uputu caricũ tu'osĩ'rĩtirã, o'meperi da'rabi'acãrã niwã. Cũ pu'to ni'cãrõ me'rã omaeja, ñe'e, cãrẽ miacãrã niwã ti macã sumutupũ. Cãrẽ doquewẽjẽrãti nĩrã, su'ti bu'icjase na sãña'quere tuwee, Saulo wãmetigure co'tedutirã o'ocãrã niwã. Tere tuwee o'otojanu'cõ, cũ Estebare ũtãperi me'rã doquecãrã niwã.

⁵⁹ Na tojo weecã, Ô'acũrẽ a'tiro ñubuecu niwĩ:

—Jesú, yu'u wiogu, yu'u wẽrĩgũti wee'e. Yu'u ejeripõ'rãrẽ ñe'eña, nicu niwĩ.

⁶⁰ Be'ro buruque'a, pũrõ caricũrõ me'rã nicu niwĩ tja:

—Wiogu, acobojoya ã'rãrẽ yu'ure na tojo weesere. Cũ tojo nĩca be'ro wẽrĩa wa'acu niwĩ.

8

Saulo Jesure ãjõpeorãrẽ ña'arõ weenu'cã' que ni'i

¹⁻² Saulo na Estebare doquewẽjẽcã i'agũ, "Añurõ wéerã, tojo weeama", ni wãcũcu niwĩ. Æpẽrã umua Ô'acũrẽ ãjõpeori masã Estebare yaacãrã niwã. Cãrẽ yaa, uputu ðujasewã'acãrã niwã. Estebare na wẽjẽca numurẽta ãpẽrã Jesure ãjõpeotirã Jesure ãjõpeorã Jerusalẽpu nirãrẽ uputu ña'arõ weenu'cãcãrã niwã. ³ Saulo ne ni'cũ Jesure ãjõpeogu mariato nĩgũ na ye wi'seripu wa'a, narẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipu miamujãcu niwĩ. Umua, numia nipe'tirãrẽ tojo weecu niwĩ. Na tojo weecã i'arã, Jesure ãjõpeorã no'o haro du'tistea wa'acãrã niwã Judea di'tapu, ãpẽrã Samaria di'tapu. Jesú cũ besecũ'cãrã se'saro tojacãrã niwã Jerusalẽpũre.

Felipe Samariacjãrãrẽ bu'e' que ni'i

⁴ Nipe'tirã du'tistewã'cã'cãrã no'o na wa'aro Jesú ye que-tire werewã'cãcãrã niwã. ⁵ Felipe quẽ'rã du'tiwã'cã'cuta Samaria wãmetiri macãpu wa'acu niwĩ. Topu eta, tocjãrã masãrẽ Jesú Ô'acũ bese'cu nimi nisere werecu niwĩ. ⁶ Apeye quẽ'rã Ô'acũ tutuaro me'rã narẽ añuse wee'ocu niwĩ. Cũ a'tiro weecã i'arã, nipe'tirã ti macãcãrã cũ weresere añurõ tu'otu'sacãrã niwã. ⁷ Pãjãrã masã wãtĩa sãjãno'cãrã masãpũre nimi'cãrã wãtĩarẽ cõ'awĩrõcã, uputu

caricūwijaacārā niwā. Āpērā pājārā sijamasītirārē, opa cō'ñerī sjarārē yu'ruocu niwī. ⁸ Cū tojo weecā ī'arā, ti macācjārā pūrō e'caticārā niwā.

Simó yai weronojō nigū ye queti ni'i

⁹ Samariapure ni'cū Simó wāmetigu yoacā yai weronojō nigū nicu niwī. Cū tojo weesere Samariacjārā ī'amarīamujācārā niwā. Cū basu pe'e "Yū'u tutuayū'ruagu ni'i", nicu nimiwī masārē. ¹⁰ Nipe'tirā ti macācjārā wiorā, no'o mejō nirā cū weesere ī'atu'sayu'ruacārā niwā.

—Ā'rī Ō'acū weronojō tutuaro cūogu nisami, nicārā nimiwā. ¹¹ Tojo weerā yai yoacā siape me'rā pejetiri wee'onemocā ī'ayurā, pājārā masā cūrē ējōpeonemocārā niwā.

¹² Felipe Samariapure tocjārārē a'tiro ni werecu niwī:

—Ō'acū cū dutiro weerā wiogu nimi. Cū macū Jesú marīrē yu'ruogu nimi, nicu niwī narē. Cū werecā tu'orā, ti macācjārā Jesure ējōpeocārā niwā. Cūrē ējōpeocā ī'agū, wāmeyecu niwī umua, numiarē. ¹³ Simó "Yū'u quē'rā Jesure ējōpeo'o" nicā tu'ogu, Felipe cū quē'rārē wāmeyecu niwī. Be'ro Felipe no'o wa'aro Simó sirutucu niwī cūrē. Felipe Ō'acū tutuaro me'rā wee'ocā ī'agū, Simó ī'amarīamujācu niwī.

¹⁴ Felipe Samariapure tojo weeri curareta Jerusalēpu nirā Jesú cū besecū'cārā queti tu'ocārā niwā Samariacjārā na Jesure ējōpeosere. Tere tu'orā, na me'rācjārārē Pedro, Juārē ī'adutirā o'ócārā niwā. ¹⁵ Na topu eta, Jesure ējōpeori masārē Ō'acūrē sērībosacārā niwā:

—Pacu, ā'rā quē'rārē Espiritu Santure o'óya mu'u macūrē ējōpeorārē, ni sērīcārā niwā. ¹⁶ Felipe cū wāmeyecaterore Espiritu Santure na moocārā niwā yujupu. Jesure ējōpeose me'rā dia'cū wāmeyeno'cārā niwā. ¹⁷ Pedro, Juā Ō'acūrē sērītojarā, Jesure ējōpeorārē na dupopapu ñapeocārā niwā. Narē ñapeori curata Espiritu Santu napure dijatacu niwī.

¹⁸ Pedro quē'rā na ñapeocā, Espiritu Santu dijatacā weesere Simó ī'acu niwī. Tere ī'agū, na Espiritu Santure dijatacā wee'quere duusī'rīgū, Pedro quē'rārē niyeru o'ocu nimiwī.

¹⁹ —Yū'ure musā tutuaro cūosere o'oya. Yū'u quē'rā dupopapu no'o ñapeorārē Espiritu Santure na cūocā weeguti wee'e, nicu nimiwī.

²⁰ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro cūrē nicu niwī:

—Mu'u Ō'acū tutuaro o'orore Espiritu Santu ūsā dijatacā weesere niyeru me'rā duuguti ¿ni wācūmiati? Niwe'e.

Mu'u me'rāta niyeru boabata'to. Ō'acũ mu'urē bu'iri da'regusami. ²¹ Mu'urē ĩ'agũ, "Mu'u wācūse diacjũ niwe'e", ni ĩ'asami. Tojo weegu ũsā weronojō Jesú ye quetire masārē mu'u weremasītisa'a. ²²⁻²³ Yu'u mas'ĩ. Mu'u uosebucu, ña'ase weepoyu'ruacu ni'i. Te mu'urē du'uta basiotisa'a. Tojo weegu mu'u ña'arō wācūserere bujawetiya. Ō'acūrē acobojose sērīña. Apetero weegu mu'u ña'arō wācū'quere acobojogu acobojobosami, nicu niwī Pedro.

²⁴ Cũ tojo nicā tu'ogu, Simó narē nicu niwī:

—Te musā ní'que yu'ure wa'aticā'to nírā, musā yu'ure Ō'acūrē sērībosaya.

²⁵ Be'ro Pedro quē'rā ti macācjārārē Jesú cũ weecā ĩ'a'quere, na tu'o'quere werecārā niwā. Narē weretoja, Jerusalēpu tojaa wa'acārā niwā. Topu tojaarā, Jesú ye quetire peje macārī Samaria di'tacjārā na nise macārīrē weretojaacārā niwā.

Felipe Etiopíacjūrē were'que ni'i

²⁶ Be'ro Felipere ni'cũ Ō'acūrē wereco'tegu bajua, a'tiro ni werecu niwī:

—Jerusalē niwā'cārī ma'a, Gaza wāmetiri macā bu'ari ma'apu wa'aya. Ti ma'a yucu marīrōpu niwā'cāsa'a, nicu niwī. ²⁷⁻²⁸ Cũ tojo nicā tu'ogu, Felipe ti ma'apu bu'acu niwī. Topu wa'agu, ni'cũ Etiopía wāmetiri di'tacjūrē bocaejacu niwī. Ti di'ta dutigo Candace wāmetigo wiogo docacjũ, nipe'tise co ye niyerure co'teri masũ nicu niwī. Jerusalēpu Ō'acūrē ějōpeogu eja'cu cũ ya di'ta Etiopiapu dajatojaagu weecu niwī. Cũ yawu tūrūpju cabayua wejepju me'rā wa'acu niwī. Daporocjūpu Ō'acũ ye queti weremu'tārī masũ Isaía wāmetigu cũ oja'quere bu'esāñacu niwī.

²⁹ Cũ tojo weeri cura Espiritu Santu Felipere "Tiwu tirocureacāpu wa'aya", nicu niwī. ³⁰ Cũ tojo nicā Felipe tiwu tiroacāpu omawā'cācu niwī. Cũ tiro ejagu, Etiopíacjũ Isaía oja'quere bu'ecā tu'ocu niwī. Tere bu'ecā tu'ogu, "¿Mu'u bu'esere tu'oti?" ni sērītiña'cu niwī. ³¹ Cũ pe'e cūrē yu'ticu niwī:

—Tu'otisa'a. ¿Yu'ure ne wereticā, de'ro wee yu'u masībosau? Te'a yu'u me'rā wa'aya. Mujāsājāgũ a'tia yu'ure wereacju, nicu niwī. Cũ tojo nicā tu'ogu, tiwupu cũ me'rā mujāsājācu niwī. Be'ro wa'a wa'acārā niwā.

³² Etiopíacjũ cũ bu'esāña'que Ō'acũ macūrē wa'atje nicaro niwũ Isaía cũ a'tiro oja'que:

Masā ovejare wējērātirā, cūrē miasama na wējēwuaropu. Ni'cũ masũ quē'rārē cũ ne bu'iri moogũ nimicā, tojota weerāsama.

Oveja wĩ'magũ, yuta weerãtirã na poari seecã, ne utitisami. Cũ masũ quẽ'rã ye'sutigusami cũrẽ ña'arõ weecã.

³³ Cũ ña'agũ nigũrẽ weronojõ na cũrẽ yabi bujirãsama.

Ã'rĩ bu'iri moogũ nimi nígũ, ne ni'cũ cũrẽ ucũbosasome.

Cũ ya turicjãrã dicuse ña'ase weerãsama cũrẽ.

Te pejere werepe'omasõtisa'a.

Cũ catiri umuco pe'tia wa'arosa'a a'ti di'tapure.

Etiopiacjũ a'te oja'quere bu'egu weecu niwĩ.

³⁴ Cũ tere bu'etojanu'cõ, Filipere sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Isaía noarẽ ojagu weepari? ¿Cũ basu pe'e o apĩpure ojagu weepari tojo nígũ? ni sãrĩtiña'cu niwĩ.

³⁵ Cũ tojo nicã, Felipe cũ bu'e'quenucũrẽ werecu niwĩ:

—Te oja'que Jesucristore nisĩ'rĩrõ wee'e, nicu niwĩ. Tere weretoja, be'ro Jesú ye quetire werenemocu niwĩ tja.

³⁶ Ma'apu wa'arã, aco nirõpu etacãrã niwã. Tere ñ'agũ, Etiopiacjũ Filipere “Jãa, sõ'o aco ni'i. ¿Yũ'ure mu'u wãmeyeta basiosari?” nicu niwĩ. ³⁷ “Basiocã'sa'a mu'u Jesucristore añurõ ãjõpeocãma”, ni yu'ticu niwĩ Felipe.

Etiopiacjũ yu'ticu nimi:

—Yũ'u ãjõpeo'o, Jesucristo Õ'acũ macũ nimi, nicu niwĩ.

³⁸ Be'ro Etiopiacjũ cabayuare tojanu'cãduticu niwĩ. Tiwure tũrẽcũutoja, na tiwupu sãña'cãrã aco nirõpu di-jacãrã niwã. Topu ñumuwija, Felipe cũrẽ wãmeyecu niwĩ.

³⁹ Cũrẽ wãmeyeca be'ro na ñumunujãrĩ cura wãcũña marĩrõ Filipere Espĩritu Santu miuwã'cãcu niwĩ apesepu. Etiopiacjũ cũrẽ ne apaturi ñ'anemoticu niwĩ. Be'ro pũrõ e'catise me'rã tojaa wa'acu niwĩ majã cũ ya macãpu.

⁴⁰ Felipe Espĩritu Santu cũrẽ miãca be'ro maata Azoto wãmetiri macãpu bajuanu'cãcu niwĩ. Topu ni, be'ro nipe'tise macãrĩpu werecusiagu wa'acu niwĩ Jesú ye quetire. Téé Cesarea wãmetiri macãpu wereejacu niwĩ.

9

Saulo ña'agũ ní'cu cũ ducayu'que ni'i

¹⁻² Felipe cũ bu'esijari curareta Saulo pe'e Jesure ãjõpeorãrẽ “Narẽ wẽjẽpe'ocã'sĩ'rĩmisa'a”, nicu niwĩ. Cũ ña'arõ weesere ne du'uticu niwĩ. Tojo weegu wa'a, pa'ia wiogure “Yũ'ure papera Damascopu wa'atje cjasere dutio'ori pũrĩrẽ apobosaya. Ti pũrĩrẽ judío masã nerẽse wi'sericjãrã wiorãpure wiaguti wee'e. Jesure ãjõpeorãrẽ umua, numiarẽ no'o yũ'u bocaekarãrẽ ñe'e, miitiguti a'ti macã Jerusalẽpu bu'iri da'reri wi'ipũ”, ni sãrĩcu niwĩ. Cũ tere sãrĩcã tu'ogu, ti pũrĩrẽ pa'ia wiogu cũrẽ apobosacu niwĩ.

³ Cũ ti pũrĩrẽ o'óca be'ro Saulo ãpẽrã me'rã Damasco wa'ari ma'apũ wa'a wa'acũ niwĩ. Wa'a, Damascopũ ejagũti weerĩ cura wãcũña marĩrõ ã'mũsepũ bũpo ya'baro weronojõ cũ tiro asistedijati, añurõ bo'reyua wa'acaro niwũ. ⁴ Tojo wa'acã, cũ yagũ cabayu bu'ipũ pesami'cũ nucũcãpũ bũrudija wa'acũ niwĩ. Topũ cũ cũñarĩ cura ni'cũ cũrẽ ucũcã tũ'ocũ niwĩ. Cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Saulo, ¿de'ro weegũ yũ'ũre ña'arõ weegũ weeti? ni sãrĩtiña'cũ niwĩ.

⁵ Tere tũ'o, Saulo pe'e “¿Noa niti mũ'u?” ni yũ'ticũ niwĩ.

—Yũ'u Jesú, mũ'u ña'arõ weesĩ'rĩ wapagú ni'i. Mũ'u basu pe'e ña'arõ weegũ wee'e yũ'ũre tojo weesĩ'rĩgũ. ⁶ Wã'cãnu'cãña. Wa'aya macãpũ. Topũ mũ'u ejacã, ni'cũ weregũsami mũ'u de'ro weeatjere, nicũ niwĩ Jesú.

⁷ Saulo me'rã wa'a'cãrã quẽ'rã na Ɂputũ Ɂcũa, ucũmasĩticãrã niwã. Cũ ucũsere tũ'ocãrã niwã, tũ'orã pe'e, mejõ Jesú pe'ere ĩ'aticãrã niwã.

⁸ Be'ro Saulo wã'cãnujã, cũ caperire ĩ'apãacũ nimiwĩ. Ne bajuno'ticũ niwĩ. Tojo weerã cũ me'rã wa'a'cãrã Damascopũ cũrẽ tũawã'cãcãrã niwã. ⁹ Topũ cũ etãca be'ro ĩ'tia nũmũ ne caperi ĩ'aticũ niwĩ. Ne sĩ'rĩti, ne ba'aticũ niwĩ.

¹⁰ Damascopũre Jesure ějõpeogũ Ananía wãmetigũ nicũ niwĩ. Saulore tojo wa'ari curare Ananía cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesú cũ pũ'to a'ticã ĩ'acũ niwĩ. Cũrẽ “Ananía”, pisucũ niwĩ.

—¿De'ro niti, yũ'u wiogũ? ni yũ'ticũ niwĩ Jesure.

¹¹⁻¹² Cũ tojo nicã, Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Diacjũ wãmetiri ma'apũ wa'aya. Ti ma'a mũ'u wa'aro Juda ya wi'i nisa'a. Cũ ya wi'ipũ sãjãa, ni'cũ Tarso wãmetiri macãcjũ Saulo wãmetigũre sãrĩtiña'ña. Ni'cãrõacã cũ yũ'ũre ñubuegũ weemi. Yũ'u cũrẽ mejẽpũ mũ'u ti wi'ipũ sãjãasere ĩ'otojapũ. Mũ'u ti wi'ipũ sãjãa, cũ dupoare ñapeoapũ, apaturi cũrẽ caperi ĩ'adutigũ tja. Quẽ'ese weronojõ ĩ'oapũ cũ quẽ'rãrẽ mũ'ũrẽ weronojõta, nicũ niwĩ Jesú Ananíarẽ.

¹³ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, “Yũ'u wiogũ, pãjãrã masã queti-wereama cũ Jerusalẽpũ nígũ mũ'ũrẽ ějõpeorãrẽ ña'arõ wee'quere. ¹⁴ A'ti macã quẽ'rãrẽ mũ'ũrẽ ějõpeorãrẽ ñe'egũ a'tigũta weepũ tja pa'ia wiorã na dutio'ori pũrĩ me'rã”, nicũ niwĩ Ananía. Te quetire tũ'o'cũ nitjãgũ, Ananía ne wa'asĩ'rĩticũ nimiwĩ.

¹⁵ Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Wa'aya. Yũ'u cũrẽ yé quetire wereacjũ besetojapũ. Cũ ape di'tacjãrãpũre judío masã nitirãrẽ, na wiorãrẽ, judío masã nirã quẽ'rãrẽ yé quetire werecusiagũsami. ¹⁶ Tere

weregu, uputu pi'etigusami. Yu'u basu pe'e wereguti cūrē, nicu niwī Jesú Ananiarē.

17 Cū tojo nica be'roputa Ananía Juda ya wi'ipu wa'acu niwī. Topu eta, ti wi'ipu sājāa, Saulore bocaejacu niwī. Cū dupoapure ñapeo, "Saulo, mu'urē yu'u acaweregure weronojō ī'a'a. Jesú mu'urē ma'apu a'ticā baja'u'cu yu'ure o'oami, apaturi mu'c caperi ī'ato nīgū tja. 'Espíritu Santu tutuasere cūoato' nio'oami", ni werecu niwī Saulore.

18 Cū tojo nirī cura maata cū caperipu wa'i nutūrī weronojō bajuse wā'ña'que burustedijacaro niwū. Tojo wa'acā, añurō ī'acu niwī toduporopu cū ī'a'caro weronojōta tja. Be'ro cūrē wāmeyecārā niwā. 19 Na tojo wéeca be'roputa ba'a, cū tutuasere cuocu niwī tja. Topure pejeti numurīacā Jesure ējōpeorā me'rā Damascopure tojánicu niwī yujupu.

Saulo Damascocjārārē bu'e'que ni'i

20 Damascopu nīgū, maata judío masā nerēse wi'seripu Jesucristo Ō'acū macū nimi nisere werecusiagu wa'acu niwī.

21 Cū tojo nicā tu'orā, nipe'tirā tu'omarīa wa'acārā niwā.

A'tiro nicārā niwā:

—Ā'rī Jerusalēpu nīgū, Jesure ējōpeorārē ña'arō weeseti'cuta nimiba. A'ti macāpu quē'rārē Jesure ējōpeorārē ñe'egū a'tigu weepu Jerusalēpu narē mia, pa'ia wiorāpūre bu'iri da'reduciacu, nicārā niwā.

22 Saulo Jesucristo Ō'acū bese'cu nimi nisere wācūtutuario me'rā werecu niwī. Cū tere weregu, queoro Ō'acū ye queti weremu'tārī masā oja'quere bu'e'ī'o, weremujācu niwī. Tojo weerā Damascocjārā judío masā "Tojo nima'acu weemi", nīmasīticārā niwā.

Damascocjārā Saulore wējēsī'rīmi'que ni'i

23 Yoa wa'acaro niwū cū Jesú ye quetire bu'ecusiaro. Be'ro judío masā Saulore wējēsī'rīcārā nimiwā. 24 Cū pe'e tu'ocā'cu niwī cūrē wējēsī'rīse quetire. Na nipe'tise numurī ñamirī, umucori ti macā sumuto ūtā cujiri me'rā wéeca sārīrō wijaaropu cūrē wējēsī'rīrā, co'temujācūcārā niwā. 25 Tojo weecā ī'arā, ni'cā ñami cū Saulo bu'esere ējōpeorā cūrē wējētīcā'to nīrā, pi'i me'rā ti sārīrō yu'ruro o'odijocārā niwā.

Saulo Jerusalēpu cū dajatojaa'que ni'i

26 Be'ro Saulo Damascopu nī'cu Jerusalēpu dajatojaa wa'acu niwī. Topure etagu, āpērā Jesure ējōpeorā me'rā ba'patisī'rīcu nimiwī. Na pe'e cūrē ui nicārā niwā.

—Cũ quẽ'rã Jesure ẽjõpeoguta nisami, ni ẽjõpeoticãrã niwã. ²⁷ Be'ro cõrẽ tojo weecã ì'agũ, Bernabé Saulore weet-amugũ, Jesú cã besecũ'cãrã tiropu pijiwã'cãcu niwĩ. Topu ejagu, Bernabé narẽ werecu niwĩ Damasco wa'ari ma'apu Saulo Jesure ì'a'quere. Cõrẽ ucũ'que quẽ'rãrẽ werecu niwĩ. Apeye Damascopu Saulo Jesú ye quetire wãcũtutuase me'rã bu'e'quere werecu niwĩ. ²⁸ Bernabé werecãputa, Saulore “Jesure ẽjõpeoguta nimi”, ni ẽjõpeocãrã niwã. Tojo weegu na me'rã tojacã'cu niwĩ. Be'ro Saulo Jerusalẽcjãrãrẽ bu'esijagu wa'acu niwĩ. ²⁹ Uise marĩrõ wãcũtutuase me'rã Jesú ye quetire werecu niwĩ. Tere weregu, ãpẽrã judío masã nimirã, griego ye ucũrã me'rã uputu a'metu'timujãcu niwĩ. Cũ me'rã a'metu'ti'cãrã Saulore wẽjẽsĩ'rĩcãrã niwã. ³⁰ Na tojo weesĩ'rĩcã ì'arã, ãpẽrã Jesure ẽjõpeorã cõrẽ miacãrã niwã Cesarea wãmetiri macãpu. Topu yucusu me'rã cú ya macã Tarsopu o'ócãrã niwã.

Jesure ẽjõpeori masã ejerisãjã'que ni'i

³¹ Nipe'tirã Jesure ẽjõpeorã narẽ ña'arõ weedu'ucã ì'arã, ejerisãjãcãrã niwã. Tojo weerã siape me'rã nipe'tiro Judea, Galilea, Samariacjãrã nemorõ wãcũtutuanemocãrã niwã. Õ'acũ cã dutisere añurõ weenu'cũcã'cãrã niwã. Espiritu Santu weetamurõ me'rã pãjãrã ãpẽrã Jesure ẽjõpeotimi'cãrã ẽjõpeonemocãrã niwã.

Pedro Enearẽ yu'rũo'que ni'i

³² Pedro quẽ'rã nipe'tiropu Jesure ẽjõpeorã nise macãrĩpũre ì'acusiagu, Lida wãmetiri macãpu etacu niwĩ. ³³ Topu etagu, ni'cũ Enea wãmetigure bocaecacu niwĩ. Cũ ocho cã'marĩ cũ ya wi'ipu sijamasĩtigu cũñacu niwĩ.

³⁴ Pedro cõrẽ nicu niwĩ:

—Enea, Jesucristo mũ'urẽ yu'rũogusami. Wã'cãnu'cãña. Mũ'u cũñarõrẽ tuutũrẽ, nũrõña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicãta, maata Enea wã'cãnu'cãcu niwĩ. ³⁵ Nipe'tirã Lida, Sarõ wãmetise macãrĩcjãrã cõrẽ tojo weecã ì'arã, na quẽ'rã Jesure ẽjõpeocãrã niwã.

Dorca co masã'que ni'i

³⁶ Ape macã Jope wãmetiri macãpu ni'cõ numio Jesure ẽjõpeogo Tabita wãmetigo nico niwõ. Griego ye me'rã pe'ema Dorca wãmetico niwõ. Dorca nĩrõ, “ñama” nisĩ'rĩrõ weesa'a. Co añurõ weenu'cũcã'co niwõ. Pajasesuorãrẽ añurõ weetamuco niwõ. ³⁷ Pedro cũ Lidapu nirĩ cura co pe'e Jopepu nĩgõ, dutiti, wẽrĩa wa'aco niwõ. Co wẽrĩca be'ro na weeseti'caronojõta ãpẽrã co upũre coecãrã niwã. Core coetojanu'cõ, ni'cã tucũ u'mũarõca tucũpu peocãrã niwã.

³⁸ Jope Lida pu'toacã tojacaro niwã. Tojo weerã Pedro Lidapu nicã tu'orã, umua puarã Jopecjãrã Jesure ëjõpeorãrẽ pijidutirã o'ocãrã niwã.

—Quero a'tiato, ni weredutio'ocãrã niwã.

³⁹ Na Lidapu etacã, maata Pedro na me'rã Jopepũre wa'acu niwĩ. Dorca nirĩ wi'ipũre ejarã, co wẽrĩ'co pesari tucũpu cãrẽ pijimujãcãrã niwã. Cũ ti tucũpu sãjãtacã, wapewia numia Pedro sumuto nerẽnu'cãcãrã niwã. Na utirãta, i'ocãrã niwã camisari, apeye su'ti co catigo narẽ derobosa'quere. ⁴⁰ Be'ro Pedro masã to nirã nipe'tirãrẽ wijaaduticũ niwĩ. Na wijáaca be'ro Pedro ejaque'a, Õ'acũrẽ ñubuecu niwĩ. Ñubuetoja, wẽrĩ'core i'a, core nicũ niwĩ:

—Tabita, wã'cãnu'cãña. Cũ tojo nicãta, co caperire i'apãaco niwõ. Pedrore i'agõta, wã'cãnujãco niwõ. ⁴¹ Co ya omocãpu ñe'e, core wejewa'cõnu'cõcu niwĩ. Be'ro wapewia numiarẽ, ãpẽrã Jesure ëjõpeorãrẽ narẽ pijimujã, core wiacũ niwĩ.

⁴² Nipe'tirã Jopecjãrã tu'ose'sacãrã niwã tojo wee'quere. Tojo weerã pãjãrã Jesure ëjõpeonemocãrã niwã tja.

⁴³ Pedro peje numurĩ tojacũ niwĩ Jopepũre. Ni'cũ Simó wãmetigu wa'icũrã caseri apogu ya wi'ipu cãjicu niwĩ.

10

Cornelio Pedrore cã pijidutio'o'que ni'i

¹ Cesareapu ni'cũ Cornelio wãmetigu cien surara Italiano wãmetiri curuacjũ wiogu nicũ niwĩ. ² Cũ aũugũ nicũ niwĩ. Romano masũ nimigũ, judío masã weronojõ Õ'acũrẽ ëjõpeocu niwĩ. Cũ ya wi'icjãrã nipe'tirã Õ'acũrẽ ëjõpeocãrã niwã. Judío masã pajasecuorãrẽ niyeru o'omujãcu niwĩ. Õ'acũrẽ ñubueni'cũcã'cu niwĩ. ³ Ni'cã numu ñamica'a tres nicã cãrĩtimigũ quẽ'egũ weronojõ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũre i'acu niwĩ. Cũ tiro sãjãa, cãrẽ pisucu niwĩ:

—Cornelio, nicũ niwĩ.

⁴ Cũ upũtu uise me'rã i'anu'cũbajaque'acu niwĩ cãrẽ.

—¿De'ro niti? ni yu'ticu niwĩ.

Cũ tojo nicã tu'ogu, Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ nicũ niwĩ:

—Õ'acũ mu'u ñubuesere tu'oami. Mu'u pajasecuorãrẽ niyeru o'ose quẽ'rãrẽ i'ami. Cũ mu'u ñubuesere yu'tigusami. ⁵ Ni'cãrõacã Jopepu mu'u umuarẽ o'óya. Narẽ ni'cũ Simó Pedro wãmetigure pijigu wa'adutiya. ⁶ Cũ apĩ Simó wãmetigu wa'icũrã caseri apogu ya wi'ipu cãjisami. Ti wi'i pajiri maa sumutopũ nisa'a, nicũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu Corneliore.

7 Be'ro Õ'acūrē wereco'tegu wa'a wa'acu niwī. Cũ wa'áca be'ro Cornelio cūrē da'raco'terā puarārē, tojo nicã ni'cũ surara cūrē weetamugūrē pijiocu niwī. Surara quē'rã Õ'acūrē ējōpeoguta nicu niwī. 8 Nipe'tise Õ'acūrē wereco'tegu ní'quere narē werecu niwī. To be'ro narē o'ócã'cu niwī Jopepu.

Pedrore Õ'acũ queose ĩ'o'que ni'i

9 Na wa'áca be'ro ape numu dajaritero nicã na Jopepu ejarātirá weeri cura Pedro pe'e cũ nirī wi'i bu'i daposārīpu ñubuegu mujācu niwī. Ti wi'i daposārī opa sira nicaro niwĩ. 10 Cũ topu ujaboa, pūrō ba'asī'ricu niwī. Ti wi'icjārã na ba'ase weeri cura cārītimigũ quē'ese weronojō apeyenojō dijaticã ĩ'acu niwī. 11 U'muse pārīcã ĩ'acu niwī. Topu ni'cārō su'tiro weronojō bajuri caserojo nucũcāpu dijaticaro niwĩ. Ba'paritise sumutori da'te'caro nicaro niwĩ. 12 Ti casero po'peapure nipe'tirã wa'icurã, pīrōa, mirīcũa sãñacārã niwã.

13 Õ'acũ cūrē nicu niwī:

—Pedro, ĩ'aña. Ā'rārē wējē ba'aya, nicu niwī.

14 Pedro pe'e cūrē yu'ticu niwī:

—¡Acoe! Ba'awe'e, yu'u wiogu. Āpērã wa'icurã ũsã judío masã ba'aya marīrãnojō nima. Yu'u ne ã'rãnojōrē ba'atigu nicãti, nicu niwī.

15 Õ'acũ cūrē ninemocu niwī tja:

—Yu'u ba'aduti'cārã añurã nima. “Ba'aya marīrãnojō nima”, niticã'ña, nicu niwī. 16 I'tiati tojo ĩ'ocu niwī cūrē ti casero me'rã. Cũ ĩ'osetirinucũ “Ba'aya”, nicu niwī. Be'ro ti casero Õ'acũ u'musepu miimujãa wa'acu niwī.

17 Pedro ti casero mujãaca be'ro uputu wãcũque'ticu niwī.

—¿De'ro nisī'rīrō weesari te yu'u ĩ'a'que? ni wãcũcu niwī. Tojo cũ wãcũrī cura Cornelio cũ o'ócãrã umua Jopepure etacārã niwã. 18 Eta, “Simó wa'icurã caseri apogu ya wi'i ¿no'opu niti?” ni sērītiña'cārã niwã tocjārārē. Na pe'e na sērītiña'cã, “Sō'opu nisa'a”, ni wereo'ocārã niwã. Tojo nicã tu'o, wa'acārã niwã Simó Pedro nirī wi'ipu. Topu eja, “¿Ne, a'tota niti Simó Pedro wãmetigu?” ni sērītiña'cārã niwã. Na tojo nirī cura Pedro cũ ĩ'a'quere wãcũque'tigu weecu niwī.

19 Cũ tojo wãcũcã, Espíritu Santu cūrē nicu niwī:

—Mũ'urē sope pu'topu umua i'tiarã a'marã weeama.

20 Quero, na tiropu dijabaque'oya. Na me'rã wa'aya. “Yu'u na me'rã wa'acã, ña'a nibosa'a, na judío masã mejēta

nima", ni wācūtiguṭa wa'aya. Yū'u narē o'oápu, nicu niwī Espíritu Santu.

²¹ Cū tojo nica be'ro Pedro dija, "¿Yū'ureta a'mati? ¿De'ro weerā a'tiati?" ni sērītiña'cu niwī.

²² Cū tojo nicā, na yū'ticārā niwā:

—Cornelio wāmetigu surara wiogu ūsārē o'oámi. Cū añugū, Ō'acūrē ējōpeogu niami. Cūrē nipe'tirā judío masā añurō wācūrā niama. Ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu Corneliore a'tiro niapu: "Pedrore pijidutiya mū'u umuarē", niapu. Mū'u weresere tū'odutigu weepu. Tojo weerā ūsā mū'urē pijirā a'tirā weepu, nicārā niwā.

²³ Na tojo nicā tū'ogu, Pedro narē, "Sājātia. A'ti ñamirē a'to cārīña", nicu niwī.

Ape numu cū ye dure, wa'a wa'acārā niwā. Āpērā ti macācjārā quē'rā Jesure ējōpeorā Pedro me'rā wa'acārā niwā. ²⁴ Ape numu pe'e ejacārā niwā Cesareapure. Cornelio cū neocūu'cārā me'rā cū ya wi'ipū narē co'tecu niwī. Na a'ticūrā nicārā niwā Pedrore co'terā: Cornelio acawererā, āpērā cū me'rācjārā waro nicārā niwā. ²⁵ Pedro topu etacā, Cornelio cūrē pōtērīgū wijaatacu niwī sopenu. Topu cūrē ējōpeogu ejaque'acu niwī.

²⁶ Pedro cū tojo weecā ī'agū, "Wā'cānu'cāña. Yū'ure ējōpeoticā'ña. Yū'u quē'rā mū'u weronojōta umu ni'i", nicu niwī.

²⁷ Wā'cānu'cāca be'ro na utamurāta sājāacārā niwā cū ya wi'ipure.

Topu sājāagū, Pedro pājārā masā nerēyu'cārāpūre bocaecacu niwī.

Pedro Cornelio ya wi'ipū were'que ni'i

²⁸ Be'ro narē nicu niwī topu nerē'cārārē:

—Ūsā judío masārē dutise, ūsā ējōpeose a'tiro ni'i. Musā judío masā nitirā ye wi'seripure sājāadutiwe'e. Ne musārē ba'patidutiwe'e. Musā tere añurō masīsa'a. Ō'acū ni'cārōacārē yū'ure ī'oami. "Ne āpērārē ba'patiti weet-icā'ña. 'Na ña'arā nima' ni yabiticā'ña", niami. ²⁹ Tojo weegu na yū'ure pijiticā, maata a'tiapu. "Wa'awe'e, judío masā mejēta nima", nitiapu. Mū'u ¿de'ro weeguti pijioati? Yū'u masīsī'rīsa'a, ni sērītiña'cu niwī Corneliore.

³⁰ Cornelio cūrē yū'ticu niwī:

—Ba'paritise numurī yū'ru'u a'ti horata tres nicā a'ti wi'ipū yū'u be'ti ñubueca be'ro. Wācūña marīrō ni'cū umu su'ti asistese sāñagū bajuawī yū'u tiropu. ³¹ Yū'ure niwī: "Cornelio, Ō'acū mū'u ñubuesere tū'oami. Mū'u pajasecuorārē niyeru o'ose quē'rārē ī'ami. ³² Jopenu mū'u umuarē o'ōya. Ni'cū Simó Pedro wāmetigure pijigu

wa'adutiya narē. Cũ apĩ Simó wāmetigu wa'icurā caseri apori masũ ya wi'ipũ pajiri maa sumutopũ cājisami. Cũ a'topũ etagũ, mu'urē werergusami Ō'acũ ye cjasere", ni werewĩ yu'ure. ³³ Tojo weegũ maata mu'urē pijidutigu o'ówũ. Mu'ũ añurō wéegũ a'tiapā. Marĩ nipe'tirāputa Ō'acũ ĩ'orōpũ ni'i. Nipe'tise mu'urē Ō'acũ weredutisere mu'ũ ũsārē werecā tu'osĩ'rĩsa'a, nicu niwĩ Cornelio Pedrorē.

³⁴ Cũ tojo níca be'ro Pedro werecu niwĩ narē:

—Yu'ũ ni'cārōacā masĩ'i, Ō'acũ nipe'tirārē ni'cārōnojō ma'isami. ³⁵ Cũ nipe'tise cururicjārā cūrē ějōpeorārē, cũ ũaro weenu'cūrārē añurō ĩ'asami. ³⁶ Ō'acũ añuse o'ócu niwĩ judío masārē Jesucristo me'rā ejerisājāse bocarāsama nisere. Jesucristo nipe'tirā masā wiogu nimi. ³⁷ Musā tu'opā nipe'tise judío masā na nirōpũ wa'a'quere. Juā masārē bu'e, wāmeyemũ'tāca be'ropũ Jesú bu'enũ'cāwĩ Galilea di'tapure. ³⁸ Jesú Nazarecjūrē wa'a'quere musā masĩsa'a. Cũ pacu Espĩritu Santu me'rā cūrē tutuasere o'ocu niwĩ. Cũ me'rā ninu'cūcā'cu niwĩ. Tojo weegũ no'o cũ wa'aro masā me'rā añurō weewĩ. Āpērā wātĩ dutiro weenu'cūrārē wātĩarē cō'awĩrōmũjāwĩ.

³⁹ »Jerusalē nipe'tiropũ judío masā nise macārĩpũre ũsā cũ wee'quere ĩ'ape'ocā'wũ. Āpērā cūrē curusapu paabi'pe wějēwā. ⁴⁰ Ō'acũ pe'e i'tia nũmũ be'ro cūrē masōcu niwĩ. Cūrē masōca be'ro ũsā tiropũre apaturi bajuacā weewĩ. ⁴¹ Masā nipe'tirāpũre bajuatiwĩ. Ō'acũ todũporopũ cũ bese'cārā dia'cūrē bajuawĩ. Cũ masāca be'ro cũ me'rā sĩ'rĩ, ba'awũ.

⁴² »Ŭsārē cũ ye quetire weredutiwĩ āpērārē. Cũ pacu cūrē nipe'tirā masā añurā, ña'arārē beseacũ sōrōwĩ nisere weredutiwĩ ũsārē Jesú.

⁴³ »Nipe'tirā dũporocjārāpũ Ō'acũ ye queti weremũ'tārĩ masā Jesú yere a'tiro ni ojamũ'tācārā niwā: "Cūrē ějōpeorārē nipe'tirā na ña'arō wee'quere acobojose sēricā, narē acobojogusami cũ tutuaro me'rā", nicārā niwā, nicu niwĩ Pedro Cornelio ya wi'ipũ nerē'cārārē.

Judío masā nitirārē Espĩritu Santu dijata'que ni'i

⁴⁴ Pedro ucũrĩ curata cũ weresere tu'orāpũre Espĩritu Santu dijatacu niwĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Tojo wa'áca be'ro āpērā ye ucũsere ucũmasĩtimi'cārā ucũnũ'cācārā niwā. Tojo nicā "Ō'acũ, mu'ũ añuyũ'ruagu ni'i", ni e'catise o'ocārā niwā. Na tojo ucũcā tu'orā, Pedro me'rā wa'a'cārā judío masā Jesure ějōpeorā tu'omarĩa wa'acārā niwā.

—¡Acoe! Ō'acũ Espĩritu Santure o'oámi judío masā nitirā quē'rārē, nicārā niwā.

47-48 Pedro cũ me'rã wa'a'cãrãrẽ nicu niwĩ:

—Õ'acũ Espiritu Santure o'oãmi ã'rã quẽ'rãrẽ marĩ judío masãrẽ weronojõta. Tojo weerã “Wãmeyeticã'ña, Espiritu Santure mooma” ni, cã'mota'ata basiowe'e. Na Jesucristore êjõpeoma. Tojo weerã narẽ wãmeyeroã'a, nicu niwĩ Pedro. Be'ro Cornelio quẽ'rã cãrẽ “A'topu tojaque'aniña yujupu pejeti numurĩ ãsã me'rã”, nicãrã niwã. Tojo weegu na me'rã tojánicu niwĩ.

11

Jesure êjõpeorãrẽ Pedro Jerusalẽpu cũ were'que ni'i

¹ Judeapu nirã Jesús besecũcãrã, tojo nicã Jesure êjõpeorã topu nirã Cornelio quẽ'rã judío masã nitimirã na Jesure êjõpeosere tu'ocãrã niwã. ² Tere tu'ocãrã niyurã, Pedro Jerusalẽpu tojatacã, tocjãrã judío masã Jesure êjõpeorã cãrẽ tu'ticãrã niwã:

³ —Mu'u judío masũ nimigũ, judío masã nitirã ya wi'ipu sãjãapã. Na me'rã ba'apã. Te mu'u tojo wee'que ña'a ni'i, nicãrã niwã.

⁴ Na tojo nicã tu'ogu, narẽ nipe'tise tenucũ cãrẽ topu wa'a'quere werepe'ocã'cu niwĩ:

⁵ —Ni'cãti Jopepu nígu, yu'u ñubueri cura quẽ'ese weronojõ u'musepu apeyenojõ dijaticã i'awũ. Ni'cãrõ su'tiro weronojõ bajuri caserojo dijatiwu yu'u tiropu. To ba'paritise sumutori du'téca casero niwũ. ⁶ Yu'u ti casero pu'toacã wa'a, ¿ñe'enojõ niti? nígu, i'agũ wa'awu. Nirãncũ sãñawã. Wa'icurã, nucũcjãrã, ecarã, pĩrõa, mirĩcũa sãñawã.

⁷ »Yu'u tojo i'arĩ cura Õ'acũ yu'ure ucũcã tu'owu: “Pedro, narẽ wẽjẽ ba'aya”, niwĩ. ⁸ Yu'u pe'e cãrẽ yu'tiwu: “Ba'awe'e, yu'u wiogu. ãpẽrã wa'icurã judío masã ba'aya marĩrãnojõ nima. Ne ni'cãti nanojõrẽ ba'atigu nicãti”, niwũ cãrẽ. ⁹ Õ'acũ yu'ure apaturi ucũdijowĩ tja: “Yu'u ba'aduti'cãrã añurã nima. 'Ba'aya marĩrãnojõ nima', niticã'ña”, niwĩ.

¹⁰ »I'tiati tojo wa'awu. Be'ro Õ'acũ ti caserore miimujãa wa'awĩ u'musepu. ¹¹ Tojo wa'ari curata i'tiarã umua Cesareacjãrã yu'ure pijiri masã yu'u nirĩ wi'ipure ejacãrã niwã.

¹² »Espiritu Santu yu'ure na me'rã wa'adutiwĩ. “'Na judío masã nitima, yu'u na me'rã wa'acã, ña'a nibosa'a', ni wãcũnurũtiguta wa'aya”, niwĩ. ã'rã seis Jesure êjõpeorã Jopecjãrã Cesareapu wa'arã, na quẽ'rã yu'ure ba'patiwã'cãwã. Topu eja, ãsã Cornelio wãmetigu ya wi'ipu sãjãawũ. ¹³ ãsã topu sãjãejacã, Cornelio ãsãrẽ werewĩ:

“Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu yá wi'ipũ sãjãticã ï'awũ. Cũ yu'are 'Umua o'óya Jopepu. Ni'cũ Simó Pedro wãmetigure pijigu wa'adutiya. ¹⁴ Cũ mu'u ya wi'ipũ ejagu, Õ'acũ yere mu'urẽ werergusami. Tere ëjõpeocã, mu'u, mu'u ya wi'icjãrãrẽ Õ'acũ yu'ruogusami', ni werewi yu'are Õ'acũrẽ wereco'tegu”, niwĩ Cornelio. ¹⁵ Yu'u narẽ ucũnu'cãrĩ curata ne waro marĩrẽ dijata'caronojõta Espiritu Santu dijatawĩ narure. ¹⁶ Tojo wa'acã ï'agũ, yu'u Jesú marĩ wiogu cã ní'quere wãcũwũ: “Juã musãrẽ aco me'rã wãmeyecu niwĩ. Be'ro yu'u pacu pũrĩcã Espiritu Santure o'ógusami musãrẽ. Musã me'rã ninu'cũcã'gũsami” cã ní'quere wãcũwũ. ¹⁷ Tojo weegu yu'u tojo wa'ari curaputa wãcũcãti majã. Õ'acũ Espiritu Santure o'ócũ niwĩ judío masã nitirãrẽ marĩrẽ o'ó'caronojõta na marĩ wiogu Jesucristore ëjõpeocã. Tojo weegu yu'u Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãmasiticãti. Cũrẽ “Judío masã nitirã ya wi'ipũ sãjãawe'e”, nĩmasiticãti, nicu niwĩ Pedro.

¹⁸ Tere cã tojo ni weretjaca be'ro judío masã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã.

—Õ'acũ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ na ña'arõ wee'quere bujaweticã usami na u'musepu añurõ e'catise bocato nígu, ni e'catise o'ocãrã niwã Õ'acũrẽ.

Antioquíacjãrã na weeseti'que ni'i

¹⁹ Estebare na wẽjẽcaterore Jesure ëjõpeorãrẽ ña'arõ weecãrã niwã. Tojo weecã, na no'o uaro du'tistea wa'acãrã niwã. Æpẽrã Feniciapu, Æpẽrã Chipre nucũrõpu, Æpẽrã Antioquíapu wa'acãrã niwã. Na tepu etarã, judío masã dia'cũrẽ Jesú ye quetire werecãrã niwã. ²⁰ Ni'cãrẽrã Antioquíapu du'tiwã'cã'cãrã Chipre, Cirenecjãrã nicãrã niwã. Na pũrĩcã judío masã nitirãrẽ Jesú ye quetire werecãrã niwã.

—Jesú nipe'tirã wiogu nimi. Cũrẽ ëjõpeocã, marĩ ña'arõ wee'quere acobojogusami, ni werecãrã niwã. ²¹ Õ'acũ na tojo wererãrẽ añurõ weetamucu niwĩ. Na werecã tu'orã, pãjãrã tocjãrã Jesure ëjõpeocãrã niwã. Na toduporopu ëjõpeomi'quere ëjõpeodu'ucã'cãrã niwã.

²² Jerusalẽcjãrã Jesure ëjõpeorã Antioquíacjãrã cũrẽ ëjõpeose quetire tu'ocãrã niwã. Tere tu'o, Bernabére Antioquíapu ï'agũ wa'aya ¿de'ro wa'amitito? nĩrã, o'ócãrã niwã.

²³ Cũ ti macãpu eja, ï'acu niwĩ narẽ Õ'acũ weetamu'quere. Tere ï'agũ, uputu e'cati, narẽ werecu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Jesure musã ne wãcũdu'uticã'ña. Cũ dutisere añurõ weenu'cũcã'ña, ni werecu niwĩ. ²⁴ Bernabé Espiritu Santure cuoyu'rũtjãgũ, añurõ Õ'acũrẽ ëjõpeonu'cũgũ nicu

niwĩ. Cũ ti macãcãrãrẽ werecã, pãjãrã masã Jesure ãjõpeocãrã niwã.

²⁵ Bernabé Antioquíapũ ní'cũ wa'a, Saulo Tarsopũ nigũrẽ a'magũ wa'acũ niwĩ. ²⁶ Cũrẽ bocaēja, Antioquíapũ mi-imajãmitojacũ niwĩ. Na ti macãpũre Jesure ãjõpeorã me'rã ni'cã cũ'ma nicãrã niwã. Topũre pãjãrã masãrẽ bu'ecãrã niwã. Titareta tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ “Cristiano, Jesu-cristo yarã nima”, ni pisunũ'cãcãrã niwã.

²⁷ Bernabé, Saulo Antioquíapũ nirĩ cura Jerusalẽcjãrã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na tiropũ etacãrã niwã. ²⁸ Na me'rã wa'a'cũ ni'cũ Agabo wãmetigũ nicũ niwĩ. Topũ eja, Espĩritu Santu tutuaro me'rã tocjãrãrẽ werecũ niwĩ.

—Nipe'tiropũ ba'ase pe'tia wa'arosa'a, ni wereyucũ niwĩ narẽ. Cũ tojo ní'que queoro wa'acaro niwũ Claudio romano wiogũ nise cũ sãjãca be'ropũ.

²⁹ Cũ tojo nicã tũ'orã, Antioquíacjãrã Jesure ãjõpeorã a'tiro ni wãcũcãrã niwã: “Marĩ Judea di'tapũ nirã Jesure ãjõpeorãrẽ niyeru o'orã marĩ cũoro ejatuaro.” ³⁰ Tojo weerã Saulo, Bernabé me'rã narẽ weetamurã niyeru neo, o'ócãrã niwã.

—O'oya a'tere Jesure ãjõpeorãrẽ sũ'ori nirãpũre, nío'ocãrã niwã.

12

Pedrore bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cũre Õ'acũrẽ wereco'tegũ pãowĩrõ'que ni'i

¹ Antioquíapũ Saulo, Bernabé na bu'ecusiarĩ curare Herode Judea di'ta wiogũ nicũ niwĩ. Titareta Jerusalẽpũre ña'arõ weenũ'cãcũ niwĩ ni'cãrãrã Jesure ãjõpeorãrẽ.

² Tojo weegũ Juã ma'mi Santiagore di'pĩ pajiri pĩ me'rã wẽjẽdutigũ niwĩ. ³ Cũ tojo wẽjẽcã ĩ'arã, ãpẽrã judío masã Jesure ãjõpeotirã pũrõ e'caticãrã niwã. Cũ tere masĩgũ, nemorõ e'catirãsama majã ní'gũ, Pedrore ñe'edutigũ o'ócũ niwĩ tja. Tojo wa'acaro niwũ pã bũcũase me'rã morẽtica bosenuũ nicã. Ti nũmũrẽ masã pã bũcũase me'rã na morẽti'quere ba'acãrã niwã. ⁴ Pedrore ñe'eca be'ro Herode bu'iri da'reri wi'ipũ sũrõdutigũ o'ócũ niwĩ. Ti wi'ipũre ba'paritise cururi surara cũrẽ dũcayũ, co'temũjãcãrã niwã. Te cururinũcũ ba'paritirã surara nicãrã niwã. Herode “Pascua bosenuũ be'ro cũrẽ miĩwĩrõgũti masã wa'teropũ. Na ĩ'orõpũ cũrẽ wẽjẽdutigũti”, ni wãcũcũ nimiwĩ. ⁵ Tojo weerã surara Pedrore añurõ co'temũjãcãrã niwã. Cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nirĩ cura Jesure ãjõpeorã pe'e Õ'acũrẽ sũribosanu'cũcã'cãrã niwã.

⁶ Pedrore Herode “Ñamiacã miiwĩrõgũti” nica ñamirẽ cõme dari me'rã du'teno'cu puarã surara decopu cãricu niwĩ. Ni'cũ surara diacjũcamocã pe'e cõme dare cã ya omocãpu du'teõ'ocu niwĩ. Apĩ pe'e quẽ'rã cũpecamocã pe'ere mejãrõta weecu niwĩ. Pedro mejẽcã weecã tu'oña'rãti nĩrã, tojo weecãrã niwã. Æpẽrã ti wi'i sope pu'topure co'tecãrã niwã. ⁷ Be'ro wãcũña marĩrõ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu Pedro niri tucũpu bajuacu niwĩ. Cũ tojo weecã, ti tucũ añurõ bo'reyuse'sa wa'acaro niwũ. Cũrẽ wã'cõgũ, tuucarẽcu niwĩ.

—Quero. Wã'cãnu'cãña, nicu niwĩ. Tojo nicãta, cõme dari Pedrore du'temi'que surumajã wa'acaro niwũ.

⁸ —Ejerituya. Mu'u ye sapatu sãñaña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'o, ejeritu, cũ ye sapatu sãnacu niwĩ. Tu'ajanu'cõcã ã'a, cũrẽ nicu niwĩ tja:

—Mu'u yaro bu'icjãrõ asibusurore sãñaña. Te'a yu'ure sirutuya. ⁹ Pedro cũ tojo nicã tu'o, cũ siro sirutuwijaacu niwĩ. “¿Diacjũta nisari a'te Õ'acũrẽ wereco'tegu yu'ure miiwijaase? Apetero weegu quẽ'egũ weesa'a”, ni wãcũcu niwĩ. Cũ tojo wijaasere añurõ masĩticu niwĩ. ¹⁰ Surara na ne co'te dujirore yu'rũacãrã niwã. Be'ro apero quẽ'rãrẽ tja yu'rũaa, ti wi'i ne sãjãarõ cõmesope tiropure ejacãrã niwã. Na topu ejacã, ti sope se'saro pãrĩa wa'acaro niwũ. Be'ro na ti sopere yu'rũwijaa wa'acãrã niwã. Yoacurero wa'a, Õ'acũrẽ wereco'tegu bajudutia wa'acu niwĩ. Pedro ni'cũta tojanu'cãcu niwĩ majã.

¹¹ Be'ro cũ bajuduticãputa añurõ tu'omasĩcu niwĩ.

—Diacjũta niapã yu'u ã'a'que. Nirõta Õ'acũ yu'ure yu'rũdutigu, ni'cũ cũrẽ wereco'tegure o'oapĩ Herode ña'arõ weeticã'to nĩgũ. Tojo nicã judío masã Jesure ãjõpeotirã nipe'tise yu'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere cã'mota'agu o'oapĩ, nicu niwĩ Pedro.

¹² Cũ tere wãcũgũta, wa'acu niwĩ María Juã Marco wãmetigu paco ya wi'ipũ. Ti wi'ipure Jesure ãjõpeorã Pedrore pãjãrã Õ'acũrẽ sãrĩbosarã weecãrã niwã. ¹³ Ti wi'i tiro ejagu, sope pu'to ãtã kujiri me'rã na wéeca sã'rĩrõ tiropu ejanu'cã, pisucu niwĩ narẽ. Ti wi'icjãrãrẽ da'raco'tego Rode wãmetigo ti wi'i po'peapu nico niwõ. Pedro pisucã tu'ogo, sopepu wa'a, yu'uĩ'agõ wa'aco niwõ. ¹⁴ Pedro cũ ucũsere tu'omasĩgõ, co uputu e'catigo, cũrẽ pãosõrõtimigõta omasãjãa, to ñubue dujirãpure werego wa'aco niwõ. Na tiro ejago, “Pedro sope pu'to niami”, ni wereco niwõ. ¹⁵ Co tojo nicã tu'orã, “Mu'u tojo nima'aco wee'e”, nicãrã niwã. Co pe'e “Diacjũta ni'i”, nico nimiwõ. Be'ro na “To pũrĩcãrẽ Pedrowãtĩ niapĩ”, nicãrã niwã.

16 Na tojo nicũñarĩ cura Pedro sope pu'topure pisugu weecũ weecu niwĩ. Be'roputa na sopepu wa'a, ti sopere pão ĩ'acãrã niwã. Pedro topu nu'cũcã ĩ'arã, uputu ucucãrã niwã. 17 Be'ro narẽ omocã me'rã weequocu niwĩ tocã'rõta ucũña nígũ. Be'ro bu'iri da'reri wi'ipũ cũ ní'cure Ô'acũ cũrẽ miiwijaa'quere werecu niwĩ. Apeye tja narẽ werenemocu niwĩ:

—Wereya Santiagore, ãpẽrã Jesure ějõpeorãrẽ yu'ure tojo wa'a'quere, nicu niwĩ. Nitoja, cũ ti wi'ipũ ní'cu wijaa, wa'a wa'acu niwĩ aperopu.

18 Bo'reque'aca be'ro bu'iri da'reri wi'i co'terã Pedro marĩcã ĩ'arã, uputu wãcũque'ticãrã niwã.

—¿De'ro wa'apariba Pedrore? ni, na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã. 19 Be'ro Herode Pedro marĩcã tu'ogu, surarare “A'marã wa'aya”, nío'ocu niwĩ. Na a'macãrã nimiwã. Ne bocaticãrã niwã. Be'ro Herode Pedrore co'terã nimi'cãrãrẽ uputu sãrĩtiña'cũmĩ, narẽ wẽjẽcã'duticu niwĩ.

To be'ro Herode Judea di'tapure wijawã'cã, Cesarea wãmetiri macãpu nigũ wa'acu niwĩ tja.

Herode cũ wẽrĩ'que ni'i

20 Herode uputu uacu niwĩ Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩcjãrã me'rã. Herode ya di'ta cjase nicaro niwũ te macãrĩcjãrã na ba'ase pe'e. Cũ na me'rã uagu, tocjãrãrẽ ne ba'ase duadutiticu niwĩ. Tojo weerã ba'ase apaturi duato tja nĩrã, tere Herode tiropu aporã wa'acãrã niwã. Herode me'rã da'ragu Blasto wãmetigũre ucũmu'tãcãrã niwã.

—Ësãrẽ ucũbosagu wa'aya Herode tiropu, nicãrã niwã. Cũ narẽ weetamusĩ'rĩgũ, “Jau”, nicu niwĩ. 21 Tojo weegu Herode me'rã ucũgũ wa'acu niwĩ. Be'ro Herode pe'e cũ werecã tu'ogu, ni'cã numu na me'rã ucũatji numurẽ besecu niwĩ. Ti numu nicã Herode cũ ye wiogu su'tire sãña, wiorã dujiri cũmurõpu dujicu niwĩ. Topu Tiro, Sidõcjãrãrẽ ucũpeocu niwĩ. 22 Cũ ucũcã tu'orã, “Ã'rĩ a'to ucũgũ, umu dia'cũ nitimi. Ô'acũ nimi”, ni caricũcãrã niwã. 23 Na tojo nicã tu'ogu, Herode “Yu'u umu ni'i, Ô'acũ ni'cũrẽta ějõpeoroua'a”, ne niticu niwĩ. Tojo weegu na caricũrĩ curata Ô'acũrẽ wereco'tegu Herodere dutida'recu niwĩ. Be'ro majã cũ becoa ba'aween'o, wẽrĩa wa'acu niwĩ.

24 Te quetire tu'orã, pãjãrã Jesure ějõpeonemocãrã niwã. Nipe'tiropu Jesú ye queti se'sa wa'acaro niwã.

25 Be'ro Bernabé, Saulo Jerusalẽpu niyeru o'otojaca be'ro majãmitojaacãrã niwã tja Antioquiapure. Juã Marco wãmetigu quẽ'rã na me'rã wa'acu niwĩ.

13

Bernabé, Saulo na Jesú ye quetire apeye macãr̃p̃ were-sijañ'cã'que ni'i

¹ Antioquíap̃re Jesure êjõpeorã wa'terore Ô'acũ ye quetire weremũ'tãr̃i masã, tojo nicã Ô'acũ yere bu'erã a'ticurã nicãrã niwã: Bernabé, ap̃i Simó, cūr̃eta tja “Ñigũ” pisucãrã niwã. Ap̃i Lucio Cirene wãmetiri macãcjũ, ap̃i Manaé Herode Galilea wiogũ tiro ni'cãrõ me'rã masã'cu, tojo nicã Saulo nicãrã niwã. ² Ni'cãti na be'ti ñubueri cura Espíritu Santu narẽ nicũ niwĩ:

—Bernabé, Saulore du'uo'oya. Narẽ aperopũ wa'adutigũti wee'e. Na apeye di'tapũ quẽ'rãrẽ bu'ecusiarã wa'arãsama. Narẽ yũ'ũ beseapũ, nicũ niwĩ.

³ Tojo nicã tũ'o, be'ti ñubueca be'ro na me'rãcjãrã Saulo, Bernabére na dũpopare ñapeo, narẽ we'eriti, o'ócã'cãrã niwã.

Chipre nũcũrõp̃ Bernabé, Saulo na wa'a were'que ni'i

^{4,5} Be'ro Bernabé, Saulo Espíritu Santu ní'caronojõta Seleucia wãmetiri macãpũ wa'arã, Antioquíapũ ní'cãrã wijawã'cãcãrã niwã. Tocjãrã yucũsũ me'rã wa'a ejacãrã niwã Chipre nũcũrõrẽ ni'cã macã Salamina wãmetiri macãpũ. Ti macãpũ nírã, judío masã na nerẽse wi'seripũ Jesú ye quetire werecãrã niwã. Juã Marco Antioquíapũ ní'cu narẽ weetamucusiagũ na me'rã wa'acu niwĩ. ⁶ Ti macãpũ wijaa, nũcũrõp̃re Jesú ye quetire werecusiabi'acã'cãrã niwã. Téé apese pã'rẽ Pafõ wãmetiri macãpũ wereejacãrã niwã. Ti macãp̃re ni'cũ judío masũ yai weronojõ nigũrẽ bocaecacãrã niwã. Cũ wãmeticũ niwĩ Barjesú. Griego ye me'rã pe'ema cūrẽ Elima pisucãrã niwã. “Yũ'ũ Ô'acũ ye queti weregũ ni'i”, nisoocu niwĩ ti macãcjãrãrẽ. ⁷ Cũ yai ti nũcũrõ wiogũ Sergio Paulo wãmetigũ añurõ tũ'omasise cõogũ me'rãcjũ nicũ niwĩ. Sergio Paulo Jesú ye quetire tũ'osĩ'rĩgũ pijidutio'ocu niwĩ Bernabé, Saulore. Tojo weerã cũ pu'topũ wererã wa'acãrã niwã. ⁸ Yai pe'e Sergio Paulo Jesure êjõpeoticã'to nígũ, na weresere cã'mota'asĩ'rĩmicũ niwĩ. ⁹ Cũ tojo weecã ï'agũ, ne warop̃re Saulo wãmeti'cu, Pablo wãme dũcayũ'cu Espíritu Santure cõoyũ'rũgũ ï'acũũña ï'a, ¹⁰ nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ wãtĩ dutiro weegũ ni'i. Mũ'ũ masãrẽ añurõ weesĩ'rĩrãrẽ cã'mota'a. Diacjũ niwe'e. Weeta'sasebũcu ni'i. Ô'acũ cũ diacjũ weresere “Tojo niwe'e”, ni ucũmaasoo'o. ¹¹ Mũ'ũrẽ ni'cãrõacã Ô'acũ bu'iri da'regũsami. Mũ'ũ caperi ï'atigũ tojagũsa'a téé Ô'acũ uaro põtõorõ, nicũ niwĩ Pablo.

Cũ tojo nicãta, cãrẽ na'itĩ'a wa'acaro niwã. Ne caperi ĩ'atigu tojacu niwĩ. Cãrẽ tojo wa'acã tu'oña'gũ, cãrẽ tãawã'cãcjare a'macũ niwĩ. ¹² Yaire tojo wa'acã ĩ'agũ, Sergio Paulo Jesure ãjõpeocu niwĩ. Pablo, Bernabé na Jesú ye quetire bu'eme'rĩcã ĩ'amarĩatjĩgũ, tojo ãjõpeocu niwĩ.

Bernabé, Pablo Chiprepũ ní'cãrã Antioquíapũ na were'que ni'i

¹³ Pablo, cũ me'rãcjãrã Pafopũ ní'cãrã wijapẽ'a, ni'cã maapũ nujã, ejacãrã niwã Perge wãmetiri macãpũre. Ti macã Panfilia wãmetiri di'tapũ nicaro niwũ. Na Pergepũ etacã, Juã Marco narẽ totá soocã, Jerusalẽpũ majãmitojaa wa'acũ niwĩ. ¹⁴ Be'ro ti macãpũ ní'cãrã wa'acãrã niwã ape macã Antioquía wãmetiri macãpũ tja. Ti macã Pisidia wãmetiri di'tapũ tojacaro niwũ. Sauru nicã judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ Pablo quẽ'rã tocjãrã me'rã sãjãanujã dujicãrã niwã. ¹⁵ To be'ro ti wi'i wiorã bu'ecãrã niwã Moisé cũ ojãca pũrĩ cjasere, be'ro tja Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'quere. Bu'etoja, ti wi'i wiorã ãpẽrã to dujirãrẽ “Sõjãrẽ weredutirã wa'aya”, nío'ocãrã niwã. Na pe'e wa'a, “Acawererã, musã wãcũtutuasenojõ queti cãorã, ni'cãrõacã wereya ãsãrẽ”, nicãrã niwã. ¹⁶ Na tojo nicã tu'ogũ, Pablo wã'cãnu'cã, narẽ omocã me'rã di'tamarĩduticũ niwĩ. Weetoja, narẽ werecu niwĩ:

—Musã judío masã, ãpẽrã na weronojõ Ō'acũrẽ ãjõpeorã yu'u ucũsere tu'oya. ¹⁷ Ō'acũ, ãsã judío masã ãjõpeogũ, ãsã ñecũsumuarẽ besecũúcũ niwĩ. Na ãpẽrã ye di'ta Egiptopũ nicã, narẽ pãjãrã masãputinemocã weecu niwĩ. Be'ro na ti di'tapũ nirãrẽ cũ tutuaro me'rã miijiacũ niwĩ. ¹⁸ Cuarenta cũ'marĩ yucũ marĩrõ, masã marĩrõpũ nĩrã ña'arõ na cãrẽ yu'rũnu'cãmicã, na tojo weesere cũ nu'cãcũ niwĩ. ¹⁹ Be'ro na ya di'ta waro Canaá di'tapũ ejacã, ti di'tacjãrãrẽ siete cururire cõ'aõ'ocũ niwĩ. Ti di'tare ãsã ñecũsumuarẽ o'ogutigu, na macãrĩ wa'awe'o'quere niato nígũ tojo weecu niwĩ. ²⁰ Be'ro tja na Canaá di'tapũ nicã, Ō'acũ narẽ su'ori nisetiajãrẽ sõrõcũ niwĩ. Na cũ sõrõ'cãrã masãrẽ beseri masã nicãrã niwã. Cuatrocientos cincuenta cũ'marĩ na masãrẽ beseri masã duticãrã niwã. Samue Ō'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ cũ nise numurĩpũ dutitũocãrã niwã. ²¹ Samuereta masã sãrĩcãrã niwã: “Ūsã ni'cũ wiogũ waro ãasa'a.” Na tojo nicã tu'o, Samue Ō'acũrẽ sãrĩcũ niwĩ. Ō'acũ tojo weegũ na wiogũ waro niacjũre Saúl wãmetigure sõrõcũ niwĩ. Saúl Cis macũ Benjamí ya curuacjũ cuarenta cũ'marĩ wiogũ nicũ niwĩ. ²² Saúl wiogũ nisere Ō'acũ cãrẽ wĩrõca be'ro apĩ Davi wãmetigure sõrõcũ

niwĩ tja. Õ'acũ cūrē a'tiro nicu niwĩ: "Davi Isaí macũ nipe'tise yu'u tu'sasere weemi. Tojo weegu pūrō e'cati'i cū me'rã", nicu niwĩ. ²³ Õ'acũ ũsã ñecũsumuarē "Ni'cũ Davi pãrãmi nituriagupu musã judío masãrē yu'rũogu a'tigusami", ni werecu niwĩ. Jesú wãmetigu Õ'acũ tojo ní'cuta nimi. ²⁴ Ne waropure Jesú cū masãrē bu'enũ'cãse dũporopure Juã masãrē bu'eyucu niwĩ: "Musã ña'arō wee'quere bujawetiya. Musã nisetisere ducayuya. Musã tojo ducayucã, yu'u masãrē wãmeyegusa'a", nicu niwĩ. ²⁵ Juã cū bu'edu'uati dũporo narē nicu niwĩ: "Musã yu'ure 'Masãrē yu'rũoacju nimi' ¿ni wãcũti? Yu'u niwe'e. Yu'u be'ro apĩ a'tigusami masãrē yu'rũoacju. Cũ añugũ waro nigũsami. Yu'u pe'e mejō nigũ tu'oña'a. Cũ ye sapatu tuweemasitigu weronojō cūrē ne ni'cãrōwijimasitisa'a", nicu niwĩ Juã.

²⁶ »Yu'u acawererã Abrahã pãrãmerã nituriarã, nipe'tirã Õ'acũrē ějõpeorãrē wereguti. Õ'acũ todũporopu "Masãrē yu'rũoguti", nicu niwĩ. Tojo ní'gũ, marĩrē a'te quetire o'ócũ niwĩ. ²⁷ Tojo weemicã, Jerusalęcjãrã, na wiorã quẽ'rã "Jesú marĩrē yu'rũoacju nimi", ni ĩ'amasiticãrã niwã. Na saurunũcũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'quere bu'emirã, ne tu'omasiticãrã niwã. Jesucristore wiorã wějẽdutiã, dũporopu Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'que queorota wa'acaro niwũ. ²⁸ Jerusalęcjãrã Jesucristore bu'iri bocatimirã, Pilatore "Wějẽdutiya", nicãrã niwã. ²⁹ Na Jesucristore wějẽrã, dũporopu Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na ojamũ'tã'quenũcũta weecãrã niwã. Cũ wẽrĩca be'ro ãpẽrã curusapu ní'cure miidijoo, ũtã tutipu cūrē yaarã siosõrõcũucãrã niwã. ³⁰ Õ'acũ na wějẽmicã, cũ macũrē wẽrĩ'cupure masõcũ niwĩ. ³¹ Cũ masãca be'ro todũporo Galilea, Jerusalępũ cũ me'rã ba'paticusia'cãrãrē peje nũmũrĩ bajuacu niwĩ. ã'rãta cũ masãcã ĩ'a'cãrã cũ ye quetire masãrē wererã weesama.

³²⁻³³ »Yu'u Bernabé me'rã musãrē añuse quetire weregu a'tiapũ. Dũporopu Õ'acũ ũsã ñecũsumuarē wereyugu, "Yu'u macũ wẽrĩ'cupure masõgũsa'a", nicu niwĩ. Narē tojo nimigũ, na nícateropure "Cũ weeguti" ní'quere weeticu niwĩ. ũsã na pãrãmerã nituriarãpũre, ãpẽrã a'tocateropu nirãrē tere weẽ'ocũ niwĩ.

»Nimũ'tãrĩ pũrĩ be'ro cja Salmo Õ'acũ cũ macũ wẽrĩ'cupure masõ'quere "Mu'u yu'u macũ ni'i. Ni'cãcã me'rã yu'u mu'u pacu nisere ĩ'o'o", nicaro niwũ. ³⁴ Ape pũrĩ Isaía cũ ojãca pũrĩpũ quẽ'rãrē Õ'acũ wereyucu niwĩ cũ macũrē wẽrĩ'cupure masõatjere, cũ upũ boadojatjere.

“Nipe'tise yu'u Davire daporopu 'O'oguti' ní'caronojōta mu'urē o'ogusa'a”, nicu niwī.

³⁵ »Apero Salmo Davi cũ oja'caropare tja a'tiro ojano'caro niwā: “Mu'u, mu'u macūrē wērīdojacā weesome”, nicaro niwā.

³⁶⁻³⁷ »Davi Ō'acū dutiro wéégū, cũ ní'caterocjārārē queoro dia'cū weecu niwī. Be'ro cũ wērīcā ī'a, cūrē yaacārā niwā āpērā cũ ñecūsumua mejārā yaa'caroputa. Cūrē yáaca be'ro cũ ya upu boa wa'apā. Ō'acū masō'cu Jesú pūrīcārē cũ upu boatipā. Tojo weerā marī masī'i. Jesú pe'ere cũ ya upu boadojatijatjere ojagu weepī Davi. ³⁸⁻³⁹ Yu'u musārē weresere wācūña. Jesucristo me'rā musā acoboJose bocarāsa'a. No'o nipe'tirā cūrē ějōpeorārē ña'arō na wee'quere acoboJope'ocūsami. Moisé cũ dutise me'rā pūrīcārē marī acoboJose ne bocamasītisa'a.

⁴⁰⁻⁴¹ »Daporocjārāpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masā a'tiro ojacārā niwā:

Musā Ō'acūrē bujicā'rā, cūrē ějōpeotirā tu'oña'ña.

Musā catiri umucore yu'u Ō'acū añuse weegusa'a.

Musārē āpērā añurō weremicā, ne ějōpeosome.

Tojo weerā musā ějōpeoti'que wapa wērīrāsa'a.

A'te na oja'quere añurō tu'oña'ña, musārē tojo wa'ari nírā, ni werecu niwī Pablo Antioquíacjārārē.

⁴² Tere weretoja, na wijaari cura Pablo quē'rārē to nerē'cārā a'tiro nicārā niwā:

—Ěsārē ape sauru nicā werenemoña tja te cjasere, nicārā niwā. ⁴³ Ti wi'i ní'cārā na wijaasteari cura pājārā judío masā, āpērā judío masā weronojō weesetirā na weresere tu'otu'sarā, Pablo, Bernabé me'rā ba'patiwā'cācārā niwā. Narē Pablo quē'rā a'tiro nicārā niwā:

—Ō'acū cũ añurō weesere wācūdu'uticā'ña. Cūrē ějōpeonu'cūcā'ña, ni werēcārā niwā.

⁴⁴ Ape numu sauru nicā pājārā ti macā Antioquíacjārā Ō'acū ye quetire tu'orātirā nerēcārā niwā tja. ⁴⁵ Na pājārā nerēcā ī'arā, Pablo quē'rārē ti macācjārā judío masā uputu doecārā niwā. Tojo weerā Pablo cũ weresere “Mejēcā weremi. Diacjū niwe'e”, ni bujicā'cārā niwā. ⁴⁶ Na tojo nicā tu'orā, Pablo quē'rā tutuaro me'rā narē nicārā niwā:

—Musā judío masārē Jesú ye quetire weremu'tārōua'a. Musārē tere weremicā, ne ějōpeowe'e. Tojo weerā “Ěsā catise pe'titiserē uatīsa'a”, nírā wee'e. Ěsā ni'cārōacārē āpērā judío masā nitirārē Jesú ye quetire werenu'cārā wa'arāsa'a. ⁴⁷ A'tirota duticu niwī Ō'acū cũ ye ojano'ca pūrīpure. A'tiro nicu niwī:

Yu'u masārē judío masā nitirārē yé cjase quetire werecu-
siari masā cūgūti.

Masā me'rāta nipe'tiro a'ti turicjārāpu na yu'ruatjere
masīrāsama.

A'te cū ní'quereta Pablo quē'rā "Ō'acū ūsārē dutigu
weemi", nicārā niwā.

⁴⁸ Na tojo nicā tu'orā, "Ō'acū ye queti añubutia'a"
nirā, ti wi'i nirā judío masā nitirā uputu e'caticārā
niwā. Topu ní'cārā Ō'acū "Yu'ure a'ticūrā ējōpeorāsama",
nino'cārāncūta ticūrāta Jesure ējōpeocārā niwā.

⁴⁹ Tojo wee nipe'tiro Pisidia di'tapure Jesús ye queti
se'sa wa'acaro niwā. ⁵⁰ Tojo weecā ĩ'arā, judío masā
Pablo quē'rārē cō'asī'rīcārā niwā. Tojo weerā ni'cārērā
niyeru pajiro cuorā numiarē, judío masā weesetisere añurō
weenu'cūrārē uarosājācā weecārā niwā. Ūmua ti macā
wiorā nirānojō quē'rārē tojota weecārā niwā. Tojo weerā
Pablo quē'rārē nūrūrā, pi'etise o'onu'cācārā niwā. Ti
macāpu na nirārē cō'aō'otojarāpu, ña'arō weedu'ucārā
niwā. ⁵¹ Pablo quē'rā Antioquíapure na cō'awīrōcā wjarā,
ti macā cjase di'tare paastecō'acārā niwā. Tere tojo weerā
masā Jesús ye quetire teerā, a'ti macācjārā bu'iri cuo'o
nisī'rīrā, tojo weecārā niwā. Be'ro ape macā Iconio
wāmetiri macāpu wa'a wa'acārā niwā tja. ⁵² Na wa'āca
be'ro nimicā, Jesure ējōpeorā Antioquíacjārā Espiritu San-
ture cuoyu'ruatjārā, uputu e'catise me'rā tojacārā niwā.

14

*Pablo, Bernabé Iconio wāmetiri macāpu na weeseti'que
ni'i*

¹ Iconiopure ejarā, na Antioquíapure wee'caronjōta
Pablo quē'rā judío masā nerērī wi'ipū sājāanujā, dujicārā
niwā. Topu quē'rārē Jesús ye quetire werecārā niwā.
Na añurō weretu'sayucā, pājārā judío masā, āpērā judío
masā nitirā Jesure ējōpeocārā niwā. ² Judío masā Jesure
ējōpeosī'rītirā judío masā nitirā pe'ere uarosājācā weecārā
niwā. Tojo weerā na uarosājācā wee'cārā Jesure ējōpeorārē
ña'arō wācūcārā niwā. ³ Tojo weecā ĩ'arā, Pablo quē'rā
narē werenemorātirā Iconiopure yoacā tojacārā niwā. Na ti
macāpu nirā, "Jesú nipe'tirā masārē ma'ígū añurō weemi"
nisere uputu wācūtutuario me'rā werecārā niwā. Na
a'tere werecā ĩ'agū, Ō'acū diacjūta werema yé cjasere
nīgū, cū tutuario me'rā masārē weel'ocā weecu niwī. ⁴ Na
weel'omicā, ti macācjārā mejēcārī dia'cū ducawaticārā
niwā. Āpērā judío masā Jesure ējōpeotirā me'rā niseti-
cārā niwā. Āpērā Pablo, Bernabé me'rā niseti-
cārā niwā. ⁵ Pablo,

Bernabére uatirã, wiorã me'rã nerẽ ucũcãrã niwã. Na nerẽ, ni'cãrõnojõ wãcũtojaca be'ro narẽ pi'etise o'o, ùtãperi me'rã doquerãti nírã, tojo weecãrã niwã. ⁶⁻⁷ Pablo quẽ'rã na tojo weesĩ'rĩsere tũ'orã, Licaonia wãmetiri dĩ'tapũ du'tiwã'cã wa'acãrã niwã. Ti dĩ'tapũre Listra, Derbe wãmetise macãrĩ nicaro niwũ. Tepũ nirãrẽ, te macãrĩ nirãrẽ Jesú ye quetire bu'ecusiãcãrã niwã tja.

Pablo, Bernabé Listra, Derbe macãrĩpũ na bu'ecusia'que ni'i

⁸ Na Listrapũ nírã, ni'cũ masũ dojoriwi'i wĩ'magũputa sijamasĩtigũ bajua'cũre bocaecãcãrã niwã. ⁹⁻¹⁰ Ti macãpũre Pablo masãrẽ bu'ecũ niwĩ. Cũ bu'esere dojoriwi'i quẽ'rã tũ'ocũ niwĩ. Cũ, “Õ'acũ yũ'ũre añurõ yũ'rũomasĩsami” ni wãcũsere Pablo tũ'oña'gũ, tutuaro me'rã cãrẽ ucũquejocũ niwĩ:

—Wã'cãnũ'cãña, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicãta bu'pumajã, sijamasĩtimi'cũ sijanũ'cãcũ niwĩ. ¹¹ Pablo tojo weecã ĩ'arã, tocjãrã Licaonia ye me'rã upũtũ caricũcãrã niwã:

—Marĩ ãjõpeorã umũa weronõjõ bajurã dojõtjãrã, marĩ tiropũ dijatama, nicãrã niwã. ¹² Bernabére Zeus pisucãrã niwã. Ti wãme na ãjõpeorãnojõ wiogũ wãme nicaro niwũ. Pablo pe'ere cũ upũtũ ucũgũ niyucã, Hermes pisucãrã niwã. Hermes na ãjõpeorãrẽ wereco'tegũ nicũ niwĩ. ¹³ Ti macã sumutopũ Zeure ñubuepeori wi'i nicaro niwũ. Ti wi'icjũ pa'i Pablo quẽ'rãrẽ ãjõpeogũ, wecũa umũarẽ o'ori me'rã ma'masu'a'cãrãrẽ ti macã ne sãjãrõpũ wejewã'cãcũ niwĩ. Pa'i, ãpẽrã tocjãrã Pablo quẽ'rãrẽ ãjõpeorã wecũare wẽjẽ ñubuepeosĩ'rĩmicãrã niwã.

¹⁴ Na tojo weesĩ'rĩcã tũ'orã, Pablo, Bernabé na basu na ye su'tire tũ'rẽstecãrã niwã. Musã tojo weesĩ'rĩse ña'a ni'i nírã, tojo weecãrã niwã. Be'ro caricũ, na pãjãrã decopũ wa'acãrã niwã. Narẽ a'tiro nicãrã niwã:

¹⁵ —¿Musã ãsãrẽ de'ro weerãtirã tojo weeti? Ësã quẽ'rã musã weronõjõta umũa ni'i. Õ'acũa mejẽta ni'i. Musãrẽ añuse quetire wererã a'tiapũ. Musã a'tiro weesetisere tocã'rõta weedu'uya. Musã ãjõpeose ne wapamarĩ'i. Õ'acũ catigũ pe'ere ãjõpeoya. Cũ weecũ niwĩ nipe'tise u'muse, a'ti dĩ'ta, maarĩ, nipe'tirã wa'icũrã, mirĩcũa, wa'i, tepũ nirãrẽ.

¹⁶ Õ'acũ toduporopũre judío masã nitirã na ãpẽrãnojõrẽ ãjõpeocã, tojo tũ'oña'cã'cũ niwĩ. Ne cã'mota'aticũ niwĩ.

¹⁷ Na cãrẽ ãjõpeotimicã, cũ nisetisere nipe'tirã masãrẽ ĩ'ocũ niwĩ. Nipe'tirãrẽ añurõ wéégũ, acoro pejase, otese quẽ'rãrẽ ducaticã weecũ niwĩ. Ba'ase, tojo nicã e'catise o'ocũ niwĩ, ni werecãrã niwã. ¹⁸ Na weremicã, upũtũ wecũare wẽjẽ, Pablo quẽ'rãrẽ ñubuepeosĩ'rĩmicãrã niwã. Cã'rõacã

waro du'sacaro niwũ na wẽjẽ ñubuepeoatjo. Pablo quẽ'rã "Uputu weeticã'ña" ni pũrĩcã, weeticãrã niwã.

¹⁹ Be'ro judío masã Antioquíacjãrã, ãpẽrã Iconiocjãrã Listrapure etacãrã niwã. Topu Pablo quẽ'rãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrã sirutuejacãrã niwã. Tocjãrã masãrẽ na weronojõ wãcũsetiro macãrã niwã. Na tojo weecã, tocjãrã pe'e quẽ'rã uarosãjã wa'acãrã niwã. Tojo weerã Pablõre útãperi me'rã doque, ti macã sumutopu cũrẽ cõ'arã wa'arã wejewã'cãcãrã niwã. Cũrẽ "Wẽria wa'ami", ni wãcũcãrã nimiwã. ²⁰ Pablõre cõ'a'caropu Jesure ãjõpeorã cũ cũnarõ tiropu ã'aejanu'cãcãrã niwã. Cũ na topu ejacãta, masã wa'acu niwĩ tja. Be'ro apaturi macãpu na me'rã pi'a wa'acu niwĩ. Ape numu Bernabé me'rã Derbepu wa'a wa'acãrã niwã.

²¹ Na topu eta, Jesú ye quetire werecãrã niwã. Tere na werecã, tocjãrã masã pãjãrã Jesure ãjõpeonemocãrã niwã. Be'ro na majamitojaa wa'acãrã niwã Lистра, Iconio, Antioquia toduporo na a'ti'que macãrĩputa tja. ²² Te macãrĩpure tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ wãcũtutuase o'ocãrã niwã. Tojo nicã "Jesure ne wãcũdu'uticã'ña. Peje pi'etise wa'arosa'a Jesure ãjõpeorãrẽ marĩ u'musepu wa'ati duporo", ni wereyu'rũwã'cã wa'acãrã niwã. ²³ Jesure ãjõpeorã na nerẽse wi'serinucũ ni'cãrẽrã narẽ su'ori nisetiajãrẽ beseburócãrã niwã. Na be'ti ñubueca be'ro "Marĩ ãjõpeogu Jesú weetamuato musãrẽ", ni sãrĩbosa, cũuwã'cãcãrã niwã.

Pablo quẽ'rã Antioquíapũ na majãmitojaa'que ni'i

²⁴⁻²⁵ Be'ro Lистра, Iconio, Antioquia wãmetise macãrĩpu ni'cãrã yu'rũwã'cãcãrã niwã Pisidia di'tare. To yu'rũaa, Panfilia di'ta Perge wãmetiri macãpu ejacãrã niwã. Ti macãpure Jesú ye quetire werecãrã niwã. Be'ro Atalia wãmetiri macã petapu bu'ajacãrã niwã tja. ²⁶ Topu na ne waro wijawã'cãtica macã Antioquíapũ dajarã, yucusu me'rã wijawã'cãcãrã niwã. Ti macãputa te macãrĩpu na wa'ase duporo Jesure ãjõpeorã "Musãrẽ Ô'acũ añurõ co'teato", ni sãrĩbosa, o'ócãrã niwã. Espiritu Santu narẽ bu'eduti'caronojõta tere bu'epe'otojanu'cõ, dajacãrã niwã.

²⁷ Ti macãpu na dajarã, Jesure ãjõpeorãrẽ neocũu, narẽ werepe'ocã'cãrã niwã Ô'acũ na me'rã weetamusija'quere. Tojo nicã "Judío masã nitirã quẽ'rã Jesure ãjõpeorã weeama a'tiro nicãrẽ", ni quetiwerecãrã niwã narẽ. ²⁸ Na yoacã Jesure ãjõpeorã me'rã Antioquíapure tojacãrã niwã.

15

Judea di'tacjãrã Antioquíapũ wa'a'que ni'i

¹ Pablo, Bernabé Antioquíapɯ nirĩ curare ãpẽrã judío masã Judea di'tacjãrã na tiropɯ wa'acãrã niwã. Na ti macãcjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ na judío masã weesetisere weeduticãrã niwã.

—Musã Moisé duti'caro weeticã, musã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticã, Õ'acũ musãrẽ yu'rɯosome, ni werecãrã niwã.

²⁻³ Na tojo nicã tã'orã, Pablo, Bernabé na me'rã ɯputɯ a'metu'ticãrã niwã. Tojo weerã Antioquíacjãrã Jerusalẽpɯ o'órãtirã Pablo, Bernabére, ãpẽrã tocjãrãrẽ neo, besecãrã niwã. Narẽ a'tiro nio'ocãrã niwã:

—Jerusalẽpɯ wa'aya. Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã, tojo nicã Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirã tiro sãrĩtiña'rã wa'aya. ¿Diacjũta nimiapari to Judeacjãrã marĩrẽ were'que? nicãrã niwã.

Topɯ wa'arã, Fenicia, Samaria wa'ase ma'arĩpɯ yu'rɯacãrã niwã. To yu'rɯarã, judío masã nitirã Jesure ãjõpeosere wereyu'rɯamũjãcãrã niwã. Te quetire tã'orã, Jesure ãjõpeorã pũrõ e'caticãrã niwã.

Pablo, Bernabé Antioquíapɯ ní'cãrã Jerusalẽcjãrãrẽ na wererã wa'a'que ni'i

⁴ Pablo, Bernabé, ãpẽrã Antioquíacjãrã Jerusalẽpɯre etacãrã niwã. Topɯre na etãca be'ro Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã, Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirã, nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorã narẽ põtãrĩ, añuduticãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rã werecãrã niwã nipe'tiro na sija'caropɯ Õ'acũ narẽ weetamu'quere. ⁵ Na tojo nicã tã'orã, Jesure ãjõpeorã fariseo masã wã'cãnu'cã, ucũcãrã niwã:

—Marĩ judío masã weronojõta judío masã nitirã Jesure ãjõpeorã quẽ'rãrẽ weedutiroɯa'a. Na õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutiroɯa'a. Nipe'tise Moisé cũ duti'quere weedutiroɯa'a, nicãrã niwã.

⁶ Tojo weerã Jesú cũ besecũ'cãrã, cũrẽ ãjõpeorãrẽ su'ori nirã nerẽ, ucũcãrã niwã fariseo masã narẽ tojo ní'quere. ⁷ Topɯta na yoacã ucũca be'ro Pedro wã'cãnu'cã, narẽ nicu niwĩ:

—Acawererã, Õ'acũ sõ'onícateropɯ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cũ ye quetire weredutigɯ yu'are besewĩ. Na tere tã'o, cũrẽ ãjõpeoato nígu besewĩ. Musã nipe'tirã añurõ masĩ'i a'tere. ⁸ Cũta nipe'tise masã wãcũsetisere ã'agũ marĩrẽ o'o'caronojõta na quẽ'rãrẽ Espiritu Santure o'ówĩ. Tojo weerã marĩ na yu'rɯono'cãrãputa nima nisere masĩ'i. ⁹ Õ'acũ marĩrẽ ma'irõnojoita na quẽ'rãrẽ ma'imi. Ne ducawaatisami. Na Jesure ãjõpeocã, na ña'arõ weeseti'quere acobojocɯ niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã marĩ judío

masã nitirãrê “Moisé cû duti'caro weeya”, niticã'rõua'a. Marĩ tere weeya nĩrã, “Õ'acũ narê yu'rũoticu niwĩ yujupũ”, nĩrã weebosa'a. Marĩ, marĩ ñecũsumũapũmarĩcã Moisé cû duti'quere weepõtëoticãrã niwã. Tjãsama napua. Tojo weerã narê tere weedutiticã'rõua'a. ¹¹ A'tiro pe'e ni'i. Marĩ wiogu Jesucristo ma'itjãgũ, marĩ wapayecã mejëta, marĩrê ña'arõ wee'quere acobojuocũ niwĩ. Marĩrê yu'rũo'caronojõta Jesucristo na judío masã nitirã quẽ'rãrê yu'rũocũ niwĩ, nicũ niwĩ Pedro.

¹² Cũ tojo nicã tu'orã, nipe'tirã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã. Be'ro Pablo, Bernabé narê werecãrã niwã judío masã nitirã tiropũ Õ'acũ tutuaro me'rã na weel'ocusia'quere.

¹³ Nipe'tise narê wérëca be'ro Santiago ucũcũ niwĩ:

—Acawerã, yu'u musãrê werecã tu'oia. ¹⁴ Ni'cãrõacã Simó Pedro wereami Õ'acũ judío masã nitirãrê ne waro añurõ weenu'cã'quere. Õ'acũ cũ yarã niato nígũ, na quẽ'rãrê besecu niwĩ. ¹⁵ Dũporopũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã judío masã nitirã quẽ'rã Jesure ëjõpeoatjere queorota ojamũ'tãcãrã niwã. A'tiro ojacãrã niwã:

¹⁶ “Davĩ cũ wiogu nise pe'tia wa'acaro niwũ.

Be'ropũ cũrê yu'u wiogu sõrõ'caronojõta cũ pãrãmi nituriagũpũre sõrõgũti.

¹⁷⁻¹⁸ Cũrê tojo sõrõca be'ro ãpẽrã judío masã nitirã quẽ'rã, yu'u bese'cãrã yu'ure ëjõpeorãsama.”

Dũporopũ marĩ wiogu Õ'acũ tojo ni wereyucu niwĩ.

A'tiro ni ojacãrã niwã Õ'acũ ye quetire weremu'tã'cãrã.

¹⁹ »Tojo weegu yu'u wãcũ'u. Judío masã nitirã Jesure ëjõpeorãrê peje dutise o'oticã'rõua'a. ²⁰ Mejõ dia'cũ ni'cã pũrĩ “A'ticuse weeticã'ña”, ni ojarã narê. “Wa'icu di'i, ãpẽrãnojõrê Õ'acũ mejëtare ëjõpeorã na wẽjẽ ãjũamorõ ñubuepeo'quere ba'aticã'ña”, nĩrã. “Musã numosãnumia nitirãrê, musã marãpũsumua nitirãrê a'metãrãticã'ña”, nĩrã. “Nipe'tirã wa'icũrã wãmũta ãrũasure'cãrãrê ba'aticã'ña. Nipe'tirã dí miĩña marĩrãrê ba'aticã'ña. Wa'icũrã ye díre ba'aticã'ña.” Ticũseta dutirã narê. ²¹ Dũporopũ saurunũcũ judío masã na nerëse wi'seripũ Moisé cû duti'quere bu'enu'cũcã'ma. A'tere nipe'tise macãrĩpũ bu'erã weema. Tojo weerã judío masã nitirã quẽ'rã masãsama Moisé cû duti'quere, nicũ niwĩ Santiago.

²² Be'ro Jesú cũ besecũ'cãrã, Jesure ëjõpeorãrê sũ'ori nĩrã, nipe'tirã cũrê ëjõpeorã pũarãrê besecãrã niwã. Ni'cũ Juda wãmeticũ niwĩ. Cãrëta tja Barsabá pisucãrã niwã.

Apī pe'e Sila wāmeticu niwī. Ticurārē besecārā niwā Pablo quē'rā me'rā Antioquíapū ti pūrīrē mijārē. Na puarā Jesure ējōpeorā wa'teropure wiorābocure nicārā niwā.

Antioquíacjārā na su'ricūña'quere diacjū'que ni'i

²³ Jesú besecū'cārā dutise ojāca pūrīrē Pablo quē'rā me'rā o'ócārā niwā. A'tiro ojano'caro niwā ti pūrīpūre:

“Ēsā Jesú besecū'cārā, cūrē ējōpeorārē su'ori nirā musārē añuduti'i. A'ti pūrīrē musārē ojao'o nipe'tirā Antioquíacjārārē, judío masā nitirā Jesure ējōpeorārē. Tojo nicā Siria, Cilicia di'tapū nirārē ojao'o. ²⁴ Āpērā ūsā me'rācjārā a'tocjārā, musā tiropū wa'a, na wācūrō me'rā musārē caribosijapārā. ‘Musā ō'rēcju yapa caserore yejecō'aña, Moisé cū dutisere weeya' ni, musārē weresu'riacūapārā. Ēsā dutiro marīrō tojo weepārā musārē. ²⁵ Tojo weerā ūsā ni'cārōnojō wācūse me'rā puarā ūmuarē musā tiropū bese o'órā wee'e. Na ūsā mairā Bernabé, Pablo me'rā wa'arāsama. ²⁶ Bernabé, Pablreta Jesucristo marī wioḡu yere na bu'ecusiācā, wējēcārā nimiwā. ²⁷ Ēsā bese'cārā Juda, Sila a'ti pūrīpū nise nipe'tisere na basu musārē bu'e, wererāsama. ²⁸ Ēsārē Espiritu Santu wācūse o'oyucā, peje musārē dutisī'rītisa'a. A'ticūseta musārē dutirāti. ²⁹ Wa'icū di'i, āpērānojōrē Ō'acū mejētare ējōpeorā na wējē ūjūamorō űubuepeo'quere ba'aticā'ña. Nipe'tirā wa'icūrā ye díre ba'aticā'ña. Wa'icūrā wāmūta ārūasure'cārārē ba'aticā'ña. Wa'icūrā dí miīña marīrārē ba'aticā'ña. Musā nūmosānumia nitirārē, musā marāpūsumua nitirārē a'metārāticā'ña. Musā ūsā dutisere wéerā, añurō weerāsa'a. Tocārōta musārē oja'a”, ni ojacārā niwā.

³⁰ Be'ro na o'óno'cārā we'eriti, Antioquíapū wa'a wa'acārā niwā. Topū ejarā, na dutise ojāca pūrīrē tocjārā Jesure ējōpeorārē nerēduti, wiacārā niwā. ³¹ Tojo weecā, ti pūrīrē bu'érā, wācūque'timi'cārā na diacjūñ'cōcā, ti macācjārā pūrō e'caticārā niwā. ³² Juda, Sila Ō'acū wereduti'quere wereturiari masā nitjārā, Antioquíacjārārē añurō werēcārā niwā. Tojo weerā narē nemorō wācūtutuase me'rā tojacā weecārā niwā. ³³ Na me'rā topūre cārō tojánicārā niwā yujupū. Be'ro tocjārārē we'eriticā, tocjārā pe'e “Ō'acū me'rā wa'aya musārē o'ó'cārā tiropū”, nío'ocārā niwā. ³⁴ Sila pe'e “Yū'ū pūrīcā a'topū tojaguti”, nicū niwī. Tojo weegū topū tojacā'cū niwī.

³⁵ Pablo, Bernabé yoacā Antioquíapūre Jesure ējōpeorā me'rā tojacārā niwā. Tocjārārē pājārā āpērā me'rā Jesú ye quetire werēcārā niwā.

Pablo, Bernabé na a'merī dūcawati'que ni'i

³⁶ Be'ro Pablo Bernabére nicu niwĩ:

—Te'a apaturi tja toduporopu marĩ Jesú ye quetire bu'ecusia'que macãrĩpu. Tocjãrãrẽ ĩ'arã wa'arã ¿de'ro nisetimiti na? nicu niwĩ.

Bernabé “Jau”, nicu niwĩ. ³⁷ Juã Marco wãmetigure uputu miasĩ'rĩmicu niwĩ. ³⁸ Juã Marco toduporopu na me'rã añurõ bu'eyapada'reoticu niwĩ. Jerusalẽpu wa'agu, Panfilia di'tapu narẽ cõ'atojaa wa'acu niwĩ. Tojo weegu Pablo cũrẽ ne miasĩ'rĩticu niwĩ. ³⁹ Be'ro na basu uputu a'metu'ti, a'merĩ ducawatia wa'acãrã niwã. Bernabé pe'e yucusu me'rã Chipre nãcũrõpu Marcore miacu niwĩ. ⁴⁰ Pablo pe'e cũ me'rã wa'acjũre Silare besecu niwĩ. Tocjãrã Jesure ãjõpeorã “Õ'acũ mũsãrẽ co'teato”, ni sãrĩbosacãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rã narẽ we'eriti, wa'a wa'acãrã niwã. ⁴¹ To wa'arã, Siria, Cilicia wãmetise di'tapure yu'ruacãrã niwã. Tepu Jesú ye quetire wererã, tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ wãcũtutuase o'onemowã'cãcãrã niwã.

16

Timoteore Pablo, Sila na mia'que ni'i

¹ Pablo, Sila Derbe, Listra wãmetise macãrĩpure etacãrã niwã. Listrapu ni'cũ Jesure ãjõpeogu Timoteo wãmetigure bocaẽjacãrã niwã. Cũ paco judío masõ Jesure ãjõpeogo nico niwõ. Pacu pe'ea griego masũ nicu niwĩ. ² Jesure ãjõpeorã Listra, Iconiocjãrã Timoteore añurõ wãcũcãrã niwã. “Añugũ nimi”, ni ĩ'acãrã niwã. ³ Tojo weegu Pablo narẽ ba'patiato nĩgũ, cũrẽ miasĩ'rĩcu niwĩ. Cũrẽ miasĩ'rĩgũ, cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aduticu niwĩ. Cũ tojo weeno'tigu judío masã cũ bu'esere ãjõpeotibosama nĩgũ, tojo weecu niwĩ. To nirã nipe'tirã judío masã Timoteo pacu griego masũ nisere masĩcãrã niwã. Judío masã nitirã na põ'rãrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwã. ⁴ Be'ro Timoteo Pablo quẽ'rã me'rã wa'acu niwĩ. Nipe'tise na yu'ruase macãrĩpure Jesure ãjõpeorãrẽ wereyu'ruamujãcãrã niwã. Jerusalẽpu nirã Jesú cũ besecũ'cãrã, cũrẽ ãjõpeorãrẽ su'ori nirã dutio'o'quere werecãrã niwã. Nipe'tirãrẽ “Na duti'quere weeya”, niburocãrã niwã. ⁵ Na tojo werecã tũ'orã, Jesure ãjõpeorã siape me'rã wãcũtutuanemocãrã niwã. Ne Jesure ãjõpeodu'uticãrã niwã. ãpẽrã quẽ'rã Jesure ãjõpeotimi'cãrã umucorinucũ pãjãrã cũrẽ ãjõpeonemocãrã niwã.

Pabllore Macedoniacjũ weetamuse sãrĩ'que ni'i

⁶ Pablo quẽ'rãrẽ na Asiapu Jesú ye quetire bu'erã wa'abo'cãrãrẽ Espĩritu Santu cã'mota'acu niwĩ. Tojo weerã

na apero Frigia, Galacia tiro pe'e yu'rucārā niwā. ⁷ Topu yu'rūaa, Misia na di'ta ta'a'caro sumutopu ejacārā niwā. Topu eja, na Bitinia wāmetiri di'tapu wa'asī'rīmicārā niwā tja. Topu wa'asī'rīrārē apaturi Ēspīritu Santu narē cā'mota'acu niwī. ⁸ Na to Misia yu'rūaa, wa'a, bu'acārā niwā Troa wāmetiri macāpu. ⁹ Topu na etāca űami Pablo quē'ese weronojō ni'cū Macedoniacjū cū tiro sērīnu'cūcā ĩ'acu niwī. A'tiro nicu niwī:

—A'tia a'to Macedoniapu. Ūsārē weetamugū a'tia, nicu niwī. ¹⁰ Be'ro cū quē'ese weronojō ĩ'a'quere werecā, maata űsā ye dure wa'a wa'awu. Yū'u Luca a'ti pūrīrē oja'cu quē'rā na me'rā wa'awu. Ūsā cū quē'ese weronojō ĩ'a'quere a'tiro wācūwū: “Ō'acū marīrē Macedoniacjārārē cū ye quetire weredutigu weepī”, ni wācūwū.

Pablo, Sila Filipopu Lidia wāmetigore na bocaēja'que ni'i

¹¹ Ūsā Troapu ni'cārā yucusu me'rā pē'awū Samotracia wāmetiri nūcūrōpūre. Tocjārāta ape nūmu wa'anemowū ape macā Neápoli wāmetiri macāpu. ¹² Tóma majā ma'apu majāa, romano masā na wéca macā Filipopūre etawu. Ti macāta ti di'ta Macedonia wa'teropūre dutiri macā niwū. Topūre űsā pejeti nūmūrī tojáníwū. ¹³ Sauru nicā Ō'acūrē űubuepeorārē a'marā wa'awu. Tojo weerā macāpu ni'cārā dia sumuto na űubuewuaropu wa'awu. Narē bocaēja, na tiro ejanujā, to numia nerē'cārārē Jesú ye quetire werewu. ¹⁴ Ni'cō topu űsā weresere tū'o'co Lidia wāmetigo niwō. Co Tiatira wāmetiri macācjō, su'ti wapabujuse sō'a űibocuresere duago niwō. Judío masō nitimigō, Ō'acūrē ějōpeogo niwō. Pablo cū weresere ějōpeoato nígū Ō'acū core tū'omasīse o'ocu niwī. ¹⁵ Be'ro core, co ya wi'icjārā nipe'tirārē wāmeyewu. Co űsārē niwō:

—Yū'ure diacjūta Jesure ějōpeogo nimo nírā, ya wi'ipu cārīrā wa'aya, niwō. Co űpūtu tojaduticā tū'orā, co ya wi'ipu tojawu.

Pablöre, Silare bu'iri da'reri wi'ipū sōrō'que ni'i

¹⁶ Ni'cā nūmu űsā Ō'acūrē űubuepeowuaropu wa'arā, ejapejacāti ni'cō numio wātī sājāno'core. Co āpērārē da'raco'tego niwō. Wātī weetamuno'gō “Be'ro tojo wa'arosa'a”, ni masīsere cūowō. Co masīsere āpērārē werese me'rā core cūorā pajiro niyeru wapata'awā. ¹⁷ Ūsārē ĩ'asirutu, caricūwō:

—Ā'rā Ō'acū u'mūsepu nígū dutisere weerā nima. Mūsarē wererā weema Jesure ějōpeorā yu'rūrāsama nise quetire, ni caricūwō. ¹⁸ Co peje nūmūrī tojo nicusiawō. Be'ro Pablo caributi, majāmiī'a, wātī copūre nígūrē niwī:

—Jesucristo tutuaro me'rã mu'urẽ copure nigũrẽ wi-
jaaduti'i. Cũ tojo nicãta, maata wijaa wa'acu niwĩ.

19-20 Cũ wijáaca be'ro co masĩmi'que pe'tia wa'awũ. Tojo
weerã core cuo'cãrã marĩ niyeru wapata'asome nĩrã, ua
wa'awã Pablo, Sila me'rã. Tojo weerã macã deco wiorã
tiropure narẽ ñe'e miawã.

Be'ro wiorãpure co wiorã nimi'cãrã weresãwã. A'tiro
niwã:

—Ã'rã judío masã nima. A'ti macãcjãrãrẽ caribosijarã
weema. ²¹ Na bu'ese marĩ romano masãrẽ dutise mejẽta
ni'i. Tojo weerã marĩ na weedutisere weeticã'rõũa'a, niwã
wiorãpure.

²² Na topũ nerẽ'cãrã tojo nicã tu'orã, Pablo quẽ'rã
me'rã ua wa'awã. Tojo weerã wiorã Pablo, Silare na ye
su'tire tuweeduti, na yarã surarare tãrãdutiwã. ²³ Narẽ
uputu tãrãtoja, bu'iri da'leri wi'ipũ sõrõwã. Be'ro ti wi'i
co'tegure du'tiwijari nĩrã, añurõ bi'acã'dutiwã. ²⁴ Na tojo
nicã tu'ogu, bu'iri da'leri wi'i co'tegu nituoroca tucũpu
sõrõcu niwĩ narẽ. Pua yucu tĩa wa'teropũ na du'pocãrĩrẽ
sĩosõrõcũuoduti, narẽ du'tecũuocu niwĩ.

Õ'acũ di'ta narãsãcã wee'que ni'i

²⁵ Be'ro ñami deco Pablo, Sila Õ'acũrẽ ñubue, bas-
apeocãrã niwã. Na tojo weecã, ti wi'ipũ nirã bu'iri
da'reno'cãrã narẽ tu'ocãrã niwã. ²⁶ Wãcũña marĩrõ di'ta
uputu narãsãcaro niwũ. Na nirĩ wi'i quẽ'rã a'meña'caro
niwũ. Tojo weero maata ti wi'i bi'ami'que soperi, nipe'tirã
bu'iri da'leri wi'ipũ nirãrẽ du'tecũumi'que cõme dari
pãrĩstea wa'acaro niwũ. ²⁷ Tojo wa'áca be'ro ti wi'i co'tegu
wã'cãcu niwĩ. Wã'cã, te soperi susupe'ticã ĩ'acu niwĩ.
“Nipe'tirã du'tiwijaape'tia wa'apã”, ni wãcũcu nimiwĩ. Tojo
weegu uigu, cũ basu di'pjĩ miĩ wẽjẽcã'cu nimiwĩ. ²⁸ Tojo
weesĩ'rĩcã, Pablo cũrẽ uputu caricũquejocu niwĩ:

—Mu'ũ basu wẽjẽticã'ña. Ësã nipe'tirã a'topũ nipe'ticã'a,
nicu niwĩ.

²⁹ Pablo tojo nicã tu'ogu, ãpẽrã surarare “Sĩ'ase miitia”,
nicu niwĩ. Na o'õca be'ro sĩ'oo, omasãjãacu niwĩ Pablo,
Sila na nirĩ tucũpu. Uigu, uputu narãsãgũta, na pu'to
ejaque'acu niwĩ. ³⁰ Be'ro wã'cãnu'cã, narẽ pijiwĩrõ,
sẽrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro weegusari yu'ũ Õ'acũ yu'ure yu'ruoato nígũ?

³¹ Na pe'e a'tiro yu'ticãrã niwã:

—Mu'ũ marĩ wiogu Jesure ãjõpeogu, yu'rugusa'a.
Mu'ũ ya wi'icjãrã quẽ'rã mu'ũ weronojõ ãjõpeorãta,
yu'rurãsama, nicãrã niwã.

³² To be'ro cūrē, cū ya wi'icjārārē Jesú ye quetire bu'ecārā niwā. ³³ Surara bu'iri da'reri wi'i co'tegū Pablo quē'rārē ñami decota na tārā'que cāmīrē coecu niwī. Cū coéca be'ro Pablo quē'rā cūrē, cū ya wi'icjārārē wāmeyecārā niwā. ³⁴ Be'ro ti wi'i co'tegū cū ya wi'ipū pijiwā'cā, narē sū'ori ba'acū niwī. Na Ō'acūrē ējōpeoca be'ro cū, cū acawererā uputū e'caticārā niwā.

³⁵ Ape nūmū bo'reacā ti macācjārā romano masā wiorā surarare ti wi'i co'tegūpūre wereduticārā niwā. A'tiro nío'ocārā niwā:

—“Na to pūarā umua nirārē du'uwīrōdutiama”, ni wererā wa'aya, nicārā niwā.

³⁶ Surara topū eja, wiorā na wereduti'quere ti wi'i co'tegūpūre werēcārā niwā. Tere tū'otoja, cū pe'e quē'rā wereturiacū niwī Pablo, Silare tja.

—Mūsārē a'ti macācjārā wiorā “Du'uwīrōato”, nicārā niama. Tojo weerā mūsā wijaaya. Añurō e'catise me'rā wa'aya, nicū nimiwī ti wi'i co'tegū pe'e.

³⁷ Cū te quetire werēcā tū'ogū, Pablo surarare nicū niwī:

—A'ti macācjārā wiorā ūsārē bu'iri bocatiama. Boca-timirā, masā tiropū miaa, tārā, a'ti wi'i bu'iri da'reri wi'ipū ūsārē sōrōama. Ūsā romano masā nimicā, tojo weeama. Ni'cārōacārē ūsārē masā ĩ'atiropū nūowīrōsī'rīsama. Basiowe'e. Na basuta a'titjārā, ūsārē wīrōrā a'tiatio, nicū niwī surarare.

³⁸ Surara cū tojo ní'quere tū'orā, wiorāpūre wererā wa'acārā niwā. Pablo quē'rā “Romano masā ni'i” niama nise quetire werēcā tū'orā, wiorā ucua wa'acārā niwā. ³⁹ Na ti wi'ipū wa'a, Pablo quē'rārē acoboJose sērīcārā niwā. Sērītoja, narē bu'iri da'reri wi'ipū ni'cārārē miiwijaa, “Ne a'ti macārē niticā'ña, wijayá”, nicārā niwā. ⁴⁰ Na tojo nicā tū'orā, Pablo, Sila bu'iri da'reri wi'ipū ni'cārā wijaawā'cā, Lidia ya wi'ipū wa'acārā niwā tja. Topū Jesure ējōpeorārē wācūtutuanemocā weecārā niwā. Be'ro ti macāpū ni'cārā wa'a wa'acārā niwā.

17

Tesalónicapū Pablo quē'rārē wa'a'que ni'i

¹ Pablo, Sila Filipopū ni'cārā yū'rūacārā niwā Anfípoli, Apolonia wāmetise macārīrē. To yū'rūaa, etacārā niwā Tesalónica wāmetiri macāpū. Ti macāpūre judío masā nerērī wi'i nicaro niwā. ²⁻³ Pablo cū weesetironojōpūma ti wi'ipū sājāacū niwī. I'tia semana saurunūcū Jesú ye quetire bu'ecū niwī. Dūporocjārāpū Ō'acū ye queti weremū'tārī masā na oja'quere bu'ecū niwī:

—“Õ'acũ bese'cũ pi'eti, wẽrĩgũsami. Wẽrĩ'cupũ nimigũ, masãgũsami”, ni ojacãrã niwã. Na tojo ni ojano'cureta musãrẽ ni'cãrõacãrẽ were'e. Jesũta nimi na tojo ni'cũ Õ'acũ cũ bese'cũ, ni werecũ niwĩ Pablo.

⁴ Tojo ni werecã tũ'orã, ni'cãrẽrã judío masã ãjõpeocãrã niwã. Judío masã weronojõ ãjõpeosetirã quẽ'rã griego masã pãjãrã ãjõpeocãrã niwã. Wiorã weronojõ nirã numia pãjãrã ãjõpeocãrã niwã.

⁵ Æpẽrã judío masã Pablo cũ weresere ãjõpeotirãnojojõ ɸpũtũ uocãrã niwã Pablore. Tojo weerã ɸmũa niĩsijarãrẽ, ña'arã nibajaque'atirãrẽ macã decopũ neo, o'ócãrã niwã:

—Nipe'tiropũ caricũste sijaya, nicãrã niwã. Na tojo weecã, ti macãcjãrã nipe'tirã uarosãjãcãrã niwã. Be'ro Pablo quẽ'rãrẽ masã decopũ miarãtirã a'marã wa'acãrã niwã. Na cãjĩca wi'i Jasõ wãmetigũ ya wi'ipũ wa'acãrã niwã. Topũ eja, narẽ a'marã, ti wi'i sopere weje pã'rẽcã'cãrã niwã. ⁶ Ne bocaticãrã niwã. Bocati, ti wi'i nigũ Jasõrẽ, ãpẽrã Jesure ãjõpeorãrẽ ñe'e miacãrã niwã wiorã tiropũ. Topũ ejarã, a'tiro caricũcãrã niwã:

—Aperocjãrã ɸmũa marĩ ya macãpũ a'ticãrã niama. Nipe'tiro na sjaropũre dojorẽ sjarã weema. ⁷ Jasõ narẽ cũ ya wi'ipũ cãjĩo'ocũ niami. Na nipe'tise marĩ wioɡũ Romacjũ cũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã weema. Apĩ pe'ere “Wioɡũ waro nimi Jesũ wãmetigũ” nirã weema, ni caricũcãrã niwã.

⁸ Na tojo nicã tũ'orã, ti macãcjãrã, ti macã wiorã nipe'tirã caricũstea wa'acãrã niwã. ⁹ Be'ro wiorã Jasõrẽ, cũ me'rãcjãrãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Musã ũsãrẽ niyeru wapayecã, musãrẽ du'uwĩrõrãti. Pablo, Sila na a'ti macãpũre wijãca be'ro musã ye niyerure wiarãti tja, nicãrã niwã. Tojo nicã tũ'orã, na wapayecãrã niwã. Na tojo wéeca be'ro narẽ du'ucã'cãrã niwã.

Pablo, Sila Bereapũ na bu'e'que ni'i

¹⁰ Ñamica'a, na'ique'ari curapũ ãpẽrã Jesure ãjõpeorã Tesalõnicacjãrã Pablo, Silare Berea wãmetiri macãpũ wijaduticãrã niwã. Be'ro ti macãpũ eja, judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ wa'acãrã niwã tja. ¹¹ Bereacjãrã pe'e Tesalõnicacjãrã nemorõ Pablo weresere tũ'otũ'sacãrã niwã. ¿Pablo marĩrẽ diacjũta bu'egũ weemiti? nĩrã, ɸmũcorinũcũ Õ'acũ ye queti ojarã na oja'quere bu'enu'cũcã'cãrã niwã. ¹² Cũ diacjũta werecã i'arã, judío masã pãjãrã ãjõpeocãrã niwã. Æpẽrã pãjãrã griego masã ɸmũa ãjõpeocãrã niwã. Numia quẽ'rã griego numiata pajiro niyeru cuorã numia ãjõpeocãrã niwã. ¹³ Judío masã Tesalõnicacjãrã Pablo Bereapũ Õ'acũ ye quetire bu'ecã tũ'ocãrã niwã. Tere tũ'orã, na Bereapũ

wa'acārā niwā masārē uarosājācā weerā wa'arā tja. ¹⁴ Na uarosājācā ī'arā, maata Jesure ējōpeorā Pablōre āpērā me'rā dia pajiri maapu o'ócā'cārā niwā. Cū me'rācjārā pe'e Sila, Timoteo ti macāpūta tojacā'cārā niwā. ¹⁵ Pablo cūrē ba'patiwā'cā'cārā me'rā buruaa, Atena wāmetiri macāpū ejacārā niwā. Topu cūrē soocā, majāmitojati a'titicārā niwā na ya macā Bereapu tja. Na me'rāta Pablo queti o'ocu niwī:
—Quero Sila, Timoteo a'tiato a'topu, nicu niwī.

Pablo Atenapu Jesús ye quetire were'que ni'i

¹⁶ Sila, Timoteore yucuegunojō Pablo Atenapu nígu, ti macāpū ī'acusiacu niwī. Topu peje na ējōpeose queose yee'quere ī'acu niwī. Tere ī'agū, pūrō bujaweticu niwī. ¹⁷ Tojo weegu Jesús ye quetire judío masā na nerērī wī'ipū werecu niwī. Judío masārē, āpērā na weronojō ējōpeosetirārē werecu niwī. Tojo nicā umucorinucū macā decopu wa'amujācu niwī. Topu cū bocaekarārē Jesús ye quetire weremujācu niwī. ¹⁸ Ni'cārērā epicúreo, estoico wāmetise cururicjārārē bu'erā Pablo me'rā ucūcārā niwā. Cū Jesús ye quetire, apeye quē'rārē wērī'cārāpu masāsere werecu niwī narē. Tojo weerā ni'cārērā na basu a'merī sērītiña'cārā niwā:

—¿De'ro ni weresī'rīgū weeti tocā'rō ucūsepijagu? Āpērā pe'e a'tiro nicārā niwā:

—Ape di'tacjārā na ējōpeorānojōrē ucūgū weesami, nicārā niwā.

¹⁹ Be'ro cūrē pijiwā'cācārā niwā wiorā na ucūwūaro Areópago wāmetiropu. Topu cūrē nicārā niwā:

—Ūsā ma'ma cjase mu'u bu'esere tu'osī'rīsa'a. ²⁰ Ūsārē mejēcā warota nicā'sa'a. Tere ne tu'otirā nicāti. ¿De'ro nisī'rīrō weeti te mu'u bu'ese? Wereya, nicārā niwā.

²¹ Ti macā Atenacjārā, āpērā topu macārī wa'a'cārā na weesetise a'tiro nicaro niwā. Ma'ma queti dia'cūrē tu'o, ucūnu'cūcā'sī'rīcārā niwā.

²² Na wereduticā tu'ogu, Pablo Areópagopu wā'cānu'cā werecu niwī Atenacjārārē:

—Yu'u ī'acā, musā ējōpeorānojōrē añurō ējōpeoseti'i. ²³ Yu'u a'ti macāpū sijagu, musā ējōpeosere ī'apu. Topu ni'cārō musā ējōpeorānojōrē wa'icurā wējē ūjūamorōpeoropu a'tiro ojaō'ono'carore bocaejapejasu. “Ō'acū masīno'ña marīgūrē ējōpeoro ni'i”, niapu. Musā masītimirā ējōpeo'cure musārē ni'cārōacā wereguti.

²⁴ »Ō'acū a'ti turi nipe'tisere wee'cu u'muse, a'ti di'ta wiogu nimi. Tojo wiogu nitjīagū, ūmua na wee'que wī'serīpu dia'cū nīmasītisami. ²⁵ Ne apeyenojō du'satisa'a Ō'acūrē. Nipe'tirārē catise, ejerimise, nipe'tisere o'osami.

Ne marĩ da'rase me'rã cŭrẽ weetamuta basiotisa'a. ²⁶ Ō'acũ ne waropŭta ni'cũ masũ weecu niwĩ. Cũ me'rãta nipe'tise cururicjãrãrẽ weecu niwĩ. Narẽ nipe'tiro a'ti turipure niburoato nĩgũ ducawaacu niwĩ. Ō'acũ cũ dutiro me'rã marĩ põtëorõ catiatjore, marĩ niatjore cũucu niwĩ. ²⁷ Cũ wee'quere ĩ'arã, yu'ure masĩsĩ'rĩrã a'mato nĩgũ tere weecu niwĩ Ō'acũ. Cŭrẽ a'mato nimigũ, yoaropŭ nitisami. Marĩ tiroacã nisami.

²⁸ »Ō'acũ weetamurõ me'rãta marĩ cati'i, da'ra'a. Ni'cãrẽrã musã ya curuacjãrã papera ojari masã a'tiro ni ojacãrã niwã: "Marĩ quẽ'rã Ō'acũ wee'cãrã cũ põ'rã ni'i."

²⁹ »Marĩ Ō'acũ põ'rã ni'i nĩrã, cŭrẽ "Uru, plata wãmetise me'rã yee'cu nimi", ni wãcũticã'rõua'a. Tojo nicã "Ëtãgã me'rã queose wee'cu nimi", niticã'rõua'a. "Masã na wãcũrõ me'rã yeeme'rĩ'cu nimi Ō'acũ", niticã'rõua'a.

³⁰ Dapurocjãrãpũre na masĩtirã yee ëjõpeo'quere Ō'acũ tojo ĩ'acã'cu niwĩ. A'tocaterore marĩ nipe'tirocjãrãrẽ a'tiro uasami. Marĩ ña'arõ weesetisere bujaweti, du'udutisami. ³¹ Ō'acũ a'ti turi nipe'tirocjãrãrẽ beseatji numũrẽ ĩ'acasanũ'cõcu niwĩ. Ti numũ nicã, queoro nise me'rã besegusami. Cũ bese'cu Jesú me'rã tojo weegusami. Ō'acũ cŭrẽ ã'rĩta musãrẽ beseacjũ nimi nĩgũ, wẽrĩ'cupũre masõcu niwĩ, nicũ niwĩ Pablo.

³² Pablo "Ni'cũ masũ wẽrĩ'cupũ masãcu niwĩ" nicã tu'orã, ãpẽrã ni'cãrẽrã mejõ bujicã'cãrã niwã. Æpẽrã pe'e "Mu'ũ apetero tere ucũcã, tu'onemosĩ'rĩsa'a tja", nicãrã niwã.

³³ Be'ro Pablo na nerẽrõpũ ni'cu wijaa wa'acu niwĩ. ³⁴ Ni'cãrẽrã cŭrẽ sirutuwijaa, cũ weresere tu'orã, Jesure ëjõpeocãrã niwã. Ni'cũ Dionisio wãmetigũ Areópagopũ ãpẽrã wiorã me'rã nerẽwuagũ nicũ niwĩ. Apego Dãmari wãmetigo, tojo nicã ãpẽrã Jesure ëjõpeocãrã niwã.

18

Pablo Corintopũ weeseti'que ni'i

¹ Pablo Atenapũ wérëca be'ro Corinto wãmetiri macãpũ wa'acu niwĩ. ² Topũ etagũ, ni'cũ judío masũ Aquila wãmetigure, cũ numo Priscilare bocaejacu niwĩ. Ne waropũre Ponto wãmetiri di'tacjũpũ nicũ nimiwĩ. Be'ro Italia di'tapũ macãrĩ wa'acu niwĩ. Cũ topũ níca be'ro tocjũ romano masã wiogũ Claudio nipe'tirã judío masãrẽ ti di'tapũ nirãrẽ wijaduticũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, cũ numo me'rã Corintopũ wa'acu niwĩ. Pablo cũ Corintopũ etase dapuroacã na quẽ'rã ne etarãta nicãrã niwã. Pablo topũre etãca be'ro ni'cã numũ na tiropũ sijagũ wa'acu

niwĩ. ³ Na quẽ'rã cũ weronojõta da'rasetirã nicãrã niwã. Ûsebütise su'ti caseri paca me'rã ãpẽrã sijarã wa'arã na miase wi'serire da'rerã nicãrã niwã. Te na da'raseticã ï'agũ, na tiro na me'rã da'ragu tojacã'cu niwĩ.

⁴ Saurunucũ judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ Jesú ye cjasere cãrẽ ëjõpeoato nígu weregu wa'amujãcu niwĩ.

⁵ Be'ro Sila, Timoteo Macedonia di'tapũ ní'cãrã Pablo cũ hono'cãrã Corintopũre etacãrã niwã. Topũ na etacã, Pablo su'ti caseri me'rã wi'seri weemi'quere da'radu'ucã'cu niwĩ. Cũ nipe'tise numurĩ bu'ero bajuro Jesú ye cjasere bu'ecu niwĩ. Cũ judío masãrẽ "Õ'acũ bese'cu marĩ yoacã yucue'cu Jesú wãmetigu nimi", ni bu'ecu niwĩ. ⁶ Na pe'e a'tere tu'osĩ'rĩticãrã niwã. Tojo weerã cũ weremicã, tocjãrã cãrẽ tu'ti, cũ weresere ye'sumujãcãrã niwã. Na tojo weecã ï'agũ, cũ tu'satisere ï'ogũ, cũ ye su'tire to cjase di'ta wã'a'quere paaste'ocu niwĩ. Narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'recã, musã ye bu'iri wa'arosa'a. Yé bu'iri nisome. Musãrẽ yu'u cũ ye cjasere weretojapũ. Tojo weegu yu'u ni'cãcã me'rã judío masã nitirãrẽ Jesú ye cjasere bu'egu wa'aguti, nicũ niwĩ.

⁷ Tojo nitojanucõ, ti wi'ipũ ní'cu wijaa, Ticio Justo ya wi'ipũ wa'a, nicã'cu niwĩ. Ti wi'i pe'e na nerẽrĩ wi'ipũ toacã nicaro niwũ. Justo judío masũ nitimigũ, Õ'acũrẽ ëjõpeogu nicũ niwĩ. ⁸ Apĩ na nerẽrĩ wi'i wiogu Crispo wãmetigu cũ quẽ'rã Jesure ëjõpeocu niwĩ. Nipe'tirã cũ ya wi'icjãrã Jesure ëjõpeorã dia'cũ nicãrã niwã. ãpẽrã quẽ'rã ti macãcãrã Pablo cũ were'quere tu'orã, pãjãrã Jesure ëjõpeocãrã niwã. Na ëjõpeotojacã ï'agũ, Pablo narẽ wãmeyecu niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Ni'cã ñami Pablo cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesú cãrẽ ucũcã tu'ocu niwĩ:

—A'ti macãpũre pãjãrã yu'ure ëjõpeojã nima. Tojo weerã mu'urẽ ãpẽrã ne mejẽcã weeta basiosome. Yu'u mu'u me'rã nigũti. Tojo weegu uiticã'ña. Yé cjasere ne weredu'uticã'ña. Tojo werenu'cũcã'ña, nicũ niwĩ Jesú Pablore.

¹¹ Tojo weegu Pablo ni'cã cũ'ma ape cũ'ma deco tocjãrãrẽ Õ'acũ ye quetire bu'égũ, Corintopũre tojacũ niwĩ.

¹² Titareta ti di'ta Acaya wiogu Galiõ wãmetigu sãjãcu niwĩ. Tojo cũ wiogu nirĩ cura judío masã Pablore ñe'e, cũ tiropũ miacãrã niwã. ¹³ Cãrẽ weresãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ mejẽcã ëjõpeodutimi. Ûsãrẽ dutise mejẽtare weedutigũ weemi, nicãrã niwã.

¹⁴ Pablo yu'tiguti weeri curata Galiõ ucũquejocũ niwĩ judío masã cãrẽ weresã'cãrãrẽ:

—Cũ ña'arõ wéeca be'ro nicã pũrĩcãrẽ, yu'u tu'oboapã. ¹⁵ Mũsã judío masã ye dutise niyucã, mũsã basu apoya. Yu'u pũrĩcã tere ne besesome, nicũ niwĩ.

¹⁶ Tojo nitojanu'cõ, topũ nirãrẽ cã yarã surarare cõ'awĩrõduticũ niwĩ. ¹⁷ Na topũ nĩrãta, maata Sóstenes wãmetigure wiogu ï'orõpu ñe'ea, paacãrã niwã. Na paagu judío masã nerẽrĩ wi'i wiogu nicũ niwĩ. Galiõ na tojo weecã, tojo ï'arõ bajuro ï'acã'cũ niwĩ. Ne cã'mota'aticũ niwĩ.

Pablo Corintopũ ní'cũ Antioquíapũ dajatojaa'que, tojo nicã apaturi cã bu'esijanemo'que ni'i

¹⁸ Pablo peje nũmũrĩ Corintopũre tojacũ niwĩ. Be'ro tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ we'eriti, Priscila, Aquila me'rã Siria di'tapũ wa'a wa'acũ niwĩ. Topũ cã wa'ase dũporo Corintopũ ní'cũ Cencrea wãmetiri macãpu bu'acũ niwĩ. Ti macãpũta yucũsu me'rã wa'ati dũporo cã poarire seecõ'aduticũ niwĩ. Cã todũporopũ Õ'acũrẽ “A'tiro weeguti” ní'quere tu'aja'a nisĩ'rĩgũ tojo weecũ niwĩ.

¹⁹⁻²¹ Cũrẽ séeca be'ro na yucũsupũ mũjãsãjãa, dia pajiri maarẽ pẽ'a, ape pã'rẽ Éfeso wãmetiri macãpu etacãrã niwã. Topũ eta, cã judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãa, Jesú ye cjasere judío masã me'rã ucũcũ niwĩ. Ni'cãrãrã ti wi'i nirã cãrẽ yoacã tojaduticãrã nimiwã. Cã pe'e tojasĩ'rĩticũ niwĩ.

—Yu'u Jerusalẽpu wa'agu wee'e bosenuũ yu'rũogu wa'agu. Õ'acũ cã uacã, apetero weegu a'tiguti tja, nicũ niwĩ narẽ. Priscila, Aquila pũrĩcã ti macãpũta tojacã'cãrã niwã. Pablo ni'cũta to ní'cũ yucũsu me'rã yu'rũacũ niwĩ.

²² Yu'rũaaa, etacũ niwĩ Cesareapũre. Topũ eta, yucũsupũ ní'cũ dijaa, Jerusalẽpu wa'agu ma'apũ majãcũ niwĩ. Jerusalẽpũre etagu, tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ añuduti, topũ tojacã'cũ niwĩ. Be'ro Antioquíapũre yu'rũacũ niwĩ tja. ²³ Topũre cã'rõ niqejõ, yu'rũa wa'acũ niwĩ tja Galacia, Frigia di'ta nise macãrĩpũre. Nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ nemorõ wãcũtutuase o'onemowã'cãcũ niwĩ.

Apolo wãmetigu cã masãrẽ bu'e'que ni'i

²⁴ Pablo Galacia, Frigia di'tapũ sijari curata apĩ judío masũ Jesure ãjõpeogu Apolo wãmetigu Éfesopũre etacũ niwĩ. Cã Alejandrĩacjũ añurõ ucũme'rĩgũ nicũ niwĩ. Õ'acũ ye queti wererã na ojãca pũrĩ cjasere masĩrĩ masũ nicũ niwĩ. ²⁵ Todũporopũre ãpẽrã Jesú ye quetire werecã tu'ocũ niwĩ. Tojo weegu cã weretu'saro me'rã, diacjũ nise me'rã ãpẽrãrẽ Jesú ye quetire wereturiacũ niwĩ. Tojo weemigũ, Juã cã

masārē wāmeye'que dia'cūrē masīcū niwī. Espíritu Santu cū dijata'que pe'ere masīticū niwī. ²⁶ Cū ne uiro marīrō wācūtutuario me'rā judío masā na nerērī wi'ipū Jesú ye quetire werēcū niwī. Be'ro Priscila, Aquila tū'ocārā niwā cū weresere. Tere werēcā tū'orā, cūrē na ya wi'ipū miacārā niwā. Topū cūrē añurō Jesú ye quetire cū masītimi'quere diacjūnū'cōcārā niwā.

²⁷ Be'ro Apolo “Acayapū wa'asī'rīsa'a” nicā tū'orā, Éfesocjārā Jesure ějōpeorā cūrē papera ojabosacārā niwā. Ti pūrīrē Acayacjārā Jesure ějōpeorāpūre ojao'ocārā niwā. A'tiro ni ojacārā niwā: “Añurō ñe'eña Apolo cū topū ejacā”, ni ojao'ocārā niwā. Ō'acū to Acayacjārārē narē ma'īgū, cū macū Jesure ějōpeocā weecū niwī. Narēta Apolo cū bu'ese me'rā Acayapū ejagū, wācūtutuase o'onemocū niwī.

²⁸ Cū nipe'tirā ĩ'orōpū judío masārē cū wereme'rīse me'rā docaque'amujācā weecū niwī. Cū Ō'acū ye cjase ojāca pūrīpū bu'e, narē werēcū niwī:

—Ō'acū cū bese'cū marī yoacā yucue'cū nimi Jesú, nicū niwī. Cū añurō diacjū bu'e wereme'rīcā, cūrē na mejēcā nīmasīticārā niwā.

19

Pablo cū Éfesopū bu'e'que ni'i

¹ Apolo Corintopū nirī cura Pablo pe'e ũ'muase bu'pare yū'rūaa, Éfesopūre ejacū niwī. Topū āpērā Jesure ějōpeorārē bocaejacū niwī. ² Narē sērītiña'cū niwī:

—¿Musā Jesure ějōpeorā, Espíritu Santure ñe'erī? nicū niwī.

Na yū'ticārā niwā:

—Ñe'etiwū. Ūsā “Espíritu Santu nipū” nicā tū'otirā nicāti, nicārā niwā.

³ —¿To pūrīcārē musā wāmeyeno'rā, ñe'enojō me'rā wāmeyeno'rī? ni, narē sērītiña'nemocū niwī Pablo.

—Juā cū bu'e wāmeyeronojōta ũsārē wāmeyewā, nicārā niwā.

⁴ Pablo narē nicū niwī tja:

—Juā wāmeyecū niwī masā na ña'arō weeseti'quere bujaweti dūcayūca be'ro. Juā a'tiro nicū niwī: “Yū'ū be'ro ni'cū a'tigusami. Cūrē ějōpeoya”, nicū niwī. Cū tojo ni were'cūta nimi Jesú, nicū niwī Pablo.

⁵ Cū narē weretojaca be'ro na Jesure ějōpeocā ĩ'agū, wāmeyecū niwī. ⁶ Be'ro na dūpopapūre cū ye omocārīrē ñapeocū niwī. Tojo weeri curata Espíritu Santu napūre dijatacū niwī. Cū narē dijatacā, apemasā ye ucūsere ucūmasītimi'cārā ucūnū'cācārā niwā. Apeye quē'rārē

Ō'acũ cũ weredutisere cũ wãcũse o'oro me'rã werecãrã niwã. ⁷ Na nipe'tirã nírã, doce wa'tero ɯmɯa nicãrã niwã.

⁸ Pablo ti macãpɯ nígũ, i'tiarã mujĩpũ judío masã na nerẽrĩ wi'ipɯ wãcũtutuario me'rã bu'esijagɯ wa'amujãcɯ niwĩ. Ō'acũ nipe'tirã wiogɯ nimi nisere na Jesure ẽjõpeoato nígũ pũrõ werecɯ niwĩ.

⁹ Āpẽrã ni'cãrẽrã ti wi'ipɯ nirã cũ weresere tɯ'otɯ'saticãrã niwã. Ne ẽjõpeoticãrã niwã. Jesú ye cjasere masã na tɯ'oropɯ ña'arõ bujicã'cãrã niwã. Tojo weegɯ Pablo na me'rã nimi'cɯ cõ'awijaa wa'acɯ niwĩ. Nipe'tirã Jesure ẽjõpeorãrẽ cũ me'rã ti wi'ipɯ nirãrẽ pijiwijaacɯ niwĩ. Be'ro cũ ɯmɯcorinɯcũ Tirano wãmetigɯ ya wi'i bu'eri wi'ipɯ masãrẽ bu'ecɯ niwĩ. ¹⁰ Pɯa cũ'ma bu'enu'cũcã'cɯ niwĩ. Tojo weerã ti di'ta Asiãcãrã tɯ'ope'ticã'cãrã niwã Jesú ye quetire. Judío masã, ãpẽrã judío masã nitirã quẽ'rã mejãrõta tɯ'ocãrã niwã cũ weresere.

¹¹ Pablo ti macãpɯ nicã, Ō'acũ cũ me'rãta peje añuse wee'omujãcɯ niwĩ. ¹² Tojo weegɯ Pablo cũ basu wa'atimicã, ãpẽrã cũ ye su'ti bu'icjase tuweecũ'que su'tire, cũ ye nesurire miamujãcãrã niwã dutitirã tiro, wãtĩa sãjãno'cãrã tiropɯ. Te me'rã dutitimi'cãrã yɯ'ruamujãcãrã niwã. Wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõmujãno'cãrã niwã.

¹³⁻¹⁴ Titareta ãpẽrã masã wãtĩa cõ'awĩrõ sijari masã Éfesopɯre etacãrã niwã. Na siete nicãrã niwã. Esceva wãmetigɯ põ'rã ni'cũ põ'rãta nicãrã niwã. Cũ ni'cũ judío masã pa'ia wiogɯ nicɯ niwĩ. Na Jesure ẽjõpeotimirã, Pablo weronojõ na quẽ'rã Jesú wãmerẽ pisurã, wãtiarẽ cõ'awĩrõsĩ'rĩmicãrã niwã. Tojo weerã wãtĩa sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõrãtirã a'tiro nicãrã niwã:

—Wãtĩa mɯsã masãpɯre nirãrẽ wijaaduti'i Jesú, Pablo weresijagɯ wãme me'rã.

¹⁵ Na tojo nicã, wãtĩ narẽ yɯ'ticɯ niwĩ:

—Yɯ'ɯ Jesure masĩ'i. Pablo quẽ'rãrẽ masĩ'i. Mɯsã pũrĩcãrẽ masĩtisa'a. ¿Noanojõ niti mɯsã? nicɯ niwĩ.

¹⁶ Narẽ tojo níca be'ro masũ wãtĩ sãjãno'cɯ na tiropɯ bu'puquepejacɯ niwĩ. Narẽ ɯpɯtɯ paacɯ niwĩ. Cãmida're, na ye su'tire paatũ'rẽpe'ocã'cɯ niwĩ. Ni'cã pe'e narẽ paacã'cɯ niwĩ. Na pe'e ne a'meticãrã niwã. Na su'ti marĩrã tojarãpɯ ti wi'ipɯ ní'cãrã omawija wa'acãrã niwã.

¹⁷ Ti macã Éfesopɯ nirã judío masã, ãpẽrã judío masã nitirã nipe'tirã tɯ'ose'sa wa'acãrã niwã tojo wa'asere. Tere tɯ'ouɯcɯa, Jesure wiopesase me'rã wãcũseticãrã niwã.

¹⁸ Tojo weerã pãjãrã masã Jesure ẽjõpeorã, masã na tɯ'oropɯ wereyɯ'rucãrã niwã na todɯporopɯ masãrẽ do-jorẽseti'quere, na yai weronojõ niseti'quere. ¹⁹ Pãjãrã

tojo wee'cārã paperare na tenojō bu'e'que turirire masã na ĩ'orõpũ ñjũacõ'ape'ocārã niwã. Te turiri wapa na ba'paqueocã, cincuenta mil niyeru kujiri wapabũjuse kujiri wapatiro wijacaro niwũ. ²⁰ Tojo wee Jesure pãjãrã ějõpeonemocãrã niwã. Cũ ye queti nipe'tiropũ se'sacaro niwũ.

²¹ Be'ro Pablo wãcũcũ niwĩ: “Yũ'u Jerusalẽpũ to-jaaguti. Topũ wa'agu, Macedonia, Acaya di'tapũ yũ'ruaguti. Jerusalẽrẽ cã'rõ niq̃ejo, yũ'ruaguti tja Romarẽ ĩ'asijagu wa'agu”, nicũ niwĩ. ²² Tojo weegũ pũarã cũrẽ weetamurãrẽ Timoteo, Erastore Macedoniapũ o'óyumu'tãcũ niwĩ. Cũ pe'e Asia di'tapũta tojacã'cũ niwĩ.

Éfesopũ cumuca wa'a'que ni'i

²³ Titareta Pablo cũ Éfesopũ nicã, Jesure pãjãrã ějõpeose ye bu'iri pũrõ cumuca wa'acaro niwũ. ²⁴ Te cumucare wã'cõcũ niwĩ ni'cũ Demetrio wãmetigũ. Cũ asipa'ase plata wãmetisere da'rari masũ nicũ niwĩ. Te asipa'ase me'rã Artemisa wãmetigore na ějõpeose wi'seriacã queosere yee, duamũjãcũ niwĩ. Artemisa na ějõpeogo na yee'co nico niwõ. Te wi'seriacãrẽ duarã Demetrio, ãpẽrã cũ me'rã da'raco'terã pajiro wapata'amũjãcãrã niwã. ²⁵ Be'ro pãjãrã Jesure ějõpeocã ĩ'agũ, cũ me'rãcjãrã, ãpẽrã na weronojõ da'rasetirãrẽ neocũocũ niwĩ. Na nẽrẽca be'ro narẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã añurõ masĩ'i. Marĩ a'te da'rasetise me'rã añurõ wapata'a nicã'a. ²⁶ Mũsã quẽ'rã Pablo weresere tũ'oña'ña. “Marĩ ějõpeorã masã queose yee'cãrã catise cuorã mejẽta nima. O'acũ weronojõ nitima”, ni weresijagu weeami. Cũ tojo were'quere a'tocjãrã pãjãrã ějõpeorã weema. A'tocjãrã dia'cũ ějõpeosetirã weetima. Pãjãrã ějõpeorã weema. A'ti di'ta Asiãcjãrã quẽ'rã cũ weresere ějõpeoma. ²⁷ Tojo weero marĩrẽ a'te wiopesabutia'a. Marĩ da'rasere masã ña'arõ wãcũrãsama. Tere duutirãsama. Apeye quẽ'rãrẽ marĩ ějõpeono'gõ añubutiago ya wi'i mejõ nirĩ wi'i to-jacã'rõsa'a. A'tocaterore Asiãcjãrã, nipe'tirocjãrã core ějõpeoma. Masã Pablo weresere ějõpeorã, siape me'rã core ějõpeodu'ucã'rãsama, nicũ niwĩ Demetrio.

²⁸ Na cũ tojo nicã tũ'orã, upũtũ ua, caricũcãrã niwã:

—Artemisa Éfesocjãrã wiogo añubutiago nimo.

²⁹ ãpẽrã quẽ'rã tere tũ'o, to nirã waroa añurõ caricũse'sa wa'acãrã niwã. Tojo caricũrãta Gayo, Aristarco wãmetirãrẽ ñe'e, sojaro me'rã wejewã'cãcãrã niwã pajiri wi'i ti macãcjãrã na nerẽrĩ wi'ipũ. Na Macedoniãcjãrã Pablo me'rã sija'cãrã nicãrã niwã. ³⁰ Pablo quẽ'rã cũ basu masã pãjãrã tiropũ na me'rã ucũgũ wa'agu wa'asĩ'rĩmicũ

niwĩ. Āpērā Jesure ějōpeorā pe'e cūrē wējēbosama nírā, ne du'uo'otícārā niwā. ³¹ Āpērā quē'rā Asiácjārā wiorā Pablo me'rácjārā queti o'ócārā niwā cūrē:

—Masā pājārā wa'teropu ne wa'aticā'to, ni queti o'ócārā niwā.

³² Na topu nerērā mejēcā dia'cū no'o na uaro caricūma'acā'cārā niwā. Na ĵde'ro weerātirá a'topu marĩ nerēti? nisere ne masíticārā niwā. ³³ Na pājārā ti wi'ipu nirĩ curata masā ĩ'orōpu judío masā na acaweregu Alejandro wāmetigure tuuquenu'cōcārā niwā. To caricūrārē wereato nírā tojo weecārā niwā. Cū tocā'rōta di'tamarĩato nígū narē omocā me'rā weequeocu niwĩ. Ūsā judío masā bu'iri moo'o nisere weresĩ'rĩmicu niwĩ. “Pablo cū weresijase ūsā ye cjase mejēta ni'ĩ”, nisĩ'rĩmicu niwĩ. ³⁴ Na cūrē judío masū nimi ni ĩ'amasĩrā, ā'rĩ quē'rā Artemisare ějōpeotisami nírā, maata ni'cārō me'rā caricūmajācārā niwā:

—Artemisa Ēfesocjārā wiogo añubutiago nimo. Pua hora tere tojo caricūnu'cūcā'cārā niwā.

³⁵ Be'ro ni'cū ti macācjārā wiogupu narē di'tamarĩcā weecu niwĩ. Narē nicu niwĩ:

—Marĩ a'ti macā Ēfesocjārā Artemisa añubutiago ějōpeori wi'ire co'terā ni'ĩ. Co queose u'musepu dijati'quere co'terā ni'ĩ. Nipe'tirocjārā a'tere masísama. ³⁶ “Musā tere co'terā niwe'e”, ne ni'cū marĩrē nímasítisami. Tojo weerā musā uasere tocā'rōta du'uya. Diacjū wācūmu'tātimirā, ña'arō weeticā'ña. ³⁷ Ā'rā musā miiti'cārā apeyenojōacā marĩ ějōpeose wi'seri cjasere ne yajaticārā niama. Marĩ ějōpeogore yabiticārā niama. Na weetimicā, musā narē mejō waro miiticārā niapu. ³⁸ Demetrio, cū me'rā da'rarā āpērā masārē weresāsĩ'rĩrā, marĩrē besewuaropu weresārā wa'ato. Te niatjeta na'irō beseri masā beserā niama. ³⁹ No'o apeyenojō musā uasere sērsĩ'rĩrā, wiorā na a'ti macācjārārē nerēduticā, musā uasere ucūña. ⁴⁰ Ni'cācā marĩ caricū'quere romano masā wiorā “Marĩrē yu'rūnu'cārā weesama”, ni wācūrāsama. Marĩ tojowarota caricūrō bajuro caricūma'acārā weepu. Tojo weerā romano masā na weresācā, marĩrē de'ro ni yu'tita basiotisa'a, nicu niwĩ Ēfesocjārā wiogu.

⁴¹ A'te ucūyapati, “Tocā'rōta ni'ĩ”, nicu niwĩ. Cū “Musā ye wi'seripu wa'aya” nicā tu'orā, wijaastepe'tia wa'acārā niwā.

20

Pablo Macedonia di'tapu, Grecia di'tapu cū sija'que ni'ĩ

1 Cumuca pe'tíca be'ro Pablo Jesure ějõpeorãrẽ were-casanu'cõgũti pijiocu niwĩ. Cũ wéréca be'ro narẽ we'eriti, wa'a wa'acu niwĩ Macedonia di'tapu. 2 To cjase macãrĩpu yu'ruagu, tocjãrãrẽ cũ werese me'rã nemorõ wãcũtutuase o'onemowã'cãcu niwĩ. Tojo weewã'cã, ejacu niwĩ Grecia di'tapure. 3 Topu i'tia mujĩpũ tocjãrã me'rã tojacu niwĩ. Be'ro cũ Siriapu yucusu me'rã wa'aguti weemigã, queti tũ'ocũ niwĩ judío masã mu'urẽ wějêrãtirã weeama nise quetire. Tojo weegu "Mejãrõ yu'u a'tíca ma'a Macedo-niaputa wa'aguti tja", ni wãcũcu niwĩ. 4 Cũ wa'acã, cũ me'rã wa'acãrã niwã Bereacjũ Sópater wãmetigu, Tesalónicacjãrã puarã Segundo, Aristarco wãmetirã. Tojo nicã Derbecjũ Gayo wãmetigu wa'acu niwĩ. Apĩ Timoteo, ãpêrã Asiãcãrã puarã Tíquico, Trófimo wãmetirã wa'acãrã niwã. Be'ro Filipopure etawã. Yu'u quẽ'rã Luca Filipopu ní'cu wa'awu tja na me'rã. 5 Na ũsã ðuporo Filipopu ní'cãrã wijawã'cãwã. ũsãrẽ Troapu co'tecãrã niwã. 6 Pã bucuse me'rã morética ba'ari bosenumu be'ro ũsã quẽ'rã Pablo me'rã narẽ sirutuwu Filipopu ní'cãrã. Tojo sirutuwã'cãrã, yucusu me'rã na wa'a'caroputa ũsã quẽ'rã wa'awu. Wa'a, ni'cãmocuse numurĩ be'ro Troapure ejawu. Topu ũsã me'rãcjãrã ũsãrẽ põtêrĩwã. Topure ni'cã semana tojáníwũ.

Pablo Troapu burudija wêrĩ'cupure masõ'que ni'i

7 Soorinumu ñamipu põtêrĩrãtirã nerẽwũ. Pablo põtêrĩse ðuporo masãrẽ bu'ewĩ. Cũ ape numu wijaguti weeyugu, narẽ yoacã bu'ewĩ. Téé ñami decopu bu'edu'uwĩ. 8-9 ũsã i'tia casatiri wi'i bu'ica tucũpu nerẽwũ. Ti tucũpore peje sĩ'osepa niwũ. Ni'cũ ma'mu Eutico wãmetigu ventana soperu dujiwĩ. Pablo yoacã ucũyucã, cãrẽ wuja ejayu'ruacarõ niwũ. Cũ cãrĩyu'rumajã wa'a, burudija wa'awĩ nucũcãpu. Ti tucũpu ní'cãrã cũ tiropu dija, cũ wêrĩ'cupure wejewã'cõ ðupowã. 10 Pablo quẽ'rã dijaa, mu'rĩque'a, cãrẽ paabu'a wejewã'cõwĩ. "Catimi yujupu. Wãcũque'titicã'ña", niwĩ. 11 Pablo cãrẽ masõca be'ro ũsã apaturi mujãwũ ti tucũputa tja. Cũ ũsãrẽ su'ori põtêrĩse o'o, ucũnemowĩ tja téé bo'reste dijaticãpu. Be'ro weretohanu'cõ, wijaa wa'awĩ. 12 Cũ wa'áca be'ro Eutico wêrĩ'cupu masã'cure topu nerẽ'cãrã cũ ya wi'ipu miawã. Cũ masãcã, na pũrõ e'catise me'rã tojawã.

Pablo quẽ'rã Troapu ní'cãrã Mileto wãmetiri macãpu wa'a'que ni'i

13 Be'ro Pablo ũsãrẽ Troapu nirãrẽ diapu wa'ayudutiwĩ Asõ wãmetiri macãpu. Tojo weerã topu wa'awu. Pablo cũ wa'asĩ'rĩ'caronojõta ma'apu wa'acu niwĩ. 14 ũsã cãrẽ Asõpu

bocaeja, cũ ũsã me'rã diapu wa'awĩ. Be'ro tja ũsã Mitilene wãmetiri macãpu wa'awũ. ¹⁵ Topu eja, ape numu yu'ruawu Quío wãmetiri nũcãrõ pu'topu. Topu cãrĩ, ape numu yu'ruawu tja. Yu'ruaa, ejawu Samos wãmetiri nũcãrõpũre. To yu'ruaa, ejawu Trogilio wãmetiri macãpu tja. Topu cãrĩwũ. Ape numu wa'a, ejawu Mileto wãmetiri macãpu. ¹⁶ Asiapũre yoacã nisĩ'rĩtigũ, "Éfesore diacjũ yu'ruarã", niwĩ Pablo. Cũ sojayu'ruawĩ. Apetero weegu cũrẽ basiocãma, Pentecosté bosenũmu dũporo maata Jerusalẽpũre niyusi'rĩtojawĩ.

Pablo Éfesocjãrã Jesure ějõpeorãrẽ sũ'ori nirãrẽ weretuo'que ni'i

¹⁷ Miletopu nígũta, Éfesocjãrã Jesure ějõpeorãrẽ sũ'ori nirãrẽ Pablo queti o'owĩ:

—Topũre wa'awe'e. A'topu yu'ũre põtẽrĩ ucũrã a'tia, ní'o'owĩ.

¹⁸ Na etacã ĩ'a, narẽ niwĩ:

—Mũsã añurõ masĩ'i yu'u mũsã wa'teropũre weeseti'quere. Yu'u ne waro Asiapu etagu weesetinũ'cã'quere, téé yu'u nitũogupu weeya-pada'reo'quere mũsã añurõ masĩsa'a. ¹⁹ Yu'u marĩ wiogu dutiro weeri masũ nígũ, "Yu'u masĩrõ me'rã ucũ'u", ne nitiwu. Masã Jesure ějõpeoticã uticãti. Yu'ũre judío masã na wẽjẽsĩ'rĩ wapacã, yu'u pi'eticãti. ²⁰ Yu'u mũsã nerẽwũaropu, no'o mũsã ye wi'seripu mũsãrẽ weetamusenojõrẽ ya'iotiwũ. Werepe'ocã'wũ. ²¹ Judío masãrẽ, judío masã nitirã quẽ'rãrẽ a'tiro werewu: "Mũsã ña'arõ weesetisere bujaweti dũcayuya. Jesú marĩ wiogũre ějõpeoya", niwũ. ²² Yu'u ni'cãrõacã Jerusalẽpu wa'agu wee'e Espĩritu Santu yu'ũre duti'caronojõta. Topu yu'ũre de'ro wa'aro wa'arosa'a. Masĩtisa'a. ²³ A'te dia'cũrẽ masĩ'i. Nipe'tise macãrĩpu yu'u wa'asetirinũcũ Espĩritu Santu yu'ũre werewĩ: "Masã mũ'ũrẽ bu'iri da'reri wi'ipu sõrõ, mũ'ũrẽ pi'eticã weerãsama", ni wereyuwĩ. ²⁴ Na yu'ũre "Tojo weerãsama" nimigũ, wãcũque'tiwe'e. Yu'u catiri mũmũcore ma'iwe'e. Marĩ wiogu Jesú cũ da'rase cũu'que pũrĩcãrẽ pe'osĩ'rĩsa'a. Õ'acũ masã nipe'tirãrẽ ma'imi nise quetire weredutiwĩ yu'ũre.

²⁵ »Yu'u mũsã tiropu nígũ, Õ'acũ nipe'tirã wiogu nimi nise quetire weresijawu. Ni'cãrõacãrẽ "Mũsã ne ni'cũ yu'ũre ĩ'anemosome majã", ni tũ'oña'sa'a. ²⁶⁻²⁷ Yé bu'iri nisome mũsã u'mũsepu wa'aticã. Yu'u mũsãrẽ te niatjereta werepe'ocã'wũ. Nipe'tise Õ'acũ mũsãrẽ wereduti'quere ne cã'rõacã ya'iotiwũ.

28 »Musã basu pe'e co'teya. Éfesopu tojaarã, ãpērã Espíritu Santu musārē co'tedutino'cārã quē'rārē co'teya. Ō'acũ macũ wērīse me'rã na quē'rã marī weronojōta cũ pō'rã nima. Tojo weerã narē oveja co'terã na yarã ovejare añurō co'terã weronojōta añurō co'teya. 29 Yũ'u wa'áca be'ro ãpērã nisoori masã a'tirāsama. Yaiwa ovejare ba'a'caro weronojō musã Jesure ējōpeomi'quere pe'ticã weesī'rīrāsama. 30 Musã tiro nirá quē'rã Jesure ējōpeorārē na bu'ese pe'ere sirutuato nirá nisoose wã'cārāsama. 31 Tojo weerã musã na nisoori nirá, añurō co'teya. Wãcũña. I'tia cũ'ma umucori, ñamirī nipe'tirã musã nirānucūrē utise me'rã bu'ewu.

32 »Ni'cārōacārē majã musārē co'teato nígũ yũ'u Ō'acūrē sērībosacũgũti. Cũ ye cjase quetire tu'orã, musã masīrãsa'a Ō'acũ masārē ma'isere. Cũ musārē tutuacã weegusami. Ō'acũ "Nipe'tirã yũ'u bese'cārārē añuse o'ogũti", nicu niwī. Cũ ní'caronojōta musārē o'ogusami. 33 Yũ'u ne uotiwu ãpērã ye niyerure, na ye su'tire. 34 Musã añurō masī'i. Yũ'u basu da'rasede wapa me'rã nipe'tise yũ'u, yũ'u me'rãcjārã uasenojōrē bocawu. 35 Yũ'u tojo wéegũ, ãpērārē weetamusere musārē i'owũ. Marī tojo da'ratjīarãta, pajasecũorārē weetamurōua'a. Wãcũña Jesú marī wiogu cũ ní'quere. "Apeyenojō o'ogu pe'e ñe'egũ nemorō e'catisami", nicu niwī Jesú, ni weretuwōwī Pablo Éfesocjārã Jesure ējōpeorārē su'ori nirārē.

36 A'tere tojo nitojanu'cō, Pablo na nipe'tirã me'rã ejaque'a, ñubuewī. 37 Ñubuetaja, na nipe'tirã utitjīarã, pūrō ma'ise me'rã cūrē paabu'a, we'eritituwōwã. 38 Na "Musã yũ'ure i'anemosome majã" nicã tu'o'cārã nitjīarã, pūrō bujawetirã tojawã. Be'ro cūrē peta yucusupu ba'pati tuusoowã.

21

Pablo Jerusalēpu wa'a'que ni'i

1 Éfesocjārã Jesure ējōpeorārē su'ori nirārē we'eritituo, yucusu a'medo'cawujopu mujāsājāa, wa'a wa'awu. Wa'a, diacjũ pē'a ejawu Cos wāmetiri macāpu. Topu cārī, ape numu yũ'ruawu Roda wāmetiri macāpu. Ti macārē yũ'ruaa, ejawu Pátara wāmetiri macāpu tja. 2 Toputa ũsã apewu me'rã Fenicia tiro wa'apjupu mujāsājāa, wa'a wa'awu. 3 Wa'a, Chipre nucūrōrē i'awã'cã, ti nucūrō cūpe pe'e tojawu. To yũ'ruaa, Siria di'tapure etawu. Eta, Tiro wāmetiri macāpu majāwũ. Topu tiwu da'rarã apeque na duredijocã, ũsã quē'rã tiwupu sãña'cārã dijaawu. 4 Topu

ũsã Jesure ějõpeorãrẽ bocaejawũ. Na me'rã ni'cã semana tojáníwũ. Na Espíritu Santu masĩse o'ono'cãrã Pablöre “Mũ'u Jerusalẽpu wa'aticã'ña mu'urẽ wějẽrĩ”, ni werewã. ⁵ Na tojo nimicã, ũsã “Ticuse numũrĩ tojarãti” nĩca be'ro wa'a wa'awũ tja. Ũsãrẽ nipe'tirã, na numosãnumia, na põ'rã ba'patitũowã petapu. Ũsã nipe'tirã nucũporopũ ejaque'a, Ō'acũrẽ ñubuewũ. ⁶ Ñubuetoja we'eriti, ũsã yucusũpu mujãsãjãwũ. Na pe'e quẽ'rã na ye wi'seripu tojaa wa'awã.

⁷ Ũsã Tiro wãmetiri macãpu ní'cãrã yu'rũaa, etawũ tja Tolemaida wãmetiri macãpu. Topũ Jesure ějõpeorãrẽ añuduti, ni'cã numũ na me'rã tojawũ. ⁸ Ape numũ yu'rũaa, etawũ tja Cesareapũre. Topũre eta, ũsã Felipe Ō'acũ ye queti werecusiagu ya wi'ipu cãrĩwũ. Cũ me'rã topũ tojacã'wũ. Felipe todũporo Jerusalẽpũre ãpẽrã seis me'rã ba'ase etiacju na besecũú'cũ niwĩ. ⁹ Cũ me'rã cũ põ'rã numia ba'paritirã numia marãpũsumũa moorã niwã. Na Ō'acũ cũ ucũ'quere wereturiari masã niwã.

¹⁰ Ũsã pejeti numũrĩ nĩca be'ro ni'cũ Judeacjũ Agabo wãmetigu etawĩ. Cũ Ō'acũ ucũ'quere wereturiari masũ niwĩ. ¹¹ Ũsã tiro eja, Pablo ya da ejerituri dare mii, cũ basu cũ ye omocãrĩ, cũ ye du'pocãrĩpu du'tewĩ. Du'tetoja, ũsãrẽ niwĩ:

—Espíritu Santu a'tiro niami yu'ure: “Mũ'u a'ti da me'rã du'te'caro weronojõ judío masã Jerusalẽpu a'ti da wiogũre du'terãsama. Na judío masã nitirãrẽ o'orãsama cũrẽ ña'arõ weedutirã”, niami Espíritu Santu, niwĩ Agabo.

¹² Cũ tojo nicã tu'orã, ũsã, ãpẽrã Cesareacjãrã Pablöre “Ne Jerusalẽpu wa'aticã'ña”, nimiwũ.

¹³ Cũ pe'e ũsãrẽ niwĩ:

—Musã ne utiticã'ña. Yu'ure tojo wéerã, uputu bujawetise o'orã wee'e. Na yu'ure du'tesĩ'rĩcã, yu'u narẽ “Du'teticã'ña”, nisome. Jerusalẽpu na yu'ure Jesú ye bu'iri wějẽsĩ'rĩcã, yu'u e'catise me'rã wěrĩgũti, niwĩ Pablo.

¹⁴ Ũsã cũrẽ de'ro cã'mota'amasĩti, Ō'acũ cũ de'ro uaro weeato nĩrã tojo du'ucã'wũ.

¹⁵ To be'ro ũsã, ũsã ye dure, Jerusalẽpu wa'a wa'awũ. ¹⁶ ãpẽrã pejetirã to Cesareacjãrã, Jesure ějõpeorã ũsãrẽ ba'patiwã'cãwã. Ni'cũ na me'rã Mnasõ wãmetigu yoacã Jesure ějõpeosetigu Chipre nucũrõcjũ niwĩ. Ũsã cũ ya wi'ipu Jerusalẽpũre cãrĩrã wa'awũ.

Pablo Jerusalẽpu Santiago, ãpẽrã Jesure ějõpeorã su'ori nĩrã me'rã ucũ'que ni'i

17 ʘsā Jerusalēpure etacā, ʘsārē Jesure ējōpeorā e'catise me'rā pōtērīwā. 18 ʘsā etāca numu ape numu pe'e Pablo Santiagore ī'agū wa'agu, ʘsā me'rā wa'awī. Topure nipe'tirā Jesure ējōpeorārē su'ori nirā cū me'rā niwā. 19 Pablo narē añudutitoja, judío masā nitirā tiropu nipe'tise Ō'acū cū me'rā wee'quere ni'cārē tenucū wereburōwī.

20 Narē tojo ni wérēca be'ro Ō'acūrē na e'catise o'owā. Be'ro Pablore niwā:

—Mu'u añurō masīsa'a. Pājārā waro judío masā Jesure ējōpeorā nima. Na Moisé cū duti'quere nipe'tirārē pūrō weedutirā weema. 21 Āpērā masā a'tiro ni ucjama mu'urē. “Mu'u judío masā nitirā ya di'tapu nīgū, judío masā topu nirārē Moisé duti'quere weedutitiaporo. Na pō'rā ō'rēcju yapa caserore yejecō'adutitiaporo. Tojo nicā marī judío masā weesetisenojō quē'rārē weedutitiaporo”, tojo ni ucjama āpērā mu'urē. 22 Na mu'u a'topu eja pu nise quetire tu'orā, nerērāsama. To pūrīcārē de'ro weesī'rīsari? 23 Mu'u a'tiro weecā, añubosa'a. ʘmua ba'paritirā nima a'tore. Na Ō'acūrē “Apeyenojō tojo weerāti”, nicārā niama. 24 Na me'rā mu'u Ō'acū wi'ipu wa'aya. Na Moisé duti'caronojōta weerā weema. Na ña'arō niseti'quere Ō'acū na me'rā añurō e'catidutirā ducayurā weema. Mu'u quē'rā na weronojōta weeya. Nipe'tise wa'icūrā na Ō'acūrē ʘjūamorōse wapare narē mu'u wapayebosaya. Mu'u tojo wéēca be'ro na poarire seecō'adutirāsama. Nipe'tirā judío masā mu'u tojo weecā, mu'urē queti “Tojo nima'acārā weepā”, nirāsama. “Cū quē'rā Moisé duti'quere añurō weegú nimi”, nirāsama.

25 »ʘsā sō'onícateropu Jesure ējōpeorā judío masā nitirārē papera dutiri pūrī ojatojawu na weeatjere. Wa'icu di'i āpērānojōrē Ō'acū mejētare ējōpeorā na wējē ʘjūamorō ñubuepeo'quere ba'adutitiwu. Nipe'tirā wa'icūrā ye díre, wa'icūrā na wāmuta ārēasure'cārānojōrē ba'adutitiwu. Āpērārē a'metārādutitiwu na numosānumia, na marāpusumua nitirārē, ni ojao'owu judío masā nitirārē, niwā Jesure ējōpeorā su'ori nirā Pablore.

26 Pablo pe'e “Jau”, niwī.

Tojo weegu sō'onícārā ba'paritirārē miaa, ape numu pe'e na ña'arō niseti'quere du'u ducayurā wa'arā Ō'acū wi'ipu wa'awā. Ti wi'i Ō'acū wi'ipu sājāa, Pablo pa'ire werecu niwī:

—Ni'cā semana du'sa'a ā'rā ña'arō niseti'quere du'u ducayuatjo. Nituri numurē na masānucū ovejare wējē o'orāsama Ō'acūrē, nicu niwī Pablo.

Pablöre Ô'acũ wi'i po'peapũ nigũrẽ ñe'e wijaa'que ni'i

²⁷ Na ña'arõ niseti'quere ducayu, na añurõ tu'ajaboro ãpẽrã judío masã Asiaccjãrã Pablöre cũ Ô'acũ wi'ipũ nicã ñ'acãrã niwã. Cũrẽ ñ'arã, ãpẽrã masã ti wi'ipũ nirãrẽ uarosãjãcã weecãrã niwã. Na cũrẽ ñe'ea, caricũcãrã niwã:

²⁸ —Ûsã acawererã, ãsãrẽ weetamurã a'tia. Ñ'rĩta nimi nipe'tiro marĩrẽ ña'arõ ucũse me'rã dojorẽcusiã'cũ. Cũ “Judío masã ña'a nima”, nicusiami. “Moisẽ cũ duti'que wapamarĩ'i”, nimi. A'ti wi'i Ô'acũ wi'i quẽ'rãrẽ “Ña'a ni'i”, ni bu'ecusiagũ weeami. Apeyema tja griego masãrẽ a'ti wi'ipũre miisãjãtiãpĩ. Judío masã nitirã griego masã a'ti wi'ipũre de'ro sãjãtita basiowe'e. Cũ a'tiro wéegũ, a'ti wi'ĩ ña'ase marĩrĩ wi'ire dojorẽgũ weepĩ, ni weresãcãrã niwã.

²⁹ Na todũporo Éfesocjũ judío masũ nitigũ Trófimo wãmetigure Pablo me'rã nicã ñ'acãrã niwã macãpũ. Tojo ñ'a'cãrã nitjãrã, na “Cũrẽ Ô'acũ wi'ipũ miisãjããpĩ”, ni wãcũcãrã nimiwã.

³⁰ Na tojo nicã tũ'orã, ti macãcãjãrã nipe'tirã uarosãjãwã. Tojo weerã sojaro me'rã na omasãjãa, Pablo tiropũ eja, cũrẽ ñe'e, Ô'acũ wi'ipũ nigũrẽ wejewijaawã te sope pũ'topũ. Be'ro maata ti wi'ĩ soperire añurõ bi'acã'wã cũ ti wi'ipũ du'ti sãjãrĩ nĩrã. ³¹ Na Pablöre wẽjẽrãtirãpũ weemiwã. Na wẽjẽsĩ'rĩrĩ cura ãpẽrã masã surara wiogũpũre wererã wa'acãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Nipe'tirã a'ti macã Jerusalécjãrãrẽ cumuca wa'aro weepũ, ni werecãrã niwã surara wiogũpũre. ³² Cũ te quẽtũre tũ'ogũ, cũ yarã surarare nerẽduti, ãpẽrã cũ me'rãcãjãrã wiorã quẽ'rãrẽ neo, omawã'cãticãrã niwã na tiropũ. Be'ro na tojo a'ticã ñ'arã, Pablöre paami'cãrã paadu'ucã'wã.

³³ Be'ro surara wiogũ Pablo pũ'topũ wa'a, cũ yarã surarare ñe'eduti, pũa da cõme dari me'rã dũ'tedutiwĩ. Tojo weetojaca be'ro masãrẽ “¿Noa niti ã'rĩ? ¿De'ro weeatĩ?” ni sãrĩtiña'wĩ.

³⁴ Cũ tojo nicã, masã pe'e apĩ mejẽcã, ãpẽrã quẽ'rã mejẽcã no'o ñaro caricũma'acã'wã. Tojo weegũ surara wiogũ pe'e ne diacjũ tũ'oejatiwĩ. Tojo tũ'oti, cũ yarã surarare miadutiwĩ na surara nĩrĩ wi'ipũ. ³⁵⁻³⁶ Na topũ cũrẽ miacã, pãjãrã masã narẽ sirutuã. Sirutu, pũrõ caricũwã:

—Cũrẽ wẽjẽña, niwã. Tojo weerã surara na ya wi'ĩ sope pũ'to mũjãrõtiro ejarã, masã “Cũrẽ wẽjẽña” nicã tũ'orã, surara Pablöre miiwãamũjãwã.

Pablo surara wiogũ me'rã cũ ucũ'que ni'i

³⁷ Ti wi'ipũ eja, cũrẽ o'osõrõrãtirã weeri cura Pablo surara wiogũre griego ye me'rã “Yũ'u mũ'u me'rã ucũsĩ'rĩsa'a”, nicũ niwĩ. Cũ ucũcã tũ'ogũ, surara wiogũ pe'e “¿Mũ'u

griego yere masīti? ³⁸ ¿To pūrīcārē cārũ sō'onícũ Egip-
toꝝũ masārē neocũu weetjāgũ, romano masã wiorã
me'rã a'mewējē'cũ mejēta niti? Pājārã wējērī masārē
ba'paritisetiri mil ní'cārārē cũ yucũ marīrõpũ miacũ niwī.
¿Mũ'ũ cũ mejēta niti?" ni sērītiña'cũ niwī Pablore.

³⁹ Pablo cūrē yũ'ticũ niwī:

—Niwe'e. Yũ'ũ judío masũ, Tarso wāmetiri macāꝝũ ni'i.
Tarso mejõ nirī macã mejēta ni'i Cilicia di'tapũre. Yũ'ũ ã'rã
masã me'rã ucũsī'rīsa'a, nicũ niwī.

⁴⁰ Cũ tojo nicã tũ'ogũ, surara wiogũ "Jaũ. Ucũña", ni
yũ'ticũ niwī. Tojo weegũ Pablo mujārõpũ nu'cũgũta, omocã
me'rã masārē di'tamarīdutiwī. Na di'tamarīcã ĩ'a, Pablo
masārē na ye hebreo ye me'rã ucũwī.

22

¹ —Yũ'ũ acawererã, yũ'ũre tũ'oya. Yũ'ũ masārē yé cjasere
weregũti masã yũ'ũre "Bu'iri moomi" niato níꝝũ, niwī.

² Be'ro Pablo na ye hebreo me'rã ucũcã tũ'orã, nemorõ
di'tamarīawã. Pablo narē niwī:

³ —Yũ'ũ judío masũ ni'i. Cilicia di'tacjũ, ni'cã macã Tarso
wāmetiri macãpũ bajuawũ. A'ti macã Jerusalēpũ añurõ
masãtu'ajanũ'cõwũ. Yũ'ũre bu'e'cũ Gamalie niwī. Moisé
marī ñecũsumuarē duti'quere nipe'tisere bu'epe'ocã'wũ.
Masã a'tocaterore Ō'acũ cũ duti'quere weesetironojõta
yũ'ũ quē'rã añurõ tojota weewũ. ⁴ Yũ'ũ todũporopũre
Jesure ãjõpeorãrē ña'arõ weecũcãti. Ejeripõ'rã añucãti
téé no'o ãpērãrē wējẽtu'ajanũ'cõgũpũ. Ũmũa, numiarē
ñe'e, narē bu'iri da'reri wi'ipũ sõrõmujãdutiãti. ⁵ Pa'ia
wiogũ, nipe'tirã judío masã wiorã "Tojota weewī cũ",
ni masĩsama. Náta yũ'ũre papera apobosatjĩarã o'õwã
Damascõjãrã judío masã marī acawererãrē. Yũ'ũ ti pũrī
me'rã Damascõjãrã Jesure ãjõpeorãrē ñe'egũ wa'amiwũ.
A'ti macã Jerusalēpũ narē miiti, bu'iri da'regũti níꝝũ, tojo
weemiwũ.

Pablo cũ dũcayuse quetire masārē were'que ni'i

⁶ »Damascõpũ yũ'ũ ejaꝝti weeri cura dajaritero nicã
wãcũña marīrõ u'mũsepũ bũpo ya'baro weronojõ yũ'ũ tiro
asistedijati bo'reyua wa'awũ. ⁷ Tojo wa'acã, yũ'ũ nucũcãpũ
bũrũque'a wa'acãti. To be'roacã ni'cũ yũ'ũre ucũcã tũ'owũ.
"Saulo, ¿de'ro weegũ yũ'ũre ña'arõ weegũ weeti?" niwī.

⁸ »Tere tũ'o, yũ'ũ cūrē yũ'tiwũ: "¿Noa niti mũ'ũ?" niwũ.

»Cũ pe'e "Yũ'ũ Jesús, Nazarecjũ, mũ'ũ ña'arõ weesĩrĩ
wapagũ ni'i", niwī. ⁹ Yũ'ũ me'rã wa'a'cãrã quē'rã te
asistesere ĩ'acãrã niwã. Tere ĩ'arã, uũa wa'acãrã niwã.

Yũ'ure cũ ucũ'que pe'ere tu'oticārã niwã. ¹⁰ Jesú tojo nicã tu'o, "Yũ'u wiogu ¿de'ro weegusari?" ni sērĩtiña'wũ cũrẽ.

»Cũ yũ'ure yũ'tiwĩ: "Wã'cãnu'cãña. Wa'aya Damascopũ. Topũ mu'urẽ ni'cũ weregusami nipe'tise yũ'u mu'urẽ weedutiatjere", nío'owĩ. ¹¹ Yũ'ure cũ asiste'que ne caperi bajuticã weecãti. Tojo weerã yũ'u me'rãcjãrã Damascopũ su'ori wa'arã, yũ'ure tũawã'cãwã.

¹² »Ti macãpũre ni'cũ Ananía wãmetigu, Moisé duti'quere weenu'cũrĩ masũ niwĩ. Nipe'tirã judío masã Damascopũ nirã cũrẽ "Añugũ nimi", ni ĩ'awã. ¹³ Yũ'u ti macãpũ etãca be'roacã Ananía yũ'ure ĩ'agũ ejawĩ. Cũ yũ'ure niwĩ: "Saulo, mu'u apaturi ĩ'agũsa'a tja." Cũ tojo nirĩ curata yũ'u apaturi ĩ'acãti tja. Tojo wa'acã, cũrẽ ĩ'awũ yũ'u tiro nu'cũgũrẽ.

¹⁴ »Be'ro yũ'ure niwĩ: "Õ'acũ marĩ ñecũsumua ĩjõpeo'cu duporopũ mu'urẽ besecu niwĩ. Õ'acũ cũ uaro mu'urẽ masĩato ni, cũucu niwĩ. Tojo nicã cũ macũ Jesú ña'ase moogũrẽ ĩ'a, cũ ucũsere tu'oato nígũ cũucu niwĩ. ¹⁵ Nipe'tirãrẽ nipe'tiropũ mu'u ĩ'a'quere, mu'u tu'o'quere Jesú ye quetire mu'u werescusiagu wa'agusa'a. ¹⁶ ¿Ñe'enojõ pe'e basioweti mu'urẽ? Basio'o pũrĩcã. Wãmeyedutiya. 'Yũ'u Jesure ĩjõpeo'o, yũ'u ña'arõ wee'quere acobojoya', ni sērĩña Õ'acũrẽ", niwĩ yũ'ure Ananía.

Pablo judío masã nitirã tiropũ Õ'acũ cũrẽ wa'aduti'quere were'que ni'i

¹⁷ »Tojo wa'áca be'ro yũ'u Damascopũ ni'cu tojãtiwũ a'ti macã Jerusalẽpũ. Tojata, ñubuegu wa'awũ Õ'acũ wi'ipũ. ¹⁸ Yũ'u ñubueri cura cãrĩtimigũ quẽ'ese weronojõ Jesure ĩ'acãti. Jesú yũ'ure niwĩ: "Quero a'ti macã Jerusalẽrẽ wijayá. A'ti macãcjãrã yé quetire mu'u weresijacã, ne ĩjõpeosome", niwĩ.

¹⁹ »Yũ'u tere tu'o, cũrẽ niwũ: "Yũ'u wiogu, na añurõ masĩsama yé cjasere. Nipe'tise judío masã na nerẽse wi'serinũcũ mu'urẽ ĩjõpeorãrẽ a'masãjãa, narẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipũ cũu, paapecũuwũ. ²⁰ Esteba mu'u ye queti were'cure na wẽjẽrĩ curare yũ'u quẽ'rã topũta ĩ'anu'cũwũ. Na ye su'ti bu'icjasere co'tebosawũ. 'Añurõ wéerã, tojo weebata'ma', ni wãcũsetinu'cũwũ", ni werewũ Jesure.

²¹ »Jesú yũ'ure niwĩ: "Wa'aya. Yũ'u aperopũ yoaropũ o'ógũti wee'e mu'urẽ judío masã nitirã tiropũ", niwĩ.

²² A'tota Pablo ucũsere tu'otũowã. Cũ "Yũ'ure 'Judío masã nitirã tiropũ wa'aya' niwĩ" nicã tu'orã, upũtu caricũwã:

—Cūrē wējēña, ni caricūwã. ²³ Caricūnemo, na uasere ĩ'orã, na ye su'ti bu'icjasere doqueomujã, di'ta marãrĩrē ōrē wēestequemorōmujãwã.

Pablo surara tiropu weeseti'que ni'i

²⁴ Na tojo weecã ĩ'agũ, surara wiogu Pablora o'osōrōcã'dutiwĩ na ya wi'i po'peapu. Sōrōtojanu'cō, “¿De'ro weerã tocã'rō caricūti?” ni masĩsĩ'rĩgũ Pablora tãrãgūtigu du'teduticu niwĩ. ²⁵ Na du'teca be'ro Pablo surara wiogu to co'tegure nicu niwĩ:

—¿Musã romano masãrē bu'iri besemu'tãtimirã, tãrãta basioti? Basiotisa'a. Romano masãrē dutise tojo weedutitisa'a, nicu niwĩ.

²⁶ Cũ tojo nicã tu'ogu, surara cūrē dutibutiagu pe'ere weregu wa'acũ niwĩ:

—Mu'u añurō weepa sĩ'irē. Romano masũta niami cũ, nicu niwĩ cũ wiogupare.

²⁷ Cũ tojo nicã, surara wiogu Pablo tiropu wa'a, cūrē “¿Nirōta romano masũ niti?” ni sērĩtiña'cu niwĩ.

Pablo yu'ticu niwĩ:

—Eu, romano masũta ni'i, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, ²⁸ surara wiogu pe'e nicu niwĩ:

—Yu'ua niyeru pajiro wapayewu romano masũ nisere sãjãgūtigu, nicu niwĩ.

Pablo pe'e “Yu'u pũrĩcã maata wĩ'magũputa bajua'cu niwũ romano masũ nisere”, nicu niwĩ.

²⁹ Cũ tojo nicã, cūrē tãrãbo'cãrã uiwijaa wa'acãrã niwã. Na surara wiogu quẽ'rã “Romano masãrē du'tedutiasu” nitĩagũ, uia wa'acũ niwĩ.

Pablo judío masã wiorã tiropu cũ ni'que ni'i

³⁰ Surara wiogu ape numu pe'e ¿de'ro weerã cūrē weresãpari? ni masĩsĩ'rĩgũ, pa'ia wiorã, ãpērã nipe'tirã judío masã wiorãrē nerēduticu niwĩ. Tojo weegu Pablora na du'te'que cōme darire pãa, na wiorã tiropu pijiwã'cãcu niwĩ.

23

¹ Pablo wiorãrē ĩ'agũta ĩ'a, narē nicu niwĩ:

—Nipe'tiro yu'u catiro pōtēorō Ō'acũ cũ ĩ'orōpu nipe'tise cũ uaro weenu'cũcã'a. Tojo weegu yu'u wãcũque'tiro marĩrō nicã'a, nicu niwĩ.

² Cũ tojo nicã tu'ogu, Ananía pa'ia wiogu Pablo tiro nu'cũrãrē cũ ucũsere tu'osĩ'rĩtigu, useropu paaduticu niwĩ.

³ Tojo weecã ĩ'agũ, Pablo Ananíarē nicu niwĩ:

—Mu'u weeta'sasepijagu ni'i. Ō'acũ mu'urē bu'iri da'regusami. Mu'u Moisé duti'que me'rã yu'ure queoro

beseḡu wee'e ¿nimiti? Mu'u tojo weemigũta, ãpẽrãrẽ yu'ure paadutigu, queoro weewe'e. Moisé cũ duti'quere yu'runu'cãḡũ wee'e, nicu niwĩ Pablo cũrẽ.

⁴ Cũrẽ tojo nicã, cũ tiro nu'cũrã pe'e Pablöre nicãrã niwã:

—A'tiro ña'arõ ucũticã'rõna'a pa'ia wiogũ Õ'acũ bese'cũre, nicãrã niwã.

⁵ Tere tu'ogũ, Pablo narẽ nicu niwĩ:

—Acawererã, cũ pa'ia wiogũ nisere yu'u masĩtiasu. Masĩḡũ pũrĩcã, tojo nitiboapã. Õ'acũ ojãca pũrĩpu a'tiro ni ojano'caro niwũ: “Macã wiogũre ña'arõ ucũco'teticã'ña”, niwũ, nicu niwĩ Pablo.

⁶ Topu nirã puu curua nicãrã niwã. Saduceo masã, fariseo masã nicãrã niwã. Narẽ ï'agũ, uputu caricũbocure ucũcu niwĩ:

—Acawererã, yu'u quẽ'rã fariseo curuacjũta ni'i. Yu'u pacu quẽ'rã cũta nimi. Masã wẽrĩ'cãrã be'ropu masãsere yu'u ãjõpeo'o. Tereta yu'ure ni'cãrõacãrẽ beserã weema, nicu niwĩ.

⁷ Cũ tojo nicã, maata fariseo masã saduceo masã me'rã na basu wẽrĩ'cãrãpu masãse cjasere a'merĩ du'sasocãrã niwã. Tojo weerã na nerẽrĩ wi'iputa ni'cãrõ me'rã nise-timi'cãrã a'merĩ ducawatia wa'acãrã niwã. ⁸ Saduceo masã “Masã wẽrĩ'cãrãpu masãsome. Õ'acũrẽ wereco'terã, wãtĩa quẽ'rã marĩma”, ni ãjõpeocãrã niwã. Fariseo masã pe'e a'tiro ãjõpeocãrã niwã: “Masã wẽrĩ'cãrãpu masãrãsama. Õ'acũrẽ wereco'terã, wãtĩa quẽ'rã nima”, ni ãjõpeocãrã niwã. A'te ãjõpeose me'rã du'sasocãrã niwã. ⁹ Na uputu caricũ, ni'cãrẽrã Moisé duti'quere bu'eri masã fariseo curuacjãrã wã'cãnu'cã, nicãrã niwã:

—Ã'rĩrẽ ne bu'iri ña'ase bocawe'e. Apetero weegu Õ'acũrẽ wereco'tegu ucũḡũ ucũapĩ Damasco wa'ari ma'apu. Tojo weerã marĩ Õ'acũrẽ yu'runu'cãbosa'a nĩrã, cũrẽ mejẽcã niticã'rã.

¹⁰ Na uputu caricũ du'sasocã ï'agũ, surara wiogũ Pablöre wẽjẽrĩ ni uigu, cũ yarã surarare nicu niwĩ:

—Pablo tiropu wa'a, cũrẽ pijiwã'cãña marĩ nirĩ wi'ipu, nicu niwĩ.

¹¹ Ape numu ñamipu Jesú Pablo tiropu bajua, cũrẽ ucũcu niwĩ:

—Mu'u wãcũtutuaya. A'ti macãpu yé quetire ucũ'caronojõta Romapu wa'agu quẽ'rã, tojota ucũña, nicu niwĩ.

Judío masã Pablöre wẽjẽsĩ'rĩmi'que ni'i

¹² Cũ tojo níca ñami ape nũmũ ãpẽrã judío masã ya'yioropũ Pablöre wějẽrã nírá, nerẽ apoyucãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ni'cãcã me'rã Pablöre wějẽtimirã, ne cã'rõacã ba'ati, sĩ'rĩti weerã. Cũrẽ wějẽtojarãpũ ba'a, sĩ'rĩrã. Wějẽtimirã, ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'reato, ni apoyucãrã niwã. ¹³ Tojo ucũrã cuarenta yũ'rũoro nicãrã niwã. ¹⁴ Na tojo ni ucũ apóca be'ro pa'ia wiorã, ãpẽrã judío masã bucũrã tiropũ wa'a, narẽ nicãrã niwã:

—“Ûsã Pablöre wějẽtimirã, ne ba'ati, sĩ'rĩti weerãti”, ni apoyuapũ. “Ûsã cũrẽ wějẽtimirã ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ ùsãrẽ bu'iri da'regũsami”, niapũ. ¹⁵ Mũsã, mũsã me'rãcjãrã wiorã me'rã queti o'óya surara wiogũpũre. Ñamiacã Pablöre mũsã tiropũ miitidutiya. “Ûsã cũ ye quetire du'pocãpũta añurõ masĩsĩ'rĩsa'a”, ni queti o'óya, nisoodutio'ocãrã nimiwã.

—Cũ a'topũre etasome. Ûsã cũrẽ wějẽrãti nírá, ma'apũ yucuerãti, ni werecãrã niwã wiorãrẽ. Wiorã na tojo nicã tũ'orã, “Jau”, nicãrã niwã.

¹⁶ Pablo páacjũ na tojo wějẽsĩ'rĩse quetire tũ'ogũ, surara na nirĩ wi'ipũ wa'a, Pablo tiropũ eja, werecu niwĩ.

¹⁷ Pablo pe'e cũ werecã tũ'ogũ, ni'cũ surara wiogũre pijio, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Ã'rĩ ma'mũrẽ mũ'ũ wiogũ tiropũ pijiwã'cãña. Apeyenojõ werese cũoapũ, nicũ niwĩ.

¹⁸ Cũ tojo nicã, cũrẽ surara wiogũ tiropũ miaa, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Pablo marĩ bu'iri da'reri wi'ipũ cũogũ yũ'ure pijitjãgũ, ã'rĩrẽ mũ'ũ tiropũ o'oámi. Apeyenojõ weregũtigũ weeapũ mũ'ũrẽ, nicũ niwĩ.

¹⁹ Tojo weegũ surara wiogũ cũrẽ tũawã'cã, masã na tũ'otioropũ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Ñe'enojõ werese cũomiti mũ'ũ? nicũ niwĩ.

²⁰ Ma'mũ pe'e cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Judío masã wiorã Pablo yũ'ũ pacopánũmũrẽ ñamiacã na tiropũ miadutirãsama mũ'ũrẽ. “Ûsã cũ ye cjasere du'pocãpũta añurõ masĩsĩ'rĩsa'a” nita'sarãsama. ²¹ Na tojo nicã, ãjõpeoticã'ña. Cuarenta yũ'rũoro masã Pablöre yucuerã ma'apũ du'tinu'cũrãsama. “Ni'cãrõacãrẽ ùsã Pablöre wějẽtimirã, ne ba'ati, sĩ'rĩti weerãti. Cũrẽ wějẽtojarãpũ ba'a, sĩ'rĩrãti”, niama. “Wějẽtimirã, ùsã ba'a, sĩ'rĩcãma, Õ'acũ ùsãrẽ bu'iri da'regũsami”, niama. Añurõ apope'otojacãrã niama na weeatjere. Tojo weerã na ni'cãrõacãrẽ mũ'ũ “Jau” nise dia'cũrẽ yucuerã weeama, nicũ niwĩ.

22 Cũ tojo níca be'ro surara wiogu pe'e cūrē we'eritigu, a'tiro nicu niwĩ:

—“Pablöre wējēsī'rīse quetire weregu ejaḡu surara wiogupure” ne āpērārē wereticā'ña, nío'ocu niwĩ.

Surara wiogu Pablöre Féli tiropu o'ó'que ni'i

23 Pablo páácjũ wa'aca be'ro surara wiogu cũ docacjārã puarārē pijiocu niwĩ.

—Mũsã yarã surarare were, apoyudutiya. Na ni'cãcã ñami nueve nicã Cesareapũ Pablöre miarāsama. A'tiro wa'arāsama. Doscientos surara dũ'pocã me'rã wa'ato. Setenta cabayua me'rã pesawã'cãto. Doscientos ñosẽse pĩrĩ me'rã wa'ato. 24 Pablo cũ pesajã cabayua quē'rārē apoyudutiya. Ne apeyenojõ mejēcã wa'aro marĩrõ Féli, Judea wiogu tiropũ miaña, nicu niwĩ surara wiogu cũ docacjārãrē.

25 Be'ro narē cũ tojo níca be'ro papera ni'cã pũrĩ ojao'ocu niwĩ Félire. A'tiro ni ojano'caro niwũ ti pũrĩpũre:

26 “Yũ'ũ Claudio Lisia, mũ'ũ Féli Judea di'ta wiogũre añuduti'i. 27 Judío masã ã'rĩ Pablöre ñe'e, wējēsī'rĩmicārã niama. Be'ro ‘Cũ romano masũ nimi’ nicã tu'ogu, yũ'ũ, yarã surara me'rã wĩorēgũ ejawũ na wējēbo'cũre. 28 ‘¿Ñe'enojõ bu'iri cūrē weresãpari?’ ni masĩsĩ'rĩgũ, judío masã wiorã tiropũ cūrē miawũ. 29 Na cūrē na ējõpeosetise ye bu'iri weresãcārã niwã. Ne cūrē te ye bu'iri wējērõũa'a, bu'iri da'reri wi'ipu quē'rã sõrõrõũa'a nisenojõrē bu'iri bocatisa'a. 30 Āpērã judío masã cūrē wējērãti nise quetire tu'ogu, cūrē wējēbosama ni wãcũgũ, yũ'ũ mũ'ũ tiropũre ã'rĩrē o'ó'o. ‘Cūrē a'topũ weresã'cārã mũ'ũ tiropũta wa'a, mũ'ũrē weresãrã wa'ato', niwũ narē. Tocã'rõta ni'i”, ni ojao'ocu niwĩ surara wiogu Félipũre.

31 Surara cũ duti'caronojõta ti ñami Pablöre miacārã niwã Antípatri wãmetiri macãpũ. 32 Topũ cãrĩ, ape numu pe'e surara dũ'pocã me'rã wa'a'cãrã totã majãmitojati a'titicārã niwã Jerusalēpũ na ya wi'ipũta tja. Cabayua me'rã wa'a'cãrã dia'cũ Pablo me'rã yũ'rũacãrã niwã Cesareapũre. 33 Na Cesareapũ eta, surara wiogu ojao'oca pũrĩrē wiacārã niwã Félire. Cũ tiropũta Pablo quē'rārē cũucārã niwã. 34 Féli ti pũrĩrē bu'etojanũ'cõ, Pablöre “¿No'ocjũpũ niti mũ'ũ?” ni sērĩtiña'cu niwĩ. Cũ “Cilicia di'tacjũ ni'i” nicã tu'ogu, 35 Féli “Mũ'ũrē weresã'cārã yũ'ũ tiropũ etacã, mũ'ũ ye ucũsere tu'oguti”, nicu niwĩ.

Be'ro Pablöre surarare co'tedutigũ cũucũ niwĩ Herode cũ weedutica wi'ipũ.

24

Pablöre Féli tiropu weresã'que ni'i

¹ Ni'cãmocuse nãmurĩ yu'ruca be'ro pa'ia wiogu Ananía, ãpērã judío masã bũcũrã, apĩ masãrẽ weresã'cãrãrẽ ucũbosagu Tértulo wãmetigu Cesareapure wa'acãrã niwã. Wa'a, Féli tiropu Pablöre weresãcãrã niwã. ² Tojo weecã, Féli Pablöre pijiocu niwĩ. Pablo na tiropu ejaçã, Tértulo cãrẽ weresãwã'cõcu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Ûsã wiogu, añu pũrĩcã mu'u dutise. Mu'u masise me'rã añurõ dutimasĩ'i. Tojo weerã ùsã a'mequẽse moo'o. Añupũrĩrõ nime'rĩcã'a. Te mu'u da'rase me'rã a'ti di'tacjãrãrẽ añurõ weetamugũ wee'e. ³ Tojo mu'u weeyucã, mu'urẽ nipe'tirocjãrãpu e'catise o'oma. ⁴ Mu'urẽ yu'u yoacã ucũdojasĩ'rĩtisa'a. Tojo weegu yu'u cã'rõ ucũquejosere tu'oya.

⁵ »Ã'rĩ caribosebucũ nimi. Cũ nipe'tiro a'ti turipure judío masãrẽ uarosãjãcã weesijagu weemi. Apeyema tja Jesú Nazarecjũrẽ ãjõpeosetirã curuacjũ wiogu nimi. ⁶ Cũ judío masã nitirãrẽ pijisãjãasĩ'rĩgũ, Õ'acũ wi'ire dojorẽsĩ'rĩmicu niwĩ. Ûsã judío masãrẽ dutise tojo weedutiwe'e. Tojo weerã ùsã cãrẽ bu'iri ñe'ewã. Ûsã judío masãrẽ besewuaronojõta cãrẽ besesĩ'rĩmiwã. ⁷ Ûsã tojo weesĩ'rĩcã, Claudio Lisia surara wiogu ùsã tiro a'ti, ùsãrẽ tutuaro me'rã ã'mawã'cã wa'awĩ. ⁸ Ûsãrẽ a'tiro niwĩ: “Mũsã Pablöre weresãsĩ'rĩrã, mũsã a'ti di'ta wiogu Félipure weresãrã wa'aya. Féli, mu'u basuta cãrẽ sãrĩtiña'rẽ. Ûsã diacjũ nise me'rãta cãrẽ weresãrã wee'e”, nicu niwĩ Tértulo Félire.

⁹ Judío masã topu nirã quẽ'rã “Tértulo diacjũta ucũmi”, nicãrã niwã.

Pablo Féli tiropu ucũ'que ni'i

¹⁰ Be'ro Féli Pablöre ucũdutigu omocã me'rã weequocũ niwĩ. Tojo weegu Pablo ucũcu niwĩ:

—Mu'u yoacã a'ti di'tapure dutigu niyucã, yu'u mu'urẽ masĩ'i. Tojo weegu yu'u mu'upure e'catise me'rã wereguti yé cjasere. ¹¹ Doce nãmurĩta yu'ru'u Õ'acũrẽ ãjõpeogu a'tigu yu'u Jerusalẽpu etãca be'ro. Mu'u basuta ãpãrãrẽ yu'u ¿diacjũta ucũmiti? nígũ, sãrĩtiña'rẽgu. ¹² Yu'u ti macãpu nicã, ãpãrã me'rã Õ'acũ wi'ipũ, judío masã na nerẽse wi'seripũ, no'o macã decopu yu'u du'sasocã, ãpãrã masãrẽ yu'u uarosãjãcã weecã, ne ni'cãti bocaejatiwã. ¹³ Æ'rã na weresã'que diacjũta “Te ye bu'iri ni'i”, ni i'ota basiowe'e.

¹⁴ »A'te pũrĩcãrẽ diacjũta wereguti. Yu'u ñecũsumua na Õ'acũrẽ ãjõpeoseti'caronojõta yu'u quẽ'rã ãjõpeo'o. Tojo

weegu yu'u Jesure ějōpeo'o. Ā'rā pe'e tereta "Jesure ějōpeose ña'a ni'i, diacjũ niwe'e", nirā weema. Yu'u quē'rā nipe'tise Moisé cū oja'que, Ō'acũ ye queti weremu'tārī masā na oja'quere ějōpeo'o. ¹⁵ Masā añurā, ña'arā wērī'cārāpu masārāsama nise quē'rārē ā'rā weronojōta yucue'e. ¹⁶ Tojo weegu Ō'acũ ĭ'orōpu yu'u tutuaro pōtēorō añurō weesī'rīsa'a. Masā na ĭ'orōpu quē'rārē tojota weesī'rīsa'a.

¹⁷ »Yu'u peje cū'marī be'ro apeye di'tapu bu'esija'cu Jerusalēpure dajawu. Judío masā pajasecuorā nirārē niyeru o'ogu a'tiwu. Tojo nicā Ō'acūrē ñubuepeogu apeyenojō o'ogu a'tiwu. ¹⁸ Yu'u a'tere tojo weeri cura Asiacjārā judío masā etapejawā yu'u Ō'acũ wi'ipu nigūrē. Ūsā judío masā weesetironojōpuma yu'u ña'arō niseti'quere ducayucā ĭ'awā. Titare yu'u me'rā pejetirācā masā niwā. Ne narē uarosājācā weetiwu. ¹⁹ Yu'u Ō'acũ wi'ipu nicā ĭ'a'cārā, na pūrīcā bu'iri cuomi nīrā, mu'u tiro weresārā a'tiroma'a. ²⁰ Na a'titicāma, ā'rā mu'u tiro nīrā cārū wiorā tiropu yu'u nicā, na bu'iri boca'quere weresāto. ²¹ Yu'u a'te pūrīcārē nicāti. Yu'u uputu ucūtuturo me'rā narē niwū: " 'Masā wērī'cārāpu masārāsama' ni, yu'u ějōpeose ye bu'iri musā ni'cācā yu'ure beserā wee'e", niwū, nicu niwī Pablo Félire.

²² Cū tojo nīca be'ro Féli Jesure ějōpeorā na weesetisere añurō masīgũ niyugu, "Tocā'rōta tu'oguti. Be'ro Lisia surara wioгу cū etacāpu, yu'u mu'urē beseguti", nicu niwī.

²³ Tojo weegu Féli surarare co'teduticu niwī Pablora tja.

—Añurō weeya cūrē. A'ti wi'ipu cū sijasī'rīcā, āpērā cū me'rācārā cūrē weetamusī'rīcā, cā'mota'aticā'ña, ni, duticu niwī Féli cū yagu surarare.

²⁴ Pejeti numurī yu'rūca be'ro Féli, cū numo judío masō Drusila me'rā wa'acārā niwā tja Pablo nīrī wi'ipu. Topu etagu, surarare pijiduticu niwī Pablora. Pablo cū tiropu etacā ĭ'agū, "Wereya Jesure ějōpeosenojō cjasere", nicu niwī. ²⁵ Pablo a'tere werecu niwī cūrē:

—Ō'acũ marīrē cū duti'quere añurō weesetiduticu niwī. Ō'acũ "Musā basu ña'arō weesī'rīrā, weeticā'ña, wācūtutuaya", nicu niwī. Be'ropu besegusami Ō'acũ marī weeseti'quere, nicu niwī.

Pablo cū a'tere nicā tu'ogu, Féli tu'omarīa wa'acu niwī. Tojo weegu Pablora "Wijaagusa'a. Apetero no'o apeyenojō weese móogū, mu'urē pijioguti tja mu'u ucūsere tu'oacju", nicu niwī.

²⁶ Féli cūrē niyeru wapayecā uagu, pijio ucūmujācu nimiwī. Cū niyeru wapayeca be'ro bu'iripu nigūrē

du'uwĩrõgũti nígũ, tojo weecu nimiwĩ. Pablo pe'e cūrē ne wapayeticu niwĩ.

²⁷ Be'ro pua cū'ma be'ro Féli wiogu nisere wijacā'cu niwĩ. Cū ducayuro sājācu niwĩ tja Porcio Festo wāmetigu. Féli cū wiogu nisere wijagu, judío masā me'rā añurõ tojasĩ'rīgũ Pablöre bu'iri da'reri wi'ip̄ta cūcā'cu niwĩ.

25

Festo tiropu Pablo ucū'que ni'i

¹ I'tia numu cū wiogu nise sājāca be'ro Festo Cesareapu ní'cu Jerusalēpu wa'acu niwĩ. ² Cū topu ejacā, pa'ia wiorā, āpērā judío masā wiorā apaturi Pablöre weresārā wa'acārā niwā cūp̄re tja. Pablo pe'e Cesareapu nicu niwĩ. ³ Pablöre wējēatjere apoyotocārā niwā. Tojo weerā Festore uputu tutuaro me'rā Pablöre miaduticārā niwā Jerusalēpu. "Festo cū Pablöre uócāma, cū ma'apu a'tigureta wējēcō'arāti", nicārā nimiwā. ⁴ Na tojo nicā, Festo pe'e "Cū Cesarea bu'iri da'reri wi'ip̄ta nitojami. Yu'u basu maata tojaagusa'a tja top̄re. ⁵ No'o āpērā musā wiorā apeyenojō bu'iri cuomi nisere cuorā, yu'u me'rāta wa'a weetjārā, weresārā wa'aya top̄ta", nicu niwĩ.

⁶ Be'ro Festo Jerusalēp̄re ocho o diez numurĩ ni, da-jatojaa wa'acu niwĩ Cesareap̄re. Cū dajāca numu ape numu pe'e masārē na besewuaropu wa'acu niwĩ. Topu eja, Pablöre pijiduticu niwĩ. ⁷ Pablo topu sājāejacā, Jerusalēcjārā judío masā Festo me'rā wa'a'cārā Pablo p̄to wa'acārā niwā. Wa'a, cū weeti'quep̄reta ña'abutiase weresācārā niwā. ¿Na weresā'que diacjũ niti? ne basiot-icaro niwũ.

⁸ Na tojo nica be'ro Pablo pe'e "Judío masārē duti'quere ña'arō ucūtiwu. Ō'acū wi'i pajiri wi'ire dojorētiwu. Romano masā wiogure ne cārōacā yu'rūnu'cātiwu", nicu niwĩ.

⁹ Festo cū quē'rā tja judío masā me'rā añurõ tojasĩ'rīgũ, Pablöre "¿Mu'u Jerusalēpu wa'asĩ'rīsari, yu'u topu mu'u ye cjasere besecā?" ni sērĩtiña'cu niwĩ.

¹⁰ Pablo cūrē yu'ticu niwĩ:

—Yu'u a'to besewuaropu romano masā wiogu tiropu ni'i. A'top̄ta yu'ure beserua'a. Yu'u judío masārē ne cārōacā ña'arō weetiwu. Mu'u a'tere añurõ masĩsa'a. ¹¹ Yu'u ña'ase wee'que ye bu'iri "Cūrē wējērõua'a" nicā pūricārē, ne "Yu'ure wējēticā'ña", nitibosa'a. Na yu'ure weresā'que diacjũ niticāma, ne ni'cū yu'ure sōjā judío masāp̄re bu'iri da'redutita basiowe'e. Tojo weegu diacjũta Romapu nigũ,

romano masã wiogu waropu yu'ure besecã uasa'a, nicu niwĩ Pablo Festore.

¹² Be'ro Festo cũ me'rãcjãrã werecasari masã me'rã ucũtoja, Pablöre pijiocu niwĩ:

—Mu'u romano masã wiogu waropure beserouapu. To pũrĩcãrẽ mu'u cũ tiroputa besedutigu wa'agusa'a, nicu niwĩ Festo.

Festo Agripare Pablo ye quetire were'que ni'i

¹³ Pejeti numurĩ Festo Pablöre ucũca be'ro Judea di'ta wiogu waro Agripa wãmetigu cũ ma'mio Berenice me'rã wa'acãrã niwã Cesareapure. Na Festore cũ wiogu nise sãjãca be'ro añudutirã wa'arã weecãrã niwã. ¹⁴ Na topu peje numurĩ niyucã, Festo Agripare werecu niwĩ Pablo ye cjasere. A'tiro nicu niwĩ:

—A'to ni'cũ masũ niami bu'iri da'reri wi'ipu Féli cũ wiogu nise wijagu du'uwĩrõti'cu. ¹⁵ Yu'u Jerusalẽpu ejacã, pa'ia wiorã, ãpẽrã judío masã bucũrã Pablöre wẽjẽato nĩrã, yu'upure weresãwã. ¹⁶ Yu'u narẽ yu'tiwu: “Ësã romano masã a'tiro weeseti'i. Ne ãpẽrãrẽ wẽjẽdutirow marĩ'i cũrẽ weresã'cãrã, weresãno'cu quẽ'rã beseropu na basu a'merĩ diacjũnu'cõtica be'ro. Na weresãno'cu narẽ yu'tica be'ropu beseno'o”, niwũ narẽ. ¹⁷ Tojo weegu na a'to etãca numu ape numu pe'e maata yoogoro marĩrõ yu'u masãrẽ besewuaropu wa'awu. Topu eja, Pablöre pijiwu. ¹⁸ “Yu'ure weresãrã, ‘Ña'abutiase peje waro bu'iri cuomi', ni weresãrãsama”, ni wãcũmiwũ. Ne marĩcaro niwũ. ¹⁹ Na êjõpeosetise cjase dia'cũ nicaro niwũ. Apeye, ni'cũ masũ Jesú wãmetigu judío masã na “Wẽrĩa wa'awĩ” ni'cure Pablo pe'e cũrẽta tja catimi nise queti dia'cũrẽ weresãwã. ²⁰ Yu'u a'tenojõrẽ ¿de'ro weegusari? nĩmasĩti, Pablöre sẽrĩtiña'wũ. “¿Mu'u Jerusalẽpu wa'asĩ'rĩsari? ¿Topu beserouasari te cjasere?” niwũ. ²¹ Cũ pe'e “Jerusalẽpure wa'asĩ'rĩtisa'a. Romano masã wiogu waro Augusto tiro pe'e beseno'sĩ'rĩsa'a”, niwĩ. Tojo nicã tu'ogu, “Mu'u a'tota tojánigũsa'a yujupu bu'iri da'reri wi'ipu. Yu'u mu'urẽ o'ota basiocã, mu'u wa'agusa'a”, niwũ, ni quetiwerecu niwĩ Festo Agripare.

²² Cũ tojo nicã tu'ogu, Agripa “Yu'u quẽ'rã cũ ucũcã tu'osĩ'rĩsa'a”, nicu niwĩ. Festo pe'e “To pũrĩcãrẽ mu'u ñamiacãta tu'ogusa'a”, nicu niwĩ.

²³ Ape numu Agripa, cũ ma'mio Berenice na añuse wiorã su'ti sãñase me'rã na nerẽwuaru tucũjopu sãjãacãrã niwã. ãpẽrã surara wiorã, ti macãcjãrã wiorã quẽ'rã na me'rã sãjãacãrã niwã. Na nerẽtojaca be'ro Festo Pablöre pijidutio'ocu niwĩ.

²⁴ Pablo na tiropu sājāejacā, Festo to nirārē nicu niwī:

—Wiogu Agripa, āpērā a'to dujirā, ā'rī Pablōre musā ĩ'a'a. Pājārā judío masā Jerusalēcjārā, a'ti macācjārā cūrē weresāwā yu'upure. Na'irō cūrē “Wējērōua'a”, ni caricūmajāwā. ²⁵ Na tojo nimicā, yu'u pe'e “Cūrē wējērōua'a” na nise bu'irire bocaticāti. Cū basu “Yu'u Augusto tiropu beseno'si'rīsa'a” nicā, “Cūrē topu'a o'óguti”, niwū. ²⁶ Yu'u cūrē o'ógu, “Ā'rī a'te bu'iri cuomi, tojo weecu niwī”, ne papera ni ojao'ota basiowe'e marī wiogupure. Tojo weegu yu'u musā tiropu ā'rīrē pijioapu. Mu'urē wéegu pijioasu ūsā wiogu ā'rī me'rā ucūato nīgū. Mu'u cū me'rā ucūca be'ro Augustopure “A'te bu'iri cuomi” ni ojao'ota basiorosa'a nīgū, cūrē pijioasu. ²⁷ Ni'cū bu'iriwi'ire o'ógu, “A'te bu'iri cuomi” ni weretimidū, o'óta basiowe'e marī wiogupure. Mejō warota o'óro weronojō tu'oña'sa'a, nicu niwī Festo Agripare.

26

Pablo Agripare cū were'que ni'i

¹ Be'ro Agripa Pablōre ucūduticu niwī:

—Ni'cārōacā mu'u yu'tiya mu'urē na weresā'quere, nicu niwī. Tojo weegu Pablo wiogure añudutigū, na weesetironojōta omocā me'rā weequo, cūrē ucūcu niwī:

²⁻³ —Wiogu, mu'u nipe'tise judío masā na weesetisere masīsa'a. Apeye na ucū a'metu'timujāse quē'rārē masīsa'a. Tojo weegu yu'u añurō e'catise me'rā mu'urē wereguti judío masā na yu'ure weresā'quere. Añurō pajaña'se me'rā yu'u ucūsere tu'oya.

⁴ »Yu'u wī'magū nicāpūta judío masā nipe'tirā yu'u niseti'quere masīmujātiwā. Ya macā Tarsopu nicā, Jerusalēpu yu'u nicā masīwā. A'tocateropu quē'rārē masīsama yu'u weesetisere. ⁵ Yu'u ma'mupūta fariseo curuacjū ninu'cāwū. Na tere weresī'rīrā, añurō masīsama. Nipe'tirā judío masā wa'teropure ti curuata ni'i nipe'tise Moisé cū duti'quere añurō weeri curua. ⁶ Ni'cārōacārē Ō'acū masā wērī'cārāpūre masōgūsami nise yu'u ējōpeose ye bu'iri a'topu besedutirā o'oāma. A'te masāse cjasere marī ñecūsūmupūreta Ō'acū weretojacu niwī. ⁷ Tereta yucuerā wee'e marī doce cururicjārā. Tojo weerā umucori, ñamirī cūrē ējōpeorā ñubueni'cūcā'a. Yu'u quē'rā wērī'cārāpu masārāsama nisere yucuegu wee'e. A'te ye bu'irita ni'cārōacārē judío masā yu'ure weresārā weema. ⁸ To pūrīcārē de'ro weerā musā pe'e Ō'acū masā wērī'cārāpūre masōsere ējōpeoweti?

⁹ »Yũ'u quẽ'rã todũporopũ Jesũ Nazarecjũrẽ ějũpeorãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩrõ põtẽorõ weecũmiwã. ¹⁰ Jerusalẽpũ pa'ia wiorã na dutio'omũjãrõ me'rã Jesure ějũpeorãrẽ ñe'e, bu'iri da'reri wi'ipũ miamũjãwã. Narẽ wẽjẽcã, yũ'u quẽ'rã ne cã'mota'atiwã. ¹¹ Pejetiri yũ'u judío masã na nerẽse wi'seripũ wa'a, Jesure ějũpeodu'uato nĩgũ bu'iri da'recũwã. Ɔpũtũ waro na me'rã uagũ, apeye di'tapũ narẽ bu'iri da'resĩ'rĩgũ sirutuwã'cãcũwã.

¹² »“Bu'iri da'regũti tja” ni wãcũwã'cãgũ, pa'ia wiorã dutio'ori pũrĩ me'rã Damascopũ wa'amĩwã. ¹³ Ti macã wa'ari ma'apũ wa'agũ, dajaritero nicã mujĩpũ asistero nemorõ Ɔmũsepũ asistedijati, añurõ bo'reyua wa'awũ. Yũ'u tiro, yũ'u me'rãcjãrã tiropũ asiste se'sa wa'awũ. ¹⁴ Tojo wa'acã, Ɔsã nucũcãpũ nipe'tirã bũrũque'a wa'awũ. Ni'cũ yũ'ure hebreo ye me'rã ucũcã tũ'owũ: “Saulo, ¿de'ro weegũ yũ'ure ña'arõ weeti? Tojo wéegũ, mũ'u basuta ña'arõ weegũ wee'e”, niwĩ.

¹⁵ »Cũ tojo nicã, “¿Noa niti mũ'u?” niwã cũrẽ.

»Cũ yũ'ure yũ'tiwĩ: “Yũ'u Jesũ ni'i, mũ'u ña'arõ weesĩ'rĩ wapagũ. ¹⁶ Wã'cãnũ'cãña. Yũ'u mũ'urẽ yé cjasere weregũ wa'ato nĩgũ mũ'urẽ bajuapũ. Ni'cãcã mũ'u i'a'quere, yũ'u mũ'urẽ be'ropũ i'oatjere weregũ wa'agũsa'a. ¹⁷⁻¹⁸ Judío masã, ăpẽrã judío masã nitirã mũ'urẽ wẽjẽsĩ'rĩcã, añurõ co'tegũti. Judío masã nitirã tiro na tũ'omasĩato nĩgũ yé quetire mũ'urẽ weredutigu o'ógũtigũ wee'e. Mũ'u werẽcã, ña'arõ weeseti'quere du'u, añuse pe'ere siruturãsama. Tojo weecã, na'itĩ'arõpũ ní'cãrã bo'reyuse pe'ere bocarãsama. Yũ'u na wiogũ nigũti. Wãtĩ pe'e na wiogũ ninemotĩcã'to nĩgũ tojo weegũti. Yũ'ure ějũpeocã, na ña'arõ weeseti'quere acobojogũti. Tojo weerã na quẽ'rã ăpẽrã yũ'ure ějũpeo'cãrã, yũ'u bese'cãrã me'rã nirãsama”, niwĩ Jesũ yũ'ure.

¹⁹ »Tojo weegũ Jesũ cũ Ɔmũsepũ ucũdijo'quere queoro weewũ. Yũ'rũnũ'cãtiwũ. ²⁰ Yũ'u ne waro Damascocjãrãrẽ Jesũ ye quetire werenũ'cãwã. Be'ro Jerusalẽcjãrãrẽ, nipe'tiro Judea di'tacjãrãrẽ, ăpẽrã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ a'tiro werewũ. “Ña'arõ mũsã weeseti'quere du'uya. Ő'acũ cũ Ɔaro weeya”, niwã. Na tojo wéeca be'ro na dũcayũ'quere ăpẽrãrẽ i'oato nĩgũ narẽ añurõ nisetidutiwũ. ²¹ A'te yũ'u were'que ye bu'iri judío masã Ő'acũ wi'ipũ yũ'u nigũrẽ ñe'e, wẽjẽsĩ'rĩmiwã. ²² Na tojo weesĩ'rĩmicã, Ő'acũ pe'e yũ'ure weetamunu'cũcã'wĩ. Tojo weegũ yũ'u a'tocaterore wiorãrẽ, ăpẽrã mejõ nirã quẽ'rãrẽ Ő'acũ ye quetire were'e. Dũporopũ Moisé, ăpẽrã Ő'acũ

ye queti weremu'tārī masā "Be'ropu tojo wa'arosa'a" na ní'caronojō tereta yu'u were'e. ²³ Na a'tiro ni ojacārā niwā: "Cristo Ō'acū bese'cu pi'eti, wērīgūsami. Wērītoja, cūta wērī'cupu masāmu'tāgūsami. Tojo weegu cū yu'ruosere weregusami judío masārē, judío masā nitirārē", ni ojacārā niwā, ni werecu niwī Pablo.

²⁴ Cū tojo nirī curata Festo caricūquejocu niwī Pablöre:

—Pablo, mu'u maatigu wee'e. Ūputu mu'u bu'ese ye bu'iri mu'u tu'omasitigu dojo'o, nicu niwī Festo.

²⁵ Cū tojo nicā, Pablo yu'ticu niwī: "Yu'u maatigu mejēta wee'e. Yu'u werese diacjūta ni'i. Wiopesase me'rā were'e", nicu niwī.

²⁶ Be'ro Agripare werecu niwī tja:

—Mu'u a'te cjasere añurō masīsa'a. Tojo weegu yu'u mu'urē uiro marīrō were'e. Nipe'tise yu'u mu'urē were'quere añurō masīsa'a. A'te Jesú ye queti ya'yioropu wa'atiwū.

²⁷ »¿To pūrīcārē mu'u quē'rā, Agripa, Ō'acū ye queti weremu'tārī masā na oja'quere ējōpeoweti? Yu'u tu'oña'cā, mu'u ējōpeosa'a, ni sērītiña'cu niwī Pablo.

²⁸ Cū tojo nicā, Agripa nicu niwī:

—¿Pejetiacā ucūse me'rā mu'u yu'ure Jesure ējōpeocā weecā'sī'rīti? ni yu'ticu niwī.

²⁹ Pablo ninemocu niwī tja:

—Peje ucūse, pejetiacā ucūse useri me'rā mu'u, a'to nirā nipe'tirā yu'u weronojō Jesure ējōpeocā uasa'a, yu'u weronojō bu'iri da'reri wi'ipū nitimirā, nicu niwī.

³⁰⁻³¹ Cū tojo níca be'ro Agripa, Festo, Berenice, āpērā na me'rā dujirā wā'cānu'cā, ape tucūpu Pablo ye cjasere ucūrā sājāacārā niwā. A'tiro nicārā niwā:

—Cū pūrīcā te ye bu'iri wējērōua'a nisere ne mooami. Ne bu'iri da'reri wi'ipū quē'rārē cūta basiotimiapā, nicārā niwā.

³² Agripa pe'e Festore nicu niwī:

—Cū basu pe'e "Augusto romano masā wiogu yu'ure beseato" niticāma, marī cūrē du'uwīrōcā'boapā, nicu niwī.

27

Pablöre Romapu o'ó'que ni'i

¹ Be'ro Festo Romapu o'óta basiocā ĩ'agū, Pablöre, tojo nicā āpērā bu'iri da'reri wi'ipū nirārē Julio surara wiogure co'tedutiwī. Julio surara wiogu Augusto wāmetiri curuacjū niwī. Yu'u Luca quē'rā na me'rā wa'awū. ² Ūsā ni'cāwū yucusu Adramitio wāmetiri macā cjāwū Asia cjase petaripu wa'apju me'rā mujāsājā wa'awū. Apī Aristarco wāmetigu

Macedonia di'ta Tesalónica wāmetiri macācjũ ũsā me'rā wa'awī.

³ Cesareapu wija'cārā ape numu ũsā Sidō wāmetiri macāpure etawu. Topu ũsā etacā, Julio Pablora pajaña'gũ, a'tiro weewī. Tocjārā cũ me'rācjārā cũ masenojōrē o'oato nígũ, na tiropu sijadutigu du'uo'owī. ⁴ ũsā ti macāpu nī'cārā wijawā'cā, Chipre nūcūrōrē diacjūcamocā pe'e yu'ruawu. Tia pe'e wī'rō tutuatiwu. ⁵ ũsā Cilicia, Panfilia wāmetise di'ta tiro ti maarēta yu'rutērī pē'a, Mira wāmetiri macāpu Licia di'tapure ejawu. ⁶ Ti macāpu apewupu mujāsājārātirā tiwupu sāña'cārā dijawu. Be'ro surara wiogu apewu Alejandría cjāwũ Italiapu wa'apjura bocaewawī. ũsā tiwupu mujāsājā, wa'a wa'awu tja.

⁷ Wī'rō ũsārē uputu wēe cā'mota'ayucā, ũsā peje numurī yoogowu. ũsā uputu pi'etīca be'ropu ejawu Gnido wāmetiri macā pōtēorōpure. Wī'rō apero pe'e wēose ye bu'iri diacjū yu'ruamasīti, apero pe'e majāmiawũ. Salmón peta tiro pe'e yu'ruaa, Creta nūcūrōrē cūpe pe'e bajaque'awu. ⁸ ũsā sumutopu yu'ruaa, uputu da'rayu'rua'cārā caributirāpu Añurī Peta wāmetiropure ejawu. Ti peta Lasea wāmetiri macā pu'to niwũ.

⁹ ũsā uputu yoogo'que ye bu'iri judío masā be'tiri bosenumu yu'ruatojacaro niwũ. Tojo weero wī'rō uputu wa'a, pu'ecu nu'cātjo cā'rōacā dū'sawu. ũsā yu'ruacā, uputu waro wiopesa niwũ. ¹⁰ Tere masīgũ, Pablo narē weremiwī:

—Marī yu'ruacā, wio nisa'a. A'tiwu, tiwu cjase apeque, marī quē'rārē mirītawio nisa'a. Tojo weerā marī a'toputa tojánirā yujupu, nimiwī.

¹¹ Cũ tojo nimicā, surara wiogu Pablo ucūsere tū'otiwī. Tiwu wiogu, tiwu autugure na ucūse pe'ere ējōpeowī. ¹² Ti peta pe'e pu'ecu nicā ña'a niporo. Tojo weerā tiwupu sāñarā pājārā ti nūcūrō Cretare yu'rua wa'asī'rīwā Fenice wāmetiri macāpu. “Topu apetero weerā pu'ecu tō'orāsa'a”, niwā. Ti peta pe'ere uputu wī'rō wēetiporo.

Pablo quē'rā pu'etō'o'que nī'i

¹³ Tojo weerā sajatiro wī'rō wēetuuwā'cāticā, tiwu da'rārā pe'e “Yu'ruaroua'a Fenicepu”, ni wācūwā. Tojo wee ũsā Creta wāmetiri nūcūrō sumutopu yu'ruawu. ¹⁴ ũsā wijāca be'ro maata wī'rō uputu wēewā'cātiwu ũsā pu'to nūcūrō tiro pe'e. Te wī'rō Nordeste wāmetiwu. ¹⁵ Tiwure wī'rō uputu wēecā'mota'awu. Tojo wēecā, wī'rō wēepōtēorō pe'e wa'ata basiotiwu. Basioticā ī'a, to wēewā'cārō pe'eta ũsārē su'ori miawũ. ¹⁶ ũsā nī'cā nūcūrō Cauda wāmetiri nūcūrōacāpure eja, yu'ruawu wī'rō uputu

wēopūrītiro pe'e. Tiwū siropū ni'cāwū yucusū cā'wūacā pajipjū mirīcā, na yu'rūapjū dū'tepono'wū. Wī'rō uputu wēecā, tiwūacārē uputu da'ratjārāpū pajipjūjopū mi-isāawū. ¹⁷ Tiwāre wejemorōpeotoja, pūnū'mo dari me'rā wī'rō me'rā batari nīrā pajipjūta warūa, dū'tewā. Be'ro na ui, Sirte wāmetiro nucūporojopū marīrē wēewā'cārī nīrā, na "Su'ti caseri wī'rō miato" ni, dū'teō'o'que caserire pāacā'wā. Na pāāca be'ro wī'rō wēorō pe'eta wa'awū. ¹⁸ Ape nūmū mejārōta wī'rō wēecā ī'arā, a'tiro weewā. Tiwūpū apeque sñāsere pa'sa tutuapjū tojato nīrā cō'aduowā. ¹⁹ Ape nūmū ūsā basuta ni'cārē tiwū cjase su'ti caserire, na dū'te'que darire, na tuatu'que sērērīrē doqueñonemowū tja. ²⁰ Peje nūmūrī mujīpū ūmucocjū, ñocōa ne bajutiwā. Tojo weerā ūsā no'o diácjū wa'arāsari, nita basiotiwū. Wī'rō quē'rā tojo wēenu'cūcā'wū. Tojo wee "Ūsā ne yu'rūsosome", ni wācūmiwū.

²¹ Peje nūmūrī ūsā ba'atiwū. Tojo weecā ī'a, Pablo na wa'teropū ní'cū wā'cānū'cā, narē niwī:

—Mūsārē sō'opū Cretapū yu'u were'quere tū'ocā, añu niboapā. Marī topū wijatirā, a'tiwāre dojorē, tiwū cjasere bajuriotiboapā. ²² Ni'cārōacārē mūsā uiticā'ña. Ne ni'cū wērīsosome. A'tiwū dia'cū bajudutirosa'a. ²³ Yu'u Ō'acūrē ējōpeogū ni'i. Cū yu'u wiogū nimi. Ni'cācā ñami ni'cū cūrē wereco'tegū yu'u tiropū bajuami. ²⁴ A'tiro ni wereami: "Ne uiticā'ña. Mu'u Augusto wiogū tiropū beseno'gū wa'agusa'a. Ō'acū mū'u sērīsere añurō tū'oami. Tojo weerā a'tiwūpū nīrā yu'rūpe'ticā'rāsama. Ne ni'cū wērīsosome", niami. ²⁵ Tojo weerā mūsā wācūtutuaya. Yu'u Ō'acūrē ējōpeo'o. Cū ní'que diacjūta wa'arosa'a. ²⁶ Wī'rō dia'cū marīrē nucūrōpū wēequepeorosa'a, niwī Pablo.

²⁷ Pūa semana ūsā Cretare wijāca be'ro ejacāti pajiri maa Adriático wāmetiri maajopūre. Wī'rō uputu wēocā'mota'ayucā, yoogocāti. Ñami deco nicā tiwūcjārā da'rarā, "Marī di'ta tiropū ejarā weetu'sa'a", niwā. ²⁸ Tojo weerā na ¿no'ocārō ū'cūamiti? nīrā, ni'cā da yuta da me'rā dijoo, queoña'wā. Na tojo weecā, treinta y seis metros ū'cūawū. To be'roacā tja apaturi queoña'wā. Veintisiete metrota nicaro niwū majā. ²⁹ Ñami niyucā, na ūtāpagapū doquewārī nīrā, a'tiro weewā. Ba'paritise cōme pjīrī pacare te yapuripū yuta dari me'rā dū'teō'o'quere doqueñowā. Auturo pe'e tiwāre wejeñe'epo'ato nīrā tojo weewā. Tojo weetojaca be'ro na "Maata bo'reacā ūamisa'a", ni wācūque'tiwā. ³⁰ Ñamita tiwāre da'raco'teri masā dū'tisī'rīmiwā. Tojo wee na "Cōme pjīrīrē ū'mutārō

pe'e doqueñorātirā wee'e" nisoo, yucꝛꝛꝛacārē miidijoo, tiwꝛ me'rā du'tisī'rīmiwā. ³¹ Pablo na tojo weesī'rīcā ī'agū, surara wiogure, āpērā surarare werewī:

—Ā'rā a'tiwꝛꝛꝛ tojaticā, mꝛsā ne ni'cū catisome, niwī.

³² Cū tojo nicā tꝛ'orā, surara pe'e tiwꝛ yucꝛꝛꝛacārē dꝛ'te'que darire dꝛtesurequeño cā'wā.

³³ Bo'reque'ati dꝛporo Pablo tiwꝛꝛꝛ nirārē ba'adutiwī:

—Pꝛa semana wa'a'a mꝛsā cārīti, ba'atimirā mꝛsā nirō.

³⁴ Tojo weegꝛ yꝛ'u mꝛsā baanꝛjā tutuato nīgū, mꝛsārē ba'adutigati. Ne cā'rōacā mꝛsārē mejēcā wa'asome, niwī.

³⁵ Tojo nitoja, Pablo pārē mii, nipe'tirā ī'orōꝛꝛ Ō'acūrē e'catise o'owī. Be'ro cū basu tigare deco me'rā pe'é, ba'awī.

³⁶ Na cū tojo ba'acā ī'arā, na bꝛjawetimi'quere du'u, na quē'rā e'catise me'rā ba'awā. ³⁷ Ūsā tiwꝛꝛꝛ sāñarā nipe'tirā doscientos setenta y seis niwū. ³⁸ Na ba'asī'rīrō pōtēorō na ba'āca be'ro tiwꝛꝛꝛ sāñase trigo ajurire ti maꝛꝛꝛ doqueño pe'ocā'wā. Yucꝛꝛꝛ ca'rasānemopꝛꝛ tojato nīrā tere cō'awā.

Yucꝛꝛꝛ nucūporoꝛꝛ sꝛ'apeja'que ni'i

³⁹ Bo'reque'aca be'ro tiwꝛ da'rari masā nucūrōrē ī'abocawā. ¿No'opꝛꝛ niti? ni ī'amasītiwā. Na tojo ī'amasītimirā, opatucū nucūporo nirōrē ī'a, "Sō'o bꝛanꝛjārā, apetero weero basiocāma, to majāarā", niwā.

⁴⁰ Tojo weerā todꝛporo "Cōme pꝛīrī wejeñe'epo'ato" ni, na dꝛ'te doqueño'que pꝛīrīrē dꝛtesure diowā. Apeye wajapꝛīrī pacare, autuse pꝛīrī dꝛ'te'que darire pāaca'ranꝛ'cōwā. Na tojo weetojaca be'ro ꝛ'mꝛtārōꝛꝛ nīrī su'ti caserore wī'rō ti caseropꝛꝛ ñe'e miato nīrā wejemorō yoowā. Tojo weero tiwꝛ nucūporo sumuto pe'e nꝛjāwū. ⁴¹ Nꝛjā, ũ'cūatiro nucūporo opa bu'a nirōꝛꝛ sꝛ'apeja wa'awꝛ. Wajamꝛ'tārō pe'e nucūporoꝛꝛ opasīo doquebi'peque'awꝛ. Ne sīobꝛota basiotiwꝛ. Tiwꝛ auturo pe'e pā'cōrī pacase paaquēocā, bata wa'awꝛ.

⁴² Tojo wa'acā ī'a, surara tiwꝛꝛꝛ bu'iri cꝛorā na ñe'e'cārārē ne ni'cū doqueñojā baadu'titicā'to nīrā wējēcā'sī'rīmiwā. ⁴³ Surara wiogꝛ pe'e Pablora yꝛ'rꝛosī'rīgū, narē cā'mota'awī. Be'ro baamasīrārē sumutoꝛꝛ baanꝛjāmꝛ'tādutiwī. ⁴⁴ Āpērārē taboa pꝛīrī me'rā pa'sanꝛjādutiwī. Te me'rā wa'atirā, tiwꝛ cjase bata'que pꝛīrī me'rā pa'sanꝛjādutiwī. Tojo weetjīrā, ũsā nipe'tirā yꝛ'rꝛꝛꝛpe'ticā'wū.

¹ Ūsā nipe'tirā sumutopu nujāta, majānu'cāca be'ro ūsā masīwū, ti nūcūrō Malta wāmeticaro niwū. ² Tocjārā masā acoro pejacā yusucā ī'arā, ūsārē añurō pajaña'wā. Tojo weerā pecame'e wījābosa, ūsārē sō'madutirā pijiwā. ³ Pablo quē'rā peca boposāse seegu wa'a, mitīawī. Cū tojo mitīarī cura aña pecapu ní'cu asise uiwijatigu, Pablo ya omocāpu cū'rī doqueyowā. Toputa wā'ñacā'wī. ⁴ Ti nūcūrōcjārā aña Pablo ya omocāpu wā'ñacā ī'arā, na a'tiro niwā:

—Ā'rī masā wējērī masū nisami. Cū dia pajiri maapu yu'rutoja'cu nimigū, cū ña'arō wee'que wapa wērīgūsami, niwā.

⁵ Pablo pe'e añarē pecame'epu wejestequetīawī. Cūrē ne mejēcā wa'atiwū. ⁶ Na tocjārā pe'e “Maata cūrē bipia wa'arosa'a”, nimiwā. “Bipiticāma, wācūña marīrō buruque'a, wērīa wa'agusami”, ni wācūmiwā. Na yoacā yucuecūmī, cūrē mejēcā wa'aticā ī'a, mejēcā wācūwā tja. “Ā'rī umu mejēta nisami. Marī ējōpeogu nígū nisasami. Tojo weero cūrē aña cū'rīcā, ne mejēcā wa'awe'e”, niwā.

⁷ Ūsārē tojo wa'a'caro ti nūcūrō wiogu Publio wāmetigu ya di'ta pu'toacā niwū. Cū ūsārē cū ya wi'ipu cārīdutigu pijiwā. I'tia numu ūsā cū ya wi'ipu nise numarīrē ūsārē añurō weewī. ⁸ Titare Publio pacu ujaque, yoja dutitigu cājīwī. Pablo cū cājīrōpu sājāa, Ō'acūrē sērībosa, cū dupoapure ñapeowī. Tojo wee cūrē yu'rucā weewī. ⁹ Cū tojo weecā ī'arā, ti nūcūrōpu nirā dutitirā na ye dutire yu'rūodutirā cū tiropu a'tiwā. Nipe'tirā na ye dutire yu'rūono'wā. ¹⁰ Ti nūcūrōcjārā ūsārē peje apeyenojō o'owā. Be'ropu ūsā yucusupu wa'arā, pu'etiatje quē'rārē o'owā.

¹¹ Ūsā ti nūcūrōpure i'tia mujīpū niwū. Be'ro Alejandría wāmetiri macā cājwū me'rā wa'awu tja. Tiwu topu pu'ecu tō'o nīnicaro niwū yujupu. Tiwu yucusuē'quēapu āpērā masā ējōpeosetirā Cástor, Pólux wāmetirā queose na paateō'o'que wā'ñawū. ¹² Maltapu ní'cārā wija, Siracusa wāmetiri macā cja petapu ejawu. Topu i'tia numu tojáníwū. ¹³ Be'ro Regio wāmetiri macāpu wa'arā, sumutopu nujāwū. Topu eta, ní'cā numu be'ro ūsā wa'aro pe'eta wī'rō wēowū. Tojo weerā ape numu pe'e ejabaque'owu Puteoli wāmetiri macāpure. Topu eta, ūsā tiwupu sāña'cārā dijawu. ¹⁴ Topure āpērā Jesure ējōpeorārē bocaewu. Na ūsārē “Ní'cā semana ūsā me'rā tojáníña”, niwā. Tojo weerā ūsā ní'cā semana to ni, be'ro Romapu wa'arā ma'apu yu'ruawu tja. ¹⁵ Āpērā Romacjārā Jesure ējōpeorā ūsā Romapu wa'ase quetire tu'otojacārā niwā. Tere tu'o, ūsārē pōtērīrā etawā

ma'apɯ Foro de Apio wāmetiri macāpɯ. Āpērā quē'rā aperopɯ sijari masā na cārīrōpɯ Tres Tabernas wāmetiropɯ ūsārē pōtērīwā. Pablo narē ī'agū, Ō'acūrē e'catise o'o, cū basu quē'rā nemorō e'cati, wācūtutuase bocanemowī. ¹⁶ Ūsā Romapɯ etāca be'ro surara wioɣɯ Julio a'tiro weewī. Bu'iri cɯorā cū mia'cārārē tocjārā bu'iri cɯorārē co'terā wioɣɯpɯre wiawī. Pablo pe'ere ape wi'ipɯ ni'cū surara cūrē du'tiri nígū co'teacjɯ me'rā cūuwī.

Pablo Romapɯ ní'que ni'i

¹⁷ I'tia nɯmɯ ūsā Romapɯ etāca be'ro Pablo ti macācjārā judío masā wiorārē pijowī. Be'ro cū tiropɯ na ejačā ī'a, narē a'tiro niwī:

—Yɯ'ɯ acawererā, ne cārōacā mejēcā weetiɯɯ marī acawererārē. Ne marī ñecūsɯmɯapɯ weeseti'quere “Tojo niwe'e”, nitiɯɯ. Tojo weetimicā, marī acawererā Jerusalēpɯ yɯ'ure ñe'e, romano masā wiorāpɯre o'owā. ¹⁸ Na romano masā wiorā yɯ'ure sērītiña'a, cūrē wējērōɯa'a nise bu'irire bocatitjārā, du'usī'rīmiwā. ¹⁹ Na judío masā pe'e pūrīcā yɯ'ure ne du'uwīrōrō ɯatiwā. Tojo weegɯ yɯ'ɯ “Wioɣɯ Augusto Romacjɯpɯta beseato”, niwā. Ne yɯ'ɯ acawererārē weresāgū mejēta, yɯ'ɯ ɯaro me'rā a'tiapɯ. ²⁰ Yɯ'ɯ tojo weetjāgū, musā me'rā ucūgūti nígū, diacjū masiāto nígū musārē pijioapɯ. Marī judío masā yoacā yucue'cɯ a'titocacɯ niwī. Cū Jesucristo wāmetimi. Yɯ'ɯ cūrē ējōpeose ye bu'iri a'te dari cōme dari me'rā dɯ'teno'cɯ ni'i, niwī Pablo.

²¹ Na cūrē niwā:

—Ūsā ne ni'cā papera pūrī judío masā Judeacjārā na ojao'oca pūrīrē ñe'ewe'e. Mɯ'ɯ ye cjasere tɯ'owe'e. To Judeacjārā a'topɯ sijarā etarā, ne ña'arō ucū weresātiwā mɯ'ɯrē. ²² Ūsā a'te dia'cūrē masī'i. Nipe'tirocjārā “Jesure ējōpeose ña'a ni'i”, ni ucūma. Tojo weerā ūsā mɯ'ɯ ējōpeosere tɯ'osī'rīsa'a, niwā.

²³ Tojo níca be'ro na ni'cā nɯmɯ tere ucūatji nɯmɯrē besewā. “Ti nɯmɯ a'tirāti” ni, wa'a wa'awā. Ti nɯmɯ nicā pājārā masā Pablo cājīrī wi'ipɯ etawā. Na nerēpe'tica be'ro bo'reacā bu'enɯ'cā'cɯ, téé ñamica'a bu'e na'itō'oa wa'awī. Ō'acū cū nipe'tirā wioɣɯ nise quetire bu'ewī. Jesucristore ējōpeoato nígū, Moisé cū oja'quere, Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masā na oja'quere narē pūrō ējōpeocā ɯagɯ bu'eī'owī. ²⁴ Ni'cārērā cū bu'esere ējōpeowā. Āpērā ne ējōpeotiwā. ²⁵ Na ni'cārōnojō wācūti, ni'cārērā topɯ duji'cārā wā'cāɯ'cāwijaari cura Pablo narē niwī:

—Espíritu Santu diacjũta ucũpĩ Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Isaía me'rã ucũgũ marĩ ñecũsumapure. A'tiro ni wereduticũ niwĩ:

26-27 Ā'rã masãrẽ a'tiro ni weregũ wa'aya:

“Musã Ō'acũ ye cjasere teerã, ĩ'asĩ'rĩtirãsa'a.

Ō'acũrẽ ějõpeosĩ'rĩtirã, diacjũ cjasere tu'osĩ'rĩtirãsa'a.

Tojo ějõpeotitjĩarã, yũ'ure acobojose sěrĩsome.

Tojo weerã musãrẽ werecã, tu'orãsa'a, tu'orã pe'e.

Mejõ de'ro nirõ weesari, ni tu'omasĩsome.

Musã añurõ yũ'ũ weesere ĩ'amirã, ĩ'amasĩsome”, nicũ niwĩ Ō'acũ.

28 »Tojo weerã musã tu'osĩ'rĩtise ye bu'iri Ō'acũ masãrẽ yũ'rũose quetire ni'cãcã me'rã judío masã nitirãrẽ wereno'rõsa'a. Na pe'e añurõ tu'otu'sarãsama, niwĩ.

29 Pablo tere nĩca be'ro judío masã topũ nirã na basu a'metu'tiwijaawã.

30 Pũã cũ'ma Pablo ti wi'i na waso, wapayeduticũ wi'ipure surara cũrẽ co'tegũ me'rã niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ ĩ'asijarãrẽ e'catise me'rã narẽ põtẽrĩwĩ. 31 Uiro marĩrõ, wãcũtutuario me'rã masãrẽ Ō'acũ cũ wiogũ nisere, tojo nicã Jesucristo ye cjasere bu'enu'cũcã'wĩ. Āpẽrã ne cã'mota'aro marĩrõ tojo weewĩ.

Teófilo, mu'ũrẽ tocã'rõta oja'a.

Luca

Pablo Romacjārārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē Corintopu nīgū, Romacjārā Jesucristore ějōpeorārē ojacu niwī. Cū ne waropure Jesucristore ějōpeoticu niwī. Tojo weegu cūrē ějōpeorārē ña'arō weesī'rīgū sirutucu niwī. Be'ro Ō'acū Pablōre ducayucā weecu niwī. Tojo wéeca be'ro cū Jesucristo ye quetire wereri masū sājācu niwī.

Pablo Romacjārā tiropu wa'asī'rīcu nimiwī. Cū a'ti pūrīrē ojacaterore wa'aticu niwī yujupu. I'tia cū'ma be'ro na tiropure wa'acu niwī.

Cū papera ojagu, a'tiro ojaseticu niwī. “Yu'u Pablo masārē oja'a” nitojaca be'ro añudutiwacu niwī. Be'ro “Ō'acūrē masā ye cjasere e'catise o'o'o”, nicu niwī. Tojo nicā “A'tere uasāgū, masārē a'ti pūrīrē oja'a,” nicu niwī. Be'roputa “Ō'acū ye añuse quetire a'tiro nirō wee'e”, ni ojacu niwī. Yapaputa majā añudutituosere ojacu niwī.

Pablo a'ti pūrīrē marī nipe'tirā bu'iritirā ni'i nisere ojacu niwī. Tojo nicā Ō'acū me'rā añurō nisī'rīrā, Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cū tojo nita basio'o nisere ojacu niwī. Apeye, Romacjārārē ni'cārō me'rā nisetidutigu, narē “Añurō a'merī pajaña'ña, ejerisājāse me'rā niña,” ni ojacu niwī.

Pablo Romacjārā Jesure ějōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yu'u Pablo masā Roma wāmetiri macācjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'a. Jesucristo dutiro weewā'ñaco'tegu ni'i. Cū yu'ure Ō'acū masārē yu'ruose quetire weredutigu besecūwī.

² Duporopu Ō'acū cū ye queti weremūtārī masā me'rā “Yu'u masārē yu'ruoguti”, ni wereyucu niwī. Tojo weerā te quetire tu'orā, Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu ojacārā niwā. ³ Na oja'que marī wiogu Jesucristo Ō'acū macū ye queti ni'i. Cū a'ti nucūcāpūre marī weronojō upatigu bajuacu niwī. Masū nīgū, duporocjūpu wiogu Davi pārāmi nituriagupu nicu niwī. ⁴ Cū marī weronojō upatimigū, Ō'acū macū niyugu, ña'ase moogū waro nicu niwī. Cū wērīca be'ro cū pacu Espiritu Santu tutuaro me'rā cūrē wērīcāpūre masōcu niwī. Tojo weese me'rā masārē yu'u macū nimi nisere ĩocu niwī. ⁵ Cū yu'u Pablōre añurō wéegu, cū ye quetire weredutigu besewī. Nipe'tiropu masā

Jesucristore ějōpeoato nígũ tojo weewĩ. Ějōpeotjīarā, cũ ɥaro weerāsama.

⁶⁻⁷ Mūsā Romacjārā quē'rā cũ tojo nino'cārāta ni'i. Tojo weegu mūsārē Ō'acũ mairārē a'ti pūrīrē oja'a. Ō'acũ Jesucristo yarā sājādutigu mūsārē besecu niwĩ. Marĩ pacu Ō'acũ, tojo nicā marĩ wioɥu Jesucristo mūsārē añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo Romapɥ wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

⁸ A'tere mūsārē weremu'tāgũti. Nipe'tirocjārāpɥ mūsā Jesucristore ějōpeosere ucūse'sama. Tere tu'ogɥ, Jesucristo weetamuse me'rā Ō'acūrē e'catise o'o'o. ⁹ Yɥ'u ñubuesetirinucũ mūsā ye cjasere sērībosanu'cūcā'a. Yɥ'u tojo weesere Ō'acũ "Diacjũta tojo weemi", nisami. Yɥ'u añurō ejeripō'rātise me'rā cũ ɥaro wee'e. Tere wéegɥ, añuse queti cũ macũ yere were'e. ¹⁰ Apeye quē'rārē Ō'acūrē a'tiro sērīnu'cūcā'a. "Mɥ'u ɥaro nicā, yɥ'ure Romapɥ wa'adutigu du'uo'oya. Ti macācjārā mɥ'urē ějōpeorārē ĩ'asĩ'rīsa'a", ni sērī'i. Yoa wa'a'a yɥ'u mūsā tiropɥ wa'asĩ'rĩmi'caro. ¹¹ Mūsārē nemorō wācūtutuacā ɥasāgũ, Espíritu Santu yɥ'ure masīse o'oro weronojō mūsārē o'oturiasĩ'rīsa'a. Tojo weegu topure wa'asĩ'rīsa'a. ¹² Mūsārē a'tiro nígũti. Marĩ púaperi a'merĩ weetamurāsa'a. Mūsā yɥ'u ějōpeocā ĩ'arā, nemorō wācūtutuarāsa'a. Yɥ'u quē'rā mūsā ějōpeocā ĩ'agũ, mejārōta weegusa'a.

¹³ Acawererā, mūsārē a'tere masīcā ɥasa'a. Pejetiri mūsā tiropɥ wa'asĩ'rĩmi'i. Apesecjārāmarīcā judío masā nitirā yɥ'u Jesucristo ye quetire werecā, ějōpeowā. Mūsā ya macācjārā quē'rārē Jesucristore ějōpeocā ɥasāgũ, weregu wa'asĩ'rīsa'a. Tojo weesĩ'rīmicā, basiowe'e yujupɥ. ¹⁴ Ō'acũ cũ ye quetire nipe'tirārē yɥ'ure weredutiwĩ. Yé uurārē, uutirā quē'rārē weredutiwĩ. Bu'e'cārārē, bu'eti'cārārē weredutiwĩ. ¹⁵ Tojo weegu mūsā ya macācjārā Jesucristore ějōpeotirārē cũ ye quetire pūrō weresĩ'rīsa'a.

Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ějōpeose ni'i

¹⁶ Masā Jesucristo ye quetire tu'orā, cūrē ějōpeonɥ'cāsama. Yɥ'u masĩ'i, Ō'acũ cũ tutuaro me'rā nipe'tirā Jesucristore ějōpeorārē pecame'epɥ wa'abo'cārārē yɥ'rɥosami. Tojo weegu masārē te quetire ne bopoyasāwe'e. Ne waro cūrē ějōpeorā judío masā nirārē yɥ'rɥosami. Judío masā nitirā cūrē ějōpeorā quē'rārē mejārōta yɥ'rɥosami. ¹⁷ Te queti a'tiro ni'i. Ō'acũ Jesucristore ějōpeorārē "Bu'iri marĩrā, añurā nima", ni ĩ'asami. Jesucristore ějōpeorā dia'cūrē tojo ĩ'asami. Te cjasere Ō'acũ ye queti ojāca pūrīpɥ a'tiro ojano'wũ:

Õ'acũ cãrẽ ãjõpeorãrẽ "Añurã nima", ni ï'asami.
Cũ me'rã ninu'cũrãsama, niwã.

Nipe'tirã masã bu'iritima nise ni'i

18 Õ'acũ ɯ'musepu nigũ masã ña'arõ weesetisere ï'agũ, bu'iri da'resami. Ña'arõ weenu'cũrã diacjã cjasere cã'mota'asama. Tojo weegu narẽ ɯpɯtɯ bu'iri da'resami. 19 Õ'acũ cũ nisetise masĩta basiosere masã añurõ masĩsama. Õ'acũ cũ basu tere masĩcã weecu niwĩ. 20 Marĩ Õ'acũ bajusere ï'atimirã, cũ wee'que me'rã cũ tutuasere, cũ nisetisere masĩno'o. Cũ tutuase, cũ nisetise ninu'cũcã'rõsa'a. Ne waro cũ a'ti turire weenu'cãcateroputa cũ Õ'acũ ni'i nisere masĩno'o. Tojo weerã masã "Mu'urẽ masĩtisa'a. Tojo weerã bu'iri moo'o", nĩmasĩtisama. 21 Cũ nisetisere masĩmirã, cũrẽ ãjõpeotisama. Ne cũrẽ e'catise o'otisama. No'o ɯaro wãcũma'a, siape me'rã nemorõ ña'arõ wãcũsãjãsama. 22 Na masĩɯ'rũa'a nimirã, tɯ'omasĩtirã dojosama. 23 Tojo weerã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ ãjõpeotisama. Na apeyenojõ masã yee'que boadijatje pe'ere ãjõpeosama. Masã queose, mirĩcũa queose, wa'icũrã queose, pĩrõa queosere yee, ãjõpeosama. Ne waroputa tere weemũjãti, ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ mejãrõta weenu'cũma.

24 Na tojo wee'que bu'iri Õ'acũ na ña'arõ weesĩ'rĩsere weeato nigũ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Na bopoyose ña'asere a'merĩ weecãrã niwã. Tere wéerã, na basu na upure dojorẽrã weecãrã niwã. 25 Diacjũ cjasere ãjõpeoboronojõ o'orã, mejõ nisoowioritima. Cũrẽ ãjõpeoronojõ o'orã, cũ da're'que a'ti nucũcã cjase pe'ere ãjõpeoma. Õ'acũ nipe'tise wee'cure e'catipeonu'cũcã'rõũa'a. Tojota weeno'ato.

26 Õ'acũ bopoyose na ɯaripejasere weeato nigũ narẽ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Numiaputa ɯmũa me'rã na weewuasenojõrẽ na basu numia se'saro ña'arõ weesama. 27 ɯmũa quẽ'rã na basu ña'arõ a'merĩ weesama. ɯmũa numia me'rã weewuasenojõrẽ du'urã, ɯmũa se'saro ɯaripeja, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ narẽ ña'arõ weese wapa, bu'iri da'resami. Narẽ bu'iri da'regu, na upupure pi'eticã weesami.

28 Cũ wee'quere ï'amirã, Õ'acũrẽ ãjõpeosĩ'rĩtisama. Tojo weegu na wãcũma'asere weeato nigũ cõ'awã'cãcɯ niwĩ. Cũ narẽ cõ'acã, totã na ña'arõ wee'quere nemopeosama. 29 Nipe'tise ña'arõ weesere ɯ'rũocã'sama. Pajaña'rõ marĩrõ ãpẽrãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩsama. Apeyenojõ cuomirã, cuonemosãjãsi'rĩsama. A'te nipe'tise ña'asere weesama. Doesama. A'mewẽjẽsama. A'metu'tisama. Weesoosama. Ña'arõ weesĩ'rĩrõ bajuro ña'arõ weesama. Ucja, queti

poosama. ³⁰ Āpērārē ña'arō weesī'rīrā, diacjũ nitimicã, weresãsama. Ō'acūrē uatisama. Āpērārē ĩ'amuisama. "Yũ'u pe'e āpērā yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cã'a", nisama. Ña'asere weebocasama. Na pacusũmũarē yũ'rũnũ'cãsama. ³¹ Tũ'omasĩtisama. Na "Weerãti" ní'quere weetisama. A'metu'tica be'ro aposĩ'rĩtisama. Na acawererãpũreta ma'itisama. Āpērārē pajaña'tisama. ³² Ō'acũ tojo weerārē queoro wéégũ, "Pecame'erũ cõ'abajuriogũti", nicũ niwĩ. Cũ tojo níca be'ro nimicã, ña'arō weenu'cũsama. Tojo nicã āpērārē ña'arō weecã ĩ'arã, "Añurō wéérã, tojo weema", nisãjãsama.

2

Ō'acũ ña'arō weerārē bu'iri da'regũ, queoro weemi nise ni'i

¹ Mũsã āpērārē "Na ña'arã nima" ni, ĩ'abeseticã'ña. Mũsã quẽ'rã na weronojõ ña'arō weesetisa'a. Na bu'iritima nĩrã, ũsã quẽ'rã bu'iriti'i nĩrõnojõ wa'a'a mũsãrẽ. Mũsã ni'cãrõnojõ bu'iri cũo'o. ² Ō'acũ ña'arō weerārē bu'iri da'regũ, queoro weegũ weemi nisere masĩno'o. ³ Mũsã āpērārē "Ña'arõ weema" nimirã, na weronojõta wee'e. Tojo weerã "Ō'acũ ũsãrẽ bu'iri da'reesome", niticã'ña. Da'regũsami. ⁴ Ña'arõ weemicã, Ō'acũ mũsãrẽ pajaña'gũ, maata bu'iri da'retisami. Tojo weerã mũsã "Ūsãrẽ bu'iri da'reesome", nimisa'a. Tojo niwe'e. Mũsã ña'arõ weesere bũjaweti dũcayuatõ nígũ añurõ wee, maata bu'iri da'retisami.

⁵ Cũ tojo weemicã, mũsã ña'arõ weesere bũjaweti dũcayusĩ'rĩtisa'a. Mũsã siape me'rã ña'asere weenemorã, bu'iri da'resere seeneocũunemorã wee'e. Be'ro masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, Ō'acũ uagũ, mũsãrẽ queoro bese, Ƴpũtũ bu'iri da'regũsami. ⁶ Masã na wee'quenũcũrẽ queoro wapayegũsami. ⁷ Ō'acũ a'tiro weerãrẽ cũ tiropũ catinu'cũatjere o'ogũsami. "Cũ me'rã dũcayu ninu'cũrãsa'a" nĩrãrẽ, tojo nicã cũ "Añurõ weepũ" nisere a'marãnojõrẽ o'ogũsami. Tojo nicã ape upũ boatiri upũ su'tiwetisĩ'rĩrãrẽ tojo o'ogũsami. Na catinu'cũsere uarã, añurõ weenu'cũrãsama.

⁸ Āpērã pe'e Ō'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã, na uaro weesetisama. Diacjũ cjasere uatirã, ña'ase pe'ere weesirutusama. Ō'acũ ua, narẽ Ƴpũtũ bu'iri da'regũsami. ⁹ Nipe'tirã ña'arõ weesetirã pi'eti, ña'arõ tũ'oña'rãsama. Judío masãrẽ ne warõ tojo wa'amũ'tãrõsa'a. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta wa'arõsa'a. ¹⁰ Añurõ weesetirã pe'ere Ō'acũ

añurõ weegusami. Narẽ “Musã añurõ weewu”, nigusami. Tojo nicã ejerisãjãcã weegusami. Ne waro judío masãrẽ tojo ejerisãjãcã weemu'tãgusami. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta weegusami. ¹¹ Õ'acũ judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ï'a ducawaanu'cõtisami.

¹² Judío masã nitirã Õ'acũ Moisére duti'quere masitisama. Na ña'arõ wee'quere te dutise me'rã mejëta Õ'acũ besegusami. Ña'arõ wee'que wapa me'rã pe'e narẽ pecame'epu cõ'abajurio besegusami. Judío masã pũricã Õ'acũ Moisére duti'quere masisama. Tere masimirã, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ náma te dutise me'rã na yu'rũnu'cã'que wapare bu'iri da'regusami. ¹³ Moisé dutisere tu'ose me'rã dia'cũ Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, nitisami. Cũ dutisere weerã pe'ere “Bu'iri marĩrã nima”, nisami. ¹⁴ Judío masã nitirã Moisé dutisere moomirã, na añurõ wéerã, Õ'acũ dutisereta weerã weema. Na basu Moisé dutisere masĩrã weronojõ weesama. ¹⁵ Añurõ weese me'rã na diacjũ wãcũsere ï'osama. Moisé dutisere masĩrã weronojõ nima. Tojo weerã queoro weetica be'ro ña'arõ tu'oña'sama. Añurõ wéeca be'ro bu'iri moorã tu'oña'sama. ¹⁶ Yu'u Jesucristo ye quetire wereronojõta a'tiro wa'arosa'a. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reatji nũmu nicã, nipe'tirã wãcũsere, ãpẽrã ï'atiropu weesere besegusami. Jesucristo ña'arõ wãcũrãrẽ, ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Añuse wãcũrãrẽ, añurõ weerãrẽ añurõ weegusami.

Õ'acũ Moisére dutise cõu'que ni'i

¹⁷ Musã a'tiro wãcũmisa'a: “Ësã judío masã Õ'acũ Moisére dutise cõu'quere ëjõpeorã ni'i. Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã judío masã nitirã yu'rũoro añuyu'rũnu'cã'a”, nimisa'a. ¹⁸ Tojo nicã a'tiro ninemosa'a. “Ësã Õ'acũ nasenojõrẽ masĩ'i. Moisé duti'quere masiyurã, ãsã añuse dia'cũrẽ besemasĩ'i. ¹⁹ Caperi bajutirãrẽ tũawã'cãrã weronojõ Õ'acũ yere masitirãrẽ bu'emasĩ'i. Na'itĩ'arõpu nirãrẽ sĩ'orã weronojõ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeduti'i”, nisa'a. ²⁰ “Moisé cũ duti'quere cuorã, diacjũ cjasere queoro masĩ'i. Tojo weerã tu'omasitirãrẽ, Õ'acũ yere ne waro bu'ewã'cõrãrẽ bu'emasĩ'i”, nimisa'a. ²¹ Musã “Ãpẽrãrẽ bu'emasĩ'i” nirãtirã, musã basu pe'e bu'emũ'tãrõua'a. Ãpẽrãrẽ “Yajaticã'ña” nimirã, ãpẽrã yere yajasa'a. ²² Musã, “Musã nũmosãnumia, marãpusũmua nitirãrẽ a'metãrãticã'ña”, nisa'a. Tojo nimirã, a'metãrãsa'a. “Queose yee'quere ëjõpeoticã'ña” nimirã, narẽ ëjõpeose wi'seri cjasere yajasa'a. ²³ “Ësã Moisé duti'quere cuotjãrã,

āpērā yu'ruoro ni'i", ni wācūmisa'a. Tojo nimirā, tere weetirā, cū duti'quere yu'rūnu'cārā wee'e. Tojo weerā āpērārē Ō'acūrē bujicā'cā weerā wee'e. ²⁴ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu masā tojo weesere a'tiro ojano'wū: "Musā Ō'acū duti'quere yu'rūnu'cāse bu'iri judío masā nitirā Ō'acūrē ña'arō ucūsama", niwā.

²⁵ Musā Ō'acū Moisére dutise cūu'quere weecā, musā judío masā weesetise, ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase wapati'i. Weeticāma, musā judío masā nise wapamarī'i. Tojo weerā cū cūu'quere weetirā, judío masā nitirā weronojō tojacā'a. Ō'acū yarā weronojō nitisa'a. ²⁶ Judío masā nitirā ō'rēcju yapa caserore yejecō'ano'ña marīma. Na Ō'acū Moisére duti'quere wéerā, judío masā weronojō nisama. Ō'acū narē "Yarā nima", nisami. ²⁷ Musā judío masā Ō'acū Moisére duti'quere cūomi'i. Ō'rēcju yapa caserore yejecō'amirā, cū duti'quere weewe'e. Āpērā, judío masā nitirā ō'rēcju yapa caserore yejecō'atimirā, tojo nicā Ō'acū Moisére duti'quere masītimirā, cū dutisere weesama. Na tojo weecā, musā bu'iri cūosere masīno'o. ²⁸ Judío masū waro bu'ipu dia'cū weesetitimi. Cū upu dia'cūrē ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase mejēta ni'i. ²⁹ Moisé dutisere yu'tigu mejēta Ō'acū yagu nimi. Espíritu Santure wācūse ducayuno'cu pe'e judío masū waro nimi. Cūta Ō'acū yagu nimi. Cūrē Ō'acū "Añugū nimi" ni ī'asami. Masā mejēta tojo ī'asama.

3

¹ Yu'u tojo nicā tu'orā, musā "¿To pūrīcārē judío masā nise wapamarīsari? ¿Ō'rēcju yapa caserore yejecō'ase quē'rā wapamarīsari?" nisa'a. ² Wapatiyu'rua'a. Ne warore a'tiro ni'i. Ō'acū judío masārē cū ye quetire weedutigu, āpērārē weredutigu cūucu niwī. Tojo weero judío masā nise wapati'i. Musārē a'tiro ninemogūti. ³ Āpērā judío masā Ō'acū ucūsere ējōpeotisama. Na tojo ējōpeotimicā, Ō'acū narē cū "Tojo weeguti" ní'quere "Weewe'e", nitisami. ⁴ Ō'acū nipe'tise cū "Weeguti" ní'quere queoro weegusami. Marī nipe'tirā nisoosepiarā nimicā, Ō'acū cū ní'caronojōta queoro weegusami. Ō'acūrē cū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū:

Ō'acū, mu'u ucūsere "Diacjūta ni'i", nino'o.

Mu'urē nisoose marī'i.

Tojo weero mu'urē āpērāpūre ne weresāta basiowe'e.

Na weresãcãma, yu'rūwetimujãgũsa'a, ni ojacu niwĩ daporocjũpu.

⁵ Tere tu'orã, ãpẽrã a'tiro nima'asama. "Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ ï'ono'rõsa'a." ¿To pũrĩcãrẽ "Õ'acũ ãsã ña'arõ weesere bu'iri da'regu, queoro weetimi", nirã weesari? ⁶ Tojo niwe'e. Na tojo nise queoro nicãma, Õ'acũ ne ni'cũrẽ bu'iri da'remasĩtibosami.

⁷ Apeyema ãpẽrã a'tiro ninemoma'asama. "Ûsã nisoocã, Õ'acũ queoro ucũsere ï'ono'rõsa'a. Tojo weerã masã cũrẽ 'Añuyũ'rũami, diacjũ ucũnu'cũgũ nimi', nirãsama. Tojo nicãma, ¿de'ro weegu Õ'acũ marĩrẽ 'Mũsã ña'arõ weesebucurã ni'ĩ, nisari? Cũ tojo nĩgũ, queoro weetimi", nisama. Na tojo nise nima'ase ni'ĩ. ⁸ Na "Ûsã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ masĩrãsama", nisama. Tojo weerã "Añuse wa'ato nĩrã ña'asere weerã", nisama. ãpẽrã yu'ure, yu'ũ me'rãcjãrãrẽ mejẽcã wãcũato nĩrã, "Pablo a'tere bu'emi", nisoosama. Na tojo nisoose wapa Õ'acũ narẽ bu'iri da'regu, queoro weegũsami.

Nipe'tirã bu'iritirã nima nise ni'ĩ

⁹ ¿Marĩ judío masã ãpẽrã yu'rũoro añurã niyu'rũnu'cãti? Niwe'e. Marĩ masĩtoja'a. Nipe'tirã judío masã, judío masã nitirã ña'arõ weerã niyurã, ni'cãrõnojõ bu'iritirã dia'cũ ni'ĩ.

¹⁰ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre marĩrẽ a'tiro niwũ: Ne ni'cũnojõpũta añugũ marĩmi.

¹¹ Ne ni'cũ Õ'acũ ye cjasere tu'omasĩgũ marĩmi.

Ne ni'cũpũta Õ'acũrẽ masĩsĩrĩgũ, wãcũnũrũtisami.

¹² Nipe'tirã Õ'acũ yere du'urã, dojope'tia wa'asama.

Nipe'tirã ña'arõ weema.

Ne ni'cũnojõpũta ãpẽrãrẽ añurõ weegũ marĩmi.

¹³ Na ucũse masãpe susuripe weronjõ ni'ĩ.

Ti pe ãrĩwijaasa'a.

Te ãrĩwijaase weronjõ masã ña'arõ ucũsama.

Nisoonu'cũsama.

Aña useropũ nĩmã cũogu weronjõ pũrĩrõ ucũsama.

¹⁴ ãpẽrãrẽ doja, upũtu tu'tisama.

¹⁵ Na masãrẽ wẽjẽcõ'asema ï'adu'ayu'rũasama.

¹⁶ No'o na wa'aro masãrẽ ña'arõ weewã'cãsama.

Na yere dojorẽ, pajasecũorã tojacã weesama.

¹⁷ ãpẽrãrẽ ejerisãjãcã weesere moosama.

¹⁸ Õ'acũrẽ wiopesase me'rã ï'atisama.

Cũrẽ uitisama, ni ojano'wũ.

¹⁹ Marĩ masĩ'ĩ, Moisé cũ dutisere ãsã judío masãrẽ cũucu niwĩ. Ûsã te dutisere masĩmirã, tere weetirã, bu'iritirã

tojasa'a. Cũ dutise cūu'que a'tiro ni'i. Nipe'tirā judío masārē, judío masā nitirārē bu'iritirā nima, ni masīdutirotiro tojo ni'i. ²⁰ Ne ni'cũ Moisé duti'quere weepe'omasītisami. Tojo weegu "Moisé dutisere weepe'ocā, 'Õ'acũ yu'ure bu'iri marīgũ nimi', nigũsami", nımasītisami. Moisé duti'que marĩrē "Ña'arā ni'i", ni masīdutirotiro cūuno'caro niwã.

Jesucristore ějõpeose me'rã yu'rurãsa'a nise ni'i

²¹⁻²² Ni'cãrõacãrē majã Õ'acũ marĩrē bu'iri marĩrã nicã weese quetire ĩ'omi. Te quetire Moisé cũ duti'quere weetimirã, masĩno'o. Marĩrē Jesucristore ějõpeose me'rã Õ'acũ ĩ'orõpũre bu'iri marĩrã nita basio'o. Dũporopũ Moisé, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã Õ'acũ tojo weeatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojacãrã niwã. Õ'acũ nipe'tirã Jesucristore ějõpeorãrē "Bu'iri marĩrã, añurã nima", nisami. Ne dũcawaanũ'cõtisami. ²³ Marĩ nipe'tirã ña'arõ weerã ni'i. Ne ni'cũ Õ'acũ uaronojõ weegũ marĩmi. ²⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ marĩrē ma'igũ, cũ macũrē o'ócũ niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weero marĩ wapayetimicã, a'tiro ni'i. Jesucristore ějõpeose me'rã Õ'acũ marĩrē "Bu'iri marĩrã, añurã nima", ni ĩ'asami. ²⁵ Cũ macũ Jesucristore marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayecã weecũ niwĩ. Cũ wẽrĩgũ dí o'mabũro'que me'rã marĩ cũrē ějõpeocã, acobojosami. Tere wéegũ, Õ'acũ queoro cũ weesere ĩ'osami. Dũporocjãrãpũre na ña'arõ weecã, Õ'acũ pajaña'gũ, bu'iri da'reticũ niwĩ. Tojo tũ'oña'cã'cũ niwĩ. ²⁶ A'tiro nicãrē Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapaye'que me'rã Õ'acũ cũ queoro weesere ĩ'osami. Mejãrõta tja cũ macũ Jesucristore ějõpeorãrē bu'iri marĩrã, añurã wa'acã weesami.

²⁷ Tojo weerã Õ'acũ ĩ'orõpũre marĩ basu "Añurã ni'i", nımasītisa'a. Moisé duti'quere wéerã mejẽta, añurã ni'i. Jesucristore ějõpeocã pe'e, Õ'acũ marĩrē "Añurã nima", ni ĩ'asami. ²⁸ Tojo weerã a'tiro nımasĩ'i. Marĩ Jesucristore ějõpeocã, Õ'acũ "Bu'iri marĩrã nima", ni ĩ'asami. Moisé duti'quere weecã mejẽta, tojo wa'a'a.

²⁹ Õ'acũ judío masã wiogu se'saro nitimi. Judío masã nitirã quẽ'rãrē wiogu nimi. ³⁰ Nipe'tirã ni'cãrẽta Õ'acũtima. Cũ judío masã Jesucristore ějõpeorãrē "Bu'iri marĩrã, añurã nima", nisami. Cũrē ějõpeorã judío masã nitirã quẽ'rãrē mejãrõta nisami. ³¹ ¿To pũrĩcãrē marĩ "Jesucristore ějõpeose me'rã Moisé duti'que pe'ere wapamarĩ'i",

nirã weeti? Niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Marĩ "Jesucristore ĩjõpeose me'rã Õ'acũ Moisére duti'quere wapatirota wee'e", nino'o.

4

Abrahã Õ'acũrẽ ĩjõpeo'que ni'i

¹ Ni'cãrõacã musãrẽ Abrahã marĩ ñecũ ye quetire wereguti. Musã masĩrõnojõta cũ judío masũ nimu'tã'cu nicu niwĩ. ² Õ'acũ Abrahã weesere ĩ'agũ mejẽta, cũrẽ "Añugũ nimi", nicu niwĩ. Tojo nicãma, Abrahã cũ añurõ wee'que wapa "Yũ'u añugũ ni'i", nĩmasĩbopĩ. Õ'acũ ĩ'orõpu pe'ere tojo nita basiowe'e. ³ Cũ ĩjõpeocã pe'e, cũrẽ Õ'acũ "Bu'iri marĩmi", nicu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã:

Abrahã Õ'acũrẽ ĩjõpeocũ niwĩ.

Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ "Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi", nicu niwĩ.

⁴ Queose me'rã musãrẽ wereguti. Ni'cũ apeyenojõ da'racã, cũrẽ wapayerã, tojo o'orã mejẽta weema. Cũ da'ra'que wapa wapayerã weema. ⁵ Õ'acũ pe'e tojo weetimi. Marĩ añurõ weese wapa mejẽta "Bu'iri marĩrã, añurã nima", nisami. Cũrẽ ĩjõpeocã pe'ere, tojo nisami. Masã ña'arõ weerãrẽ yu'rũweticã weegũ nimi. ⁶ Duporocjũpu Davi quẽ'rã yũ'u ní'caronojõta nicu niwĩ. Õ'acũ masã weesere ĩ'atimigũ, cũrẽ ĩjõpeocã, "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nisami. Tojo nino'rãnojõ e'catisama. ⁷ A'tiro ni ojacu niwĩ te cjasere:

No'o Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'quere acobocono'cãrã e'catima.

Tojo nicã ña'arõ weesere cõ'ano'cãrã e'catima.

⁸ No'o Õ'acũ "Ã'rĩ bu'iri marĩgũ nimi", nino'gũnojõ cũ quẽ'rã e'catimi, ni ojacu niwĩ Davi.

⁹ Judío masã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã dia'cũ e'catisama. Yejecõ'ano'ña marĩrã judío masã nitirã quẽ'rã e'catisama. Marĩ Abrahã ye cjasere wãcũnemorã tja. Õ'acũ Abrahãrẽ cũrẽ ĩjõpeocã ĩ'agũ, "Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi", nicu niwĩ. ¹⁰ ¿De'ro nicã Õ'acũ Abrahãrẽ "Añugũ nimi", nipari? Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se duporo Õ'acũ Abrahãrẽ "Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi", nitojacu niwĩ. ¹¹ Abrahã Õ'acũrẽ ĩjõpeoca be'ropu cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Cũ yejecõ'ano'se me'rã Õ'acũ cũrẽ toduporopu "Mu'u añugũ, bu'iri marĩgũ ni'i" ní'quere masĩcu niwĩ. A'tiro wéegu, Abrahã nipe'tirã ĩjõpeorã ñecũ tojacu niwĩ. Na ĩjõpeose me'rã Õ'acũ

nipe'tirā cūrē ějōpeorārē “Añurā nima”, nicu niwī. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, tojo nicu niwī. ¹² Mejārōta judío masārē Abrahā na ñecū nimi. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, na Abrahā weronojō ějōpeorāta cū pārāmerā nima. Abrahāmarīcā cū yejecō'ano'se dūporo Ō'acūrē ějōpeotojacu niwī.

Abrahā ějōpeose cuoyucā, Ō'acū “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'acaro niwū

¹³ Ō'acū Abrahārē “Mu'urē, mu'u pārāmerā nituriarārē a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwī. Ō'acū cū dutisere wéeca be'ro mejēta tojo nicu niwī. Abrahā cūrē ějōpeocā pe'e, cūrē “Añugū, bu'iri marīgū nimi”, nicu niwī. Tojo weegu cūrē “A'ti di'tare o'oguti”, nicu niwī. ¹⁴ Ō'acū cū dutise cūu'quere weerā dia'cūrē “Tojo weeguti” ní'quere o'ocāma, marī ějōpeose wapamarībopā. Tojo nicā cū Abrahārē “Mu'urē añuse o'oguti” ní'que wapamarīyapaticā'bopā. ¹⁵ Marī Ō'acū Moisére dutise cūu'quere weepe'omasītisa'a. Tojo weegu cū dutisere masīmirā yu'rūnu'cācā, marīrē bu'iri da'regusami. Te dutise marīcā pūrīcārē, te dutisere yu'rūnu'cāse marībopā.

¹⁶ Ō'acūrē ějōpeorā dia'cūrē Abrahārē “Tojo weeguti” ní'quere o'ogusami. Cū marīrē ma'itjīagū, marī basu weetuacā mejēta, tere o'osami. Moisé dutise cūu'quere weerā dia'cūrē o'osome. Nipe'tirā Abrahā weronojō ějōpeorārē o'ogusami. Abrahā nipe'tirā ějōpeose cuorā ñecū nimi. ¹⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro niwū Abrahārē: “Mu'urē peje cururicjārā ñecū sōrōwū”, nicu niwī Ō'acū. Cū tojo nicā tu'ogu, Abrahā ějōpeocu niwī. Abrahā Ō'acū ī'orōpūre cūrē ějōpeoyugu, marī ñecū nicu niwī. Ō'acūta nipe'tisere weemasīpe'ocā'mi. Wērī'cārāpūreta masōsami. Cū dutiro me'rā no'o marīsepūreta weebajurēsami.

¹⁸ Ō'acū Abrahārē “Mu'u pārāmerā nituriarā pājārā nirāsama” nīrī curare ne pō'rāmarīcu niwī. Pō'rāmarīmīgū, Ō'acū cūrē ní'quere “Queoro weegusami”, ni ějōpeocu niwī. Tojo weegu Ō'acū ní'caronojōta peje cururicjārā ñecū wa'acu niwī. ¹⁹ Abrahā cien cū'marī wa'tero cuocu niwī. Cū nūmo Sara quē'rā bucuo waro nico niwō. Tojo nimicā, Abrahā “Ěsā pō'rātimasītisa'a, bucurā waro ni'i”, nīticu niwī. Ō'acū cū ní'caronojō “Ěsārē pō'rāticā weegusami” ní'gū, cūrē ějōpeodu'uticu niwī. ²⁰ “Apetero weegu cū 'Weeguti' ní'quere weetisami”, nīticu niwī. Tojo weronojō o'ogu, Ō'acūrē ějōpeonemocu niwī. Wācūtutua, cūrē nicu niwī: “Añuyu'ruami, tutuayu'rgu

nimi", nicu niwĩ. ²¹ "Õ'acũ yu'ure cũ 'Weeguti' nisere weemasĩpe'ocã'sami", ni ẽjõpeocũ niwĩ. ²² Cũ tojo ẽjõpeocã ĩ'agũ, Õ'acũ Abrahãrẽ, "Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi", nicu niwĩ.

²³ Õ'acũ tojo ní'quere Abrahã dia'cũrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojano'ticaro niwũ. ²⁴ Marĩ quẽ'rãrẽ ojano'caro niwũ. Marĩ Õ'acũrẽ ẽjõpeocã, Abrahãrẽ ní'caronojõta marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nisami. Cũta marĩ wiogu Jesú wẽrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. ²⁵ Jesú marĩ ña'arõ wee'que wapare wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩca be'ro Õ'acũ marĩrẽ bu'iri marĩrã tojadutigũ cũrẽ masõcũ niwĩ.

5

Marĩ bu'iritirã niwe'e nise cjase ni'i

¹ Marĩ bu'iri cũomi'cãrãrẽ marĩ wiogu Jesucristore ẽjõpeocã, Õ'acũ "Mũsã añurã ni'i", ni ĩ'asami. Tojo weerã marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayeyucã, Õ'acũ me'rã wãcũque'tiro marĩrõ añurõ nicã'a. ² Jesucristore ẽjõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ ma'igũ, cũ me'rã niato ní'gũ yu'ruosami. Cũ tiropũ cũ añuyũ'ruagu nisere bu'ipejatamurãsa'a. Marĩrẽ "Añurõ weewũ", nigũsami. Cũ tojo weegũsami ní'ã, e'catise me'rã co'te'e.

³ Apeyema tja pi'etirã, e'catimasĩ'i. Marĩ pi'etirã, nemorõ wãcũtutarãsa'a. ⁴ Marĩ wãcũtutuacã, Õ'acũ "Mũsã añurõ weewũ", nigũsami. Tere masĩrã, cũ marĩrẽ añurõ weeatjere wãcũrã, e'catiyutoja'a. ⁵ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩ me'rã ninu'cũdutigu o'ócũ niwĩ. Tojo weerã cũ me'rã ní'ã, Õ'acũ marĩrẽ ma'isere masĩno'o. Tere masĩrã, "Queorota marĩrẽ 'Añurõ weeguti' ní'quere weegũsami", nino'o.

⁶ Õ'acũ marĩrẽ marĩ basu de'ro yu'rũta basioticã ĩ'acu niwĩ. Tojo weegu cũ besecatero ejacã, Jesucristo marĩ ña'arãrẽ wẽrĩbosacũ niwĩ. ⁷ Marĩ pũrĩcã ne ãpẽrãrẽ wẽrĩbosasĩ'rĩtisa'a. No'o ni'cũ queoro weegũ nimicã, ne wẽrĩbosamasĩtisa'a. Apetero weegu ni'cũ añugũ warore wẽrĩbosagu, wẽrĩbosabosami. ⁸ Õ'acũ pũrĩcã marĩ ña'arã nimicã, cũ ma'isere ĩ'ocũ niwĩ. Tere ĩ'ogũ, Jesucristore marĩrẽ wẽrĩbosacã weecu niwĩ. ⁹ Jesucristo marĩrẽ wẽrĩbosase me'rã cũ ye dí o'mabũrose me'rã Õ'acũ cũ ĩ'orõpũre marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ Jesucristo me'rãta tja nemorõ weeta-mugũsami. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reri nũmũ nicã, marĩrẽ yu'ruwetĩcã weegũsami. Marĩrẽ bu'iri da'resome. ¹⁰ Marĩ Õ'acũrẽ uatirã nimicã, cũ macũrẽ marĩrẽ wẽrĩbosacã

weecu niwĩ. Jesucristo wěrigũ dí o'maburose me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Tojo weerã marĩ ni'cãrõacãrẽ cũ me'rãcjãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Jesucristo wěri, cũ masã'que me'rãma majã marĩ bu'iri da'reno'bo'cãrãrẽ yu'rũcã weegusami. ¹¹ Apeyema tja marĩ wiogu Jesucristo me'rã Õ'acũ marĩrẽ ma'isere wãcũrã, e'catiyu'rũa'a. Marĩ cũ wěri'que me'rã Õ'acũ yarã sãjã'a.

Adã, tojo nicã Jesucristo queti ni'i

¹² Ni'cũ umu Adã wãmetigu me'rã ña'arõ weese nu'cãcaro niwũ. Te me'rã wěrise bajuanu'cãcaro niwũ. Nipe'tirã masãnu'cãpũre marĩ ña'arõ weerã niyucã, pẽ'rĩpejape'tia wa'acaro niwũ. Tojo weero a'ti umucopũre wěrise se'sape'tia wa'apã. ¹³ Masã Õ'acũ Moisére dutise cũuatji dũporopu ña'asere weetocãrã niwã. Na ña'arõ weemicã, Õ'acũ dutise marĩyucã, cũ narẽ "Yu'ũ dutise cũu'quere yu'rũnu'cã'a", niticu niwĩ. Narẽ bu'iri da'reticu niwĩ. ¹⁴ Tojo nimicã, Adã be'rocjãrã téé Moisé nícaterocjãrãpũ wěricãrã niwã. Na Adã Õ'acũ duti'quere yu'rũnu'cã'caronojõ weetimirã, ña'arõ wee'que wapa wěricãrã niwã.

Adã dũ'pocãticu niwĩ ña'arõ weesere. Jesucristo pe'e a'ti turipu a'tigu, añurõ weesere cũ quẽ'rã dũ'pocãticu niwĩ.

¹⁵ Marĩ Adã yu'rũnu'cã'quere, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ wee'quere a'tiro nĩmasĩ'i. Adã ni'cũ cũ yu'rũnu'cã'que bu'iri nipe'tirã wěrisirutuma. Õ'acũ pe'e marĩrẽ ma'ígũ, añubutiaro weemi. Marĩ wapayetimicã, ni'cũ umu Jesucristo me'rãta tja nipe'tirãrẽ añubutiaro weemi. Pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ cũ me'rã catinu'cũcã weemi. ¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ añurõ wee'quere, ni'cũ umu Adã cũ ña'arõ wee'quere "A'tiro ni'i", nĩnemomasĩ'i. Adã ni'cãtiacã cũ yu'rũnu'cã'que me'rã marĩ nipe'tirãrẽ bu'iritirã tojacã weecu niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ yu'rũose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ pejetiri yu'rũnu'cãmicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, bu'iri marĩrã, añurã tojacã weecu niwĩ. Marĩ wapayetimicã, tojo weecu niwĩ. ¹⁷ Ni'cũ yu'rũnu'cã'que me'rã wěrise se'sa wa'apã. Tojo weero Jesucristo wěri'que pe'e totã yu'rũoquejo'o. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, wapayetimicã, marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecu niwĩ. Jesucristo ni'cũ me'rãta tja marĩrẽ u'musepu catinu'cũatjere o'ocu niwĩ.

¹⁸ Ni'cãtiacã Adã yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã bu'iri da'reno'ajã tojacãrã niwã. Jesucristo queoro wéegũ, cũ wěrise me'rã pe'e nipe'tirã bu'iri marĩrã tojata basio'o. Tojo nicã catinu'cũsere bocata basio'o. ¹⁹ A'tiro ni'i. Ni'cũ

Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã cũ be'rocjãrã marĩ quẽ'rã ña'arã ni, bu'ipejasirutu'u. Mejãrõta tja ni'cũ Õ'acũ ðutisere yu'tigũ Jesucristo me'rã nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorãrẽ Õ'acũ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nisami.

²⁰ Õ'acũ Moisére dutise cũúgũ, marĩ ña'arã ni'i nisere masĩdutigũ cũucũ niwĩ. Cũ tojo weemicã, ña'arõ weenemopecãrã niwã. Õ'acũ pe'e ña'ase weenemocã, nemorõ pajaña'nemopeocũ niwĩ. ²¹ Ña'arõ wee'que wapa wẽrise nipe'tirãpũre se'sabi'acaro niwũ. Te se'sa'caro weronojõ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ weese quẽ'rã se'sabi'acaro niwũ. Marĩ wiogũ Jesucristo wẽrise me'rã marĩrẽ añurã, bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Tojo nicã cũ me'rã catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

6

Wẽrĩ'cãrã weronojõ nimi'cãrã Jesucristo me'rã yu'rũno'o nise ni'i

¹ Yu'ũ ní'caronojõta ña'ase weenemocã, Õ'acũ nemorõ pajaña'nemopeosami. ¿To pũrĩcãrẽ marĩrẽ ma'ígũ pajaña'nemoato nĩrã ña'arõ weenu'cũrãsari? ² Tojo niwe'e. Jesucristo curusapũ wẽrĩcã, marĩ quẽ'rã cũ me'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ wa'acãrã niwũ. Wẽrĩ'cãrã, catirã na wee'quere weetisama. ¿De'ro weerã marĩ todũporo ña'arõ wee'caronojõ weenu'cũbosau? ³ Musã masĩsa'a, marĩ Jesucristore ãjõpeorã nitjĩarã, wãmeyeno'o. Wãmeyeno'rã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamurã weronojõ ni'i nisere i'o'o. ⁴ Jesucristo wẽrĩca be'ro yaano'cu niwĩ. Marĩ wãmeyeno'rã, cũrẽ yaa'caro weronojõ marĩ ña'arõ weesere du'ucãrã niwũ. Marĩ pacũ cũ tutuase me'rã Jesucristore wẽrĩ'cupũre masõcũ niwĩ. Cũrẽ masõ'caro weronojõ marĩ quẽ'rãrẽ ape upũ sãjãcã weecũ niwĩ.

⁵ Marĩ Jesucristo me'rã niyurã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamu'cãrã weronojõ ni'i. Mejãrõta cũ wẽrĩ'cupũ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã masãrãsa'a. ⁶ A'tiro masĩ'i. Marĩ todũporopũ ña'arõ niseti'quere Jesucristo wẽrise me'rã curusapũ paabi'pecõ'ano'rõ weronojõ wa'acaro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere du'udutiro tojo wa'acaro niwũ. Tojo weerã ña'asere weeticã'rõũa'a. Marĩrẽ te wejeñe'enu'cõrõ weronojõ weewe'e majã. ⁷ Wẽrĩ'cupũ cũ catigũ ña'arõ wee'quere weetimimiba majã. Tojo weerã marĩ quẽ'rã cũ weronojõ te ña'arõ weesere yu'rũweti'cãrãpũ nĩrã, weeticã'rõũa'a. ⁸ Marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩbu'ipejatamu'cãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Cũ wẽrĩ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã mejãrõta cũ me'rã cũ

weronojō masārāsa'a. ⁹ Apeyere a'tiro masī'i. Jesucristo wērī'cupu masācu niwī. Cū ne wērīnemosome. Cūrē wērīse ne pōtēosome majā. ¹⁰ Jesucristo masā ña'arō wee'que wapare wērībosagu, ni'cātita wērīcu niwī. Ni'cārōacārē majā cū masāca be'ro Ō'acū me'rā añurō ninu'cūmi. ¹¹ Te weronojō marī Jesucristo me'rā wērī'cārā weronojō tu'oña'rā. Cū yarā niyucā, ña'arō weese marīrē dutimasītisa'a majā. Tereta marīrē yu'rūtojacu niwī. Tojo weerā Ō'acū ñaronojō weesetirā. Ña'asere weeticā'rā.

¹² Marī upu boatji upure ña'ase weesī'rīcā, cā'mota'arā. Ti upu ña'arō ñaripejasere weeticā'rā. ¹³ Marī i'ase, ucūse, wācūse nipe'tise marī upupu nise me'rā ña'arō weeticā'rā. Ña'asere weronojō o'orā, Ō'acū ñaro weesetirā, marī upupu nisere cūpure o'orā. Wērī masā'cārā weronojō añuse pe'ere weerā. ¹⁴ Moisé duti'que doca nīrā, tere weetirā, bu'iri da'reno'rāsama. Marī cū dutise doca niwe'e. Ō'acū marīrē bu'iri da'reronojō o'ogu, marīrē ma'ígū, acobojocu niwī. Tojo weero ña'arō weese marīrē de'ro pōtēomasītisa'a.

Marī da'raco'terā weronojō nise ni'i

¹⁵ “Marī Moisé dutise doca niwe'e. Ō'acū marīrē ma'ígū, acobojocu niwī”, ni'i. ¿To pūrīcārē marī ña'arō weecā, añusari? Niwe'e. ¹⁶ Mūsā masīsa'a, marī apī dutiro wéerā, cūrē da'rawā'ñaco'terā sājārā wee'e. Cū marī wiogu tojagu weesami. Te weronojō marī ña'asere wéerā, ña'ase weewā'ñaco'terā weronojō nisa'a. Ña'arō weese wapa wērīsere bocarāsa'a. Marī Ō'acū dutiro wéerā pūrīcā, cūrē da'rawā'ñaco'terā weronojō ni'i. Marī cū dutisere wéerā, ña'ase weero marīrō nīrāsa'a.

¹⁷⁻¹⁸ Toduporopu mūsā ña'asere wéerā, da'rawā'ñaco'terā weronojō nicārā niwū. Ni'cārōacārē āpērā mūsārē Jesucristo ye quetire werecā tu'orā, añurō ējōpeocārā niwū. Tojo weerā ña'arō weesere yu'rūono'tjīarā, añusere weewā'ña'a. Mūsā tojo weecā wācūgū, yu'u Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Mūsārē tu'omasīcā uagu, masā na ucūwūasenojō me'rā were'e. Mūsā toduporopure ña'asere mūsā upure wiapecārā niwū. Siape me'rā ña'arō weedojacārā niwū. Ni'cārōacā pe'ere añusere wiarā, Ō'acūrē mūsā upure wiaya. Cū me'rā nibutiarā, siape me'rā cū ñaro dia'cūrē weeya.

²⁰ Mūsā toduporopure ña'arō weewā'ñarā, ña'ase dutise doca nīni'wū yujupu. Tojo weerā añurō weerūasato nīrō marīrō nicā'wū. ²¹ Mūsā ña'arō wéerā, ¿ñe'enojō añusere bocari? Toduporopure mūsā ña'arō wee'quere

wăcŭră, ni'cărōacărē bopoyasa'a. Te űa'arō wee'que wapare pecame'epu bu'iri da'reno'bopă. ²² Ni'cărōacărē majă marī űa'arō weesere yu'rŭweti'cărăpu ni'i. űa'arō weese doca niwe'e. Ő'acŭ dutisere da'rawă'űaco'teră ni'i. Te pŭrĭcă aűurō yapatisa'a. Marī, marī wiogu Ő'acŭ me'ră ni'i. Siape me'ră cŭ űaronojō wéeră, aűuse, cŭ tiropu catinu'cŭsere bocarăsa'a. ²³ űa'arō wee'que wapare pecame'epu bu'iri da'reno'o, wērĭdojasere bocano'sa'a. Ő'acŭ marĭrē wapamarĭrō o'ose pe'e catinu'cŭatjere bocatje ni'i. Marī wiogu Jesucristo me'ră tere o'ogŭsami.

7

Omocă dŭ'tese cjase queose ni'i

¹ Acawereră, mŭsă Ő'acŭ Moisere dutise cŭu'quere masĭsa'a. Marī catiri űmŭcopu dia'cŭrē te duti'quere yu'tisa'a. ² Queose me'ră mŭsărē weregŭti. Marĭrē duti'que a'tiro ni'i. Ni'cō omocă dŭ'te'co co marăpu catiro ejatuaro cŭ nŭmo nimo. Cŭ wērĭca be'ro na dŭ'te'que pe'tia wa'asa'a. Co marăpu moogō tojasamo tja. ³ Co marăpu catimică, apĭrē űorĕgō, űa'arō weego weesamo. Ő'acŭ dutisere yu'rŭnu'căgō weesamo. Co marăpu wērĭca be'ro pŭrĭcărē apĭrē űorĕcă, űa'ase mejeta ni'i. Ő'acŭrē yu'rŭnu'cătisamo.

⁴ Co marăpu wērĭcaro weronojō marĭrē ni'cărōacărē a'tiro wa'a'a. Todŭporopure Moisé duti'quere yu'tini'wŭ yujupu. Jesucristo cŭ wērĭcă, marī quĕ'ră wērĭcără weronojō wa'acără niwŭ. Tojo weeră Jesucristo wērĭse me'ră marī Moisé dutise doca ní'quere du'uno'wŭ. Ni'cărōacărē Jesucristo wērĭ masăse me'ră cŭ yară ni'i. Marĭrē Ő'acŭ űaro weeato nígŭ, cŭ yară săjăcă weecu niwĭ. ⁵ Todŭporopu marī tu'sasenojō űa'asere űaripejawn. Moisé duti'quere marĭrē că'mota'acă, weeya níronojō wa'awn. Nipe'tise marī upupu nise me'ră marī űa'arō űaripejasere weewu. Te űa'asere wéeră, pecame'epu bu'iri da'reno'o, yapatidijabopă. ⁶ Todŭporopu Moisé cŭ dutise doca níni'wŭ yujupu. Ni'cărōacărē majă marī Jesucristo me'ră nírá, Moisé dutise doca niwe'e. Tere yu'rŭweti'cărăpu ni'i. Tojo weeră marī Espĭritu Santu me'ră ape upu săjă'a. Cŭ weetamurō me'ră Ő'acŭ űaro weesetimasĭ'i.

Aűurō weesĭrĭmigŭ, űa'ase bu'iri pōtĕotisa'a nise ni'i

⁷ ¿To pŭrĭcărē "Moisé duti'que űa'a ni'i", nirăsari? Niwe'e. Te dutise marĭcăma, yu'ŭ űa'agŭ ni'i nisere masĭtibopă. Cŭ dutise a'tiro ni'i. "Ăpĕră yere űotică'űa",

ni'i. Te marĩcãma, yu'u te uosere "Ña'ase ni'i", ni masĩtibopã. ⁸ Te dutise "Weeticã'ña" nimicã, yu'u pe'ere nipe'tise no'o uaro uaripejasere weeya nĩrõnojõ wa'awu. Dutise marĩcãma, "Ña'ase ni'i", ni masĩno'ña marĩbopã.

⁹ Duporopu yu'u Moisé duti'quere sõ'owaro masĩtigu, wãcũque'tiro marĩrõ nicã'miwũ. "Añurõ weegũ ni'i", ni wãcũmiwũ. Be'ro te dutise masĩca be'ro na'irõ ãpẽrã yere uoya nĩrõnojõ wa'awu. Yu'u ña'arõ wéégũ, "Ña'agũ ni'i", ni tu'oña'wũ. ¹⁰ Marĩ Õ'acũ dutisere wéerã, añurõ nicã'bosa'a. Yu'u pe'e te dutise de'ro weepe'omasĩtigu, bu'iritigu tojawu. Te dutise masãrẽ Õ'acũ me'rã añurõ tojacã weeboronojõ nĩrõ, yu'u pe'ere bu'iritigu tojacã weewu. ¹¹ Ña'ase yu'upure nĩrõ, Õ'acũ dutisere yu'rũnu'cãcã weewu. Te ña'ase yu'ure nisoowioritique'awu. Tojo weegu yu'u te dutise niyucã, ña'arõ wéégũ, bu'iritigu tojawu. Õ'acũ me'rã a'pepũrĩgũ tojawu.

¹² Õ'acũ Moisére duti'que añuse warota ni'i. Diacjũ wereme'ricã'a. Te dutise marĩ ye niatjere weetamu'u. ¹³ To pũricãrẽ Õ'acũ dutise añuse nimirõ, ¿de'ro weero marĩrẽ bu'iritirã tojacã weesari? Weetisa'a. Marĩ ña'ase wapa pe'e bu'iritirã tojasa'a. Tojo weero te dutise añuse me'rã ña'asere "Ña'aseta ni'i", ni masĩno'o. Tojo weerã marĩ ña'arõ wéerã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã wee'e nĩrã, marĩrẽ cũ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ masĩwũ.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Moisé cũ duti'quere Espĩritu Santu me'rã Õ'acũta cũucu niwĩ. Tojo weero añuse dia'cũ ni'i. Marĩ pe'e ña'arã ëjãnu'cãtjãrã, ña'ase marĩpũre nise doca ni'i. ¹⁵ Yu'u, yu'u weesĩ'rĩsere weewe'e. Yu'u ne weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. Yu'u a'tere masĩtisa'a. De'ro weegu tojo weesasa'a. ¹⁶ Yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wéégũ, a'tiro masĩ'i. "Õ'acũ dutise añuseta ni'i", ni'i. ¹⁷ Yu'u mejẽta ña'arõ wee'e. Yu'upure ña'ase niyuro, yu'ure ña'arõ weecã wee'e. ¹⁸ Yu'u añurõ weesĩ'rĩmigũ, weepõtẽotisa'a. Tojo weegu a'tiro masĩ'i. Yu'upure ne añuse marĩ'i. ¹⁹ Añuse yu'u weesĩ'rĩsere weeboronojõ o'ogu, ña'ase yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. ²⁰ Yu'u weesĩ'rĩtisere wéégũ, yu'u basu mejẽta tojo wee'e. Yu'upure ña'ase nise pe'e yu'ure sũ'ori wee'e.

²¹ Tojo weero a'tiro wa'a'a yu'ure. Yu'u añurõ weesĩ'ricã, ña'ase dia'cũ wa'awioriti'i. Ña'ase pe'e u'mutãque'a'a. ²² Yu'u basu pe'e Õ'acũ dutisere tu'sayũ'ruami'i. ²³ Tojo nimicã, ña'ase yu'u upupu nise pe'e ña'arõ weeduti'i. Yu'u wãcũse me'rã añurõ weesĩ'rĩ'i. Ña'arõ wéégũ, añurõ

weebo'quere weetisa'a. Tojo weero ña'arõ weese yu'ure wejeñe'ese weronojõ ni'i. ²⁴⁻²⁵ Ña'arõ weesere du'umasitigu, ña'abutiario tu'oña'sa'a. ¿Noa yu'ure te ña'asere, bu'iritigu tojacã weesere yu'rũweticã weesari? Õ'acũ ni'cũta marĩ wioḡu Jesucristo me'rã yu'ure yu'rũweticã weegusami. Tojo weegu Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Yu'u ucũ'quere a'tiro neonu'cõ, weregutĩ. Yu'u basu Õ'acũ dutisere weesĩ'rĩmi'i. Tojo weesĩ'rĩmicã, ña'ase yu'ũpũre nise pe'e yu'ure ña'arõ su'ori wee'e.

8

Espíritu Santu weetamurõ me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'õ nise ni'i

¹⁻² Jesucristo marĩrẽ ña'arõ niseti'quere yu'rũweticã weecu niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristo yarã bu'iri da'reno'some majã. Espiritu Santu marĩrẽ Õ'acũ me'rã añurõ nicã weemi. Ni'cãrõacãrẽ Espiritu Santu dutisere wéerã, ña'arõ weewe'e. Tojo weerã pecame'epũ wa'asome. ³ Marĩ ña'arõ weerã niyucã, Moisé duti'que de'ro weepe'ota basiotipã. Moisé duti'que me'rã yu'rũmasiwe'e. Õ'acũ pe'e yu'rũomasĩmi. Cũ marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ macũ marĩ ña'arõ weerã upũtiro weronojõ upũticũ niwĩ. Ti upũ me'rã wẽrĩḡũ, ña'asere cõ'awapayepe'ocã'cũ niwĩ. ⁴ Tere cõ'agũ, marĩrẽ Õ'acũ dutiro weemasĩato níḡũ, tojo weecu niwĩ. Marĩ ɰaro weesĩ'rĩsere weewe'e majã. Ni'cãrõacãrẽ Espiritu Santu tutuaro me'rã cũ ɰaro weeseti'i.

⁵ Marĩ ɰaro weesĩ'rĩsere weesetirã, marĩ ɰasenojõ dia'cũrẽ wãcũsa'a. Espiritu Santu me'rã nisetirã, cũ ɰasenojõ pe'ere weesa'a. ⁶ Marĩ ɰaronojõ dia'cũrẽ weesetirã, pecame'epũ wa'arãsa'a. Espiritu Santu ɰaronojõ wéerã, marĩ ejeripõ'rãpũ añurõ tu'oña'a. Tojo nicã Õ'acũ me'rã añurõ catinu'cũcã'rãsa'a. ⁷ Marĩ ɰaronojõ dia'cũrẽ weesetirã, Õ'acũ me'rã a'pepũrĩrã weesa'a. Cũ dutiro ne weesĩ'rĩti, ne weemasĩtisa'a. ⁸ Marĩ ɰaro weesetirã, Õ'acũrẽ e'caticã weemasĩtisa'a.

⁹ Marĩ ɰaro weesĩ'rĩsere weetisa'a majã. Ni'cãrõacãrẽ Espiritu Santu marĩpũre nimi. Tojo weerã cũ tutuaro me'rã cũ ɰaronojõ wee'e. Espiritu Santu marĩ me'rã niticã, cũ ɰaro weetisa'a. Jesucristo yarã nitisa'a. ¹⁰ Marĩ ña'arõ weese wapa marĩ upũ boadijatji upũ ni'i. Tojo boadijatji upũ nimicã, Jesucristo marĩpũre niyucã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", ni ĩ'asami. Tojo weero marĩ

upɸ boamicã, marĩ ejeripõ'rã ɸ'mɸsepɸ catinu'cũcã'rõsa'a. ¹¹ Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cɸpɸre masõcɸ niwĩ. Cũta tja Espĩritu Santu marĩpɸre nicã, marĩ upɸ wẽrĩca upɸre masõgũsami. Espĩritu Santu tutuaro me'rã tojo weegusami.

¹² Tojo weerã acawererã, marĩ Espĩritu Santure cɸorã, cã dutisere weeroɸa'a. Marĩ ɸaro weesĩ'rĩsenojõ pe'ere weeroɸasato niwe'e. ¹³ Marĩ ɸaro weesetirã, pecame'epɸ bu'iri da're bajuriono'rãsa'a. Te ña'asere Espĩritu Santu weetamurõ me'rã weedu'urã pũrĩcã, catinu'cũrãsa'a.

¹⁴ Nipe'tirã Espĩritu Santu wãcũse o'osere weesiruturãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. ¹⁵ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩrẽ o'õcɸ niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ da'raco'terã na wiogɸre uirã weronojõ niwe'e. Marĩrẽ Õ'acũ põ'rã sãjãcã weesami. Tojo weerã cũ weetamurõ me'rã marĩ Õ'acũrẽ "Pacɸ", nĩmasĩ'i. ¹⁶ Espĩritu Santu marĩ wãcũsepɸ "Õ'acũ põ'rã nitoja'a", ni tɸ'oña'cã weemi. ¹⁷ Marĩ Õ'acũ põ'rã niyurã, cũ "Yɸ'ɸ põ'rãrẽ añuse o'oguti" nĩ'quere ñe'erãsa'a. Jesucristo cũ pacɸ o'oatjere ñe'egũsami. Marĩ quẽ'rã cũ me'rã tere ñe'erãsa'a. Marĩ ni'cãrõacãrẽ Jesucristo pi'etisere bu'ipejatamurã, be'ropɸ cũ wiogɸ nise quẽ'rãrẽ bu'ipejatamurãsa'a.

Õ'acũ marĩrẽ añurõ weeatje cjase ni'i

¹⁸ Marĩ a'ti nucũcãpɸ pi'eti'i, pi'etirã. Be'ropɸ Õ'acũ marĩrẽ ɸ'mɸsepɸ añusere o'oatjere wãcũcãma, ni'cãrõacã marĩ pi'etise mejõ niseacã ni'i. ¹⁹ Be'ro ni'cã nɸmɸ Õ'acũ "Ã'rã yɸ'ɸ põ'rã nima. Narẽ añuse o'oguti", nigũsami. Nipe'tise cũ wee'que ɸ'mɸarõ cjase, a'ti turi cjase cũ tojo weeatjere masã apeyenojõrẽ ɸpɸtɸ i'asĩ'rĩrõ weronojõ co'tewapamo'o. ²⁰⁻²¹ Ne waropɸre Õ'acũ wee'que añuse dia'cũ nicaro nimiwũ. Be'ro Adã Õ'acũrẽ yɸ'runɸ'cã'que bu'iri a'ti turi cjase doja wa'acaro niwã. A'ti turi basu dojoticaro niwã. Õ'acũ nĩrõnojõta dojocaro niwã. Tojo weerã wa'icãrã, yucɸpagɸ, nipe'tise a'ti turi cjase boadijasa'a. Tojo boadijamicã, be'ropɸ añurõ apogusami tja. Õ'acũ ni'cã nɸmɸ besecɸ niwĩ. Queoro ti nɸmɸ nicã, cũ põ'rãrẽ añurã waro wa'ato nĩgũ dɸcayugusami. Apeye cũ wee'que quẽ'rãrẽ dɸcayugusami. Tojo weecã, cũ ne waropɸ wee'caro weronojõ añurõ nirõsa'a tja. Boadijosome majã. ²² Marĩ a'tiro masĩ'i. Ni'cãrõacãpɸta nipe'tise Õ'acũ cũ wee'que boadijasere pe'ticã ɸaro, pũrĩsere tɸ'oña'rõ weronojõ tɸ'oña'a. Ni'cõ numio wĩ'magũ wɸago pũrĩse tɸ'oña'rõ weronojõ tɸ'oña'a. ²³ A'ti ɸmɸco se'saro tere tɸ'oña'we'e. Marĩ Espĩritu Santure cɸorã wiori

quē'rā pi'eti'i. Be'ropu marĩrē ducayuatjere uputu waro ñe'esĩ'rĩrā, pũrĩrō tu'oña'rō weronojō yucue'e. Marĩ Espĩritu Santure cuocā, nipe'tise Ō'acũ "O'oguti" ní'quere o'ogusami. Be'ro Ō'acũ marĩrē, "Yu'u pō'rā nima", nigũsami. Tócatero nicā, marĩrē ma'ma upu, ña'ase weetiri upure o'ogusami. ²⁴ Marĩ Jesucristore ějōpeocā, marĩrē yu'ruocu niwĩ. Cũ marĩrē be'ropu weeatjere co'te ějōpeo'o. Marĩ ĩ'a'quepure de'ro weejā co'tenemobosau. ĩ'a'quepure co'teno'ña marĩ'i. ²⁵ Marĩ ĩ'atise pũrĩcārē co'te ějōpeorā, sojaro, caributiro marĩrō co'teme'rĩcā'a.

²⁶ Marĩ añusere weetutuatiťjārā, Ō'acũrē "¿De'ro sērĩrōhasari?" nímasĩtisa'a. Tere ĩ'agũ, Espĩritu Santu marĩrē weetamusami. Cũ basu marĩ ye niatjere Ō'acũrē sērĩbosasami. Cũ tere sērĩbosagu, masā ucũta basiotise userinojō me'rā sērĩsami. ²⁷ Ō'acũ haronojōta Espĩritu Santu marĩrē, cũ yarārē sērĩbosasami. Tojo weegu Ō'acũ nipe'tise marĩ wācũsere ĩ'abesepe'ogu, Espĩritu Santu marĩrē sērĩbosasere masĩsami.

²⁸ Ō'acũ marĩrē cũ haro weeato nígũ besecu niwĩ. Tojo weerā marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ cũrē mairārē weetamunu'cũcā'sami. Nemorō cũ weronojō wa'acā uagu nipe'tise marĩrē wa'asere añurō yapaticā weesami. ²⁹ Ō'acũ ne waropure ĩ'abesenũ'cōtojaġupũ "Ā'rā yu'u pō'rā nirāsama", nicu niwĩ. Cũ macũ weronojō nisetiatio nígũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicā cũ macũrē "Nipe'tirā cũrē ějōpeorā masā ma'mi niato", nicu niwĩ. ³⁰ Duporopu Ō'acũ marĩrē cũ yarā niato nígũ beseyutojacu niwĩ. Besetoja, cũ pō'rā sājācā weecu niwĩ. Be'ro "Bu'iri marĩrā, añurā nima", nicu niwĩ. Marĩ tojo nino'rārē u'musepu cũ weronojō nisetiā weegusami.

³¹ Marĩ tere masĩrā, ġñe'enojō ninemobosari? Ō'acũ marĩrē weetamuyucā, āpērā marĩrē ña'arō weemicā, wācũque'tiwe'e. Marĩrē na ña'arō weedojamasĩtisama. ³² Ō'acũ cũ macũ waromarĩcārē o'ócu niwĩ. Ne "O'osome" nitiguta, marĩ nipe'tirā ye niatjere wērĩbosadutigũ tojo o'ócu niwĩ. Apeyepũma tĩāsami majā. De'ro weeacũ cũ macũ Jesucristore marĩrē o'o'cu nimigũ, apeye nipe'tisere o'otibosabe. O'ogusami. ³³ Ō'acũ cũ bese'cārārē ne ni'cũnoġpũta masā besewaropu weresārō weronojō "Ā'rā ña'arā nima", nita basiowe'e. Ō'acũ cũ basuta "Ā'rā bu'iri marĩma" nigũsamigũ. ³⁴ Ne ni'cũ "Ā'rārē bu'iri da'reroña'a", nímasĩtisami. A'tiro ni'i. Jesucristota marĩrē wērĩbosacu niwĩ. Wērĩtoja, masācu niwĩ. Ni'cārōacā cũ pacu diacjũ pe'e wiogu dujiri

cūmurõpɯ marĩ ye niatjere sērĩbosagɯ weesami. Tojo weegɯ ne ni'cũ marĩ Õ'acũ bese'cārārē “Bu'iri da'reroɯa'a”, nĩmasĩtisami. ³⁵ Jesucristo marĩrē ma'isere ne ni'cũnojõ cã'mota'amasĩtimi. Marĩ pi'eticã, marĩ diasaro tã'oña'cã, ãpērã ña'arõ weequenɯ'cõcã, Jesucristo ma'inu'cũcã'sami. Tojo nicã ba'ase moocã, su'ti moocã, wiose wa'tero nicã, ãpērã marĩrē wējēcã, Jesucristo marĩrē ma'inu'cūsami. ³⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ nĩrõnojõta Õ'acũ yarārē a'tiro ni'i:

Mɯ'urē ějõpeose bu'iri ɯmɯcorinɯcũ ãpērã ũsārē wējētawioro ni'i.

Ovejare wējērãtirã aperopɯ miarã weronojõ ũsārē weema, tojo ni ojano'caro niwã.

³⁷ Marĩ ña'arõ yɯ'rurã, Jesucristo marĩrē ma'igũ weetamuse me'rã nipe'tise ña'asere docaque'acã weemasĩsa'a. Tojo nicã cũ weetamuse me'rã nemorõ wãcũtutuanemomasĩ'i.

³⁸ Yɯ'ɯ a'tere “Diacjũta nĩrõ wee'e”, ni'i. Õ'acũ marĩrē ma'isere ne apeyenojõ cã'mota'amasĩtisa'a. Wěrĩse, catise cã'mota'amasĩtisa'a. Tojo nicã Õ'acũrē wereco'terã ɯ'mɯsecjãrã, wãtĩa, na wiorã Õ'acũ marĩrē ma'isere cã'mota'amasĩtisama. Apeye quē'rã ni'cãrõacã nise, be'ropɯ niatje ne cã'mota'amasĩwe'e. ³⁹ Tojo nicã ɯ'mɯarõpɯ cjase, ũ'cũarõpɯ cjase, Õ'acũ wee'quenojõ quē'rã ne Õ'acũ marĩrē ma'isere cã'mota'amasĩwe'e. Õ'acũ marĩ wiogɯ Jesucristo yarã niyucã, marĩrē ma'inu'cūsami.

9

Israe curuacjãrã ye queti ni'i

¹⁻³ Yɯ'ɯ acawererã Israe curuacjãrã Jesure ějõpeoticã, ña'abutiario ejeripõ'rãtigɯcoro. Ya curuacjãrã Jesucristore ějõpeocã ɯagɯ, na pecame'epɯ bu'iri da'reno'bo'quere ducayusĩ'rĩgũ, yɯ'ɯ pe'e wapayebosasĩ'rĩmi'i. Yɯ'ɯ tojo weegɯ Jesucristore ne ĩ'anemotibosa'a majã. Yɯ'ɯ Jesucristore ějõpeotjĩagũ, nisoowe'e. Diacjũ tere were'e. Espĩritu Santu quē'rã yɯ'ɯ nisere “Diacjũta ni'i”, nisami. ⁴ Israe curuacjãrã Israe wãmetigɯ pãrãmerã nituriarãpɯ nima. Õ'acũ yɯ'ɯ põ'rã niato nĩgũ narē besecɯ niwĩ. Cũ na me'rã nĩgũ, cũ tutuasere, cũ asistesere narē ĩ'ocɯ niwĩ. “Yɯ'ɯ mɯsã wiogɯ ni'i. Mɯsã, yã curuacjãrã ni'i”, nicɯ niwĩ. Narē añurõ nisetimasĩato nĩgũ cũ dutisere Moisére cũucɯ niwĩ. Narē Õ'acũ wi'ipɯ cũrē ějõpeosere cũucɯ niwĩ. Õ'acũ narē “Mɯsã pãrãmerã nituriarãrē añurõ weeguti”, nicɯ niwĩ. ⁵ ũsã ñecũsumɯa Israe curuacjãrã nimũ'tã'cãrã pãrãmerã nituriarãpɯ ni'i. Abrahã, Isaa, Jacob, cũ põ'rã doce

pārāmerā nituriarāpū ni'i. Jesucristo quē'rā masū niyugu, ti curuapū bajuasirutugu, Israe curuacjū na acaweregu nicu niwī. Cū Ō'acū nimi. Nipe'tise yu'rūoro nimi. Cūrē "Mū'u añuyū'rūagu ni'i" ni, e'catise o'onu'cūcā'rōma'a. Tojota weeroa'a.

⁶ Ō'acū Israe curuacjārārē añurō weemicā, pājārā cūrē ějōpeotima. Na ějōpeoticā, "Ō'acū Israe curuacjārārē 'Añurō weegūti' ní'quere weetimi", nigū mejēta wee'e. Ō'acū cū ní'quere queoro weemi. A'tiro ni'i. Nipe'tirā Israe pārāmerā nituriarā Ō'acū pō'rā nitima, nisī'rīrō wee'e. ⁷ Ō'acū Abrahārē "Mū'u pārāmerā nituriarārē añuse o'ogūti", nicu niwī. Cū tojo ní'quere nipe'tirā Abrahā pārāmerā nituriarā ñe'etisama. Ō'acū Abrahārē a'tiro nicu niwī: "Isaa pārāmerā nituriarā dia'cū mū'u pārāmerā waro nirāsama." ⁸ A'tiro nisī'rīrō wee'e. Nipe'tirā Abrahā ya curuapū bajuasiruturā, Ō'acū pō'rā nitima. Ō'acū cū "Añuse weegūti" ní'quere ějōpeorā, Ō'acū pō'rā nima. Náta Abrahā pārāmerā waro nima. ⁹ Ō'acū Abrahārē ní'que a'tiro nicaro niwū: "Ape cū'ma a'tocateronojō a'tigūti tja. Titare Sara macūtitojagosamo", nicu niwū.

¹⁰ A'te dia'cū niwe'e. Apeye totá nemoquejo'o. Na macū Isaa bucua, be'ro Rebecare nūmoticu niwī. Be'ro co nijīpaco nirī curare Ō'acū co quē'rārē ucūcu niwī. Co pō'rā su'rūa'cārā, Isaa ni'cū pō'rāta nicārā niwā. ¹¹⁻¹² Na bajua añuse, ña'asere weese dūporo Ō'acū ni'cūrē beseyutojacu niwī. Tojo weese me'rā Ō'acū cū uaro besesere ī'ocu niwī. Cū no'o besesī'rīrārē besesami. Na weesere ī'agū mejēta, besesami. Tojo weegu Rebecare nicu niwī: "Masā ma'mi cū acabijire da'raco'tegu sājāgūsami." ¹³ A'te Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū nīrōnojōta queoro ni'i. "Jacore besewu. Esaú pe'ere besetiwu", nicu niwī Ō'acū.

¹⁴ To pūrīcārē marī ¿de'ro pe'e nirāsari? "Ō'acū ni'cūrē apī yu'rūoro besegu, queoro weetimi", ¿nirāsari? Niwe'e. ¹⁵ A'tiro pe'e ni'i. Dūporopū Ō'acū Moisére a'tiro nicu niwī: "No'o yu'u pajaña'sī'rīgūrē pajaña'gūti", nicu niwī. ¹⁶ Tojo weerā marī masī'i. Ō'acū basu cū pajaña'sī'rīrārē pajaña'sami. Masā pajaña'duticā mejēta pajaña'sami. Tojo nicā añurō weese wapa mejēta pajaña'sami. ¹⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū Ō'acū cū ní'quere a'tiro ojano'wū. Dūporocjūpū Egipto dutigu wiogu faraōrē a'tiro nicu niwī: "Yu'u tutuasere mū'u me'rā ī'ogūti nígū, mū'urē wiogu sōrōwū. Nipe'tirocjārā yu'u tutuagu nisere masīdutigū tojo weewu", nicu niwī Ō'acū. ¹⁸ Tojo weegu Ō'acū no'o

cũ pajaña'si'rĩrãrẽ pajaña'sami. No'o ejeripõ'rã butirãrẽ ejeripõ'rã buticã weesami. Na ɥaro nemorõ ña'arõ weeato nígũ tojo weesami.

¹⁹ Yɥ'u tojo nisere tɥ'orã, musã a'tiro nibosa'a: "Õ'acũ cũ basuta ejeripõ'rã buticã weemigũ, ¿de'ro weegɥ masãrẽ 'Bu'iritirã nima', nisari? Õ'acũ weesi'rĩsere cã'mota'ata basiowe'e", nibosa'a. ²⁰ Niwe'e. Musã tojo busurãnojo masã ni'i. Õ'acũ musãrẽ wee'care ye'suticã'rõua'a. Sɥtɥwɥ yéecaru tirɥ yee'core "¿De'ro weeacjo yɥ'ure a'tiro bajutju yeeri?" nímasĩtisa'a. ²¹ Di'i yeeri masõ co ɥaro yeemasĩsamo. No'o sɥtɥwɥ añutju bosenuɥ nicã co miiwĩrõatjare yeemasĩsamo. Apeɥ quẽ'rãrẽ mejõ nitju no'o ɥaro co cɥoatjare yeemasĩsamo.

²² Masã ña'arõ weecã, Õ'acũ cũ bu'iri da'reatjere, cũ tutuasere narẽ masĩcã ɥacu niwĩ. Tojo weegɥ cũrẽ uarosãjãcã wee'cãrãrẽ, cũ bu'iri da're bajurioajãrẽ tojo ĩ'acã'cɥ niwĩ yujupɥ. ²³ Marĩrẽ, cũ pajaña'rã pe'ere cũ añubutiaro nisetisere, cũ tutuasere masĩcã ɥacu niwĩ. Duporopɥ marĩrẽ cũ weronõjo añurã niato nígũ, tojo nicã cũ tutuasere cɥoato nígũ beseyucɥ niwĩ. ²⁴ Tojo marĩrẽ besegu, ni'cãrãrã judío masã wa'teropɥ nirãrẽ, ãpẽrã judío masã nitirãrẽ besedɥcawaanɥ'cõcɥ niwĩ. ²⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɥ duporocjũpɥ Osea Õ'acũ ye quetire weremɥ'tãrĩ masũ judío masã nitirã ye cjase Õ'acũ ucũ'quere a'tiro ojacɥ niwĩ: Yarã masã nitimi'cãrãrẽ "Yarã masã nima", nigũsa'a. Yɥ'u ma'itimĩ'cãrãrẽ "Yɥ'u mairã nima", nigũsa'a.

²⁶ "Musã, yarã mejeta ni'i" nino'ca di'taputa tja narẽ "Õ'acũ catinu'cũgũ põ'rã nima", nino'rõsa'a, ni ojacɥ niwĩ Osea.

²⁷ Israe curuacjãrã ye pe'ema Isaía a'tiro ojacɥ niwĩ: Israe põ'rã nucũporo dia pajiri maa sumutopɥ nise weronõjo pãjãrã nimirã, pejetirãcã yɥ'ruono'rãsama.

²⁸ Õ'acũ cũ ní'caronõjõta cũ ucũ'quere queoro weegusami. Tere wéegɥ, sojaro me'rã a'ti nucũcãcãjãrãrẽ bu'iri da'regusami, nicɥ niwĩ.

²⁹ Cũ Isaíata apeye ojamɥ'tãcɥ niwĩ tja:

Õ'acũ nipe'tise bu'ipɥ nigũ marĩ pãrãmerãrẽ pejetirãcã dɥ'aticãma, duporocjãrãpɥ Sodoma, Gomorracjãrãrẽ weronõjo pe'odijobopĩ.

Tojo weecã, marĩ ya curua marĩbosa'a majã, ni ojacɥ niwĩ.

³⁰ To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nirõuati? A'tiro ni'i. Judío masã nitirã Õ'acũ me'rã na añurõ niatjere a'maticãrã niwã. Tere a'matimirã, Jesucristore ëjõpeose me'rã bocacãrã niwã.

Na ějōpeocā, Ō'acũ narē “Añurā, bu'iri marĩrā nima”, ni ĩ'acũ niwĩ. ³¹ Judío masā pe'e Moisé dutise me'rā Ō'acũ me'rā añurō nisĩ'rĩcārā nimiwā. Tojo wācũmirā, Moisé duti'quere weeticārā niwā. Tojo weerā Ō'acũ me'rā añurō niticārā niwā. ³² ¿De'ro weerā Ō'acũ me'rā añurō nitipari? A'tiro ni'i. Jesucristore ějōpeose me'rā mejēta Ō'acũ me'rā añurō nisĩ'rĩcārā nimiwā. Na basu weetutuase me'rā pe'e tojo nisĩ'rĩcārā niwā. Tojo weerā Ō'acũ cūu'cũ Jesucristore ějōpeotirā Ō'acũ tiropũ wa'asome. ³³ Tojo weero Ō'acũ ye queti ojāca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwā. A'tiro ojano'caro niwā Ō'acũ macũrē:

Ni'cāgā ũtāgā dũpogu weronojō ni'cũrē Jerusalēpure dũpoguti.

Tigapũ ũtayuria buruque'arā weronojō yũũ dũpo'cure ějōpeotirā, bu'iri da're bajuriono'rāsama.

Cũrē ějōpeorā pe'e “Mejō waro ějōpeocāti”, nisome, ni ojano'caro niwā.

10

¹ Acawererā, Israe curuacjārārē na yũ'rũono'cā pũrō ũasā'a. Tojo weegu ũputu Ō'acũrē sēribosa'a. ² Na Ō'acũ ũaro añurō weesĩ'rĩmima. Tojo weesĩ'rĩmirā, añurō tũ'omasĩnũ'cōpe'otima. ³ Ō'acũ marĩrē Jesucristore ějōpeose me'rā “Añurā nima”, nisami. Cũ tojo nisere ějōpeosĩ'rĩtirā, judío masā pe'e na basu weetutuase me'rā añurā nisĩ'rĩmisama. Tojo weerā Ō'acũ cũ “Weeya” ní'quere weetisama. ⁴ Dũporopũ Moisé oja'quepũ “Ō'acũ cũ bese'cũ masā ña'arō wee'quere yũ'rũogũsami”, ni ojano'caro niwā. Jesucristota nipe'tise Moisé cũ duti'quere weetu'ajanũ'cōpe'ocũ niwĩ. Tojo weerā Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cũ Ō'acũ me'rā añurō nita basio'o. Cũrē ějōpeocā, Ō'acũ “Añurā, bu'iri marĩrā nima”, ni ĩ'asami.

⁵ Moisé dutise me'rāma Ō'acũ ĩ'orōpũ bu'iri marĩrā nidutisere Moisé a'tiro ojacũ niwĩ: “Nipe'tise te duti'quere weepe'ogu Ō'acũ me'rā ninu'cũcũsami”, nicũ niwĩ.

⁶ ějōpeose me'rā pe'ere Ō'acũ ĩ'orōpũ bu'iri marĩrā nidutise a'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ějōpeocā, Ō'acũ marĩrē “Añurā, bu'iri marĩrā nima”, ni ĩ'asami. Moisé tere a'tiro ojacũ niwĩ: “Ō'acũ bese'cure marĩrē yũ'rũodutirā ũmũsepũ mũjāa, cũrē pijidijatiroũa'a', ni wācũticā'ña.

⁷ Tojo nicā 'Wēĩ'cārā nirōpũ ni'cũ dijaa, Ō'acũ bese'cure pijimũjāatiroũa'a', ni wācũticā'ña”, nicũ niwĩ Moisé. Marĩ

basu weetutuase me'rã tere weeta basiowe'e. Jesucristo u'musepu ní'cu dijatitjacu niwĩ. Tojo nicã, wẽrĩ'cãrã nirõpu ní'cu masãmujãatitjacu niwĩ. ⁸ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu te cjasere a'tiro ni'i: "Õ'acũ ye queti tu'ota basio'o. Tereta ucũ'u. Marĩ tere ãjõpeotoja'a", nicu niwĩ Moisé. Ësã te queti Jesucristore ãjõpeoroua'a nise quetireta were'e. ⁹ Marĩ a'tiro wéerã, yu'rurãsa'a. "Jesucristo marĩ wiogu nimi" nĩrã, "Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ" ni ãjõpeorã, yu'rurãsa'a. ¹⁰ Marĩ Jesucristore ãjõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nimi. Marĩ cũrẽ ãjõpeosere ãpẽrãrẽ were'e. Te me'rã yu'rurãsa'a.

¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: "Ne ni'cũ cũrẽ ãjõpeogu 'Mejõ warota cũrẽ ãjõpeocãti', nisome", nino'caro niwũ. ¹² Õ'acũ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ï'asami. Judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ne ducawaanu'cõse marĩ'i. Õ'acũ nipe'tirã wiogu ni'cũta nimi. Nipe'tirã cũrẽ ãjõpeose me'rã sãrĩrãrẽ peje o'oyu'ruo o'ogusami. ¹³ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã: "Nipe'tirã no'o Õ'acũrẽ na ña'arõ wee'quere acobojose sãrĩrãnojõ yu'ruono'rãsama. Narẽ bu'iri da'resome", niwũ.

¹⁴ Tojo nimicã, Jesucristore ãjõpeotirã ¿de'ro wee acobojose sãrĩbosabau? Cũ ye quetire tu'otimirã, ¿de'ro wee na ãjõpeobosabau? ¿Narẽ wererã marĩcã, de'ro na te quetire tu'obosabau? ¹⁵ Õ'acũ weredutigu o'óticã, ãpẽrãrẽ wererã wa'atibosama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta a'tiro ni'i: "Ãpẽrã marĩrẽ ejerisãjãse queti, añuse quetire miiejacã, pũrõ e'cati'i", ni ojano'o.

¹⁶ A'te añuse quetire pãjãrã tu'omirã, nipe'tirã Israe curuacjãrã ãjõpeotima. Isaia cũ oja'caronojõta a'tiro ni'i: "Õ'acũ, ãsã wiogu, ãsã weresere pejetirãcã ãjõpeoma", ni ojacu niwĩ. ¹⁷ Jesucristo ye quetire werecã, masã tere tu'oma. Te quetire tu'õca be'ro ãjõpeoma.

¹⁸ Yu'u musãrẽ sãrĩtiña'gũti: ¿Israe curuacjãrã tu'omirĩba te quetire? Tu'opã. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã:

Na werese quetire nipe'tirocjãrã tu'obi'acã'sama.

Na werese a'ti umuco nipe'tiropu bususe'sasa'a.

¹⁹ Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Israe curuacjãrã añuse quetire tu'omirã, tu'omasĩwetine? Tu'omasĩcãrã nimiwã. Yu'u tere ninemogũ, Moisé cũ ní'quere weremu'tãgũti. Õ'acũ ucũ'quere a'tiro nicu niwĩ:

Yarã masã mejẽtare yu'ruoguti.

Tojo narē weecā, musā doerāsa'a.

No'o musā “Tū'omasītima” nirārē yu'u yu'ruocā, musā uarāsa'a, ni ojacu niwī Moisé.

²⁰ Be'ro Isaía quē'rā Ō'acū cū ucū'quere “To nibosau” nirō marīrō ninemopecu niwī:

Ne a'mati'cārā pe'e yu'ure bocaco'tecā'ma.

Yu'u nisetisere yu'ure sērītiña'ti'cārā pe'ere ī'owū, tojo ni ojacu niwī Isaía.

²¹ Israe curuacjārā pe'ere Isaía Ō'acū ucū'quere a'tiro nicu niwī: “Ūmucorita yóacā, narē pōtērī ñe'egūti nígu, omocārī sēmīwū. Na tu'oti, yu'rūnu'cāsepījarārē tojo weemīwū”, ni ojaturiacu niwī Isaía.

11

Ni'cārērā Israe curuacjārārē Ō'acū bese'que ni'i

¹ Musārē sērītiña'nemogūti tja. ¿Ō'acū Israe curuacjārā yu'rūnu'cā'cārārē, yarā masā nisome majā nígu, cō'awā'cāpari? Cō'awā'cāticu niwī. Yu'u quē'rā Israe curuacjū ni'i. Abrahā pārāmi nituriagu Benjamí ya curuacjū ni'i. ² Daporopu cū yarā masā niato nígu Ō'acū Israe curuacjārārē besecu niwī. Tojo weegu narē cō'aticu niwī. Musā masīsa'a Ō'acū ye queti weremu'tārī masū Elía cū ní'quere. Cū Ō'acūpūre “Israe curuacjārā bu'iri cuoma”, nicu niwī. A'tiro nicu niwī: ³ “Wiogu, Israe curuacjārā mu'u ye queti weremu'tārī masārē wējēcārā niwā. Mu'urē ñubuepeorā, wa'icūrā ūjūamorōpeosere weestedijocārā niwā. Yu'u ni'cūta du'sa'a mu'urē ějōpeogu. Yu'u quē'rārē wējēsī'rīrā, a'marā weema”, nicu niwī Elía. ⁴ Cū tojo nicā tu'ogu, Ō'acū cūrē yu'ticu niwī: “Na tojo weemicā, siete mil masā yarārē du'apū. Na Baal wāmetigu queose yee'quere ne ějōpeotima”, nicu niwī Ō'acū. Tojo weerā marī masī'i. Ō'acū cū yarā masārē cō'awā'cātisami. ⁵⁻⁶ Ō'acū Elía nícatero masārē bese'caro weronojō ni'cārōacā quē'rārē pejetirācā Israe curuacjārārē besesami. Na weesere ī'agū mejēta, besecu niwī. Narē pajaña'gū besecu niwī. Na añurō wéeca be'ro narē besegu, pajaña'gū mejēta weebopī. Na weetutua'que wapa nibopā.

⁷ A'tiro ni'i. Nipe'tirā Israe curuacjārā Ō'acū me'rā añurō nisī'rīmicārā niwā. Tojo nisī'rīmirā, nipe'tirā cū me'rā añurō niticārā niwā. Cū bese'cārā pūrīcā cū me'rā añurō nicārā niwā. Āpērā cūrē ějōpeotitjārā o'meperi marīrā, tu'otirā weronojō tojacārā niwā. ⁸ Tere ucūrō, Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū: “Ō'acū cūrē

ějōpeotirārē cū yere tu'omasīticā weecu niwī. Narē caperi ĩ'atirā, tojo nicā o'meperi tu'otirā weronojō wa'acā weecu niwī. Téé a'tiro nicāpu quē'rārē nidecoti'i yujupu", ni ojanowā. ⁹ Davi quē'rā Ō'acūrē a'tiro ucūca niwī:

Israe curuacjārā na bosenumūrī weewuase me'rā ña'arō weema.

Na tojo weecā ĩ'agū, narē bu'iri da'reya.

¹⁰ Narē tu'omasītirā weronojō, ĩ'atirā weronojō wa'acā weeya.

Peje nucūse wuarā, sūcūa wejenu'arō weronojō pi'eticā weeya, nicū niwī Davi.

Judío masā nitirārē yu'rno'que ni'i

¹¹ Apeye musārē ninemogūti tja. Judío masā Jesucristore ĩjōpeoticā, Ō'acū narē cō'abutiaticū niwī. Na Ō'acūrē yu'rnu'cācā, judío masā nitirā pe'ere yu'rno'gūti nígū, tojo weecu niwī. Ō'acū narē añurō weesere ĩ'arā, judío masā ũsā quē'rā tojota uasa'a, ni ĩ'acūudutigū tojo weecu niwī. ¹² Judío masā na Jesucristore ĩjōpeoticā, āpērā a'ti nucūcācjārārē añurō wa'acaro niwā. Judío masā Ō'acū "Yu'u pō'rārē añuse o'ogūti" ní'quere ñe'eticārā niwā. Judío masā nitirā pe'e ñe'ecārā niwā. Judío masā quē'rā Jesucristore ĩjōpeocā, nipe'tirā a'ti nucūcācjārārē añurō wa'arosa'a.

¹³ Ni'cārōacāma judío masā nitirā se'sarore weregūti. Jesucristo yu'ure musā judío masā nitirārē cū ye quetire weredutigū cūuwī. Tojo weero yu'u ĩ'acā, yu'u da'rase mejō nise mejēta ni'i. ¹⁴ Apetero weegu yu'u acawererā judío masārē doecā weebosa'a. Ō'acū musārē añurō weesere ĩ'arā, na quē'rā Jesucristore ĩjōpeobosama. Ĕjōpeorā, yu'rno'no'rāsama. ¹⁵ Ō'acū judío masā cūrē ĩjōpeotirārē cō'acā, āpērā pe'e cū yarā sājācārā niwā. Judío masā pe'e cūrē ĩjōpeocā, añuyu'rwarosa'a. Masā wērī'cārāpu masōno'cārā weronojō nirōsa'a.

¹⁶ Queose me'rā musārē weregūti. Pā wéeca be'ro ni'cāgā Ō'acūrē o'ocā, nipe'ticjapu Ō'acū ye tojasa'a. Yucūgu quē'rā tojota ni'i. Tigū nu'cōrī Ō'acū ye nicā, te dupūri quē'rā Ō'acū ye ni'i. Marī ñecūsūmua Abrahā, Isaa, Jacob tigū nu'cōrī weronojō Ō'acū yarā nima. Tojo weerā marī cū pāramerā nituriarā mejārōta "Ō'acū yarā nima", ni ĩ'ano'sama.

¹⁷ Ni'cārērā judío masā olivogu dupūcjārā waro weronojō nima. Ĕpērā ni'cārērārē te dupūrire dutecō'a'caro weronojō Ō'acū judío masārē cō'acu niwī. Be'ro te dupūri ní'caropu apegū olivo nucūcjū dupūrire pī'rīwā'dutigū topu

yeje du'reõ'osami. Tojo weero tigu casero wĩ'tāse me'rā nucũcjũ añurõ pĩ'rĩwā'rõsa'a. Tojo wee'caro weronojõ wa'acaro niwũ musã judío masã nitirārẽ. Õ'acũ musārẽ cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. Musã judío masã niwe'e. Tojo nitimirã, nipe'tise Õ'acũ Abrahã pãrãmerã nituriarārẽ "Añuse o'oguti" nĩ'quere ñe'erãsa'a. ¹⁸ Tojo wa'a'a nĩrã, "Ësã judío masã nemorõ añuyũ'rũnũ'cã'a", niticã'ña. Õ'acũ masārẽ yũ'rũose na me'rãta du'pocãticaro niwũ. Musã ñecũ me'rã mejeta du'pocãticaro niwũ.

¹⁹ Musã a'tiro nibosa'a: "Nĩ'cãrẽ ña'ase dupuri dutecõ'ano'caro niwũ. Apeye dupuri yejeducayuno'rõtiro tojo weeno'caro niwũ", nibosa'a. "Te weronojõ ãsã judío masã nitirārẽ Õ'acũ yarã wa'ato nĩgũ judío masã pe'ere cõ'acu niwĩ", nibosa'a. ²⁰ Tojota ni'i, nĩrõ. Na ãjõpeotise ye bu'iri cõ'ano'cãrã niwã. Musã quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeoticã, yũ'rũono'ña marĩbopã. Musã ãjõpeose me'rã dia'cũ cũ yarã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã "Ësã judío masã yũ'rũoro ni'i", ni wãcũticã'ña. Ësã quẽ'rãrẽ cõ'arĩ nĩrã, Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tũ'oña'ña. ²¹ Judío masã Õ'acũ yarã nimũ'tã'cãrã nimiwã. Na ãjõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'acu niwĩ. Cũ judío masārẽ olivo nimũ'tã'que dupurire dutecõ'a'caro weronojõ weecu niwĩ. Musã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cãrẽ ãjõpeoticã, tojota weegusami. ²² Õ'acũ pajaña'sere, tojo nicã tutuaro me'rã cũ bu'iri da'resere wãcũña. Cãrẽ ãjõpeotirārẽ bu'iri da'resami. Musã pũrĩcãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesami. Musã cãrẽ ãjõpeonu'cũcã, tojo weegusami. Musã weeticã, cũ ña'ase dupuri cõ'a'caro weronojõ musã quẽ'rãrẽ cõ'agũsami. ²³ Cõ'ano'cãrã judío masã Jesucristore ãjõpeocã, na quẽ'rãrẽ añurõ weegusami. Narẽ apaturi tiguputa tja mejã dupuri yeje du'reõ'o'caro weronojõ weegusami. Cũ yarã sãjãcã wéegu, tojo weegusami. Õ'acũ tere weemasĩmi. ²⁴ Musã judío masã nitirã nucũpu nicju olivo weronojõ ni'i. Tojo nimicã, Õ'acũ cũ yarã sãjãcã weecu niwĩ. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ besemũ'tã'cãrã waro nima. Olivogu warore ote'cu weronojõ nima. Tojo weerã musã Õ'acũ yarã sãjãcã, judío masãpua tãasama.

Judío masārẽ yũ'rũoatje ni'i

²⁵ Acawererã, toduporopu masĩno'ña marĩ'quere masĩcã ua'a. Ësã judío masã yũ'rũoro masĩyũ'rũnũ'cã'a nĩrĩ nĩgũ, tojo nigũti. Pãjãrã judío masã Jesucristore ãjõpeotini'ma yujupu. Na o'meperi tũ'otirã weronojõ nima. Õ'acũ "Judío masã nitirã ticurã ãjõpeorãsama" nĩ'caronojõta

na ějōpeoca be'ropu judío masā ějōpeorāsama. ²⁶ Tojo wa'acā, nipe'tirā judío masā yu'rūono'rāsama. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu judío masā na yu'rūatjere a'tiro ojano'wū:

Masārē yu'rūoacju judío masū Jerusalē wāmetiri macāpure etagūsamī.

Jacob pārāmerā na ña'asere cō'agūsamī.

²⁷ “Narē ña'asere acobojocā, queoro wa'arosa'a yu'u toduporopu ní'que”, nicu niwī Ō'acū, ni ojano'caro niwū.

²⁸ Jesucristore ějōpeotitjārā, pājārā judío masā Ō'acūrē ĩ'atu'tirā weronojō nima. Mūsā judío masā nitirā pe'ere ějōpeodutigū tojo weemi. Tojo weemigū, a'tocatero nirā judío masārē Ō'acū ma'isamī. Ne waropu na ñecūsūmarē ma'icū niyugū, na quē'rārē ma'isamī. ²⁹ Ō'acū cū “Añuse o'ogūti” ní'quere ducayutisamī. O'otojanu'cō, ě'matisamī. Tojo nicā cū bese'cārārē cō'abutiatisamī. ³⁰ Toduporopu mūsā quē'rā Ō'acūrē yu'rūnu'cācārā niwū. A'tocaterore Ō'acū judío masā yu'rūnu'cācā ĩ'agū, mūsā pe'ere pajaña'mī. ³¹ Be'ro tojota wa'arosa'a judío masā quē'rārē. A'tiro nicā na Ō'acūrē yu'rūnu'cāma. Be'ro Ō'acū na quē'rārē pajaña'gūsamī. Cū mūsārē pajaña'caronojō na quē'rārē pajaña'gūsamī. ³² A'tiro ni'i. Nipe'tirā Ō'acūrē yu'rūnu'cācā ĩ'agū, “Ni'cārōnojō bu'iritirā nima”, nicu niwī. Nipe'tirāpure pajaña'gūti ní'gū, tojo nicu niwī.

³³ Ō'acū marī ña'arā ní'cārārē pajaña'yu'rūamī. Tu-tuayū'rūamī. Nipe'tise masīpe'ocā'mī. Tojo weerā marī cū wācūse, cū weesere masīpōtēotisa'a. Cū de'ro weesere tu'omasīpōtēotisa'a. ³⁴ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū Ō'acū masīsere: “Ō'acū marī wiogu wācūsere ne ni'cū masītisamī. Ne ni'cū cūrē 'A'tiro pe'ē ũa'a', nímasītisamī. ³⁵ Ne ni'cū Ō'acūrē apeyenojō o'o wapamoocā weeta basiowe'e”, tojo ni ojano'caro niwū. ³⁶ Nipe'tise a'ti turi cjase, ũ'muse cjase cū wee'que dia'cū ni'i. Cū tutuase me'rā nipe'tise ninu'cū'u. Cū ye ni'i. Tojo weerā nipe'tirā Ō'acūrē “Cū añuyū'rūagu, tutuayū'rūagu nīmī”, ninu'cūcārā. Tojota weerā.

12

Jesucristore ějōpeorārē weeduti'que ni'i

¹ Acawererā, Ō'acū marīre añurō pajaña'nu'cūmī. Tojo weerā Ō'acūrē marī basu marī upu, wācūse, nipe'tise me'rā o'orā. Mū'u yarā dia'cū ni'i nīrā, Ō'acūrē wiarā.

Cũ me'rã nibutiarã weronojõ weerã. Õ'acũ marĩ me'rã e'caticã ùarã, tojo weerã. Marĩ a'tiro weese me'rã cũrẽ ãjõpeosere diacjũ ĩ'orãsa'a. ² Marĩ a'ti ùmucocjãrã na weewasere ĩ'arã, na weronojõ weeticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Marĩ catiri ùmucore siape me'rã Õ'acũ marĩ wãcũsere ducayunu'cũcã'to. Cũ marĩrẽ ducayunu'cũcã, marĩ Õ'acũ ùasere "A'tiro ni'i", nĩmasĩrãsa'a. Cũ ùase añuse dia'cũ ni'i. Te ña'ase marĩse ni'i. Marĩ cũ ùaro weecã, e'catisami.

³ Õ'acũ añurõ wéégũ, yũ'ure musãrẽ cũ ye quetire weredutigũ cũuwĩ. Tojo weegũ musã nipe'tirãrẽ nigũti. Ne ni'cũ marĩ weemasĩtisere "Weecã'amasĩ'i" niticã'rõña'a. Marĩ weemasĩsere queoro wãcũme'rĩcã'rõña'a. Marĩnucũ a'tiro wãcũrã. "Jesucristore ãjõpeoca be'ro cũ weemasĩse o'o'que põtëorõ weemasĩ'i", nĩrã. ⁴ Queose me'rã wereguti. Marĩ upũ ni'cã upũ nimirõ, peje ducawatise cũo'o. Te nipe'tise ni'cãrõnojõ niwe'e. Mejëcã dia'cũ ni'i. Marĩ caperi me'rã ĩ'a'a. Marĩ o'meperi me'rã tũ'o'o. Dũ'pocãrĩ me'rã sija'a. ⁵ Marĩ Jesucristore ãjõpeorã tojota ni'i. Pãjãrã nimirã, cũ me'rã ni'cã upũ weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cã upũpũ a'mesũ'a'a.

⁶ Marĩnucũrẽ mejëcãrĩ dia'cũ weemasĩsere cũucũ niwĩ. Cũ no'o o'osĩ'rĩsere o'osami. Tojo weerã tere añurõ weerã. Æpëãrẽ Õ'acũ were'quere wereturiamasĩsere o'osami. Cũ tere cũucã, marĩ ãjõpeoro ejatuario ãpëãrẽ wererã. ⁷ Æpëãrẽ weetamumasĩsere cũusami. Tojo cũ weecã, ãpëãrẽ añurõ weetamurã. Æpëãrẽ cũ ye cjasere bu'edutigũ cũucã, narẽ añurõ bu'erã. ⁸ Æpëãrẽ wãcũtutuacã weemasĩgũnojõ añurõ weeya. Æpëãrẽ niyeru o apeyenojõ o'odutise cũogũnojõ e'catise me'rã o'oya. "Æpëãrẽ niyeru o'oapũ" nĩrõ marĩrõ o'oya. No'o sũ'ori dutime'rĩgũnojõ añurõ weeya. No'o pajaña'sere cũogũnojõ e'catise me'rã weetamuña.

Jesucristore ãjõpeorã a'tiro weeroña'a nise ni'i

⁹ Æpëãrẽ ma'ita'saticã'ña. Diacjũ ma'iña. Ña'asere yabiya. Æpëãrẽ weetamuse añusenojõ pe'ere sirutuya. ¹⁰ Jesucristore ãjõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'iña. Musã weese me'rã ãpëãrã, ãpëãrã pe'ere añurõ wãcũdutirã tojo weeya. A'merĩ wiopesase me'rã ĩ'aña.

¹¹ Õ'acũ ùaro wéérã, nijĩsijaticã'ña. Marĩ wiogũ dutisere tũ'sase me'rã weeya.

¹² Õ'acũ añurõ weegũsami nĩrã, e'catiyuya. Mejëcã wa'acã pi'etirã, wãcũtutuaya. Du'ucũurõ marĩrõ Õ'acũrẽ ñubuenũ'cũcã'ña.

13 Jesure ějōpeorārē apeyenojō dũ'sacā, musā cuosere ducawaaya. Musā tiropu etarārē añurō ñe'eña.

14 Musārē ña'arō weerārē “Õ'acũ añurō weeato”, ni sērĩbosaya. “Ña'arō weeato”, niticā'ña.

15 Āpērā e'catirārē e'catitamuña. Āpērā utirārē utitamuña.

16 Ni'cārōnojō, ni'cārō me'rā añurō nisetiburoya. “Yũ'u āpērā yũ'rũoro ni'i”, ni wācũticā'ña. Tojo weronojō o'orā, mejō nirā me'rā ni'cārōnojō nisetiya. “Masĩgũ waro ni'i”, niticā'ña.

17 Musārē ña'arō weecā, narē a'meticā'ña. Nipe'tirā ĩ'orōpũre “Añuse dia'cũ weeruwasato”, ni wācũtutuaya.

18 No'o musā weepōtēorō, nipe'tirā me'rā añurō nisetiya. Ejerisājāse me'rā nisetiya.

19 Acawererā yũ'u mairā, musārē weregũti. Musā basu a'merĩ wapaticā'ña. Õ'acũ musārē ña'arō weerārē bu'iri da'regũsami. Cũ ye queti ojáca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: “Yũ'u ni'i masārē bu'iri da'racjũ.

Na ña'arō wee'que wapare queoro bu'iri da'regũsa'a”, nicũ niwĩ marĩ wiogu.

20 Apeye ojanemono'wũ: “Mũ'ũrē ĩ'atu'tigu ujaboacā, cũrē ecaya. Cũ acowuocā, tĩaña. Mũ'u cũrē tojo añurō weecā, cũ ña'arō wee'quere bopoyagũsami”, ni ojano'wũ.

21 Ña'asere musā di'ócũuno'ticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Musā añurō weese me'rā pe'e ña'asere docaque'acā weeya.

13

1 Õ'acũ dia'cũ a'ti nucũcācjārā wiorā dutirārē sōrōmi. Cũ cũu'cārā nima. Tojo weerā nipe'tirā añurō yũ'tiya narē.

2 No'o cũ wiorārē yũ'rũnu'cāgũ, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnu'cāgũta weemi. Musā wa'tero nirā wiorā musārē duticā uami. Tojo weegu narē yũ'rũnu'cārārē Õ'acũ bu'iri da'regũsami.

3 Wiorā añurō weerārē uise o'otima. Ña'arō weerā pe'ere uise o'osama. Uitirāta nisetisĩ'rĩrā, añurō weeya. Musā tojo weecā, wiorā “Musā añurō wee'e”, nirāsama.

4 Õ'acũ musā ye niatjere narē sōrōcũ niwĩ. Tojo weerā ña'arō wéerā pũrĩcā, uiya. Wiorā ña'arō weerārē bu'iri da'rerā, Õ'acũ dutiro weerā weema. Õ'acũ ña'arō weerārē bu'iri da'redutigu wiorārē cũucũ niwĩ.

5 Tojo weerā marĩ wiorā dutisere yũ'tiroũa'a. Bu'iri da'reri nĩrā dia'cũ, yũ'titicā'rōũa'a. Õ'acũ marĩrē wiorā duticā uami nĩrā pe'e, na dutisere queoro yũ'time'rĩcā'rōũa'a.

6 Wiorā na da'rasere queoro wéerā, Õ'acũrē da'raco'terā weronojō nima. Tojo weerā na wapayedutisenojōrē wapayeya.

⁷ Na wiorã dutisereta queoro weeya. Na wapayeduticã, wapayeya. Na wiorã nise bu'iri wiopesase me'rã narẽ i'aña. Narẽ añurõ wãcũña.

⁸ Āpērārē wapamooticã'ña. Maata wapayepe'ocã'ña. A'merĩ ma'ise pe'e pe'timasĩtisa'a. Tojo weerã a'merĩ ma'inu'cũcã'ña. No'o āpērārē maigũnojõ Õ'acũ dutise cũu'quere queoro weegu weemi. ⁹ Õ'acũ a'tere dutise cũucũ niwĩ. “Musã numosãnumia nitirārē, marāpũsumua nitirārē a'metārãticã'ña. Āpērārē wējẽcõ'aticã'ña. Ya-jaticã'ña. Āpērã yere uoticã'ña” ni, dutise cũucũ niwĩ. A'te, tojo nicã nipe'tise apeye dutise cũu'quere ni'cārõputa neonũ'cõmasĩ'i. A'tiro ni'i. Musã, musã basu ma'irõnojõta musã tiropũ nirārē ma'iña, ni'i. ¹⁰ Marĩ ma'ise cõorã, marĩ tiropũ nirārē ña'arõ weesome. Tojo weerã narẽ ma'irã, Õ'acũ dutise cũu'quere weepe'ocã'a.

¹¹ A'tere ni'cārõacã marĩ catiriterore wãcũrõua'a. Cãrĩrã weronõjõ niticã'rã. Jesú cũ apaturi a'tiatjere añurõ tũ'oña'a, wãcũnrũrã. Marĩ Õ'acũ tiropũ wa'atjo cã'rõacã dũ'sasa'a. Marĩ ne waro Jesucristore ějõpeowã'cõrã, “U'musepũ marĩ wa'atje dũ'sayũ'rua'a”, nimirũ. Ni'cārõacãrẽ marĩ masĩ'i. “Cã'rõacã dũ'sa'a Jesucristo apaturi a'tiatje”, ni'i. ¹² A'tiro nicãrẽ ña'arõ weese yũ'rũmajã wa'a'a. Ni'cārõacãrẽ bo'remũjãtiro weronõjõ Jesucristo a'tiatjo cã'rõ dũ'sa'a. Tojo weerã marĩ ña'asere masã ñamipũ weewuasenojõrẽ weedu'uroua'a. A'tiro pe'e weerõua'a. Añuse, umũco masã i'orõpũ weesenõjõ dia'cũrẽ weerõua'a. Marĩ Õ'acũ yere wéerã, ña'arõ weesere du'upe'ocã'rãsa'a. ¹³ Umũco, bajuyoropũ weesetironõjõ weerõua'a. Bosenumũ nicã que'a, caricũticã'rã. Numia me'rã ña'arõ weeticã'rã. Numia quẽ'rã, umua me'rã ña'arõ weeticã'ña. A'pepũrĩse me'rã tũ'oña'ticã'rã. Āpērã yere uoticã'rã. ¹⁴ A'tiro pe'e weerã. Marĩ wiogu Jesucristo weetamuse me'rã cũ weronõjõ añurõ nisetirã. Cũrẽ nemorõ masĩnemorã. Marĩ ña'arõ uaripejasere weesĩ'rĩrã, “A'tiro weerãti”, ni wãcũticã'rã. Tere weedu'urã.

14

Ějõpeotutuarã, ějõpeotutuatirã cjase ni'i
(1Co 8.1-13)

¹ Ni'cũ Jesucristore ějõpeomigũ, cũ ějõpeotutuatigu musã me'rã nisĩ'ricã, ũrũsãtirãta, cũrẽ ñe'eña. Cũrẽ “A'tiro weecã ua'a” nitirãta, ñe'eña. Cũrẽ “To ñe'ebosau” nitirãta, ñe'eña. ² Āpērã Jesucristore ějõpeorã “Marĩ nipe'tise ba'acã, añu ni'i”, nima. Āpērã pe'e Jesucristore ějõpeotutuatirã “Marĩ di'iro ba'arã, Õ'acũrẽ

yu'rɨnu'cābosa'a", ni wācūsama. Tojo weerā otese dia'cūrē ba'asama. ³ Nipe'tise ba'agu pe'e di'iro ba'atigure ī'acō'aticā'to. Di'iro ba'atigu pe'e quē'rā nipe'tise ba'agure "Mu'u di'iro ba'acā, ña'a ni'i", niticā'to. Nipe'tise ba'agure Ō'acū yagu sājācā weetojacu niwī. ⁴ Marī apīrē da'raco'tegure "Mu'u ña'arō wee'e", nīmasīwe'e. Cū wiogu dia'cū tojo nīmasīsami. Marī Jesucristore ějōpeorā quē'rārē tojota ni'i. Āpērā Jesucristore ějōpeorārē "Ña'arō weema", nīmasīwe'e. Ō'acū na wiogu nimi. Cū ni'cūta narē "Añurō wee'e", o "Ña'arō wee'e", nīmasīsami. Marī wiogu cū yarārē ějōpeotutuacā weemasīmi.

⁵ Apeye ninemogūti. Ni'cārērā "Ni'cārē nūmūrī yu'rɨoro ape nūmu Ō'acūrē ñubuepeoroua'a", nisama. Āpērā pe'e "Nipe'tise nūmūrī ni'cārōnojō Ō'acū ye ni'i", nisama. Masānucū "Ō'acū yu'u a'tiro weecā ũasami", nirōua'a. ⁶ Ni'cū, ni'cā nūmūrē "Ō'acū ya nūmu waro ni'i" nigūnojō Ō'acūrē ějōpeoacju tojo nisami. Apī nipe'tise nūmūrērē ni'cārōnojō wācūgū quē'rā Ō'acūrē ějōpeoacju tojo nisami. Nipe'tisere ba'agu quē'rā Ō'acūrē ějōpeoacju tojo weesami. Cū ba'asere e'catise o'osami. Apī di'irore ba'atigu quē'rā Ō'acūrē ějōpeogu ba'atisami. Cū, cū ba'asenojōrē Ō'acūrē e'catise o'osami.

⁷ Marī catiri ũmūcore marī se'saro niwe'e. Wērīrā quē'rā marī se'saro nisome. Marī catirā, wērī'cārā Jesucristo yarā ni'i. ⁸ Marī catiro pōtēorō Jesucristo ũaronojō weesī'rī'i. Wērīrā quē'rā cū me'rā catirāti nīrā, wērīrāsa'a. Tojo weerā catirā, wērī'cārā Jesucristo yarā ni'i. Cū marī wiogu marīrē su'ori nigū nimi. ⁹ A'tiro ni'i. Cristo wērīcu niwī. Wērītoja, masācu niwī. Nipe'tirā catirā, wērī'cārā wiogu nigūti nigū, tojo weecu niwī.

¹⁰ Tojo weerā ¿de'ro weerā musā āpērā Jesucristore ějōpeorārē "Ña'arō weerā weema" niti? ¿De'ro weerā narē tojo ī'acō'ati? Marī nipe'tirā Ō'acū masārē beseri nūmu nicā, marī wee'quenūcūrē beseno'rāsa'a. Tojo weerā Jesucristore ějōpeorā marī acawererārē "Tojo weema", niticā'rōua'a. ¹¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu Ō'acū cū ní'quere a'tiro ojano'wū:

Yu'u catigu ni'i.

Yu'u ucūse diacjū warota ni'i.

Nipe'tirā yu'ure ejaque'arāsama.

Nipe'tirāputa yu'ure "Mu'u Ō'acū añugū, tutuagu ni'i", nīrāsama, ni ojano'wū.

12 Te oja'quere tu'orã, marĩ masĩ'i, marĩnucũ a'ti turipu marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a.

Musã acawererã Jesucristore ãjõpeorãrẽ na ãjõpeosere dojorẽticã'ña nise ni'i

13 Marĩ, marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a nĩrã, a'merĩ ucjaticã'rã. A'tiro pe'e ɯa'a. Ne apeyenojõ na ãjõpeosere dojorẽcã weeticã'rã. Tojo nicã narẽ ña'arõ weecã weeticã'rã. 14 Yɯ'ɯ marĩ wiogu Jesure ãjõpeotjãgũ, a'tiro masĩ'i. Nipe'tise yɯ'ɯ ba'ase añuse ni'i. Apĩ pe'ema "Apeyenojõ yɯ'ɯ ba'ase ña'a ni'i" nicã, cũrẽ diacjũta ña'a nisa'a. 15 Mɯ'ɯ ãpẽrã na ba'aya marĩsere ba'acã, apĩ ña'arõ tu'oña'bosami. Mɯ'ɯ tojo wéégɯ, cũrẽ ma'igũ mejẽta wee'e. Cristo cũ quẽ'rãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weegu mɯ'ɯ ba'ase me'rã apĩrẽ ãjõpeodu'ucã weeticã'ña. 16 Mɯ'ɯma mɯ'ɯ weese añu nibosa'a. Apĩ pe'ere ña'a nibosa'a. Tojo weese me'rã ãpẽrãrẽ ña'arõ wãcũcã weeticã'ña. 17 Õ'acũ marĩ wiogu ye cjase ba'a, sĩ'rĩ weese mejẽta ni'i. A'te pe'e nibutia'a. Õ'acũ ɯaro weenu'cũse, tojo nicã ãpẽrã me'rã añurõ nicã'se, a'merĩ e'caticã weese pe'e nibutia'a. Te Espĩritu Santu weetamuse me'rã weeno'o. 18 A'tiro weegũ Jesucristo ɯaronojõ weegu weemi. Õ'acũ ï'orõpũre "Añurõ weegu weemi", nino'sami. Tojo nicã masã quẽ'rã cũrẽ "Añurõta weegu weemi", nisama.

19 Tojo weerã ni'cãrõ me'rã añurõ wejepeo ejerisãjãsenojõrẽ a'marã. Marĩrẽ te ni'cãrõ me'rã nisetise Jesucristore nemorõ ãjõpeorã, a'merĩ weetamurãsa'a. 20 Musã ba'ase me'rã apĩ Jesucristore ãjõpeosere dojorẽticã'ña. Nirõta nipe'tise ba'ase añu ni'i, añurõ pe'e. Musã ãpẽrã na ba'aya marĩsenojõrẽ ba'acã ï'arã, na quẽ'rã ba'abosama. "Tere ba'arã, ña'arõ wee'e" ni wãcũmirã, musãrẽ ï'acũurã, tojo weebosama. Tojo wãcũrã, tere ba'arã, ña'arõ weema. Tojo weerã musã tere ba'arã, narẽ ña'arõ weecã weebosa'a. Musã tojo weese ña'a ni'i. 21 Marĩ apĩ ãjõpeotutuatigũre Jesucristore ãjõpeodu'ucã weebosa'a nĩrã, a'tiro weerõɯa'a. Cũ di'iro ba'atisere ba'aticã'rõɯa'a. Vino cũ sĩ'rĩtisere sĩ'rĩticã'rõɯa'a. No'o apeyenojõ cũrẽ Jesucristore ãjõpeodu'ucã weesenojõrẽ weeticã'rõɯa'a. 22 "Nipe'tise yɯ'ɯ weese añu ni'i" ni tu'oña'gũnojõ Õ'acũ se'sarore wereya. ãpẽrã ãjõpeose dojorẽtigũ, bu'iri marĩgũ tu'oña'gũ e'catigũ nimi. 23 Apĩ apeyenojõrẽ ba'agu, "To ba'abosau" ni tu'oña'ba'agu, bu'iri cɯomi. A'tiro ni'i. "Yɯ'ɯ ba'ase Õ'acũ ï'orõpũre añurõsa'a" nitimigũ ba'acã, ña'a ni'i. "Nipe'tise marĩ weese Õ'acũ ï'orõpũre queoro ni'i" ni tu'oña'timirã weese ña'a ni'i.

15

Marĩ ye dia'cãrẽ wãcũticã'rõua'a nise ni'i

1 Marĩ ãjõpeotutuarã ãpẽrã ãjõpeotutuatirãrẽ weeta-murõua'a. Marĩ tu'sase dia'cãrẽ weeticã'rõua'a. 2 ãpẽrã ye niatjere wãcũrõua'a. Narẽ nemorõ ãjõpeotutuato nĩrã tojo weerõua'a. 3 Cristomarĩcã cũ tu'sase dia'cãrẽ weeticu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Cristo cũ pacũre ni'quere a'tiro ojano'wũ:

Nipe'tise mu'urẽ i'atu'tirã mu'urẽ ña'arõ ucũrã, yu'u pe'ere weequeõ'orã weema, ni ojano'caro niwũ.

4 Nipe'tise todũporopũ Õ'acũ ye queti oja'que marĩrẽ masĩdutiro ojano'caro niwũ. Marĩ ña'arõ yu'rũrã, te oja'quere bu'erã, nũ'cãpo'o. Wãcũtutuanemo'o. Tojo weerã Õ'acũ cũ weeatjere e'catise me'rã yucue'e. 5 Õ'acũ marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãcũtutuacã weesami. Marĩrẽ e'caticã weesami. Cũ Jesucristo Ɂaronojõ mũsãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiã weeato. 6 Tojo weerã mũsã ni'cãrõputa wãcũsetirã, a'tiro weerãsa'a. Õ'acũ, marĩ wiogũ Jesucristo pacũre ni'cãrõ me'rã "Mu'u añuyũ'rũa'a", nĩrãsa'a.

Judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire were'que ni'i

7 Marĩ Õ'acũrẽ ni'cãrõ me'rã ãjõpeorã nitĩjarã, ãpẽrãrẽ ñe'erõua'a. Jesucristomarĩcã marĩrẽ ñe'ecu niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ "Añubutiami" nidutirã, marĩ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ñe'erõua'a. 8 Yu'u ucũgũ, "Õ'acũ marĩ ñecũsumuarẽ cũ 'Weeguti' ni'quere queoro weegu weemi", nigũ wee'e. Jesucristota judío masãrẽ weetamugũ a'ticu niwĩ nigũ, tojo ni'i. Cũ tojo weese me'rã Õ'acũ cũ diacjũ nisere i'ocu niwĩ. 9 Tojo nicã judío masã nitirã "Õ'acũ Ɂsãrẽ pajaña'gũ, añuyũ'rũami" nidutigũ Jesucristo a'ticu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Õ'acũ bese'cu Cristo cũ pacũre ucũ'quere a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã wa'teropũ mu'urẽ e'catipeoguti.

Õ'acũ masĩyu'rũagu nimi nigũ, basapeoguti.

10 Aperopũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã, Õ'acũ yarã judío masã me'rã e'catiya.

11 Aperopũ quẽ'rãrẽ ninemowũ:

Nipe'tirã judío masã nitirã Õ'acũrẽ e'catipeorã, "Mu'u añuyũ'rũagu ni'i", niña.

Nipe'tirocjãrãputa Õ'acũ añubutiasere e'catipeoya, ni ojano'wũ.

12 Isaía quẽ'rã a'tiro ojacũ niwĩ:

Isaí pãrãmi nituriagu bajuagusami.

Cũ judío masã nitirã wioꝝu niacju nigũsami.

Na cãrẽ “Ësãrẽ yu'ruoꝝu nimi”, ni ëjõpeorãsama, ni ojano'wũ.

¹³ Õ'acũ marĩrẽ cũ añurõ weeatjere e'catiyusere o'ogu nimi. Mũsãrẽ cãrẽ ëjõpeorãrẽ e'catise, ejerisãjãse o'oato. Tojo weerã mũsã Espíritu Santu weetamurõ me'rã uputu e'catiyurãsa'a.

¹⁴ Yu'u acawererã, mũsãrẽ a'tiro tu'oña'a. Mũsã ãpẽrãrẽ añurõ weesa'a. Jesucristo yere añurõ masĩsa'a. A'merĩ werecasamasĩsa'a. ¹⁵ Mũsã tojo weemicã, a'ti pũrĩpure mũsãrẽ tutuaro me'rã oja'a. Mũsã tu'o'quere acobojoicã'to níꝝu tojo wee'e. Õ'acũ yu'ure añurõ wééꝝu, Jesucristo yere mũsãrẽ bu'edutigũ cũuwĩ. ¹⁶ Tere werẽꝝu, judío masã nitirã na Jesucristore ëjõpeocã mãsã'a. Pa'ia wa'icũrãrẽ Õ'acũrẽ o'oro weronojõta yu'u judío masã nitirãrẽ cãrẽ wiasĩ'rĩsa'a. Espíritu Santu narẽ Õ'acũ yarã sãjãcã weegũsami. Tojo weecã Õ'acũ narẽ, “Yarã nima”, ni ñe'egũsami.

¹⁷ Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũ cũu'quere añurõ wee'e. Tojo weegũ yu'u da'rasere añurõ tu'oña'a.

¹⁸ Jesucristo yu'u me'rã wee'que dia'cãrẽ mũsãrẽ werẽꝝu. Mũsã judío masã nitirãrẽ ëjõpeocã mãsãꝝũ yu'ure weetamuwĩ. Yu'u bu'ese me'rã, tojo nicã yu'u wee'quere ĩ'arã, mũsã judío masã nitirãrẽ ëjõpeocã weewĩ. ¹⁹ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã weesere weeĩ'owũ. Tojo nicã Espíritu Santu tutuase me'rã bu'ewũ. A'tere wééꝝu, Jerusalẽ me'rã werẽnu'cãwũ. Téé Ilírico wãmetiropũ Jesucristo mãsãrẽ yu'ruose quetire weretuoꝝu ejawũ. ²⁰ ãpẽrã bu'eno'ña marĩrõpũre Jesucristo ye quetire weremu'sĩ werewũ. ãpẽrã na were'quepũre werebu'ipeotiwũ. ²¹ Yu'u tojo weese Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta wa'awũ. A'tiro ojano'caro niwũ:

Cũ ye quetire ne ni'cãti masĩti'cãrã wereno'rãsama.

Cũ yere na tu'oti'quere tu'omasĩrãsama, ni ojano'wũ.

Pablo Romapũ wa'atje ni'i

²² Yu'u peje macãrĩpũ bu'esijayugũ, mũsã tiropũ wa'amasĩtisa'a yujupũ. ²³ Ni'cãrõacãrẽ te macãrĩpũ bu'etoja'a. Peje cũ'marĩ mũsã tiropũ wa'asĩ'rĩ'cu nitjãꝝũ, be'rocure topũre wa'aguti. ²⁴ Españapũ wa'aguti. Topũ wa'agũ, mũsã tiro Romapũ yu'ruaguti. Mũsãrẽ ĩ'a, e'cati, cã'rõ niqejoguti. Be'ro yu'ure Españapũ wa'atjere weetamuapa. ²⁵ Ni'cãrõacã Jerusalẽpũ wa'anígũti yujupũ. Jesucristore ëjõpeorãrẽ weetamugũ niyeru miagũ weeguti. ²⁶ Jesucristore ëjõpeose cururicjãrã Macedonia, tojo nicã

Acaya di'tacjārā niyeru sērīneocārā niwā. Jerusalēpu nirā pajasec̄orā Jesucristore ējōpeorārē o'orātirā tojo weecārā niwā. Tojo weegu te niyerure Jerusalēpu o'ogu wa'aguti. ²⁷ Judío masā nitirā Macedonia, Acayapu nirā a'tiro wācūcārā niwā. Judío masā Jerusalēpu nirārē weetamurōña'a. Na tojo wācūse añu nicaro niwā. A'tiro ni'i. Judío masā, judío masā nitirā pe'ere Jesucristo ye quetire werewā'cōcārā niwā. Tojo nicā judío masā nitirā Jesucristore ējōpeocā, a'tiro wa'acaro niwā. Ō'acū judío masārē "O'oguti" ní'que pe'ere ñe'ecārā niwā. Tojo weerā judío masā nitirā, judío masā pajasec̄orārē niyerure, na c̄osere o'oroña'a. ²⁸ Yū'u te niyeru Jerusalécjārārē o'otojagu, Españapu wa'agu, musārē ī'ayū'rūwā'cāgūti. ²⁹ Yū'u musā tiropu wa'agu, Jesucristo ye añusere musārē miiejagusa'a.

³⁰ Yū'u acawererā, musā Jesucristore ējōpeo'o. Espíritu Santu marīrē a'merī ma'icā weemi. Tojo weegu musārē a'tiro weecā ñasa'a. Yū'ure weetamurā, yé niatjere Ō'acūrē sērībosaya. ³¹ A'tiro sērībosaya yū'ure. Judeapu nirā Jesucristore ējōpeotirā yū'ure ña'arō weeticā'to. Tojo nicā Jesucristore ējōpeorā Jerusalécjārā yū'u miasere e'catise me'rā pōtērī ñe'eato. ³² Tojo weecā, Ō'acū cū ñacā, musā tiropu yū'u e'catise me'rā etagusa'a. Topu soogusa'a. ³³ Ō'acū ejerisājāsere, añurō nicā'sere o'ogu musā nipe'tirā me'rā niato. Tojota weeato.

16

Romacjārāp̄re añudutise o'o'que ni'i

¹ Ni'cō Jesucristore ējōpeogo Febe wāmetigo musā tiropu wa'ago weemo. Co Jesucristore ējōpeorā Cencrea wāmetiri macācjārārē weetamugō nimo. ² Musā Jesucristore ējōpeorā e'catise me'rā core ñe'eña. Marī Jesucristore ējōpeorārē añurō ñe'erōña'a. Co pājārārē weetamuco niwō. Yū'u quē'rārē weetamuwō. Tojo weerā core apeyenojō ñu'sacā, o'oya.

³ Aquila, cū ñumo Priscila añuato. Yū'u Jesucristo yere bu'ecā, na quē'rā yū'ure bu'etamuwā. ⁴ Āpērā yū'ure wējēsī'rīcā, yū'ure weetamuwā. Na quē'rārē wējētawiomīcā, tojo weewā. Na tojo wee'quere yū'u dia'cū e'catise o'owe'e. Nipe'tirā āpērā judío masā nitirā Jesucristore ējōpeorā e'catise o'oma. ⁵ Jesucristore ējōpeorā Aquila ya wi'ipū nerēwuarā quē'rā añuato. Apī yū'u ma'igū Epeneto añuato. Cūta Asiap̄re āpērā ñuporo Jesucristore ējōpeomu'tā'cu nimi. ⁶ María quē'rā añuato. Musā me'rā

Õ'acũ cjasere ɁpɁtu da'ramo. ⁷ Yũ'u acawererã judío masã Andrónico, Junias añuato. Na quẽ'rã yũ'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipu niwã. Na yũ'u dɁporo Jesucristore ẽjõpeocãrã niwã. Jesucristo besecũú'cãrã narẽ "Añurã nima", nisama.

⁸ Jesucristore ẽjõpeogũ yũ'u ma'igũ Ampliato añuato. ⁹ Urbano, ẽsãrẽ Jesucristo ye quetire weretamugũ añuato. Tojo nicã yũ'u ma'igũ Estaquis añuato. ¹⁰ Apeles quẽ'rã añuato. Cũ Jesucristore añurõ ẽjõpeomi. Nipe'tise cũ weesere i'arã, "Jesucristore añurõ ẽjõpeogũ nimi", ni i'a'a. Aristóbulo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ¹¹ Apĩ yũ'u acaweregũ, judío masũ Herodión añuato. Tojo nicã Narciso ya wi'icjãrã Jesucristore ẽjõpeorã añuato. ¹² Trifena, Trifosa na quẽ'rã añuato. Na numia marĩ wiogũ Jesucristo yere pũrõ da'rama. Ɖsã ma'igõ Pérsida quẽ'rã marĩ wiogũ Jesucristo ye cjasere ɁpɁtu da'ramo. Co quẽ'rã añuato. ¹³ Rufo añuato. Nipe'tirã cũrẽ "Jesucristore añurõ ẽjõpeomi", nima. Cũ paco quẽ'rã añuato. Core yũ'u pacore weronojõ i'a'a. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ãpẽrã Jesucristore ẽjõpeorã na me'rã nirã añuato. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, tojo nicã cũ acabijo Olimpas, nipe'tirã Õ'acũ cũ yarãrẽ cũu'cãrã na tiropũ nirã añuato.

¹⁶ A'merĩ ma'ise me'rã añudutiya. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrã m̃sãrẽ añudutima.

¹⁷ Yũ'u acawererã, ni'cãrẽrã m̃sã tiropũ nirã dɁcawaticã weesĩ'rĩsama. Na tojo weeri nĩrã, tũ'omasĩña. M̃sãrẽ ẽjõpeosere dojorẽsama. M̃sãrẽ bu'e'que mejẽtare weesama. Tojo weerã narẽ ba'patiticã'ña. Na bu'esere ne tũ'oticã'ña. ¹⁸ Na marĩ wiogũ Jesucristo Ɂaro weerã mejẽta weesama. Na no'o Ɂaro weesĩ'rĩrõ weesama. Na añurõ Ɂ'suaro ucũme'rĩse me'rã, diacjũ ucũrã weronojõ ucũsama. ƉpɁtu waro masĩtutuatiãrẽ weeta'sa ẽjõpeocã weesama. ¹⁹ M̃sã pũricã añurõ Jesucristo Ɂaro weesa'a. Nipe'tirã tojo nima m̃sãrẽ. Tojo weegũ m̃sã me'rã pũrõ e'cati'i. M̃sãrẽ añusere masĩcã Ɂasã'a. Ne ña'ase pe'ema masĩdutigu Ɂasãwe'e. ²⁰ Õ'acũ ãpẽrã me'rã añurõ nicã'sere o'ogũ nimi. Cã'rõacã be'ro cũta m̃sãrẽ wãtĩrẽ docaque'acã weegũsami. Jesú marĩ wiogũ m̃sãrẽ añurõ weeato.

²¹ Timoteo yũ'u me'rã Jesucristo ye quetire werecusi-atamugũ m̃sãrẽ añudutimi. Yũ'u acawererã judío masã Lucio, Jasõ, Sosípater na quẽ'rã añudutima.

²² Yũ'u a'ti pũrĩrẽ Pablora ojabosagũ, Tercio wãmeti'i. Yũ'u Jesucristore ẽjõpeogũ m̃sãrẽ añuduti'i.

²³ Gayo m̃sãrẽ añudutimi. Jesucristore ẽjõpeorã cũ ya wi'ipu nerẽwũama. Yũ'u Pablo ti wi'ipu cãjĩ'i. Erasto

a'ti macã cjase da'rasere dutigu, narẽ niyeru co'tegu añudutimi. Tojo nicã apĩ Jesucristore ãjõpeogu Cuarto añudutimi.

²⁴ Marĩ wiogu Jesucristo masã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

²⁵⁻²⁶ Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã, "Añuyũ'ruami", nírã. Marĩ wiogu Jesucristo ye queti me'rã Õ'acũ marĩrẽ nemorõ ãjõpeocã weemasĩmi. Dũporopure nipe'tirã masãrẽ yũ'ruose quetire masĩno'ña marĩcaro niwũ. A'tocaterore majã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'que me'rã masĩno'o. Õ'acũ catinu'cũgũ tojo wereduticũ niwĩ. Yũ'ũ quẽ'rã Jesucristo ye quetire were'e. Õ'acũ nipe'tise cururicjãrãrẽ cãrẽ ãjõpeo, cã haro weecã hasami.

²⁷ Õ'acũ ni'cũta nimi. Cã ni'cũta nipe'tisere masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũrẽ "Tutuayũ'ruami", ni ãjõpeonu'cũcã'rã. Tojota weerã.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Corintocjārārē ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Jesucristore ějōpeorā Corintocjārārē ojacu niwī. Cū ojacaterore Éfesopu nicu niwī. Cūta Corintocjārārē ne waropure Jesucristo ye quetire were, cūrē ějōpeori curuacjārā sājācā weecu niwī.

Titare cū Jesucristo ye quetire bu'esijanū'cāca be'ro puati wa'aro weecaro niwū.

Topure judío masā nerēwuaropu bu'ecu niwī. Cūrē topu nigūrē cō'awīrōcā'cārā niwā. Titare Corintocjārā me'rā ni'cā cū'ma ape cū'ma deco tojacu niwī.

Be'ro Corintocjārārē cū bu'e'quere queoro weeticā tū'ogu, a'ti pūrīrē ojacu niwī. Cū ojawuaronojōta añudutinū'cācu niwī. Yapatigupua Judeacjārā pajasecuorārē weetamuse cjasere, cū basu de'ro weeatjere ucūyapaticu niwā.

Pablo Corintocjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'ū Pablo, Sóstenes me'rā musārē añuduti'i. Cū quē'rā Jesucristore ějōpeogu marī acaweregu nimi. Ō'acū cū ūa'caronojōta yū'ure Jesucristo ye quetire weredutigu besecūcū niwī. ² Yū'ū a'ti pūrīrē musā Corintopu nirārē oja'a. Musā Jesucristore ějōpeorā Ō'acū ya curuacjārārē oja'a. Musā Jesucristo me'rā nīrā, Ō'acū yarā ni'i. Ō'acū musārē cū yarā niato nīgū besecu niwī. Nipe'tirocjārā Jesucristore ějōpeorārē tojo besecu niwī. Jesucristo nipe'tirā cūrē ějōpeorā wioгу nimi. Tojo nicā marī wioгу nimi.

³ Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wioгу musārē añurō weeato. Musārē ejerisājācā weeato.

Ō'acū Jesucristore ějōpeorārē weetamuse ni'i

⁴ Musā Jesucristore ějōpeorā niyucā, Ō'acū musārē añurō weecu niwī. Cū tojo weesere ī'agū, cūrē e'catise o'onu'cū'u.

⁵ Musā Jesucristo yarā niyucā, Ō'acū musārē cū ye cjase nipe'tise añusere o'ocu niwī. Tere o'ogu, musārē cū yere añurō masīcā weecu niwī. Āpērārē musā cū ye quetire añurō wereturiacā weecu niwī. ⁶ Yū'ū "Cristo musārē añurō weegusami", niwū. Cū yarā sājācā, yū'ū ní'caronojōta wa'awu musārē. ⁷ Tojo weerā musā Ō'acū o'osere cuope'ocā'a. Marī wioгу Jesucristo a'tiatjere yucueri curare Ō'acū musārē o'ose dū'sawe'e. ⁸ Cū tutuasere

m̄sārē o'onu'cūgūsami. Cūrē ējōpeocā weenu'cūgūsami. Tée a'ti ɯm̄ɯco pe'ticāpɯ tojo weedu'ugusami. Tojo weerā marī wioɣɯ Jesucristo a'ticā, bu'iri marīrā nirāsa'a. ⁹ Ō'acū cū n'iquere queoro weemi. Cūta m̄sārē besecɯ niwī. Cū macū Jesucristo marī wioɣɯ me'rā añurō nidutigɯ besecɯ niwī.

Pablo Corintocjārārē "A'merī dɯcawatiticā'ña" n'ique ni'i

¹⁰ Acawererā, Jesucristo dutiro me'rā m̄sārē a'tiro nigūti. M̄sā ni'cārōnojō wācūña. M̄sā ucūse me'rā dɯcawatiticā'ña. E'catise me'rā a'merī ucūña. Ni'cārōnojō wācū nisetiya. ¹¹ Yɯ'ure Cloé wāmetigo ya wi'icjārā m̄sā a'merī ĩ'asī'rītise quetire werewā. ¹² A'tiro werewā: "Masānɯcū mejēcā dia'cū wācūsetiama", niwā. M̄sā a'tiro ucūaporo: "Īsā Pablo ya curuacjārā ni'i." Āpērā "Apolo ya curuacjārā", "Pedro ya curuacjārā", tojo nicā "Cristo ya curuacjārā ni'i", niaporo. Tojo weerā no'o ɯaro wācūma'acā'poro. ¹³ Tojo wācūticā'rōɯa'a. Marī Cristore ējōpeorā ni'i. Tojo weerā ni'cā curuata ni'i. Marīrē dɯcawaase marī'i. Yɯ'ɯ Cristo niwe'e. M̄sā ye niatjere curusapɯ wērībosatiwɯ. "Pablöre ējōpeorārē wāmeyeno'rōsa'a", nino'ña marīwū. ¹⁴ Ō'acūrē e'catise o'o'o. Crispo, tojo nicā Gayo dia'cūrē wāmeyegɯ, que-oroa weewɯ. ¹⁵ Pājārā m̄sārē wāmeyecā, a'tiro nibopā: "Pablo cū wāme me'rā ūsārē wāmeyewī", nibopā. Tere nīrā, yɯ'ure ējōpeorā weebopā. No'opɯacā tere weetiwɯ. ¹⁶ Estéfanos ya wi'icjārā quē'rārē wāmeyewɯ. Āpērāma wācūnemotisa'a. ¹⁷ Yɯ'ure Cristo wāmeyedutigɯ cūutiwī. Cū m̄sārē yɯ'rɯose queti pe'ere yɯ'ure weredutigɯ o'ówī. Tere weredutigɯ, masā añurō na wācūme'rīse paca me'rā weredutitiwī. Yɯ'ɯ tojo werēcāma, Cristo curusapɯ wērīsere wācūtibopā. Masā yɯ'rɯono'tibopā.

Ō'acū tutuasere, cū masīsere Cristo me'rā masīno'o nise ni'i

¹⁸ Jesucristo ye queti a'tiro ni'i. Cū marīrē yɯ'rɯosī'rīgū, curusapɯ wērīcɯ niwī. Tereta Jesucristore ējōpeotirā pecame'epɯ wa'ajā a'tiro nisama cū wērī'quere: "Tojo nima'acārō wee'e", nisama. Marī cū yɯ'rɯono'cārā pe'ema Cristo curusapɯ wērī'que queti añuse ni'i. Te queti me'rā Ō'acū tutuasere ĩ'ano'o. ¹⁹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɯre a'tiro ojano'wū:

Āpērā "Īsā masīrā ni'i", nirāsama.

Na tojo ucūsere pe'ticā weeguti.

Na tɯ'omasīsere tuumajāminɯ'cōcūti, nicɯ niwī Ō'acū.

20 Tojo weerã “Masĩpe'ocã'a” nirã mejõ nirã tojama. Tojo nicã ãpẽrãrẽ na wãcũsere bu'eri masã quẽ'rã mejãrõta tojama. A'ti ɯmũco cjasere ucũme'rĩrã quẽ'rã mejãrõta tojama. A'te, a'ti ɯmũco cjase na “Tũ'omasĩ'i” nisere Õ'acũ a'tiro weesami. Tere mejõ nise waro wa'acã weesami. 21 Õ'acũ nipe'tisere masĩmi. Tojo weegu cũ a'ti turicjãrãrẽ na tũ'omasĩse me'rã cũrẽ masĩcã weeticũ niwĩ. A'tiro pe'e ɯacu niwĩ. Na Jesucristo ye quetire tũ'orã, na ẽjõpeocã, “Narẽ yũ'rũoguti”, nicũ niwĩ. Cũrẽ ẽjõpeotirã pe'e te quetire tũ'orã, “Tojo nima'acãrõ wee'e”, ni wãcũcãrã niwã.

22 Judío masã Õ'acũrẽ ẽjõpeose dũporo a'tiro nisama: “Õ'acũ tutuaro me'rã wee'ocã ĩ'atojarãpu dia'cũ ẽjõpeorãti”, nisama. Judío masã nitirã griego masã pe'e quẽ'rã a'ti turicjãrã na wãcũme'rĩsere ẽjõpeoma. 23 Ɖsã pũrĩcã Cristo curusapu wẽrĩ'cũ ye quetire were'e. Judío masã tere tũ'orã, tũ'satisama. Judío masã nitirã quẽ'rã te quetire tũ'orã, “Tojo nima'acãrã weema”, nisama. 24 Marĩ Õ'acũ bese'cãrãrẽ no'o judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye queti ni'cãrõnojõ ni'i. Marĩ Cristo curusapu wẽrĩse me'rã a'tiro masĩ'i: “Õ'acũ tutuagu, masĩyũ'rũagu nimi”, ni'i. 25 A'ti ɯmũcocjãrã Õ'acũ weesere tojo weema'asere weronojõ wãcũma. Niwe'e. Õ'acũ weese pe'eta masã masĩse nemorõ niyũ'rũnũ'cã'a. Apeye Õ'acũ wee'quere tutuatísere weronojõ ĩ'ama. Niwe'e. Cũ wee'que pe'eta masã weese yũ'rũoro tutuanemo'o.

26 Acawererã, mũsãrẽ Õ'acũ beseatji dũporopu niseti'quere wãcũña. Mũsã pejetirãcã a'ti turi cjasere masĩrã waro niwũ. Pejetirãcã wiorã niwũ. Pejetirãcã wiorã acawererã niwũ. 27 Cũ a'ti turi cjase masĩrãrẽ bopoyadutigũ na “Tũ'omasĩtirã nima” nirãnojõrẽ besecu niwĩ. Tojo nicã tutuarãrẽ bopoyadutigũ tutuatirã pe'ere besecu niwĩ. 28 Cũ mejõ nirã masã yabino'rãrẽ besecu niwĩ. Cũ tojo weecã, wiorã mejõ nirã tũ'oña'to nígũ tojo weecu niwĩ. 29 Tojo weegu Õ'acũ ĩ'orõpu ne ni'cũ “Yũ'ũ ãpẽrã yũ'rũoro masĩyũ'rũnũ'cã'a”, nímasĩtisami. 30 Mũsãrẽ Õ'acũ basuta Jesucristo yarã sãjãcã weecu niwĩ. Tojo nicã Cristo me'rãta marĩ masĩse cũo'o. Cũ me'rãta tja Õ'acũ marĩrẽ “Na añurã, yũ'rũono'cãrãpu nima”, ni ĩ'asami. Marĩ cũ yarã ni'i. Tojo weegu marĩ pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ yũ'rũweticã weecu niwĩ. 31 Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'caronojõta ni'i: “Ni'cũ ‘Ãpẽrã yũ'rũoro niyũ'rũnũ'cã'a’ nisĩ'rĩgũ, niticã'to. Tojo wãcũrõnojõ o'ogu, marĩ wioгу pe'ere ‘Tutuayũ'rũgu nimi, marĩrẽ añubutiaro

weecu niwĩ', niato", ni ojano'wã.

2

Cristo curusapu wẽrĩ'que queti ni'i

¹ Yu'u musã tiropu Õ'acũ ye quetire weregu etagu, a'tiro weewu. Pacase ucũse di'apaca me'rã masã na masise me'rã weretiwu. ² Yu'u musã tiropu nígũ, a'te dia'cũrẽ wãcũnũrũwũ: "Jesucristo ye queti, tojo nicã cũ curusapu wẽrĩ'que dia'cũrẽ wereguti", ni wãcũwũ. ³ Yu'u musã tiropu nígũ, mejõ nigũ tu'oña'wã. Apetero yu'u te quetire queoro weretibosa'a nígũ, narãsãcũcãti. ⁴⁻⁵ Yu'u musãrẽ ãjõpeocã uagu, masĩrã ucũwũase me'rã ucũtiwu. Õ'acũ tutuase, cũ masise o'ose me'rã ãjõpeoato nígũ ucũwũ. Tere ucũgũ, Õ'acũ tutuaro me'rã, Espiritu Santu me'rã pe'e ãjõpeocã weewu. Musãrẽ masã wãcũwũaronojõ tu'o ãjõpeocã uatiwu. Tojo weegu tojo werewu.

Õ'acũ cãrẽ masĩato nígũ Espiritu Santure o'o'que ni'i

⁶ Tojo nimirã, apeterore ũsã a'tiro wee'e. Jesucristore añurõ ãjõpeorãma pacase masise paca me'rã were'e. Te masise paca a'ti turi cjase mejõta ni'i. Tojo nicã wiorã a'ti turicjãrã ye mejõta ni'i. Na masise maata pe'tirosa'a. ⁷ ũsã a'tere ucũrã, Õ'acũ ye pe'ere ucũrã wee'e. Cũ masisere, masĩno'ña marĩmi'quere, masã ne waro tu'oti'quere ucũ'u. A'ti turi weese duporo Õ'acũ te ya'yio'quere "A'tiro weeguti", ni wãcũyutojacu niwĩ. Marĩrẽ yu'rũoatjere, marĩ u'musepu ninu'cũatjere wãcũyucu niwĩ. Tereta ucũ'u. ⁸ Ne ni'cũputa a'ti turicjã wiogu a'tere tu'omasĩticu niwĩ. Tu'omasĩrã pũrĩcã, Jesucristo marĩ wiogu añuyurũagure curusapu wẽjõtibopã. ⁹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpare a'tiro pe'e ojano'o:

Õ'acũ cãrẽ mairãrẽ añuse apoyucu niwĩ.

Na ĩ'ati'que, na tu'oti'que ni'i.

Na ne cã'rõ wãcũma'ati'que ni'i, ni ojano'o.

¹⁰ Te añuse marĩ masĩti'quere Õ'acũ Espiritu Santu me'rã marĩrẽ masĩcã weemi. Espiritu Santu nipe'tise diasayu'rũnũ'cãsere Õ'acũ cũ weesere masĩpe'ocã'mi.

¹¹ Marĩ apĩ cũ wãcũsere masĩwe'e. Cũ se'saro cũ wãcũsere tu'oña'sami. A'te weronojõ Espiritu Santu se'saro Õ'acũ cũ wãcũsere masĩmi. ¹² Marĩ a'ti umucocjãrã Jesucristore ãjõpeotirã weronojõ wãcũwe'e. Õ'acũ marĩrẽ Espiritu Santure o'ocu niwĩ. Tojo weerã cũ weronojõ wãcũse cuo'o. Cũ me'rã nipe'tise Õ'acũ marĩrẽ o'o'quere masĩ'i. ¹³ ũsã a'tere ucũrã, Espiritu Santu bu'e'que ueri

me'rã ucũ'u. Ɖsã basu masĩmujãti'que me'rã mejẽta ucũ'u. Tojo weerã Ɖsã Espĩritu Santure cuorã cãrẽ cuorãrẽta bu'e'e.

¹⁴ Espĩritu Santure moogũ a'tiro weesami. Ɖ'acũ ye cjasere, Espĩritu Santu bu'esere Ɖatisami. "Tojo nima'acãrõ wee'e", nisami. Espĩritu Santu me'rã marĩ Ɖ'acũ yere masĩ'i. Tojo weegu cãrẽ moogũ Ɖ'acũ yere "Tojo nirõ wee'e", ni tũ'omasĩtisami. ¹⁵ Espĩritu Santure cuogu pe'e nipe'tise bu'esere "¿Queoro niti?" ni besemasĩpe'ocã'sami. A'tiro weegure Espĩritu Santure moogũ pe'e cũ weesere besemasĩtisami. ¹⁶ Ɖ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwã: "Ni'inojõta ne ni'cũ marĩ wiogu wãcũsere masĩtisami. Ne Ɖ'acũrẽ 'Tojo Ɖa'a' ni, dutimasĩtisami", ni ojano'wã. Tojo nimicã, marĩ pe'e Cristo me'rã nĩrã, cũ wãcũsere masĩ'i.

3

Pablo "Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'terã ni'i" nise ni'i

¹ Acawererã, musã Espĩritu Santure añurõ yũ'tirã weronojõ nitiwũ. Tojo weegu musãrẽ diasasere wereta basiotiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Musãrẽ diasatise dia'cãrẽ werewũ. A'ti turicjãrã Espĩritu Santure moorã weronojõ niyucã, tojo weewũ. Musã Cristo ye cjasere añurõ ẽjõpeotiwũ. Tojo weegu musãrẽ wĩ'marãrẽ ucũgũ weronojõ werewũ. ² Wĩ'marã a'tiro weesama. Ɖpẽrĩ du'utirã, Ɖpẽcõ dia'cũ mi'rĩsama. Narẽ ba'asere ecatisama. Bu'ese ba'ase ecase weronojõ ni'i, nisi'rĩrõ wee'e. Wĩ'marãrẽ Ɖpẽcõ mi'orõ weronojõ musãrẽ a'tiro weewũ. Musãrẽ diasatise bu'icjasere bu'ewã'cõwã. Yũ'u diasasere musãrẽ bu'ecãma, põtẽoti wãcũejatibopã. Mejãrõta ni'cãrõacãrẽ yũ'u pacase pacare bu'ecã, tũ'otibosa'a. ³ Musã Jesucristore ẽjõpeotirã weronojõ ni'i yujupũ. Musã a'merĩ Ɖo'o. A'merĩ i'asĩrĩwe'e. Tojo weerã Jesucristore ẽjõpeotirã a'ti turicjãrã weronojõ wee'e. ⁴ Musã a'tiro ucũ'u: "Yũ'u Pablo ya curuacjũ ni'i." Apĩ "Yũ'u Apolo ya curuacjũ ni'i", nisa'a. Tojo nĩrã, a'ti turicjãrã weronojõ ucũrã wee'e.

⁵ Yũ'u, Apolo me'rã Ɖsã mejõ nirã ni'i. Ɖ'acũrẽ da'rawã'ñaco'teri masã ni'i. Tojo weerã Ɖsãrẽ "Na ya curuacjãrã ni'i", niticã'ña. Ɖsã werese me'rã musã marĩ wiogu Jesucristore ẽjõpeowũ. Ɖsãnucũ Ɖ'acũ wereduti'quere werewũ. ⁶ Yũ'u ne waro musãrẽ werewã'cõwã. Ni'cũ otese dũcare otegu weronojõ weewũ. Be'ro Apolo musãrẽ bu'enemopeocũ niwĩ. Otesere aco pio'cu weronojõ weecũ niwĩ. Ɖ'acũ pe'e tere pĩ'rĩ bucuamujãcã weecũ niwĩ. Tere

wéégũ, musārē nemorō ējōpeocā weecũ niwī. Nemorō cū waro weecā weecũ niwī. ⁷ Otese ducare otegũ, tojo nicā aco piogũ mejō nirā nima. Ō'acū pūrīcā tere pī'rīcā weegú cū waro nimi. ⁸ Weremũ'tā'cũ, be'ro cūrē bu'esirutugũ quē'rā ni'cārōnojō nima. Ō'acū nánucūrē queoro na wee'quere wapayegusami. ⁹ Ūsā Ō'acū yarā ni'i. Cūrē ni'cārōnojō da'raco'te'e. Musā cū da'rari di'ta weronojō ni'i.

Tojo nicā wi'i cū yeewā'cārī wi'i weronojō ni'i. ¹⁰ Yũ'ũ Ō'acū weetamuse me'rā musārē bu'égũ, a'tiro weewũ. Wi'i nu'cōme'rīrī masũ weronojō musārē añurō bu'enũ'cāwũ. Āpērā musārē bu'enemorā, ti wi'ire weeturiamujārā weronojō weerā weema. Ti wi'ire yapada'reosī'rīrā, añurō weeroũ'a. ¹¹ Ō'acū masārē yũ'rũodutigũ Jesucristore cūucũ niwī. Cū ni'cūta masārē yũ'rũogũ nimi. Yũ'ũ musārē te quetire bu'enũ'cāwũ. Ne apī, Ō'acū tojo cūunũ'cā'que Jesucristo ye quetire ducayumasītisami. ¹² Wi'ire wéerā, a'tiro weeno'o. Uru, platanojō me'rā, ūtāperi wapabujuse me'rā yeebu'ipeono'o. Āpērā yucũ me'rā, pūrī me'rā, ārũpagũ me'rā weemasīno'o. A'te weronojō ni'cū añuse warore musārē bu'ebosami. Apī mejō nise maata pe'tisere bu'ebosami. ¹³ A'ti ũmũco pe'ticā, Ō'acū nánucūrē na bu'e'quere bajuyoropũ besegusami. Ni'cū urure pecame'epũ besegũ weronojō weegusami. ¿Na añurō o ña'arō pe'e bu'epari? nígũ, tojo weegusami. ¹⁴ Ni'cū āpērārē añurō bu'eturiamujā'que ninu'cūcā'rōsa'a. Ni'cā wi'i ūtā wapabujuse me'rā yéeca wi'i ũjūtiro weronojō ninu'cūrōsa'a. Ō'acū cū da'ra'quere wapayegusami. ¹⁵ Apī añurō bu'eturiawā'cātigũ pe'ere cū bu'e'que pe'tia wa'arosa'a. Pūrī me'rā wéeca wi'i weronojō ũjūdiya wa'arosa'a. Cū ti wi'i ũjūrī cura du'tiwijaa'cũ weronojō nigūsami. Cū ye nipe'tise ũjūpe'tia wa'arosa'a. Cū ni'cūta pecame'epũ wa'abo'cũ yũ'rũwetigusami.

¹⁶ ¿Musā masīweti? Musā Ō'acū wi'i weronojō ni'i. Espíritu Santu musāpure nimi. ¹⁷ Musārē “Ō'acū wi'i weronojō ni'i” níró, cū yarā waro ni'i, nisī'rīrō wee'e. Tojo weegũ Ō'acū cū yarārē dojorēcā weegure pecame'epũ bu'iri da'regusami.

¹⁸ Musā basu a'tiro wācūma'aticā'ña: “Yũ'ũ a'ti ũmũcocjārā wācūwaro weronojō masīyũ'rũa'a”, nīticā'ña. A'tiro pe'e niña. “Ne masītisa'a”, niña. Tojo ucūgũ pūrīcārē Ō'acū masīgũ waro wa'acā weegusami. ¹⁹ A'ti ũmũcocjārā na “Tũ'omasī'i” nise Ō'acū ī'orōpure tojo weema'ase ni'i. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpũ a'tiro ni

ojano'wũ: "A'ti turicjãrã na masĩse me'rã 'Weerãti' nirãrẽ Õ'acũ na wãcũsere tuumajãminũ'cõcã'sami", ni ojano'wũ. ²⁰ Aperopũ quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre a'tiro ojanemono'wũ: "Marĩ wiogũ a'ti umucocjãrã wãcũsere masĩmi. Na masĩsere ĩ'agũ, 'Mejõ nise ni'i, nisami", ni ojano'wũ. ²¹ Tojo weerã musãrẽ bu'egure "Ãpẽrã yu'rũoro nimi", niticã'ña. "Yu'ũ Pablo ya curuacjũ ni'i", niticã'ña. Õ'acũ musãrẽ añurõ wa'acã uagũ, a'tiro weecu niwĩ. Nipe'tisere o'ocũ niwĩ. ²² Yu'ũre, Apolore, Pedrore musãrẽ weetamudutigu o'ócũ niwĩ. Tojo nicã a'ti turi cjasere, marĩ catisere o'ocũ niwĩ. Apeye, wẽrĩca be'ro catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ. Nipe'tise musã ye ni'i. ²³ Apeye quẽ'rãrẽ musã Cristo yarã ni'i. Tojo nicã Cristo quẽ'rã Õ'acũ yagu nimi.

4

Jesucristo ye quetire wererã na weeseti'que ni'i

¹ Ësãrẽ musã a'tiro wãcũrõũa'a. "Cristore da'rawã'ñaco'teri masã nima", nirõũa'a. Ësã Õ'acũ ye queti toduporocjãrã masĩti'quere wereco'terã ni'i. ² Marĩ da'rase cũorã, marĩ wiogũ duti'caronojõta queoro weerõũa'a. Tojo weecã, marĩrẽ ëjõpeosami. ³ Musã yu'ũre "Pablo Õ'acũ cjasere añurõ da'rami" nicã o niticã, sõ'owaro wãcũque'tiwe'e. Mejãrõta wiorã na besewuaropũ miacã quẽ'rãrẽ, wãcũque'tiwe'e. Yu'ũ basu waro quẽ'rã besewe'e. ⁴ Yu'ũ da'rasere ña'arõ tũ'oña'tisa'a. Tojo nimigũ, "Te año ni'i", nĩmasĩtisa'a. Marĩ wiogũ dia'cũ yu'ũ weesere besesami. ⁵ Tojo weerã ãpẽrã wee'quere beseyuticã'ña. Marĩ wiogure yucueya. Cũ a'tigu, nipe'tise masã masĩti'que ya'yioropũ ní'quere bajurẽgũsami. Masã na wãcũrõpũ "A'tiro weegũti" ní'que quẽ'rãrẽ ĩ'ogũsami. Ti nũmũ nicã Õ'acũ nãnũcũ añurõ weeseti'quere "Queoro añurõ weewũ", nigũsami.

⁶ Acawererã, añusere musãrẽ uasã'a. Tojo weegu Apolo, yu'ũ, ãsã ye cjase me'rã musãrẽ queose o'oapũ. Ësã weronojõ ni'cãrõ me'rã niato nĩrã tojo weearũ. Ësã weesere ĩ'acũũña. Tojo wéerã, musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ nĩrõnojo'ta weerãsa'a. Ti pũrĩpũ dutĩtisenojõrẽ yu'rũoquejosome. Tojo nicã "Ësãrẽ bu'egu pe'e masĩyu'rũnũ'cãmi musãrẽ bu'egu yu'rũoro", nisome.

⁷ Musã ãpẽrã nemorõ añurã niwe'e. Masĩyu'rũnũ'cãrã niwe'e. Nipe'tise musã cõose Õ'acũ o'o'que dia'cũ ni'i. Cũ o'õca be'ro nimicã, to pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã musã basu boca'caro weronojõ tũ'oña'ti? ⁸ Musã a'tiro wãcũ'u: "Nipe'tisere cõope'ocã'a, ñe'enojõ dũ'sawe'e", nisa'a. Ësã

topu nitiri cura musã wiorã masĩyu'rũnu'cãrã weronojõ tu'oña'sa'a. "Nipe'tisere masĩpe'ocã'a", nisa'a. Tojo nĩrã, ùsã pe'ere tojowaro ï'acõ'asa'a. Musã diacjũta wiorã nicã pũrĩcãrẽ, añuyũ'ruabosa'a. Ësã quẽ'rã musã me'rã wiorã nitamubosa'a. ⁹ Yu'u a'tiro pe'e tu'oña'a. Õ'acũ ùsãrẽ Jesucristo besecũ'cãrãrẽ nipe'tirã docapu mejõ nĩrã mejãrã cũu'caro weronojõ tu'oña'a. Ësã wẽjẽcõ'ano'ajã weronojõ ni'i. Nipe'tirã, a'ti di'tacjãrã, u'musecjãrã ùsã pi'eticã ï'asama. ¹⁰ Cristo ye quetire werecã, a'ti nucũcãcjãrã ùsãrẽ "Tu'omasĩtirã nima", nisama. Musã pe'e "Cristo ye quetire masĩpe'ocã'a", nisa'a. Ësã musã ï'acãta, tutuawe'e. Musã pũrĩcã "Ësã tutuarã ni'i", nisa'a. Masã ùsãrẽ tojo ï'acõ'acã'ma. Musã pe'ere wiopesase me'rã ï'asama. ¹¹ Ne waropũta ùsã pi'etinu'cãwũ. Ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ tojota yapaticã'a. Ujaboa'a, acowũo'o, su'ti moo'o. Masã ùsãrẽ tãrãpema. Wi'i ùsã ya wi'i waro moo'o. ¹² Ësã ba'asĩ'rĩsenojõrẽ, ùsã su'ti sãñasĩ'rĩsenojõrẽ duusi'rĩrã, a'tiro wee'e. Ësã basu upũtu da'ra pi'eti'i. Masã ùsãrẽ ña'arõ ucũcã, narẽ ùsã pe'e "Añurõ wa'ato", ni sãrĩbosa'a. Ësãrẽ ña'arõ weecã, tojo tu'oña'cã'a.

¹³ Masã ùsãrẽ ña'arõ ucũcã, narẽ añurõ me'rã apome'ricã'a. A'ti mũmũco cjase na cõ'a'que, na uatisere weronojõ ùsãrẽ ï'ama. Ne waropũ tojo yabinu'cã'cãrã mejãrõta yabinu'cũma tja. ¹⁴ Musãrẽ bopoyadutigu mejẽta oja'a. Musãrẽ yu'u ma'ĩgũ, yu'u põ'rãrẽ weronojõ queoro wãcũcã uagu wereme'ricã'a.

¹⁵ Musã pãjãrã diez mil Cristo ye quetire bu'erã cuorã, cuomasĩ'i. Tojo pãjãrã cuota basiomica, ni'cũta nisami musãrẽ weremu'tã'cu. Te Jesucristo masãrẽ yu'ruogu a'ticu niwĩ nise quetire yu'uta weremu'tãwũ. Musã te quetire tu'orã, cũrẽ ãjõpeonu'cãwũ. Tojo weegu yu'u musã pacu weronojõ ni'i. Musã quẽ'rã yu'u põ'rã weronojõ ni'i. ¹⁶ Tojo weegu musãrẽ a'tiro weecã u'a'a. Yu'u weesetisere ï'acũu weesirutuya. ¹⁷ Yu'u tere uasãgũ, Timoteore musã tiropũ o'õgu wee'e. Cũrẽ ma'ii. Cũ yu'u macũ weronojõ nimi. Marĩ wiogu yere queoro weenu'cũmi. Yu'u Cristore ãjõpeogu weesetisere cã musãrẽ werẽgusami. Yu'u nipe'tirã Cristore ãjõpeorãrẽ, nipe'tiropũ nĩrãrẽ were'quenojõrẽta werẽgusami. ¹⁸ Ni'cãrẽrã musã a'tiro wãcũsa'a: "Ësã ãpẽrã nemorõ añurõ weeyũ'rũnu'cã'a", nisa'a. Tere nĩrã, "Pablo a'tisome", ni wãcũsa'a.

¹⁹ Yu'u pe'e "Õ'acũ uacã, maata musã tiropũ wa'aguti", ni wãcũ'u. "Topũ wa'agu, na tojo ni ucũrãrẽ ï'agũti", ni'i. Te se'sarore ï'asome. "¿Na Õ'acũ tutuase me'rã weetina?" ni ï'agũti", ni'i. ²⁰ Õ'acũ wiogu nise a'tiro ni'i. Cũ uaro, cũ

tutuario me'rã weecã uami. Ucũse ueri me'rã dia'cũ yu'ticã uatimi. ²¹ ¿Ñe'erẽ uasari musã? ¿Yu'u musã tiropu wa'agu, ña'arõ weese wapa musãrẽ tu'ticã uasari? ¿O añurõ weese wapa pe'e ma'ise me'rã wereme'rĩcã uasarine?

5

Ña'arõ weegure cõ'awĩrõdutise ni'i

¹ Musã ye queti a'topu busutu'o'o. Tere tu'ogu, tu'omarĩawũ. A'tiro tu'o'o. Ni'cũ musã me'rãcjũ cũ pacu nuorẽ'core ã'ma, numotiapu. A'tiro weesere Õ'acũrẽ ãjõpeotirãputa ne weetima. Ña'ayu'rua'a. ² Musã "Ãpẽrã nemorõ añurõ weeyu'runu'cã'a", ¿niti yujupu? Bujawetironojõ o'orã, musã bujawetitiwu. Bujawetirã pũrĩcã, cũrẽ cõ'abopã. Musã me'rã nerẽnemodutitibopã. ³ Yu'u a'topu nimigũ, yu'u wãcũse me'rã musã tiropu nigũ weronojõ tu'oña'a. Tojo weegu cũ ña'arõ weegure musã me'rã nigũrẽ "Cõ'arõua'a", nitoja'a. ⁴ Marĩ wiogu Jesucristo dutiro me'rã musãrẽ nerẽduti'i. Yu'u quẽ'rã yu'u wãcũsepu musã tiropu nitamugũti. Marĩ wiogu Jesú quẽ'rã cũ tutuase me'rã musã tiropu nigũsami. ⁵ Musã tojo nerẽrã, pacu nuorẽ'core numotigure cõ'acã'ña. Wãtĩ cũ upure de'ro weesĩ'rĩgũ weeato nĩrã tojo du'ucã'ña. Tojo weecã, cũ upu pi'etirosa'a. Tojo pi'etigu, cũ ña'arõ weesere du'ubosami. Cũ tojo wéeca be'ro marĩ wiogu Jesú a'ti turipu a'tigu, cũrẽ yu'ruogusami.

⁶ Ña'arõ weegú musã wa'teropu nisami. Tojo weerã "Ûsã pe'e ãpẽrã yu'ruoro añurõ weeyu'runu'cã'a", niticã'ña. Ña'arõ weesere nipe'tirã pẽ'rĩpejatawio ni'i. ¿Musã a'tiro niwuasere masĩweti? "Pã wéerã bucuato nĩrã levadura wãmetisere morẽsama. Na cã'rõacã morẽca be'ro te nipe'tiropu se'sa wa'asa'a", nino'o. A'te weronojõ masã na ña'arõ weesere pẽ'rĩpeja wa'asama. ⁷ Tojo weerã pẽ'rĩpejari nĩrã, te ña'ase dojorẽsere cõ'acã'ña. Tere cõ'arã, musã añurã tojarãsa'a. Judío masã Pascua bosenumu duporo pã bucuase me'rã morẽ'quere cõ'asama. Ti bosenumurẽ morẽña marĩse dia'cũrẽ ba'asama. Te weronojõ musã a'tiro weerãsa'a. Ña'ase dojorẽsere cõ'arã, pã morẽña marĩse weronojõ tojarãsa'a. Añurã tojarãsa'a nitiroma, añurã nitoja'a. Cristo cũ basuta marĩ ña'arõ weesere cõ'agũ wẽjẽno'tojacu niwĩ. Cũ Pascua nicã oveja na wẽjẽ'cu weronojõ nimi. ⁸ Tojo weerã toduporo ña'arõ weeseti'quere du'uroña'a. Diacjũ weesooro marĩrõ weesetiroña'a. Ña'arõ weesetiro marĩrõ nirõña'a.

⁹ Yũ'u toduporo ojamũ'tāca pũrĩpu a'tiro ojawũ. "Numiarẽ a'metārābajaque'atirā me'rā ba'patiticā'ña", ni ojawũ. ¹⁰ Yũ'u tojo ojavũ, "A'ti turicjārārẽ ba'patitibutiācā'ña", nigũ mejẽta weewũ. A'ti turipũre no'o uaro weeri masā nima. A'metārārĩ masā, uaripejasebucurā, yajari masā, Õ'acũ mejẽtare ãjõpeoma'arĩ masā nima. Yũ'u tojo nibutiaca be'ro nicāma, musā no'o wa'arā wa'abopā. ¹¹ Yũ'u a'tiro pe'e niwũ: "No'o 'Jesucristore ãjõpeo'o' nimigũ, ña'arõ weegũ me'rā ba'patiticā'ña. A'metārāgũnojõrẽ, uaripejagũnojõrẽ, no'o queose yee'quere ãjõpeoma'agũnojõrẽ ba'patiticā'ña. Tojo nicā ña'arõ tu'tisepijagũre, que'asebucure, yajari masũrẽ ne ba'patiticā'ña. Ne cārõ na 'Jesucristore ãjõpeo'o' nimirā, ña'arõ weerā me'rā ba'aticā'ña", niwũ. ¹²⁻¹³ Yũ'u Jesucristore ãjõpeotirārẽ bu'iri da'rewẽ'e. Õ'acũ cũ basu narẽ bu'iri da'regusami. Musā pũricā musā me'rā nirārẽ na ña'arõ weecā, bu'iri da'reya. Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩ oja'caronjõta weeya. A'tiro ojano'wũ: "Ni'cũ musā wa'tero nigũ ña'arõ weegũre cõ'awĩrõña", niwũ. Tojo weerā cũrẽ cõ'acā'ña.

6

Jesucristore ãjõpeorārẽ mejẽcā wa'acā, weresātirāta a'merĩ apoyā nise ni'i

¹ Jesucristore ãjõpeorā na me'rācjārā me'rā uarānojõ a'tiro weesama. Beseri masā Jesucristore ãjõpeotirā tiropũ besedutirā wa'asama. Tojo weeticā'rõua'a. Musā me'rācjārā Jesucristore ãjõpeorārẽ besedutiroua'a. ² Musā masisa'a. A'ti turi pe'tica be'ro Jesucristo yarā a'ti turicjārārẽ beserāsama. Musā a'ti turicjārārẽ beserāsama nĩrā, to pũricārẽ ¿de'ro weerā a'teacārẽ besemasĩweti? ³ ¿Musā masĩweti? A'ti umũco pe'ticā, marĩ Õ'acũrẽ wereco'terā u'musepu nimi'cārā quẽ'rārẽ beserāsa'a. Tojo beserāsa'a nĩrā, a'ti umũco cjase musā du'saso'quema tjāsa'a. ⁴ A'ti umũco cjase mejõ nise me'rā musā a'merĩ ua'a. Teacā me'rā uarā, a'tiro wee'e. Musā beseri masārẽ "Mejõ nirānojõ nima" nimirā, na tiropũ besedutirā wa'a'a. ⁵ A'tema musārẽ bopoyato nĩgũ tojo ni'i. ¿Musā wa'teropũre ne ni'cũ masĩgũnojõ a'tere beseacjũ marĩbutiati?

⁶ Nicāma, cũrẽ besedutironojõ o'orā, Jesucristore ãjõpeotirā tiro pe'e musā me'rācjārārẽ weresārā wa'a'a. Tojo weecā ¿añu niti musārẽ? ⁷ Musā basu a'merĩ uarā, tojo weema'acārā wee'e. Musārẽ ña'arõ weesere tojo tu'oña'cā, nemorõ añubosa'a. Narẽ weresārõnojõ o'orā, na yajasere

ya'yiosārā, tojo tu'oña'cã'ña. ⁸ Musā basuta Jesucristore ějōpeorā musā acawererārē ña'arō wee'e. Na yere yajasa'a.

⁹ ¿Musā masīweti? Ña'arō weerā Ō'acũ tiropu wa'asome. Musā wãcũma'aticã'ña. A'tiro wéerā, u'musepũre wa'asome. Ma'mapjia no'o uaro a'metārābajaque'atirānojō wa'asome. No'o queose yee'quere ějōpeoma'arānojō wa'asome. Numotirā, marāputirā āpērārē a'metārābajaque'atirānojō wa'asome. No'o umua basu ña'arō weerānojō, numia basu ña'arō weerānojō u'musepu wa'asome. ¹⁰ Tojo nicā yajari masā, uaripejasebucurānojō, que'asebucurā, tu'tisepijarā, weesoose me'rā yajari masā Ō'acũ tiropu wa'asome. ¹¹ Toduporopũre musā ni'cārērā a'tere tojota weeseticārā niwũ. Ni'cārōacārē acobojo, ducayuno'cārāpu ni'i. Ō'acũ yarā ni'i. Marī wiogu Jesú me'rā, tojo nicā Espiritu Santu me'rā Ō'acũ musārē “Añurā nima”, ni i'asami.

Marī upu Cristo ya upu ni'i nise ni'i

¹² Masā a'tiro ucũwasama: “Marī weesĩ'rĩsere no'o uaro weemasĩ'i.” Tojota ni'i, nĩrō pe'e. Apeye marī weesĩ'rĩse marĩrē weetamutisa'a. Marī uaro weegu wee'e nígũ, tere tojo weewā'ñaticã'rōua'a. ¹³ Apeye na ucũwase diacjũ ni'i. A'tiro ni'i: “Ba'ase añu ni'i paagare. Paaga pe'e ba'asāacja ni'i.” Ō'acũ pe'e a'te puaropũre pe'ticā weegusami. Apeye pe'e diacjũ niwe'e. Ō'acũ upu wéegũ, a'metārābajaque'atiati upũre weeticu niwĩ. Marī ya upu Jesucristo uaro weeati upu ni'i. Cũ ti upu wiogu nimi. ¹⁴ Ō'acũ cũ tutuaro me'rā marī wiogu ya upũre masōcu niwĩ. Cũrē masō'caronojōta marī upũre masōgũsami.

¹⁵ ¿Musā masīweti? Musā ya upu, Cristo ya upu me'rā a'mesu'a'a. Marī tojo ni'i nĩrā, Cristo ya upũre a'tiro weeta basiowe'e. A'metārāwapata'ari masō ya upu me'rā ti upũre a'mesu'ota basiowe'e. ¹⁶ ¿Masīweti? Ō'acũ ye queti ojaca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ: “Umũ, numio me'rā nígũ, na puarā nimirā, ni'cā upu weronojō tojasama”, ni ojano'wũ. Tojo weerā musā ña'agō me'rā nĩrā, ña'arā tojasa'a. Co me'rā ni'cā upu dojorā weesa'a. ¹⁷ Ni'cũ Jesucristo marī wiogu me'rā a'mesu'agu pe'ema, na puarāputa ni'cā upu dojo, ni'cā wãcũse cuosama.

¹⁸ Ne āpērārē a'metārābajaque'atisere wãcũma'aticã'ña. Apeye marī ña'arō weesere sō'owaro marī upu me'rā weetisa'a. Marī a'metārābajaque'atirā pe'e, marī upu warore dojorērā wee'e. ¹⁹⁻²⁰ ¿Musā masīweti? Marĩrē Ō'acũ Espiritu Santure o'ócũ niwĩ. Marī ya upu Espiritu Santu ya wi'i ni'i. Tojo weerā marī upu me'rā no'o uaro

weemasīwe'e. Jesucristo marĩrẽ ma'ígũ, cũ yarã niato nígũ wẽĩ wapayecu niwĩ. Tojo weerã marĩ upũ me'rã Õ'acũ cũ ɥaro pe'e weemasĩ'i. A'tiro weecã, ãpẽrã cũrẽ añurõ wãcũrãsama.

7

Nũmotise cjase ni'i

¹ Ni'cãrõacãrẽ musã sãrĩtiña'o'oca pũrĩrẽ yũ'tiguti. Nũmotiticã, marãpũtiticã añucã'a, añurõ pe'e. ² Tojo nimicã, topũre pãjãrã ãpẽrã no'o ɥaro a'metãrãbajaque'atisama. Tojo weerã ɥmũa nãnũcũ nũmotiroũa'a. Numia quẽ'rã nãnũcũ marãpũtiroũa'a. ³ Ɔmũ cũ nũmo me'rã añurõ nisetiatio. Co quẽ'rã cũ me'rã mejãrõta nisetiatio. ⁴ Marãpũtigo a'tiro niticã'to: "Yũ'ɥ ɥaro weegoti", niticã'to. Co marãpũ niyucã, "Cũ ɥaro weegoti", niato. Nũmotigũ quẽ'rã "Yũ'ɥ ɥaro weeguti", niticã'to. Cũ nũmo niyucã, "Co ɥaro weeguti", niato. ⁵ Co a'tiro weeato. Co marãpũ co me'rã nisĩ'ricã, yũ'tiatio. Cũ quẽ'rã core yũ'tiatio. Õ'acũrẽ ñubuerãtirã, ticuse nũmũrĩ "Marĩ weewũaronojõ weeticã'rã" ni apõca be'ro pũricã tojo weeticã'to. Ñubuetu'ajaca be'ropũ todũporo niseti'caronõjõta marãpũ me'rã, nũmo me'rã niato tja. Tojo weeticã, wãcũtutuaticã, wãtĩ musãrẽ ña'arõ weedutibosami. ãpẽrã me'rã no'o ɥaro a'metãrãma'acã weebosami.

⁶ Yũ'ɥ musãrẽ a'tere dutibutiase weronõjõ ucũgũ mejõta wee'e. Musã tojo weesĩ'ricã, añurõsa'a nígũ, tojo ni'i. ⁷ Yũ'ɥ a'tiro wãcũ'u. Yũ'ɥ musã nipe'tirãrẽ yũ'ɥ weronõjõ nũmo marĩrã nicã ɥamisa'a. Õ'acũ pe'e masãnũcũrẽ na weepõtõoatjere cũucũ niwĩ. ãpẽrãrẽ nũmo marĩdutigũ o marãpũ marĩdutigũ cũucũ niwĩ. ãpẽrã pe'ere nũmotidutigũ, marãpũtidutigũ cũucũ niwĩ.

⁸ Ni'cãrõacã musã nũmo marĩrãrẽ, marãpũ marĩrãrẽ, wapewia numiarẽ nígũti. Musã yũ'ɥ weronõjõ nũmotiticã, marãpũtiticã, añũ ni'i. ⁹ Ɔmũa numia me'rã nisĩ'rĩrã nũ'cãtirãnojojõ nũmotiatio. Numia quẽ'rã mejãrõta marãpũtiatio. Na nũmoticã, marãpũticã, nemorõ añũ'u. Na numia me'rã, ɥmũa me'rã nisĩ'rĩrã, pi'eticã'to.

¹⁰ Yũ'ɥ marãpũtirãrẽ, nũmotirãrẽ a'tiro duti'i. A'te marĩ wiogũ dutise ni'i. Yũ'ɥ tere wereturia'a. Numio co marãpũre cõ'aticã'to. ¹¹ Cõ'agõ pũricã, apĩ me'rã nũorõticã'to. Marãpũ nĩmi'cũ me'rã apotigo, ni'cõta tojato. Ɔmũ quẽ'rã mejãrõta cũ nũmorẽ ne cõ'aticã'to. Cũ quẽ'rã cũ nũmo ni'co me'rã apotigũ, mejãrõta tojato.

12 Āpērāma, yu'u Jesucristo besecū'cu nígũ, yu'u wācūsere a'tiro nigūti. Te wācūse marī wioḡu yu'ure bu'e'que mejēta ni'i. A'tiro nigūti. Ni'cārērā musā Jesucristore ějōpeotigore nūmotibosa'a. Co mū'u me'rā ninu'cūsī'rīcā, cō'aticā'ña. 13 Mejārōta ějōpeotigore marāputigo quē'rā mū'u me'rā cū ninu'cūsī'rīcā, cō'aticā'ña. 14 Na musā me'rā nise ye bu'iri Ō'acū narē añurō weesami. Tojo weerā musā pō'rā Jesucristore ějōpeotirā pō'rā weronojō nitisama. Ō'acū musā pō'rārē añurō weesami. 15 No'o Jesucristore ějōpeotigu cū nūmorē cō'asī'rīgūnojō pe'e cō'ato. Jesucristore ějōpeotigo quē'rā co marāpūre cō'asī'rīgōnojō cō'ato. Ō'acū marī āpērā me'rā a'mequēse marīrō niseti'cā uami. Na cō'asī'rīcā, añurōsa'a. 16 Cō'ano'gō "Yu'ure cō'aticā, yu'u marāpūre Jesucristore ějōpeocā weemasībopā", nita basiowe'e. Cō'ano'gū quē'rā "Yu'ure cō'aticā, yu'u nūmorē Jesucristore ějōpeocā weemasībopā", nita basiowe'e.

17 Tojo nimicā, a'tere yu'u nipe'tirocjārā, Jesucristore ějōpeori curuacjārārē duti'i. Musānucū Ō'acū musārē ne waro beseri curare niseti'caronojōta a'tiro nicā quē'rārē niseti'roua'a. 18 Ō'acū ni'cūrē ō'rēcju yapa casero yejecō'ano'cure besebosami. Cūrē besecā, mejārōta yejecō'ano'cu niato. No'o yejecō'ano'ti'cure besecā quē'rārē, mejārōta yejecō'ano'ti'cu niato. 19 Yejecō'ano'cu, yejecō'ano'ti'cu nise wapamarī'i. Ō'acū dutisere weese pe'e wapatiyu'rūnu'cā'a. 20 Nipe'tirā Ō'acū besenu'cācatero ni'caronojōta ninu'cūcā'rōua'a. 21 Ō'acū da'raco'terārē besebosami. Tojo besecā, musā da'raco'tesere wācūque'titicā'ña. Apetero musārē musā wiorā wijadutirāsama. Añu ni'i. Na tojo nicāta, wijabaque'oya. 22 Ō'acū marī wioḡu Jesucristore ějōpeodutigu musārē besecu niwī. Musārē besenu'cācaterore da'raco'terā ni'cārā niwū. Ni'cārōacāma a'tiro ni'i. Tojo da'raco'terā nimirā, Jesucristo yarā nitjārā, da'raco'tesere wija'cārā weronojō ni'i. Cū ye cjasere da'ra'a. Āpērā quē'rā cū besenu'cārī curare da'raco'tetirā nicārā niwā. Ni'cārōacāma Jesucristore da'raco'terā weronojō nima. 23 Ō'acū musārē ma'ígũ, cū yarā niato nígũ Jesucristo wērīse me'rā wapayecu niwī. Tojo weerā masārē da'raco'terā weronojō niticā'ña. 24 Ō'acū ne waro besenu'cācatero musā niseti'caronojōta niña tja. Cū yarā niña.

25 Nūmo marīrā, marāpū marīrā pe'ema Jesucristo dutise marī'i. Tojo nimigū, no'o yu'u basu wācūse cā'rō musārē

wereguti. Músã yu'ure êjõpeomasĩ'i. Marĩ wioꝝu yu'ure pajaña'se bu'iri tojo weemasĩ'i. ²⁶ Yu'u a'tiro wãcũ'u. A'tiro nicã peje pi'etise ni'i. Tojo weerã nũmo marĩrã ní'cãrã nũmotiticã'ña. ²⁷ No'o nũmotigũpũ ní'cu core cõ'aticã'ña. No'o nũmo marĩgũ nũmotisĩ'rĩgũ a'maticã'ña. ²⁸ Músã nũmotirã, Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãrã mejẽta wee'e. No'o nu'mio quẽ'rã marãpũtigo Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãgõ mejẽta weemo. Tojo nimirõ, catiri ɯmũcore peje pi'etise ni'i. Yu'u na tojo pi'etisere ɯsãtimisa'a. Tojo weegũ a'tere were'e.

²⁹ Acawererã, yu'u musãrẽ a'tiro nisĩ'rĩsa'a. A'tiro nicã peje pi'etise ni'i. Nemorõ ña'arõ wa'atjo cã'rõ dũ'sa'a. Ní'cãcã me'rã nũmotirã, nũmo marĩrã weronojõ tũ'oña'ña. Músã nũmosãnumiarẽ wãcũnũrũrõnojõ o'orã, Õ'acũ pe'ere wãcũnũrũduti, tojo wa'a'a. ³⁰ Dũjasewã'a utiri masã bũjawetidojaticã'ña. No'o e'catirãnojõ e'catidojaticã'ña. Músã apeque duusere músã ye warore weronojõ tũ'oña'ticã'ña. ³¹ A'ti ɯmũco pe'tiwã'cãrõ wee'e. Tojo weerã a'ti turi cjasere ɯputu waro wãcũticã'ña.

³² Musãrẽ wãcũque'tiro marĩrõ nicã ɯa'a. Nũmo marĩgũ marĩ wioꝝu cjasere pũrõ wãcũnũrũsami. Jesucristo ɯasere weesĩ'rĩsami. ³³ Nũmotigũ pe'e cũ nũmo añurõ nicã ɯagũ, a'ti ɯmũco cjasere wãcũnũrũsami. Cũ nũmo e'caticã ɯasami. ³⁴ Cũ marĩ wioꝝu ɯase quẽ'rãrẽ weesĩ'rĩsami. Tojo weegũ cũ weesĩ'rĩse pũaro dũcawaanũ'cõsami. Nũmia quẽ'rãrẽ tojota ni'i. Marãpũ marĩgõ marĩ wioꝝu ye cjasere pũrõ wãcũnũrũsamo. Õ'acũ ɯaro dia'cũ weesĩ'rĩsamo. Co wãcũsepũ quẽ'rãrẽ cũ ɯaro wãcũsamo. Marãpũtigo pe'e co marãpũ añurõ nicã ɯasamo. A'ti ɯmũco cjasere pũrõ wãcũnũrũsamo. Co marãpũ e'caticã weesĩ'rĩsamo.

³⁵ Yu'u musãrẽ añurõ wa'ato nígũ oja'a. Añurõ nidutigũ, marĩ wioꝝu ɯaro dia'cũ weedutigũ oja'a. Musãrẽ nũmotisere, marãpũtisere cã'mota'agũ mejẽta, tojo ni'i.

³⁶ Ní'cũ cũ macõ mu'ñucã ĩ'agũ, a'tiro nibosami: "Yu'u macõrẽ añurõ weetisa'a. Co marãpũticã, añubosa'a", nibosami. Tojo nigũnojõ numisoato. Te tojo weese ne ña'arõ weese niwe'e. ³⁷ Apĩ pe'e "Numisoroɯasato", nitibosami. Cũ tojo weesĩ'rĩse cãrẽ añu nibosa'a. "Yu'u macõ marãpũtisome", nibosami. Cũ tojo nicã, core añurõ wa'arosa'a. ³⁸ A'tiro ni'i. Macõrẽ marãpũtiduti'cu añurõ weegũ weesami. Marãpũtidutitigũ pe'e quẽ'rã totã añurõ weeyu'rũnũ'cãsami. A'tiro ni'i. A'tocatero pi'etise peje ni'i. Tojo weero marãpũticã, nemorõ añu ni'i.

³⁹ Marĩrẽ dutise a'tiro ni'i. Marãpũtigo co marãpũ catiri cura cũ me'rã ninu'cũcã'to. Cũ wẽrĩca be'ro co no'o tũ'sagũnojõ me'rã marãpũtiato, ni'i. Co marãpũ

Jesucristore ějōpeogũ niato. ⁴⁰ Yũ'u pe'e a'tiro wācũ'u. Co apaturi marāpūtitigo, nemorō e'catibosamo. Yũ'u quē'rā āpērā mūsārē bu'erā weronojō Espiritu Santure c̄uo'o. Tojo weegũ tojo ucũ'u.

8

Wa'icũ di'i na queose yee'quere ějōpeorā ñubuepeo'quere ba'asama nise ni'i

¹ Mūsā sērītiña'quere yũ'tiguti. “¿Wa'icũ di'i na queose yee'quere ějōpeorā ñubuepeo'quere ba'arouati?” nisere yũ'tiguti. Mūsā “Na ějōpeose yee'quere wapamarī'i, tere masītoja'a”, nisa'a. Tojota ni'i, nírō. Tojo nírā, a'tiro nírā weesa'a: “Āpērā yũ'rũoro masīyũ'rũnu'cā'a”, nima'acārā weesa'a. Marī āpērārē ma'írā, a'tiro pe'e weesa'a. Nemorō narē Ō'acūrē ějōpeocā weesa'a. ² No'o “Masīyũ'rũagu ni'i” nigũnojo ne cā'rō masītibutiācā'sami. “A'tiro wee masīrōnasato”, nitisami. ³ Ō'acũ cūrē ma'igũ pe'ema a'tiro nisami: “Yagũ nimi. Cūrē masī'i”, nisami.

⁴ Mūsā wa'icũ di'i ñubuepeo'quere ba'ase pe'e a'tiro ni'i. Mūsā nírōnojoa na ějōpeose yee'que wapamarī'i. Āpērā Ō'acũ weronojō nírāpua ne marīma. Cũ ni'cũta nimi. ⁵ Āpērā cūrē ějōpeotirā pājārā āpērānojoorē ějōpeosama. Ū'muarōpũ nírārē, a'ti nucũcāpũ nírārē ějōpeosama. Narē marī Ō'acūrē ějōpeoro weronojō tũ'oña'sama. “Marī wiorā nima”, nisama. ⁶ Marī pe'e masīno'o, Ō'acũ marī pacũ ni'cũta nimi. Cũ nipe'tise a'ti turi cjasere bajurēcũ niwī. Marī cũ yarā cũ dutiro weejā ni'i. Tojo nicā Jesucristo quē'rā ni'cũta wiogũ nimi. Cũ me'rā nipe'tise weeno'caro niwũ. Marī quē'rārē cũ yarā sājācā weecũ niwī. Tojo weerā marī cũ me'rā ninu'cũcā'rāsa'a.

⁷ Āpērā Jesucristore ějōpeorā, Ō'acũ ni'cũta nisere añurō waro masīyũ'rūtērītisama. Na todũporopure queose yee'quere ějōpeose bu'iri tojo nisama. Tojo weerā ni'cārōacārē ñubuepeo'que di'ire ba'arā, a'tiro nisama: “Tere ba'arā, queose yee'quere ějōpeorā wee'e”, nisama. Tojo weerā ějōpeotutuatirā ba'arā, bu'iritirā tũ'oña'sama. Tojo tũ'oña'mirā, tojo ba'acā'sama. Te me'rā na wācũsere dojorēsama. ⁸ Marī ba'ase, marī ba'atise quē'rā marīrē Ō'acūrē nemorō ějōpeocā weewe'e. Marī ba'arā, nemorō añurā wa'asome. Ba'atirā quē'rā, ña'abutiarā wa'asome. ⁹ Tojo nimicā, añurō weeya mūsā. Apetero mūsā no'o ūaro ba'ama'arā, apī añurō ějōpeotutuatigũre dojorēbosa'a. ¹⁰ A'tiro ni'i. Mũ'u “Na ějōpeose yee'que wapamarī'i” ni masīmigũ, na ñubuepeo ba'awuaropũ ba'agũ wa'abosa'a.

Apī ējōpeotutuatiḡu pe'e mu'u tojo weesere ī'abosami. Mu'u ba'acā ī'agū, "Queose yee'quere ējōpeoḡu weemi. Tojo weese ña'a ni'i", ni wācūbosami. Tojo wācūmigū, mu'urē ī'acūḡū, cū quē'rā ba'acā'bosami. Tere ba'agū, "Ña'arō weeḡu wee'e", nibosami. Cū tojo wācūse bu'iri mu'u cūrē ña'arō weeḡu wee'e. Tojo weerā añurō weeya. ¹¹ Mu'u masīmigū ba'agū, ējōpeotutuatiḡu pe'ere dojorēḡū wee'e. Cristo cū quē'rārē wērībosacu niwī. Mu'u ba'ase me'rā mu'u acaweregure dojorē'e. ¹² Mu'u ba'agū, Cristoreta ña'arō weeḡu wee'e. ¹³ Marī ba'ase me'rā marī acaweregū ējōpeotutuatiḡure dojorēbosa'a. Tojo weeri nírā, diacjūta ba'atiyu'rucā'rōña'a.

9

Jesucristo ye quetiwereri masārē na bu'ese wapa wapata'aba'amasīsama nise ni'i

¹ Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Āpērā cū besecū'cārā weronojō weemasī'i. Yu'u quē'rā marī wioḡu Jesure ī'awū. Tojo nicā musārē marī wioḡu quetire werewu. Musā tere tu'o ējōpeowu. Tojo weerā yu'u Jesucristo besecū'cu nisere masī'i. ² Āpērā yu'ure "Cū Jesucristo besecū'cu mejēta nimi", nírā nisama. Musā pūrīcā tojo niticā ña. Yu'u musārē Jesucristore ējōpeocā weewu. Tojo nicā musā cūrē ējōpeorārē ni'cā curuata nerēque'acā weewu. Tojo weese me'rā yu'u cū besecū'cu nisere masī'i.

³ Āpērā yu'ure "Cū Jesucristo besecū'cu nitimi" nicā, narē a'tiro yu'tinu'cū'u. ⁴ Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Tojo weeḡu yu'u bu'ese wapa na ba'ase ecacā, sī'rīse tīacā, ñe'emasī'i. ⁵ Apeye quē'rārē yu'u āpērā Jesucristo besecū'cārā, tojo nicā cū acabijirā weronojō weemasī'i. Tojo nicā Pedro weronojō weemasī'i. Ni'cō numio Jesucristore ējōpeogore nūmoti, miamasī'i. ⁶ ¿De'ro wācūti musā? Āpērā Jesucristo besecū'cārā cū ye quetire wererā, da'ratima. ¿Ūsā dia'cū Bernabé, yu'u, Jesucristo ye quetire wererā ba'acatisī'rīrā da'radu'umasītisari? ⁷ Surara cū ba'asere cū basu wapayetisami. Cū wiorā cūrē ecasama. Ū'sere oteḡu te dūcare ba'asami. Oveja co'teḡu quē'rā oveja ōpēcō me'rā wee'quere ba'asami. ⁸⁻⁹ Yu'ure "Masā wācūse dia'cūrē weremi", niticā'ña. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu Moisé Ō'acū duti'quere a'tiro nicu niwī: "Wecu trigo ārūagū, tuumajāmisutuasami. Cū ba'asī'rīḡū, ba'ato. A'tiro weeticā'to. Trigore ba'ari nírā, ɯseropu tuusāarī be'tore tuusāaticā'ña", nicu niwī. Ō'acū tere níḡū, wecu se'sarore wācūticu niwī. ¹⁰ Cū tere níḡū, ūsā cū ye quetire wererārē

queose o'osĩ'rĩgũ tojo nicu niwĩ. A'tiro ni'i. Di'tare se'ecũumu'tã'cu, apĩ trigore ãrũagũ na ote'que ducare na puarã ducawaatjere wãcũyurã, da'rasama. ¹¹ Ësã musãrẽ Jesucristo ye queti wererã oteri masã weronojõ niwũ. Oteri masũ te otese ducare miisami. Tojo weerã musã ãsãrẽ apeyenojõ o'ocã, añu ni'i. ¹² Musã ãpẽrãmarĩcãrẽ tojo o'osa'a. Ësã pũricãrẽ tjãsa'a.

"Ësãrẽ o'oya", nímasĩ'i. Tojo nimirã, "O'oya", ne niwe'e. Tojo níronojõ o'orã, su'tinojõ, ba'asenojõ moorã, tojo nu'cãcã'wũ. A'tiro wãcũwũ: "Marĩ sãrĩcã pe'ere, Cristo ye quetire uatibosama", ni wãcũwũ. Tojo weerã apeyenojõ marĩcã ĩ'arã, tojo nu'cãcã'wũ. ¹³ ¿Musã masĩweti? Õ'acũ wi'ipu da'rarã masã Õ'acũrẽ ějõpeorã ba'ase miiti cũ'uquere ba'asama. Na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ũjũamorõpeowuaropu da'rarã, te di'ire ba'asama. ¹⁴ A'te weronojõ Jesucristo ye queti wererã quẽ'rãrẽ "Na te da'rased me'rã wapata'aba'ato", nicu niwĩ marĩ wiogu. ¹⁵ Tojo nimicã, yu'u ne ni'cãti a'tere niticãti. Tojo nicã ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ musãrẽ apeyenojõ o'odutigu mejeta tojo oja'a. Ujaoa wẽrimigũ, musãrẽ were'que wapa wapaseesome.

¹⁶ Yu'u Jesucristo ye quetire weregu, tere werese bu'iri "Ãpẽrã yu'ruoro añuyũ'runũ'cã'a", niwe'e. Te yu'u da'rased ni'i. Yu'u tere wereticã, ña'arõ wa'abosa'a. ¹⁷ Tojo weegu yu'u uaro me'rã weregu, wapata'abopã. Yu'ure weredutisere weegua, Õ'acũ cũ'uquere weegu wee'e. Cũ yu'ure wapayegusami. ¹⁸ Yu'u Jesucristo ye quetire weregu, wapata'aba'amasĩ'i. Tojo weeta basiomicã, "Wapayeya", niwe'e. Yu'u wapata'ase a'tiro ni'i. Jesucristo masãrẽ yu'ruomi nise quetire weregu, e'cati'i. Tere weregu, wapaseewe'e. Tereta yu'u wapata'a.

¹⁹ Masãrẽ yu'u bu'esere tu'oato nígũ a'tiro wee'e. Ne ni'cũrẽ da'rawã'ñaco'tegu nitimigũ, nipe'tirãrẽ da'rawã'ñaco'tegu weronojõ tu'oña'a. Pãjãrã Cristo yarã sãjãcã uasãgũ, tojo wee'e. ²⁰ Judío masã tiropu nígũ, na Jesure ějõpeocã uasãgũ na weronojõta niseti'i. A'tiro ni'i. Judío masã Moisé dutise doca nima. Õ'acũ yu'ure te dutise doca nidutitimi, nígũpuu. Mejõ na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ yu'u quẽ'rã na weronojõ Moisé dutise doca weronojõ ni'i. ²¹ Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ Moisé dutisere masĩtirã, na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ na weronojõ niseti'i. Tojo nisetimigũ, "Õ'acũ dutisere weetigu ni'i", niwe'e. Cristore ějõpeotjãgũ, Õ'acũ dutisereta wee'e.

²² Yu'u ějõpeotutuaturã me'rã nígũ, na Jesucristore ějõpeocã uasãgũ na weronojõta wee'e. "Masĩpe'ocã'a",

niwe'e. Tojo weegu nipe'tirārē “¿Yu'u de'ro weecā na yu'rūsī'rīmitina?” nígũ, na weewuasenojōrēta weeseti'i. ²³ Jesucristo ye quetire weregu, na tu'oato nígũ tojo wee'e. Cũ ye queti añuse ni'i. Yu'u nipe'tirā tere masīcā ũ'a. Jesucristo narē yu'rūose yu'u wapata'ase ni'i.

²⁴ A'tere queose me'rā were'e. Omawapata'ari masā nipe'tirā omasama. Nipe'tirā omamirā, ni'cūta wapata'asami. Musā tere masī'i. Musā quē'rā nipe'tirā wapata'asī'rīrā, wapata'ari masũ weronojō omaña. Musārē Ō'acũ o'ootjere wapata'asī'rīrā, cũ ũaro weeya. ²⁵ Nipe'tirā na omati dūporo añurō omabu'esama. Tojo weerā na queoro ba'asama. Na upũre dojorēsere weetisama. Na pūrī me'rā wéeca be'tore wapata'asī'rīrā, tojo weeyusama. Ti be'to maata boadija wa'asa'a. Marī quē'rā Ō'acũ ũatisere, ña'asere du'urā, Ō'acũ yere wee'e. Cũ o'ootje wapata'asī'rīrā, tojo wee'e. Cũ o'ose ne pe'tisome. ²⁶ Tojo weegu yu'u omari masũ weronojō queoro wee'e. Wācūtimgũ, tojo weema'awe'e. Yu'u weeatjere wācūyu'u. ²⁷ Yu'u ũaro dia'cũ weewe'e. Ña'arō ũaripejasere weewe'e. Wācūtutua'a. Tojo weeticāma, Jesucristo ye quetire āpērārē werecā, Ō'acũ yu'ũre “Añurō weewu”, nitibosami. Añuse yu'ũre o'obo'quere o'otibosami.

10

Dūporocjārā weronojō weeticā'ña nise ni'i

¹ Jesucristore ějōpeorā, musārē a'tere musā masīcā ũasa'a. Ō'acũ ũsā Israe curuacjārā ñecūsũmũa me'rā nicũ niwĩ. Cũ o'óca curua o'mecurua me'rā na dūporo ũ'mutācũ niwĩ. Nipe'tirā cūrē siruturā, pajiri maa aco sō'arī maajo decopũ pē'acārā niwā. ² Na o'mecuruare sirutu'cārā ti maarē pē'a'cārā nipe'tirā wāmeyeno'cārā weronojō tojacārā niwā. Te me'rā na Moisé yarā sājācārā niwā. ³ Na nipe'tirā Ō'acũ o'o'que ũ'muse cjase manā wāmetisere ba'acārā niwā. ⁴ Nipe'tirā aco Ō'acũ o'o'quere ũtāgāpũ ní'quere sī'rīcārā niwā. Cristo ũtāgā aco wijaacaga weronojō nimi. Cũ na nipe'tirārē co'tegu, nipe'tiropũ ba'patiwā'cācũ niwĩ. ⁵ Narē tojo weemigũ, Ō'acũ pājārārē tu'saticũ niwĩ. Cūrē yu'rũnũ'cācā ĩ'agũ, tojo weecũ niwĩ. Te ye bu'iri na yucũ marīrōpũ wa'arā, pājārā boaba-jaque'aticārā niwā.

⁶ Narē tojo wa'a'que marīrē queose weronojō ni'i. Marīrē na ña'arō wee'caro weronojō weedutitiro tojo wa'acaro niwũ. ⁷ Tojo weerā āpērā na yee'quere ějōpeoticā'ña. Todūporocjārā weronojō weeticā'ña. Ō'acũ ye queti

ojáca pūrīpu wecu queosere ējōpeorā da're'quere a'tiro ojano'wū: “Masā ba'a, sī'rīcārā niwā. Tu'ajanu'cō, na no'o uaro bosenu nu'cācārā niwā.” ⁸ Marī na weronojō no'o uaro a'metārābajaque'atiticā'rā. Námarićā tojo wee'que wapa ni'cā numu veintitrés mil wērīcārā niwā. ⁹ Na marī wioḡu Ō'acūrē űa'arō ucūcārā niwā. Ō'acū marīrē co'tetimi nīrā, cūrē uacā weecārā niwā. Marī na wee'caronojō weeticā'rā majā. Námarićā tere wéerā, pājārā aña cūrīwējēno'cārā niwā. ¹⁰ Tojo nicā musā Ō'acū me'rā na wee'caronojō tu'satirā, niticā'ña. Na tojo weecā ī'agū, Ō'acūrē wereco'tegū u'musecū narē wējēcō'acu niwī.

¹¹ Ō'acū marīrē masīdutigu narē tojo weecu niwī. Marī a'tocaterocjārārē a'ti umuco dūjawā'cārō wee'e. Ō'acū dūporocjārārē bu'iri da'recu niwī. Te bu'iri da're'quere cū ye queti ojáca pūrīpu ojaduticu niwī. Marīrē na weronojō űa'arō weedutitigu tojo weecu niwī. ¹² No'o “Yū'u pūrīcā añurō ējōpeo'o, űa'arō weesome” nigūnojō tu'omasīña. Apetero weegu mu'u űa'arō weebosa'a. ¹³ Apetero marī basu űa'arō weesī'rīsa'a. O apetero wātī marīrē űa'arō weedutisami. Marī dia'cū mejētare tojo wa'a'a. Nipe'tirārē tojo wa'asa'a. Ō'acū pe'e cū “Weeguti” ni'quere weeticā weetisami. Cū marī űa'arō weesī'rīcā, nu'cāto níḡū marīrē weetamusami. Tojo weerā marī űa'arō weebo'quere weewe'e.

¹⁴ Tojo weerā Jesucristore ējōpeorā yū'u mairā, musā na yee'cārārē űubuepeoropu ne wa'aticā'ña. Tere ne cārō ējōpeoticā'ña. ¹⁵ Musārē masārē weronojō ucū'u. Musā basu yū'u ucūsere tu'oña'ña. ¹⁶ Marī pōtērīrā, sī'rīrī pa sī'rīse dūporo Ō'acūrē e'catise o'o'o. Ti pare sī'rīrā, Jesucristore bu'ipejatamu'u. Cū marīrē wērībosagu, cū dí o'maburocu niwī. Tojo nicā pāḡārē ducawaa ba'arā, ni'cā curua, ni'cā upu wa'a'a. Tere ba'arā, Cristo curusapu wērī'quere bu'ipejatamu'u. ¹⁷ Marī pājārā nimirā, ni'cāḡā cjase pārē ba'a'a. Tojo weerā marī ni'cā curua, ni'cā upu weronojō ni'i.

¹⁸ Israe curuacjārārē wācūña. Na Ō'acūrē ējōpeorā, wa'icūrārē űjūamorōpeosama. Te di'ire ba'asama. Tere ba'arā, na Ō'acūrē bu'ipejatamusama. ¹⁹ Musārē a'tiro nigūti. Yū'u masā na yee'que pe'ema “Wapati'i”, nigū mejēta wee'e. Wa'icu di'i na yee'cārārē wējē űubuepeo'que quē'rārē a'tiro nigūti: “Apeye di'i weronojō ni'i”, nigū mejēta wee'e.

²⁰ Tojo nitimigū, a'tiro ni'i. Ō'acūrē ējōpeotirā na yee'cārārē wa'icūrā wējē űubuepeorā, wātīarē ējōpeorā

weema. Õ'acũ mejõtare ëjõpeoma. Na tojo weecã, musã na me'rã nerë ba'arã, wãtĩa me'rã bu'ipejatamurã wee'e. Musã tojo weecã uawe'e. ²¹ Marĩ põtërĩrã, marĩ wiogu ya pare sĩ'rĩ'i. Cũrë bu'ipejatamurã, cũ yere ba'a'a. Na yee'quere ñubuepeowuaroꝑu cjase pe'e na o'ose te sĩ'rĩse, te ba'ase wãtĩa ye ni'i. Tojo weerã musã marĩ wiogure bu'ipejatamurã, cũ yere ba'arã, wãtĩa ye pe'ere ba'ata basiowe'e. Wãtĩa yere ba'arã, narë bu'ipejatamubosa'a. ²² Marĩ, wãtĩarë bu'ipejatamurã, marĩ wiogu Õ'acũrë doecã weebosa'a. Cũ marĩ me'rã uacã, marĩ põtëotisa'a. Cũ tutuagu nimi.

Marĩ uaro dia'cũ wéerã, ãpërãrë ma'itibosa'a nise ni'i

²³ Masã a'tiro ucũwasama: "Marĩ weesĩ'rĩsere no'o uaro weemasĩ'i." Tojota ni'i, nĩrõ. Apeye marĩ weesĩ'rĩse marĩrë weetamutisa'a. Marĩ uaro wéerã, ãpërãrë Õ'acũrë nemorõ ëjõpeocã weetibosa'a. ²⁴ ãpërãrë añurõ wa'acã uasãrõu'a. Marĩ ye dia'cũrë wãcũnurũticã'rõu'a.

²⁵⁻²⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩꝑu a'tiro ojano'wã: "Nipe'tise a'ti turĩꝑu nise marĩ wiogu ye ni'i", ni ojano'wã. Nipe'tise ba'ase Õ'acũ wee'que ni'i. Tojo niyucã, nipe'tisere ba'amasĩ'i. Tojo weerã ba'ase duawuaroꝑu duasere no'o uaro duuba'aya. Musã bu'iritirã tu'oña'rĩ nĩrã, "¿Na queose yee'cãrãrë ñubuepeo'que di'i niti?" ni sërĩtiña'ticã'ña.

²⁷ Apetero weegu ni'cũ Jesucristore ëjõpeotigu musãrë cũ tiropu ba'adutibosami. Musã cũ tiropu wa'asĩ'rĩrã, nipe'tise cũ ecasere ba'aya. Musã bu'iritirã tu'oña'rĩ nĩrã, "¿A'te de'ro wee'que di'i niti?" ni sërĩtiña'ticã'ña.

²⁸ Topu nĩrĩ cura ni'cũ Jesucristore ëjõpeogu musãrë a'tiro nibosami: "A'te queose yee'cãrãrë na ñubuepeo'que di'i ni'i", nibosami. Cũ tojo nicã, te di'ire ba'aticã'ña. Cũ musã ba'acãma, mejëcã wãcũbosami. Tojo wãcũticã'to nĩrã tojo weeya. ²⁹ Tojo nĩgũ, cũ wãcũsere ucũgũ wee'e. Musã wãcũse mejõtare ucũ'u. Marĩ a'tiro nibosa'a: "Apĩ ña'arõ tu'oña'se bu'iri ¿de'ro weeacju yu'u weesĩ'rĩsere ducayubosau?"

³⁰ Yu'u ba'asere Õ'acũrë e'catise o'ocã, ãpërã yu'u ba'asere mejëcã nĩmasĩtisama", nibosa'a. ³¹ A'tiro ni'i. Marĩ ba'ase, sĩ'rĩse me'rã añurõ weecãma, añu ni'i, añurõ. Mejõ a'tiro u'a. Nipe'tise marĩ ãpërãrë ëjõpeocã weecã, añu nisa'a. Tojo weecã, nipe'tirã Õ'acũrë e'catipeorãsama.

³² Musã weese me'rã nipe'tirã Õ'acũ yarãrë, judío masãrë, judío masã nitirãrë ña'arõ weecã weeticã'ña. ³³ Yu'u weronojõ weeya. Nipe'tise yu'u weese me'rã Õ'acũ yarãrë añurõ weesĩ'rĩ'i. Nipe'tirã Jesucristore ëjõpeocã uasãgũ

na tu'sasere weenu'cūsī'rī'i. Yé pe'ere añurō weesī'rīwe'e. Āpērā ye pe'ere na yu'rucā hasāgũ wācūnũ'ũ.

11

1 Mūsā quē'rā yu'ũ weronojō weeya. Cristore yu'ũ siruturonojōta yu'ũre sirutuya.

Numia na ñubuewuaropu weewhase ni'i

2 Yu'ũre mūsā wācūcā, yu'ũ bu'e'quere queoro weecā tu'ogu, e'cati'i. 3 Apeyenojō mūsārē masīcā ũa'a. Cristo ũmuanucārē na dupoá nimi. Ũmu pe'e numio dupoá nimi. Ō'acũ quē'rā Cristo dupoá nimi. 4 Ũmu Ō'acũ wi'ipũ ñubuegu, cũ dupoaru su'ti caserore pesatisami. Tojo nicā Ō'acũ wereduti'quere wereturiagu, pesatisami. Pesagu pūrīcā, bopoyoro weegu weebosami. Cũ tojo wéegu, marī wiogu Jesucristore wiopesase me'rā ějōpeotibosami. 5 Numio pūrīcā ñubuego, dupoaru su'ti caserore pesasamo. Tojo nicā Ō'acũ wereduti'quere wereturiago, mejārōta weesamo. Co pesatigo, bopoyoro weego weebosamo. Ũmu weronojō weebosamo. Co marāpũre, co wiogũre yu'rũnũ'cāgō weesamo. Poarire seecō'a wujaweenoco weronojō nibosamo. 6 Co pesaticā, diacjũta co poarire seecō'a wujaweepe'ocā'rōũa'a. Tojo weesī'rītigo, bopoyo ni'i nīgō, pesato. 7 Ũmu pe'e pesaticā'rōũa'a. Cũ Ō'acũ weronojō wiogu nimi. Ũmu Ō'acũ wiogu nimi nisere ĩ'omi. Numio pe'e ũmu wiogu nimi nisere ĩ'omo. Tojo weego co su'ti caserore pesaruũa'a. 8 Ne waropũ Ō'acũ ũmũrē wéegu, numio ya ō'a me'rā weeticũ niwĩ. Numio pe'ere ũmu ya ō'a me'rā weecũ niwĩ. 9 Ō'acũ numiorē ũmũrē weetamudutigu weecũ niwĩ. Ũmu pe'ema numiorē weetamuacju mejētare weecũ niwĩ. 10 Tojo weerā numia mūsā nerēwuaropũre nīrā, su'ti caserore pesaruũa'a. Tojo weego co ũmũa dutise doca nisere ĩ'osamo. Apeye quē'rārē Ō'acũrē wereco'terā ũ'mũsepũ nīrā co tojo weesere ĩ'asama. 11 Tojo nimicā, marī Jesucristore ějōpeorā a'merĩ weetamu'u. Ũmũa numia weetamuse marīrō nīmasītisama. Numia quē'rā ũmũa weetamuse marīrō nīmasītisama. 12 Diacjũta ni'i. Ō'acũ numiorē ũmu ya ō'a me'rā weecũ niwĩ. A'te quē'rā diacjũ ni'i. Ũmũa numiapũre bajuasama. Nipe'tirā Ō'acũ weeno'cārā dia'cũ nima. Cũ narē de'ro wee nisetiatjere weecũ niwĩ.

13 ¿Mūsā de'ro wācūti? Numia na Ō'acũ wi'ipũ Ō'acũrē sērīrā, dupoaru su'ti casero pesaticā ¿añuti? Añuwe'e. 14 Nipe'tirā masīno'o. Ũmu poanũ'mo yoacā, bopoyo ni'i. 15 Numia pe'e co poanũ'mo yoacā, añuyũ'rua'a. Masīno'o.

Co dupoare ma'masu'ago poanu'morë o'masamo. Su'ti casero pesago weronojõ weesamo. ¹⁶ Yu'u ucüsere "Tojo niwe'e" nigũnojõrë a'tiro nigũti. "Ûsã, tojo nicã ãpërã Jesucristore ëjõpeorã apeye weesetisenojõpuma masinemoña mar'i", nigũti.

Miinerëba'arã queoro weeti'que ni'i

¹⁷ Ni'cãrõacã musãrë apeye oja'a. Tere ojagu, "Añurõ weerã wee'e", nigũ mejëta wee'e. Musã nerërã, añurõ weeboronojõ o'orã, mejõ pe'e dojorëaporo. ¹⁸ Musãrë a'tiro nimu'tãgũti. Musã nerëwuarã, ducawatisa'a. Musã tojo weese quetire tu'owu. Yu'u tu'oña'cã, a'te queti diacjũta nisa'a. ¹⁹ Musã a'tiro ni wãcũsa'a: "Marĩ ducawatiwijarõua'a. Te me'rã ¿noa pe'e Jesucristo yarã waro nitito? nisere ï'orãsa'a", nisa'a.

²⁰ Musã ducawatise ye bu'iri miinerëba'arã, marĩ wiogu cũ bu'erã me'rã ba'atuo'caro weronojõ queoro etiba'atisa'a. ²¹ Musã ba'ase miasere no'o uaro ba'anu'cãsa'a. Pajiro ba'a, s'ĩrĩ, que'asa'a. ãpërã pe'e ba'atirã ujaboasama. ²² ¿Musã wi'seri mooti? Te wi'seripu ba'a, s'ĩrĩbosa'a. No'o uaro wéerã, musã nerëwuasere wapamarĩ'i, nirã wee'e. Ba'ase moorãrë bopoyoro yu'rucã weerã wee'e. ¿De'ro nibosau musãrë? A'tere musãrë "Añurõ weerã wee'e", niwe'e.

Jesucristo cũ bu'erãrë su'ori ba'atuo'que ni'i

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Yu'u musãrë bu'e'quere marĩ wiogu yu'ure bu'ewĩ. A'tiro ni'i. Jesús cãrë ï'atu'tirãpũre o'otaji ñamita Jesús pãrë mii, ²⁴ Õ'acãrë e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, tigare cũ bu'erãrë ducawaacu niwĩ. Be'ro narë nicu niwĩ: "A'te yu'u upu ni'i. Yu'u musã ye niatjere wërĩbosaguti. A'tiro yu'u ni'cãrõacã wee'caronojõ weenu'cũcã'ña. Tere wéerã, yu'u musãrë wërĩbosasere wãcũña", nicu niwĩ. ²⁵ Na ba'aca be'ro s'ĩrĩrĩ pare mii, narë nicu niwĩ: "Musã ye niatjere yu'u wërĩgũti. Yu'u wërĩcã, yé dí o'maburorosa'a. Õ'acũ duporopu musã me'rã 'A'tiro apoguti', nicu niwĩ. Cũ ní'caronojõta yé dí me'rã musã me'rã apogusami. Musã nipe'tisetiri ti pare s'ĩrĩsetirinucũ yu'ure wãcũña", nicu niwĩ. ²⁶ A'tiro ni'i. Musã pãrë ba'arã, ti pare s'ĩrĩrã, marĩ wiogu cũ marĩrë wërĩbosa'quere ï'onu'cũrã wee'e. Téé cũ apaturi a'ticãpu musã tojo weenu'cũcã'rãsa'a.

Põtë'rĩse duporo marĩ weesetisere wãcũmu'tãdutise ni'i

²⁷ Marĩ wiogu Jesucristo põtë'rĩdutisere wiopesase marĩrõ pãrë ba'ama'agũnojõ, ti pare s'ĩrĩma'agũnojõ bu'iri cuomi. Cũ wërĩsere, cũ ye díre mejõ nise weronojõ tu'oña'sami. ²⁸⁻²⁹ A'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ëjõpeorã nerëwuarã,

ni'cã curua, ni'cã upu ni'i. Marĩ wiogu ya upu ni'i. Marĩ tere queoro wãcũtimirã, pãrẽ ba'a, ti pare sĩ'rĩcã, Õ'acũ bu'iri da'resami. Tojo weerã nipe'tirã marĩ põtẽrĩati duporo marĩ weesere ña'arõ weecãti? nĩrã, wãcũmu'tãrõua'a. Tojo wéeca be'ropu pãrẽ ba'a, ti pare sĩ'rĩmasĩ'i. ³⁰ Musã tojo weetise ye bu'iri pãjãrã dutiti, tutuatima. Ni'cãrẽrã wẽriatojama. ³¹ Marĩ põtẽrĩse duporo wãcũmu'tãcãma, Õ'acũ tojo bu'iri da'retibosami. ³² Marĩ wiogu añurõ weeato nĩgũ marĩrẽ bu'iri da'rew'e'osami. Cũ marĩrẽ, ãpẽrã cũrẽ ãjõpeotirã me'rã pecame'epu wa'acã uatimi. Tojo weegu ña'arõ weesere du'udutigũ marĩrẽ bu'iri da'rew'e'omi.

³³ Tojo weerã, acawererã, miinerẽba'arã, a'tiro weeya. Ni'cãrõ me'rã ba'arãtirã, yucueya. ³⁴ No'o ujaboagunõjõ cũ ya wi'ipu ba'ato. Tojo weecã, Õ'acũ musã añurõ nerẽcã ã'agũ, bu'iri da'resome. Apeyema musã tiropu wa'agu, apoguti.

12

Masãnu'cũ weemasĩsere Espĩritu Santu o'ose ni'i

¹ Acawererã, Espĩritu Santu musãrẽ Õ'acũ yere weemasĩatjere o'omi. Musãrẽ tere queoro masĩcã ua'a.

² Musã masĩ'i, Jesucristore ãjõpeose duporo masã yee'quere no'o uaro ãjõpeosirutucãrã niwũ. Na yee'que catise mejẽta nicaro niwũ. Ucũticaro niwũ. ³ Musã masĩticãrã niwũ. Te bu'iri a'tiro masĩcã ua'a. Ne ni'cũ Espĩritu Santure cuogu Jesure a'tiro nĩmasĩtisami: "Pecame'epu wa'abata'to", nĩmasĩtisami. Tojo ucũgũ pũrĩcã Espĩritu Santu o'ose me'rã mejẽta ucũsami. Apĩ "Jesú marĩ wiogu nimi" nĩgũ, cũ pũrĩcã Espĩritu Santure cuomi. Espĩritu Santu moogũ tojo nĩmasĩtibosami.

⁴ Marĩrẽ Espĩritu Santu cũ weemasĩse o'osere mejẽcã dia'cũ ducawaasami. Tere Espĩritu Santu ni'cũta o'omi.

⁵ Cũ o'ose me'rã marĩ wiogu Jesucristo marĩrẽ mejẽcã dia'cũ da'radutisami. Tojo da'radutimigũ, Jesucristo ni'cũta nimi. ⁶ Cũ dutisere wéerã, mejẽcãrĩ dia'cũ weesa'a. Õ'acũ ni'cũta nipe'tirã marĩ weesere añurõ wa'acã weesami.

⁷ Espĩritu Santu cũ o'ose me'rã marĩnu'cũrẽ cũ marĩ me'rã nisere ã'osami. Cũ o'ose me'rã marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ a'merĩ añurõ weemasĩ'i. ⁸ A'tiro ni'i. ãpẽrãrẽ cũ masĩse o'ose me'rã ucũme'rĩcã weesami. ãpẽrãrẽ mejãrõta cũ me'rã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'quere tu'omasĩ, wereme'rĩcã weesami.

⁹ ãpẽrãrẽ cũta tja ãjõpeoyu'rũnu'cãsere o'osami. Tojo nicã ãpẽrã dutitirãrẽ yu'rũomasĩsere o'osami. ¹⁰ ãpẽrã cũ tutuaro

me'rã añuse weeĩ'omasísama. Āpērārē Ō'acũ were'quere wereturiamasísere o'osami. Āpērārē “¿Noa wātĩ me'rã nisoo ucũti? ¿Noa Espíritu Santu me'rã diacjũ ucũti?” ni besemasísere o'osami. Espíritu Santu āpērārē apemasã yere masĩtimirã ucũcã weesami. Āpērã na ucũcã masĩtimirã, wereturiamasísama. ¹¹ Espíritu Santu cũ ɥaro cũ o'osĩ'rísere marĩnucũrē ducawaasami. Marĩrē mejēcãrĩ dia'cũ weesetiatjere ducawaasami. Cũ ni'cũ nimigũ, tojo weesami.

Marĩ pãjãrã nimirã, ni'cã curua, ni'cã upũta ni'i nise ni'i

¹² Marĩ upũ ni'cã upũ nimirõ, peje ducawatĩ'i. Tojo ducawatimirõ, ni'cã upũta ni'i. Cristo quẽ'rã tojota nĩmi. Pãjãrã cũrē ějõpeoma. Na pãjãrã nimicã, cũ upũ weronojõ ni'cã curua cũ me'rã nima. ¹³ A'tiro ni'i. Marĩ cũrē ějõpeorã nipe'tirã judío masã, judío masã nitirã, āpērārē da'rawã'ñaco'teri masã, da'rawã'ñaco'tetirã Espíritu Santu ni'cũ me'rãta wãmeyeno'wũ. Tojo weerã ni'cã upũ ni'i. Marĩ nipe'tirãpũta Espíritu Santureta cɥo'o.

¹⁴ Ni'cã upũ peje ducawatise cɥocã'a. ¹⁵ Marĩ dũ'pocã ucũrĩ dũ'pocã nĩrõ, a'tiro nibosa'a: “Omocã niwe'e. Tojo weegũ marĩ upũ cjase niwe'e.” Tojo nise ye bu'iri dũ'pocã upũpũ niticã weewe'e. Topũta wã'ña'a. ¹⁶ Marĩ o'mepero a'tiro ucũbosa'a: “Capea niwe'e. Tojo weegũ marĩ upũ cjase niwe'e.” Tojo nise ye bu'iri o'mepero upũpũ niticã weewe'e. Topũta wã'ña'a. ¹⁷ Marĩ upũ capeajo dia'cũ nicã, ¿de'ro wee marĩ tũ'obosau? Marĩ upũ o'meperojo dia'cũ nicã, ¿de'ro wee marĩ wĩjĩña'bosau? ¹⁸ Ō'acũ marĩ upũre wee'cũ pe'ema cũ ɥaro me'rã nipe'tisere queoro cũucũ niwĩ. ¹⁹⁻²⁰ Ni'cã upũ peje ducawatise cɥo'o. Tojo nimirõ, ni'cã upũta ni'i. Peje ducawatise móórõ, ni'cã upũ niwe'e. Marĩ Jesucristore ějõpeorã ni'cã upũta ni'i.

²¹ Capea omocãrē “Mũ'urē ɥatisa'a”, nĩmasĩtisa'a. Dupoa quẽ'rã dũ'pocãrĩrē “Ƴatisa'a”, nĩmasĩtisa'a. ²² A'tiro pe'e ni'i. Marĩ upũ cjase nipe'tisere ɥa'a. Marĩ upũpũre apeye mejõ nise ni'i. Tojo nimicã, te marĩcã, catimasĩtisa'a. ²³ Marĩ apeye upũ cjasere mejõ nise tũ'oña'a. Tojo weerã tere añurõ bajuato nĩrã añurõ apo'o. Apeye quẽ'rãrē masã ĩ'aticã'to ni, bopoyasãrã, su'ti sãñacã'mota'a'a. ²⁴ Apeye nemorõ añurõ bajuse me'rã pe'ema tojo weewe'e. Ō'acũ marĩ upũ cjasere añurõ apocũ niwĩ. Ni'cã upũta añurĩ upũ niato nĩgũ tojo weecũ niwĩ. Marĩ mejõ nise tũ'oña'senojõrē añurõ wãcũcã weecũ niwĩ. Te weronojõ marĩ mejõ nĩgũ tũ'oña'gũrē marĩrē añurõ wãcũcã weemi. ²⁵ Cũ tojo wéegũ, nipe'tise marĩ upũ cjasere ni'cãrõnojõ a'merĩ

weetamudutigu tojo cūucū niwī. ²⁶ Marī upupure ni'cārō pūrīno'cā, nipe'tiropū se'sa wa'a'a. No'o ni'cārō añurō wa'acā, nipe'tiropū añurō tū'oña'a.

²⁷ Tojo nīgū, a'tiro nīgū wee'e. Marī Cristore ějōpeorā cū ya upū weronojō ni'i. Marīnucū cū ya upūcjārā ni'i. ²⁸ Ō'acū marī upū cjasere ducawaacu niwī. Cū tojo wee'caronojō Jesucristore ějōpeori curuacjārārē a'merī weetamuatjere cūucū niwī. Ne waro Jesucristo besecūú'cārārē nipe'tirā bu'ipū besecūú'cū niwī. Na be'rocjārā Ō'acū wereduti'quere wereturiari masārē cūucū niwī. Na be'rore Ō'acū ye quetire bu'eri masārē cūucū niwī. Be'ro añuse, mejēcā bajusere wee'orī masārē cūucū niwī. Na be'rore dutitirārē yū'rūori masārē, weetamurī masārē, tojo nicā dutiri masārē cūucū niwī. Nipe'tirā be'ro apemasā yere masītimirā ucūrī masārē cūucū niwī. ²⁹ Masīno'o. Marī nipe'tirārē mejārōta weedutigu cūuticū niwī. Marī nipe'tirā Jesucristo besecūú'cārā niwe'e. Nipe'tirā Ō'acū yere wereturiari masā niwe'e. Nipe'tirā Ō'acū ye quetire bu'eri masā niwe'e. Nipe'tirā añuse mejēcā bajusere wee'omasīwe'e. ³⁰ Nipe'tirā dutitirārē yū'rūomasīwe'e. Nipe'tirā apemasā ye ucūsere ucūwe'e. Nipe'tirā na tojo ucūcā tū'otimirā, wereturiamasīwe'e. ³¹ Mūsārē Espīritu Santu cū weemasīsere o'ocāma, añuyū'rūasere beseyū'rūnū'cāña. Yū'ū mūsārē a'te nipe'tise nemorō añuyū'rūnū'cāsere weregūti.

13

Ma'ise apeyenojō yū'rūoro añuyū'rūnū'cā'a nise ni'i

¹ Marī apemasā ye ucūsere masītimirā, ucūmasībosa'a. Ō'acūrē wereco'terā ũ'musecjārā ye quē'rārē ucūmasībosa'a. Tojo weemasīmirā āpērārē ma'itirā, to'atu o cōmepjīrē no'o ũaro paama'arā weronojō nibosa'a. ² Apeyere Ō'acū marīrē were'quere añurō wereturiamasībosa'a. Tojo weemirā āpērārē ma'itirā, tū'omasītirā weronojō nibosa'a. Tojo nicā nipe'tise masā masīña marī'quere masībosa'a. No'o nipe'tisere masīpe'ocā'bosa'a. Tojo masīmirā āpērārē ma'itirā, tū'omasītirā weronojō nibosa'a. Marī ějōpeoyū'rūnū'cārā pūrīcā, ũrūgūrē aperopū wa'adutimasībosa'a. Tojo weeta basiomīcā a'merī ma'ise móórā, mejō waro ucūma'acā'bosa'a. ³ Marī cūose nipe'tisere pajasecūorārē o'obosa'a. Marī narē ma'itimirā o'orā, tojo o'oma'acārā weesa'a. Marī Ō'acū yere weecā, cūrē ějōpeotirā marīrē

ũjũadutibosama. Cũ yere weemirã ãpẽrãrẽ ma'iticã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurõ weewũ", nitisami.

⁴ Marĩ ãpẽrãrẽ ma'írã, a'tiro wee'e. ãPẽrã marĩrẽ mejẽcã weecã, na weesere nu'cã'a. Nipe'tirãrẽ añurõ wee'e. ãPẽrãrẽ uowe'e. Musã ãpẽrãrẽ ma'írã, a'tiro niwe'e: "Musã nemorõ añuyũ'rũnu'cãrã ni'i", niwe'e. "ãPẽrã yũ'rũoro añurõ weeyũ'rũnu'cãrã ni'i", niwe'e. ⁵ ãPẽrãrẽ ãjõpeose me'rã ucũ'u. Marĩ ye se'sarore wãcũwe'e. Uamũñawe'e. ãPẽrã marĩrẽ mejẽcã weecã, yoacã uanu'cũwe'e. ⁶ ãPẽrã ña'arõ weecã ã'arã, e'catiwe'e. Na añurõ weecã pe'e, e'catitamu'u. ⁷ ãPẽrã na ña'arõ weesere ne cã'rõ wereturiawe'e. Na weesere añuse dia'cũrẽ ãjõpeo'o. "Be'ropũ añurõ weerãsama", ni wãcũ'u. Nipe'tise ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weecã, wãcũtutua'a.

⁸ Ma'ise pe'tisome. Ninu'cũcã'rõsa'a. Apeye Õ'acũ marĩrẽ weemasĩse o'ose pũrĩcã pe'tidijarosa'a. Be'ropũ Õ'acũ cũ yere wereturiamasĩse o'ose quẽ'rã pe'tidijarosa'a. Nipe'tise cũ yere masĩpe'ocã'rãsa'a. Apemasã ye ucũsere masĩtimirã Õ'acũ ucũmasĩse o'ose quẽ'rã pe'tirosa'a. Nipe'tirã ucũse tũ'ope'ocã'no'rõsa'a. ãPẽrã yũ'rũoro masĩse o'o'que quẽ'rã pe'tirosa'a. Nipe'tisere masĩrãsa'a. ⁹ A'tiro ni'i. Marĩ sõ'owaro nipe'tisere masĩpe'owe'e. Õ'acũ ye quẽ'rãrẽ ni'cãrẽta weremasĩ'i. ¹⁰ Be'ropũ Jesucristo apaturi a'ticã, masĩpe'ocã'rãsa'a. Marĩ masĩpe'ocãma, marĩ masĩmi'que mejõ nise tojarosa'a.

¹¹ Marĩ wĩ'marã nĩrã, na weewũaronojõ weewũ. Bucurã wa'arã, wĩ'marã weesere du'ucã'wũ. Na wĩ'marã weese marĩrẽ wapamarĩ'i. ¹² Tojo weronojõ a'tocatero marĩ añurõ masĩwe'e. Ëorõ mejãrõpũ marĩ ã'ase weronojõ ni'i. Queoro bajuwe'e. Be'ro bajuyoropũ Õ'acũrẽ ã'arãsa'a. Ni'cãrõacãrẽ marĩ cã'rõacã masĩ'i. Be'ro cũ marĩrẽ masĩrõnojõta masĩpe'ocã'rãsa'a. ¹³ A'tiro nicãrẽ ãjõpeose, e'catiyuse, ma'ise ni'i. A'te i'tiaro pe'tisome. Ma'ise pe'e apeye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a.

14

ãPẽrã ye ucũsere tũ'otimirã ucũrã, a'tiro weerõna'a nise ni'i

¹ ãPẽrãrẽ ma'isere wãcũyũ'rũnu'cãña. Tojo nicã Õ'acũ Espĩritu Santu me'rã weetamumasĩsere uaya. ãPẽrã yere masĩtimirã ucũmasĩse Espĩritu Santu o'ose ni'i. Õ'acũ yere wereturiamasĩse quẽ'rã cũ o'oseta ni'i. Cũ o'osere wereturiamasĩsere uaripejayũ'rũnu'cãña. ² No'o ãpẽrã ye ucũsere masĩtimigũ ucũgũnojõ Õ'acũ dia'cũrẽ ucũsami.

Masārē ucūtisami. Cũ ucũsere tũ'otisama. Espíritu Santu tutuaro me'rã masĩno'ña marĩsere ucũsami. ³ Ō'acũ yere wereturiase pe'e masārē ucũse ni'i. Tere wererã, marĩ ãpērãrē Ō'acũrē nemorō ějōpeocã wee'e. Na e'caticã, wãcũtutuacã wee'e. ⁴ No'o ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũnojō cũ se'saro Ō'acũrē nemorō ějōpeowã'cãgũ weesami. Ō'acũ ye quetire wereturiagu pe'e ãpērã Jesucristore ějōpeorã nerẽwũari curuacjãrãrē nemorō ějōpeocã weenemosami. ⁵ Musã ãpērã yere masĩtimirã, nipe'tirã ucũmasĩcã uami'i. Te yũ'rũoro Ō'acũ yere wereturiamasĩse pe'ere uasãyu'rũnu'cãmi'i. Wereturiamasĩgũ pe'e apĩ ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũ nemorō wapatimi. Ni'cũ ãpērã yere masĩtimigũ, ucũsami. Be'ro cũ ucũ'quere "A'tiro nisĩ'rĩrō weepũ", ni wereturiacã, añu nisa'a. Tojo weregu, nipe'tirã Jesucristore ějōpeori curuacjãrãrē nemorō ějōpeocã weesami. ⁶ A'tiro ni'i. Yũ'u musã tiropũ wa'agu, ãpērã yere ucũgũ, weetamutibosa'a. Ō'acũ yũ'ure masĩse o'osere bu'égu pũrĩcã, weetamubosa'a. Musārē Ō'acũ wereduti'quere wereturiagu quẽ'rã, weetamubosa'a. Tojo nicã musārē apeyere bu'enemogũ, weetamubosa'a.

⁷ Ni'cã queose bususe cjasere o'oña'gũti. Wẽowũ no'o uaro putima'acã, ñe'enojō basase nisari, nita basiowe'e. Buapũtẽrō no'o uaro buapũtẽcã, ñe'enojō basase nisari, nita basiowe'e. ⁸ Surara a'mewẽjẽrã wa'arã, na putipjũre queoro putiticã, na yere apoyutisama. ⁹ Marĩ quẽ'rã tojota nisa'a. Marĩ queoro ucũticã, de'ro nirō weesari, nita basiowe'e. Mejō waro ucũma'acã'bosa'a. ¹⁰ "A'ti nucũcãpũre pejetiacã ucũse ni'i", nita basiowe'e. Nipe'tise te ucũsenucũ tũ'ota basio'o. ¹¹ Yũ'u ãpērã ucũsere tũ'otigu, aperocjũ weronojō ni'i. Yũ'u apĩrẽ ucũcã, cũ quẽ'rã tũ'otigu, apesecjũ weronojō nisami. ¹² Tojota ni'i musã quẽ'rãrẽ. Musã Espíritu Santu tutuaro me'rã weemasĩse o'osere u'a. Tere uarã, a'tere uaripejayũ'rũnu'cãña. Jesucristore ějōpeori curuacjãrãrē nemorō añurō ějōpeocã weemasĩse pe'ere uaripejayũ'rũnu'cãña.

¹³ Tojo weerã no'o ãpērã yere masĩtimigũ ucũgũnojō te ucũsere wereturiamasĩacjũ Ō'acũrē sẽrĩato. ¹⁴ Marĩ ãpērã ye ucũsere tũ'otimirã ñubuerã, Espíritu Santu weetamuse me'rã ñubue'e. Tojo weemirã, "A'tiro nirã wee'e", nímasĩtisa'a. Tojo weerã ãpērãrẽ weetamutibosa'a. ¹⁵ Marĩ ñubuerã, a'te pũarore weeroua'a. ãpērã yere masĩtimirã ucũse Espíritu Santu o'ose me'rã ñubueroua'a. Tojo nicã marĩ wãcũse me'rã ñubueroua'a. Apeye quẽ'rãrẽ Ō'acũrē basapeorã, mejãrõta pũaro me'rã basapeoroua'a

tja. Āpērā yere masītimirā ucūse me'rā, tojo nicā marī ucūse Ɂseri me'rā basaroua'a. ¹⁶ Āpērā yere masītimirā ucūse me'rā dia'cū mɁ'u Ō'acūrē e'catise o'ocā, apī mɁ'u ucūsere tɁ'otibosami. TɁ'otigu, "Tojota ni'i", nitamu-masītisami. ¹⁷ MɁ'u e'catise o'ocā, añu ni'i, añurō pe'e. Cū pe'ere Ō'acūrē nemorō ějōpeocā weetisa'a. ¹⁸ Āpērā yere masītimigū ucūsere yɁ'uta musā nipe'tirā nemorō ucūyɁ'rɁnɁ'cā'a. Tojo weegu Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Tojo nimigū, Jesucristore ějōpeorā nerēwɁaropɁ musā tɁ'otisere ucūcā, yɁ'u ucūse wapamarīsa'a. Yoacā āpērā ye ucūse me'rā ucūmigū, mejō waro ucūbosa'a. Musā tɁ'otibosa'a. Cā'rōacā nimicā, masā tɁ'ota basiose me'rā ucūcā pe'ere, tetá musārē añu ni'i.

²⁰ Acawererā, Jesucristore ějōpeorārē musārē wereguti. Wī'marā tɁ'omasītima. Na weronojō wācūticā'ña. BɁcɁrā weronojō wācūsetiya. Wī'marā ña'arō weesetitirā weronojō wācūña. ²¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɁ a'tiro ojano'wū: "Marī wiogu Ō'acū a'tiro nicɁ niwī: 'Ējōpeotise bu'iri yɁ'u a'ti di'tacjārārē apemasā ye me'rā ucūgūti. Tojo weemicā, te me'rā quē'rārē ějōpeosome', nicɁ niwī." ²² Tojo weegu Ō'acū masārē apemasā ye me'rā weregu, masā ějōpeotisere, cūrē yɁ'rɁnɁ'cāsere ĩ'osami. Āpērā cūrē ějōpeorā pe'ere cū ye queti wererā me'rā yɁ'ure ějōpeorā nima nisere ĩ'osami.

²³ Musā nipe'tirā nerēwɁaropɁ apemasā yere tɁ'omasītimirā ucūcā, Jesucristore ějōpeotirā sājāabosama. Na sājāejarā, musā ucūsere masītirā, "Maatirā weema", nibosama. ²⁴ Musā nipe'tirā Ō'acū were'quere wereturiacā pe'ema, a'tiro weebosama. Jesucristore ějōpeotigu musā weesere ĩ'agū, "YɁ'u ña'agū nisa'a", ni tɁ'oña'bosami. ²⁵ Cū ña'arō wee'quere wācūejagusami. Tojo weegu Ō'acūrē ějōpeogu ejaque'agusami. "Ō'acū diacjūta na me'rā nimi", nigūsami.

Musā weesere wiopesase me'rā weeya nise ni'i

²⁶ Acawererā, musā weesetise a'tiro ni'i. Musā nerērā, āpērā Ō'acūrē basapeosama. Āpērā Ō'acū cjasere bu'esama. Āpērā Ō'acū masīcā wee'quere wereturiasama. Āpērā, āpērā ye ucūsere tɁ'otimirā, ucūsama. Na ucūsere āpērā o na basu wereturiasama. Te me'rā nipe'tirā Jesucristore ějōpeori curuacjārārē a'merī Ō'acūrē ějōpeonemocā weeya. ²⁷ Āpērā ye ucūsere tɁ'otimirā ucūrī masā pɁarā o i'tiarāta ucūato. Ni'cū ucūmɁ'tā, be'ro apī ucūato. Na ucūsere apī wereturiato. ²⁸ Musā

nerēwuaropu wereturiagu marīcā, ucūtiyu'rucā'to. Na se'saro wācūsepū Ō'acūrē ucūato. ²⁹ Ō'acū weredutisere wereturiari masā quē'rā puarā o i'tiarāta wereato. Āpērā na weresere beseato. “¿Diacjūta niti?” niato. ³⁰ Ni'cū ucūrī cura Ō'acū apī topu dujigure wereduticā, ucūmu'tā'cu di'tamarīato. ³¹ Mūsā nipe'tirā Ō'acū wereduti'quere wereturiasī'i. Tojo weerā ni'cū weremu'tā, apī, apī wereturiawā'cāña. Tojo weecā, nipe'tirā masīrāsama. Nipe'tirā wācūtutuarāsama. ³² Mūsā Ō'acū weredutisere wereturiarā, no'o uaro ucūma'aticā'ña. Wācūyu, “A'teta masārē werecā, añutū'sa'a”, ni wereya. Āpērā ucūrī curare ucūtīcā'ña. ³³ Ō'acū queoro weecā uami. No'o uaro weesere uatimi.

Nipe'tirā Jesucristore ējōpeorā nerērā, a'tiro weewuama. ³⁴ Mūsā nerērī curare numia ucūtiyu'rucā'to. Narē ucūdutitīcā'ña. Ucūrōnojō o'orā, Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu duti'caronojōta añurō yu'tiatio. ³⁵ Na tū'oti'quere masīsī'rīrā, wi'ipu na marāpusumuarē sērītiña'to. Numia Jesucristore ējōpeorā nerēwuaropu ucūcā, tū'sawe'e.

³⁶ Mūsārē masīrōua'a. Ō'acū ye queti mūsā me'rā nu'cāticaro niwū. Mūsā se'saro tere ējōpeorā niwe'e. ³⁷ No'o “Yu'u Ō'acū yere wereturiasī'i, Espīritu Santu wācūse o'ose me'rā ucū'u” nigūnojō yu'u ojasere “Marī wioḡu dutise ni'i”, nigūsami. ³⁸ Yu'u oja'quere ējōpeotigure mūsā quē'rā cūrē ējōpeotīcā'ña.

³⁹ Acawererā, Ō'acū yere wereturiasīsere uaya. Āpērārē apemasā yere tū'otimirā na ucūcā, cā'mota'aticā'ña. ⁴⁰ Nipe'tise mūsā weesere no'o uaro weema'aticā'ña. Wiopesase me'rā weeya.

15

Jesucristo masā'que ni'i

¹ Acawererā, yu'u mūsārē toduporopu bu'e'que Jesucristo masārē yu'rūose quetire ni'cārōacā wācūcā ua'a. Mūsā tere tū'orā, ējōpeowu. A'tiro nicā quē'rārē ējōpeonu'cū'u. ² Ō'acū te añuse queti me'rā mūsārē ējōpeonu'cūcā weegu weemi. Mūsārē te queti yu'u were'quere ējōpeonu'cūcā, yu'rūogusami. Queoro mūsā ējōpeocā, tojo weegusami. Mūsā bu'ipu dia'cū ējōpeorā, yu'rūono'some.

³ Yu'ure bu'e'quere mūsārē wereturiawu. Te apeye yu'rūoro niyu'rūnu'cāse a'tiro niwū. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu oja'caronojōta Cristo marī ña'arō wee'quere cō'asī'rīgū, wērībosacu niwī. ⁴ Cū wērīca be'ro cūrē

yaacārā niwā. Be'ro Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu oja'caronojōta i'tia nūmū be'ro Ō'acū cūrē masōcū niwī. ⁵ Tojo wéeca be'ro cū Pedrore, āpērā cū besecūú'cārārē bajuacu niwī. ⁶ Be'ro ni'cāti pājārā quinientos yu'rūoro cūrē ējōpeorārē bajuacu niwī. Pājārā cūrē i'a'cārā catisama yujupu. Āpērā wērīatojacārā niwā. ⁷ Be'ro Santiagore bajuacu niwī. To be'ro nipe'tirā cū besecūú'cārārē bajuacu niwī.

⁸ Be'ro nipe'tirā cūrē i'āca be'ropu yu'ure bajuawī. Na be'rocjū yapatiguacāpu bajua'cu weronojō nimigū, cūrē ējōpeosirutu'u. ⁹ Yu'u nipe'tirā āpērā Jesucristo besecūú'cārā docapu ni'i. Yu'ure ne cārō "Jesucristo besecūú'cu nimi", niticārōua'a. Yu'u Jesucristore ējōpeori curuacjārārē ña'arō wee'que bu'iri, tojo ni'i. ¹⁰ Tojo nimigū, Ō'acū yu'ure añurō weeyucā, Jesucristo besecūú'cu ni'i. Yu'ure mejō waro añurō weegu weetimi. Yu'u nipe'tirā āpērā yu'rūoro da'ra'a. Yu'u se'saro tojo weewe'e. Ō'acū yu'ure añurō wéegu, yu'u me'rā ninu'cūmi. Yu'ure weetamumi. ¹¹ Yu'u bu'ese, tojo nicā āpērā cū besecūú'cārā na bu'ese ni'cārōnojō ni'i. Jesucristo wērī masā'que queti ūsā bu'ese ni'i. A'tereta musā ējōpeowu.

Wērī'cārā na masāmujāatje ni'i

¹² Ūsā Cristo wērī masā'que quetire bu'ewu. Tere bu'emicā, ¿de'ro weerā musā ni'cārērā "Wērī'cārā masātima", nisari? ¹³ "Wērī'cārā masātima" nicāma, Cristo quē'rā masātibopī. ¹⁴ Cū masāticāma, ūsā bu'ese wapamarībopā. Musā ējōpeose quē'rā wapamarībopā. ¹⁵ Ō'acū Cristore masōcū niwī nise quetire werewu. Musā "Wērī'cārā masātima" nicā, ūsā te quetire wererā, nisoorā weebosa'a. Diacjūta wērī'cārā masāticāma, Ō'acū Cristore masōtibopī. ¹⁶ A'tiro ni'i. Wērī'cārā masāticāma, Cristo quē'rā masātibopī. ¹⁷ Cūrē masōticā, musā ējōpeose wapamarībosa'a. Toduporo musā ña'arō wee'quere mejārōta acobocono'tirā nibosa'a. ¹⁸ Jesucristore cū pacu masōticāma, cūrē ējōpeorā wērīrā, cūrē ējōpeotirā weronojō pecame'epu wa'abosama. ¹⁹ "Wērī'cārā masāsoma" nise diacjū nicāma, marī "Masārāsama" nīrā, marīta āpērā yu'rūoro pajasecūorā waro nibosa'a. Mejō waro ējōpeoma'abosa'a.

²⁰ "Wērī'cārā masātima" nise diacjū niwe'e. "Cristo masācū niwī" nise pe'e diacjū ni'i. Cristo āpērā nipe'tirā wērī'cārā duporo masāmū'tācū niwī. Marī quē'rā wērī'cārāpu masārāsa'a. ²¹ A'tiro ni'i. Ne warocjūpu Adā ña'arō weenu'cā'que bu'iri marī nipe'tirā

wērīdijarāsa'a. Be'ro Cristo añurō weese bu'iri wērī'cārāpu nimirā, masāmujāarāsa'a tja. ²² Marī nipe'tirā Adā pō'rā nise ye bu'iri wērīrāsa'a. Cristo yarā nirā pe'e marī cūrē ějōpeorā, catinu'cūrāsa'a. ²³ Marī masārā, queoro masārāsa'a. Cristo masāmū'tātojacu niwī. Be'ro cū apaturi a'ticā, marī cū yarā masārāsa'a. ²⁴ Tojo wa'acā, a'ti ūmūco pe'tia wa'arosa'a. Titare Cristo nipe'tirā wiorā tutuarārē, bajutirārē, bajurārē cō'ape'ocūsami. Cū tojo weetu'ajaca be'ro cū pacure cū nipe'tirā wiogu nisere wiagusami. ²⁵ Tojo wiase dūporo Ō'acū Cristore ĩ'atu'tirārē docaque'acā weegūsami. Tojo weegu Cristo nipe'tirā bu'ipū tojagūsami. ²⁶ Cristore ĩ'atu'tirārē docaque'acā wéeca be'ro wērīse quē'rā marīrōsa'a. ²⁷ Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpu nīrōnojōta nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo docapu tojacā weecu niwī. Tojo nīrō, “Ō'acū Cristo docapu nimi”, nīrō mejēta wee'e. Ō'acūta nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo docapu tojacā weecu niwī. ²⁸ Ō'acū tojo tojacā wéeca be'ro Cristo Ō'acū macū, cū basu cū pacu doca tojagūsami. Tojo weegu Ō'acū nipe'tise, nipe'tirā wiogu nigūsami.

²⁹ Apeyere āpērā a'tiro weesama. Wērī'cārā ye wapa wāmeyebosadutisama. “Wērī'cārā masātisama” nicāma, tojo weeno'ña marībosa'a.

³⁰ Apeyere, ūsā bu'ese bu'iri nipe'tise nūmūrī āpērā ña'arō weesī'rīma. Tojo wiose wa'teropu nimirā, wērī'cārā masātjere wācūrā, bu'enu'cū'u. ³¹ Diacjūta yu'u musā marī wiogu Jesucristore ějōpeose ye bu'iri e'cati'i. A'te quē'rā diacjūta ni'i. Nipe'tise nūmūrī “Masā yu'ure wējērāsama”, ni tū'oña'a. ³² Yu'u Jesucristo ye quetire werese bu'iri Éfesocjārā yu'ure wa'icūrā yaiwa weronojō ña'arō weewā. “Wērī'cārā masāsoma” nicā, mejō waro na weesere pi'etibopā. “Wērī'cārā masāsoma” nise diacjū nicāma, marī quē'rā āpērā ucūwuaronojō ucūbosa'a. A'tiro nibosa'a: “Te'a ba'arā, te'a sī'rīrā. Maata wērīdojarāsa'a. Marī wērīati dūporo weewe'orā”, nibosa'a.

³³ Āpērā musārē mejēcā ějōpeoduticā, ějōpeoticā'ña. Masā ucūwūase a'tiro ni'i: “Ña'arā me'rā ba'paticā, añurō weese dojosa'a.” ³⁴ Tojo weerā tū'omasīña. Musā todūporo ní'caronojō wiopesase me'rā queoro weeya tja. Ña'arō weeticā'ña. Ni'cārērā Ō'acūrē masīwe'e. Musārē bopoyadutigū tojo ni'i.

Wērī'cārā masāmujāatjere werenemose ni'i

³⁵ Apetero ni'cũ "Wẽrĩ'cārã masātima" nisere ẽjõpeogu, a'tiro sẽrĩtiña'bosami: "Wẽrĩ'cārã ¿de'ro wee masāta basiobosari? Na masārã, ¿de'ro bajuri upũ cõorāsari?"
³⁶ Cũ tojo sẽrĩtiña'ma'acã'bosami. Marĩ otese peri oteçã, te peri pĩ'rĩatji dũporo boadijasa'a. ³⁷ Marĩ pĩ'rĩdutirã pĩ'rĩmũjã'cũ mejẽtare ote'e. Te peri pe'ere trigo o no'o otese nisere pĩ'rĩdutirã ote'e. ³⁸ Be'ro Õ'acũ cũ ũa'caronojõ pĩ'rĩcã weesami. No'o de'ro bajuse dũca ní'que tenojõta tja pĩ'rĩcã weesami. ³⁹ Nipe'tirã catisere cõorã ni'cãrõnojõ bajurã nitima. Masã ye upũ wa'icurã ya upũ weronojõ bajuwe'e. Mirĩcũa ya upũ quẽ'rã mejẽcã baju'u. Wa'i quẽ'rã mejẽcã upũtima. ⁴⁰ A'te dũcawatiro weronojõ ũa'mũsecjãrã quẽ'rã mejẽcã upũtima. A'ti di'tacjãrã mejẽcã upũtima. Ɛ'mũsepũ nirã aũbutiari upũ cõoma. A'ti nucũcãpũ nirã quẽ'rã tojota cõoma. Ɛ'mũsecjãrã, a'ti nucũcãcjãrã weronojõ nitima. ⁴¹ Mujĩpũ ũa'mũcocjũ ñamicjũ weronojõ, tojo nicã ñocõa weronojõ bo'reyutimi. Ñocõa quẽ'rã ni'cãrõnojõ bo'reyutisama. ⁴² Ā'rã nipe'tirã weronojõ wẽrĩ'cārã masãcã, tojo wa'arosa'a. Wẽrĩ'cãrãrẽ yaacã, na upũ boarosa'a. Be'ro ape upũ pe'titiatji upũ masõno'rõsa'a. Masõca be'ro apaturi wẽrĩnemosome. ⁴³ Marĩ mejõ nirĩ upũre yaa'a. Masãrõpũa tja ape upũ aũbutiari upũ nirõsa'a. Marĩ tutuatiri upũre yaacõ'a'a. Masãca be'ropũre ape upũ tutuari upũ nirõsa'a. ⁴⁴ Marĩ a'ti upũre yaacõ'a'a. Masãca be'ro ũa'mũse cja upũ pe'titiatji upũ nirõsa'a. Tojo weerã masĩno'o. Marĩ a'ti upũre cõorã, ape upũ pe'titiatji upũre cõorãsa'a.

⁴⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'o: "Õ'acũ cũ weemũ'tã'cũ Adãrẽ catisere o'ocũ niwĩ." Cũ be'rocjũ Jesucristo pe'e catise pe'titise warore o'ogu nimi. ⁴⁶ A'ti upũ cjase catise marĩ cõomũ'tãse ni'i. Apeye catise be'ro cjase ni'i. Te ũa'mũse cja upũ cjase pe'titiatje ni'i. ⁴⁷ A'ti nucũcãpũre masũ nimũ'tã'cũ di'ta me'rã yeeno'cũ niwĩ. Cũ be'rocjũ Cristo ũa'mũsecjũ nimi. ⁴⁸ A'ti di'tacjãrã ne warocjũ di'ta me'rã weeno'cũ weronojõ upũtima. Jesucristo ẽjõpeorã pe'e ũa'mũsepũ wa'ajã ũa'mũsecjũ weronojõ upũtima. ⁴⁹ Adã di'ta me'rã yeeno'cũ niwĩ. Marĩ cũ weronojõ upũti'i. Mejãrõta be'ropũ ũa'mũsecjũ Cristo weronojõ upũtirãsa'a.

⁵⁰ Acawererã, a'tiro ni'i. Marĩrẽ a'ti upũ me'rã ũa'mũsepũ wa'ata basiowe'e. Boadijatji upũ ni'i. Ti upũ ninu'cũmasĩtisa'a. ⁵¹⁻⁵² Apeye quẽ'rã todũporo masĩno'ña marĩ'quere weregutĩ. Nipe'tirã wẽrĩsome. Jesucristo a'tiri cura Õ'acũrẽ wereco'tegũ ũa'mũsecjũ Õ'acũ

yaro coronetare putigusami. Tojo wa'acã, ɯmɯñarõ cãrĩwã'cãmajãrã weronojõ marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã ape upɯ dɯcayurãsa'a. Wẽrĩ'cãrã ape upɯ pe'titiatji upɯ me'rã masãrãsama. Catirã quẽ'rã mejãrõta dɯcayurãsama. ⁵³ Marĩ ya upɯ boawuarĩ upɯ pe'titiatĩ upɯ wa'arõsa'a. Dɯcayu, catinu'cũcã'rõsa'a. ⁵⁴⁻⁵⁵ Marĩ pe'titiatĩ upɯ dɯcayucã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ nĩrõnojõta wa'arõsa'a. A'tiro ni ojano'o: "Marĩ wẽrĩsere docaque'acã weetoja'a. Ne apaturi wẽrĩnemosome majã. Wẽrĩrã pi'etisere tɯ'oña'some." ⁵⁶ Marĩ ña'arõ weese bu'iri wẽrĩrĩ masã ni'i. Te marĩ ña'arõ weesere Õ'acũ Moisére dutise cũu'que me'rã masĩno'o. Ña'arõ wéerã, marĩ pecame'epɯ wa'abopã. ⁵⁷ Tere cã'mota'agɯ, Õ'acũ pe'e a'tiro weecu niwĩ. Marĩ wiogu Jesucristo me'rã pecame'epɯ wa'abo'cãrãrẽ yu'rɯocɯ niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ e'catise o'orã.

⁵⁸ Acawererã, a'tere wãcũrã, ãjõpeonu'cũcã'ña. Marĩ wiogu yere siape me'rã nemorõ weenemoña. Mũsã masĩ'i. Cũ yere wéerã, tojowaro weebutiarã weewe'e. Wapati'i.

16

Corintcãrã Jerusalẽpɯ nirãrẽ niyeru o'orãtirã sẽrĩneose ni'i

¹ Mũsã Jesucristore ãjõpeorãrẽ niyeru sẽrĩneosema yu'ɯ Galaciãcãrãrẽ duti'caronojõta weeya. A'tiro niwã: ² "Soorinɯmũrẽ nimũ'tãrĩ nɯmɯ semanarĩnucũ mũsã wapata'aro ejatuaro apesepɯ nũrõña." Mũsã tojo weeyurã, yu'ɯ etari curapɯ o'osĩ'rĩrã da'rama'acũñasome. ³ Yu'ɯ mũsã tiropɯ etagu, mũsã beserãrẽ Jerusalẽpɯ o'óguti. Narẽ o'ógɯ, yu'ɯ ojãca pũrĩpɯre "Ã'rã nima Corintcãrã bese'cãrã", ni ojaguti. Na me'rã ti pũrĩrẽ, tojo nicã niyerure Jerusalẽcãrã Jesucristore ãjõpeorãrẽ o'óguti. ⁴ "Yu'ɯre wa'arõsa'a" nicãma, na yu'ɯ me'rã wa'arãsama.

Pablo Corintopɯ cũ wa'atjere apoyuse ni'i

⁵ Yu'ɯ topɯ wa'agɯ, Macedonia di'tapɯ yu'rɯagusa'a. To yu'rɯa, mũsã tiropɯ etagusa'a. ⁶ Apetero weegu mũsã me'rã yoacã nigũsa'a. Nipe'tiro pu'ecu nigũ, nipe'ocũsa'a. Be'ro, mũsã apero no'o yu'ɯ wa'asĩ'rĩgũ wa'atjere weetamumasĩrãsa'a. ⁷ Yu'ɯ mũsãrẽ mejõ waro ĩ'ayu'rũwã'cãsi'rĩtisa'a. Marĩ wiogu Jesucristo ɯacã, mũsã tiropɯre yoacã tojasĩ'rĩsa'a. ⁸ Pentecosté bosenuɯ nicã a'to Éfesopɯ nĩnigũti yujupɯ. ⁹ A'tore peje da'rase ni'i. Pãjãrã marĩ wiogu ye quetire tɯ'osĩ'rĩma. Tere cã'mota'asĩ'rĩrã quẽ'rã pãjãrã nima.

¹⁰ Timoteo musã tiropu etacã, cãrẽ weetamuña. Tojo weecã, cã wãcũque'tiro marĩrõ, bujawetiro marĩrõ nigãsamĩ. Cã yu'u weronojõ marĩ wiogu yere da'rami. ¹¹Tojo weerã musã cãrẽ mejõ waro ì'acõ'aticã'ña. Cã a'topu a'tiatjere weetamuña. Tojo weecã, cã e'catise me'rã yu'u tiropu a'tigusami. Yu'u ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã me'rã cãrẽ yucuegu wee'e.

¹² Apoloma yu'u uputu waro musã tiropu ì'agũ wa'adutimiwũ. Cãrẽ marĩ acawererã me'rã wa'adutimiwũ. Cũ ni'cãrõacãrẽ wa'asĩ'rĩtimi. Cãrẽ wa'ata basiocã, be'ro wa'agusami.

Pablo Corintocjãrãrẽ añudutituo'que ni'i

¹³ Musã añurõ tu'omasĩña. Ëjõpeodu'uticã'ña. Ne uiro marĩrõ niña. Tojo nĩrã, Õ'acũ tutuase me'rã niña. ¹⁴ ãpẽrãrẽ ma'inu'cũcã'ña.

¹⁵ Ni'cãrõacãrẽ, acawererã, a'tere musãrẽ weresĩ'rĩsa'a. Estefanas ya wi'icjãrãta niwã Acayapure ãpẽrã dũporo Jesucristore ãjõpeomu'tã'cãrã. Na Jesucristore ãjõpeorãrẽ uputu waro weetamuma. ¹⁶ Na weronojõ weesetirãnojõrẽ na dutisere yu'tiya. Tojo nicã nipe'tirã Cristo yere da'rarã na dutisere weeya. ¹⁷ Musã me'rãcãrã Estefanas, Fortunato, Acaico a'topu ejacã, pũrõ e'catiwũ. Na musã yu'ure weetamubo'quere weema. ¹⁸ Yu'ure ejerisãjãcã weewã. Musã quẽ'rãrẽ tojota weerãsama. Tojo weerãrẽ "Añurõ weerã weema", nĩrõua'a.

¹⁹ Asia di'tacjãrã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrã musãrẽ añudutima. Aquila, Priscila, na ya wi'ipu nerẽwuarã quẽ'rã Jesucristore ãjõpeorã nitjãrã, pũrõ añudutio'oma. ²⁰ Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã musãrẽ añudutima. Musã e'catise me'rã a'merĩ añudutiya.

²¹ A'te nituose daripure musãrẽ añudutigũ yu'u basuta oja'a.

²² No'o marĩ wiogu Jesucristore ma'itigũre ña'arõ wa'ato. "Ësã wiogu, quero a'tibaque'oya."

²³ Jesucristo marĩ wiogu musãrẽ añurõ weeato. ²⁴ Marĩ nipe'tirã Jesucristo yarã ni'i. Tojo weegu musãrẽ uputu ma'i'i. Tojota wa'ato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Corintocjārārē ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo nimu'tārī pūrī Corintocjārārē ojāca be'ro Éfesoputa tojacā'cu niwī yujupu. Topu nígū, Corintopure ña'arō wa'a'que quetire miiejacārā niwā. Tere tu'ogu, Pablo na tiropu maata wa'asī'ricu niwī. Tojo wa'asī'rīmigū, wa'aticu niwī. Macedonia di'ta pe'e wa'acu niwī. Tojo weegu a'ti pūrīrē Macedonia di'tapu nígū, ojacu niwī. Tito wāmetigu a'ti pūrīrē miacu niwī. Tojo nicā āpērā cūrē ba'patiawā'cācārā niwā.

Pablo narē a'tere ojacu niwī. Jesucristo ye quetire werecusiagu cū ña'arō yu'rūserere ojacu niwī. Tojo nicā pajasecūorārē niyeru sērībosasere ojacu niwī. Apeye, cū bu'esere ī'atu'tirā ye cjasere ojacu niwī.

Pablo Corintocjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo, Timoteo me'rā mūsārē añuduti'i. Ō'acū haronojōta Jesucristo yu'ure cū ye quetire weredutigu cūucu niwī. Yū'u a'ti pūrīrē mūsārē Ō'acū yarā Corintopu nirārē oja'a. Tojo nicā nipe'tirā Ō'acū yarā Acaya di'tapu nirārē oja'a.

² Mūsārē Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wiogu añurō weeato. Tojo nicā mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo cū pi'etise queti ni'i

³ Ō'acū marī wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cūta marīrē pajaña'mi. Marīrē wācūtutuacā weenu'cūmi.

⁴ Pi'etisetirinucū Ō'acū marīrē wācūtutuacā weemi. Tojo weerā marī quē'rā pi'etirārē wācūtutuacā weemasī'i. Marīrē Ō'acū wācūtutuacā wee'caronojōta narē weemasī'i.

⁵ Jesucristo yere wererā, pi'etino'o. Cristo pūrō pi'eti'quere pi'etitamu'u. Cū me'rāta, cū weetamuse me'rā nemorō wācūtutua'a. ⁶ Ūsā pi'etirā, mūsārē wācūtutuacā harā, mūsā yu'rūweticā harā, tojo pi'eti'i. Ō'acū ūsārē wācūtutuasere o'omi. Tojo weerā ūsā quē'rā mūsārē wācūtutuacā wee'e. Ūsā pi'etironojō pi'etirāsa'a. Tojo wa'acā, Ō'acū mūsārē wācūtutuacā weegusami. ⁷ Ūsā weronojō pi'eticā, Ō'acū mūsārē wācūtutuacā weegusami. Tojo weerā ūsā mūsā añurō weeatjere masīyutoja'a.

⁸ Acawererā, ūsārē Asiapū wa'a'quere masīcā ūasa'a. Ūsā topure ūputū waro pi'etiwū. A'tiro wācūmiwū: “Ne pōtēosome. Wērīrāsa'a”, nimiwū. ⁹ “Ūsārē wējēcō'arāsama”, ni wācūmiwū. Ūsā ne tutuatiwū. Tojo wa'a'que añu niwū. Te me'rā a'tiro wācūwū. “Ūsā basu ne weetamumasītisa'a. Ō'acū ni'cūta ūsārē weetamumasīmi”, ni wācūwū. Cūta wērī'cārāpūre masōgū nimi. ¹⁰ “Ō'acū ūsārē na wējēbo'cārārē yu'ruowī. Ni'cārōacārē yu'ruonu'cūcā'mi. Be'ropū quē'rārē ūsārē yu'ruonu'cūcūsami”, ni ējōpeo'o. ¹¹ Ō'acūrē musā ūsārē sērībosanu'cūcā, tojo weegūsami. Pājārā ūsārē sērībosacā, Ō'acū añurō ūsārē weetamugūsami. Cū tojo weecā ī'arā, pājārā e'catise o'orāsama.

Pablo Corintopū wa'asī'rīmi'que ni'i

¹² Apeyere ūsā pūrō e'cati'i. Ūsā a'ti nucūcāpūre weesooro marīrō añurō weesetiwū. Musā wa'teropū quē'rārē tojota weewū. Tojo weerā ūsā bu'iri marīrā añurō tu'oña'a. Ūsā basu ūsā masīse me'rā weetiwū. Ō'acū weetamuse me'rā weewū. ¹³ Musārē ojarā, tu'ota basiose dia'cūrē oja'a. Musā tere añurō masīcā ūa'a. ¹⁴ Cā'rō masītoja'a, masīrā pe'e. Musā añurō masīpe'orā, marī wiogū Jesú apaturi a'ticā, “Ūsārē diacjūta nipā”, nirāsa'a. Ūsā musārē “Añurō weesetima” nīrōnojōta musā quē'rā ūsārē añurō wācūrāsa'a.

¹⁵⁻¹⁶ “Tojo añurō wa'arosa'a” ni wācūgū, Macedoniapū wa'agū, musā tiropū ī'amū'tāgū wa'asī'rīmiwū. “Be'ro ī'amajāmitojatigūti tja”, nimiwū. Puati musā tiropū ī'agū wa'asī'rīmiwū. Musā e'caticā ūagu, tojo weesī'rīmiwū. “Yu'u tojo weecā, Judea di'tapū wa'atjere weetamurāsama” ni wācūgū, tojo weesī'rīmiwū. ¹⁷ Yu'u topū wa'aticā ī'arā, “Wiopesase marīrō weema'acā'pī”, ¿niti? “Cū no'o ūaro weema'agūnojō nimi”, ¿nisari? “‘Wa'agūti' nī'cū nimigū, a'titiapī”, ¿niti? “Na'irō dūcayumūjāsami”, ¿ni wācūti? ¹⁸ Niwe'e. Ō'acū ūsā weesere “Diacjūta ni'i”, nisami. Tojo weerā ūsā ne ni'cāti no'o ūaro dūcayū, ucūma'awe'e. ¹⁹ Ūsā Jesucristo Ō'acū macū ucū'caronojōta ucū'u. Cū ne ni'cāti “Weegūti, weesome”, niticū niwī. Nipe'tise cū “Weegūti” nī'caronojōta weemi. Ūsā i'tiarā, Silvano, Timoteo, yu'u, cū ye quetire musārē bu'ewū. Nipe'tise cū ucūse diacjū ni'i. ²⁰ A'tiro ni'i. Ō'acū todūporopūre masārē “Añurō weegūti”, nicū niwī. Nipe'tise cū tojo nī'que Jesucristo cū a'tise me'rā, cū wērī'que me'rā queoro wa'awū. Tojo wa'acā ī'arā, marī Ō'acūrē “Tojota ni'i”, ni e'catipeo'o.

21 Õ'acũta marĩrẽ Cristore ãjõpeonu'cũcã weemi. Cũta marĩrẽ cũ yarã wa'adutigu besecu niwĩ. 22 Marĩrẽ cũ yarã wa'acã weecu niwĩ. Cũ yarã ni'i nisere i'osĩ'rĩgũ Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Espĩritu Santu marĩ me'rã nĩgũ, cũta Õ'acũ marĩrẽ yu'rũoatjere masĩcã weemi.

23 Yu'u Corintopure wa'asĩ'rĩmigũ, wa'atiwũ. Õ'acũ yu'u tojo wee'quere masĩsami. Yu'u musãrẽ tu'tibosa'a nĩgũ, ma'ĩgũ wa'atiwũ. 24 Musã ãjõpeosere "A'tiro pe'e u'a'a", nĩgũ mejẽta wee'e. Musã añurõ ãjõpeo'o. Musãrẽ añurõ e'catise me'rã nisetiato nĩgũ tojo weetamusĩ'rĩi.

2

1 Yu'u toduporopure musãrẽ bujaweticã weewũ. Tojo weegu apaturi tja musãrẽ bujaweticã weesĩ'rĩtigũ, wa'atiwũ. 2 Yu'u musãrẽ bujaweticã weecã, ¿noa yu'ure e'caticã weebosari? Musã dia'cũ yu'ure tojo wee'e. Musã bujaweticã, basiotibosa'a. 3 Tojo weegu yu'u musãrẽ ojawũ. Yu'u topũ wa'acã, e'caticã weeboronojõ o'orã, yu'ure bujaweticã weebopã. Yu'u a'tiro tu'oña'a. Yu'u e'caticã, musã quẽ'rã e'catibopã. 4 Yu'u ojamũ'tãca pũrĩrẽ ojagu, pũrõ wãcũque'ti, utiwũ. Musãrẽ bujawetiato nĩgũ mejẽta ojawũ. Yu'u musãrẽ ma'iyu'rũu. Musãrẽ tere masĩdutigu ojawũ.

Ña'arõ wee'cũre acobojoduti'que ni'i

5 Ni'cũ ña'arõ weeri masũ marĩrẽ bujaweticã weecu niwĩ. Yu'u dia'cũrẽ tojo weetiwi. Musã quẽ'rã mejãrõta weeno'cãrã niwũ. Marĩ nipe'tirã tojo weeno'cãrã niwũ, weeno'rã pe'e. Yu'u a'tere tojo ucũgũ, uputu waro nibutiagu mejẽta wee'e. 6 Musã pãjãrã ña'arõ weeri masũrẽ bu'iri da'retoja'a. 7 Tojo weerã ni'cãrõacã musã cũrẽ acobojoya. Cũrẽ wãcũtutuacã weeya. Tojo weeticã, cũ bujawetiyu'rũabosami. 8 Tojo weegu musãrẽ cũrẽ ma'iduti'i tja. 9 Yu'u musãrẽ toduporopure ojawũ. "¿Te yu'u duti'quere queorota weemitina?" ni masĩsĩ'rĩgũ ojawũ. 10 Musã no'o ña'arõ weegure acobojocã, yu'u quẽ'rã cũrẽ acobojo'o. Yu'ure ña'arõ weetiwi. Musã pe'ere ña'arõ weewĩ. Yu'ure ña'arõ weetimicã, cũrẽ acobojo'o. Musãrẽ ma'ĩgũ, tojo wee'e. Jesucristo yu'ure "Cũrẽ diacjũta acobojomi", ni i'asami. 11 Marĩ cũrẽ acobojoticã, wãtĩ cũrẽ ña'arõ bujawetiyu'rũcã weebosami. Jesucristo yere du'ucã'bosami. Marĩ wãtĩ weewuasere añurõ masĩ'i.

Pablo Troapu wãcũque'ti'que ni'i

12 Yu'u Troa wãmetiri macãpu Cristo ye quetire bu'egu etagu, a'tiro bocaewũ. Jesucristo marĩ wĩogu pãjãrãrẽ

cũ ye quetire tũ'osĩ'rĩcã weecu niwĩ. ¹³ Tojo nimicã, yũ'u Tito marĩ acaweregure bocatigu, pũrõ wãcũque'tiwũ. Tojo weegu narẽ we'eriti, wa'a wa'awũ Macedonia di'tapũ.

Jesucristo me'rã marĩ añurõ weemasĩ'i nise ni'i

¹⁴ Yũ'u wãcũque'timigũ, Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Cũ marĩrẽ añurõ weenu'cũcã weemi. Marĩ Cristo yarã nicã, tojo weemi. Marĩ Cristo ye queti werese me'rã masãrẽ cũrẽ masĩcã weemi. Cũrẽ masĩse u'mũtise weronojõ nipe'tiropũ se'sa'a. ¹⁵ Marĩ Jesucristo ye quetire wererã, u'mũtise weronojõ nisa'a. A'tiro ni'i. Masã Õ'acũrẽ e'catise o'ocã, ope weronojõ bajuse me'rã buemorõcã, tũ'sasami. A'tere weronojõ marĩ cũ ye quetire werecã ã'agũ, tũ'sasami. Te queti nipe'tirã cũ yũ'rũo'cãrãrẽ se'sa wa'a'a. Tojo nicã cũ yũ'rũono'ña marĩrã pecame'epũ wa'ajã quẽ'rã te ucũsere tũ'ose'sa wa'ama. ¹⁶ Yũ'rũono'tirã Jesucristo ye quetire wererãrẽ ã'arã, cũrẽ ãjõpeotirã "Pecame'epũ wa'arãsa'a" nĩrã weronojõ tũ'oña'sama. Õ'acũ yũ'rũono'cãrã pe'e Jesucristo ye quetire wererãrẽ ã'arã, cũrẽ ãjõpeorã "Marĩ Jesucristo me'rã ninu'cũcã'rãsa'a", ni wãcũsama. Ne ni'cũ cũ se'saro te quetire weremasĩtimi. Õ'acũ weetamurõ me'rã pe'e weremasĩmi. ¹⁷ Pãjãrã a'tiro weema. Õ'acũ ye quetire wẽrẽrã, wapata'ase dia'cũrẽ wãcũma. Æsã na weronojõ weewe'e. Õ'acũ o'ó'cãrã Cristore da'raco'terã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ ã'orõpũre cũ ye quetire queoro were'e.

3

Õ'acũ "Masã wiogu nigũti" niyu'que ni'i

¹ Æsã "Õ'acũ ye quetire queoro were'e" nĩrã, ãsã basu añurõ ucũrã mejẽta wee'e. Æpẽrã tojo weewũasama. Na basu añurõ ucũsama. Æpẽrãrẽ a'tiro nisama: "Æsãrẽ papera ojabosaya", nisama. "Ã'rã añurõ weerã nima", ni apobosadutisama. "Æsã tojo weecã, 'Añurã nima', ni ã'arãsama" nĩrã, tojo weedutisama. ¿Mũsã na weesetironojõ uati? Æsã mũsãrẽ "Añurã ni'i, tojo weerã ãsãrẽ papera apobosaya", nĩrã mejẽta wee'e. ² Mũsã Jesucristore ãjõpeo'o. Tojo weese me'rã ãsã mũsãrẽ queoro bu'e'quere ã'o'o. Tojo weerã ãpẽrã ojabosaca pũrĩrẽ uawe'e. Æsã mũsãrẽ "Ti pũrĩ weronojõ nima", ni ejeripõ'rãti'i. A'tiro ni'i. Nipe'tirã mũsãrẽ ã'arã, masĩsama. "Na narẽ diacjũta werẽpã", nisama. ³ Mũsãrẽ Cristo masãrẽ yũ'rũomi nisere werewũ. Tere ãjõpeocã, Cristo mũsãrẽ añurõ weewĩ. Cũ mũsãrẽ tojo weesere ãpẽrã quẽ'rãrẽ masĩcã uami. Tere masĩdutigu, papera pũrĩpũ ojacju me'rã ojaticũ niwĩ. Tojo

nicã toduporopu Õ'acũ catinu'cũgũ ãtãpjĩpu oja'caronojõta weeticu niwĩ. A'tiro pe'e weecu niwĩ. Espiritu Santu tutuaro me'rã masã wãcũsere ducayucu niwĩ. Te me'rã Cristo masãrẽ añurõ weesere ï'omi.

⁴ Ësã Õ'acũrẽ ëjõpeorã, a'tiro nĩmasĩ'i. Ësã weresere tu'o ëjõpeo'quere "Diacjũta ni'i", nĩmasĩ'i. Cristo weetamuse me'rã ãsã tojo nĩmasĩ'i. ⁵ "Ësã se'saro Õ'acũ yere weremasĩ'i", nirã mejõta wee'e. Nipe'tise ãsã weesere Õ'acũ weetamuse me'rã pe'e wee'e. ⁶ Õ'acũta "Masã me'rã apoguti" ni'quere ãsãrẽ werecã weewĩ. Cũ ni'que a'tiro ni'i: "Yũ'u na wiogu nigũti. Na pe'e yarã nirãsama." Õ'acũ tojo ni'que Moisé dutise oja'quere yã'tise weronojõ niwe'e. Espiritu Santu masãrẽ Õ'acũ uaro weecã weemasĩmi. "Moisé dutise oja'quere yã'tirãti", ni'cãrã pe'ere ne basiowe'e. Na bu'iritirã pecame'epu wa'abopã. Espiritu Santu pe'e marĩrẽ catinu'cũcã weemi. ⁷ Õ'acũ Moisére duti'quere ãtãpjĩpu ojanocarõ niwũ. Te dutise marĩ yã'rãnu'cãse bu'iri wëjẽcõ'adutise weronojõ nicaro niwũ. Õ'acũ tere o'ogu, uputu asistese me'rã o'ocu niwĩ. Tojo weero Moisé tere ojacã, cũ diapoa asistecaro niwũ. Israe curuacjãrã cũ asistecã ï'apõtõomasitĩcãrã niwã. Siape me'rã cũ asistese pe'tidijacaro niwũ. ⁸ Te dutise asistese me'rã o'o'que nemorõ Espiritu Santu cũ marĩrẽ bu'ese pe'e totã nemo'o. ⁹ A'tiro ni'i. Moisé dutise marĩrẽ "Bu'iri da'reno'rãsama" ni'que añuyũ'rũacaro niwũ. Totã Õ'acũ marĩrẽ bu'iri mooma nise queti pe'e nemorõ añu'u. ¹⁰ Jesucristo yere marĩ ï'acasanũ'cõcãma, Moisé dutise "Añuyũ'rũa'a" na ni'que pe'e mejõ nise tojacã'a. ¹¹ Moisé cũ dutise asistese me'rã a'ti'que pe'tiatje nicaro niwũ. Jesucristo ye queti pe'e pe'titiatje ni'i. Tojo weero Moisé dutise nemorõ, añuyũ'rũnu'cã'a.

¹²⁻¹³ Ësã Jesucristo ye queti pe'titiatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã diacjũta were'e. Moisé cũ diapoare asistese nidojatisere pe'tidijacã ï'adutiticu niwĩ. Tojo weegu su'tiro casero me'rã mo'acu niwĩ. Ësã cũ weronojõ weewe'e. Tojo weerã Jesucristo ye quetire uiro marĩrõ bajuyoropu were'e. ¹⁴ Moisé Õ'acũ duti'quere werecã, Israe curuacjãrã tu'omasitĩcãrã niwã. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ mejãrõta nima. Na Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'érã, tu'otima. Cristore ëjõpeorã dia'cũ toduporo oja'quere tu'oma. ¹⁵ Ni'cãrõacãpu quẽ'rãrẽ Israe curuacjãrã Moisé oja'quere bu'érã, tu'otima yujupu. ¹⁶ Marĩ wiogure ëjõpeoca be'ro Õ'acũ ye cjasere tu'ono'o. ¹⁷ Jesucristo marĩ wiogu Espiritu Santu me'rã ni'cũta nimi. Tojo weerã marĩ Espiritu Santu me'rã

nírã, pecame'epu wa'abo'cãrã yu'rũono'cãrã ni'i. ¹⁸ Marĩ Cristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weerã marĩ wiogu añuyũ'ruagu nimi nisere masĩ'i. Marĩ, marĩ catiri mũco põtõorõ cã dia'cũrẽ wãcũnu'cũ'u. Cũrẽ wãcũrã, siape me'rã cã weronojõ cã añurõ weesere marĩ quẽ'rã weenemowã'cã'a. Marĩ wiogu Espĩritu Santu marĩrẽ tojo weemi.

4

¹ Õ'acũ ãsãrẽ añurõ wéégũ, Jesucristo ye quetire were-duticũ niwĩ. Tojo weerã wãcũtutuaturã niwe'e. ² Bopoyoro weesere, tojo nicã masã ã'atiropu weesere yabi ni'i. Õ'acũ wereduti'quere nisoose me'rã werewe'e. Tere dũcayuro marĩrõ, queoro dia'cũ were'e. Õ'acũ ã'orõpũre tojo wee'e. Tojo weerã ãsã weresere "Diacjũta werema", nisama. ³ No'o Jesucristo ye quetire tu'oti ãjõpeotirãnojo bu'iri da'reno'ajã nima. ⁴ Na ãjõpeotise ye bu'iri a'ti turicjãrã wiogu wãtĩ narẽ tu'omasĩtirã, caperi ã'atirã weronojõ dojocã weesami. Cũ, Cristo nipe'tirã bu'ipu añubutiagu nimi nisere ãjõpeodutitigu tojo weesami. Jesucristo masũ weronojõ upũtigu nicũ niwĩ. Cũ Õ'acũ warota nimi. Tojo weegu masãrẽ Õ'acũrẽ masĩcã weecu niwĩ. ⁵ Ësã Jesucristo ye quetire wererã, masã ãsãrẽ añurõ wãcũdudurã mejẽta were'e. "Marĩ wiogu Jesucristo nimi, cãrẽta ãjõpeorouã'a" nidutirã pe'e were'e. Ësã a'tiro ni'i: "Jesucristo ãsãrẽ cã ye quetire weredutise bu'iri mũsãrẽ da'raco'terã weronojõ ni'i." ⁶ A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waropũ a'ti turi na'itĩ'arõ ní'quere bo'reyucã weecu niwĩ. Cũ tere wee'caronojõ cũta tja marĩ ye ejeripõ'rãrĩpu bo'reyucã weecu niwĩ. Cũ yere tu'omasĩtimi'cãrãrẽ tu'omasĩcã weecu niwĩ. Tojo nicã marĩrẽ Õ'acũ tutuayũ'ruagu nimi nisere masĩcã weecu niwĩ. Jesucristore masĩrã tere masĩno'o.

Marĩ upũ pe'tidijati upũ ni'i nise ni'i

⁷ Marĩ ya upũ di'ta me'rã yee'queparũ weronojõ ni'i. Pe'tiati upũ ni'i. Tojo upũtimirã, Õ'acũ ye queti añubutiase quetire cũo'o. Tojo weero masĩno'o. Õ'acũ cã tutuayũ'ruse me'rã te quetire masãrẽ masĩcã weemi. Marĩ ye tutuase me'rã mejẽta wee'e. ⁸ Apetero pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimirã, upũtu waro bujawetiwe'e. Ësã wãcũque'timirã, upũtu waro "¿De'ro wa'abutiarosariba?" niwe'e. ⁹ Masã ãsãrẽ ña'arõ weesĩ'rĩmicã, Õ'acũ ãsãrẽ ne cõ'awã'cãtimi. Na ãsãrẽ tuuquecũmirã, wẽjẽtima. ¹⁰ No'o ãsã wa'aro Jesure wẽjẽ'caronojõta ãsã quẽ'rãrẽ wẽjẽsĩ'rĩmima. Masã ãsãrẽ pi'eticã ã'arã, Jesũ catinu'cũgũ ãsãrẽ weetamusere masĩma. ¹¹ Nipe'tise mũmũrĩ ãsã catiro põtõorõ Jesũ ye quetire

werese bu'iri wēritawioro ni'i. Tojo weerā ūsā ya upu boadijati upu me'rā Jesucristo cū nisetisere masārē ī'o'o. ¹² Ūsā pe'e wiose pu'to nimirā, masārē catinu'cūdutirā Jesucristo ye quetire bu'enu'cū'u.

¹³ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wā: "Yū'u ējōpeowa. Tojo weegu Ō'acū ye cjasere masārē ucūwā." Tojota ni'i ūsā quē'rārē. Ō'acūrē ējōpeorā, cū yere ucū'u. ¹⁴ Marī masī'i, Ō'acū, marī wiogu Jesure masō'caronojōta marī quē'rārē masōgūsami. Marī cūrē ējōpeocā, tojo weegusami. Ūsārē musā me'rā cū tiropu miagūsami. ¹⁵ Ūsā masārē añurō wa'adutirā nipe'tisere pi'eti'i. Musā pājārārē siape me'rā Ō'acū añurō weecā ūarā, tojo wee'e. Be'ro pājārā a'tere ī'arā, Ō'acūrē e'catise o'orāsama. Te me'rā cūrē "Añuyu'rūagu nimi" nīrā, tojo weerāsama.

¹⁶ Tojo weerā ūsā pi'etimirā, wācūtutuanu'cūcā'a. Mu'ñumirā, siape me'rā nemorō wācūtutuanemo'o. ¹⁷ A'tiro ni'i. Marī a'ti nucūcāpu pi'etise maata pe'tiatje ni'i. Marī Jesucristore ējōpeorā pi'eti'que wapa nemorō añuse pe'tiatjere bocarāsa'a. ¹⁸ Marī a'ti nucūcā cjase pe'tiatjere sō'owaro wācūnūrūtīcā'rōua'a. Bajutise ū'muse cjase pe'ere wācūnūrūrōua'a. Marī ī'ase pe'tiatje ni'i. Ī'atise pe'e ninu'cūatje ni'i.

5

¹ Marī masī'i, marī ya upu wi'i weronojō boadijarosa'a. Tojo wa'acā, Ō'acū ū'muse cja upu pe'titiatji upure o'ogusami. Ti upu masā wéeca upu nitisa'a. ² Diacjūta ni'i. Marī a'tiro upūtīrā uti, caributi'i. Ma'ma upu su'tiwetisī'rīsa'a. ³ Marī ma'ma upure cūorā, su'ti marīrā weronojō nisome. ⁴ Marī a'ti upu me'rā caributi'i. Pūrō pi'eti'i. Marī ya upure wēriato nigū mejēta wee'e. Marī ma'ma su'ti sāñarō weronojō ducayuato nīgū tojo ni'i. Ma'ma upu pe'titiatji upure cūorāsa'a. Ō'acū me'rā catinu'cūcā'rāsa'a. Mejā upu boadijati upu boabajudutia wa'arosa'a. ⁵ Ō'acūta marīrē a'tere apoyucu niwī. Cū marīrē weeatjere masīmū'tādutigu Espiritu Santure o'óyumu'tācū niwī.

⁶ Tere wācūrā, wācūtutuanu'cū'u. Masīno'o, marī a'ti upu me'rā nīrā, marī wiogu Ō'acū tiropu niwe'e. ⁷ Tojo weerā cūrē ī'atimirā, Jesucristore ējōpeo'o. Cūrē sirutu'u. Be'ropu wa'atje quē'rārē añurō masītimirā, "Ō'acū tiropu wa'arāsa'a", ni'i. ⁸ Marī, marī ye niatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerā marī "Marī wiogu me'rā niajā, wēriše ūamisa'a", ni'i. ⁹ Tojo nimirā, marī catirā o wērica

be'ro marĩ wioꝝu ɥaro dia'cũ weenu'cũsĩ'rĩ'i. ¹⁰ A'tiro ni'i. Cristo cũ beseatji numu nicã, marĩ nipe'tirãrẽ besegusami. Marĩ ni'cãrẽrãrẽ marĩ wee'quenucũ queoro marĩ añurõ o ña'arõ wee'quere wapayegusami.

Õ'acũ cũ me'rã nidutigũ ɥasãse ni'i

¹¹ Marĩ wioꝝu Cristo marĩrẽ beseatjere wãcũ'u. Tere wãcũrã, cũrẽ wiopesase me'rã ëjõpeo'o. Masãrẽ "A'tiro weeroua'a", ni were'e. Õ'acũ ẽsã weesere añurõ masĩmi. Musã quẽ'rãrẽ tojota masĩcã ɥa'a. ¹² Ẽsã basu ẽsã yere apaturi añurõ ucũnemorã weewe'e. A'tiro pe'e wee'e. Ẽsãrẽ añurõ wãcũdutarã, e'catiato nĩrã tojo wee'e. Tojo weerã musã ãpẽrã bu'icjase dia'cũ bajusere wãcũrãrẽ, ejeripõ'rãpu cjase wãcũtirãrẽ añurõ yu'timasĩrãsa'a. ¹³ Ẽpẽrã ẽsãrẽ "Maatirã weema", nisama. Na tojo nimicã, ẽsã Õ'acũ ɥaro weerã wee'e. Apeterore "Queoro weema", nisama. Tere wéerã, musã ye cjasere weerã wee'e. ¹⁴ Cristo marĩrẽ ma'imi. Tojo weerã cũ ye quetire were'e. Masĩno'o, Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩ ducayucu niwĩ. Te me'rã masĩno'o, nipe'tirã Cristo wẽrĩ ducayuno'rã wẽrĩ'cãrã weronojõ tojapã. ¹⁵ Cristo nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Catinu'cũse cɥorã na ɥaro dia'cũ weeticã'to nĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ ɥaro pe'ere weedutigũ wẽrĩ masãcu niwĩ. ¹⁶ Tojo weerã ẽsã ne ãpẽrãrẽ a'ti ɥmucocjãrã weewaro weronojõ i'aweewe'e. Yu'ɥ toduporopure Cristore tojo weemiwũ. "A'ti di'tacjũ nimi", ni wãcũmiwũ. Ni'cãrõacãrẽ tojo wãcũno'ña marĩ'i majã. ¹⁷ Marĩ Cristo yarã wa'arã, apesu'tiro sãjãrã wee'e. Añuse dia'cũ ducayu'u. Toduporopu no'o ɥaro weeseti'quere weenemowe'e majã.

¹⁸ Õ'acũta marĩrẽ tojo weecu niwĩ. Marĩ Cristore i'atu'tirã nicãrã niwũ. Cũ pe'e cũ wẽrĩse me'rã marĩrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Nipe'tirãrẽ tojo wa'acã ɥagu, cũ ye quetire weredutigũ marĩrẽ o'ócũ niwĩ. ¹⁹ A'tiro ni'i. Õ'acũ nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ cũ me'rãcjãrã sãjãcã ɥami. Tojo weegu Cristore wẽrĩdutigũ niwĩ. Te me'rã masãrẽ cũ yarã sãjãcã weegu weemi. Jesucristo wẽrĩse me'rã narẽ bu'iri marĩrã i'ami. Tere ãpẽrã masĩcã ɥagu ẽsãrẽ weredutiwĩ.

²⁰ Tojo weerã ẽsã Cristo ducayurã ni'i. Cũrẽ, cũ ye quetire werebosa'a. Ẽsã werese me'rã Õ'acũ musãrẽ "Yu'ɥ me'rãcjãrã nima", nisami. Tojo weerã musãrẽ Cristo dutiro me'rã "Añurõ Õ'acũ me'rã niato", ni'i. ²¹ Cristo ne cã'rõacã ña'arõ weeticũ niwĩ. Õ'acũ pe'e marĩ ña'arõ weese bu'iri cũrẽ wẽrĩbosa ducayudutigũ niwĩ. Cũrẽ ña'agũrẽ weronojõ bu'iri da'recũ niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acũ marĩrẽ Cristo

yarã wa'acã weecu niwĩ. Tojo nicã cũ ɥaro cũ weronojõ añurõ nidutigũ tojo weecu niwĩ.

6

¹ Ɖsã Ɖ'acũ yere da'ratamurĩ masã ni'i. Tojo weeyurã, cũ musãrẽ añurõ weesere wãcũduti'i. Cũ ɥaronojõta añurõ weeya.

² Ɖ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ cũ ucũ'quere a'tiro ni ojano'wũ:

Yũ'ɥ masãrẽ añurõ weeritero nicã, mũ'ɥ sërĩsere tũ'owũ. Yũ'ɥ yũ'rũoritero nicã quẽ'rãrẽ, mũ'ɥrẽ yũ'rũowũ, nicũ niwĩ Ɖ'acũ.

Tũ'oya. Ni'cãrõacã cũ tojo weeritero ni'i. Ni'cãrõacã cũ yũ'rũosĩ'rĩsami.

³ Ɖpẽrãrẽ Ɖsã weresere mejẽcã wãcũdutipirã Ɖsã ne cã'rõ ña'arõ weewe'e. ⁴ A'tiro pe'e wee'e. Nipe'tise Ɖsã weese me'rã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'o'o. Pi'etirã, tojo ĩ'o'o. Ɖsãrẽ apeyenojõ dũ'sacã, tojo tũ'oña'cã'a. Mejẽcã wa'acã, nu'cã'a. ⁵ Ɖsã a'tere pi'etiwũ. Masã Ɖsãrẽ tãrãwã. Bu'iri da'reri wi'ipũ sõrõwã. Cumuca wa'acã, tũ'oña'wũ. Ɖputu da'ra, apeterore cãrĩtiwũ. Ɖjaboawũ. ⁶ Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'orã, a'te quẽ'rãrẽ wee'e. "Numiarẽ ña'arõ weesĩ'rĩsa'a", niwe'e. Narẽ tojo ĩ'acã'a. Ɖ'acũ ye cjase diacjũ nisere masĩ'i. Ɖpẽrã queoro weetisere nu'cã'a. Ɖpẽrãrẽ pajaña'a. Ɖpẽrãrẽ weesooro marĩrõ ma'ime'rĩcã'a. Espĩritu Santu Ɖsã me'rã nise bu'iri Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'ono'o. ⁷ Diacjũta were'e. Ɖ'acũ cũ tutuasere cũo'o. Cũ Ɖsãrẽ añurã wa'acã weemi. Tojo weerã añurõ weemasĩ'i. Ña'ase quẽ'rãrẽ cã'mota'amasĩ'i. ⁸ Masã Ɖsãrẽ a'tiro weema. Ɖpẽrã Ɖsãrẽ añurõ ucũma. Ɖpẽrã ña'arõ ucũma. Ɖpẽrã Ɖsãrẽ nisoori masãrẽ weronojõ ĩ'ama. Ɖpẽrã pe'e "Diacjũta werema", ni ĩ'ama. ⁹ Ɖpẽrã Ɖsãrẽ añurõ ĩ'amasĩma. Tojo nimirã, ĩ'amasĩtirã weronojõ ĩ'ama. Apeterore Ɖsãrẽ wẽjẽsĩ'rĩcã, tũ'oña'a. Tojo nimicã, catinu'cũ'u. Ɖsãrẽ bu'iri da'reyũ'rũoma. Wẽjẽtima, wẽjẽrãpũa. ¹⁰ Ɖsã bujawetimirã, e'catinu'cũcã'a. Ɖsã pajasecũorã nimirã, Ɖsã bu'ese me'rã Ɖpẽrãrẽ peje cũorã weronojõ nicã wee'e. Ne apeyenojõ moomirã, cũope'orã weronojõ ni'i. A'te nipe'tise me'rã nipe'tirãrẽ Ɖsã Ɖ'acũrẽ da'raco'tesere ĩ'o'o.

¹¹ Acawererã, Corintocjãrã, dũ'aro marĩrõ musãrẽ Ɖsã wãcũsere werepe'ocã'a. Musãrẽ pũrõ ma'i'i. ¹² Musãrẽ ne mejẽcã wãcũwe'e. Musã pe'e Ɖsãrẽ mejẽcã tũ'oña'sa'a. ¹³ Yũ'ɥ ni'cũ cũ põ'rãrẽ dutiro weronojõ musãrẽ dutiguti. Yũ'ɥ musãrẽ diacjũ ma'irõnojojõta yũ'ɥ quẽ'rãrẽ ma'ĩña.

Õ'acũ põ'rã ni'i nise ni'i

¹⁴ Jesucristore ãjõpeotirã me'rã a'mesũ'aticã'ña. Añuse, ña'ase me'rã morëta basiotironojõta añurõ weerã, ña'arõ weerã me'rã a'mesũ'ata basiowe'e. Bo'reyuse na'itĩ'arõpũ nitironojõta Jesucristore ãarã me'rã, ãatirã me'rã morësu'uta basiowe'e. ¹⁵ Cristo quẽ'rã, wãtĩa wiogũ me'rã ni'cãrõnojõ wãcũse cuomasõtima. Ëjõpeogũ, ãjõpeotigu me'rã ne ni'cãrõnojõ "Tojo weerõa'a", nĩmasõtisama. ¹⁶ Õ'acũ wi'i, tojo nicã ãjõpeose queose yee'que me'rã ne ni'cãrõnojõ niwe'e. Musã pe'e Õ'acũ wi'i cũ nirõpũ weronojõ ni'i. Cũ catinu'cũgũ nimi. Cũ a'tiro nicũ niwĩ: Yũ'u na tiropũ ni, na me'rã ninu'cũgũsa'a.

Na wiogũ nigũsa'a.

Na quẽ'rã yarã nirãsama, nicũ niwĩ.

¹⁷ Tojo weegũ aperopũ quẽ'rãrẽ marĩ wiogũ tutuayũ'rũgu a'tiro ninemocũ niwĩ:

"Ña'arã tiropũ nimi'cãrã wijawã'cã wa'aya.

Nipe'tise ña'arõ weesere ne weeticã'ña.

Tojo weecã, yũ'u musãrẽ ñe'egũti.

¹⁸ Yũ'u musã pacũ nigũti.

Musã pe'e yũ'u põ'rã nirãsa'a", nicũ niwĩ, ni ojano'wũ.

7

¹ Acawererã yũ'u mairã, musãrẽ nigũti. Õ'acũ marĩrẽ "Musã pacũ nigũsa'a", nicũ niwĩ. Tojo weerã marĩ nipe'tise ña'arõ weesere, upũre dojorësere, ejeripõ'rãrẽ dojorësere cõ'arã. Õ'acũrẽ wiopesase me'rã cũrẽ ãjõpeorã, cũ ãaro nipe'tisere queoro weerã.

Corintocjãrã todũporo ña'arõ wee'cãrã na dũcayũ'que ni'i

² Ësãrẽ ma'iña. Ne ni'cũrẽ musãrẽ ña'arõ weetiũ. Tojo nicã ne ãpẽrãrẽ dojorëtiũ. Musãrẽ ãjõpeodutirã weesootiũ. ³ Yũ'u "Bu'iri cõorã nima", nigũ mejëta wee'e. Yũ'u todũporo ni'caronojõta musãrẽ ma'i'i. Marĩ catirã, ni'cãrõ me'rã ni'i. Wẽrĩrã quẽ'rã ni'cãrõ me'rã ninu'cũrãsa'a. ⁴ Yũ'u musãrẽ "Diacjũta weema, añuyũ'ruama", ni ejeripõ'rãti'i. Musãrẽ wãcũgũ, wãcũtutua'a. Pũrõ pi'etimigũ, e'catiũ'rũa'a.

⁵ Macedoniapũre ejãca be'ro ãsã ne cã'rõ sootiũ. No'o ãsã wa'aro pũrõ pi'etiãcãwũ. Æpẽrã ãsãrẽ ña'arõ weequenu'cõwã. Ësã bu'e'cãrãrẽ wãcũgũ, uputu wãcũque'ticãti. ⁶ Tojo weemicã, Õ'acũ wãcũtutusere o'ogũ ãsãrẽ wãcũtutuacã weewĩ. Titore ãsã tiropũ etacã wéegũ, ãsãrẽ tojo weewĩ. ⁷ Cũ etase me'rã dia'cũ wãcũtutuatiũ. Musã cũrẽ wãcũtutuacã wee'quere tũ'orã,

nemorō wācūtutuanemowũ. Musā yu'ure ĩ'asĩ'rĩsere cū werewĩ. Apeye quẽ'rārẽ musā bujawetisere werewĩ. Tojo nicā musā yu'ure wācūnu'cūsere werewĩ. Tere tu'ogu, totá nemorō e'catinemowũ.

⁸ Yu'u ojáca pũrĩ me'rā musārẽ bujaweticā weewu. Tojo bujaweticā weemigũ, yu'u ojacā, añu niwũ. Ne waro yu'u ojáca be'ro musārẽ cārō yoaticā bujaweticā ĩ'agũ, "Yu'u ojaticā, añu nibopā", ni wācūmiwũ. ⁹ Ni'cārōacāma yu'u e'cati'i. Musā bujawetise ye bu'iri mejēta ni'i. Musā bujawetitjārā, ña'arō weesere du'u, ducayua wa'aporo. Tojo weegu e'cati'i. Musā ña'arō wee'que bu'iri Ō'acũ uaronojōta bujawetiaporo. Tojo weerā "Ūsā musārẽ dojorērā mejēta weepā", ni'i. ¹⁰ Marĩ Ō'acũ uaronojōta bujawetirā, ña'arō weesere du'u'u. Du'u, pecame'epu wa'abo'cārā yu'ruono'rāsa'a. Tojo weerā añurō yu'ruweti'i. Āpērā pe'e na ña'arō wee'quere du'utirā, mejō waro bujawetima'asama. Tojo bujawetirā bu'iri cūorā, pecame'epu wa'asama. ¹¹ Musā Ō'acũ uaronojō bujawetirā, a'tiro weeaporo. Musā weesetisere wiopesase me'rā ĩ'aporo. Tojo wiopesase me'rā ĩ'arā, "Toduporopure queoro weetipā; ni'cārōacārẽ queoro wee'e majā", niaporo. Musā wee'quere wācūrā, bujawetiaporo. Tojo nicā tere wācūrā, uia wa'aporo. Be'ro yu'ure pũrō ĩ'asĩ'rĩaporo. Ña'arō weegure queoro bu'iri da'reaporo. Nipe'tise tojo weese me'rā musā bu'iri moosere ĩ'oaporo. ¹² Tojo weegu musārẽ ojagu, ña'arō weegure weeta-musi'rīgũ ojatiwũ. Ña'arō weeno'gũ quẽ'rārẽ weetamugũ ojatiwũ. Musā pe'ere weetamusĩ'rīgũ ojawũ. Musā ūsā uaronojō añurō weesĩ'rĩ'i. Tojo weegu tere masĩdutigu ojawũ. Ō'acũ tojo masĩcā uami. ¹³ Nipe'tise musā añurō wee'que me'rā ūsā e'cati, wācūtutuawũ.

Tojo wācūtutuarā, Tito pũrō e'caticā ĩ'arā, totá nemorō e'catinemowũ. Musā nipe'tirāpũta cū bujaweti'quere wācūtutuacā weecārā niwũ. Tojo weegu e'catiwi. ¹⁴ Musā ye cjasere yu'u Titore na añuyu'ruama nígũ, nisoogu weronojō nitiwũ. Nipe'tisere yu'u musārẽ were'quere diacjũta werewu. A'te weronojō ūsā Titore musā ye cjasere were'que quẽ'rā diacjũta niwũ. ¹⁵ Musā cūrẽ wiopesase me'rā ñe'ecārā niwũ. Cũ dutisere yu'ticārā niwũ. Musā tojo wee'quere wācūgũ, musārẽ nemorō ma'iyu'ruami. ¹⁶ Yu'u musārẽ añurō weerāsama nígũ, pũrō e'cati'i.

8

Marĩ cūoro ejatuario āpērārẽ o'odutise ni'i

¹ Acawererā, ūsā a'tiro musārē weresī'rīsa'a. Ō'acū Jesucristore ējōpeorā Macedoniapū nirārē añurō weewī. Cū āpērārē weetamucā weewī. Tere musārē masīcā ūa'a. ² A'tiro ni'i. Na ūputu pi'etirā, queoro weecārā niwā. Tojo pi'etimirā, pūrō e'catiwā. Na pajasecūorā waro nimirā, peje cūorā weronojō āpērārē añurō weetamuwā. ³ Na cūoro pōtēorō na cūosere o'owā. Na cūose nemorō o'oyū'ruomujāwā. Yū'u narē tojo weecā ī'awū. Na ūaro o'owā. ⁴ Ūsārē pejetiri a'tiro niwā: "Ō'acū yarā pajasecūorārē niyeru o'osī'rīsa'a", niwā. ⁵ Ūsā wācū'caro nemorō weewā. Ne warore na Ō'acūrē ējōpeorā "Mū'u yarā ni'i", niwā. Be'rore ūsārē "Musā dutisere weerāti Ō'acū ūaronojōta", niwā. ⁶ Na Macedoniacjārā tojo weecā ī'arā, ūsā Titore musā tiropū wa'aduti'i. Cū todūporopū musā tiro Corintopū nīgū, niyerure sērīneocu niwī. Tere sērītu'ajanū'cōdutirā cūrē o'orā wee'e. Tojo weerā musā añurō nū'cā'quere queoro tu'ajanū'cōrāsa'a. ⁷ Musā nipe'tisere añurō wee'e. Añurō ējōpeoseti'i. Ō'acū ye cjasere añurō masī'i. Añurō bu'eseti'i. E'catise me'rā añurō weesī'rī'i. Ūsārē añurō ma'i'i. Musā te nipe'tisere añurō weronojōta niyeru o'ose quē'rārē mejārōta weeya.

⁸ Musārē dutibutiagu mejēta wee'e, weegupūa. Musā āpērā weesere ī'asa'a. Na añurō ma'ima. Musā quē'rā na tojo weesere ī'arā, "Ūsā quē'rā ¿diacjūta ma'imiti ūsā?" nidutigu tojo ni'i. ⁹ A'tiro ni'i. Musā masīsa'a, marī wlogū Jesucristo marīrē añurō weecu niwī. Cū peje cūogu nimigū, marī ye niatjere pajaña'gū a'ti di'tapū a'tigū, pajasecūogu weronojō wa'acu niwī. Marīrē añurō weesī'rīgū, tojo weecu niwī.

¹⁰ Musā a'tiro weecā, añu nibosa'a nīgū, yū'u wācūserē musārē nigūti. A'tiro ni'i. Si cū'ma me'rā musā ape macācjārā dūporo niyeru o'osere nū'cācārā niwū. Tere o'orā, e'catise me'rā o'ocārā niwū. ¹¹ Tojo weerā musā ne waro weewā'cō'caronojōta weetu'ajaya. Musā cūoro ejatuarō o'oya. ¹² A'tiro ni'i. Marī diacjūta marī cūoro ejatuarō o'osī'rīcā, Ō'acū e'catisami. Marī moocā, o'odutitisami.

¹³ Musā āpērārē peje cūodutirā o'oyū'ruobosa'a. Tojo weerā moorā tojabosa'a. Tojo wa'acā ūawe'e. ¹⁴ Mejō ni'cārōnojō cūodutigu tojo ni'i. Ni'cārōacā musā cūose me'rā narē weetamumasī'i. Be'ropū na quē'rā na cūose me'rā musārē weetamurāsama. A'tiro wéerā, musā ni'cārōnojō cūorāsa'a. ¹⁵ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū oja'caronojōta ni'i. A'tiro ojano'o: "Peje cūomi'cu cūoyū'ruosome. Apī pejeti cūogu quē'rā ñe'enojō dū'sano'some", ni ojano'wū.

Tito cũ me'răcjără me'ră Corintopu wa'atje ni'i

¹⁶ Yu'u musă ye cjasere wăcūque'ti'i. Yu'u wăcūque'tiro weronojō Tito quē'rărē Ō'acū wăcūque'tică weecu niwī. Tojo weegu Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁷ Tito yu'u o'ócă, maata yu'tiwī. Ni'cărōacărē cũ musărē ĩ'asī'rī'cu nitjăgū, cũ aňurō tu'saro me'ră musă tiropu wa'agusami. ¹⁸ Tito me'ră apī o'ónemorăsa'a. Că marī acaweregu Jesucristore ějōpeogu nimi. Nipe'tiră Jesucristore ějōpeori curuacjără cūrē a'tiro ucūma: "Că Jesucristo ye que-tire wereme'rīyu'răami", nima. ¹⁹ Apeye quē'rărē, Jesucristore ějōpeose cururicjără ũsărē ba'patidutiră cūrē besecără niwă. Niyeru sērīneo'quere miacă, cũ ũsă me'ră ba'patiwă'căgūsami. Ŭsă niyerure miară, masă marī wioğure aňurō ucūdutiră tojo wee'e. Tojo nică ũsă e'catise me'ră weetamusī'rīsere ĩ'oră tojo wee'e. ²⁰ Ŭsă a'tere tojo wééră, masă ũsărē "Niyeru bajuriopă" nidutitiră tojo wee'e. ²¹ A'tere wééră, ũsă marī wioğū ĩ'orōpăre queoro weesī'rī'i. Tojo nică masă ĩ'orōpu quē'rărē queoro weesī'rī'i.

²² Apī marī acaweregu quē'rărē na me'ră o'ónemo'o. Că uputu weetamusī'rīsere pejetiri ĩ'owī. Totă ni'cărōacărē musărē na queoro weepără nıgū, weetamusī'rīmi. ²³ Titore apēră sērītiňa'că, a'tiro niňa: "Pablo me'răcjă cũ me'ră da'ragu ũsărē weetamugū nimi", niňa. Apēră puarărē sērītiňa'că pe'ema, a'tiro niňa: "Jesucristore ějōpeori curuacjără na o'ócără nima. Na, na weese me'ră Cristore aňurō ucūcă weema", niňa. ²⁴ Ma'ise me'ră narē ñe'eňa. Tojo weecă, apēră musă Tito quē'rărē ma'isere masīrăsama. Ŭsă apērărē a'tiro nitojawu: "Corintocjără masărē aňurō ñe'ema", niwū. Musă tojo weecă ĩ'ară, na ũsă ní'quere "Diacjăta nipă", nirăsama.

9

Niyeru sērīneose ni'i

¹ Musă Jesucristore ějōpeorărē niyeru o'osere ojanemowe'e. ² Musă o'osī'rīsere masitoja'a. Musă tojo weesī'rīsere yu'u e'catise me'ră Macedoniacjărărē werewu. "Si cũ'ma me'ră Corintocjără Acaya di'tapu niră niyeru sērīneonu'căsī'rīwă", niwū narē. Tere tu'oră, păjără Macedoniacjără quē'ră e'catise me'ră niyeru neonu'căwă. ³ Musărē "Niyeru o'orăsama" nimigū, Titore cũ me'răcjără me'ră musă tiropu o'óguti. Yu'u Macedoniacjărărē ní'que queoro wa'acă ũa'a. Yu'u "Corintocjără niyeru neonu'cătojawă" ní'caronojōta musă o'oatjere cuoyutojaya. ⁴ Apetero yu'u musă tiropu wa'acă, Macedoniacjără yu'u

me'rã wa'abosama. Ûsã topu etacã, musã neoyuticã, yu'u uputu bopoyasãbosa'a. Yu'u "Na neonu'cãtojawã" ní'que ye bu'iri tojo weebosa'a. Musã quẽ'rã mejãrõta bopoyabosa'a. ⁵ Tojo weegu yu'u a'tiro wãcũ'u. Yu'u musã tiropu wa'ase dũporo Tito quẽ'rãrẽ wa'aduti'i. Na musã "O'orãti" ni sãrĩneo'quere apoyurãsama. Na tojo weecã, ùsã ejase dũporo cõoyutojarãsa'a. Tojo weerã musã wãcũrõ o'orãsa'a. Tojo weetirã, ùsã ejarãpu "O'oroua'a" nicãma, musã ãpẽrã dutiro weerã weebosa'a.

⁶ Musã a'tere wãcũña. Marĩ cã'rõacã otecã, marĩ ote'que cã'rõacã pĩrĩ ducati'i. Peje otegunojõ peje pĩrĩ ducatinosami. Te weronojõ marĩ pajasecũorãrẽ pajiro o'ocã, Õ'acũ quẽ'rã marĩrẽ o'o'caro ejatuario osami. ⁷ Marĩncũ tocã'rõ o'oguti ni tu'oña'rõ o'oroua'a. Marĩ o'osĩrĩtirã, o ãpẽrã dutiro weronojõ tu'oña'rã, o'oticã'rõua'a. Marĩ e'catise me'rã o'ocã, Õ'acũ marĩrẽ ma'isami. ⁸ Õ'acũ nipe'tise añuse musãrẽ o'oyu'rõo o'omasĩmi. Cũ tojo weecã, musãrẽ dũsasenojõrẽ cõope'orãsa'a. Tojo nicã no'o nisere ãpẽrãrẽ weetamunu'cũrãsa'a. ⁹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'caro niwũ:

Añugũ pajasecũorãrẽ añurõ o'omu'sĩ o'osami.

Tojo weero cũ añurõ weese ninu'cũcã'rõsa'a.

¹⁰ Õ'acũ otese capere o'omi. Tojo nicã ba'ase quẽ'rãrẽ o'omi. Cũta nipe'tise musã cõoatjere o'ogusami. Nipe'tisere nemorõ cõocã weegusami. Tojo weerã musã ãpẽrãrẽ nemorõ o'omasĩrãsa'a. ¹¹ Tojo weerã peje cõorã, ãpẽrãrẽ o'omu'sĩ o'orãsa'a. Ûsã quẽ'rã musã o'osere pajasecũorãrẽ o'orãti. Musã tojo o'ocã ï'arã, marĩ acawererã Õ'acũrẽ e'catise o'orãsama. ¹² Musã Õ'acũ yarã pajasecũorãrẽ o'orã, narẽ weetamurã wee'e. Õ'acũ quẽ'rãrẽ e'catise o'ocã wee'e. ¹³ Musã sãrĩneosere o'orã, Cristore queoro ãjõpeosere narẽ ï'o'o. Musã cũ dutisere yu'ticã ï'arã, Õ'acũrẽ e'catipeorãsama. Musã pajiro o'osere ï'arã, Õ'acũrẽ añurõ wãcũrãsa'a. Tojo nicã nipe'tirãrẽ o'osere ï'arã, tojo weerãsa'a. ¹⁴ Na pe'e quẽ'rã musãrẽ ma'írã, Õ'acũrẽ sãrĩbosarãsa'a. Õ'acũ musãrẽ añurõ weecã ï'arã, tojo weerãsa'a. ¹⁵ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristore o'ogu, añubutiaro weegu weecu niwĩ. Tojo weerã cãrẽ e'catise o'orã.

10

Pablo "Jesucristo besecũ'cu ni'i" nisere were'que ni'i

¹ Yũ'u Pablo musãrẽ apeyenojõ wereguti. Cristo tu'tiro marĩrõ cũ añurõ pajaña'se me'rã ucũronojõta musãrẽ ojasĩ'rĩsa'a. Æpẽrã yũ'ure a'tiro nisama: "Cũ marĩ tiropũ tutuatigu, pajasescũogũ weronojõ ucũme'rĩcã'mi", nisama. "Yoaropũ papera o'ógũ pe'e, tutuaro me'rã oja'o'omi", nisama. ² Yũ'ure musã tiropũ wa'agũ, tutuaro me'rã ucũcã weeticã'ña. Æpẽrã "Cũ a'ti turicjũ weronojõ Æpẽrã yũ'ruoro nisĩ'rĩmi. Õ'acũ dutiro me'rã mejẽta ucũmi", nisama. Yũ'u tojo wãcũrãnojojõrẽ tutuaro me'rã ucũpõtẽomasĩ'i. ³ Æsã a'ti turipũ ni'i, nĩrã pe'e. Tojo nimirã, Æsã a'ti turicjãrã weronojõ weewe'e. ⁴ Surara a'mewẽjẽrã, narẽ ã'atu'tirãrẽ docaque'acã weesama. Na weronojõ Æsã quẽ'rã ña'asere docaque'acã weesĩ'rĩ'i. Tojo weesĩ'rĩrã, a'ti turicjãrã wãmotiro weronojõ weewe'e. Æsã basu Æsã tutuaro ucũse me'rã, Æsã me'rĩse me'rã ña'asere cõ'awe'e. Tojo weronojõ o'orã, Æsã Õ'acũ tutuase me'rã pe'e cũrẽ ãjõpeotirã na wãcũsere cõ'a'a. Na Æpẽrã ãjõpeobo'cãrãrẽ cã'mota'asere cõ'a'a. Cũ tutuase me'rã masã na masĩyũ'ruã'a ni tũ'oña'sere wapamarĩse dojocã wee'e. ⁵ Cũ tutuase me'rã Æsã na "Niwe'e" nisere cõ'a'a. Nipe'tise Õ'acũrẽ ãjõpeoticã weesere cõ'a'a. Nipe'tirã Cristo Ɂaronojõ wãcũ, cũrẽ queoro ãjõpeocã wee'e. Narẽ cũ dutiro weeato nĩrã tojo wee'e. ⁶ Musã Jesucristo Ɂaro añurõ weeyũ'rũtẽrĩca be'ro Æsã a'tiro weemasĩ'i. Musã queoro weeticã, yũ'runũ'cãrãrẽ bu'iri da'remasĩ'i.

⁷ Musã bu'icjase dia'cũrẽ ã'a'a. No'o "Jesucristo yagu ni'i" nigãnojojõ a'tiro masĩrõũa'a. Cũ ucũronojõta Æsã quẽ'rãrẽ "Cristo yarã nima", nĩrõũa'a. ⁸ Marĩ wioogu Æsãrẽ a'tiro weedutiwĩ. Musãrẽ "Añurõ ãjõpeocã weeya", niwĩ. Musã ãjõpeosere dojorẽdutiwĩ. Tere Ɂputũ ucũnu'cũsĩ'rĩmigũ, yũ'u ucũsere bopoyawe'e. ⁹ Yũ'u ojawũase pũrĩ me'rã musãrẽ tũ'oucuadutigu mejẽta oja'a. ¹⁰ Æpẽrã yũ'ure a'tiro nisama: "Cũ ojase tutuabutia'a. Cũ bajuyoropũma tutuatũ'satigu bajumimi. Cũ ucũse quẽ'rãrẽ sõ'owaro tũ'saya marĩ'i", nisama. ¹¹ Yũ'ure tojo nĩrãnojojõ a'tiro masĩrõũa'a: "Cũ yoaropũ nĩgũ oja'caronojõta marĩ tiropũ nĩgũ quẽ'rã, mejãrõta tutuaro ucũgũsami", nĩrõũa'a.

¹² Yũ'u Æpẽrã na basu añurõ ucũrã me'rã ni'cãrõwĩjisĩ'rĩtisa'a. A'tere ne cã'rõ ucũma'asĩ'rĩtisa'a. Na tũ'omasĩtima. Na Ɂaro a'tiro nisama: "Marĩ weronojõ weerã añurã nima", nisama. Nipe'tirãrẽ ã'abesesima. ¹³ Yũ'u Æpẽrã ye da'rasere "Weepũ", niwe'e. Õ'acũ yũ'ure weredutigu cũu'caro ejatuaro wereme'rĩcã'a. Cũta yũ'ure musã tiropũ bu'egũ wa'adutiwĩ. ¹⁴ Tojo nĩgũ, nisoogu

mejēta wee'e. Mūsā tiropu ejagu, Ō'acū yu'ure cūu'quere weewu. Yu'uta mūsārē añuse Cristo masārē yu'rūomi nise quetire weremu'tāwã. Tojo weegu yu'u wee'quere queoro ucū'u. ¹⁵ Yu'u Ō'acū cūu'que nemorō da'rawe'e. Tojo weegu āpērā na da'rasere "Yu'u da'rasede ni'i", niwe'e. Tojo nírōnojō o'ogu, yu'u da'ra'quepūre da'rasirīgū, mūsā tiro pe'e nemorō da'rasirī'i. Mūsā ējōpeocā ī'agū, mūsārē nemorō bu'emasī'i. ¹⁶ Mūsā nemorō ējōpeoca be'ro mūsā yu'rūro nise macārīpu Jesucristo ye quetire werese'saguti. Cū ye quetire wereya marīse macārīpu wa'asī'rīsa'a. Āpērā na da'ra'quepūre "Yu'u da'rasede ni'i" nisī'rītigu, tojo weesī'rīsa'a.

¹⁷ Ō'acū ye queti ojaca pūrīpu a'tiro ojano'wū: "Ni'cū 'Āpērā yu'rūoro niyu'rūnū'cā'a' nisī'rīgū, niticā'to. Tojo wācūrōnojō o'ogu, marī wioгу pe'ere 'Tutuayū'rūgu nimi, marīrē añubutiario weecu niwī', niato." ¹⁸ Ni'cū cū basu ucūgū, "Yu'u añurō wee'e" nigūnojōrē "Cū añugū nimi", nita basiowe'e. Jesucristo marī wioгу "Añugū nimi" nino'gū pe'e añugū nimi.

11

Pablo nisoori masārē nise ni'i

¹ Ni'cārōacā yu'u ucūma'agū weronjō ojaguti. No'o mūsā nū'cāta basioro nū'cāña. Mūsā tojo weecā ū'a. ² Ō'acū cū yarārē āpērānojōrē ējōpeocā, doesami. Cū doero weronjō yu'u mūsārē doe'e. Yu'u Cristo yere werēcā, mūsā tū'orā, ējōpeowu. Mūsā ni'cō numio marāpūtiacjo weronjō ni'i. Cristo mūsā marāpu niacju weronjō nimi. Tojo weegu mūsā cū ī'orōpūre űa'ase marīrā nicā ū'a. ³ Tojo ūamigū, mūsārē a'tiro wa'acā uisa'a. Pīrō cū niqesāse me'rā Evare nisoō ējōpeocā weecu niwī. Mūsā quē'rā co weronjō āpērā nisoosere ējōpeobosa'a. Mūsā Cristore queoro ējōpeomi'quere du'ubosa'a. Tojo weegu uisa'a. ⁴ Mūsā a'tiro wee'e. Āpērā mūsārē mejēcā werēcā, añurō tū'otū'sa'a. Ūsā Jesús yere werewu. Na pe'e te mejētare werema. Mūsā ne waropūre Espīritu Santure űe'ewū. Ni'cārōacārē Espīritu Santu mejētare űe'erā wee'e. Na Ō'acū masārē yu'rūose mejētare werēcā, añurō tū'o ējōpeo'o. ⁵ Na mūsārē bu'erā Jesucristo besecū'cārā nemorō tū'oña'sama. Yu'u pe'e na doca tū'oña'we'e. ⁶ Yu'u ucūse ū'suawe'e, ū'suaro pe'e. Tojo nimicā, Ō'acū ye cjasere añurō masī'i. Yu'u tojo masīsere nipe'tise yu'u weesetise me'rā ī'o'o.

⁷ Ne waro yu'u Ō'acū masārē yu'rūose quetire mūsārē weregu, wapaseetiwu. ¿Mūsā de'ro wācūti? Apetero

weegu musārē wapaseetigu, ¿ña'arō weegu weepari? Y'u'u da'ra wapata'aba'awu. Musārē añurō weesī'rīgũ, tojo weewu. ⁸ Y'u'u musā tiropu nirī curare āpērā Jesucristore ējōpeose cururicjārā y'u'ure niyeru o'owā. Y'u'u tere ñe'e, musārē weetamusī'rīgũ, na ye niyerure a'madhogu weronojō tu'oña'wũ. ⁹ Y'u'u musā me'rā nígũ, apeyenojō du'sacā ĩ'agũ, ne ni'cūrē caribotiwu. Marī acawererā Macedoniacjārā y'u'ure du'sasenojōrē o'owā. Tojo weegu caribotiwu. A'tirota weeyapatiguti. ¹⁰ Y'u'u diacjũ nise Jesucristo ye quetire masī'í. Diacjũta ni'í. Te diacjũ nírōnojōta y'u'u bu'ese wapa ne niyeru sērísome. Ne ni'cũ Acaya di'tacjũ “Cũ wapaseemi”, nımasıtisami.

¹¹ Y'u'u musārē ma'ise ye bu'iri tojo ucũ'u. Y'u'u musārē ma'iyu'rũsere Ō'acũ masısami.

¹² Y'u'u weewuaronojō weenu'cũgũti. Āpērā pe'e y'u'u weronojō weerā wee'e, nisama. Na bu'ese wapare wapaseesama. Y'u'u pe'e wapaseewe'e. Tojo weerā na “Cũ weronojō wee'e”, nımasıtisama. ¹³ A'tiro ni'í. Na “Cristo cũ besecũú'cārā ni'í” nırā, tojo nima'acārā weema. Na weeta'sarā nima. Bu'í dia'cũ Jesucristo cũ besecũú'cārā weronojō bajuma. ¹⁴ Tojo weese diasatisa'a. Wātĩa wiogu quē'rā tojota weemasısami. Apetero cũ u'mũsecjũ Ō'acūrē weroco'tegu weronojō bajugu dojosami. ¹⁵ Tojo weerā cūrē da'raco'terā quē'rā cũ weronojō weesama. Na añurā weronojō weesoosama. Na pũrıcā na wee'caronojōta bu'iri da'reno'rā, pecame'epu yapatidijarāsama.

Pablo Jesucristo besecũú'cu cũ pi'eti'que ni'í

¹⁶ Y'u'u a'te duporo oja'caronojō musārē ojanemogũti. “Cũ basu añurō ucũgũ, maatigu weemi”, nıticā'ña. Musā tojo wācūrā pũrıcā, “Cũ maatigu weronojō ucũato”, niña. Tojo weegu cā'rōacā y'u'u basu añurō ucũgũsa'a. ¹⁷ Y'u'u tojo ucũgũ, marī wiogu duti'caro mejēta ucũgũ wee'e. Y'u'u basu añurō ucũme'rīgũ, maatiri masũ weronojō busu'u. ¹⁸ Pājārā no'o haro na basu añurō ucũma. Na tojo weeyucā, y'u'u quē'rā y'u'u weesere añurō ucũgũti. ¹⁹ Musā masıyu'rũarā nitjārā, maatiri masā na weesere añurō nu'cā'a. ²⁰ Musā a'tiro wee'e. Āpērā musārē dutipecā, nu'cāsa'a. No'o musā yere miıwapacā, nu'cāsa'a. No'o tojo weetirā, musārē mejō nırā weecā, nu'cāsa'a. Tu'omasıtirārē weronojō ĩ'acō'acā, nu'cāsa'a. No'o musārē diapoapu paacā quē'rārē, nu'cācā'sa'a. Tojo weese nıpe'tisere nu'cāpe'ocā'sa'a. ²¹ Na musārē tojo wéérā, ña'abutiario weerā weema. Ūsā pũrıcā musārē tenojōrē ne weemasıtibosa'a.

Āpērã na weesere añurõ ucũcã, yu'u quẽ'rã na weronojõ ucũma'asirutuguti. Maatigu weronojõ weema'a'a. ²² Na "Hebreo masã ni'i", nisama. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. Na Israe curuacjãrã nima. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. Na Abrahã pãrãmerã nituriarã nima. Yu'u quẽ'rã cúta ni'i. ²³ Na "Cristore da'racoterã ni'i", nima. Yu'u pũrĩcã na nemorõ cũrẽ da'racotegu ni'i. Yu'u tojo nígu, ucũma'agũ weronojõ busu'u, busugu pe'e. A'tiro ni'i. Yu'u na nemorõ da'rayu'rũu'cãwũ. Yu'ure na nemorõ tãrãwã. Na nemorõ bu'iri da'reri wi'ipu pejetiri sõrõno'wũ. Pejetiri Jesucristore ãjõpeotirã yu'ure wẽjẽsĩrĩcã, wiose pu'to niwũ. ²⁴ Ni'cãmocusetiri judío masã yu'ure wecu dari me'rã tãrãwã. Tetirinu'cũ treinta y nuevetiri tãrãwã. ²⁵ I'tiati yucupagu me'rã yu'ure paawã. Ni'cãti útãperi me'rã yu'ure doquewã. I'tiati ãsã sijari cura yucũsũjo mirĩdijawũ. Ni'cãti mirĩdijacaterore ni'cã ñami, ni'cã nũmu ti maajopure pa'sabo'reawũ. ²⁶ Yu'u pejetiri sijawũ. Mirĩtawioro sijawũ. Wioro, yajari masã tiropu sijawũ. Yu'u acawererã judío masã tiropu, judío masã nitirã tiropu wiose wa'tero sijawũ. Tojo nicã macãpũre, masã marĩrõpũre, dia pajiri maajopure wiose wa'tero sijawũ. "Jesucristore ãjõpeorã ni'i" nisoori masã wa'teropu quẽ'rãrẽ wiose wa'tero sijawũ. ²⁷ Yu'u da'ragu, pi'etiwũ. Pejetiri cãrĩtimũjãwũ. Ujaboawũ. Acowuowũ. Apeterore ba'atiyu'rũomũjãwũ. Yusuabuawũ. Apeterore su'ti moowũ.

²⁸ Apeyema, a'tiro tu'oña'a. Umucorinu'cũ yu'u Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã nipe'tiropu nirãrẽ wãcũque'ti'i. ²⁹ No'o tutuatigũnojõ nicã, yu'u quẽ'rã cũ tutuatisere tu'oña'tamu'u. Ni'cũ Jesucristore ãjõpeogũre ãpẽrã ña'arõ weeduticã, cũ ña'arõ weecã, yu'u bopoyasã'a. Cũrẽ ña'arõ weecã weerã me'rã ua'a. ³⁰ Yu'u pe'e "Āpẽrã yu'rũoro ni'i" nirõnojõ o'ogu, yu'ure wa'a'que me'rã tutuatigu ni'i nisere ĩ'ogũti. ³¹ Ō'acũ, marĩ wiogu Jesucristo pacu yu'u ucũsere "Diacjũta ni'i", nímasĩsami. Cũrẽta "Añugũ nimi", ninu'cũrõu'a. ³² Yu'u Damascopu nicã, a'tiro wa'awũ. Ti di'ta wiogu waro Aretas wãmetigu cũ docacjũ a'tiro weecu niwĩ. Yu'ure ñe'esĩrĩgũ, ti macã sumuto na yéeca sã'rĩrõ wijaase soperipure surarare cũucu niwĩ. ³³ Yu'u me'rãcãrã pe'e yu'ure a'tiro weewã. Pi'i me'rã ti sã'rĩrõ u'muarõ nirĩ sopeacãpu o'oyu'rũodijowã. Tojo weegu yu'u narẽ ñe'eotiawũ.

12

Pablo quẽ'ese weronojõ ĩ'a'que ni'i

1 Marĩ basu añurõ ucũcã, wapamarĩ'i. Tojo nimigũ, ucũgũti. Marĩ wiogu quẽ'ese weronojõ yu'ure ï'o'quere wereguti. 2 Jesucristore ãjõpeoca be'ro a'tiro wa'awu. Quẽ'ese weronojõ Õ'acũ yu'ure cũ tiropu miimujãwĩ. Tere yu'u ï'aca be'ro catorce cũ'marĩ yu'ru'u. Yu'u upu me'rã o yu'u ejeripõ'rã dia'cũ wa'agu, wa'apã. Masĩtisa'a. Õ'acũ dia'cũ masĩsami. 3-4 A'tere masĩ'i. Õ'acũ u'muse Paraíso wãmetiropu yu'ure miiejawĩ. Upu me'rã o ejeripõ'rã dia'cũ miagũ, miapĩ. Masĩtisa'a. Õ'acũ ni'cũta tere masĩsami. Yu'u topu nigũ, masã masĩtisere tu'owu. Cũ were'que masãrẽ weredutise mejẽta niwã. 5 A'tiro wa'agunojõ pũrĩcãrẽ "Ãpẽrã yu'ruoro nimi", nirõua'a. Yu'u basu "A'tiro nigũnojõ ni'i", nĩmasĩtisa'a. Yu'u tutuatise dia'cũrẽ añurõ ucũgũti. 6 Tojo nimigũ, yu'u basu añurõ ucũgũ, ucũma'agũ mejẽta weebosa'a. Diacjũta ucũbosa'a. A'tiro ni'i. Musã yu'ure ãjõpeobosa'a. Tojo weeri nigũ, "Yu'u ãpẽrã yu'ruoro ni'i" nisere nisome. Yu'u weetisepereta, yu'u weretisepereta yu'ruoquejobosa'a.

7 Õ'acũ yu'ure ï'o'que añubutiase niwã. Yu'u tere wãcũgũ, yu'u basu "Añuyu'ruagu ni'i", nitawio ni'i. Tojo weegu Õ'acũ yu'ure tojo wãcũrĩ nigũ, a'tiro weewĩ. Wãtĩ yu'u upure dutida'recã, tojo ï'acã'cu niwĩ. Te duti yu'ure pota bu'bero weronojõ pũrĩ'i. 8 I'tiati yu'u marĩ wiogure "Te pũrĩse pe'tiato", sãrĩmiwã. 9 Cũ pe'e yu'ure a'tiro niwĩ: "Yu'u mu'urẽ ma'i'i. Tojo weero mu'urẽ apeyenojõ du'sawe'e. Masã tutuatirã nicã, yu'u tutuasere nemorõ ï'ota basio'o", niwĩ marĩ wiogu. Tojo weegu yu'u tutuatigu, e'cati'i. Tojo tutuatigu, Cristo tutuase yu'upure niato nigũ tojo wee'e. 10 Yu'ure ña'arõ ucũsere, yu'ure apeyenojõ du'sasere e'cati'i. Tojo nicã ãjõpeose bu'iri ña'arõ weesere, mejẽcã wa'asere e'cati'i. A'tiro ni'i. Tutuatironojõ o'ogu, nemorõ tutuagu wa'a'a.

Corintocjãrã ãjõpeori curuacjãrãrẽ Pablo wãcũnũrũ'que ni'i

11 Yu'u, yu'u basu añurõ ucũgũ, maatigu weronojõ wee'e. Musã pe'eta yu'ure tojo ucũdutarã weronojõ wee'e. Musã yu'ure añurõ ucũcã, añu nibopã. Ãpẽrã musãrẽ nisoose me'rã ãjõpeocã weerã doca niwe'e. Na a'tiro nisama: "Ûsã Jesucristo besecũ'cãrã nemorõ ni'i", nisama. Yu'u mejõ nigũ nimigũ, tojo bususijãrã dijaro niwe'e. 12 Yu'u musã tiropu pi'etimigũ, wãcũtutuatjãgũ, peje Õ'acũ tutuaro me'rã weewũ. Te me'rã diacjũta yu'ure Jesucristo besecũ'quere ï'owũ. 13 Musã Corintocjãrãrẽ ãpẽrã Jesucristore ãjõpeose cururicjãrã doca ãjõnũ'cõtiwũ. A'te dia'cũrẽ

weeticāti. Mūsārē wapaseetiwx. Mūsā tu'oña'cā, ¿yux tojo weese ña'a niti? Ña'acāma, acobojoa.

¹⁴ Yux mūsā tiropu wa'atjere apoyugu wee'e. Ni'cārōacā yux wa'ase me'rā i'tiati wa'arosa'a. Mūsārē “Weetamuña”, ni caribosome. Mūsā cūosere ē'masome. A'te dia'cūrē u'a. Mūsā Cristo duti'quere añurō weecā u'a. A'tiro ni'i. Pacusumua na pō'rārē na uasere o'osama. Na pō'rā mejēta na pacusumuarē na uasere o'osama. A'tiro wéerā, mūsā yux pō'rā weronojō ni'i. Tojo weerā yuxre yux uasere o'owe'e. ¹⁵ Yux cūose ejatuario mūsārē weetamugūti. Nipe'tiro yux weepōtēota basioro mūsārē añurō wa'ato nígū tojo weetamugūti. A'tiro tu'oña'a. Yux mūsārē nemorō ma'icā, mūsā pe'e yuxre dujaro ma'ibosa'a.

¹⁶ Āpērā yux caribotisere masīmirā, a'tiro nisama: “Cū me'rīse me'rā mūsārē ējōpeocā weecu niwī”, nisama. ¹⁷ ¿Yux o'ó'cārā mūsārē niso, mūsā yere ē'marī? Ne apeyenojō ē'maticārā niwā. ¹⁸ Yux Titore mūsā tiropu wa'adutiwx. Tojo nicā apī Jesucristore ējōpeogu marī acaweregure cū me'rā o'ówx. ¿Topure Tito nisoose me'rā mūsā yere ē'marī? Mūsā masīsa'a. Tito yux weronojō weemi. Mūsārē bu'égu, añuse dia'cūrē weesī'rīcu niwī. Ne wapaseeticu niwī.

¹⁹ Apetero weerā mūsā ūsārē “Añurō wācūdutirā weema”, nisa'a. Tojo niwe'e. A'tiro pe'e ni'i. Ūsā Ō'acū ī'orōpūre Cristo dutiro me'rā ucū'u. Yux mairā yux acawererā, mūsārē Ō'acūrē nemorō ējōpeonemodutigu tojo wee'e. ²⁰ Yux uisa'a. Apetero weerā yux mūsā tiropu wa'acā, “Yux uaronojō mejēta weerā weebosama”, nisa'a. Mūsā quē'rā yuxre mejārōta nibosa'a. Apeye quē'rārē yux mūsārē “A'tiro weerā weebosama”, nisa'a. “A'metu'tirā weebosama. Ūorā weebosama. Uarā weebosama. Na ye dia'cūrē wācūrā weebosama. Āpērārē ucja, ña'arō ucūrā weebosama. Tojo nicā Ūsā āpērā yuxrūoro añuyurūnū'cā'a', nirā weebosama. No'o uaro weema'acārā weebosama”, nisa'a. ²¹ Yux uisa'a. Mūsā tiropu apaturi wa'acā, Ō'acū yux wiogu mūsā ña'arō wee'que bu'iri yuxre bopoyoro yuxrūcā weebosami. Tojo nicā ña'arō wee'cārā acobojose sērīticā, pūrō utibosa'a. Mūsā ña'arō weesere, ña'arō wācūsere, no'o mūsā a'metārābajaque'atisere pūrō bujawetibosa'a. Nipe'tise ña'ase uaripejase, mūsā weewuasenojōrē du'uticā, mejārōta bujawetibosa'a.

13

Pablo weretūose, cū we'erititūose ni'i

1 Ni'cārōacā yu'u musā tiropu wa'ase me'rā i'tiati wa'arosa'a. Ō'acū ye queti o'jáca pūrīpare a'tiro ojano'wū: "Puarā o i'tiarā ĩ'áca be'ro marī āpērā wee'quere ĩ'a'cārā weresāmasīno'o." 2 Toduporopu musā tiro nigū, ña'arō weerārē "Bu'iri da'reguti", ni weretowawu. Tojo nicā nipe'tirārē werewu. Ni'cārōacā yoropu nimigū, werenemogūti tja. Yu'u apaturi musā tiropu wa'agu, ña'arō weerārē pajaña'some majā. 3 Tojo weecā musā masīrāsa'a, Cristo yu'ure wācūse o'ose me'rā ucū'u. Cristo musārē dutigu tutuaticā weetimi. Musārē cū tutuayu'rūserē ĩ'omi. 4 Diacjūta ni'i. Cū curusapu tutuatigu weronojō paabi'peno'cu niwī. Tojo nimigū, ni'cārōacārē cū pacu tutuaro me'rā catimi. Ūsā quē'rā cū ní'caronojōta tutuatirā ni'i, nīrā pe'e. Tojo nimirā, cū yarā niyurā, Ō'acū tutuaro me'rā ninu'cū'u. Tojo weerā musārē weetamumasī'i.

5 Musā "¿Jesucristore ějōpeorāta nimiti ūsā?" ni, musā basu beseya. ¿Ūsā ějōpeose diacjūta nimitito? nīrā, tojo wācūña. ¿Ūsāpāre Jesucristo diacjūta nimiti? nīrā, tu'oña'rē musā. Apetero weerā cūrē ějōpeotirā, ějōpeotisa'a musā. 6 Ūsā Jesucristore diacjūta ějōpeo'o. Cū yarā ni'i. Musārē tere masīcā ūa'a. 7 Ūsā musārē ña'arō weeticā'to nīrā Ō'acūrē sērībosa'a. Cūrē sērīrā, ūsārē ějōpeodutirā mejēta sērībosa'a. Musā pe'ere queoro weedutirā sērībosa'a. No'o ūsā queoro weemicāta, "Na queoro weetima" ūsārē nicā, añucārōsa'a. 8 A'tiro ni'i. Ō'acū ye diacjū cjaseta ni'i. Musā tere queoro weecā ĩ'arā, "A'tiro pe'e weeya", nisome. Ūsā tereta ūasā'a. 9 Musā ūsārē ĩ'arā, "Na tutuatirā, dutimasītirā nima", ni'i. Musā pe'e tutuarā nicā, añu ni'i. Tere ĩ'arā, ūsā e'catirāsa'a. Musārē Ō'acū nipe'tisere cū ūaronojō weecā ūarā, sērībosa'a. 10 Yu'u musā tiropu wa'ase duporo a'ti pūrīrē oja'a. Topu wa'agu, tutuaro me'rā musārē tu'tisī'rītisa'a. Marī wioqu yu'u musārē dutimasīsere o'ocu niwī. Tojo weegu yu'u musārē tu'timasī'i. Tojo weesī'rītisa'a. Jesucristo musā ějōpeosere dojorēdutigu mejēta dutisere yu'ure o'owī. Musārē nemorō ějōpeocā ūagu, tojo weewī.

11 Acawererā, tocārōta ojaguti. Añurō niña. Yu'u musārē duti'quere queoro weeme'ricā'ña. A'merī wācūtutuacā weeya. Ni'cārōnojō niseti, a'mequērō marīrō niña. Ō'acū ejerisājācā weegū, musārē ma'igū musā me'rā nigūsami. 12 E'catise me'rā a'merī añudutiya. 13 Nipe'tirā Jesucristore ějōpeorā marī acawererā musārē añudutima.

14 Jesucristo marī wioqu musā nipe'tirārē añurō weeato.

Õ'acũ mʉsãrẽ ma'igũ mʉsã me'rã niato. Tojo nicã Espíritu
Santu mʉsã me'rã niato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Galacia di'tacjārārē cū ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Galacia di'tacjārārē a'ti pūrīrē ojacu niwī. Romacjārārē oja'caro weronojō narē ojacu niwī.

A'tere ojacu niwī. Masā mejēta yu'are Jesucristo ye quetire bu'edutirā sōrōwā nisere ojacu niwī. “Jesucristo basu, marī pacu Ō'acū basu sōrōwā”, ni ojacu niwī.

Apeyere, “Moisé duti'que me'rā marī bu'iri marīrā tojamasītisa'a”, nicu niwī. “Jesucristore ējōpeose me'rā dia'cū añurā tojamasī'i”, nicu niwī.

Pablo Jesucristore ējōpeorārē Galacia di'tapu nirārē oja'que ni'i

¹⁻² Yu'u Pablo, yu'u me'rācjārā me'rā musā Jesucristore ējōpeorārē Galacia di'tapu nirārē oja'a. Musārē añudutise o'o'o. Yu'u Jesucristo besecū'cu ni'i. Yu'are masā mejēta Ō'acū ye quetire weredutirā besewā. Na o'ócā mejēta tere were'e. Jesucristo, cū pacu Ō'acū na basu yu'are besewā. Ō'acūta Jesucristo wērī'cupure masōcu niwī.

³ Marī wioḡu Jesucristo, marī pacu Ō'acū añurō weeato musārē. E'catise, musārē ejerisājācā weeato.

⁴ Jesucristo cū basu cū uaro me'rā marī ña'arō wee'quere wērībosacu niwī. A'ti umuco cjase ña'ase doca ninemoticā'to nígū tojo weecu niwī. A'tere wéégū, marī pacu Ō'acū duti'caronojōta weecu niwī. ⁵ Tojo weerā marī Ō'acūrē e'catise o'onu'cūcā'rā. Tojota weerouasa'a.

Jesucristore ējōpeose me'rā dia'cū yu'rurāsa'a nise ni'i

⁶ Ō'acū musārē ma'ígū, besecu niwī. Jesucristo cū wērīse me'rā musārē yu'rucacu niwī. Cū tojo weemicā, musā pe'e maata waro cūrē ējōpeodu'urā wee'e. Apeye bu'ese pe'ere siruturā wee'e. Musā tojo weecā tu'ogū, uputu ucūasa'a. ⁷ Āpērā musā ne waro ējōpeo'quere dojorēsama. Musārē Jesucristo ye quetire weresu'riasama. Tere ducayusī'rīsama. Jesucristore ējōpeose me'rā dia'cū marīrē yu'rūta basio'o. Apeye bu'eseḡa basiotisa'a. ⁸ Ūsā musārē Ō'acū masārē yu'rūose quetire queoro werewu. Musārē Jesucristo ye quetire mejēcā weregure Ō'acū uputu bu'iri da'reato. No'o yu'unōjōrē, o apī u'mūsecjū Ō'acūrē wereco'tegure ūsā mejēcā werēcā, bu'iri da'reato.

⁹ Yũ'u toduporopu masã tiropu nígũ, a'tere weretojawu. Ni'cãrõacãrẽ apaturi ninemo'o tja. No'o ãsã bu'e'que Jesucristo ye quetire masãrẽ mejẽcã weregũnojõrẽ Õ'acũ bu'iri da'reato.

¹⁰ Yũ'u a'tere weregũ, masã yũ'ure "Añubutiaro wereme'rĩmi" niato nígũ mejẽta were'e. Õ'acũ pe'ere "Queoro bu'emi" nidutigu were'e. Yũ'u toduporopure "Masã yũ'u me'rã e'catiato", ninu'cũwũ. Tojo ninu'cũgũ pũrĩcã, Jesucristo uaro weetibosa'a. Cãrẽ da'raco'tegu mejẽta nibosa'a.

Õ'acũ Pablora Jesucristo ye quetire weredutigu cũu'que ni'i

¹¹ Yũ'u queoro masãrẽ masĩcã uasa'a. Yũ'u bu'ese masã na wãcũse mejẽta ni'i. ¹² Yũ'ure tere ne ni'cũ masũ bu'etiwĩ. Jesucristo cũ basu te bu'esere masĩcã weewĩ.

¹³ Yũ'u toduporopu judío masã na ãjõpeosetisere sirutugu weecũ'quere masã tu'opã. Jesucristore ãjõpeorãrẽ ña'abutiaro weecũwũ. Ne ni'cũ Jesucristore ãjõpeogu marĩato nígũ na ãjõpeosere pe'osĩ'rĩmiwũ. ¹⁴ Yũ'u ma'mu nígũ, judío masã na ãjõpeosetisere añurõ weewu. Æpẽrã yũ'u me'rãcjãrã yũ'ruoro ãsã ñecũsumua weesetimujãti'quere weeyu'runu'cãwũ. ¹⁵ Yũ'u Jesucristore ãjõpeorãrẽ ña'arõ weewu. Tojo weemicã, yũ'u bajuase duporopu Õ'acũ beseyutojacu niwĩ. Uputu ma'ígũ, cũ macũ nidutigu besecu niwĩ. ¹⁶ Cũ "Beseguti" ni'caronojõta queoro ni'cã numu cũ macũrẽ yũ'ure i'owĩ. I'õ, yũ'ure judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire weredutiwĩ. Cũ tojo i'ocã, ãpẽrãrẽ "¿Yũ'u de'ro weegusari?" ni sãrĩtiña'nemotiwu. ¹⁷ Apeye quẽ'rãrẽ "Jesucristo yũ'u duporo besecũumu'tã'cãrã tiro Jerusalẽpu maata sãrĩtiña'baque'ogu wa'aguti", nitiwu. Tojo weronojõ o'ogu, diacjũ wa'a wa'awu Arabia di'tapu. Be'ro topu ni'cu Damascopu majãmitojatiwu tja.

¹⁸ Yũ'u Jesucristore ãjõpeoca be'ro i'tia cũ'ma yũ'ruwu. Ticuse cũ'marĩ yũ'rũca be'ro Jerusalẽpu Pedrora i'agũ wa'awu. Topure cũ me'rã puã semana dia'cũ tojaque'ani'wũ. ¹⁹ Jesucristo cũ besecũu'cãrã nipe'tirãpure i'atiwu. Pedro, apĩ Santiago marĩ wiogu Jesucristo acabiji dia'cũrẽ i'awũ. ²⁰ Õ'acũ tu'oropu masãrẽ wereguti. A'te yũ'u weresere nisoogu mejẽta wee'e.

²¹ Yũ'u Jerusalẽpure níca be'ro Siria di'tapu, tojo nicã Cilicia di'tapu wa'awu. ²² Yũ'u Judea di'tapure yoacã nitiwu. Tojo weerã ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã yũ'ure i'amasitiwã. ²³ Yé quetipu dia'cũrẽ tu'ocãrã niwã. "Sõ'onícatero

marĩrẽ ña'arõ weesi'rĩgũ sirutu'cu ni'cãrõacãrẽ 'Jesucristore ãjõpeoya', nicusiaguta weepũba. Toduporopure Jesucristore ãjõpeosere pe'ocã'sĩ'rĩmi'cuta niapũba", ni ucjacãrã niwã. ²⁴ Yũ'u Jesucristore ãjõpeosere tã'orã, Õ'acũrẽ e'catise o'ocãrã niwã.

2

Pablo Jerusalẽpu Jesú cũ ne waro besecũ'cãrã me'rã ucũ'que ni'i

¹ Catorce cũ'marĩ Jerusalẽpu yũ'u ejãca be'ro Bernabẽ me'rã apaturi ti macãpu wa'awũ tja. Ësã me'rãcjũ Tito wãmetigu quẽ'rãrẽ miawũ. ² Õ'acũ yũ'ure topũ wa'adutiwĩ. Tojo weegu wa'awũ. Jerusalẽpure eta, Jesucristore ãjõpeorã wiorã me'rã dia'cũ nerẽ, ucũwã. Judío masã nitirãrẽ Jesucristo masãrẽ yũ'rũomi nise queti, yũ'u bu'e'quere narẽ werewũ. Yũ'u ne waropũ bu'enũ'cã'quere, yũ'u ni'cãrõacã bu'esere ¿de'ro nirãsari? nĩgũ, werewũ. Mũ'u bu'ese wapamarĩ'i nirĩ nĩgũ, wereña'miwũ. ³ Na ne mejẽcã nitiwã. Yũ'u me'rãcjũ Tito judío masũ mejẽta niwĩ. Cũ tojo nimicã, ãsã judío masã weewũasenojõrẽ weedutitiwã. "Cũrẽ õ'rẽcjũ yapa caserore yejecõ'arõũa'a", nitiwã.

⁴ Wiorã pe'e "Titore õ'rẽcjũ yapa caserore yejecõ'arõũa'a" nitimicã, ãpẽrã tojo nico'terã pe'e "Cũrẽ yejecõ'arõũa'a", niwã. Na Jesucristore ãjõpeota'sarã, Jesucristore ãjõpeorã me'rã a'mesũ'awã. Tojo nita'sa, i'adu'tiri masã niwã. Na ãsã Jesucristore ãjõpeorã weesetisere i'awã. Ësã cũrẽ ãjõpeorã Moisé dutise doca niticã i'awã. Tere i'arã, ãsãrẽ ãsã ñecũsumũarẽ dutimũjãti'quere weedutisĩ'rĩmiwã tja. Moisé cũ duti'que doca cũusĩ'rĩmiwã tja. ⁵ Na tojo dutimicã, ãsã ne cã'rõacã na dutisere "Weerõũasato", nitiwũ. Mũsãrẽ Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yũ'rũrãsa'a nise quetire masĩcã ã'a. Tojo weerã diacjũ cjase, Jesucristo yere wererãti nĩrã, na weeduti'quere weetiwũ.

⁶ Wiorã yũ'ure mejẽcã weredutitiwã. "Marĩ ñecũsumũarẽ weeduti'quere weedutiya judío masã nitirãrẽ", nitiwã. Õ'acũ marĩ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ i'asami. Tere masĩgũ, "Na wiorã nima" ni, upũtu waro wãcũtiwũ. Õ'acũ narẽ bese'caronojõta yũ'u quẽ'rãrẽ besewĩ. ⁷ Wiorã yũ'ure a'tiro niwã: "Mũ'u quẽ'rã Õ'acũ bese'cu ni'i. Cũ mũ'urẽ judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire weredutiapĩ. Pedrore judío masãrẽ wereduti'caronojõta mũ'urẽ na pe'ere weredutiapĩ", niwã wiorã. ⁸ Õ'acũ Pedrore judío masãrẽ Jesucristo ye quetire wereduticu niwĩ. Cũ Õ'acũta tja yũ'u quẽ'rãrẽ Jesucristo

ye quetire judío masã nitirã tiro pe'ere weredutiwĩ. ⁹ Jerusalẽpure Santiago, Pedro, tojo nicã Juã na i'tiarã Jesucristore ãjõpeorã wiorã niwã. Na yu'ure "Judío masã nitirãrẽ Õ'acũ mu'urẽ ma'igũ weredutiapĩ", niwã. Tojo weerã ãsã puarãrẽ, yu'u, tojo nicã Bernabẽre "Marĩ ni'cãrõnojõ da'rarãsa'a", niwã. Na ãsãrẽ "Jesucristo ye quetire judío masã nitirãrẽ wererã wa'aya", niwã. "Ësã pe'e judío masãrẽ wererãti", niwã. ¹⁰ Ësãrẽ a'te dia'cũrẽ weedutiwã: "Pajasecuorãrẽ weetamuña", niwã. A'teta niwã yu'u añurõ weeguti ni wãcũyu'rũnu'cã'que.

Pablo Antioquíapũ Pedrore tu'ti'que ni'i

¹¹⁻¹² Be'ro Pedro Antioquíapure etawĩ. Cũ ne waro ti macãpure etãca be'roacã añurõ weemiwĩ. Cũ topure nígũ cũ queoro weeti'que wapa cũpureta tu'tiwũ. Ne waro judío masã nitirã Jesucristore ãjõpeorã me'rã ba'a, na me'rã ba'pati nicã'miwĩ. Cũ tojo wee nisetiri cura judío masã Jerusalẽcjãrã Santiago cũ o'ó'cãrã etawã. Pedro na etacã ï'agũ, judío masã nitirã me'rã weeseti'quere weedu'ucã'wĩ. Napũ yu'ure tu'tibosama nígũ, tojo weewĩ. Topũ etarã judío masã weedutisere queoro weeri masã niwã. Tojo weerã judío masã nitirãrẽ "Judío masãrẽ dutisere weerõsa'a", ni bususijawã. Tojo weegũ narẽ uigũ, Pedro judío masã nitirã me'rã ba'patidu'ucã'wĩ. Na me'rã ba'anemotiwĩ majã. ¹³ Æpẽrã judío masã cũ weesere ï'arã, cũ weronojõ weeta'sawã. Judío masã nitirã me'rã ba'ami'cãrã ba'atiwã. Na me'rã nisetitiwã. Bernabẽputa tojo weenemopecã'wĩ.

¹⁴ Na Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rurãsa'a nisere masĩmirã, queoro weetiwã. Tojo weegũ na weese queoro niticã ï'agũ, Pedrore nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã ï'orõpũ tu'tiwũ. Cũrẽ a'tiro niwã: "Mu'u judío masũ nimigũ, judío masã nitirã me'rã ba'agũ, na weronojõ weesetigũ wee'e. Mu'u tojo weese añu ni'i, añurõ pe'e. Mejõ ni'cãrõacãrẽ na me'rã ba'ati, na me'rã nisetitigũ, 'Judío masã weronojõ weeya', nigũ wee'e tja narẽ. Mu'u tojo weecã, 'Ësã Moisé duti'quere weerõsasa'a', ni wãcũsama. Mu'u basu weetise judío masã nitirãrẽ 'Weeya' nĩrõnojõ wa'a'a. Mu'u tojo weese ña'a ni'i", niwã.

Judío masã, judío masã nitirã ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rurãsama nise ni'i

¹⁵ Marĩ ne bajarãputa judío masã nitojacãrã niwã. Æpẽrã weronojõ Moisé cũ duti'quere weeticã weewe'e. ¹⁶ Tojo nimirã, marĩ Moisé duti'quere wéerã, yu'rũmasĩtisa'a. Jesucristore ãjõpeose me'rã dia'cũ yu'rũwetimasĩ'i. Marĩ Õ'acũ me'rã añurõ nisĩrĩrã,

Jesucristore ějōpeo'o. Moisé cū duti'quere wéerā pūrīcā, ne ni'cū Ō'acū me'rā añurō nímasītisami. ¹⁷ Marī “Jesucristo me'rā dia'cū yu'rurāsa'a” nicā, marī acawererā judío masā a'tiro nima marīrē: “Musā ña'a ni'i”, nima. “Marī ñecūsũmarē duti'quere weetirā, judío masā nitirā weronojō musā ña'a ni'i”, nima marīrē. To pūrīcārē tojo nírā, “Jesucristo marīrē su'ori ña'arō weegu weemi narē”, nisama. Na tojo nise diacjā niwe'e. Jesucristore tojo weese marī'i. ¹⁸ Musārē “Marī ñecūsũma duti'que me'rā yu'rurāsome”, ni weretojawu. Ni'cārōacārē “Te me'rā yu'rurāsa'a, tere weeya” nígū, yu'uta bu'iritibosa'a. ¹⁹ Yu'u todapropure a'tiro wācūmiwū. “Moisé cū duti'que me'rā dia'cū Ō'acū me'rā añurō nita basiosa'a”, nimiwū. Tojo nimigū, ne weepōtēoticāti. Be'ro yu'ure Ō'acū cū macū Jesucristore ĩ'owī. Tojo weegu ni'cārōacārē Jesucristore ějōpeogu, Ō'acū me'rā wācūpi'etiro marīrō nicā'a. Marī ñecūsũmarē weeduti'quere wācūnurūwe'e majā. ²⁰ Jesucristo curusapu wērīcu niwī. Yu'u cūrē ějōpeogu, cū me'rā wērīgū weronojō wa'acu niwū. Tojo weegu yu'u se'saro niwe'e. Ni'cārōacārē Jesucristo yu'ure su'ori nimi. Yu'u cū haro, cū dutiro wee'e. Ō'acū macūrē ějōpeogu, wācūtutua'a. Cū yu'ure ma'ígū, ña'arō wee'quere wērī wapayebosacu niwī. ²¹ Yu'u Jesucristo wērī'quere “Mejō warota nima'acā'a”, niwe'e. Cū yu'ure ma'isere ne du'usī'rītisa'a. Moisé duti'que me'rā marī yu'ruta basiocāma, Jesucristo mejō waro wērībopī.

3

Moisé dutise oja'que, Jesucristore ějōpeose cjase ni'i

¹ Musā Galaciacjārā Jesucristore ějōpeodu'urā, tu'omasītibutiarā weronojō weerā wee'e. ¿Noa musārē nisoosijamirīto mejēcā ějōpeodutirā? Ūsā topure nírā, musārē Jesucristo cū curusapu wērīsere queoro werewu. Musā añurō ūsā weresere tu'owuba. ² A'te dia'cūrē musārē sērītiña'gūti. Musā Moisé duti'quere wéerā, ¿Espíritu Santure ñe'erī? Ñe'etipā. Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ějōpeorā pe'e, ñe'epā. ³ Musā Ō'acū pō'rā sājārā, Espiritu Santu tutuaro me'rā sājānu'cāwū. Ni'cārōacārē musā tutuaro me'rā ějōpeoyapatirāti, ¿nimiti? Pōtēotisa'a. ¿Musārē tu'omasīse pe'tia wa'ati? ⁴ Jesucristore ne waro ějōpeocā, āpērā musārē ña'arō weecārā niwā. Ni'cārōacārē cūrē ějōpeodu'urā, “Mejō waro pi'etipā”, ¿nirā weeti? Yu'u tu'oña'cā, mejō waro pi'etitipā. ⁵ Ō'acū musārē Espiritu Santure o'ócū niwī. Cū tutuase me'rā

musã wa'teropure peje wee'omi. ¿De'ro weegu tojo weesari, musã tu'oña'cã? Jesucristo ye quetire musã tu'o ãjõpeocã, tojo weesami. Moisé cã duti'quere weecãma, ne tojo weetibosami.

⁶ Marĩ ñecũ Abrahã ye cjasere wãcũrã. Cã pũrĩcã Õ'acũrẽ ãjõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ "Añugũ nimi", ni ã'acũ niwĩ. ⁷ Musã a'tere masiña. Abrahã weronojõ Õ'acũrẽ ãjõpeorã náta nima Abrahã pãrãmerã waro. ⁸ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ judío masã nitirã na Õ'acũrẽ ãjõpeoatjere ojayuno'caro niwũ. Narẽ yu'rũoatjere wereyugu, Õ'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicũ niwĩ: "Nipe'tirã a'ti di'tacjãrã mu'u weronojõ ãjõpeosiruturãrẽ 'Añurã nima, bu'iri mooma', ni ã'agũti. Narẽ añurõ weeguti", nicũ niwĩ. ⁹ Abrahã Õ'acũrẽ ãjõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ añurõ weecũ niwĩ. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorãrẽ Õ'acũ añurõ weemi.

¹⁰ Æpẽrã pũrĩcãrẽ Õ'acũ bu'iri da'resami. Na a'tiro wãcũsama. "Moisé duti'quere wéerã, yu'rurãsa'a", nisama. Tojo wãcũmirã, nipe'tise tere weepe'otisama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpure a'tiro niwũ: "Nipe'tise Moisé duti'quere weepe'otigunojõ bu'iri da'reno'gũsami", niwũ. Tojo weerã "Moisé duti'que me'rã yu'rurãsa'a", nimisama. Niwe'e. Õ'acũ narẽ bu'iri da'regusami. ¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpure a'tiro ojano'wũ: "Õ'acũ cũrẽ ãjõpeorãrẽ 'Añurã nima', ni ã'sami. Cã me'rã ninu'cũrãsama", niwũ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Moisé dutise me'rã ne ni'cũ Õ'acũ me'rã añurõ nita basiowe'e. ¹² Moisé cã dutise pe'e tojo mejeta ni'i. A'tiro pe'e niwũ. "Nipe'tise Moisé duti'quere weepe'ogu, Õ'acũ me'rã catinu'cũcũsami. Tere weepe'otigure Õ'acũ 'Bu'iri cuomi', ni ã'agũsami", niwũ. ¹³ Marĩ nipe'tise Moisé duti'quere weepõtẽowe'e. Tojo weegu Õ'acũ na weepe'otima nígã, "Bu'iri cuoma", nicũ niwĩ. Apero, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpure a'tiro ojano'wũ: "No'o na wẽrĩca be'ro yucugupũ du'teyoono'cãrã Õ'acũ bu'iri da'reduti'cãrã nima", ni ojano'caro niwũ. Dũporopure masã ña'arãrẽ tojo weecũcãrã niwã. Jesucristo quẽ'rã ña'agũ, bu'iritigu weronojõ marĩ bu'iri da'reno'bo'quere curusapũ wẽrĩ wapayecũ niwĩ. Tojo weegu cã marĩrẽ yu'rucã weecũ niwĩ. Marĩ ni'cãrõacãrẽ cũrẽ ãjõpeorã, bu'iri marĩ'i. ¹⁴ Jesucristo marĩrẽ bu'iri da'rebo'quere curusapũ wẽrĩ wapayecũ niwĩ. Tojo weecã, Õ'acũ Abrahãrẽ judío masã nitirã quẽ'rãrẽ "Tojo weeguti" ní'que queorota wa'acaro niwũ. Jesucristore ãjõpeocã,

narē Abrahārē weronojō “Añurā, bu'iri marĩrā nima”, ni ĩ'asami. Tojo weegu cū ní'caronojōta weesami. Nipe'tirā Jesucristore ějōpeorārē Espĩritu Santure o'ósami.

Õ'acū Abrahārē, Moisére cū ucū'que ni'i

¹⁵ Ni'cārōacārē masā na weewuasenojōrē musārē ni'cā queose o'oguti. Masā “A'tiro weerā” ni, wiorā tiro papera apoyusama. Be'ro na tere apóca be'ro ne ni'cū “Ti pũrĩrē cō'acā'ña, a'tiro ojanemoña”, nımasĩtisami. ¹⁶ Õ'acū cū Abrahārē ní'que a'te weronojōta niwũ. A'tiro nicu niwĩ: “A'ti turicjārārē mu'u pārāmi nituriaguꝑu me'rā añurō weeguti”, nicu niwĩ. “Mu'u pārāmerā nituriarā pājārā me'rā añurō weeguti”, niticu niwĩ. Mejō “Mu'u pārāmi nituriagu ni'cū me'rā dia'cū weeguti”, nicu niwĩ. Tojo nígũ, Jesucristore ucũgũ weecu niwĩ. ¹⁷ Yu'u musārē nise a'tiro nirō wee'e. Õ'acū Abrahārē nicu niwĩ: “Masā yu'ure ějōpeorā yu'rurāsama. Na yu'u me'rā añurō nirāsama”, nicu niwĩ. Be'ropu cuatrocientos treinta cū'marĩ be'ro Õ'acū cū dutisere Moisére cūucu niwĩ. Tere cūúgũ, “Toduporopu Abrahārē 'Yu'u tojo weeguti' ní'que wapamarĩrōsa'a”, niticu niwĩ. ¹⁸ Marĩ Moisé cū oja'quere weecā, Õ'acū me'rā añurō nita basiocāma, Õ'acū Abrahārē toduporopu ní'que wapamarĩbopā. Tojo niwe'e. Õ'acū Abrahārē ma'ígũ, “Cū tojo weeguti” ní'quere queoro weecu niwĩ. “Nipe'tirā mu'u weronojō ějōpeorārē yu'rũoguti”, nicu niwĩ.

¹⁹ To pũrĩcārē ¿de'ro weegu Õ'acū Moisére sō'oní'que dutisere cūupari? A'tiro ni'i. Marĩrē “Ña'arā ni'i, bu'iri cuo'o” ni masĩdutigu cūucu niwĩ. Õ'acū tere Abrahā pārāmi nituriagu Jesucristo a'tiri curapu cūtuocu niwĩ. Jesucristo me'rā Õ'acū “A'ti turicjārārē añurō weeguti” ní'que queoro wa'awu. Te dutisere Õ'acū cūrē wereco'terā u'mũsecjārā me'rā Moisére weredutio'ocu niwĩ. Moisé pe'e quē'rā tere tu'ogu, wereturiacu niwĩ masāpũre tja. ²⁰ Abrahā pe'ere Õ'acū añurō weeatjere āpērārē weredutio'otimigũ, cū basuta werecu niwĩ. Tojo weero Õ'acū Abrahārē ní'que pe'e Moisére ní'que yu'rũoro wapatiyu'rũnu'cācaro niwũ.

²¹ To pũrĩcārē Abrahārē cū ní'que wapatiyu'rũnu'cācā, ¿Moisére cū duti'que pe'e wapamarĩpari? Niticaró niwũ. Masā nipe'tise Moisé cū dutisere weeta basiocāma, marĩrē Õ'acū me'rā añurō nita basio nibopā. Basioticaro niwũ.

²² Õ'acū ye queti ojāca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: “Nipe'tirā masā ña'arā nima. Bu'iritirā nima”, niwũ. Tojo

weero Õ'acũ Abrahãrẽ cũ dũporopũ ní'que wa'a'a. A'tiro nicũ niwĩ: "Mũ'ũ weronojõ ãjõpeosiruturãrẽ 'Añurã nima', ni ã'agũti", nicũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ bu'iri da'reno'bo'quere yũ'rũosami.

²³ Marĩ Jesucristore ãjõpeose dũporo cũrẽ ãjõpeoatjere co'terãnojõta Moisé cũ duti'que doca níni'cãrã niwũ. Moisé dutisere weepe'osĩ'rĩmirã, nipe'tisere weepõtëoticãrã niwũ. ²⁴ Moisé dutise me'rã Õ'acũ marĩrẽ "Ñã'arã ni'i" ni masĩdutigu cũucũ niwĩ. Tere masĩrã, marĩ "¿De'ro wee ñã'arõ nisere du'urãsari?" niato nígũ cũucũ niwĩ. Be'ro Jesucristo a'ticã, marĩ a'tere masĩcãrã niwũ. "Cũrẽ ãjõpeorã, Õ'acũ me'rã añurõ nímasĩsa'a", nicãrã niwũ.

²⁵ Ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristore ãjõpeoritero ni'i. Tojo weerã Moisé dutise doca niwe'e majã.

²⁶ Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeose me'rã Õ'acũ põ'rã ni'i. ²⁷ Jesucristore ãjõpeotjĩarã, wãmeyeno'cãrã niwũ. Mũsã quẽ'rãrẽ cũ weronojõ niseticã weecu niwĩ. ²⁸ Õ'acũ nipe'tirã cũ macũ Jesucristore ãjõpeorãrẽ yũ'rũosami. Judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ yũ'rũosami. Tojo nicã ãpẽrãrẽ da'rawã'ñaco'terãrẽ, da'raco'tetirãrẽ yũ'rũosami. Ëmũarẽ, numiarẽ ni'cãrõnojõ yũ'rũosami. Marĩ nipe'tirãpũta Jesucristore ãjõpeorã dũcawatise moo'o. ²⁹ Marĩ Jesucristo yarã ni'i. Tojo weerã Abrahã pãrãmerã nituriarã waro ni'i. Õ'acũ Abrahãrẽ ní'caronojõta marĩrẽ weegũsami. Abrahã wee'caronojõ ãjõpeocã, marĩrẽ yũ'rũogũsami.

4

¹ Mũsãrẽ queose me'rã werenemogũti. Wĩ'magũ cũ pacũ cũuatjere ñe'eacjũ masãtu'ajatimigũ, maata ñe'etisami. Nipe'tise cũ ye nimicã, da'raco'tegũ weronojõ nisami. ² ãpẽrã masã cũrẽ co'tesama. Cũ na dutise doca nisami. Cũ ye niatje quẽ'rãrẽ ã'anũrũbosasama. Cũ pacũ cũ wẽrĩse dũporo ní'cã numũ tere wiatji numũrẽ besesami. "Ti numũ ejacã, nipe'tisere yũ'ũ macũrẽ wiaya", nisami. Tojo weerã ti numũ nicã, nipe'tisere cũrẽ wiape'ocã'sama. Tere wiãca be'ro cũ da'raco'tegũ weronojõ nitisami majã. ³ Marĩ quẽ'rã Jesucristore ãjõpeose dũporo marĩ ñecũsumũa weemũjãti'quere wéerã, ã'rĩ weronojõ níni'cãrã niwũ yu-jupũ. Te dutise me'rã níã, ãpẽrãrẽ da'rawã'ñaco'terã weronojõ nicãrã niwũ. ⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ pe'e cũ queoca numũ nicã, queoro a'ti turipũre cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ Õ'acũ macũ nimigũ, ni'cõ numiopũre bajuacũ niwĩ. Cũ judío masũ nígũ, Moisé dutise doca nicũ niwĩ. ⁵ Moisé

dutise doca nirārē yu'rūweticā uagu, Ō'acū cū macūrē o'ócu niwī. Narē yu'ruogu, Jesucristo curusapu wērīcu niwī. Ō'acū pō'rā wa'adutigu marīrē tojo weecu niwī. ⁶ Ō'acū marīrē yu'u pō'rā nitojama nīgū, marīrē cū macū me'rā Espiritu Santure o'ócu niwī. Tojo weerā Ō'acūrē "Pacu", pisumasī'i. ⁷ Marī Jesucristo yu'ruono'cārā niyurā, āpērārē da'raco'terā weronojō niwe'e majā. Ni'cārōacārē Ō'acū pō'rā nitoja'a. Tojo weerā nipe'tise cū o'oatjere ñe'erāsa'a.

Pablo Galaciacjārārē na Jesucristore ējōpeodu'usī'ricā tu'ogu cū wācūque'ti'que ni'i

⁸ Musā toduporopure Ō'acūrē masīticārā niwū. Āpērānojōrē ējōpeocārā niwū. Narē Ō'acūrē weronojō ī'acārā niwā. Narē ējōpeorā, na dutise doca niwāñarā weronojō nicārā niwū. Musā ējōpeo'cārā Ō'acū mejēta nicārā niwā. ⁹ Ni'cārōacārē musā Ō'acūrē masī'i. Cū pe'e musārē masīmū'tācu niwī. Cūrē ējōpeoca be'ro toduporopu musā ējōpeo'quere du'ucā'cārā niwū. Musā ējōpeomū'tā'que mejō nise ni'i. Wapamarī'i. Ni'cārōacārē Moisé dutisere wéerā, musā ējōpeomū'tā'quere ējōpeorā weronojō weerā weesa'a. ¿Toduporopu da'rawāñaco'te'cārā weronojō nisī'rīsari tja? ¹⁰ Musā a'tiro wācūmisa'a. "Judío masā weewuasenojōrē ticuse bosenumurī cuorā, yu'rūrāsa'a", nimisa'a. Tere wācūrā, soowuase numurīrē, ma'ma mujīpūrē, no'o bosenumurī nisenojōrē weesa'a. ¹¹ ¿Yu'u musārē mejō waro bu'epari? nīgū, ña'arō tu'oña'sa'a.

¹² Acawererā, yu'u musā a'tiro weecā uasa'a. Musā judío masā nitirā Moisé dutisere weeticārā niwū. Yu'u quē'rā musā weronojō te dutisere weewe'e majā. Ni'cārōacārē masī'i. Jesucristore ējōpeose me'rā dia'cū marī yu'rūrāsa'a. Tojo weegu judío masū nimigū, Jesucristore ējōpeogu, Moisé dutisere du'ucā'wū. Yu'u weronojō musā weecā uasā'a. Yu'u musārē toduporopu bu'ecā, yu'ure ne ña'arō weetimiwūba. ¹³ Musā masīsa'a. Yu'u dutititjāgū, musā tiropure Jesucristo masārē yu'ruose quetire bu'ewu. ¹⁴ Yu'u dutiticā, musārē diasā niwū. Musā yu'u dutiwi'i nimicā, yabitiwū. A'tiro pe'e weewu. Ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu u'musepu nigūrē weronojō pōtērīme'ricā'wū. Jesucristore musā ñe'ebo'caro weronojō yu'ure añurō weewu.

¹⁵ Musā toduporopu yu'u me'rā e'catimi'que ¿de'ro wa'ari? Musā titare yu'ure ma'írā, musā weetamuta basioro weebopā. No'o musā ye caperiputa yu'ure tuwee o'osājābopā. ¹⁶ ¿Yu'u diacjū werese ye bu'iri yu'ure ī'atu'tirā weeti? ¿Diacjū nisere tu'osī'rītisari?

17 Músārē mejēcā bu'esijari masā yu'u weronojō añusere uasārā mejēta weesama. Músārē na añurō ucūta'sasama. Yu'u me'rā pe'e e'catidutitirā tojo weesama. Tojo nicā na bu'ese pe'ere sirutuato nírā tojo weesama. 18 Āpērā músārē weetamucā, añu nisa'a. Añurō weesírīse me'rā weetamucāma, añu nisa'a. Weetamurā wee'e nírā, tojo weetamunu'cūcā'to. Yu'u topu nicā dia'cū weetamuta'saticā'to. 19 Yu'u me'rā músā tu'satimicā, yu'u pō'rārē weronojō ma'i'i. Músārē wācūgū, pūrō bujaweti'i. Ni'cō nijīpaco co macūrē wuatji dūporoacā pūrīse pi'etisamo. Co weronojōta yu'u quē'rā músā Jesucristore ējōpeocā uasāgū, pūrō pi'eti'i. Músā Jesucristo weronojō nisetica be'ropu ejerisājāgūti. 20 Yu'u músārē werenemoacju músā tiropu nicā'sírīmisa'a. Yu'u yoaropu nígū, de'ro weebosa.

Puarā numia Agar, Sara ye queti ni'i

21 Músā a'tiro wācūmisa'a. "Moisé dutisere wéerā, Ō'acū me'rā añurō nicā'rāsa'a", nimisa'a. Tojo wācūmirā, Moisé dutisere queoro masītisa'a. Queoro masīrā pūrīcā, músā wācūrōnojō wācūtibopā. 22 Moisé cū basuta Abrahā yere a'tiro ojacu niwī. Abrahā puarā umua pō'rāticu niwī. Ni'cūrē Agar wāmetigo cūrē da'raco'tego me'rā pō'rāticu niwī. Apīrē cū numodiácjū Sara me'rā pō'rāticu niwī.

23 Agar āpērā numia weronojōta wī'magū boca, pō'rātico niwō. Sara pe'ema bucuo waro niyucā, wī'magū bocata basioticaro niwū. Ō'acū weetamuse me'rā core wī'magū bocata basiocā weecu niwī. Cū Abrahārē nicu niwī: "Mu'u numo ni'cū pō'rātigosamo", nicu niwī. Cū ní'caronojōta wī'magū pō'rātico niwō. 24-25 A'tiro wee'que me'rā marī masī'i. Na puarā numia Ō'acū cū puaro dutise marīrē cūu'que weronojō ni'i. Agar ūrūgū Sinaí wāmeticju queose weronojō nimo. Tigupu Ō'acū Moisére dutise cūucu niwī. Tigu Arabia di'tapu nisa'a. Agar macū cū paco da'raco'tego niyucā, cū quē'rā da'raco'tegu nicu niwī. Ti curuapu bajuasiruturā nipe'tirā da'raco'terā nima. Āpērā dutisere weewāñaco'tema. Apeyema tja a'tocatero Jerusalēpure añurō Moisé dutisere weerā nisama. Agar ti macārē queose weronojō nimo. Nipe'tirā Moisé dutisere weerā Agar ya curuacjārā weronojō da'raco'terā nima. Tojo weerā na Moisé dutise doca nima.

26 Sara pe'e a'tiro nimo. Jesucristore ējōpeorā queose weronojō nimo. Co Abrahā numodiácjū nico niwō. Cūrē da'raco'tego mejēta nico niwō. Marī Jesucristore ējōpeorā co weronojō ni'i. Moisé cū dutise doca niwe'e. Tojo nicā co Jerusalē u'musepu nirī macā queose weronojō nimo. Ti

macã marĩ Jesucristore ějõpeorã niatji macã ni'i. ²⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Isaia cũ oja'que a'tiro ni'i:

Numio, mũ'ũ põ'rã marĩmigõ, e'catiya.

Wĩ'marã na wũarã pũrise tũ'oña'sere tũ'oña'timigõ, e'catiya.

Mũ'ũ põ'rãmarĩmicã, be'ropũre mũ'ũ pãrãmerã pãjãrã nirãsama.

Apego, marãpũ me'rã nigõ nemorõ pãrãmerãtigosa'a, ni ojacũ niwĩ.

A'te oja'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Jesucristore ějõpeorã Moisé dutisere weerã nemorõ pãjãrã nirãsama.

²⁸ Acawererã, marĩ Sara macũ Isaa weronojõ ni'i. Õ'acũ Abrahãrẽ ní'caronojõta Sara Isaare wũaco niwõ.

Marĩrẽ Õ'acũ cũrẽ ní'caronojõta cũ põ'rã wa'acã weemi.

²⁹ Dũporopũre Sara macũ Espĩritu Santu tutuaro me'rã bajuacũ niwĩ. Da'raco'tego macũ Ismae cũrẽ ĩ'atu'ticũ niwĩ.

A'tocatero quẽ'rãrẽ tojota ni'i. Moisé dutisere weeri masã marĩ Jesucristore ějõpeorãrẽ ĩ'atu'tisama.

³⁰ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Ismae, Isaa ye cjasere a'tiro ojano'caro niwũ: "Da'raco'tego macũ cũ pacũ cũosere ñe'etisami. Cũ numodiãcjũ me'rã põ'rãti'cũ pe'e ñe'egũsami. Tojo weegu da'raco'tegore co macũ me'rãta cõ'aõ'ocã'ña", ni ojano'caro niwũ. ³¹ Tojo weerã yũ'ũ acawererã, marĩ Jesucristore ějõpeorã Sara pãrãmerã nituriarã ni'i. Da'raco'tego pãrãmerã mejẽta ni'i. Sara macũ cũ pacũ yere ñe'e'caro weronojõta marĩ Õ'acũ cũ põ'rãrẽ o'otjere ñe'erãsa'a.

5

Moisé dutise doca ninemotĩcã'ña nise ni'i

¹ Jesucristo marĩrẽ marĩ ñecũsumũa weemujãti'que doca ní'cãrãrẽ yũ'ruocũ niwĩ. Õ'acũ põ'rã wa'adutigu marĩrẽ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayebosacũ niwĩ. Marĩrẽ todũporopũre peje dutise nicaro niwũ. Nĩ'cãrõacãrẽ Jesucristore ějõpeorã majã titapũ ní'caronojõ niwe'e. Nisoori masã mũsãrẽ a'tiro nibosama. "Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, Moisé dutisere weeya", nibosama. Tojo nicã, tũ'otĩcã'ña. Tere weetĩcã'ña. Mũsã tere wéerã, da'raco'terã weronojõ wa'arãsa'a tja.

² Tũ'oña'rẽ mũsã. Yũ'ũ mũsãrẽ weregũti. Mũsã "Õ'rẽcjũ yapa caserore yejecõ'ase me'rã Õ'acũ ũsãrẽ yũ'ruogũsami", nitĩcã'ña. Mũsã tojo nicã, mũsãrẽ Jesucristo wẽrĩbosa'que ne wapamarĩrõsa'a. ³ Mũsãrẽ ninemogũti. Tojo wãcũsetirã pũrĩcã nipe'tise Moisé cũ dutisere weepe'ocã'ña. Nĩ'cãrẽ weemaacusiaticã'ña.

⁴ Musã Moisé dutise me'rã yu'rurãsa'a nírã, Jesucristore du'urã wee'e. Cũ ma'ise me'rã musãrẽ añurõ weebo'quere bajuriorã wee'e. ⁵ Ûsã musã weronojõ wãcũwe'e. Espíritu Santu weetamurõ me'rã a'tiro wãcũ'u. Õ'acũ marĩrẽ "Jesucristore ãjõpeose me'rã añurã nima", nigũsami. Tojo niatjere ãjõpeose me'rã yucue'e. ⁶ Marĩ Jesucristo yarã ni'i. Õ'acũ i'orõpũre õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se, yejecõ'ano'tise wapamarĩ'i. Marĩ Jesucristore ãjõpeotjãrã, ãpẽrãrẽ ma'i'i. Te pũrĩcã wapati'i.

⁷ Musã Jesucristore ãjõpeoca be'ro cãrẽ añurõ siruturã weemiwã. ¿Noa musãrẽ diacjũ ãjõpeomi'quere weremaasoomitito? ⁸ A'tema Õ'acãrẽ dioticã'ña. Cũ dojorẽtipĩ. Cũta musãrẽ Jesucristore ãjõpeocã weecu niwĩ. ⁹ Masã na ucũwãse a'tiro ni'i: "Pã bucuacã weese cã'rõacã morẽmicã, nipe'tiro pãpu se'sa wa'asa'a." Mejẽcã weremaasooisijari masã a'te weronojõ nisama. Na bu'ese na pejetirãcã nimicã, pã bucuacã weese weronojõ bucuawã'cãrõ wee'e. Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dojorẽwã'cãrã weema. ¹⁰ Na tojo weesere yu'u wãcũque'tiwe'e. Musã quẽ'rã yu'u weronojõ Jesucristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weerã musã, yu'u tu'oña'cã, yu'u weronojõ weerãsa'a. Musãrẽ dojorẽsĩ'rĩse wa'asome. Õ'acũ musãrẽ dojorẽsĩ'rĩgũnojoẽ bu'iri da'regusami.

¹¹ Acawererã, ãpẽrã yu'ũre a'tiro nisama: "Pablo masãrẽ 'Õ'acũ me'rã añurõ nisi'rĩrã, a'tiro weeya' nimi. Õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aña nisere bu'ecusiagu weemi", nisama. Na tojo nima'acãrã weema. Yu'u tojo nicãma, judío masã yu'ũre ña'arõ weetibosama. Yu'u Jesucristo curusapu wẽrĩse me'rã yu'rurãsa'a nise dia'cãrẽ were'e. Te ye bu'iri yu'ũre ña'arõ weema. ¹² Musã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dojorẽcusiasama. Musãrẽ dojorẽrãrẽ a'tiro weecã uasa'a. Na musã tirore ne ninemoticã'to.

¹³ Acawererã, Õ'acũ musãrẽ Moisé dutise doca niato nígu mejẽta cũucu niwĩ. Musã "Moisé dutise doca niwe'e" nimirã, "No'o ãsã ña'arõ uaripejasere weerãti", niticã'ña. A'tiro pe'e weeya. ãpẽrãrẽ ma'irã, weetamuña. ¹⁴ Marĩ Moisé dutise nipe'tisere ni'cãrõpũta neonu'cõmasĩ'i. A'tiro ni'i: "Marĩ basu ma'irõnojoãta ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'irõu'a", ni'i. ¹⁵ Musã a'merĩ ma'iti, a'metu'ti, ucjarã pũrĩcã, wa'icurã a'mequẽrã weronojõ weerã wee'e. Musã basuta ducawati, masãpe'tirã weerãsa'a. Tojo wa'ari nírã, tu'omasĩ, nisetiya.

Espíritu Santu weeditisere weeru'a nise ni'i

¹⁶ Musãrẽ a'tiro weregati. Espíritu Santu musãrẽ weeditironojõta weenu'cũcã'ña. Musã tojo wéerã, ña'ase musã

uaripejasere weesome. ¹⁷ Marĩ ña'arõ weesĩ'rĩse, marĩ uaro weese ni'i. Espĩritu Santu cũ uase mejęta ni'i. Te ni'cārõnojõ niwe'e. Espĩritu Santu cũ weedutise añuse ni'i. Ña'arõ weesĩ'rĩ, uaripejase niwe'e. A'te púaperi a'mequę'e. Tojo weerã marĩ añurõ weesĩ'rĩmirã, weetisa'a. Espĩritu Santu cũ uasere wéerã, ña'arõ uaripejase pe'ere weewe'e. ¹⁸ Marĩrę Espĩritu Santu sũ'ori añurõ weeseticã, "Moisę dutise me'rã marĩ yũ'rurãsa'a", ni wãcũtisa'a majã.

¹⁹ No'o ña'arõ wee uaripejasere maata masĩno'o. Tere wéerã, a'tiro weesama. Na nũmosãnumia, na marãpusũmua nitirãrę a'metãrãsama. Ña'ase bujicã'sama. Na nipe'tise ña'ase uaripejasere ne bopoyase marĩrõ weesama. ²⁰ Ō'acũ mejętare, ãpęrãnojõrę ějõpeosama. Tũ'oña'rĩ masã yai weesenojõrę weesama. Ī'atu'tisama. A'merĩ wapasama. Āpęrãrę doesama. Sajatiro weemicã, uayasama. Na tũ'sase dia'cũrę weecã'sama. Na ye se'sarore wãcũsama. Na ni'cārõ me'rã a'merĩ nimi'cãrã đucawatisama. ²¹ Ĥosepija nisama. Masãrę węjęcõ'asama. Que'asama. Que'arã, ña'arõ weesere yũ'rũoquejocã'sama. Tojo nicã apeye peje a'te weronojõ weenemosama. Mũsãrę todũporopũ ní'caronojõta werenemogũti tja. No'o tenojõrę weesetigũnojõ Ō'acũ wiogũ nirõpũ u'mũsepũ wa'asome.

²² Espĩritu Santu pe'e marĩrę sũ'ori a'tiro weeseticã weesami. Āpęrãrę ma'isa'a. E'catise cũosa'a. Marĩ ya ejeripõ'rãpũ añurõ tũ'oña'sa'a. Marĩrę ña'arõ weecã, uatisa'a. Āpęrãrę pajaña'sa'a. Narę añurõ weesa'a. Queoro, diacũ weeme'ricã'sa'a. ²³ "Āpęrã yũ'rũoro ni'i", ni tũ'oña'tisa'a. Ña'arõ weesere weesĩ'rĩmirã, weetisa'a. A'te Espĩritu Santu me'rã weese añuse dia'cũ ni'i. Tojo weero a'tere ne ni'cārõ dutiro "Weeticã'ña" ni cã'mota'aro marĩi. ²⁴ Marĩ Jesucristo yarã nitjãrã, ña'arõ uaripeja niseti'quere du'ucã'a majã.

²⁵ Espĩritu Santu marĩrę Ō'acũ me'rã ninu'cũcã weemi. Tojo weerã Espĩritu Santu weedutironojõta weesetiroũa'a. ²⁶ Marĩ "Āpęrã yũ'rũoro ni'i" nise me'rã narę uacã weet-icã'rã. "Na yũ'rũoro ni'i", niticã'rã. A'merĩ uoticã'rã.

6

Pablo a'merĩ weetamudutise ni'i

¹ Acawererã, ni'cũ Jesucristore ějõpeogũ apetero ña'arõ weebosami. Cũ tojo weecã, Jesucristore añurõ ějõpeorãnojõ cũrę weetamuña. Cũrę "Ña'arõ weesere du'uya", niña. Ō'acũrę acoboJose sęrĩdutiya. Tere weetamurã, pajaña'se me'rã weeya. Mũsã quęęrã ña'arõ

weeri nírá, musã yere wãcũnrũña. ² Musã ãpêrãrê no'o mejêcã wa'acã, a'merĩ weetamuña. Tojo weerã Jesucristo dutisere queoro weerãsa'a.

³ Apetero ni'cũ “Yũ'u ãpêrã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũsami. Cũ ãpêrã yũ'rũoro nitimigũ, mejõ waro wãcũma'acã'sami. Tojo nígũ, cũ basuta nisoogu weemi. ⁴ Marĩnũcũ ¿añurõ weemiti yũ'u? nígũ, marĩ weesere beserũa'a. Añurõ wéeca be'ro “Ãpêrã yũ'rũoro añurõ weepã” nirõ marĩrõ marĩ ye pe'ere e'catirũa'a. ⁵ Marĩ ni'cãrêrã marĩ wee'quere Õ'acũrê yũ'tirãsa'a. Tojo weerã marĩnũcũ cũ cũu'quere weerũa'a. ⁶ Musã Jesucristo ye queti bu'erãrê weetamuña. Musã cõosere narê ducawaaya.

⁷ Musã a'tere masĩña. Õ'acũrê ña'arõ bujicã'a, cũrê ña'arõ weedu'tita basiowe'e. “Õ'acũ yũ'u ña'arõ weecã, bu'iri da'reesome”, ni wãcũticã'ña. Musãrê queose me'rã weregati. Marĩ otese dũca otecã, marĩ ote'quenojõta pĩ'rĩ dũcatisa'a. Marĩ weesetise quẽ'rã te weronojõ ni'i. Marĩ weesetironojõta mejãrõta tja bocarãsa'a. ⁸ Ni'cũ ña'arõ ñaripejasere weegunojõ ña'asere bocagũsami. Õ'acũ cũrê bu'iri da're bajuriogũsami. Apĩ Espĩritu Santu ñaronojõ weegũ pe'e añusere bocagũsami. Cũ Õ'acũ tiropũ catinu'cũcũsami. ⁹ Tojo weerã añusere wéerã, marĩ caributiticã'rã. Marĩ caributiticã, Õ'acũ añusere queoro marĩrê o'ogũsami. ¹⁰ Tojo weerã nipe'tirãrê marĩ põtõorõ añurõ weerã. Jesucristore êjõpeorã pe'ere añurõ weeyũ'rũnũ'cãrã.

Pablo weretũo'que ni'i

¹¹ Musãrê añurõ ï'adutigũ pacase ojaguti. A'te nituose daripũre yũ'u basuta oja'a. ¹² Musãrê õ'rêcjũ yapa caserore yejecõ'adutiri masã narê ãpêrã añurõ wãcũcã ñarã, tojo weedutisama. Marĩ Jesucristo curusapũ yũ'rũose quetire bu'ecã, judío masã marĩrê tu'ti, ña'arõ weema. Na te pe'ere ñatirã, musãrê tojo yejecõ'adutisama. ¹³ Na yejecõ'adutiri masãmarĩcã nipe'tise Moisé dutisere weepe'otima. Tojo weepe'otimirã, musãrê yejecõ'adutima. Na a'tiro nisĩ'rĩrã, tojo weesama. “Ësãta Galacia di'tacjãrãrê Moisé dutisere weecã weepũ” nisĩ'rĩrã, tojo dutisama. ¹⁴ Yũ'u pũrĩcã na weronojõ niwe'e. Jesucristo marĩrê yũ'rũogu curusapũ wẽrĩ'que pe'ere were'e. Yũ'ure “Ãpêrã yũ'rũoro nimi” niato nigũ mejêta were'e. Yũ'u Jesucristo wẽrĩse me'rã a'ti turicjãrã na ñaripejasere du'ucã'wũ. Yũ'u tere wãcũnrũwe'e majã. ¹⁵ Õ'acũ ï'orõpũre õ'rêcjũ yapa caserore yejecõ'ano'se, yejecõ'ano'tise wapamarĩ'i. Marĩ Jesucristore êjõpeose, tojo nicã marĩ ña'arõ weeseti'quere

ducayuse pūrĩcã wapati'i. ¹⁶ Nipe'tise yu'u bu'e'quere weesiruturãrẽ Õ'acũ na ye ejeripõ'rãĩpũ ejerisãjãcã weeato. Narẽ pajaña'to. Nipe'tirã cũ yarãrẽ tojo weeato.

¹⁷ Yu'u Jesucristo ye quetire bu'ecã, na yu'ure tãrã, cãmida're'que wã'ña'a. Na tojo wee'que me'rã Jesucristore yu'u da'raco'tesere ĩ'o'o. Tojo weerã ni'cãcã me'rã ne ni'cũ yu'ure caribonemoticã'to. Yu'u bu'esere ucũ maa-soonemoticã'to.

¹⁸ Marĩ wiogũ Jesucristo musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Musãrẽ yu'u acawererãrẽ weronojõ ma'i'i.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Éfesocjārārē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē bu'iri da'reri wi'ipū nígū, ojacu niwī. Apetero weegu Romapū nígū, ojagu ojarī.

A'ti pūrīrē Ō'acū cū weesī'rī'caronojōta cū ɰaritero nicā, nipe'tirārē, nipe'tisere Jesucristo doca tojacā weegusami nisere ojacu niwī. Tojo nicā judío masā, judío masā nitirārē Jesucristo me'rā ni'cā up̄ta nima nisere ojacu niwī. Mūsā weesetisere ni'cā wi'icjārā Ō'acū ya curuacjārā weronojō weeroua'a nisere ojacu niwī. Ña'arō weesere cā'mota'aroua'a nisere ojacu niwī.

Pablo Jesucristore ējōpeori curuacjārā Éfesopū nirārē oja'que ni'i

¹ Yū'ɰ Pablo Jesucristo besecū'cū ni'i. Cū yū'ɰre Ō'acū ɰa'caronojōta cū ye quetire weredutigū cūuwī. Mūsā Ō'acū yarārē, Éfesopū nirārē añuduti'i. Mūsā Jesucristore ējōpeonu'cū'u.

² Mūsārē Ō'acū marī pacu, Jesucristo marī wioгу añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Cristo me'rā Ō'acū marīrē añurō wee'que ni'i

³ Ō'acū, marī wioгу Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cristo yarā niyucā, Ō'acū marīrē añurō weecu niwī. Marīrē ma'ígū, nipe'tise ɰ'musepū ejeripō'rā cjase añusere o'ocu niwī.

⁴ A'ti turi weese dūporo cū marīrē beseyutojacu niwī. Cristore ējōpeorā cū yarā sājārāsama ni wācūgū, tojo besecu niwī. Marīrē cū ĩ'orōp̄re añurā, bu'iri moorā niato nígū tojo weecu niwī. ⁵ Dūporopū cū marīrē ma'ígū, cū pō'rā wa'arāsama, nitojacu niwī. Jesucristore ējōpeoato nígū marīrē tojo weecu niwī. Tere wéegu, cū weesī'rī'caronojōta weecu niwī. ⁶ Cū macū cū up̄tu ma'ígū me'rā marīrē añurō weecu niwī. Tojo weerā cū marīrē añurō wee'quere wācūrā, cūrē e'catipeonu'cū'u. ⁷⁻⁸ Ō'acū marīrē up̄tu ma'ígū, cū macūrē o'ocu niwī. Cū curusapū wērīse me'rā, cū ye dí o'maburose me'rā marī ña'arō wee'que wapare wapayecu niwī. Te me'rā Ō'acū marī ña'arō wee'quere acobojocu niwī. Marīrē añurō wéegu, tojo weecu niwī. Cū marīrē añurō weesere masiato nígū masisere, tū'omasisere marīrē o'oyū'rūmajācu niwī.

⁹ Marĩrẽ cũ weesĩ'rĩ'que, toduporo masĩno'ña marĩ'quere masĩcã weecũ niwĩ. Cũ Jesucristo wẽrĩse me'rã cũ yarãrẽ "Añurõ weetu'ajanũ'cõgãti" nĩ'quere masĩcã weecũ niwĩ. ¹⁰ A'ti ɯmũco pe'ticã, nipe'tise Õ'acũ "A'tiro wa'arosa'a" nĩ'caronojõta wa'arosa'a. Tojo wa'acã, cũ ɯ'caronojõta weegũsami. A'tiro weegũsami. Cũ nipe'tirã ɯ'mũsepu nirã, a'ti nucũcãpu nirãrẽ Cristore na dupoã sõrõgũsami.

¹¹ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristo me'rã ni'cãrõ me'rã nidutigu duporopũ beseyucũ niwĩ. Marĩrẽ cũ "O'oguti" nĩ'quere ñe'edutigu tojo weecũ niwĩ. A'te nipe'tise cũ "Weeguti" nise cũ wãcũyu'quepu ni'i. Cũ nipe'tise añutũ'sa'a nisere weesami. ¹² Cũ a'tiro wéegũ, ãsã Cristore ãjõpeomũ'tãrãrẽ añurõ weecã ɯagũ besecũ niwĩ. Ësã añurõ weese me'rã masã cũ Õ'acũ nise pacare añurõ wãcũato nĩgũ tojo besecũ niwĩ. ¹³ Cristo curusapũ wẽrĩ'que me'rã musã que'rã Õ'acũ yarã wa'awũ. Musã diacjũ cjase Cristo ye quetire tũ'orã, cãrẽ ãjõpeowũ. Cũ ye queti a'tiro ni'i. Marĩ pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'rũweticã weecũ niwĩ. Cãrẽ ãjõpeocã, Õ'acũ musãrẽ cũ yarã tojacã weecũ niwĩ. Yarã nima nisere ï'osĩ'rĩgũ, musãrẽ Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Espĩritu Santu Õ'acũ "Musãrẽ o'óguti" nĩ'cãta nimi. ¹⁴ Õ'acũ Espĩritu Santure marĩrẽ o'otojacũ niwĩ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Diacjũta nipe'tise cũ "O'oguti" nĩ'quere o'ogũsami. Cũ o'oatjere yucuerã wee'e. Cũ yarã nipe'tirã ña'arõ weeseti nimi'cãrãrẽ yũ'rũwetipecã weegũsami. Tojo wéeca be'ro cũ "O'oguti" nĩ'quere o'ogũsami. Cũ tojo weecã ï'arã, masã Õ'acũrẽ "Añubutiagũ nimi", nirãsama.

Pablo Éfesocjãrãrẽ sãrĩbosase ni'i

¹⁵⁻¹⁶ Yũ'ɯ musã añurõ weesere masĩ'i. Musã marĩ wiogu Jesure ãjõpeo'o. Tojo nicã nipe'tirã Õ'acũ yarãrẽ ma'i'i. Musã tojo weecã wãcũgũ, yũ'ɯ Õ'acũrẽ sãrĩbosasetirinũcũ cãrẽ e'catise o'onu'cũ'u. ¹⁷ Õ'acũ, marĩ wiogu Jesucristo pacũ añubutiagũ nimi. Cãrẽ musã ye niatjere a'tiro sãrĩbosa'a: "Õ'acũ, Espĩritu Santu tũ'omasĩse o'oato narẽ. Mũ'ɯ ye cjasere añurõ ï'oato. Nemorõ mũ'ũrẽ masĩdutigu tojo weeato. ¹⁸ Õ'acũ, na tũ'oña'rõpu mũ'ɯ ye cjasere masĩcã weeya. Mũ'ɯ narẽ añurõ weesĩ'rĩgũ besecũ niwũ. Nipe'tirã mũ'ɯ yarãrẽ añubutiasere o'ogũsa'a. A'tere narẽ añurõ masĩcã weeya. ¹⁹⁻²⁰ Mũ'ɯ tutuayũ'rũgũ ni'i. Mũ'ɯ tutuase ne pe'tisome. Te me'rã ãsã Jesucristore ãjõpeorãrẽ dũcayugũ wee'e. Mũ'ɯ tojo weesere narẽ masĩcã weeya", ni sãrĩbosa'a. Õ'acũ tutuase a'tiro ni'i. Cũ, cũ tutuase me'rã Cristo wẽrĩ'cupure masãcã weecũ niwĩ. Cũ masãmujãca

be'ro cūrē cū tiro ʌ'musepʌ wioḡu dujiri cūmurō diacjū pe'e dʌpocʌ niwī. Cū tutuase me'rāta cū ʌaronojō marīrē dʌcayugʌ weemi. ²¹ Ō'acū Cristore a'tiro weecʌ niwī. Nipe'tirā a'ti nucūcāpʌ nirā, ʌ'musepʌ nirā, na wiorārē, no'o āpērārē dutirānojōrē na bu'ipʌ tojacā weecʌ niwī. A'ti ʌmʌcopʌ, ape ʌmʌcopʌre tojota weenu'cūcūsami. ²² Ō'acū nipe'tisere, nipe'tirārē Cristo doca tojacā weecʌ niwī. Tojo nicā nipe'tirā Cristore ējōpeose cururicjārā dʌpoā sōrōcʌ niwī. ²³ Nipe'tirā cūrē ējōpeose cururicjārā ni'cā curua nima. Ti curuacjārā cū upʌ weronojō nima. Tojo nicā Jesucristota nipe'tiropʌ nibi'acā'sami. Cūrē ējōpeose cururicjārā cū ʌaro weemasīma. Tojo weero narē añurō weemasīse dʌ'sawe'e.

2

Ō'acū marīrē ma'ígū yʌ'rʌo'que ni'i

¹ Todʌporopʌ Cristore ējōpeose dʌporo mʌsā ña'arō weecārā niwū. Mʌsā ña'arō wee'que bu'iri Ō'acū ĩ'orōpʌre wērī'cārā weronojō nicārā niwū. ² Āpērā a'ti turicjārā weronojō ña'arō weenu'cūcārā niwū. Wātīa wioḡu ʌaronojō weecārā niwū. Cū a'ti turicjārā Ō'acūrē yʌ'rʌnʌ'cārārē dutigʌ nimi. ³ Todʌporo marī nipe'tirā tojota ña'arō weenu'cūwū. Ña'arō weesī'rīsere ʌaripejawʌ. Marī no'o ʌaro weesī'rīsenojōrē, ña'arō wācūsenojōrē weewʌ. Tojo weerā marī quē'rā Ō'acūrē bu'iri da'reno'bopā. Āpērārē pecame'epʌ cō'a, bu'iri da'rero weronojō da'reno'bopā. ⁴ Cū pe'e marīrē ʌputu ma'ígū, pajaña'se cʌoyʌ'rʌawī. ⁵ Marī ña'arō wee'que bu'iri Ō'acū marīrē “Wērī'cārā weronojō nima”, ni ĩ'awī. Cristore ējōpeoca be'ro marīrē “Cristo me'rā ni'cārō me'rā nima”, ni ĩ'asami. Cū Cristore masō'caronojōta marī quē'rārē catise pe'titisere o'ocʌ niwī. Tojo weegʌ Ō'acū marīrē pajaña'gū, ña'arā nimi'cārārē yʌ'rʌocʌ niwī. ⁶ Ō'acū Jesucristore masōcʌ niwī. Cūrē masō'caronojōta marī Jesucristo yarārē masāmujāa'cārā weronojō weecʌ niwī. Jesucristo ʌ'musepʌ wioḡu dujiri cūmurō dujironojōta marīrē cū me'rāta tja ʌ'musepʌ dujiyutojarā weronojō nicā weecʌ niwī. Ña'arō nisetise me'rā nisome majā. ⁷ Jesucristo cū wērībosa'que me'rā marīrē ma'isere, cū añubutiario weesere ĩ'ocʌ niwī. Be'ropʌ nipe'tirārē tere masīcā ʌagʌ tojo weecʌ niwī. ⁸ A'tiro ni'i. Marī Jesucristore ējōpeorā Ō'acū añurō weese me'rā yʌ'rʌwʌ. Te marī basu wee'que mejēta ni'i. Ō'acū pe'e marīrē

yu'rɥowĩ. ⁹ Marĩ añurõ weesere ï'agũ mejêta yu'rɥowĩ. Tojo weegu ne ni'cũ “Yu'u añurõ wee'que wapa Õ'acũ yu'are yu'rɥowĩ”, nita basiowe'e. ¹⁰ A'tiro ni'i. Marĩ cũ wee'cārã ni'i. Jesucristo ya curuacjārã nidutigu tojo weecu niwĩ. Dɥporopɥ marĩ añurõ weeatjere wãcũyutojacɥ niwĩ. Tere añurõ weedutigu marĩrê Jesucristo yarã wa'acã weecu niwĩ.

Marĩ Jesucristo me'rã añurõ nicã'a nise ni'i

¹¹ Mũsã todɥporopɥ niseti'quere wãcũña. Mũsã judío masã niwe'e. Tojo weerã judío masã ò'rêcɥ yapa caserore yejecõ'arã, a'tiro nisama mũsãrê: “Na yejecõ'ano'ña marĩrã nima.” Na basu pe'e “Ûsã yejecõ'ano'cārã Õ'acũ yarã ni'i”, nimisama. Mũsã pe'ere “Õ'acũ yarã nitima”, nisama. Tojo weese upɥpɥ weese dia'cũ ni'i. Tojo weese masãrê Õ'acũ yarã wa'acã weewe'e. ¹² Titapɥre mũsã êjõpeose dɥporo Cristore moocārã niwũ. Mũsã Õ'acũ yarã Israe curuacjārã me'rã niticārã niwũ. Õ'acũ Israe curuacjārãrê a'tiro nicu niwĩ: “Narê añurõ weeguti. Na wiogu nigũti. Yarã nirãsama”, nicu niwĩ. Mũsã pe'ere tojo niticu niwĩ. Mũsã Õ'acũ ãsãrê yu'rɥogusami nisere masĩticārã niwũ. Õ'acũrê moocārã niwũ. ¹³ Ni'cãrõacã pũricãrê mũsã Jesucristore êjõpeorã ni'i. Tojo weerã todɥporopɥ cũrê masĩtimi'cārã cũ yarã wa'acãrã niwũ. Cristo cũ wêrĩse, cũ dí o'maburose me'rã mũsãrê cũ yarã wa'acã weecu niwĩ. ¹⁴ Cristo nimi marĩrê ejerisãjãserere o'ogu. Cũta marĩrê judío masãrê, judío masã nitirãrê ni'cã curuacjārã wa'acã weecu niwĩ. Marĩ a'merĩ ï'asĩrĩtimi'quere du'ucã weecu niwĩ. ¹⁵ Cũ wêrĩse me'rã Moisé duti'quere wéerã, ne ni'cũ yu'rɥwetimasĩtimi nisere masĩcã weecu niwĩ. Tojo weegu Cristo pɥa curua nimi'cãrãrê cũrê êjõpeocã ï'agũ, ni'cã curuata weecu niwĩ. Tojo weese me'rã marĩrê añurõ ni'cãrõ me'rã niseti'cã weecu niwĩ. ¹⁶ Cũ curusapɥ wêrĩse me'rã marĩrê judío masãrê, judío masã nitirã me'rã a'merĩ marĩ pe'sutisere du'ucã weecu niwĩ. Cũ wêrĩse me'rãta tja marĩ pɥa curua nimi'cãrãrê ni'cã curua weecu niwĩ. Tojo nicã te me'rãta Õ'acũ ï'orõpɥre marĩrê añurã wa'acã weecu niwĩ.

¹⁷ Cristo a'ti nucũcãpɥ a'tigu, “Õ'acũ masã me'rã añurõ nisetisere apogu a'tiwũ”, ni werecu niwĩ. Ûsã judío masã Õ'acũ yere masĩ'cãrãrê werecu niwĩ. Tojo nicã mũsã quẽ'rã judío masã nitirã, Õ'acũ yere masĩti'cãrãrê te quetire werecu niwĩ. ¹⁸ A'tiro ni'i. Jesucristo wêrĩse me'rã marĩ judío masã, judío masã nitirã nipe'tirã marĩ pacu Õ'acũrê sêrĩmasĩ'i. Cũrê êjõpeo, masĩta basio'o. Cũ

tiropu wa'amasĩ'i. Espíritu Santu ni'cũ nigú cũ weetamuse me'rã tojo weeta basio'o. ¹⁹ Tojo weerã musã judío masã nitirã Õ'acũ ĩ'orõpũre apesecjãrã sijari masã weronojõ niwe'e. Õ'acũrẽ masitirã weronojõ niwe'e. A'tiro pe'e ni'i. Judío masã Cristore ãjõpeorã weronojõta Õ'acũ ya curuacjãrã ni'i. Nipe'tirã Cristore ãjõpeorã me'rã ni'cũ põ'rã, Õ'acũ põ'rã ni'i. ²⁰ Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã ni'cã wi'i yéeca wi'ijo weronojõ ni'i. Ti wi'i yeenu'cã'que a'tiro ni'i. Jesucristo besecũ'cãrã, tojo nicã Õ'acũ wereduti'quere wereturiari masã musãrẽ ne waro bu'edũ'pocãticãrã niwã. Tere tu'orã, ãjõpeocãrã niwũ. Na ne waro yeenu'cãcaga ãtãgã weronojõ Jesucristo nimi. ²¹ Yeenu'cãcaga ãtãgã me'rã nipe'tise ti wi'i cjase queoro ninu'cũcã'a. Nipe'tise apeye ãtãpaga tiga yeenu'cãcaga ãtãgã me'rã yee a'mesu'ono'o. Queoro tiga me'rã añurõ yeeturiamujãno'o. Tojo weronojõ Cristo marĩ cãrẽ ãjõpeocã, ãpẽrã todũporo ãjõpeorã me'rã añurõ a'mesu'acã weemi. ãpẽrã cãrẽ ãjõpeowã'cãcã, cũta tja marĩ nipe'tirãrẽ ni'cã curua, pajiri curua wa'acã weemi. ãpẽrã marĩ nipe'tirãrẽ ĩ'arã, wiopesase me'rã "Õ'acũ ya curua ni'i", nirãsama. ²² Musã quẽ'rã judío masã nitirã ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã me'rã a'mesu'a, Õ'acũ ya curuacjãrã toja'a. Õ'acũ Espíritu Santu me'rã musãpũre nimi.

3

Pablo "Judío masã nitirãrẽ bu'edutigũ cũuno'wũ" ní'que ni'i

¹ Õ'acũ musãrẽ ma'ígũ, añurõ weecu niwĩ. Cũ tojo weesere wãcũgũ, cãrẽ e'catipeo'o. Yu'u Pablo musã judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. ² Musã masĩsa'a, Õ'acũ musãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesĩ'rĩgũ, yu'ũre a'tiro weredutiwĩ. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ yu'rũomi nisere weredutiwĩ. ³ Õ'acũ todũporopũ masĩno'ña marĩ'que quetire yu'ũre bajuyoropũ ĩ'owĩ. Tere "Judío masã nitirãrẽ añurõ weeguti" ní'quere yu'ũre masĩcã weewĩ. Yu'u musãrẽ a'te dũporo pejetipawa ojatojapũ. ⁴ Musã tere bu'érã, yu'ũre "Cristo ye queti, todũporo masĩno'ña marĩ'que quetire cũ masĩmi", nirãsa'a. ⁵ Dũporocjãrã Õ'acũ judío masã nitirãrẽ ñe'egũsami nisere masĩticãrã niwã. Ni'cãrõacã pũrĩcãrẽ Espíritu Santu me'rã cũ yarã, cũ besecũ'cãrãrẽ weremi. Tojo nicã tere cũ wereduti'quere wereturiari masãrẽ weremi. ⁶ Te todũporo masĩno'ña marĩ'que queti a'tiro ni'i. Judío masã nitirã

Jesucristore ějōpeorā, judío masā weronojō Ō'acū pō'rā sājārāsama. Na quē'rā cū o'oaťjere ñe'erāsama. Na pua curua nimi'cārā ni'cā curua nirāsama. Ō'acū "Judío masārē Jesucristo me'rā añurō weegati", nicu niwī. Cū tojo ní'quere judío masā nitirā quē'rārē weegusami.

⁷ A'te quetire Ō'acū yu'ure weredutigu cūuwī. Yu'u ña'agū nimicā, yu'ure añurō wéégū, cū tutuaro me'rā tojo cūuwī. ⁸ Yu'uta mejō nigū waro nipe'tirā Ō'acūrē ějōpeorā docapu tu'oña'a. Tojo nimicā, yu'ure añurō weesí'rigū, a'tiro weecu niwī. Judío masā nitirārē cū bese'cu Cristo ye añuse quetire weredutiwī. Te queti a'tiro ni'i. Ō'acū Jesucristo me'rā añubutiasere marīrē weemi. Te añusere marī wācūpōtēowe'e. ⁹ Apeyere Ō'acū nipe'tirā te queti toduporocjārā masīti'quere masīato nígū yu'ure o'ówī. Cū nipe'tisere wee'cu te quetire maata wereticu niwī. Te queti cū ne waro wācūyu'que a'tiro ni'i. "Judío masā nitirā judío masā weronojō Ō'acū pō'rā nirāsama" ní'que ni'i. ¹⁰ Tojo weero ni'cārōacārē Jesucristore ějōpeori curuacjārā me'rā a'tiro wa'a'a. Na peje cururi nimi'cārā ni'cā curua wa'acā ĩ'arā, u'musecjārā wiorā, tojo nicā wātī yarā tutuarā a'tiro nisama: "Ō'acū masīyu'ruami. Añubutiaro wācūse cuomi", nisama. ¹¹ Ne waropu Ō'acū "Tojota peje cururicjārārē ni'cā curua wa'acā weeyapatigati", nicu niwī. Cū ní'caronojōta Jesucristo marī wiogu me'rā queoro wa'acā weecu niwī. ¹² Cristo me'rā marī Ō'acūrē masīta basio'o. Jesucristore ějōpeotjīarā, uiro marīrō "Marīrē ñe'egūsami", ni'i. Cūrē sērīmasī'i. ¹³ Yu'u musārē were'que bu'iri pi'eti'i. Musārē a'tiro weecā u'a'a. Yu'u pi'etisere wācūrā, bujaweticā'ña. Pi'etigu, Ō'acū musārē añurō wee'quere āpērārē wācūcā wee'e.

Cristo masārē ma'isere masīato nígū, Pablo sērībosase ni'i

¹⁴ Ō'acū, marī wiogu Jesucristo pacure e'catipeo'o. Musā judío masā nitirārē añurō weesere wācūgū, tojo wee'e. ¹⁵ Ō'acūta pacu nimu'tā'cu nimi. Cū me'rā pacu nise nu'cā'a. Cū nipe'tise cururicjārā u'musepu nirā, a'ti nucūcāpu nirā ni'cārō me'rā niseti'cā weecu niwī. ¹⁶ Marī pacure musā ye niatjere sērībosa'a. Cū añubutiagu, tutuayu'rugū nimi. Cū Espíritu Santu musārē wācūtutuacā weegusami. ¹⁷ Musā Cristore ějōpeo, nemorō cū me'rā añurō niato nígū sērībosa'a. Apeyema, musā Cristore, tojo nicā āpērārē añurō ma'icā uagu sērībosa'a. ¹⁸ Musā nipe'tirā Ō'acū yarā me'rā Jesucristo marīrē ma'iyu'runu'cāsere masīdutigu sērībosa'a. Cū nipe'tirā masārē uputu waro ma'imi. Wiorā,

mejõ nirã, nipe'tirãpũreta ma'inu'cũcã'mi. Cũ ma'ise ne pe'tisome. ¹⁹ Mũsãrẽ cũ ma'isere masĩdutigu sãrĩbosa'a. Cũ ma'isere wãcũpõtẽomasĩtisa'a. Te, cũ ma'isere masĩrã, cũ weronojõ añurã, ña'ase moorã nirãsa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ cwoyũ'rũarãsa'a.

²⁰ Nipe'tirã "Õ'acũrẽ añuyũ'rũami", niato. Cũ nipe'tise marĩ sãrĩse yũ'rũoro o'osami. Marĩ wãcũ'que nemorõ o'omasĩsami. Cũ tutuaro me'rã marĩrẽ tojo weemasĩsami.

²¹ Tojo weerã Õ'acũ marĩ Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ añurõ weecã ï'arã, nipe'tirã Õ'acũrẽ e'catipeonu'cũcã'to. Tojo nicã Jesucristo masãpũre weesere ï'arã, tojota weeato. A'tocaterocjãrã, be'rocjãrã quẽ'rã tojota Õ'acũrẽ e'catipeonu'cũcã'to.

Tojota wa'arosa'a.

4

Jesucristore ãjõpeorãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiduti'que ni'i

¹ Yũ'ũ marĩ wiogu ye quetire werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ ni'i. Õ'acũ cũ tutuaro me'rã marĩrẽ añurõ weecu niwĩ. Tere wãcũgũ, mũsãrẽ a'tiro weecã ƣa'a.

Mũsã Õ'acũ bese'cãrã weronojõta añurõ weesetiya. ² Ne ni'cũ "Ãpẽrã yũ'rũoro ni'i", ni wãcũticã'ña. Nitutiro marĩrõ queoro weeya. Mũsãrẽ ña'arõ, mejẽcã weecã, wãcũtutuaya. Ãpẽrãrẽ ma'irã, queoro weeticã ï'arã, tojo tũ'oña'cã'ña. ³ Espĩritu Santu mũsãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiã weemi. Mũsã ni'cãrõ me'rã añurõ nisetirãti nĩrã, a'merĩ acobojoya. A'merĩ añurõ wejepeo, cumuca marĩrõ niña.

⁴ Marĩ ni'cã curuacjãrã ni'i. Espĩritu Santu ni'cũ nigũ, marĩ nipe'tirãpũre nimi. Õ'acũ ƣ'mũsepũ wa'adutigu marĩ nipe'tirãrẽ beseyucu niwĩ. ⁵ Marĩ wiogu Jesucristo ni'cũta nimi. Marĩ nipe'tirã cãrẽ ni'cãrõnojõ ãjõpeo'o. Jesucristore sirutusere ï'orã, marĩ nipe'tirã wãmeyeno'o. ⁶ Õ'acũ marĩ pacũ ni'cũta nimi. Cũ marĩ nipe'tirã wiogu nimi. Cũ, cũ yarã me'rã cũ ye cjasere weemi. Cũ yarã nipe'tirãpũre nimi.

⁷ Tojo nimicã, Cristo marĩrẽ, marĩnũcũrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ. ⁸ Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'caronojõta ni'i. A'tiro ojano'wũ:

Cũ ƣ'mũsepũ mũjãase duporo cũrẽ ï'atu'tirãrẽ docaque'acã weecu niwĩ.

Cũ mũjããca be'ro masãrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ.

⁹ Cũ ƣ'mũsepũ mũjãasere ucũrã, cũ topũ mũjãati duporo a'ti di'tapũ dijaticũ niwĩ yujupũ, nirã wee'e. Dijati, a'topũ nicũ niwĩ. ¹⁰ Cũta tja a'ti di'tapũ ni'cũ ƣ'muse

añubutiaropu Õ'acũ nirõpu mujãacu niwĩ. Tojo weegu nipe'tiropu dutimasĩmi. ¹¹ Jesucristo cũ yarãrẽ, nãnucũrẽ Espĩritu Santu me'rã weemasĩsere o'ocu niwĩ. Ni'cãrẽrãrẽ besecũú, cũ ye queti wererã sãjãcã weecu niwĩ. Æpẽrãrẽ Õ'acũ cũ ucũse tu'o'quere wereturiarã sãjãcã weecu niwĩ. Æpẽrãrẽ, cũ masãrẽ pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ yu'ruwetise quetire werecusiari masã sõrõcu niwĩ. Æpẽrãrẽ, Jesucristo eẽjõpeorãrẽ su'ori bu'edutigũ cũucu niwĩ. ¹² Tojo wee cũ yarãrẽ cũ ye cjasere da'rato nĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ ya curuacjãrãrẽ cũ uaro weenemoato nĩgũ tojo weemasĩsere o'ocu niwĩ. ¹³ Tere wee, marĩ a'merĩ weetamurã, Õ'acũ macũrẽ nemorõ eẽjõpeonemorãsa'a. Cũrẽ añurõ masĩrãsa'a. Tojo nicã Õ'acũ uaronojõta queoro weemasĩnemorãsa'a. Õ'acũ bese'cu Cristo nipe'tisere añurõ niseticu niwĩ. Marĩ cũrẽ eẽjõpeori curuacjãrã quẽ'rã cũ weronojõta nisetirãsa'a. ¹⁴ Tojo weerã wĩ'marã weronojõ ducayumujãrã nisome. Nipe'tisetiri ma'ma bu'esere tu'orã, na'irõ ducayumujãsome. Nisoome'rĩrĩ masã marĩrẽ mejẽcã eẽjõpeocã weesome. ¹⁵ A'tiro pe'e bucũrã weronojõ weerãsa'a. Diacjũ a'merĩ ma'i, ucũrãsa'a. Siape me'rã diacjũ cjasere eẽjõpeotu'ajanũ'cõrãsa'a. Tojo nicã, Æpẽrãrẽ wereyapada'reorãsa'a. Nipe'tise no'o marĩ weesere Cristo me'rã nĩrã, cũ uaro weenemorãsa'a. Cũta nimi cũrẽ eẽjõpeori curuacjãrã dupoá. ¹⁶ Tojo dupoá nĩgũ, marĩrẽ queoro a'mesu'acã weemi. Marĩ upu peje ducawatimirõ, ni'cã upũta ni'i. A'te weronojõ marĩ cũrẽ eẽjõpeorãrẽ ni'cã curuata cũ me'rã ni'cãrõ me'rã nicã weemi. Marĩ eẽjõpeorãnucũ a'merĩ weetamurã, siape me'rã weetamuwã'cã, a'merĩ ma'itu'ajanũ'cõrãsa'a.

Jesucristo me'rã ma'ma weesetisere boca'que ni'i

¹⁷ Marĩ wiogu dutiro me'rã musãrẽ a'tiro weeduti'i. Musã Õ'acũrẽ masĩtirã weronojõ weeticã'ña. Toduporopu weeseti'quenojõrẽ weeticã'ña. Õ'acũrẽ masĩtirã no'o uaro wãcũ, weema'acã'sama. ¹⁸ Na tu'omasĩtima. Na'itĩ'arõpu nĩrã weronojõ nima. Õ'acũ masãrẽ añurõ weesere masĩtima. Õ'acũ yere wãcũsĩ'rĩtirã, tu'omasĩtirã weronojõ nima. Tojo weerã Õ'acũ tiropu catinu'cũsome. ¹⁹ Na ña'arõ weesetisere ne bopoyatima. Na no'o uaro ña'arõ weebajaque'atima. Na weetũ'sase, nipe'tise ña'asere weema. Na weesere "¿Añumitito?" ni wãcũtima. ²⁰ Musã pũrĩcãrẽ Cristo Õ'acũ bese'cu tojo weesere weedutiticu niwĩ. ²¹ Musã queorota cũ ye quetire tu'orã, masĩsa'a. Cũrẽ eẽjõpeorã weesetisere Jesú bu'e'quere masĩsa'a. ²² Musã toduporopu

weeseti'quema du'ucã'ña majã. Musã “Ña'arõ uaripejasere weérã, e'catirãsa'a”, ni wãcũmipã. Niwe'e. Tojo weese musãrẽ dojorẽpã. ²³ Musã mejẽcã wãcũsere ducayuroa'a. ²⁴ Õ'acũ uaronojõta ma'ma weesetisere weeya. A'tiro weérã, ãpẽrãrẽ musã queoro weerãsa'a. Tojo nicã Õ'acũ ï'orõpũre añurã nirãsa'a.

²⁵ Tojo weerã a'merĩ nisoosere du'ucã'ña. Marĩ nipe'tirã Jesucristore ãjõpeori curuacjãrã ni'i. Te ye bu'iri a'merĩ diacjũ ucũrõna'a.

²⁶ Musã uarã, ña'arõ weeticã'ña. Uana'iaticã'ña. ²⁷ Wãtĩ musãrẽ uadojacã weesĩ'rĩsere cã'mota'aya.

²⁸ Todũporopũ yajapo'cũ yajanemoticã'to majã. Yajaronojõ o'ogũ, da'rato. Tojo weegũ cũ basu quẽ'rã cuogusami. Cũ da'ra'que wapa me'rã pajasecuorã quẽ'rãrẽ weetamumasĩgũsami.

²⁹ Ña'asere ucũticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Añuse, no'o masãrẽ weetamusenojõ pe'ere ucũña. Tojo weérã, musã ucũse tũ'orãrẽ añurõ weerãsa'a. ³⁰ Nipe'tise ña'arõ weesere weeticã'ña. Espĩritu Santure bujaweticã weeticã'ña. Õ'acũ Espĩritu Santure o'ose me'rã musã “Õ'acũ yarã nima”, nino'o. Tojo weerã musã masĩ'i, Jesucristo a'ticãpũ Õ'acũ musãrẽ añurõ yũ'ruobutiagusami.

³¹ Nipe'tise a'merĩ ña'arõ tũ'oña'sere, pũrĩrõ ucũsere, uayũ'rumajãsere, a'metu'tise, uarã caricũsere, tojo nicã ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũse quẽ'rãrẽ du'ucã'ña. Ne ni'cũrẽ ï'atu'titicã'ña. ³² A'tiro pe'e weeya. A'merĩ añurõ weetamu, pajaña'ña. Õ'acũ Cristo me'rã musãrẽ acobojo'caronojõta musã quẽ'rã a'merĩ acobojoya.

5

“Õ'acũ põ'rãrẽ a'tiro nisetiroa'a” ni'que ni'i

¹ Musã Õ'acũ põ'rã cũ mairã ni'i. Tojo weerã cũ weronojõ weeya. ² Jesucristo marĩrẽ ma'icaronojõta a'merĩ ma'inu'cũcã'ña. Cũ marĩrẽ ma'igũ, wẽrĩbosacu niwĩ. Cũ wẽrĩbosa'que judío masã oveja wĩ'magũrẽ wẽjẽ, Õ'acũrẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ ni'i. Õ'acũ na ãjũamorõcã, tũ'sacu niwĩ. Te weronojõ Jesucristo marĩrẽ wẽrĩbosa'quere tũ'sacu niwĩ.

³ Musã Õ'acũ yarã nitoja'a. Tojo weerã musã numosãnumia nitirãrẽ, marãpusumua nitirãrẽ ne a'metãrãbajaque'aticã'ña. Nipe'tise no'o ña'arõ weesere, ña'arõ wãcũsere weeticã'ña. Tojo nicã ãpẽrã yere uaripejaticã'ña. Ne cã'rõ ña'arõ weesere wãcũticã'ña.

⁴ Ña'asere ucũ bujicã'ticã'ña. No'o uaro ucũma'aticã'ña.

Tojo weese queoro niwe'e. Tojo weronojō o'orā, a'tiro pe'e weeya. Ō'acū añurō weesere a'merī ucū, cūrē e'catise o'oya. ⁵ Mūsā masītojasā'a. No'o ũaro a'metārābajaque'atirānojō Jesucristo yarā nitima. Ō'acū nirōpū wa'asome. Mejārōta tja ña'asere weegú, tojo nicā a'ti ũmūco cjase ũaripejayū'rūnū'cāgū quē'rā cū tiropū wa'asome. A'ti ũmūco cjase ũaripejayū'rūnū'cāse Ō'acū mejētare ējōpeose ni'i. ⁶ Tū'omasīña. Ō'acū te ña'ase weerārē cūrē yū'rūnū'cārārē pecame'epū bu'iri da'regusamī. Na ña'arō weesere "Añuse ni'i", nibosama. Na tojo ucūmaasoosere ne ējōpeoticā'ña. ⁷ Ō'acūrē yū'rūnū'cārārē na ña'arō weesere ne cārō bu'ipejatamuticā'ña.

⁸ Mūsā todūporopūre ña'arō weesetirā, na'itī'arōpū weronojō nicārā niwā. Ō'acūrē masīticārā niwā. Ni'cārōacā pūrīcārē marī wiogū yarā nírā, bo'reyuropū nírā weronojō ni'i. Ō'acū ye cjasere masī'i. Cū yarā weronojō weesetiya. ⁹ Marī bo'reyuropū nírā, āpērārē añurō wee'e. Tojo nicā weesoose marīrō Ō'acū ũaronojō queoro wee'e. ¹⁰ Nipe'tise mūsā weesenojōrē "¿Marī wiogū e'catigusari?" ni wācūña. ¹¹ Jesucristore ējōpeotirā na'itī'arōpū nírā weronojō nisama. Na no'o ũaro weema'asama. Mūsā na weronojō weeticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Na weesere "Ña'ase Ō'acū weedutitise ni'i" ni, bajuyoropū ī'oña. ¹² Na ya'yioropū ña'arō weesere marī ucūcā, bopoyo ni'i. ¹³ Bo'reyuropūre nipe'tise baju'u. Marī na ña'arō wee'quere ña'a ni'i nírā, bajuyoropū ī'o'o. Tojo weecā, na ña'arō weesere masīsama. Masīrā, na quē'rā dūcayubosama. ¹⁴ Tojo weero Jesucristore ējōpeotirārē a'tiro ucūno'o:

Mū'ū cārīgū, tū'omasītīgū weronojō ni'i.

Wā'cāña.

Ō'acū ī'orōpūre wērī'cū weronojō ni'i.

Tojo nimigū, masāña.

Tū'omasīña.

Cristo Ō'acū bese'cū mūsārē bo'reyuropū nirārē weronojō weegūsamī, nino'o.

¹⁵ Tojo weerā mūsā weesere añurō wācūcasanū'cōña. Ō'acū yere masītirā weronojō niticā'ña. Cū yere masīrā weronojō pe'e añurō niña. ¹⁶ A'tiro nicā peje ña'ase ni'i. Tojo nimicā, a'tiro weeya. Nipe'tise mūsā weesetisetirinūcū Ō'acū ũaro weeya. ¹⁷ No'o ũaro weema'aticā'ña. "¿Ñe'enojō pe'e Ō'acū ũase niti?" ni wācūña. ¹⁸ Que'aticā'ña. Tojo weese yapatidijase ni'i. E'catisī'rīrā, Espīritu Santure

cuoyu'rumajā niña. ¹⁹ Ō'acū ye basasere, Salmo wāmetiri pūrīpu oja'quenojōrē a'merī wereya. Marī wiogure uputu e'catipeose me'rā basapeoya. ²⁰ Marī wiogu Jesucristore ējōpeorā, nipe'tisere Ō'acū marī pacure e'catise o'onu'cūcā'ña.

Ni'cā wi'icjārā Jesucristore ējōpeorārē dutise ni'i

²¹ Cristore mūsā ējōpeose bu'iri wiopesase me'rā a'merī ĩ'aña.

²² Marāpūtīrānumia, marī wiogure yu'ti ējōpeoronojōta mūsā marāpusumuarē yu'ti ējōpeoya. ²³ A'tiro ni'i. Cristo cūrē ējōpeori curuacjārā dapoā nimi. Tojo weronojō marāpūtīgore co marāpu co wiogu weronojō nimi. Apeye quē'rārē Cristota cū ya curuacjārārē yu'rūogu nimi. Marī cū ya upəcjārā ni'i. ²⁴ Marī cū ya curuacjārā cū dutise doca ni'i. A'te weronojō marāpūtīrānumia quē'rā nipe'tise na marāpusumua dutise doca nirōua'a.

²⁵ Cristo cū ya curuacjārārē ma'igū, marī ye niatjere wērībosacu niwī. Cū ma'i'caronojōta, numotirā, mūsā numosānumiarē ma'iña. ²⁶ Jesucristo cū ya curuacjārārē cū yarā nidutigu tojo wērībosacu niwī. Cū ye quetire ējōpeocā, marī ña'arō wee'quere cō'a ducayucā weemi. Aco me'rā ũ'irītisere coero weronojō weemi. ²⁷ Cū, cū ya curuacjārārē añubutiarā cuoguti nīgū, tojo weemi. De'ro nise ña'ase moorā, bu'iri marīrā wa'acā weemi. ²⁸ Jesucristo cū ya curuacjārārē ma'i'caronojōta, mūsā numotirā, mūsā numosānumiarē ma'irōua'a. Mūsā basu ma'irōnojōta ma'iña. No'o cū numorē maigūnojō cū basu ma'igū weemi. ²⁹ A'tiro ni'i. Ne ni'cū cū upare ma'iticā weetimi. A'tiro pe'e weemi. Añurō ba'a, cū upare co'temi. Cristo cū ya curuacjārārē tojota weemi. Marīrē ma'igū, añurō co'temi. ³⁰ Marī cūrē ējōpeori curuacjārā cū ya upu ni'i. ³¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wā:

Tojo weegu numotigu cū pacusumua me'rā nícu narē wijagusami.

Wija, cū numo me'rā nigūsami.

Ō'acū ĩ'orōpūre na puarā ni'cā upu nirāsama, ni ojano'wā. ³² Te tu'ota basiotise paca ni'i. Tojo nimicā, yu'hu pe'e Cristo, tojo nicā cūrē ējōpeori curuacjārārē na ni'cā upu nima nisere ucū'u. ³³ Tojo nimigū, a'te quē'rārē nigūti. Numotirāncū mūsā basu ma'irōnojōta mūsā numosānumiarē ma'iña. Numia quē'rā, mūsā marāpusumuarē añurō yu'ti ējōpeoya.

6

1 Wĩ'marã, ma'mapjia, Jesucristore ějõpeorã musã pacusumua dutisere añurõ yu'tiya. Tojo weese añu ni'i. 2-3 Δυρορου Õ'acũ Moisére cũ dutisere cũcũ niwĩ. Ni'cãrõ dutisere a'tiro nicũ niwĩ: "Musã a'tere yu'ticã, añurõ weeguti", nicũ niwĩ. A'tiro nicaro niwã: "Musã pacũ, musã pacore ějõpeoya. Musã tojo wéerã, e'catirãsa'a. A'ti nucũcãpũre yoacã catirãsa'a", nicũ niwĩ.

4 Pacusumua, musã põ'rãrẽ na'irõ tu'titicã'ña. Na uacã weeticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Queoro weesere bu'emasõña. Na ña'arõ weecã, "Tojo weeticã'ña", ñña. Narẽ marĩ wiogũre ějõpeocã, cũ ñaronojõta weecã weeya.

5 Da'raco'teri masã, musã wiorã na dutisere yu'tiya. Jesucristore da'raco'terã weronojõ añurõ weesooro marĩrõ wiopesase me'rã narẽ ějõpeoya.

6 Na ĩ'orõpũre añurõ da'raya. Na ĩ'atiropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya. Musã wiorã ĩ'orõpũ dia'cũ añurõ da'rarã, nisoorã weebosa'a. Musã wiorã "Añurõ da'rami", ni wãcũdutiã weebosa'a. Tojo weeticã'ña. Jesucristore da'raco'terã weronojõ Õ'acũ ñaronojõ añurõ tũ'sase me'rã da'raya. 7 E'catise me'rã Jesucristore da'rabosarã weronojõ tũ'oña'ña. Masã dia'cũrẽ da'rabosarã weronojõ tũ'oña'ticã'ña. 8 Musã masĩtoja'a, marĩ wiogũ marĩnucũrẽ wapayegusami. Da'raco'teri masã, da'raco'tetirãrẽ mejãrõta marĩ añuse wee'caro ejatuaro wapayegusami. Tojo weerã añurõ da'raya.

9 Dutiri masã, musã quẽ'rã mejãrõta musãrẽ da'raco'terãrẽ añurõ weeya. Narẽ ña'arõ tuunũrũticã'ña. Wãcũña, musã quẽ'rã na weronojõ ñ'mũsepũre ni'cũ wiogũ cũo'o. Cũ pũricã nipe'tirã masãrẽ ne dũcawaaro marĩrõ ni'cãrõnojõ ĩ'asami.

Õ'acũrẽ ějõpeorã a'tiro weerõa'a nise ni'i

10 Ni'cãrõacãma a'tiro ojaguti. Acawerã, musã marĩ wiogũ me'rã ni'i. Tojo weerã cũ tutuayũ'rũse me'rã wãcũtutuaya. 11 Wãtĩ musãrẽ nisoome'rĩcã, Õ'acũ weetamuse me'rã cã'mota'aya. A'tiro weronojõ ni'i. Ni'cũ surara a'mewẽjẽrõpũ wa'agũ, cũ upũre cã'mota'agũ cõmesapeare, cõmesu'tirore sãñasami. Tojo weronojõ Õ'acũ marĩrẽ tutuarã nidutigũ o'osere cũoya. Tere cũorã, wãtĩ ña'arõ weesere cã'mota'amasĩrãsa'a. 12 Marĩ Õ'acũ ñaro weesĩrĩrã, a'mequẽrã weronojõ ni'i. Masã me'rã a'mequẽrõ weronojõ niwe'e. Wãtĩa wiorã tutuarã me'rã a'mequẽ'e. Wãtĩa a'ti ñmũco cjase ña'arõ weesere dutirã

nima. Na pājārā bajutirā masārē wācūsepμ ña'arō weedu-
tirā niquēsāsama. ¹³ Tojo weerā nipe'tise Ō'acū musārē tu-
tuarā nidutigμ o'osere cμoya. Tere cμorā, nipe'tisetirinacū
wātī musārē ña'arō weeduticā, tutuarāsa'a. Musā a'tiro
wéeca be'ro wācūtutuarā waro nirāsa'a. Tojo weerā surara
a'mewējērōpμ wa'agμ, nipe'tise cōmesu'tire wejesāña'caro
weronojō weerāsa'a. ¹⁴ Surara cū yaro su'tiro bu'i ejer-
itusami. Be'ro cū cutirore cā'mota'agμ cōmesu'tirore
sāñasami. A'te weronojō musā Ō'acū o'ose me'rā tutu-
arā niña. Surara ejeritu'caro weronojō Ō'acū ye ucūse
diacjū cjasere añurō tμ'onurāña. Surara cū cutirore
cā'mota'asami. Cū cā'mota'aro weronojō musā quē'rā
a'tiro weeya. Wātī ña'arō weesere cā'mota'ajā, Ō'acū
weetamuse me'rā añurō weeya. ¹⁵ Surara a'mewējēgū
wa'ase dμporo cū dμ'pocārīrē cā'mota'ato nīgū sapatore
sāñasami. Cū weronojō musā quē'rā Jesucristo ye quetire
wererāti nírā, wācūyuya. A'te queti a'tiro ni'i. Jesucristo
wērīse me'rā Ō'acū masārē yμ'rμocμ niwī. ¹⁶ Apeye
quē'rārē upure cā'mota'ari pa'marē cμosami. Cū me'rā
a'mewējērā, na buesepagμ pecame'e me'rā cμosere ti pa'ma
me'rā cā'mota'acjμ tojo weesami. A'te weronojō wātī
musārē ña'arō weesī'rīsere cā'mota'arā Ō'acūrē ējōpeoya.
A'tiro niña: “Yμ'ure añurō yμ'rμweticā weegusami”,
ni ējōpeoya. ¹⁷ Surara cū dμpoare cā'mota'asī'rīgū
cōmesapeare pesasami. Cū weronojō wātī musā wācūsere
dojorēsī'rīcā, “Ō'acū yμ'rμono'cārā ni'i”, niña. Apeye
quē'rārē surara a'mewējēsī'rīgū pajiri pjī di'pjījore mi-
asami. Cū weronojō musā quē'rā Espíritu Santu o'óca
pjīrē cμoya. Ti pjī Ō'acū ucūse nisī'rīrō wee'e. Cū ucūse
me'rā wātīrē cā'mota'amasī'i. Tojo nicā nipe'tise ña'asere
cō'amasī'i. ¹⁸ Nipe'tise ña'asere, wātīarē cā'mota'arā
Ō'acūrē sērīnu'cūcā'ña. Espíritu Santu weetamuse me'rā
sērīña. Tμ'omasīse me'rā sērīdu'utirāta, nipe'tirā cū yarārē
sērībosanu'cūcā'ña. ¹⁹ Yμ'u quē'rārē sērībosaya. Yμ'u
Ō'acū yere weresetirinacū cū ucūsere yμ'ure o'oato. “Uiro
marīrō Jesucristo ye quetire masā masīno'ña marī'quere
wereta basiocā weeato”, ni sērībosaya. ²⁰ Ō'acū yμ'ure a'te
quetire weredutigμ o'ówī. Yμ'u cūrē dμcayugμ weronojō
ni'i. A'te quetire werese bu'iri ni'cārōacārē yμ'u bu'iri
da'reri wī'ipμ ni'i. Topμ nimīgū, yμ'ure a'te quetire uiro
marīrō wereato nírā, sērībosaya.

²¹ Tíquico marĩ acawereḡ weronojõ nimi. Cũ yu'u ma'igũ nipe'tise yé quetire musãrẽ wereḡ wa'agusamí. Cũ marĩ wiogũ ye cjasere weetamugũ nimi. ²² Tojo weegũ ãsã ye quetire weredutigũ cãrẽ musã tiropũ o'ó'o. Tojo o'ócã, wãcütutuarãsama níḡ, tojo wee'e.

²³ Õ'acũ marĩ pacũ, tojo nicã marĩ wiogũ Jesucristo a'tiro weeato. Nipe'tirã musã Jesucristore ãjõpeorãrẽ ejerisãjãcã weeato. Ëjõpeo, a'merĩ ma'inemocã weeato. ²⁴ Õ'acũ nipe'tirã Jesucristore ma'inu'cũrãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Filipocjārārē ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Filipo wāmetiri macā Macedonia di'tapū nirī macācjārārē ojacū niwī.

Ṭoduporopare ti macāpūta Jesucristo ye quetire were, cūrē ējōpeori curuacjārā sājācā weecū niwī. Bu'iri da'reri wi'ipū nigū, ojacū niwī.

Ti macācjārā Jesucristore ējōpeorā cūrē niyeru weetamu'quere wācūgū, narē e'catise o'ocū niwī. Na te niyerure Epafrodito me'rā o'ocārā niwā. Cū papera miarī masū nicū niwī. Be'ro Pablo tiropū dutitia wa'acū niwī. Tojo wa'acā, Pablo cūrē co'te, be'ro Filipopū o'ótōrōcū niwī tja.

Pablo ti macācjārārē ojagū, ne cā'rō mejēcā ucūma'aticū niwī. E'catisere, na añurō ējōpeose pe'ere ucūyū'rūnū'cācū niwī. “Mejō nirā ni'i nisere wācūña”, nicū niwī. Tojo nicā Jesucristore ējōpeorā queoro weeya nisere ojacū niwī.

Pablo Jesucristore ējōpeori curuacjārārē oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo, tojo nicā Timoteo Jesucristore da'raco'terā ni'i. Ūsā nipe'tirā mūsārē Jesucristore ējōpeorā Filipopū nirārē oja'a. Tojo nicā Jesucristore ējōpeori curuacjārā sū'ori wejepeorā quē'rārē oja'a. Narē weetamuco'terā quē'rārē oja'a.

² Ō'acū marī pacū, Jesucristo marī wiogū mūsārē añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Jesucristore ējōpeorārē Pablo sērībosase ni'i

³ Yū'u mūsārē wācūsetirinucū yū'u wiogū Ō'acūrē e'catise o'o'o. Mūsā añurō weese bu'iri tojo wee'e. ⁴⁻⁵ Ne waropū mūsā Jesucristo ye quetire tū'orā, yū'ure weeta-munū'cāwū. A'tiro nicā quē'rārē tojota weenu'cū'u. Tojo weegū mūsā nipe'tirā ye niatjere Ō'acūrē e'catise me'rā sērībosanu'cū'u. ⁶ Ō'acū mūsārē añurō weesere yū'u masīyū'rucāpu'ticā'a. Ō'acū mūsārē añurō dūcayunū'cācū niwī. A'tiro nicā quē'rārē dūcayugū weemi. Téé Jesucristo a'tiri curapū tojo dūcayuyapatigūsamī. ⁷ Yū'u a'tiro wācū'u: “Ō'acū narē tojo dūcayunu'cūgūsamī”, ni'i. Yū'u tojo wācūse añu ni'i. Mūsārē ma'ígū, tojo busū'u. A'tiro ni'i. Ni'cārōacārē yū'u bu'iri da'reri wi'ipū nicā, mūsā yū'ure bu'ipejatamu'u. Wiorārē “Jesucristo masārē yū'rūomi nise queti diacjū ni'i” werecā quē'rārē, bu'ipejatamu'u. Tojo weerā Ō'acū yū'ure

weetamusere musã quẽ'rã bu'ipejatamu'u. ⁸ Õ'acũ yu'u musãrẽ uputu ma'isere masĩmi. Yu'u musãrẽ ma'igũ, Jesucristo cũ pajaña'se me'rã ma'i'i. ⁹ Musãrẽ "Nemorõ a'merĩ ma'inemoato", ni sãrĩbosa'a. "Nipe'tisere añurõ masĩse me'rã tu'ocasanu'cõpe'oato", ni'i. ¹⁰ Tojo weerã musã "A'tiro weeroua'a", nĩmasĩrãsa'a. Ña'arõ weesere moorãsa'a. Jesucristo a'ticã, bu'iri marĩrã bocaejano'rãsa'a. Añuse dia'cũ wéerã bocaejano'rãsa'a. ¹¹ Jesucristota musãrẽ nipe'tisere añurõ weecã weegusami. Musã tojo weecã ĩ'arã, masã Õ'acũrẽ a'tiro wãcũrãsama. "Añuyurũami, añuse weemi", nĩrãsama.

Jesucristo nipe'tise yu'rũoro niyu'rũnu'cãmi nise ni'i

¹² Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nimicã, Jesucristo masãrẽ yu'rũomi nise queti nemorõ se'sa wa'asa'a. Acawererã, musãrẽ tere masĩcã u'a. ¹³ Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nigũ, surarare Jesucristo masãrẽ yu'rũomi nisere were'e. Tojo weerã nipe'tirã surara, wiogu ya wi'ipũ co'terã a'tiro nima: "Cũ Jesucristore sirutuse wapa, bu'iri da'reri wi'ipũ nimi", nima. Æpẽrã quẽ'rã masĩpe'ticã'ma. ¹⁴ Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ niyucã, pãjãrã marĩ acawererã wãcũtutuama. Te ye bu'iri na marĩ wiogure ãjõpeonemorã, uiro marĩrõ Õ'acũ ye quetire werema.

¹⁵⁻¹⁷ Æpẽrã pe'e yu'ure uorã, Jesucristo yere werema. Na bu'ese pe'ere sirutudutirã tojo weema. Na, na ye cjasere wãcũrã weema. Queoro wãcũtimirã, Jesucristo yere werema. Yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nicã, cãrẽ bujawetise doquejato nĩrã tojo weema.

Æpẽrã pe'e Jesucristo ye quetire añurõ weesĩrĩse me'rã werema. Yu'ure ma'ĩrã, tojo weema. Na a'tiro masĩma. "Cũ Jesucristo ye quetire queoro ucũse bu'iri cũ bu'iri da'reri wi'ipũ nimi", nima. ¹⁸ Æpẽrã yu'ure ña'arõ weesĩrĩcã, añurõsa'a. No'o yu'ure ma'ĩrã, ma'itirã, Jesucristo yere wererã weema. Na tojo weesere tu'ogu, e'cati'i.

Tojo e'catinu'cũgũsa'a. ¹⁹ A'tiro ni'i. Musã sãrĩse me'rã, tojo nicã Espĩritu Santu Jesucristo o'o'cu yu'ure weeta-muse me'rã nipe'tise yu'ure wa'ase añurõ yapatirosa'a. A'tere masĩ'i. ²⁰ Yu'u Jesucristo yere weretigu, bopoy-abosa'a. A'tiro pe'e uasa'a. Uiro marĩrõ wãcũtutuase me'rã cũ yere werenu'cũsĩrĩsa'a. Ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ yu'u weenu'cũrõnojõta weesĩrĩsa'a. Tojo weegu yu'u bu'iri da'reri wi'ipũ nĩ'cu wijaacã, o yu'ure wẽjẽcã, a'tiro wa'acã uasa'a. Nipe'tise yu'u weese me'rã Jesucristore masã nemorõ masĩcã uasa'a. Cũ añubutiasere siape me'rã

masĩnemocã ɥasa'a. ²¹ Nipe'tiro yu'ɥ catiro põtëorõ Jesucristo ɥaro weesĩ'rĩsa'a. Yu'ɥ pe'ema cũ ãpërã, apeyenojõ yu'ruoro niyu'rũɥ'cãmi. Yu'ɥ wërĩgũ, cũ me'rã nigũsa'a. Cũ me'rã nicã, añuyu'rua'a. ²² Yu'ɥ catigu, marĩ wiogu ye cjasere da'ramasĩ'i. Tojo weegu yu'ɥ wërĩcã, o caticã, añu nibosari nĩmasĩtisa'a. ²³ A'te puaro besecã, diasã ni'i. Wërĩgũ, Jesucristo me'rã nibosa'a. Tojo weegu "Wërĩcã, añubosa'a", ni tu'oña'a. ²⁴ "Yu'ɥ catigu pe'e, musãrë nemorõ weetamubosa'a", ni tu'oña'sa'a. ²⁵ Tojo weegu yu'ɥ masĩ'i, musã me'rã nĩnigũti yujupu. Musãrë nemorõ weetamugũti nĩgũ, tojo weeguti. Tojo nicã musã ëjõpeose me'rã nemorõ e'catiato nĩgũ tojo weeguti. ²⁶ Tojo weerã apaturi yu'ɥ musã tiropu nicã, Jesucristo yu'ure co'tese wapa, nemorõ cürë e'catise o'orãsa'a.

²⁷ Nipe'tise musã weesetisere Jesucristo ye queti nĩrõnojõta weeya. Musã tojo weecã, musã tiro nĩgũ, o yoaropu nĩgũ, musã añurõ weesere tu'oguti. Musãrë ni'cãrõnojõ añurõ ëjõpeonu'cũcã ɥasa'a. Tojo nicã wãcütutuase me'rã ni'cãrõnojõ Jesucristo ye quetire wereturiacã ɥasa'a. ²⁸ Jesucristo ye quetire ɥatirã musãrë ña'arõ weecã, uiticã'ña. Tojo weerã na pecame'epu wa'atjere masĩrãsama. Musã pe'e quë'rã uitirã, musãrë yu'ruono'atjere ï'orãsa'a. Õ'acũta musãrë yu'ruo, uiro marĩrõ nisetiã weemi. ²⁹ Õ'acũ musãrë ma'ígũ, Cristore ëjõpeodutiwĩ. Jesucristore ëjõpeo'que bu'iri musãrë ña'arõ weerãsama. Te quë'rãrë Õ'acũ cüuwĩ. ³⁰ Jesucristore ëjõpeose bu'iri marĩ ni'cãrõnojõ pi'eti'i. Toduporopu musã ya macãpu yu'ure tãrã, bu'iri da'reri wi'ipu cüucã ï'awũ. Ni'cãrõacã quë'rãrë mejãrõta yu'ure ña'arõ weesere tu'osa'a.

2

Jesucristo wee'caronjõ weedutise ni'i

¹⁻² Jesucristo musãrë wãcütutua e'caticã weemi. Cũ musãrë ma'ígũ, weetamumi. Espĩritu Santu musã me'rã nimi. Tojo weerã musã ma'isere, pajaña'sere cuorã, a'tiro weeya. Añurõ ni'cãrõ me'rã nisetiya. Ni'cãrõnojõ a'merĩ ma'ĩña. Espĩritu Santu me'rã ni'cãrõta wãcũsetirã niña. Tojo weese me'rã yu'ure e'catinemocã weerãsa'a. ³ Musã ye dia'cürë ɥasãticã'ña. "Ãpërã yu'ruoro ni'i", niticã'ña. Ãpërã pe'ere "Añuyu'rũɥ'cãma", ni tu'oña'ña. ⁴ Musã ye cjase dia'cürë "Añurõ wa'ato", ni wãcũticã'ña. Ãpërã ye quë'rãrë "Añurõ wa'ato", ni wãcũña.

⁵ Musã Jesucristo wãcũseti'caronojõta wãcũsetiya. Cũ "Ãpẽrã yu'rũoro añugũ ni'i", niticu niwĩ. ⁶ Cũ Õ'acũ nisetisere cõomigã, "Yu'u a'ti nucũcãpu a'tigu, Õ'acũrẽ ni'cãrõwijiisere ne du'usome", niticu niwĩ. ⁷ A'tiro pe'e weecu niwĩ. Cũ haro me'rã cũ wiogu nisere du'ucu niwĩ. Du'u, a'ti nucũcãpu a'tigu, apĩrẽ da'raco'tegu weronojõ wa'acu niwĩ. A'ti upu me'rã bajuacu niwĩ. ⁸ Tojo weegu masũ weronojõ bajugu, mejõ nigũ wa'acu niwĩ. Masã "Cũrẽ curusapu paabi'peya" nicã, cũ pacure yu'tigu, yu'rũnu'cãticu niwĩ. Cũ curusapu ña'arõ wẽrĩmigũ, cũ pacure yu'rũnu'cãticu niwĩ. ⁹ Cũ, cũ pacure yu'tise bu'iri Õ'acũ nipe'tirã bu'ipu sõrõcu niwĩ. Cũ wãmerẽ ãpẽrã wãme yu'rũoro añurõ wãcũdutigu, tojo weecu niwĩ. ¹⁰ Tojo weerã nipe'tirã u'musepu nirã, a'ti nucũcãpu nirã, wẽrĩ'cãrã Jesú wãmerẽ tu'orã, ejaque'ape'tirãsama. ¹¹ Nipe'tirã "Jesucristo marĩ wiogu nimi", nirãsama. Na Õ'acũrẽ, "Añuyu'rũami", nirãsama.

Jesucristore ejõpeorã ña'arõ weerãrẽ añuse queose ï'orãsama nise ni'i

¹² Acawererã, yu'u musãrẽ ma'i'i. Toduporopu yu'u musã me'rã nícaterore yu'u duti'quere yu'tiwu. Ni'cãrõacãrẽ yu'u yoaropu ni'i. Tjãsa'a majã. Totã nemorõ yu'tiya. Õ'acũ musãrẽ yu'rũocu niwĩ. Tere wiopesase me'rã wãcũña. Tere wãcũrã, "Ãpẽrã yu'rũoro ni'i", nirõ marĩrõ nisetiya. Añurõ niyapatiya. Ña'arõ weeri nirã, tojo weeya. ¹³ A'tiro ni'i. Musãrẽ Õ'acũ añurõ weesĩ'ricã weesami. Cũ haronojõ musãrẽ añurõ tu'ajanu'cõcã weesami.

¹⁴ No'o nipe'tisere wéerã tu'satimirã, ùrũsãse me'rã weeticã'ña. ¹⁵ Tojo weerã Õ'acũ põ'rã ña'ase marĩrã, bu'iri moorã nirãsa'a. Musã a'ti turicjãrã nisoori masã ña'arõ weesetirã wa'teropu ni'i. Musã añurõ wéerã, narẽ añurõ, queoro weesere ï'orãsa'a. ¹⁶ Añuse catise pe'titise quetire wererãsa'a. Musã añurõ weese me'rã yu'u musã tiropu bu'esija'quere a'tiro nigũti. Jesucristo apaturi a'ticã, yu'u mejõ waro narẽ bu'etipã nígũ, e'catiguti. ¹⁷ Masã musãrẽ ña'arõ weemicã, musã Jesucristore ejõpeonu'cũ'u. Musã ejõpeose Õ'acũrẽ añuse o'ose weronojõ ni'i. Yu'u Jesucristo yere werese wapa yu'ure wẽjẽcã, Õ'acũrẽ añuse o'onemorõ weronojõ nirõsa'a. Tojo wa'acã, yu'u e'catigusa'a. Musã quẽ'rãrẽ e'caticã weegusa'a. ¹⁸ Musã yu'ure e'catitamurãsa'a.

Timoteo, Epafrodito ye cjase ni'i

19 Marĩ wioꝝu Jesú uacã, maata Timoteore musã tiropu o'oguti. Musã ye quetire tu'ogu, e'catiguti níꝝũ, tojo weeguti. 20 Timoteo dia'cũ yu'u weronojõ wãcũmi. Cũ yu'u weronojõ musãrẽ añurõ wa'acã uagu, uputu wãcũque'timi. 21 Apẽrã na ye dia'cũrẽ añurõ wa'acã uasãsama. Jesucristo ye pe'ere tojo wãcũtisama. 22 Musã pũrĩcã Timoteo queoro weesere masĩtojasa'a. Cũ yu'u me'rã ni'cũ cũ pacu me'rã da'ragu weronojõ Jesucristo ye quetire weretamugũ weemi. 23 Tojo weegu yé cjasere añurõ masĩca be'ro cũrẽ musã tiropu o'oguti. 24 Cũrẽ o'ósĩ'rĩmigũ, yu'u quẽ'rã Jesucristo marĩ wioꝝu o'ócã, maata musã tiropu wa'agusa'a.

25 "Apetero weegu Timoteo me'rã apĩ marĩ acaweregu Epafrodore o'órohasato", ni wãcũ'u. Epafrodito yu'u me'rã tutuaro Jesucristo yere weretamumi. Musã basu yu'ure weetamudutirã cũrẽ o'ócãrã niwũ. 26 Cũ musãrẽ pũrõ ì'asĩ'rĩmi. Cũ dutitise quetire musã masĩcã tu'ogu, pũrõ bujawetiwĩ. Tojo weegu cũrẽ o'oguti. 27 Diacjũta ni'ì, pũrõ waro wa'awĩ. Wẽrĩse pu'to niwĩ. Cũ pũrõ dutitimicã, Ò'acũ cũrẽ pajaña'wĩ. Cũ se'sarore tojo weetiwi. Yu'u quẽ'rãrẽ pajaña'wĩ. Epafrodito wẽrĩcãma, yu'u nemorõ waro bujaweti yu'ruabopã. Tojo wa'acã uatigu, Ò'acũ cũrẽ yu'ruowĩ. 28 Musã cũrẽ ì'arã, e'catiato tja níꝝũ o'ó'o. Musã e'catise quetire tu'ogu, yu'u quẽ'rã e'catigusa'a. 29 E'catise me'rã cũrẽ ñe'eña. Jesucristore ãjõpeogũ marĩ acaweregu nimi. Nipe'tirã cũ weronojõ nirãrẽ añurõ weeya. 30 Epafrodito Jesucristo yere da'raco'tetjãgũ, wẽrĩa wa'amiwĩ. Musã yu'ure weetamuta basiotisere weeta-musĩ'rĩꝝũ, tojo wa'awĩ. Tojo weerã cũrẽ añurõ ñe'eña.

3

Pablo "A'tiro nisetiroa'a" ní'que ni'i

1 Acawererã, ni'cãrõacãrẽ musã Jesucristo yarã nitjãrã, e'catiya. Yu'u toduporo ní'quere apaturi ninemocã, yu'ure mejẽcã niwe'e. Yu'u ninemocã, añu ni'ì musãrẽ. 2 Ña'arõ weerãrẽ tu'omasĩña. Na Ò'acũ yarã niato ní'ã nipe'tirãrẽ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutima. 3 Marĩ pũrĩcã tojo weetimirã, Jesucristore ãjõpeotjãrã, diacjũ Ò'acũ dutisere añurõ weerã ni'ì. A'tiro ni'ì. Espĩritu Santu weetamuse me'rã Ò'acũrẽ ñubuepeo'o. Tojo nicã Jesucristo marĩpũre niyucã, pũrõ e'cati'ì. "Masã weesetise bu'icjase me'rã yu'rũrãsa'a", niwe'e. 4 Yu'u pũrĩcã "Yu'u weeseti'que ye bu'iri yu'rũgusa'a", ní'masĩ'ì. Yu'u a'tere nipe'tirã nemorõ ní'masĩ'ì, níꝝũ pe'e. 5 A'tiro ni'ì yu'ure. Ocho nũmũrĩ yu'u bajuáca be'ro yu'u õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã

niwã. Yũ'u Israe curuacjũ Benjamí ya curuacjũ ni'i. Yũ'u hebreo masũ ni'i. Yũ'u pacusumua quẽ'rã náta niwã. Yũ'u Moisé duti'quere ãjõpeori masũ niyugu, fariseo masũ niwũ. ⁶ Yũ'u tere uputu waro ãjõpeoyugu, Jesucristore ãjõpeori curuacjãrãrẽ ña'arõ weewu. Moisé duti'quema queoro weewu. Ne ni'cũ yũ'ure "Queoro weetiwi", nímasítisami. ⁷ Toduporopure "Yũ'u niseti'quere yũ'ure añuyũ'rua'a", nimiwũ. Ni'cãrõacãrẽ "Yũ'u Jesucristore ãjõpeogu, nipe'tise toduporo cjase wapamarĩ'i", ni tu'oña'a. ⁸ Apeyema, yũ'u wiogu Jesucristore masise wapatiyũ'rua'a. Apeyenojõ yũ'u cuobo'que nemorõ wapati'i. Jesucristore ãjõpeose bu'iri nipe'tise yũ'u weeseti'quere, niseti'quere marĩ uatísere cõ'arã weronojõ cõ'awũ. Jesucristo yũ'u wiogũre cuosĩ'rĩgũ, tojo weewu. ⁹ A'tiro uã'a. Jesucristore yũ'u me'rã nicã uã'a. Moisé duti'quere weese me'rã Õ'acũ yũ'ure "Añugũ nimi", nisome. Yũ'u Jesucristore ãjõpeose me'rã pe'e Õ'acũ yũ'ure añurõ ñ'asami. Yũ'u ãjõpeose bu'iri yũ'ure queoro weecã weemi. ¹⁰ Yũ'u a'tiro dia'cũ weesĩ'rĩ'i. Cristore añurõ masĩsĩ'rĩ'i. Õ'acũ cũ tutuaro me'rã yũ'ure ducayunu'cũcã uã'a. Cũ tutuase me'rã Cristore masõcu niwĩ. Cristo cũ pacu yere wéegũ, pi'eti, curusapu wẽricu niwĩ. Yũ'u quẽ'rã Õ'acũ yere uputu weesĩ'rĩ'i. Jesucristo yere wẽrĩgũpu, weetuosi'rĩ'i. ¹¹ Wẽrĩ'cãrã masãmujãarãsama. Yũ'u quẽ'rã na weronojõ mejãrõta masãmujãasĩ'rĩsa'a.

Marĩ añurõ yũ'rũsĩ'rĩrã, wãcũtutuarõuã'a nise ni'i

¹² Yũ'u a'te nipe'tísere "Jesucristo weronojõ weetu'ajanu'cõpe'otoja'a", nigũ mejẽta wee'e. Nipe'tísere queoro weewe'e yujupu. Tojo weetimicã, Jesucristo yũ'ure cũ yagu sãjãcã weetõjacu niwĩ. Tojo weegu cũ weronojõ nisĩ'rĩgũ, tutuaro me'rã cũ yere wee'e. ¹³ Acawererã, "Yũ'u nipe'tísere queoro weetoja'a", niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Toduporo yũ'u wee'quere wãcũwe'e. Be'ropu niatje pe'ere añurõ weetu'ajasĩ'rĩgũ, wãcũtutua'a. ¹⁴ Añurõ tu'ajanu'cõsĩ'rĩ'i. Õ'acũ u'musepu o'atjere ñ'esĩ'rĩgũ, nipe'tise cũ yere tutuaro me'rã wee'e. Marĩ Jesucristore ãjõpeorã niyucã, marĩrẽ catise pe'títisere o'ogusami.

¹⁵ Nipe'tirã Jesucristore añurõ ãjõpeorã yũ'u ní'caronojõta wãcũrõuã'a. Musã mejẽcã wãcũcã, Õ'acũ musãrẽ diacjũ wãcũcã weegusami. ¹⁶ Marĩ Jesucristore ãjõpeodu'pocãti'caronojõta queoro wãcũ, queoro tu'ajanu'cõrõuã'a.

¹⁷ Acawererã, yũ'u weesere ñ'acũu sirutuya. ãpẽrãrẽ ãsã weronojõ weerãrẽ na weese quẽ'rãrẽ ñ'acũña.

18 Toduporopu pejetiri musārē weretojawu. Utise me'rā ninemogūti tja. A'tiro ni'i. Pājārā na ña'arō weesetise me'rā Jesucristore ĩ'atu'tirā weronojō nima. Na cū curusapu wērī'quere yabirā weronojō weema. 19 Be'ropure pecame'epu yapatirāsama. Ō'acūrē ējōpeotima. Na ɰaripejase dia'cūrē ējōpeoma. Bopoyaronojō o'orā, na weese pe'ere "Añuyu'rɰa'a", niyu'rɰnɰ'cāma. A'ti nucūcā cjase dia'cūrē wācūma. 20 Marī pūrīcā ɰ'musepu wa'ari masā ni'i. Topu marī ya macā ni'i. Marī wiogu Jesucristo marīrē yu'rɰogu ɰ'musepu nimi. Cū a'ti nucūcāpu apaturi a'tiatjere yucuerā wee'e. 21 Cū marī ya upu a'ti upumejārōrē dɰcayugusami. Cū ya upu weronojō añubutiari upu weegusami. Cū nipe'tisere cū doca tojacā weegusami. Cū tojo weemasīrōnojōta mejārōta cū tutuaro me'rā marī quē'rārē dɰcayugusami.

4

Jesucristo me'rā e'catinu'cūdutise ni'i

1 Jesucristo marīrē cū ya upu añubutiari upure weronojō weegusami. Tojo weerā acawererā yu'u mairā, Jesucristore ne ējōpeodu'uticā'ña. Musārē pūrō ma'i'i. Pūrō ĩ'asī'rī'i. Musā yu'ure e'caticā wee'e. Musā queoro weese me'rā yu'u bu'e'quere ĩ'o'o.

2 Apeyema, musānumia Evodia, Síntique, marī wiogure ējōpeoyurā, a'merī musā basu pe'sutiticā'ña. Ni'cārōnojō wācūña. 3 Sícigo, mu'u yu'u me'rā weretamugū waro ni'i. Na numiarē ni'cārōnojō wācūcā weeya. Ō'acū masārē yu'rɰomi nise quetire werecā, na numia yu'ure weretamuwā. Na me'rā Clemente quē'rā niwī. Tojo nicā āpērā na me'rā yu'ure weretamuwā. Na Ō'acū ya pūrī catinu'cūse nirī pūrīpu ojaō'ono'cārā nitojasama.

4 Musā Jesucristo yarā nitjīarā, cū me'rā e'catinu'cūcā'ña. Apaturi ninemogūti. E'catidu'uticā'ña. 5 Musā āpērārē pajaña'sere nipe'tirā masīato. Marī wiogu a'tiatjo cārōacā dɰ'sa'a.

6 No'o de'ro wa'asere wācūque'titicā'ña. A'tiro pe'e weeya. Nipe'tise musārē no'o wa'asere Ō'acūrē sērīña. Cūrē sērīrā, e'catise o'oya. 7 Musā tojo weecā, Ō'acū ejerisājācā weegusami. Cū tojo weese añubutiase ni'i. Masā na tɰ'opōtēotise ni'i. Musā Jesucristo yarā niyucā, musārē añurō ejeripō'rāticā weegusami. Tojo nicā musā wācūsepure añurō tɰ'oña'nu'cūcā weegusami.

Añuse dia'cūrē wācūnrūdutise ni'i

⁸ Acawererā, yu'u a'tiro ojatuoḡuti. Nipe'tise diacjũ nisere wācũña. Nipe'tise a'teta wiopesa'a nisere wācũña. Queorota nitu'sa'a nisere wācũña. Añuse warore wācũña. Añuse tu'sasere wācũña. Masā añurō ucũno'sere wācũña. Nipe'tise añusere, e'catipeosenojōrē wācũña.

⁹ Yu'u musārē bu'egũ ucũcā tu'o'quere "A'tiro weeroua'a" ní'quere weeya. Yu'u de'ro weecā ĩ'a'quere weeya. Tojo weecā, Ō'acũ ejerisājāsere o'ogũ musā me'rā nigũsami.

Filipocjārā Pablore niyeru weetamu'que ni'i

¹⁰ Musā yu'ure apaturi weetamusere ĩ'agũ, yu'u marĩ wiogũ me'rā pũrō e'cati'i. "Musā yu'ure wācũtiwũ", nigũ mejēta wee'e. Musārē yu'ure weetamuta basiotiwũ.

¹¹ "Apeyenojō yu'ure du'sa'a", nigũ mejēta wee'e. No'o yu'u cuose me'rā e'catimasĩ'i. ¹² Yu'u pajasescuogũ e'catise me'rā nĩmasĩ'i. Peje cuogũ quē'rā nĩmasĩ'i. Yu'ure no'o de'ro wa'acā, e'catise me'rā nĩmasĩ'i. Yu'u yapigũ, yapitigũ quē'rā, e'catimasĩ'i. Peje cuoyu'rũmajāgũ, e'catimasĩ'i. Móogũ quē'rā, e'catimasĩ'i. ¹³ Jesucristo yu'ure tutuase o'ogũ me'rā nipe'tisere nu'cāmasĩ'i. ¹⁴ Tojo nimicā, yu'u pi'etiri cura yu'ure weetamurā, añurō weewũ.

¹⁵ Musā Filipocjārā a'tiro masĩ'i. Yu'u Macedonia di'ta musā tiropũ niwũ. Topũ nígnũ, musārē Jesucristo yere werenũcāwũ. Be'ro apesepũ wijawā'cāwũ. Filipopũ ní'cu wijacā, musā dia'cũ yu'ure weetamurā niyeru o'owũ. Jesucristo ye quetire tu'o'que wapa e'catirā, tojo weewũ.

¹⁶ Yu'u Macedoniapũ ní'cu wijase duporo Tesalónicapũ nínicā, musā pejetiri yu'ure niyeru o'owũ. ¹⁷ Yu'u musārē apeyenojō o'oro dia'cũ uagũ mejēta wee'e. A'tiro u'a.

Ō'acũ ĩ'orōpũre āpērārē apeyenojō o'o'que me'rā musā nemorō cuocā u'a. Musā o'ocā, Ō'acũ musārē añurō weegusami. ¹⁸ Nipe'tise Epafrodito me'rā musā o'o'quere ñe'etojawũ. Tere ñe'egũ, yu'u uase nemorō cuo'o. Musā o'o'que Ō'acũrē o'ose weronojō ni'i. Cũ tojo weesere tu'sami. ¹⁹ Ō'acũ yu'u wiogũ nipe'tise musārē du'sasenojōrē o'ogusami. Cũ Jesucristo me'rā peje waro añubutiasse cuoyu'rũnu'cāmi. Cũ cuosenojōrē musārē o'ogusami.

²⁰ Marĩ pacũ Ō'acũrē e'catipeonu'cūrā. Tojota weerā.

Pablo añudutituo'que ni'i

²¹ Nipe'tirā Jesucristore ějōpeorā añuato. Marĩ acawererā yu'u me'rā nirā musārē añudutima. ²² Nipe'tirā a'tocjārā Jesucristo yarā romano masā wiogũ ya wi'ipũ nirā quē'rā añudutima.

²³ Marĩ wiogũ Jesucristo musārē añurō weeato.

Tocā'rōta oja'a.

Pablo.

Pablo Colosacjārārē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Colosa, Frigia di'tapɤ nirī macācjārārē ojacɤ niwī. Cū ne ni'cāti na tiropure wa'aticɤ niwī. Cū me'rācjārā Jesucristo ye quetire were, cūrē ějōpeori curuacjārā sājācā weecārā niwā. Ti curua Colosacjārārē Epafras Jesucristo ye quetire bu'e, narē sɤ'ori nisetiɤ niwī.

A'ti pūrīrē Pablo bu'iri da'reri wi'ipɤ níǵǵ, ojacɤ niwī.

A'tere ojacɤ niwī. Na añurō weesere tɤ'ogɤ, Ō'acūrē e'catise o'osere ojacɤ niwī. Tojo nicā mejēcā bu'eri masārē tɤ'omasīña nisere ojacɤ niwī. Apeyere, Jesucristo yere mɤsā tɤ'o'caronojōta queoro weeya nisere ojacɤ niwī.

Pablo Colosacjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yɤ'ɤ marī acaweregɤ Timoteo me'rā mɤsārē añuduti'i. Ō'acū ɤa'caronojōta yɤ'ɤre Jesucristo cū ye quetire were-dutiǵɤ cūuwī.

² Mɤsā Colosacjārā Jesucristo yarā cūrē ějōpeonu'cūrārē oja'a. Mɤsārē Ō'acū marī pacɤ añurō weeato. Ejerisājācā weeato.

Pablo Colosacjārārē Ō'acūrē sērībosa'que ni'i

³ Ō'acū marī wiogɤ Jesucristo pacure mɤsārē sērībosasetirinucū e'catise o'o'o. ⁴⁻⁵ Mɤsā ye quetire tɤ'owɤ. A'tiro ni'i. Mɤsā Jesucristo masārē yɤ'ruomi nise diacjū cjasere tɤ'ocārā niwā. Tere tɤ'orā, mɤsārē Ō'acū ɤ'mɤsepɤ weeatjere e'catiyojocārā niwā. Tojo weerā Jesucristore añurō ějōpeocārā niwā. Mɤsā basu Ō'acū yarā nipe'tirārē añurō ma'isetiɤcārā niwā. Ūsā tere tɤ'o'cārā nitjīarā, Ō'acūrē e'catise o'o'o.

⁶ Āpērā quē'rā tojota te quetire tɤ'orā, mɤsā weronojōta weerā weema. Nipe'tiropɤ wereturiawā'cārā weema. Mɤsā Ō'acū masārē ma'isere tɤ'orā, “Diacjūta ni'i”, nicārā niwā. ⁷ Ūsā ɤpɤtɤ ma'igū Epafras mɤsārē te quetire wereɤ niwī. Cū ūsārē da'ratamugū nimi. Ō'acū bese'cɤ Cristo ye cjasere mɤsārē weregɤ nimi. ⁸ Cúta mɤsā ye quetire miiejawī. Mɤsā Jesucristore ějōpeotjīarā añurō ma'isetisere werewī.

⁹ Tojo weerā Epafras mɤsā ye quetire wéréca nɤmɤta maata ūsā Ō'acūrē sērībosanu'cāwā. A'tiro nicā quē'rārē mɤsārē tojo sērībosanu'cūcā'a. A'tiro sērībosa'a: “Ō'acū, Espíritu Santu tɤ'omasise o'oato narē. Cū tojo o'ocā, na

mɘ'u duti'quere añurō tu'omasĩrāsama. ¹⁰ Mɘ'u yarā weronojōta weesetirāsama", ni sēribosa'a. Ō'acũ musā tojo weecā ĩ'agũ, e'catigusami. Musā cũ ɘa'caronojōta añurō weerāsa'a. Cũrē masĩnemorāsa'a. ¹¹ Cũ tutuayũ'rɘagu cũ tutuasere musārē o'ogusami. Tojo weecā, musā e'catise me'rā nipe'tise mejēcā wa'asere wācūtutuarāsa'a. ¹² Musā Ō'acũrē e'catise o'orāsa'a. Cũ musā ña'arō wee'quere dɘporopɘ acobojo, dɘcayutojacɘ niwĩ. Tojo weerā musā cũ tiropɘ āpērā cũ yarā, cũrē ējōpeorā me'rā nirāsa'a. ¹³⁻¹⁴ Marĩ pacɘ Ō'acũ marĩrē, wātĩ dutino'cārārē yũ'rɘocɘ niwĩ. Ō'acũ macũ wēriše me'rā na'itĩ'arōpɘ weronojō nĩ'cārārē yũ'rɘocɘ niwĩ. Marĩ ña'ase wee'quere acobojocɘ niwĩ. Tojo weegɘ marĩrē cũ macũ ɘpɘtɘ maigũrē o'ócɘ niwĩ. Marĩ wiogɘ niato nígũ tojo weecɘ niwĩ.

Ō'acũ Jesucristo wēriše me'rā masārē yũ'rɘo'que ni'i

¹⁵ Ō'acũrē ĩ'ano'ña marĩ'i. Cũ macũ a'ti nucũcāpɘ a'tigɘ, cũ nisetisere masārē bajuyoropɘ ĩ'ocɘ niwĩ. Jesucristo nipe'tise dɘporo nitojacɘ niwĩ. ¹⁶ Ō'acũ cũ macũ me'rā nipe'tisere ɘ'muse, a'ti di'ta bajurā, bajutirārē weecɘ niwĩ. Apeye quē'rārē bajuse, bajutisere weecɘ niwĩ. Tojo nicā wiorārē ɘ'musepɘ nirā, a'ti nucũcāpɘ nirā, nipe'tirārē weecɘ niwĩ. Tere wéégɘ, "Yũ'u macũ ye nirōsa'a", nicɘ niwĩ. ¹⁷ Cũ macũ ne waropɘta nipe'tise cũ bajurēse dɘporo nitojacɘ niwĩ. Cũ me'rāta cũ bajurē'que ninu'cũcā'a. Queoro dɘcayuro marĩrō ninu'cũ'u. ¹⁸ Jesucristo marĩ dɘpoá cũrē ējōpeorā wiogɘ nimi. Cũta marĩ cũrē ējōpeorārē catise o'ogɘ nimi. Marĩ nipe'tirā Jesucristore ējōpeorā ni'cā curua, ni'cā upɘ ni'i. Cũ marĩ masā ma'mi nimi. Cũ wērića be'ro marĩ nipe'tirā dɘporo masācɘ niwĩ. Tojo weegɘ nipe'tirā bu'ipɘ nimi. ¹⁹ Ō'acũ a'tiro nicɘ niwĩ: "Yũ'u macũ yũ'u weronojōta niato", nicɘ niwĩ. Tojo weero nipe'tise Ō'acũ nisetise Jesucristopɘreta ni'i. ²⁰ Ō'acũ cũ macũrē wērićā ɘacɘ niwĩ. Nipe'tise, nipe'tirā, ɘ'muse, a'ti nucũcā yũ'u me'rā apoato nígũ tojo weecɘ niwĩ. Cũ macũ curusapɘ wēriše me'rā apocɘ niwĩ.

²¹ Musā quē'rā ne waro Ō'acũrē masĩticārā niwũ. Musā ña'arō weeseti'que bu'iri Ō'acũrē ĩ'atu'ti, ña'arō wācũcārā niwũ. ²² Musā tojo nisetimicā, Ō'acũ ni'cārōacārē musā me'rā apocɘ niwĩ. Jesucristo marĩ weronojō upɘtigɘ ti upɘ me'rāta cũ pi'eti, wērićɘ niwĩ. Cũ wēriše me'rā Ō'acũ yarā bu'iri marĩrā tojacā weecɘ niwĩ. Cũ pacɘpɘre musārē wiaguti nígũ, tojo weecɘ niwĩ. ²³ Musā cũ ye que-tire ējōpeonu'cũcā, cũ ɘaro weenu'cũcā, tojo weegusami.

Āpērã mŭsãrē mejēcã werecã, cŭ ye quetire ne cõ'aticã'ña. A'tere nipe'tirocjãrãpũ tũ'orã weema. Yũ'ũ quẽ'rã a'te quetire weretamusijagũta ni'i.

Õ'acũ Pablöre Jesucristore ějõpeorãrē weetamuduti'que ni'i

²⁴ Ő'acũ yũ'ũre wereduti'quere weregũ, apetero pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimigũ, e'cati'i. Jesucristo cŭrē ějõpeorã ye niatjere pi'etitojacũ niwĩ. Tojo weegũ yũ'ũ quẽ'rã cŭrē ějõpeorãrē weetamusĩ'rĩgũ pi'eti'i. ²⁵ Ő'acũ yũ'ũre narē weetamudutiwĩ. Tojo weegũ yũ'ũ mŭsã Jesucristore ějõpeorãrē a'tiro wee'e. Cũ ye quetire añurõ tũ'omasĩpe'oato nĩgũ mŭsãrē weetamu'u. ²⁶⁻²⁷ Mŭsã Colosacjãrã, judío masã nitirã quẽ'rãrē añubutiase queti ni'i. Jesucristo mŭsãpũreta nimi. Cũ mŭsã me'rã niyucã, añuse mŭsã Ʃ'mŭsepũ niatjere masĩ, e'catiyutojasa'a. Ő'acũ maata judío masã nitirãrē Jesucristo yũ'ũogũsami nisere wereticũ niwĩ. Tojo weerã ne warocjãrãpũ a'tere masĩticãrã niwã. A'tocaterore Ő'acũ Jesucristore ějõpeorãrē masĩcã weemi.

²⁸ Ősã Jesucristo ye quetire were'e. Nipe'tirã masãnucŭrē cũ nisetisere masĩdutiãrã were'e. Cũ Ʃaro weedutiãrã, cũ me'rã ninu'cũdutiãrã were'e. ²⁹ A'tere weesĩ'rĩgũ, Jesucristo cũ tutuase o'ose me'rã yũ'ũ masãrē Ʃpũtũ bu'e, narē Ő'acũrē sãrĩbosa'a.

2

¹ Yũ'ũ ní'caronojõta mŭsã ye niatjere Ʃpũtũ wãcũ, Ő'acũrē sãrĩbosa'a. Tojo weegũ mŭsãrē a'tere masĩato nĩgũ ojao'ogũ wee'e. Nipe'tirã Laodiceacjãrãrē, tojo nicã yũ'ũre ĩ'atirãrē mejãrõta sãrĩbosa'a. ² A'tiro sãrĩ'i: "Ő'acũ, narē wãcũtutuase o'oya. Añurõ sũ'ori nisetiato. A'merĩ ma'iato. Na añurõ mũ'ũ ye cjasere tũ'omasĩpe'oato. Na tojo wéerã, mũ'ũ macũrē añurõ masĩrãsama", ni sãrĩbosa'a. Ne waropũre Ő'acũ nipe'tise cũ macũ Jesucristo ye cjasere wereticũ niwĩ. A'tocaterore majã cũ yere weremi. ³ A'tiro ni'i. Jesucristopũreta nipe'tise masĩse, tũ'omasĩse ni'i. Tojo weegũ cũ dia'cũ añurõ masĩgũ nimi. Cŭrē ějõpeorã nipe'tise masĩsere bocano'o. ⁴ Āpērã mŭsãrē diacjũ weronõjõ ucũmaasoobosama. Añurõ tũ'omasĩña nĩgũ, tere were'e. ⁵ Yũ'ũ aperopũ nimigũ, mŭsã wa'teropũ nĩgũ weronõjõ tũ'oña'a. Mŭsãrē pũrõ wãcũ'u. Yũ'ũ mŭsã añurõ niseticã tũ'ogũ, mŭsã Jesucristore ějõpeocã tũ'ogũ, Ʃpũtũ e'cati'i.

⁶ Ne waropure marĩ wiogũ Jesucristore ějõpeocārã niwũ. Titapure musã ějõpeo'caronojõta a'tiro nicã quẽ'rãrẽ nipe'tise nũmũĩ cãrẽ ějõpeonu'cũcã'ña. ⁷ Cãrẽ nemorõ masĩnemoña. Musãrẽ bu'e'caronojõta cãrẽ ějõpeonemoña. Ɛmũcorinũcã Ő'acãrẽ "Añu'u", ni e'catise o'oya.

Jesucristore ějõpeotirã ějõpeo'que ni'i

⁸ Āpẽrã musãrẽ werecã, añurõ tũ'omasĩña. Na musãrẽ nisoose me'rã werebosama. Diacjũ weronojõ ucũsama. Niwe'e. Te ucũse me'rã masãrẽ were, maasoorã weema. Jesucristo ye mejẽta ni'i. Na basu na wãcũsere, dũporocjãrãpũ nisetimujãti'quere wererã weema. Tojo weerã narẽ ějõpeoticã'ña.

⁹ A'tiro pe'e ni'i. Jesucristopure nipe'tise Ő'acũ nisetise ni'i. ¹⁰ Musã quẽ'rã cãpũreta ni'i. Tojo weerã musã Ő'acãrẽ cuoyũ'ruatoja'a. Jesucristo nipe'tirã wiogũ nimi. Ɛ'mũsecjãrã, a'ti turicjãrã, bajurã, bajutirã nipe'tirã wiorã cã doca nima.

¹¹ Musã masĩsa'a, Ő'acũ yarã sãjãsrĩrã, judío masã weronojõ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwũ. A'tiro pe'e wa'acaro niwũ. Jesucristo basu musã ña'arõ weesetisere cõ'acũ niwĩ. Tojo weerã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã weronojõ Ő'acũ yarã tojacãrã niwũ. ¹² Jesucristo wẽrĩ yaano'cu niwĩ. Musã quẽ'rã wãmeyeno'rã, ña'arõ weeseti'quere du'urã, wẽrĩ yaano'cãrã weronojõ tojacãrã niwũ. Wẽrĩ'cãrã, catirã na wee'quere weetimimaba. Tojo weerã musã quẽ'rã todũporopũ wee'quere weetisa'a. Jesucristo wẽrĩca be'ro Ő'acũ cãrẽ masõcu niwĩ. Cãrẽ masõ'caronojõta musã quẽ'rãrẽ masõgũ, apesu'tiro sãjãcã weecu niwĩ. Ő'acũ cũ tutuaro me'rã cũ macũ Jesucristore masõ'quere musã ějõpeoyucã, tojo weecu niwĩ. ¹³ Musã judío masã nitirã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'aticãrã niwũ. Tojo nicã ña'arõ weecũcãrã niwũ. Ña'arõ nisetitjãrã, todũporopure wẽrĩ'cãrã weronojõ nicãrã niwũ. A'tocaterore majã Ő'acũ yarã ni'i. Cũ musãrẽ catinu'cũcã weecu niwĩ. Musãrẽ ña'arõ wee'quere acobojocu niwĩ. ¹⁴ Ő'acũ cũ duti'quere yũ'rũnũ'cãcã, marĩrẽ bu'iri da'rebopĩ. Te marĩ peje ña'ase cuomi'quere cũ macũ curusapũ wẽrĩse me'rã acobojocu niwĩ. ¹⁵ Jesucristo cũ wẽrĩse me'rã nipe'tirã ĩ'orõpũ wãtĩarẽ docaque'acã weecu niwĩ.

"A'ti nucũcã cjasere pũrõ wãcũticã'ña" nĩ'que ni'i

16 Mūsā masīsa'a, judío masā ni'cārē apeye ba'asere ba'adutisama. Tojo weerā āpērā mūsā sī'rīsere, ba'asetisere judío masārē dutītisenojōrē na ucjacā, tū'oticā'ña. Na peje bosenuṁmūrī cūosama. Ni'cā cū'marē, ma'ma mujīpūrē, tojo nicā semanarīnucū na soowuase ṁṁmūrīrē cūosama. Na weronjōta ticuse bosenuṁmūrī weedutisama. "Mūsā tojo weetirā, Ō'acū duti'quere weewe'e", nisama. Na tojo nicā, tū'oticā'ña. 17 Ō'acū tere ne waropure Jesucristore queose o'oyugu weecu niwī. Yū'u macū ye cjasere masīato nígū tojo weecu niwī. Ni'cārōacārē Jesucristo a'titojacu niwī. Tojo weegu masārē a'tere toduporopu duti'quere Ō'acū sō'owaro weedutitimi majā.

18 Āpērā mūsārē a'tiro nisoobosama: "Ēsā añurā ni'i. Ō'acū ūsārē añurō wācūato nírā be'ti ṅubue'e. Ō'acūrē wereco'terārē ṅubuepeo'o. Ēsā cārītimirā quē'ese weronjō Ō'acū yere ĩ'a'a. Tojo wéerā, ūsā āpērā yū'rūoro Ō'acū ye cjasere añurō masī'i. Mūsā quē'rā tojota weeya. Mūsā a'tere weetirā, bu'iri cūorāsa'a", nibosama. Mūsārē tojo nicā, ne ējōpeoticā'ña. "Masīrā waro ni'i ūsā", ni wācūsama. Tojo nima'acārā weema. A'te masā wācūse dia'cū ni'i. 19 Na Jesucristore sirututima. Marī pūrīcā Jesucristo ya curuacjārā ni'i. Cūta nimi marī dupoá. Marīrē cū masīsere, tutuasere o'osami. Te me'rā marī ṁṁcorīnucū Ō'acū ṁaronjō nemorō a'merī ma'i, weetamumasī'i.

20 Mūsārē toduporopure mūsā ṅecūsūmua nisetimujāti'quere peje dutise nicaro niwū. A'tocaterore toduporopu weeseti'quere Jesucristo cū wērīse me'rā yū'rūweticā weecu niwī. Yū'rūwetica be'ro nimicā, ¿de'ro weerā mūsā toduporopu weeseti'caronjōta niti tja? 21 Mūsārē āpērā "A'tenjojōrē ṅe'eticā'ña, tenjojōrē ba'aticā'ña", nibosama. 22 Na tojo nírā, a'ti turi cjase maata pe'tisere ucūrā weema. Masā na wācūrō me'rā weedutise ni'i. 23 Na dutise añubutiasere weronjō busu'u. Bu'icjase dia'cū a'tiro nita'sasama: "Mūsā quē'rā ūsā weronjōta añurō ējōpeoroua'a. Ō'acū marīrē añurō wācūato nírā be'tiroua'a. Marī upu quē'rā ṅa'a nisa'a. Tojo weerā marī basu marī upure pi'etise o'oroua'a. Marī pi'etise o'óca be'ro marī ṅa'arō ṁaripejasere cō'ata basio'o", nimisama. Niwe'e. Na dutisere wéerā, marī mejārōta tojacā'sa'a tja.

3

1-3 Yū'u mūsārē toduporopu ní'caronjōta Jesucristo wērīcu niwī. Mūsā cū wērīse me'rā toduporopu

weeseti'quere du'ucārã niwũ. Cũrẽ cũ tutuase me'rã cũ pacu masõcu niwĩ. Musã quẽ'rãrẽ cũ macũrẽ ẽjõpeoyucã, cũ tutuase me'rã musãrẽ catinu'cũcã weecu niwĩ. Tojo weerã a'ti turi cjasere wãcũticã'ña. Ɖ'muse cjase pe'ere wãcũña.

Musã Ɖ'acũpũre Jesucristo me'rã ni'i. Jesucristo Ɖ'musepũ Ɖ'acũ me'rã wiogu dujiri cũmurõpũ nimi. Tojo weerã musã Jesucristo nirõ Ɖ'musepũ cjasere añurõ wãcũnũrũña. ⁴ Cũta marĩrẽ su'ori nimi. Su'ori catimi. Marĩ cũ me'rã ni'i. Tojo weerã cũ a'ti nucũcãpũre apaturi a'ticã, marĩ quẽ'rã cũ tutuase, cũ asistese me'rã a'tirãsa'a.

Dũporopũ weeseti'quere Pablo du'uduti'que ni'i

⁵ Musã a'ti turi cjase ña'ase weesĩ'rĩsere du'ucã'ña. Musã, musã numosãnumia nitirãrẽ a'metãrãticã'ña. Musã numia quẽ'rã, musã marãpũsumua nitirãrẽ a'metãrãticã'ña. Ne ãpẽrã me'rã “Ña'arõ weesĩ'rĩsa'a”, niticã'ña. Ne ãpẽrãrẽ musã wãcũsepu “Narẽ wũacãjĩ, na me'rã nisĩ'rĩsa'a”, ni wãcũticã'ña. Æpẽrã na cõsere woticã'ña. Musã apeyenojõrẽ Ɖorã, Ɖ'acũ mejẽtare ẽjõpeorã weebosa'a. ⁶ Cũrẽ yu'runũ'cãcã, a'tenõjõ weerãrẽ Ɖ'acũ Ɖputu bu'iri da'regusami. ⁷ Musã todũporopũ tere weesetirã, ña'arã nicãrã niwũ. ⁸ A'tocaterore majã nipe'tisere musã ña'arõ weesere, uase, i'atu'tise, ãpẽrãrẽ nitu'ti yabisere du'uya. Ña'asere ne wãcũ bujicã'ticã'ña. ⁹ Æpẽrãrẽ nisooticã'ña. Musã todũporopũ weeseti'quere du'utojacãrã niwũ. Tojo weerã tere weeticã'ña majã. ¹⁰ A'tocaterore musã apeye wãcũse cõ'o. Ɖ'acũ musãrẽ wee'cu cũ weronojõ nisetiatio nĩgũ musãrẽ dũcayunu'cũgũ weemi. Nemorõ cũrẽ masĩatio nĩgũ tojo weemi. ¹¹ Marĩ nipe'tirãrẽ Jesucristo i'orõpũre ne dũcawatise marĩ'i. Judío masã, judío masã nitirã, ãpẽrã õ'rẽcjũ yapa casero yejecõ'ano'cãrã, yejecõ'ano'ña marĩrãrẽ dũcawatise marĩ'i. Tojo nicã apesecjãrãpũ, sumutoricjãrã, da'raco'teri masã, da'raco'tetiri masã, ã'rã nipe'tirã me'rã dũcawatise marĩ'i. Cũ nipe'tirã cũrẽ ẽjõpeorã wiogu nimi. Nipe'tirãpũre nimi.

¹² Ɖ'acũ musãrẽ ma'imi. Cũ musãrẽ cũ yarã niato nĩgũ besecu niwĩ. Tojo weerã ãpẽrãrẽ pajaña'ña. Narẽ añurõ e'catise me'rã weetamuña. Musã “Æpẽrã yu'ruoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. Musãrẽ mejẽcã nicã, tojo tu'oña'ña. Wãcũtutuaya. ¹³ Musã basu ãpẽrã me'rã a'metu'ti'cãrã, ãpẽrã mejẽcã weecã tu'sati'quere narẽ acobojoya. Jesucristo musãrẽ acobojocu niwĩ. Tojo weerã musã quẽ'rã ãpẽrãrẽ mejãrõta acobojoya. ¹⁴ A'merĩ ma'iña. Musã tojo ma'irã, nipe'tise yu'ũ duti'quere weepe'ocã'rãsa'a. Añurõ

musã basu sũ'ori nisetirãsa'a. ¹⁵ Õ'acũ cũ ɥaro weecã, musã ye ejeripõ'rãrĩpũre e'caticã weesami. Cũ ɥaro weetirã, bujawetisa'a. Tojo weerã cũ ɥaro weeya. Añurõ sũ'ori nisetiya. A'tere ɥasãgũ, cũ musãrẽ ni'cã curua, ni'cũ põ'rã weecu niwĩ. Musã cũrẽ e'catise o'onu'cũcã'ña.

¹⁶ Jesucristo ye quetire añurõ wãcũnũrũña. Cũ masĩse o'ose me'rã ãpẽrãrẽ musã basu a'merĩ bu'eya. Musã ejeripõ'rãrĩpũ Õ'acũrẽ e'catise o'orã, basapeoya. ¹⁷ Musã Jesucristo yarã ni'i. Tojo weerã nipe'tise musã weesetise, ucũsetisere cũ yarã weronojõta weeya. Jesucristo cũ tutuase me'rã tere weeta basio'o. Cũ pacũre e'catise o'onu'cũcã'ña.

Jesucristore ãjõpeorãrẽ weeduti'que ni'i

¹⁸ Marãputirãnumia, Jesucristo marĩ wiogũre ãjõpeorã, a'tiro weeya. Musã marãpusũmũarẽ na dutisere yũ'ti ãjõpeoya. ¹⁹ Musã numotirãũmũa pe'e, musã numosãnumiarẽ ma'ña. Na me'rã uaticã'ña. ²⁰ Wĩ'marã, ma'mapjia, nipe'tise musã pacũsumũa dutisere añurõ yũ'tiya. Õ'acũ tojo weecã ɥasami. ²¹ Musã põ'rãrẽ na'irõ tu'ti, uacã weeticã'ña. Musã tojo weecã, na bujaweti, musã dutisere weemasĩtisama.

²² Da'raco'teri masã, nipe'tise musã wiorã a'ti nucũcãcãjãrã na dutisere yũ'tiya. Na ã'orõpũre, na ã'atiropũre añurõ da'raya. Musã wiorã ã'orõpũ dia'cũ añurõ da'rãrã, musã wiogũ “Añurõ da'rama” ni wãcũato, nirã weebosa'a. Musã tojo weeticã'ña. Õ'acũrẽ añurõ ãjõpeotjãrã, weesooro marĩrõ da'raya. ²³ Musã apeyenojõ da'rãrã, añurõ tũ'sase me'rã da'raya. Teese me'rã weeticã'ña. Masãrẽ da'rãbosamirã, Jesucristore da'rãbosarã weronojõ tũ'oña'ña. ²⁴ Musã cũrẽ da'raco'terã ni'i. Cũta musãrẽ ɥ'mũsepũ wapayegũsami. Musã tere masĩtoja'a. Tojo weerã añurõ da'raya. ²⁵ Ña'arõ wee'que wapare Õ'acũ bu'iri da'regũsami. Masã nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ bu'iri da'resami. Ne ni'cũ yũ'rũwetitisami.

4

¹ Dutiri masã, musã quẽ'rã ɥ'mũsepũre ni'cũ wiogũ cũo'o. Musã tere masĩtoja'a. Tojo weerã Õ'acũ ɥaronojõta musãrẽ da'raco'terãrẽ añurõ cũoya.

² Õ'acũrẽ añurõ tũ'ocasanũ'cõtjãrã, sãrĩnu'cũcã'ña. Cũrẽ “Añu'u”, ni e'catise o'oya. ³ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrã, ɥsã quẽ'rãrẽ sãrĩbosaya. “Pãjãrã Jesucristo ye quetire masĩtirãrẽ tũ'osĩ'rĩcã weeato”, ni sãrĩbosaya. Cũ ye queti dũporocjãrãpũ na masĩno'ña marĩ'que añuse queti ni'i. A'te werese ye bu'irita yũ'ɥ bu'iri da'reri wi'ipũ dujisa'a.

⁴ Yũ'ure Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Yũ'ure “Wisiro marĩrõ diacjũ wereato”, ni sãrĩbosaya.

⁵ Āpẽrã Jesucristore ãjõpeotirã me'rã añurõ nisetiya. Na me'rã musã weesetisetirinucũ Õ'acũ ñaronojõta narẽ añurõ weeya. ⁶ Na me'rã ucũrã, añurõ tu'saroputa tu'otu'sase me'rã ucũña. Āpẽrã musãrẽ sãrĩtiña'cã, añurõ diacjũ yũ'tiya.

Pablo me'rãcjãrã añudutise o'o'que ni'i

⁷ Tíquico yũ'u me'rãcjũ yũ'u ma'igũ a'tiro weegusami. Yé quetire musãrẽ weregu wa'agusami. Cũ yũ'u me'rã marĩ wiogu Jesucristo yere da'raco'tetamugũ nimi. Tojo nicã yũ'ure bu'etamugũ nimi. ⁸ Yũ'u cãrẽ musã tiropu wa'adutiguti wee'e. Ësã ye quetire tu'orã, musã wãcütutua, e'catinemorãsa'a. ⁹ Onésimo musã ya macã nícũ'cu quẽ'rã cũ me'rã wa'agusami. Cũ yũ'u ma'igũ, yũ'u me'rãcjũ a'tocaterore ñsãrẽ añurõ weetamugũ weemi. Na puarã musãrẽ wererãsama nipe'tise a'to Romapu de'ro wa'a'quere.

¹⁰ Aristarco musãrẽ añudutimi. Cũ quẽ'rã yũ'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipũ nimi. Marco, Bernabé basucu quẽ'rã musãrẽ añudutimi. Marco musã tiropu sijacã, yũ'u musãrẽ toduporo ní'caronojõta añurõ ñe'eapa. ¹¹ Apĩ Jesú na “Justo” pisuno'gũ musãrẽ añudutimi. Ā'rã i'tiarã ãpẽrã judío masã Jesucristore ãjõpeorã wa'terore na dia'cũ yũ'ure da'ratamuma. Na Õ'acũ wiogu nisere masãrẽ bu'erã weema. Na weetamuse me'rã yũ'u wãcütutua, e'catise cõ'o'o. ¹² Epafras musã me'rãcjũ añudutimi. Cũ Jesucristo ye cjasere da'raco'tegu nimi. Cũ musãrẽ uputu sãrĩbosagu weemi. Õ'acũrẽ añurõ sirutuato, cũ ñaro añurõ weenu'cũato ní'gũ, tojo sãrĩbosami. ¹³ Yũ'u diacjũta were'e. Cũ musãrẽ uputu sãrĩbosacã i'a'a. Āpẽrã quẽ'rãrẽ Laodiceacjãrãrẽ, tojo nicã Hierápolicjãrãrẽ sãrĩbosami. ¹⁴ Luca ocoyeri masũ ñsã uputu ma'igũ musãrẽ añudutimi. Apĩ quẽ'rã Demas wãmetigu añudutise o'omi.

Pablo añudutitõ'o'que ni'i

¹⁵ Laodiceacjãrã Jesucristore ãjõpeorã añuato. Ninfa wãmetigo quẽ'rã añuato. Tojo nicã nipe'tirã co ya wi'ipũ Õ'acũrẽ ãjõpeorã nerẽwuarã añuato. ¹⁶ Musã a'ti pũrĩrẽ bu'epe'oca be'ro Laodiceacjãrãpũre o'óya. Na quẽ'rã na nerẽwuaropu bu'eĩ'oato. Musã quẽ'rã ape pũrĩ Laodiceacjãrãrẽ yũ'u ojãca pũrĩrẽ ñe'erã, musã nerẽrõpu bu'eya. ¹⁷ A'tiro niña Arquipore: “Marĩ wiogu da'radutigu cõu'quere añurõ da'ratu'ajaya.”

18 A'te nituose darire musãrẽ añudutise o'ogu, yu'u
basuta oja'a. Wãcũña yu'u bu'iri da'reri wi'ipã nisere.
Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Õ'acũ musãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Tesalónicacjārārē ojamũ'tāca pūrĩ ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Pablo Tesalónica, Macedonia di'tapũ nirĩ macãcjārārē ojacũ niwĩ. A'ti pūrĩrē ojacũ, Corintopũ nicũ niwĩ. Todũporopũre cũ basuta narē Jesucristo yere were, cūrē ějõpeori curuacjārā sājācā weecũ niwĩ. Cũ ějõpeocā wéeca be'ro Timoteo añuse quetití ejacā tu'ogu, maata narē a'ti pūrĩrē ojacũ niwĩ. Na añurõ weesere tu'ogu, Õ'acūrē e'catise o'ocũ niwĩ. Tojo nicā Jesucristore ějõpeosere weenemocā ʘasāgũ ojacũ niwĩ. Na cūrē sērĩtiña'quere yũ'tigu ojacũ niwĩ. Cũ Jesucristo apaturi a'tiatjere ojacũ niwĩ.

Pablo cũ me'rãcjārā me'rã Tesalónicacjārā Jesucristore ějõpeorārē oja'que ni'i

¹ Yũ'ũ Pablo, yũ'ũ me'rãcjārā Silvano, Timoteo me'rã mʘsārē a'ti pūrĩrē oja'a. Mʘsã Tesalónicacjārārē marĩ pacũ Õ'acũ, marĩ wioꝑũ Jesucristo yarārē añudutise o'o'o. Õ'acũ mʘsārē añurõ weeato. Mʘsārē ejerisājācā weeato.

Pablo Tesalónicacjārā na añurõ weesetisere tu'ogu Õ'acūrē sērĩbosa'que ni'i

² Mʘsārē ũsã ñubuesetirinũcũ marĩ pacũ Õ'acūrē e'catise o'onu'cũcã'a. ³ Cūrē ñubuerã, a'tiro ni'i. “Õ'acũ, Tesalónicacjārā mũ'ũ macũ Jesucristore ějõpeorã añurõ weesetisama. Na ma'isere ĩ'orã, ãpērãrē añurõ weeta-musama. Jesucristo cũ apaturi a'tiatjere e'catise me'rã yucuerã weesama. Tojo weerã cūrē ějõpeodu'utisama”, ni ñubue'e Õ'acūrē.

⁴ Õ'acũ mʘsārē ma'imi. Cũ, yarã niato níꝑũ besecũ niwĩ. ʘsã a'tere masĩ'i. ⁵ Mʘsārē Jesú ye quetire wererã, ũsã ye ʘseri me'rã dia'cũ weretiwũ. Espíritu Santu tutuase me'rã werewũ. ʘsã bu'ese diacjũta ni'i nírã, mʘsārē bu'ewũ.

Mʘsã masĩsa'a. ʘsã topũ nírã, mʘsārē ma'írã, añurõ weesetiwũ. ⁶ Mʘsã ũsã wee'quere ĩ'acũurã, ũsã weronojõta weeseticãrã niwũ. Tere wéerã, Jesucristo weeseti'caronojõta weecãrã niwũ. Mʘsārē Espíritu Santu e'catise o'ocã, ʘpũtu pi'etimirã, Jesucristo ye quetire ñe'ewũ. ⁷ Tojo weerã mʘsã Jesure ějõpeosere ĩ'orã, añuse queose nipe'tirã ãpērã Jesure ějõpeorārē o'ocãrã niwũ. Mʘsã ya di'ta Macedoniacjārārē, tojo nicã ãpērã a'ti di'ta

Acayacjārārē tojo weecārā niwã. ⁸ Musã me'rãta marĩ wioḡu Jesú ye queti nipe'tiropu se'sa wa'a'a. Macedonia, Acaya dia'cũ mejētare se'saro weewe'e. Nipe'tiropu musã Ō'acūrē ějōpeosere masĩpe'titojama. Tojo weerã tere āpērārē werewe'e. ⁹ Mejō na pe'eta musã weesetisere quetiwerema. Ūsã musã tiropu nicã, musã ũsārē añurō wee'quere werema. Apeyema, musã queose yee'cārārē ějōpeodu'u'quere werema. Tere du'u, ni'cārōacārē Ō'acũ catiḡu diacjũ nigũ pe'ere ějōpeo, cũ uaro weeaporo. ¹⁰ Ō'acũ cũ macũ Jesú u'musepu nigūrē, cũ apaturi a'tiatjere e'catise me'rã yucuerã weeaporo. A'tere āpērã ũsārē quetiwerema musã weesetisere. Ō'acũ cũ macũ wērĩ'cũpũre masōcũ niwĩ. Cũ Jesúta nimi marĩ upũtu bu'iri bocabo'quere yu'rũo'cũ.

2

Pablo Tesalónicapu cũ bu'e'quere quetiwere'que ni'i

¹ Acawererã, musã a'tere añurō masĩsa'a. Ūsã Tesalónicapu sijarã, mejō warota bu'ecusiaticārã niwũ. Ūsã bu'esere tu'orã, musã pãjārã Jesure ějōpeowũ. ² Ūsã musã tiropu wa'ase duporo ũsã Filipopu niwũ. Topu nicã, tocjārã ũsārē tārã, ña'arō bujicã'wã. Musã tere masĩsa'a. Musã ya macãcjārã quē'rã ũsã weresere cã'mota'asĩ'rĩmiwã. Na tojo weemicã, Ō'acũ ũsārē añurō wãcũtutuase o'owĩ. Tojo weerã cũ ye quetire uiro marĩrō werewũ. ³ Musārē Jesú ye quetire wererã, mejēcã pe'weretiwũ. Ña'arō weesĩ'rĩrã, numiarē a'metārãsĩ'rĩrã, weeta'sase me'rã weretiwũ. ⁴ Ō'acũ pe'e i'abesetojagupu cũ ye queti weresere cũgũtigũ ũsārē besecũ niwĩ. Masã ũsã me'rã e'catiato nĩrã mejēta cũ ye quetire werewũ. Ō'acũ pe'ere e'catidutirã werewũ. Ō'acũ nimi nipe'tise marĩ wãcũsere masĩḡũ. ⁵ Ūsã topu nĩrã, ne ni'cãti musã yere uaripejarã, añurō ucũta'sa weretiwũ. Musã a'tere masĩsa'a. Ō'acũ quē'rã diacjũta ũsã wãcũsere masĩsami.

⁶⁻⁷ Ūsã Jesú o'ó'cārã ni'i. Tojo weerã "Ūsārē wiorã weronojō i'aña", nĩmasĩbopã. Tojo nita basiomĩcã, ne ni'cũrē nitiwũ. A'tiro pe'e weewũ. Ni'cō numio co macũrē co'te mi'o masōsamo. Co weronojō ũsã quē'rã musã tiropu nĩrã, musārē ma'ĩrã, tojota weewũ. ⁸ Musārē ma'ĩrã, Ō'acũ ye queti dia'cũrē weretiwũ. Nipe'tise ũsã põtēorō weetamuta basiosere weetamuwũ. Musārē upũtu ma'icãti.

⁹ Ūsã topu nĩrã da'ra'quere musã wãcũsa'a. Musārē Ō'acũ ye quetire wererã, peje caribose o'osĩ'rĩtiwũ. Tojo

weerã ùsãrẽ a'mácaticã'to nírã ùsã basu da'rawu. Ñamirĩ, umucori yóacãta ùsã ba'atjere, ùsãrẽ du'sasenojõrẽ wap-ata'arã da'rawu.

¹⁰ Ùsã weeseti'quere musã ì'awũ. Õ'acũ quẽ'rã masĩsami. Musã Jesucristore ãjõpeorã me'rã nírã, ùsã weesooro marĩrõ nisetiwu. Mejẽcã weetiwu. Õ'acũ ñaronojõ nisetiwu. Tojo weerã ãpẽrã ùsãrẽ "Na bu'iri cuoma" nirõ marĩrõ nicã'wũ. ¹¹⁻¹² Ni'cũ cũ põ'rãrẽ weronojõta ùsã quẽ'rã musãñucãrẽ werewu. E'catise, wãcütutusere musãrẽ o'owu. Õ'acũ põ'rã weronojõta nisetidutiwu. Musãrẽ Õ'acũ cũ põ'rã niato nígũ besesami. Tojo nicã musãrẽ cũ me'rã cũ asistese nirõpu ninu'cüdutisami.

¹³ Apeye musã ye cjasere wereguti. Õ'acũ ye quetire werecã, musã "Õ'acũ ye ucũse ni'ì" nírã, maata ãjõpeowu. "Masã na ucũsere ãjõpeobosau", nitiwu. Musã tojo weesere wãcũrã, Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'a. Ùsã musãrẽ were'que Õ'acũ ucũse warota niwũ. Te queti me'rãta Õ'acũ cũ ñaro weeato nígũ musãrẽ siape me'rã ducayunu'cũgũ weemi.

¹⁴ Musã Jesucristore ãjõpeocã, musã ya di'tacjãrã musãrẽ pi'etise o'ocãrã niwã. Judea di'tapu quẽ'rãrẽ na acawerã judío masã musãrẽ wa'a'caronojõta Jesure ãjõpeorãrẽ weecãrã niwã. ¹⁵ Judío masãta dũporocjãrãpu quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcãrã niwã. Marĩ wioгу Jesure tojota weecãrã niwã. Ùsã quẽ'rãrẽ musã ya macãpu nicã, ùsãrẽ ñatirã, cõ'acã'wã. Tojo weegu Õ'acũ na me'rã tu'satisami. Judío masã nipe'tirã Jesure ãjõpeorã me'rã cumuca dia'cũ ñacã'ma. ¹⁶ Judío masã nitirãrẽ Õ'acũ yu'ruocã ñatima. Tojo weerã narẽ Jesús ye quetire werecã ñasãtirã, a'tiro weewã. Ùsã narẽ weresere cã'mota'asĩ'rĩmiwã. Na ña'arõ weese siape me'rã nemorõ wee'e. Tojo weerã na pajibutiaro bu'iri cuoma. Na yu'runu'cãpose bu'iri ni'cãrõacãputa na Õ'acũ bu'iri da'resere bocarãsama.

Pablo quẽ'rã Tesalónicacjãrãrẽ ì'arã wa'asĩ'rĩmi'que ni'ì

¹⁷ Ùsã musã tiropure wijawã'cãtica be'roacã maata musãrẽ ì'asĩ'rĩmicãti. Ùsã upu topu nitimicã, musã tiropu dia'cũ ejeripõ'rãtiwu. Topure uputu wa'asĩ'rĩmiwũ tja. ¹⁸ Pejetiri yu'u Pablo basu pe'eta "Wa'aguti", nimiwũ. Ùsã topu wa'asĩ'rĩsetirinucũ wãti ùsãrẽ cã'mota'amujãwĩ. ¹⁹⁻²⁰ Musãta ni'ì ùsãrẽ e'catise o'orã. Tojo weerã musãrẽ pũrõ ì'asĩ'rĩsa'a. Marĩ wioгу Jesús cũ apaturi a'ti turipu a'ticã, cũrẽ wererãti musã ye quetire. A'tiro nirãti: "Ã'rãta nima ùsãrẽ e'catise o'o'cãrã. Narẽ mejõ waro mu'u ye

quetire weretiwa. Na tere tu'orã, mu'urẽ añurõ ãjõpeowã. Tojo weerã pũrõ e'cati'i na me'rã", nirãti cũrẽ.

3

¹⁻² Musã ye quetire tu'osĩ'rĩrã, põtẽoticãti. Tojo weerã musã tiropu Timoteore i'adutirã o'ówu. "Ësã pe'e Atenapu tojarãti", niwã. Timoteo ãsã me'rãcjũ Jesú ye quetire werecusiata mugũ nimi. Cũ musãrẽ Jesure nemorõ ãjõpeocã weegusami nĩrã, o'ówu. Tojo nicã wãcũtutuanemosere wereato nĩrã cũrẽ o'ówu. ³⁻⁴ Æpẽrã masã musã Jesure ãjõpeocã i'arã, i'atu'ti, bujicã'sama. Na tojo weecã, Jesure ãjõpeodu'uticã'to nĩrã Timoteore weredutirã o'ówu. Ësã topu nĩrã, musãrẽ a'tere wereyutojawu. "Marĩ Jesure ãjõpeorã, pi'etino'rõsa'a", niwã. Ësã ní'caronojõta marĩ nipe'tirãrẽ queoro wa'aro wee'e. Musã tere masĩsa'a. ⁵ Musã Jesure ãjõpeosere masĩsĩ'rĩgũ põtẽoti, ¿de'ro wa'amiti narẽ? nĩgũ, musã ye quetire miitidutigũ Timoteore o'ówu. "Apetero weegu musãrẽ wãtĩ Jesure ãjõpeodu'ucã weecã'pĩ", nicãti. ¿Ësã bu'e'que ne wapa-marĩpari? ni masĩsĩ'rĩgũ cũrẽ o'ówu.

Tesalónicacjãrã ye quetire Timoteo quetiti eja'que ni'i

⁶ Ni'cãrõacãrẽ Timoteo musã tiropu ni'cu dajatojami a'topure. Cũ musã yere añuse quetiti dajami. A'tiro niami: "Na Jesure ãjõpeonu'cũcã'ma. Na basu añurõ a'merĩ ma'isetiama. Marĩrẽ ma'ise me'rã wãcũnu'cũcã'ma. Marĩrẽ pũrõ i'asĩ'rĩama marĩ narẽ i'asĩ'rĩrõnojõta", ni quetiti dajami. ⁷ Musã Jesure ãjõpeose quetire tu'orã ãsã pi'etimirã, e'cati'i. ⁸ Marĩ wiogu Jesure ãjõpeonu'cũcã tu'orã, yujuputa ãsã ejerisãjãse cu'o. ⁹ Tojo weerã musãrẽ wãcũrã, e'catiyu'rũasa'a. Õ'acũrẽ musã ye cjasere ãsã ¿de'ro wee e'catise o'opõtẽobosau? Basiowe'e. ¹⁰ Ñamirĩ, umucorita yóacã Õ'acũrẽ sãrĩnu'cũcã'a musã tiropu wa'asĩ'rĩrã. Musãrẽ Jesú yere wereyapada'reosĩ'rĩsa'a.

¹¹ Ësã marĩ pacu Õ'acũrẽ, marĩ wiogu Jesure a'tiro sãrĩ'i. "Tesalónicacjãrã tiropu ãsãrẽ o'óya. ¹² Nemorõ na basu a'merĩ ma'iseticã weeya. Nipe'tirã ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'icã weeya. Narẽ ãsã ma'irõnojõta na quẽ'rã ãpẽrãrẽ ma'iato. ¹³ Õ'acũ, mu'urẽ ãjõpeodu'uticã'to. Mu'u uaro weeato. Narẽ wãcũtutuacã weeya. Mu'u narẽ tojo weecã, mu'u i'orõpu bu'iri marĩrã nirãsama. Tojo weerã Jesú apaturi a'ti turipure cũ yarã me'rã a'ticã, bu'iri marĩrã nirãsama." A'tiro ni sãrĩbosa'a musã ye cjasere marĩ pacu Õ'acũrẽ.

4

Pablo Jesure ějōpeorārē Ō'acũ tu'saronojō weeduti'que ni'i

¹ Apeye musā ye cjasere werenemosĩ'rĩsa'a. Yu'u basu dutise mejēta ni'i. Marĩ wiogu Jesú dutisere were'e. Ěsā musārē duti'caronojōta Ō'acũ tu'sasenojōrē weeya. Musā ni'cārōacārē Ō'acũ duti'quere weerā wee'e. Siape me'rā nemorō weenemoña. ² Ěsā were'quere musā masĩsa'a. A'tere wererā, Jesú marĩ wiogu cũ dutiro me'rā musārē werewu.

³ Ō'acũ cũ uaro weecā tu'sasami. Cũ yarā weronojō weesetiya. Musā numosānumia, musā marāpũsumua nitirārē a'metāraticā'ña. ⁴ Musānucũ wiopesase me'rā ña'arō wee'orō marĩrō omocā du'te, numotiburoya. Musā tojo weecā ĩ'arā, āpērā “Añurō weema”, nirāsama. ⁵ Ō'acūrē masĩtirā numiarē ña'arō weesĩ'rĩrā, uaripejasama. Musā na weronojō niticā'ña. Mejō wācūtutuaya. ⁶ Ne apĩ numorē a'metāraticā'ña. Musā apĩ numorē a'metārārā, co marāpũre ña'arō weerā weesa'a. Ō'acũ a'te ña'ase weerārē bu'iri da'regusami. Toduporopũ musārē weretojawũ a'te nucũ'ase quetire. ⁷ Ō'acũ marĩrē ña'asere weedutiticũ niwĩ. Añuse pe'ere cūrē ějōpeorā weesetironojō weeduticũ niwĩ. ⁸ No'o a'te bu'esere teerānojō ũsārē teerā mejēta weesama. Ō'acũ pe'ere teerā weesama. Ō'acũ marĩrē cũ uaro weedutigu Espĩritu Santure o'ócũ niwĩ. Tojo weerā cũ uaro weetirā, “Ō'acũ, mu'urē uawe'e”, nirā weesama.

⁹ Musā a'merĩ ma'isetise pũrĩcārē werewe'e. Ō'acũ cũ basu pe'e Espĩritu Santu me'rā musārē a'merĩ ma'idutitocũ niwĩ. ¹⁰ Musā ya di'ta Macedoniacijārārē nipe'tirā Jesure ějōpeorārē ma'isetirā, cũ duti'caronojō weerā wee'e. A'te pe'ema musārē weregutĩ. Jesure ějōpeorārē nemorō ma'inemoña. ¹¹ Añurō cumuca marĩrō nisetiya. Āpērārē queti pooticā'ña. Musā ye nitisere, āpērā ye cjasere ucja wācũnrũticā'ña. Musā ye pe'ere wācũña. Musā da'rase cũosere añurō da'rasetiya. Nijĩsijaticā'ña. Toduporopũre musā tiropũ nĩrā, a'tere weretojawũ. ¹² Musā tojo añurō da'rarā, āpērā a'mácano'ña marĩrāsa'a. Musā basu da'rase me'rā catirāsa'a. Musā tojo weecā ĩ'arā, Jesure ějōpeotirā musārē añurō wiopesase me'rā wācũrāsama.

Jesú apaturi a'ti turipũ a'tiatje queti ni'i

¹³ Apeye tja weregutĩ. Wěrĩ'cārāpũ de'ro wa'arāsari nisere musārē werecasanũ'cōsĩ'rĩsa'a. A'tere masĩrā, Jesure ějōpeorā na wěrĩcā, pũrō bujawetisome. A'tiro ni'i. Jesure

ējōpeorā wērīrā, cū tiropu cū me'rā ninu'cūcā'rāsama. Cūrē ējōpeotirā pūrīcā cū tiropu ne wa'asome. Tojo weerā Jesure ējōpeotitjārā, na me'rācjārā, na acawererā wērīcā, pūrō bujawetisama. Mūsā pūrīcā Jesure ējōpeo'o. Tojo weerā na weronojō bujawetitīcā'ña. ¹⁴ Marī a'tere ējōpeo'o. Jesú wērī'cūpu masācū niwī. Cū apaturi a'ti turipu a'ticā, cūrē ējōpeorā wērī'cārārē Ō'acū cū macūrē masō'caronojōta masōgūsami. Masōtoja, cū tiropu miagūsami.

¹⁵ Ni'cārōacārē marī wiogu Jesú were'quere mūsārē wereturiarā wee'e. Jesú a'ti turipu apaturi a'ticā, Jesure ējōpeorā cūrē pōtērīrā wa'arāsama. Cūrē pōtērīrā, marī catirā āpērā wērī'cārā dūporo ū'mūtāwā'cāsoma. ¹⁶ A'tiro pe'e wa'arosa'a. Jesú cū ucūse dutise me'rā ū'mūsepu a'tigusami. Ō'acūrē wereco'terā wiogu ūputu ucūquejo, Ō'acū yaro putiro coronetare putigusami. Tojo wa'acā, Jesure ējōpeorā wērī'cārā ape upu me'rā masāmū'tārāsama. ¹⁷ Na be'roacā marī Jesure ējōpeorā quē'rā a'ti nucūcāpu catirā o'mecururipu na me'rā mūjāarāsa'a. Topu Jesure pōtērīrāsa'a. Tojo wee cū me'rā ninu'cūcā'rāsa'a.

¹⁸ Mūsā a'tere āpērārē wereturiaya. Tojo weerā mūsā a'merī wācūtutuacā weerāsa'a.

5

¹ Di nāmū, no'ocátero nicā Jesú apaturi a'tigusari nisema masīno'ña marī'i. Tojo weerā mūsārē werewe'e. ² Queose me'rā mūsārē weregūti. Ni'cū yajari masū űamipu wācūña marīrō yajagu a'tisami. Cū weronojōta Jesú quē'rā marī ne wācūtiri cura a'tigusami. Mūsā cū wācūña marīrō a'tiatjere masītojasa'a. ³ Jesure ējōpeotirā cū apaturi a'tiatji dūporoacā a'tiro wācūrāsama. "Ēsā uiro marīrō añurō nicā'a", nirāsama. A'tiro na wācūcūñarī cura narē peje űa'ase wa'arosa'a. Ni'cō nijīpaco wācūña marīrō wī'magū wūatji dūporoacā pūrīse pi'etinū'cāsamo. Na quē'rā Jesure ējōpeotirā tojota wācūña marīrō ūputu pi'etirāsama. Ne ni'cū yū'rūwetisoma. ⁴ Masā Jesure ējōpeotirā na'itī'arōpu nirā weronojō nisama. Na cūrē yū'rūnū'cā, cū űaro weetisama. Mūsā pūrīcā na weronojō niwe'e. Tojo weerā Jesú cū apaturi a'ti di'tapu a'ticā, ī'aucuasoma. Yajari masūrē ī'amarīarō weronojō wa'asoma. ⁵ Mūsā űa'ase weeseti'quere Jesú acobojotojacū niwī. Tojo weerā bo'reyuro, űmūcopu nirā weronojō ni'i. Marī Jesú yarā űa'ase weeborānojō niwe'e. Jesure ējōpeotirā pe'e űa'arō weesetisama. Na'itī'arō, űamipu nirā weronojō

nisama. ⁶ Marĩ cãrĩrã weronojõ niticã'rã. Jesú apaturi a'tiatjere wãcũtirã, cãrĩrã weronojõ nisama. Marĩ pe'e cã a'tiatjere añurõ tũomasĩse me'rã wãcũnrũrã. Ña'ase weesĩrĩrã, wãcũtutuarã. ⁷ Ñamipũ masã cãrĩma. Que'ari masã ñamiputa que'asama. ⁸ Marĩ pe'e Jesú yarã ʘmũcopũ nirã weronojõ ni'i. Tojo weerã marĩ weesere añurõ tũ'oña'nũ'cõtojarãpũ weesetirã. Queose me'rã wereguti. Ni'cũ surara a'mewẽjẽrõpũ wa'agũ, cũ upure cã'mota'agũ cõmesu'tirote sãñasami. Cũ weronojõta marĩ wãtirẽ cã'mota'arã Õ'acũrẽ ẽjõpeonu'cũcã'rã. Æpẽrãrẽ ma'irã. Dũpoare cã'mota'arã cõmesapeare pesoero weronojõ Jesú cũ apaturi a'tiatjere, marĩ cũ me'rã ninu'cũatjere wãcũnrũrã. Marĩ tojo weecã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weemasĩtisami.

⁹ Õ'acũ bu'iri bocato nĩgũ mejẽta marĩrẽ besecu niwĩ. Mejõ marĩ bu'iri cũobo'cãrãrẽ marĩ wiogu Jesucristo me'rã yũ'rũocu niwĩ. ¹⁰ Cũ me'rã ninu'cũcã'to nĩgũ marĩrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weerã cũ apaturi a'ticã, cũrẽ ẽjõpeorã wẽrĩ'cãrã, marĩ catirã cũ me'rã ninu'cũcã'rãsa'a. ¹¹ Tere wãcũrã, mũsã ni'cãrõacã weesetironojõta Æpẽrãrẽ a'merĩ weetamu, wãcũtutuacã weeya.

Pablo Tesalónicaçjãrãrẽ cũ werecasa'que ni'i

¹² Acawererã, mũsãrẽ a'tiro weecã ʘasa'a. Õ'acũ ye queti wererãrẽ, cũ bese'cãrãrẽ wiopesase me'rã ã'aña. Õ'acũ narẽ cũ ye quetire bu'edutigu, mũsãrẽ werecasadutigu cũucu niwĩ. ¹³ Na mũsã de'ro wee nisetiatjere wererã, ʘputu da'rama. Tojo weerã ma'ise me'rã narẽ wãcũña. A'merĩ a'pepũrĩticã'ña. A'merĩ añurõ nisetiya.

¹⁴ Apeye mũsãrẽ werenemorãti. Nijĩsijarãrẽ da'radutiya. Wãcũque'tirãrẽ wãcũtutuacã weeya. Õ'acũ yere weetutu-atirãrẽ weetamuña. Mũsãrẽ mejẽcã wa'acã, uayeticã'ña. Nũ'cãña. ¹⁵ Mũsãrẽ Æpẽrã ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Mũsã me'rãçjãrãrẽ, nipe'tirãrẽ añurõ weenu'cũcã'ña.

¹⁶ E'catise me'rã ninu'cũcã'ña. Bũjaweticã'ña. ¹⁷ Mũsã no'o nirõ, no'o wa'aro Õ'acũrẽ wãcũ ñubueni'cũcã'ña. ¹⁸ Mũsãrẽ ña'arõ, añurõ wa'acã quẽ'rãrẽ, Õ'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'ña. A'te nipe'tisere Õ'acũ marĩ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ weecã ʘasami.

¹⁹ Espĩritu Santu mũsã wãcũsepure werecã, cã'mota'aticã'ña. Yũ'tiya cũ dutisere. ²⁰ Õ'acũ ye queti weresere tũ'orã, yabi bujicã'ticã'ña. ²¹ A'tiro pe'e weeya. Na weresere wãcũ, tũ'ocasanũ'cõpe'ocã'ña. Añuse nicã, tere weeya. ²² No'o ña'ase nisenojõrẽ weeticã'ña.

²³ Õ'acũ ejerisãjãserẽ o'ogu mũsãrẽ a'tiro weeato. Siape me'rã añurõ, ña'ase marĩrõ, cũ uaro dia'cũ weecã weeato. Mũsã ejeripõ'rãrĩrẽ, mũsã wãcũsere, nipe'tiro mũsã upure co'teato. Cũ a'tiro weecã, marĩ wiogu Jesucristo apaturi a'tigu, mũsãrẽ bu'iri marĩrã bocaejagũsami. ²⁴ Õ'acũ mũsãrẽ bese'cu nipe'tise cũ "Weeguti" nĩ'quere queoro weegũsami. Tojo weegu ãsã mũsãrẽ sãrĩbosasere yũ'tigũsami. ²⁵ Acawererã, ãsã quẽ'rãrẽ Õ'acũrẽ sãrĩbosaya.

²⁶ Nipe'tirã tocjãrã Jesure ãjõpeorãrẽ ma'ise me'rã añudutiya.

²⁷ Marĩ wiogu Jesú cũ dutiro me'rã a'ti pũrĩrẽ nipe'tirã Jesure ãjõpeorãrẽ bu'eĩ'oduti'i.

²⁸ Jesucristo marĩ wiogu mũsãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Tesalónicacjārārē ape pūrī ojanemoca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Tesalónicacjārārē Corintopu nígũ, a'ti pūrīrē ojacu niwĩ. Ti macãcjārã Jesucristo apaturi a'tiatjere queoro tu'omasíticã tu'ogu, narē wereapogu ojacu niwĩ. Na pe'e maata a'tigusami nírõnojõ tu'ocãrã niwã. Tojo weerã ni'cãrērã cũ a'tiatjere co'terã, na da'rami'quere da'radu'ucã'cãrã niwã. Na ãpērã o'ose me'rã ba'acaticã tu'ogu, narē ojacu niwĩ. Ti macãcjārārē a'tiro weeya nígũ, tojo wa'arosa'a nígũ, ojacu niwĩ.

Jesucristo apaturi a'tiatji duporo ni'cũ ña'agũ nisoosebucu a'tigusami. Cũ pãjārārē niso, ãjõpeocã weegusami nisere ojacu niwĩ.

Pablo cã me'rãcjārã Tesalónicacjārārē oja'que ni'i

¹ Yu'u, yu'u me'rãcjārã Silvano, Timoteo me'rã musãrē a'ti pūrīrē oja'a. Musã Tesalónicacjārārē marĩ pacu Õ'acũ, marĩ wioгу Jesucristo yarãrē añudutise o'o'o.

² Õ'acũ marĩ pacu, tojo nicã Jesucristo marĩ wioгу musãrē añurõ weeato. Musãrē ejerisãjãcã weeato.

Jesucristo apaturi a'ticã masãrē beseatje ni'i

³ Yu'u acawererã, ãsã musã ye cjasere wãcũrã, Õ'acũrē e'catise o'onu'cũcã'rãti. Musã Jesucristore ãjõpeonemorã wee'e. Apeye quẽ'rãrē musã a'merĩ ma'inemo'o. Tojo weerã Õ'acũrē e'catise o'onu'cũcã'rõua'a. ⁴ Musã ye cjasere no'o ãsã wa'aro Jesucristore ãjõpeorãrē na nerẽwuaropu a'tiro ni were'e. "Tesalónicacjārã ãpērã narē ña'arõ weemicã, ne ãjõpeodu'utima. Narē mejẽcã wa'acã quẽ'rãrē, nu'cãma", ni e'catise me'rã were'e.

⁵ Ni'cãrõacã musã Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpērã musãrē tu'ti, ña'arõ weesama. Na tojo weemicã, musã Õ'acũrē ãjõpeonu'cũrã, cũ queoro weesere ã'arãsa'a. Be'ro musã cũ tiropu wa'arãsa'a. Musãrē "Añurã nima, a'tiato yu'u tiropu", nigũsami. ⁶ Õ'acũ queoro weegusami. Musãrē pi'eticã wee'cãrãrē pi'eticã weegusami. ⁷ Musã tu'u'cãrã pe'ere soose o'ogusami. Õsã quẽ'rãrē mejãrõta weegusami. Cũ marĩ wioгу Jesú a'tiri numu nicã, tojo weegusami. Cũ a'tigu, cũrē wereco'terã tutuarã me'rã u'musepu dijatigusami. Pecame'e weronojõ asistedi-jatigusami. ⁸ Õ'acũrē ãjõpeotirãrē, marĩ wioгу Jesú masãrē

yu'rwoose quetire yu'rwnu'cārārē bu'iri da'regu a'tigusami. ⁹ Narē bu'iri da're bajurio, cō'adijobutiagusami. Tojo weerā na ne cā'rōacā marī wioğure ĩ'atibutiarāsama. Tojo nicā cū tutuasere, cū asistesere ĩ'asome. ¹⁰ Cū a'tiri nūmūrē Jesure ĩjōpeorā a'tiro weerāsama. Cū asitese, cū tutuasere ĩ'arā, "Jesú añuyu'rūami", nirāsama. "Nipe'tirā bu'i wioğū nimi" ni ĩ'amarīa, e'catirāsama. Mūsā quē'rā ũsā were'quere ĩjōpeotjīarā, na me'rā nirāsa'a.

¹¹ Tere wācūrā, marī ĩjōpeoğū Ő'acūrē mūsārē sērībosanu'cū'u. A'tiro sērī'i. "Ő'acū, mū'u pō'rā sājādutigū narē pijicū niwū. Tojo weegū narē mū'u ũaronojōta nisetiā weeya. Na añurō weesī'rīma. Nipe'tise na weesī'rīsere mū'u weetamurō me'rā weeato. Tojota mū'ūrē ĩjōpeo yapaticā'to", ni sērībosa'a. ¹² Mūsā a'tiro weecā, āpērā marī wioğū Jesure añurō wācūrāsama. Mūsā quē'rārē "Na añurā nima", ni ĩ'arāsama. Ő'acū, marī wioğū Jesucristo mūsārē ma'írā, tojo weecā weerāsama.

2

A'ti turi pe'tiwā'cātiri cura Jesure ĩ'atu'tigū a'tigusami nise ni'i

¹ Yū'u acawererā, ni'cārōacāma marī wioğū Jesucristo a'tiatjere, cū tiropū marīrē neonu'cō miatjere wereguti. ² Cā'rōacā me'rā mūsā weresu'riano'ticā'ña. Tojo nicā āpērā "Marī wioğū a'tiri nūmū nitoja'a" mūsārē nicā, wācūque'titicā'ña. A'tiro nibosama. "Āpērā Espiritu Santu yu'ure tojo niami", nibosama. Āpērā "Apī weregū, tojo niami", nibosama. Āpērā "Pablo quē'rā tojo ojacārā niama", nibosama. A'tere tu'orā, wācūque'titicā'ña. ³ Na ũaronojō nisoono'ticā'ña. Cū a'tiatji nūmū dūporo a'tiro wa'arosa'a. Masā ũpūtu waro Ő'acūrē yu'rwnu'cārāsama. Tojo weeri cura ni'cū ña'arō weeyu'rwnu'cāğū waro bajugasami. Cū pecame'epū bu'iri da're bajuriono'acjū nigūsami. ⁴ Cū Ő'acūrē ĩ'atu'tigū, tojo nicā nipe'tise masā ĩjōpeosenojōrē ña'arō ucūacjū nigūsami. Cū dia'cūrē ĩjōpeocā ũagusami. Ő'acū weronojō Ő'acū wī'ipū sājāanujā dujigusami. "Yū'u Ő'acū ni'i", nita'sagusami. ⁵ Yū'u mūsā tiropū nigū, tere werewū. ¿Mūsā tere wācūweti? ⁶ Mūsā cū ña'agū a'tiatjere cā'mota'agure masī'i. Ő'acū cū queoca nūmū dūporo ña'agū a'tisome. ⁷ Dicuse ña'ase cū weeatjere masīno'ña marī'i yujupū. Tojo masīno'ña marīmicā, ña'ase cū weesenojō nū'cātoja'a. Cūrē cā'mota'agure miāca be'ro cū ña'arō weese masīno'rōsa'a. ⁸ Cū wa'acā, ña'arō weesebūcū pe'e a'tigusami. Be'ro

marĩ wioꝝu Jesú a'ti di'tapũ apaturi a'tigu, cũ tutuaro me'rã ña'agũrẽ wẽjẽgũsami. Cũ asistese me'rã a'tigu, cũrẽ cõ'abajuriogusami. ⁹ Cũ ña'agũ etáca be'ro wãtĩa wioꝝu weetamurõ me'rã peje wee'ota'sagusami. ¹⁰ Pecame'epũ bu'iri da'reno'ajãrẽ no'o nise ña'ase põtẽorõ narẽ weeta'sagusami. Ô'acũ narẽ yũ'rũosĩ'rĩmicã, na diacjũ cjasere ëjõpeosĩ'rĩtirãsama. Tojo weerã pecame'epũ wa'adojarãsama. ¹¹ Na ëjõpeotise bu'iri Ô'acũ nemorõ narẽ nisoonecocã weegusami. Tojo weerã nisoono'o, ëjõpeorãsama. ¹² Ô'acũ ye diacjũ cjasere ëjõpeosĩ'rĩtirã, ña'arõ weesere tu'sayu'ruarãsama. Tojo weegu Ô'acũ narẽ bu'iri da're bajuriogusami.

Ô'acũ cũ bese'cãrãrẽ yũ'rũocũ niwĩ nise ni'i

¹³ Yũ'ũ acawererã, Jesú marĩ wioꝝu musãrẽ ma'imi. Ô'acũ ne waropũ musãrẽ yũ'rũweticã wéegũ besecũ niwĩ. Espiritu Santu tutuaro me'rã Ô'acũ yarã sãjãcã weecũ niwĩ. Tojo nicã musã diacjũ cjasere ëjõpeodutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weerã ãsã musã weesetisere wãcũrã, Ô'acũrẽ e'catise o'onu'cũcã'rãti. ¹⁴ Ësã musãrẽ Jesucristo masãrẽ yũ'rũose quetire werewũ. Te me'rã Ô'acũ musãrẽ cũ põ'rã wa'acã weecũ niwĩ. Marĩ wioꝝu Jesucristo nirõpũ marĩrẽ cũ añubutiasere bu'ipejatamucã uagu, tojo weecũ niwĩ. ¹⁵ Tojo weerã wãcũtutuanu'cũcã'ña. Ësã musã tiropũ bu'e'quere, tojo nicã ãsã todũporopũ ojao'o'quere wãcũnũrũña.

¹⁶ Jesucristo marĩ wioꝝu basuta, tojo nicã marĩ pacũ Ô'acũ marĩrẽ pajaña'rã, ma'icãrã niwã. Na marĩrẽ wãcũtutuacã weenu'cũsama. Marĩrẽ o'otjere e'catiyutojacã weesama. ¹⁷ Musãrẽ wãcũtutuacã, ëjõpeonu'cũcã weeato. Nipe'tise musã ucũsere, musã weesere añurõ nisetiã weeato.

3

Pablo quẽ'rã sẽrĩbosaduti'que ni'i

¹ Acawererã, musãrẽ a'tiro nituorãti. Ësã ye niatjere sẽrĩbosaya. A'tiro sẽrĩña. "Na marĩ wioꝝu ye quetire werecã, pãjãrã masã na weresere ëjõpeoato", ni sẽrĩbosaya. Tojo nicã musã wee'caronojõ "Narẽ tu'oato", ni sẽrĩbosaya. ² Nipe'tirãpũta Jesucristo yere ëjõpeotima. Tojo weerã apeye quẽ'rãrẽ sẽrĩbosaya. Masã ña'arã ãsãrẽ ña'arõ weeticã'to nĩrã, sẽrĩña.

³ Marĩ wioꝝu cũ "Weeguti" ní'quere weetiã weesome. Cũ musãrẽ wãcũtutuacã weegusami. Wãtĩrẽ cã'mota'agusami. ⁴ Ësã weeduti'quere musã queoro weerã wee'e. Tere Ô'acũ

weetamuse me'rã añurõ weenu'cũrãsama, ni ãjõpeo'o.
 5 Jesucristo m̄sãrẽ Ô'acũ ma'imí nisere masĩcã weeato.
 Tojo nicã cũ wãcũtutua'caronojõ m̄sãrẽ wãcũtutuacã
 weeato.

Pablo "Da'rawapata'aya" nise ni'i

6 Yũ'u acawererã, Jesucristo marĩ wioꝝũ ɥaronojõ m̄sãrẽ
 dutirãti. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã m̄sã me'rã nirá
 nijĩsijasama. Æsã topũ duti'quere weesirututisama. Na
 me'rã ba'pati, ne ninemotĩcã'ña. 7 M̄sã masĩsa'a. Æsã
 topũ nirá wee'quere ĩ'acũũrõũa'a. Topũ nirá, tojo ni-
 bajaque'atitiwũ. 8 Ne ni'cũrẽ wapayetimirã, tojowaro
 ba'atiwũ. A'tiro pe'e weewũ. M̄sãrẽ caribosĩ'rĩtirã,
 ñamirĩ, ɥmũcori yóacãta da'rawũ. 9 "Æsã bu'ese wapa
 ũsãrẽ ba'ase o'oya" nita basiomĩcã, ne weetiwũ. M̄sãrẽ
 añuse queose o'osĩ'rĩrã, ũsã basu da'rawũ. 10 M̄sã me'rã
 nĩrã, a'tiro dutiwũ. "No'o da'rasĩ'rĩtigũonojõrẽ ne ba'ase
 ecaticã'ña", niwũ. 11 Æsã m̄sã ye quetire a'tiro tũ'owũ.
 Ni'cãrẽrã m̄sã wa'tero nĩrã nijĩsija niapãrã. Da'ratimirã,
 ãpẽrãrẽ ucjasijapãrã. 12 Marĩ wioꝝũ Jesucristo dutiro
 me'rã tojo weesetirãrẽ wererãti. Æpẽrãrẽ ucjaro marĩrõ na
 ba'atjere, narẽ dũ'sasenojõrẽ da'rawapata'ame'rĩcã'to.

13 Yũ'u acawererã, m̄sã pe'e caributiro marĩrõ añurõ
 weenu'cũcã'ña. 14 No'o ũsã a'ti pũrĩpũ dutio'osere
 weetigũonojõrẽ "Cũ nimí", ni masĩña. Cũrẽ bopoyaro
 yũ'ruato nĩrã ba'patitĩcã'ña. 15 M̄sã tojo ba'patitimirã,
 cũrẽ ĩ'atu'tirã weronojõ tũ'oña'ticã'ña. M̄sã acaweregũre
 weronojõ pe'e añurõ weeato nĩrã wereme'rĩcã'ña.

Pablo añudutitũo'que ni'i

16 Marĩ wioꝝũ cũ basu marĩrẽ ejerisãjãse o'ogũ a'tiro
 weeato. No'o de'ro mejẽcã wa'acã, m̄sãrẽ ejerisãjãse
 o'onu'cũcã'to. Marĩ wioꝝũ m̄sã nipe'tirã me'rã niato.

17 Yũ'u Pablo basu a'te añudutisema oja'a. Yũ'u
 nipe'tise pũrĩrẽ ojawũaronojõta oja'a. Yũ'u a'tiro dia'cũ
 papera o'ógũ oja'a. Tojo weerã m̄sã "Cũta ojaĩ", ni
 masĩrãsa'a. 18 Marĩ wioꝝũ Jesucristo m̄sã nipe'tirãrẽ añurõ
 weenu'cũcã'to.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Timoteore ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Timoteo Listra wāmetiri macāpu bajuacu niwī. Cū pacu griego masū nīgū, judío masū mejēta nicu niwī. Cū pacu pūrīcā judío masō nico niwō. Cū Pablöre queti miaco'tegu nicu niwī.

Pablo Éfesopu nīgū, Timoteore a'ti pūrīrē ojacu niwī. Timoteore cū ējōpeosere wācūtutuacā weenemogū, Jesucristore ējōpeori curuacjārā tiropare añurō nisetidutigu ojacu niwī.

A'tiro ojacu niwī. “Ō'acūrē sērīrā, a'tiro weeroa'a”, ni ojacu niwī. Tojo nicā musārē su'ori nisetiacārē besesōrōrā, ā'rānojōrē sōrōrōa'a nisere ojacu niwī. Wapewia numiarē co'tesere, tojo nicā apeye ojanemocu niwī. Añurō wéerā bu'iri marīrā nisetisere ojacu niwī. Queoro bu'etirārē tū'omasīdutisere ojacu niwī.

Pablo Timoteore oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo Jesucristo besecū'ucu ni'i. Ō'acū marīrē yu'rūogu nimi. Cūta Jesucristo ye quetire weredutigu o'ówī. Jesucristo marī wioгу quē'rā yu'ure o'ówī. Cūrēta marī yucuerā wee'e.

² Timoteo, mu'urē oja'a. Mu'u Jesucristore ējōpeoyucā, yu'u macū waro weronojō ni'i. Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wioгу mu'urē añurō weeato. Pajaña'to. Mu'urē ejerisājācā weeato.

Nisoosere cā'mota'aduti'que ni'i

³ Yū'u Macedoniaru wa'ase dūporo mu'urē ti macā Éfesopu tojadutiwū. No'o mejēcā bu'erārē cā'mota'adutigu tojaque'adutiwū. Ni'cārōacārē mejārōta nigūti tja. ⁴ Tocjārārē wereturiama'asere, tojo nicā na ñecūsūmuarē wāmepeonu'cūsere “Wācūma'aticā'ña”, niña. Masā tere wācūrā, mejō waro a'metu'tima'asama. Marīrē Ō'acū weeduti'quere añurō weecā weewe'e. Marī cūrē ējōpeose me'rā pe'e Ō'acū weeduti'quere wee'e. Tojo weegu narē mejēcā bu'esere cā'mota'aya.

⁵ Musārē a'merī ma'icā uagu, tojo duti'i. Ña'ase marīrā, bu'iri marīrā tu'oña'rā, diacjū Ō'acūrē ējōpeorā, queoro ma'irāsa'a. ⁶ Āpērā tere weetima. No'o uaro ucūma'ama.

⁷ Õ'acũ ye cjase cũ duti'quere bu'esĩ'rĩmima. Tojo weemirã, na ucũsere tu'omasĩtima. Masĩbutiarã weronojõ bu'ema.

⁸ Marĩ masĩ'i. Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere queoro masĩcãma, aũu ni'i. Te a'tiro ni'i. Masã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãsere masĩdutigũ cũucũ niwĩ. ⁹ Õ'acũ tere cũũgũ, queoro weerãrẽ cũuticũ niwĩ. Cũrẽ yu'rũnu'cãrãrẽ, cũ dutiro weetirãrẽ cũucũ niwĩ. Tojo nicã ña'abutiario weeri masãrẽ, ña'arõ weenu'cũrĩ masãrẽ cũucũ niwĩ. Õ'acũrẽ ejõpeotirãrẽ, cũ ye bu'ese cjasere uatirãrẽ cũucũ niwĩ. Apeyere, no'o pacure, pacore wějẽcõ'arãrẽ, nipe'tirã no'o wějẽsebucurãrẽ cũucũ niwĩ. ¹⁰ No'o ãpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ, no'o umũa se'saro numia me'rã weewaranojõ weerãnojõrẽ cũucũ niwĩ. Numia quẽ'rãrẽ na weronojõ weewarãnojõrẽta cũucũ niwĩ. Tojo nicã masãrẽ ñe'e, ãpẽrãpũre duaturiarãrẽ cũucũ niwĩ. Nisoosebucurãrẽ, tojo nicã "Õ'acũ me'rã diacjũta ni'i" nisoorãnojõrẽ cũucũ niwĩ. Tojo nicã nipe'tise añuse bu'esere cã'mota'arãnojõrẽ Õ'acũ cũ dutisere cũucũ niwĩ. ¹¹ A'te bu'ese, añubutiase Õ'acũ yu'rũose queti nĩrõnojõta ni'i. Cũ añuyũ'rũgũ yu'ũre a'te quetire weredutiwĩ.

Pablo "Yu'ũ ña'agũ nimicã, Õ'acũ yu'ũre añurõ weewĩ" nĩ'que ni'i

¹² Yu'ũ marĩ wiogu Jesucristore e'catise o'o'o. Cũ yu'ũre añurõ wãcũgũ, cũ yarãrẽ yu'ũre weetamudutiwĩ. Tojo weedutigũ, yu'ũre tutuasere o'owĩ. ¹³ Toduporopũ yu'ũ cũrẽ ña'arõ ucũwã. Cũ yarãrẽ ña'abutiario weewũ. Titapũre yu'ũ Jesucristore ejõpeotitjãgũ, yu'ũ weesere masĩtiwũ. Tojo weegũ Õ'acũ yu'ũre pajaña'wĩ. ¹⁴ Marĩ wiogu yu'ũre ma'igũ, añubutiario weewĩ. Cũ yu'ũre Jesucristore añurõ ejõpeocã weewĩ. ãpẽrãrẽ ma'icã weewĩ.

¹⁵ A'te yu'ũ ucũatje queoro waro ni'i. Nipe'tirã ejõpeorũa'a. A'tiro ni'i. Jesucristo ña'arõ weerãrẽ yu'rũosi'rĩgũ a'ti nucũcãpũre a'ticũ niwĩ. Yu'ũta nipe'tirã yu'rũoro ña'arõ weeyũ'rũnu'cã'cũ ni'i. ¹⁶ Tojo nimicã, Õ'acũ yu'ũre pajaña'wĩ. Cũ tojo weese me'rã Jesucristo ña'arõ weerãrẽ pajaña'sere yu'ũre i'omũ'tãwĩ. Cũ masãrẽ pajaña'se ne pe'tisome. Yu'ũre, ña'arõ weeyũ'rũnu'cã'cũre pajaña'caronojõta nipe'tirã cũrẽ ejõpeorãrẽ pajaña'gũsami. Narẽ cũ me'rã catinu'cũcã weegũsami. ¹⁷ Tojo weerã Õ'acũrẽ "Añuyũ'rũami", ninu'cũrã. Cũ wiogu ninu'cũgũ nimi. Ne wẽrĩsome. Õ'acũ ni'cũta nimi. Cũ bajutigũ, masiyũ'rũgũ nimi. Tojota nimi.

18-19 Timoteo, m̄'u yu'u macũ weronojõ ni'i. Yu'u m̄'urẽ weeduti'quere weeya. Toduporo marĩ acawererã m̄'urẽ Õ'acũ wereduti'quere werepã. Na were'caronojõta weeya. Tere wéégũ, tutuaro me'rã du'ucũurõ marĩrõ añurõ weesere weenu'cũcã'ña. Tojo nicã queoro ãjõpeo, bu'iri marĩgũ tu'oña'ña. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã queoro weemasĩmirã, weeticãrã niwã. Tere weetirã, Jesucristore ãjõpeodu'ucãrã niwã. ²⁰ A'te tojo wa'awu Himeneorẽ, tojo nicã Alejandrõ. Tojo weegu ã'rã puarãrẽ Õ'acũrẽ ña'arõ ucũnemoticã'to nigũ Jesucristore ãjõpeorã me'rã ninemodutitiwũ. Narẽ wãtĩa wiogu de'ro weesĩ'rĩrõ weeato nigũ tojo weewũ.

2

“Õ'acũrẽ sãrĩrã, a'tiro weerõa'a” ní'que ni'i

¹ Ne waro Jesucristore ãjõpeorã a'tiro weecã u'a. Nipe'tirãrẽ sãrĩbosarã. Õ'acũ narẽ weetamuato nĩrã sãrĩbosato. Õ'acũrẽ sãrĩrã, “Añu'u”, niato. ² Wiorãrẽ, nipe'tirã dutiri masãrẽ sãrĩbosato. Marĩ tojo weerã a'mequẽse marĩrõ nirãsa'a. Nipe'tise Õ'acũ dutisere queoro weemasĩrãsa'a. Masã me'rã queoro nisetirãsa'a. ³ Marĩ ãpẽrãrẽ sãrĩbosarã, añurõ weerã wee'e. Õ'acũ marĩrẽ yu'ruogu tojo weecã tu'sasami. ⁴ Õ'acũ nipe'tirãrẽ cũ tiropu wa'acã uasami. Nipe'tirãrẽ cũ ye, diacjũ cjasere masĩcã uasami. ⁵ Õ'acũ ni'cũta nimi. Tojo nicã Jesucristo ni'cũta tja masãrẽ Õ'acũ me'rã apobosari masũ nimi. Cũ masũ weronojõ uputigu nicu niwĩ. ⁶ Jesucristo nipe'tirã masãrẽ yu'ruogu wẽrĩbosacu niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'que wapare wapayegu tojo weecu niwĩ. A'te quetire “Tojo wa'arosa'a” nĩcatero ejacã, werebajurẽno'caro niwũ. ⁷ Cũ ye quetire weredutigu Cristo yu'ure sãrõwĩ. Cũ besecũ'cu niato nigũ judío masã nitirãrẽ cũ ye, diacjũ cjasere bu'edutigu sãrõwĩ. Diacjũta ni'i. Nisoogu mejẽta wee'e.

⁸ Tojo weegu nipe'tirocjãrã umuarẽ a'tiro weecã u'a. Na nerẽwuaropu Õ'acũrẽ sãrĩcã u'a. Nũmorõ sãrĩrã, ña'arõ weese moorã sãrĩrõu'a. Uase, a'metu'tise moorã sãrĩrõu'a. ⁹ Numia quẽ'rã a'tiro weecã u'a. Na su'tire añurõ i'atu'saroputa sãñato. Ejatuaro weeme'rĩcã'to. Na upure ãpẽrã “Añurã nima” nidutirã peje ma'masu'ayurũoticã'to. ¹⁰ A'tiro pe'e weeato. Añurõ bajusĩ'rĩrã, Õ'acũrẽ ãjõpeorã numia weewuasenojõrẽ weeato. Bajuyoropure añurõ weese me'rã “Añurã nima”, nino'ato. Æpẽrãrẽ weetamu, añurõ weeato. ¹¹ Jesucristore

ějōpeorã nerē, na bu'eri curare numia di'tamarĩrõ tu'oato. Ūrūsãma'a, ye'suticã'to. ¹² Ne numiarē masã decopũ werenu'cũcã ɰawe'e. Tojo nicã ɰmɰarē ne dutiticã'to. Tojo weronojõ o'orã, na numia di'tamarĩato. ¹³ A'tiro ni'i. Ō'acũ Adãrē weemũ'tãcũ niwĩ. Cũ be'ro Evare weecu niwĩ. ¹⁴ Apeye quẽ'rãrē, Adã wãtĩ nisoono'mũ'tãcũ mejēta nimi. Numio pe'e nisoono'mũ'tãco niwõ. Tojo weeno'co niyugo, Ō'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãco niwõ. ¹⁵ Tojo nimicã, Ō'acũ numiarē yũ'rũogusami. Na põ'rãticã, narē añurõ yũ'rũweticã weegusami. Na cũrē ějōpeocã, masãrē ma'icã, tojo weegusami. Na queoro wãcũyu, weeseticã, Ō'acũ cũ ɰaro weenu'cũcã, yũ'rũweticã weegusami.

3

Jesucristore ějōpeori curuacjãrã sũ'ori nirãrē sõrõse ni'i

¹ Masã a'tiro ucũwɰase diacjũta ni'i: "No'o Jesucristore ějōpeori curuacjãrã sũ'ori nigũ, sũ'ori wejepeogu sãjãsĩ'rĩgũnojo añuse da'rasere weesĩ'rĩgũ weemi." ² Tojo weesĩ'rĩgũnojo a'tiro nirõɰa'a. Cũta "Ñã'arõ weemi" nino'ña marĩgũ nirõɰa'a. Ni'cõta nũmotigu nirõɰa'a. Cũ wiopesase me'rã weesetigũnojo nirõɰa'a. Añurõ wãcũyu weesetigũnojo nirõɰa'a. Āpẽrã wiopesase me'rã ĩ'ano'gũnojo nirõɰa'a. Sijari masã cũ ya wi'ipũ wa'acã, añurõ põtẽrĩgũnojo nirõɰa'a. Āpẽrãrē añurõ bu'eme'rĩgũnojo nirõɰa'a. ³ Tojo nicã que'agu, cumucabũcũ niticã'rõɰa'a. Tojo weronojõ o'ogu, tu'tiro marĩrõ masãrē queoro weegũnojo nirõɰa'a. A'mequẽsere ɰatigu, niyerure ɰaripejatigũnojo nirõɰa'a. ⁴ Cũ, cũ ya wi'icjãrãrē añurõ dutimasĩgũ nirõɰa'a. Cũ põ'rãrē añurõ wiopesase me'rã yũ'time'rĩcã weegũ nirõɰa'a. ⁵ Cũ, cũ ya wi'icjãrãrē dutimasĩtigu, Ō'acũrē ějōpeori curuacjãrã pe'ere totã nemorõ co'tetibosami. ⁶ Jesucristore ne waropũ ějōpeomũjãti'cũre sũ'ori wejepeogu sõrõña. Apetero weegu ni'cũ ějōpeoca be'roacã sõrõno'cu pe'e "Yũ'u ãpẽrã yũ'rũoro añuyũ'rũnũ'cã'a", nibosami. Cũ tojo nigũ, wãtĩ weronojõ wãcũbosami. Tojo weegu Ō'acũ wãtĩrē bu'iri da're'caro weronojõ cũrē weebosami. ⁷ Apeye quẽ'rãrē a'tiro nino'gũrē beseya. Jesucristore ějōpeotirã "Cũta añurõ weemi" nino'gũ niato. Tojo weeticãma, ãpẽrã cũrē ñã'arõ wãcũbosama. Cũ ɰaro wéégũ, bopoyagu wãtĩ ɰaro weebosami.

"Weetamuco'terã a'tiro nisetiroɰa'a" nise ni'i

⁸ Jesucristore ějōpeori curuacjārā, Ō'acũ ye queti wererārē weetamuco'terā quē'rā na wiorā weronojō nirōua'a. Āpērā ějōpeono'rānojō nirōua'a. Na ucūsere queoro weerānojō nirōua'a. Que'arā, ña'arō weese me'rā niyeru wapata'asī'rīrānojō niticā'rōua'a. ⁹ Marī ějōpeose Jesucristo ye queti Ō'acũ ī'o'quere ějōpeonu'cūrā nirōua'a. Na bu'iri moorā tũ'oña'rā nirōua'a. ¹⁰ Narē sōrōati dūporo na weesetisere añurō masīrōua'a. Na añurō weeseticā, bu'iri maricā ī'arā, sōrōrōua'a. ¹¹ Numia quē'rā mejārōta āpērārē ějōpeono'rānojō nirōua'a. Ucjasepijarā niticā'rōua'a. Nucū'ase me'rā weesetirā nirōua'a. Tojo nicā queoro weenu'cūrā nirōua'a. ¹² Ūmũ weetamuco'tegũ ni'cōta nūmotiroua'a. Cũ pō'rārē, cũ ya wi'icjārārē añurō dutimasīrōua'a. ¹³ Na weetamuco'tesere añurō weecā, narē masā “Añurō weema”, nirāsama. Tojo nicā Jesucristore na ějōpeosere uiro marīrō añurō werenemorāsama.

Marī ějōpeose cjase ni'i

¹⁴⁻¹⁵ “Maata mũ'ũ tiropũ wa'aguti”, ni wācũ'u. Tojo wācūmigũ, apetero weegũ maata wa'atibosa'a. Tojo weegũ mũ'urē Ō'acũ pō'rā a'tiro nisetiroua'a nisere ojaguti. Ō'acũ catinu'cūgũ nimi. Cũ pō'rā Jesucristore ějōpeori curuacjārā nima. Náta Ō'acũ ye queti diacjũ cjasere masārē masicā weema. ¹⁶ Diacjũta ni'i. Marī ějōpeose todūporo masā masīti'que ni'i. Mejō nise niwe'e. Añuse waro ni'i. A'tiro ni'i:

Ō'acũ macũ masũ weronojō upūtigu a'ti nucūcāpũre ba-juacu niwī.

Espíritu Santu cūrē “Añugũ waro nimi”, ni werebajurēcu niwī.

Ō'acūrē wereco'terā ũ'mūsepũ nirā cūrē ī'acārā niwā.

Cũ ye queti a'ti nucūcāpũre werese'sano'o.

A'ti nucūcāpũre masā cūrē ějōpeoma.

Be'ro Ō'acũ ũ'mūsepũ cūrē miacu niwī.

4

“Diacjũ cjasere ějōpeotirā a'tiro weesama” nise ni'i

¹ Espíritu Santu bajuyoropũ a'tiro nicũ niwī: “A'ti ũmũco pe'tiati dūporo āpērā Jesucristore ějōpeomi'cārā ějōpeodu'urāsama. Wātīa nisoose me'rā bu'esere wererārē siruturāsama. Tojo nicā wātīa bu'esere siruturāsama.” ² Weeta'sari masā nisoose me'rā bu'ecā, tũ'orāsama. Weeta'sari masā te nisoosere masīmirā, ne bu'iritirā tũ'oña'tima. ³ Na a'tiro weesama. Masārē nūmotisī'ricā, cā'mota'asama. Tojo nicā ni'cārē ba'asere ba'adutisama. Ō'acũ pe'e a'te ba'asere weecu niwī.

Jesucristore ějōpeorārē diacijũ cjase masĩrārē ba'adutigu tojo weecu niwĩ. Tere ba'arā, cūrē e'catise o'odutigu tojo weecu niwĩ. ⁴ Nipe'tise Ō'acũ wee'que añuse ni'i. Marĩ ne yabiticā'rōña'a. A'tiro pe'e weeroua'a. Cūrē e'catise o'orā, ba'aroua'a. ⁵ A'tiro ni'i. Ō'acũ tere "Añu ni'i", nitojacu niwĩ. Tojo weerā marĩ cūrē e'catise o'ocā, cã te ba'asere añuse wa'acā weemi.

Pablo Timoteore weedutise ni'i

⁶ Mũ'u Ō'acũ ye cjasere marĩ acawererārē bu'eya. Tere bu'égũ, Jesucristore añurō da'raco'tegu nigũsa'a. Siape me'rā mũ'u Ō'acũ ye cjasere bu'égũ, nemorō ějōpeogusa'a. Mũ'u añuse bu'esere sirutuse me'rā nemorō wācūtutuagu nigũsa'a. ⁷ A'ti turi cjase werema'asere tũ'oticā'ña. Nemorō Ō'acũ ũaro weenu'cũcā'ña. ⁸ A'tiro ni'i. Marĩ da'rarā, nemorō tutuarā wa'asa'a. Te añu ni'i. Marĩ Ō'acũ ũaro weecā, totā nemorō añusa'a. A'ti ũmũcopure, be'ro ũ'mũsepure marĩrē añurō wa'arosa'a. ⁹ A'te diacijũta ni'i. Nipe'tirā a'tere ějōpeoroua'a. ¹⁰ Tojo weerā marĩ Jesucristo ye cjasere wererā, pi'eti, ũpũtu da'ra'a. Ō'acũ marĩrē añurō weeatjere wācũ, e'catiyutojarā, tojo wee'e. Cũ catinu'cũgũ nipe'tirārē yũ'rũogũ nimi. Cūrē ějōpeorā se'sarore yũ'rũogũsami. ¹¹ A'tere āpērārē dutiya. Narē tere bu'eya.

¹² Mũ'u ma'mũ nise ye bu'iri āpērā mũ'u ucũsere ějōpeotibosama. Tojo weesere cā'mota'aya. A'tiro pe'e weeya. Jesucristore ějōpeorārē añuse queose ĩ'oña. Mũ'u ucũwũase, mũ'u weesetise me'rā ĩ'oña. Tojo nicā āpērārē ma'ise, mũ'u Jesucristore ějōpeose me'rā ĩ'oña. Apeye quē'rārē añugũ mũ'u nise me'rā ĩ'oña. ¹³ Yũ'u topũ etase dũporo nerērā, Ō'acũ ye quetire bu'eĩ'onu'cũcā'ña. Marĩ acawererārē wācūtutuadutigu tojo weeya. Narē añurō bu'eya. ¹⁴ Ō'acũ mũ'ũrē weemasĩse o'o'quere weenu'cũcā'ña. Sō'onícatero Jesucristore ějōpeori curu-acjārā sũ'ori nirā mũ'ũrē ñapeocaterore te weemasĩsere Ō'acũ o'owĩ.

¹⁵ Ō'acũ o'o'quere wācũnũrũ, añurō weenu'cũcā'ña. Tojo weecā, nipe'tirā mũ'u añurō weewā'cāsere ĩ'arāsama. ¹⁶ Apeye nigũti. Mũ'u bu'esere, tojo nicā mũ'u weesetisere añurō wācũña. Nipe'tisere queoro weenu'cũcā'ña. A'tere wéégũ, mũ'u basu yũ'rũwetigu weegusa'a. Tojo nicā mũ'u weresere tũ'orā quē'rā yũ'rũwetirāsama.

5

Jesucristore ějōpeorārē "A'tiro weeya" nise ni'i

¹ Timoteo, mǝ'urē dutiguti. Bǝcǝrǝ ǝmǝarē tu'titicǝ'ña. Mǝ'u, mǝ'u pacǝsumǝarē ucǝgǝ weronojǝ narē wereya. Ma'mapjia quē'rǝrē mǝ'u acabijirǝrē ucǝgǝ weronojǝ weeya. ² Bǝcǝrǝ numiarē mǝ'u pacǝsǝnumiarē ucǝgǝ weronojǝ narē wereme'ricǝ'ña. Nu'miarē mǝ'u acabijirǝrē weronojǝ ña'arǝ wǝcǝrǝ marǝrǝ wereya.

³ Wapewia numia weetamuno'ña marǝrǝrē weetamuña. ⁴ Wapewio pǝ'rǝticǝma o pǝrǝmerǝticǝma, core na weetamuato. Ne waro na ya wi'icjǝrǝ me'rǝ añurǝ weewǝ'cǝrǝǝa'a. Tojo weerǝ pǝ'rǝ, pǝrǝmerǝ, na pacǝsumǝa, na ñecǝsumǝa ma'i'que wapa ma'i a'merǝ weesama. Tojo weese añuse ni'i. Ō'acǝ tere tǝ'sasami.

⁵ Apego wapewio waro ni'cǝ nigǝ pǝ'ricǝ Ō'acǝ weetamuatjere yucuesamo. ǝmǝcorinǝcǝ, ñamirǝñǝcǝ tojo sǝrǝñu'cǝsamo. ⁶ Apego wapewio pe'e co ǝasere weema'acǝ'samo. Co pecame'epǝ wa'acjo weronojǝ nitojasamo. ⁷ A'te quē'rǝrē weedutiya. Tojo weeduticǝ, "Na bu'iri marǝrǝ nima", nino'rǝsama. ⁸ A'tiro ni'i. Ni'cǝ cǝ acawererǝrē añurǝ weetigǝ, marǝ ējǝpeosere yabigǝ weronojǝ nisami. Cǝ ya wi'icjǝrǝ warore añurǝ weetigǝ pe'e, totǝ nemorǝ ña'arǝ weesami. Jesucristore ējǝpeotigǝ nemorǝ ña'agǝ nisami.

⁹ Wapewia numiarē weetamurǝtirǝ na wǝmerē ni'cǝ pǝrǝpǝ ojaǝ'oña. A'tiro nirǝ numianojǝrē ojaya: Bǝcǝ waro sesenta cǝ'marǝ cǝogore, ni'cǝrēta marǝpǝti'core ojaya. ¹⁰ "Co añurǝ weemo" nino'gǝnojojǝrē ojaya. Co pǝ'rǝrē añurǝ masǝ'conojǝrē masǝ co ya wi'ipǝ ejacǝ añurǝ ñe'egǝnojojǝrē ojaya. Tojo nicǝ mejǝ nisere da'rago āpǝrǝ Jesucristore ējǝpeorǝrē weetamugǝnojojǝrē ojaǝ'oña. Pǝ'etirǝrē weetamugǝnojojǝrē ojaya. No'o añuse apeyenojǝ weegore ojaya.

¹¹ Āpǝrǝ wapewia numia nu'miacure nisama. Nanojǝrē na wǝmerē ojaticǝ'ña. Apetero na ǝmǝa me'rǝ nisǝ'rǝrǝ, apaturi marǝpǝtibosama tja. Jesucristo pe'ere wǝcǝdu'u, marǝpǝtise pe'ere wǝcǝyǝ'rǝñu'cǝbosama. ¹² Na "Jesucristo ye dia'cǝrē weerǝti" nǝ'quere weetirǝ, bu'iritirǝ nibosama. ¹³ Apeye quē'rǝrē wi'seripǝ dia'cǝ sǝjarǝ, nijǝsǝjarǝ dojobosama. Te dia'cǝrē weetibosama. Ucjasebǝcǝrǝ dojobosama. Nipe'tise de'ro wa'asere ucjarǝ, na ye nitisere ucǝwǝano'ña marǝsere ucjabosama. ¹⁴ Tojo weegu wapewia numia nu'miacure nirǝrē marǝpǝticǝ ǝa'a. Na pǝ'rǝtiato. Wi'serire co'teato. Na tojo weecǝ, marǝrē ĩ'atu'tigǝ "Na ña'arǝ weema", nǝmasǝtisami. ¹⁵ A'tiro ni'i. Āpǝrǝ wapewia numia Jesucristore ējǝpeomirǝ, cǝrē ējǝpeodu'uma. Wǝtǝa wiogǝre siruturǝ, tojo weema.

16 Jesucristore ějōpeogu o ějōpeogo na acawerego wapewiore c̄uobosama. Core c̄uorā na weetamuato. Jesucristore ějōpeori curuacjārārē co'tedutiticā'to. Tojo weecā, āpērā wapewia numia co'teno'ña marīrā pe'ere co'temasīrāsama.

17 Jesucristore ějōpeori curuacjārārē s̄u'ori wejepeorārē, añurō weerārē a'tiro nirōu'a. "Na añubutiaro dutima", nirōu'a. Totá masārē were bu'erā pe'ere nemorō nirōu'a.

18 Ō'acū ye queti ojāca pūrīp̄u nírōnojōta a'tiro ni'i: "Wecu trigore ārūagū, tuumajāmisutuasami. Cū ba'asī'rīgū, ba'ato. A'tiro weeticā'to. Trigore ba'ari nīrā, cū Ɂseropu tuusāarī be'tore tuusāaticā'to." Aperopure a'tiro ojano'wū: "Da'rari masū cū da'rase wapa wapata'aba'amasīmi," ni ojano'wū. Tojo weerā s̄u'ori nīrārē weetamurōu'a.

19 Apetero ni'cū m̄u'Ɂpure a'tiro nibosami: "Ūsārē s̄u'ori wejepeogu ña'arō weeamī", ni weresābosami. Cū tojo nicā, t̄u'oticā'ña. Puarā o i'tiarā ī'a'cārā weresācāp̄u, t̄u'oya. 20 Ña'arō weenu'cūrārē nipe'tirā ī'orōp̄u tu'tiya. Tojo weecā, āpērā uirā, ña'arō weesome. 21 Ō'acū ī'orōp̄ure, Jesucristo marī wiogu ī'orōp̄ure m̄u'urē a'tiro nigūti. Tojo nicā Ō'acūrē wereco'terā cū bese'cārā ī'orōp̄u quē'rārē m̄u'urē nigūti: S̄u'ori wejepeorārē ni'cārōnojō weeya. M̄u'Ɂ t̄u'sarānojō dia'cūrē añurō weeticā'ña. Nipe'tirārē queoro weeya. 22 Ī'abocurequejo, s̄u'ori wejepeogure sōrōticā'ña. M̄u'Ɂ ña'arō weerārē besegu, na ña'arō weesere bu'ipejatamubosa'a. Nipe'tise ña'arō weesere cā'mota'aya.

23 M̄u'Ɂ paarp̄u dutitise ye bu'iri aco dia'cū sī'rīticā'ña. Cā'rōacā vino quē'rārē sī'rīña.

24 Ni'cārērārē na ña'arō weesere beseatji duporo maata na ña'arō weesere masīno'toja'a. Āpērā pe'ere na ña'arō weese be'rop̄u bajarosa'a. 25 Mejārōta tja añurō weese quē'rā maata masīno'o. Apeye pe'e añurō weese maata bajutise be'rop̄u bajarosa'a.

6

1 Jesucristore ějōpeorā da'raco'teri masā na wiorārē wiopesase me'rā ī'arōu'a. Na tojo weecā, Ō'acūrē, tojo nicā marī bu'esere āpērā ña'arō ucūsome. 2 Na wiorā Jesucristore ějōpeorā nicā, a'tiro weeticā'to. Na ějōpeorā nise bu'iri narē wiopesase marīrō ī'aticā'to. A'tiro pe'e weeato. Nemorō añurō weeato. Na wiorā Jesucristore ějōpeorā nima. Tojo weerā na acawererā na mairārē weronjō añurō weeato. A'tere were, bu'eya narē.

Marĩ ějōpeosere queoro weedutise ni'i

³ No'o mejĕcā bu'egunojō a'tiro nisami. Marĩ wioḡu Jesucristo ye bu'esere "Tojo niwe'e", nisami. Tojo nicā marĩ ějōpeose quĕ'rārĕ "Tojo niwe'e", nisami. ⁴ Tojo nigú masĩtimigũ, "Āpĕrā yu'rũoro masĩyu'rũnu'cā'a", nisami. Cũ tojo nigú tu'omasĩtigũ nimi. Cũ na ucũsenucũrĕ "Tojo niwe'e", nimujāsami. Te me'rā a'merĩ uose, a'metu'tise, yabise, a'merĩ ějōpeotise wā'cā'a. ⁵ Tojo nicā āpĕrā mejō warota a'metu'tise wā'cā'a. Ña'arō wācũrā, tojo weesama. Diacjũ cjasere ne masĩtisama. Tojo weerā me'rā a'mesu'aticā'ña. Na "Ō'acũrĕ ějōpeose me'rā wapata'arāsa'a", ni wācũsama. ⁶ Tojota ni'i, nĩrō. Diacjũta marĩ Ō'acũrĕ ějōpeose me'rā peje apeyenojō cuorā weronojō ni'i. Marĩ cuoro ejatuaro e'caticāma, tojota ni'i. ⁷ A'tiro ni'i. Marĩ a'ti turipũre bajarā, ne apeyenojō me'rā bajuatiwũ. Wĕrĩrāpũ quĕ'rā ne apeyenojō miasome. ⁸ Marĩ su'ti, ba'ase cuose me'rā e'catiroũ'a. ⁹ Āpĕrā pe'e peje cuosĩ'rĩrā uaripejarā no'o uaro weema'asama. Siape me'rā nemorō uaripejadosama. Te me'rā na dojo, bu'iri da'reno'rāsama. Pecame'epũ wa'arāsama. ¹⁰ A'tiro ni'i. Niyeru uaripejase me'rā nipe'tise ña'ase du'pocāti'i. Āpĕrā Jesucristore ějōpeomi'cārā a'te uaripejase me'rā na ějōpeomi'quere du'ucā'sama. Tojo weerā ni'cārōacārĕ na catiri umũcore peje bujawetise bocama.

Pablo Timoteore "Queoro weeya" nise ni'i

¹¹ Timoteo, mũ'u pũrĩcā Ō'acũ yagũ uaripejasere ne weema'aticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Añurō weenu'cũcā'ña. Ō'acũrĕ sirutuya. Cũrĕ ějōpeoya. Nipe'tirārĕ ma'ĩña. Mejĕcā wa'acā, wācũtutuaya. Tu'tiro marĩrō āpĕrārĕ añurō weeya. ¹² Mũ'u tutuaro pōtĕorō wācũtutua, ějōpeonu'cũcā'ña. Catise u'mũsepu mũ'u Ō'acũ me'rā ninu'cũatjere wācũnu'cũcā'ña. Ō'acũ catise pe'titiserē o'osĩ'rĩgũ mũ'urĕ besecu niwĩ. Tojo weegũ tere wācũyu'rũnu'cācā, mũ'urĕ o'ogũsami. Mũ'u pājārā tu'oropũ Jesucristore ějōpeosere queoro werewũ. ¹³⁻¹⁴ Ō'acũ nipe'tirārĕ catise o'ogũ nimi. Cũ ĩ'orōpũ, tojo nicā Jesucristo ĩ'orōpũ quĕ'rārĕ mũ'urĕ weeduti'i. Jesucristomarĩcā cũ catiri umũcore ma'itigũ, a'tiro weecu niwĩ. Poncio Pilatore cũ nisetiserē añurō werecu niwĩ. Mũ'u quĕ'rā yu'u dutise nipe'tiserē dũcayuro marĩrō queoro wereya. "Cũ queoro weetimi", nino'ticā'ña. Marĩ wioḡu Jesucristo a'tiri curapũ tojo weedu'uya. ¹⁵ Ō'acũ "Tojo weeguti" nĩcatero ejacā, nipe'tise cũ ní'quere queoro

tu'ajanu'cõgũsami. Õ'acũ ni'cũta añuyuru'ragu, tutuayuru'ragu nimi. Nipe'tirã wiorã wiogu nimi. ¹⁶ Cũ ni'cũta catinu'cũmi. Cũ pũrõ asisteropu nimi. Ne ni'cũ masũ cũ basu Õ'acũ nirõpu wa'amasĩtimi. Ne ni'cũ cũrẽ ĩ'aticu niwĩ. ĩ'ata basiowe'e. Õ'acũ ni'cũrẽta añurõ ucũyuru'runu'cãrõua'a. "Cũ wiogu ninu'cũato", nirõua'a. Tojota niato.

¹⁷ No'o peje cõorãnojõrẽ a'tiro weedutiya. Na "Ãpẽrã yuru'ruoro niyuru'runu'cã'a", niticã'to. Na cõose me'rã "Añurõ wa'arosa'a", ni e'catiyuticã'to. Te queoro niwe'e. Pe'tidija wa'arosa'a. Tojo weronojõ o'orã, Õ'acũ pe'ere e'catise me'rã yucueato. Cũ catinu'cũgũ marĩrẽ e'caticã uagu, nipe'tise marĩ cõosere o'omi. ¹⁸ Peje cõorãrẽ añusere weedutiya. Æpẽrãrẽ añurõ weeato. Na cõosere o'oato. ¹⁹ Na tojo wéerã, ape umõcopure peje cõorã weronojõ niyutojarãsama. Na catinu'cũatjere bocarãsama.

Pablo Timoteore "Tojo weeya", nitõo'que ni'i

²⁰ Timoteo, Õ'acũ mu'urẽ weredutigũ cũu'quere añurõ weeya. A'ti nucũcã cjase ucũse mejõ nisere tu'oticã'ña. Tojo nicã mejẽcã no'o uaro ucũma'ase quẽ'rãrẽ tu'oticã'ña. Æpẽrã "Masĩrã waro ni'i" nirã peje mejẽcã wãcũse cõoma. Uputu na uaro ucũma'asama. Na masĩse nisoo ucũma'ase ni'i. Tojo weegu narẽ tu'oticã'ña. ²¹ Ni'cãrẽrã a'tere weesiruturã, Jesucristore ãjõpeomi'quere du'ucã'cãrã niwã.

Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Timoteore ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pablo Timoteore Romapū bu'iri da'reri wi'ipū nígū, ojacu niwī. Cū Timoteore ojamū'tāca pūrīrē a'tiro ojacu niwī: "Yū'u bu'iri da'reri wi'ipū nise wapa nipe'tiropū Jesucristo ye queti se'saro wee'e", ni ojacu niwī. A'ti pūrīma ti pūrī weronojō ojaticu niwī. Asia di'tacjārā cūrē bu'iri da'reri wi'ipū nicā, bopoyasācārā niwā. Tojo weegu nipe'tirā cō'awā'cāno'caro weronojō tū'oña'cū niwī. Luca, tojo nicā Onesíforo ya wi'icjārā dia'cū cūrē wācūtutuacā wéérā, bu'iri da'reri wi'ipū nigūrē bopoyasāticārā niwā. Pablo "Ni'cūta nisa'a" ni tū'oña'gū, cū me'rācjārā waro Timoteore, Marcōre cū tiropū pijiocu niwī. Troapū cū cūu'que paperare, cū yaro asibusurore miitidutigūnojōta pijiocu niwī. Cū "Maata wērīgūsa'a", ni wācūcū niwī. A'ti pūrī cū ojatūoca pūrī ni'i.

Pablo Timoteore oja'que ni'i

¹ Yū'u Pablo Jesucristo besecū'cū ni'i. Cū yū'ure Ō'acū uaronojōta cū ye quetire weredutigū o'ówī. A'te queti a'tiro ni'i. Ō'acū "Jesucristore ējōpeorārē catinu'cūcā weeguti", nicu niwī. Cū ní'caronojōta yū'ure tere weredutigū o'ówī.

² Timoteo, mū'urē yū'u maigūrē oja'a. Mū'u Jesucristo ye quetire yū'u werecā, añurō ējōpeowū. Tojo weegu mū'u yū'u macū weronojō ni'i. Ō'acū marī pacu, tojo nicā Jesucristo marī wiogu mū'urē añurō weeato. Pajaña'to. Mū'urē ejerisājācā weeato.

"Jesucristore ējōpeorā āpērārē a'tiro weeroūa'a" nise ni'i

³ Yū'u Ō'acūrē sērīsetirinūcū mū'urē wācū'u. Mū'urē wācūgū, űamipū, űmūcopū Ō'acūrē e'catise o'o'o. Cūrē yū'u űecūsumūa ējōpeoseti'caronojōta ējōpeo'o. Yū'u bu'iri moogū tū'oña'gū, cūrē ējōpeo'o. ⁴ Timoteo, mū'urē pūrō wācū'u. Yū'u mū'u tiropū ní'cū wijacā, mū'u uti'quere wācūnu'cūcā'a. Mū'urē pūrō ī'asī'rīsa'a. Mū'urē ī'agū, e'catigūti nígū, tojo wācū'u. ⁵ Mū'u Jesucristore queoro ējōpeosere yū'u wācū'u. Mū'u ní'cārōacā ējōpeosere mū'u űecō Loida, tojo nicā mū'u paco Eunice ējōpeomū'tāwā. Mū'u quē'rā tereta ējōpeosirutugū wee'e.

⁶ Tojo weegu mū'u a'tiro weecā űa'a. Ō'acū mū'urē weeduti'quere tutuaro me'rā weenu'cūcā'ña. Todūporo

yu'u mu'urē ñapeocã, Ô'acũ mu'urē añuse masĩsere o'owĩ. Tere nemorõ añurõ weenu'cũcã'ña. ⁷ Ô'acũ marĩrē Espĩritu Santure o'ówĩ. Cũrē o'ógũ, uidutigũ mejēta o'owĩ. Tojo o'ogũ, tutuase o'ogũre, ma'ise o'ogũre, queoro wãcũse o'ogũre o'owĩ. ⁸ Tojo weegũ marĩ wiogũ ye quetire weregũ, bopoyaticã'ña. Yu'u quē'rārē Jesucristo ye queti bu'ese wapa, bu'iri da'reri wĩ'ipũ yu'u dujicã, bopoyasãticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Jesucristo ye quetire wereya. Tojo werese bu'iri mu'u quē'rã ña'arõ yu'rũgũsa'a. Tojo wa'acã ĩ'agũ, "Añurõsa'a", niña. Ô'acũ mu'urē tutuaro o'oro põtēorõ tojo weeya. ⁹ Ô'acũ marĩrē pecame'epũ wa'abo'cãrãrē yu'rũweticã weewĩ. Cũ añurõ weecã ɥagũ, cũ ɥaro weedutigũ marĩrē besecũ niwĩ. Marĩ añuse weesetisere ĩ'agũ mejēta besecũ niwĩ. Cũ pe'e marĩrē añurõ weesĩ'rĩgũ besecũ niwĩ. A'tiro ni'i. Ô'acũ marĩrē ma'ígũ, Jesucristo marĩrē yu'rũoatjere wãcũcũ niwĩ. Tere a'ti turi weese dũporo wãcũtojacũ niwĩ. ¹⁰ A'tocateroma marĩrē yu'rũogũ, Jesucristo a'tise me'rã cũ ma'isere ĩ'owĩ. Marĩ pecame'epũ wa'abo'cãrãrē yu'rũweticã weewĩ. Tojo nicã a'tiro masĩcã weewĩ. Marĩ cũ yu'rũose quetire tũ'o ējõpeorã, catinu'cũrãsa'a nisere masĩcã weewĩ.

¹¹ Ô'acũ te quetire yu'ure weredutiwĩ. Judío masã nitirãrē bu'edutigũ yu'ure besecũúwĩ. ¹² Te quetire werese bu'iri yu'u pũrõ pi'eti'i. Tojo pi'etimidũ, bopoyawe'e. Yu'u Jesucristore masĩ'i. "Cũ ní'quere queorota weegũsami", ni'i. Cũ tutuagũ nimi. Yu'ure te queti wereturiase cũu'quere añurõ co'teyapada'reogũsami. "Téé apaturi a'tigũpũ, co'tenu'cũgũsami", ni'i. Tojo weegũ yu'u ne bopoyawe'e.

¹³ Yu'u mu'urē bu'e'quere queoro bu'ewã'cãña. Añurõ ējõpeosetiya. A'merĩ ma'iña. Marĩ Jesucristo me'rã nĩrã, tojo weemasĩ'i. ¹⁴ Espĩritu Santu marĩpũre nimi. Cũ weetamuse me'rã Ô'acũ mu'urē weredutigũ cũu'quere añurõ bu'eya.

¹⁵ Mu'u masĩtoja'a. Nipe'tirã Jesucristore ējõpeorã, Asiadjãrã yu'ure cõ'awijape'tia wa'awã. Na wa'tero ní'cãrã quē'rã Figelo, tojo nicã Hermógenes mejãrõta weewã. ¹⁶ Onesíforo pũrĩcã tojo weetiwĩ. Ô'acũ cũrē, cũ ya wi'icjãrãrē pajaña'gũsami. Pejetiri Onesíforo yu'ure wãcũtutuacã weewĩ. Apeye quē'rārē yu'u bu'iri da'reri wĩ'ipũ nimicã, yu'ure bopoyasãtiwĩ. ¹⁷ A'tiro pe'e weewĩ. Cũ Romapũ ejagũ, yu'ure ɥputu a'macũ niwĩ. Téé bocagũpũ, a'madu'uwĩ. ¹⁸ Marĩ wiogũ masãrē beseatji

numu Onesíforore pajaña'to. Cũ marĩrẽ Éfesopu weeta-
amu'quere mu'u añurõ masĩsa'a.

2

Pablo Timoteore queoro weeditise ni'i

¹ Timoteo, mu'u yu'u macũ weronojõ nigũrẽ a'tiro nigũti. Jesucristo mu'urẽ añurõ weemi. Tojo weegu cũ weetamuse me'rã cãrẽ ãjõpeonu'cũcã'ña. ² Yu'u pãjãrã masã tu'oropu bu'e'quere wereturiaya. "Ã'rãta yu'u bu'esere ãpẽrãrẽ queoro wereturiatu'sama" ni, mu'u i'arãnojojõrẽ wereya.

³ Mu'u Jesucristo ye quetire werese bu'iri mu'urẽ ña'arõ wa'arosa'a. Ësãrẽ wa'a'caro weronojõ wa'arosa'a. Mu'urẽ tojo wa'acã, wãcũtutuaya. Surara weronojõ weeya. Cũrẽ mejẽcã wa'acã, wãcũtutuasami. ⁴ Surara cũ wioгу dutise dia'cũrẽ weesami. Surara nitigu weronojõ weetisami. Tojo weegu mu'u cũ weronojõ weeya. Jesucristo ye dia'cũrẽ weeya. ⁵ Apĩ quẽ'rã omarĩ masũ cũ wiorã dutisenojojõrẽ queoro weetigu, wapata'atisami. Na cũrẽ o'obo'quere o'otisama. Tojo weegu añuse bocasĩ'rĩgũ, Jesucristo duti'quere queoro weeya. ⁶ Ni'cũ wesepu añurõ da'ragunojõ ti wese cjase ducatiseme'rã dua wapata'amasĩsami. Mu'u te weronojõ Õ'acũ ye cjasere añurõ bu'égũ, te wapa mu'u quẽ'rã wapata'amasĩ'i. ⁷ Yu'u weresere wãcũnurũña. Mu'u tojo weecã, marĩ wioгу nipe'tisere mu'urẽ masĩcã weegusami.

⁸ Jesucristore wãcũña. Cũ wẽrĩ'cu nimigũ, masãcu niwĩ. Cũta duporocjũ wioгу Davi pãrãmi nituriagu nimi. Yu'u Jesucristo ye añuse quetire weregu, tereta werewu. ⁹ A'te queti werese bu'iri yu'u pi'etisa'a. Yu'u ña'arõ weegũ weronojõ bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. Õ'acũ ye queti pũrĩcã nipe'tiropu nibi'atoja'a. Yu'ure bu'iri da'reri wi'ipu bi'adupo'que weronojõ niwe'e. ¹⁰ Tojo weegu yu'u pi'etimigũ, wãcũtutua'a. Õ'acũ bese'cãrãrẽ añurõ wa'ato nigũ tojo wee'e. Na quẽ'rã marĩ weronojõ Jesucristore ãjõpeorã, yu'rũono'rãsama. Añubutiasere bocarãsama. Catinu'cũcã'rãsama. Tojo weegu nipe'tisere wãcũtutua'a.

¹¹ A'tiro nise diacjũta ni'i:

Marĩ Jesucristore ãjõpeose bu'iri ãpẽrã wẽjẽbosama. Na tojo wẽjẽcã, marĩ Jesucristo me'rã u'musepu catinu'cũrãsa'a.

¹² Marĩ pi'etirã wãcũtutuarã, cũ wioгу nirõpu cũ me'rã wiorã nirãsa'a.

"Cũrẽ masĩtisa'a" nicã, cũ quẽ'rã marĩrẽ "Masĩwe'e", nigũsami.

13 Marĩ cūrē añurō ējōpeotimicā, cū pe'e nipe'tise "A'tiro weeguti" ní'quere queoro weenu'cūsami.

Ō'acū ne ni'cāti nisoomasītisami.

Pablo Timoteore queoro bu'edutise ni'i

14 Mũ'u bu'erārē a'te dũporo yũ'u oja'quere wācūdutiya. Āpērā ucūsetirinucū "Tojo mejēta ni'i", nisama. Diacjũ marĩ wiogu tũ'oropũ na tojo nisetisere du'udutiya. Te ucūse wapamarĩ'i. Āpērā wācūsere dojorēma. 15 Mũ'u pe'e Ō'acū yere añurō bu'eya. Tojo nicā cū yere queoro weeya. Mũ'u tojo weecā ĩ'agũ, mũ'urē "Añurō weemi", nigūsami. Queoro wéegũ, mũ'u da'rasere bopoyasome. Diacjũ cjasere Jesucristo ye quetire queoro wereturiaya. 16 A'ti turi cjase diacjũ nitisere na ucūcā, ucūtamuticā'ña. A'tiro ni'i. Tere ucūrā, nemorō siape me'rā ña'arā wa'asama. 17 Na bu'ese marĩ upũpũ cāmi boase'saro weronojō āpērārē pē'rĩpejawā'cāsa'a. Ā'rā pũarā Himeneo, Fileto te boase weronojō masārē bu'érā, dojorēma. 18 Ā'rā Ō'acū ye quetire queoro bu'etima. A'tiro nima: "Masā wērĩ'cārā masātojacārā niwā", nima. Na tojo nicā tũ'orā, āpērā "¿Ësā de'ro ējōpeorāsariba?" ni wācūma. 19 Ō'acū cū ucūse cūu'que pūrĩcā tutuari wi'i yeenu'cō'que weronojō ni'i. Cū ye queti ne dũcayuwe'e. A'tiro ni'i. "Marĩ wiogu Jesucristo cū yarārē masīsami." Tojo nicā "Nipe'tirā 'Jesucristo yarā ni'i', ni wācūrā ña'arō weesere du'uatō."

20 A'te queosere wereguti. Ni'cū peje cũogu ya wi'ipũre peje bapari nisa'a. Uru me'rā wee'que pari, plata me'rā wee'que pari nisa'a. Tojo nicā apeye yucũ me'rā wee'que pari, di'i me'rā yee'que pari nisa'a. Bosenuũ nicā añuse parire na ba'awũaropũ peosama. Apeye parire mejō nirĩ nuũ peosama. 21 Marĩ a'te weronojō ña'asere weetirā, bosenuũ nicā añuse pari peose weronojō nirāsa'a. Marĩ wiogu yarā waro nirāsa'a. Cū nipe'tise añurō weedutisere queoro weerāsa'a.

22 Tojo weegũ mũ'u ma'mapjia na ũaripejasenojōrē weeticā'ña. Queoro weeya. Jesucristore ējōpeoya. Masā quē'rārē ma'ña. Tojo nicā a'mequēse marĩrō niña. Nipe'tirā queoro weerā Ō'acūrē ējōpeorā me'rā añurō nicā'ña. 23 Āpērā tojo ucūma'acā, na me'rā ucūtamuticā'ña. Na tũ'omasītima. Mũ'u masĩ'i, na tojo ucūrā na ũaro a'metu'tiyapatisama. 24 Mũ'u marĩ wiogũre da'raco'tegũ ni'i. Ne a'metu'titicā'ña. A'tiro pe'e weeya. Nipe'tirā me'rā añurō niña. Narē añurō bu'e, na mũ'urē ña'arō weesĩ'ricā, tojo tũ'oña'cā'ña. 25 Mũ'u bu'esere tũ'osĩ'rĩtirārē añurō pajaña'se me'rā

narē “A'tiro pe'e añurō weeya”, niña. Õ'acũ na ña'arō wee'quere ducayugusami nígu, tojo niña. Na ducayurā, diacjũ cjasere ějōpeorāsama. ²⁶ Mũ'u narē tere werēcā, tũ'omasĩrāsama. Tojo weerā wātī yarā, cũ dutiro weemi'cārā yũ'rũwetiwijarāsama.

3

“A'ti turi pe'tise dũporo dicũse ña'ase wā'cārōsa'a” ní'que ni'i

¹ Mũ'u a'tere tũ'omasĩña. A'ti turi pe'tise dũporo peje ña'ase wā'cārōsa'a. A'tiro wa'arosa'a. ² Masā na ye cjase dia'cũrē uarāsama. Niyerure uaripejarāsama. “Āpērā yũ'rũoro añuyũ'rũnũ'cā'a”, ni wācũrāsama. Masĩbutiarā weronojō ucũma'arāsama. Õ'acũrē uatirā, ña'arō cũrē ucũrāsama. Na pacusumuarē yũ'rũnũ'cārāsama. Āpērā narē añurō weemicā, “Īsārē añurō weepũ”, ne nisome. Narē e'catise o'osome. Wiopesase me'rā Õ'acũrē ějōpeosome. Marĩ ějōpeosetisere mejō nisere weronojō wācũrāsama. ³ Ne āpērārē ma'isome. Pajaña'se moorāsama. Ucjasepijarā nirāsama. Na no'o uaro ña'arō weesĩ'rĩsere weerāsama. Āpērārē ña'arō pi'eticā weerāsama. Ne cārō añusere uasome. ⁴ Na me'rācjārā nimi'cārārē ña'arō weerāsama. No'o uaro weema'acārāsama. Na uꝛꝛꝛũ “Āpērā yũ'rũoro añuyũ'rũnũ'cā'a”, ni wācũrāsama. Õ'acũ pe'ere wācũrōnojō o'orā, e'cati nisetisenojō dia'cũrē wācũrāsama. ⁵ Õ'acũrē ějōpeorā weronojō weesoorāsama. Na weesetise me'rā pe'e Õ'acũ tutuasere “Tojo niwe'e”, nirāsama.

Nanojō me'rā ne cārō ba'patima'aticā'ña. ⁶ Na tojo weerānojō a'tiro weesama. Ucũme'rĩse me'rā wi'seripũ sājāasama. Sājāa, numia tiro todũporo ña'arō wee'cārā bu'iritirā, wācũtutuatirārē nisoo dojorēsama. Narē mejēcā ějōpeocā weesama. Na numia nipe'tise ña'arō weesere uaripejasama. ⁷ Nipe'tise bu'esere masĩsĩ'rĩmirā, ne diacjũ cjasere masĩtu'ajatisama. ⁸ Numiarē nisoori masā pũarā Janes, Jambres weronojō nima. Na dũporopũ Moisé nĩcateropũre na Egiptocjārā tũ'oña'rĩ masā nicārā niwā. Na Moisére ĩ'atu'ticārā niwā. Diacjũ cjasere ne uaticārā niwā. Na weronojō ā'rā quē'rā diacjũ cjasere uatima. Ña'arō wācũpo'cārā ne queoro ějōpeomasĩtima. ⁹ Na ucũma'ase maata pe'tirosa'a. Nipe'tirā na ucũcā tũ'orā, “Tojo nima'arā weema”, nirāsama. Moisére uati'cārā Janes, Jambres weronojō wa'arosa'a. Titapũre na nima'asere

masã masĩcãrã niwã. Mejãrõta tja ã'rã quẽ'rãrẽ na nima'asere masĩrãsama.

Pablo Timoteore "A'tiro weeya" cã nituo'que ni'i

¹⁰ Mũ'u pũrĩcã yũ'u bu'esere nipe'tisere añurõ masĩ'i. Yũ'u weesetisere, yũ'u weesĩ'rĩsere masĩ'i. Tojo nicã yũ'u Õ'acũrẽ ãjõpeosere masĩ'i. Æpẽrã queoro weeticã, yũ'u tojo tũ'oña'sere mũ'u masĩ'i. Yũ'u ma'isetisere, mejẽcã wa'acã wãcũtutuasere mũ'u masĩ'i. ¹¹ Masã yũ'ure ña'arõ weecã, pi'etiwu. Nipe'tise a'te macãrĩpu wa'a'quere mũ'u masĩ'i. Antioquípu, Iconiõpu, Listrapu yũ'u pi'eti'quere mũ'u masĩ'i. Pi'etisetirinucũ marĩ wiõgu yũ'ure yũ'rũweticã weewĩ. ¹² Diacjũta ni'i. Jesucristore ãjõpeorã nipe'tirãrẽ Õ'acũ ɰarõnojõ añurõ weesĩ'rĩrãrẽ ãpẽrã ña'arõ weerãsama. ¹³ Ña'arĩ masã, tojo nicã nisoori masã nemorõ ña'arõ weenemopeorãsama. Nisoonemowã'cãrãsama. Nisoorã nimirã, na quẽ'rã nisoono'o, ãjõpeorãsama.

¹⁴ Mũ'u pũrĩcã mũ'urẽ bu'e'quere queoro ãjõpeonu'cũcã'ña. Queoro weeya. Mũ'u tere "Diacjũta ni'i", nisa'a. Mũ'u mũ'urẽ bu'e'cãrãrẽ masĩ'i. ¹⁵ Mũ'u wĩ'magãputa Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere masĩnu'cãwũ. Tere bu'ẽgu, mũ'u Õ'acũ yere masĩwũ. Masĩ, Jesucristore ãjõpeose me'rã yũ'rũono'wũ. ¹⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere ojadutigũ, cã masĩse o'ose me'rã ojaduticũ niwĩ. Te oja'quere bu'érã, diacjũ nisere masĩno'o. Marĩ ña'arõ wee'que quẽ'rãrẽ "Ña'a ni'i", nino'o. Marĩ ña'arõ wee'quere dũcayumasĩcã wee'e. Tere bu'érã, queoro weenu'cũmasĩ'i. ¹⁷ Õ'acũ cã yarãrẽ nipe'tise añurõ weesere weemasĩato nígu cã ye cjasere ojaduticũ niwĩ.

4

¹ Jesucristo nipe'tirã wiõgu tutuaro me'rã a'tigusami. A'tigu, masã catirãrẽ, wẽrĩ'cãrãrẽ besegusami. Õ'acũ, tojo nicã Jesucristo tũ'orõpũre mũ'urẽ a'tiro weeduti'i. ² Masãrẽ Õ'acũ ye quetire wereya. Nipe'tisetiri masã tũ'osĩ'rĩcã, wereya. Na tũ'osĩ'rĩticã quẽ'rãrẽ, werenu'cũcã'ña. Mũ'u weresere tũ'orã, ãjõpeorãsama. Na queoro weeticã, tu'tiya. "A'tiro weerõu'a", niña. Narẽ bu'ẽgu, queoro pajaña'se me'rã wereme'rĩcã'ña. ³ Be'ropũre masã añuse bu'esere ɰatirãsama. Tojo weegu a'tiro nicãrẽ queoro bu'ewe'oya. Be'ropũre a'tiro wa'arõsa'a. Na, na ɰaro weerãsama. Na tũ'otũ'sase dia'cũrẽ tũ'osĩ'rĩrãsama. Tojo weerã tere bu'eajã pãjãrãrẽ a'marãsama. ⁴ Na diacjũ cjasere tũ'osome. Nipe'tise no'o werema'ase pe'ere tũ'orãsama. ⁵ Timoteo, mũ'u pũrĩcã queoro wãcũña. Mũ'u Jesucristo ye quetire

werecã, masã mu'urẽ ña'arõ weerãsama. Na tojo weecã, wãcütutuaya. Jesucristo masãrẽ yu'rũomi nise quetire du'ucũurõ marĩrõ werenu'cũcã'ña. Mu'urẽ weeduti'quere weetu'ajanu'cõña.

⁶ Yu'u wẽrĩatjo cã'rõ du'sa'a. Yu'ure masã Õ'acũrẽ wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wa'arotiro wee'e. Tojo weegu mu'urẽ tojo duti'i. ⁷ Yu'u Jesucristo ye quetire weregũ, nipe'tise yu'u tutuaro põtõorõ weewũ. Nipe'tise Õ'acũ yu'ure duti'quere tu'ajatoja'a. Ne cũrẽ ãjõpeodu'uwe'e. ⁸ Ni'cãrõacãrẽ majã Õ'acũ yu'ure añurõ wee'que wapa o'oa'tje du'sa'a. Marĩ wioгу Õ'acũ masãrẽ beseatji namũ nicã, yu'ure o'ogusami. Cũ masãrẽ queoro besemi. Yu'u dia'cũrẽ o'osome. Nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorã cũ a'tiatjere ñarãrẽ o'ogusami.

Pablo cũ ye cjasere were'que ni'i

⁹ Mu'u põtõorõ a'tita basioro yu'u tiropũ maatacure ã'agũ a'tia. ¹⁰ A'tiro ni'i. Crescente wãmetigu Galacia wãmetiropũ wa'awĩ. Tojo nicã Tito Dalmaciapũ wa'awĩ. Demas pũrĩcã a'ti turi cjasere nemorõ ma'iyu'rũnu'cãgũ, yu'ure cõ'awã'cã wa'awĩ. Cũ Tesalõnicapũ wa'awĩ. ¹¹ Luca dia'cũ yu'u me'rã nimi. Marcore a'maña. Mu'u me'rã a'tiato. Cũ yu'ure weetamusere ña'a. ¹² Yu'u Tiquicore Éfesopũ o'ówũ. ¹³ Mu'u a'tigu, yaro su'tiro asibusuro bu'icjãrõrẽ miitia. To Troa wãmetiri macã Carpo ya wi'ipũ nisa'a. Yé papera tũrũrĩrẽ miitia. Wa'icũrã caseri me'rã oja'que yé caserire acobojobutiacã'ña.

¹⁴ Alejandro cõme me'rã da'rari masũ yu'ure ña'abutiario weewĩ. Õ'acũ marĩ wioгу cũ wee'caro ejatuaro cũrẽ bu'iri da'regusami. ¹⁵ Mu'u pũrĩcã cũrẽ tũ'omasĩa. Cũ marĩ bu'esere ne ñatiyu'rũami.

¹⁶ Ne waro wiorã yu'ure sãrĩtiña'cã, ne ni'cũ yu'ure weetamutiwĩ. Nipe'tirã yu'ure cõ'awã'cã wa'awã. Õ'acũ na tojo wee'quere acobojocã ña'a. ¹⁷ Õ'acũ pũrĩcã yu'ure weetamuwĩ. Yu'ure tutuase o'owĩ. Tojo weegu wiorãrẽ yu'u a'tiro werewũ. Jesucristo masã ña'arõ niseti'quere yu'rũomi nise quetire narẽ werepe'ocã'wũ. Nipe'tirã a'ti ñmũcocjãrã judío masã nitirã te quetire tũ'oato nigũ tojo werewũ. Apeye quẽrãrẽ Õ'acũ yu'ure a'tiro weewĩ. Yaiwa ba'ano'bo'cure weronojõ wiose wa'teropũ nigũrẽ yu'rũweticã weewĩ. ¹⁸ Tojo nicã nipe'tise yu'ure be'ropũ ña'arõ weeatjere yu'rũweticã weegusami. Æ'mũsepu cũ wioгу nirõpũ yu'ure miagũsami. Masã Õ'acũrẽ añurõ ucũnu'cũato. Tojota wa'ato.

Pablo añudutitmo'que ni'i

¹⁹ Prisca, Aquila añuato. Tojo nicã Onesíforo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ²⁰ Erasto Corintopu tojaque'awĩ. Trófimoma dutitigure Miletopu cõ'awã'cãtiwũ. ²¹ Mũ'ũ põtëorõ a'tita basioro pu'ecu dũporo a'tia. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nipe'tirã marĩ acawererã mũ'urẽ añudutima.

²² Jesucristo marĩ wiogũ mũ'ũ me'rã niato. Õ'acũ mũsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Titore ojáca pūrĩ ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojanopã nise ni'i

Pablo Tito wāmetigure ojacu niwĩ. Tito judío masũ mejēta nicu niwĩ. Pablo Titoreta Creta nūcūrõpũ Jesucristo ye quetire añurõ bu'eyapatitu'ajadutigu cūucũ niwĩ. Tojo nicã Jesucristore ějõpeori curuacjārã sājãcã weedutigu cūucũ niwĩ. A'ti pūrĩrẽ cūrẽ bu'enemogũ cã da'rasere masiato nígũ wācūtutuacã weenemogũ ojacu niwĩ.

Pablo Titore oja'que ni'i

¹ Yũ'u Pablo Õ'acūrẽ da'racotegu Jesucristo besecũ'cu ni'i. Cã, cã ye quetire weredutigu cūuwĩ. Õ'acũ cã bese'cārãrẽ añurõ ějõpeocã nasãgũ yũ'ure cūuwĩ. Tojo nicã narẽ Õ'acũ ye, diacjũ cjasere masĩdutigu cūuwĩ. Queoro Õ'acũ ñaronojõ weedutigu tojo cūuwĩ. ² Apeyere, narẽ Õ'acũ tiropũ catinu'cūatjere e'catiyudutigu cūuwĩ. Õ'acũ nisootimi. Cũ a'ti turi weese ñaporo "Catise pe'titiatjere o'ogũti", nitojacu niwĩ. ³ Ni'cārõacārẽ cã "Tojo weegũti" nĩcatero eja'a. Tojo weegu cã ye quetire weresijase me'rã "Cã tojo weegũti" nĩquere masãrẽ masĩcã weemi. Õ'acũ marĩrẽ yũ'ruogu cã dutiro me'rã yũ'ure te quetire weredutiwĩ.

⁴ Tito, mũ'u yũ'u macũ weronojõ ni'i. Marĩ ni'cārõnojõ ějõpeose cã'o. Mũ'urẽ a'ti pūrĩrẽ oja'a. Õ'acũ marĩ pacu, tojo nicã Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere yũ'ruogu añurõ weeato mũ'urẽ. Pajaña'to. Mũ'urẽ ejerisājãcã weeato.

Pablo Titore bu'eduti'que ni'i

⁵ Mũ'urẽ Creta wāmetiri nūcūrõpũ cūuwã'cātiwũ. Yũ'u weepe'oti'quere tu'ajanu'cõdutigu tojo weewũ. Tojo nicã yũ'u nĩrõnojõta topũ nise macārĩrẽ, te macārĩnũcũ Jesucristore ějõpeori curuacjārãrẽ sũ'ori wejepeoajãrẽ sõrõdutiwũ. A'tiro niwũ: ⁶ "Sũ'ori wejepeorã a'tiro nise-tirãrẽ sõrõña. 'Náta ña'arã nima' nino'ña marĩrãnojõrẽ sõrõña. Na ni'cārẽrã numiata nãmotiatio. Na põ'rã quẽ'rã Jesucristore ějõpeorãta niatio. 'Na no'o ñaro ña'arõ weema' nino'rã niticã'to. Tojo nicã yũ'rũnũ'cãsepijarã niticã'to", niwũ. ⁷ Ni'cã Jesucristore ějõpeori curuacjārãrẽ sũ'ori wejepeogu Õ'acũ ye cjasere co'tegu nimi. Tojo weegu "Cũta ña'agũ nimi" nino'ña marĩgũnojõ niatio. Cũ ñaro dia'cũ dutigũnojõ, uamũñagũnojõ niticã'to. Tojo nicã que'agu, cumucabũcũ no'o ña'arõ weese me'rã niyeru

wapata'asĩ'rĩgũnojo niticã'to. ⁸ A'tiro pe'e niato. Sijari masã cũ ya wi'ipũ wa'acã, añurõ põtẽrĩgũnojo niato. Añusere weegũnojo niato. Tojo nicã añurõ wãcũyu weesetigũnojo, ãpẽrãrẽ queoro weegũnojo niato. Õ'acũ ñaro dia'cũ weegũ niato. Queoro weesetigũnojo niato. ⁹ Õ'acũ yere, diacjũ cjase cũrẽ bu'e'quere weenu'cũcã'to. Tojo weegu ãpẽrã quẽ'rãrẽ Jesucristo ye queti queoro bu'ese me'rã narẽ wãcũtutuacã weemasĩsami. ãpẽrã pe'ere te bu'esere mejẽcã ucũrãrẽ queoro wãcũcã weemasĩsami.

¹⁰ A'tiro ni'i. Pãjãrã Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã nima. Na no'o ñaro ucũma'a, masãrẽ mejẽcã ãjõpeocã weema. Judío masãta tojo weeyũ'rũnũ'cãma. ¹¹ Na niyeru wapata'ama'asĩ'rĩrã, no'o ñaro bu'ema'acã'sama. Na bu'ese me'rã pãjãrã ni'cũ põ'rã ni'cã wi'icjãrãrẽ dojorẽpe'ocã'sama. Tojo weerãrẽ na bu'esere cã'mota'aya.

¹² Duporopũ ti nũcũrõ Cretacjũ ojari masũ ti di'tacjãrãrẽ ojagũ, a'tiro ojacũ niwĩ: "A'to Cretacjãrã nisoosepijarã nima. Wa'icũrã weronojo tũ'omasĩtirã nima. Ba'awãrĩrã, teesepijarã nima." ¹³ Cũ narẽ diacjũta ojacũ niwĩ. Tojota nima. Tojo weegu tocjãrã Jesucristore ãjõpeorã ña'arõ weesetirãrẽ tu'tiya. Narẽ queoro ãjõpeodutigũ tojo weeya. ¹⁴ Judío masã no'o ñaro wãcũboca werema'asere tũ'oticã'to nĩgũ añurõ bu'eya. Tojo nicã no'o na dutima'asere tũ'oticã'to nĩgũ tojo weeya. Na Õ'acũ yere, diacjũ cjasere ñatima.

¹⁵ Judío masã apeye ba'asere ba'adutitisama. "Tere ba'arã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrã wee'e", nisama. Tojo niwe'e. Marĩ nipe'tirã bu'iri marĩrã tũ'oña'rã ba'acã, añu ni'i. Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãrã mejẽta wee'e. ãpẽrã Jesucristore ãjõpeotirã nipe'tisere ña'arõ wãcũsama. A'tiro ni'i. Na wãcũseputa, na tũ'oña'seputa ña'asãjãcã'sama. Tojo weerã na ña'arõ weesere ne bujawetitisama. ¹⁶ Na "Õ'acũrẽ masĩ'i", nimima, nĩrã. Marĩ pe'e na weesetisere ã'arã, masĩ'i. "Na cũrẽ masĩtisama", nino'o. Na ña'ayũ'rũarã, Õ'acũ dutisere yũ'rũnũ'cãrã, ne cã'rõ añurõ weemasĩtisama.

2

Queoro bu'edutise ni'i

¹ Mũ'ũ bu'égũ, Õ'acũ ye cjasere diacjũ nirõnojo'ta bu'eya. ² A'tiro bu'eya. Bũcũrã mũũa wiopesase me'rã weesetiato. Na wiopesase me'rã ã'ano'ato. Añurõ wãcũyu weesetirãnojo niato. Apeyere queoro ãjõpeoato. A'merĩ ma'isetiato. Mejẽcã wa'acã, nũ'cãpoato. ³ Bũcũrã

numiarē mejārōta bu'eya. Ō'acūrē ējōpeorā numia weewhasenojōrē weeato. Āpērārē ña'arō ucjaticā'to. Que'aticā'to. Nipe'tise na añuse weesetise me'rā āpērārē queose o'oato. ⁴ Bucurānumia ne marāpūtirānumiarē a'tiro weeato. Na marāpūsūmārē, na pō'rārē ma'icā weeato. ⁵ Tojo nicā narē añurō wācūyu weeseticā weeato. Ña'ase marīrō nicā weeato. Bucurānumia na añurō weese me'rā ne marāpūtirānumiarē na ye wi'seripū añurō co'temasicā weeato. Ma'ise me'rā āpērārē añurō weecā weeato. Na marāpūsūmārē añurō yu'ticā weeato. Na tojo weecā ĩ'arā, ne ni'cū Ō'acū ye quetire “Tojo niwe'e”, nímāsīsome.

⁶ Ma'mapjiare mejārōta wereya. Narē añurō wācūyu weesetirā niato nígū tojo weeya. ⁷ Mū'ū basuta nipe'tise mū'ū weese me'rā nipe'tirārē añuse queose o'oya. Narē bu'égū, nipe'tisere nisooro marīrō wiopesase me'rā bu'eya. ⁸ Queoro ucūña. Mū'ū tojo weecā, āpērā ne “Tojo niwe'e”, nisome. No'o mū'ū bu'esere ūatigūnojō queoro mū'ū bu'ecā tū'ogū, bopoyagūsami. Marī bu'esere ne ña'arō ucūsome.

⁹ Da'raco'terārē a'tiro werecasaya: “Nipe'tise mūsā wiorā dutisere yu'tiya. Narē e'caticā weeya. Ye'suticā'ña”, niña. ¹⁰ “Mūsā wiorā yere yajaticā'ña. Tojo weronojō o'orā, añurō weese me'rā pe'e narē ējōpeocā weeya”, niña. Tojo weese me'rā āpērā Ō'acū marīrē yu'rūogū ye bu'esere “Añubutiase ni'i”, ni ĩ'arāsama.

¹¹ A'tiro ni'i. Ō'acū marīrē ma'ígū, nipe'tirā a'ti nucūcācjārā na ña'arō weeseti'quere yu'rūosī'rīgū, Jesucristo o'ócū niwī. ¹²⁻¹³ Jesucristo marī wioğū tutuayū'rūğū, marīrē yu'rūogū nimi. Be'ro cū añurō asistese me'rā apaturi a'tigūsami. A'tocatero cū a'tiatjere yucueri curare Ō'acū marīrē ña'asere, ña'arō ūaripejasere du'udutimi. Apeyenojōrē weeati dūporo wācūyutojaca be'ropū wee-dutimi. Tojo nicā queoro weeseti, añurō ējōpeodutimi. ¹⁴ Jesucristo marī ña'arō weesere yu'rūweticā wéégū, wērībosacū niwī. Cū marīrē cū yarā sājādutigū, ña'ase moorā niato nígū tojo weecū niwī. Marīrē e'catise me'rā añurō weeseticā ūasami. Tojo weegū wērībosacū niwī.

¹⁵ A'tereta mū'ū narē bu'eya. Narē wācūtutuanemocā weeya. Na ña'arō weesetisere narē masicā weeya. Mū'ū āpērārē dutigū niyugū, tojo weeya. Ne ni'cū mū'ūrē tojo ĩ'acō'aticā'to.

3

Jesucristore ējōpeorā weewhase ni'i

¹ Tocjārā Cretacjārārē a'tiro weedutiya. “Wiorā dutisere yu'tiato. Nipe'tise añurō weesenojōrē weeato. ² Ne āpērārē

ña'arō ucjaticā'to. Āpērā me'rā ūrūsātirāta, narē añurō ucūato. Ma'ise me'rā nipe'tirārē añurō weeato", niña narē.

³ Todəporopure marī quē'rā tū'omasītirā, Ō'acūrē yu'rūnu'cāsepījarā niwū. Marī bajuduti'cārā weronojō niwū. No'o ɥaro nipe'tisere ɥaripejawu. Ña'arō weenu'cūwū. Nipe'tirārē ɥowu. Āpērā marīrē yabicā, marī quē'rā narē yabia'mewū. ⁴⁻⁵ Marī tojo weesetimicā, Ō'acū cū añurō weesere, cū ma'isere ī'ogū, marīrē yu'rūowī. Marī añurō weesere ī'agū mejēta yu'rūowī. Cū pajaña'gū, marīrē yu'rūowī. Apaturi marīrē wī'marā ne bajarārē weronojō weewī. Cū wērīse me'rā marī ña'arō wee'quere cō'agū yu'rūowī. Espīritu Santu marīrē añurā wa'adutigu ducayuwī. ⁶ Jesucristo marīrē yu'rūo'cu me'rā Ō'acū Espīritu Santu tutuasere marīrē o'oyu'rūnu'cāwī. ⁷ Ō'acū ma'īgū cū añurō weese me'rā marī ña'arā nimi'cārārē añurā wa'acā weecu niwī. Tojo weerā marī catinu'cūatjere e'catise me'rā yucuerā, cū "O'ogūti" ní'quere ñe'erāsa'a.

⁸ Te yu'ɥ ucū'que diacjū warota ni'i. Mɥu' tere narē bu'enu'cūcā, ɥpɥtu ɥasā'a. Mɥu' tojo weecā, Ō'acūrē ējōpeorā añuse dia'cūrē weerāsama. Tojo weese añuse ni'i. Nipe'tirārē añurō wa'acā weese ni'i. ⁹ Apeye, mejō waro ucū, a'metu'tima'asere cā'mota'aya. Judío masā na dɥ'pocātimujāti'que ucūma'asere cā'mota'aya. Tojo nicā Moisé duti'quere a'merī "Tojo niwe'e" ni ūrūsāsere cā'mota'aya. Nipe'tise te wapamarīse, na ucūma'ase ni'i.

¹⁰ Jesucristore ējōpeori curuacjārārē ducawaticā weegūnojōrē "Tojo weeticā'ña", niña. Mɥu' ni'cāti o pɥati werecūmī, mɥsā me'rā nigūrē cō'awīrōña. ¹¹ "Ējōpeogu nimigū, dojogu weesami. Cū bu'iri da'reno'acjɥpɥta nisami", ni masītoja'a.

Pablo āpērārē weetamuduti'que ni'i

¹² Yu'ɥ Artemarē o Tíquicore mɥu' tiropu o'ócā, mɥu' pe'e yu'ɥ tiropu ducayuwā'cātia. Mɥu' pōtēorō a'tita basioro yu'ɥre ī'agū a'tia. Yu'ɥ Nicópolipɥ nigūsa'a. Topu "Pu'ecu tō'ogūti", niwū. ¹³ Nipe'tise mɥu' weetamuta basiosere Zenas, masārē ucūbosagure weetamuña. Apolo quē'rārē weetamuña. Narē dɥ'sasenojōrē o'oya. Na mɥu' tojo weecā, apesepu yu'rɥarā, apeyenojōrē dɥ'sano'some. ¹⁴ Marī me'rācjārā Jesucristore ējōpeorā quē'rā añuse dia'cū weeato. Āpērārē apeyenojō moocā ī'arā, weetamuto. Tojo weerā na catiri ɥmɥcore mejō waro nisome.

Pablo añudutitɥo'que ni'i

15 Nipe'tirã yu'u me'rã nirã mu'urẽ añudutima. Marĩ me'rãcjãrã Jesucristore ãjõpeorã añuato. Õ'acũ musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Pablo Filemórē ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo Filemó wāmetigure ojacu niwī. Cū ne waro Romapu bu'iri da'reri wi'ipu wa'anu'cācaterore a'ti pūrīrē ojacu niwī. Filemó Colosacjū nicu niwī. Pablota cūrē Jesucristore ējōpeocā weecu niwī.

Filemó su'ti da'reri wi'i wiogu nicu niwī. Tojo weegu da'raco'teri masā cūocu niwī. Cū, cū ya wi'ipu Jesucristore ējōpeorārē su'ori nerēnu'cūcā'cu niwī.

Pablo Filemórē a'tiro nicu niwī: “Ni'cārōacārē Onésimo mū'u tiropu da'raco'temi'cu Jesucristore ējōpeomi. Cū mū'urē da'raco'tecaterore űa'arō weecu niwī. Cū mū'u tiropu ejacā, cūrē añurō weeya. Cū űa'arō wee'que wapa mū'u wapaseecāma, yu'u cūrē wapayebosaguti”, nicu niwī Pablo.

Pablo Filemórē oja'que ni'i

¹ Yu'u Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. Filemó, marī acaweregu Timoteo me'rā mū'urē oja'a. Mū'u űsā uputu ma'igū Jesucristo yere weretamugū ni'i. ² Mū'u ya wi'ipu Jesucristore ējōpeori curuacjārā nerēwuarā quē'rārē oja'a. Marī acawerego Apia wāmetigore, tojo nicā Arquipo quē'rārē oja'a. Cū űsā weronojō Jesucristo yere weregu tutuaro me'rā da'ranu'cūsami.

³ Mūsārē Ō'acū marī pacu, Jesucristo marī wiogu añurō weeato. Mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo Filemó ye cjasere ucū'que ni'i

⁴⁻⁵ Yu'u mū'urē “A'tiro weemi”, nicā tu'owu. “Marī wiogu Jesure ma'imi, cūrē ējōpeomi” nisere tu'owu. Tojo nicā “Jesure ējōpeorārē mejārōta ma'imi” nisere tu'owu. Tojo weegu Ō'acū yu'u wiogure sērīgū, mū'urē sērībosasetirinucū e'catise o'o'o. ⁶ Mū'u ējōpeosere āpērārē wereturiacā uagu sērībosa'a. Jesucristo marīrē añurō weesere masītu'ajato nīgū sērībosa'a. ⁷ Acaweregu, mū'u Jesucristore ējōpeorārē wācūtutuacā weewu. Tojo weegu yu'u mū'u me'rā e'cati'i. Mū'u āpērārē ma'isere tu'ogu, wācūtutua'a.

Onésimo Filemórē da'rawā'ñaco'tegu nū'cure “Añurō űe'eña” nū'que ni'i

⁸ Filemó, mū'u añurō weeseti'i. Tojo weegu yu'u Jesucristo besecū'cu niyugu, mū'urē “A'tiro weeroua'a”, ni

dutimasĩ'i. ⁹ Sõ'owaro dutibutiasĩ'rĩtisa'a. Ma'ise me'rã pe'e mu'arẽ "Tojo weeya", nisĩ'rĩsa'a. Yu'u bucu ãjã wa'a'a. Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. ¹⁰ Mu'arẽ Onésimo ye cjasere "A'tiro weeya", nisĩ'rĩsa'a. A'topu bu'iri da'reri wi'ipu cũ Jesucristore ãjõpeonu'cãmi. Yu'u macũ weronojõ nimi.

¹¹ Toduporopure cũ mu'arẽ da'racotegu queoro weeticu niwĩ. Ni'cãrõacã pũricãrẽ marĩ puarãrẽ mu'arẽ, tojo nicã yu'ure weetamumasĩmi. ¹² Mu'u tiropu cãrẽ yu'u uputu maigũrẽ o'õguti tja. Cãrẽ añurõ ñe'eña. ¹³ A'topu cãrẽ yu'u me'rã tojaque'acã uami'i. Yu'u Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu ni'i. Cũ a'topu nirõ ejatuaro mu'u yu'ure weetamubo'quere weetamubosami. ¹⁴ Mu'u dutiro pe'e yu'u weesĩ'rĩsa'a. Mu'u "Jau" nicãma, mu'u tojo nise yu'u dutibutiase mejẽta nirõsa'a. Mu'u uaronojõ wa'arosa'a. ¹⁵ Apetero weero a'tiro wa'apã. Onésimo yoaticã aperopu wa'apĩ. Ni'cãrõacãrẽ mu'arẽ cãrẽ cuonu'cũduti tojo wa'aro wa'apã. ¹⁶ A'tocaterore mu'arẽ da'racotegu weronojõ nisome. Mu'arẽ da'rawã'ñaco'tegu nemorõ nigũsami. Mu'u acaweregu mu'u ma'igũ waro weronojõ nigũsami. Yu'u cãrẽ uputu ma'i'i. Mu'u pũricã tjãsa'a. Cũ mu'arẽ da'rawã'ñaco'tegu se'saro nisome. Jesucristore ãjõpeogu, mu'u acaweregu weronojõ nigũsami.

¹⁷ Marĩ puarã Jesucristore ãjõpeorã ni'i. Tojo weegu yu'ure mu'u "Yu'u me'rãcjũ waro nimi", nĩmasĩ'i. Tojo weegu yu'ure ñe'egũ weronojõ Onésimorẽ ñe'eña. ¹⁸ Cũ apeyenojõ dojorẽcãma, o wapamoocã, yu'ure tere wapaseeya. ¹⁹ Yu'u basuta a'tere oja'a. Wapayeguti. Tojo nimigũ, mu'arẽ a'tiro nĩmasĩsa'a. Yu'u Jesucristo ye quetire mu'arẽ ãjõpeocã weewu. Tojo wee'que wapa mu'u yu'ure wapamoo'o. ²⁰ Acaweregu, mu'u Jesucristore ãjõpeogu niyugu, Onésimorẽ añurõ ñe'ecã u'a'a. Tojo weegu yu'ure wãcũtutuacã weeya.

²¹ Yu'u mu'arẽ "Yu'tigusami", ni masĩtoja'a. Tojo weegu oja'a. Yu'u duti'que nemorõ weegusa'a.

²² Tojo nicã apeye quẽ'rãrẽ nibaque'oguti. Yu'u cãrĩatjore apoyuya. Õ'acũ musã sãrĩsere tu'ocã, musã tiropu wa'agusa'a.

Pablo cũ añudutituo'que ni'i

²³ Epãfras yu'u me'rãcjũ Jesucristo yere werese wapa, bu'iri da'reri wi'ipu nimi. Cũ quẽ'rã mu'arẽ añudutise o'omi. ²⁴ Yu'u me'rã da'rarã Marco, Aristarco, Demas, tojo nicã Luca añudutima.

²⁵ Marĩ wiogu Jesucristo musãrẽ añurõ weeato.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

Hebreo masārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

A'ti pūrīrē hebreo masārē (judío masārē) ojacu niwī. Cū oja'cure añurō waro masīno'ña marī'i.

A'ti pūrī Jesucristore ējōpeodu'use pū'to nirārē ojanocarō niwī.

A'tiro ojacu niwī. Cristo nipe'tirā bu'ipu nimi nisere ojacu niwī. Ū'mūsecjārā Ō'acūrē wereco'terā bu'i, Moisé, tojo nicā cū dutise bu'i nimi nisere ojacu niwī. Tojo nicā Cristo pa'ia wioḡu waro weronojō nīgū, Melquisedec weronojō nimi nisere ojacu niwī. "Tojo weerā Cristore ējōpeonu'cūcā'ña", ni ojacu niwī.

Ō'acū cū macū me'rā masārē ucūcu niwī nise ni'i

¹ Дүрөгөрү Ō'acū marī ñecūsūmua judío masārē pejetiri ucūcu niwī. Cū, cū ye queti weremūtārī masārē mejēcānojō dia'cū werecu niwī. Āpērārē bajuyoropu werecu niwī. Āpērārē quē'ese weronojō ī'ocu niwī. Āpērārē quē'erōpu werecu niwī. ² A'tocaterore a'ti ūmūco pe'tiatji dūporo cū macū me'rā cū ye cjasere marīrē ucūmi. Ne waropūta Ō'acū cū macū me'rā nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwī. Tere wééḡu, nipe'tise cū macū ye tojadutigu tojo weecu niwī. ³ Cūta Ō'acū asistesere cūḡu nimi. Ō'acū tutuayū'rūḡu, añuyū'rūḡu nimi. Cū macū quē'rā cū weronojōta nimi. Cū ucūtutuase me'rā nipe'tise a'ti turi cjasere cū ne waropu weenu'cā'caro weronojōta ninu'cūcā weemi. Cū wērīse me'rā marī ña'arō wee'quere yū'rūocu niwī. Tojo wéeca be'ro ū'mūsepūre Ō'acū tutuayū'rūḡu dujiri cūmurōpu ejanujācu niwī.

Ō'acū macū Ō'acūrē wereco'terā ū'mūsecjārā nemorō nimi nise ni'i

⁴ Ō'acū cū macūrē cū wioḡu nisere o'oturiacu niwī. Tojo weegu cū macū cūrē wereco'terā ū'mūsecjārā bu'ipu tojacu niwī. ⁵ Ō'acū cū macūrē a'tiro nicu niwī: Mū'ū yū'ū macū ni'i.

Ni'cācā me'rā yū'ū mū'ū pacu ni'i nisere ī'o'o, nicu niwī. Cū, cūrē wereco'terārē tojo niticu niwī. Tojo nicā cū macū ye cjasere ucūḡū, a'tiro nicu niwī:

Yū'ū cū pacu nīgūti.

Cū yū'ū macū nigūsami, nicu niwī.

Cūrē wereco'terā pe'ere ne tojo niticū niwī. ⁶ A'tiro weecu niwī. Cū macū masā ma'mi ni'cū nigūrē a'ti nucūcāpū bajuacā weecu niwī. Tojo wa'acā wéegū, Ō'acū a'tiro nicū niwī:

Nipe'tirā yu'are wereco'terā yu'u macūrē ejaque'a, ējōpeoato, nicū niwī.

⁷ Ō'acū cūrē wereco'terā pe'ema a'tiro nicū niwī:

Yu'u, yu'are wereco'terārē wī'rō weronojō upūticā wee'e.

Narēta tja pecame'e weronojō upūticā wee'e.

⁸ Cū macū pe'ere "A'tiro weegūti", nicū niwī:

Mu'u Ō'acū nise, wiogu nise ne pe'tisome.

Mu'u masārē queoro dutigusa'a.

⁹ Mu'u queoro weesere ma'i'i.

Āpērā ña'arō weese pe'ere yabi'i.

Tojo weegū yu'u Ō'acū mu'urē besegū, wiogu sōrōgū, u'se me'rā wa'rewū.

Mu'u me'rācjārā bu'i tojacā weewū.

Masā mu'urē "Añuyū'ruagū nimi", nima.

¹⁰ Apero Ō'acū cū macūrē ucū'quere a'tiro ojano'wū:

Wiogu, ne waropure mu'u basuta a'ti turire, u'musere bajurēwū.

¹¹ A'te mu'u wee'que pe'tirosa'a.

Mu'u pūrīcā pe'tisome.

Ninu'cūgūsa'a.

Nipe'tise mu'u wee'que su'ti weronojō boadijarosa'a.

¹² Mu'u tere su'ti weronojō tuupe'egusa'a.

Nipe'tise te ducayuno'rōsa'a.

Mu'u pūrīcā ne ducayuwe'e.

Mejārōta ninu'cū'u.

Mu'u catiri umāco ne pe'tisome, nicū niwī Ō'acū cū macūrē.

¹³ Ō'acū a'te quē'rārē cū macūrē a'tiro nicū niwī:

Yu'u tiro wiogu dujiri cūmurō diacjū pe'e dujigusa'a.

Mu'urē i'atu'ti'cārā mu'u doca tojape'ticā weegūti.

Yu'u tojo weeri cura mu'u dujigusa'a, nicū niwī.

Cūrē wereco'terā pe'ere ne ni'cūrē tojo niticū niwī.

¹⁴ Nipe'tirā Ō'acūrē wereco'terā bajutirā nima. Na cū dutisere weeco'terā nima. Na cū yu'ruono'cārārē weeta-mudutigū o'ó'cārā nima.

2

Ō'acū masārē yu'ruo'que quetire wācūnūrdutise ni'i

¹ Ō'acū cū macūrē nipe'tirā wiogu wa'acā weecu niwī. Tojo weerā Jesucristo ye quetire marī tu'o'quere nemorō wācūnūrdūsa'a. Tere wācūtirā, mejēcā ējōpeobosa'a

nírã, wãcũnũrũrõua'a. ² Duporopure Ô'acũ cũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ cã ye quetire wereduticu niwĩ. "Na were'que diacjũ ni'i", nino'caro niwã. Tojo nimicã, masã pe'e na were'quere êjõpeoti, yũ'rũnu'cãcãrã niwã. Ô'acũ nipe'tirã na dutisere weetirãrẽ queoro bu'iri da'recu niwĩ. ³ Marĩ pũricã Ô'acũ masãrẽ yũ'rũose queti añubutiasere cuo'o. Tojo cuomirã, tere tojo ï'acõ'arã, cã bu'iri da'resere ne yũ'rũwetisome. Ne warore Jesucristo marĩ wiogu masãrẽ yũ'rũoguti nisere werenu'cãcu niwĩ. Be'ro tja cã were'quere tu'orã, a'tiro wee'cãrã niwã. Diacjũta ni'i nírã, marĩrẽ wereturiacãrã niwã. ⁴ Apeye quẽ'rãrẽ Ô'acũ a'tiro weecu niwĩ. Cã a'te quetire "Diacjũta ni'i" nígu, peje wee'osere ï'amarĩase me'rã ï'ocu niwĩ. Tojo nicã Espĩritu Santu me'rã marĩrẽ a'tiro weecu niwĩ. Cã uaronojõ peje mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere o'ocu niwĩ.

Jesucristo marĩ weronojõ uputigũ nimi nise ni'i

⁵ A'ti turi pe'tica be'ro ape turi nirõsa'a. Ti turipure Ô'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã dutise doca nisome. ⁶ A'tiro pe'e ni'i. Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpũre ni'cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Ô'acũ, ¿de'ro weegu masãrẽ wãcũmiti mũ'u? Na boadijarãrẽ ¿de'ro weeacjũ tocã'rõ wãcũque'timiti mũ'u?

⁷ Ô'acũ, yoaticã masãrẽ mũ'ũrẽ wereco'terã doca nicã weecu niwã.

Tojo weemigũ, narẽ be'ropure wiorã sõrõcu niwã.

Narẽ wiorã sõrõ, nipe'tirã narẽ "Añurã nima", ni wãcũcã weecu niwã.

⁸ Nipe'tise mũ'u bajurẽ'quere masã dutiato nígu cũucu niwã, ni ojacu niwĩ.

Ô'acũ nipe'tisere masã dutise doca nicã weecu niwĩ. Tojo weero ne apeyenojõ na bu'i niwe'e. Tojo nimicã, masã nipe'tisere sõ'owaro dutitima yujupũ. ⁹ Jesú pũricãrẽ tojo oja'caronojõta wa'acaro niwã. Ô'acũ cũrẽ a'ti nucũcãpũre o'ógũ, cũrẽ wereco'terã docapũ cũunicu niwĩ. Ô'acũ marĩrẽ pajaña'gã, nipe'tirãrẽ wẽrĩbosadutigũ tojo cũucu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cã wẽrĩ pi'eti'que wapa Ô'acũ cũrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. Nipe'tirã cũrẽ "Añuyũ'rũgu nimi" nidutigũ tojo weecu niwĩ.

¹⁰ Nipe'tise Ô'acũ ye ni'i. Cã tutuaro me'rã ninu'cũ'u. Nipe'tirã cã põ'rãrẽ u'musepu cã wiogu nirõpu cã me'rã nicã uami. Tojo weegu cã queoro wees'ĩrĩgũ, Jesucristo marĩrẽ yũ'rũogũre pi'eticã weecu niwĩ. ¹¹ Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Marĩrẽ Ô'acũ yarã

tojacã weecu niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã ni'cũ põ'rã ni'i. Tojo weegu Õ'acũ macũ marĩrẽ “Yũ'u acawererã nima”, nımasımi. Marĩrẽ ne bopoyasãtimi. ¹² Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Jesucristo cũ pacure ucũsere a'tiro ojano'wã:

Mũ'u ye cjasere, yũ'u acawererã mũ'urẽ ějõpeorãrẽ wereguti.

Masã nerẽwuaropu “Õ'acũ añuyũ'rũami”, mũ'urẽ ni basapeoguti.

¹³ Aперопу quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wã:

Yũ'u Õ'acũrẽ ějõpeoguti.

Aперопуре ninemowũ tja:

Õ'acũ põ'rã cũ yũ'ure o'o'cãrã me'rã a'to ni'i, ni ojano'wã.

¹⁴ Marĩ wẽrĩdijati upure cuo'o. Tojo weronojõ Jesú quẽ'rã marĩ weronojõ uputicu niwĩ. Cũ marĩ weronojõ uputigu, wẽrĩcu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã wãtĩ wẽrĩse o'ogure docaque'acã weecu niwĩ. ¹⁵ Cũ wẽrĩse me'rã wẽrĩsere uirãrẽ, te doca ninu'cũrãrẽ yũ'rãweticã weecu niwĩ. ¹⁶ A'tiro ni'i. Jesucristo Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ weetamugũ mejẽta a'ticu niwĩ. Marĩ Abrahã pãrãmerã nituriarã Õ'acũ yarã pe'ere weetamugũ a'ticu niwĩ. ¹⁷ Jesucristo marĩ cũ acawererã weronojõ uputicu niwĩ. Marĩrẽ yũ'rũosĩrĩgũ tojo weecu niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere cũ pacure acobojoduticu niwĩ. Cũ tojo weegu pa'ia wiogu masã ña'arõ wee'quere Õ'acũrẽ sẽrĩbosagu weronojõ weecu niwĩ. Marĩrẽ añurõ weetamunu'cũsĩrĩgũ tojo weecu niwĩ. Nipe'tise marĩ weronojõ weesetigu, marĩrẽ pajaña'gũti nĩgũ, tojo uputicu niwĩ. ¹⁸ Peje mejẽcã wa'acã, pi'eticu niwĩ. Tojo nicã wãtĩ cũrẽ niqesãcu niwĩ. Tojo wa'asere wãcũtutuacu niwĩ. Tojo weegu marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weeduticã, weetamumasımi.

3

Jesucristo Moisé yũ'rũoro nimi nise ni'i

¹ Yũ'u acawererã, Jesucristore ějõpeorã Õ'acũ beseno'cãrã Jesucristore añurõ wãcũnrũña. Cũ Õ'acũ yere weredutigu o'óno'cu nimi. Tojo nicã cũ pa'ia wiogu weronojõ Õ'acũrẽ marĩ ye niatjere sẽrĩbosagu weesami.

² Дупоропу Moisé Õ'acũ cũ yere weedutigu cũu'quere queoro weecu niwĩ. Mejãrõta Jesú quẽ'rã Õ'acũ cũrẽ cũu'quere queoro weecu niwĩ. ³ Jesure Moisé yũ'rũoro añurõ wãcũyũ'rũnũ'cãrõũa'a. A'te weronojõ ni'i. Ni'cũ wi'ire weesami. Ti wi'i nemorõ wi'i wee'cu pe'e añurõ ucũno'sami. Jesũta wi'i wee'cu weronojõ nimi. ⁴ Nipe'tise

wi'serire masã weema. Õ'acũ pe'e nipe'tisepureta wee'cu nimi. ⁵ Moisé Õ'acũ yarãrẽ co'tegũ, queoro weecu niwĩ. Cũ da'rase a'tiro nicaro niwũ. Õ'acũ were'quere weremu'tãrĩ masũ nicu niwĩ. ⁶ Õ'acũ yarã ni'cã wi'i weronojõ nima. Õ'acũ bese'cu Cristo ti wi'icjũ wiogu macũ nimi. Cũ queoro weenu'cũmi. Ti wi'icjãrã marĩta ni'i. Marĩ Õ'acũrẽ ãjõpeodu'utirã, cũ yarã nirãsa'a. Tojo nicã "Be'ropu cũ o'oatjere marĩrẽ o'ogusami" ni ãjõpeorã, cũ yarã nirãsa'a.

Õ'acũ me'rã nirã soo, e'catise ni'i

⁷ Espĩritu Santu Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ni'caronojõta marĩ ãjõpeodu'uticã'rõua'a. A'tiro ojano'wũ:

A'tiro nicã musã Õ'acũ ucũsere tu'orã,

⁸ ne ejeripõ'rã bũtiticã'ña.

Dũporopu Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña.

Na yucu marĩrõ, masã marĩrõpu nĩcaterore Õ'acũ dutisere uaticãrã niwã.

Ƨatirã, Õ'acũrẽ uacã weenu'cũcãrã niwã.

⁹ Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

"Musã ñecũsumua masã marĩrõpu nĩrã, yu'ure uacã weewã.

Cuarenta cũ'marĩ yu'u añurõ weesere ñ'amirã, tojo weewã.

¹⁰ Tojo weegu yu'u na me'rã uacãti.

A'tiro niwũ: 'Musã no'o uaro mejẽcã dia'cũ wee'e.

Yu'u dutisere ne uawe'e.'

¹¹ Tojo weegu na me'rã uagu, 'Diacjũta a'tiro weeguti' niwũ.

'Yu'u musãrẽ o'oatji di'tare ne ejasome.

Yu'u me'rã soo, e'catitamusome', niwũ narẽ", nicu niwĩ Õ'acũ.

¹² Yu'u acawererã, tu'omasĩña. Ne ni'cũ ña'arõ wãcũ, ãjõpeotigu niticã'ña. Ña'arõ wãcũrã, cũrẽ ãjõpeotirã, musã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ cõ'arã weebosa'a. ¹³ A'tiro pe'e weeya. Ƨmũcorinũcũ a'merĩ wãcũtutuacã weeya.

Nipe'tise musã catiri Ƨmũcore, ña'arõ weeri nĩrã, a'merĩ weetamunu'cũcã'ña. Musã ña'arõ wéerã, nemorõ ña'arõ weesãjãbosa'a. Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãbosa'a. Tojo weerã a'merĩ wãcũtutuacã weeya. ¹⁴ Marĩ ne waro Jesucristore ãjõpeo'caronojõ ãjõpeonu'cũrã. Tojo wéerã, marĩ Õ'acũ bese'cu Cristo wiogu nirõpu cũ me'rã ninu'cũrãsa'a.

¹⁵ Yu'u ni'caronojõta a'tiro ojano'caro niwũ:

Ni'cãcã musã Õ'acũ ucũsere tu'orã, musã ejeripõ'rã bũtiticã'ña.

Dũporocjãrã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña, nino'caro niwũ.

16 Dɔporocjārā Ō'acū ucūsere tɔ'omirā, cūrē yu'rɔnu'cācārā niwā. Na nipe'tirā Egiptopɔ ni'cārā Moisé miano'cārā nicārā niwā. Tojo miano'cārā nimirā, Ō'acūrē yu'rɔnu'cācārā niwā. 17 Cuarenta cū'marī Ō'acū ña'arō weerā me'rā uacɔ niwī. Na yucɔ marīrō, masā marīrōpɔ boabajaque'aticārā niwā. 18 Ō'acū cūrē yu'rɔnu'cā'cārārē "A'tiro weeguti" nicɔ niwī: "Yu'u narē o'oatji di'tare ne ejasome. Na yu'u me'rā soo, e'catitamusome", nicɔ niwī. 19 Tojo weerā marī masī'i. Na Ō'acūrē ējōpeotise ye bu'iri cū o'oatji di'tare ejamasiticārā niwā. Cū me'rā soo, e'catitamumasiticārā niwā.

4

1 Ō'acū dɔporocjārārē "Soo, e'catitaturā a'tia", nicɔ niwī. A'tiro nicā marī quē'rārē mejārōta nigū weemi. Apetero weerā ni'cārērā mūsā tiropɔ nirā cū me'rā soo, e'catitamutibosama. Tojo weerā nɔcū'ase me'rā cūrē yu'tiropɔ'a. 2 Marī quē'rā dɔporocjārā weronojōta masārē yu'rɔose quetire wereno'cārā ni'i. Namaricā mejō waro te quetire tɔ'ocārā niwā. Tere tɔ'omirā, ējōpeoticārā niwā. 3 Marī tere ējōpeorā pūrīcā, cū me'rā soo, e'catitaturāsa'a. Ō'acū a'ti turi weetu'ajanɔ'cōca be'ro soocɔ niwī. Dɔporopɔre "Soorāsama" ní'cɔ nimigū, masā marīrōpɔ sija'cārārē ucūgū, a'tiro nicɔ niwī:

Yu'ure ējōpeotise bu'iri na me'rā uagɔ, "Diacjūta yu'u me'rā soo, e'catitamusome", niwū, nicɔ niwī.

4 Aperopɔ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɔ cū a'ti turire weetuoca nɔmɔ be'ro cja nɔmūrē a'tiro ojano'caro niwū: Ti nɔmɔ nicā, nipe'tise cū wéeca be'ro saurure soocɔ niwī Ō'acū.

5 Apaturi mejārōta a'tiro ojano'wū tja:

Yu'u me'rā soo, e'catitaturā wa'asome, nicɔ niwī.

6 Dɔporocjārāpɔ Ō'acū yu'rɔose quetire tɔ'omɔ'tā'cārā, na yu'rɔnu'cā'que bu'iri cū me'rā soo, e'catitaturā wa'aticārā niwā. Āpērā pe'ere cū me'rā soo, e'catitaturā wa'atjo dɔ'sa'a yujupɔ. 7 Dɔporocjārāpɔ na soo, e'catitaturā wa'aticā ī'agū, Ō'acū marī pe'ere ape nɔmɔ besecūúcɔ niwī. Cū beséca nɔmɔ a'tocatero ni'i. Ō'acū be'ropɔ Davi oja'que me'rā marīrē a'tere masicā weemi. Tere Ō'acū ye queti ojāca pūrīpɔ a'tiro ojacɔ niwī:

A'tocaterore mūsā Ō'acū ucūsere tɔ'orā, mūsā ejeripō'rā bɔtiticā'ña, nicɔ niwī.

8 Todɔporopɔ Josué Israe curuacjārārē Canaá wāmetiropɔ sɔ'ori miacɔ niwī. Cū narē topɔ miaa, narē soose

o'oticu niwĩ. Cũ o'óca be'ro nicãma, Õ'acũ be'ropure tere ucünemotibopĩ. ⁹ Tojo weero masĩno'o. Añubutiase soose Õ'acũ a'ti di'ta wéeca be'ro soo'caronojõta marĩ cũ yarãrẽ “Soose du'sa'a yujupu”, nino'o. ¹⁰ Õ'acũrẽ añurõ ejõpeogu, cũ me'rã soo, e'catitamugũsami. Cũ da'rasetisere cũ me'rã ejerisãjãgũsami. Õ'acũmarĩcã cũ da'rãca be'ro soocu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ me'rã nigũ cũ me'rã soogusami. ¹¹ Õ'acũ me'rã soorãti nĩrã, marĩ quẽ'rã wãcũtutuaroua'a. Dãporocjãrãpu Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'caro weronojõ weesirutiticã'rõua'a. Na ejõpeotise bu'iri cũ me'rã sooticãrã niwã.

¹² Õ'acũ ye ucũse ninu'cũcã'a. Tutuayũ'rua'a. Ñosẽri pjõjo pũaperi osoyojaca pjĩ me'rã ñosẽrõ weronojõ ni'i. Ti pjĩ nemorõ Õ'acũ ucũse pũrĩcã marĩ po'peapu, marĩ ejeripõ'rãpu, marĩ wãcũsepu, nipe'tiropu sãjãsa'a. Õ'acũ ucũsere tu'orã, marĩ po'peapu wãcũsere “Añu ni'i, o ña'a ni'i”, ni besemasĩno'o. ¹³ Marĩ Õ'acũ wee'cãrã ni'i. Cũrẽ ne du'timasĩwe'e. Nipe'tise marĩ nisere, marĩ weesere cũ ã'amasĩmi. Cũta marĩ wee'quere “¿De'ro weerã tojo weeri?” ni besegusami.

Jesú pa'ia wiogu weronojõ nimi nise ni'i

¹⁴ Jesú Õ'acũ macũ pa'ia wiogu weronojõ marĩrẽ Õ'acũrẽ sãrĩbosagu nimi. Cũ Õ'acũ pu'topu nimi. Tojo weerã marĩ cũrẽ ejõpeonu'cũcã'rõua'a. ¹⁵ Õ'acũrẽ marĩrẽ sãrĩbosagu pa'ia wiogu weronojõ nimi. Cũ quẽ'rã marĩ weronojõ pi'eticu niwĩ. Tojo weegu marĩ tutuaticã, marĩrẽ pajaña'sami. Cũ nipe'tise ña'arõ wa'asere tu'oña'cu niwĩ. Tojo nicã wãtĩ marĩrẽ ña'asere weedutironojõta Jesú quẽ'rãrẽ ña'asere weeduticu niwĩ. Wãtĩ tojo weedutimicã, Jesú pe'e ne ni'cãti ña'arõ weeticu niwĩ. ¹⁶ Marĩrẽ cũ pajaña'yucã, uiro marĩrõ Õ'acũ cũ weetamusere sãrĩmasĩ'i. Marĩrẽ añurõ weegusami. Marĩrẽ mejẽcã wa'acã, cũrẽ weetamuse sãrĩcã, pajaña'gũsami.

5

¹ Pa'ia wiogure beserã, na wa'tero nigũrẽ besema. Cũ, masã ye cjase niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosagu nimi. Masã ña'arõ wee'quere acobojose sãrĩgũ, wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõmi. ² Pa'ia wiogu marĩ weronojõ nimi. Masũ nígũ, cũ quẽ'rã tutuatimi. Tojo weegu tutuatirãrẽ, tu'omasĩtirãrẽ, no'o uaro weebajaque'atirãrẽ pajaña'sami. ³ Cũ quẽ'rã cũ basu ña'arõ wee'que wapa ãpẽrãrẽ weebosaronojõta wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsami.

⁴ Ne ni'cũ pa'ia wiogu cũ basu bese sãjãmasĩtisami. A'tiro pe'e weeno'sami. Õ'acũ basu bese sõrõsami. Cũ Aarõrẽ wee'caronojõta weesami. ⁵ Õ'acũ bese'cu Cristo quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. Cristo Õ'acũ tiropu pa'ia wiogu weronjõ wa'agu, cũ basu beseticu niwĩ. Õ'acũ pe'e cõrẽ bese sõrõcu niwĩ. Yu'u musãrẽ a'te dũporo oja'caronojõta a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u yu'u macũ ni'i.

Ni'cãcã me'rã yu'u mu'u pacu ni'i nisere i'o'o.

⁶ Aperopu quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u pa'i ninu'cũgũsa'a.

Melquisedec ni'caronojõta nigũsa'a, nicu niwĩ.

⁷ Õ'acũ bese'cu Cristo a'ti nucũcãpu nĩgũ, cõrẽ ñubuecu niwĩ. Cõrẽ sãrĩgũ, uputu tutuaro me'rã, utise me'rã Õ'acũrẽ sãrĩcu niwĩ. Cõrẽ wãrĩticã weemasĩbo'care tojo sãrĩcu niwĩ. Cũ Õ'acũ uaro weesĩrĩcu niwĩ. Cũ tojo weecã i'agũ, cũ sãrĩsere tu'ocu niwĩ. ⁸ Cristo Õ'acũ bese'cu cũ macũ nimigũ, pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, Õ'acũ dutisere yu'ticu niwĩ. Te me'rã Õ'acũrẽ yu'tisere añurõ masĩcu niwĩ. ⁹ Cũ wãrĩgũ, nipe'tise cũ pacu cõu'quere weecu niwĩ. Tojo weegu cũ masãrẽ yu'rũogu sãjãcu niwĩ. Marĩ nipe'tirã cõrẽ ãjõpeo yu'tirãrẽ yu'rũo, catinu'cũcã weemi. ¹⁰ Õ'acũ Melquisedec pa'ia wiogu warore weronjõ cõrẽ sõrõcu niwĩ.

Ëjõpeodu'uri nĩrã, wãcũtutuaya nise ni'i

¹¹ Õ'acũ bese'cu Cristo pa'ia wiogu waro Melquisedec weronjõ nisere peje waro weresĩrĩsa'a. Tojo weresĩrĩmigũ, musã tu'omasĩti, tu'osĩrĩtise ye bu'iri basiowe'e. ¹² Musã yoacã Jesucristore ãjõpeowu.

Ni'cãrõacãrẽ ãpãrãrẽ bu'erãpu nitojabosa'a. Tojo nimirã, Õ'acũ yere mejõ niseacãrẽ apaturi wereapocã u'a. Musã tutuatirã waro weronjõ wa'a'a tja. Tojo weerã diasatiseacãrẽ añurõ tu'orãnojõ o'orã, tu'otiyu'rũocã'a. Ba'asere ba'aronjõ o'orã, ni'cãrõacãrẽ wecu õpẽcõrẽ sĩ'rĩrã weronjõ ni'i yujupu. ¹³ Wecu õpẽcõ dia'cõrẽ sĩ'rĩrã, wĩ'marã waro nima. Musã na wĩ'marã weronjõ diacjũ weesere Õ'acũ ye cjasere masĩwe'e. ¹⁴ Ba'ase butise pe'e bucũrã ba'ase ni'i. Na diasasere masĩma. Añusere, ña'asere besepo'cãrãpu nima.

6

¹ Marĩ añurõ ãjõpeorã nisĩrĩrã, Cristo ye queti diasasere bu'erã. Marĩrẽ bu'emũ'tã'quere apaturi bu'eticã'rã

majã. Bu'etojawu tema. Marĩ bu'emũ'tã'que a'tiro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere acobojose sêrĩdutiwu. Tojo ña'arõ wee'que bu'iri pecame'epu wa'abopã, niwũ. Marĩ wãcũse ducayuroña'a nisere bu'ewu. Tojo nicã Õ'acũrẽ ãjõpeorõña'a nisere bu'emũ'tãwũ. A'te ne waro bu'enũ'cã'quere weeticã'rã majã. ² Apeye quẽ'rãrẽ wãmeyesere, Espĩritu Santure ñapeorã cuocã weesere bu'emũ'tãwũ. Tojo nicã wẽrĩ'cãrã masãrãsama, ña'arõ wee'cãrã pecame'epu bu'iri da'reno'rãsama nisere bu'ewu. ³ Ni'cãrõacã Õ'acũ cũ uacã, apeyere, diasasere bu'enemobosa'a.

⁴⁻⁶ Musã apetero weerã Jesucristo quetire ãjõpeomirã, ãjõpeodu'ubosa'a. Õ'acũ masãrẽ catinu'cũsere o'ocu niwĩ. Cũ o'omicã, na ãjõpeodu'ubosama. Tojo ãjõpeodu'urãnojõrẽ a'tiro ni'i. Na wãcũsere apaturi ne ducayumasĩtisama. Tojo nicã Espĩritu Santure cuorãnojõ, no'o Õ'acũ ye queti añuse quetire masĩrãnojõ tere ãjõpeodu'urã, ne apaturi na wãcũsere ducayumasĩtisama. Õ'acũ tutuase o'osere masĩmirã Jesucristore ãjõpeodu'urã, ne apaturi acobojose sêrĩmasĩtisama. Cũrẽ ãjõpeodu'urã, na basu Õ'acũ macũrẽ apaturi curusapu paabi'perã weronjõ weerã weema. Nipe'tirã ĩ'orõpu cãrẽ yabi bujicã'rã weema. ⁷ Õ'acũ masãrẽ añurõ weese a'tiro ni'i. Masã di'ta weronjõ nima. Õ'acũ narẽ añurõ weese acoro pejaro weronjõ ni'i. Nipe'tisetiri acoro pejasetirinũcũ di'tapu si'bisãjã'a. Aco di'tapure añurõ si'bisãjãca be'ro na otese añurõ pĩ'rĩ ducatisa'a. Tojo ducaticã, ti di'ta wiogure añu ni'i. Õ'acũ "Añuse di'ta ni'i", nisami. Tojo weronjõ añurõ weerãrẽ e'catise me'rã narẽ ĩ'asami. ⁸ Æpẽrã pe'e ña'ase di'ta weronjõ nima. Ña'ase di'tapure acoro pejamicã, pota, ña'ase dia'cũ bajuasa'a. Ti di'ta wapamarĩ'i. Ti di'ta wiogu tere ĩ'agũ, "Ña'ase ni'i, ãjũacõ'arã", nisami. Cũ ní'caronjõ Õ'acũ quẽ'rã cãrẽ ãjõpeodu'urãrẽ mejãrõta nisami.

Marĩ u'musepu niatjere e'catiyurã ãjõpeodu'usome nise ni'i

⁹ Yu'u mairã, ãjũacõ'asere ucũmigũ, yu'u "Õ'acũ musãrẽ ãjũacõ'agũsami", nigũ mejẽta wee'e. Musã yu'ruono'cãrãpu ni'i. Tojo weerã añurõ wee'e. ¹⁰ Õ'acũ queoro weegũ nimi. Cũ musã acawererã Jesucristore ãjõpeorãrẽ musã añurõ wee'quere acobojosome. Narẽ musã weetamusere acobojosome. Musã narẽ añurõ wéerã, Õ'acũrẽ ma'isere ĩ'o'o. ¹¹ Musã a'tiro weecã uputu ña'a. Æpẽrãrẽ weetamurã, musãnũcũ e'catise me'rã añurõ

weesĩ'rĩsere tojota weeyapaticã'ña. Tojo weero Õ'acũ "O'oguti" ní'que queoro musã wãcũ'caronojõta wa'arosa'a. 12 Musã nijĩsijarã dojocã ãtisa'a. Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã weronojõ weeya. Na, narẽ ña'arõ wa'acã, wãcũtutuama. Ne Jesucristore ãjõpeodu'utima. Na tojo weecã ã'agũ, Õ'acũ narẽ cã "O'oguti" ní'quere o'ogusami. Musã quẽ'rã narẽ ã'acũu, weesirutuya.

13-16 Masã "Diacjũta ni'i" nĩrã, na yu'rũoro nigũ me'rã wãmepeorã weesama. Na tojo ni wãmepeocã, narẽ "Tojo niwe'e", nita basiotisa'a. Õ'acũ pũrĩcã Abrahãrẽ "Mu'urẽ añurõ weeguti" nĩgũ, apĩ wãme me'rã wãmepeoticu niwĩ. Ne ni'cũ Õ'acũ nemorõ niyu'rũnu'cãgũ marĩmi. Tojo weegu "A'tiro weeguti" nĩgũ, cã basu wãmepeocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: "Diacjũta ni'i. Mu'urẽ añubutiaro weeguti. Mu'u pãrãmerã pãjãrã nituriarãsama", nicu niwĩ. Abrahã cã tojo ní'quere sojaticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cãrẽ "Tojo weeguti" ní'quere ñe'ecu niwĩ. 17 Õ'acũ "Masãrẽ 'Añurõ weeguti' ní'quere 'ducayusome'" nĩgũ, cã basu wãmepeocu niwĩ. Marĩrẽ cã "'O'oguti' ní'quere 'Ñe'erãsa'a'" ni masĩdutigu, tojo weecu niwĩ. 18 Tojo weero te puaro cã wãmepeose, cã "Masãrẽ añurõ weeguti" ní'que ne ducayuta basiowe'e. Õ'acũ ne nisoomasĩtimi. Cã diacjũ ucũse me'rã marĩrẽ cã yu'rũono'cãrãrẽ wãcũtutuacã weemi. Cã marĩrẽ "Añurõ weeguti" ní'caronojõta weegusami, nino'o. 19 Tere wãcũrã, marĩ u'musepu niatjere e'catise me'rã co'teyurã, ãjõpeodu'usome. Marĩ co'teyuse ninu'cũcã'rõsa'a. Ducayusome. Jesú u'muse Õ'acũ nirõpu sãjãacu niwĩ. Tojo weerã marĩ tojo tu'oña'a. 20 A'tiro ni'i. Judío masã pa'ia wiogu Õ'acũ wi'i po'peapu cã Nibutiari Tucũpu sãjãagũ, a'tiro weesami. Æsebũtiri caserojore yu'rũsãjãasami. Jesú cã wẽrĩca be'ro u'musepu sãjãagũ, ti caserojore yu'ruagu weronojõ weecu niwĩ. Marĩ u'musepu wa'atji ma'arẽ pãobosagu weecu niwĩ. Cã tojo weese me'rã pa'ia wiogu waro weronojõ tojacu niwĩ. Cã Melquisedec ní'caronojõta pa'i ninu'cũgũsami.

7

Jesú Melquisedec weronojõ pa'ia wiogu nise ni'i

1 Duporocjũ Melquisedec wãmetigu Salem wãmetiri macã wiogu nicu niwĩ. Cã pa'i niyugu, Õ'acũ nipe'tirã bu'ĩpu nigũrẽ masãrẽ sãrĩbosacu niwĩ. Cã nĩcaterore Abrahã ãpẽrã wiorã me'rã a'mewẽjẽcu niwĩ. Na me'rã a'mewẽjẽgũ ejagu, cã yarã me'rã wapata'adajacu niwĩ. Cã

tojo weedajacã, Melquisedec cūrē pōtērīgũ ejacũ niwĩ. Cūrē pōtērīgũ, “Ō'acũ mũ'urē añurō weeato”, nicũ niwĩ. ² Cũ tojo nica be'ro Abrahã cũ a'mequēgũ wapata'a'quere diez mesārĩ dũcawaacũucũ niwĩ. Ni'cã mesārē Melquisedere o'ocũ niwĩ. Melquisedec wãme “Wiogũ queoro weegũ” nisĩ'rĩrō wee'e. Cũ Salem wãmetiri macãcjũ nitjãgũ, “Ejerisãjãse wiogũ” nicũ niwĩ. Salem “Ejerisãjãse” nisĩ'rĩrō wee'e. ³ Melquisedec pacũsumuarē, cũ ñecũsumuarē ne masĩno'ña marĩ'i. Cũ bajua'quere, cũ wērĩ'que quē'rãrē ne masĩno'ña marĩ'i. Tojo weegũ Melquisedec Ō'acũ macũ Jesucristo pa'i ninu'cũacjũ weronojō nicũ niwĩ.

⁴ Mũsã Melquisedere wãcũña. Mejō nigũ mejēta nicũ niwĩ. Marĩ ñecũ Abrahã waromarĩcã cũ wiorãrē a'mewējēgũ wapata'a'quere diez mesārĩ cũ seeneocũu'quere cūrē ni'cã mesārē o'owapamocũ niwĩ. ⁵ Moisé duti'que pa'iare o'odutisere a'tiro ojano'wũ: “Leví pãrãmerã nituriarã pa'ia nirã dia'cūrē cã'rō wapaseeato”, niwũ. Abrahã cũ o'o'caronojōta masã na cũosere o'odutiwũ. Na, na acawererã waro nimicã, tojo nicã Abrahã pãrãmerã nimirã, na o'osere ñe'ecãrã niwã. ⁶ Melquisedec pũrĩcã Levĩ pãrãmi nituriatimigũ, a'tiro weecũ niwĩ. Abrahã Ō'acũ “Añurō weegũti” nino'cure cũ cũosere o'ocã, ñe'ecũ niwĩ. Tere ñe'egũ, Abrahãrē “Ō'acũ mũ'urē añurō weeato”, ni sērĩbosacũ niwĩ. ⁷ A'te diacjũta ni'i. “Ō'acũ mũ'urē añurō weeato” nigũ pe'e apĩ “Tojota weeato” ni, yũ'tigũ nemorō wiogũ niyũ'rũnũ'cãmi. ⁸ A'tiro nicã pa'ia marĩ wa'tero nirã ãpērã o'osere ñe'erã marĩ weronojō masã nima. Na quē'rã wērĩsama. Abrahã o'o'quere ñe'e'cũ Melquisedec pe'ema Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ catinu'cũgũ weronojō nigũrē ojano'caro niwũ. Cũ catinu'cũgũ weronojō ucũno'mi. ⁹⁻¹⁰ Levĩ Abrahã pãrãmi nicũ niwĩ. Cũ pãrãmerã nituriarã quē'rã Abrahã pãrãmerã nicãrã niwã. Levĩ, tojo nicã nipe'tirã cũ pãrãmerã nituriarã pa'ia nicãrã niwã. Na, masã o'osere ñe'ecãrã niwã. Abrahã Melquisedere a'merĩ bocaejacã, na quē'rã marĩ'cãrã nimirã, Abrahã me'rã nĩrã weronojō nicãrã niwã. Tojo weero a'tiro nita basio'o. Levĩ pãrãmerã nituriarãpũ Abrahã Melquisedere o'ocã, na quē'rã cūrē o'obu'ipejatamu'cãrã weronojō nicãrã niwã.

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Levĩ ya curuacjãrã me'rã Ō'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Levĩ ya curuacjãrã Aarō pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpērã Ō'acũ dutisere siruturãrē añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrē, Ō'acũ apĩ pa'i sōrōtibopĩ. Apĩrē

sōrōgũ, Aarō ya curuacjūrē sōrōticu niwī. Melquisedec weronojō nigú pe'ere sōrōcu niwī. ¹² Apī pa'i sājācā, todūporo cjase dutise quē'rā dūcayusa'a. ¹³ Marī wioḡu Jesucristore Ō'acū ye queti ojāca pūrīpū a'tiro nicu niwī: "Mū'u pa'i Melquisedec ní'caronojō ninu'cūḡūsa'a", nicu niwī. Jesucristo pa'i niacju nimigũ, Leví ya curuacjū niticu niwī. Cū ya curuacjū ne ni'cū pa'i sājāticu niwī. ¹⁴ Masīno'o, marī wioḡu Jesucristo Judá ya curuacjū nicu niwī. Moisé pa'iare ucūḡũ, ne ni'cāti "Judá ya curuacjārā pa'ia nirāsama", niticu niwī.

¹⁵⁻¹⁶ Apī pa'i Melquisedec weronojō nigú bajuase me'rā a'tiro masīno'o. Jesucristo pa'i sājācā, Leví ya curuacjārā pa'iare sōrōduti'caronojō wa'aticaro niwū. Cū catinu'cūḡũ nise me'rā pe'e pa'i sājācu niwī. ¹⁷ Ō'acū Jesucristore a'tiro nicu niwī:

Mū'u pa'i ninu'cūacju ni'i.

Melquisedec ní'caronojōta nigūsa'a, nicu niwī.

¹⁸ Ō'acū todūporo cū dutise cūumu'tā'quere mejō nise tojacā weecu niwī. Te masārē añurō nisetiā weeticaro niwū. ¹⁹ A'tiro ni'i. Moisé duti'quere yu'tirā, masā añurā wa'aticārā niwā. Ni'cārōacāma marī Jesucristore ējōpeorā, añurā toja'a. Ō'acūrē masīta basio'o. Tojo weerā añurō e'catiyu'u.

²⁰ Ō'acū cū macūrē pa'i sōrōgũ, cū basuta "Diacjū weeguti", nicu niwī. ²¹ Āpērā pa'ia pe'ere sōrōgũ, tojo niticu niwī. Ō'acū cū macūrē sōrōgũ, cū basu wāmepeo, sōrōcu niwī. Ō'acū cū ye queti ojāca pūrīpūre a'tiro ojano'wū: "Yu'u basuta diacjū tojo weeguti" ní'que dūcayuno'ña marīrōsa'a.

Mū'u pa'i ninu'cūacju ni'i.

Melquisedec weronojōta nigūsa'a, nicu niwī.

²² Cū tojo ní'quere a'te me'rā masīno'o. Jesú me'rā Ō'acū "Masārē añurō weeguti" ní'quere diacjūta nigū weepī, nino'o. Cū Moisé me'rā "Masārē añurō weeguti" nimū'tā'que nemorō a'te be'ro cjase pe'e añuyū'rūnu'cā'a.

²³ Pa'ia pājārā waro sājāmujācārā niwā. Na wērīse bu'iri ninu'cūmasīticārā niwā. Na wērīca be'ro āpērā dūcayumujācārā niwā. ²⁴ Jesú pūrīcā catinu'cūcūsami. Cū pa'i nisere āpērārē dūcayuturiasome. ²⁵ Tojo weegu Ō'acūrē masīsī'rīrārē yu'rūwetidojacā weemi. Cūrē ējōpeorārē tojo weemi. Cū catinu'cūḡũ marī ye niatjere Ō'acūrē sērībosanu'cūmi.

²⁶ Tojo weegu Jesú pa'ia wioḡu waro nimi. Cūnojōrēta marī ūa'a. Cū ña'ase moḡũ, añubutiagu, ña'arō weetigu

nimi. Marĩ ña'arõ weerã weronojõ nitimi. Õ'acũ cãrẽ nipe'tirã bu'ipũ cũucu niwĩ. ²⁷ Cũ ãpẽrã pa'ia wiorã weronojõ nitimi. Pa'ia wiorã umucorinucũ na ña'arõ wee'quere acobojosere sãrĩrã, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsama. Be'ro ãpẽrã yere mejãrõta weebosasama. Jesucristo pe'e a'tiro weecu niwĩ. Cũ ni'cãtita na wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéegũ, cũ basu cũ wẽrĩse me'rã masã ña'arõ wee'quere wẽrĩwapayepe'ocã'cu niwĩ. Cũ nipe'tirã ye niatjere tojo weebosacu niwĩ. ²⁸ Moisé duti'que me'rã pa'ia wiogũre sõrõrã, a'tiro weeno'caro niwũ. Cãrẽ sõrõrã, cũ añurõ weenu'cũtimitã, besesõrõno'caro niwũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ pe'e diacjũta cũ basu cũ macũrẽ pa'ia wiogũ waro sõrõcu niwĩ. Cũ macũ añugũ ninu'cũgũrẽ tojo weecu niwĩ.

8

Jesú apobosari masũ nimi nise ni'i

¹ Nipe'tise ni'cãrõacã yu'u oja'que a'tiro ni'i. Jesucristo marĩ yagu pa'ia wiogũ waro nimi. Cũ u'musepu wiogu dujiri cũmurõ Õ'acũ tutuayu'rugũ tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ. ² Cũ u'musepu Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre pa'ia wiogu weronojõ nisami. Ti wi'i Õ'acũ wéeca wi'i ni'i. Masã mejãta weecãrã niwã. ³ A'ti di'tapũma pa'ia wiorãrẽ wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeodutiro sõrõno'caro niwũ. Tojo nicã apeyere o'odutirã sõrõno'cãrã niwã. Tojo weegu Jesucristo quẽ'rã Õ'acũrẽ apeyenojõ o'ocã, añutu'sa'a nigũ wẽrĩgũ, cũrẽ apeyenojõ o'ogu weronojõ weecu niwĩ. ⁴ Jesucristo a'ti nucũcãpũre tojadojagu, ne cã'rõ pa'i nima'atibopĩ. Æpẽrã pa'ia Moisé duti'caronojõta Õ'acũrẽ apeyenojõrẽ o'orã nitojacãrã niwã. Tojo weero basiotibopã. ⁵ A'ti nucũcãpu pa'ia Õ'acũ cjasere da'rarã a'tiro weema. Na Õ'acũ wi'i u'musepu nirĩ wi'i cjasere weronojõ weerã weema. Marĩ mas'i. U'muse cja wi'i pe'e ti wi'i waro ni'i. A'ti nucũcã cja wi'i pe'e u'muse cja wi'i queose ni'i. Tojo weegu Õ'acũ cã ya wi'i a'ti nucũcã cja wi'ire weedutigu, Moisére a'tiro nicu niwĩ: "Añurõ wãcũña. Nipe'tise ya wi'i cjasere mũ'urẽ ãrũgũpu i'o'caronojõta weeya", nicu niwĩ. ⁶ A'tocateroma majã Jesú pa'ia wiogũ waro Õ'acũ tiropũ marĩrẽ sãrĩbosanu'cũgũ nimi. Cũ weese ãpẽrã pa'ia ye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a. A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apogu, "Yu'u duti'quere wéerã, yarã nirãsama", nicu niwĩ. Be'rore tja masã me'rã apogu, "Musã wiogũ nigũti. Musãrẽ yarã wa'acã weeguti. Musãrẽ acobojoguti. Yu'u me'rã catinu'cũrãsa'a", nicu niwĩ. Cũ

tojo ní'quere masĩno'o. Cũ nimũ'tã'que nemorõ be'ro cjase pe'e añuyũ'rũnũ'cã'a. A'te be'ro cjasere Jesũta queoro wa'acã weecu niwĩ. Tojo weero ãpẽrã pa'ia weese nemorõ añuyũ'rũnũ'cã'a.

7 A'tiro ni'i. Õ'acũ ne waro masã me'rã apo'que queoro wa'aticaro niwũ. Queoro wa'acãma, masã me'rã apaturi aponemotibopĩ. 8 Õ'acũ ne warocjãrãrẽ "Yũ'ũ duti'quere queoro weetima", nicũ niwĩ. Narẽ cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

Marĩ wiogũ a'tiro nimi:

"Be'ropũ yũ'ũ Israe curuacjãrãrẽ, tojo nicã Judá ya curuacjãrãrẽ apaturi añurõ na me'rã weepoguti tja.

9 Todũporopũ na ñecũsumũa me'rã weeguti ni apo'caronojõ nisome.

Narẽ Egĩptopũ ní'cãrãrẽ yũ'ũ basu miiwijawũ.

Narẽ 'Añurõ weeguti', nimiwũ.

Na pe'e yũ'ũ duti'quere weetiwã.

Tojo weegũ narẽ cõ'awã'cãwũ", nicũ niwĩ marĩ wiogũ.

10 "Be'ropũ Israe curuacjãrã me'rã apaturi 'Añurõ weeguti' ní'que a'tiro ni'i.

Yũ'ũ duti'quere narẽ wãcũcã weeguti.

Tojo nicã narẽ yũ'ũ duti'quere ãjõpeocã weeguti.

Tojo weegũ yũ'ũ na wiogũ nigãti.

Na quẽ'rã yarã nirãsama.

11 Na ne ni'cãrẽ yũ'ũ Õ'acũ nisere bu'esome.

Ne cũ me'rãcjãrẽ, cũ acaweregure, 'Õ'acũrẽ masĩña', nisome.

Nipe'tirã yũ'ũre masĩrãsama.

Wĩ'marã, tojo nicã bũcũrã masĩrãsama.

12 Na ña'arõ wee'quere acobojoguti.

Ne apaturi tere wãcũnemosome", nicũ niwĩ marĩ wiogũ.

13 Õ'acũ ne waropũ "Masãrẽ añurõ weeguti", nicũ nimiwĩ. Be'ro, "Apaturi masã me'rã añurõ weeguti", ni apocũ niwĩ tja. Tojo weero cũ nimũ'tã'que pe'e pe'tia wa'acaro niwũ. Nipe'tise mejãmejã ãano'ña marĩ'i. Te maata pe'tidijase ni'i.

9

Ɔ'mũsepũ nirĩ wi'i Õ'acũ wi'i cjase, tojo nicã a'ti nucũcãpũ nirĩ wi'i cjase ni'i

1 Ni'cãrõacãma a'tiro nigãti. Õ'acũ ne waro "Masã me'rã añurõ weeguti" nĩcaterore cãrẽ ñubuerã weewãadutisenojõrẽ cũucũ niwĩ. Na ñubueri wi'i a'ti nucũcã cja wi'i nicaro niwũ. 2 Ti wi'i wa'icũrã caseri me'rã wéeca wi'i nicaro niwũ. Ne sãjãarĩ tucũ Añurĩ

Tucū wāmeticarō niwũ. Topure sī'ocju nu'cūcaro niwũ. Tojo nicā na Ō'acūrē o'orā pārē peoro nu'cūcaro niwũ. ³ Hsebutiri caserojo yu'rūropu ape tucū Ō'acū Nibutiari Tucū nicaro niwũ. ⁴ Ti tucūpu u'mutise ũjūamorōpeowuaro uru me'rā wee'caro nicaro niwũ. Tojo nicā Ō'acū "Masā me'rā añurō weeguti" ní'quere cuori acaro, uru casero me'rā omabi'aca acaro cūña'caro niwũ. Ti acaro po'peapu ni'cārũ uru me'rā weecaru nicaro niwũ. Tirapu ba'ase maná wāmetise sãñacaro niwũ. Apeye quē'rārē tuacju Aarō yagu ñasāwījicju nicaro niwũ. Tojo nicā Ō'acū duti'quere oja'que pjĩrĩ ũtā pjĩrĩ sãñacaro niwũ. ⁵ Ti acaro bu'ipure Ō'acūrē wereco'terā u'musecjārā queose yee'que nu'cūcaro niwũ. Na topu niyucā, Ō'acū topu nisere ĩ'ono'caro niwũ. Ō'acūrē wereco'terā wuuse docapu pa'ia wioġu Ō'acūrē masārē ña'arō wee'quere acobojodutigu dí wēestepeocu niwĩ. Ni'cārōacārē nipe'tise ti wi'i cjasere werenemomasĩtisa'a.

⁶ Ō'acū wi'ire apóca be'ro pa'ia na da'rawuasere wéerā, nimu'tārĩ tucūpure sãjāanu'cūcā'cārā niwā. ⁷ Ape tucū pe'ere pa'ia wioġu waro dia'cū ni'cātita, ni'cā cū'marē sãjāacu niwĩ. Topu sãjāagũ, wa'icūrā wējē'cārā ye díre miisãjāacu niwĩ. Cũ basu ña'arō wee'que wapa, tojo nicā masā na ña'arō wee'que wapare acobojose sērgũ tojo weecu niwĩ. ⁸ Tojo wee'que me'rā a'tocaterore Espíritu Santu a'tiro marĩrē ĩ'omi. Toduporopu pa'ia Ō'acū wĩ'ipu weewuasenojō ni'cārōacārē weenu'cūcāma, marĩ u'musepure ne sãjāamasĩtibosa'a. ⁹ A'te nipe'tise toduporo cjase a'tiro nicārē queose ni'i. Titapure Ō'acūrē o'ose, na wa'icūrāre ũjūamorōpeose masārē bu'iri marĩrā tu'oña'cā weemasĩticaro niwũ. ¹⁰ Te na weeseti'que a'tiro nicaro niwũ. Sĩ'rĩse, ba'ase, tojo nicā na Ō'acūrē ñubuese duporo na ña'arō wee'quere coesetise nicaro niwũ. Te dutise bu'icjase dia'cū nicaro niwũ. Tojo weese téé Ō'acū tere ducayúca be'ropu añucaro niwũ.

¹¹ Ō'acū bese'cu Cristo a'titojacu niwĩ. Ni'cārōacārē cū pe'e pa'ia wioġu waro nimi. Cũ marĩrē añusere miiticu niwĩ. Ni'cārōacārē cū pa'ia wioġu weewuasenojōrē Ō'acū wi'i u'musepu nirĩ wi'ipu weegu weesami. H'musepu nirĩ wi'i, a'ti nucūcā cja wi'i nemorō, añubutiari wi'i nisa'a. Masā wéeca wi'i nitisa'a. ¹² Ō'acū bese'cu Cristo u'muse cja wi'i Ō'acū Nibutiari Tucū waropure sãjāacu niwĩ. Cũ wa'icūrā, cabracā, wecu wĩ'marā ye díre miisãjāaticu niwĩ. Tojo weronojō o'ogũ, cū ye dí me'rā, cū wērĩse me'rā

sājāacɯ niwī. Te me'rā marī nipe'tirārē ni'cāti me'rāta wērībosacɯ niwī. Marīrē catinu'cūdutigu tojo weecɯ niwī. ¹³ Dɯporocjārɯ na wērī'cārārē da'raña'ca be'ro Ō'acū ĩ'orōpɯre ña'ase cɯorā weronojō tojacārā niwā. Tojo weerā wecɯa ɯmɯa ye díre, cabra ye díre, tojo nicā wecɯ wī'magō ũjūano'co ye nitī me'rā ña'ase cɯorā weronojō nirārē wēestepeocārā niwā. Narē Ō'acū ĩ'orōpɯre ña'ase moorā tojadutirā tojo weecārā niwā. Diacjūta ni'i, nírō. Na, bu'ipɯ dia'cū añurā tojacārā niwā. ¹⁴ Wecɯ ye dí me'rā, cabra ye dí me'rā tojo weeta basiocā pūrīcārē, Cristo ye dí me'rāma tjā'a. Cristo Espíritu Santu ninu'cūgū weetamuse me'rā wa'icūrā ũjūamorōpeoronojō o'ogɯ, cū basu Ō'acūrē wiagɯ, wērīcɯ niwī. Cū curusapɯ wērīgū, ña'ase moogū nicɯ niwī. Cū ye dí me'rā marī bu'iritirā, ña'arō weeseti tɯ'oña'quere pecame'epɯ wa'abo'cārārē yu'rɯweticā weecɯ niwī. Cū Ō'acū catinu'cūgū yere weenu'cūdutigu tojo weecɯ niwī.

¹⁵ Tojo weegɯ Jesucristo a'tiro weegú nimi. Be'ropɯre masārē apaturi Ō'acū “Yɯ'ɯ mɯsā wiogɯ nigūti. Mɯsā, yarā nirāsa'a” ní'quere apobosagɯ nimi. Todɯporocjārā pe'e Ō'acū nimɯ'tāse cū duti'que doca nírā, ña'arō wee, cū duti'quere yu'rɯnɯ'cācārā niwā. Jesucristo wērīse me'rā tere acobocono'cārā niwā. Tojo nicā Ō'acū bese'cārā cū “O'oguti” ní'que catinu'cūsere ñe'erāsama. ¹⁶ A'tiro weronojō ni'i. Ni'cū cū wērīse dɯporo cū acaweregure “Yɯ'ɯ cɯose mɯ'ɯ ye tojarosa'a”, nisami. Cū wērīcā ĩ'arā, wērī'cɯ ye ní'quere cūrē o'osama. ¹⁷ Cū wērīse dɯporo cū “O'oguti” ní'quere ñe'emasītisami. Cū wērīca be'ropɯ dia'cū ñe'emasītisami. ¹⁸ Tojo weero Ō'acū “Masārē a'tiro weeguti” nimɯ'tā'que quē'rārē tojota wa'acaro niwū. Wa'icūrārē wējē, na ye dí wēestese me'rā dia'cū Ō'acū “Tojo weeguti” ní'que wa'anɯ'cācaro niwū. ¹⁹ Moisé a'tiro weecɯ niwī. Cū nipe'tise Ō'acū duti'quere nipe'tirā tɯ'oropɯ bu'ecɯ niwī. Bu'etojanɯ'cō, cū sō'arī casero oveja poari me'rā wéeca caserore miicɯ niwī. Tojo nicā yucɯsiti hisopo wāmetiri sitire pe'ecɯ niwī. Wecɯ macū wējēno'cɯ ye díre, cabra ye díre aco me'rā morēcɯ niwī. Be'ro sō'arī caserore ti siti dɯpɯpɯ dɯ'teō'o, te dípɯ yosomiicɯ niwī. Be'ro Ō'acū ye duti'que ojāca pūrīrē, tojo nicā masā nipe'tirārē wēestepeocɯ niwī. ²⁰ Cū tojo wéeca be'ro narē nicɯ niwī: “A'te dí me'rā Ō'acū masārē ‘Tojo weeguti’ ní'quere masīno'o”, nicɯ niwī. ²¹ Apeyere, Moisé Ō'acū wi'ire a'tiro weecɯ niwī. Nipe'tise ti wi'i po'peapɯ Ō'acūrē ĩjōpeorā na cɯosere dí me'rā wēestepeocɯ niwī. ²² Titare Ō'acū dutise

a'tiro nicaro niwã. Dí me'rã Õ'acũ wi'ipũ nisere cã ï'orõpũ añuse tojadutiro wēestepeono'caro niwã. Wēestepeoya marĩcã, Õ'acũ masã ña'arõ wee'quere acobojocticũ niwĩ. Dí me'rã dia'cũ Õ'acũ masã ña'arõ weesere acobojoño'o.

Jesú cã wērise me'rã masã ña'arõ wee'quere yu'rũose ni'i

²³ Duporo cjase Õ'acũ wi'ipũ weewuasenojõ u'muse cjase queose nicaro niwã. Tere Õ'acũ ï'orõpũ añuse tojadutirã a'tiro weecãrã niwã. Wa'icũrãrẽ wějẽ, na ye dí me'rã wēestepeocãrã niwã. Duporocjãrã na wee'que nemorõ u'muse cjase pe'e añuyũ'runũ'cã'a. Tojo weero wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeo'que nemorõ, añuse warore u'a'a. Te Jesucristo wērise ni'i. ²⁴ A'ti nucũcãpũre Jesucristo masã wéeca wi'i Añurĩ Tucũ wãmetiri tucũpũre sãjãaticũ niwĩ. Ti wi'i u'muse cja wi'i queose nicaro niwã. Cũ u'muse waro pe'ere sãjãacu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ cã Õ'acũ tiropũ marĩrẽ sēriĩbosagu weesami. ²⁵ Toduporopũ pa'ia wiogu judío masũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre ni'cãrētiri cũ'marĩnũcũrẽ wa'icũrã ye díre miisãjãamũjãcũ niwĩ. Te dí, cã ye dí niticaro niwã. Cristo pũrĩcãrẽ cã ye dí waro nicaro niwã. Cũ wērise me'rã ni'cãtita u'muse Õ'acũ tiropũ sãjãacu niwĩ. ²⁶ Jesucristo pa'ia wiogu weronojõ wéegũ pũrĩcã, a'ti di'ta du'pocãticãputa wēriũ'cã, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ wēriũ'cũcã'bosami. Tojo weronojõ o'ogu, a'tocatero a'ti umũco pe'tiwã'cãrĩ curare Cristo a'ti nucũcãpũre bajuacu niwĩ. Cũ ni'cãtita nipe'tirã ye niatjere wēriĩbosacu niwĩ. Ña'arõ wee'quere cõ'agũ, tojo weecu niwĩ. ²⁷ Marĩ quẽ'rã nipe'tirã ni'cãti me'rãta wēriĩdijarãsa'a. Wēriica be'ro Õ'acũ marĩrẽ besegusami. ²⁸ Cristo ni'cãtita cã wērise me'rã wa'icũrãrẽ wějẽ ãjũamorõpeoro weronojõ weecu niwĩ. Tojo weese me'rã masã nipe'tirã ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Be'ro apaturi a'tigusami. Masã na ña'arõ wee'quere cõ'agũ mejẽta a'tigusami. Masã cũrẽ yucuerã pe'ere yu'rũogu a'tigu weegusami.

10

¹ Moisé dutise Õ'acũ masãrẽ be'ropũ añurõ weeatje queose nicaro niwã. Tojo weero Moisé duti'que masãrẽ Õ'acũ me'rã añurõ ñimasĩcã weeticaro niwã. Te a'tiro nicaro niwã. Na Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, ni'cãti cũ'marĩnũcũ wa'icũrãrẽ wějẽ ãjũamorõpeocãrã niwã. Te narẽ Õ'acũ ï'orõpũ añurã waro tojacã weemasĩticaro niwã. ² Te masãrẽ añurã tojacã weemasĩcãma, na wa'icũrãrẽ ãjũamorõpeosere du'ucã'bopã. Na ni'cãti ãjũamorõpeose

me'rāta na ña'arō wee'quere acobojono'cārāp̄u tojato-jabopā. Na bu'iri marīrā t̄u'oña'bopā. ³ A'tiro pe'e nicaro niwũ. Na wa'icūrārē wējē ũjũamorōpeorā, na ña'arō wee'quere cū'marīnucū wācūrā, tojo weecārā niwā. ⁴ Wecua amua ye dí, cabra ye dí ña'arō wee'quere ne cō'amasītisa'a.

⁵ Tojo weegu Jesucristo a'ti nucūcāp̄re a'tigu, Ō'acūrē a'tiro nicu niwī:

Mu'u masā ña'arō wee'quere acobojosī'rīgũ, wa'icūrārē wējē ũjũamorōpeosere uawe'e.

Tojo nicā narē acobojosī'rīgũ, apeyenojō o'ocā uawe'e.

A'tiro wéegu, mu'u ni'cā up̄u yu'ure o'ocu niwũ.

Masā ña'arō wee'quere wērībosadutigu tojo weecu niwũ.

⁶ Mu'u masā na ña'arō weesere cō'asī'rīgũ, wa'icūrārē ũjũamorōpeosere, tojo nicā apeyenojō o'osere t̄u'sawe'e.

⁷ Tojo t̄u'satise bu'iri yu'u a'tiro niwũ:

“Ō'acũ, mu'u uaro weegu a'tigu wee'e.

Mu'u ye queti ojāca pūrīp̄u yu'u pi'etiatjere ojano'caronojōta weeguti”, nicu niwī Jesucristo.

⁸ Tojo weegu Jesucristo ni'caronojōta a'tiro ni'i. Ō'acũ wa'icūrā ũjũamorōpeosere, cūrē apeyenojō o'osere t̄u'satisami. Tojo nicā masā ña'arō wee'quere cō'asī'rīrā ũjũamorōpeosere uatisami. Nipe'tise te tojo weese Moisé duti'caronojō nicaro niwũ, nírō. Tojo nimicā, Ō'acũ pe'e tojo weesere t̄u'saticu niwī. ⁹ Jesucristo Ō'acūrē “Mu'u uaro weegu a'tigu wee'e”, nicu niwī. Tojo nígu, wa'icūrā wējē ũjũamorōpeosere cō'acu niwī. Cū wērīse me'rā toduporop̄u na weeseti'quere ducayucu niwī. ¹⁰ Jesucristo cū wērīse me'rā Ō'acũ uaro weecu niwī. Tere wéegu, cū wa'icūrā wējē ũjũamorōpeosere weronojō weegu weecu niwī. Cū wērīse me'rā Ō'acũ marīrē cū yarā tojacā weecu niwī. Ni'cātita cū wērīse me'rā marī nipe'tirārē wērībosacu niwī.

¹¹ Nipe'tirā judío masā pa'ia umucorinucū a'tiro weecārā niwā. Nu'cūtjārā, wa'icūrārē wējē ũjũamorōpeomujācārā niwā. Na ũjũamorōpeonu'cūmicā, masā ña'arō wee'quere ne cō'amasīticarō niwũ. ¹² Jesucristo pūrīcā ni'cāti cū wērīse me'rāta masā ña'arō wee'quere cō'ape'ocu niwī. Cū tojo wéeca be'ro Ō'acũ tiro diacjũ pe'e ejanujācu niwī. ¹³ Top̄u yucuegu weesami. Ō'acũ nipe'tirā cūrē ī'atu'ti'cārārē docaque'acā wéeca be'rop̄u weedu'ugusami. ¹⁴ Ni'cāti cū wērīse me'rāta Ō'acũ yarārē añurā tojacā weecu niwī. Na añurā ninu'cūrāsama. ¹⁵ Te diacjūta

niyucã, Espíritu Santu quẽ'rã marĩrẽ "Tojota ni'i", ni weremi. Cũ a'tiro weremu'tãcũ niwĩ:

16 "Be'ropũ yũ'ũ na me'rã 'Apaturi añurõ weeguti' ní'que a'tiro ni'i", nicũ niwĩ Õ'acũ.

"Yũ'ũ duti'quere narẽ wãcũcã weeguti.

Tojo nicã narẽ yũ'ũ duti'quere ãjõpeocã weeguti."

17 Be'ro a'tiro ninemocũ niwĩ:

"Ne apaturi na ña'arõ wee'quere wãcũnemosome", nicũ niwĩ, ni werecũ niwĩ Espíritu Santu.

18 Tojo weerã marĩ ña'arõ wee'quere acobojono'ca be'ro niyucã, apaturi marĩ ña'arõ wee'que bu'irire acobojodutirã wa'icurãrẽ ãjũamorõpeosere ãanemowe'e.

*Jesucristo ye dí me'rã Õ'acũ tiro sãjãamasĩ'i nise ni'i
(Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45)*

19 Todũporo pa'ia wiogũ dia'cũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre sãjãamasĩcũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ marĩ quẽ'rã acobojono'cãrãpũ nĩrã, uiro marĩrõ cũ sãjãa'caronojõ weemasĩ'i. Õ'acũpũre diacjũ uiro marĩrõ sãrĩmasĩ'i. Jesucristo cũ wẽrĩ'que me'rã, cũ ye dí o'maburo'que me'rã tojo weemasĩ'i. 20 Todũporopũ usebutiri caserojo Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre cã'mota'ayosacaro niwũ. Ti casero cã'mota'a'caro weronojõ Jesucristo wẽrĩse dũporo masã Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre sãjãamasĩticãrã niwã. Ni'cãrõacãrẽ cũ wẽrĩse me'rã marĩ ti tucũpũre sãjãa'cãrã weronojõ cũ me'rã catinu'cũmasĩ'i. 21 Jesucristo pa'ia wiogũ waro ã'musepũ Õ'acũ wi'ipũ marĩrẽ sãrĩbosagũ nimi. 22 Tojo weerã Õ'acũrẽ queoro wãcũse, añurõ ãjõpeose me'rã sãrĩrã. "Tojo ãjõpeoma'acãrã weesa'a" nirõ marĩrõ sãrĩrã. A'tiro ni'i. Cũ marĩ ña'arõ bu'iritirã tũ'oña'quere bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Marĩ ya upũ aco añuse me'rã ã'ono'caro weronojõ ni'i. Marĩ ña'arõ wee'quere cõ'ape'ono'cãrãpũ ni'i. 23 Õ'acũ "Tojo weeguti" ní'quere weegusami. Tojo weerã marĩ ãjõpeosetisere ãjõpeoronojõta ne dũcayuro marĩrõ ãjõpeonu'cũrã. Cũ o'otjere e'catise me'rã yucuerã, tojo weerã. 24 Marĩ basu a'tiro wãcũrõũa'a. "Ã'rãrẽ, ãpãrãrẽ weetamuturiadutigu, ¿de'ro weegusari?" ni wãcũrõũa'a. "Narẽ a'merĩ ma'idutigu, añurõ weedutisĩ'rĩgũ tojo ãsasã'a", nirõũa'a. 25 Õ'acũrẽ ãjõpeorã nerẽwuaropũ ãpãrã nerëtisama. Na weesere sirututicã'rõũa'a. Narẽ siruturonojõ o'orã, marĩ nerẽrã, a'merĩ wãcũtutuacã weeroũa'a. Cã'rõ dũ'sa'a marĩ wiogũ a'tiatje. Tojo weerã tojo weeroũa'a.

26 A'tiro ni'i. Diacjũ cjasere masĩmirã, marĩ ña'arõ weesĩ'rĩrõ bajuro ña'arõ weenu'cũrã, acobojose bocasome.

Jesucristo wērīse me'rā dia'cū acobocono'o. Marī ña'arō weenu'cūrā, cūrē uatirā weronojō ni'i. Tojo weerā ne acobocono'some. ²⁷ Marī ña'arō weenu'cūcā, marīrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū marīrē besegusami. Cū beséca be'ro pecame'epu āpērā cūrē i'atu'ti'cārā me'rā cō'agūsami. Marīrē “Bu'iri da'regutī” cū ní'que tuunurūse dia'cū toja'a. ²⁸ Toduporopure no'o Moisé duti'quere yu'rūnu'cāgūrē puarā o i'tiarā weresāca be'ro cūrē ne pajaña'ticārā niwā. Cūrē wējēcō'acārā niwā. ²⁹ Añurō wācūña. Ō'acū duti'que cū Moisére cūu'quere yu'rūnu'cāgū, bu'iri da'reno'cu niwī. Ni'cārōacāma Ō'acū macū cūrē wērībosa'quere ējōpeodu'ugure tjasami. Ējōpeotigunojō Ō'acū macū cūrē wērībosa'quere “Wapamarī'i”, ni wācūsami. Espiritu Santu cūrē ma'isere yabisami. A'tiro ni'i. Jesucristo wērīse me'rā Ō'acū masārē cū “Weeguti” ní'quere queoro wa'acā weecu niwī. Cū wērīse me'rā, cū ye dí me'rā marī ña'arō wee'quere cō'acu niwī. Tojo weegu Ō'acū cū macūrē uatigure uputu bu'iri da'regusami. ³⁰ Ō'acū marī wiogu ucū'quere masī'i. A'tiro nicu niwī: “Yu'u bu'iri da'reacju ni'i. Na wee'que wapare yu'u wapayegusa'a.” Apeye quē'rārē nicu niwī: “Marī wiogu cū yarārē na ña'arō weese wapare bu'iri da'regusami.” ³¹ Ō'acū catinu'cūgū nimi. Cū bu'iri da'rese pūrō wiose ni'i.

³² Musā ne waro ējōpeoca be'ro wee'quere wācūña. Titare musā Jesucristore ējōpeose ye bu'iri pūrō pi'eticārā niwū. Musārē tojo wa'a'quere wācūtutuacārā niwū. ³³ Ni'cārērā masā i'orōpu yabi bujicā'no'cārā niwū. Cāmida'reno'cārā niwū. Apeterore āpērā na pi'etisere tu'oña'tamucārā niwū. ³⁴ Musā bu'iri da'reri wi'ipu nirārē pajaña'cārā niwū. Āpērā musā yere ē'macā, e'catise me'rā nu'cācārā niwū. Musā u'musepu cuoatje pe'ere “A'ti nucūcā cjase nemorō, añuyu'rūnu'cāse ni'i”, nicārā niwū. Te pe'titiatje ni'i nīrā, wācūtutuacārā niwū. ³⁵ Tojo weerā ne ējōpeodu'uticā'ña. Ējōpeonu'cūrā, añuse warore ñe'erāsa'a. ³⁶ Musārē wācūtutuarā nirōua'a. Tojo wéerā, Ō'acū uaro wéeca be'ro cū “O'oguti” ní'quere musā ñe'erāsa'a. ³⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ni ojano'caro niwū:

“Maata waro a'tiguti” ní'cu a'tigusami.

Ne yoogosome.

³⁸ Yu'u “Añurō weerā nima” nino'rā pūrīcā ējōpeonu'cūrā, yu'u me'rā ninu'cūrāsama.

Āpērā uirā, ējōpeodu'urā pūrīcārē ne tu'sasome, ni ojano'wū.

39 Marĩ pe'e ui ějõpeodu'urãnojõ niwe'e. Tojo weerã marĩ pecame'epu wa'asome. Marĩ cãrẽ ějõpeorã, yu'rũono'rãsa'a.

11

Õ'acũrẽ ějõpeose cjase ni'i

1 Marĩ ějõpeorã, a'tiro nĩmasĩ'i: "Õ'acũ marĩrẽ ní'quere diacjũta weegusami", ni'i. Tere ĩ'atimirã, ĩ'arã weronojõ "Diacjũta ni'i", ni'i. 2 Dũporopu marĩ ñecũsumua Õ'acũrẽ ějõpeocãrã niwã. Na a'tiro ni wãcũcãrã niwã: "Õ'acũ ní'caronojõta marĩrẽ weetamugũsami", nicãrã niwã. Tojo weegu Õ'acũ narẽ "Añurã nima", nicu niwĩ.

3 Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeorã, a'tiro masĩ'i. Cũ a'ti turi nipe'tisere bajurẽgũ, cũ dutiro me'rã bajurẽcu niwĩ. Tojo weero a'ti turi cjase marĩ ni'cãrõacã ĩ'ase ne waropu marĩ'quere wee'que ni'i, nino'o.

4 Dũporocjũpu Abel Õ'acũrẽ ějõpeogu, Õ'acũrẽ oveja wĩ'magũrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeocu niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Caĩ o'o'que nemorõ añurõ o'ocu niwĩ. Õ'acũ Abel ějõpeosere ĩ'agũ, cũ o'osere ñe'ecu niwĩ. Cũrẽ "Añugũ nimi", nicu niwĩ. Tojo weero Abel dũporopu wẽrĩca be'ro nimicã, a'tiro ni'i. Cũ Õ'acũrẽ ějõpeo'que a'tiro nicãrẽ marĩrẽ bu'ese ni'i. Marĩ quẽ'rã cũ ějõpeo'caronojõta Õ'acũrẽ ějõpeorõua'a.

5 Enoc wãmetigu quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeogu nicu niwĩ. Cũ wẽrĩtomicã, Õ'acũ cãrẽ cũ tiropu miacu niwĩ. ãpẽrã cũrẽ a'macãrã nimiwã. Ne bocaticãrã niwã. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ: "Õ'acũ Enorẽ e'catise me'rã ĩ'acu niwĩ. Tojo weegu cãrẽ miacu niwĩ", niwã. 6 Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeotirã, cãrẽ e'caticã weemasĩtisa'a. A'tiro ni'i. Õ'acũrẽ ějõpeosĩ'rĩgũ, "Diacjũta cũ nisami", nirõua'a. Tojo nicã "Cũrẽ yu'u ějõpeocã, añurõ weegusami", nirõua'a.

7 Noé wãmetigu quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeogu, a'tiro weecu niwĩ. A'ti turire bu'iri da'reatjere Õ'acũ cãrẽ werecu niwĩ. Noé "Tojo wa'arosa'a" ni masĩtimigũ, Õ'acũrẽ ějõpeocu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũrẽ yu'tigu, cũ acawererã me'rã dia mirĩcã yu'rũsĩ'rĩgũ, yucusu pajĩpũjore da'recu niwĩ. Tojo ějõpeogu, a'ti nucũcãcjãrã Õ'acũ ucũsere ějõpeotirãrẽ a'tiro ĩ'ocu niwĩ. Na pecame'epu wa'atjere ĩ'ocu niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ "Añugũ nimi", nicu niwĩ. Cũ ějõpeoyucã, tojo nicu niwĩ.

8 Abrahã quẽ'rã Õ'acũrẽ ějõpeogu, a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ cãrẽ ape di'tapu wa'aduticã, yu'ticu niwĩ. Õ'acũ

cūrē o'atjopu wa'acu niwī. Cū ya macārē wijawā'cāgū, "Ti di'tapu wa'agusa'a" nirō marīrō wa'acu niwī. ⁹ Abrahā Ō'acū cūrē "Ti di'tare mu'urē o'oguti" ní'quere ějōpeocu niwī. Ti di'tapure etacu niwī. Eta, cū āpērā ya di'tapure nīgū, mejēcā pejaro tu'oña'cu niwī. Wa'icurā caseri me'rā wéeca wi'ipu cājīcu niwī. Cū macū Isaa, tojo nicā cū pārāmi Jacob mejārōta nisirutuburocārā niwā. Ō'acū na quē'rārē "Musārē a'ti di'tare o'oguti", nicu niwī. ¹⁰ Abrahā Ō'acū ya macā pe'titiatji macā u'muse pe'ere nisī'rīgū, tojo weecusiacu niwī. Ti macā Ō'acū wéeca macā ni'i.

¹¹ Apego quē'rā Ō'acūrē ějōpeogo, Abrahā numo Sara a'tiro weeno'co niwō. Co bucuo waro pō'rā bocata basiotimicā, Ō'acū core pō'rāticā weecu niwī. Co ni'cū pō'rātico niwō. Co a'tiro wācūco niwō: "Ō'acū yu'ure 'Wī'magū wuagosa'a' ní'quere queoro weegusami", nico niwō. Tojo weegu Ō'acū queoro weecu niwī. ¹² Abrahā bucu waro nimigū, macūticu niwī. Macūti, be'ro pājārā waro pārāmerā nituriarā cuocu niwī. Na ñocōa, nucūpori weronjō pājārā waro ba'paqueota basiotirā nicārā niwā.

¹³ Ā'rā yu'u ucūrā Ō'acūrē ějōpeonu'cūcārā niwā. Cū "O'oguti" nica di'tare ñe'etimirā, ějōpeocārā niwā. Ñe'etimirā, wērā wa'acārā niwā. Na ějōpeose cuorā, cū o'atjere ñe'e'cārā weronjō nicārā niwā. "Cū ní'caronjōta weegusami" ni wācūrā, e'caticārā niwā. Na tojo wee'que me'rā "U'musepu wa'arāsa'a, a'ti nucūcāpure sijari masā weronjō ni'i", nicārā niwā. ¹⁴ Masīno'o, tojo nīrā, ape di'ta na niatji di'ta warore a'marā weecārā niwā. ¹⁵ Na ne waro wijawā'cā'caropure wācūrā pūrīcā, dajabopā. ¹⁶ A'tiro pe'e weecārā niwā. Ti di'ta nemorō añurī di'ta waro u'muse pe'ere nisī'rīcārā niwā. Tojo weegu Ō'acū na "Usā wiogu nimi" nicā, bopoyasāticu niwī. Tojo bopayasātigū, na ya macā na niatjo u'musere apoyotojacu niwī.

¹⁷ Abrahā Ō'acūrē ějōpeogu, a'tiro weecu niwī. Ō'acū ědiacjūta yu'ure ějōpeomiti? nīgū, cū macū Isaare wa'icure wējē ũjūamorōpeowaronjō weeduticu niwī. Abrahā cū macū ni'cū nigūrē "Wējē ũjūamorōpeowe'e", niticu niwī. ¹⁸ Toduporopure Ō'acū Abrahārē a'tiro nicu niwī: "Isaa mu'u macū me'rā pājārā pārāmerā nituriarā cuogusa'a", nicu niwī. ¹⁹ Abrahā a'tiro wācūcu niwī: "Ō'acū nipe'tirā wērī'cārāpureta masōmasīmi." Cū macūrē "Wējēgūti" weeri cura Ō'acū cūrē "Wējēticā'ña", nicu niwī. Tojo weerā a'tiro nīmasī'i: "Abrahā cū macūrē wērī'cupu masā'cure weronjō cuocu niwī", nīmasī'i.

²⁰ Isaa Õ'acürē ějõpeogu, cũ põ'rã Jacore, Esaúre be'ropu añurõ wa'atjere wereyucu niwĩ. ²¹ Jacob Õ'acürē ějõpeogu, cũ wērīse d̄poroacã cũ p̄rãmerã José põ'rãncürē “Añurõ wa'arosa'a”, nicu niwĩ. Tojo ucũgũ, cũ tuacjapu ñatuunu'cũgũta, Õ'acürē ñubuecu niwĩ. ²² José Õ'acürē ějõpeogu nicu niwĩ. Cũ wērĩgũ, a'tiro wereyucu niwĩ: “Israe curuacjãrã Egipto ni'cãrã be'ropu wizarãsama. Na wa'arã, yé õ'arĩrē miato”, nicu niwĩ.

²³ Moisé pacusumua Õ'acürē ějõpeocãrã niwã. Na macũ bajuáca be'ro “Añugũ waro nimi”, nicãrã niwã. Na i'tia mujĩpũ n̄ocucocãrã niwã. Cũ bajuase d̄poro Egiptocjãrã wiogu wĩ'marã umuarē Israe curuacjãrãrē wējēduticu niwĩ. Moisé pacusumua pe'e wiogu dutisere uitiťjarã, na macürē n̄ocãrã niwã. ²⁴ Be'ro Egiptocjãrã wiogu macõ cürē masõco niwõ. Moisé bucũ ějãgũ, Õ'acürē ějõpeocu niwĩ. Tojo weegu cũ “Egiptocjãrã wiogu p̄rãmi nimi” nisere tũ'osĩ'rĩticu niwĩ. ²⁵ A'tiro pe'e weesĩ'ricu niwĩ. Õ'acũ yarã Israe curuacjãrã me'rã pe'e pi'etitamusi'ricu niwĩ. Õ'acürē ějõpeotigu weronjõ Egiptocjãrã wiogu ya wi'ipu tojasĩ'rĩticu niwĩ. Na ña'arõ weesere bu'ipejatamusĩ'rĩticu niwĩ. ²⁶ Na cürē yabicã, cũ Cristo Õ'acũ bese'cu pi'etiatje weronjõ pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, “Nipe'tise Egiptopu nisere curo nemorõ añu ni'i”, nicu niwĩ. Õ'acũ cürē be'ropu o'oaťjere wãcũgũ, tojo nicu niwĩ. ²⁷ ějõpeose cuogu, Moisé Egiptopu ni'cu wijacu niwĩ. Cũ Egiptocjũ wiogu uasere uiro marĩrõ wijacu niwĩ. Moisé Õ'acũ bajutigure ĩ'agũ weronjõ cũ “Weeguti” nisere d̄cayuro marĩrõ weenu'cũcu niwĩ.

²⁸ ějõpeose cuogu, Moisé Egiptopu wijawã'cãgũ, Pascua wãmetiri bosenumurē weewã'cõcu niwĩ. A'tiro ni'i. Õ'acũ cürē wereco'tegu u'musecjürē nipe'tirã Egiptocjãrã umua masã ma'misumuarē wējēduticu niwĩ. Tojo weegu Moisé a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ duti'caronjõta Israe curuacjãrãrē weeduticu niwĩ. Na põ'rã masã ma'misumuarē wējēticã'to nĩgũ oveja wĩ'marãrē wējēduti, na ye dí me'rã sope sumuto wãñase pjĩrĩrē wa'reduticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acürē wereco'tegu díre ĩ'agũ, wējēticu niwĩ. ²⁹ Õ'acürē ějõpeotjãrã, Israe curuacjãrã dia pajiri maa, sõ'arĩ maajore pē'acãrã niwã. Ti maarē pē'arã, di'ta aco marĩrõ pē'acãrã niwã. Egiptocjãrã na be'ro pē'asĩ'rĩmirã, mirĩpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁰ Apeye quē'rãrē Israe curuacjãrã Jericó wãmetiri macã sumutore siete numurĩ sutuasijacãrã niwã. Na Õ'acürē ějõpeocã ti macã sumuto cja sã'rĩrõ ũtã me'rã wéeca

sã'rĩrõjo burudijacaro niwã. ³¹ Tojo nicã ti macãcjõ Rahab wãmetigo umua me'rã a'metãrãwapata'ari masõ ãjõpeose cuogo nico niwõ. Co Israe curuacjãrã ã'adu'tiri masãrẽ añurõ co'teco niwõ. Tojo weego ãpẽrã ti macãcjãrã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã me'rã wẽrĩtico niwõ.

³² ¿Ñe'erẽ ninemogũsari yu'u? Nipe'tirã ye quetire wereta basiowe'e. Gedeõ wee'quere, Barac wee'quere, Sansõn wee'quere, Jefe'te wee'quere, Davi wee'quere, Samue wee'quere, tojo nicã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wee'quere werepe'otisa'a. ³³ Na Õ'acũrẽ ãjõpeorã ãpẽrã ye di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã, wijawapata'acãrã niwã. Wiorã nirãnojõ masãrẽ queoro ducicãrã niwã. Tojo weegu Õ'acũ cũ "Añurõ weeguti" nĩ'quere narẽ añurõ weecu niwĩ. Yaiwa nirõpu bi'adupomicã, narẽ ba'aticãrã niwã. ³⁴ Masãrẽ bu'iri da'rerã, asipo ãjũawuarõpu sõrõcã quẽ'rãrẽ, ne ãjũticãrã niwã. ãpẽrã narẽ di'pjĩ me'rã wẽjẽsĩ'ricã, yu'rũweticã'cãrã niwã. Tutuatimi'cãrã, tutuarã wa'acãrã niwã. Ape di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã narẽ wapata'arã, nemorõ tutuayũ'rũarã wa'acãrã niwã. Narẽ ã'atu'tirãrẽ docaque'acã weecãrã niwã. ³⁵ Ni'cãrẽrã numia na acawererãrẽ wẽrĩca be'ro masõno'cãrãpũre wiano'cãrã niwã tja.

ãpẽrã pe'e Õ'acũrẽ ãjõpeose cuomirã, uputu pi'eticãrã niwã. Na pi'etise me'rã wẽjẽno'cãrã niwã. Na ãjõpeodu'ucã, bu'iri da'rieri wi'ipũ nirãrẽ du'uwĩrõbopã. Na pe'e u'mũsepu catinu'cũsere cuosĩ'rĩrã, ãjõpeodu'uticãrã niwã. ³⁶ ãpẽrã quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeorã yabi bujicã'no'cãrã niwã. Na wecu casero me'rã wee'que dari me'rã tãrãno'cãrã niwã. ãpẽrã cõme dari me'rãputa du'teno'cãrã niwã. ãpẽrã bu'iri da'rieri wi'ipũ dupono'cãrã niwã. ³⁷ ãpẽrã ãtãperi me'rã doquewẽjẽno'cãrã niwã. ãpẽrã na upũ deco me'rã yejesureno'cãrã niwã. ãpẽrã di'pjĩ me'rã dutewẽjẽno'cãrã niwã. ãpẽrã su'ti marĩrã oveja caseri, cabra caseri me'rã dia'cũ cũ'mota'acãrã, uicusiacãrã niwã. Na pajasecuorã, ña'arõ weeno'cãrã, cãmida'reno'cãrã nicãrã niwã. ³⁸ Na masã marĩrõpu, ãrũpagũpu, ãtã tutiripũ, di'ta se'te'que tu'rũripũ nise coperipũ sijabaque'aticãrã niwã. Tere tojo weeno'rã añurã nicãrã niwã. ãpẽrã pe'e ña'ayu'rũacãrã niwã. Ne cã'rõ Õ'acũrẽ ãjõpeorã me'rã nita basioticarõ niwũ narẽ. ³⁹ Õ'acũ nipe'tirã cũrẽ ãjõpeorãrẽ "Añurã nima", ni ã'acu niwĩ. ãjõpeorã nimirã, nipe'tise cũ narẽ "Añurõ weeguti" nĩ'que pe'ere ã'aticãrã niwã. ⁴⁰ Titare Õ'acũ narẽ

“Añurõ weeguti” ni'quere weeticu niwĩ. A'tiro pe'e wãcũcu niwĩ: “Be'rocjãrã yu'ure ãjõpeorã me'rã ã'rã yarãrẽ añurã wa'acã weeguti”, nicu niwĩ. Cũ wãcũ'caronjõta weemi. Tojo weero cũ todãporo wee'que nemorõ cũ ni'cãrõacã Jesucristo masãrẽ yu'rũose pe'e añuyu'rũnu'cã'a.

12

Jesure ï'asirutu weedutise ni'i

¹ Sõ'onícãrã yu'u ucũ'cãrã pãjãrã Õ'acũrẽ ãjõpeorã pi'etisere nu'cãcãrã niwã. Tojo nu'cãrã, na cũrẽ ãjõpeosere ï'ocãrã niwã. Na wee'que marĩrẽ queose ni'i. Tojo weerã narẽ wãcũrã, Õ'acũ marĩrẽ cõu'quere wãcũtutuase me'rã weerõua'a. Ni'cũ omarĩ masũ nucũse cũrẽ caribosenojõrẽ miatisami. Marĩ quẽ'rã cũ weronjõ weerõua'a. Marĩ nipe'tise añurõ weesĩ'rĩcã, dojorẽsere, marĩ ña'arõ weewuasere du'ucã'rõua'a. ² Jesure wãcũnurũrõua'a. Cũta marĩrẽ ne waro ãjõpeocã weewĩ. Cũ marĩrẽ nemorõ ãjõpeowã'cãcã weemi. Cũ curusa bopoyorõpi'eticu niwĩ. Cũ tojo bopoyoro wẽrĩsere bopoyoro marĩrõ wẽrĩcu niwĩ. Cũ pi'etica be'ro urũtu e'catiatjere wãcũgũ, tojo weecu niwĩ. Masãmujãaca be'ro cũ Õ'acũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ.

³ Musã Jesú wee'quere wãcũña. Ña'arã cũrẽ pũrõ pi'eticã weecãrã niwã. Tojo weerã musã quẽ'rã pi'etirã, caributitirãta cũrẽ ãjõpeonu'cũcã'ña. ⁴ Musã ña'arõ weesere cã'mota'arã, ne ni'cũ wẽrĩña'timi yujupu. ⁵ Õ'acũ musãrẽ cũ põ'rãrẽ weronjõ werecasa'quere wãcũweti? Cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ni'i:

“Yu'u põ'rã, musãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'e.

Yu'u tojo weesere tojo ï'acõ'aticã'ña.

Yu'u musãrẽ tu'ticã, wãcũtutuaya.

⁶ Yu'u musã wioyu yu'u mairãrẽ musã ña'arõ weecã, tu'ti'i. Nipe'tirã yu'u põ'rãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'e”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojano'wã.

⁷ Pi'etirã, Õ'acũ yere du'uticã'ña. Õ'acũ musãrẽ cũ põ'rãrẽ bu'iri da'regu weemi. Ne ni'cũ pacu cũ macũ ña'arõ weesere bu'iri da'reticã weetisami. ⁸ Õ'acũ nipe'tirã cũ põ'rã ña'arõ weesere bu'iri da'remi. Tojo weeticã, musã cũ põ'rã waro nitibosa'a. Pacu marĩrã, tojo boca'cãrã weronjõ nibosa'a. ⁹ Apeye quẽ'rãrẽ marĩ wĩ'marã nicã, marĩ pacusũmua marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'recũwã. Na tojo weesere marĩ yu'ti ãjõpeowũ. Tojo weerã marĩ pacu u'musepu nigũ pe'ema tãrõua'a. Tojo yu'ti ãjõpeorã, catinu'cũrãsa'a. ¹⁰ Marĩ pacusũmua a'ti nucũcãpu nirã marĩ

ña'arõ weesere bu'iri da'rewã. Na bu'iri da're'que marĩrẽ yoaticã niwã. Na bu'iri da'resĩ'rĩrõnojõ marĩrẽ bu'iri da'rewã. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ waro wa'adutigu bu'iri da'remi. Marĩrẽ cũ weronjõ ña'ase moorã wa'adutigu tojo weemi. ¹¹ Diacjãta ni'i. Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'recã, ne tu'sawe'e. Marĩrẽ pũrĩ'i. Tojo nimicã, marĩ cũ bu'iri da'rese me'rã añurõ wee'e. Be'ropure marĩ ejeripõ'rãrĩpu ejerisãjãse bocarãsa'a. Añurõ cũ ñaronjõ queoro weeme'rĩcã'rãsa'a.

Õ'acũ ucũsere tojo ĩ'acõ'aticã'ña nise ni'i

¹² Musã pi'etirã, wãcũtutuaya. ¹³ Õ'acũ ñaro, diacjũ nisere weeya. Tojo weecã, ãpẽrã tutuatirã musãrẽ ĩ'acũurã queoro weerãsama. Tutuanemorãsama. A'tiro wa'ase weronjõ ni'i. Tutuatiri du'pocã tutuari du'pocã wa'arosa'a. Ca'bidijanemosome.

¹⁴ Nipe'tirã me'rã cumuca marĩrõnisiya. Ne ña'arõ weese marĩrõ niña. Ña'arõ wéerã, marĩ wiogure ne ĩ'ata basiowe'e. ¹⁵ Musã tu'omasĩña. Apetero musã ña'arõ weese bu'iri Õ'acũ weetamusere ñatirã weronjõ wa'abosa'a. Ne ni'cũ Õ'acũ añurõ weesere ñatigunojõ marĩato. Tojo nicã musã wãcũsepũ ãpẽrãrẽ ñose, a'pepũrise, nipe'tise ãpẽrãrẽ ña'arõ weese wã'cãcã weeticã'ña. Siape me'rã tojo weesere cã'mota'atirã, pãjãrãrẽ dojorẽbosa'a. ¹⁶ Ne ni'cũ cũ ñamo nitigo me'rã ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Õ'acũ yere mejõ nisere weronjõ wãcũticã'to. Esau ñuporocjũpũmarĩcã mejõ nisere weronjõ wãcũcũ niwĩ. Cũ masã ma'mi nisere ñjaboagu, cũ añuse ñe'ebo'quere ba'ase me'rã cũ acabijire ñucayucu niwĩ. Tojo weegu cũ ñe'ebo'quere bajuriocu niwĩ. ¹⁷ Musã masĩsa'a. Esau cũ pacu "Mu'urẽ añurõ wa'ato" nicã tu'osĩ'rĩcũ nimiwĩ. Cũ pacu pe'e "Basiowe'e, mu'u acabijire o'otojapu", nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, pũrõ uticũ niwĩ. Tojo utimicã, cũ pacu cũ acabijire o'o'que ne ñucayuta basioticarõ niwã.

¹⁸ Musã Õ'acũrẽ ĩjõpeorã ñuporocjãrã Israe curuacjãrã weronjõ weewe'e. Na sõ'onícũ ñrũgũ ĩ'ata basiocju, ñe'eña'ta basiocju pu'to wa'acãrã niwã. Tigũ ñputũ ñjũcarõ niwã. Topure pũrõ na'itĩ'acaro niwã. Bupo paa, wĩ'rõ ñputũ wa'acaro niwã. ¹⁹ Musã titacjãrã weronjõ coroneta puticã bususere tu'owe'e. Õ'acũ ucũse bajuyoropũ quẽ'rãrẽ tu'owe'e. Na pũrĩcã cũ ucũcã tu'orã, uise me'rã "Tocã'rõta ucũato majã", nicãrã niwã. ²⁰ Na Õ'acũ duti'quere uiyu'rũarã, tojo nicãrã niwã. Cũ duti'que a'tiro nicaro niwã: "No'o a'tigu ñrũgũpũre ñ'tacũgũnojõrẽ ñtãperi

me'rã doquewějěña. Tojo weetirã, ñosērĩ pjĩ me'rã wějěña. No'o wa'icũrã quěrãrẽ mejãrõta weeya", nicũ niwĩ Õ'acũ. ²¹ Tojo wa'a'que wioyũ'rũacarõ niwũ. Moisé basuta a'tiro nicũ niwĩ: "Yũ'u uiyũ'rũagũ narãsãsa'a", nicũ niwĩ.

²² Musã pũrĩcã dũporocjãrã weronõjõ niwe'e. Musã Jesucristore ějõpeoyucã, Õ'acũ musãrẽ cũ tiropũ wa'ata basiocã weecũ niwĩ. Cũrẽ sěrĩmasĩcã weecũ niwĩ. Topũ Õ'acũ catinu'cũgũ ya macã, Ƴ'mũsepũ nirĩ macã ni'i. Ti macã Jerusalẽ wãmetiri macã ni'i. Opa bu'a Siõn wãmetiri bu'apũ ni'i. Ti macãpũ Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrã warõ nisama. ²³ Na nerẽ, cũrẽ e'catipeosama. Õ'acũ põ'rã cũrẽ ějõpeomũ'tã'cãrã quěrã na wãmerẽ Ƴ'mũsepũ ojaõ'ono'cãrã nima. Topũta Õ'acũ nipe'tirãrẽ besegũ nimi. Tojo nicã todũporopũ ejeripõ'rã añurã weeno'cãrã topũ nima. Marĩ quěrã Õ'acũrẽ ějõpeose me'rã na tiropũ wa'arãsa'a. ²⁴ Marĩ Jesure ějõpeo'o. Cũ Õ'acũ masãrẽ "Na wioyũ nigũti, na quěrã yarã nirãsama" ni'quere apogũ nimi. Topũ cũ ye dí o'mabũrose me'rã marĩ acobõjono'cãrã wa'a'a. A'tiro ni'i. Abel cũ dí o'mabũrocã, cũrẽ wějẽ'cure bu'iri da'reno'carõ niwũ. Tojo weero Jesucristo ye dí, dũporocjũ Abel ye dí nemorõ wapati'i.

²⁵ Tojo weerã añurõ tũ'omasĩña. Õ'acũrẽ musãrẽ weregũre teeticã'ña. Todũporocjãrãrẽ Õ'acũ bajuyoropũ werecũ niwĩ. Na cũrẽ teecãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ bu'iri da'recũ niwĩ. Marĩ pũrĩcãrẽ teecã, tãgũsami. Õ'acũ Ƴ'mũsepũ nigũ marĩrẽ weremi. Cũrẽ teerã, ne yũ'rũwetisome. ²⁶ Titapũre Õ'acũ cũ Ƴpũtũ ucũcã, di'ta narãsãcarõ niwũ. A'tocaterore a'tiro nimi: "Ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti. Di'ta dia'cũrẽ narãsãcã weesome. Ƴ'mũarõpũ nise quěrãrẽ narãsãcã weeguti", nimi Õ'acũ. ²⁷ Cũ ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti nigũ, a'tiro nigũ weemi. Nipe'tise cũ wee'que bajuse mió'ota basiosere cõ'agũsami. Mió'ota basiotise Ƴ'mũse cjase dia'cũ tojarosa'a. ²⁸ Õ'acũ cũ wioyũ nirõpũ tojarosa'a. Topũ marĩ nirãsa'a. A'te ne mió'ota basiowe'e. Tojo weerã Õ'acũrẽ a'tere e'catise o'orã. Cũrẽ e'catise o'orã, cũ tũ'saronõjõ añurõ weerã wee'e. Cũrẽ ějõpeorã wiopesase me'rã weerã wee'e. ²⁹ Marĩ wioyũ Õ'acũ nipe'tise ña'asere ỹjũãcõ'arĩ me'e weronõjõ nimi.

13

Õ'acũ cũ tũ'sasere weeya nise ni'i

¹ Musã Jesucristore ějõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ ni'i. A'merĩ ma'idu'uticã'ña. ² Musã ya wi'ipũ etarãrẽ, sijari masãrẽ añurõ weeya. Tere acobojojoticã'ña. Āpẽrã tojo weerã ɯ'musecjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ejarãrẽ ñe'ecãrã niwã. “Õ'acũrẽ wereco'terã nima”, ni masĩticãrã niwã.

³ Bu'iri da'reri wi'ipũ nirãrẽ wãcũña. Na me'rã nírã weronojõ tũ'oña'ña. Ña'arõ yũ'rũ, cãmida'reno'cãrã quẽ'rãrẽ wãcũña. Musã quẽ'rã na weronojõ upũti'i. Tojo weerã pi'etitamumasĩ'i.

⁴ Nipe'tirã nũmotirã, marãpũtirã a'merĩ wiopesase me'rã ĩ'aña. Musã nũmosãnumia me'rã añurõ nisetiya. Numia na marãpũsumua me'rã mejãrõta nisetiatio. Nũmo marĩrã, marãpũ marĩrã no'o ɯaro a'metãrãbajaque'atirãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regusami. Tojo nicã nũmotirã, marãpũtirã nimirã, ãpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ bu'iri da'regusami.

⁵ Niyerure ɯaripejaju'rũnũ'cãticã'ña. Musã cõose me'rã e'catiya. Õ'acũ a'tiro nicũ niwĩ: “Ne mũ'urẽ ni'cũta du'ucũusome. Ne cõ'awã'cãsome.” ⁶ Tojo weerã diacjũta ějõpeose me'rã a'tiro nĩmasĩ'i:

Marĩ wiogũ yũ'ure weetamumi.

Ne ni'cũ yũ'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere uiwe'e, nĩmasĩ'i.

⁷ Musãrẽ añurõ sũ'ori wejepeo'cãrã Õ'acũ ye queti were'cãrãrẽ wãcũña. Na añurõ weeseti yapada'reo'quere wãcũña. Na weronojõ ějõpeo nisetiya.

⁸ Jesucristo ne dũcayutimi. Todũporopũre niseti'caronojõta ni'cãrõacãrẽ, be'ropũre mejãrõta ninu'cũgũsami. ⁹ Tojo weerã ãpẽrã musãrẽ mejẽcã werecã, ějõpeoticã'ña. Õ'acũ cũ pajaña'se me'rã marĩrẽ ejeripõ'rãrĩpũ wãcũtutuacã weesami. Āpẽrã a'tiro dutisere cõoma: “A'tere ba'arõa'a. A'te pe'ere ba'aticã'rõa'a”, nima. Na dutisere yũ'tiro nemorõ Õ'acũ marĩrẽ wãcũtutuacã weese pe'e añuyũ'rũnũ'cã'a. Te dutisere yũ'ticã, tojo nirãnojõrẽ wãcũtutuacã weewe'e.

¹⁰ Dũporocjãrã pa'ia Õ'acũ wi'ipũ da'rarã apeye wa'icũrã ẽjũamorõpeo'quere ba'aticãrã niwã. Na ba'ati'caronojõta náta tja a'tiro nicãrẽ marĩ Jesucristore ějõpeorã me'rã bu'ipejamasĩtisama. ¹¹ A'tiro ni'i. Judío masũ pa'ia wiogũ wa'icũrãrẽ wẽjẽcũ niwĩ. Cũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpũ na ye díre miisãjãacũ niwĩ. Masã ña'arõ wee'quere acobojodutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weemigũ, na wa'icũrã upũ pe'ere macã sumutopũ ẽjũacõ'acũ niwĩ. ¹² Tojo wee'caronojõ Jesú macã sumutopũ pi'eti, wẽrĩcũ niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã wéégũ, tojo weecũ niwĩ. ¹³ Cũ macã sumutopũ wẽrĩse “Bopoyo ni'i”, nino'caro

niwã. Cũ wẽricã, judío masã wiorã cûrẽ tu'ti, yabicãrã niwã. Marĩ quẽrãrẽ cûrẽ sirutucã, ãpẽrã tu'ti, yabima. Marĩ cûrẽ siruturoa'a. Na tojo weesere tojo tũ'oña'rã. ¹⁴ A'ti nucũcãpũre marĩ nirĩ macã ne nidojasome. Ape macã, be'ropũ marĩ niatji macã u'muse pe'ere a'ma'a. ¹⁵ Tojo weerã Jesucristo cũ weetamuse me'rã marĩ Ô'acûrẽ ãjõpeorã, a'tiro weerã. Wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéerã, cûrẽ e'catise o'onu'cûrã. “Cũ marĩ wiogu nimi, añuyũ'ruami” nĩrã, tojo weerã. ¹⁶ Tojo nicã musã añurõ weenu'cũcã'ña. Añurõ weesere acobojoiticã'ña. ãpẽrãrẽ weetamurã, narẽ musã cõosere dũcawaaya. Tojo weerã musã Ô'acũpũre o'orã weronojõ weerãsa'a. Cũ tojo weesere tũ'sasami.

¹⁷ Musãrẽ sũ'ori wejepeorãrẽ yũ'tiya. Na dutisere weeya. Na mejẽcã ãjõpeori nĩrã, musãrẽ ã'anurã, bu'enu'cũma. Na Ô'acûrẽ a'tiro nirãsama: “Ësã narẽ bu'érã, queorota weewũ”, nĩrãsama. Tojo weerã na dutisere tũ'saropũta yũ'tiya. Narẽ bujaweticã weeticã'ña. Musã narẽ yũ'rũnũ'cãcã, na musãrẽ añurõ weetamumasõtima.

¹⁸ Ësãrẽ Ô'acûrẽ sẽribosanu'cũcã'ña. Ësã bu'iri marĩrã tũ'oña'a. Nipe'tisere queoro weesĩ'rĩ'i. ¹⁹ A'tiro Ô'acûrẽ sẽricã u'a'a: “Maata Ô'acũ musã tiropũ yũ'ũre o'oato”, ni sẽrĩña.

Añudutitũose, tojo nicã Ô'acũ añurõ weeato nise ni'i

²⁰ Ô'acũ ejerisãjãse o'ogu marĩ wiogu Jesucristore wẽrĩ'cũpũre masõcũ niwĩ. Jesucristo oveja co'tegũ waro weronojõ marĩrẽ añurõ co'tegũ nimi. Cũ wẽrise me'rã, cũ ye dí me'rã Ô'acũ masãrẽ “Na wiogu nigũti, na quẽrã yarã nĩrãsama” nĩ'quere queoro wa'acã weecũ niwĩ. Ô'acũ masãrẽ “Tojo weegũti” nĩ'que ninu'cũrõsa'a. ²¹ Ô'acũ musãrẽ queoro nisetiã weeato. Nipe'tisere añurõ weesetiã weeato. Tojo weecã, cũ uaro weemasĩrãsa'a. Jesucristo cũ tutuaro me'rã musãrẽ tojo weegũsami. Cristore e'catipeonu'cûrã. Tojota weerã.

²² Yũ'u acawerãrã, yũ'u musãrẽ werecasasere nu'cãcureya. Yũ'u musãrẽ yoatiri pũrĩ oja'a. ²³ Musã a'tiro masĩcã u'a'a. Marĩ acaweregũ Timoteo bu'iri da'rerĩ wi'ipũ nĩ'cũ du'uwĩrõno'tojami. Cũ maata yũ'u tiropũ etacã, musã tiropũ wa'agu, cûrẽ miagũti.

²⁴ Nipe'tirã musãrẽ sũ'ori wejepeorã añuato. Nipe'tirã Jesucristore ãjõpeorã quẽrã añuato. Italiacjãrã musãrẽ añudutima.

²⁵ Ô'acũ musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.

Santiago cū oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

A'ti pūrīrē Jesucristore ějōpeorā Israe curuacjārā no'o ɥaro wa'astea'cārārē Santiago ojacu niwī. Cūta Jerusalēcjārā Jesucristore ějōpeori curuacjārārē sʉ'ori nisetigu nicu niwī. Téé wērīgūpɥ narē sʉ'ori nisetitɥocu niwī.

A'tiro ojacu niwī. Wācūtutuasere, ña'arō weeticā'ña nisere, ucjaticā'ña nisere ojacu niwī. Añurō weese me'rā ějōpeose wapati'i nisere ojacu niwī. Tojo nicā Ō'acūrē sērīnu'cūcā'ña nisere, pi'etirā wācūtutuaya nisere, werecasasere ojacu niwī.

No'o ɥaro du'tistewā'cā'cārārē oja'que ni'i

¹ Yɥ'ɥ Santiago a'ti pūrī me'rā mʉsārē añudutise o'ó'o. Marī pacu Ō'acū, tojo nicā marī wiogu Jesucristo dutisere da'rawā'ñaco'tegu ni'i. Mʉsā judío masā doce cururicjārā Jesucristore ějōpeorārē oja'a. Mʉsā apeye di'tapɥ du'tistewā'cā'cārārē oja'a.

Ějōpeo'cārɥ tojota ějōpeoyapaticā'ña nise ni'i

² Yɥ'ɥ acawererā, yɥ'ɥ weresere tu'oya. Marīrē apetero wācūña marīrō peje ña'ase, mejēcā bajuse wa'abosa'a. Tojo wa'acā, e'catiya. ³ Ō'acū marīrē ¿yɥ'ɥre diacjūta ějōpeomitina? nígū, mejēcā wa'acā weebosami. Tojo wa'amicā, marī cūrē ějōpeodu'utirā, siape me'rā nemorō wācūtutuanemorāsa'a. ⁴ Mʉsārē ña'ase wa'ari curare tojota wācūtutuayapaticā'ña. Tojo weerā siape me'rā Jesucristore ějōpeonemorāsa'a. Añurō ějōpeoyapatitu'ajarāsa'a. Ō'acū ɥaranojō nisetirāsa'a. Tojo nicā mʉsārē ne cārōacā ějōpeose du'sasome.

⁵ No'o masīse moogūnojō Ō'acūrē sērīña. Cū o'ogusami. Cū "O'owe'e" nitiguta, tu'tiro marīrō nipe'tirārē marī sērīse nemorō o'oyɥ'rɥnɥ'cāgūsamī. ⁶ Tere sērīrā, ějōpeose me'rā sērīña. "¿Yɥ'ɥre o'ogusariba?" nitirāta, sērīña. Marī, apetero weegu yɥ'ɥre o'osome nīrā, dia pajiri maa cjase pā'cōrī dɥcayumujārō weronojō ni'i. Témarīcā, wī'rō wēeocā, wa'amujā, dijamujāsa'a. ⁷ A'te weronojō tu'oña'gū, "Ō'acū yɥ'ɥre yɥ'tigusami", ni wācūtīcā'ña. Yɥ'tisome. ⁸ Ni'cā nɥmɥrē mejēcā, ape nɥmɥrē mejēcā wācūsami. Queoro ni'cādiacjū wācūtīsamī. Tojo wācūgūnojōrē Ō'acū o'otīsamī.

⁹ Pajasecwoꝝ Jesure ějōpeoꝝ e'catiato. Ō'acũ ĭ'orōpũre mejō nigũ nitisami. Cũrē wioꝝ sōrōgũsami. ¹⁰ No'o peje cwoꝝ quē'rã Jesure ějōpeoꝝ e'catiato. Cũ ějōpeose cũ cwose nemorō wapati'i. Cũ cwose o'ori ñaidijaro weronojō pe'tidijarosa'a. ¹¹ Na masã peje cworãnojō a'tiro wa'arãsama. Tá mujĩpũ ĩpũtũ asicã, ñaia wa'asa'a. Tojo weero te o'ori añuse nimirō, ñai, bũrũdija wa'asa'a. A'te weronojō na peje cwomi'que pe'tidijarosa'a. Tojo weerã na da'rãse me'rãta wērĩrãsama.

Marĩ ña'arō weesĩ'rĩsere Ō'acũ mejēta dutimi nise ni'i

¹² Jesucristore ějōpeoꝝ cũrē ña'arō wa'amicã ějōpeonu'cũgũ, e'catisami. Cũ wãcũtutuaca be'ro Ō'acũ cũrē “Queoro weemi”, nिसami. Tojo weegũ cũ me'rã ĩ'mũsepu catinu'cũgũsami. Ō'acũ “Yũ'ũre ějōpeorãrē catinu'cũsere o'ogũti” nĩ'caronojōta o'ogũsami. ¹³ No'o ña'arō weesĩ'rĩgũnojō “Ō'acũ yũ'ũre tojo weedutimi”, niticã'ña. Ō'acũrē ne ña'arō weesĩ'rĩse marĩ'i. Tojo nicã ne ni'cũrē “Ña'arō weeya”, nitisami.

¹⁴⁻¹⁵ A'tiro pe'e ni'i. Marĩ basu ña'arō weesere wãcũnũrũ'ũ. Tojo tere wãcũnũrũcã, marĩ ña'arō weesĩ'rĩse wã'cã'a. A'te ña'arō weesĩ'rĩse me'rã ña'ase wa'asa'a. Marĩ siape me'rã pũrō weepóca be'ro de'ro du'umasĩtisa'a. Te me'rã diacjãta wērĩdojasere bocarãsa'a. Bu'iri da'rese bocarãsa'a.

¹⁶ Yũ'ũ acawererã, musã diacjũ wãcũña. “Ō'acũ yũ'ũre ña'arō weedutimi”, niticã'ña.

¹⁷ Nipe'tise añuse marĩrē o'ose “Ō'acũ cũ o'o'que ni'i”, ni wãcũña. Cũ a'ti ĩmũco sĩ'orã mujĩpũ, ñocōarē wee'cu nimi. Na ĩjũmũjã, yatidijamũjãsama. Ō'acũ pũrĩcã na weronojō nitisami. Ne cã'rō dũcayutisami. ĩmũcorinũcũ marĩrē añurō weenu'cũcã'sami. ¹⁸ Ō'acũ marĩrē cũ ĩa'caronojōta cũ ye queti diacjũ nise me'rã cũ pō'rã wa'acã weecu niwĩ. Tojo weerã cũrē ějōpeotjĩarã, cũ pō'rã niũtã'tã'cãrã weronojō ni'i. Siape me'rã nemorō pãjãrã cũrē ějōpeonemorãsama.

Ō'acũ quetire tũ'o, cũ dutironojōta weeya nise ni'i

¹⁹ Yũ'ũ acawererã, yũ'ũ ma'irã, musãrē a'tere weregũti. Āpērã musãrē werecã, añurō tũ'oya. Musã na weresere tũ'orã, queoro wãcũtojarãpu ucũña. Uayeticã'ña. ²⁰ Marĩ uarã, Ō'acũ ĩaro weetisa'a. ²¹ Tojo weerã nipe'tise musã ña'arō wãcũsere, ña'arō weesetisere du'ucã'ña. Ō'acũ ye queti marĩrē cũ cũu'quere queoro ějōpeoya. Te quetire tũ'o ějōpeorã, musã yũ'rũrãsa'a.

²² Musã Õ'acũ ye quetire tu'orã, tu'oro bajuro tu'oticã'ña. Musã tu'o'quere queoro weeya. Cũ ye quetire tu'o'cãrã nimirã tere weetirã, marĩ basu weesoora wee'e. ²³⁻²⁴ Marĩ Õ'acũ ye quetire tu'omirã tere weetirã, a'te weronojõ ni'i. Ni'cũ masũ cũ diapoare ëorõpũ i'asami. Cũ i'áca be'ro aperopũ wa'agu, cũ bajusere acoboja wa'asami. Õ'acũ ye quetire tu'omirã tere weetirã, marĩ quẽ'rã cũ weronojõ ni'i. Maata cũ ye quetire acobojosa'a. ²⁵ Apĩ pe'e cũ Õ'acũ ye tu'o'quere wãcũnu'cũ, acobojojisami. Õ'acũ dutironojõ marĩ weenu'cũcã, cũ nipe'tise marĩ weese me'rã e'caticã weegusami. Õ'acũ ye queti diacjũta ni'i. Te me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'rũweticã weecu niwĩ.

²⁶ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Õ'acũrẽ ëjõpeo'o." Tojo nimirã, ãpẽrãrẽ ucja, ña'arõ ucũbosa'a. Te me'rã marĩ ucũsere "Diacjũ niwe'e", ni masĩno'o. "Marĩ Õ'acũrẽ ëjõpeo'o" nimi'que ne wapamarĩsa'a. ²⁷ Marĩ cũrẽ diacjũ ëjõpeorã, a'tiro weesetiroña'a. Pacusumua moorãrẽ, wapewia numiarẽ narẽ mejẽcã wa'acã, weetamurõña'a. Apeye quẽ'rãrẽ a'ti umũco cjase ña'asere weeticã'rõña'a.

2

Masãrẽ ni'cãrõnojõ weeya nise ni'i

¹ Marĩ wiogu Jesucristo añuyurũgure ëjõpeorã, masãrẽ ne ducawaaticã'rõña'a. ²⁻³ Apetero Õ'acũ wi'i musã nerẽwuaropũ puarã sãjãabosama. Ni'cũ peje cuogu añuse su'ti sãñagũ omopica uru me'rã wéeca be'tore tuusãasami. Apĩ pajasecuogu pe'e su'ti boase mejã sãñasami. Musã peje cuogure añurõ wéerã, "A'to añurõpũ dujiya", nibosa'a. Apĩ pajasecuogu pe'ere "Totã nu'cũña" o apetero weerã "Totã nucũcãpũ dujicã'ña", nicã'bosa'a. ⁴ Musã tojo wéerã, narẽ ni'cãrõnojõ weetisa'a. "Peje cuogu nemorõ wapatimi", nisa'a. "Pajasecuogu wapamarĩmi", nĩrã weesa'a. Tojo nĩrã, ña'arõ wãcũrã wee'e.

⁵ Yu'ũ acawererã yu'ũ mairã, yu'ũre tu'oya. Õ'acũ pajasecuorãrẽ pũrõ ma'isami. Cũrẽ ëjõpeodutigũ narẽ besecu niwĩ. Na ëjõpeocã, cũ i'orõpũre na ëjõpeose pajiro wapati'i. Tojo nicã cũ tiropũ wa'ato nígu besecu niwĩ. Cũ ni'caronojõta cũrẽ mairã cũ tiropũ ninu'cũrãsama. ⁶ Õ'acũ tojo beséca be'ro nimicã, musã pe'e pajasecuorãrẽ yabi bopoyasãsa'a. Peje cuorãrẽ añurõ weeyurũnũ'cãrã, queoro weetisa'a. Náta musãrẽ ña'arõ weema. Musãrẽ weresãrã, wiorã tiropũ musãrẽ ñe'ewã'cãsama. ⁷ Na Jesu marĩ ëjõpeogure bujicã'sama.

8 Õ'acũ marĩ wioḡu cũ ye queti ojáca pũrĩpũ a'tiro weeduticũ niwĩ. “Mũsã basu ma'irõnojõta ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'ĩna.” Marĩ cũ tojo duti'quere wéerã, añurõ weerã wee'e. 9 Marĩ ãpẽrãrẽ ni'cãrõnojõ weetirã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrã weesa'a. Tojo weerã bu'iri cũosa'a. 10 Ni'cũ Õ'acũ duti'quere añurõ weepe'omigũ ni'cãrõ dutisere yũ'rũnũ'cãḡũ, bu'iri cũosami. Nipe'tisere Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãḡũ weronõjõ weesami. 11 Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ: “Mũsã nũmosãnumia nitirãrẽ a'metãrãticã'ña.” Ap-eye quẽ'rãrẽ nicu niwĩ: “Ãpẽrãrẽ wẽjẽticã'ña.” Tojo weerã marĩ ãpẽrã nũmosãnumiarẽ a'metãrãtimirã, no'õ ãpẽrãrẽ wẽjẽrã, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrãta wee'e. 12 Cũ dutise marĩrẽ pajaña'a, ma'iduti'i. Te dutise me'rã marĩrẽ besegũsami. Tojo weerã ãpẽrãrẽ ma'iti, pajaña'tirã, bu'iritirãsa'a. Cũ tojo beseatjere masĩrã, marĩ ucũsere, marĩ weesere añurõ wãcũyuroũa'a. 13 Marĩ ãpẽrãrẽ pajaña'ticã, cũ beseri nũmũ nicã, marĩ quẽ'rãrẽ pajaña'tisami. Marĩ narẽ pajaña'cã pũrĩcãrẽ, Õ'acũ quẽ'rã marĩrẽ pajaña'gũsami.

Añurõ weese me'rã Jesucristore ãjõpeosere i'õ'õ nise ni'i

14 Acawererã, marĩ “Jesucristore ãjõpeo'õ”, nibosa'a. Tojo nimirã, ãpẽrãrẽ weetamuticã, “Marĩ ãjõpeo'õ” nise ƣseri wapamarĩ'i. Te “Marĩ ãjõpeo'õ” ni'que ƣseri me'rã dia'cũ yũ'rũwetimasĩtisa'a.

15-16 Mũsãrẽ queose me'rã wereḡuti. Apetero Jesucristore ãjõpeorã pajasecũorã su'ti moorã, ba'ase moorã marĩ tiropũ etasama. Ni'cũ narẽ añurõ weetimigũ, nibosami. “Añurõ wa'apa. Su'ti sãñaña yũsuabuari, tojo nicã pajiro ba'aya”, nibosami. Cũ narẽ na ƣasere o'otimigũ tojo ucũcã, wapamarĩ'i. 17 A'te weronõjõ ni'i “Jesucristore ãjõpeo'õ” nimirã, marĩ ãpẽrãrẽ weetamuticã. Marĩ cũrẽ ãjõpeo'õ nise wapamarĩ'i.

18 Apetero weegũ yũ'ũ ni'quere ãjõpeotigũnojõ a'tiro nibosami. Ni'cũ añusere weetimigũ, “Jesucristore ãjõpeo'õ”, nibosami. Apĩ “Añuse pe'ere wee'e”, nibosami. Cũ tojo nisere a'tiro wereḡuti. Cũ añurõ weeticã, ¿de'ro wee marĩ cũ “Jesucristore ãjõpeomi” ni i'abosau? Añurõ weecãma, cũ Jesucristore ãjõpeosere masĩbosa'a. 19 Mũsã “Õ'acũ ni'cũta nimi”, ni ãjõpeo'õ. Añu ni'i mũsã tojo nise. Wãtĩa quẽ'rã mũsã weronõjõta tere ãjõpeosama. Na Õ'acũrẽ uirã, narãsãsama. Na tojo ãjõpeomirã, Õ'acũ ƣaro weetisama. 20 Mũsã diacjã wãcũwe'e. Tũ'omasĩtirã weronõjõ ni'i. Marĩ “Jesucristore ãjõpeo'õ” nimirã, ãpẽrãrẽ añurõ

wee'otirā, Jesucristore diacjã ějõpeotisa'a. ²¹ Duporocjũ marĩ ñecũ Abrahã ye cjasere wereguti. Õ'acũ Abrahãrẽ ĥdiacjũ yu'ure ějõpeomiticũ? nígũ, cũ macũ Isaare wějẽ ĩjũamorõpeoduticũ niwĩ. Abrahã Õ'acũrẽ yu'ticũ niwĩ. Tojo weegu cũ macũ Isaare, cũrẽ wějẽ ñubuepeoguti nígũ, ũtãmesã bu'ipũ du'tepeocũ niwĩ. Cũ tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ "Abrahã yu'ure añurõ ějõpeomi. Cũ añugũ nimi", nicũ niwĩ. ²² Musã masĩ'i. Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeosere ĩ'ogũ, añurõ weecũ niwĩ. Cũrẽ ějõpeogũ, queoro weeyapaticũ niwĩ. ²³ Cũ añurõ weecã, duporocjãrãpũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que queoro wa'acaro niwũ. Na Abrahãrẽ a'tiro ojacãrã niwã: "Abrahã Õ'acũrẽ ějõpeocũ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ 'Añugũ nimi', ni ĩ'acũ niwĩ", ni ojanocaro niwũ. Abrahãrẽ masã "Õ'acũ me'rãcjũ nimi", nicãrã niwã. ²⁴ Cũ tojo wee'quere wãcũrã, marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ Õ'acũrẽ ějõpeorã añurõ weecã, Abrahãrẽ weronjõ marĩ quẽ'rãrẽ "Añurã nima", ni ĩ'asami. Marĩrẽ "Õ'acũrẽ ějõpeo'o" ni ucũse Ɂseri me'rã dia'cũ "Añurã nima", nitisami.

²⁵ Apego duporocjõpũ Rahab wãmetigo ye cjasere wereguti tja. Co judío masõ nitigo Ɂmũarẽ a'metãrãwapata'ari masõ nico niwõ. Tojo weesetimigõ, Õ'acũ yarã judío masãrẽ weetamuco niwõ. Na Josué o'ono'cãrã co ya macãpũ ĩ'adu'tirã ejacãrã niwã. Co ya macãcjãrã narẽ wějẽrĩ nígõ, co ya wi'ipũ narẽ nuoco niwõ. Be'ro narẽ na du'titojaati ma'arẽ ĩ'oco niwõ. Co tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũ core "Añugõ nimo", ni ĩ'acũ niwĩ.

²⁶ Marĩ ejeripõ'rã du'úca be'ro marĩ upũ catitisa'a majã. "Õ'acũrẽ ějõpeo'o" nimirã marĩ añurõ weeticã, wẽrĩca upũ weronjõ nisa'a.

3

Marĩ ucũrĩ ñe'merõ cjase ni'i

¹ Acawererã, musã masĩsa'a. Ɖsã bu'eri masã musã nemorõ nucũ'ase me'rã beseno'rãsa'a. Õ'acũ yere bu'eri masã añurõ weeticã, Õ'acũ ãpẽrã yu'ruoro bu'iri da'regusami. Tojo weerã musã wa'teropũ nirã pejetirãcã masãrẽ bu'eri masã nirõũa'a.

² Marĩ nipe'tirã pejetiri ña'arõ weesa'a. No'o ni'cũ ne cã'rõacã ña'arõ ucũtigũ, añugũ waro nimi. Cũ ña'arõ ucũse Ɂserire cã'mota'amasĩgũ, cũ ña'arõ Ɂaripejasere cã'mota'amasĩmi. ³ Queose me'rã musãrẽ wereguti. Marĩ cabayure cõmebe'tore Ɂseropũ tuusãrã, ti

be'toacã me'rã cã pajigu nimicã, marĩ wa'asĩ'rĩrõpu cữre wa'adutimasĩsa'a. ⁴ Yucusu pajipju quẽ'rã tojota ni'i. Tiwu pajipju nisa'a. Tojo nimicã, wĩ'rõ ưputu wẽetutuamicã, tiwure autumasĩsama. Tiwure auturi pjĩ cã'pjĩacã nimicã, ti pjĩ me'rã na wa'asĩ'rĩrõ pe'e autuosama. ⁵ Tojota wa'asa'a marĩ ucũrĩ ñe'merõ me'rã. Marĩ ucũrĩ ñe'merõ cã'rõacã nimicã, pejeti ucũseacã me'rã pãjãrãrẽ dojorẽmasĩ'i. Pecame'e cã'me'eacã me'rã marĩ sĩ'ayõmicã, pajiro nũcũ ưjũsa'a. ⁶ Marĩ ña'arõ ucũse ưseri pecame'e weronojõ ni'i. Ñe'merõ cã'ñe'merõacã nimicã, ti ñe'merõ me'rã peje ña'ase ucũmasĩsa'a. No'o ưaro nipe'tise ña'ase wa'asa'a. Te ña'arõ ucũse wãtĩ me'rã du'pocãtisa'a. Nipe'tiro marĩ catiri ưmũco marĩ weesetisere dojorẽsa'a.

⁷ Masã nipe'tirã wa'icũrãrẽ, mirĩcũarẽ, pĩrõarẽ, diacjãrãrẽ ã'anurũ, dutimasĩsama. Tojo weerã narẽ ne waropũreta dutidu'pocãtitojacãrã niwã. ⁸ Marĩ ucũrĩ ñe'merõ pũrĩcãrẽ ne ni'cũ narẽ weronojõ dutimasĩtisami. Ti ñe'merõ dutita basiowe'e. Aña cũ cũ'rĩcã, cũ nĩmã o'oro weronojõ marĩ ucũse masãrẽ ña'arõ weesa'a. ⁹ Marĩ ñe'merõ me'rã Õ'acũ marĩ pacure e'catise o'osa'a. Ti ñe'merõ me'rãta tja ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũsa'a. Marĩ Õ'acũ weronojõ bajurã cũ wee'cãrãrẽ mejãrõta ña'arõ ucũsa'a. ¹⁰ Ti ñe'merõpũta tja Õ'acũrẽ e'catise o'o, ãpẽrãrẽ ña'arõ ucũsa'a. Tojo weeticã'rõũa'a. A'tiro weecã, ña'a ni'i. ¹¹ Ni'cã pe aco wijari pepũre añuse, ña'ase aco morẽsu'u wijatisa'a. ¹² Yũ'ũ acawererã, ojoño naraña dũcatitisa'a. Ƴ'segu quẽ'rã ojo dũcatitisa'a. Aco wijari pe quẽ'rã tojota ni'i. Aco moatisewijari pepũre aco moa marĩse marĩsa'a. Marĩ quẽ'rã a'te weronojõ nirõũa'a. Marĩ añuse dia'cũrẽ ucũrõũa'a.

Tũ'omasĩse cjase ni'i

¹³ No'o musã wa'teropũre tũ'omasĩyũ'ruagu nigũnojõ añurõ weesetiato. A'tiro wéegũ, cũ masĩsere ãpẽrãrẽ ã'ogũsami. Queoro wãcũme'rĩgũ, "Ãpẽrã nemorõ masĩyũ'rũnũ'cã'a" nirõ marĩrõ niato. ¹⁴ Musã ãpẽrãrẽ doerã, narẽ ưorã, na yũ'rũoro nisĩ'rĩsa'a nĩrã, tojo nima'acãrã wee'e. Tojo weerã mejõ waro "Tũ'omasĩyũ'rũnũ'cã'a", nisa'a. Musã tojo nise wapamarĩsa'a. ¹⁵ Musã tojo wãcũse a'ti turi cjase, masã wãcũse ni'i. Õ'acũ mejẽta musãrẽ tojo wãcũdutisami. Wãtĩ wãcũse o'osere musã wãcũsetisa'a. ¹⁶ Musã ãpẽrãrẽ ưorã, na yũ'rũoro nisĩ'rĩcã, cumuca wã'cãsa'a. No'o ưaro nipe'tise ña'ase wa'asa'a.

17 Õ'acũ cũ tu'omasĩse marĩrẽ o'ose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ cũ tu'omasĩsere cuorã, ña'ase marĩrõ añurõ nisetisa'a. Uayetisa'a. Āpẽrã me'rã añurõ tu'oña'a, nicã'sa'a. Āpẽrãrẽ sõ'o o'obosau nitirãta o'osa'a. Marĩ uaro dia'cũ weetisa'a. Āpẽrãrẽ pajaña'sa'a. Nipe'tirãrẽ ni'cãronojõ weesa'a. Weesooro marĩrõ weetisa'a. 18 Āpẽrã me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, cumuca marĩrõ nicã'sama. Tojo weerã ãpẽrãrẽ añurõ nisetiã weesama.

4

Õ'acũrẽ, a'ti umuco cjasere ni'cãrõ me'rã ma'ita basiowe'e nise ni'i

1 ĴÑe'e me'rã marĩrẽ a'mequẽse, ãpẽrã me'rã a'metu'tise wã'cãsari? A'tiro ni'i. Marĩ basu ña'arõ weesĩ'rĩrã, uaripejase me'rã, ña'arõ wãcũnurũse me'rã wã'cã'a. 2 Musã a'ti turi cjasere uaripejayu'rũnu'cãsa'a. Musã uaripejasere bocatirã, wẽjẽsa'a. Āpẽrã yere ĩ'arã, uosa'a. Tere bocamasĩtirã, no'o uaro a'metu'tima'acã'sa'a. A'mequẽsa'a. Õ'acũrẽ sãrĩtise ye bu'iri musã uasere bocatisa'a. 3 Apeterore cũrẽ sãrĩrã quẽ'rã, añurõ wãcũse me'rã sãrĩtisa'a. Musã basu uaripejasere ña'arõ weerãtirã sãrĩsa'a. Tojo weese ye bu'iri cũ musãrẽ o'otisami. 4 Tojo weerã musã ni'cõ numio marãpũtigo nimigõta, apĩrẽ tu'sago weronojõ ni'i. Musã Õ'acũ põ'rã nimirãta, a'ti di'ta cjasere wãcũyu'rũnu'cãsa'a. Tojo weerã Õ'acũrẽ yabirã weronojõ ni'i. No'o a'ti di'ta cjasere uaripejayu'rũnu'cãgũnojõ Õ'acũ me'rã a'pepũrĩgũ weesami. 5 Õ'acũ ye queti na ojãca pũrĩpu diacjũta ojano'caro niwũ. "Õ'acũ marĩrẽ Espĩritu Santure o'õcu niwĩ. Tojo weegu ãpẽrã yu'rũoro cũrẽ marĩ ma'icã uasami", ni ojano'caro niwũ. 6 Õ'acũ marĩrẽ pajaña'tjãgũ, weetamusami. Cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'caro niwũ tja: " 'Āpẽrã yu'rũoro ni'i' nirã me'rã Õ'acũ a'pepũrĩ nisami. Āpẽrã 'Yu'u mejõ nigũ ni'i, yu'ure weetamuña' nirã pe'ere weetamusami", ni ojano'caro niwũ.

7 Tojo weerã Õ'acũ dutisere añurõ yu'tiya. Wãtĩ musãrẽ niquesãcã, wãcũtutuaya. Jesũ cũ tutuaro me'rã cũrẽ wa'adutiya. Musã tojo weecã, cũ uiwã'cãgũsami. 8 Õ'acũrẽ nemorõ masĩña. Cũrẽ nemorõ masĩcã, cũ quẽ'rã musãrẽ nemorõ weetamugũsami. Musã ña'arõ weesere du'uya. Musã Õ'acũrẽ, tojo nicã a'ti umuco cjasere ni'cãrõ me'rã ma'isĩ'rĩrãnojõ, musã tojo wãcũsere ducayuya. 9 Musã ña'arõ weesere wãcũrã, bujaweti utiya. Musã ña'arõ weese e'cati, bujironojõ o'orã, bopoya, bujawetiya. 10 Marĩ

wiogure “Mu'u ĩ'orõpure yu'u mejõ nigũ ni'i”, niña. Musã tojo nicã, cũ musãrẽ wiorã wa'acã weegusami.

Õ'acũ ni'cũta marĩre besemasĩsami nise ni'i

¹¹ Yu'u acawererã, a'merĩ ucjaticã'ña. Musã ãpẽrãrẽ ucjarã, Õ'acũ a'merĩ ma'iduti'quere yu'rũnu'cãrã wee'e. Cũ dutisere yu'rũnu'cãrã, “Õ'acũ dutise ña'a ni'i”, nirã weesa'a. Tojo weerã musã apeyenojõ wa'a'quere beseri masã weronojõ ni'i. ¹² Õ'acũ ni'cũta te dutisere cũucu niwĩ. Cũ dia'cũ marĩ weesere besemasĩsami. Marĩrẽ yu'ruomasĩsami. Bu'iri da'remasĩsami. Tojo weerã marĩ ãpẽrãrẽ “Na ña'a nima”, nímasĩtisa'a.

“Marĩ be'ro weeatjere a'tiro weerãsa'a” niyuticã'rõña'a nise ni'i

¹³ Yu'u ucũsere tu'oya. Musã ni'cãrẽrã a'tiro wãcũsa'a. “Ni'cãcã o ñamiacã ti macãpu ni'cã cũ'ma pajiro da'ra wapata'agu wa'aguti”, nisa'a. ¹⁴ Tojo wãcũticã'ña. Marĩ be'ropu wa'atjere masĩtisa'a. A'tiro ni'i. O'me bo'reacã dujise weronojõ marĩ catise ni'i. Témaricã yoaticã ni, maata bajudutia wa'asa'a. Marĩ quẽ'rã yoaticã catirãsa'a. ¹⁵ Tojo weerã a'tiro pe'e wãcũrõña'a. “Apetero Õ'acũ yu'ure catise cũunemocã, cũ uacã, tere weeguti”, nirõña'a. ¹⁶ Ni'cãrõacãrẽ musã pe'e a'tiro wãcũ'u. “Be'ro ãsã weeatjere ãsã waro weemasĩ'i”, ni wãcũ'u. Nipe'tise musã tojo wãcũse ña'a ni'i. ¹⁷ Marĩ añurõ weemasĩmirã tere weetirã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã wee'e.

5

Peje cuorãrẽ wa'atjere wereyuse ni'i

¹ Peje cuori masã, yu'u ucũsere tu'oya. Musã pũrõ pi'etirãsa'a. Tere wãcũrã, bujawetiyyua. ² Musã peje cuomi'que boa wa'arosa'a. Musã cuose su'tire bu-tua yeerãsama. ³ Niyeru, uru musã ma'irã nurõ'que u'tawiji boarosa'a. Tojo wa'acã ĩ'arã, musã niyeru ma'irã nurõ'quere masĩno'rõsa'a. Musã niyeru ma'ise marĩrẽ pecame'e ãjũarõ weronojõ musãrẽ dojorẽsa'a. Musã niyerure ma'ise ye bu'iri ãpẽrãrẽ weetamutisa'a. Te ye bu'iri Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'regusami. Õ'acũ bu'iri da'reatji duporoacã mejõ waro pajiro niyeru nurõmiapã. ⁴ Musãrẽ da'raco'terãrẽ queoro wapayeticãrã niwũ. Tojo weerã na tu'satisama. Õ'acũ nipe'tisere masĩgũ na bujawetisere ĩ'asami. Masĩsami musã narẽ queoro wapayeti'quere. ⁵ Musã pe'e a'ti turipure peje waro cuo'o. Nipe'tise musã uasere cuoyu'ruocã'sa'a. Musã a'tiro weronojõ ni'i. Wecu na wẽjẽatji duporore ba'a,

di'iyojasami. Cũ weronojõ musã quẽ'rã peje cõose bu'iri, bu'iri da'reno'rãsa'a. ⁶ Musã ãpẽrãrẽ bu'iri moomicã, narẽ bu'iri da'reri wi'ipũ sõrõcãrã niwũ. Narẽ wẽjẽdutigãrã niwũ. Na pe'e musãrẽ "Weeticã'ña", nitutuaticãrã niwã.

Jesucristo cũ apaturi a'tiatji dũporo wãcũtutuaduti'que ni'i

⁷ Acawererã, marĩ wiogu Jesucristo a'ticãpu wãcũtutuatoya. Ni'cũ oteri masũ cũ ote'que ducati cura co'tesami. Cũ ote'quere aco peja doquesãrĩ cura sojatimigũ, co'tewapamosami. ⁸ Cã'rõacã dũ'sa'a Jesũ cũ a'tiatjo. Tojo weerã musã quẽ'rã oteri masũ weronojõ yucuewapamoña. Jesure ãjõpeodu'uticã'ña.

⁹ Acawererã, musã Õ'acũ bu'iri da'resere uatirã, a'metu'titicã'ña. Õ'acũ marĩ nipe'tirãrẽ beseacũ a'tiatjo cã'rõacã dũ'sa'a. ¹⁰ Dũporocjãrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ wãcũña. Na Õ'acũ ye quetire werecã, ãpẽrã masã narẽ ña'arõ weecãrã niwã. Narẽ tojo weemicã, na pi'etisere wãcũtutua, nu'cãcãrã niwã. Na wee'caro weronojõ marĩ quẽ'rã weerã. ¹¹ ãpẽrã narẽ ña'arõ weemicã, Õ'acũrẽ ãjõpeodu'uticãrã niwã. Tojo weerã marĩ na ãjõpeonu'cũsere wãcũrã, "Õ'acũ na me'rã e'catipĩ", ni tu'oña'a. Apĩ dũporocjãpu Job wãmetigu ye queti quẽ'rãrẽ mas'ĩ. Cũrẽ peje ña'ase wa'acaro niwũ. Tojo wa'amicã, cũ wãcũtutua, Õ'acũrẽ ãjõpeodu'uticã niwĩ. Õ'acũ masãrẽ ma'igũ, pũrõ pajaña'mi. Tojo weegu Job cũ pi'etica be'ro Õ'acũ peje añuse cũrẽ o'ocũ niwĩ. Cũ todũporopũ cõo'que nemorõ o'ocũ niwĩ.

¹² Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'reri nígũ, nucũ'ase quetire weregũti. Nisooro marĩrõ ucũña. Apeyenojõrẽ wee'cũ "Weepũ", niña. Weeti'cũ "Weetiapũ", niña. Nemoticã'ña. Õ'acũpũre wãmepeoticã'ña. "Õ'acũ me'rã diacjũta ni'i", niticã'ña. Tojo weegu Õ'acũ musãrẽ bu'iri da'reesome.

¹³ Marĩrẽ ña'arõ wa'acã, Õ'acũrẽ sãrĩrõua'a. E'catirã, cũrẽ basapeorõua'a. ¹⁴ No'o dutitigu Jesure ãjõpeorãrẽ su'ori nirãrẽ pijiato. Na cũ tiro etarã, Õ'acũrẽ sãrĩbosato. U'se me'rã cũrẽ ñapeo, "Jesũ, ãrĩ mu'urẽ ãjõpeogũre yũ'ruoya", ni ñubueato. ¹⁵ ãjõpeose me'rã cũrẽ sãrĩbosacã, marĩ wiogu cũrẽ yũ'ruogusami. Dutiti'cũ yũ'rugusami. Cũ ña'arõ wéeca be'ro nicã, Õ'acũ cũrẽ acobojogusami. ¹⁶ Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere a'merĩ wereyũ'ruya. Dutitirãrẽ yũ'ruodutirã, Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Ni'cũ añurõ weenu'cũgũ upũtũ ãjõpeose me'rã sãrĩcã, Õ'acũ yũ'titicã weetisami. ¹⁷ Dũporocjãpu Elía

Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ marĩ weronojõ nicũ niwĩ. Cũ Õ'acũrẽ acoro pejaticã'to nígũ, pũrõ sērĩcũ niwĩ. Cũ sērĩsere Õ'acũ yũ'ticũ niwĩ. Cũ yũ'ticã, i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco aco ne pejaticaro niwũ. ¹⁸ Be'ro Õ'acũrẽ “Aco pejato tja”, ni sērĩcũ niwĩ. Cũ tojo sērĩcã, acoro pejacaro niwũ. Tojo wa'acã, apaturi otese pĩ'rĩ ducaticaro niwũ tja.

¹⁹⁻²⁰ Acawererã, apeye mũsãrẽ weretuogũti. Apetero ni'cũ Jesure ějõpeogũ ña'arõ weebosami. Cũ tojo weecã, apĩ cũrẽ weetamugũ, cũ todũporopũ ějõpeo'caronojõta ějõpeocã weesami tja. Cũ tojo weegũ cũrẽ bu'iri da'reno'bo'cũre yũ'rũcã weesami. Õ'acũ quẽ'rã cũ peje ña'ase wee'quere acobojosami.

Tocã'rõta oja'a.

Santiago.

Pedro ojamu'tāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

Pedro Jonás macū Betsaidacjū wa'i wējērī masū nicu niwī. Cū numotigu nicu niwī. Ā'rīta Jesure “Mu'u Ō'acū o'ó'cu, cū macū ni'i”, nicu niwī. Jesure wējēcaterore i'tiati “Cūrē masīwe'e”, nisoocu niwī. Ne waroputa Espiritu Santu dijatāca be'ro Jesucristore ějōpeorārē su'ori nisetigu nicu niwī. Be'ro romano masā wiogu Nerón cūrē Romapu wējēcū niwī.

A'ti pūrīrē Pedro Jesucristore ějōpeorā Asia di'tapu du'tistewā'cā'cārārē ojacu niwī. Romapu nígū, ojacu niwī. Jesucristore ějōpeorā pi'eticā ĩ'agū, āpērā narē űa'arō weecā wācūtutuadutigu ojacu niwī.

Jesure ějōpeorā wa'aste'cārārē Pedro oja'que ni'i

¹ Yū'ure Jesucristo cū ye quetire bu'edutigu besecūwī. A'ti pūrī me'rā musārē añudutise o'ó'o. Musā Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia wāmetise di'tapu Jesucristore ějōpeose bu'iri āpērā űa'arō weecā wa'astewā'cā'cārārē oja'a. ² Marī pacu Ō'acū dūporopu cū űa'caronojōta marīrē cū pō'rā niato nígū besetojacu niwī. Espiritu Santu me'rā marī űa'arā ní'cārārē dūcayucu niwī. Marīrē cū macū Jesucristo űaro weedutigu besecu niwī. Tojo nicā cū macū curusapu wērīgū dí o'maburose me'rā marī űa'arō wee'quere acobojoguti nígū, besecu niwī.

Ō'acū musārē ejerisājāse, nipe'tise añusere o'onemoato.

³⁻⁴ Ō'acū, marī wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orā. Cū marīrē pajaña'gū, cū pō'rā sājācā weecu niwī. Cū macū Jesucristo wērī'cupure masō'que me'rā marī todūporo űa'arō niseti'quere acobojocu niwī. Tere wéégū, marīrē apaturi bajuaapo'cārārē weronojō weecu niwī. Ō'acū cū pō'rārē “Añubutiasere o'oguti”, nicu niwī. Cū o'otjere marī e'catise me'rā yucuerā wee'e. Tere ű'musepu cūoyotojasami. Cū o'otje a'ti nucūcā cjase weronojō pe'ti, boasome. Ninu'cūcā'rōsa'a. ⁵ Marī Ō'acūrē ějōpeoyucā, cū tutuaro me'rā marīrē co'tesami. Jesucristo apaturi a'ti nucūcāpure a'tigu, nipe'tirā ĩ'orōpu “Ā'rā yu'u yu'ruo'cārā nima. Yū'u me'rā ninu'cūrāsama”, ni ĩ'ogūsamī.

⁶ A'ti nucūcāpure nírā, marī pi'etinírā wee'e yujupu. Tojo pi'etimirā, ű'musepu Jesucristo marīrē o'otjere wācūrā, e'catiyurā. ⁷ Marī Jesucristore ějōpeose uru besese

weronojō ni'i. Masā ζuruta niti? nírā, pecame'e bu'ipū asipopeosama. Sipipejaca be'ro ña'ase po'ca ũjūpe'tidija wa'asa'a. Añuse uru dia'cū tojasa'a. A'te weronojō marĩrē ζJesucristore diacjūta ējōpeomitina? nírō, ña'arō wa'asa'a. Marĩ ña'arō yu'rurā, te po'ca ũjūpe'ti'caro weronojō ña'asere weedu'usa'a. Tojo nicā Jesucristore ējōpeonemosa'a. Cūrē ējōpeodu'uticā ĩ'arā, masā diacjūta marĩrē cūrē ējōpeoma, ni ĩ'arāsama. Uru wapabujū ni'i. Wapabujūmirō, pe'tia wa'asa'a. Marĩ Jesucristore ējōpeose uru nemorō wapati'i. Te pūrīcā ne pe'titisa'a. Tojo weegu Jesucristo marĩrē apaturi a'ti nucūcāpūre a'tigū, “Yu'ure añurō ējōpeowū”, nigūsami.

⁸⁻⁹ Musā Jesucristore a'ti nucūcāpū nicā ĩ'ati'cārā nimirā, cūrē ma'ĩ'i. A'tiro nicārē cūrē ĩ'atimirā, ējōpeo'o. Musā cūrē ējōpeocā, musārē pecame'epū wa'abo'cārārē yu'rucā weegusami. Tojo weerā musā Ō'acū tiropū wa'atjere wācūrā, pūrō e'cati'i. ζDe'ro ni werenemobosau? Wereta basiowe'e.

¹⁰ Daporopū Ō'acū ye queti weremū'tārĩ masā a'tiro nicārā niwā: “Ō'acū masā ña'arō wee'quere acobojo, narē yu'rūogusami”, nicārā niwā. A'tere weremirā, na basu weresere tu'omasīticārā niwā. Tojo weerā tere masīsī'rīrā, upūtu bu'e wācūnurūcārā niwā. ¹¹ Espíritu Santu weeta-muse me'rā a'tiro wereyucārā niwā: “Masārē yu'rūoacjū pūrō pi'eti wērīgūsami. Wērī'cupū nimigū, masāgūsami. Cū masāca be'ro u'musepū mujāa, cū pacū tiro wiogu dujiri cūmurō diacjū pe'e dujigusami.” Espíritu Santu tojo nisere tu'orā, Ō'acū ye queti weremū'tārĩ masā “ζDe'ro nicā, noarē tojo wa'arosari?” nírā, pūrō masīsī'rīcārā niwā. ¹² Ō'acū na masīsī'rīcā ĩ'agū, narē a'tiro werecū niwī: “A'te queti musā nirī curare wa'asome yujupū. Be'rocjārāpū a'tere ĩ'arāsama”, nicū niwī. Narē tere wereyugū, marĩ a'tocaterocjārā pe'ere weregu weecū niwī. Tojo weegu Ō'acū a'tocaterore a'tiro weemi majā. Espíritu Santu u'musepū nigārē cū ye queti wererā me'rā musārē were-dutigū o'ócū niwī. Na Espíritu Santu tutuaro me'rā tere a'tiro werema. “Jesucristo a'titocacū niwī. Marĩrē yu'rūo'cu nimi”, nima. Ō'acūrē wereco'terā u'musecārā quē'rā masārē yu'rūosere “ζDe'ro waro niti?” ni masīsī'rīsama.

Ō'acū marĩrē ña'ase marĩrō nisetidutise ni'i

¹³ Ō'acū marĩrē ma'ígū, ña'arō marĩ wee'quere acobojo-tojacū niwī. Tojo weerā musā weeatjere añurō wācūyuya. Musā ña'arō weesī'rīsere weeticā'ña. Wācūtutuaya. Ō'acū añurō wéégū, marĩrē Jesucristo apaturi a'ti nucūcāpū a'ticā

cũ o'oaťjere pũrõ wãcũnrũña. Tere wãcũrã, e'catise me'rã co'teya. ¹⁴ Wĩ'marã añurã na pacusũmũa dutisere añurõ yu'tisama. Na weronojõta musã quẽ'rã marĩ pacũ Õ'acũ dutisere añurõ yu'tiya. Musã todũporopũ Õ'acũrẽ masĩtirã, ña'arõ ɰaripejasere weecãrã niwũ. Ni'cãrõacãrẽ musã ña'arõ ɰaripejasere du'ucã'ña majã. ¹⁵ A'tiro pe'e weesetiya. Õ'acũ marĩrẽ bese'cu ña'ase moogũ nimi. Tojo weerã marĩ ña'ase marĩrã nirõũa'a. ¹⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: "Yu'ɰ añugũ, ña'ase moogũ ni'i. Tojo weerã musã quẽ'rã ña'ase marĩrã nisetiya", nicu niwĩ Õ'acũ.

¹⁷ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrã, cãrẽ "Pacu" nisa'a. Cũ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ marĩ wee'quenũcũrẽ besebũrogusami. Ne ni'cũrẽ du'asome. Tojo weerã musã a'ti ɰmũcopũre catiro põtẽorõ Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'ña. ¹⁸ Musã ñecũsumũa niseti'caronojõ weesirutumũjãti'que wapa-marĩcaro niwũ. Te wapamarĩsere cõ'agũ, Õ'acũ yu'ruocu niwĩ. Musã a'tiro masĩ'i. Cũ marĩrẽ bu'iri da'rebo'quere wapayewĩrõgũ, pe'tisenojõ me'rã, uru, niyeru me'rã wapayeticũ niwĩ. ¹⁹ A'tiro pe'e weecu niwĩ. Cũ macũ Jesucristo ɰpũtu ma'igũ cũ wẽrĩgũ dí o'mabũrose me'rã marĩrẽ yu'ruocu niwĩ. Ʋsã judío masã ñecũsumũapũa na ña'arõ wee'que wapa Õ'acũrẽ acobojose sãrĩrã, a'tiro weecãrã niwã. Oveja dojoriwi'i nitigũre, cãmi marĩgũrẽ, nipe'tiro cũ ɰpũ añugũrẽ wẽjẽ, Õ'acũrẽ ɰjũamorõcãrã niwã. Cũ, oveja añugũ ní'caronojõ Jesucristo añugũ waro, ña'ase moogũ nimi. Cũ wẽrĩgũ dí o'mabũrose me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'ruocu niwĩ. ²⁰ Õ'acũ a'ti turi weese dũporo "Yu'ɰ macũ masãrẽ yu'ruogusami", ni besetojacu niwĩ. Tojo besemigũ, maata o'óticũ niwĩ. A'tocateropũ marĩ ye niatjere yu'ruoacjũre cũrẽ o'ócu niwĩ. ²¹ Jesucristo wẽrĩse me'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeono'o. Cũ Jesucristore wẽrĩ'cupũre masõcu niwĩ. Masõ, ɰ'mũsepũ cãrẽ miimũjãcu niwĩ. Topũ cãrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. Marĩrẽ ẽjõpeodutigũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicã marĩ ɰ'mũsepũ wa'atjere e'catise me'rã yucuedutigũ tojo weecu niwĩ.

²² Musã diacjũ nisere yu'tirã, Jesucristore ẽjõpeorã weecãrã niwũ. Cãrẽ ẽjõpeorã, musã ña'arõ weeseti'quere du'ucãrã niwũ. Tojo weerã musã ni'cãrõacãrẽ bu'iri marĩrã ni'i. Musã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'i'i. A'merĩ ma'irã, bu'icjase ucũse me'rã dia'cũ ma'iticã'ña. Nipe'tise musã weese me'rã pe'e ma'ña. ²³ A'tiro ni'i. Õ'acũ ucũse ninu'cũcã'rõsa'a. Marĩ tere ẽjõpeorã, cũ põ'rã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã apaturi bajuaapo'cãrã weronojõ ni'i.

Marĩ pacusumua boadijasama. Marĩ apaturi bajuaaporã, na boadijaro weronojõ wa'asome. Õ'acũ põ'rã sãjãrã pe'e, cũ me'rã catinu'cũcã'rãsa'a. ²⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Tá ñai wẽrĩpe'tia wa'asa'a.

Masã quẽ'rã tojota nipe'tirã wẽrĩrãsama.

O'ori quẽ'rã añuse nimirõ, boadijasa'a.

Masã quẽ'rã peje cuorã, wiorã nimi'cãrã wẽrĩrãsama.

²⁵ Na cuose quẽ'rã pe'tirosa'a.

Õ'acũ ucũse pũrĩcã ne pe'tisome.

Ninu'cũcã'rõsa'a, ni ojano'wũ.

Musãrẽ te quetire ãpẽrã werẽcãrã niwã. Na wereseta añuse, ne pe'titise queti ni'i.

2

¹ Musã Õ'acũ põ'rã ni'i. Tojo weerã nipe'tise ña'asere du'ucã'ña. ãpẽrãrẽ nisooticã'ña. Weesooticã'ña. ãpẽrã yere uoticã'ña. Ucjaticã'ña. ²⁻³ Musã Õ'acũ añugũ nimi nisere masitojasa'a. Tojo weerã wĩ'marã ne bajua'cãrã na paco õpẽcõrẽ uputu mi'rĩsĩ'rĩrã weronojõ weeya. Õ'acũ ye añuse quetire uputu tu'sase me'rã tu'osĩ'rĩña. Wĩ'marã na pacosãnumia ye õpẽcõrẽ mi'rĩrã, ï'oduarã wa'asama. Õ'acũ ucũse wĩ'magũ paco õpẽcõ weronojõ ni'i. Te diacjũ wereme'ricã'a. Marĩ tere wãcũnu'cũrã, cũrẽ ãjõpeotutuanemorãsa'a. Cũrẽ masĩnemoato nígũ marĩrẽ yu'ruocu niwĩ.

Wi'i yeerã ãtãgã yeenu'cãcja weronojõ Jesucristo nimi nise ni'i

⁴ Musã Jesucristore ãjõpeo'o. Tojo weerã cũ me'rã añurõ nisetiya. Cũ catigu, marĩrẽ cũ me'rã caticã weemi. Cũ ninu'cũcũsami. ãpẽrã cũrẽta teecãrã niwã. Na teemicã, cũ pacu Õ'acũ pe'e cũrẽ "Añuyu'rugũ nimi", ni besecu niwĩ. Besetoja, cũrẽ wiogu sõrõcu niwĩ. ⁵ Musãrẽ añurõ masĩdutigu queose me'rã werẽgutĩ. Õ'acũ ãtãpaga me'rã ni'cã wi'i añurĩ wi'i yeegu weronojõ weesami. ãtãgã añucja me'rã yeenu'cãsami. Tutuari wi'i niato nígũ tojo weesami. Jesucristota cũ ne waro wi'i yeenu'cãcja ãtãgã weronojõ nígũ nimi. Marĩpuã apeye na yeeturiamujãse weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cãrõ me'rã Õ'acũ cũ wéeca wi'i weronojõ ni'i. Tojo weerã cũ yarã waro níã, Jesucristo weetamuse me'rã pa'ia weronojõ Õ'acũ yere da'ramasĩ'i. Añurõ wéerã, ãpẽrã ye niatjere sẽrĩbosamasĩ'i. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'omasĩ'i. Marĩ tojo weecã ï'agũ, Õ'acũ

e'catisami. ⁶ Dəporocjārəpu quē'rā te cjase Ō'acū cū ucū'quere a'tiro ojacārā niwā:

Ni'cā wi'i, wi'i Jerusalēpure yeeguti.

Ti wi'ire yéegə, ni'cāgā ūtāgā añucjare beseguti.

Tutuari wi'i wa'ato nīgū tiga me'rā nu'cāgūti.

Yu'u ūtāgārē ucūgū, yu'u macū pe'ere wāmepeogu wee'e.

Cūta nimi yu'u bese'ca.

Yu'u ī'acā, añuyu'ruagu nimi.

Cūrē ějōpeorā pūrō e'catirāsama.

“Mejō warota ějōpeocāti”, nisome, ni ojacārā niwā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā.

⁷ Mūsā Jesucristore ějōpeorā añurō e'catise me'rā cūrē

tū'oña'sa'a. Āpērā pe'e cūrē ějōpeotitjārā, mūsā weronojō

tū'oña'tisama. Mejō nigūrē weronojō tū'oña'cā'sama.

Āpērā Ō'acū ye queti weremū'tārī masā a'tiro ojacārā niwā tja:

Masā ūtā me'rā wi'i yeerātirā ni'cāgārē uati, cō'asama.

Na cō'acaga me'rā āpērā pe'e tutuari wi'i yeesama.

Tiga marīcā, wi'i yeeya marībopā.

A'te a'tiro nisī'rīrō wee'e. Wiorā judío masā tiga ūtāgārē weronojō Jesucristore uatiwā. Na uatimicā, cū pacu Ō'acū

pe'e cūrē besecu niwī. Bese, cūrē wiogu sōrōcu niwī.

Cū marīcārē, marī Ō'acū pō'rā sājāmasītibopā. ⁸ Apeye

ojanemocārā niwā tja:

Ō'acū cū besecaga ūtāgāpu masā pu'atuu, bəruque'arāsama.

A'te a'tiro nisī'rīrō wee'e. Jesucristore Ō'acū besecu

niwī. Tigapu pu'atuu, bəruque'a'caro weronojō Jesucristore

ějōpeotirā bu'iri da'reno'rāsama. Todəporoputa

maata Ō'acū cū macūrē ějōpeotirā tojo wa'arāsama, nito-

jacu niwī.

⁹ Marī pūrīcā na weronojō niwe'e. Ō'acū cū yarā niato

nīgū marīrē besecu niwī. Tojo weerā marī wiogu yarā

pa'ia weronojō cū yere da'rarā ni'i. Ō'acū marīrē cū ya

curuacjārā sājācā weecu niwī. Ņa'ase marīrō niseticā

weecu niwī. Dəporopu Ō'acū cū yarā masā Israe curu-

acjārārē yu'u were'que pejere weecu niwī. Mūsā Jesucristore

ějōpeorā ni'i. Tojo weegu mūsārē mejārōta weemi.

Ō'acū marīrē añurō wee'quere āpērārē weredutigu tojo

weemi. Ō'acū añuyu'ruagu marī űa'arō wee'quere acobo-

jomi. Acobojo, na'itī'arōpu ní'cārārē marīrē yu'ruomi. Tojo

weerā ni'cārōacārē cū pō'rā bo'reyuropu nirā weronojō

ni'i. ¹⁰ Dəporopu ni'cū Ō'acū ye queti weremū'tārī

masũ a'tiro nicu niwĩ: “Õ'acũ pãjãrã judío masã nitirãrẽ yu'ruogusami.” Tojo weerã musã toduporopure Õ'acũ põ'rã mejeta níni'wũ yujupu. Ni'cãrõacãrẽ cãrẽ ãjõpeoca be'ro cã põ'rã ni'i majã. Õ'acũrẽ musã ãjõpeose duporo cã musãrẽ ma'isere, cã pajaña'sere masĩticãrã niwũ. Ni'cãrõpũta a'tere masĩ'i majã.

Pedro Jesucristore ãjõpeorãrẽ “A'tiro weeya” nise ni'i

¹¹ Yu'ũ musãrẽ pũrõ ma'isa'a. Ni'cãrõacã yu'ũ wereatjere musã weecã uasa'a. Marĩ a'ti turipure sijari masã ni'i. Marĩ niatjo waro u'musepu ni'i. Topu ninu'cũcã'rãsa'a. Tojo weerã marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã'rã. Marĩ ña'arõ weesĩ'rĩse añurõ weesĩ'rĩse me'rã a'mequẽse ni'i. Te ña'arõ weesĩ'rĩse añurõ weese pe'ere cã'mota'asĩ'rĩsa'a. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ weecã uasami. ¹² Musã Jesucristore ãjõpeotirã wa'teropu nisa'a. Cãrẽ ãjõpeose bu'iri musãrẽ “Ña'arã nima”, ni ucjasama. Musã na wa'teropure añurõ nisetiya. Tojo weecã, na tojo ucjamirã, musã añurõ weesetisere i'arãsama. Tere i'arã, siape me'rã pãjãrã Jesucristore ãjõpeorãsama. Tojo weerã cã apaturi a'ticã, musã weronojõta na quẽ'rã Õ'acũrẽ “Mu'ũ añugũ, tutuagu ni'i”, ni ãjõpeorãsama.

¹³⁻¹⁴ Marĩ wiogu Jesucristore ãjõpeotjãrã, a'tiro weerõa'a. A'ti di'tacjũ wiogu waro, cã docacjãrã wiorã, tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorã dutisere yu'tiõua'a. Wiogu waro cã docacjãrãrẽ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'redutisami. “Añurõ weerã pe'ere ‘Añurõ weepu musã' niña”, nisami. ¹⁵ Õ'acũ musã añurõ weecã uasami. Tojo weecã, ãpẽrã musãrẽ ucjami'cãrã mejõ warota ucjama'acã'rãsama. Õ'acũ musã añurõ weese me'rã na ucjama'a'cãrã, tu'omasĩtirãrẽ di'tamarĩacã weecã uasami.

¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ yu'ruotojacu niwĩ. Tojo weerã yu'ruono'cãrã weronojõ weesetirã. A'tiro wãcũticã'rã. “Yu'ũ ãpẽrã dutise doca niwe'e. Tojo weegu yu'ũ uaro weeguti”, niticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Õ'acũrẽ ma'i, cã uaro weerã. Ña'asere weeticã'rã. Da'raco'terã na wiogu dutisere añurõ yu'tirã weronojõ marĩ quẽ'rã Õ'acũ dutisere yu'tirã. ¹⁷ Dũcawaaro marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ i'arã. Jesucristore ãjõpeorãrẽ ma'irã. Õ'acũrẽ nũcũ'i'ase me'rã ãjõpeorã. A'ti di'tacjũ wiogure wiopesase me'rã tu'oña'rã.

Jesucristo pi'etigu nu'cã'caronojõ marĩrẽ nu'cãdutise ni'i

¹⁸ Musã ni'cãrãrã ãpẽrãrẽ da'raco'terã nisa'a. Musã wiorãrẽ ãjõpeoya. Nipe'tirã na dutisere yu'tiya. Musãrẽ añurõ weerã dia'cũrẽ yu'titicã'ña. No'o ña'arõ weerã

quē'rārē yu'tiya. ¹⁹ Apetero musā añurō weemicā, musā wiorā bu'iri da'rebosama. Na tojo weecā, musā Ō'acūrē ējōpeosere ī'orā, narē ye'suticā'ña. Tojo weecā, musārē Ō'acū "Añurō weema", ni ī'agūsami. ²⁰ Musā ña'arō wéeca be'roma musārē bu'iri da'rerā, queoro weerā weema. Musā na bu'iri da'resere nu'cārā, "Añurō wéerā, nu'cā'a", niticā'ña. Musā tojo nu'cāse wapamarī'i. Musā ña'arō wee'que wapa queorota bu'iri da'rerā weesama. Musā añurō wéeca be'ro na ña'arō weecā, nu'cāña. Tojo weese pe'ere Ō'acū "Añurō weema", ni ī'agūsami. ²¹ Ō'acū musā añurō weemicā, musārē ña'arō weesere nu'cādutigu cūucu niwī. Jesucristomarīcā marīrē yu'ruogu, pi'eti, wērīwī. Añurō weemicā, cūrē ña'arō weewā. Tojo weegu marī quē'rārē cū wee'caronojōta weesirutucā uasami. ²² Cū ne ni'cāti ña'arō weetiwī. Nisootiwī. ²³ Cūrē ña'arō bujicā'cārārē narē bujicā'a'metiwī. Cū pi'etigu, "Musārē bu'iri da'regutī", nitiwī. Cū pacu pe'ere "Yu'u pacu cū uaro, queoro ña'arō weerārē bu'iri da'regusami", niwī. Tojo weegu cū ye niatjere cū pacupure wiawī. ²⁴ Cū basu marī ña'arō wee'que wapare wapayegu, curusapu wērīwī. Marī ña'arō weesere du'udutigu marīrē wērībosawī. Tojo cū weese me'rā a'tiro weewī. Marīrē ña'asere sirutumi'cārārē añuse Ō'acū ye pe'ere sirutucā weewī. Cū marīrē yu'ruogu, cāmi da'reno'o, uputu pūrīse tu'oña'wī. Tojo cū weese me'rā marī ña'arō yu'rubo'cārā yu'ruono'wā. ²⁵ Marī a'tiro nicūmiwū. Oveja sārīrīrō po'peapu ní'cārā no'o uaro wijaawā'cāsama. Wijaawā'cā, ī'anurūticā, bajudutia wa'asama. Marī na weronojō nicūmiwū. Ni'cārōacārē Jesucristore ējōpeo'o. Tojo weerā ovejare co'tegu bajuduti'cārārē a'ma, cū narē boca'caro weronojō ni'i. Jesucristo marīrē ña'arō weeri nígu, marīrē ī'anurū, co'tegu nimi.

3

Omocā du'te'cārārē dutise ni'i

¹⁻² Numia, marāpusumuatirā, añurō tu'oya yu'u weretjere. Musā marāpusumua dutisere, na uaro weeya. Ni'cārērā musā marāpusumua Jesucristore ējōpeotisama. Cū ye quetire ne tu'osī'rītisama. Tojo weerā te quetire weretimirā, a'tiro pe'e weeya. Narē ējōpeoya. Na dutisere e'catise me'rā weeya. Musā tojo weecā, na quē'rā musā añurō weesetisere ī'acūu, Jesucristore ējōpeobosama. ³ Āpērā, "Añurā nima", nidutirā, musā upure peje ma'masuatīcā'ña. Musā upu bajuse dia'cūrē wācūnurūticā'ña. ⁴ Musā añurā nisī'rīrā, añurō bajusī'rīrā,

a'tiro pe'e weesetiya. Musã marãpusumuarẽ tu'saroputa na dutisere ma'ise me'rã weeya. Tu'tiro marĩrõ ãpẽrãrẽ queoro weeme'ricã'ña. Ejeripõ'rã caributiro marĩrõ tu'oña'ña. A'te añurõ weesetise pe'tisome. Musã upure ma'masu'ase pũricã pe'tirosa'a. Musã añurõ weeseticã, Õ'acũ musã me'rã e'catigusami. Musã a'tiro weese cũ ĩ'orõpũre añubutiase waro ni'i. ⁵ Yu'u musãrẽ nĩrõnojõta dũporocjãrã numia Õ'acũrẽ ãjõpeorã añurõ weeseticãrã niwã. Na marãpusumua dutisere añurõ yu'ticãrã niwã. ⁶ Sara dũporocjõpũ co marãpũ Abrahã dutisere añurõ yu'tico niwõ. Tojo weego Abrahãrẽ co wiogũre weronojõ tu'oña'co niwõ. Musã quẽ'rã musã marãpusumuarẽ añurõ weeya. Musã nipe'tisere añurõ weerã, tojo nicã uiro marĩrõ nisetirã, Sara weronojõ nirãsa'a.

⁷ Ni'cãrõacãrẽ numotirãrẽ wereguti. Mu'u numorẽ añurõ weesetiya. Core ãjõpeoya. Co mu'u weronojõ tutuatimo. Õ'acũ co quẽ'rãrẽ pajaña'gũ, mu'arẽ weronojõta yu'rucũ niwĩ. Tojo weegu core añurõ co'teya. A'tiro weecã, musã Õ'acũrẽ ñubuese ne cã'mota'ata basiosome.

A'merĩ añurõ nisetidutise ni'i

⁸ Ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãpũre weretuoguti. Ni'cãrõ me'rã nisetiburoya. ãpẽrãrẽ pajaña'ña. Ni'cũ põ'rã weronojõ ma'isetiya. "Ûsã ãpẽrã yu'rũoro ni'i", ni wãcũticã'ña. ⁹ ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. Musãrẽ ña'arõ bujicã'cã, narẽ bujicã'a'meticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Narẽ añurõ wa'ato nĩrã, Õ'acũrẽ sãrĩbosaya. Õ'acũ marĩrẽ tojo weedutisami. A'tiro weecã, Õ'acũ musãrẽ añurõ weegusami. ¹⁰ Dũporopũre ni'cũ Salmo wãmetiri pũrĩpũre añurõ nisetisere a'tiro ojacũ niwĩ: No'o musã catiri umũcore e'catise me'rã nisĩ'rĩrã, ña'arõ ucũticã'ña.

Nisootirãta niña.

¹¹ No'o musã ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã'ña.

Añuse pe'ere weeya.

ãpẽrã me'rã a'metu'titirãta ma'ise me'rã nisetiya.

¹² Añurõ weesetirãrẽ Õ'acũ co'tesami.

Na cũrẽ sãrĩsere yu'tisami.

Ña'arõ weerã me'rã pe'ere e'catitisami.

Narẽ bu'iri da'resami.

Tojo weerã musã añurõ nisetiya ni, Salmo pũrĩpũre ojano'caro niwã.

¹³ Musã añuse dia'cũrẽ weeseticã, ¿noa musãrẽ ña'arõ weebosau? Weetisama. ¹⁴ Musã añurõ weemicã, ãpẽrã musãrẽ ña'arõ weecãma, e'catiya. Õ'acũ musãrẽ añurõ weegusami. Tojo weerã na musãrẽ ña'arõ weesĩ'ricã,

wācūque'titicā'ña. Narē uiticā'ña. ¹⁵ A'tiro pe'e wācūña. "Jesucristo nipe'tirā bu'ipū ūsā wioḡu nimi", ni ējōpeoya. No'o musārē āpērā "¿De'ro weerā Jesucristore ējōpeoti?" nibosama. Na tojo nicā, musā yu'tiatjere wācūyutojaya. Narē añurō yu'time'rīcā'ña. Pūrīrō yu'titicā'ña. ¹⁶ Musā Jesucristore ējōpeose bu'iri āpērā musārē ña'arō ucjasama. Na ucja'que diacjū niticā ī'arā, bopoyarāsama. Tojo weerā musā añurō nisetirā, Ō'acū ī'orōpūre bu'iri marīrā tu'oña'rāsa'a. ¹⁷ Ō'acū cū ūacāma, marī añurō weemicā, āpērā marīrē ña'arō weebosama. Tojo weese añu ni'i. Marī ña'arō weecā pe'ema, āpērā marīrē ña'arō weecā, marī ye bu'irita ni'i.

¹⁸ Jesucristomarīcā añugū nimigū, pi'etiwi. Cū bu'iri moomigū, marī ña'arō wee'que wapare wērī wapayebosawī. Marī bu'iri cuorārē wērībosagū, tojo weewī. Marīrē yu'ruogū, ni'cātita wērīwī. Cū tojo weese me'rā cū pacu tiropū marīrē wa'ata basiocā weewī. Cū bu'icā upū waroma wērīa wa'awī. Wērītoja, be'ro masācū niwī. Cū ejeripō'rā pūrīcā wērīticaro niwū. ¹⁹⁻²⁰ Cū ejeripō'rā me'rā cū upū masāpepū cūñarī cura a'tiro weecū niwī. Duporopū Ō'acū a'ti turi miocā, wērī'cārā na bi'adūpono'caropū nirārē ī'agū wa'acu niwī. Topū narē cū wērī masāsere werēgū ejacu niwī. Dia miose duporo Noé yoacā yucusujore a'medo'gū da'racū niwī. Cū tiwū weerī curare cū nīcaterocjārārē Ō'acū narē ējōpeocā ūacū nimiwī. Na pe'e ne ējōpeoticārā niwā. Noé, cū nūmo, cū pō'rā, na nūmosānumia dia'cū ējōpeocārā niwā. Tojo weerā na ochota tiwū me'rā yu'rūcārā niwā. ²¹ Ō'acū narē yu'rūo'caro weronojōta marī quē'rārē Jesucristo wērī masāse me'rā Ō'acū yu'rūocu niwī. Ō'acū a'ti turire miogū narē yu'rūo'que marīrē wāmeyese weronojō ni'i. Marīrē wāmeyese marī upūre ū'irī coese mejēta ni'i. A'tiro ni'i. Ō'acū ī'orōpūre bu'iri marīrā nisī'rīrā, cūrē acobojose sērīse ni'i. ²² Jesucristo masāca be'ro cū pacu tiropū mūjāacu niwī. Ni'cārōacārē cū wioḡu dujiri cūmurōpū nisami. Cū nipe'tirā bu'ipū, wioḡu nimi. Ō'acūrē wereco'terā, nipe'tirā wiorā ū'muarōpū nirā yu'rūoro nimi.

4

Duporopū ña'arō weemi'cārā ña'arō weedu'use queti ni'i

¹ Jesucristomarīcā a'ti di'tapū nīgū, pūrō pi'etiwi. Marī quē'rā cū pi'eti'caro weronojōta weerā. Pi'etisere uiticā'rā. Marī pi'etirā, Jesucristo weetamuse me'rā nemorō wācūtutuarāsa'a. Ña'asere weesī'rītirāsa'a. ² Tojo

weerã a'tiro nicã me'rã marĩ catise numurĩ ejatuario marĩ ña'arõ weesĩ'rĩsere weesome majã. Õ'acũ cũ uaro pe'e weerãsa'a. ³ Musã Jesucristore ãjõpeotirã na weesetisenojõrẽ weetojacãrã niwũ. Ña'arõ musã weesĩ'rĩsere weecãrã niwũ. Numia me'rã ña'arõ weecãrã niwũ. Numia quẽ'rã umua me'rã mejãrõta ña'arõ weecãrã niwũ. Que'acãrã niwũ. Bosenumu nicã que'a, caricũcãrã niwũ. Ña'arõ weesere yu'ruoquejocã'cãrã niwũ. Apeyere Õ'acũ dutisere yu'runu'cãrã, masã yee'quere ãjõpeocãrã niwũ. ⁴ Ni'cãrõacãrẽ te pejere musã weetisa'a majã. Toduporopu musã me'rã ña'arõ weeseti'cãrãrẽ ba'patinemosisa'a. Musãrẽ na pijicã, wa'atisa'a. Musã tojo weecã, “¿De'ro weerã tojo weeti?” nisama. Tere ĩ'arã, musãrẽ ĩ'atu'ti, ucjasama. ⁵ Na tojo weemicã, a'tere masĩña. Õ'acũ musãrẽ ucja tu'tirãrẽ “¿De'ro weerã yu'u põ'rãrẽ tojo weeri?” ni sãrĩtiña'gũsami. Musãrẽ tojo wee'cãrã na wee'quere beseno'rãsama. Õ'acũ nipe'tirã wẽrĩ'cãrãrẽ, catirãrẽ marĩ weesenucũrẽ besegusami. Ne ni'cũrẽ du'asome. ⁶ Nipe'tirã masã wẽrĩdijape'tirãsama. Jesucristore ãjõpeo'cãrã pe'e na ye upu boamicã, Õ'acũ tiropu catinu'cũcã'rãsama. Tojo weerã narẽ a'ti turipu caticã, Jesucristo ye añuse quetire wereno'caro niwũ.

⁷ A'ti turi pe'tiatjo cã'rõacã du'sasa'a. Tojo weerã musã weesere añurõ tu'oña'nu'cõ, weesetiya. Wãcũtutuaya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere nu'cãña. Tojo weerã musã queoro ñubuerãsa'a. ⁸ Nipe'tise apeyenojõ yu'ruoro a'tiro weeya. Diacjũ a'merĩ ma'ĩña. Ne a'merĩ ma'idu'uticã'ña. Marĩ ãpẽrãrẽ ma'ĩrã, marĩrẽ ña'arõ weesere maata acobojosa'a. ⁹ ãpẽrã musã ye wi'seripu ejacã, e'catise me'rã narẽ ñe'eña. Uase marĩrõ narẽ a'mãca, cãrĩse o'oya. ¹⁰ Õ'acũ cũ tutuaro me'rã marĩ Jesucristore ãjõpeorãnu'cũrẽ de'ro marĩ weemasĩsere o'osami. Te o'ose me'rã cũ yere añurõ weemasĩ'i. Tere o'ogu, ni'cãrõnojõ o'otisami. Cũ o'o'que põtõorõ ãpẽrãrẽ weetamudutigũ o'osami. Marĩ ãpẽrãrẽ weetamurã, cũ o'o'quere queoro weerã wee'e. ¹¹ Ni'cãrẽrãrẽ a'tenojõrẽ o'osami. Pãjãrã wa'teropu cũ ye queti weretutuasere o'osami. A'tere wererã, cũ were'caro werenojõ wereya. ãpẽrã, weetamurãnojõ quẽ'rã Õ'acũ musãrẽ tutuaro o'o'caro põtõorõ weetamuña. Tojo weecã, masã “Jesucristo cũ weetamurõ me'rã tojo weema” ni, e'catise o'orãsama Õ'acũrẽ. Jesucristo tutuayurũami. Cũ nipe'tirã bu'ipu, wiogu nimi. Tojo weerã marĩ cũrẽ e'catise o'õnu'cũcã'rã.

Jesucristore ãjõpeorãrẽ “Mejẽcã wa'acã, wãcũtutuaya”

nise ni'i

¹² Yuh mairā, apeyenojō werenemogūti tja. Musā Jesucristore ējōpeose bu'iri ña'arō yururā, “¿De'ro weero tojo wa'ati?” ni ĩamarīaticā'ña. Te musā pi'etisere wācūtutuarā, diacjūta Jesucristore ējōpeosere ĩ'ono'o. Tojo weerā musā mejēcā wa'acā, ĩamarīaticā'ña. ¹³ Mejō e'catiya. Ni'cārōacārē musā Jesucristo cū pi'eti'caronojōta pi'etisiruturā wee'e. Tojo weerā cū apaturi a'ticā, cū asistesere, cū tutuasere ĩ'arā, pūrō e'catirāsa'a. ¹⁴ Marī Jesucristore ējōpeose bu'iri āpērā marīrē ña'arō bujicā'sama. Na tojo weecā, marī a'tiro masī'i. Espiritu Santu tutuayurugay marīpūre nimi. Marī me'rā ninu'cūcūsami. Āpērā marīrē ña'arō weecā, weetamusami. Tojo weerā na ña'arō bujicā'micā, e'catino'sa'a. ¹⁵ Musā a'tiro wācūña. Wējēcō'arī masārē, yajari masārē Ō'acū bu'iri da'regusami. Āpērā yere ucja wācūnrūrā quē'rārē tojota weegusami. No'o ña'arō weerārē bu'iri da'regusami. Musā na weronojō weeticā'ña. Na, na ye bu'iri pi'etirāsama. ¹⁶ Apeterore musā Jesucristore ējōpeose bu'iri pi'etirāsa'a. Tojo pi'etirā, bopoyaticā'ña. A'tiro pe'e weeya. Ō'acūrē e'catise o'orā, “Añu'u”, niña. “Muh ũsārē Jesucristo yarā sājācā weepu”, ni wācūtutuaya.

¹⁷ Ni'cārōacārē Ō'acū masārē beseri numu nu'cātoja'a. Cūrē ējōpeorā me'rā besenu'cāmi. Marī cūrē ējōpeorā me'rā nu'cācā, āpērā cūrē ējōpeotirā pe'ema de'ro wa'aro wa'arosa'a. Ō'acū náma uputu bu'iri da'regusami. ¹⁸ Duporopu Ō'acū ye queti weremu'tārī masū te pi'etise cjasere a'tiro ojacu niwī:

Ō'acūrē ējōpeorā waromarīcā u'musepu wa'ase duporo a'ti nucūcāpūre pi'etinirāsama yujupu.

To pūrīcārē cūrē ējōpeotirā ña'arō weerā pe'ere ¿de'ro wa'arosau?

Narē ña'abutiario wa'arosa'a.

Ō'acū narē bu'iri da'regusami, tojo nicu niwī Ō'acū ye queti weremu'tārī masū.

¹⁹ Marī Ō'acū uaronojō pi'etirā pūrīcā, a'tiro weeroua'a. Añurō weesere weenu'cūcā'rōua'a. Tojo nicā marī ye niatjere Ō'acū marīrē wee'cure wiaroua'a. Nipe'tise cū “Weeguti” nisere queoro weesami.

5

Jesucristore ējōpeorā a'tiro weeroua'a nise ni'i

¹ Ni'cārōacārē majā Jesucristore ējōpeorā su'ori nirārē wereguti. Yuh quē'rā āpērārē su'ori nigūta ni'i. Yuh

Jesucristo pi'eticã î'awã. Cũ apaturi a'ti turipũ a'ticã, Õ'acũ nipe'tirãpũre Jesucristo asistesere, cũ tutuasere î'ogũsami. Tere yũ'u quẽ'rã nipe'tirã cãrẽ ejõpeo'cãrã me'rã bu'ipejatamugũsa'a. ² Jesucristore ejõpeorãrẽ sũ'ori nirã, yũ'u wereatjere tũ'oya. Õ'acũ cũ yarãrẽ co'tedutigu musãrẽ cũucu niwĩ. Ovejare co'teri masũ cũ yarã ovejare añurõ co'tesami. Cũ weronojõta musã quẽ'rã Õ'acũ yarãrẽ añurõ co'teya. Æpẽrã dutiro marĩrõ musã uaro narẽ co'teya. Musã tojo weecã, Õ'acũ uasami. Apeye quẽ'rãrẽ narẽ sũ'ori wejepeorã, niyeru dia'cãrẽ wapata'asĩ'rĩticã'ña. Mejõ pe'e e'catise me'rã co'teya. ³ Narẽ co'terã, ña'arõ dutipeticã'ña. Narẽ î'acũudutirã pe'e, añurõ weesetiya. ⁴ Tojo weecã, Jesucristo nipe'tirã musãrẽ co'terã wiogu apaturi a'ti turipũ a'tigu, musãrẽ wapayegusami. "Añurõ co'tewũ narẽ yũ'u co'tedutigu cũu'cãrãrẽ", nigũsami. Cũ musãrẽ wapayese ninu'cũcã'rõsa'a. Cũ tiro, cũ asisteropũ catinu'cũatjere o'ogũsami. Te ne pe'tisome.

⁵ Ma'mapjia, nu'mia, a'tiro weeya. Bũcũrã musãrẽ sũ'ori wejepeorãrẽ ejõpeo yũ'tiya. Musã "Nipe'tirãpũta Æpẽrã yũ'rũoro ni'i" ni wãcũtirãta, a'merĩ weetamuña. Dũporopũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ a'tiro ojacũ niwĩ:

"Æpẽrã yũ'rũoro ni'i" nirã me'rã Õ'acũ a'pepũrĩ nisami.

Æpẽrã "Yũ'u mejõ nigũ ni'i, yũ'ure weetamuña" nirã pe'ere Õ'acũ weetamusami, ni ojacũ niwĩ.

⁶ Õ'acũ tutuayũ'rũgu nimi nĩrã, cũ dutisere yũ'tiya. Tojo weecã, Õ'acũ cũ uari numũ musãrẽ Æpẽrã wiorã weronojõ añurõ wãcũcã weegũsami. ⁷ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, co'tesami. Tojo weerã nipe'tise marĩ wãcũque'tisere, marĩrẽ no'o mejẽcã wa'asere Õ'acũpũre o'orã. Cũ marĩ tojo weesere ñe'egũsami.

⁸ Musã weesere añurõ tũ'oña'nu'cõtojarãpũ weesetiya. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere wãcũtutuaya. Añurõ tũ'omasĩña. Wãtĩ marĩrẽ î'atu'tigu nipe'tiropũ a'masijasami. Marĩrẽ ña'arõ weecã uagu, tojo weesami. Tojo weerã co'te î'anũrũña. Ni'cũ yai ba'ase a'magũ pi'etisijaro weronojõ marĩ Jesucristore ejõpeosere pe'osĩ'rĩsami. ⁹ Wãtĩ dutisere weeticã'ña. Wãcũtutuaya. Jesucristore ejõpeonu'cũcã'ña. Wãtĩ musã dia'cãrẽ ña'arõ weegu weetimi. Nipe'tirocjãrãpũ Jesucristore ejõpeorãrẽ tojo weegu weemi. Na quẽ'rã musã pi'etironojõta pi'etirã weema. Tojo weerã wãcũtutuaya. ¹⁰ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, no'o nirõ weetamunu'cũgũsami. Cũ macũ Jesucristo wẽrĩse me'rã marĩrẽ yũ'rũocu niwĩ. Õ'acũta marĩrẽ cũ asisteropũ

cũ me'rã ninu'cũdutigũ besecũ niwĩ. Marĩ yoaticã a'ti nucũcãpũre pi'etinĩrãsa'a yujupũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ marĩ ña'arõ niseti'quere aponũ'cõ, wãcũtutuacã weegũsami. Cũ tojo weecã, marĩ ne uisome. ¹¹ Tojo weerã cũrẽ a'tiro nĩrã: "Õ'acũ, mũ'u nipe'tirã bu'ipũ, wiogũ ni'i. Mũ'u tutuase ne pe'tisome. Ninu'cũcã'rõsa'a", nĩrã cũrẽ.

Pedro añudutitũo'que ni'i

¹² Silvano ojabosase me'rã yũ'u mũsãrẽ pejeti Ʃseriacã a'ti pũrĩpũre oja'a. Cũ yũ'ũre ba'patimi. Jesucristore ẽjõpeogũ añurõ weesetimi. Tojo weegũ cũ queoro weecã ñ'agũ, cũrẽ ẽjõpeo'o. Mũsãrẽ wãcũtutua, e'catidutigũ a'ti pũrĩrẽ oja'a. Tojo nicã Õ'acũ ma'ise diacjũta ni'i nĩgũ, mũsãrẽ oja'a. Cũ ma'isere masĩrã, Õ'acũrẽ ẽjõpeoyapaticã'ña.

¹³ A'ti macã Babiloniacjãrã Jesucristore ẽjõpeorã mũsãrẽ añudutise o'óma. Õ'acũ ã'rã quẽ'rãrẽ mũsãrẽ weronojõta besecũ niwĩ. Apĩ quẽ'rã Marco yũ'u macũ weronojõ nigũ mũsãrẽ añudutimi. ¹⁴ Mũsã e'catise me'rã a'merĩ añudutiya. Mũsã nipe'tirãrẽ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ Õ'acũ ejerisãjãse o'oato.

Tocã'rõta oja'a.

Pedro

Pedro ape pūrī ojanemoca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

A'ti pūrīrē Pedro Asia di'tapu du'tistewā'cā'cārārē ojacu niwī tja.

A'tiro ojacu niwī. Jesucristore ējōpeosere dojorērārē, "Tojo niwe'e" ni dācayusī'rīrānojōrē tū'omasīdutigu ojacu niwī.

Pedro Jesucristore ējōpeorārē oja'que ni'i

¹ Yū'ū Simó Pedro Jesucristore da'rawā'ñaco'tegu cū besecú'ucu mūsārē añuduti'i. Nipe'tirā ūsā weronojō ējōpeorārē a'ti pūrīrē oja'a. Marī Jesucristore ējōpeose añuse waro ni'i. Jesucristo marī wiogu marīrē yu'rūogu cūrē ējōpeocā weecu niwī. Marīrē ni'cārōnojō cū yarā wa'acā weecu niwī. ² Ō'acū, tojo nicā marī wiogu Jesure masīnemoña. Mūsā tojo weecā, na añuse, ejerisājāsere o'oyū'rūmajārāsama.

Jesucristore ējōpeorārē "A'tiro weero'na'a" nise ni'i

³ Ō'acū cū macū Jesucristore marīrē masīcā weecu niwī. Cūrē masīrā, cū tutuaro me'rā marī cū ūaro añurō nisetimasīrāsa'a. Jesucristo añuyū'rūagu, nipe'tise añurō weegú marīrē cū yarā nidutigu pijicu niwī. ⁴ A'tiro wéégū, cū tutuaro me'rā marīrē "Peje añurō weeguti", nicū niwī. Cū tojo ní'que añuse waro ni'i. Wap-atiyū'rūa'a. Cū "A'tiro weeguti" nise me'rā marī cū weronojō nisetimasīrāsa'a. Tojo nicā mūsā a'ti turi cjase ña'ase ūaripejasere yu'rūwetirāsa'a. ⁵ Mūsā Jesucristore ējōpeotoja'a. Mūsā tutuaro pōtēorō a'tere weenemopeoya. Wācūtutua, añurō nisetiya. Tojo nisetirā, Ō'acū yere tū'omasīnemoña. ⁶ Tū'omasīnemorā, mūsā basu ña'arō weesī'rīrā, nū'cāña. Nū'cārā, mejēcā wa'acā, ējōpeodu'uticā'ña. Ējōpeodu'utirā, Ō'acūrē queoro ējōpeo, cū ūaro weeya. ⁷ Cū ūaro wéérā, ni'cū pō'rā weronojō mūsā basu a'merī weetamuña. A'merī weetamurā, nipe'tirārē ma'iña.

⁸ Mūsā a'tere siape me'rā nemorō weeturiawā'cārā, marī wiogu Jesucristore añurō masīrāsa'a. Cū ūaro weenemorāsa'a. "Mejō waro cūrē ējōpeopā", nissime. ⁹ Mūsā tere tojo weetirā pe'e, caperi ī'aejatirā weronojō nisa'a. Ō'acū yere ne masītisa'a. Mūsā todūporopū ña'arō wee'quere Jesucristo acobojo'quere wācūtisa'a. ¹⁰ Yū'ū acawererā, mūsā Ō'acū bese'cārā

ni'i. Tojo weerã cũ bese'cãrã weronojõ nipe'tise musã weepõtëorõ añurõ nisetiya. Musã tojo weerã Jesucristore ãjõpeodu'usome. ¹¹ Musã añurõ weenu'cũrã, marĩ wioꝓu Jesucristo tiropu ejarãsa'a. Topu marĩrẽ yu'ruoꝓu me'rã añurõ ninu'cũcã'rãsa'a.

¹² Yu'u were'quere masĩtojasas'a. Tere masĩrã, du'ucũurõ marĩrõ musã tu'o'quere añurõ weenu'cũrã wee'e. Musã tere masĩmicã, acobojori nĩgũ, werenu'cũcũti. ¹³⁻¹⁴ Cã'rõacã du'sasa'a yu'u wẽriãtjo. Marĩ wioꝓu Jesucristo yu'ure weretojami. Tojo weegu yu'u catiro ejatuaro yu'u ucũ'quere wãcũato nĩgũ were'e. Yu'u tojo werecã, "Añu nirõsa'a" ni wãcũgũ, tojo were'e. ¹⁵ Yu'u wẽrĩca be'ro yu'u were'quere añurõ wãcũnu'cũcã'to nĩgũ yu'u põtëorõ añurõ weeguti.

Pedro Jesucristo ãrũgũpu ducayucã ã'a'que ni'i

¹⁶ Marĩ wioꝓu Jesucristo apaturi a'ti turipu tutuaro me'rã cũ a'tiatjere wereno'tojawu. Tere wererã, masã na weewuaronojõ wãcũbajurẽ'que mejõtare werewu. Ësã basu ãrũgũpu Jesú cũ tutuasere ã'awũ. ¹⁷ Cũ pacu Õ'acũ cũ tutuasere, cũ asistesere ã'ocã ã'awũ. Cũ tojo weeri cura u'musepu ucũgũ, a'tiro niwĩ: "Ã'rĩ yu'u macũ yu'u ma'igũ nimi. Cũ me'rã e'cati'i", niwĩ. ¹⁸ Cũ tojo ucũdijosere ãsã tu'owu. Titare marĩ wioꝓu me'rã ãrũgũpu niwũ. Cũ tigapu nĩgũta asistewĩ.

¹⁹ Tojo wa'ase me'rã ãsã masĩwũ. "Duporocjãrãpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã diacjũta ojavã Jesú ye cjasere", niwũ. Na oja'que na'itĩ'arõpu sĩ'ocã bo'reyuse weronojõ ni'i. Tere bu'e, wãcũnu'cũcã'ña. Tojo weerã marĩ Õ'acũ uaro nisetimasĩrãsa'a. Téé Jesucristo apaturi a'ticãpu tere bu'e, wãcũnu'cũcã'ña. Bo'reamujãticã ñocõawũ mujãtaro weronojõ Jesucristo a'ti nucũcãpu a'tigu, marĩ masĩtisere masĩcã weegusami. ²⁰ A'te pũrĩcãrẽ añurõ tu'omasĩña. Õ'acũ ye queti weremu'tãrã na "Tojo wa'arosa'a" ni oja'quere marĩ basu wãcũse me'rã "Tojo nisĩ'rĩrõ wee'e", nĩmasĩtisa'a. Espĩritu Santu cũ weetamurõ me'rã pe'e marĩ tere tu'omasĩrãsa'a. ²¹ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masãmarĩcã na oja'quere na wãcũse me'rã dia'cũ du'pocãtiticãrã niwã. A'tiro pe'e weecãrã niwã. Na Espĩritu Santu ã'o, ojadutiro me'rã Õ'acũ yere ojacãrã niwã.

2

Nisoose me'rã bu'ese cjase ni'i
(Jud 4-12)

¹ Dɔporopure Israe curuacjārā ni'cārērā “Ŭsā Ō'acũ ye queti weremũ'tārā ni'i”, nisoocārā niwā. Na tojo wee'caro weronojō musā tiropu nirā quē'rā mejārōta weesiruturāsama. Nisoose me'rā diacjũ weronojō bu'erāsama. Tojo weerā musā ějōpeosere dojorērāsama. Jesú na ña'arō wee'que bu'iri wērĩ wapaye'cu pe'ere ɯasome. Na tojo weecā, Ō'acũ wācũña marĩrō narē bu'iri da'regusami. ² Na numiarē a'metārāsetisere pājārā Jesure ějōpeorā ĩ'acũurāsama. Na tojo weecā ĩ'arā, Jesure ějōpeotirā pe'e Jesú ye, diacjũ cjasere ña'arō ucũrāsama. ³ Niyerure ɯaripejarā, nisoose me'rā musārē bu'erāsama. Na tojo weese wapa narē bu'iri da'reatje niyutojasa'a. Ne yũ'rũwetisome. Dɔporopu “Ō'acũ narē bu'iri da'reno'rāsama”, nitojacu niwĩ.

⁴ Ō'acũ dɔporopure ɯ'mũsecjārā cũrē wereco'terā nimi'cārārē na ña'arō weecā, bu'iri da'recu niwĩ. Tojo weegu narē bu'iri da'rero na'itĩ'ase tutiripũ dũ'tecũucō'acu niwĩ. Be'ro nipe'tirā masārē beseatji nũmu nicā, narē bu'iri da're bajuriogusami. ⁵ Noé cũ nícatero quē'rārē Ō'acũ cũrē ějōpeoti'cārārē acobojoticu niwĩ. Acobojotigu, nipe'tirā masā ña'arārē miocō'acu niwĩ. Noé, cũ nũmo, pō'rā ɯmũa i'tiarā, na nũmosānumia dia'cũrē yũ'rũocũ niwĩ. Noé masā wācũsere dũcayuduti, “Añurō weeya”, ni werecu niwĩ. ⁶ Tojo nicā Ō'acũ Sodoma, Gomorra wāmetise macārĩcjarā quē'rārē bu'iri da'recu niwĩ. Bu'iri da'regu, ɯjũ'que po'ca dia'cũ cũñacā narē ɯjũacō'abajuriocu niwĩ. Be'ropure ña'arō weerārē “Tojo wa'arosa'a” ni masiato nígu tojo weecu niwĩ. ⁷ Narē bu'iri da'regu, Lot añurō weegú dia'cũrē yũ'rũweticā weecu niwĩ. Lot Sodomacjũ ăpērā ti macăcjarā na ña'abutiasse weecā ĩ'agũ, caributicu niwĩ. ⁸ Cũ añugũ nicu niwĩ. Na ña'arā wa'teropu nígu, ɯmũcorinucũ na ña'abutiasse weecā ĩ'agũ, bujaweticu niwĩ. Tojo nicā na ña'arō ucũsere tũ'ogu, bujawetinemopecu niwĩ. ⁹ Ō'acũ narē tojo wee'quere wăcũrā, a'tiro nímasĩ'i. Ō'acũ añurārē ña'arō wa'acā, yũ'rũweticā weemasĩsami. Ña'arā pe'ere cũ bu'iri da'reatji nũmu nicăpu bu'iri da'reacju dũ'tecũuyutojasami.

¹⁰ Masā ña'ase na upu cjase ɯaripeja weerānojōrē Ō'acũ bu'iri da'reyũ'rũnũ'căgũsami. Tojo nicā Jesucristo cũ wiogu nisere na yũ'rũnũ'cărānojōrē ɯputu bu'iri da'regusami.

Sō'onícārā musārē nisoosijari masā na ɯaro se'saro, no'o ɯaro weema'acusiasama. Uiro marĩrō ɯ'mũsepu nirā ape turicjarā tutuarārē bujicā'sama. ¹¹ Ʉ'mũsecjārā Ō'acũrē wereco'terā pe'e nisoori masā yũ'rũoro tutuayũ'rũnũ'cărā

nima. Tojo nimirã, ña'arã Õ'acürë wereco'terã nimi'cãrãrë Õ'acürë weresã, bujicã'tisama.

¹² Nisoori masã wa'icurã weronojõ tu'omasítisama. Na tu'omasítisere no'o ñaro ucũma'asama. Na tu'oña'rõbajuro tu'oña'sama. Wa'icurã bajuáca be'ro ñe'e wējēcõ'ano'ajã weronojõ nisama. Na weronojõ na quẽ'rã wērīdijarāsama. ¹³ Āpērãrë na ña'arõ wee'que wapa na quẽ'rã ña'arõ weeno'rāsama. Ëmũco, bajuyoropu no'o ñaro ña'arõ weebajaque'atitũ'sasama. Mũsã bosenuũmũrĩ weecã, na bopoyoro, ña'abutiario weerã weesama. Weeta'sase me'rã e'catisama.

¹⁴ Numiarë ña'arõ wãcũse me'rã dia'cũ ĩ'asama. Na me'rã ña'arõ weesĩ'rīsama. Ña'arõ weesere caributitisama. Ējõpeotutuatirãrë na weronojõ ñaripejacã weesama. No'o na ĩ'asenũcũ ñapo'cãrã niyurã, ñanemocã'sama. Na bu'iri da'reno'ajã nima. ¹⁵ Õ'acũ ye, diacjũ cjasere du'urã, diacjũ nitise pe'ere sirutusama. Na ñaporocjũpũ Balaã wãmetigũ Beor macũ weronojõ weesama. Cũ Balaã ña'arõ weese me'rã niyeru wapata'asĩ'rĩcũ niwĩ. ¹⁶ Cũ tojo weecã ĩ'agõ, cũ yago burra cãrë tu'tico niwõ. Burra ucũmasĩ'tico nimigõ, Õ'acũ cũ weetamurõ me'rã masã ucũrõ weronojõ Balaãrë tu'tico niwõ. Co tojo nise me'rã cũ weema'asere du'ucã weeco niwõ.

¹⁷ Nisoori masã aco wijase peri si'bique'a'caro weronojõ nima. Te peri aco marĩrõ weronojõ na ña'arãrë añuse ãpērãrë weetamuse marĩsa'a. O'mecururi wĩ'rõ me'rã tuuwã'cãrõ weronojõ nima. No'o ñaro weenu'cũma. Na ni'cãdiacjũta ucũtisama. Bu'iri da'reno'ajã nitojama. Tojo weerã na'ĩtĩ'arõpũ tojota ni bajudutirāsama. ¹⁸ Nisoori masã ucũse wapamarĩsa'a. Masĩbutiarã weronojõ nisoose me'rã bu'esama. A'tiro nisama. "Marĩ no'o ñaro marĩ weetũ'saronojõ weecã, añu ni'i," nisama. Tere nĩrã, na ña'arõ weewũase me'rã, tojo nicã na ña'arõ ñaripejase me'rã ãpērãrë dojorēsama. Jesucristore Ējõpeowã'cãrãrë, ña'arõ weesere du'uwã'cãrãrë, apaturi na ña'arõ wee'quere ñaripejacã weesama tja. ¹⁹ Na a'tiro nisama: "Mũsã ãpērã dutise doca niwe'e. Tojo weerã mũsã ñaro weeya," nimisama. Tojo nimirã, na basu ña'asere weedu'umasĩtirã, ña'ase dutise doca niwã'ñarã weronojõ nisama. Nipe'tise marĩ ña'arõ weesere du'umasĩtise te doca niwã'ñaco'tecã wee'e. ²⁰ Marĩ wiogũ Jesucristo marĩrë yũ'rũogũre Ējõpeorã, a'ti turi cjase ña'asere yũ'rũwetiwũ. Tojo wéca be'ro nimicã, apaturi ña'asere weenemopeorãnojõ todũporo ní'caro nemorõ ña'arõ tojasama. ²¹ Diacjũta narë Jesucristo yere, diacjũ cjasere masĩtiyũ'rũocã, añubopã. Na Jesucristore Ējõpeoca be'ro

añuse dutise, narē were'quere du'urā, ña'abutiario weerā weema. ²² Na apaturi ña'arō weenemopeorā, masā na ucūwuasenojō weerā weema. Na a'tiro ucūwuasama: "Di-ayi cū etoacō'aca be'ro apaturi cū etoa'quere ba'asami tja." Apeye quē'rā ni'i: "Yesere u'óca be'ro apaturi mejārōta ũ'irībujaropu sī'cōcūñasami tja." Na Jesucristore ějōpeoca be'ro ña'arō wéerā tja, te weronojō nima.

3

Marī wiogu apaturi a'tiatje ni'i

¹ Yū'ū mairā, mūsārē ni'cā pūrī ojatojawu. Toduporoca pūrī, tojo nicā a'ti pūrī me'rā mūsārē diacjū wācūato nígū oja'a. Mūsā masī'quere wācūnu'cūdutigu werecasa'a. ² Duporocjārāpu Ō'acū ye queti weremu'tārī masā añurā na oja'quere wācūña. Tojo nicā marī wiogu, marīrē yū'rūogu dutisere wācūña. Tere ũsā Jesucristo besecū'cārā mūsārē wereturiawu.

³ A'tere masīmu'tāña. A'ti ũmūco pe'tiati duporo masā Ō'acū yere bujicā'rāsama. No'o na ña'arō weesī'rīsere weerāsama. ⁴ A'tiro nirāsama: "Jesucristo cū 'A'tiguti' ní'que ¿de'ro wa'amitito?" nirāsama. A'tiro ni bujicā'rāsama. "Marī ñecūsumua wērīdijape'tiatojama. A'ti turi ne weenu'cā'caro weronojō mejārōta ninu'cūcā'a. Ne a'tisome", ni wācūsama. ⁵ A'tiro wa'a'que pe'ere wācūsī'rītisama. Duporopu Ō'acū cū ucūse me'rā ũ'muse, a'ti turi bajurēcū niwī. Cū dutiro me'rā di'ta aco po'peapu ní'que bajuacaro niwū. Tojo nicā aco me'rā a'ti turi cjase pī'rī, bucuacaro niwū. ⁶ Aco me'rāta tja Noé nícterore Ō'acū a'ti turire miocō'acu niwī. Cū tojo wee'que me'rā "Ō'acū a'ti turire ducayutojacu niwī", ni masīno'o. ⁷ A'tocatero nisepuā majā ũ'muse nise, a'ti di'ta cjase pecame'e ũjūacō'ano'atje ni'i. Be'ro Ō'acū cū ucūse me'rāta ũjūape'ocā'gūsami. Cū masārē beseatji nūmu nicā, ña'arārē bu'iri da'regu ũjūacō'agūsami.

⁸ Yū'ū mairā, a'tere wācūña. Marī tu'oña'cā pe'ema, mil cū'marī yoabuti'a. Ō'acū pe'ere mil cū'marī ni'cā nūmu weronojō nisa'a. Ni'cā nūmu quē'rā cūrē mejārōta mil cū'marī weronojō nisa'a. Ni'cārōnojō ī'asami. ⁹ Marī wiogu cū "Apaturi a'tiguti" ní'quere masā a'tiro wācūsama: "Yoogoyū'rūami", nisama. Na wācūse diacjū niwe'e. Masārē pajaña'gū, maata a'titisami yujupu. Ne ni'cūrē pecame'epu wa'acā ũatisami. Nipe'tirā na ña'asere bujaweti ducayucā ũasami. Tojo weegu a'titisami yujupu.

¹⁰ Marĩ wioḡu apaturi a'ti nucũcãpu a'tiri numu marĩ ne wãcũtiri numu nirõsa'a. Ni'cũ yajari masũ ñamipu wãcũña marĩrõ yajagu a'tigu weronojõ a'tigusami. Cũ dijatiri numu a'tiro wa'arosa'a. Pũrõ bususe me'rã nipe'tise u'muarõpu nise pe'tia wa'arosa'a. Nipe'tise ãjũpe'tidija wa'arosa'a. A'ti di'ta cjase pe'e quẽ'rã, ãjũbajudutirosa'a.

¹¹ "Nipe'tise ãjũpe'tidija wa'arosa'a" nisere tu'o, ña'arõ weesetisere du'u, Õ'acũ uaro pe'e añurõ weenu'cũrã.

¹² Marĩ wioḡu a'tiatjere e'catise me'rã cũrẽ co'terã. Cũrẽ maata a'tidutirã, marĩ añurõ weepõtẽota basioro añurõ weerã. Cũ a'tiri numu nicã, nipe'tise u'muarõ cjase ãjũpe'tidijarosa'a. Nipe'tise a'ti di'ta cjase, u'muarõpu cjase sipipe'tirosa'a. ¹³ Marĩ pe'e Õ'acũ cũ "Ape ma'ma u'muse, ma'ma di'ta weeguti" ní'quere co'te'e. Ti turipure nipe'tirã añuse dia'cũrẽ weerãsama.

¹⁴ Tojo weerã yu'u mairã, cũ a'tisere co'terã, nipe'tise musã weepõtẽorõ añurõ weeya. A'tiro weecã, Jesú a'tigu, musãrẽ añurã, bu'iri moorã, añurõ ejeripõ'rãtirãrẽ bo-caejagusami. ¹⁵ Musã a'tiro masiña. Marĩ wioḡu marĩrẽ pajaña'gũ, marĩ yu'rucã uasãgũ co'tewapamosami. Tojo weegu maata a'titisami. Marĩ acawereḡu Pablo marĩ ma'igũ quẽ'rã tojota musãrẽ ojacu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ masise o'ose me'rã tojo ojacu niwĩ. ¹⁶ Nipe'tise cũ oja'que pũrĩnucũ Jesucristo apaturi a'tiatjere, tojo nicã marĩrẽ ña'arõ weeticã'to ní'gũ ojasami. Apeye ni'cãrẽ cũ oja'que diasayurua'a. Masitirã, tojo nicã ãjõpeotutuatirã tere ãpẽrãrẽ weresu'riacã'sama. Na apeye Õ'acũ ya pũrĩpu oja'quere weresu'riaro weronojõ weesama. Tojo weerã bu'iri da'reno'rãsama.

¹⁷ Yu'u mairã, yu'u musãrẽ na nisoora weeatjere wereyutojapu. Musã tojo weerã masitoja'a. Na ña'arã musãrẽ nisoori ní'ra, tu'omasiña. Tojo nicã musãrẽ ãjõpeotutuarã ní'cãrãrẽ ãjõpeodu'ucã weeticã'to. ¹⁸ Marĩ wioḡu Jesucristo marĩrẽ yu'ruogũ pe'ere masinemoña. Cũ marĩrẽ ma'imi nisere masirã, cũrẽ nemorõ ãjõpeowã'cãña. Nipe'tirã ni'cãrõacãrẽ, be'ropũ quẽ'rãrẽ Jesucristore "Añuyurua'mi", ninu'cũcã'rã. Tojota nirõua'a.

Tocã'rõta oja'a.

Pedro

Juã ojamu'tãca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Å'rĩ judío masũ Zebedeo macũ Santiago acabiji nicu niwĩ.

A'tere ojacu niwĩ. Jesucristore ějõpeorãrẽ nisoose me'rã bu'erãrẽ tu'omasĩdutigu ojacu niwĩ. Tojo nicã Jesucristore ějõpeonu'cũdutigu, queoro weenu'cũdutigu ojacu niwĩ. Ma'ise pe'ere apeye ya'rũoro weenu'cũdutigu ojacu niwĩ.

Cũta ape pũrĩ Jesucristo catiri umũco cjasere ojacu niwĩ.

Jesucristo ye queti ni'i

¹⁻² Yũ'u musãrẽ Jesucristo ye cjasere, cũ nisetisere ojagu wee'e. A'tiro ni'i. A'ti turi weese dũporo cũ, cũ pacu me'rã nitojacu niwĩ. Be'ro a'ti turipare bajuacu niwĩ. Cũ catinu'cũgũ marĩrẽ catinu'cũcã weegũ nimi. Ʋsã cũrẽ ĩ'awũ. Cũ ucũsere tu'owũ. Ʋsã basu warota cũrẽ ĩ'abutiawũ. Cũrẽ añurõ masĩwũ. Tojo weerã cũrẽ ĩ'a'quere musãrẽ were'e. ³ Ʋsã marĩ pacu Ő'acũ me'rã, tojo nicã cũ macũ Jesucristo me'rã añurõ nicã'a. Musã quẽ'rãrẽ tojota masãsa'a. Tojo weerã Ʋsã ĩ'a'quere, tu'o'quere musãrẽ were'e. ⁴ Musãrẽ añurõ e'catiato nĩgũ a'ti pũrĩrẽ oja'a.

Ő'acũ añugũ nimi nise queti ni'i

⁵ Jesucristo Ʋsãrẽ bu'e'quere musãrẽ wereturia'a. Cũ a'tiro niwĩ: "Ő'acũ añugũ nimi. Cũpare ne ña'ase marĩ'i. Cũ si'ose weronojõ nimi. Na'itĩ'ase weronojõ nitimi", niwĩ. ⁶ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Ő'acũ me'rã añurõ nicã'a", nibosa'a. Tojo nimirã ña'arõ wéerã, nisoorã weesa'a. Marĩ weesetise, marĩ ye ucũse Ʋseri me'rã tojo weesa'a. ⁷ Ő'acũ añurõ weemi. Marĩ Ő'acũ weronojõ añurõ wéerã pũrĩcã, ãpẽrã me'rã añurõ nisetimasĩ'i. Cũ macũ Jesucristo wẽrĩse me'rã nipe'tise marĩ ña'arõ nisetisere dũcayunu'cũmi.

⁸ Marĩ ña'ase cũomirã ña'ase moo'o nĩrã, marĩ basuta nisoorã wee'e. Marĩ wãcũse diacjũ niwe'e. ⁹ Ő'acũ queoro weenu'cũgũ marĩ ña'arõ wee'quere diacjũ wereyu'rũcã, queorota marĩrẽ acobojogusami. Nipe'tise marĩ ña'arõ weeseti'quere coepe'ocũsami. ¹⁰ Ő'acũ a'tiro nicu niwĩ: "Masã nipe'tirã ña'arã nima", nicu niwĩ. "Marĩ ña'arõ weewe'e" nĩrã, "Ő'acũ nisoosepijagu nimi", nĩrã weebosa'a. Cũ ucũsere ějõpeotirã weronojõ nibosa'a.

2

Õ'acũ me'rã nírã a'tiro weeya nise ni'i

¹ Musã yu'u põ'rã weronojõ ni'i. Ña'ase weeticã'to nígu, musãrẽ a'tere oja'a. Marĩ ña'arõ weecãma, Jesucristo cũ pacupure marĩrẽ ucũbosasami. "Narẽ acobojoya", nisami. Jesucristo ña'ase moogũ nimi. Tojo weegu cũ marĩrẽ sërĩbosamasĩsami. ² Jesucristo wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere acobojose bocacãrã niwũ. Marĩ dia'cũ acobojose bocamasĩtisa'a. Nipe'tirã a'ti turicjãrã acobojose bocamasĩsama.

³ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ dutisere wéerã, cãrẽ ì'awã'no'sa'a. ⁴ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Õ'acũrẽ masĩ'i." Tojo nimirã cũ dutisere weetirã, nisoosepijarã nibosa'a. ⁵ Cũ dutiro wéerã, Õ'acũrẽ queorota ãjõpeosa'a. Tojo weerã marĩ Õ'acũ me'rã ni'i nisere masĩ'i. ⁶ "Marĩ Õ'acũ me'rã ni'i" nírã, Jesucristo weeseti'caronojõta weesiruturoã'a.

A'merĩ ma'ĩña nise queti ni'i

⁷ Acawererã, yu'u musãrẽ ojase apeye ma'ma dutise mejẽta ni'i. Toduporopu musã dutise cuo'quereta oja'a. A'te musã tu'o'quepu ni'i. ⁸ Tojo nimirõ, yu'u musãrẽ ojase ma'ma dutise weronojõ wa'a'a. A'merĩ ma'isere wãmepeogu wee'e. Toduporopu marĩ a'merĩ ma'itirã, ña'arã niwũ. Na'itĩ'arõpu nirã weronojõ niwũ. Ni'cãrõacãrẽ a'te du'uno'rõ wee'e. A'tocaterore marĩ a'merĩ ma'irã, bo'reyuropu nirã weronojõ ni'i. Te a'merĩ ma'isere Jesucristo me'rã masĩno'o. Tojo nicã musã me'rã masĩno'o.

⁹ Marĩ a'tiro nibosa'a: "Yu'u pũricã añurõ Õ'acũ dutiro weenu'cũcã'a." Tojo nimigũ ãpẽrãrẽ ma'itigu, toduporopu na'itĩ'arõpu ni'caro weronojõta nicã'sa'a tja. ¹⁰ ãpẽrãrẽ ma'igũ, bo'reyuropu nigũ weronojõ nimi. Ne cãrẽ cã'rõacã ña'arõ weese marĩ'i. ¹¹ Marĩ ãpẽrãrẽ ma'itirã, na'itĩ'arõpu nirã weronojõ nisetisa'a. Marĩ ña'arõ weese bu'iri caperi bajuno'tirã weronojõ nisa'a. Tojo weerã "A'tiro pe'e ãa'a", nĩmasĩtisa'a.

¹²⁻¹⁴ Yu'u musã nipe'tirãrẽ ojaguti. Jesucristo cũ wẽrĩse wapa Õ'acũ musã ña'arõ wee'quere acobojocu niwĩ. Musã Õ'acũrẽ masĩ'i. Bucãrã, musãrẽ oja'a. Jesucristore ne waropu du'pocãti'cure ãjõpeoyucã, oja'a. Ma'mapjia, musã wãcũtutuarã ni'i. Õ'acũ ye ucũsere tu'o' ãjõpeo'o. Wãtĩrẽ docaque'acã weecãrã niwũ. Tojo weegu musãrẽ oja'a.

¹⁵⁻¹⁶ A'ti umuco cjase Õ'acũ ye mejẽta ni'i. A'tere wãcũnurũticã'ña. Ña'arõ wãcũse, a'metãrãsi'rĩse, ãaripejase, ãpẽrã yu'rũoro nicã'gũ nisi'rĩse ña'a ni'i. A'te

nipe'tise a'ti umuco cjase ni'i. "Tere weerāti", niticā'ña. No'o a'tere weesī'rīgũnojõ marĩ pacu Õ'acūrē ma'itisami. 17 A'ti turi pe'tiwā'cārõ wee'e. Nipe'tise ña'arõ weesī'rĩ uaripejase quē'rā pe'tia wa'arosa'a. Õ'acũ dutiro weerā pūrĩcā ne pe'titirāsama. Cũ tiropu ninu'cũcā'rāsama.

Nisoorā ye queti ni'i

18 Nisoori masā ye quetire wereguti. A'ti umuco pe'tiro wee'e. A'ti turi pe'tise dūporo ni'cũ Jesucristore ĩ'atu'tigu a'tigusami. Musā a'tere tu'otojacārā niwũ. Pājārā cũ weronojõ nirá nitojama. Tojo weerā marĩ a'ti turi maata pe'tiatjere masi'i. 19 Na cūrē ĩ'atu'tirā marĩ me'rācjārāta nicā'miwā. Be'ro, na Jesucristo ye quetire ějõpeotirā, marĩrē ducawatia wa'awā. Na marĩ me'rācjārā waro mejēta ní'cārā niwā. Marĩ me'rācjārā nirá pūrĩcā, marĩ me'rāta nibosama. Na tojo ducawaticā ĩ'arā, marĩ narē ĩ'amasī'i. Marĩ me'rācjārā mejēta nicārā niwā.

20 Jesucristo musārē Espiritu Santure o'ócũ niwĩ. Tojo weerā musā diacũ cjase, Jesucristo ye quetire masipe'ticā'sa'a. 21 Cũ ye quetire masitirārē ojagu weewe'e. Musā Jesucristo yere queoro masisa'a. Tojo weegu musārē oja'a. Musā masi'i, cũ ye queti nisoose mejēta ni'i.

22 Nisoosepijagu a'tiro nisami: "Jesú Õ'acũ bese'cu mejēta nimi", nisami. Tojo busugu cūrē ĩ'atu'tiri masũ nimi. Marĩ pacu Õ'acūrē, cũ macũ Jesucristore teesami. 23 No'o cũ macũ Jesucristore uatirā, cũ pacu quē'rārē moosama. Marĩ Jesucristore Õ'acũ bese'cu nimi nirá, Õ'acũ pō'rā ni'i. 24 Tojo weerā musā ne waro tu'o'que Jesucristo ye quetire wácũnrũña. Musā cũ ye quetire ějõpeonu'cūrā, Õ'acũ me'rā, cũ macũ Jesucristo me'rā añurõ nicā'rāsa'a. 25 Jesucristo marĩrē a'tiro nicũ niwĩ: "Catinu'cũatjere o'oguti", nicũ niwĩ.

26 Musārē nisoori masā ye quetire ojatojapu. 27 Musā Espiritu Santu Jesucristo o'ócure cuotoja'a. Cũ basu nipe'tisere nisooro marĩrõ musārē bu'emí. "Ēsārē āpērā bu'eato", nitisa'a. Cũ bu'eronojõta Jesucristo me'rā añurõ nicā'ña.

28 Ni'cārõacā quē'rārē cũ me'rā ninu'cũcā'ña. Marĩ tojo wéerā, cũ a'ti nucũcāpu a'ticā, cūrē põtērĩrā ĩ'aucuasome. Bopoyasome. 29 Musā Jesucristo añurõ weesere masitoja'a. Tojo weerā nipe'tirā añurõ weerā Õ'acũ pō'rā nima nisere masĩno'o.

3

Õ'acũ pō'rā weesetise ni'i

¹ Ī'arē musā Ō'acū marī pacu marīrē ma'isere. Marīrē ma'igū, "Yū'u pō'rā" ni ējōpeosami. Tojo nírōnojōta marī cū pō'rā ni'i. Āpērā a'ti turicjārā Ō'acūrē masītitiārā, marī cūrē ējōpeorā weesetisere masītisama. ² Acawerērā, marī Ō'acū pō'rā nitoja'a. Cū pō'rā nimirā, be'ropu marī de'ro wa'atjere añurō masīno'ña marī'i yujupu. A'te dia'cūrē masī'i. Marī Jesucristo a'ticā, cū bajusere ĩ'arāsa'a. Cūrē ĩ'arā, cū weronjō wa'arāsa'a. ³ Jesucristore ne ña'ase marī'i. Marī quē'rā cū weronjō añurā wa'arāsa'a niatjere wācū'u. Tojo weerā marī ña'arō weeseti'quere ducayuwā'cārā wee'e.

⁴ Ña'arō weesetise Ō'acū duti'quere yu'rūnu'cāse ni'i. Nipe'tirā ña'arō weerā Ō'acūrē yu'rūnu'cārā weema. ⁵ Musā masītoja'a, marī ña'arō wee'quere cō'agū Jesucristo a'ti nucūcāpūre a'ticu niwī. Ne cūrē cā'rōacā ña'ase marī'i. ⁶ Tojo weerā nipe'tirā cū me'rā ninu'cūrā ña'arō weesetisama. Ña'arō weerā pe'e Jesucristore masītisama. ⁷ Musā tu'omasīña. Āpērā musārē maasocā, ējōpeoticā'ña. Jesucristo añugū nimi. Tojo weerā cū weronjō nirā masā añurā nima. ⁸ Wātī ne waropūta ña'agū nimajāti'cu nimi. Tojo weerā ña'arō weesetirā cū yarā nima. Jesucristo Ō'acū macū wātī ña'arō weesere cō'agū a'tigu a'ti turipūre a'ticu niwī.

⁹ Ō'acū cū pō'rārē cū weronjō niseticā weecu niwī. Tojo weerā Ō'acū pō'rā ña'asere weenu'cūtima. ¹⁰ Marī Ō'acū pō'rārē, wātī yarārē a'tiro ĩ'aducawaamasī'i. No'o āpērārē ma'itirā, ña'arō weesetirārē "Wātī yarā nima", ni'i. Āpērārē ma'irā añurō weesetirā pe'ere "Ō'acū pō'rā nima", ni'i.

A'merī ma'idutise ni'i

¹¹ A'merī ma'irōua'a nise queti musā ne waro maata tu'o'que ni'i. ¹² Dūporocjūpu Caī wāmetigu weronjō niticārā. Cū wātī yagu nīgū, cū acabiji Abere wējecu niwī. ¿De'ro weegu cūrē wējēpari? Caī cū weesetise ña'ase nicaro niwū. Cū acabiji weese pe'e añuse nicaro niwū. Te bu'iri cūrē uogu, wējecu niwī. ¹³ Āpērā musā añurō weesetisere ĩ'áurā, ĩ'atu'tibosama. Na Caī cū acabijire uo'caro weronjō weerā weesama. Na musārē ĩ'atu'ticā, ucuaticā'ña.

¹⁴ Marī āpērārē ma'irā, Ō'acū pō'rā ni'i nisere masī'i. Todūporopūre Jesucristore masītitiārā, āpērārē ma'itiwū. Ni'cārōacārē cūrē ējōpeoyurā, a'merī ma'i'i. Āpērārē ma'itirā pūrīcā, marī todūporopu ní'caronjōta nicā'bosa'a. Catinu'cūsere moobosa'a. ¹⁵ No'o āpērārē ĩ'atu'tigunojō masārē wējēcō'arī masū weronjō nimi. Musā masī'i,

ne ni'cũ masãrẽ wẽjẽcõ'arĩ masũ catinu'cũsere moosami. Musã cũ weronojõ niticã'ña. ¹⁶ Jesucristo marĩ ye ni-atjere wẽrĩcũ niwĩ. Tojo weerã marĩ a'merĩ ma'isere masĩ'i. No'o ãpẽrãrẽ ma'írã, marĩ ya catiri ɯmũcore wãcũnũrũtisa'a. Narẽ weetamurã, marĩ quẽ'rã wẽrĩmasĩ'i. ¹⁷ Marĩ apeyenojõ cɯomirã, pajasecɯorãrẽ o'otirã, ¿de'ro wee "Õ'acũrẽ ma'i'i", nibosau? ¹⁸ Bu'i, marĩ ye ucũse ɯseri me'rã dia'cũ "Narẽ ma'i'i", niticã'rõɯa'a. Narẽ añurõ weetamurõɯa'a. Te me'rã marĩ narẽ ma'isere ï'omasĩ'i.

Õ'acũrẽ ãjõpeorã uiro marĩrõ nímasĩ'i nise ni'i

¹⁹⁻²⁰ Apetero marĩ a'tiro wãcũsa'a: "Yũɯ ña'ayũrũagu nisa'a." Tojo wãcũmirã, marĩ ãpẽrãrẽ ma'írã, Õ'acũ me'rã uiro marĩrõ nímasĩ'i. Marĩ cũ põ'rã ni'i. Cũ marĩ wãcũsere masĩpe'ocã'sami. Cũ marĩ ña'arõ wee'quere acobojosami. ²¹⁻²² Marĩ ne bu'iri moosa'a ni tũ'oña'rã, uise marĩrõ Õ'acũrẽ sẽrĩmasĩ'i. Cũ dutisere, cũ ɯasere weecã, Õ'acũ nipe'tise marĩ sẽrĩsere yũ'tigusami. ²³ Cũ duti'que a'te ni'i. Cũ macũ Jesucristore ãjõpeodutimi. Tojo nicã cũ duti'caronojõta marĩrẽ a'merĩ ma'idutimi. ²⁴ Marĩ cũ duti'quere wéerã, cũ me'rã añurõ nicã'a. Cũ quẽ'rã marĩ me'rã añurõ nicã'mi. Marĩrẽ Espíritu Santure o'ocũ niwĩ. Tojo weerã cũ marĩ me'rã nisere masĩ'i.

4

Ãpẽrã weresere ï'abesetojarãpũ weedutise ni'i

¹ Acawererã, Õ'acũ yere wereri masã musã tiropũ bu'erã etacã, na weresere "¿Diacjũta Õ'acũ ye nimitito?" ni ï'aña. Ãpẽrã Õ'acũ o'ó'cãrã nitima. Nipe'tirãpure ãjõpeoticã'ña. Na Espíritu Santure moomirã, tojo nima'acã'bosama. A'ti ɯmũcopũre no'o ɯaro nisoori masã nibi'acã'ma. "Õ'acũ yere wererã wee'e", ni bususijama. ² Musã na diacjũ wererãrẽ a'tiro ï'abeseya. Na "Jesucristo a'ti upũ me'rã bajuacũ nimi", nisama. Tojo ãjõpeorã, Espíritu Santure cɯorã nima. Narẽ ãjõpeoya. ³ Ãpẽrã tojo ãjõpeotirã, Espíritu Santure mooma. Mejõ cãrẽ pe'sutima. Musã Jesucristore ï'atu'tigu cũ a'tiatjere tũ'otojapã. Na cũ weronojõ nirã a'ti di'tapũre nitojama.

⁴ Nisoori masã wãtĩ yarã nima. Õ'acũ wãtĩ nemorõ tutuami. Musã Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã musã na ucũsere ãjõpeoticãrã niwũ. ⁵ Nisoori masã a'ti turicjãrã a'ti ɯmũco cjase dia'cũrẽ bu'esama. Na weronojõ nirãta na bu'esere tũ'osama. ⁶ Marĩ pũrĩcã Õ'acũ põ'rã ni'i. Cũ põ'rã nirã marĩ bu'esere tũ'osama. Cũ põ'rã nitirã tũ'otisama.

Tojo weerã marĩ diacjũ cjase ẽjõpeorãrẽ, diacjũ nitisere ẽjõpeorãrẽ ì'abesemasĩ'i. "Ã'rãta nima diacjũ cjasere ẽjõpeorã", nĩmasĩ'i. "Na nima diacjũ cjasere ẽjõpeotirã", ni ì'adũcawaamasĩ'i.

Marĩrẽ a'merĩ ma'idutise ni'i

⁷⁻⁸ Acawererã, Õ'acũ masãrẽ ma'imi. Tojo weerã marĩ quẽ'rã a'merĩ ma'irõũa'a. A'merĩ mairãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. Na Õ'acũrẽ masĩma. No'o ma'ise moorãnojõ Õ'acũrẽ ne masĩtima. ⁹ Cũ marĩrẽ ma'isere ì'ogũ, cũ macũ ni'cũ nigũrẽ a'ti turipũre o'ócũ niwĩ. Marĩ catinu'cũatjere wéegũ tojo weecũ niwĩ. ¹⁰ Yũ'ũ ma'isere ucũgũ, marĩ Õ'acũrẽ ma'isere ucũgũ mejẽta wee'e. Cũ pe'e marĩrẽ ma'isere ucũgũ wee'e. Cũ marĩrẽ ma'ígũ, marĩ ña'arõ wee'quere acobojodutigu cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ me'rã marĩ acobojose boca'a.

¹¹ Acawererã, Õ'acũ marĩrẽ ma'i'caronjõta marĩ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ma'irõũa'a. ¹² A'ti ỹmũcopũre ne ni'cũ Õ'acũrẽ ì'a'cũ marĩmi. Marĩ cũrẽ ì'ati'cãrã nimirã, ãpẽrãrẽ ma'írã, cũ marĩpũre nisere masĩ'i. Cũ marĩrẽ ma'ique ye bu'iri ãpẽrãrẽ queoro ma'ita basio'o. ¹³ Õ'acũ marĩrẽ Espĩritu Santure o'ocũ niwĩ. Tojo weerã marĩ Õ'acũ marĩpũre nisere masĩ'i. Marĩ quẽ'rã cũpũreta ni'i. ¹⁴ Õ'acũ macũrẽ ỹsã basuta ì'awũ. Cũrẽ a'ti turipũre marĩ ña'arõ wee nisetimi'cãrãrẽ yũ'rũweticã weedutigu o'ócũ niwĩ. Tojo weerã musãrẽ a'tere were'e. ¹⁵ No'o nipe'tirã "Jesú Õ'acũ macũ nimi" nirãnojõ Õ'acũ me'rã nima. Cũ quẽ'rã napũre nimi.

¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ ma'isere masĩ'i. Cũ nipe'tirãrẽ ma'imi. No'o ãpẽrãrẽ maigũnojõ añurõ Õ'acũ me'rã nimi. Õ'acũ quẽ'rã cũ me'rã nimi. ¹⁷ Marĩ Õ'acũ me'rã nĩrã, queoro ma'imasĩ'i. Jesucristo a'ti turipũ nicã, cũ pacũ quẽ'rã cũ me'rã nicũ niwĩ. Cũ me'rã ní'caronjõta marĩ me'rã quẽ'rãrẽ Õ'acũ nimi. Tojo weerã marĩ a'ti turicjãrãrẽ beseatji nũmũ nicã, cũrẽ ne uisome. ¹⁸ A'merĩ mairã tirore uise marĩ'i. Uise cũorã tiro pe'ere ne a'merĩ ma'ise marĩ'i. Marĩ uise me'rã bu'iritirã weronjõ tũ'oña'a. No'o uigũnojõ a'merĩ ma'imasĩtimi.

¹⁹ Õ'acũ marĩrẽ ma'imũ'tãcũ niwĩ. Tojo weerã marĩ cũrẽ ma'i'i. ²⁰ Marĩ Õ'acũrẽ ma'imirã, ãpẽrãrẽ ì'atu'tirã, nisoosebũcũrã ni'i. Masã marĩ ì'arã waromaricãrẽ ma'itirã, nemorõ Õ'acũ bajutigũ pũricãrẽ ma'ita basiotisa'a. ²¹ Jesucristo marĩrẽ a'tiro dutiwĩ: "Õ'acũrẽ ma'írã, ãpẽrã quẽ'rãrẽ ma'irõũa'a", niwĩ.

5

Õ'acũ põ'rã nírã, ña'asere weeticã'rõua'a nise ni'i

¹ Nipe'tirá “Jesú Õ'acũ bese'cũ nimi” ni ějõpeorãnojõ Õ'acũ põ'rã nima. Āpērãrē ma'írã, na põ'rã quẽ'rãrē ma'irõua'a. ² Marĩ Õ'acũrē ma'i, cũ duti'quere wéerã, marĩ cũ põ'rãrē ma'i'i nisere masĩno'o. ³ Õ'acũrē ma'írã, cũ duti'quere weerã wee'e. Cũ dutise diasawe'e, weeta basiopũrĩcã'sa'a. ⁴ Marĩ Õ'acũ põ'rã a'ti turi cjase ña'asere weewe'e. Jesucristore ějõpeose me'rã añurõ weeta basio'o. ⁵ Marĩ Jesucristore “Õ'acũ macũ nimi”, ni ějõpeo'o. Te me'rã dia'cũ a'ti Ʃmũco cjase ña'asere cã'mota'amasĩsa'a.

Jesucristore “Õ'acũ macũ nimi” nise ni'i

⁶ Jesucristo Õ'acũ macũ nimi. Cũ a'ti turipũ nicã, Juã wãmeyerĩ masũ cũrē wãmeyewĩ. Cũrē wãmeyegũ, aco me'rã wãmeyewĩ. Be'ro cũ curusapũ wẽrĩwĩ. A'tiro weese me'rã cũ Õ'acũ macũ nisere i'owĩ. Cũrē wãmeye'que me'rã dia'cũ i'otiwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã quẽ'rãrē i'owĩ. Espĩritu Santu Jesucristo Õ'acũ macũ nisere i'omi. Cũta diacjũ cjasere weregũ nimi. ⁷ A'te quetire na basuta i'oma. Na i'tiarã Ʃmũsepũ nima: pacũ, macũ, tojo nicã Espĩritu Santu. Ā'rã i'tiarãpũ dũcawatimirã, ni'cũta nimi. ⁸ A'ti nucũcãpũre Espĩritu Santu werese me'rã Jesú Õ'acũ macũ nimi nisere masĩ'i. Tojo nicã Jesú cũ Õ'acũ macũ nisere cũ wãmeyeno'que me'rã, cũ wẽrĩ'que me'rã i'ocũ niwĩ. ⁹ Masã na i'a'quere werecãmarĩcãrē, marĩ ějõpeo'o. Õ'acũ cũ macũ yere werecã pũrĩcãrē, nemorõ ějõpeorõua'a. Cũ masã ucũse nemorõ queoro weremi. ¹⁰⁻¹² Õ'acũ marĩrē cũ macũ me'rã catinu'cũsere o'ocũ niwĩ. Tojo weerã cũ macũrē ějõpeorã cũ me'rã catinu'cũrãsama. Cũ macũrē ějõpeotirã ne cũ me'rã catinu'cũsome. Marĩ Jesucristo ye quetire diacjũta ni'i nírã, cũrē ějõpeorã wee'e. Āpērã a'tere ějõpeotirãnojõ “Õ'acũ nisoogũ nimi”, nirã weema.

Juã werecasa'que ni'i

¹³ Musã Õ'acũ macũrē ějõpeorãrē tere ojavũ. Musã catinu'cũrãsa'a nisere masĩato nĩgũ tojo ojavũ.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ cũ Ʃaronojõ marĩ sãrĩcã, marĩ sãrĩsere tu'osami. “Marĩ sãrĩsere tu'osami” ni masĩrã, cũrē uise marĩrõ sãrĩmasĩ'i. ¹⁵ “Õ'acũ marĩ sãrĩsere tu'osami” ni masĩrõnojõta “Cũ marĩ sãrĩ'que quẽ'rãrē o'otojami”, nino'o.

¹⁶ Apetero Jesucristore ějõpeogũ ña'arõ weesami. Cũ tojo weecã i'arã, Õ'acũrē sãrĩbosaya. Marĩ sãrĩbosacã,

Õ'acũ yu'tigusami. Cũrẽ ducayugusami tja. Apeye pũrĩcã ña'abutiario weese ni'i. Téma "Sẽrĩbosaya" ñña marĩ'i. Tere weerã Õ'acũ tiropu wa'asome. ¹⁷ Nipe'tise ña'ase Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãse ni'i. Yu'u nĩrõnojõta apeye ña'arõ weesere Õ'acũ acobojogusami. Apeye ña'abutiario weesere acobojosome.

¹⁸ Marĩ masĩ'i, Õ'acũ põ'rãrẽ Jesucristo añurõ co'tenu'cũcã'mi. Tojo weerã na ña'arõ weenu'cũtisama. Wãtĩ quẽ'rã Jesucristo co'teyucã, narẽ ña'arõ weemasĩtisami.

¹⁹ Marĩ Õ'acũ põ'rã nisere, tojo nicã wãtĩ nipe'tiro a'ti turicjãrã wiogu nimi nisere masĩ'i.

²⁰ Apeye quẽ'rãrẽ, Õ'acũ macũ cũ a'ti'quere masĩ'i. Cũ marĩrẽ Õ'acũ diacjũ nigũrẽ masĩdutigu tu'omasĩse o'ocu niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã nĩrã, cũ pacu Õ'acũpũreta ni'i. Jesucristo Õ'acũ nimi. Cũta catinu'cũgũ marĩ catinu'cũatjere o'omi. ²¹ Apeye, masã na queose yee ãjõpeo'quenojõrẽ ãjõpeoticã'ña. Õ'acũ se'sarore ãjõpeoya. Nipe'tise apeyenojõ yu'ruoro Õ'acũrẽ ma'ĩa.

Tojota weerouasa'a.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Nimũ'tãrĩ pũrĩ be'ro Juã ojáca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Juã Jesucristore ějõpeorãrẽ sũ'ori nigú weronojõ Õ'acũ yarã cũ bese'cãrãrẽ ojacu niwĩ. Queoro weesetisere, a'merĩ ma'isetisere ojacu niwĩ. Nisoose me'rã bu'eri masãrẽ tũ'omasĩdutigu ojacu niwĩ.

A'merĩ ma'idutise ni'i

¹ Yũ'u Jesucristore ějõpeorãrẽ sũ'ori nirĩ masũ ni'i. Yũ'u mũ'ũrẽ Õ'acũ bese'core oja'a. Mũ'u põ'rã quẽ'rãrẽ oja'a. Yũ'u mũsãrẽ diacjũta ma'i'i. Yũ'u se'saro mũsãrẽ ma'igũ weewe'e. Nipe'tirã diacjũ cjase Jesucristo ye quetire tũ'o'cãrã mũsãrẽ ma'ima. ² Cũ ye quetire ũsã ye ejeripõ'rãrĩpũ cũo'o. Tojo weerã mũsãrẽ pũrõ ma'i'i. Te quetire cũonu'cũcã'rãsa'a. ³ Marĩ pacu Õ'acũ, tojo nicã cũ macũ Jesucristo marĩ wioгу mũsãrẽ a'tiro weeato. Añurõ wee, mũsãrẽ pajaña'a, ejerisãjãcã weeato. Tere wéegũ, diacjũ nise ma'ise me'rã weeato.

⁴ Ni'cãrẽrã mũ'u põ'rãrẽ bocaejawũ. Narẽ diacjũ Õ'acũ duti'caronojõta weecã i'awũ. Tere i'agũ, pũrõ e'catiww.

⁵ Ni'cãrõacã mũ'ũrẽ nigũti. Marĩ a'merĩ ma'irõũa'a. A'te apeye ma'ma dutise mejẽta ni'i. Maata marĩ cũo'que ni'i.

⁶ Marĩ a'merĩ ma'irã, Õ'acũ dutisere weerã wee'e. Cũ marĩrẽ a'merĩ ma'iduticũ niwĩ. A'te mũsã tũ'otoja'quepũ ni'i.

Nisoori masãrẽ ějõpeoticã'ña nise ni'i

⁷ A'ti turipũre pãjãrã weremaasoosijari masã nima. Na, "Jesucristo masũ marĩ weronojõ upũtigũ a'ticũ niwĩ" nisere ějõpeotima. Náta Jesucristore i'atu'tiri masã nima. ⁸ Mũsã tũ'omasĩa. Na weresere ějõpeoticã'ña. Mũsã tere ějõpeorã, Õ'acũ mũsãrẽ o'obo'quere bajuriorã weebosa'a. Na weresere tũ'otirã pe'e, Õ'acũ nipe'tise mũsãrẽ o'ootjere bocarãsa'a. Cũ mũsãrẽ añurõ weese wapa o'ogũsami.

⁹ Jesucristo bu'e'que dia'cũrẽ bu'etigu, no'o cũ ũaro, yũ'rũoro weremorẽsu'ugũnojo Õ'acũrẽ moomi. Jesucristo cũ bu'e'que se'sarore weregu Õ'acũ me'rã añurõ nisami. Tojo nicã cũ macũ me'rã añurõ nicã'mi. ¹⁰ Āpẽrã Jesucristo ye quetire mejẽcã bu'eri masã mũsã ya wi'ĩpũ etacã, narẽ sõrõticã'ña. Narẽ utamurã, "Õ'acũ mũsãrẽ añurõ weeato",

niticã'ña. ¹¹ Mũsã narẽ tojo nírã, na me'rãcjãrã wa'arã weebosa'a. Mũsã na ña'arõ weesere bu'ipejarã weebosa'a.

Juã cã ojatuo'que ni'i

¹² Yũ'ũ peje waro nisĩ'rĩse cuomi'i, cuogu pe'e. A'ti pũĩrĩpũre ojasome. Yũ'ũ basuta topũ wa'a, mũsã me'rã ucũgũti. Marĩ tojo wéerã, e'catirãsa'a.

¹³ Mũ'ũ acabijo põ'rã mũ'ũrẽ añudutima. Co quẽ'rã Õ'acũ bese'co nimo.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Pua pūrī be'ro Juā ojāca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Juā a'ti pūrīrē Jesucristore ējōpeogu Gayo wāmetigure ojacu niwī. Jesucristore ējōpeogu, mū'u āpērārē añurō weesetiaporo nīgū, cūrē ojacu niwī. Demetrio wāmetigu cū queoro weeseti'quere ojacu niwī.

Diótfes wāmetiguma cū ña'arō weesere ne tū'saticu niwī.

Gayo ye queti ni'i

¹ Yū'u Jesucristore ējōpeorārē sū'ori nirī masū ni'i. Gayo yū'u me'rācjā yū'u uputu maigūrē, mū'urē oja'a. Mū'urē diacjūta ma'i'i.

² Yū'u mū'urē Ō'acūrē sērībosagu wee'e. "Nipe'tise mū'u ye cjase añurō wa'ato. Mū'u Ō'acūrē ējōpeose añurō wa'aronojōta wa'ato. Apeye quē'rā, duti mū'urē wa'aticā'to", ni sērībosa'a Ō'acūrē. ³ Yū'u pūrō e'cati'i. Āpērā Jesure ējōpeorā mū'u ye quetire miiejawā. Mū'u añurō Ō'acū haro weenu'cūgū weeaporo. ⁴ Yū'u bu'e'cu queoro weecā tū'ogu, e'catiyū'ruasa'a. ¿De'ro wee yū'u mū'urē nemorō e'catimasībosau?

⁵ Mū'u nipe'tirā āpērā mū'u tiropu ejarārē añurō weesetigu weeaporo. Uputu waro apesecjārā mū'u ī'amasītirārē weetamuaporo. ⁶ Na ūsā nerēwuaropu mū'u ye cjasere, āpērārē mū'u ma'isere werewā. Mū'u tiropu ejarārē narē tojo weetamunu'cūcā'ña. Mū'u tojo weecā, na añurō Ō'acū haronojōta apesepure yū'ruamasīrāsama. ⁷ Na Jesucristore ējōpeotirā weetamusere ñe'erō marīrō Jesucristo ye quetire werewā'cārā weema. ⁸ Tojo weerā Jesucristore ējōpeorā marī pe'e narē weetamurōua'a. Marī narē weetamurā, na me'rā da'rarā wee'e.

Diótfes wāmetigu cū ña'arō wee'que ni'i

⁹ Yū'u musārē ni'cā pūrī ojavu. Diótfes musā wiogu nisī'rīgū weeapu. Tojo weegu ūsā duti'quere uatiapu. ¹⁰ Yū'u musā tiropu wa'agu, cūrē musā ī'orōpu wereguti cū ūsārē ucja'quere, ūsārē nisoo'quere. A'te dia'cū ni-tiaporo. Āpērā Jesucristore ējōpeorā topu ejacā, narē ñe'etiapu. Āpērā narē añurō ñe'esī'rīrārē ñe'edutitapu. Narē ñe'ecāma, na me'rā ninemodutitiacju niapu.

¹¹ Ña'arã na weesere ĩ'acũuticã'ña. Añurõ weerã pe'ere ĩ'acũuña. Añurõ weerã Õ'acũ yarã nima. Ña'arõ weerã Õ'acũrẽ masĩtisama.

Demetrio cã añurõ weese ni'i

¹² Nipe'tirã Demetriore añurõ ucũma. Õ'acũ ɰaronojõta queoro weepɰ. Ɛsã quẽ'rã cũrẽ tojota ĩ'awũ. Mɰsã masĩ'i. Ɛsã diacjũta ucũ'u.

Juã cã añudutise ni'i

¹³ Ƴɰ'ɰ peje waro ucũse cɰomi'i, cɰogɰ pe'e. A'ti pũrĩpɰre ojasome. ¹⁴ Ƴɰ'ɰ maata topɰ wa'acã, marĩ a'merĩ utamurãsa'a.

¹⁵ Añurõ wa'ato mɰ'ɰrẽ. A'tocjãrã ɣɰ'ɰ me'rãcjãrã mɰ'ɰrẽ añudutima. Nipe'tirã topɰ nirã marĩ me'rãcjãrã añuato.

Tocã'rõta oja'a.

Juã

Juda cū ojáca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopā nise ni'i

A'ti pūrīrē Juda, Santiago Jesucristore ějōpeorārē sū'ori wejepeogu acabiji nicu niwī.

Queoro bu'ese Jesucristo ye queti na tū'o'quere du'usī'rīcā tū'ogu ojacu niwī. Tojo nicā nisoose me'rā bu'erārē tū'omasīdutigu, Jesucristore ějōpeonu'cūdutigu ojacu niwī.

Juda Ō'acū yarārē ojase ni'i

¹ Yū'u Juda Jesucristore da'rawā'ñaco'tegu Santiago acabiji mūsārē añuduti'i. Marī pacu Ō'acū mūsārē cū pō'rā niato nígū besecu niwī. Cū mūsārē ma'imi. Jesucristo mūsārē ějōpeonu'cūcā'to nígū co'temi. A'ti pūrīrē mūsārē oja'a. ² Ō'acū mūsārē pajaña'se, ejerisājāse, ma'ise cūoyu'rumajācā weeato.

Nisoose me'rā bu'ese cjase ni'i

³⁻⁴ Yū'u mairā, Ō'acū marī Jesucristo yu'rūono'cārārē añurō weesere mūsārē pūrō ojasī'rīmiwū. Tojo weesī'rī'cu nimigū, ni'cārōacārē "A'te pe'ere ojacā añutū'sa'a" ni wācū'u majā. Āpērā nisoose me'rā bu'ecā, ějōpeoticā'ña. Ō'acū Jesucristore ějōpeodutigu cū'que pe'ere wācūtutua, ějōpeonu'cūcā'ña. Cū tere ni'cāti me'rāta marī cū yarārē o'odojacu niwī. Nisoori masā me'rīse me'rā mūsā me'rā a'mesu'acārā niwā. Na Ō'acūrē mooma. A'tiro nisama: "Ō'acū marī ña'arō wee'quere acobojoyucā, no'o űaro marī upu űaripejasenojōrē weemasī'i", nisama. Ō'acū ma'ígū weese pe'ere dojorēsama. Jesucristo marī wiogu ni'cū nigūrē űatisama. Cūrē "Ō'acū macū mejēta nimi", nisama. Dūporopu Ō'acū ye queti ojáca pūrīpu na tojo weerārē "Bu'iri da'reno'rāsama", nitojano'caro niwū. Tojo weerā wācūtutuaya. Nisoori masā dutisere weeticā'ña. Narē a'tiro niña: "Ō'acū marīrē ějōpeodutise dia'cū queoro ni'i. Mūsā bu'ese pūrīcā diacjū niwe'e", niña narē.

⁵ Mūsā masī'quepūre apaturi wācūdutigu mūsārē wereguti. Ō'acū cūrē yu'rūnu'cārārē bu'iri da'resami. Dūporopu Ō'acū űsā ñecūsumūa Israe curuacjārārē yu'rūocu niwī. Na Egiptopu pi'eti'cārārē aperopu miwijacu niwī. Be'ro cū tojo weecā ī'amirā, āpērā cūrē ějōpeoticārā niwā. Tojo weegu narē bu'iri da're bajuriobutiacu niwī.

⁶ Apeye quē'rārē wācūña. Dəporopu āpērā u'musecjārā Ō'acūrē wereco'terā nimi'cārā cūrē yu'rənū'cācārā niwā. Ō'acū narē dutise cūumi'quere yu'rənū'cārā, añurōpu nimi'cārā cō'owijaacārā niwā. Tojo weegu Ō'acū cūrē wereco'terā nimi'cārārē na'itī'arōpu cōme dari me'rā du'tecūucō'acu niwī. Cū nipe'tirārē beseatji nūmu nicā, narē bu'iri da'rebutiagusami. Narē pi'etinu'cūdutigu pecame'epu cō'abajuriogusami. ⁷ Sodoma, Gomorra, tojo nicā te pu'to cjase macārī na ña'arō wee'que quē'rārē wācūña. Ō'acūrē wereco'terā nimi'cārā weronojō te macārīcjārā quē'rā ña'arō weecārā niwā. Na nūmosānumia nitirārē a'metārācārā niwā. Apeye quē'rārē umua se'saro numia me'rā weewuasenojōrē weecārā niwā. Numia quē'rā tojota weecārā niwā. Na ña'arō wee'que wapa Ō'acū bu'iri da'regu, narē ūjūacō'acu niwī. Nipe'tirā ña'arā na weronojōta pecame'e pe'titiri me'epu bu'iri da'reno'rāsama nisere masīyudutigu narē tojo weecu niwī.

⁸ A'tiro nicā quē'rārē musā wa'teropu nirā na nisoori masā todəporocjārāpu weronojō ña'arō weema. Tə'omasitirā weronojō na ña'arō weesī'rīsere no'o ūaro weesama. Tere wéerā, na basu na upure dojorēsama. Tojo nicā Ō'acū dutisere yu'rənū'cāsama. Ape turicjārā u'musepu nirā tutuarārē bujicā'sama. ⁹ Ū'musecjārā Ō'acūrē wereco'terā wiogu Miguemaricā tojo bujicā'ticu niwī. Dəporopu Moisé wērīca be'ro Migue wātī me'rā Moisé ya upure du'sasocārā niwā. Migue cū basu wātirē ne cārō tu'ti bujicā'ticu niwī. A'tiro pe'e nicu niwī: "Ō'acū yu'u wiogu mu'urē tu'tiato", nicu niwī. ¹⁰ Nisoori masā pūrīcā na tə'omasītisere no'o ūaro ucūma'asama. A'ti turi cjase na no'o weerobajuro weese dia'cūrē masīsama. Wa'icūrā tə'omasitirā weronojō nima. Na tə'oña'rōbajuro tə'oña'sama. Te me'rā na bu'iri da're bajuriono'rāsama.

¹¹ Ña'arō wa'arosa'a narē. Dəporocjāpu Caī cū acabiji Abere uogu cūrē wējē'caro weronojō ña'arō weema. Tojo nicā Balaā wāmetigu wee'caro weronojō weema. Cū niyeru ūayurūagu, Ō'acū dutisere yu'rənū'cācu niwī. Apī Coré wāmetigu wee'caro weronojō weema. Cū, wiorā Ō'acū cūu'cārārē yu'rənū'cācu niwī. Cū tojo wee'que bu'iri Ō'acū cūrē bu'iri da'regu, wērīcā weecu niwī. Na nisoori masārē Caī, Balaā, Coreré bu'iri da're'caronojōta Ō'acū narē bu'iri da'regusami. ¹² Nisoori masā, musā Jesucristore ējōpeorā nerē ba'ari curare bopoyoro weerā weesama. Musā me'rā sī'rī, ba'atamurā, na ye cjase dia'cūrē wācūrā, ña'arō weesama. Narē wiopesase marīsa'a. Āpērārē

wăcūtimiră, na basu ba'a yapisî'rîsama. Aco pejatimirô, acocurari wî'rô wêecă, tuuwă'cărô weronojô nisama. Te curari aco pejatiro weronojô masărê aŋuse î'otisama. Yucădăca dăcatiri cura apeyepagu dăca marîsepagu weronojô nico'tesama. Na Ô'acŭ yere bu'emiră, queoro weetiră, dăca marîră weronojô nisama. Na, masă dăca marîcjure paacô'ano'cŭ weronojô nisama. Narê ne că'rô aŋurô weese marîsa'a. ¹³ Pă'côri maa pajiri maa cjase ņa'ase sa'pori sumutopu paaqueô'o'que weronojô nima. Na ucŭme'rîmiră, ņa'ase bopoyase dia'cŭrê weenu'cŭsama. ņocôa bŭrăbajudutidijară weronojô nima. Diacjŭca ma'a cjasere du'ură, na'itî'arôpu bu'iri da're bajuriono'răsama.

¹⁴ Dăporocjŭpu Enoc wămetigu Ô'acŭ cŭrê masîse o'oro me'ră na nisoori masărê bu'iri da'reatjere weremu'tăcu niwî. Marî ņecŭ Adă părămi nituriagupu nicu niwî Enoc. Seis turiri be'rocjŭ nicu niwî. Cŭ, be'ropu wa'atjere a'tiro nicu niwî: "Marî wiogu păjără ŭ'mŭsecjără cŭrê wereco'teră me'ră a'tigusami. ¹⁵ Nipe'tiră masărê besegu a'tigusami. ņa'ară na ņa'arô wee'quere besepe'ocŭsami. Tojo nică dicŭse ņa'ară cŭrê ņa'arô ucŭ'quere besegusami. Na tojo wee'que wapa, bu'iri da'regusami", ni ojayucu niwî Enoc. ¹⁶ Nisoori masă nipe'tisere tŭ'satisama; "ņa'a ni'i", nisama. Na ŭaro dia'cŭrê weesî'rîsama. Masîră waro weronojô ucŭma'asama. Na yere ŭasără, âpêrărê aŋurô ucŭta'sasama.

Jesucristore êjôpeorărê werecasa'que ni'i

¹⁷ Yŭ'ŭ mairă, marî wiogu Jesucristo besecŭ'cără mŭsărê todăporopu ní'quere wăcŭņa. ¹⁸ Mŭsărê a'tiro nicără niwă: "A'ti ŭmŭco pe'tiati dăporo masă no'o ŭaro Ô'acŭ yere bujică'răsama. Ô'acŭrê ŭatiră, na ņa'arô ŭaripejasere weerăsama", nicără niwă. ¹⁹ Jesucristore êjôpeorărê dăcawatică weesama. Na ņa'ase ŭaripejase dia'cŭrê weesama. Espîritu Santure mooma.

²⁰ Mŭsă pŭrîcă yŭ'ŭ mairă, Jesucristore nemorô êjôpeo, wăcŭtutuawă'căņa. Mŭsă êjôpeose diacjŭ nise ni'i. Ô'acŭrê sêrîră, Espîritu Santu mŭsărê masîse o'ose me'ră sêrîņa. ²¹ Ô'acŭ mŭsărê ma'isere wăcŭnu'cŭcă'ņa. Acobo-jotică'ņa. Marî wiogu Jesucristo marîrê pajaņa'gŭ, cŭ me'ră catinu'cŭsere o'ogŭsami. Cŭ o'oatjere e'catise me'ră co'teyuya.

²² Âpêră Jesucristo yere "¿Diacjŭta nisariba?" nirărê pajaņa'ņa. Narê aŋurô êjôpeocă weeya. ²³ Âpêră nisoori masă bu'esere siruturărê diacjŭnŭ'côņa. Wi'i ŭjărî wi'i po'peapu nirărê wejewijaară weronojô narê

pecame'epu wa'abo'cārārē yu'rucā weeya. Āpērā ña'ase weepoyu'rua'cārārē weetamusī'rīrā, pajaña'ña. Musāpu na ña'arō weesere pē'rīpejari nīrā, ne cā'rō na tojo weesere uaticā'ña.

Õ'acūrē e'catituose ni'i

²⁴⁻²⁵ Õ'acū tutuayu'rugū marī ña'arō weeri nígū, cā'mota'amasīsami. Tojo nicā cū tutuase me'rā cū tiro, cū asisteropu marīrē bu'iri marīrā nidutigū miamasīsami. Topure e'catiyu'ruarāsa'a. Õ'acū ni'cū nigú marī wiogu Jesucristo wērīse me'rā marī pecame'epu wa'abo'cārārē yu'ruocu niwī. Cūrē nipe'tirā “Añuyu'ruami, nipe'tirā bu'ipu wiogu nimi”, wiopesase me'rā ni ējōpeoato. “Nipe'tirā a'ti turicjārārē dutigu wiogu waro nimi”, niato. “Ne waropu, a'tiro nicā, be'ropu quē'rārē mejārōta nimi”, ninu'cūato. Tojota nirōu'a'a.

Tocā'rōta oja'a.

Juda

Be'ropu wa'atjere Jesucristo Juãrẽ wéréca pũrĩ ni'i

A'ti pũrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

A'ti pũrĩrẽ Juã sõ'oni'que pũrĩrẽ oja'cũta ojacu niwĩ. Cũ bu'iri da'rero Patmos wãmetiri nũcũrõpũ nígũ, ojacu niwĩ.

A'ti pũrĩ Õ'acũ cũ ɦa'caronojõta be'ropure a'tiro weegusami nisere wereri pũrĩ ni'i.

Juã quẽ'egũ weronojõ cũ ĩ'a'quere ojacu niwĩ.

Cũ siete Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrã Asiapũ nirãrẽ ojacu niwĩ.

Jesucristo Juãrẽ quẽ'ese weronojõ ĩ'o'que ni'i

¹ A'ti pũrĩ be'ropu wa'atjere Jesucristo wereri pũrĩ ni'i. Õ'acũ Jesucristore “Cã'rõacã be'ro a'tiro wa'arosa'a”, ni ĩ'ocũ niwĩ. Cũ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ tere masĩdutigu tojo werecu niwĩ. Be'ro Jesucristo yũ'ũ Juã wãmetigure tere wereturiawĩ. Cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu ɦ'mũsecjũ me'rã tojo weewĩ. Yũ'ũta Jesucristore da'rawã'ñaco'tegu ni'i.

² Yũ'ũ ĩ'a'que nipe'tisere wereguti. Yũ'ũ tũ'o'que quẽ'rãrẽ wereguti. Õ'acũ ucũ'quere Jesucristo yũ'ũre añurõ werewĩ.

³ A'ti pũrĩ oja'caronojõ wa'atjo cã'rõ dũ'sa'a. No'o a'ti pũrĩrẽ Jesucristore ẽjõpeorãrẽ bu'egũnojõ e'catise bocagusami. Tojo nicã a'ti pũrĩ Õ'acũ o'o'quere bu'ecã tũ'orã pe'e quẽ'rã e'catise bocarãsama. No'o na a'ti pũrĩpũ oja'quere diacjũ weerãnojõ e'catise bocarãsama.

Juã Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrãrẽ oja'que ni'i

⁴ Yũ'ũ musã Asiapũ nirã siete Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrãrẽ oja'a. Õ'acũ musãrẽ añurõ weeato. Musãrẽ añurõ ejerisãjãcã weeato. Õ'acũ ne waropũta ní'cũ nimi. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũcã'mi. Be'ropu quẽ'rãrẽ apaturi a'tigusami. Õ'acũ wiogu dujiri cũmurõ pu'to siete Õ'acũrẽ wereco'terã bajutirã nu'cũma. Na topũ nu'cũrã Espĩritu Santure nipe'tise tutuase cũogu nimi, nisĩ'rĩrã weema. Na quẽ'rã musãrẽ añurõ weeato. ⁵ Tojo nicã Jesucristo musãrẽ añurõ weeato. Cũ Õ'acũ ye cjasere queoro weregu nimi. Cũta nipe'tirã wẽrĩ'cãrã dũporo masãmu'tã'cũ nimi. Cũ nipe'tirã a'ti di'tacjãrã wiorãrẽ dutimi. Marĩrẽ ma'imi. Cũ wẽrĩgũ, cũ ye dí me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yũ'rũowĩ.

⁶ Cũ wẽrĩse me'rã marĩ wiorã wa'apã. Tojo nicã Õ'acũ yere da'rari masã sãjãpã. Cũ pacũ dutisere da'rato nígũ marĩrẽ

tojo weecu niwī. Cūrē añurō e'catipeorā. Tojo tutuagu ninu'cūgūsami. Tojota niato.

7 Musā tu'oya. Ō'acū bese'cu Cristo o'mecururipū di-jatigusami. Cū a'ticā, nipe'tirā ī'arāsama. Tojo nicā cūrē wējē'cārāpūta ī'asājārāsama. Nipe'tirā a'ti di'tacjārā cū a'ticā ī'arā, utirāsama. Tojota wa'arosa'a.

8 Marī wioḡu Ō'acū tutuayu'rūnu'cāgū a'tiro nimi: "Yū'uta nimu'tāgū, nituogupu ni'i." Ō'acū ne waroputa ni'cu nimi. A'tiro nicā quē'rārē ninu'cūmi. Be'ropu quē'rārē apaturi a'tigusami.

Juā Jesucristore quē'ese weronojō ī'a'que ni'i

9 Yū'u Juā musā acawereḡu weronojō ni'i. Musā weronojōta yū'u quē'rā pi'eti'i. Marī ni'cārōnojō Ō'acū pō'rā ni'i. Tojo nicā ña'arō wa'acā, Jesucristo marīrē wācūtutuasere o'omi. Yū'u Patmos wāmetiri nūcūrōpu bu'iri da'reri wi'ipū niwā. Ō'acū ye queti, Jesucristo ucū'quere werese ye bu'iri topū niwā. ¹⁰ A'tiro wa'awu yū'are. Ni'cā soorinūmu Espīritu Santu tutuaro me'rā quē'ese weronojō ī'owī. Wācūña marīrō yū'u sē'ema pe'e tutuaro ucūcā tu'owu. Cū ucūse coroneta putiro weronojō busuwu. ¹¹ Cū yū'are a'tiro niwī:

—Yū'uta nimu'tāgū, nituogupu ni'i. Nipe'tise mu'u ī'asere ni'cā pūrīpu ojaya. Mu'u oja'quere Asiapu nirā siete cururi Jesucristore ējōpeose cururicjārārē o'óya. Na a'ticūrā nima: Éfesocjārā, Esmirnacjārā, Pérgamocjārā, Tiatiracjārā, Sardicjārā, Filadelfiacjārā, tojo nicā Laodiceacjārārē o'óya, niwī.

¹² Cū tojo ucūcā tu'ogū, yū'u ¿noa niti? níḡū, majāmi'awā. Sietepagu sī'ose uru me'rā wee'quepagure ī'awā. ¹³ Tepagu wa'teropu ni'cū masūrē ī'awā. Cū su'tiro yoarojore sāñawī. Cū cutiropu uru me'rā wéeca dare du'tewī.

¹⁴ Cū poari añurō butise poari niwā. Cū caperi pe'e pecame'e ūjūrī pō'rā weronojō asiwu. ¹⁵ Cū du'pocārī cōme asipa'acju pecame'epu ūjūrō weronojō niwā. Cū ucūse peje maarī pu'eeja o'maburose weronojō busuwu. ¹⁶ Cū diacjūcamocāpu siete ñocōarē cuowī. Cū useropu ni'cā pjī wiori pjīrē cuowī. Ti pjī pūaperi osoyojaca pjī niwā. Cū diapoa umucocjū mujīpū uputu asistero weronojō niwā.

¹⁷ Cūrē ī'aucuagu, wērīḡū weronojō cū du'pocārī tiro bu'ruque'acāti. Yū'u tojo wa'acā ī'agū, cū diacjūcamocā me'rā ñapeo, yū'are niwī:

—Uiticā'ña. Yū'uta nimu'tāgū, nituogupu ni'i. ¹⁸ Catinu'cūḡū ni'i. Toduporopure wērīwā. Ni'cārōacārē

catinu'cũcã'a. Yũ'u masãrẽ wẽrĩdutimasĩ'i. Pecame'epũ wa'adutimasĩ'i. Āpẽrã quẽ'rãrẽ "Pecame'epũ wa'asome", nĩmasĩ'i. ¹⁹ Mũ'u ĩ'a'quere, ni'cãrõacã nisere ojaya. Be'ropũ mũ'u ĩ'atje quẽ'rãrẽ ojaya. ²⁰ Apeyere masã todũporopũ masĩno'ña marĩ'quere wereguti. Ā'rã siete ñocõa a'tiro nisĩ'rĩrã weema. Na yũ'ure ãjõpeose cururicjãrã wiorã sũ'ori nirã nima. Siete sĩ'ose uru me'rã wee'quepagũ quẽ'rã a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te ticusepagũ yũ'ure ãjõpeose cururicjãrã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e, niwĩ.

2

Éfesocjãrãrẽ oja'que ni'i

¹ Jesucristo a'tiro niwĩ:

"Éfesocjãrã, yũ'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogũ sũ'ori nigũrẽ a'tiro ni ojaya: 'Yũ'u siete ñocõarẽ diacjũcamocãpũ cũo'o. Tojo nicã siete sĩ'ose uru me'rã wee'quepagũ wa'teropũ sija'a. ² Nipe'tise musã weesere yũ'u masĩ'i. Musã da'rase, musã wãcũtutasere masĩ'i. Tojo nicã ña'arõ weerãrẽ musã uatisere masĩ'i. Musã basu ãpẽrã na nisetisere ĩ'amasĩ'i. Na "Jesucristo besecũú'cãrã ni'i", nima. Tojo nimirã, nitima. Tojo weerã narẽ ĩ'arã, "Nisoorã nima", ni'i. Musã na tojo weesere masĩ'i. ³ Yé cjasere da'rarã, musã upũtu pi'etiwũ. Musã te pi'etisere nu'cãwã.

⁴ "'Musã añurõ weemicã, apeyenojõ musãrẽ werenemosĩ'rĩ'i. A'tiro ni'i. Musã ne waro ma'inũ'cã'caro weronojõ weewe'e. ⁵ Tojo weerã musã ne waropũ añurõ wee'quere wãcũña. Musã ña'arõ wee'quere bujawetiya. Ne waropũ niseti'quereta weeya tja. Musã dũcayuticã, musã ya curuacjãgũ sĩ'ocjũre cõ'agũti. ⁶ Apeye musã weese pe'e añu ni'i. Nicolaíta wãmetiri curuacjãrã weesetisere musã ne cã'rõacã uawe'e. Yũ'u quẽ'rã tere ne uawe'e.

⁷ "'Espíritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cũorã cũ ucũsere tu'oya. A'tiro ni'i. Yũ'u pacũ tiro añurõ Paraíso wãmetiropũ ni'cãgũ yucũgũ ni'i. Añurõ wee yũ'rũwetirã ãjõpeodu'utirã tigũ dũcare ba'a, catinu'cũrãsama', ni ojaya", niwĩ.

Esmirnacjãrãrẽ oja'que ni'i

⁸ Apaturi Jesucristo ninemowĩ tja:

"Esmirnacjãrã, yũ'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogũ sũ'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: 'Yũ'uta nimũ'tãgũ, nituogupũ ni'i. Yũ'u wẽrĩ masã'cũ ni'i. ⁹ Nipe'tise musã weesere masĩ'i. Musã pi'etise, pajasecũosere masĩ'i. Tojo pajasecũomirã, peje cũorã weronojõ ni'i. Apeyere masĩ'i. Āpẽrã "Judío masã ni'i", nima. Tojo nimirã, musãrẽ ña'arõ ucũma.

Na judío masã waro nitima. Na wãtĩ ya curuacjãrã nima. ¹⁰ Musã pi'etiatjere uiticã'ña. Wãtĩ ni'cãrẽrã musã ãjõpeosere du'udutigũ bu'iri da'reri wi'ipũ sãjãacã weegusami. Musã yoaticã diez numũrĩta pi'etirãsa'a. Tojo weemicã, téé wẽrĩrãpũ tojota ãjõpeoyapaticã'ña. Yũ'u tiropũ musãrẽ catinu'cũcã weeguti.

¹¹ " 'Espíritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cœorã cã ucũsere tu'oya. A'tiro ni'i. Queoro wee yũ'rũwetirã ãjõpeodu'utirã pecame'epũ wa'asome', ni ojaya", niwĩ.

Pérgamocjãrãrẽ oja'que ni'i

¹² Jesucristo ninemowĩ tja:

"Pérgamocjãrã, yũ'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogu sũ'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: 'Yũ'u pũaperi osoyojaca pji wiori pjiãrẽ cœogu ni'i. ¹³ Yũ'u musã nipe'tise weesere masĩpe'ocã'a. Musã ya macã Pérgamo quẽ'rãrẽ masĩ'i. Ti macãpũ wãtĩa wiogu dutiro cœosami. Topũ nimirã, musã yũ'ure sirutunu'cũ'u. Yũ'ure ãjõpeodu'uwe'e. Sõ'onícatero musã ya macã wãtĩ nirõpũre a'tiro wa'acaro niwũ. Antipas wãmetigu Ô'acũ ye cjasere queoro werecu niwĩ. Æpẽrã cãrẽ musã wa'teropũ nigũrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Tita quẽ'rãrẽ musã yũ'ure ne ãjõpeodu'utiwu.

¹⁴ " 'Apeye musãrẽ a'tiro werese cœo'o. Duporopũ ni'cũ Balaã wãmetigu nicũ niwĩ. Cũ Balac wãmetigure a'tiro bu'ecu niwĩ: "Mũ'u Israe curuacjãrãrẽ ña'arõ weedutiya", nicũ niwĩ. "Narẽ musã ãjõpeogũre o'o'que di'ire ba'adutiya", nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, Balac na wẽjẽ ñubuepeo'que di'ire Israe curuacjãrãrẽ ba'aduticũ niwĩ. Tojo nicã na ña'arõ a'metãrãbajaque'aticã weecu niwĩ. A'tocatero musã wa'tero ni'cãrẽrã Balaã weeduti'quenojõrẽ sirutuma. ¹⁵ Apeye quẽ'rãrẽ ni'cãrẽrã yũ'u yabisere a'tiro weema. Nicolaĩta wãmetiri curuacjãrã bu'esere sirutuma. Ne du'usĩ'rĩtima. ¹⁶ Tojo weerã nipe'tise musã ña'arõ weesere bũjawetiya. Musã dũcayuticã, musã tiropũ wa'aguti. Ya pji wiori pji useropũ cœori pji me'rã musãrẽ bu'iri da'reguti.

¹⁷ " 'Espíritu Santu yũ'ure ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cœorã cã ucũsere tu'oya. Queoro wee yũ'rũwetigu ãjõpeodu'utigure manã wãmetise u'muse cjasere ecagusa'a. Tojo nicã cãrẽ ãtãpe butiri pere o'oguti. Ti pepũ masĩno'ña marĩrĩ wãmerẽ ojano'rõsa'a. Ne ni'cũ te wãmerẽ masĩsome. Ti pere cœogu dia'cũ masĩgũsami', ni ojaya", niwĩ.

Tiatiracjãrãrẽ oja'que ni'i

18 Jesucristo ninemowĩ tja:

“Tiatiracjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wioḡu su'ori nigūrē a'tiro ojaya: ‘Yu'u Ō'acũ macũ caperire pecame'e ũjārĩ pō'rā weronojō cuoḡu ni'i. Tojo nicā yu'u du'pocārĩ cōme asipa'acju weronojō ni'i. 19 Nipe'tise musā weesere masīpe'ocā'a. Musā ma'ise, ějōpeose, a'merĩ weeta-muse, wācūtutuasere masī'i. Ni'cārōacārē musā ne waro wee'caro nemorō añurō weerā wee'e. 20 Tojo nimicā, apeye musārē weresī'rĩ'i. A'tiro ni'i. Musā sō'onico Jezabere cō'awe'e. Co “Ō'acũ wereduti'quere wereturiago wee'e”, nimimo. Tojo nimigō, yu'ure da'raco'terārē nisoosere bu'emo. Narē ña'arō wee, no'o ũaro a'metārābajaque'aticā weemo. Tojo nicā wa'icu di'ire, na yee'cure ějōpeose o'o'que di'ire ba'acā weemo. 21 Ti numuḡu co ña'arō wee'quere bujaweti ducayudutimiwũ. Ne ducayusī'rītimo. Co ña'arō a'metārāsere du'usī'rītimo. 22 Tojo weeḡu co ña'arō weesere du'uticā ĩ'agũ, core dutiticā weeguti. Co me'rā ña'arō wee a'metārārārē uputu pi'eticā weeguti. 23 Co pō'rārē wērīcā weeguti. Tojo weecā, nipe'tirā Jesucristore ějōpeose cururicjārā a'tiro nirāsama: “Cũ masā tu'oña'sere masīmi”, nirāsama. “Na po'peapu wācūsere, ũsā quē'rārē masīpe'ocā'mi”, nirāsama. “Marĩ nisetisere queoro wapeyegusami”, nirāsama. 24 Āpērā musā Tiatirapu nirā Jezabel bu'esere sirututirā, wātīa wioḡu ye cjase ya'yiosere masītirānojō pe'ere a'tiro nigūti: “Musārē apeye dutinemosome. 25 A'te dia'cūrē weeya. Musā queoro weesetisere ne du'uticā'ña. Téé yu'u a'tiri curapu weenu'cūcā'ña.” 26 Queoro yu'u ũaronojō wee yu'ruweti ějōpeodu'utirā, tojota weeyapaticā'ña. Tojo weerārē wiorā wa'acā weeguti. 27 Yu'u pacu yu'ure nipe'tise macārīcjārā wioḡu sōrōwĩ. Yu'u quē'rā narē mejārōta sōrōḡuti. Yarā a'tiro weerāsama. Ña'arārē tutuaro me'rā dutirāsama. Cōmegũ me'rā bapari di'i me'rā yee'queparure paamutōrō weronojō narē weerāsama. 28 Apeye quē'rārē yu'u ũaro weenu'cūḡūrē a'tiro weeguti. Narē su'ori nigú weronojō nigūsami. Ñocōawũ bo'reque'ari cura mujātīḡu weronojō nigūsami. 29 Espíritu Santu Jesucristore ějōpeorārē ucūmi. O'meperi cuorā cã ucūsere tu'oya', ni ojaya”, niwĩ.

3

Sardi wāmetiri macācjārārē oja'que ni'i

1 Jesucristo ninemowĩ tja:

“Sardicjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigūrē a'tiro ojaya: 'Yu'u siete Ō'acūrē wereco'terā bajutirārē cūo'o. Na Espiritu Santure nipe'tise tutuase cūogu nimi, nisī'rīrā weema. Tojo nicā ticūrāta tja űocōarē cūo'o. Nipe'tise mūsā weesere masīpe'ocā'a. Mūsā “Ō'acū yere añurō weema” nino'rā ni'i. Tojo nimirā, wērī'cārā weronojō ni'i. Cū yere ne weewe'e. ² Tū'omasīña. Mūsā añurō weese pe'tiro wee'e. Du'saseacārē añurō weeya. Mūsā weesere a'tiro ī'a'a. Ō'acū ī'orōpūre mūsā queoro weewe'e. ³ Mūsārē bu'e'quere wācūña. Tereta sirutuya. Mūsā queoro weetisere bujawetiya. Tojo weeticā, yu'u yajari masū weronojō weeguti. Wācūña marīrō mūsā tiropu bu'iri da'regu wa'aguti.

⁴ “Tojo nimicā, ti macā Sardi mūsā wa'teropūre pejetirācā añurō weerā nima. Na űa'arō weesere ī'acūu sirututima. Su'ti űirītirā weronojō nitima. Añurō wee'cārā niyurā, yu'u me'rā nirāsama. Su'ti butise sāñārā weronojō bu'iri marīrā nirāsama. ⁵ Āpērā quē'rā añurō wee yu'rūwetirā ějōpeodu'utirānojō su'ti añurō butise sāano'rāsama. Catinu'cūse cūorā na wāmerē ojaō'oca pūrīpu cūorā na wāmerē ne coeno'some. Coeno'rōnojō o'orā, yu'u pacu ī'orōpūre yu'u “Narē masī'i”, nigūti. Mejārōta cūrē wereco'terā ī'orōpu quē'rārē nigūti. ⁶ Espiritu Santu Jesucristore ějōpeorārē ucūmi. O'meperi cūorā cū ucūserē tu'oya', ni ojaya”, niwī.

Filadelfiacjārārē oja'que ni'i

⁷ Jesucristo ninemowī tja:

“Filadelfiacjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigūrē a'tiro ojaya: 'Yu'u űa'ase moogū, diacjū nigū ni'i. Yu'u duporocjū wiogu Davi ya sawire cūo'o. Yu'u ni'cūta masā Ō'acū tiropu wa'acā weemasī'i. Āpērā wa'aticā quē'rārē weemasī'i. Yu'u pāocā, ne apī bi'amasītimi. Bi'acā quē'rārē, ne apī pāomasītimi. Mūsārē a'tiro wereguti. ⁸ Nipe'tise mūsā weesere masīpe'ocā'a. Yu'u mūsārē peje yé cjasere wereatjere cūuwū. Tere weemasī'i. Ne ni'cū tere cā'mota'amasītimi. Mūsā tutuatirā ni'i. Tutuatimirā, yé bu'esere añurō yu'ti'i. Yé cjasere āpērārē ucūrā, “Cūrē masī'i”, ni'i. ⁹ Āpērā a'tiro nisama: “Judío masā ni'i”, nisama. Tojo nimirā, judío masā waro nitima. Nisoori masā wātīa wiogu ya curuacjārā nima. A'tiro weeguti narē. Narē mūsā duporo ejaque'acā weeguti. Yu'u tojo weecā, yu'u mūsārē ma'isere masīrāsama. ¹⁰ Mūsārē mejēcā wa'acā wācūtutuaduti'quere queoro weewu. Tojo weegu nipe'tirā a'ti turicjārā pi'etiri cura mūsārē co'teguti.

Nipe'tirā a'ti turicjārārē ¿de'ro ějōpeomitina? nígũ, narē pi'eticā weeguti.

11 " 'Maata a'tiguti tja. Musā queoro weesetisere ne du'uticā'ña. Musā queoro weetirā, Ō'acũ musārē o'oboca be'to, cũ "O'oguti" ní'quere bajuriobosa'a. Āpērārē o'obosami. Tojo weerā queoro weenu'cũcā'ña. 12 Añurō wee yu'rūweti ějōpeodu'utirārē yu'u pacu pu'to cūgũti. Na cũ ya wi'i cjase botari weronojō cũ pu'to ninu'cūrāsama. Yu'u pacu wāmerē napure ojaguti. Cũ ya macā wāme quē'rārē ojaguti. Cũ ya macā, ape ma'ma macā Jerusalē wāmeti'i. Ti macā u'muse cja macā ni'i. A'ti nucũcāpu dijatirosa'a. Yu'u quē'rā narē yu'u wāme, ma'ma ape wāme ojaguti. 13 Espiritu Santu Jesucristore ějōpeorārē ucũmi. O'meperi cūorā cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya", niwī.

Laodiceacjārārē oja'que ni'i

14 Jesucristo ninemowī tja:

"Laodiceacjārā, yu'ure ějōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigũ quē'rārē a'tiro ojaya: 'Yu'u diacjũ ucũgũ ni'i. Ō'acũ ye quetire queoro werenu'cũgũ ni'i. Ō'acũ yu'u me'rā nipe'tisere weecu niwī. 15 Nipe'tise musā weesere masīpe'ocā'a. Yarā nimirāta, bu'iacā waro ějōpeo'o. Musā ějōpeorā waro nicā, añubopā. Yu'ure ějōpeoticā, ña'a nibosa'a. Yu'ure bu'iacā ějōpeocāma, totá ña'ayu'rūa'a. 16 Musā tojo weesere yabiyu'rūa'a. 17 Musā a'tiro ucũu: "Peje cūo'o. Nipe'tise añurō wa'a'a. Ne du'sawe'e", ni'i. Musā ne tu'omasīwe'e. Pajasecūorā waro weronojō caperi bajuno'tirā, su'ti marīrā weronojō ni'i. 18 Tojo weegu musārē nigũti. Musā uru pecame'epu ũjũa apo'que yu'u cūosere ñe'eña. Pi'etimirā yu'ure ějōpeorā, uru cūorā weronojō ni'i. Tere cūorā, musā peje cūorā nirāsa'a. Apeye quē'rārē su'ti butise yu'u cūosere sãñaña. Musā tere sãñacā, bopoyase pe'tia wa'arosa'a. Yu'rūono'cārā nirāsa'a. Tojo nicā caperi piose yu'u cūosere ñe'eña. Musā te pióca be'ro añurō i'arāsa'a tja. Yé cjasere añurō masīrāsa'a. 19 Yu'u ma'irā nipe'tirārē tu'tibocure'e. Na ña'arō weesere du'udutigũ tojo wee'e. Tojo weerā yé cjasere uputu weesī'rīña. Musā ña'arō wee'quere bujaweti ducayuya.

20 " 'Tu'oya. Yu'u sãjãasī'rīgũ, ni'cũ sope pu'to pisunu'cũgũ weronojō ni'i. No'o yu'ure tu'ogu, cũ me'rā nidutigũ pãosōrōgũnojojōrē a'tiro weeguti. Cũ me'rā su'ori e'cati, ninu'cũgũti. Cũ quē'rā yu'u me'rā mejārōta weegusami.

21 " 'Añurō wee yu'rūweti ējōpeodu'utirārē yu'u me'rā wioḡu dujiri cūmurōpḡ dḡpoguti. Yu'umaricā, añurō wee yu'rūweti'cu yu'u pacu me'rā wioḡu dujiri cūmurōpḡ ni'i. Tojota yu'u quē'rā narē mejārōta weeguti. 22 Espiritu Santu Jesucristore ējōpeorārē ucūmi. O'meperi cḡorā cū ucūsere tḡ'oya', ni ojaya", niwī.

4

Ū'mḡsepḡ na Ō'acūrē ējōpeosere ī'a'que ni'i

1 Be'ro yu'u Juā ū'mḡsepḡ ī'amorōwḡ. Topḡ ni'cā sope susucā ī'awḡ. Sō'onīcatero coroneta putipjḡ puti'caro weronojō bḡsḡ'cḡta tja ucūwī. A'tiro niwī yu'ure:

—A'topḡ mḡjātia. Be'ro wa'atjere mḡ'urē ī'ogūtigu wee'e, niwī.

2 Cū tojo nīca be'roacā maata Espiritu Santu tutuaro me'rā yu'ure ū'mḡsepḡre miawī. Topḡ wioḡu dujiri cūmurōrē ī'awḡ. Ti cūmurōpḡ dujigḡre ī'awḡ. 3 Cū ūtāpe pūrō asipa'ari pe weronojō bajugḡ niwī. Jasper o cornalina ūtā sō'acja wa'teri pe weronojō asipa'awī. Ti cūmurō sumutore ni'cā da bu'eda nimajāmisḡtḡawḡ. Pūrō ya'sari da esmeralda wāmetiri pe weronojō asipa'awḡ.

4 Wioḡu dujiri cūmurō tiropḡ veinticuatro wiorā dujise cūmurī niwḡ. Te dujise cūmurīpḡre ticḡrāta tja wiorā bḡcḡrā dujiwā. Na su'ti butisere sāñawā. Nánḡcḡ na dḡpopapḡre uru me'rā wee'que be'torire pesawā. 5 Ō'acū wioḡu dujiri cūmurōpḡre bḡpo ya'baro weronojō bajuwḡ. Tojo nicā bḡpo paaro weronojō pūrō bḡsḡwḡ. Ti cūmurō tiro siete sī'ose tuturi nu'cūwḡ. Te tuturinḡcḡta tja Ō'acūrē wereco'terā bajutirā nima. Nāta Espiritu Santure tutuase cḡogḡ nimi, nisī'rīrā weema. 6 Apeye quē'rā ti cūmurō tiro dia pajiri maa weronojō bajuro acostiro niwḡ.

Ti cūmurō sumutopḡ āpērā ba'paritirā catirā weronojō bajurā nu'cūwā. Nipe'tiro na diapoapḡ, na sē'emapḡre caperi cḡobi'awā. 7 Nimḡ'tāḡḡ yai pajigu sō'agḡ weronojō bajuwī. Cū be'rocjḡ wecḡ weronojō bajugḡ niwī. Cū be'rocjḡ masḡ weronojō diapoatigu niwī. Cū be'rocjḡ á pacḡ wḡwā'cāḡḡ weronojō bajugḡ niwī. 8 Nipe'tirā nánḡcḡ seis wḡḡse cḡowā. Na wḡḡse bu'i, na wḡḡse docapḡ caperi weronojō bajuse peje cḡowā. Na ḡmḡcore, ñamirē a'tiro bḡsḡnu'cūwā:

Ō'acū marī wioḡu añubutiagḡ, ña'ase moogḡ nimi. Tutuayḡ'rḡḡ nimi.

Cḡta nimi ne waropḡta ní'cu.

A'tiro nicā quē'rārē ninu'cūcā'mi.

Be'ropḡ quē'rārē apaturi a'tigusami, niwā.

⁹ Wiogu dujiri cūmurõpu dujigu, catinu'cūgūrē na ba'paritirā añurõ ucū, e'catise o'owā. ¹⁰ Na tojo weese-tirinucū sō'onícārā veinticuatro wiorā bəcūrā cū dəporo ejaque'amujāwā. Cū catinu'cūgūrē ñubuepeowā. Cū dū'pocārī tiropu na ye uru me'rā wee'que be'torire cūuwā. Tojo nicā na veinticuatro wiorā bəcūrā a'tiro niwā:

¹¹ Ō'acū ũsā wiogu, mū'u añubutiagu ni'i.

Mū'urē añurõ ucūrõua'a.

Mū'u nipe'tirā yu'rəoro añuyu'rəgu, tutuayu'rənu'cāgū ni'i.

Mū'u nipe'tisere wee'cu ni'i.

Mū'u uaro me'rā nipe'tise ni'i.

Te mū'u uaro me'rāta nipe'tise weeno'caro niwā, niwā.

5

Oveja wī'magū papera tūrūrē pāamasīse ni'i

¹ Ō'acū u'muse wiogu dujiri cūmurõpu dujiwī. Cū ni'cā papera tūrūrē diacjūcamocāpu cəowī. Ti tūrū pūaperi ojāca tūrū niwā. Sietetiri pi'rabi'aca tūrū niwā. ² Wiogu dujiri cūmurõ pu'to ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu tutuagure ĩ'awū. Cū tutuaro me'rā a'tiro sērītiña'wī:

—¿Noanojō a'ti tūrūrē pāomasīacju añugū niti?

³ Ne ni'cū u'musepu nigū, a'ti nucūcāpu nigū, tojo nicā a'ti turi docapu nigū ti tūrūrē pāamasītiwī. Tojo nicā ne cā'rō ti tūrūrē pāa bu'eacjere ĩ'ano'ña marīwū. ⁴ Yu'u Juā ne ni'cū ti tūrūrē pāamasīticā, te oja'quere bu'emasīticā ĩ'agū, pūrō utiwu. ⁵ Yu'u utiri cura ni'cū wiogu bəcū yu'ure niwī:

—Tocā'rōta utiya. Dəporocjū wiogu Davi pārāmi nituriagu añurõ wee yu'rəwetitowā. Cū Judā ya curuacjū yai sō'agū tutuamu weronojō wiogu nimi. Cū a'ti tūrūrē pāamasīmi. Te pi'rabi'a'que quē'rārē pāamasīmi.

⁶ Cū tojo nīca be'ro yu'u Cristo masāmujāa'cure ĩ'awū. Cū oveja wī'magū wējēno'cu weronojō bajuwī. Cū wiogu dujiri cūmurõ pu'to catigu nu'cūwī. Sō'onícārā ba'paritirā catirā weronojō bajurā, tojo nicā wiorā bəcūrā wa'teropu nu'cūwī. Cū siete capesa'ri cəogu niwī. Ticuseta tja caperi quē'rārē cəowī. Cū capesa'ri tutuase cəogu nimi, nisī'rīrō wee'e. Cū caperi pe'e a'tiro nisī'rīrō wee'e. Cū Espiritu Santure cəomi. Tojo weegu nipe'tisere, nipe'tiropu nisere masīpe'ocā'mi, nirō wee'e. ⁷ Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu wiogu dujiri cūmurõ pu'topu wa'awī. Topu wiogu diacjūcamocāpu cəoca tūrūrē miuwī. ⁸ Cū tojo weecā ĩ'arā, na ba'paritirā catirā weronojō bajurā, tojo nicā veinticuatro wiorā bəcūrā cū dū'pocāpu

ejaque'awã. Nánucũ buapũtẽse pacare cʉowã. Nánucũ uru me'rã wee'que pari baparire cʉowã. Te pari ʉ'mũtise ʉjũamorõsere poosetise pari niwũ. Te ʉ'mũtise Õ'acũrẽ ẽjõpeorã na sẽrĩse ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e. ⁹ Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure apeye ma'ma basasere basapeowã. A'tiro niwã:

Mʉ'ʉ añugũ ni'i.

Mʉ'ʉ a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

A'te pi'rabi'a'quere pãamasĩ'i.

A'tiro ni'i.

Mʉ'ʉ wẽjẽno'cʉ niwũ.

Mʉ'ʉ wẽrĩse me'rã, mʉ'ʉ dí me'rã nipe'tirã masã Õ'acũ yarã niato nígũ wapayecʉ niwũ.

Nipe'tise cururicjãrãrẽ, mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tiropʉ nirãrẽ Õ'acũ yarã wa'acã weecʉ niwũ.

Tojo weegʉ mʉ'ʉ a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

¹⁰ Õ'acũ yarãrẽ wiorã sãjãcã weecʉ niwũ.

Tojo nicã Õ'acũ yere da'rari masã sõrõcʉ niwũ.

Nipe'tiropjãrãrẽ dutirãsama, ni basawã.

¹¹ Be'ro yʉ'ʉ ʉ'musepʉ nirã Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrãrẽ ʃ'awã. Na ucũsere tʉ'owʉ. Na pãjãrã a'tiro weewã. Wiogʉ dujiri cũmurõ sumuto, tojo nicã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã, ăpẽrã wiorã bucurã sumuto nu'cũmajãmisutʉawã. Pãjãrã waro niyʉ'rũoquejocã'wã. ¹² Tutuaro me'rã a'tiro niwã:

Oveja wĩ'magũ na wẽjẽno'cʉ añugũ waro nimi.

Tojo weegʉ nipe'tirãrẽ dutimasĩmi.

Nipe'tisere cʉomasĩmi.

Nipe'tisere masĩpe'omi.

Tutuagʉ nimi.

Nipe'tirã "Añuyʉ'rũami" nino'gũ nimi.

Cũ Õ'acũ asistesere cʉogʉ nimi.

Nipe'tirã cũrẽ ñubuepeoma, ni basawã.

¹³ Be'ro ăpẽrã ucũse quẽ'rãrẽ tʉ'owʉ. Na a'ticũrã niwã:

Nipe'tirã Õ'acũ wee'cãrã ʉ'musepʉ nirã, a'ti di'tapʉ nirã, di'ta po'peapʉ nirã niwã. Tojo nicã dia pajiri maapʉ nirã niwã. Na a'tiro basapeowã:

Wiogʉ dujiri cũmurõpʉ dujigure nipe'tirã ñubuepeoato.

Nipe'tirã cũrẽ "Añuyʉ'rũami", niato.

"Asistese, tutuase cʉogʉ nimi", niato.

Tojo nicã Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugʉ quẽ'rãrẽ tojota ñubuepeonu'cũcã'to, niwã.

¹⁴ Na tojo nicã tʉ'orã, sõ'onícãrã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã "Tojota wa'ato", niwã. ăpẽrã veinticuatro wiorã bucurã ejaque'a, cũrẽ catinu'cũgũrẽ ñubuepeowã.

6

Oveja wĩ'magũ papera tũrũrẽ pãawã'cã'que ni'i

1 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu ti tũrũ pi'rabi'a'quere pãacã ĩ'awũ. Cũ pi'rabi'amũ'tã'caro pãaca be'ro ni'cũ sõ'onícãrã ba'paritirã catise cwořã nimũ'tãgũ yai pajigu sõ'agũ weronojõ bajugu ucũsere tũ'owũ. Cũ ucũse bũpo paase weronojõ bũsũwũ. A'tiro niwĩ:

—A'tia.

2 Cũ tojo nıca be'ro ni'cũ cabayu butigure ĩ'awũ. Cũ bu'ipũ pesagu ni'cã bũacatjẽrẽ cwowĩ. Āpẽrã cũrẽ ni'cã be'to dũpoapũ pesari be'tore peowã. Cũ a'mewẽjẽ wapata'a'cũ apaturi a'mewẽjẽ wapata'agũti weewĩ tja.

3 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, apĩ catise cwoгу wecu weronojõ bajugu nimũ'tãgũ be'rocjũ ucũwĩ tja:

—A'tia, niwĩ.

4 Be'ro apĩ cabayu sõ'agũ wijawĩ. Cũ bu'i pesagure a'ti turipũ nirãrẽ a'mewẽjẽdutigu o'ówĩ.

—A'mequẽse marĩrõ niticã'to, niwĩ. Masãrẽ a'mewẽjẽcã weewĩ. Cũrẽ pajiri pĩjore o'owĩ.

5 Be'ro tja Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ tojo weecã, apĩ catise cwoгу masũ weronojõ diapoatigu ucũwĩ:

—A'tia, niwĩ.

Be'ro apĩ cabayu ñigũrẽ ĩ'awũ. Cũ bu'ipũ pesagu ni'cãrõ nũcũse queorore cwowĩ. 6 Catise cwořã weronojõ bajurã wa'teropure ni'cũ ucũcã tũ'owũ. A'tiro niwĩ:

—Ba'ase a'tiro wapatirosa'a. Ni'cã kilo trigo peri ni'cã nũmũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. I'tia kilo cebada peri ni'cã nũmũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. U'se piritari ba'ase, tojo nicã u'sedũcaco vino pe'ticã weeticã'to, niwĩ.

7 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ pãacã, apĩ catise cwoгу á pacu wũwã'cãgũ weronojõ bajugu ucũcã tũ'owũ:

—A'tia, niwĩ.

8 Be'ro apĩ cabayure ĩ'awũ. Cũ butiwijigu niwĩ. Cũ bu'i pesagu Wẽrĩse wãmetiwĩ. Cũ be'ro apĩ wẽrĩ'cãrã na nirõcjũpũ sirutuwã'cãtiwĩ. Oveja wĩ'magũ a'ti turicjãrãrẽ cã'rõacã deco me'rã dũjaro wẽjẽdutigu o'ówĩ. A'mewẽjẽse me'rã, ujaboase me'rã, dutitise me'rã boadutigu o'ówĩ. Tojo nicã wa'icũrã, yaiwa me'rã masãrẽ wẽjẽdutigu o'ówĩ.

9 Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, na Õ'acũrẽ

wa'icurã ãjũamorõ ñubuepeowuarore ï'awũ. To docapũ Õ'acũrẽ ejõpeorã wẽjẽno'cãrã ejeripõ'rãrĩ niwũ. Na cũrẽ ejõpeose bu'iri, tojo nicã Jesucristo ye quetire werese bu'iri wẽjẽno'cãrã niwã. ¹⁰ Na tutuaro me'rã ucũwã. A'tiro niwã:

—Wiogũ, añubutiagũ, mũ'ũ ña'ase moogũ ni'i. Mũ'ũ "Weeguti" ní'quere queoro wee'e. ¿De'ro nicã mũ'ũ nucũcãcjãrã ãsãrẽ wẽjẽ'cãrãrẽ bu'iri da'rea'megũsari?

¹¹ Be'ro narẽ su'ti butisere o'owĩ. A'tiro niwĩ:

—Sooníña yujupũ. Æpẽrã musã acawererã Jesucristo yere wererã musã weronojõ wẽjẽno'rãsama. Musã soorãsa'a. Téé "Ticũrãrẽ wẽjẽrãsama" ní'que wa'acãpũ soorãsa'a, niwĩ.

¹² Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, di'ta pũrõ narãsãwũ. Mujĩpũ mũmucocjũ na'itĩ'a wa'awĩ. Wẽrĩ'cãrãrẽ bujawetirã su'ti ñise sãñarõ weronojõ wa'awĩ. Mujĩpũ ñamicjũ dí weronojõ pũrõ sõ'awĩ. ¹³ Ñocõa quẽ'rã mũmũarõpũ ní'cãrã nucũcãpũ burũdijawã. Na yucũdũca wĩ'mase weronojõ wa'awã. Yucũdũcamarĩcã wĩ'rõ pũrõ wa'acã, burũdija'a. Tojo weronojõ wa'awã. ¹⁴ Æ'muse marĩ paperare tũrẽrõ weronojõ bajudutia wa'awũ. Nipe'tise ãrũpagũ, opañoa apesepũ wa'awũ. ¹⁵ A'ti mũmucocjãrã wiorã ãtã tuturipũ du'tiwã. Tojo nicã ãrũpagũ cjase ãtãpaga pacase docapũ du'tiwã. Æpẽrã quẽ'rã peje cõorã, surara wiorã, tutuarã, da'raco'terã, da'raco'tetirã du'tiwã. ¹⁶ Na ãrũgũrẽ, ãtãpagare niwã:

—Ësã bu'i burũpejaya. Wiogũ dujiri cũmurõpũ dujigũ ãsãrẽ bu'iri da'regũ weemi. Ësãrẽ cã'mota'aya. Oveja wĩ'magũ quẽ'rã ãsãrẽ mũpũtũ bu'iri da'regũ weemi. Cã'mota'aya. ¹⁷ Masãrẽ bu'iri da'reatji mũmũ nitoja'a. ¿Noa põtẽobosari tere? ni caricũwã.

7

Israe ye cururicjãrãrẽ Õ'acũ wãmerẽ ñaacũu'que ni'i

¹ Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu te pi'rabi'a'quere pãacã ï'ãca be'ro apeye ï'awũ. Ba'paritirã Õ'acũrẽ wereco'terã a'ti nucũcãpũre ba'paritise sumutoripũ nu'cũcã ï'awũ. Nãnũcũ wĩ'rõ na tiro ejasere cã'mota'awã. Tojo weero wĩ'rõ di'tapũre, dia pajiri maapũre, yucũpagũ bu'ipũre wẽeotiwũ. ² Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ quẽ'rãrẽ ï'awũ. Cũ mujĩpũ mujãtiro pe'e a'tiwĩ. Cũ Õ'acũ catinu'cũgũ wãme ñaacũurõrẽ cõowĩ. Æ'rã ba'paritirã di'tare, dia pajiri maarẽ dojorẽdutino'cãrã niwã. Cũ narẽ caricũwĩ:

3 —Di'ta, maarē, yucapagure dojorētīcā'ña yujupu. Marī wioḡure da'raco'terārē na diapoapu cū wāmerē ñaacūuca be'ropu dojorēña, niwī.

4 Ciento cuarenta y cuatro mil masā Israe pārāmerā nituriase cururicjārā na diapoapu ñaacūuno'wā. 5 Judá ya curuacjārā doce mil ojañaacūuno'wā. Rubén ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Gad ya curuacjārā quē'rā doce mil ñaacūuno'wā. 6 Āpērā Aser ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Neftalí ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Manasés ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. 7 Tojo nicā Simeó ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Leví ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Isacar ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. 8 Zabolō ya curuacjārā quē'rā doce mil ñaacūuno'wā. José ya curuacjārā doce mil ñaacūuno'wā. Benjamí ya curuacjārā quē'rā ticurāta doce mil ñaacūuno'wā. Nipe'tirā na ye diapoaripure ñaacūuno'cārā dia'cū niwā.

Su'ti butise sãnarã pãjãrã Õ'acũ põtëorõ nu'cũse queti ni'i

9 Israe ye cururicjārārē ñaacūuno'ca be'ro a'tiro ĩ'awũ. Pãjãrã masã nipe'tise cururicjārã, mejęcã ucūrã, nipe'tirocjãrãpũre ĩ'awũ. Na wioḡu dujiri cūmurō põtëorõ, tojo nicã Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu põtëorõ nu'cũwã. Pãjãrã waro niwã. Ne ba'paqueota basiotiwã. Na su'ti butisere sãña, pũrĩ opa querire cõowã.

10 Na caricũwã:

Õ'acũ marĩ wioḡu marĩrē yu'rũogũ nimi.

Cũ wioḡu dujiri cūmurõpu dujimi.

Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu quē'rã marĩrē yu'rũogũ nimi, ni caricũwã.

11 Nipe'tirã Õ'acũrē wereco'terã wioḡu dujiri cūmurõ sumutõpu nu'cūmajãmisutũawã. Tojo nicã sõ'onícãrã wiorã bũcũrãrē, ãpērã catise cõorã weronojõ bajurãrē majãmisutũawã. Na Õ'acũrē wereco'terã wioḡu dujiri cūmurõ tiro ejaque'a, Õ'acũrē ñubuepeorã na diapoarire paamu'rĩque'awã. 12 A'tiro niwã:

A'tiro wa'ato marĩ wioḡure.

Nipe'tirã ñubuepeoato.

“Asistegũ, masĩpe'ogũ nimi”, niato.

Cũrē ëjõpeoato.

Nipe'tirã “Añuyũ'rũami”, niato.

Nipe'tirãrē dutimi.

“Tutuayũ'rũgũ nimi”, niato.

A'te tojota ninu'cũato.

Tojota niato, ni ëjõpeowã.

13 Ni'cũ wiogu bũcu yu'ure sērītiña'wĩ:

—Ā'rã su'ti butise sãñarã ¿no'ocjãrã niti? ¿No'opu a'tiapari? niwĩ. 14 Yu'u cūrē yu'tiwu:

—Wiogu, mu'u masīsa'a.

Cũ pe'e yu'ure niwĩ:

—Ā'rã nucũcãcjãrã pūrõ pi'eticaterore na quẽ'rã pi'eti'cãrã nima. Na Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wērīse me'rã na ejeripõ'rãrĩpu ña'ase moorã tojacãrã niwã. 15 Tojo weerã na Ō'acũ dujiri cūmurõ tiro ninu'cũcã'ma. Cũ ya wi'ipũre umucorinucũ, ñamirĩnucũ cũ uaro weema. Wiogu dujiri cūmurõpu dujigu na me'rã nimi. Narẽ co'temi. 16 Na ujaboa, acowonemosome. Narẽ mujĩpũ umucocjũ ujũanemosome. Asise ñaisere tu'oña'nemosome. 17 Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wiogu dujiri cūmurõ pu'topu nigũ ovejare co'tegu weronojõ narẽ co'tegusami. Aco wijari pepu miagũsami. Tere sĩ'rĩrã, catinu'cūrāsama. Ō'acũ nipe'tirã na ya'coco wijarãrẽ tuucoegusami.

8

Papera tūrūrē na pi'rabi'atuo'que queti, tojo nicã uru me'rã weecaga ujũamorõpeocja queti ni'i

1 Be'ro Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu na pi'rabi'atuo'carore pãawĩ. Cũ pãacã, nipe'tiro u'musepu di'tamarĩa wa'awu. Ni'cã hora deco tojo wa'awu.

2 Be'ro siete Ō'acūrē wereco'terã cũ pu'to nu'cūrãrē ĩ'awũ. Narẽ nãnucũ putise coronetare o'owĩ. 3 Be'ro apĩ Ō'acūrē wereco'tegu a'tiwĩ. Cũ u'mutise ujũamorõcja uru me'rã weecagare cuowĩ. Cũ Ō'acūrē wa'icurã ujũamorõ ñubuepeowuaro pu'topu ejanu'cãwĩ. Peje u'mutise cūrē ujũamorõpeoatjere o'owã. Nipe'tirã Ō'acũ yarã cūrē sērĩ'que me'rã morẽsu'u ujũamorõpeoatjere o'owã. Cũ uru me'rã wee'caro u'mutise ujũamorõwuaropu wiogu dujiri cūmurõ põtẽorõpu tere ujũamorõwĩ. 4 Cũ ujũamorõse u'mutise o'me Ō'acũ tiropu mujãawũ. Ō'acũ yarã cūrē sērĩ'que me'rã morẽsu'umujãawũ. 5 Be'ro Ō'acūrē wereco'tegu u'mutise ujũamorõwuaropu cjase pecame'e ujũamo'a'quere u'mutise ujũamorõcjaru õrẽsãawĩ. Be'ro tĩga cjasere a'ti nucũcãpũre po'odijowĩ. Cũ tojo wéeca be'ro buro paacã, uputu bususere tu'owu. Buro ya'bacã ĩ'awũ. Tojo nicã di'ta narãsãwũ.

Ō'acūrē wereco'terã coroneta putiatje ni'i

⁶ Be'ro siete Õ'acürë wereco'terã na coroneta putisere apoyuwã.

⁷ Nimu'tãgũ putiwĩ. Cũ putica be'ro yusuase peri a'ti nucũcãpũre burudijawũ. Tojo nicã pecame'e dí me'rã morë'que burudijawũ. Tojo wa'acã, di'ta cã'rõ decobocure ùjũwũ. Yucupagu quë'rã mejãrõta decobocureputa ùjũwũ. Nipe'tise tá ùjũpe'tia wa'awũ.

⁸ Cũ be'rocjũ putiwĩ. Cũ putica be'ro ni'cãgũ ùrũgũ ùjũcju dia pajiri maajopũ doqueño'no'wũ. Ti maa decobocure dí maa wa'awũ. ⁹ Dia pajiri maacjãrã decobocure wë'rĩwã. Yucusupawũ quë'rã ti maapũ nise decobocure mirĩ ùjũacõ'ano'wũ.

¹⁰ Be'ro, pũarã be'rocjũ putiwĩ. Cũ putica be'ro ñocõawũ pajigu u'muarõcjũ burudijawĩ. Burudijagu, sĩ'orĩ tuturojo weronojõ ùjũdijawĩ. Cũ diapũre, o'majã maarĩacãpũre decobocure doquebi'peque'awĩ. ¹¹ Ñocõawũ "Sũ'egũ" wãmetiwĩ. Aco a'ti nucũcã cjase cũ doqueque'a'caro ejatuaro aco sũ'ese wa'awũ. Te acore sĩ'rĩrã, pãjãrã masã wë'rĩwã.

¹² I'tiarã be'rocjũ putiwĩ tja. Cũ puticã, mujĩpũ umucocjũ decobocure dojowĩ. Umucore decobocure bo'reyutiwĩ. Ñamicjũ tojota wa'awĩ. Ñocõa quë'rã pãjãrã decobocure dojowã. Na decobocure ñamipũre ne bo'reyutiwã.

¹³ Be'ro ì'awũ tja. Ni'cũ á pacu a'ti umuco decopũ wũucã ì'awũ. Tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

— Æpërã i'tiarã Õ'acürë wereco'terã puticã, ña'abutiario wa'arosa'a a'ti nucũcãcjãrãrë, niwĩ.

9

¹ Ba'paritirã be'rocjũ putiwĩ. Cũ puticã, ni'cũ ñocõawũ nucũcãpũ burudija'cure ì'awũ. Cürë ni'cã sawi o'owã. Cope nibajudutidijari pe cja sawi niwũ. ² Be'ro cũ ti pere pãowĩ. Pãoca be'ro o'me pajiro wijawũ. Ti pe cjase o'me mujĩpũrë tuubi'acã'wũ. Na'itĩ'a wa'awũ. ³ Te o'me me'rã pãjãrã mũ'mũrĩwi'ia wũuwijaawã. Nipe'tiropũ wũuse'sa wa'awã. Na mũ'mũrĩwi'ia a'ti nucũcãcjãrã cutipa weronojõ toawã. Na sipapũre cutipa weronojõ toacja cõowã. ⁴ Narë táre, otesere, yucupagũre dojorëdutigu mejëta weewĩ. Masã na diapoapũ Õ'acũ wãme ñaacũuno'ña marĩrã dia'cürë toadutiwĩ. ⁵ Narë toawëjëdutitiwĩ. Ni'cãmocuse mujĩpũrĩ narë pũrĩcã weedutiwĩ. Na toase cutipa weronojõ pũrĩwũ. ⁶ Tojo wa'ari curare masã upũtu wë'rĩsĩ'rĩmiwã. Na wë'rĩsĩ'rĩmicã, basiotiwũ.

⁷ Mũ'mũrĩwi'ia cabayua a'mewëjëse dũporo apoyu'cãrã weronojõ bajuwã. Na dũporapũ uru me'rã wee'que

be'tori weronojō bajusere pesawā. Na diapoa masū diapoa weronojō bajuwu. ⁸ Na poaire numia weronojō poanu'motiwā. Na upicari yai upicari weronojō bajuwu. ⁹ Na upure cā'mota'arā, cōmesu'ti weronojō bajusere cuowā. Na wuucā, uputu busuwu. Masā a'mewējērā wa'arātirā, cabayua wejesepawu wa'aro weronojō busuwu. ¹⁰ Na sipapu toase cuose me'rā ni'cāmocuse mujipūrī masārē toawā. ¹¹ Mu'murīwi'ia wiogu nibajudutidijari pejo wiogu nimi. Cūta ti pere sawipāawī. Cū wāme hebreo ye me'rā Abadón wāmetimi. Griego ye me'rā Apolión wāmetiwī. Dojorērī masū nimi, nisī'rīrō wee'e.

¹² Nimu'tāse űa'ase pe'ti'i. Puaro du'sa'a.

¹³ Ni'cāmocurā be'rocjū putiwī. Cū puticā, ni'cū ucūcā tu'owu. Ō'acū nirōpu Ō'acūrē u'mutise űjūamorō űubuepeowuaro uru me'rā wee'caro niwā. To bu'ipu ba'paritise capesa'ri niwā. Te wa'teropu Ō'acū ucūcā tu'owu. ¹⁴ Cū coroneta putigure a'tiro niwī:

—Ba'paritirā Ō'acūrē wereco'terā du'tenu'cō'cārārē pāaña. Na pajiri maajo Éufrates wāmetiri maa pu'to nima, niwī.

¹⁵ Cū tojo nica be'ro ā'rā pāano'wā. Na ba'paritirā Ō'acūrē wereco'terā nipe'tirā a'ti turicjārārē decobocurepu wējērā wa'awā. Narēta Ō'acū a'tiro weecu niwī. “Ti hora, ti numu, ti mujipū, ti cū'ma nicā, musā bu'iri da'rerāsa'a”, ni besecūucū niwī. Queoro cū ní'caronojō wa'awu. ¹⁶ Na me'rā pājārā surara cabayua me'rā niwā. Narē pājārā waro doscientos millones nima nisere tu'owu.

¹⁷ Cabayua, tojo nicā na bu'i pesarā a'tiro bajuwā. Na bu'i pesarā na cutirote cā'mota'asere sō'arō, ya'saro, ewuro cuowā. Cabayua na dupopare yaijo weronojō dupopatiwā. Na useropu pecame'e űjūwijawu. O'me wijawu. Tojo nicā azufre wāmetise ope weronojō sipise űjūwijawu. ¹⁸ Te i'tiaro pecame'e, o'me, azufre me'rā masārē decobocure wējēwā. ¹⁹ Cabayua na useri me'rā, na ye pīcōrī me'rā masārē wējēwā. Na ye pīcōrī yapari aña dupoa weronojō bajuwu. Te me'rā masārē dutida'rewā.

²⁰ Āpērā masā pecame'e, o'me, azufre me'rā wērītirā pe'e na űa'arō weesere ne du'utiwā. Na wātīarē ējōpeosere du'utiwā. Na ējōpeose yee'que uru me'rā wee'que, plata me'rā wee'que, bronce me'rā wee'que, űtāperi me'rā wee'que, yucupagu me'rā wee'quere űubuepeodu'utiwā. Te queose na ējōpeose yee'que peje ne ī'ati, ne tu'oti, ne sijawe'e. Tojo nimicā, ne űubuepeodu'utiwā. ²¹ Tojo nicā masārē wējēcō'asere, na āpērārē dojorēsere du'utiwā.

Apeyere, na no'o uaro a' metārābajaque' atisere, āpērā yere yajasere ne du' utiwā.

10

Ō'acārē wereco'tegu papera turiacā me'rā nu'cūse ni'i

¹ Be'ro apī Ō'acārē wereco'tegu tutuagu u'mūsepu ni'cure dijaticā ī'awū. Cū o'mecurua decopu dijatiwī. Cū dūpoa bu'i bu'eda niwū. Cū ya diapoa mujīpū u'mucocjū weronojō asistewu. Cū ñecārī ūjūsébotari weronojō bajuwu. ² Cū omocāpu papera pāāca turiacārē cūowī. Cū diacjūca dū'pocārē pajiri maajopu u'tacūunu'cūwī. Cūpe pe'ere di'tapu u'tacūunu'cūwī. ³ Cū topu nu'cūgū yaijo weronojō pūrō caricūwī. Cū caricūcā, siete būpoa ucūwā. ⁴ Na ucūca be'ro na ucūserere ojanu'cāmiwū. Tojo weeri cura ni'cū u'mūsepu nigū yu'ure niwī:

—Na būpoa ucūserere āpērārē wereticā'ña. Ojaticā'ña tere, niwī.

⁵ Be'ro yu'u dia pajiri maapu, di'tapu nu'cūcā ī'a'cu cū ya diacjūcamocārē sīomorōwī. ⁶ Cū a'tiro niwī:

—Ō'acū catinu'cūgū nimi. Ū'mūse, di'ta, pacase maarī nipe'tirā tepu nirārē wee'cu nimi. Ō'acū wāme me'rā nigūti. Marī yucue'que pe'tia wa'a'a. Yucuenemosome. ⁷ Ō'acārē wereco'tegu nituogu putinu'cārī curare a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū “Tojo weegūti” ni'que masīno'ña marī'que wa'abaque'orosa'a. Cū, cū ye queti weremu'tārī masārē “A'tiro weegūti” ni'que queoro wa'arosa'a, niwī.

⁸ Cū tojo nīca be'ro u'mūsecjū yu'ure “Ojaticā'ña” ni'cu a'tiro niwī:

—Sī'i, maajopu, di'tapu u'tacūunu'cūgū tiropu wa'aya. Cū ya turi pāaca turiacārē miiña, niwī.

⁹ Cū tojo nicā tu'ogu, yu'u cū tiropu wa'awu.

—Mū'u ya turire o'oya, niwū. Yu'u sērīcā tu'ogu, a'tiro niwī:

—Miiña. Ti pūrīrē ba'aya. Mū'u ba'acā, mumia mumi weronojō i'pitirosa'a. Mū'u paagapu pe'ere sū'ese dojorosa'a, niwī.

¹⁰ Cū tojo nicā tu'ogu, yu'u ti turiacārē miiwū. Mii, ba'awu. Yu'u ba'acā, mumi weronojō i'pitiwu. Paagapu pe'ere sū'e nicāti. ¹¹ Be'ro Ō'acārē wereco'terā yu'ure niwā:

—Ō'acū cū ucūserere wereapogu wa'aya tja. Cū peje macārīcjārārē, peje di'tacjārārē, mejēcārī ucūrārē na ye cjasere weremi. Tere weregū wa'aya. Tojo nicā wiorā quē'rārē “Ō'acū tojo niami”, ni wereya, niwā.

11

Puarã Õ'acũ ye cjasere wereri masã wee'que ni'i

¹ Be'ro yu'ure a'tiro weewã. Ārũgũ wi'i wéerã queocju weronojõ bajucjare o'owã. Õ'acũ yu'ure a'tiro niwĩ:

—Õ'acũ wi'ire queogu wa'aya. Na u'mutise ñjũamorõ ñubuepeowuaro quẽ'rãrẽ queoya. Topu ñubuerã quẽ'rãrẽ ba'paqueoya. ² Õ'acũ wi'i sumutoma queoticã'ña. Te aperocjãrãrẽ o'o'que di'ta ni'i. Na cuarenta y dos mujĩpũrĩ Õ'acũ ya macã Jerusalẽ di'tare dojorẽnu'cũrãsama, niwĩ.

³ Be'ro Õ'acũ ninemowĩ tja:

—Puarã yãrã, yé cjasere wererãrẽ o'óguti. Na peje umucori, mil doscientos sesenta numurĩ yé cjasere ucũrãsama. Na bujawetisere ĩ'orã na weewuaronojõpuma su'ti wãquĩsenojõrẽ sãña, ucũrãsama, niwĩ.

⁴ Ā'rã puarã yucugu olivo wãmetisepagu weronojõ nima. Te puagu olivopagu Õ'acũrẽ da'raco'terã nima, nirõ wee'e. Náta tja puaga s'ĩosepa weronojõ nima. A'ti nucũcãcjũ wiogu Õ'acũ ĩ'orõpu s'ĩonu'cũma. ⁵ Āpẽrã narẽ mejẽcã weesĩ'rĩcã, na useropu pecame'e ñjũwijasama. Narẽ ĩ'atu'tirãrẽ ñjũacõ'ape'ocã'sama. Tojo weerã nipe'tirã narẽ mejẽcã weesĩ'rĩrãnojõ wẽrĩsama. ⁶ Na Õ'acũ ye cjase wereri curare acoro pejaticã weemasĩsama. Tojo nicã acore dí weronojõ dojocã weemasĩsama. Apeyere, masãrẽ no'o nisenojõ ña'arõ wa'acã weemasĩsama. No'o na weesĩ'rĩrõ weemasĩsama. ⁷ Na, narẽ wereduti'quere weretu'ajaca be'ro ĩ'abajudutidijari pecjũ ña'agũ narẽ a'mewẽjẽgũsami. Narẽ wapata'a, wẽjẽcõ'agũsami. ⁸ Na puarã ye upure masã na sijaropu pajiri macãjopu cũurãsama. Ti macãjo Jesu-cristore na wẽjẽca macã ni'i. Ti macãcjãrã ña'arã nitjãrã, Sodomacjãrã, Egiptocjãrã weronojõ nima. ⁹ I'tia numu ape numu deco nipe'tise macãrĩcjãrã, nipe'tise cururicjãrã na ye upure ĩ'arãsama. Tojo nicã nipe'tirã mejẽcãrĩ dia'cũ ucũrã, nipe'tise di'tacjãrã na ye upure ĩ'arãsama. Tere yaadutisome. ¹⁰ Na Õ'acũ yere wererã pi'ecuro masãrẽ tu'oña'cã weecãrã niwã. Tojo weerã a'ti nucũcãpu nirã na wẽrĩ'quere ĩ'arã, e'catirãsama. Na uputu e'catirã, a'merĩ apeyenojõ o'orãsama. ¹¹ I'tia numu ape numu deco be'ro Õ'acũ narẽ masõwĩ tja. Na wã'cãnu'cãcã ĩ'arã, masã uputu ucũawã. ¹² Ni'cũ u'musepu nigũ narẽ tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Mujãtia.

Cũ tojo nicã tu'orã, na o'mecurua me'rã mujãawã. Na mujãacã, narẽ ĩ'atu'ti'cãrã ĩ'awã. ¹³ Na mujãarĩ cura di'ta

pūrō narāsāwǎ. Ti macāpūre peje wi'seri burūdiyaw. Pājārā siete miltiri masā wērīwǎ. Āpērā dū'sa'cārā uputu uirā, "Ō'acū ɯ'musepɯ nigú tutuayɯ'rɯnɯ'cāmi", niwǎ.

¹⁴ Pɯati ña'arō wa'atoja'a. Maata apero wa'abaque'orosa'a tja.

Ō'acūrē wereco'tegu cū putituo'que ni'i

¹⁵ Ō'acūrē wereco'tegu nituogu putiwī. Ʈ'musepɯ nirǎ tutuaro me'rǎ na ucūcā tɯ'owɯ. A'tiro niwǎ: Ni'cārōacārē Ō'acū marī wiogu nipe'tirǎ a'ti nucūcācjārǎ wiogu sājāmi.

Cū bese'cɯ Cristo tojota sājāmi.

Cū dutinu'cūgūsami, niwǎ.

¹⁶ Tojo wa'asere ĩ'arǎ, sō'onícārǎ veinticuatro wiorǎ bucūrǎ a'tiro weewǎ. Na wiorǎ dujise cūmurī Ō'acū pōtēorōpɯ dujirǎ cū tiro ejaque'awǎ. Cūrē ñubuepeorǎ, na dɯpopare paamu'rīque'awǎ. ¹⁷ A'tiro niwǎ:

Ō'acū, ũsǎ wiogu tutuayɯ'rɯnɯ'cāgū, mɯ'urē e'catise o'o'o. Mɯ'ɯ ne warocjǎ, be'rocjǎ, a'tiro nicǎ quē'rārē ninu'cūgū ni'i.

Mɯ'ɯ tutuase me'rǎ ni'cārōacǎ wiogu sājānɯ'cǎ'a.

Nipe'tirārē dutinɯ'cǎ'a.

Tojo weerǎ mɯ'urē e'catise o'o'o.

¹⁸ Nipe'tirǎ a'ti nucūcācjārǎ mɯ'urē ɯtirǎ uamiwǎ.

Mɯ'ɯ narē bu'iri da'reri nɯmɯ eja'a.

Tojo nicǎ wērī'cārǎ quē'rārē bu'iri da'reritero ni'i.

Ni'cārōacārē nipe'tirǎ mɯ'ɯ yarārē wapayegusa'a.

Mɯ'ɯ ye cjasere wereturiari masārē wapayegusa'a.

Wiopesase me'rǎ mɯ'urē ējōpeorǎ wiorārē, mejō nirārē wapayegusa'a.

A'ti nucūcācjārārē dojorērǎ quē'rārē cō'arī nɯmɯ ni'i, niwǎ.

¹⁹ Na tojo nica be'ro Ō'acū wi'i ɯ'musepɯ nirī wi'i sope pārīwǎ. Ti wi'i po'peapure ni'cǎ acaro niwǎ. Ti acaro Ō'acū "A'tiro weeguti masā me'rǎ" ni, cū ojaca pjīrē cɯori acaro niwǎ. Tojo wa'áca be'ro bupo ya'bacǎ ĩ'awǎ. Bupo paasere, tojo nicǎ mejēcǎ bɯsɯsere tɯ'owɯ. Di'ta pūrō narāsāwǎ. Yɯɯase aco peri bu'a'que peri paca burɯwɯ.

12

Numio ye queti, tojo nicǎ pīrō weronojō bajugu ye queti ni'i

¹ Be'ro ɯ'muarōpɯ mejēcǎ bajuse paca bajuacǎ ĩ'awǎ. Ni'cō numiorē ĩ'awǎ. Co mujīpū ɯmɯcocjūpɯ omabi'a'caro weronojō asistewō. Mujīpū ñamicjū bu'ipɯ nu'cūwō. Co

dupoapure ni'cã be'to pesawõ. Ti be'to doce ñocõa cъowъ.
² Co niĵipaco niwõ. Co wuatji duporoacã pŭrĩno'gõ uputu
 caricũwõ. ³ Be'ro u'muarõpu mejẽcã bajuse ĩ'awũ tja. Ni'cũ
 pĩrõ weronojõ bajugu sõ'agũjore ĩ'awũ. Cũ siete dupopa
 cъowĩ. Diez capesa'ritigu niwĩ. Duporanucũ pesase be'tori
 pesawĩ. ⁴ Cũ pĩcõrõ me'rã decobocure u'musepu nirã
 ñocõarẽ paastedijowĩ. Cũ numio põ'rãticã, maata ba'aguti
 nĩgũ, co tiro nu'cũwĩ. ⁵ Co ni'cũ wĩ'magũ wuawõ. Cũta
 nipe'tirocjãrã wioгу niacjъ niwĩ. Tutuaro me'rã masãrẽ
 narẽ dutiacjъ niwĩ. Cũ bajuáca be'ro maata Õ'acũ tiro
 cũ wioгу dujiri cŭmurõpu miano'wĩ. ⁶ Numio pe'e masã
 marĩrõpu Õ'acũ apo'carõpu du'tiwõ. Topu core peje mil
 doscientos sesenta numurĩ ba'ase ecawã.

⁷ Be'ro u'muarõpu a'mewẽjẽse wa'awu. Õ'acũrẽ
 wereco'tegu Migue wãmetigu ãpẽrã cũ yarã Õ'acũrẽ
 wereco'terã me'rã pĩrõjo me'rã a'mewẽjẽwĩ. Pĩrõ quẽ'rã
 cũ yarã me'rã a'mewẽjẽwĩ. ⁸ Pĩrõ wapata'amasĩtiwĩ. Na
 u'musepũre no'o nirõ bocatiwã. ⁹ Õ'acũ pĩrõrẽ cõ'acã'wĩ.
 Cũta ne warocjũ pĩrõ nino'gũ nimi. Cũ wãtĩ nimi.
 Nipe'tirãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ mejẽcã ãjõpeocã weegũ nimi.
 Õ'acũ cãrẽ, cũ yarã me'rã nucũcãpu cõ'adijowĩ.

¹⁰ Tojo wa'áca be'ro ni'cũ u'musepu nigũ tutuaro me'rã
 ucũdijocã tu'owu. A'tiro niwĩ:

Marĩrẽ yu'ruose nitoja'a.

Õ'acũ tutuasere, cũ marĩ wioгу nise nitoja'a.

Cũ bese'cu Jesucristo tutuase me'rã cũ wioгу nise quẽ'rã
 nitoja'a.

Õ'acũ wãtĩrẽ u'musepu ní'cũre a'ti nucũcãpu cõ'adijowĩ.

Wãtĩ umucorinucũ, ñamirĩnucũ a'tiro weewĩ.

Õ'acũpure weresãgũ, marĩ acawererã Õ'acũ yarãrẽ "Ña'arõ
 tojo weema", ninu'cũwĩ.

¹¹ Õ'acũ yarã marĩ acawererã wãtĩrẽ docaque'acã weewã.

Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wẽrĩse
 me'rã, cũ ye dí o'maburose me'rã tojo weewã.

Na catiri umucore ma'itirã, Õ'acũ ye quetire werese me'rã
 cãrẽ tojo weewã.

Ãpẽrã narẽ wẽjẽsĩ'ricã, na weredu'utiwã.

Wẽrĩsere uitiwã.

¹² Wãtĩrẽ cõ'ase ye bu'iri Õ'acũrẽ wereco'terã, nipe'tirã
 u'musepu nirã, e'catiya.

Nucũcãpu, dia pajiri maacjãrãma ña'abutia'a.

Wãtĩ musã tiropu uadijami.

Cã'rõacã yu'ure du'sa'a bu'iri da'reatjo nígũ, tojo weemi, niwĩ.

¹³ Pĩrõjo nucũcãpũ cõ'acã ã'agũ, wĩ'magũ wua'core nurũwĩ. ¹⁴ Õ'acũ pe'e core á pacũ wuuse pacare o'owĩ. Te me'rã co pĩrõjore du'tigo, wuwã'cãwõ. Co masã marĩrõpũ du'tiwõ. Topũ Õ'acũ i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco core ba'ase ecawĩ. ¹⁵ Be'ro pĩrõ diajo dojo, core miiburũato nígũ cũ Ɂseropũ acore e'ocũuwĩ. Co numiore õ'mabũrodutigu tojo weewĩ.

¹⁶ Cũ tojo weecã, di'ta core weetamuwũ. Pĩrõ cũ e'ocũuse diajo dojosere si'bisãjãcã weewũ. ¹⁷ Tojo wa'acã ã'agũ, pĩrõ numio me'rã uayũ'rũawĩ. Be'ro co pãrãmerã nituriarã me'rã a'mewẽjẽgũ wa'awĩ. Na Õ'acũ duti'quere weerã Jesucristo ye bu'esere ẽjõpeonu'cũrã nima. ¹⁸ Pĩrõjo pajiri maa sumutopũ ejanũ'cãwĩ.

13

Puarã mejẽcã bajurã ye queti ni'i

¹ Dia pajiri maa sumutopũre ni'cũ mejẽcã bajugu wã'cãpa'awĩ tja. Cũ quẽ'rã siete dũpopa cũowĩ. Apeyere diez capesa'ritiwĩ. Cũ capesa'rinũcũ pesase be'torire cũowĩ. Cũ dũpopapũre Õ'acũ yabise wãmerẽ ojaõ'ono'wũ. ² Cũ yai weronojõ do'rowĩ. Cũ bũco weronojõ du'pócãtigũ niwĩ. Cũ pajigu yai weronojõ Ɂserotiwĩ. Pĩrõ cũrẽ cũ tutuasere o'owĩ. Cũrẽ ña'arã wiogũ dujiri cũmurõpũ dũpowĩ. "Masã mũ'Ɂ dutisere yu'tiatio", niwĩ. ³ Ni'cã dũpopapũre ña'arĩ cãmĩrõjo wã'ñarõ weronojõ bajuwũ. Yatica cãmĩrõ weronojõ niwũ. Ti cãmĩrõrẽ ã'arã, a'ti nucũcãcãrã wẽrĩ masã'cure weronojõ cũrẽ ã'awã. Ɂputu ã'amarã, cũrẽ sirutuwã. ⁴ Masã pĩrõ quẽ'rãrẽ ñubuepeowã. Cũ mejẽcã bajugũre masãrẽ dutimasĩsere o'ose bu'iri tojo weewã. Mejẽcã bajugũre ñubuepeorã, a'tiro niwã:

—Ne ã'rĩ weronojõ tutuayũ'rũgũ marĩmi. Ne ni'cũ cũ me'rã a'mewẽjẽmasĩtisami, ni ẽjõpeowã.

⁵ Pĩrõjo mejẽcã bajugũre a'tiro ucũcã weewĩ: "Nipe'tirã yu'rũoro ni'i yu'Ɂ", ni ucũcã weewĩ. Tojo nicã Õ'acũ yabisere ucũwĩ. Pĩrõ cũrẽ "Cuarenta y dos mujĩpũrĩ masãrẽ dutigu wa'aya", niwĩ. ⁶ Cũ duti'caronojõta weewĩ. Õ'acũrẽ ña'arõ ucũ, cũ wãmerẽ, cũ nirõ Ɂ'mũsepũre ña'arõ ucũwĩ. Tojo nicã Ɂ'mũsepũ nirã quẽ'rãrẽ ña'arõ ucũwĩ. ⁷ Apeye quẽ'rãrẽ pĩrõ Õ'acũ yarã nucũcãpũ nirã me'rã cũrẽ a'mewẽjẽdutigu o'owĩ. Narẽ a'mewẽjẽ wapata'atojagupũ du'uwĩ. Cũrẽ nipe'tise cururicãrãrẽ, nipe'tise di'tacãrãrẽ, nipe'tise macãrĩcãrãrẽ, mejẽcã

ucūrārē dutimasīsere o'owī. ⁸ Nipe'tirā a'ti nucūcācjārā mejēcā bajugure ñubuepeowā. Na, na wāmerē Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū wējēno'cū ya pūrīpure ojaō'ono'ña marīcārā niwā. Ti pūrī a'ti di'ta weenū'cārī cura catise cūorārē ojaō'ono'ca pūrī nicaro niwā.

⁹ O'meperi cūorā a'tere tū'oya. ¹⁰ "Bu'iri da'reri wi'ipū sōrōno'rāsama" nino'cārā sājāārāsama. "Di'pjiyo me'rā wējēno'rāsama" nino'cārā ti pji me'rāta wējēno'rāsama. Tojo wa'ari curare Ō'acū yarā wācūtutuaya. Ō'acūrē ējōpeoya.

¹¹ Be'ro apī mejēcā bajugure ī'awū tja. Cū di'ta po'peapu nī'cū mājātiwī. Cū oveja weronojō pūaro capesa'ritiwī. Cū ucūse pūrīcā pīrōjo weronojō busuwū. ¹² Cū mejēcā bajugū yai weronojō bajugū dutisere cūowī. Cū yai weronojō bajugū cāmirōjo yatino'masā'cure a'tiro weebosawī. Nipe'tirā a'ti nucūcācjārārē cūrē ñubuepeocā weewī. ¹³ Be'ro cū basu pe'e mejēcā bajuse paca weeī'owī. Masā ī'orōpū pecame'e ū'muarōpū nī'quere di'tapū dijaticā weewī. ¹⁴ Cūrē tutuase o'o'que me'rā yai weronojō bajugure mejēcā bajuse paca weeī'owī. Masārē yai weronojō bajugure ējōpeodutigū tojo weewī. Narē yai weronojō bajugū queosere yeedutiwī. Cū yai weronojō bajugūta di'pji me'rā cāmida'reno'cū nimigū, catiwī. ¹⁵ Oveja capesa'ri weronojō cūogu a'tiro weemasīsere cūowī. Yai weronojō bajugū queose yee'quere caticā weemasīsere cūowī. Te me'rā cū queose yee'quere ucūdutiwī. Tojo nicā te yee'que queosere ñubuepeotirārē wējēdutigū tojo weewī. ¹⁶ Apeyema nipe'tirārē a'tiro weedutiwī. Na diapoapure o na ya diacjūcamocāpūre apeyenojō ojaō'odutiwī. Mejō nirārē, wiorārē, peje cūorārē, pajasecūorārē, āpērārē da'raco'terārē, da'raco'tetirārē tojo weedutiwī. ¹⁷ Tojo ojaō'ono'ña marīrāma ne duudutiti, ne duadutitino'wā. Tojo nicā cū wāmerē ojaō'ono'ña marīrā o cū wāme weronojō bajusere moorā quē'rā mejārōta ne duudutiti, ne duadutitino'wā. ¹⁸ A'tere tū'omasīse cūoroua'a. No'o tū'omasīgūnojō yai weronojō bajugū wāmerē masīta basio'o. Cū cūori wāme masā wāme ni'i. Cū wāme seiscientos sesenta y seis ni'i.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil masā Ō'acūrē basapeo'que ni'i

¹ Be'ro yū'ū Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugure ūrūgū Sión wāmeticjūpū nu'cūcā ī'awū. Cū me'rā pājārā ciento cuarenta y cuatro mil masā niwā. Na Ō'acū

macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wãmerẽ, cũ pacu wãmerẽ na diapoapu ojaõ'ono'cãrã niwã. ² Be'ro u'musepu uputu busudijaticã tu'owu. Peje maarĩ pu'eeja o'maburose weronojõ busudijatiwu. Bupo pũrõ paaro weronojõ busuwu. Pãjãrã buapũtẽsere buapũtẽrõ weronojõ busuwu. ³ Na ciento cuarenta y cuatro mil masã wioгу dujiri cũmurõ pu'topu niwã. Na sõ'onícãrã ba'paritirã catise cuorã weronojõ bajurã ĩ'orõpu, tojo nicã wiorã bucãrã ĩ'orõpu basawã. Apeye ma'ma basasere basapeowã. Na dia'cũ tere basamasĩwã. Æpẽrã na basasere ne basamasĩtiwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropu nirã Õ'acũ yu'ruono'cãrã niwã. ⁴ Na ne ni'cãti numia me'rã ña'arõ weeticãrã niwã. Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure no'o cũ wa'aro sirutuwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropure yu'ruono'cãrã niwã. Na Õ'acũrẽ, Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure ñubuepeo o'omu'tã'cãrã nicãrã niwã. ⁵ Na wa'terore nisoogu marĩwĩ. Õ'acũ ĩ'orõpure bu'iri marĩrã niwã.

I'tiarã Õ'acũrẽ wereco'terã na were'que ni'i

⁶ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'muarõpu wuucã ĩ'awũ. Cũ nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ pe'titise queti, Õ'acũ masãrẽ yu'ruomi nise quetire weregu niwĩ. Nipe'tise di'tacjãrãrẽ, nipe'tise cururicjãrãrẽ weregu niwĩ. Tojo nicã mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tise macãrĩcjãrãrẽ te quetire weregu niwĩ. ⁷ Cũ tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Õ'acũrẽ wiopesase me'rã ejõpeoya. “Cũ añubutiagu nimi”, niña. Cũ bu'iri da'reritero ejatoja'a. Cũ u'musere, a'ti di'tare weecu niwĩ. Dia pajiri maa, nipe'tise no'o aco nise maarĩacãnojõrẽ weecu niwĩ. Cãrẽ ñubuepeoya, niwĩ.

⁸ Cũ be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Babilonia wãmetiri macã pe'tiwã'cãrõ wee'e. Pe'tiatoja'a. Na ña'arõ uaripejayu'rũnu'cãrã, que'a maatirã weronojõ nipe'tise di'tacjãrãrẽ dojocã weewã. Narẽ ĩ'acũu, Æpẽrã quẽ'rã na weronojõ ña'arõ weewã, niwĩ.

⁹⁻¹⁰ Puarã Õ'acũrẽ wereco'terã be'ro apĩ bajuawĩ. Tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Yai weronojõ bajugure, cũ queose yee'quere ñubuepeogũnojõrẽ Õ'acũ uputu bu'iri da'regusami. Tojo nicã cũ ya diapoapu o cũ ya omocãpu yai weronojõ bajugu wãmerẽ ojañacũuno'cũnojõrẽ mejãrõta bu'iri da'regusami. Õ'acũ cũ me'rã pũrõ uagu, tojo weegusami. Tutuaro me'rã duoro marĩrõ bu'iri da'regusami. Pecame'epu ope weronojõ bajuse sipise me'rã uputu pi'eticã weegusami. Õ'acũrẽ wereco'terã ĩ'orõpu, tojo nicã Õ'acũ macũ oveja

wĩ'magũ weronojõ bajugũ ï'orõpu tojo weegusami. 11 Narẽ ãjũacõ'ase o'me tojo o'mepu'sunu'cũrõsa'a. Ne pe'tisome. Yai weronojõ bajugũre, cũ queose yee'quere ñubuepeorãnojo o cũ wãmerẽ ojañacũuno'rãnojo pi'etinu'cũrãsama. Ʋmũcore, ñamipũre ne soosome, niwĩ.

12 Tojo weerã Õ'acũ yarã, cũ dutisere wéerã, ña'arõ wa'asere wãcũtutuaya. Jesucristore ãjõpeonu'cũrã, tojota weeya.

13 Be'ro ni'cũ Ʋ'mũsepũ nigũ ucũcã tu'owũ. Ʋũ'ũre niwĩ:

—A'tiro ojava: “Ni'cãcã me'rã marĩ wiogũre ãjõpeorã wẽrĩrã e'catirãsama.”

Espíritu Santu quẽ'rã “Tojota ni'i”, niwĩ. “Na catirã Õ'acũ yere wererã, pi'etiwã. Na wẽrĩca be'ro Õ'acũ na añurõ wee'quere wapayegusami. Tojo weerã na a'ti nucũcãpu pi'etisere du'u, añurõ soorãsama”, niwĩ Espíritu Santu.

A'ti di'ta cjase otese cjase ni'i

14 Be'ro yũ'ũ o'me butiri curuare ï'awũ. Ti curua bu'i ni'cũ masũ weronojõ upũtigũ dujiwĩ. Cũ dũpoapũ ni'cã be'to uru me'rã wéeca be'tore pesawĩ. Di'pjĩcawero osoyojari pjĩjore cũowĩ. 15 Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ Õ'acũ wi'ipũ ní'cũ wijaatiwĩ. Cũ o'mecuruapũ dujigũre tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Mũ'ũ ya pjĩ me'rã otesere tãrãmiĩña. A'ti di'ta cjase otese dũca miirĩteronojõ nitoja'a. Te bopõasepu ni'i, niwĩ.

16 Cũ tojo nicã tu'ogu, o'mecuruapũ dujigũ cũ ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase otesere tãrãmiiwĩ. Te dũcare miiwĩ.

17 Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ Ʋ'mũsepũ nirĩ wi'i Õ'acũ wi'ipũ ní'cũ wijaatiwĩ. Cũ quẽ'rã di'pjĩcawero osoyojari pjĩjore cũowĩ. 18 Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wa'icũrã ãjũamorõ ñubuepeowũaro pu'tocjũ wijaatiwĩ. Cũ pecame'erẽ dutimasĩsere cũowĩ. Ti me'e wiogũ niwĩ. Cũ apĩ di'pjĩ osoyojari pjĩrẽ cũogũre tutuaro me'rã niwĩ:

—Mũ'ũ ya pjĩ osoyojari pjĩ me'rã a'ti turi cjase Ʋ'se tõ'orĩrẽ dũtemiĩña. Te ñiatoja'a.

19 Cũ tojo nicã tu'ogu, cũ ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase Ʋ'sere dũtewĩ. Tere mii, pajiri tucũjopũ Ʋ'seco na bipeatjojopũ cũuwĩ. Te bipesãase “Õ'acũ ña'arãrẽ Ʋputũ bu'iri da'rese ni'i”, nisĩ'rĩrõ wee'e. 20 Te Ʋ'sere macã sumutopũ bipewã. Na biperi curare dí pajiro na Ʋ'se biperi wi'ipũre wijawũ. Te dí ni'cã maa pajiri maajo wa'awũ. Cabayua wãmũta decopũ dí pacare mirĩtuowã. Trescientos kilómetros yoari maa niwũ.

15

Õ'acūrē wereco'terā bu'iri da'retuotje ni'i

¹ Be'ro mejēcā bajuse i'amarīase pacare u'mūsepū i'awū. Õ'acūrē wereco'terā sietere i'awū. Nánucūta tja a'ti nucūcācjārārē bu'iri da'retuotjere cūowā. Te bu'iri da'retuose me'rā Õ'acū uase pe'tirosa'a.

² Apeye quē'rārē dia pajiri maarē i'awū. Ti maa acostiri maa pecame'e me'rā morēca maa weronojō bajuwū. Ti maa sumutopure pājārā masā nu'cūwā. Na yai weronojō bajugure, tojo nicā cū queose yee'quere ñubuepeoti'cārā niwā. Tojo nicā cū wāmerē ojaō'ono'ña marī'cārā niwā. Na Õ'acū o'o'que buapūtēsere cūowā. ³ Na Õ'acūrē da'raco'tegu Moisé ye basasere basapeowā. Õ'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu ye basase quē'rārē basapeowā. A'tiro niwā:

Õ'acū ūsā wiogu, mū'u tutuayū'rugū ni'i.

Nipe'tise mū'u wee'que añubutiasē paca ni'i.

Tere i'arā, ūsā i'amarīa wa'a'a.

Mū'u nipe'tise macārīcjārā wiogu ni'i.

Mū'u weesetise queoro ni'i.

Mū'urē ne nisoose marī'i.

⁴ ¿Noanojō mū'urē uitibosari?

¿Noa mū'urē ñubuepeotibosari?

Mū'u ni'cūta ña'ase moogū ni'i.

Nipe'tise macārīcjārā mū'urē ñubuepeorāsama.

Mū'u queoro wee'quere i'arā, na tojo weerāsama, ni basawā.

⁵ Be'ro Õ'acū wi'i, u'mūsepū nirī wi'ire sope pārīcā i'awū. Ti wi'i po'peapū Õ'acū Nibutiari Tucūrē i'awū. Ti tucū po'peapū Õ'acū dutise ojāca pjirē nūrōno'wū. ⁶ Ti tucūpu nī'cārā siete Õ'acūrē wereco'terā, bu'iri da'retuotjere cūorā mii, wijaatiwā. Na butise ū'irī marīse su'ti uputu asistesere sñawā. Na cutiropure nánucū uru me'rā wee'que darire cūowā. ⁷ Be'ro ni'cū catise cūorā me'rācjū a'tiro weewī. Cū Õ'acūrē wereco'terā sietere nánucū bapari o'owī. Te uru me'rā wee'que pari niwū. Te pari Õ'acū cū bu'iri da'reatjere posetiwū. Õ'acū catīnu'cūgū a'ti nucūcācjārārē uputu bu'iri da'regusami. ⁸ Te pari narē o'óca be'ro Õ'acū Nibutiari Tucūpure a'tiro wa'awū. Ti tucūpure Õ'acū añuyū'ruase, cū tutuayū'ruase o'mepu'suse'sa wa'awū. Pūrō asistewū. Ne ni'cū ti tucūpure sājāata basiotiwū. Be'ro siete Õ'acūrē wereco'terā na bu'iri da'rēca be'ropū sājāata basiwū.

16

Õ'acũ bu'iri da'reatje ni'i

¹ Be'ro Õ'acũ wi'i u'muse nirĩ wi'ipũ nigũrẽ tutuaro me'rã ucũcã tu'owũ. Cũ siete Õ'acũrẽ wereco'terãrẽ a'tiro niwĩ:

—Musã ye bapa cjasẽ Õ'acũ bu'iri da'reatjere nucũcãpũ piodijorã wa'aya, niwĩ.

² Nimũ'tãgũ wa'a, cũ ya pare di'tapũ piodijowĩ. Tojo wéeca be'ro masã yai weronojõ bajugũ wãmerẽ ojaõ'ono'cãrãrẽ, cũ queosere ñubuepeorãrẽ a'tiro wa'awũ. Nipe'tirã ña'ase musũritise cãmitirã dojowã. Pũrõ pũrĩno'wã.

³ Cũ be'ro apĩ wa'a, cũ ya pare dia pajiri maajopũre pioñowĩ. Ti maa dí maajo dojowũ. Wẽrĩ'cũ ye dí weronojõ bu'a'que niwũ. Nipe'tirã ti maajopũ nirã wẽrĩpe'tia wa'awã.

⁴ Puarã be'rocjũ cũ ya pa cjasere nipe'tise no'o aco nise maarĩacãpũre pioñowĩ. Tojo weecã, te quẽ'rã dí maarĩ wa'awũ. ⁵ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ nipe'tiropũ aco wiogu a'tiro niwĩ:

—Wiogu, mũ'u ña'ase moogũ ni'i. Mũ'u ne warocjũ, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũ'u. Mũ'u narẽ a'tiro bu'iri da'regũ, queoro weegũ wee'e. ⁶ Na a'tiro weecãrã niwã. Mũ'u yarã mũ'u ye cjasẽ wererãrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Na ye dí o'maburocã weecãrã niwã. Tojo weegũ mũ'u narẽ aco dí dojo'quere sĩ'rĩdutigu, queoro weegũ wee'e. Narẽ tojota ua'a, niwĩ.

⁷ Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõ ñubuepeowũaro tiropũ ucũcã tu'owũ. A'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Õ'acũ ñsã wiogu, mũ'u tutuayũ'rua'a. Mũ'u nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'regũ wee'e, niwĩ.

⁸ Be'ro, i'tiarã be'rocjũ cũ ya pa cjasere mujĩpũ umucocjũ bu'ipũ piopeowĩ. Tojo wéeca be'ro mujĩpũ upũtu asiwĩ. Te cũ asise me'rã masãrẽ ñjũamasĩwĩ. ⁹ Masã upũtu waro ñjũano'wã. Tojo ñjũano'mirã, ne na ña'arõ wee'quere bujaweti, na wãcũsere dũcayutiwã. Õ'acũrẽ “Añugũ nimi”, ne nitiwã. Cũrẽ añurõ ucũrõnojõ o'orã, cũrẽ ña'arõ ucũwã. Õ'acũ bu'iri da'remicã, tojo weewã.

¹⁰ Be'ro, ba'paritirã be'rocjũ a'tiro weewĩ. Cũ ya bapa cjasere yai weronojõ bajugũ dujiri cũmurõpũre piodijowĩ. Nipe'tiro cũ dutise nirõpũ na'itĩ'a wa'awũ. Masã pũrõ pũrĩse tu'oña'rã, upũtu biritu, cũ'rĩdiowã. ¹¹ Tojo pi'etimirã, na ña'arõ weesere ne du'utiwã. Du'uronojõ o'orã, na cãmi upũtu pũrĩno'rã, Õ'acũ u'musepũ nigũrẽ ña'abutiario ucũwã.

¹² Be'ro tja ni'cāmocurā be'rocjũ cũ ya bapa cjasere pajiri maa Éufrates wāmetiri maajopure pioñowĩ. Ti maa si'bipe'tia wa'awũ. Apeye di'tacjārā mujĩpũ mujātiro pe'e nirārē na wiorā a'tiatji ma'arē apoyuro weewũ.

¹³ Be'ro, yũ'ũ sō'onícārārē ĩ'awũ. Pĩrōjo weronojō bajugure, apĩ yai weronojō bajugure, tojo nicā oveja weronojō capesa'ritigu nisoose queti weremu'tārĩ masūrē ĩ'awũ. Na i'tiarā ye Ɂseripũ wātĩa wijaawā. Wātĩa ta'rocua weronojō bajurā niwā. ¹⁴ Ā'rā i'tiarā Ɂseripũ wijaa'cārā wātĩa peje weeĩ'osere weewā. Na a'ti nucūcācjārā wiorā nipe'tirārē a'mewējēdutiṛā neowā. Na a'mewējēatji nũmũ Ō'acũ tutuayũ'rũagu ya nũmũ waro nirōsa'a.

¹⁵ Jesucristo a'tiro nicũ niwĩ:

—Tũ'omasĩña. Wācũña marĩrō yajari masũ a'tise weronojō yũ'ũ a'tiguti. Su'ti sãñágũ weronojō yũ'ũ a'tiatjere añurō wācũyugũnojo e'catigusami. Tojo weegu su'ti marĩgũ cūrē ĩ'aweecā, bopoyasome.

¹⁶ Na wātĩa a'ti nucūcācjārā wiorārē hebreo ye me'rā Armagedón wāmetiropũ neowā.

¹⁷ Be'ro, seis be'rocjũ, cũ ya bapa cjasere Ɂ'muarõpũ piodijowĩ. Te be'ro Ō'acũ wi'i Ɂ'muse nirĩ wi'i po'peapũ wioгу dujiri cūmurõpũ dujigu tutuaro me'rā ucũwĩ. A'tiro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajanũ'cõpe'ono'o. ¹⁸ Cũ tojo nicā, bupo ya'ba, Ɂputũ paawĩ. Cũ paacā, mejēcā bũsumujāwũ. Di'ta Ɂputũ narāsāwũ. Masā a'ti nucūcāpũ ninũ'cācatero, a'tiro nicārē di'ta tocārō ne narāsāwe'e. Ɂputũ waro titare narāsāwũ. ¹⁹ Pajiri macā i'tiaropũ ye'ti, ducawatinũ'cāwũ. A'ti turi cjase nipe'tiro cjase macārĩpũ se'tedijawũ. Ō'acũ bu'iri da'reguti nígũ, pajiri macā Babilonia wāmetiri macācjārārē wācũcũ niwĩ. Na me'rā Ɂputũ uagu, narē bu'iri da'rewĩ. ²⁰ Tojo wa'acā, nipe'tise Ɂrũpagũ, opañoпа bajudutidijawũ. ²¹ Tojo nicā masārē yũsũase aco peri bũ'a'que peri paca bũrũpejawũ. Ni'cārē peri cuarenta kilos nucũwũ. Ō'acũ te peri me'rā narē Ɂputũ bu'iri da'recā ĩ'arā, ña'abutiario cūrē ucũwā.

17

Ɂmua me'rā a'metārāwapata'ari masōrē bu'iri da'rese ni'i

¹ Be'ro a'tiro ĩ'awũ. Ni'cũ sō'onícārā siete Ō'acūrē wereco'terā me'rācjūrē ĩ'awũ. Cũ sō'onĩ'que pari cuorā me'rācjũ niwĩ. Yũ'ũ tiro a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Te'a, Ɂmua me'rā a'metārāwapata'ari masōrē bu'iri da'resere ĩ'ogũti. Co pacase maarĩ bu'ipũ dujimo. ² A'ti

nucũcãcãjãrã wiorã co me'rã a'metãrãbajaque'aticãrã niwã. Co a'ti nucũcãcãjãrãrẽ ðaripejase me'rã que'a maatirã weronojõ wa'acã weeco niwõ, niwĩ.

³ Be'ro Espiritu Santu yu'ure quẽese weronojõ i'owĩ. Sõ'onícũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ masã marĩrõpũ yu'ure mi-awĩ. Topũ ni'cõrẽ i'awũ. Co mejẽcã bajugũ sõ'agũ bu'ipũ pesawõ. Mejẽcã bajugure cũ ya upũ nipe'tiropũre peje ña'ase Õ'acũ cũ yabise wãme wã'ñawũ. Mejẽcã bajugũ siete ðupopa cõowĩ. Apeye quẽ'rãrẽ, diez capesa'ritiwĩ. ⁴ Co numio sõ'a ñibocurerore, tojo nicã sõ'arõ warore sãñawõ. Co ya su'tiro uru, ãtãperi wapabujuse periacã me'rã, apeye butise perla wãmetise me'rã ma'masu'ano'wũ. Co ni'cã pa uru me'rã wéeca pa sa'wũre cõowõ. Dicuse ña'ase ti papũre mu'muwũ. Co ãmũa me'rã ña'arõ a'metãrãbajaque'ati'que niwũ. ⁵ Tojo nicã co diapoapũre mejẽcã bajuri wãme ojaõ'ono'wũ. A'tiro niwũ: "Babilonia pajiri macãjo, nipe'tirã ña'arã numia ãmũarẽ a'metãrãwapata'ari masã numia paco ni'i. Tojo nicã nipe'tirã ña'ayu'rũnũ'cãse weerã paco ni'i", ni ojaõ'ono'wũ. ⁶ Be'ro a'tiro i'awũ. Co que'ago weewõ. Õ'acũ yarã Jesucristo ye quetire wererã wẽjẽno'cãrã ye dí me'rã tojo wa'awõ. Core i'agũ, "¿De'ro weero tojo wa'amitito?" niwũ. ⁷ Tojo wa'acã, Õ'acũrẽ wereco'tegũ yu'ure niwĩ:

—¿De'ro weegũ mũ'u tocã'rõ ãcũati? Sicore ya'yiosere mũ'urẽ masĩcã weeguti. Tojo nicã mejẽcã bajugũ bu'ipũ pesawã'cãsere wereguti. Cũ siete ðupopatigũ diez capesa'ritimi. ⁸ A'tiro ni'i. Mejẽcã bajugũ mũ'u i'a'cu ðuporopũre nimiwĩ. A'tiro nicã marĩmi. Tojo nimigũ, be'ropũ i'abajudutidijari pepũ ní'cu mũjãatigusami. Cũ pecame'epũ wa'adojase ðuporo tojo weegusami. A'ti turicjãrã ña'arã mejẽcã bajugure i'arã, ãcũarãsama. Na ne waropũta a'ti di'ta weenu'cãrĩ cura na wãmerẽ catiri pũrĩpũ ojaõ'ono'ña marĩtjãrã, tojo wa'arãsama. Cũ ðuporopũ ní'cu a'tiro nicãrẽ marĩmi. Be'ropũ a'tigusami.

⁹ »No'o tũ'omasĩrãnojo a'tere masĩta basio'o. Cũ siete ðupopa a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te panũcũta tja ãrãpagũ co dujisepagũ ni'i. ¹⁰ Tojo nicã te páta tja a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Siete wiorã nima, nirõ wee'e. Ni'cãmocurã wiorã pe'tidijatojacãrã niwã. Ni'cãrõacãrẽ ni'cũ masãrẽ dutigũ weemi. Apĩ a'titimi yujupũ. Cũ a'tigũ, yoaticã nigũsami. ¹¹ Ne waropũre sõ'agũ mejẽcã bajugũ ní'cu a'tiro nicãrẽ marĩmi. Cũta ã'rã siete wiorã be'rocjũ wioqu niacjũ nigũsami. Cũ na me'rãcjũ nimi. Be'ro pecame'epũ wa'adojagusami.

¹² »Mejēcã bajugũ capesa'ri mũ'u ĩ'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Diez wiorã nima, nirõ wee'e. Na dutinũ'cãtima yujupũ. Yoaticã, ni'cã horata dutirãsama. Mejēcã bajugũ sõ'agũ quẽ'rã na me'rã dutitamugũsami. ¹³ Ā'rã diez wiorã ni'cãrõnojõ wãcũsetirãsama. Na mejēcã bajugũre na dutise cõsere o'orãsama. ¹⁴ Na Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronõjõ bajugũ me'rã a'mewẽjẽrãsama. Cũ narẽ docaque'acã weegũsami. Cũ nipe'tirã wiorã bu'ipũ nimi. Tojo weegũ narẽ tojo weegũsami. Ō'acũ macũ me'rãcjãrã Ō'acũ bese'cãrã nima. Ō'acũ ɥaro weenu'cũrã nima, niwĩ.

¹⁵ Be'ro Ō'acũrẽ wereco'tegũ apaturi a'te quẽ'rãrẽ niwĩ:

—Mũ'u ĩ'a'co numio sõ'onico ña'agõ pacase maarĩpu dujiamo. Co duji'que maarĩ a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te maarĩ paca masã pãjãrã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e. Peje macãrĩcjãrã, peje cururicjãrã, mejēcã ucũrã, peje di'tacjãrã nima, nirõ wee'e. ¹⁶ Mejēcã bajugũ sõ'agũ diez wiorã me'rã ña'agõrẽ ĩ'atu'tirãsama. Core cõ'arãsama. Core su'ti marĩgõ tojacã weerãsama. Core ba'arãsama. Be'ro ɥjũacõ'arãsama. ¹⁷ Ō'acũ narẽ cũ ɥaronõjõ weecã weegũsami. Tojo weegũ narẽ ni'cãrõnojõ wãcũcã weegũsami. Na mejēcã bajugũre wiogũ sõrõrãsama. Téé Ō'acũ "A'tiro wa'arosa'a" ni'caronõjõta wa'aca be'ropũ wiogũ nituogũsami. ¹⁸ Numio mũ'u ĩ'a'co sõ'onica macã pajiri macã Babilonia ni'i. Ti macãputa nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ dutigũ nigũsami, niwĩ.

18

Babilonia macãrẽ bu'iri da're bajuriodijose ni'i

¹ Be'ro, apĩ Ō'acũrẽ wereco'tegũ ɥ'mũsepũ ni'cũ di-jaticã ĩ'awũ. Cũ peje dutimasĩwĩ. Cũ asistese me'rã a'ti ɥmũcopũre añurõ asistequecũuwĩ. ² Tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Babilonia pajiri macã pe'tiwã'cãrõ wee'e. Pe'tiatoja'a. Ni'cãrõacãrẽ wãtĩa, ãpẽrã bajutirã ña'arã na nirĩ macã dojo'o. Tojo nicã nipe'tirã mirĩcũa ña'arã yabiorã nirõ dojo'o. ³ Ti macãcjãrã masã ña'arõ ɥaripejayũ'rũnũ'cã'cãrã niwã. Tere nipe'tise di'tacjãrã que'a maatirã weronõjõ weesirutuwã. A'ti nucũcãcjãrã wiorã na me'rã a'mesũ'awã. Ti macãcjãrã ɥaripejayũ'rũmajãrã, peje waro apeque no'o nisere duuma'awã. Tojo weerã a'ti nucũcãcjãrã narẽ duawapata'ari masã niyerubũcũrã tojawã.

⁴ Be'ro apĩ ɥ'mũsepũ nigũ ucũcã tũ'owũ. A'tiro niwĩ:

—Mũsã, yarã ni'i. A'ti macãrẽ wijayã. Wijatirã, ti macãcjãrã na ña'arõ weesere bu'ipejatamubosa'a. Bu'iri

da'reno'bosa'a. ⁵ A'tiro ni'i. Na ña'arõ wee'que peje waro ni'i. Ƴ'musepɔ tu'ataque'aro weronojõ ni'i. Ɔ'acũ na ña'arõ wee'quere masĩmi. ⁶ Ti macãcjãrã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecãrã niwã. Na ãpẽrãrẽ ña'arõ wee'caronojõta na quẽ'rã mejãrõta ña'arõ weeno'ato. ãpẽrãrẽ pi'eticã wee'caronojõta puati nemorõ pi'eticã weeato. Narẽ bu'iri da'reato. ⁷ Ti macãcjãrã a'tiro nicãrã niwã: “ãpẽrã yu'rũoro añuyũ'rũnu'cã'a”, nicãrã niwã. Tojo nicã na no'o ɥaro apeyenojõrẽ duuma'arã pajiro niyeru cõ'acã'cãrã niwã. Na tojo wee'cãrãrẽ ɥpɔtɔ pũrĩse pi'etino'cã weeato. Ti macãcjãrã a'tiro wãcũsama. “Ɔsã wiogo weronojõ ni'i. Wapewio weronojõ niwe'e. Ne bujawetisome”, ni wãcũsama. ⁸ Tojo nise bu'iri wãcũña marĩrõ ni'cã nũmũta ña'ase ti macãrẽ wa'arosa'a. Wẽrĩse, pũrõ pi'etise, ɥjaboase wa'arosa'a. Pecame'e me'rã ɥjũãcõ'ano'rõsa'a. Ɔ'acũ tutuayũ'rũnu'cãgũ ti macãcjãrãrẽ bu'iri da'regusami, niwã ɥ'musepɔ nigũ.

⁹ A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macãcjãrã me'rã ña'arõ a'mesũ'a, no'o ɥaro ña'arõ weema'acãrã niwã. A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macã ɥjũ, o'mepu'sunu'cũcã ã'arã, pũrõ utirãsama. ¹⁰ Tojo ɥjũrĩ curare wiorã, marĩ quẽ'rãrẽ bu'iri da'reri nĩrã, yoaropɔ ã'anu'cũrãsama. A'tiro nirãsama:

—Babilonia macãrẽ ña'abutiario wa'aro wee'e. Pajiri macã, tutuari macã nimiwũ. Wãcũña marĩrõ bu'iri da're bajuriodijono'cã'a.

¹¹ A'ti nucũcãcjãrã duawapata'ari masã quẽ'rã ti macãrẽ utirãsama. “¿Noa marĩ yere duurãsariba?” ni wãcũrãsama. Tere wãcũrã, pũrõ dũjasewã'arãsama. ¹² Na miiti duase a'ticuse nicaro niwũ. Uru me'rã wee'que, plata me'rã wee'que, ɥtãperi wapabũjuse peri, butise peri perla wãmetise peri nicaro niwũ. Tojo nicã su'ti añuse butise, su'ti asipa'ase, sõ'a ñibocurese, sõ'ase nicaro niwũ. Apeye quẽ'rã nipe'tise yucu ɥ'mũtise me'rã wee'que, acostise butise marfil wãmetise me'rã wee'quere miiticãrã niwã. Tojo nicã wapabũjuse yucu me'rã wee'que, cõme me'rã wee'que, bronce wãmetise me'rã wee'que, mármol wãmetise me'rã wee'quere miitimũjãcãrã niwã. ¹³ Apeye na miiti duase canela wãmetise, ɥ'mũtise, na ɥjũamorõpeosenojõ, mirra wãmetise, ɥ'sedũcaco vino, ɥ'se piritari ba'ase, harina pã weese, tojo nicã trigo miitimũjãcãrã niwã. ãpẽrãrẽ wa'icũrã apeque o'marãrẽ, ovejare, cabayua, tũrũsepawũ cabayua wejesere, masãrẽ da'rawã'ñaco'terãpũreta miitidojãcãrã niwã. ¹⁴ Duari masã ti macã ɥjũca be'ro a'tiro nirãsama:

—Yucuduca musã Ɂputu ba'atu'sasenojõ pe'tia wa'a'a. Nipe'tise musã añuse cɁosenojõ pe'tidija wa'a'a. Ne bocanemosome.

¹⁵ Ti macãcjãrãrẽ duari masã añurõ wapata'acãrã nimiwã. Ti macãcjãrã pi'eticã ï'arã, yoaropu tojacã'rãsama. Ɔputu ui, utirãsama. ¹⁶ A'tiro ni caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã nimica macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã ni'cõ numio weronojõ nimiwã. Añuse sõ'a ñibocurerore, tojo nicã sõ'arõrẽ sãñagõ weronojõ nimiwã. Co su'tiropu uru, Ɂtãperi wapabujuse peri, apeye peri perla wãmetise peri me'rã ma'masu'a'caro weronojõ nimiwã. ¹⁷ A'te nipe'tise peje wãcũña marĩrõ pe'tidija wa'a'a, nirãsama.

Nipe'tirã yucusujo auturã, tiwupu wa'arã, tiwupu da'rarã yoaropu uirã tojarãsama. Tojo nicã nipe'tirã dia pajiri maapu da'rarã mejãrõta tojarãsama. ¹⁸ Ti macã Ɂjũcã ï'arã, caricũrãsama:

—A'ti macã weronojõ añurĩ macã ape macã marĩi, nirãsama.

¹⁹ Pũrõ bujawetirã na dɁpopapu di'tare õrẽpeorãsama. Uti, dɁjasewã'arã, caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã cjase niyeru me'rã nipe'tirã yucusupawu paca cɁorã añurõ wapata'amiwã. Wãcũña marĩrõ pe'tidijaca macã toja'a, nirãsama.

²⁰ Ɔ'musepu nirã pe'e ti macãrẽ cõ'acã, e'catiya. Musã Jesucristo besecũú'cãrã, Õ'acũ ye quetire wereturiari masã, nipe'tirã cũ yarã e'catiya. Ti macãcjãrã musãrẽ pi'eticã weewã. Te ye bu'iri Õ'acũ narẽ bu'iri da'remi.

²¹ Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu tutuagu Ɂtãgãjore miorõwĩ. Otese perire tõ'odio ãrũacjajo weronojõ bajuwu. Tigare dia pajiri maapu doqueñoğũ, a'tiro niwĩ:

—Tigare doqueñoorõ weronojõ Babilonia pajiri macãjo nimirõ, doqueño'no'rõsa'a. Ne apaturi ti macãrẽ ï'anemosome. ²² Ti macã nipe'tiropu basase ne tu'ono'some. Buapãtẽse bususe, wẽopawu putise, coroneta putise bususome. No'o nisere da'rarã ne marĩrãsama. Otese peri ãrũacã bususe quẽ'rã ne tu'ono'some. ²³ Apeye quẽ'rã si'osenojõ marĩrõsa'a. Na omocã dɁ'tecã bosenuwu weepeerã caricũse tu'ono'ña marĩrõsa'a. Toduporore ti macãcjãrã duu wapata'ari masã apeye di'tacjãrã nemorõ duume'rĩrã nimiwã. Ti macãcjãrã tu'oña'masĩrã weronojõ weeme'rĩrã nipe'tiropu ãrũacãrẽ ẽjõpeocã weewã.

²⁴ Ti macãpu Õ'acũ ye quetire wereturiari masã, cũrẽ ẽjõpeerã wẽjẽno'cãrã ye dí niwã. Tojo nicã nipe'tirã

a'ti nucũcãcjãrã wějẽno'cãrã ye dí niwũ. Masãrẽ wějẽ'que wapa ti macãrẽ bu'iri da'reno'rõsa'a, niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ.

19

¹ Babiloniarẽ bu'iri da'recã ĩ'áca be'ro a'tiro wa'awũ. Yũ'u Juã pãjãrã masã u'musepu nirã tutuaro me'rã ucũsere tu'owũ. A'tiro e'catipeowã:

Õ'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Õ'acũ marĩ wiogu, marĩrẽ yũ'ruogu nimi.

Nipe'tirã bu'ipu nimi.

Tutuayũ'rũgu nimi.

² A'tiro ni'i.

Cũ nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'remi.

Ti macãrẽ bu'iri da'remi.

Ti macã ni'cõ numio mũmarẽ a'metãrãwapata'ari masõ weronojõ niwũ.

Ti macãcjãrã ña'arõ weerã nipe'tirãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ dojorẽwã.

Õ'acũ cũrẽ da'raco'terãrẽ wějẽ'que wapa ti macãcjãrãrẽ bu'iri da'rea'mewĩ, ni basapeowã.

³ Apaturi niwã tja:

—Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya. Ti macãrẽ mũjũacõ'ase o'me tojo o'mepu'sunu'cũrõsa'a, niwã.

⁴ Veinticuatro wiorã bũcũrã, tojo nicã ba'paritirã catise cũorã weronojõ bajurã Õ'acũ wiogu dujiri cũmurõpu dujigũre ějõpeorã ejaque'awã. A'tiro niwã:

—Tojota wa'ato. Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya, niwã.

⁵ Be'ro wiogu dujiri cũmurõ pu'to nigũ a'tiro niwĩ:

Nipe'tirã Õ'acũ yere da'rarã cũ marĩ wiogũre añurõ ñubuepeoya.

Nipe'tirã wiopesase me'rã cũrẽ ějõpeorã, wiorã, mejõ nirã tojo weeya, niwĩ.

Õ'acũ masãrẽ dutigu waro sãjãnu'cãse ni'i

⁶ Be'ro yũ'u pãjãrã masã ucũcã tu'owũ. Peje maarĩ pu'eeja o'mabũrose maarĩ weronojõ bũsũwã. Bũpo uputu paaro weronojõ bũsũwã. A'tiro niwã:

Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Marĩ wiogu tutuayũ'rũnu'cãgũ ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãrẽ dutigu sãjãnu'cãmi.

⁷ E'catirã.

Ejeripõ'rãrĩpu e'catibutiarã tu'oña'rã.

“Õ'acũ añuyũ'ruami”, nirã.

A'tiro ni'i.

Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu cãrẽ ãjõpeorã me'rã ninũ'cãrĩ namũ ejatoja'a.

Cãrẽ ãjõpeorã cã namo niacjo weronojõ nima.

Ni'cõ omocã dũ'tese dũporo añurõ ma'masu'ano'samo.

Co weronojõ na apoyu'cãrãpũ nima.

⁸ Na su'ti butise ù'irĩ marĩse, pũrõ asistesere sãano'cãrã nima, niwã.

Butise su'ti na catirã añurõ wee'que ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e.

⁹ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu yũ'ure niwĩ:

—A'tiro ojaya: “No'o Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu omocã dũ'teri bosenu'murẽ ï'adutino'rãnojõ e'catiya”, tojo ni ojadutiwĩ.

Cũ yũ'ure niwĩ tja:

—A'te ucũse Õ'acũ ucũse waro ni'i.

¹⁰ Õ'acũrẽ wereco'tegu tojo nicã tũ'ogu, yũ'u cã tiro ñubuepeogu ejaque'awũ. Yũ'u tojo weecã ï'agũ, yũ'ure niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yũ'u quẽ'rã cãrẽ da'raco'teguta ni'i. Yũ'u mũ'u weronojõ nigũ ni'i. Tojo nicã mũ'u acawererã Jesú yere werenu'cũrã weronojõ ni'i. Yũ'ure ne ñubuepeoticã'ña. Õ'acũ pe'ere tojo weeya. A'tiro ni'i. Espiritu Santu Õ'acũ ye weremu'tãrãrẽ masĩcã weecu niwĩ. Te masĩse me'rã werecãrã niwã. Mejãrõta Jesú yere wererã quẽ'rã Espiritu Santu masĩse o'ose me'rã werema, niwĩ.

Masũ cabayu butigu bu'ipũ pesase queti ni'i

¹¹ Be'ro, u'muse pãrĩcã ï'awũ. Topũ cabayu butigu bajuawĩ. Cũ bu'i pesagu a'tiro wãmetiwĩ. Queoro Weenu'cũgũ, Diacjũcjũ niwĩ. Cũ masãrẽ queoro besegu niwĩ. Tojo nicã a'mewẽjẽgũ queoro weegũ niwĩ. Tojo weegu tojo wãmetiwĩ. ¹² Cũ caperi pecame'e ãjũrĩ põ'rã weronojõ asiwũ. Cũ dũpoapũre peje wiorã pesase be'torire pesawĩ. Cãrẽ ojaõ'ono'ca wãmerẽ cã se'saro masĩwĩ. ¹³ Cũ ya su'tiro dí me'rã yoso'carore sãñawĩ. Cũ wãmetiwĩ Õ'acũ Ucũse. ¹⁴ Cũ yarã surara u'musecjãrã cãrẽ sirutuwã. Na su'ti butise ù'irĩ marĩsere sãñawã. Na cabayua butirã bu'ipũ pesawã. ¹⁵ Cũ u'ropũre di'pji osoyojari pji'rẽ cõowĩ. Ti pji me'rã cã a'ti turicjãrãrẽ cãmida'regusami. Tutuaro me'rã dutigusami. Na u'sere biperã tutuaro me'rã u'tabujuse weronojõ cã a'ti turicjãrã ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Õ'acũ tutuayũ'rugũ na me'rã uayũ'ruami. Tojo weegu cabayu bu'i pesagu narẽ uputu waro bu'iri da'regusami. ¹⁶ Cũ su'tiropũ, tojo nicã cã usõpũ a'tiro

ojaõ'ono'wã: "Nipe'tirã wiorã bu'ipũ wioḡũ waro nimi", ni ojaõ'ono'wã.

¹⁷ Be'ro, ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ mujĩpũ ɯmɯcocjũ bu'ipũ nu'cũḡũrẽ ĩ'awũ. Cũ nipe'tirã mirĩcũa ɯ'mɯarõpũ wɯurãrẽ tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Nerẽña. Õ'acũ peje ba'asere apomi. ¹⁸ Wiorã ye di'ire ba'arãsa'a. Surara wiorãrẽ, surara tutuari masãrẽ, cabayua di'ire, na bu'i pesarã di'ire ba'arãsa'a. Nipe'tirã ye di'ire ba'arãsa'a. Da'raco'teri masãrẽ, da'raco'tetirãrẽ, wiorãrẽ, mejõ nirãrẽ nipe'tirãrẽ ba'arãsa'a, niwĩ.

¹⁹ Be'ro, sõ'agũ mejẽcã bajugũre ĩ'awũ. Tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ na yarã surara me'rã nerẽcã ĩ'awũ. Na nerẽca be'ro cabayu butigũ bu'i pesagũ me'rã, tojo nicã cũ yarã surara me'rã a'mewẽjẽrãtirã tojo weewã.

²⁰ Cabayu butigũ bu'i pesagũ mejẽcã bajugũre ñe'ewĩ. Apĩ yai weronojõ bajugũ, oveja capesa'ritigũ weronojõ bajugũre ñe'ewĩ. Cũta nisoose queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ. Cũta tja masã yai weronojõ bajugũre ẽjõpeoato nĩḡũ mejẽcã bajuse pacare weeĩ'obosawĩ. Cũ weeĩ'ose me'rã nipe'tirã yai weronojõ bajugũ wãme ojaõ'ono'cãrãrẽ a'tiro weewĩ. Narẽ niso, ẽjõpeocã weewĩ. Yai weronojõ bajugũ queosere ñubuepeorã quẽ'rãrẽ mejãrõta niso, ẽjõpeocã weewĩ. Be'ro, cabayu bu'i pesagũ pũarã mejẽcã bajurãrẽ ñe'ewĩ. Na pũarã catirãta pecame'e ditarajopũ doqueño'ono'wã. Ti ditara azufre wãmetise ope weronojõ sipise me'rã ũjũwã.

²¹ Āpẽrã na me'rãcjãrã pe'ere cabayu bu'ipũ pesagũ a'tiro weewĩ. Cũ ya pĩ cũ ɯseropũ cũóca pĩ me'rã narẽ wẽjẽpe'ocã'wĩ. Nipe'tirã mirĩcũa na ye di'ire pajibutiaro ba'a yapicã'wã.

20

Mil cũ'marĩ wãtĩrẽ dũ'tecũuse ni'i

¹ Apeye quẽ'rãrẽ ĩ'awũ. Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ ɯ'mɯsepũ ni'cu dijatiwĩ. Cũ nibajudutidijari pe cja sawire cɯowĩ. Tojo nicã cõme dajore cɯowĩ. ² Cũ pĩrõjo weronojõ bajugũre dũ'tewĩ. Pĩrõ ne waro a'ti ɯmɯco da'rẽca be'rocjũ pĩrõ nino'cu nimi. Cũ wãtĩ nimi. Cũrẽ cõme da me'rã peje cũ'marĩ, mil cũ'marĩ dũ'tecũuwĩ. ³ Cũrẽ nibajudutidijari pepũ tuuquedijowĩ. Be'ro ti pe sopere bi'acã'wĩ. Tu'ajanũ'cõ, pi'rabi'acã'wĩ. Mil cũ'marĩ masãrẽ niso ẽjõpeocã weeticã'to nĩḡũ tojo weewĩ. Be'ro mil cũ'marĩ yũ'rũca be'ro yoaticã pãowĩrõno'gũsami.

⁴ Be'ro, peje wiorã dujise cũmurĩrẽ ĩ'awũ. Te cũmurĩpũ dujirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ besemasĩsere o'ono'cãrã niwã. Āpẽrã quẽ'rãrẽ ĩ'awũ. Na Õ'acũ ye queti, tojo nicã Jesú yere

werese ye bu'iri na dūpopare dutesureno'cārā niwā. Na yai weronojō bajugū, cū queose yee'quere ne űubuepeoticārā niwā. Tojo nicā na diapoapū, na omocārīpū cū wāmerē ne ojaō'ono'ticārā niwā. Na wērī'cārāpū nimirā, masāwā. Na masāca be'ro Cristo me'rā mil cū'marī masārē dutitamuwā. ⁵⁻⁶ Na masāse ne waro wērī'cārā masāmū'tā'que ni'i. Wērī'cārā masāmū'tā'cārā Ō'acū yarā űa'ase moorā nima. E'catima. Na apaturi wērīsome. Pecame'epū ne wa'asome. Na Ō'acū ye cjasere, Jesucristo ye cjasere da'rarā nirāsama. Na mil cū'marī Cristo me'rā āpērārē dutirāsama. Āpērā pe'e űa'arā wērī'cārā mil cū'marī yū'rūca be'ropū masārāsama.

⁷ Mil cū'marī yū'rūca be'ro wātī nibajudutidijari pepū dū'tecūu'cure pāowīrōrāsama. ⁸ Cū nipe'tiro a'ti nucūcācārārē nisoosere ējōpeocā weegūsamī. Gog, Magog wāmetirā quē'rārē mejārōta weegūsamī. Na yarā surarare a'mequēdutigū neocūgūsamī. Na surara nucūpori pajiri maa dia sumuto cjase weronojō pājārā waro nirāsama. ⁹ Na nipe'tiro a'ti nucūcāpure se'sanū'cārāsama. Na Ō'acū yarā nirōpū, tojo nicā cū ya macā cū ma'irī macārē sūtuānū'cābi'arāsama. Ō'acū pe'e na tojo weecā ī'agū, narē űjūcō'adutigū pecame'e o'ódijogūsamī. Nipe'tirā űjūpe'tia wa'arāsama. ¹⁰ Wātī narē nisoocū pecame'e űjūrī ditarajopū cō'adijono'gūsamī. Ti ditara ope weronojō bajuse me'rā sipi űjūrōsa'a. Topū yai weronojō bajugū, apī nisoose queti weremū'tārī masū na pūarā cō'adijono'wā. Topū űmūcori, űnamirīrē pi'etinu'cūrāsama. Ne wijasome.

Butiri cūmurōjopū dujigū masā weesere besese ni'i

¹¹ Be'ro, yū'ū wiogū dujiri cūmurō butiri cūmurōjore ī'awū. Topū dujigūre ī'awū. Cū ī'orōpūre a'ti di'ta, űmūse bajudutidijape'tia wa'awū. Te no'opū nirō bocatiwū. ¹² Be'ro, nipe'tirā wērī'cārā Ō'acū ī'orōpū nu'cūcā ī'awū. Na no'o nirā niwā. Wiorā, mejō nirā niwā. Na to nu'cūrī cura Ō'acū nipe'tise masā wee'que ojaō'o'que pūrīrē pāawī. Ape pūrī catinu'cūse cūorā na wāmerē ojaō'ono'ca pūrīrē pāawī. Cū wērī'cārārē a'tiro weewī. Na wee'quenūcūrē te pūrīpū ojaō'ono'caronojōta narē queoro bese, bu'iri da'rewī. ¹³ Dia pacase maarī pacapū wērī'cārā topū niwā. Di'tapū wērī'cārā quē'rā topū niwā. Nipe'tirā na wee'caronojōta nipe'tisere queoro bese, bu'iri da'reno'wā. ¹⁴ Ō'acū masā na wērīsere cō'ape'ocā'wī. Na wērī'cārā nirō quē'rārē cō'ape'ocā'wī. Pecame'ejopū bu'iri da'rese apaturi wērīse weronojō ni'i. ¹⁵ Nipe'tirā na wāmerē

catinu'cūse cʷorã ojaõ'ono'ca pūrīpʷ ojaõ'ono'ña marī'cārã pecame'ejopʷ cõ'adijono'wã.

21

Ape ʷtʷco, ape di'ta dʷcayʷque ni'i

¹ Be'ro, yʷ'u ape ʷtʷcore, ape di'tare ī'awũ. Todʷporo nimʷ'tã'que ʷ'mʷse, di'ta bajudutidijape'tia wa'awʷ. Dia pajiri maajo marīwũ majã. ² Yʷ'u Juã añubutiari macã, ʷ'mʷse Ō'acũ tiropʷ nirī macārē dijaticã ī'awũ. Ti macã ape ma'ma macã Jerusalē niwũ. Añurõ apóca macã niwũ. Ni'cõ numio omocã dʷ'tego marãpʷre añurõ tʷ'sato nígõ ma'masu'ano'caro weronojõ niwũ. ³ Be'ro ni'cũ ʷ'mʷsepʷ nígũ tutuaro me'rã ucũcã tʷ'owʷ. A'tiro niwĩ:

—Tʷ'oʷa. Ō'acũ masã me'rã nimi. Na me'rã ninu'cũgũsami. Na cũ yarã nirāsama. Cũ basuta na me'rã ni, na wiogʷ nígũsami. ⁴ Na ya'cocore tuucoegʷsami. Wērīse marīrõsa'a. Bʷjawetise, utise, pūrīse quē'rã marīrõsa'a majã. Nipe'tise todʷporo cjase pe'tia wa'arosa'a, niwĩ.

⁵ Ō'acũ wiogʷ dujiri cūmurõpʷ dujigʷ a'tiro niwĩ:

—Tʷ'oʷa. Yʷ'u nipe'tise apeyere ma'ma dia'cũ dʷcayʷ'u, niwĩ.

Apeye ninemowĩ:

—Yʷ'u ucũsere ojaya. Te diacjũ nise ni'i. Yʷ'u ní'caronojõta wa'arosa'a, niwĩ.

⁶ Be'ro a'tiro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajanʷ'cõpe'ono'o. Yʷ'ʷta nimʷ'tãgũ, nitʷogʷpʷ ni'i. No'o yʷ'ʷre ʷpʷtʷ ʷarã acowʷorãnojõrē yʷ'u catinu'cũsere o'ogʷti. Narē wapaseesome. ⁷ No'o añurõ wee yʷ'rʷwetirã ějõpeodu'utirãnojõ nipe'tise yʷ'u "O'ogʷti" ní'quere ñ'erāsama. Yʷ'u na wiogʷ nígũsa'a. Na yʷ'u põ'rã nirāsama. ⁸ Āpērã pūrīcã uise bu'iri yʷ'ʷre ějõpeodu'urã pecame'epʷ wa'arāsama. Tojo nicã ějõpeotirã, ña'abutiasere weerã, wējēcõ'arī masã topʷ wa'arāsama. Āpērã no'o ʷaro a'metārãbajaque'atirã, yai weronojõ tʷ'oña'masīrī masã pecame'epʷ wa'arāsama. Tojo nicã Ō'acũ mejētare ějõpeorã, nipe'tirã nisoosepijarã pecame'epʷ wa'arāsama. Ti ditara ope weronojõ bajuse sipi ũjũsa'a. Te bu'iri da'rese apaturi wērīse weronojõ ni'i.

Ma'ma macã Jerusalē cjase queti ni'i

⁹ Be'ro ni'cũ sõ'onícārã siete me'rãcjūrē ī'awũ. Náta, nánʷcũ bu'iri da'retʷoatje posetise parire cʷowã. Ni'cũ na me'rãcjũ a'tiro niwĩ:

—Te'a. Mu'arē Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu nūmo niacjore ī'ogūti, niwī. Cū nūmo Jesucristore ējōpeorā nisī'rīrō wee'e.

¹⁰ Espíritu Santu quē'ese weronojō yu'are ī'owī. Ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu ūrūgū pajicju u'muacjuporu yu'are miawī. Topu yu'are Ō'acū tiro nīcamacājo dijatisere ī'owī. Ti macā Jerusalē űa'ase moorī macājo niwū. ¹¹ Ti macā Ō'acū asistese me'rā pūrō asistewu. Ūtāperi wapabujuse peri jasper wāmetise peri weronojō asiste, acostiwu. ¹² Ti macā sumuto pajiri sārīrō u'muarī sārīrō niwū. Ti sārīrōpu doce soperi niwū. Te soperinacū ni'cū Ō'acūrē wereco'tegu nu'cūwī. Te soperipure Israe ye cururicjārā wāmerē ojaō'ono'wū. Na doce cururi niwā. ¹³ Ti sārīrōpure mujīpū mujātiro pe'e i'tia sope niwū. Mujīpū sājārō pe'ere i'tia sope niwū. Cūpe pe'ere i'tia sope niwū. Diacjū pe'e quē'rārē i'tia sope niwū. ¹⁴ Ti macā cja sārīrōrē ūtāpaga paca me'rā tuuñe'eno'wū. Tepagá docepaga niwū. Tepagánacū Jesucristo besecū'cārā wāmerē ojaō'ono'wū.

¹⁵ Ō'acūrē wereco'tegu yu'are ucūgū ni'cāgū ārūgū uru me'rā wee'cure cuowī. Tigū me'rā ti macārē, soperire, ti sārīrōrē queogutigū weewī. ¹⁶ Ti macā ba'paritise pā'rērī mejārōta bajuwu. Ni'cārōnojō e'sa, ni'cārōnojō yoawu. Ō'acūrē wereco'tegu cū queocju me'rā ti macārē queowī. Ti macā yoaro dos mil doscientos kilómetros niwū. Ū'muarō, e'saro quē'rā mejārōta niwū. ¹⁷ Be'ro sārīrōrē queowī. Sesenta y cinco metros e'sawu. Masā queowuaronojō queowī.

¹⁸ Sārīrō ya'sasepaga jasper wāmetise me'rā wéeca sārīrō niwū. Ti macā uru waro me'rā wéeca macā niwū. Uru ēocujiri ū'irī marīse weronojō acostiwu. ¹⁹ Ūtāpaga ti sārīrōrē tuuñe'esepaga paca a'tiro weeno'wū. Nipe'tise ūtāperi wapabujuse peri me'rā ma'masu'ano'wū. Nimū'tā cja ya'sase peri jasper wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā zafiro wāmetise ya'sase peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā butibocurese ágata wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sase esmeralda wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. ²⁰ Apega sō'ase ónice wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā sō'abocurese cornalina wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ewūbocure crisólito wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sase berilo wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ewūbocure acostise topacio wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wū. Be'ro cjā ya'sabocurese crisoprasa

wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. Be'ro cjā ya'sase jacinto wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. Nituočjapua sō'a ñibocurese amatista wāmetise peri me'rā ma'masu'ano'wā. ²¹ Doce soperi niwā. Te ni'cārē soperi ni'cāgā perlajo me'rā weeno'que soperi niwā. Macā decopu wa'ari ma'a uru me'rā wéeca ma'a niwā. Ēocujiri acostiro weronojō bajuwā.

²² Ti macāpūre ne Ō'acū wi'ire ĩ'atiwā. A'tiro ni'i. Ō'acū marī wioḡu tutuayurūḡu topu nimi. Tojo nicā Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū quē'rā topu nimi. Tojo weero Ō'acū wi'i marīwā. ²³ Ti macāpūre mujīpū ɱɱococjū, ñamicjū sī'osere ne a'masome. Ō'acū asistese me'rā añurō sī'onu'cū'u. Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū cū ti macārē sī'ogū nimi. ²⁴ A'ti nucūcācjārā Ō'acū yurūono'cārā ti macā sī'ose me'rā sjarāsama. A'ti nucūcācjārā wiorā na wiorā ní'quere ti macāpū miarāsama. ²⁵ Topūre ñami marīrōsa'a. Tojo weero ti macā cjase soperi susunu'cūcā'rōsa'a. ²⁶ A'ti nucūcācjārā na añuse niseti'quere ti macāpū miarāsama. ²⁷ Topūre ne ni'cāti ña'ase miisājāano'ña marīrōsa'a. Ña'arō weerā, nisoosebucurā topūre ne sājāasome. Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugū ya pūrī catinu'cūse cūorā na wāmerē oja'ono'cārā dia'cū sājāārāsama.

22

¹ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegū diare ĩ'owī. Ti maa ũ'irī marīrī maa niwā. Te aco, catise warore o'owā. Pūrō acostiri maa niwā. Ō'acū, tojo nicā cū macū oveja wī'magū weronojō bajugū dujiri cūmurō docapu wijawā. ² Ti macā deco wa'ari ma'apu o'maburōwā. Dia pūaperi sumuto yucu catise o'ose pī'rīwā. Ni'cā cū'marē docetiri ducatiwā. Mujīpūrīnucū ducatiwā. Tigū cjase pūrī masārē ocoyese niwā. ³ Topūre "Masā ña'arō wee'que wapa narē ña'arō wa'arosa'a", ñña marīrōsa'a. Ti macāpūre Ō'acū, tojo nicā cū macū oveja wī'magū weronojō bajugū dujiri cūmurō nirōsa'a. Cū yarā cūrē ñubuepeorāsama. ⁴ Bajuyoropu cūrē ĩ'arāsama. Na diapoapu cū wāmerē cūorāsama. ⁵ Topū ñami marīrōsa'a. Topū nirā ne sī'osere ɱasome. Mujīpū bo'reyusere ɱasome. Ō'acū marī wioḡu sī'ogūsami. Na topū nirā Ō'acū me'rā dutitamunu'cūrāsama.

Jesucristo maata a'tigūsamī nise queti ni'i

⁶ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegū yū'ure niwī:

—A'te ucūse diacjũ nise ni'i. Te ní'caronojõta wa'arosa'a. Marĩ wioꝝ Ō'acũ cũ wereduti'quere wereturiari masārē wācūse o'owĩ. Cũta cūrē wereco'tegure o'ówĩ. Cũ yarārē maata be'ropu wa'atjere ĩ'odutigũ tojo weewĩ.

⁷ A'tiro niwĩ:

—Maata a'tiguti. A'ti turipu oja'quere ějõpeo yu'tigunojõ e'catigusami, niwĩ.

⁸ Yu'u Juã a'te nipe'tisere ĩ'awũ. Nipe'tisere tu'owu. Tere tu'o, ĩ'aca be'ro Ō'acūrē wereco'tegu yu'ure ĩ'o'cu tiro ñubuepeoꝝ ejaque'awu. ⁹ Cũ pe'e tojo weecã ĩ'agũ, niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yu'u quẽ'rã cūrē da'raco'teguta ni'i. Yu'u mu'u weronojõ nigũ ni'i. Mu'u acawererã Ō'acũ wereduti'quere wereturiari masã weronojõ ni'i. Tojo nicã yu'u nipe'tirã a'ti pũrĩpu oja'quere ějõpeo yu'tirã weronojõ ni'i. Yu'ure ñubuepeoticã'ña. Ō'acũ pe'ere ñubuepeoya, niwĩ.

¹⁰ Cũ yu'ure ninemowĩ:

—A'ti pũrĩpu “A'tiro wa'arosa'a” ni oja'que queoro wa'atje cã'rõ du'sa'a. Tojo weegu a'ti pũrĩpu oja'quere Ō'acũ ye quetire ya'yioropu cuoticã'ña. ¹¹ Cã'rõ du'sa'a. Ña'agũ mejārõta cũ uaro weebata'to. Ña'abutiasere weegũ quẽ'rã mejārõta weebata'to. Añugũ pũrĩcã añurõ weenu'cũato. Tojo nicã Ō'acũ uaro weenu'cũgũ cūrē queoro weesirutuato, niwĩ.

¹² Be'ro Jesú a'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Maata a'tigusa'a. Yu'u masārē o'otjere cuo'o. Nánucũ na queoro wee'quere o'oguti. ¹³ Yu'uta nimu'tágũ, nituogupu ni'i.

¹⁴ »No'o su'tire coe'cãrã weronojõ añurã nisĩ'rĩrã na ña'arõ wee'quere du'urã, e'catirāsama. Na catise o'ocju ducare ba'amasĩrāsama. Na a'ti macã añubutiari macãpu sãjãamasĩrāsama. ¹⁵ Āpẽrã pũrĩcã ña'arõ weeri masã ti macãpure sãjãasome. Ña'abutiari weerã, yai weronojõ tu'oña'masĩrĩ masã ti macãpure sãjãasome. Tojo nicã no'o uaro ña'arõ a'metãrãbajaque'atirã, wẽjẽcõ'arĩ masã sãjãasome. Āpẽrã Ō'acũ mejẽtare ñubuepeorãnojõ, tojo nicã nisoosere weetũ'sarãnojõ sãjãasome.

¹⁶ »Yu'u Jesú ni'i. Ō'acūrē wereco'tegu, yagu me'rã a'ti pũrĩ cjase nipe'tirã yu'ure ějõpeose cururicjãrãrē wereduti'i. Yu'u duporocjũ wioꝝ Davi pãrãmi nituriagu ni'i. Tojo nicã ñocõawũ bo'reque'ari cura asistemujãtigu weronojõ nigũ ni'i, niwĩ Jesú.

¹⁷ Cũ tojo nica be'ro Espĩritu Santu, tojo nicã Jesucristore ějõpeorã a'tiro niwã:

—A'tibaque'oya, niwã.

No'o a'tere tũ'orãnojõ quẽ'rã "A'tiatio", niatio.

No'o acowuorã sĩ'rĩsĩ'rĩrãnojõ a'tiatio. Aco catise warore o'osere sĩ'rĩrã a'tiatio. Te ne wapamarĩrõsa'a.

¹⁸ Nipe'tirã Õ'acũ ye quetire a'ti pũrĩpũ oja'quere tũ'orãrẽ a'tiro ni wereyugati. No'o a'ti pũrĩpũ oja'quere ojayũ'rũogũnojõrẽ Õ'acũ bu'iri da'regũsami. A'ti pũrĩpũ bu'iri da'resere oja'quenojõrẽta cũrẽ weegũsami. ¹⁹ No'o a'ti pũrĩpũ oja'quere dũ'agũnojõrẽ Õ'acũ a'tiro weegũsami. Cũ ojadũ'a'caronojõta Õ'acũ catinu'cũse cuorã ojaõ'ono'ca pũrĩpũre cũ wãmerẽ coegũsami. Cũ yucũ cjase catise o'ocjũ dũcare ba'asome. Cũ ti macã añurĩ macãrẽ sãjãasome. A'te quetire a'ti pũrĩpũre ojano'o.

²⁰ Jesucristo a'tere weregũ, a'tiro nimi:

—Tojota ni'i. Cã'rõacã dũ'sa'a yũ'ũ dijatiatjo, nimi.

Tojota wa'arosa'a. Wiogũ Jesú, quero a'tibaque'oya.

²¹ Marĩ wiogũ Jesucristo mũsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.